

3 1761 08824838 0

The image shows a book cover with a dense, repeating pattern of marbled paper. The pattern consists of vertical, wavy columns of color, including shades of yellow, red, blue, black, and grey. In the center, there is a rectangular white label with a thin black border. The label contains the name 'Goldwin Smith.' in a black, serif font.

Goldwin Smith.

L Gr
X 55 Sch 17

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

XENOPHONTIS

QUÆ EXTANT.

EX LIBRORUM SCRIPTORUM FIDE ET VIRORUM
DOCTORUM CONJECTURIS RECENSUIT

ET INTERPRETATUS EST

JO. GOTTLÖB SCHNEIDER, SAXO.

TOMUS I.

HISTORIÆ GRÆCÆ LIBROS SEPTEM

CONTINENS.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

MDCCCX.

113916
2/6/11

PRÆFATIO.

DE ipsa Xenophontis Græca Historia pauca præfari lubet, quibus si lector animum bene præparatum ad lectionem horum librorum attulerit, nullibi a vero iudicio eum aberrare posse confido. Aptum est initium ejus a fine historiae a Thucydide conditæ, cujus postremum annum statim ab initio absolvit Xenophon, etiam in reliquis signandis morem Thucydidis secutus, qui singulos belli Peloponnesiaci annos veris, æstatis hiemisque notis distinxit. Annorum enim Olympiacorum notis, una cum Archontum nominibus positis, historiam primum Timæum distinxisse admonuit Polybius, cujus testimonio usus primus Marsham, eumque secutus Dodwell et Corfini annos Olympicos, annis reliquis belli Peloponnesiaci naturalibus, non item belli Bœotici, Corinthiaci, additos, ab aliena manu esse demonstrarunt. Atque eodem plane argumento aliena etiam nominum archontum atque ephorum annis belli Peloponnesiaci reliquis additorum auctoritas convincitur. Hoc igitur extra omnem dubitationem positum esse censeo, notas temporum omnes, præter istas Thucydideas seu naturales, quas hodie in prioribus Xenophontis libris duobus appositas conspicimus, diversum a Xenophonte et plane ignotum habere auctorem, de cujus fide postea paucis videbimus, etsi in eo vel refellendo vel confirmando non adeo nunc elaborandum esse puto.

Ante omnia examinabimus locum Diodori Siculi xiii. c. 42. ubi de hac Xenophontis historia ex Thucydidea apta et connexa ita tradit sub anno 2. Olympiadis 92. Rebus, inquit, hucusque narratis Thucydides opus suum conclusit, quo annorum duorum et viginti historiam complexus est. Ab eodem autem inde tempore, in quo sub-

stiterat Thucydides, exorsi Xenophon et Theopompus res gestas Græcorum perscripserunt; hic quidem annorum septemdecim spatium libris duodecim complexus in pugna navali ad Cnidum substitit; ille vero annorum quadraginta et octo historiam ad mortem Epaminondæ usque deduxit. Hæc Diodorus, qui pugnam navalem ad Cnidum annotavit sub anno 2. Olympiadis 96. mortem autem Epaminondæ sub anno 2. Olympiadis 104. In qua ratione numerus annorum Xenophonteorum 48. ad Olympiacos relatus, si a tertio anno Olympiadis 92. cœperis numerare, bene constat; annorum vero Theopompicorum 17. numerus, si ab eodem 3. anno Olymp. 92. exordiaris, et annum 2. Olymp. 96. quo victoria Cononi ad Cnidum contigit ex ratione Diodori, comprehenderit, uno minor, annorum scilicet sexdecim efficitur. Igitur numerum continuare oportet ad annum 3. Olympiadis 96. quo ineunte Cononi victoriam contigisse demonstravit Dodwell. Atque ita ipse Diodorus errorem suum in annotando victoriæ Cononis navalis anno Olympico manifestavit, ut præclare admonuit idem Dodwell.

Eosdem annos Olympicos ad historiam Thucydidis transfudit Diodorus, quam in loco antea laudato annorum viginti et duorum annorum spatium complecti ait, cum tamen ipse Thucydides viii. 109. annos ne quidem 21. integros se absolvisse, scilicet naturales, affirmet. Ne vero numeros in Diodori loco altero xii. 37. et a Dionysio Halicarnassensi repetitos a librariis corruptos fuisse suspicemur cum Dodwello, recte admonuit eruditissimus Wesselingius ab anno Pythodori archontis, a quo historiam belli Peloponnesiaci exorsus est Thucydides, ad annum Theopompi, quo conclusit opus immortale, effici annos viginti et duos, scilicet Olympicos, qui naturales Thucydides et Xenophontis annos fere medios dividunt. Quare bene a Dodwello constitutas annorum Xenophonteorum rationes cum Olympicis comparatorum transfudi etiam ex Annalibus ejus in marginem paginarum, ita, ut Olympicorum annorum duæ dimidiatæ partes ad unum naturalem Xenophontem hac formula Olymp. 92 $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{3}{4}$ Olymp. 93 $\frac{4}{5}$ annotarentur.

In rerum ipsarum narratione per annos quadraginta octo

dispensanda enituit ingenium et diligentia Dodwelli, cujus Annales Xenophonteos vel ideo huic nostræ editioni addendos censuimus, ut lector diligens rationes annorum Olympicorum in margine paginarum appositorum cognoscere et ponderare, atque ita Xenophontis narrationem cum reliquorum scriptorum libris et fragmentis comparare, et si quæ forte nondum satis apto et concinno ordine digesta sunt loca, ipse rectius ordinare aut rationes Dodwelli novis argumentis temporum confirmare possit.

In reliquis belli Peloponnesiaci annis numerandis et per Olympicos annos digerendis valde hucusque laborarunt viri docti, quorum opiniones conciliare inter se conatus est postremus Historiæ Græcæ Editor *S. Fr. Nath. Morus*.

Scilicet in libri ii. cap. 3. sectione 9. post dirutos Athenarum longos muros hæc adduntur: Hæc universa Lyfander Lacedæmoniis tradidit sub æstatis finem, qua post 28. annum sextumque mensem bello Peloponnesiaco finis est impositus. Deinde enumerat Ephoros horum 28. cum dimidio annorum eponymos 29. Hunc igitur numerum annorum 28. cum dimidio cum viri docti ad rationes annorum naturalium, quas cum Thucydide secutus est Xenophon, accommodare vellent, discrepantiam insignem repererunt, eamque variis modis tollere fategerunt. Verum recte admonuit atque operose docuit Morus, eum numerum annorum 28. cum dimidio esse Olympicorum, non naturalium. Initium enim belli Peloponnesiaci, consentientibus Chronologis omnibus, incidit in annum 1. Olymp. 87; muris autem Athenarum longis dirutis, postea triginta virorum imperium institutum sub finem æstatis, hoc est, initio Olympiadis 94. seu anno 1. Olympici enim anni ab æstate seu mense Hecatombæone Attico incipiunt, quo Archontes et reliqui magistratus reipublicæ administrationem auspicabantur. Atque ita anni Olympici ab Olympiadis 87. anno 1. deducti ad Olympiadis 94. annum 1. efficiuntur anni 29. a quibus si postremum dimidiatum detraxeris, relinquantur anni 28 $\frac{1}{2}$. Qua quidem in ratione mihi hoc unum displicet, quod menses sex numerantur præter 28 annos; in computatione enim annorum Olympicorum menses numerari non solent; nec eorum in annis Thucy-

dideis 21. non integris tamen, et naturalibus, cum Olympicis 22. comparandis, rationem habuit Diodorus.

Verba igitur illa, quibus numerum annorum belli Peloponnesiaci subduxit auctor, satis multa, (ab initio enim sectionis 9. ad initium sectionis 11. procurrunt) ab interpolatore interferta esse necesse est, ut statuamus. Si enim ille annos Olympicos, ut videtur, numeravit, statim hoc ipso indicio arguere licet alienum rationis hujus auctorem. Ea enim si uti voluisset Xenophon, debebat eandem et reliquis historiæ suæ annis accommodare; quod tamen is minime fecit. De annis vero naturalibus si numerum 28. annorum cum dimidio intelligi voluit, tum vero repugnat auctoritati Thucydidis v. 26. qui bello Peloponnesiaco assignaverat annos tantum septem et viginti.

Cum hoc interpolationis auctore consentit is, qui orationi Xenophontæ interferuit, et quibusdam belli Peloponnesiaci annis naturalibus, non omnibus, quod mirum merito lectori accidit, numeros apposuit. Ita enim capituli 3. libri i. initio annotavit, exiisse jam bello Peloponnesiaco annos integros duos et viginti et tertium incipere. Iterum initio capituli 6. adscripsit annos belli istius jam effluxisse quatuor et viginti. Denique in libri ii. cap. 1. sect. 7. annotavit, annos tum belli Peloponnesiaci jam exiisse quinque et viginti, et sextum agi. Atque ita ad imperium triginta tyrannorum institutum decurrunt anni Thucydidei septem et viginti.

Gravior nunc accedit quæstio de ratione ea, quam secutus est, quisquis ille fuerit, qui duobus in locis Olympiadum notam apposuit. Scilicet initio capituli 2. libri i. adscripsit Olympiadem 93. atque iterum libri ii. cap. 3. Olympiadem 94. non posito quidem ipso numero, sed editis tantum victorum Olympicorum nominibus. Quod si has Olympiadum notas cum annis naturalibus, quales et quot numeravit Xenophon in istis locis, comparaveris, initium Olympiadis 93. incidet in annum 22. belli Peloponnesiaci exeuntem, Olympiadis autem 94. in annum belli 27. cum deberet in annum 26. exeuntem convenire. Itaque hæc Olympiadum cum annis Xenophonteis comparatio sibi ipsa adversatur nec refutatione copiosa indiget.

Alium igitur et diversum auctorem habere videtur illa gemina Olympiadum numeratio, qui fortasse scriptorem hodie nobis ignotum secutus, ubi res easdem narrari sub anno primo Olympiadis 93. et 94. viderat, eorum annorum numeros Xenophonti ineptissime inferuit. Fuisse vero variis modis aberratum in annis belli Peloponnesiaci et conversionis rerum et reipublicæ Atheniensium sub imperio triginta tyrannorum computandis, vel inde patet, quod Diodorus imperium horum tyrannorum male ad finem usque Olympiadis 94. prorogavit.

Supereſt maxima in ipſa Xenophontis oratione et hiſtoria difficultas ſi non explicanda, quod fieri vix poteſt, tamen annotanda. Scilicet anni Thucydidei 21. reliquias abſolvit ſtatim ab initio hiſtoriæ Xenophon, et pugnam navalem cum Dorico et Mindaro factam ab Athenienſibus accidiffe ait ſub initium hiemis. Abhinc narratio decurrit ad finem capitis, nulla novi anni naturalis interpoſita nota, quæ demum initio capitis 2. appoſita conſpicitur. Tam multa autem narrantur facta fuiſſe in hoc capite, ut nullo modo anni naturalis reliquiæ, nec ipſa adeo hiems ſubſe-
cuta ea capere potuiſſe videantur. Præterea, comparata Diodori narratione aliisque rerum argumentis, docuit primus Palmerius Exercitt. ad Gr. Autores p. 60. et poſt eum Dodwellus, duorum annorum res geſtas in hoc unum caput collatas, nec ſatis clare annorum differentiam a Xenophonte fuiſſe oratione diſtinctam. Atque ad hanc rationem, ut ſcilicet capitis primi res geſtæ a ſeſtione inde 11. anno belli Peloponnesiaci non 21. ſed 22. tribuantur, accommodare volebat Palmerius numerum annorum 28. cum dimidio, quam interpolator ad ii. cap. 3. ſeſt. 9. aſſignat bello Peloponnesiaco. Quam ſi rationem amplecti velis, relinquitur tamen numerus Olympiadum appoſitarum geminarum, et annorum belli Peloponnesiaci tribus in locis ſingulatim appoſitus plane falſus, quem nulla ratione nec cum Palmerii Dodwellique, nec cum vulgari annorum belli Peloponnesiaci ſupputatione, qua uno anno major aut minor numerus efficitur, conciliare licet; deinde etiam alium credere oportet interpolatorem geminas Olympiadas, alium annos belli Peloponnesiaci tribus in locis appo-

fuisse et adnumerasse. Equidem Dodwelli rationes secutus annos duos primo capiti apposui. Reperi enim deinceps etiam Xenophontem non satis ubique annos diversos nota veris, ætatis, hiemisve distinxisse, sed una continuaque narratione veluti confundisse, quos deinde Dodwelli ingenium separatos explanavit.

Post Historiam Græcam demum Anabasin scriptam fuisse Cyri, probabilis est virorum doctorum opinio, cujus argumenta breviter exposui in annotatione ad libri iii. cap. 1. sect. 2. ubi Themistogenem Syracusium expeditionem Cyri narraffe ait, lectoresque ad ejus librum ablegat, nulla sui operis facta mentione.

Subsistere Historiam Græcam in morte Epaminondæ, hoc est Olympiadis 104. anno 2. jam supra admonui. Præterea tamen Xenophon sequentis etiam Olympiadis annos aliquot narratione libri vi. cap. 4. præcepit. Obiter enim ibi Alexandri Pheræorum tyranni cædem refert, quæ Olympiadis 105. anno 4. contigit. Ex quo loco recte arguit Wesselingius ad Diodorum tom. ii. p. 62. falsum esse, quod velut ex Steseclide Atheniense tradit Diogenes Laertius ii. 56. Xenophontem anno Olympiadis 105. primo diem suum obiisse. Huic tamen opinioni adhæsisse etiam videtur Diodorus xv. 76. ubi Xenophontem ait in summa senectute (*ἐγκατόγηρος ὄν*) condidisse Historiam Græcam; meminisse enim adhuc mortis Epaminondæ, quæ paulo post (*μετ' ὀλίγον χρόνον*) contigerit. Hæc ille sub anno 3. Olympiadis 103. Xenophontem valde senem et Corinthi quidem obiisse ex Demetrio Magnifico refert Diogenes; annos 90. vitæ illius assignavit Lucianus in Macrobiis cap. 21. tom. iii. pag. 223. Videamus nunc, si quæ forte ipse Xenophon scriptis suis ætatis suæ vestigia imprefferit, ex quibus constituere de senectute et morte ejus certius aliquid possimus. Igitur in Anabasi iii. 1. 25. juventutem suam prodidit ipse in oratione, ubi est: *ἔδεν προφασίζομαι τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν ἡγοῦμαι ἐρύκειν ἀπ' ἑμαντοῦ τὰ κακά.* Ex quibus arguere licet, Xenophontem tum nondum virilem ætatem attigisse, nec *ἀκμαῖον* dici potuisse. Hinc Phalinus adolescentem eum appellat ii. 1. 13. *ἀλλὰ φιλοσόφῳ μὲν ὄικας, ὡς νεανίσκῳ.* Ex his igitur locis primus

Interpres Anabaseos elegantissimus, Gallus Eques *de la Luzerne* in *Versione* p. 560—563. post eum alter ejusdem Anabaseos Interpres doctissimus, *Larcher* tom. i. Præfat. p. xxix. docere conati sunt, falsam esse notitiam ex *Stesiclide* excerptam a *Diogene* de anno mortis, atque item alteram ab eodem *Diogene* ii. 22. 23. traditam, et a *Strabone* ix. p. 403. repetitam, ubi *Socrates Xenophontem* post pugnam ad *Delium*, postquam ex equo decidisset, in humeros sublatum portasse et servasse dicitur. Pugna ad *Delium* accidit anno 1. Olympiadis 89. A quo usque ad annum 4. Olympiadis 105. quo cædem *Alexandri Pheræi* ipse *Xenophon* commemoravit, excurrunt anni omnino 68. Ad summam igitur annorum 90. quibus vitam *Xenophontis* inclusit *Lucianus*, defunt anni 22. qui efficere debent ætatem illam, quam habuit, cum pugnae ad *Delium* interesset.

Scilicet ex lege, a *Demosthene* commemorata, adolescentibus a vicesimo demum anno licebat in bella peregre exire, ab octavo et decimo usque ad vicesimum *περιπολεῖν* lege cogebantur, quod est genus custodiæ publicæ militaris. Sumere licebit hanc primam *Xenophontis* fuisse expeditionem peregrinam, post exactum ætatis vicesimum annum susceptam. Supputantes nunc annos ab hoc ætatis vicesimo et Olympico 89. 1. usque ad Olymp. 94. annum 4. quo susceptam esse *Cyri* expeditionem posuit *Diodorus* eumque secuti reliqui *Chronologi*, aut annum 3. ad quem expeditionem referendam esse affirmat *Larcher*, reperiemus, ab anno ætatis vicesimo excurrisse ad annum 4. Olymp. 94. annos ætatis 44. ad annum vero 3. Olymp. 94. annos 43. Quæritur nunc, num in istam ætatem conveniat adolescentis nomen, quo *Phalinus* *Xenophontem* appellat in *Anabaseos* loco laudato? Peropportune ibi annotavit *Zeunius* noster, *Agefilaum* dici regnum adeptum esse *ἔτι νέον ὄντα*, in *Agefilao* *Xenophontis* i. 6. annos vero tres et quadraginta natum a *Plutarcho* in *Agefil.* c. 40; similiter quadragenarium *adolefcentem* dici a *Cornelio Nepote* in *Attico* c. 8. Vides igitur, in hoc argumento, a voce adolescentis ducto, nihil plane esse præsidii relictum ad impugnandam *Diogenis* et *Strabonis* fidem de pugna

ad Delium, ut recte admonuit ad Anabasin Zeunius. Sed is ultra verum evagatus statuit in altero Anabaseos loco iii. 1. 25. verba : ἔδὲν προφασίζομαι τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν ἡγοῦμαι ἐρύκειν ἀπ' ἑμαυτοῦ τὰ κακὰ, ita esse interpretanda : *nolo detrectare usus ætatis jam minus vegetæ excusatione, sed arbitror satis mihi virium superesse ad mala a me populsanda* ; Phalinum igitur, cum Xenophontem adolescentem appelleret, contempsisse potius eum, veluti petulantem, quam ætatem jam provectam respexisse, putabat vir doctus. Sed is non animadvertit verba ejusdem libri cap. 1. sect. 13. ubi Xenophon in somnio ipse de se ait : ποίαν ἡλικίαν ἑμαυτῷ ἐλθεῖν ἀναμένω ; οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι πρεσβύτερος ἔσομαι, ἐὰν τήμερον προδῶ ἑμαυτὸν τοῖς πολεμίοις. Alter est locus lib. iii. c. 2. 37. ubi Xenophon ait : ὀπισθοφυλακῶμεν δ' ἡμεῖς οἱ νεώτατοι, ἐγὼ τε καὶ Τιμασίων. Quæ quidem loca, uti ætatem minime provectam sed virilem arguunt, ita in eam vocabulum νεανίσκος seu adolescentis ex usu græci sermonis optime convenit ; nihil igitur causæ est, cur fidem Diogenis et Strabonis suspectam habeamus de prælio ad Delium facto ; per ætatem enim potuisse illi adesse Xenophontem, fatis declaratum est.

Explicata hac temporum disputatione, judicium meum de ipsa Xenophontis historia ponam. Expressit igitur omnem ingenii sui venustatem, animi simplicitatem honestatisque amorem verbis tam puris et elegantibus, ut imaginem animi, ingenii morumque ejus verissimam exstare in Historia Græca affirmare liceat. A Socratis familiaritate traxisse videtur illam, quam nimis sæpe prodidit, in Lacedæmoniorum leges disciplinamque publicam propensionem, quam exilii etiam causam discipulo fuisse referunt. Hinc factum est, ut consilia et res regum Lacedæmoniorum multo accuratius et minutius enarraret, quam reliquorum Græciæ populorum, adeo, ut amores ducum Laconicorum sæpiuscule immisceret, et Cleonymi quidem longa, quanquam suavissima oratione, (libro v. cap. 4. sect. 25—34.) enarraret ; parcus laudum in Athenienses et reliquos Græcos, præter Iphicratem et Sicyonios, Lacedæmoniorum socios fidelissimos. Epaminondam nominavit demum, ubi nomen ejus facere non licebat, elogio brevissimo in morte ejus de-

functus, nec fatis luculento pro egregiis magni viri virtutibus. Multa præterea nimis breviter et abrupte, non fatis ubique temporum differentia locorumque natura et rerum statu annotatis, oratione pura et nuda narravit, quæ proxime a Julii Cæsaris simplicitate abesse mihi videtur.

De fide ejus in rebus Græciæ narrandis judicium fatis certum ubique ferre hodie non licet, quoniam tot historicorum libris, qui eorundem temporum historiam persecuti fuerant, caremus. Quidquid tamen fragmentorum magno librorum imprimis grammaticorum Oceano innatantium expiscari potui, diligenter ubique apposui et cum narratione Xenophontea comparavi; sæpius tamen omne de diversitate, si qua esset, judicium lectori intelligenti permisi. Quod si hic brevem horum scriptorum indiculum posuero, non ingratis lectoribus meis operam daturum me esse, spero.

Theopompus igitur Chius, historiam rerum græcarum ab eodem principio cum Xenophonte exorsus, ad pugnam navalem Cononis ad Cnidum Olympiadis 96. anno 2. deduxit, auctore Diodoro xiii. 42. et xiv. 84. ubi libros duodecim numerat, etsi Suidas eumque secuta Eudocia Violeti p. 230. numerum tantum undecimum ponit. Librum duodecimum intercidisse dixerat jam olim Menophanes; contra Photius patriarcha in Bibl. Codic. 176. librum illum se legisse affirmat. At enim vero quæcunque inde refert, omnia pertinent ad tempora, pugna navali ad Cnidum facta, posteriora; ut recte monuit Wesselingius ad Diodorum tom. i. p. 573. qui Photium deceptum a falso libri titulo esse suspicari videtur. Tempora enim illa post pugnam navalem ad Cnidum non Theopompum, sed Callisthenem persecutum esse narratione, putabat; in qua tamen opinione virum doctissimum falsum esse puto. Reperta enim indicia pauca locorum Theopompi, quæ ad tempora pugna navali ad Cnidum posteriora, veluti Epaminondæ in Spartam expeditionem, pertinent, apposui ad singula Xenophontis capita, quibuscum comparari debent.

Callisthenes, Aristotelis auditor, suum de rebus Græcorum opus a pace Antalcidæ, hoc est Olympiadis 98. anno 2. exorsus, et tricennale tempus libris decem complexus, de-

duxerat ad templum Delphicum a Philomelo Phocensi captum atque expilatum, auctore Diodoro xiv. 117. et xvi. 15. Hujus fragmentum unum atque alterum cum narratione Xenophontea comparavi.

Anaximenes Lampfacenus, Diogenis Cynici auditor, æqualis Alexandro, historiam græcam (τὴν πρώτην Ἑλληνικῶν inscriptam) a deorum ortu et generis humani primordiis exorsus, descendit usque ad pugnam Mantinicam et Epaminondæ mortem, res Græcorum et Barbarorum fere omnes libris duodecim complexus, auctore Diodoro xv. 89.

Ephorum Cumæum, Ifocratis discipulum exordium scribendi fecisse ab Heraclidarum reditu in Peloponnesum, auctor Diodorus iv. 1. qui v. 1. Ephorum, ait, res passim in Græcia a diversis populis gestas (τὰς κοινὰς πράξεις) non solum oratione eleganti, sed ordine etiam lucido perscripisse, et certum rerum genus per singulos libros distribuisse. Ex libro septimo et decimo causam mortis Alcibiadis repetitam posuit Diodorus xiv. 11. et Athenæus xiii. p. 574. Concluisse obsidione Perinthis Olympiad. 109. anno 4. historiam, affirmat Diodorus xvi. 76. Sæpissime quidem hujus testimonio usi reperiuntur antiquitatum Atticarum interpretes, sed pauca reperi fragmenta, quæ cum Xenophontea narratione comparare possem.

Duris Samius historiæ græcæ exordium duxit post Leuetricam Lacedæmoniorum cladem ab anno 3. Olymp. 102. auctore Diodoro xv. 60. sed puto eum respexisse potius Macedonicam ejus historiam quam Græcam, aut errasse.

Nam res ab Alcibiade, cujus genus ipse jactabat, et Lyfandro gestas in Asia narraffe copiose Durin, discimus ex Plutarcho, qui, in plurimis licet fidem Xenophontis secutus, multa tamen ex Samio scriptore, etiam nominato, supplevit, ex cujus testimonio vitia et lacunas duorum Xenophontis locorum agnovi.

Atque hi sunt illi scriptores græci antiquissimi, quos in hac historiæ græcæ parte nominatos præcipue sequi videtur Diodorus, cujus libri foli supersunt hodie, ex varis auctoribus excerpti, nec raro a Xenophontea narratione longissime abeuntes, quorum de fide incertissimum est atque inconstans judicium, cum narrationis auctorem ut pluri-

num ignoremus. Hos igitur diligentissime excerpti et comparavi cum historia Xenophontis, veluti totidem veterum historicorum Xenophonti supparium fragmenta, de quorum auctoritate forte aliquando certius constabit.

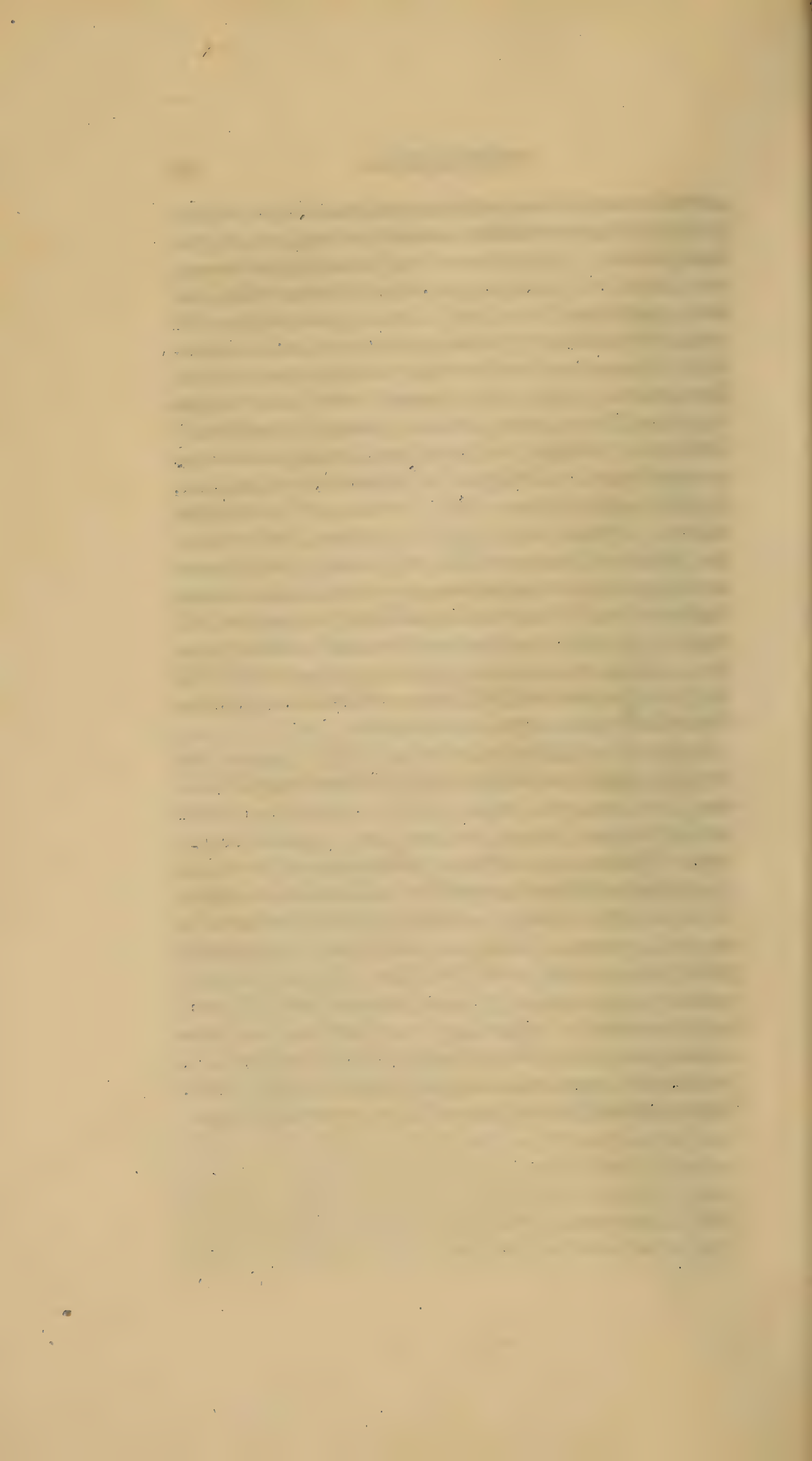
Præter historicos jam antea nominatos, qui res suo ævo gestas in Græcia literis consignarunt, Plutarchus in libro de Gloria Atheniensium p. 361. ed. Reiskii posuit argumentum librorum Cratippi, ex quo apparet, eum Thucydidis historiam continuasse ad imperium maris Atheniensibus a Conone restitutum. Eundem nominavit in Vita Andocidæ p. 317. Cf. Fabricii Biblioth. Græc. tom. i. pag. 869. Equidem nullum scriptoris locum reperi, unde excerptam aliquam Cratippi narrationem comparare cum Xenophonte possem.

Subjungam pauca, unde de hac nostra Historiæ Græcæ recensione lectores judicare poterunt. Librarius is, cui operam suam in edendo hoc Xenoph. libro addixerat Zeunius, ejus post mortem me, Lipsiæ forte versantem, in successione ejus provinciæ vocavit, non invitum. Præcipue enim Xenophontem ex Atticis scriptoribus lectitaveram, quia mira ejus cum simplicitas, tum venustas, cum Socratica philosophandi ratione conjuncta, a prima juventute me magnopere delectaverat. Tradidit mihi librarius simul initia commentariorum, quos in Historiam Græcam paraverat Zeunius, et quos perire nolebat, si quid forte inde laudis et honoris memoriæ viri docti accedere posset. Obsecutus igitur honesto librarii honesti consilio, primo loco posui observationes Zeunii, quæ ad libri secundi cap. 1. sect. 25. pertingunt, iisque addidi, quæ ipse lectoribus Historiæ Xenophontææ utilia fore existimabam. Nec difficile erit lectoribus judicium, quantum mea interpretandi ratio sæpenumero a Zeuniana discrepet; utinam omnes interpretis perfecti numeros implere mihi licuisset! Sed defuere librorum scriptorum auxilia, quorum copiis sine dubio affluet ea Historiæ Xenophontææ editio, quam, a magnæ eruditionis viro, Valckenario paratam, jam sub prelo sudare aiunt. Quæ enim ex Codice Veneto aliquo afferuntur lectiones in Catalogo Bibl. D. Marci Venet. 1740. p. 173. vix erant memoratu dignæ. Paucas sed bonas ex

Parifino regio attulit Brunckius, a quo reliquas impetrare non potui. Interim librorum editorum atque editionum antiquarum copias omnes contraxi, iisque usus multorum locorum sententiam lectionemque expedivi. Aldinam utramque comparaverat etiam postremus Historiæ hujus interpres, S. Fr. Nath. Morus, vir doctissimus, in quo eruditioni parem modestiam humanitatemque omnes mecum amabunt. Alteram Juntinam anni 1517. a Moro non comparatam diligentissime ad marginem libri sui contulerat Zeunius, unde lectiones ejus excerptas posui. Brylingerianam seu Basileensem utramque, anni scilicet 1555. et 1568. comparaverat etiam Morus; omisit tamen lectiones aliquot non contemnendas, quas inde annotaverat Zeunius. Brylingeriana hæc editio adjunctam habet versionem latinam a Bilibaldo Pirkheimer factam. Alterius Brylingerianæ titulus promittit quidem Jo. Brodæi annotationes; eæ tamen separatim Basileæ 1559. editæ prodierunt. Has diligenter excerptas singulis Historiæ Græcæ locis apposuit Morus. Leonclavianam editionem anni 1594. comparaverant Morus et Zeunius; ego vero ex editione Parifienfi 1625. multas addidi varietates, quas uterque omiserat. Neuter enim editionem illam tractaverat. Stephanianam anni 1581. comparavit Morus; ego vero neutram Stephanianam inspicere potui, dum hæc commentabar. Editionem Castalionis plane omiserat Morus, cujus omnem varietatem, sæpenumero ab emendatione viri docti profectam, addidi excerptam. Immerito etiam in Historia Græca Morus, ut in reliquis Xenophontis libris Zeunius, præterierat Fr. Porti Commentarios editos 1586. atque item filii ejus, Æmilii Porti annotationes, quas equidem ex editione Leonclavii Parifienfi 1625. excerpti. Multas Fr. Porti emendationes et conjecturas non nominati tamen in margine posuit Leonclavius, aliquot etiam ingenio suo tribuerat, quas deinde patris memoriæ vindicavit filius Æm. Portus. Welshianam non nominarem, etsi tanti quibusdam visam, ut typis repeterent, nisi laudandum in ea putarem egregium consilium, quo H. Dodwelli Annales Xenophonteos seu Chronologiam Xenophonteam præfixit Editor, quam inde repetitam addidi et huic novæ recensione,

numeris etiam ad hanc editionem ejusque sectiones a Zeunio institutis, accommodavi, mendisque scripturæ aliquot simul sublatis. Hanc enim ubique lector diligens comparare debet, nisi a temporum ordine aberrare velit, aut hunc præclarum Xenophontis librum quasi fabulam aliquam romanensem legendum delectationis causa sibi sumferit. Annorum notas inde excerptas ipsi etiam orationi Xenophontis apposui, quas secutus lector facile singula Annalium loca reperiet, ubi res quæque pertractatur a Dodwello. Denique ab Heynio meo accepi libellos duos emendationum in Hellenica scriptarum a Jo. Henr. Just. Kœppen, alterum anno 1787. tertium 1788. Hildesæ editum. Primum enim ipse non tractavi, sed ex nunciis litterariis Gœttingensibus conjecturas, commemoratas ibi, excerpti, verum tamen non omnes; quam quidem regulam etiam in duobus reliquis libellis secutus sum, ubi conatus viri docti approbare equidem nulla ratione poteram. Multæ vero earum emendationum, quas posui, lectoribus ingenium viri docti atque eruditionem commendabunt facile ipsæ absque meo præconio.

Lectorum erit judicium, num quid ipse adjumenti illis attulerim ad rectius interpretandam judicandamque Græcam Xenophontis Historiam, an intra voluntatem conatus mei substitierint. Fateor, me nunquam cogitasse de paranda Historiæ hujus editione, etsi inter legendum multas in marginem libri mei congefferam undique annotationes; sed facile me a librario ex medio studii historiæ naturalis curriculo revocari ad dilectum mihi semper Xenophontem passus sum; concepi enim simul spem aliquam, posse aliquando a me retractari Opuscula scriptoris nostri Œconomica, venatoria et reliqua, quæ cum scientia rerum naturalium tam arcte connexa hærent, ut non mirum sit, ea hucusque ab Interpretibus tam male fuisse tractata. Scrib. Francofurti ad Viadrum mense Maio exeunte anno 1790.

H. DODWELLI
CHRONOLOGIA
XENOPHONTEA.

CHRONOLOGIA

XENOPHONTEA.

THUCYDIDIS Historiam annis 48. Xenophontem auxisse docet Diodorus. Nempe ab anno Olymp. 92. 2. ubi hoc testatur, ad annum Ol. 104. similiter secundum quem Xenophontis ultimum idem agnoscit Diodorus. Justum enim Olympiadum 12. spatium illi complectuntur anni. Vel inde constat annos illum Belli Peloponnesiaci non plures 21. accensuisse Thucydidi. Hoc enim illius Olympiadis anno secundo 21. Belli annus desit. Scio tamen refragari hodiernos Diodori Codices, quorum alii annos numerant apud Thucydidem κβ', alii adhuc monstrosius κδ', vitiatos utique, et ab ipsius Diodori mente alienatos. Tantum abest ut numerum illum impleverit Thucydides, ut ad annum 21. absolvendum semestris Hyemis partem magnam deesse in Operis sui fine Thucydides ipse monuerit. Nec potuit hoc nescire Diodorus. Accessit tamen (ut infra videbimus) pars anni dimidia, quæ ad Olymp. 104. anni 2. finem pertigit, cujus nullam rationem in hoc calculo habuit Diodorus.

Reliqua pars anni Belli 21. in quo desit Thucydides.

Historiam Thucydidis ad Augustum ineuntem deduximus. Certe desit ante Aug. 8. Nec diu tamen. Μετὰ ταῦτα ἐ πολλαῖς L. i. c. 1. ἡμέραις, Thymocharidem Atheniensem ab Hegesandrida Lacedæ-^{n. 1.} monio rursus victum narrat Xenophon. Αὐθις, inquit, quia jam Ibid. antea aliam ejusdem Hegesandridæ, in eundem Thymocharidem, victoriam supra memoraverat ipse Thucydides lib. viii. n. 95. Nempe ut ab illa hanc diversam esse significaret. Hæc itaque secunda Hegesandridæ victoria mense contigerit Augusto fere medio, et proinde Attico Metageitnionē. Μετ' ὀλίγον δὲ τούτων, ἀρχομένου L. i. c. 1. χειμῶνος, ægre Dorieum, dum Hellepontum ingreditur, Atheni-^{n. 2.} enses evasisse scribit Xenophon. Hic si hyemem, pro Calendario

Attico cenfuerit Xenophon, cœperit illi Mæmafterionis die 1. et Septembris adeo Juliani die 22. Sin Kalendarium potius placuerit Laconicum, ita Septembris die inierit 19. itidem Juliani. Itaque Septembri exeunte Dorieum Athenienses perfecuti fuerint, et (quod fequitur in Xenophonte) Mindarum etiam, dum fubvenit Dorieo, vicerint. Hanc fecundam illam effe cenfeo victoriam ad Cynoffema, cujus non meminerit Thucydides, meminerit tamen Theopompus, ut nos docet, non quidem Marcellinus, fed Anonymus alius, qui de vita fcripfit Thucydidis. Ita nullus erit hiatus locus, quem hic fuiffe fufpicatus eft magnus Ufferius. Conveniunt enim loca fatis accurate. Erant etiamnum Sefi Athenienses, fugerantque ad Abydum Peloponnefii, ut in priori ad Cynoffema

L. i. c. 1.
n. 5.

Naumachia, de qua fcripferat ipfe Thucydides. Ait quidem Xenophon *περὶ Ἀβυδῶν κατὰ τὴν ἠϊόνα* pugnatum. Sed cum prælium a mane ad vefperam ufque durarit; cumque ante adventum Alcibiadis, nunc vincerent Athenienses, nunc vice verfa vincerentur: vix eft quod fufpicemur, uno in loco fuiffe pugnatum. Sed loci nomen, quo fuit victoria, a Tropæo habuit, ni fallor, Theopompus. Hoc autem pro navali victoria in Promontorio aliquo ftatui folebat, quod fane aliud non fuiffe quam Cynoffematis, innuit, ni fallor, Diodorus. Nocte enim appetente Sefum reverfos effe tradit, et quamprimum illuxiffet, naufragia collegiffe, et *πρὸς τῷ προτέρῳ τροπαίῳ ἔτερον* adjeciffe. Itaque fi tropæum prius Cynoffemati fuerit, hoc etiam ibidem fuiffe contentaneum eft. Erat enim fane tropæo aptiffimum proximum Sefo, et in fuo litore, Promontorium. Ita nexus erit cum Thucyde Xenophontis arctiffimus,

L. i. c. 1.
n. 8.

nec ulla erit hiatus vel leviffima fufpicio. Conveniunt certe Septembri exeunti, quæ poftea fcribit Xenophon, Athenienses alios alio extra Hellespontum, pecuniæ cogendæ caufa fuiffe profectos; Thrafylum autem Athenas navigaffe, ut victoriam annuncieret, et copias alias et naves a Civibus fuis impetraret. Ad Æftiva jam exeuntia, et ad proximi Veris apparatus illa fpectabant omnia.

L. i. c. 1.
n. 9.

Μετὰ ταῦτα, ait Xenophon, a Tiffapherne custodia datum effe Alcibiadem. Poftea nimirum quam Athenas difceffiffet Thrafylus, reliqui autem ad pecunias colligendas Athenienfium duces, in quibus ipfe erat Alcibiades. Poft dies autem 30. custodia elapfum effe dicit, e Sardibus nimirum primum ad Clazomenas, deinde ad Sefum, cum in apparatu in Mindarum effent Athenienses. Nempe hyeme deficiente, ut e Diodoro jam in Differtationibus oftendimus. Reliquis in annis hujus Belli ibidem rationes noftros dedimus. Intelliget autem Operis a nobis fufcepti difficultatem, qui

exponderit, quid Viri Maximi tentarint in primis Xenophontis annis, Petav. Petav. Doct. Temp. por. x. 28. Pet. Obf. fecerint. l. i. c. 12.

I. Xenophontis annus cœpit Elaph. 1. Mart. 18. Julianæ Periodi 4304. V. C. Varr. 344. ante Epoch. Christ. vulg. 410. Olymp. 92. $\frac{2}{3}$. Belli autem Peloponnes. 22. Incipit autem ab illis verbis: *Οἱ δ' ἐν Σησῶν Ἀθηναίων* lib. i. c. 1. n. 11.

Hoc anno victus suprema clade, occisusque Mindarus Navarchus, ad Cyzicum. [Post *χειμῶνα λήγοντα* Diodor.] Cyzicus ipsa capta, ubi per 20. dies hæsit Alcibiades. Tum Perinthus et Chryso- polis. Duces reliqui Helleſpontum proficiſcuntur. Xenoph. Tum capta Pylus a Lacedæmoniis anno Belli 22. Diodor. Exulat Syracuſis Hermocrates. Claſſem Lacedæmoniis, Pharnabazi opera, inſtaurat Navarchus Paſſippidas. Thafii Lac. præſidium cum Har- moſta Eteonico pellunt. Agis Lac. Rex a Thraſylo Athenis arce- tur. Clearchus ab Agide mittitur Byzantium. Carthaginienſes, L. i. c. 1 Hannibale duce, *φρατείαν* illam in Siculos apparant, qua Selinus^{n. 37.} et Himera, trium menſium ſpatio exciſæ ſunt.

II. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 5. Jul. Per. 4305. V. C. Varr. 345. ante Ep. Chr. vulg. 409. Olymp. 92. $\frac{3}{4}$. B. P. 23. Incipit: *Τῷ δὲ ἄλλῳ ἔτει* lib. i. c. 2. n. 1.

Thoricum muniunt Athenienſes. Thraſylus *ἀρχομένου τῆ θύρας*, L. i. c. 2. [poſt Apr. 5.] ad Samum navigat. *Ἀκμάζοντος τοῦ σίτου* [menſe^{n. 1.} Junio] Lydiam appellit Thraſylus. Inde 17. die [menſe proinde^{Ibid. n. 4.} Julio] Ephesum. Hic victus ab Ephēſiis. Selinuntiiſ, qui victo- res adjuverant, (propter patriam hoc anno exciſam) præter præmia alia conceſſa Civitas. Naves Selinuntias 4. capit Thraſylus. [Olymp. 92. 4. Diod. Poſt Jul. 2.] Inde Seſtum movet, unde co- priæ omnes Lampſacum trajiciunt, *καὶ χειμῶν ἐπέσει*. [Paulo ante Ibid. n. 14. Sept. 29.] Lampſaci *ἐχειμάζον ἅπαντες* [poſt Sept. 29.] Lampſa- Ibid. n. 15. cum munientes. Abydum tamen aggrediuntur, vincuntque Phar- nabazum. Tum demum Thraſyli milites, (quorum operam hoc in prælio utilem experti ſunt) milites Alcibiadis agnoſcunt, (qui ſe gloriabantur *ἀηττήτους*) deleta ſcilicet fugæ ad Ephesum ignomi- nia. Aliæ etiam τοῦ χειμῶνος Expeditiones. *Τῷ αὐτῷ χρόνῳ* [certe Ibid. n. 17. χειμῶνι] Lacedæmonii Helotas Coryphaſio, fide data, dimittunt. Ibid. n. 18. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν Achæi advenas in Heraclea Trachinia prodi- Ibid. derunt, cum Harmoſta Lacon. Labota. Hoc anno Medi, qui defe- cerant, ruriſus Dario Regi ſe dediderunt.

III. Xenoph. annus cœpit Elaph. 1. Mart. 25. Jul. Per. 4306. V. C. Varr. 346. ante Ep. Chr. vulg. 408. Olymp. 93. $\frac{4}{1}$. B. P. 24. Incipit: Τοῦ ὕπιδόντος ἔτους ὃ ἐν Φωκαίᾳ νῆως etc. L. i. c. 3. n. 1.

- L. i. c. 3. n. 1. Ἐπεὶ ὁ χειμῶν ἔληγε [post Mart. 25.] ἔαρος ἀρχομένου, Lampfaco discedunt Athenienses in Præconnesum. Inde Chalcedonem. Hic interficitur Hippocrates Harmosta, et fugatur Pharnabazus. Confituuntur cum Pharnabazo induciæ, ne Chalcedonenfibus nocerent Athenienses, dum Legati Athenienses a Pharnabazo ad Regem deducendi redirent. Expugnata ab Alcibiade Selymbria et Byzantium. Pharnabazus nuncium de Byzantio occupata ἐν χειμῶνι, [post Oct. 18.] Gordii Phrygiæ accepit.

IV. Xenoph. annus cœpit Munych 1. Apr. 13. Jul. Per. 4307. V. C. Varr. 347. ante Ep. Chr. vulg. 407. Olymp. 93. $\frac{1}{2}$. B. P. 25. Incipit: Ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος. L. i. c. 4. n. 1.

- Ibid. Redeunt a Rege Persarum legati Lacedæmonii, ἀρχομένου ἔαρος [post Apr. 13.] Cyrus Caranus eorum, qui ad Castolum conveniebant, mox venturus. Is ubi venisset Legatos Atheniensium detinet triennio. Redit in patriam Alcibiades Plynteriis [Thargelion. 29. non noctu utique, sed die, Junii, proinde 10. et Olymp. 93. 1. deficiente.] Inde discedit post μυσηρία [nempe ἄλαδ' Ἰακχός, Boe-dromion. 20. Olymp. 93. 2. nempe post Sept. 27.] Andrum, quam expugnat. Tum Samum. Lacedæmonii πρότερον τούτων οὐ πολλῶν χρόνων, [nempe antea quam Athenis discederet Alcibiades] Cratesip-pidæ Lyfandrum sufficiunt. [Non ergo hoc anno Laconico, qui ab Oct. 1. cœpit, (post Alcibiadis discessum) sed superiori. Interpolator sic scripserit aliquatenus vere, cum anno Belli 24. Navarchiam Lyfandri concurrisset. Nempe quod initium Navarchiæ in illum Belli annum convenerit. Sed vere tantummodo de priori Navarchi munere, quod falsissime ad posterius munus Ἐπισολέως retulit imperitus Interpolator.] Hic primo Rhodum venerat, [anno scilicet superiori exeunte] tum Con Insulam, inde Ephesum. Hinc ad Cyrum sese, Sardibus agentem, confert. Nempe hoc jam anno, post April. 13. Tunc enim, ut visum, Cyrus nondum ap-pulerat.] Tum reficiendæ classi intentus ἡσυχίαν ἤγειν. [viz. dum hoc anno admodum affecto, post Sept. 17. Hellepontum discederet Alcibiades.] Post illius discessum Antiochum vicit ad Notium. 13. Redit Alcibiades, facitque Lyfandro pugnandi copiam. Recufante Ibid. n. 15. Lyfandro, Samum revertitur. Ὀλίγω ἔσπερον Delphinium et Eionem Ibid. n. 16. occupant Lacedæmonii. Tum Alcibiadi successores dati, inter alios Conon. Sed nihil illi cum Lyfandro, sed cum Callicratida,

qui Lyfandro fucceffit, gefta omnia. Itaque ad annum fequentem affectum tenuiffe arbitror Alcibiadem. Ita ut poft Sept. 20. inierit Conon, quo etiam cœperit Callicratidas. Callicratidæ enim in illum minas primas legimus de vendicato maris Imperio. Hoc anno Carthaginienfes Agrigentum expugnant. Sed Ol. 93. 3. Diodorus. Hoc etiam fortaffe recte. Cum tot hoc anno complexus fuerit Xenophon, quæ anno fequenti, etiam exeunte, contigerint.

V. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 2. Jul. Per. 4308. V. C. Varr. 348. ante Ep. Chr. vulg. 406. Olymp. 93. $\frac{2}{3}$. B. P. 26. Incipit: Τῷ ἔπιόντι ἔτει. L. i. c. 6. n. 1.

Τῷ ἔπιόντι ἔτει Eclipsis Lunæ vefpera [Apr. 15. poft anni initium April. 2.] Gefta ad ann. exeuntem referenda. [Poft Sept. 20. quo Navarchiam inivit Callicratidas.] Dilatus a Cyro Callicratidas, pecuniis aliunde collectis, Methymnam expugnat, Cononem Mitylene vincit, obfidetque. Diomedontem fugat, captis 10. navibus. Moniti a Conone Athenienfes fuppetias mittunt, a quibus victus occifusque eft ad Arginusas ipfe Callicratidas. [Anno fequenti, Ol. 93. 3. Bell. 27. ex Athenæo.] Eteonicus Mitylene elapfus ante æftatis finem, [nempe ante Sept. 26.] Damnati duces qui Callicratidam vicerant, Apaturiis [menfe Pyanepfione, qui fequenti anno cœpit Oct. 26.] Μετὰ ταῦτα petitur Navarchus Lyfander a Chiis et fociis. [viz. poft cœpt. hyemem Sept. 26. cum fuos a Chiis diripiendis cohibuiffet Eteonicus, quod factum, ἐπὶ χειμῶν ἐγένετο.] Hoc tamen anno [menfe Pofideone (qui ante Munychionem 4. erat) proinde Pofideone 2. qui cœpit Dec. 24.] victi a Lyfandro ad Ægospotamos Athenienfes. Hoc ergo fpatio reliqua Lyfandri ante prælium fatale gefta cœcludenda. Hoc fpatio rediit ad patrem moribundum Cyrus. [poft Oct. 8. quo cœpit annus Laconicus. Imo poftquam appuliffet in Afiam, bis a Lyfandro vifitatus. Et tamen antea quam Epheso difceffiffet Lyfander, et multis adeo ante victoriam ad Ægospotamos diebus. Poft triennium, ex quo Cyrus Legatos Athenienfes detinuerat a Chalcedone miffos, quod factum anno Belli 24. Recte. Cum et hoc anni fequentis fuerit affecti.]

VI. Xenoph. annus cœpit Elaph. 1. Mart. 21. Jul. Per. 4309. V. C. Varr. 349. ante Ep. Chr. vulg. 405. Olymp. 93. $\frac{3}{4}$. B. P. 27. Incipit: Τῷ ἔπιόντι ἔτει [ἐπὶ Ἀρχύτῳ]. L. ii. c. 1. n. 10.

Incipit hunc annum Xenophon. lib. ii. cum rebus geftis Lyfandri, quarum tamen pleraſque hoc Belli anno exeunte fuiſſe probavi-

- mus. Paulatim delapsus a notis annuis Tempestatum ad notas Magistratuuum annuorum. Post victoriam Lyfandri, moniti de ea a Conone Athenienses, ad seditiones concitantur, in quibus periit Cleophon. Tum accusati de cæde ducum, qui vicerant ad Arginufas, elabuntur. L. i. fin. Lyfander naves et captivos ad Lampfacum abducit. Nuncium victoriæ ad Spartam triduo mittit. Lampfaco Byzantium et Chalcedonem navigat, et præfidiarios Atheniensium dimittit. Lampfacum redit, classemque reficit. L. ii. c. 2. Inde Lesbum. Thraciam missus ab eo Eteonicus. Ἐὐθὺς [post prælium scilicet] reliqua Græcia, excepta Samo, defecit ab Atheniensibus. Ibid. n. 7. Μετὰ ταῦτα Lyfander ad Agidem et ad Spartam scribit, se venturum cum 200. navibus. Interim Pausanias Rex alter Peloponnesios colligit ad obsidionem Urbis Atheniensis. Tum Æginetis Æginam restituit, Salaminem vastat, et Pyræeum appellit Lyfander. Tandem de Pace missus ad Lyfandrum Theramenes, apud eum tribus mensibus tenetur. Usque ad deditonem, ut videtur, quæ Munychionis die 16. facta est. Anno proinde sequenti.
- L. ii. c. 1. n. 30.
- L. ii. c. 2. n. 6.
- Ibid. n. 7.
- L. ii. c. 2. n. 16. 17.

VII. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 9. Jul. Per. 4310. V. C. Varr. 350. ante Ep. Chr. vulg. 404. Olymp. 94. $\frac{4}{4}$. B. P. 28. Incipit: τῷ δ' ἐπιόντι ἔτι [ἐν ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς etc.] L. ii. c. 3. n. 1.

Incipit hunc annum Xenophon, non ut superiores, ab Hyeme, et Magistratu Laconico, qui Hyeme cœpit Semestri Thucydidea. Nec tamen, pro more Thucydidis, a mensibus Vernis. Sic enim Munych. 16. quo Urbs dedita est, ad hunc spectabat annum Belli Peloponnesiaci. Incipit tamen ab Hecatombæone, ut videtur, quo inibant triginta Tyranni, et ab Olympiadis proinde 94. anno primo. Tum demum discedunt Agis Rex Spartam, Lyfander Samum. Κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν Eclipsis Solis, quam Sept. 3. tabulæ tribuunt Astronomicæ, Metageitnionis autem τριάκαδι tabulæ nostræ Cycli Metonici. Hujus Eclipsis tempore Lycophron

- L. ii. c. 3. n. 4.
- L. ii. c. 3. n. 5. Diod. Ol. 93. 4.
- L. ii. c. 3. n. 6.
- L. ii. c. 3. n. 12.
- L. ii. c. 3. n. 13. 14. n. 15—56.
- C. 4. n. 2.
- ^a Pheræus Theffalos vincit. ^a Ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ Dionysius senior victus a Carthaginensibus Gelam amisit et Camarinam. ^b Μετ' ἄλλῳ Leontini deficiunt a Dionysio. ^c Παραχρηῆμα Equites Syracusani a Dionysio Catanam missi. ^d Samii se Lyfandro dedunt. ^e Tum Spartam redit τελευταῖος τοῦ θέρους, [et novo, ut vult Interpolator, Ephoro, mense scilicet post receptam Urbem 6. post Solstitium 4. Post Sept. 30. si pro modo Cycli Laconici, post Oct. autem 2. si pro modo Cycli Attici, calculus instituat.] Triginta Tyranni primo Sycophantas tollunt, tum (præsidio a Lyfandro impetrato) optimates, in quibus et Theramenem. Ἐκ τούτου

Thraſybulus Phylam occupat. Boedromionis die 20. Sept. Juliani n. 8. die (pro tabulis noſtris) 15. ut nos docet Plutarchus de Glor. n. 10. Athen. Eleuſinem ſibi in refugium parant 30. Tyranni. Tum n. 19. occupat Thraſybulus Pyræum. Occiſi deinde 30. virorum Critias et Hippomachus. Jam 8. menſibus tenerant. [Si a designatione, poſt dirutum Piræum, ut antea Xenophon, calculus inſtituatur; ita hæc Poſideone geſta fuerint. Sin a novi anni Attici exordio Hecatombæone, tum menſe Antheſterione, et ann. Varr. 351.] Tum ſuffecti in locum 30. Tyrannorum 10. alii, e Tribu- n. 24. bus ſingulis ſinguli. Intra 10. dies fides data redeuntibus. Tum n. 25. Lyſander Harmoſtes factus, frater autem ejus Libys Navarchus. n. 28. [Diodorus Navarchum ait ipſum fuiſſe Lyſandrum Olymp. 94. 1. Item Pauſanias Rex Thraſybulum obſidet. Et pacem Rex, invito n. 30. 35. Lyſandro, Athenienſibus concedit, accedente Ephorum ſuffragio. 36.]

VIII. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Mart. 29. Jul. Per. 4311. V. C. Varr. 351. ante Ep. Chr. vulg. 403. Olymp. 94. 1/2.

Ad hunc fortassis annum, (ut jam vidimus, ſpectat ſubſtitutio 10. in locum 30. Tyrannorum) nempe Julianum. Sed ante men- L. ii. c. 4. ſem Atticum Vernalem 1. hoc anno Munychionem, cujus dies n. 24. primus Martii Juliani cœpit die 29. Sed hi quoque 10. Tyranni n. 28. Lacedæmonios ad illam, quæ ſequabatur, obſidionem evocabant. Poſtquam autem diſceſſiſſet Pauſanias, tandem inter ſe conven- runt Urbis et Pyræi Cives τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι. Καὶ n. 42. τότε μὲν (inquit Xenophon) ἀρχὰς καταſησάμενοι ἐπολιτεῖοντο. Inter illas ἀρχὰς Archontem procul dubio hujus anni Eponymum Euclidem, qui Magiſtratum menſe inivit Hecatombæone, Jun. 26. Olympiad. 94. 2. Ὑγέρῳ δὲ χρόνῳ, cum exules Eleuſine Tyranni n. 43. mercenariorum manum cogere, duces ipſorum ἐς λόγους ἐλθόντας Ibid interfecerunt, reliquis ἀμνηſιακίαν jurant. Hoc ſcilicet erat juſ- jurandum illud celeberrimum, de rerum ante Euclidem Archon- tem geſtarum oblivione. Ad hunc autem ſpectat annum Xeno- phonteum, pro methodo Thucydidis. Mirum eſt quod habet de his Tyrannis ad ann. 4. hujus Olympiadis Diodorus. Eusebium enim non moramur. Et tamen viros maximos ſefellit Diodorus, quaſi ad Olympiadis finem tenerint Tyranni imperium.

* * * * *

X. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 5. Jul. Per. 4313. V. C. Varr. 353. ante Ep. Chr. vulgarem 401. Olymp. 94. $\frac{3}{4}$. Incipit: Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πάλαι ὀργιζόμενοι. L. iii. c. 2. n. 21.

Hoc in loco hiatum fecit in Historia Xenophon, usque ad Expeditionem Cyri. Propterea scilicet quod separato iustoque volumine, seu ipsius, seu, ut hoc loco ipse profitetur, Themistogenis Syracusani, hæc Expeditio fuisset enarrata. Imo hoc Opus Ἀναβάσεως ipsis Hellenicis immistum fuisse, innuit Suid. in Themistog. Sic nullus fuerit vel hiatus. Favent autem hoc in loco Xenophontis verba. Unicam excipio, hoc ipso spatio, Lacedæmoniorum Expeditionem in Eleos, quam diligentius minutiusque Xenophon exequitur, quam fecit Diodorus. Itaque Xenophontis rationes expendendæ.

Ad hunc igitur, ni fallor, annum referenda est nova hæc Lacedæmoniorum, in fines Eleorum, irruptio. Causam Belli πάλαι fuisse, mōnet Xenophon. Merito quidem ille, cum causas, cur Eleis infensi essent Lacedæmonii, ipse prodiderit, ante hæc Xenophontis tempora, Thucydides. Inter reliquos prætextus hunc unum memorat Diodorus, quod sumtus Belli in Athenienses gesti ab Eleis reposcerent Lacedæmonii. Inde constabat Bello Peloponnesiaco jam finem imposuisse Lacedæmonios, cum novo hoc Bello Eleos aggredierentur. Idque exinde palam fecit Diodorus, quod Lacedæmoniis hoc exprobrarint Elei, quod Græcos ipsi quoque in servitutem redegissent. Satis hoc apposite, cum Civitates ab Eleis devictas in αὐτονομίαν assererent Lacedæmonii. Tempus, quo hoc Bellum exortum fuerit, Olymp. 94. annum 3. tradit fuisse Diodorus. Hoc ille fortassis e Theopompo. Uti etiam illud, quod, quam contumeliam Agidi oblatam testatur Xenophon, hanc Regi alteri Pausaniæ illatam tradit Diodorus. Sic anno hoc exeunte Bellum exarserit. Idque fortasse verisimilius, quod hyemem in causa idem fuisse innuat, quo minus progressum in hoc Bello ulteriorem Rex ille (quicumque demum fuerit) faceret. Tres autem Belli hujus annos docet fuisse Xenophon, cum duos agnoscat tantummodo Diodorus. Primo nihil gestum fuisse docet Xenophon, sed terræ motus infausto omine aversum Agidem, quo minus procederet. Neque vero est quod hoc in Lacedæmoniis miremur. Similia alia habet hujusmodi Superstitionis exempla, non apud alios duntaxat

^a Thucyd. Græcos ^a, verum etiam apud Lacedæmonios, imo in hoc ipso L. v. n. 45. Agide ^b, Thucydides. Ne alia jam commemorem. Occurrunt L. viii. n. 6. enim passim apud veteres.

^b Thucyd. L. iii. n. 89. Hoc autem, ni fallor, anno Expeditionem in fratrem Artaxer-

xem suscepit Cyrus junior Olympiadis 94. anno 4. susceptam con- L. iii. c. 1.
 sentiunt Diodorus et Laertius. Ne quidem in Archonte diffenti- n. 1.
 unt, quanquam Xenænetum alter, quem alter Exænetum, appel- Laert.
 let. Idem tamen erat, qui utroque nomine designabatur, anno L. ii. n. 55.
 ante Archontem Lachetem, sub quo passus Socrates, ut monet 56.
 recte Laertius, qui anno Olymp. 95. 1. magistratum gessit. Illo
 enim Archonte Lachete rediisse, non Diodorus tantummodo, sed
 antiquior Diodoro testis est Auctor Chronici Marmorei. Annum- Chr. Mar-
 que unum, et tres præterea menses illius Expeditionis fuisse, vel moreum E-
 Xenophon ipse testis est, vel potius fortasse Themistogenes. Nempe poch. 57.
 dum redirent ad Seuthem, quem principem ultimum numerat ea-
 rum, quas in illa Expeditione peragraverant, regionum. Hinc
 sane colligitur, aliquot saltem ante finem mensibus Expeditionem
 esse susceptam, ut proximo Archonte, etiamnum munus obeunte,
 redirent. Rursus, hoc anno Juliano medio ad minimum elapso,
 profecti fuerint oportet, ut anno illo Archontico, qui 4. Olympi-
 adis anno respondebat, proficiscerentur. Imo hoc ipso potius anno
 Juliano exeunte, quam sequenti ineunte, Bellum illatum exinde
 colligimus, quod duas hyemes memorarit Auctor Ἀναβάσεως, aliam
 non magno admodum intervallo a cæde Cyri, aliam rursus cum in
 regionem Seuthis pervenissent, diversas invicem, et multorum
 certe mensium spatio diffitas. Erat quidem annus ille, pro Cycli
 utriusque rationibus, tam Attici, quam Laconici, Embolimæus,
 et mensium proinde 13. Ut proinde tota Expeditio mensium fu-
 erit non 15. tantummodo, sed 16. Erat porro, cum in Seuthis
 ditionem venirent, secundæ hyemis initium. Merebant enim sub
 Seuthe, per duos fere menses. Primo autem mense, χειμῶνα ἤδη,
 et secundo mense ad exitum vergente, μέσον χειμῶνα censet Xeno-
 phon. Ita primo mense hyemali ad Seuthem venerint, mense ni-
 mirum Attico 7. Laconico autem 4. Sic inierit Expeditio hoc
 anno Attico, mense 4. Laconico autem 1. ut ultimum illum præ-
 dicti spatii mensem fuisse supponamus. Quod si ad secundum
 hyemis mensem calculum producamus, quo a Seuthe discesserint,
 elapso scilicet; jam paulo serior illa fuerit Expeditio. Sed priorem
 calculum verisimiliorem existimo, ut supputationem suam Auctor,
 mox illo tempore, quo in Thraciam venerint reduces Græci, termi-
 narit. Sic enim optime consulatur Historiæ, ut stationes illas,
 quas ante pugnam superatas tradit Auctor, conficere posset Cyrus,
 et tamen ante hyemem pugnare. Erant præterea, hoc eodem spa-
 tio, tres Lacedæmoniorum Navarchi, Samius, cujus opera, in Expe-
 ditionis initio, Cyrus ipse usus est; Anaxibius, quem, cum Byzan- L. iii. c. 1.
 n. 1.

tium appulissent, Navarchum reperere Græci; et Polus, quem Anaxibio suffectum audiverant, antea quam Seuthi adjungerentur. Fuerit Navarchia, jam non biennis, sed annua. Sic tamen necesse erat, ut Samium, elapso quidem tempore, antea tamen quam appulisset Successor, adjutorem habuerit Cyrus. Ut etiam nondum successorem Anaxibii, sed de Polo ejus successore, (ab Aristarcho, qui eodem anno Laconico Harmostes Byzantii designatus appulerat) famam tantummodo acciperent reduces Græci. Anni certe Laconici initium antea fuisse, quam Seuthi adjungerentur, exinde constat, quod Thimbron, cui Asia Provincia demandata fuerat a Lacedæmoniis, illos per duos jam menses expectarit, cum a Seuthe discederent. Prius autem ipsi in Asiam pervenerant, quam appelleret ipse Thimbron. Et prioribus Expeditionis mensibus prælium erat cum Rege Artaxerxe Mnemone, et clades Cyri: 8. enim menses ab illo Prælio supputat Auctor *Ἀναβάσεως*, et 45. dies, antea quam discederent a Cotyris. Quod tamen factum aliquot fortasse mensibus antea, quam ad Seutem se conferrent. Sic undequaque congrua erit nostra hæc, ni fallor, Chronologia. Longe certe errare vix possumus. Incipit: *Ἐκ δὲ τούτου* etc. L. iii. c. 2. n. 26.

XI. Xenoph. annus cœpit Elaph. 1. Mart. 26. Jul. Per. 4314. V. C. Varr. 354. ante Epoch. Chr. vulg. 400. Olymp. 95. $\frac{4}{1}$. Incipit: *Περὶ ὧντι δὲ τῶ ἱνιαυτῶ φαίνουσι πάλιν* etc. L. iii. c. 2. n. 25.

Secundus hic Belli in Eleos annus est, quo, novo Ephorum decreto, Bellum denuo susceptum est. Hinc autem non inepta Diodoro fuerit erroris occasio, quod secundi anni gesta ille primo Belli anno appofuerit. Comites certe Lacedæmoniorum, et facta talia hoc anno demum Xenophontis 2. legimus, qualia 1. Diodori. Et similiter utrobique ad urbem ipsam Elidem progressum, quem primo anno esse ne quidem potuisse jam ostendimus. Hæc cum fecisset rex Agis: ipsum recessisse tradit Xenophon. Sic tamen ut Lyſippum Harmostem in Elide reliquerit, qui τὸ μὲν λοιπὸν θῆρος καὶ τὸν ἱππὸντα χειμῶνα regionem vastaverit. Facile intelligimus, præſidiis in Elide relictis illum præfuisse Lyſippum. Sic enim ait Diodorus, Regem Lacedæmoniorum, ἤδη τοῦ χειμῶνος συνεγγίζοντος, justis præſidiariorum copiis in Elide relictis, sese ad hiberna contulisse, et *ἰν Δύμη παραχομάσαι*. Quod hyeme duntaxat appropinquante hoc fecerit, inde constat reliquam fuisse, præter hyemem, etiam Æstatis partem aliquam, qua Elidem diripuerint præſidarii: et hoc anno gesta narrare Diodorum, quæ secundo hujus

L. iii. c. 2.
n. 29.
n. 30.

Belli anno testatur acta Xenophon. Observavit porro Xenophon L. iii. c. 2. hoc anno, Regem Lacedæmoniorum ad Olympiam accessisse, et n. 26. Jovi Olympio sacrificasse, nemine prohibente. Innuvit, scilicet, Olympia hoc anno fuisse, quorum participes fuerint victores Lacedæmonii, ne quidem jam audentibus prohibere, qui ante prohibuerant, Eleis. Hæc etiam anni nota est. Hæc erat, ni fallor, causa, n. 29. cur, præfidiis in Elide constitutis, Rex deinde se ante Æstatis finem ex Elide subduxerit. Nempe propter inducias Olympiorum armistitio celebrari solitas, hac ipsa anni tempestate, rebus alioqui bello gerendis maxime opportuna.

Hoc tandem anno Juliano, sed exeunte, reversi sunt Cyri in Expeditione focii Græci. Nempe ineunte, non mense solummodo, verum etiam tempestate, Hyemali, trimestri illa, quæ ab Autumno distinguitur, vel Decembri exeunte, vel si ineunte Januario, Juliano anno, Varroniano sequenti 355. Utrovis mense, adhuc certe Olymp. 95. anno 1. Thimbrone jam Harmostæ munus in Asia obeunte, rediisse, non Auctor tantummodo Ἀναβάσεως, verum etiam ipse Xenophon testis locupletissimus est. Itaque hic C. 1. n. 6. annus Thimbronis, pro mente Xenophontis. Ita scilicet, ut ab anni forte Laconici initio Oct. 15. pro nostris Tabulis inierit. Vel C. 1. n. 3. ab eo saltem tempore, quo Bellum Tissapherni, Civitates Græcas⁴ Ionicas in servitutem vendicanti, indixerunt. Fecit illud Bellum, ut mitius deinceps a suis tractarentur Græci reduces, jam Bellum manifestum in ipsum Regem decernentibus. Et hoc ipso Olymp. 95. anno 1. et Bellum denunciatum, et missum Thimbronem, et reversos a Cyri Expeditione Græcos agnoscit Diodorus. Gesta tamen Thimbronis omnia sequenti anno Juliano tribuenda sunt 355. Et si, pro more Thucydidis, a Vere annus inchoandus esset, sic annus Xenophontis, in quo versamur, commune nihil haberet cum illo, cui illum assignavimus, anno Juliano. Sed oblitus est, ut vidimus, primævi sui tam Auctoris, quam consilii, in annis ad tempestates exigendis. Et ad receptiorem illam Chronologiam, quæ ad Magistratus annuos Annales exigebat, incaute delapsus est, ut jam per aliquot annos vidimus. Hæc autem Historia Xenophontis cum sit præcipue Lacedæmoniorum, proinde ad Ephoros, et ad anni Laconici initia, referenda est. Sic ergo deinceps Annales nostros intelligi cupimus, ut ad illos annos Julianos annos Laconicos referat Lector, quibus cæperit annus Laconicus, quamvis rerum gestarum annuarum pars longe maxima annorum sit sequentium, quod semel monuisse sufficiat. Hoc sane anno ita se rem habere, e dictis manifestum est. Res enim a Thimbrone in

Perfas gestæ ab illo demum tempore cœperunt, ipso hoc monente
 L. iii. c. 1. Xenophonte, quo Cyri Græci reliquis se Thimbronis copiis con-
 n. 6. junxerunt. Non autem antea e Thracia in Asiam venerunt illi,
 quam duo mensura stipendia sub Seuthe meruissent. Nec facile
 ante sequentis anni Januarium Seutem ipsum juvare poterant, ut
 ostendimus. Incipiunt hæc gesta verbis illis: Ἐπεὶ μέντοι Τισσα-
 φέρης etc. Lib. iii. c. 1. n. 2.

XII. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 14. Jul. Per. 4315. V. C. Varr.
 355. ante Ep. Chr. vulgarem 399. Olymp. 95. $\frac{1}{2}$. Incipit: Τοῦ δ' ἐπιόντος
 Σίγους etc. L. iii. c. 2. n. 21.

Hic rursus annum censet initio Thucydideo Æstatis, ut existimo,
 semestris, quæ a Vere inibat. Hinc autem manifestum est, Bel-
 lum cum Eleis, quod Olymp. 94. 3. ortum agnoscit Diodorus ipse
 annis Olympicis tribus tenuisse, et quidem ad annum Olympi-
 cum 3. affectum, ut Ver hujus anni attingeret. Si ad Σίγους tenu-
 erit proprie sic dictum, ita 3. annum etiam absolverit Olympicum.
 Novus enim ab illius Æstatis initio annus procedit Olympicus.
 Sin Σίγους illius sine Bellum confopitum fuerit, ita ad anni Laco-
 nici novi exordium durarit. Vix autem credibile est, tamdiu ab
 armis temperasse illum, quicumque demum fuerit, Lacedæmonio-
 rum Regem, nisi nuncius Pacis a Thrasydæo maturior illum re-
 pressisset. Itaque de fine Thimbronis, potius quam Dercyllidæ,
 Ibid. n. 21. Xenophontis illa intelligenda censeo, quibus ait Bellum hoc Lacedæ-
 n. 19. 20. moniorum cum Eleis κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον fuisse, quo de indu-
 ciis egit cum Tissapherne Dercyllidas. Nullus certe annus, quo
 fuerint Olympia, in illam Dercyllidæ cadit biennem Harmostiam,
 qualem jam vidimus ipsum innuere Xenophontem in Bello Lacedæ-
 moniorum cum Eleis. Nec poterat trienne Bellum satis com-
 n. 21. 25. mode contendere cum Præfectura duntaxat bienni. Nec quicumquam
 etc. sani habuerit de hujus Belli cum Eleis tempore Diodorus, si ita
 Xenophon intelligatur. Laxius ergo illum intelligendum arbitror,
 ut Bellum illud cum Eleis eodem tempore compositum fuerit,
 quo novum illud exarserit cum Tissapherne. Hoc certe voluisse
 censeo Xenophontis Auctorem, si minus idem voluerit ipse Xeno-
 phon.

Hoc ergo anno, ut jam dixi, Thimbronis omnia statuenda sunt.
 L. iii. c. 1. Primam anni partem colligendo exercitui impendit, modicum
 n. 4. enim secum duxerat e Peloponneso. Itaque ex Urbibus fœderatis,
 Ibid. n. 5. quarum patrocinium susceperant Lacedæmonii, novæ erant con-
 n. 6. scribendæ copiæ, et reduces e Cyri Expeditione Græci præmiis

invitandi. Dum ita justum coegisset exercitum, se potius tueba- Ibid.
tur, quam Tissaphernem oppugnabat. Auctus viribus, majora Ib. et n. 7.
ausus, Urbes aliquot partim vi, partim deditioe, occupavit. Hæc
certe annum hunc, ut mox videbimus, integrum absolvisse viden- Xenoph.
tur. Navarchus erat successor Anaxibii Polus. Exp. Cyr.
L. vii.

XIII. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 3. Jul. Per. 4316. V. C. Varr.
356. ante Ep. Chr. vulgarem 398. Olymp. 95. $\frac{2}{3}$. Incipit: 'Εν 'Εφίση δὲ
ἤδη ὄντος αὐτοῦ etc. L. iii. c. 1. n. 8.

Dercyllidæ successionem tribuit Diodorus hujus Olympiadis
anno 2. Sed potuit tam huic anno Juliano, quam superiori con-
currere is idem annus Olympicus. Huic autem anno potius suc-
cessionem illam tribuendam existimo. Dercyllidam ait appulisse L. iii. c. 1.
Xenophon, cum ex Epheso novam in Cariam Expeditionem para- n. 8.
ret Thimbron, ἐν 'Εφίση ἤδη ὄντος αὐτοῦ, Hiberna, ni fallor, in
Epheso Provinciæ Metropoli designavit, et novam proinde, Vere
ineunte, in Cariam Expeditionem. Huc verba ejusdem etiam de
Dercyllida illa retulerim: 'Εβελεύετο ὅπως ἂν μὴ, ἐν τῇ φίλια χειμά- C. ii. n. 1.
ζων, βαρὺς εἴη τοῖς ξυμμάχοις ὥσπερ Θίμβρων. Innuit nimirum, hanc C. i. n. 8.
causam fuisse, cur Thimbron revocaretur. Vere enim φίλια erant,
vere ξυμμάχων, hiberna illa Ephesina, et in fine potius quam initio
Præfecturæ, cum vixdum exercitum haberet hibernis in hostico
occupandis idoneum. Et de illis Dercyllidæ loquitur hibernis, n. 9. 10.
quæ primum illius administrationis annum excipiebant. Idem
præterea ostendunt verba illius, qui Cyri Græcis præfuit, primi
Dercyllidæ anni fine: ἡμεῖς μὲν ἐσμὲν οἱ αὐτοὶ νῦν τε καὶ πέρυσιν' C. ii. n. 7.
ἄρχων δὲ ἄλλος μὲν νῦν, ἄλλος δὲ τὸ παρελθόν. Et annum unicum,
et alium a primo Dercyllidæ anno tenuisse Thimbronem, inde
manifestum est.

XIV. Xenoph. annus cœpit Elaph. 1. Mart. 22. Julianæ Periodi 4317.
V. C. Varr. 357. ante Epoch. Christ. vulg. 397. Olymp. 95. $\frac{3}{4}$. Incipit:
'Αμα δὲ τῷ ἦρι πορευόμενος etc. L. iii. c. 2. n. 6.

Secundus hic Dercyllidæ Harmostæ annus est. Hiberna ejus in n. 2.
Bithynia fuisse docuerat supra Xenophon. Jam novi veniunt e
Sparta ἐπίσκοποι exploraturi, quomodo se res Asiæ haberent, simul- n. 6.
que indicant, Dercyllidæ in annum ἐπιόντα Imperium esse proro- Ibid.
gatum. In annum scilicet, qui hoc Vere inchoandus erat, pro
forma rursus Thucydidea. Hinc intelligimus, in more fuisse, ut
Vere demum relicrent plerumque decessores, an Successores habi-
turi essent, non autem ipso anni Laconici initio, quo designari ut-

plurimum solebant. Lyfandrum tamen vidimus, ne quidem expe-
ctato Vere, Bello ipſa hyeme, prælio fatali finem impoſuiſſe.

- Pactis ergo cum Pharnabazo induciis, Hellespontum cum copiis
n. 8. 9. trajicit Dercyllidas, et Thracicam Cherfoneſum muro ducto mu-
n. 10. nit. Murus ἀπὸ ἡγεῖνοῦ χρόνου cæptus πρὸς ὀπώρας abſolvitur. Vere
n. 11. ergo trajecerat. Nempe menſe Martio Juliano. Tum reverſus
in Aſiam, obſedit Atarneum per 8. menſes. Hoc ſcilicet anno
n. 12. Juliano ad exitum vergente, et Olymp. 95. anno jam 4. Tum
Ibid. Epheſum reverſus, mandatum accipit de Caria, Tiſſaphernis regio-
ne, vaſtanda. Eodemque tempore idem cum illo exequitur Pharax
Navarchus. Hæc certe ſequentis fuiſſe anni Juliani, poſt initium
n. 11. anni Laconici fuiſſe, prædicta oſtendit obſidio. Hoc ergo anno,
poſt Oct. 14. quo inivit annus Laconicus, Navarchi munere or-
natus eſt Pharax. Tum in itæ cum Tiſſapherne Regiisſque indu-
cia.

C. iii. n. 1. Μὲτὰ τοῦτο etc. Nempe poſt hæc Dercyllidæ Acta biennia,
quæ cum Bello in Eleos trienni contulit non admodum accurate
Xenophon, Agis ſpoliorum ex Elide δεινάτας Delphis ſacrificiorum
ſumtibus impendit. Hoc enim, ni fallor, voce ἀποθύσας designa-
vit Auctor. Reverſus, Herææ ægrotavit, Spartæ mortuus eſt.

Ibid. Tum demum Rex in illius locum ſufficitur, non Leotyehides
n. 4. filius, ſed frater Ageſilaus. Hoc certe hujus Olympiadis 95.
Ib. et n. 5. anno 4. Necdum enim annum in regno expleviſſe Xenophon
teſtatur Ageſilaum, cum deferretur ad Ephoros conjuratio Cina-

C. iv. n. 1. Sequitur. Μὲτὰ ταῦτα Herodam Syracuſanum de novæ
n. 2. claffis apparatu in Lacedæmonios ſimiliter monuiſſe Tiſſaphernis
Regisſque conſiliis clam facto: quæ cauſa fuerit, cur in Aſiam,

Lyſandri hortatu, Expeditionem ſuſceperit Ageſilaus. Sed 1. anno
Olymp. 96. διάβαſιν Ageſilai ſtatuit Diodorus. Num autem in-
eunte, an exeunte, non docet: cum tamen annum Julianum
prorſus alium designet pars anni Olympici prior ab eo, quem erat
designatura poſterior. Sed ἀρτι ὄντος αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ famam illam
de Perſarum apparatu fuiſſe monet in Ageſilao Xenophon. Cum

^a τὴν βασι-
λείαν νειωσὶ
παρεληφθό-
τος. Plu-
tarch. Age-
ſilao.

qua nota alia illa nondum ^a expleti in Regno anni fatiſ apte con-
venit. Mox tamen anno ſequenti oſtendemus, ad initium potius
anni Olympici ſpectare tranſitum Ageſilai. Sic autem fiet, ut
initio anni 4. hujus Olympiadis 95. mortuus fuerit Agis, ſuf-
fectuſque in ejus locum Ageſilaus.

XV. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 10. Jul. Per. 4318. V. C. Varr. 358. ante Ep. Chr. vulg. 396. Olymp. 96. 4. Incipit: 'Ἐπι δὲ ἀφικνούμενοι πρίσβυς. L. iii. c. 2. n. 12.

Hinc annum novum inchoandum existimo: 8. menses, in Atarni obsidione positi, ad anni superioris Juliani finem accedere n. 11. necesse erat. Vere enim jam cœpto fuerat in Thracica Cherso- n. 10. neso, cujus præterea munitionem ipse inchoaverat. Tum in Asiam n. 11. reversus, Civitates alias Asiæ obierat, antea quam obsidionem illam aggrediretur. Ita Vere affecto obsidionem cœperat. Inde Ibid. Ephesum regressus. Procul dubio ad hiberna. Nec sane, nisi hi- n. 13. bernis actis, licuit Pharnabazo Tissaphernem ad nova in Græcos Bella concitare, quem tamen nemo fœderum violatorum accusat Historicus. Nihil certe, captis Atarnis, in illum hostile aggressus est Dercyllidas; cum tamen, etiam in hyeme sæpe legamus regionum hostilium deprædationes. Itaque ad hyemis finem duraturæ n. 9. erant induciæ, quas pactus fuerat, cum in Chersonesum trajiceret, cum Pharnabazo Dercyllidas. Anni ergo novi Vere illa erat in n. 12. Cariam Expeditio, qua novæ jam, hujusque anni, factæ sunt in- n. 20. duciæ, dum a Rege et e Sparta nuncii appellerent. Et novi adeo n. 12. anni Imperium supponit Dercyllidæ demandatum decretum illud de diripienda Caria. Idque sane docent Xenophontis verba, de hac nova in Cariam Expeditione loquentis: ἦν βαδὺς ὁ οὔτος ἐν τῷ n. 17. Μαιάνδρου πεδίῳ. Segete enim se occuluisse tradit Ionas, qui in exercitu Persarum militabant. Verum illud esse ne quidem potuit de anno illo Juliano, quo expugnata sunt Atarna, ut jam ostendimus. Itaque manifestum est, ad alium hunc, in quo versamur, annum Julianum spectare novas illas cum Tissapherne atque Pharnabazo indicias, et anni certe Olympici 4. non ineuntis, sed ad exitum vergentis. Hinc ergo facile colligimus, ante Olympiadis 96. initium ne quidem potuisse in Asiam appellere Agefilaum. Cæterum ineunte anno hujus Olympiadis 1. Agefilaum appulisse probandum est, et errores Diodori e Xenophonte corrigendi sunt. Xenoph. Plurium enim annorum gesta in unicum annum Olympicum con- Agefil. Cor- gessit imperitus Historiarum variarum Epocharumque commissor nel. Nep. in c. 2. Diodorus. Cum ergo appelleret, inducias Tissapherni trimestres C. iv. n. 6. concessit, in quibus observandis Tissaphernis perfidiam expertus est. Hoc nempe arcte cohæret cum Historia Dercyllidæ, ut, quas C. ii. n. 20. antea concesserat inducias Dercyllidas incerti temporis, dum nuncius e Sparta veniret, eas ad tertium usque mensem ratas haberet Rex ipse, Legatus, si ita loqui liceat, ab Ephoris αὐτοχράτως. Et C. iv. n. 6. quidem inducias illas ab ipso Agefilao, testantur omnes, sanctissime

n. 11. fuisse observatas: et ἐν ἀρχῇ factas testatur in Agefilai vita Plutarchus. Sed vere ineunte Bellum denunciavit Tissaphernes, in Asia discederent Lacedæmonii: et vice versa se composuit ad Bellum strenue gerendum Agefilaus. Quis est qui hic induciarum trimestrium finem non facile agnoscat? Proinde tribus tantummodo, ante Veris initium, mensibus inducias illas Tissapherni concesserat jam præfens in Asia, jam cum ipso Tissapherne congressus Agefilaus. Cœpit Ver illud mense Laconico 7. quem Aprilis Juliani die 9. cœpisse nostræ docent Tabulæ. Hoc ergo anno Juliano omnino exeunte, Sparta discefferit, et in Asiam apulerit, si quidem hoc anno Olympiadis Expeditionem susceperit, quod agnoscit Diodorus. Prior enim fuerit oportet anni Olympici pars, non posterior, quæ Ver tam modico spatio præcefferit. Nec quicquam adhuc hostile cœptum, quicquid sentiat in contrarium Diodorus. Et tamen εὐθὺς Tissaphernis perfidiam ultam docet Plutarchus.

XVI. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Mart. 30. Jul. Per. 4319. V. C. Varr. 359. ante Ep. Chr. vulg. 395. Olymp. 96. $\frac{1}{2}$. Incipit: Ἐπει δὲ ἐκείσε ἀφίεστο. L. iii. c. 4. n. 5.

n. 11. Inducias Agefilai, et Vere cœpto, primam illius in Persas Expeditionem hujus anni Juliani fuisse, jam probavimus. Priorem ergo hanc Expeditionem, in Cariam denunciata, in Phrygiam revera fecit, nondum Equitatu instructus. Ei τὸ πλεῖστον τοῦ θέρους infumisse, Auctor est ipse Diodorus, ita ut ἐπὶ τὸ φθινόπωρον, Ephesum sit reversus. Et hujus anni nota est, quod adhuc sub ejus Imperio Dercyllidam memoret Xenophon, adhuc Pharacem Navarchum Diodorus. Denique quod adhuc ei paruerit Lyfander, quem anno, postquam navigaverat, elapso, cum suis e Concilio Laconico 30. Spartiatis, reversos testatur ipse Xenophon. Ita scilicet, ut Lyfandri vicem jam deinceps suppleverit Herippidas, cum suo quoque, ut videtur, Spartiatarum tricenario. Cæterum anni Juliani exitu discefferint oportet, vel sequentis initio; cum anni Juliani superioris exitu navigationem Agefilai statuerimus. Maturius autem sese contulit in hiberna, ni fallor, Agefilaus, ut rem Equestrum expediret in Ver proximum; quod etiam fecit. n. 7. n. 20. n. 15. Superiori enim anno fuerat, ex hac parte, Persis imparatior. Hoc anno ad Regem Persarum venit Conon. Sed 2. Olympiadis, ut videtur, non primo. Classem enim paravit, qua proxima æstate mare tueri posset, inquit Cornelius Nepos c. 4. Itaque non primo anno, ut vult Diodorus, sed 2.

XVII. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 19. Jul. Per. 4320. V. C. Varr. 360.
ante Ep. Chr. vulg. 394. Olymp. 96. $\frac{2}{3}$. Incipit: 'Εκ δὲ τούτου, ἰπειδὴ ἕνεκεν
ὑπέφαινε. L. iii. c. 4. n. 16.

Secundum hunc fuisse Agefilai annum exinde constat, quod jam hoc anno ineunte memoretur reditus Lyfandri, qui tamen n. 20. annum cum Agefilao implevisse traditur: exinde etiam, quod hoc novo Vere, instructus Equitatu, Tissaphernem fatali prælio vice- n. 24. rit: exinde porro, quod novum Navarchum hoc tandem anno ipse n. 27. Pisandrum nominaverit: exinde denique, quod loco Lyfandri He- n. 20. rippidam deinceps pro consiliorum principe habuerit. Imo disertis verbis biennium Belli in Persas agnoscit in Agefilai Encomio Xenophon; agnoscit etiam in Agefilao Plutarchus. Et quidem veritatis vestigia in ipso legimus Diodoro. Duas enim ipse memorat Expeditiones, licet nullorum meminerit, quæ intercesserint, hibernorum. Cœpit Ver Civile Laconicum Martii Juliani die 18. mense Laconico 7. Nec diu postea prælium dilatatum existimo: 4. enim die, ex quo hostilem agrum deprædatus est, fuisse constat e Xenophonte. Itaque ipsum quoque Vere, nec admodum affecto. n. 21. 22. Postea, nuncio de Prælii eventu accepto, Rex Tissaphernem a n. 25. Tithrauste curat interficiendum. Tum a Tithrauste, accepto com- meatu, in Pharnabazum proficiscitur Agefilaus. Hic nuncium Ibid. accipit, e Patria factam sibi potestatem nominandi, quem vellet Navarchum. Elapsa scilicet Pharacis Navarchia Nominat ergo n. 27. Pisandrum, uxoris fratrem. Tum classem e Sociis conscribit. C. 5. n. 1. Inde Tithraustes Græcos ad Bellum concitat adversus Lacedæmo- nios, quo revocari posset ex Asia Agefilaus. Succesit ex animi n. 5. sententia conatus ille; sequiturque Bellum in Thebanos; quo n. 12. periit ad Haliartum Lyfander. Illius cædem Olymp. 96. anno 1. tribuit Diodorus. Sed jam ostendimus superioris anni fine, vel hujus initio, fuisse supersitem, cum tamen idem annus Olympi- cus 2. hujus Olympiadis 96. tam finem illius, quam hujus initium fuerit complexus. Addit Plutarchus, a prælio ad Delium, annum, Plutarchus quo periit Lyfander, fuisse 30. Satis, pro nostris hypothesibus, Lyfand. accurate. Erat enim prælium illud ad Delium anno Belli Pelo- Thucyd. ponnefiaci 8. ut e nostra constat Chronologia, V. C. Varr. 330. l. iv. n. 100. hic autem 360. est. Et quidem annis Belli, qui a Vere incipiunt, optime respondent anni Varroniani, qui a Januario. Olympicorum annorum numerus etiam convenit, quod pugnatum sit ad Delium Olympico anno illo, qui posteriori anni Varroniani parti congruerit; et quidem Lyfander Olympico anno posteriori cecidit, qui hoc anno erat Olympiadis 3. ut mox videbimus. Sed et aliam

- n. 18. notam præbet Xenophon. Ait enim, Pausaniam, propterea quod Lyfandro constituto tempore non succurrerit, capitis damnatum in exilio mortuum esse. Hunc autem Pliftonacti successisse Olymp. 93. 1. Pugnasse autem annis 14. tradit Diodorus. Hic annus Olympicus pro priori sua parte anno Varroniano respondebat 346. a quo hic noster 360. 14. est, accuratissime. Sed posteriori potius parte hujus anni exulavit Pausanias. Anno enim Olymp. 96. 3. exilium illius assignat Diodorus, quem etiam ab Olymp. 93. 1. 14^m. ipse utrobique agnoscit. Idque accuratissime. Nec vidit interim, quam absurde mortem Lyfandri ad secundum ante hunc, in quo versamur, annum Olympicum retulerit, cum propter illam ipsam Lyfandri mortem exulasse tradit Xenophon. Ergo certe Lyfandrum ipsum hoc posteriori hujus anni Juliani anno Olympico 3. cecidisse censeo. Cum enim, conversus ad ditionem Pharnabazi Agefilaus, adhuc moram in Asia, quam speraverat Tithraustes, diuturniorem faceret; tum demum ad nova in Lacedæmonios Bella Græcos concitavit. Sed ἄμα μετοπώρω Agefilaum in Pharnabazi Phrygiam concessisse Xenophon testatur. Itaque postea Græcos accendit ad Civilia illa Bella Tithraustes, et postea proinde perierit oportet Lyfander, qui primis hujus Belli initiis extinctus est. Antea scilicet quam exercitum coegisset Pausanias. Erat enim certe Autumnus Hyemis semestris pars trimestri etiam Hyemi proxima, quocumque demum sensu anni Olympicum novi initio posterior, ut de frugibus maturis illum, et mense Julio, intelligamus, qui cum Hyeme neutra affinis est, ut fateor, intelligit nonnunquam ipse Thucydides. Hunc certe, ni fallor, intellexit
- L. iv. c. 1. n. 1. Autumnum, quo se superiori anno ad Ephesum contulerat hic idem Agefilaus. In hiberna nimirum, licet matura, quod maximum apparatus meditaretur, in annum sequentem. Et talia quidem hiberna ejus in Palatio Pharnabazi hoc ipso anno refert Xenophon. Ita fere biennium in Asia recte Agefilaus impleverit. Certe reditus ejus multo serius differri non potest. Cononis victoria ad Cnidum continuationem Thucydidis (quam 17. annorum fuisse monet Diodorus) conclusit Theopompus. Et quidem hic ipse annus est, pro calculis nostris, a fine Thucydidis 17. Sed sefellit Diodorum calculus, cum hunc annum vult fuisse Olympiadis hujus 96. tantummodo 2. Non ita certe calculos posuit, cum annum Xenophonteum 48. ab eodem Thucydidis exitu, censet Olymp. 104. ann. 2. Ibi supputavit ab Olymp. 92. 2. Hic si numerum similiter ordiatur, 17. ab illo initio annus Olympicus non jam hujus Olymp. 96. 2. erit, sed 3. Et 3. adeo illius Olympiadis
- L. iii. c. 5. n. 10.
- C. 4. n. 16.
- L. iv. c. 1. n. 15.
- Diodorus Ol. 92. 2. et 96. 2.

Archonti tribuit cœvus ipsi Cononi Lyfias. Sed vero anno illo Lyf. de reb. ineunte contigit illa victoria. Inde factum ut, minutiarum mi- Aristoph. nus sollicitus Diodorus, eam 2. anno assignarit. Verum autem id fuisse, exinde facile colligimus, quod nuncium hujus victoriæ in ipso Bœotix introitu acceperit Agefilaus, quo tempore Sol Eccli- L. iv. c. 3. psim passus est, quam hoc anno ad Aug. 14. referunt calculi n. 1. Astronomici. Sic enim Xenophon. Itinere maritimo nuncium Plutarchus Agefil. illum e Cnido in Bœotiam venisse verisimillimum est. Nec mul- tis adeo post prælium diebus. Itaque post Hecatombæonem, et novi adeo Olympici anni initium, pugna ipsa fuerit. Die enim Aug. 14. cœpit Hecatombæonis Attici dies 29. Hinc tempus, quo trajecerit in Europam Agefilaus, quam fieri potest, proxime colligendum arbitror. Observavit Xenophon, postquam Cherfo- L. iv. c. 2. neso discessisset, eodem itinere usum Agefilaum, quo Rex usus fu- n. 6. erat, Græciæ Bellum illaturus. Regem utique non alium, quam Xerxem, intelligens. Observavit idem Agefilai Encomiastes, quam viam Xerxes anno confecit, hanc Agefilaum minori spatio quam menstruo confecisse. Xenophontem imitatus est Cornelius Nepos Xenoph. Agefil. in illius vita, qui ait, quod iter Xerxes anno vertente confecerat, hoc illum transisse triginta diebus. Nempe quod de extremis Regni partibus prodiderant Auctores, hoc ille de spatio inter Asiam finesque Bœotix, laudum Agefilai prodigus, intellexit. Nec enim a trajectione tantum intervallum agnoscit Herodotus, qui quarto, ex quo trajecerat, mense Xerxem ipsum in Atticam venisse testatur. Ita illo, quo Bœotix fines attigit Agefilaus die Augusti 14. nondum justum mensem, ex quo Asia discessit, impleverat. Sic medio Julio ex Asia trajecerit, et Julio itidem ineunte C. 3. n. 1. victoriam Lacedæmonii, cujus nuncium Dercyllidam Amphipoli convenerat, consecuti fuerint. Et Augusto itidem ineunte Conon n. 10. illos vice versa vicerit ad Cnidum. Nec multo ferior Augusti illo n. 13. 14. die 14. victoria Agefilai ad Coroneam. Post victoriam Delphos n. 20. 21. delatus, propter vulnera, spoliiorum ex Asia decimas solvit; Πυθίων (inquit Plutarchus) ἀγομένων. Ita nimirum intelligendus, non quod jam agerentur, sed quod hoc Belli anno, ante aliquot menses, acta fuerint Pythia. Immo hoc ipso anno Laconico. Cœpit enim hoc anno Juliano annus Laconicus Oct. 11. ut e nostris constat tabulis. Post prælium utique tanto spatio, ut vota hoc ipso Laconico solvere posset Agefilaus. Sic anni hujus nota erit certissima Pythiorum celebritas, quæ anno Olympiadis 2. desinente agi solebat, ut jam supra vidimus. Tum demum rediit Agefilaus. C. 4. n. 1.

Hinc gesta Cononis post victoriam, quam hoc anno fuisse probavi-

- mus, uti etiam Persarum et Atheniensium in Lacedæmonios, alibi, a novo initio, narrat. Et quidem plurium annorum ad eundem, quo res Lacedæmoniorum perduxerat ante, terminum. Nempe
- L. iv. c. 8. ad verba illa: Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, τὰ κατὰ θάλατταν etc.
n. 1. Nempe res maritimas seorsim, et tamen καθεξῆς narrandas censuit.
- Ibid. Nempe Pharnabazum cum Conone Harmostas Lacedæmoniorum ex Insulis Urbibusque Asiæ maritimis expulisse. Hæc enim ejusdem anni fuisse, cujus erat victoria, agnoscit etiam Diodorus, quanquam 2. illum hujus Olympiad. 96. fuisse censeat, quem nos 3. fuisse probavimus. Addit Xenophon, in hac Civitatum defecti-
n. 3. one retentam nihilominus in Lacedæmoniorum fide Abydum a
n. 5. Dercyllida, Sestumque occupatam, quas frustra aggressi fuerint
n. 6. cum Conone Pharnabazus. Cononem ergo ait a Pharnabazo mis-
sum, ut classem ex Hellesponti Urbibus quam maximam cogeret,
n. 6. ὅπως εἰς τὸ ἕαρ ὀτιπλεῖστον ναυτικὸν ἀθροισθεῖη, et his infusum fuisse
n. 7. χημῶνα. Spectant ergo hæc omnia ad posteriorem hujus anni
partem, pro modo Thucydideo. Itaque etiam illa ad Olymp. 96.
ann. 3. referenda sunt, annumque hunc, in quo versamur Julia-
num, proximique V. C. Varroniani partem illam, quæ Ver præ-
C. 1. n. 41. cessit, nempe quæ Aprilem præcessit ineuntem. Ver ergo illud,
cujus mentio apud Xenoph. in Asia non vidit Agefilaus.

XVIII. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 8. Jul. Per. 4321. V. C. Varr. 361. ante Ep. Chr. vulg. 393. Olymp. 96. $\frac{3}{4}$. Incipit: Ἐκ δὲ τότε ἰσπολίμεν Ἀθηναῖοι. L. iv. c. 4. n. 1.

- L. iv. c. 4. Erupit jam hoc anno Bellum Corinthiacum. Quod cum
n. 2. Olymp. 96. anno 3. agnoscat erupisse Diodorus; proinde hujus
anni parte priori, quæ illi anno respondebat, erupisse consentaneum
est. Tempus, quo eruperit, exploratum haberemus, si constaret,
Ibid. quo tandem Corinthiaci anni mense fuerint Euclia. Hujus enim
festi die ultimo cædes Laconizantium cœpit factio Corinthiorum
Lacedæmoniis adversa. Nondum certe cœperat, cum superiori
anno Juliano exeunte Spartam rediret Agefilaus. Et tamen hoc
anno Juliano cœpisse verisimillimum est. Eodem certe facit, quod
ad calculos attinet, qui per annos supputantur Olympiadum, seu
hoc anno ineunte, seu superiori ad exitum vergente, cœperit hoc
Bellum. Idem enim utrobique annus est Olympicus. Idem quo-
que, si per Magistratus annuos censeantur anni, seu Atheniensium,
seu Lacedæmoniorum. His autem cædibus factis, Praxitam Laco-
dæmoniorum Polemarchum μετὰ τῆς μόρας (ita cohortem appella-
bant Spartani) e Sicyone in Corinthum arcessunt Pasimelus et Al-
- n. 7.

cimenes. Hi Corinthum primo, tum Phliuntem occupant, et n. 8. 15. nonnulla Megaram versus muniunt. Sed partem Corinthi adhuc n. 18. tuentur Athenienses, duce Iphicrate. Tum missus Agefilaus in n. 19. Argivos. Tum Corinthum, cum fratre Teleutia. Agefilaus mu- Ibid. rum capit ab Atheniensibus restauratum, Teleutias navale. Tum Ibid. recedit Agefilaus. Brevi autem redit mense, quo Isthmia celebra- Ibid. bant Corinthi domini Argivi. Hæc omnia hoc anno hujus Olymp. C. 5. n. 1. 96. 3. gesta credidit Diodorus. Sed duorum annorum diversas expeditiones permiscet invicem, ni fallor, Diodorus. Sic enim re- C. 4. n. 19. ditum Agefilai describit Xenophon, quasi fuerit in hiberna. Τό, τε τῶν συμμάχων στρατεύμα διῆκε, καὶ τὸ μὲν πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγεν. Non ita certe factururus, dum essent adhuc in armis Corinthii et Argivi, nisi tempestas anni rebus gerendis opportuna fuisset elapsa. Itaque priorem duntaxat Expeditionem hujus anni fuisse censeo, in qua nulla locum habebant Isthmia. Nec sane ratio cur rediit Agefilaus, quod pecora in Urbem fuissent coacta, Æstati, quam hyemi desinenti, tam apte convenit. Tunc enim maxime deficere solet pabulum agreste. Tunc etiam, quæ in agro erant pecora, C. 6. n. 4. 6. maxime periclitabantur ab hibernis hostium deprædationibus. Sed novi anni indicium nullum posuit Xenophon. Inde facilis erat Diodoro erroris occasio, ut unius ejusdemque anni utramque fuisse crediderit Expeditionem.

Gesta ergo hujus anni maritima incipiunt verbis illis : Καὶ τὸν L. iv. c. 8. μὲν χειμῶνα ἐν τούτοις ὄντες διῆγον. Ἄμα δὲ τῷ ἔαρι etc. Hoc ergo n. 7. Vere, quod post prælium ad Cnidum proxime sequebatur, διὰ νήσων Ibid. ad Melum, inde ad Spartam navigant Pharnabazus et Conon. A Cnido forte, ubi superiori vicerant, per Insulas Sporadas. Ora Spartæ maritima vastata, quo et portui et com meatui consulerent, Ibid. in Cytheræ portum Phœnicuntem se recipiunt. Niciam scilicet Thucyd. imitati, qui superioris Belli anno 8. inde Lacedæmoniis infestus l. iv. n. 54. fuerat. Dimisso itaque præsidio Laconico, ipsi, muro restaurato, n. 8. præsidarios suos Nicophebo Atheniensi Harmostæ relinquunt. Inde ad Isthmum navigant, et Corinthios, jam (ut vidimus) ad Ibid. Bellum progressos, ad strenue agendum hortantur, relictis, quæ ad Belli administrationem necessariae erant, quas ad manum habebant, pecuniis. Post Praxitæ, ut videtur, discessum, necdum appulso C. 4. n. 13. Agefilao. Et tamen, ut vidimus, Vere jam affecto. Tum domum redeunt. Postea, monente Conone, Pharnabazus Cononem cum C. 8. n. 9. pecuniis ad restaurandum murum longum et Piræeum mittit, quod ^{10.} ille strenue executus est, adjuvantibus non Civibus modo suis Atheniensibus, verum etiam Bæotiis, aliisque Urbibus fœderatis. Tum n. 12.

n. 16. demum mittunt Lacedæmonii ad Teribazum, qui de muris Atheniensium a Conone restauratis quereretur, Antalcidam. Tandem reversus; non accersitus Conon, a Teribazo in vincula conjicitur. Hæc sane anni exitum fuisse ostendunt, antea quam Conon a re maritima gerenda summovertetur. Et sane alium Cononis annum, ab eo quo vicit, annum Olympicum agnoscit Diodorus, nempe 3. Sed quo errore annum, quo vicit, pro tertio secundum arbitratus est, eodem pro tertio habuit, qui tamen fuerit Olympiadis 96. revera quartus.

Porro ex his, quæ in rebus Cononis docet Xenophon, obiter colligimus, anno ad exitum vergente illam fuisse, quam huic anno concedimus, Agefilai Expeditionem. Ait enim, adjutos Pharnabazi pecunia Corinthios, Agathinum Navarchum constituisse. Hoc certe cum tot rebus a Conone, post Veris initium gestis, fuerit recentius, ut jam vidimus, non potuit, nisi Vere admodum affecto, contingere. Addit ergo: Ἀντεπλήρωσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ναῦς. Inde constat, illorum æmulatione excitatos Lacedæmonios, postquam Cononis victoria θαλασσοκράτειαν penitus amiserant, de classe in hoc sinu constituenda cogitasse. Nihil sane ausos legimus in re maritima; cum anni initio eorum litora deprædaretur cum Pharnabazo Conon, cum Cytheram præsidio in illos munit. Sed vero cum Corinthum hac prima Expeditione obsideret, tertium numerat Xenophon ipse in hoc Navarchi munere fratrem Agefilai Teleutiam. Primus fuerat Polemarchus vel Podanemus. Huic interfecto, et Pollidi Epistoleo ejus vulneribus cedere coacto, classis hujus curam suscepit, pro tempore, ut videtur, Herippidas. Tandem venit, qui succederet, iusta patriæ instructus auctoritate Teleutias. Hic sinus universi imperium nactus est, cum Agathini successor Proænus Rhio excessisset. Talem autem Teleutiam supponit obsidio Corinthi a fratre Agefilao, quasi jam in mari Naupactiaco æmulum nullum haberet. Fieri ergo vix potest, ut alia fuerit et posterior hoc eodem anno fratris Agefilai Expeditio.

XIX. Xenoph. cœpit Munych. 1. Mart. 28. Jul. Per. 4322. V. C. Varr. 362. ante Ep. Chr. vulgarem 392. Olymp. 97. $\frac{4}{1}$. Incipit: Ἐκ δὲ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπέσαντες. L. iv. c. 5. n. 1.

L. iv. c. 5. Hæc novi esse anni, præter ea quæ diximus, indicant, quarum mentio mox occurrit, Isthmia. Ut enim in Thucydidis anno 20. Isthmia illi anno conveniunt Belli, qui partem Olympici anni 4. et sequentis Olympiadis 1. complectebatur; ita huic, non superiori anno convenerint oportet; cum hic sit annus, qui similem in

Epocha Olympiaca situm obtinet cum Thucydidis anno 20. Isthmia etiam hac Agefilai Expeditione agnoscit Diodorus, ad annum Olympiadis 3. perperam retulerit. Idem perperam anno Olympiadis 4. occupatam ab Argivis Corinthum statuit. Isthmia enim non alia de causa celebrabant Argivi, nisi quia jam revulsis agri Corinthiaci terminis, Corinthum ipsam pro Argo habebant, quod sæpe indicat Xenophon. Sed Isthmia celebrabant Argivi hoc ipso anno, quo Argivos aggrediebatur Agefilaus. Itaque anni Olympici 3. Isthmia illa esse non poterant, si Argivi non ante annum Olympiadis 4. Corinthum occuparint. Docet enim Xenophon, duplicia n. 2. fuisse hujus anni Isthmia: alia quæ celebrarint, sub Agefilai patrocínio, exules Corinthii; alia quæ, post illorum discessum, ipsi celebrarint Argivi. Diodorum hic malæ commissionis tenemus manifestum. Æstiva autem hæc Isthmia fuisse manifestum est, quæ eodem tempore, cum Olympiis agi solebant. Quarto ab n. 3. Isthmiis die Agefilaus verticem Piræi Corinthiaci occupat, ubi frigore vexati milites propter vestitum, quem induerant tenuiorem, οἷα δὴ θέρους. Itaque θέρους Isthmia. Tum Heræum deditione capit. n. 4. Interim μόραν insidiis cædit Iphicrates. Vim vocis Laconicæ non cepit Diodorus, cum pro μόρα reposuit μέρος τῆς στρατιᾶς. Alibi n. 5. n. 11. etc. satis recte. Tempus autem cladis recte constituit annum Olymp. 96. 4. Veram ergo nostram hanc dispositionem, utcunque suis hypothesebus adversam, agnoscit ipse Diodorus. Porro Hyacinthiis Ibid. cladem illam fuisse, testatur Xenophon. Inde manifestum est, Isthmiis aliquanto seriora fuisse Hyacinthia. Quæ tamen etiam ipsa mense Laconico erant Hecatombæo, (quem nos Attico Hecatombæoni respondisse putamus) sed, ut videtur, exeunte. Eodem ergo et ipsa mense cum Isthmiis.

Intelligimus etiam, alterius anni hanc fuisse Expeditionem a superiori. Superiori enim anno Spartam redierat ad Hyacinthia, ut nos docet ipse Xenophon, Oratione de Agefilao. Hoc autem n. 11. anno Hyacinthia jam acta fuisse antea quam rediret, hæc ipsa docet clades. Post Agefilai discessum, alia quoque loca, a Praxita munita, redegit in Atheniensium Imperium Iphicrates. Tum abdi- n. 19. cat, et Chabriam successorem habuit.

Quod autem ad maritima attinet, incipiunt, ni fallor, hujus anni gesta ad verba illa: Καὶ βασιλεὺς μὲν ὡς Τηρίβαζος ἄνω παρ' C. 8. n. 17. αὐτῷ ἦν, Στρούθαν καταπέμπει etc. Superioris enim anni tempestatem illam, quæ rebus gerendis idonea erat, Cononem explevisse jam ostendimus. Ab hoc ergo anno cœperit oportet, suffectus in Cononis locum, Struthas. Hoc etiam proinde anno missus in Ibid.

- C. 8. n. 17. Strutham a Lacedæmoniis Thimbron. Dederat autem jam Struthas antea suæ in Athenienses benevolentiaë experimenta. Hæc enim causa erat, cur in illum Navarchum miserint Lacedæmonii.
- Ibid. thas antea suæ in Athenienses benevolentiaë experimenta. Hæc enim causa erat, cur in illum Navarchum miserint Lacedæmonii.
- n. 18. 19. Itaque hoc anno affecto venit in Asiam Thimbron, et προϊόντος χερόντος, inquit Xenophon, a Strutha tandem oppressus atque interfectus.
- n. 20. Quantus fuerit χερόντος ille, non indicavit. Vix tamen puto, res gestas Ecdici successoris Navarchi (ut ab hoc anno Laconico cœperit) in Asia tamen ad hunc annum, sed sequentem esse referendas.
- XX. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 18. Jul. Per. 4323. V. C. Varr. 363. ante Epoch. Chr. vulg. 391. Olymp. 97. $\frac{1}{2}$. Incipit: Μετὰ δὲ τούτοις οἱ Ἀχαιοί. L. iv. c. 6. n. 1.
- n. 1. 3. Hoc anno Bellum, rogatu Achæorum, in Acarnanes gessit Agefi-
- n. 4. laus. Post, quam fines attigisset, die 15. vel 16. pecora eorum de-
- n. 6. prædatus, die 16. vel 17. vendidit, 17. vel 18. in montium an-
- n. 11. gustiis vicit Acarnanes. Iterum depraedatus, ἡνίκα ἤδη ἐπεγίγνετο τὸ
- n. 12. μετόπωρον, discessit. Pro more, ut videtur, suo, qui Autumno fere se in hiberna recipere solebat. Forte, ut adefset initio anni Lac-
- n. 13. nici, si quod forte munus in novi anni auspiciis a Rege peragen-
- C. 7. n. 1. dum erat, ut supra in Hyacinthiis. Rogatus ab Achæis, ut saltem sementem Acarnanum impediret, pollicetur proximo Vere se adfuturum, et fruges nondum messi maturas corrupturum. Itaque cum apparatus in Ver proximum faceret, moniti Acarnanes pacem faciunt. Expeditione nova anno sequenti opus non erat.
- L. iv. c. 8. Res autem Asianæ ibi forte incipiunt: Ἐπεὶ δ' ἤλθον εἰς Λακε-
- n. 20. δαίμονα etc. Ita morte Thimbronis afflictæ erant, ut antea quam spem fecissent Rhodii deditiois, de Asia occupanda spem abjecerint. Tum vero mittunt novum Navarchum Ecdicum, et cum eo Diphridam, qui terrestribus copiis Thimbronis, quæ incolumes evaserant, et sociis Urbibus præesset. Et cum Strutha rem fuisse Diphridæ innuit, ni fallor, Xenophon; cum ait, capto ab illo Struthæ genero Tigrane, cum uxore ejusdem filia, inde habuisse, quo militi stipendium solveret. Postea hujus Olymp. anno 2. Evagoram Cyri Regem a Persis defecisse docet Diodorus. Hoc anno, ut videtur, exeunte, ut sextum attingeret, quo Persis Bellum fecerit. Tunc Autophradatem Lydiæ Satrapam, et Navarchum Hecatommum ab Artaxerxe factos docet e Theopompo Photius. Nec inde legimus cum Navarchis aut Harmostis Bella cum Persis.
- n. 12. etc. Jam enim Paci Antalcidæ, quamvis reliquis Græcis adhuc refragantibus, favebant Lacedæmonii. Nullo, ut videtur, alio nomine
- n. 17.

Struthæ ipsi infensi, quam quod fuerit amicus Atheniensium. Ecdicus autem Navarchus, cum vires Rhodiensium suis majores intelligeret, ἡσυχίαν ἤγειν in Cnido, inquit Xenophon. Nempe occa- n. 22.
sionibus, si quæ faverent, captandis intentus.

XXI. Xenoph. annus cœpit Munych. 1. Apr. 6. Jul. Per. 4324. V. C. Varr. 364. ante Ep. Chr. vulgarem 390. Olymp. 97. $\frac{2}{3}$. Incipit: Παρελθόντος δὲ τοῦ χειμῶνος. L. iv. c. 7. n. 1.

Hic ultimus est eorum annorum, quorum res Græcæ et maritimæ seorsim narratur. Agefilai Expeditio non processit, ut videtur, ultra minas. Metuentes ab eo messibus suis Acarnanes, pacem ro- C. 6. n. 13.
gabant pariter atque impetrabant. Processit autem Expeditio al- et 7. n. 1.
tera, quam Agefipolidi tribuit Xenophon; Agefilao autem, nescio n. 2.
quo Auctore, an potius errore, Diodorus. Verum autem esse hujus anni situm, ex Isthmiis colligitur, quorum inducias Regi Lacedæmoniorum obtulerunt Argivi, adhuc scilicet Corinthiorum jus sibi vendicantes. Ea enim, cum fuerint trieterica, tertiis Olympiadum annis, mense hiberno primo hiberna fuisse probavimus. Et tamen induciarum Isthmicarum prætextu se per menses, quotquot volebant, præcedentes tuebantur Argivi. Erant autem hoc eodem anno etiam Æstiva Nemea, quorum inducias anni initio poterant obtendere. Locum tamen habebat etiam Isthmicorum, quanquam remotiorum, sanctimonia ad hostes, ut credebant, arcendos. Isthmia, fateor, non memorat disertis verbis Xenophon; subinnuit tamen. Certe θεομηνία per terræ motum Neptuni omnino fuisse videtur, quem ἐννοσίγαιον appellat Poetarum celeberrimus. Eodem spectat denique, quod Agefipolidi, Argivam ingressō, Præcones sacros fertis redimitos, qui inducias denunciarent, miserint Argivi, n. 3.
ὡσπερ εἰώθεσαν, inquit Xenophon. Sic enim illis occurrentibus Agefilaus ante biennium pepercerat; quod ne hoc anno faceret, Oracula consuluerat Agefipolis. Recte ergo hanc Expeditionem in Argivos ad annum hujus Olympiadis 2. retulit Diodorus, quanquam male illam Agefilao assignarit. Inde etiam priori anni parte fuisse constat. Cæterum Agefipolis identidem milites rogasse testa- n. 5.
tur Xenophon, quousque fuerat progressus Agefilaus. Nempe gloriæ æmulus, et qua licuit, etiam superaturus. Hæc Agefilaum ipsum, dum hæc rogarentur, abfuisse docent. Rationem addit Xenophon: ἄτε δὲ νεωστὶ τῷ Ἀγησιλάου ἐστρατευμένῳ εἰς τὸ Ἄργος. Itaque hoc anno illum non ἐστρατεῦσθαι supponit. Potius ergo lapsu aliquo suo, quam e Theopompo, errorem illum hausit, ni fallor Diodorus.

- L. iv. c. 8. Res autem Asianæ et maritimæ huic anno respondentes, ibi, ni
 n. 23. fallor, incipiunt: Οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι etc. Idque inde colligo.
 Tunc Abdemonem Artaxerxis Regis amicum Salamino pellit Eva-
 goras, teste Diodoro, Olympiadis hujus 97. anno 2. Anno, ut vi-
 Ibid. detur, superiori Juliano exeunte. Tum missus, ut videtur, Sparta
 frater Agesilai Teleutias, in locum Ecdici suffectus anni Laconici
 initio, qui anni Olympici mense cœpit 4. anno Juliano superiori,
 Octobris die 7. pro nostri Cycli Laconici tabulis. Orto autem
 n. 24. Evagoræ in Perfas Bello, profectum exinde constat, quod 10. Athe-
 nienfium naves, ad Evagoræ subsidium in Perfarum Regem missas,
 interceperit. Hic enim observavit Xenophon, utrosque professioni
 suæ contraria admisisse: tam Athenienses, qui Regis Artaxerxis
 amicitiam præ se ferentes, Evagoram tamen Regi obnitentem ad-
 juverint; quam Lacedæmonios, qui Regi hostilitatem professi, co-
 pias in Regem missas averterint. Mira hæc fuisse, nec proinde
 facile credenda, ne quidem ipse diffitetur Xenophon. Nec ad
 ea credenda cogit Historia. Facile enim nos ex his Paradoxis
 expediemus, si meminerimus, conjecto in carcerem Conone, jam
 refrixisse apud Regem gratiam Atheniensium: Deinceps unicum
 fuisse, qui Atheniensibus faveret, successorem Cononis Strutham;
 et in illum potius, quam Regem ipsum, Bellum gessisse Lacedæmo-
 nios. Jam vero erumpente hoc Evagoræ Bello, novum fuisse Ly-
 diæ Satrapam Autophradatem, et Navarchum Hecatomnum, cum
 quibus nullam legimus vel Atheniensium amicitiam, vel Lacedæ-
 moniorum inimicitiam. Sic locum nullum habuerint illa Xeno-
 phontis Paradoxa. Convenit porro tempus, nempe dum in Ægy-
 pto regnaret Acoris. Hunc enim similiter Evagoræ suppetias mi-
 Theopomp. sisse docet Theopompus. Successorem autem habuit in Ægypto
 apud Phot. Acoris, anno hujus Olympiadis 3. si quid his temporibus accura-
 Cod. tum habeat Canon Eusebii. Certe hoc anno Olympiadis nondum
 exeunte Navarchum fuisse Teleutiam, exinde colligimus, quod hoc
 eodem Olympiadis anno 2. Rhodios ab Atheniensium fide aliena-
 rit. Nec tamen multo postquam naves illas Atheniensium, ad
 n. 24. Evagoram missas, intercepisset. Rediit enim cum illis ad Cnidum,
 inde mox ad Rhodum navigat, et factionem Rhodiorum Laconi-
 zantium superiorem facit. Aderat jam Rhodi Teleutias, cum in
 n. 25. illum pariter atque factionem Rhodiorum Laconicam mitteretur
 Thrafsybulus Styrensis, patriæ tyrannide depulsa insignissimus. Et
 Ibid. causam illam agnoscit Xenophon, cur a Rhodo ad Hellepontum
 diverterit Thrafsybulus, quod Rhodi res illi futura fuerit, non
 modo cum ipsis Rhodiis, verum etiam cum Teleutia. Hinc rursus

intelligimus, quam fuerit hic temporibus in annorum commissione securus negligensque Diodorus. Thrasybulo enim appulsum in Hellespontum assignat anno hujus Olympiadis 1. Is tamen idem Struthæ res gestas cum Teleutiæ decessore Thimbrone ad annum ejusdem Olympiadis retulit 3. Medius autem erat inter Thimbronem et Teleutiam Diphridas, qui cum Navarcho appulerat Ecdico, n. 21. cujus in locum successus est Teleutias. Sic venerit in Hellespontum Thrasybulus ante Thimbronem et Diphridam; cum tamen, cur veniret, causam Teleutiam dedisse doceat Xenophon. Suspectus est alio etiam nomine Diodorus, quod sic gesta Thrasybuli anno Olympiadis primo tertioque ita invicem conjunxerit, ut medio Olympiadis anno secundo plane desidem fecerit, nec res illo anno gestas ab illo ullas agnoverit. Utrumque tamen, cum anno Olympiadis 3. Diodorus etiam in Asia Thrasybulum agnoscat; hoc anno illum eo missum fuisse verisimillimum est. Nempe cum jam anno præcedenti Olympiaco exeunte Rhodios Teleutias ad defectionem sollicitaverat. Venit ergo hoc anno, ut videtur, exeunte n. 24. in Hellespontum Thrasybulus. Amadocum Odryfarum et Seuthem n. 26. Thraciæ Reges invicem conciliavit, et cum suis Atheniensibus. Inde navigat Byzantium, ubi Democratiam restituit, et decimas n. 27. eorum, quæ e Ponto veherentur, ἀπέδοτο, locavit scilicet Publicanis. Hesychius: ἀπέδοτο· ἐκδέδωκε. Ἐκιδόναι autem apud Herodotum, idem quod μισθῶσαι. Huc refert verba illa Pollux: Poll. lib. i. ἐμισθῆτο παρ' ἐκ ἐκιδόντος· τὴν αὐλήν. Tum Chalcedonenſes in c. 8. n. 1. Atheniensium amicitiam pellexit. Tum in Lesbo Therimachum n. 28. interficit, et urbes partim in fidem accepit, partim deprædatus est. n. 29. Hæc, ni fallor, hoc anno. Reliqua sequenti. n. 30.

XXII. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 25. Jul. Per. 4325. V. C. Varr. 365. ante Ep. Chr. vulg. 389. Olymp. 97. $\frac{3}{4}$. Incipit: ἔσπευδεν εἰς τὴν Ῥόδον ἀφικέσθαι. L. iv. c. 8. n. 30.

Hinc novum annum arcessendum existimo propterea, quod Diodorus inde novum annum incipiat, qui fuerit Olympiadis 3. cum Thrasybulus discederet a Lesbo. In eo quidem jam ostendimus errasse Diodorum, quod initium hujus Expeditionis assignarit anno Olympiadis 1. tum (quasi nihil gestum esset anno 2.) tertii demum anni exordium inde repetendum censuerit, cum discederet Thrasybulus a Lesbo. Ego fane vix puto, plusquam unius anni fuisse hanc omnem Thrasybuli Expeditionem. Properabat enim, ut, quod primum fuerat Expeditionis consilium, amicis Atheniensium n. 25. Rhodiis, adversus Laconizantes et Teleutiam, qui muros Civitatis

- n. 25. et portum possidebat, tempestive subveniret ; idque testatur aperte Xenophon. Imo ne quidem plusquam unius anni Olympici. Jam enim ostendimus, paulo ante annum 3. Olympiadis defecisse Rhodios, ad quos in fidem pristinam revocandos missus fuerit a Civibus suis Atheniensibus Thrasybulus. Et mortem ejusdem huic anno Olympiadis 3. tribuit Diodorus, cui nihil habemus, quod (hac in causa) opponamus. Dedit tamen, ni fallor, Diodoro occasionem Annalista quispiam Horographus, qui a Vere annos inchoabat, quod cum hiberna in Lesbo egerit, proximo Vere ad suppetias Rhodiis ferendas properarit. Id quod sane verisimillimum est. Sic hujus anni fuerint gesta Thrasybuli omnia, postquam discessisset a Lesbo. Et hujus anni Juliani eorum pleraque, quæ in ipsa gessit Lesbo. Utriusque tamen generis omnia infra annum illum Olympicum, qui anni Juliani parti priori respondet, si Diodorum audiamus. Post Thrasybuli cædem, hoc eodem anno, Argyrus ei in classis Præfectura susceptus est, cujus nulla gesta legimus, Olympiadis, ut videtur, anno 4. Tum etiam Abydi Dercylidæ successit Harmostes Anaxibius. Certe postea quam Hellepontum reliquerat Thrasybulus. Hoc enim sine missus est, ut decimis a Thrasybulo locatis, Athenienses spoliaret. Post illum missus ab Atheniensibus Iphicrates, ne labefactarentur ea, quæ Thrasybulus in Hellesponto effecerat. Itaque anno exeunte. Appulsus Iphicrates, primum per prædones bellum gessit cum Anaxibio ; tum, *προϊόντος χρόνου*, ipsum stratagemate interficit cum aliis aliquot Urbium Harmostis. Quod *προϊόντος χρόνου* factum, id ad sequentem annum recte, ni fallor, retulit Ufferius. Rationes ibi quærat Lector.
- n. 30.
- n. 31.
- n. 32.
- n. 34.
- n. 35.
- Ibid. etc.

XXIII. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 13. Jul. Per. 4326. V. C. Varr. 366. ante Ep. Chr. vulgarem 388. Olymp. 98. $\frac{4}{1}$. Incipit: *Καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλάσσαντον.* L. v. c. 1. n. 1.

- n. 1. Nova hoc Libri initio anni etiam novi initium capiendum existimo. Bellum antea utrinque tam mari fuerat quam terra gestum. Proinde terrestria Acta et maritima seorsim, ut vidimus, narraverat. Jam paulatim terra negligi, mari autem tantummodo geri cœpit. Superiori quidem anno sensim et ex improvise ; jam autem ex professo atque manifesto. Hoc indicat Auctor ipse, si mentem ejus recte capio. Lit enim, Eteonicum in Ægina, cum superiori tempore commercia fuissent Atheniensibus atque Æginetis, jam (suffragantibus etiam Ephoris) *ἐπὶ φανερῶς κατὰ θάλατταν ἰπολιμεῖτο ὁ πόλιμος*, deprædationes ex Attica permisisse. Si hæc

annorum nota sit, innuit, ut dixi, maritimi duntaxat Belli annos duos: alium, quo tacito quodam utriusque partis consensu eo delapsi essent; alium autem, in quo jam versamur, quo dedita opera Bellum ita administrarint. Sic erit secundus hic annus ab aliis, in quibus terra marique gesta, (et quidem ipso Auctore Xenophonte) invicem distinximus. Convenit porro, quod ait Teleutiam in insulis Ægæi maris fuisse pecuniæ cogendæ causa, cum provocati ab Eteonico Athenienses, Æginetas terra marique obsiderent. Tunc enim collatitiis sociorum stipendiis colligendis vacabant, cum otium esset a Bello, annorum scilicet initiis et finibus, ut multis hujus Historiæ exemplis, si opus esset, ostendi posset. Et initium potius anni fuisse, exinde etiam colligimus, quod successorem Teleutias acceperit, hoc tempore, Hieracem in munere Navarchi. Jam enim biennium expleverat in hoc officio Teleutias, quod justum ac legitimum tempus fuisse jam ostendimus. Nec sane Viro, Regio stemmate oriundo, et qui summa militum benevolentia florebat, Ibid. tempus breviandum esse censuerunt. Sed naves duntaxat Atheniensium ab Ægina abegerat Teleutias. Munitionem Pamphilus ad 5. usque mensem defendit, nempe ad annum hujus Olymp. 98. 1. n. 5. Premebat enim munitionis præfidiarios Gorgopas Hieracis ἐπιστο- Ibid. λειός et Harmostes, ut obsideri potius ipsi, quam Æginetas obsidere, viderentur. Proinde missis navibus, Athenas reducti sunt. Hoc Ibid. ergo 5. mensium spatio, Æginam venerat Teleutias, Teleutiæ successerat Hierax, Gorgopam Hierax rebus Æginæ gerendis præfererat. Non tenuit autem diu Hieracis illa Navarchia ὄντος δὲ τοῦ n. 6. Ἰέρακος ἐν τῇ Ῥόδῳ. Non scilicet multo, postquam Rhodum attigisset, Hieracis loco Antalcidam Navarchum, ut Teribazo gratificarentur, mittunt Lacedæmonii. Is obiter Æginam venit, sumtif- Ibid. que secum Gorgopæ navibus, Ephesum navigavit. Inde Gorgopam rursus cum decem navibus in Æginam remittit Antalcidas. Ibid. Obviam autem habet in reditu Eunomum, quem post receptos illos, n. 7. qui Æginam obsederant cives, in se armaverant Athenienses, cum rursus Atticam ex Ægina deprædaretur. Hinc intelligimus, verissimum esse quod diximus, de Navarchia Hieracis brevissima. Mox Eunomum, quem primo fugerat, vincit Gorgopas. *Μστὰ* Ibid. *ταῦτα* Gorgopam insidiis accepit occiditque Chabrias, Evagoræ n. 10. etc. suppetias laturus in Cyprum. Omnino hujus anni fine. Cyprum enim universam subegisse testatur Cornelius Nepos. Certe anno Corn. Nep. sequente. Post pacem enim Antalcidæ, quæ sequenti anno facta Chabr. c. 2. est, Cypro iterum exutus est Evagoras, cum otium Persis Belli in illum gerendi Pæx illa concessisset. Itaque hæc etiam hoc anno

- exeunte contigerint, tam nimirum gesta in Eunomum Gorgopæ, quam in ipsum Gorgopam etiam Chabriæ. Etiam de Tempore victoriæ Gorgopæ in Eunomum constaret, si quid solidi haberet Maximi Ufferii conjectura. Ad hanc enim victoriam refert, quod Plutarchus de victoria scribit Salaminia. Nempe sacrum fuisse Dianæ diem Munychionis 16. ἐν ἣ τοῖς Ἑλλῆσι περὶ Σαλαμῖνα νικῶσιν ἐπέλαμψεν ἡ θεὸς πανσέληνος. Nempe propter verba Xenophontis de hoc nostro prælio: ναυμαχίας πρὸς τὴν σελήνην γενομένης. Sed quæcunque demum fuerit victoria, cujus diem hoc in loco designare voluit Plutarchus, hanc saltem non fuisse mihi facile persuadeo. Dies Atheniensium victoriis celebres enumerare voluit Plutarchus, cum hoc prælio Xenophonteo victi fuerint Athenienses. Obscurior erat etiam hæc 10. triremium in 13. velitatio potius, quam justum prælium, quam ut memoriam annuam mereretur. Nec erat denique, cur Dianæ seu Lunæ beneficium agnoscerent Athenienses, quæ hostium persecutioni potius, quam Atheniensium fugæ, favere videbatur. Imo ne quidem fugiebant Athenienses, superiores numero, et a quibus ipse paulo ante fugerat Gorgopas. Nec enim vi, sed insidiis et stratagemate usus, victoriam illam consecutus est Gorgopas. Denique nec Munychioni convenit tempus victoriæ hujus, quæ quintum ab initio anni mensura non admodum diutino intervallo sequebatur. Anni Laconici initio melius, ut puto, respondet hæc Antalcidis Navarchia, quæ hoc anno hujus Olympiadis 98. 1. ab Oct. Jul. die cæpit 3. Huic certe initio optime convenit paulo antea elapsus 5. ille a Veris initio mensis. Cæso Gorgopa, missus in Gorgopæ locum Teleutias Navarchus, non ut Gorgopas Antalcidæ duntaxat ἐπιστολεύς. Nempe ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς. Hoc etiam stirpi ejus Regiæ indulgisse videntur Ephori, ne ipsum subjicerent Antalcidæ. Nihil ergo pugnat nova hæc Navarchia Teleutiæ cum Navarchia illa Asiatica, prorsus alia, Antalcidæ. Nec pugnat lex illa Lacedæmonum, ne idem bis Navarchus fieret, de qua in rebus Lyfandri diximus. Erat enim prior Teleutiæ Navarchia eadem cum Antalcidæ illa, Asiatica. Hæc, cum non amplius esset Asiaticæ subiecta, nova prorsus et diversa. Hoc ergo anno exeunte contigisse arbitror, illa Teleutiæ gesta, a Xenophonte memorata, quæ moram plane nullam ferebant, Teleutiæ jam Navarchi.
- Ibid. Cæterum cum in Asiam venisset Antalcidas, Nicolochum misit ἐπιστολεύς, qui suppetias ferret Abydenis. Hoc cum hoc anno demum exeunte fecerit; inde colligo, res gestas in Anaxibium Iphicratis huic esse anno proinde tribuendas, ut recte statuit Ufferius.
- Uffer. Ann. Per. Jul. 4234.
- Plutarch. de Gl. Ath. fin.
- n. 9.
- n. 13.
- n. 6.
- L. iv. c. 8. n. 35.

Nec enim est quod dubitemus, hoc ideo fecisse Antalcidam, ut rebus Lacedæmoniorum clade illa Anaxibii in illis partibus afflictis, quam potuit maturissime subveniret. Nec sane defuisse Iphicratem captandis, si quæ fuissent per moram successoris, occasionibus, exinde colligimus, quod Nicolochum mox appulsum obsederit Abydi, et in angustias redegerit. Sed cum Nicolochum misisset, ad Teribazum sese contulit Antalcidas, ut de Pace ageret, pactumque, ut qui nollent Pacem illam accipere, communibus accipientium viribus ad Pacem cogerentur. Pacta ergo hoc anno exeunte Pax illa celeberrima, eademque infamissima, quæ Antalcidæ appellabatur, qua tamdiu asserta a Lacedæmoniis Græcarum in Asia Civitatum libertas ab ipsis prodebatur Lacedæmoniis. Et quidem ita prodebatur, ut Persas ipsos juverint ad vim ipsis Græcis Europæis, qui inviti prodebant, inferendam. Nondum tamen incipit hujus Pacis Epocha, dum reliquarum Græcarum Civitatum suffragia ab invitis extorsissent. Quod anno demum sequenti factum ostendemus. Incipiunt autem, ut existimo, hujus anni res Asianæ, ad verba Xenophontis illa : Αἰσθόμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ δέδοτες μὴ διαφθαρεῖν etc. Ita certe, si res gestæ Iphicratis in Anaxibium ad annum Olymp. 98. 1. attigerint.

XXIV. Xenoph. cæpit Munych. 1. Apr. 2. Jul. Per. 4327. V. C. Varr. 367. ante Ep. Chr. vulg. 387. Olymp. 98. $\frac{1}{2}$. Incipit : Ὡς δ' ἦκουσε Νικόλοχον σὺν ταῖς ναυσί, L. v. c. 1. n. 25.

Superiori anno jam exeunte ostendimus, Chabriam ad Evagoram Cypri Regem fuisse missum. Ostendimus, antea quam rediret, plerasque Cypri Urbes Evagoræ subegisse, teste Cornelio Nepote. Anno autem post pacem Antalcidæ, cum Evagoram, pace constituta, aggredierentur Persæ, jam Evagoram plerisque Cypri Urbibus imperasse docet Diodorus. Jam Chabriæ deinceps in Cypro nulla mentio, quippe qui per Pacis conditiones e Cypro procul dubio fuerit evocatus. Huic ergo anno medio res a Chabria in Cypro gestæ tribuendæ sunt. Et tamen Gorgopas jam Antalcidæ legatus a Chabria occisus est. Hinc colligimus, Antalcidæ Pacem non ipso ejus Navarchiæ initio obtinuisse ; sed postquam annum unum in Navarchia explevisset. Cum enim a reliquis Græciæ Civitatibus invitis acciperetur, erant proinde ad illam cogendæ, quod hoc demum anno paulatim consecuti sunt Lacedæmonii. Certe cum Iphicrates, clade Lacedæmoniis illata, per eadem Anaxibii, Cives suos superiores fecisset : Cum item Nicolochum Antalcidæ ἐπιστολίᾳ teneret obsessum : ne quidem expectari

- n. 26. potuit, ut quid inviti Athenienses admitterent. Cum autem Thra-
 fybuli Colyttensis naves 8. ad Iphicratem profecturas interceptisset
 Antalcidas; cum etiam Syracufanas et Italicas naves 20. acce-
 pisset, et classem jam 80. navium conscripisset, jam ipsis etiam
 Atheniensibus eorum tandem suffragia extorsit. Tum solutam
 fuisse obsidionem manifestum est. Imo maris imperium penes
 n. 28. Antalcidam fuisse agnoscit Xenophon. Ἐκράτει (inquit) πάσης
 τῆς θαλάσσης. Et signum Imperii addit, quod naves e Ponto, quæ
 Athenas proficiscerentur, prohibuerit, et ad suos averterit. Sic
 ergo fractis Atheniensium viribus, cum ad Lacedæmonios vires
 Ibid. n. 29. etiam Persarum accessissent, cum ne quidem domi tuti essent a
 L. ii. c. 1. prædonibus Æginetis, et nupera esset memoria cladis sub Ly-
 n. 28. sandro, nec incommodæ offerrentur in forma Pacis Antalcidæ
 L. v. c. 1. conditiones Atheniensibus, quod Insularum jus Lemni, Imbri et
 n. 31. Scyri, quibus antea metuerant, salvum illis et intactum custodire-
 tur: non est deinde quod miremur, invitos licet, Athenienses Paci
 fuisse suffragatos. Sed meliorem illam Lacedæmoniorum, deterio-
 rem autem Atheniensium, hic ipse fecit annus medius ab initio
 Navarchiæ Antalcidæ ad Pacem. Non hoc tamen anno sed se-
 quenti, Pacem ipsam obtinuisse ibi ostendemus.

XXV. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 22. Jul. Per. 4328. V. C. Varr. 368.
 ante Epoch. Chr. vulg. 386. Olymp. 98. $\frac{2}{3}$. Incipit: Οἱ μὲν ἐν Ἀθηναῖσι,
 L. v. c. 4. n. 19.

- Hoc anno Juliano, imo etiam, qui a Vere incipit, Horographico,
 Pacem Antalcidæ Græcorum suffragiis acceptam arbitror. Anno
 Olymp. 98. 2. eam assignat etiam Diodorus. Num autem ineunte
 C. 1. n. 29. anno illo, an exeunte, obtinuerit, nondum viderunt Eruditi. Ego
 exeunte fuisse exinde colligo. Ait Xenophon, Argivos de Bello
 indicto (stylo Laconico de φρεγᾶ πεφασμένη) rescivisse, cum Pacem
 admitterent. Ait præterea, id quoque exploratum habuisse, nihil
 Ibid. sibi profuturam μηνῶν ὑποφοράν. Nempe mensium illam, quam
 antea usurpaverant, intercalationem, alieno, quam pro Cycli lege,
 loco, ut hostes uno saltem mense summovent, propter ludorum
 Isthmiorum Nemeorumque sacras inducias. Hoc nempe didice-
 rant Isthmiis Nemeisque penultimis, cum regionem illorum, non
 L. iv. c. 7. obstantibus illis falsis induciis, popularetur Ageſipolis. Itaque
 n. 3. hic annus Isthmicus erat et Nemeus. Jam autem præcedebant
 Nemea Æſtiva, mense Æſtivo primo, sequebantur autem Isthmia
 L. v. c. 1. hiberna, mense hiberno secundo. Itaque hoc tempore convenerunt
 n. 30. ad Teribazum Urbium legati de forma Pacis, quam Rex volebat,

acturi. Mox retulerunt ad suas quique Civitates. Reliquis Civitatibus suffragantibus, moram adhuc fecerunt legati Thebanorum. Illi se paratos esse dixerunt communi Bœotorum omnium nomine jusjurandum præstare. Hoc scilicet artificio, ut subjectarum sibi Civitatum libertatem, quam forma Pacis Antalcideæ complectebatur, impedirent. Contra Agefilaus Civitatum parvarum, quod essent pro forma Pacis *αὐτόνομοι*, cautionem exigendam esse monet; nec aliter fore Pacis participes ipsos Thebanos, nisi illam permetterent. Legati alia a suis in illam sententiam mandata expectanda respondent. Dum illi suos consulunt, Agefilaus de Expeditione interim exta consulit. Auspicia cum fausta essent, Agefilaus Belli cum Thebanis avidus, Tegeam properat, mittitque ad socios, qui eorum auxilia properare juberent. Antea tamen, quam Tegea moveret, adfunt Thebani ad omnia jam pro Pacis forma præstanda instructi paratique. Adhuc Corinthum tenebant Argivi. His ergo Bellum denunciat Agefilaus, ni Corinthum etiam liberam dimitterent. Illis tandem ad consensum adaptis; tum demum copiarum Lacedæmoniorum pedestres et maritimæ dimissæ sunt. Ita factum, ut anni Olympiaci 3. initio Pax omnium consensu stabiliretur. Bellum enim Corinthiacum anno Olymp. 96. 3. testatur cœpisse Diodorus. Idem illud Octennale fuisse tradit, quod verum esse non potuit, nisi ad hujus Olympiadis ann. 3. pertigerit. Hinc enim constat, serioreni fuisse Corinthiorum Pacem, quam aliorum Græcorum. Anno enim Olympiadis 96: 3. exeunte cœpit, uti vidimus, illud Bellum. Convenit certe, quod, quæ Pacem hanc proxime excipiebant Bella, ea Diodorus ad annum Olympiadis hujus 3. retulerit: tam scilicet Persarum illud in Evagoram, quam etiam illud Lacedæmoniorum in Mantinenfes. Ita respondent notæ hujus Pacis Chronologicæ, quas quidem dederunt Auctores accuratissimi, e monumentis fide dignis. Ait Polybius, Polyb. 1. i. annum hunc a prælio in Ægospotamis fuisse 19. Et, ne quam mendam ibi suspicemur hodiernorum Polybii Codicum; ita etiam, et eodem Polybio teste, doctissimus Strabo. Rectissime, pro nostris calculis. Victoriæ illam Lysandri ad Ægospotamos ad Olymp. 93. anni 4. mensem Atticum retulimus Possideonem. Inde ad Possideonem anni 2. Olympiadis hujus 98. anni integri numerantur 18. Ita qui supersunt ad finem hujus anni Attici menses (quo Pacem fuisse probavimus) ad annum spectant omnino 19. Idem Polybius ibidem hanc Pacem ait fuisse anno ante prælium Leuctricum 16. Totidemque anni respondent, ab Olymp. 98. anno 2. ad Olymp. 102. ann. 2. quo Lacedæmonios vicit Epaminondas,

quamvis fere annus desit ad illum annorum numerum explendum. Anno enim Olymp. 98. 2. exeunte Pax inita est. Anno autem Olymp. 102. anno 2. ineunte victoria erat Thebanorum. Sic tamen Polybii verba verissima sunt, quod annus prælii fuerit ἔτος ἐν-καιδέκατον, in lapsu scilicet, eodem plane sensu, quo Pax ipsa fuerat anno a prælio ad Ægospotamos 19. Copulat etiam cum Pace Antalcidæ obsidionem Rheginorum a Dionysio seniore. Et obsidionem hanc ad annum hujus Olymp. 98. 2. retulit etiam Diodorus. Ab hoc eodem hujus Pacis anno Historiam suam cœpisse Callisthenem Auctor est hoc anno Diodorus, quam ad annum inde 30. perduxerit, quorum postremus is fuerit, quo Templum Delphicum expilarit Philomelus. Ita desierit anno Olymp. 105. 4. Rectissime. Hoc enim anno Templum expilatum, et Callisthenis Historiam absolutam idem rursus ibi memorat Diodorus. Ita conveniunt omnia, quæ de hoc anno produnt boni Auctores et bonis monumentis. Quod anno hoc Urbem Romam a Gallis captam tradant Polybius idem, Diodorus, atque Trogus; in eo non sunt perinde audiendi. Nec enim ulli his temporibus cœvi Urbis captæ meminerant Scriptores Græci. Nullos certe Græcos, qui Urbis captæ meminerint, antiquiores reperire potuit Plutarchus Heraclide Pontico atque Aristotele. Proinde dubitat, num quid certum sit in illius Epochæ tempore, cum alia illis temporibus recentiora repererit incerta. Merito quidem, si e Græcis monumentis de rebus Romanis esset statuendum. Pauca enim fuisse, quæ de rebus Romanorum Græcis innotuerant, observaverat Scriptor accuratissimus Dionysius Halicarnassæus. Rara admodum erant illis temporibus commercia Romanorum cum Græcis. Ne quidem exceptis vel Siciliæ, vel Magnæ Græciæ Græcis colonis. Belli certa aut Pacis fere nulla, quæ tamen fere causæ esse solent cur in alienis memorarentur Historiis. Itaque juniorum retro actis ratiociniis illa fere deberi solent omnia, quæ quid vetat esse falsissima?

Plutarchus
Camill.

Ex his itaque apparet, posterioris hujus anni partis Bellum fuisse, quod cum Mantinensibus gesserunt Lacedæmonii. Et recte adeo illud anno Olymp. 98. 3. tribuit Diodorus. Ineunti scilicet, ut ex his, quæ diximus, abunde manifestum est. Convenit, quod observat Xenophon, Mantinenses re frumentaria abundasse, *ἐύστη-ρίας γενομένης τῶν πρόσθεν ἔτει*. Intelligit procul dubio de hujus anni Juliani messe, quam proinde supponit jam in horrea collectam. Nec enim de superioris anni Juliani messe verisimile est, tantam adhuc fuisse copiam, quæ spem obsidionis fregerit, si spes

L. v. c. 2.
ii. 4.

futuræ messis non jam admodum longinquæ penitus decollasset. Erat tamen revera annus jam nuper elapsæ messis alius, pro initio anni Laconici, qui a quarto post Solstitium mense inivit. Nec incredibile est, idem fuisse anni initium apud alios Dores Spartæ finitimos, in quibus fuerint Mantinenses. Illud vero difficilius, quod ait Xenophon, in Mantinæos obtendisse Lacedæmonios : n. 2. Ἐλέγοντο (inquit) αἱ σπονδαὶ ἐξεληλυθέναι τοῖς Μαντινεῦσι τούτῳ τῷ ἔτει, αἱ μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην τριακονταετείς γενόμεναι. Prælium illud ad Mantineam vix est quod dubitemus, quin idem fuerit, cujus meminit anno Belli Peloponnesiaci 14. Thucydides, Thucyd. Olymp. 90. 2. Diodorus. Is annus erat V. C. Varr. 336. Inde l. v. n. 66. etc. spatium est ad hunc, in quo versamur, annum, annorum ad minimum 32. Imo uno plures, pro Epochâ Olympiadum, si recte habeant anni Olympici Diodori. Quomodo igitur τούτῳ τῷ ἔτει induciæ illæ tricennales elapsæ? Mirum est profecto, harum induciarum mentionem nullam esse apud Thucydidem vel Diodorum. Memorat quidem Thucydides, inducias Lacedæmoniorum cum Argivis, sed πεντηκοντούτεις, non τριακοντούτεις. Et partes sane Argivorum in illo prælio sequebantur Mantinæi. Sic tamen illi, ut Argivorum fœdere non concluderentur. Imo primo repugnasse fatetur ipse Thucydides. Et alias fuisse, quæ Mantinæis concedebantur, inducias, exinde colligimus, quod non fuerint hæ, ut erant Argivorum, πεντηκοντούτεις. Et cum inviti pepigerint Mantinæi, proinde non est quod miremur, si fœdus tam damnosum, quam poterant diutissime, distulerint. Erant enim Civitates Mantinæis subiectæ in αὐτονομίαν dimittendæ. Et quanquam prælio illo adverso ad fœdus ineundum adaçti fuerint; fœdus tamen ipsum, elapso post prælium biennio, cœpisse, ex hoc, ni fallor, Xenophontis loco colligimus. Biennium autem illud paucissimis complexus est Thucydides. Inde factum, ut fœderis cum Mantinæis, nec conditiones, nec annum, designarit. Vetant certe, quæ diximus, ad annum hunc stabiliendum omnia, ne Pax Antalcidæ biennio fuerit, quam diximus, antiquior. Ita tamen fateor, ad captæ Urbis Romanæ Epocham propius accessuram, si quid tamen solidi haberent Græcorum recentiorum de Romanorum Synchronismis conjecturæ. Quid vero sibi velit Diodorus, non satis capio, cum ἐδὲ δύο ἔτη observatam a Lacedæmoniis Antalcidæ Pacem dicit, et tamen Bellum hoc in Mantinæos ad hunc hujus Olympiadis 98. annum refert 3. Sic fuerit Bellum hoc biennio ferius, et 30. annorum induciæ anno Belli Peloponnesiaci cœperint 18. post prælium scilicet ad Mantineam 4. Vix enim est quod dubitemus,

quin Pacis illius violationem de hoc Bello intellexerit. Forte biennium illud a prælio ad induciarum initium, nescio quo novo errore ad induciarum finem transtulerit. Fieri tamen potest, ut 2. abhinc anno Bellum hoc fuerit in Mantinæos.

XXVI. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 9. Jul. Per. 4329. V. C. Varr. 369. ante Ep. Chr. vulg. 385. Olymp. 98. $\frac{3}{4}$.

XXVII. Xenoph. cœpit Munych. 1. Mart. 29. Jul. Per. 4330. V. C. Varr. 370. ante Ep. Chr. vulg. 384. Olymp. 99. $\frac{4}{7}$.

XXVIII. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 19. Jul. Per. 4331. V. C. Varr. 371. ante Ep. Chr. vulgarem 383. Olymp. 99. $\frac{1}{2}$. Incipit: Οἱ δ' ἐκ Φλιουῶ-
τος. L. v. c. 2. n. 8.

E Bello in Mantinæos occasionem captabant exules Phliasii. Itaque Belli exitum expectasse verisimillimum est. Alioqui, si Bellum fuisset adversum, poterat spes eorum per pacta cum Mantinæis præcidi, ne reditum unquam expectarent. Itaque ex anno Belli pendet annus, quo redierunt primo Phliasiorum, tum etiam aliarum Civitatum exules, qui Bello superiori Lacedæmoniorum factionem foverant. Longe enim manavit exemplum.

XXIX. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 6. Jul. Per. 4332. V. C. Varr. 372. ante Ep. Chr. vulgarem 382. Olymp. 99. $\frac{2}{3}$. Incipit: Ἐξ Ἀκάνθου δὲ etc. L. v. c. 2. n. 11.

Hoc anno initium Belli Lacedæmoniorum cum Olynthiis pro
 a. 12. Amynta et Acanthiis et Apolloniatis. Amyntas ἀποχωρῶν ἐκ τῶν
 πόλεων, καὶ ὅσον οὐκ ἐκπεπλωκὸς ἤδη ἀπάσης Μακεδονίας. Xenophon.
 Nempæ fractus ab Illyriis. Eo rogante Expeditio in Olynthios
 suscepta Olymp. 99. 2. Diodor. Itaque priori hujus anni parte.
 n. 24. Rogatu Eudamidæ, ducis in Olynthios, sequitur illum frater Phœ-
 bidas cum auxiliis. Eudamidas Potidæam occupat. Ultra non
 progreditur, expectans dum copiæ secutæ appellerent. Interim
 n. 29. Cadmeiam Phœbidæ prodit Leontidas, mulieribus in Cadmeia
 Thesmophoria agentibus, θέρους δὲ ὄντος καὶ μεσημβρίας πλείστη ἦν
 ἐρημία ἐν ταῖς ὁδοῖς, inquit Xenophon. Notæ hæ temporis ambæ
 veræ esse ne quidem possunt. Mediam enim Æstatem denotat
 posterior, qua infrequentes erant meridie Urbis vici. Et hyemem
 vicissim mediam denotant Thesmophoria. Mensis enim Attici
 erant Pyanepsionis; Bœotici autem, qui Pyanepsioni fere respon-
 debat, Damatrii. Cœpit Pyanepsion Atticus hoc anno V. C. Varr.
 372. Oct. 30. Damatrius autem Bœoticus Oct. 26. Ita ineunte
 Novembri occupata fuerit Cadmea. Quæ ergo verior, aliunde

explorandum est. Cœptam esse æstatem, exinde colligitur, quod ad Olympiadis annum 3. perfidiam illam retulerit Diodorus. Certe incipientem, cum ejusdem Expeditionis initium ad ejusdem Olympiadis annum 2. retulerit idem Diodorus. Obstitit autem fraus illa Phœbidæ, quo minus se ad fratrem idoneo tempore contulerit. Ita certe, si cum Thebanis pugnaverit viceritque, quod vult Diodorus. Inde factum, ut nihil memorabile gesserit Eudamidas, seu Phœbidas ipse in Olynthios. Hinc enim rursus a Xenophonte diversus est Diodorus, quod Phœbidæ Eudamidam suffectum velit ille, cum contra Phœbidam Eudamidæ subjectum testetur Xenophon. Itaque cum Phœbidam Cadmea moraretur, nec satis essent Eudamidæ soli ad Bellum gerendum idoneæ vires; Teleutiam Phœbida loco missum arbitror. (Phœbidam propter n. 37. occupatam Cadmeiam munere exutum docet Plutarchus Lib. de Dæm. Socratis.) Unicum autem narrat ad Urbis Olynthi n. 41. mœnia prælium Teleutiæ Xenophon. Addit deinde: *Καὶ τοῦτο* L. v. c. 2. *μὲν δὴ στρατευσάμενος τὸ θέρος, διήκει καὶ τὸ Μακεδονικὸν στρατεύμα καὶ* n. 43. *τὸ τοῦ Δέρδα.* Æstatem hic si trimestrem intelligamus, illam fateor elapsam ante Thesmophoria. Et proinde semestrem, cujus pars postrema censebatur Æstas illa trimestris. Neutram intellexisse hoc loco puto Xenophontem. Sed Æstatem potius rebus militiæ gerendis aptam, qua scilicet Æstiva hibernis opponi solent. Hæc autem Æstas etiam complectebatur Autumnum, cujus medio mense erant Thesmophoria. Hujus ergo Æstatis mense ultimo in Olynthiorum ditionem venerit Teleutias, ut proinde mox fuerit in hiberna discedendum. Et quidem de Thesmophoriis, cum arx Thebanorum caperetur, suffragatur etiam Xenophonti in Pelopida Plutarchus, qui alios vidit Auctores præter Xenophontem. De viarum in meridie solitudine propter Æstatem, vel interpretatione aliqua leniendus est Xenophon, vel plane non credendus. Fieri potest, ut alia aliqua causa viæ fuerint infrequentes, quam ille de *θέρεσι* intellexerit.

XXX. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 26. J. P. 4333. V. C. Varr. 373. ante Ep. Chr. vulg. 381. Ol. 99. $\frac{3}{4}$. Incipit: *Ἄμα δὲ τῷ ἤρι ὑποφαινομένῳ.* L. v. c. 3. n. 1.

Ἄμα τῷ ἤρι ὑποφαινομένῳ, nempe post Mart. 26. Elaph. 1. (erat enim annus ille Embolimæus) pro Calendario Attico, vel post Mart. 21. pro Calendario Laconico, velitatio felix Derdæ in n. 1. Olynthios, hucusque nempe solius. *Προϊόντος δὲ τῆς χρόνου, καὶ τοῦ* n. 3. *τελευτίᾳ ἐστρατευμένῳ*, Vere nimirum magis affecto, Expeditio in

- n. 6. eosdem Teleutiæ, et cædes, quam recte proinde Olymp. 99. anno
 n. 8. 3. tribuit Diodorus. Mittitur deinde in Olynthios Rex alter Lacedæmoniorum Ageſipolis pecunia multa, et celeriter, adjutus a
 n. 10. Phliaſiſ. Ille εὐθὺς e Macedonia ad Olynthiorum regionem progreſſus, τὸν σῖτον corrumpit. Itaque meſſis tempore. Tum Toronem capit. Nempe quia copiam pugnandi non faciebant Olynthii, ἐπεὶ εἰς ἀντεξέχει αὐτῶν, inquit Xenophon. Juſtum enim prælium nullum cum illo, hoc anno feciſſe teſtatur Diodorus. Intelligit autem de anno hujus Olymp. 4. quo in Olynthiorum ditionem acceſſerit Ageſipolis, qui partem hujus anni poſtერიεμ, et ſεqueντιſ priorē complectebatur.

XXXI. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 14. Jul. Per. 4334. V. C. Varr. 374. ante Ep. Chr. vulgarem 380. Olymp. 100. $\frac{4}{1}$. Incipit: Ὡς δὲ τῶν διαβατηρίων γενομένων. L. v. c. 3. n. 14.

- Hoc anno, vel ſuperioris anni fine, in Phliaſios Expeditionem ſuſcepit, ni fallor, Ageſilaus. Hoc nomen Diodoro reponendum pro Φαιεντίης, facili errore pro Φλιεντίης. Patitur enim Grammatica Analogia utrumque, ut a Φλιῆς, Φλιέντος, Φλιούντιοι tam commodè appellentur, quam Φλιάσιοι. Pro eadem nempe forma, qua Opuntii dicuntur et Trapezuntii. Sed perperam Bellum hoc in Phliuntios ad Olymp. 99. ann. 2. retulit Diodorus. Cum enim in Olynthios proficiſceretur Ageſipolis, laudavit ille Phliaſios, a
 n. 10. prompto juvandi animo, teſte Xenophonte. Illius autem Expeditionem anno Olympiadis ſequeνte, 4. ſcilicet, refert ipſe Diodorus. Ab illo ergo Ageſipolidis encomio facti paulatim audaciores Phliaſii, revocatos rogatu Lacedæmoniorum exules ſuos tractant
 Ibid. aſperius, hac ſpe freti ſcilicet, inquit Xenophon, οὐκ ἂν ἐξελεθειν ἐπ' αὐτῆς Ἀγησίλαον, οὐδ' ἂν γενέσθαι ὡς εἴμα ἀμφοτέρους τῆς βασιλείας ἐξω Σπάρτης εἶναι. Hanc ſpem fuiſſe dicit, quæ illos impulerit ad illam diligentiam, quam laudavit Ageſipolis, qua illius Expeditionem adjuverint. Itaque certum eſt, poſt Ageſipolidis profectionem auſos illa fuiſſe Phliaſios. Et fiduciam creviſſe veriſimile eſt, cum, tergiverſantibus Olynthiis, tardus proinde Belli eventus eſſet expectandus, quod anno hoc ad exitum vergente, intelligebant. Fecit hoc, ut exules, amicis aliis comitantibus, Spartam ſe conferrent, quos omnes, exceptis legatis, exilio multarunt Phliaſii. Sic demum Ephoros ad Bellum denunciandum concitarunt exules, nec illubente Ageſilao. Hæc ita multa, poſtquam Ageſipolis Bello Olynthiaco implicitus fuiſſet, poſt anni Olympici 4. initium, in anni ſuperioris exitum Belli apparatus diſtulſiſſe veriſimillimum

est. Expeditiones autem maturæ censebantur, quæ ἄμα ἤρι ἀρχομένων incipiebant. Idque voluit fortasse Xenophon verbis illis: Διαβατηρίων γενομένων οὐκ ἔμενεν, mox scilicet a Veris initio, ubi auspicia fausta accepisset, itineri sese accinxisse.

Hoc certe eodem anno, usque ad secundam illius partem, quæ ab Olympiadis 100. anno cœpit 1. adhuc Bello Olynthiaco superat Agefipolis. Illo enim Olympiadis anno mortem illius statuit Dio- n. 18. dorus. Et recte. Convenit enim, quod 14. annos a patris exilio idem statuit Diodorus. Exulavit Pausanias Ol. 96. 3. Itaque vera est, recteque procedit, nostra omnis ab illo anno supputatio. Respondent enim et successorum et decessorum in illa familia Regum Lacedæmoniorum anni, fatis accurate. Suffectus illi est in n. 21. Bello Polybiades, qui hoc eodem anno Olympiaco Olynthios ad Pacem a Lacedæmoniis petendam coegit, teste Diodoro. Hoc autem n. 26. belli anno, an Vere sequenti, coegerit, non constat.

XXXII. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 3. Jul. Per. 4335. V. C. Varr. 375. ante Ep. Chr. vulg. 379. Ol. 100. $\frac{1}{2}$. Incipit: 'Ο δὲ Ἀγησίλαος. L. v. c. 3. n. 21.

Tempus, quo novus annus cœperit, non designavit Xenophon. Hoc tamen docet, obsidionem Phliasiorum anni integri fuisse, et 8. n. 21. præterea mensium. Itaque si anni superioris Vere illa cœperit obsidio, ad hujus anni mensem Autumnalem 2. perseveraverit oportet. Ita rectissime dicit illum Plutarchus, ὀλίγον ἔμπροσθεν pro exulibus arma in Phliasios tulisse, cum, Cadmea occupata, dux designaretur in Thebanos.

Hoc anno Cadmeam rursus, opera exulum, Thebani, eiectionis C. 4. n. 1. Lacedæmoniis, occuparunt. Tertius erat jam, teste Plutarcho, etc. Plutarchus post Phœbidam, Cadmeæ præfectus Lyfanoridas. Λυσανορίδαν δὲ de Dæm. τρίτον αὐτὸν ἀντ' ἐκείνου πέμψαντες, ἐγκρατέστερον ἐφρούρου τὴν ἄκραν. Socrat. Quod non ita intelligo, ut a Phœbida tertius fuerit; sed quod loco Phœbidæ tres fuerint in munere illo successores. Est enim hoc in illius ævi Scriptoribus frequentissimum, ut numerum collegarum, unico collega nominato, ita exprimunt. Idque innuit Xenophon vocibus illis, ἀντ' ἐκείνους, quod scilicet vicem Phœbidæ unici tres illi simul communem obierint. Patuitque ex pœna deditæ Cadmeæ. Duos enim Lyfanoridæ collegas morte, multa autem, quæ solvi non posset, pecuniaria Lyfanoridam ipsum sui mulctarunt cives. In eo tamen, ne Diodoro assentiar, quod ad annum Olympiadis 3. hæc retulerit, obstat Xenophon. Tot enim Agefilai in Thebanos Expeditiones agnoscit, antea quam ad Na-

n. 4.

xum Lacedæmonios vinceret Chabrias (quod anno Olympiadis 4. et quidem ineunte fecisse mox ostendemus) ut ne quidem potuerit tam fero differri Cadmeæ expugnatio. Sed fine anni erat hæc conjuratio. Imo hyeme, quæ favebat exulum incœptis. Nix enim infrequentiores aditus ad Urbem Thebanam fecit, et capitum tegendorum prætextum obtulit, quo minus noscerentur. Sed hyemis erat duntaxat initium, ἀρχομένου τρέπεσθαι τοῦ αἰῶρος, inquit Plutarchus in Pelopida. Idque exinde etiam colligitur, quod Polemarchorum tempus ad exitum vergeret, ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς, inquit Xenophon. Die illo, quo Magistratus simul consueverant epulari. Ita Corn. Nepos in Pelop. c. 2. Nempe abdicaturi. Proinde, cæde peracta, Bœotarchus inter alios electus est Pelopidas. Nempe, legitimo tempore appetente, quo inire solebant illi Magistratus. Hac autem eadem Pelopidæ vita, mensē, quo Magistratus ille annuus iniri solebat, proximum fuisse ab hiberno Solstitio, docet idem Plutarchus. Ergo mense Solstitium præcedente illa fuit conjuratio. Nempe qui Cycli initio præcedebat. Hoc enim anno sequebatur, pro nostris Cycli Bœotici tabulis; et in Ianuarium Julianum quadrabat. Ita huic quidem Belli anno, Juliano autem sequenti, conveniet Cadmeæ expugnatio. Idem enim fuisse videtur, hoc tempore, Polemarchus, qui, recte constituta Republica, Bœotarchus appellabatur. Obstabant enim Lacedæmonii, ut supra vidimus, quo minus Bœotorum omnium nomine agerent Thebani. Restituta ergo libertate, jam, more recepto, Bœotorum omnium communis erat Thebanæ Urbis Magistratus.

XXXIII. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 23. J. P. 4336. V. C. Varr. 376. ante Ep. Chr. vulg. 378. Ol. 100. $\frac{2}{3}$. Incipit: Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπίδοντο. L. v. c. 4. n. 13.

Cum fama oppugnata a Thebanis Cadmeæ Spartam pervenisset, Præfectos, qui, non expectatis suppetiis, prodiderant, duos morte mulctasse tradit Xenophon. Tum rogatur Agefilaus, ut Expeditioni in Thebanos præesse dignaretur. Sed se excusat, quod ὑπὲρ τετραράκοντα ἔτη ἀφ' ἧς esset, quæ excusatio, in privato quoque, nedum in Rege erat legitima. Vulgo δέκα ἀφ' ἧς et πεντεκαίδεκα conscribebant. Etiam ad πέντε καὶ τριάκοντα, non raro, et Plutarch. Agefil. nonnullos usque ad τετραράκοντα. Etiam post prælium Leuctricum, μέχρι τῶν τετραράκοντα, ut nos docet ipse Xenophon. Cum Xenoph. scilicet maxime premerentur, ætatem tamen illam non excedebant. Erat autem Agefilaus, cum in Ægyptum proficisceretur, Agefil.

annorum 80. Nempe Olymp. 104. 3. ut vult Diodorus. Sic natus fuerit Ol. 84. 3. Proinde Ol. 100. 2. exeunte, annos natus 63. Demantur 40. reliqui erant anni 23. Ἡδης autem ætas a Pueritia censebatur, nempe Laconica. Itaque a fine Pueritiæ cœpit supputatio illa ἀφ' Ἡδης. Εἴρενες autem habebantur οἱ ἔτος ἤδη δεύτερον ἐκ παίδων γεγονότες, ut nos docet Plutarchus in Lycurgo. Hos autem εἴρενας εἴκοσι ἔτων fuisse, idem ibidem monet. Intelligo autem annum illum 20. labentem tantummodo, ut 19um. duntaxat abfolverint. Sic enim convenerit Pueritia Laconica cum Attica, et cum veteri (quæ a Servio Tullio constituta est) Romana, ut alibi observavimus. Recte ergo dixit Xenophon ὑπὲρ, Præl. cum Sexennio ætatem illam egressus esset, quam Leges ab Expeditionibus excusabant. Excusato ergo Agefilao, missus est in Thebanos Rex alter Cleombrotus, μάλα χειμῶνος ὄντος, inquit Xenophon. Rectissime, cum a reditu exulum, hyems cœperit, ut jam supra observavimus. Et maturavit ita Cleombrotus, ut paulo postea, quam arx dederetur, accesserit. Megara enim attigerat Cleombrotus, cum præsidium, data fide, Thebani dimitterent, teste Plutarcho in Pelopida. Eleutheris viam ad Thebas obstruxit Chabrias. Nescio, an pro Eleutheris, Erythræ potius intelligendæ sint. Itaque per Plataeas ascendit, et 16. diebus in hostico moratus, quam minimo detrimento hostibus illato, milites dubios fecit, inquit Xenophon, Pax ne cum Thebanis, an Bellum esset. Reversus Thespiis, Harmostam reliquit Sphodriam. Cæterum cum alieniores jam, post Lacedæmoniorum apparatus, Athenienses a Thebanis reperiret Pelopidas; summisit ille, qui Sphodriæ suaderent, ut Piræeum ille, pro Phœbidæ exemplo, aggrediretur. Id a Pelopida et Gelone Bœotarchis excogitatum tradit in Agefilao Plutarchus. Idem, ni fallor, Gelo ille cum Melone, quem Pelopidæ in prima Bœotarchia (mox a recepta Cadmea) collegam agnoscit idem Plutarchus in Pelopida. Ita eodem anno, quo recepta Cadmea est, infidiatus fuerit Piræeo Sphodrias. Erat enim Bœotarchiæ Magistratus annuus. Alium quidem hujus consilii socium, nominat in Pelopidæ vita idem Plutarchus, Gorgidam, ipsum quoque Bœotarchum. Nec tamen obstat, quo minus idem fuerit annus. Septem enim erant in Bœotarchiæ munere collegæ. Male ergo has Sphodriæ infidias ad annum Olympiadis 4. retulit Diodorus. Medio autem tempore infidiatus est, inter reditum Cleombroti et Expeditionem, quam hoc anno rogatus a suis Civibus fecit Agefilaus. Is enim, ubi appulisset, jam Chabriam ab Atheniensibus missum in armis reperit, cujus opera potissimum

Præl.
Camd.
§. 10.L. v. c. 4.
n. 14.Re. n. 16.
n. 15.

n. 20.

n. 35.

- n. 34. repulsus est. Jam ergo Bellum, hac Sphodriæ injuria provocati, denunciaverant Athenienses. Scio quidem 4. Olympiadis anno hanc Agefilai Expeditionem statuere Diodorum. Itaque postquam 3. incepisset, fuisse verisimillimum est. Ita certe necesse est, cum post Sphodriæ perfidiam iratos offenderit Athenienses, quam etiam perfidiam eidem anno tribuit Diodorus. Nec diu moratus in hostico, regionem tamen Thebanorum, tam intra val-
 n. 41. lum, quam ultra ad ipsam Urbem usque, populatus est, ut rei an-
 n. 41. 42. nonariæ caritatem faceret. Reverso Agefilao, Phœbidas (quem
 45. Thespiis Harmostem reliquerat Agefilaus) ipse quoque Thebano-
 rum regionem prædatus, a Thebanis interficitur. Eodem etiam ipse Olympiadis anno, si fides Diodoro. Et tamen ante Veris
 n. 46. proximi initium, quo Thebanos iterum est aggressus Agefilaus. Imo novum Polemarchum, loco Phœbidæ, et novam moram, maritimo itinere, antea quam Ver iniret, miserant Lacedæmonii, teste Xenophonte.

XXXIV. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 10. Jul. Per. 4337. V. C. Varr. 377. ante Ep. Chr. vulg. 377. Olymp. 100. $\frac{3}{4}$. Incipit: 'Ἐπὶ δὲ τὸ ἕαρ ἐπίση, πάλιν etc. L. v. c. 4. n. 47. (Orat. de Agefil. 'Ἐστράτιοι δὲ ἐ τῷ ἐπιόντι πάλιν ἔσει. C. 2. n. 22.)

- Novam fuisse, et novi anni, Expeditionem, ex his duobus locis Xenophontis intelligimus. Sic autem confundit hanc cum priori Diodorus, quasi uno eodemque anno bis Agefilaus Thebanos aggressus fuerit. Medium nihilominus inter utramque spatium, agnoscit ipse, nec admodum diutinum: Οὐ πολλῶ ἕτερον χρόνον hanc posteriorem fatetur. Quantum fuerit hoc tempus, non docuit. Distinctius Xenophon, secundum hunc annum fuisse docet,
 n. 56. quo terræ frugibus caruerint Thebani. Μάλα πειζόμενοι οἱ Θεβαῖοι (inquit) σπάνει σίτε, διὰ τὸ δυοῖν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς. Alius ergo erat, sed proximus tamen, hic annus ab eo, quo superiore Expeditionem susceperat Agefilaus. Et pares plane sibi suisque Lacedæmoniis Thebanos expertus, prædatus regionem, pro more, reversus est. Diodorus reditum eodem saltem Olympico anno fuisse credidit, quo etiam priorem Expeditionem susceperat, quod ne quidem ipsum verum fuisse discimus e Xenophonte. Cum enim Megaræ copias reduxisset, rupta vena, sanguis tumorem primo et dolorem fecit. Postea vena secta, missus fluxit immodice usque ad animi deliquium. Inde lecto affixus est, ὑποφαίνοντος
 n. 58. πάλιν τῷ ἔρος, inquit Xenophon; additque, paucis interpositis, ἡρξάσται τό, τε λοιπὸν θέρους καὶ διὰ χειμῶνος. Initium hujus ægritu-

Ibid.

Ibid.

dinis, ut videmus, a Vere arcessit, quæ deinde æstate reliqua ad hyemem illum tenuit. Et tamen initium illud a reditu ad Megara arcessit; antea nimirum quam Spartam attigisset. Facile inde intelligimus, hyemem in exitu fuisse, Ver autem in proximo, cum se e Thebanorum regione ad Megara reciperet. Itaque 4. Olympiadis anno rediit: quæ causa erat fortasse, cur continuas hujus biennii Expeditiones omnes Diodorus ad annum hujus Olympiadis 100. 4. retulerit. Idem addit Diodorus, victoriam Chabriæ ad Naxum hoc eodem Olympiadis anno 4. contigisse, κατὰ τὰς αὐτὰς χρόνας, quibus et postrema illa Agefilai. Diodorum imitatus est, ni fallor, Eusebius, qui ad annum Olymp. 100. 4. ita habet: Athenienses principes Græciæ facti. Nec enim alio retulerim ejus verba illa, quam ad victoriam Chabriæ, qua θαλασσοκράτειαν denuo adepti videbantur. Magni enim certe victoriam illam fecisse manifestum est. Observat enim Diodorus, primam illam fuisse, post finem Belli Peloponnesiaci, Atheniensium victoriam maritimam in Lacedæmonios. Quam scilicet propriis auspiciis retulissent. Cononis enim illam ad Cnidum Regis fuisse potius monet, quam Atheniensium. Hæc ille, procul dubio e Scriptoribus Atticis, e quibus constat, quanti victoriam illam fecerint Athenienses. Idem etiam exinde patet, quod hujus victoriæ memoriam annua solennitate celebraverint, et diem victoriæ deinceps fastum habuerint, ut docet Plutarchus. Et quidem si hoc Olympiadis anno victoria illa contigisset, hoc anno Juliano illam fuisse necesse erat, quæ mense erat, ut mox videbimus, Boedromione. Sed meliore, quam fuerint vel Eusebius, vel ipse etiam Diodorus, Auctore Xenophonte, nos ad sequentem potius annum referendam existimamus.

XXXV. Xenoph. cœpit Munych. 1. Mart. 30. J. P. 4338. V. C. Varr. 378. ante Ep. Chr. vulg. 376. Ol. 101. $\frac{4}{1}$. Incipit: Ἐποφαινόντος δὲ πάλιν τοῦ ἡρος. L. v. c. 4. n. 58. Et, Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἵππαι ἕαυ ὑπέφαινε, n. 59.

Hoc anno, ægrotante Agefilao, missus est in Thebanos Cleom-n. 59. brotus. Sed transitu per Cithæronem a Thebanis exclusus, re infecta, rediit, καὶ διῆκε τὸ στρατεύμα. Quod scilicet, terrestri aditu obsepto, exercitum inutilem censeret. Inde nova de Bello consilia n. 60. de classe instauranda, qua tam exercitum in Thebanos deportare possent, quam Athenienses re frumentaria prohibere. Huic classis aliam opponunt Athenienses, qua frumentum in Piræeum portum deducendum curant. Μετὰ ταῦτα, inquit Diodorus, post receptum nempe frumentum, Naxum obsidet classe tota Chabrias, cui dum

n. 61.

subvenire conatur Pollis Lacedæmoniorum Navarchus, prælium navale committitur, quo vincit Chabrias. Nempe Boedromionis die 16. parte posteriori, quæ Septembris Juliani diei 10. respondebat, pro nostris Tabulis. Hanc victoriam confert Xenophon in hunc annum, quo copiis terrestribus præerat, non Agefilaus, sed Cleombrotus. Et res ipsa verum esse docet. Nec enim antea ad rem mari gerendam conversi sunt Lacedæmoniorum socii, quam aditus terrestris intercluderetur, quod nunquam contigit duce Agefilao. Male ergo Diodorus, rem terra administrante Agefilao, victoriam hanc navalem statuendam censuit. Non me quidem fugit, mortem Chabriæ hoc 1. hujus Olymp. 101. statuere Diodorum. Sed meliori Auctorum fide illam rursus multis deinceps

Corn. Nep.
Chabr. c. 4.

annis ponit ad annum Olymp. 105. 3. Suffragatur Cornelius Nepos, qui illum Bello Sociali et in Chio periisse scribit, quod Bellum Sociale Olymp. 105. anno 3. gestum idem agnoscit Diodorus. Nihil ergo obstat, quo minus, quæ diximus, de hujus prælii Navalis tempore fuerint verissima. Chabriæ certe infra, in Expeditione Iphicratis, meminit etiam Xenophon.

n. 63.

Interim exclusis a Cithæronis aditu Lacedæmoniis, Thebani *περιοικίδας πόλεις* aggrediuntur. Suxæ nimirum Bœotixæ finitimas, quæ libertatis obtentu Lacedæmoniis favebant. Has enim intelligit Xenophon, ni fallor, nomine *πόλεων περιοικίδων*. Sic *περιοικοι* Thessalixæ eidem Xenoph. lib. vi. c. 1. n. 7. Sic rursus *περιοικίδες πόλεις* ipsorum Thebanorum, lib. vi. c. 4. n. 6. Et alibi. Ephebi enim per biennium *περίπολοι* appellabantur. Quod scilicet illo spatio munimenta duntaxat patria obirent, nondum ad Bella externa mittendi. Inde officium Periodeutæ in Primæva Ecclesia, qui loca Civitati subjecta visitabat,

XXXVI. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 19. J. P. 4339. V. C. Varr. 379. ante Ep. Chr. vulg. 375. Ol. 101. $\frac{1}{2}$. Incipit: 'Ο μέντοι Τιμόθεος. L. v. c. 4. n. 64.

Hoc anno, ut videtur, Timotheus Chabria non cæso, (ut volebat Diodorus) sed misso in Abderitarum subsidium cum pedestri exercitu, successit in munere Navarchi, missusque rogatu Thebanorum in Lacedæmonios. Superioris enim anni victoria navali Sept. 8. fractam Lacedæmoniorum classem nondum de deportandis in Thebanorum ditionem militibus quicquam conari potuisse verisimillimum est. Hoc ergo demum anno, Vere ineunte, missum arbitror Timotheum, qui Peloponnesum circumvectus, Corcyram *εἰθύς* occupavit. Hunc infecutus Nicolochus Lacedæmoniorum

n. 64.

n. 65.

Navarchus : mox facit pugnandi copiam, victusque est ad Leucadem, teste Diodoro. Tropæum excitavit Timotheus Alyziæ, ut docet Xenophon. Prælium hoc Olymp. 101. 1. ut vult Diodorus. Itaque priori hujus anni parte.

Interim Thebani in Phocidem irrumpunt, ἐπεὶ κατεσρέψαντο τὰς L. vi. c. 1. ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πόλεις. Hinc patet, recte nos πόλεις περιουκίδας de^{n. 1.} Bœotix Civitatibus esse interpretatos. Sed coactis in Phocidem Lacedæmoniis, Thebani, aditibus munitis, redeunt intra fines suos.

Hoc etiam anno ad Orchomenum victos a Thebanis duplo plures Lacedæmonios scribit Diodor. Nempe Olympiadis hujus anno primo. Hoc si verum, superiori forte anno Tanagram cepertint, cæso Harmosta Panthoida. Tanagram certe habebant Lacedæmonii secunda Agefilai Expeditione, ut docet Xenophon. Et victoriam ad Tanagram aliam illam, quæ fuerit ad Tegyras, prope Orchomenum, præcessisse, innuit in Pelop. vita Plutarch.

Hoc etiam eodem anno Legatio Polydamantis Pharfalii ad Lacedæmonios de adjuvando Pharfalo in Jasonem Pheræum. Dilata enim ad tertiam diem responsione, expenderunt quot essent foras μόραι (intelligit omnino, ut videtur, quatuor moras, cum Cleombroto missas in Thebanos) item quot essent in Sparta ipsa alendæ^{n. 5.} πρὸς τὰς ἕξω τῶν Ἀθηναίων τριήρεις, (missas scilicet ad oras eorum deprædandas ab Atheniensibus, duce Timotheo,) καὶ τὸν πρὸς τὰς Ibid. ὁμόρους πόλεμον. Intelligit, ut opinor, hostes terrestres finitimos, non Spartæ duntaxat, verum etiam Peloponneso. Imprimis ipsos Athenienses. Merito ergo hanc legationem statuit Xenophon, σχεδὸν περὶ τῆτον τὸν χρόνον, quo in Thebanos profectus est Cleom-^{n. 2.} brotus.

XXXVII. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 9. J. P. 4340. V. C. Varr. 380. ante Ep. Chr. vulg. 374. Ol. 101. $\frac{2}{3}$. Incipit: Οἱ δ' Ἀθηναῖοι αὐξανομένους. L. vi. c. 2. n. 1.

Hoc anno, cujus partes in secundum tertiumque Olympiadis annum conveniunt, de Pace inter Athenienses Lacedæmoniosque^{n. 23.} actum existimo. Missos enim ab Artaxerxe Mnemone Persarum Rege legatos de Pace inter Græcos 2. hujus Olympiadis anno memorat Diodorus, nempe exeunte. Cum enim assensu essent invicem Athenienses et Lacedæmonii, et legati Athenienses Timotheum de Pace monuissent, reversurus exules Zazynthios, qui sub eo antea meruerant, in patriam restituit. Gesta autem hæc Timothei ad annum Olympiadis tertium refert Diodorus. Ita hæc in-

vicem cohærent, ut de priori anno Olympiaco exeunte, posteriori autem ineunte necessario intelligenda sint. Pacis hujus conditiones illas agnoscit Diodorus, ut maris imperium esset penes Athenienses, terræ autem penes Lacedæmonios. Et Pacem, quæ Atheniensibus imperii maritimi principatum afferuerit, Timothei opera
 Corn. Nep. concessam testatur Cornelius Nepos, magnaue Atheniensium læ-
 Tim. c. 2. titia receptam. Causam autem Pacis ait Xenophon fuisse Thebanorum illa tanta incrementa, quæ jam cœperint Atheniensibus esse suspecta. Itaque post redactam jam Bœotiam, post victos ad Orchomenum Lacedæmonios, fuisse verisimillimum est. Sic ergo de Pace actum anno Olympiadis 2. ut non ante annum illius 3. aliquatenus affectum Pax ipsa tamen suffragia Civitatum obtinuerit. Hac enim Civitates a Thebanis dirutas Athenienses a Thebanorum amicitia alieniores fecisse testatur Xenophon, et ad pacem cum Lacedæmoniis propensiores. Itaque hoc anno demum exeunte Pax inita est, rediitque Timotheus.

XXXVIII. Xenoph. cœpit Munych. 1. Mart. 28. J. P. 4341. V. C. Varr. 381. ante Epoch. Chr. vulg. 373. Olymp. 101. $\frac{3}{4}$. Incipit: Ἐπὲ δὲ οἱ ἐκ τῆς χάρας Ζακύνθιοι. L. vi. c. 2. n. 2.

Tenuit paulisper prædicta Pax, dum legati a Zacynthiis missi Lacedæmonios, quid fecerit in reditu Timotheus, edocerent. Tum novos Belli apparatus faciunt Lacedæmonii, et proinde eorum
 n. 3. exemplo etiam Athenienses. *Ναυτικὸν πάλιν παρεσκευάζον*, inquit Xenophon. *Συνεψήσαντο τὸ ναυτικόν*, ait Diodorus. Nova hæc Belli initia Veri potissimum conveniunt. Præsertim cum anno adhuc Olympiadis 3. labenti (quem jam antea probavimus affectum) ea tribuat Diodorus. Mittunt ergo e vestigio ad Zacynthios auxilia Lacedæmonii, duce Aristocrate. Ita Diodorus. Et Ctesiclem exulibus ducem ad eosdem mittunt Athenienses. Etiam Corcyræis Alcidam cum classe destinant Lacedæmonii. Huc autem missum eundem dicit Xenophon, quem ad Zacynthios volebat missum Diodorus, non Ctesiclem tamen, sed Steficlem, si sit potius
 n. 10. audiendus Xenophon. Ἄμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις, ait Diodorus, Platæenses milites ab Atheniensibus arcessivisse, Urbem scilicet in eorum fidem tradere volentes. Sed occupati a Bœotarchis, fide data dimissi sunt, qui ab Atheniensibus recepti, etiam Civitate donati sunt. Nempe alienam a Thebanis Atheniensium mentem superiori, quantumvis brevi Pace, quam cum Lacedæmoniis pacti fuerant, edocti. Itaque post Pacem anni superioris. Antea tamen quam secundam Pacem inirent Athenienses, ad quam ineundam

hæc ipsa amicorum clades propensiores fecit Athenienses. Postea etiam Thespias devastabant Thebani. Hoc etiam eodem Olympiadis anno 3. ut vult Diodorus, proinde desinente. Classe jam parata, non, ut decreverant, Alcidas, sed Mnasippum in Corcyra n. 4. ræos mittunt Lacedæmonii. Hic Corcyram obsidet tam mari quam terra. Mari ita, ut ὁπότε μὴ χειμῶν κωλύοι, inquit Xenophon, n. 7. naves Lacedæmoniorum in portu Corcyræorum stationem haberint. Hinc intelligimus, Veris eam fuisse tempestatem, qua nondum esset a procellis, quæ hic χειμῶνες appellantur, plena securitas. Navigatio illa incerta quousque pertigerit, docet Vegetius. Tandiu autem in hac obsidione duravit Mnasippus, ut duorum mensium stipendia militibus debuerit. Itaque ad 3. usque a prima n. 16. militum conscriptione mensem. Et tamen Olympiadis anno 3. cæsus, si recte Diodorus. Proinde omnino exeunte. Erat autem tunc in itinere Iphicrates, fama vero de eo Corcyram pervenerat, ὡς ἤδη παρείη, quæ Corcyræorum animos erexerit. Rumor de cæde n. 24. Mnasippi Iphicratem attigerat prope Sphageas Laconicæ, sed nondum oculato teste fultus. Itaque caute inde progressus est, paratusque ad rem prælio decernendam. Non certe ante ultimum anni Olympici Atticive mensem. Cephallenicæ nuntium accepit Ibid. certiolem, refecitque adeo exercitum. Positis nimirum, ut videtur, extra periculi aleam Corcyræis fugatisque Lacedæmoniis ad Leucadem n. 25. 26. eadem. Postea naves a Dionysio Tyranno in auxilium Lacedæmoniorum missas intercipit Iphicrates, et captivorum pretio solvit n. 35. militum stipendia. Cephallenicæ antea tamdiu moratus, ut Civitates ejus omnes in suam potestatem redegerit. Hæc certe jam Olympiadis anno labente 4. Tum nautas aluit Corcyræorum n. 37. sumtibus, nempe laboribus eorum Rusticis locatos. Ipse interim cum gravis armaturæ militibus in Acarnaniam trajecit, et Bellum fecit Thuriensibus. Quo confecto, cum naves Corcyræorum suis Ibid. adjunxisset, primo pecunias a Cephallenicis exegit, tum deinde se n. 38. ad Bellum Lacedæmoniis, Lacedæmoniorumque fociis inferendum accinxit. Hæc sane omnia ad anni hujus Juliani finem pertigisse verisimillimum est, et proximi adeo Veris ille fuerit novi Belli apparatus. Cur Bellum tamdiu distulerit, causam fuisse arbitror, constitutam jam a Civibus suis Atheniensibus Pacem. Contentus ergo, Lacedæmoniorum conatus in Corcyræos et Zacynthios repressisse, qui Paci erant contrarii, Bellum deinceps ita gessit, ut propulsare potius, quam inferre videretur; fecitque, ut quam minima Lacedæmoniorum constaret injuria. Sic enim Civium suorum animos ad Pacem propendere videbat, ut præviderit, quod

postea contigit, deprædationum lucrum nullum fore, quippe quæ, si Pacis consilia processissent, essent rependendæ. Spatium ergo
 C. 3. n. 3. concessit hibernis de Pace conatibus, dimisitque Callistratum Oratorem hoc ipso fine, ut Pacem domi componeret, vel pecuniam mitteret. Paratus interim, si Bellum Paci prætulissent Lacedæmonii, ad Bellum sequenti Vere inferendum.

XXXIX. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 18. J. P. 4342. V. C. Varr. 382. ante Ep. Chr. vulg. 372. Ol. 102. $\frac{4}{7}$. Incipit: Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐκπεπληκότες μὲν ὄρῳντες. L. vi. c. 3. n. 1.

Hunc Ego annum omnium arbitror esse difficillimum. Vidimus in hujus anni Vere in Belli apparatu Iphicratem, quod tamen
 n. 3. ultra apparatus non processit. Vidimus hic in Pacis, quam Iphicrati pollicitus fuerat, negotio sedulum Callistratum. Ne dubitemus, quin annus superiori proxime successerit. Pace tandem a
 n. 19. Bœotiis repudiata, mox ad arma rursus concursum, et spatio paucorum dierum victi sunt fatali ad Leuctra prælio Lacedæmonii.
 C. 4. n. 13. etc. Et tamen notæ Chronologicæ, ut videbimus, omnes victoriam Leuctricam non huic anno, sed sequenti, asserunt. Nec tamen res Bello gestas Olympiadis 101. anno 4. aut hujus 1. apud Diodorum ullas legimus. Nihil hic quod dici possit video, nisi Pacis expectatione, tacitoque partium omnium consensu, hoc anno, et
 C. 3. n. 2. sequentis initio, fuerit armistitium. Nempe ut Thebanos ad legatos Spartam mittendos invitarint, Xenophonte teste, Athenienses. Miserint autem hoc anno, incertum. Suspecta autem mihi visa est tanta illa præcipitatio, cujus meminit Plutarchus in Agefilao. Ait enim, cum in Pacem reliquæ Græciæ Civitates Spartæ die Attici Scirophorionis 14. convenissent, Hecatombæonis die 5. fuisse
 C. 4. n. 2. ad Leuctra debellatum, ἡμερῶν, inquit, εἴκοσι διαγενομένων. Proprietatem nimiam fuisse, non equidem inficias ivero, cum maturioribus Prothoi consiliis obstaret Agefilaus, qui jam olim Thebanos oderat, ex quo sacrificia ejus perturbaverant in Asiam profecturi. Tanta tamen ut fuerit, vix patiuntur res gestæ intermediæ. Melius ergo, ni fallor, Pacem huic, in quo versamur, anno tribuamus, et diei Scirophorionis Attici 14. quem Tabulæ nostræ cum Junii Juliani die 28. pro posteriori parte concurrisse docent. Sic enim obstiterit, quo minus apparatus Iphicratis in Lacedæmonios procederent; quem, Pace jam confecta, mox revocatum innuit fuisse Xenophon. Convenit enim, quem ad Pacem conficiendam præmiserat Iphicrates, Callistrati legatio. Et eodem tempore, quo Callistratus, etiam Epaminondas Spartæ aderat, si

fides Diodoro. Male tamen ille ad annum superioris Olymp. 2. retulit, quæ erant ad annum Olympiadis 4. exeuntem referenda. Nempe quod, cum illo anno negotium de Pace cœperit, varios deinde, quibus est progressa, gradus non satis accurate distinxerit, sed multorum annorum gesta in unum confuderit. Hoc autem certe anno Spartæ adfuisse Callistratum (non illo quo volebat Diodorus) docet Xenophon. Itaque hoc etiam anno aderat Spartæ Epaminondas, non sequenti, quo Bœotarchus erat, nec ab exercitu proinde erat amovendus. Spartæ certe fuisse, et cum Agefilao liberos de Pace sermones habuisse, ipsum Epaminondam, satis convenit. Nec vero annus alius erat hoc, in quo versamur, magis congruus. Pace illa priori, quæ inter Athenienses atque Lacedæmonios coaluerat ante biennium, ne quidem legatos legimus Thebanorum, qui adfuerint. Hoc autem anno præsidia Urbibus ab Atheniensibus deducta, et Harmostæ a Lacedæmoniis, teste Xenophonte. Itaque hoc demum tempore seditiones illas fuisse necesse est Exulum in Cives suos, quas Olymp. anno 2. memorat Diodorus. Antea enim quam præsidia deducerentur, seditiones illæ incipere ne quidem poterant. Hæc certe pro modulo Pacis jam antea propositæ a Rege Persarum. Erant enim ex illa formula constituendi ἐξαγωγεῖς, qui per Civitates singulas obirent, et præsidia deducerent. Hæc autem ut fierent, nimis arctum erat illud Diodorus
Ol. 101. 2. spatium 20. dierum, quod solum inter inducias et prælium Leuctricum agnoscit Plutarchus. Et locum plane nullum reliquit fecutis post deducta præsidia seditionibus. Illæ autem præ aliis regionibus Peloponnesum præcipue distrahebant, quæ adeo Thebanis ad Pacem cogendis vacare ne quidem poterat, dum Urbes sociæ, quarum auxiliis cogendi erant, a suis primum seditionibus quievissent. Itaque post diem Junii 28. revocatus domum rediit Iphicrates, et damna Lacedæmoniis illata, post pacem paulo antea interruptam, compensavit. Nominati item omnium consensu, qui Urbibus præsidia deducerent. Ortæ seditiones exulum pariter et sedatæ. Facta denique omnia, quæ pro Pacis lege facienda erant ab Atheniensibus atque Lacedæmoniis Urbibusque eorundem sociis, hoc uno excepto, quod exercitus nondum dimisissent, n. 1. quod postremo erat faciendum. Nec spes omnis prorsus decollaverat, fore ut etiam Thebani Pacem admitterent. Accedente etiam metu eorum, qui jam acceperant, si soli refragarentur. Præsertim cum hoc ipso etiam anno primo inter reliquas Bœotiae Civitates subscriberent; tum deinde, revocata illa subscriptione, moesti discederent legati ipsi Thebanorum.

XL. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 6. J. P. 4343. V. C. Varr. 383. ante Ep. Chr. vulg. 371. Ol. 102. $\frac{1}{2}$. Incipit: Κλέμβροτον δὲ ἔχοντα. L. vi. c. 4. n. 1.

Primus gradus ad Bellum hoc anno legatio erat ad Thebanos, de afferendis in libertatem Bœotix Civitatibus, de restaurandis Plataeis atque Theſpiis, utque agri earum pristinis Dominis redderentur. Ita Diodorus. Docet autem hæc ipsa legatio, non hoc anno Spartæ fuisse inter reliquos Thebanorum legatos Epaminondam. Nec enim opus erat nova legatione, si legati Thebanorum ipsi coram adfuissent. Nimisque arctum erat spatium illud 20. dierum, quod inter Pacem et Prælium credidit intercessisse Plutarchus, mittendis ultro citroque ad Thebanos legationibus; tandemque novæ legationi ad Cleombrotum; denique rebus a Cleombroto gerendis. Multo minus accurate Diodorus secundo hujus Olympiadis anno hanc legationem assignavit, cum fere 5. novi anni Olympici die fuerit ad Leuctra debellatum. Hujus autem erroris (qui apud illum fatis frequens est) occasionem dedit, quod, cum varios Auctores exciperet, Annalium diversa initia non secreverit, quorum alii a Vere, alii ab initiis Civilibus annos arcefferent.

De prælii autem Leuctrici tempore magna consensio est, Archonte fuisse Phrasiclidae, Olymp. 102. anno 2. Ita Diodorus, Pausanias in Arcadicis, Auctor Chronici Marmorei. Respondent accuratissime calculi apud Clementem Alexandrinum Eratosthenis, si quidem per annos Olympicos procedat supputatio, qui fere Atticis respondebant. Numerat enim ab initio Belli Peloponnesiaci ad cladem Leuctricam annos 61. nempe 15. Olympiadas et annum præterea unum. Recte, si ab anno Olymp. 87. 1. exeunte ad annum Ol. 102. 2. ineuntem supputetur. Idem rursus a clade Atheniensium ad Ægospotamos ad cladem Lacedæmoniorum Leuctricam annos censet 34. 8. scilicet Olympiadas et præterea biennium. Idque verum intervallum est ab Olymp. 93. 4. ad Ol. 102. 2. Nec ullum adeo ex hoc loco Eratosthenis dubitandi locum habuisset Magnus Scaliger, si id saltem observasset. De annis enim plenis nihil Eratosthenes. Diem præterea docet Plutarchus, quintum scilicet Hecatombæonis Attici, qui hoc anno idem Julii Juliani erat 8. Diei fere horam docet Xenophon, fuisse nempe post prandium, et postquam Lacedæmonii, in meridie largius bibissent. Tunc enim ait fuisse *τελευταίαν βελὴν περὶ τῆς μάχης*. Cladis hujus nuncius Spartam venit die ultimo *γυμνοπαίδων*, inquit Xenophon. Proinde non est, cur de mense, quo fuerit illud festum, dubitent ulterius Eruditi. Mensẽ enim Lacedæmonio-

n. 8.

n. 16.

rum 10. fuisse necesse est, qui Attico responderit Hecatombæoni. Cum enim ab Ægospotamis victoriæ nuncium triduo Spartam miserit Lyfander, vix est quod dubitemus, quin biduo faltem claudis hujus nuncius Spartam appulerit. Itaque ad summum Hecatombæonis dies 7. idem fuerit ultimus *γυμνοπαιδιών*, et mensis proinde Laconici decimi dies ille, qui cum Hecatombæonis 7. concurrerit, cum Julii Juliani nempe 10. Is fuerit, pro nostris Tabulis, 10. Laconici mensis dies 11. Tum nomina occiforum n. 16. cognatis tradita. Τῆ ὑστεραίᾳ, Julii scilicet 11. læti hilaresque in publicum prodibant defunctorum necessarii. Ἐκ δὲ τούτου, novus n. 17. militum delectus, duce Agesilai filio Archidamo, quod pater nondum convaluisset, inquit Xenophon. Itaque post diem a prælio 4. Spartæ ille delectus, pro sententia Xenophontis. Hos tamen delectus ita invicem confundit Diodorus, quasi in Pacem consensisset cum Thebanis Cleombrotus, conciliante illos Jafone Pheræo; mox Archidami auxiliis accedentibus, fidem violarit, seseque denuo ad prælium ineundum accinxerit. Sed meliora docet Xenophon. Nec enim pugnae interfuit, qui copias duxit post pugnam conscriptas, Archidamus. Imo pugnae ne quidem interfuit ipse Jason. Post pugnam enim ad illum nuncium victoriæ suæ miserunt Thebani, eadem forma, eodemque exemplo, quo miserant ad Athenienses. Auxilia fateor ab utrisque rogata, non tamen in priorem exercitum Cleombroti, sed in posteriorem potius Archidami. Et ad pacem proinde cum Archidamo spectabat omnis illa Jasonis intercessio. Nempe metu liberavit victas jam Cleombroti reliquias Jason, impetratis induciis. Hi elapsi noctu per Cithæronem (quod nocti magis quam induciis fiderent) ad Ægosthena, Megaricæ ditionis Urbem, obvium reperiunt Archidamum, qui, illis receptis, domum revertitur. Sic enim Xenophon. Jasonis Pheræi gesta, quorum meminit in reditu Xenophon, Ego a discessu Lacedæmoniorum e Bœotia cœpisse puto, et ad proximi Veris initium pertigisse. Ita pleraque inciderint in annum quidem Julianum sequentem, sed hoc tamen anno Xenophonteo, qua quidem annorum initia a Vere censentur.

XLI. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 26. J. P. 4344. V. C. Varr. 384. ante Ep. Chr. vulg. 370. Ol. 102. $\frac{2}{3}$. Incipit: Ἐπίοντων δὲ Πυθίων. L. vi. c. 4. n. 29.

Veris initio, et quidem annis Olympiadum secundis ad exitum vergentibus, Pythia fuisse, jam alibi probavimus. Inde colligitur, recte Nos hujus anni initium huc referre. Non est itaque audi-

endus Diodorus, qui mortem Jasonis Pheræi ad annum hujus Olympiadis retulit 3. Recte quidem Auctores illius cædem illam anno illi tribuebant, quo cœpit annus Olympiadis 3. ut e nostra hac Chronologia manifestum est. Sed posteriori hujus anni parte, qua quidem a Vere censetur, ille cœpit annus Olympicus, priori autem contigit cædes illa Jasonis. Is autem annus Varronianus 384. idem erat Cyclus 5. quo primus mensis Pythicus cœpit April. 30. pro nostris Tabulis. Proinde mensē Juliano hujus anni Maio Jason fuerit interfectus. Hujus successores obiter attexit Xenophon: Polyphronem, qui anno uno tenuerit. Et cædem illius habet Diodorus anno Olympiadis 4. Sequenti nimirum anno Xenophonteo, qui annis respondet Olymp. $\frac{3}{4}$. Huic Alexander successit per annos, ut vult Diodorus, 11. Cædem autem illius Olymp. 105. 4. idem statuit Diodorus. Nempe, ut videtur, anno Ol. 105. 4. cæsus Alexander Pheræus. Xenophontem. Ita partem anni 2. tenuerit Polyphron, vel Alexander. Non me quidem fugit in Marmoreo Chronico nomen legi ΑΛΕ quo doctissimi Commentatores de hoc Alexandro intelligunt Pheræo. Sed perperam, ut opinor. Nec enim unquam Alexander Pheræus βασιλεύς, sed, pro exemplo Jasonis, Theffalorum τὰ γὰρ appellari solebat, a Græcis aliis τύραννος. Itaque de Alexandro potius, Macedonum Rege, Epocham illam intelligo; nec de initio illius, sed de fine potius, et de initio successoris. Sic ergo locum illum Marmoris suppleo: ΚΑΙ ΑΛΕ[ΞΑ]Ν[ΔΡΟΥ ΔΟΔΟΦΟΝΗΘΕΝΤΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ] ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ. Hoc enim ipso Archonte Naufigene Ol. 103. 1. cæso Alexandro illo Ptolemæum Aloritem successisse testatur Diodorus. Hæc Nos tamen obiter, ut ipse Xenophon.

Mantinæorum seditiones illæ, quarum deinde meminit Xenophon, ad annum Olympiadis 3. referuntur a Diodoro. Sed Megalepoleos ortum, qui e seditionibus illis sequebatur, eodem illo Archonte, quo victi sunt ad Leuctra Lacedæmonii, et paucis post victoriam mensibus statuit Auctor, quantumvis Diodoro junior, longe tamen accuratior, Pausanias. Ita priori hujus anni parte fuerint illæ seditiones. Ita certe commodissime, propter tot alia hujus anni gesta, quæ tamen seditiones illas sequebantur. Imprimis Exeditio illa Agesilai in Tegeatas, quæ sequitur in Xenophonte, et a Diodoro ad annum Olympiadis 3. itidem refertur. Non absurde quidem, si de 3. anni initio intelligatur. In Tegeatas autem impetum vertit, quod Arcadum seditionibus illis ortum dederit Lycomedes Tegeates, et quod Tegeæ præcipue vigerent

partium studia. Hanc novæ Urbis constructionem impedire conatus est Agesilaus, primo verbis et consiliis, cum, libertate nuper constituta, invidiosa esset mentio armorum. Postea oppressa factione Stasippi, qui Lacedæmoniis favebat, tandem res ad arma progressa est. Itaque Eutæam primo aggreditur Agesilaus; quam ubi vacuum reperisset, ibi aliquantisper hæsit expectans Polytropum. Sed eum, interea prælio ad Orchomenum commisso, interficiunt Mantinæi. Hoc prælium anno hujus Ol. 4. assignat Diodorus. Sed falli illum, ex hoc Xenophontis loco constat; unde colligitur, ante hujus anni hyemem cecidisse Polytropum. Cæde enim illius audita, progreditur Agesilaus in Tegeatas, quorum agro vastato, postridie prope Mantineam castrametatur. Hic illum conveniunt focii Phliasi. Sed differentibus ad Thebanorum, quos expectabant, adventum, prælium Mantinæis, μέσφ jam χερσῶν, inquit Xenophon, rediit, dimisitque exercitum Agesilaus. Postrema hujus anni gesta, Juliano anno sequenti, ante Veris initium, post medium scilicet. mensem hyemalem, gesta esse credimus.

XLII. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 13. J. P. 4345. V. C. Varr. 385. ante Ep. Chr. vulg. 369. Ol. 102. $\frac{3}{4}$. Incipit: Οἱ δὲ Ἀρκάδες, ἐπεὶ ὁ Ἀγησίλαος. L. vi. c. 5. n. 22.

Hoc tandem anno in Peloponnesum veniunt Thebani. Non quidem anno Olymp. 102. 4. ut vult Diodorus, sed tamen anno illo, quo cœpit annus 4. Olympiadis. Jam enim similia apud illum exempla vidimus, quibus, quæ priori anni Horographici parte contigerant, ea Olympico anno, quod cum parte anni ejusdem posteriori concurrebat, tribuebantur. Et quidem duorum annorum Olympicorum gesta in hunc unum annum Olympicum contulit Diodorus, quorum postrema in illum ipsum etiam annum quadabant Olympiadis 4. Alius erat certe annus, quo in Peloponnesum venerunt Thebani, ab eo, quo ad Leuctra vicerant Lacedæmonios. Prælio enim Leuctrico Bœotarches erat quidem Epaminondas, non item Pelopidas, sed ἱεροῦ duntaxat λόχος præfectus. Hoc autem anno, quo prima fuit in Peloponnesum Expeditio, ambos Bœotarchiæ munere functos Auctor est Plutarchus in Pelopida; Auctor etiam est Diodorus. Et hyeme illam susceptam esse Expeditionem, et περὶ τροπᾶς, et paucis antea diebus quam Magistratum abdicare per leges oportebat. Nempe paucis diebus ante Civilis anni finem. Annus autem superioris Bœotarchiæ idem erat Cycli 5. qui, pro nostris Tabulis, exhibet Januarii Juliani die 20. Hæc causa erat, cur reliqui Bœotarchi, exceptis Epami-

nonda atque Pelopida, ab hac hiberna Expeditione essent alieniores; quod legem metuerent, quæ capitis damnabat, si quis ultra terminum a lege præscriptum tenuisset. Utcunque tamen tanta erat horum Auctoritas, ut collegæ tandem consenserint, teste Diodoro. Aliter Expeditio illa fuscipi ne quidem potuit. Majoris enim partis suffragio collegarum decernenda erat, qui erant omnes numero 7. ut in causa prælii Leuctrici. Ægre enim factum, ut collegarum plura suffragia ad prælium ineundum consecutus fuerit Epaminondas. Tenuit autem hoc anno *τέτταρας ὄλας*, ultra terminum constitutum, *μῆνας*, inquit Plutarchus; quatuor mensibus, ut Cornelius Nepos in vita Epaminondæ, c. 7. Ad Maii scilicet Juliani diem 17. In Peloponneso exegerunt dies 85. ut docet Diodorus *τρεῖς μῆνας ὄλας*, ut ex aliis Plutarchus in Agefilao. Sic Maio ineunte redierit, et proinde hoc anno Olympico, et Febuario ineunte in Peloponnesum appulerint. Certe *χειμῶνα* fuisse, cum discederent, ait ipse Xenophon, et Plutarchus in Agefilao, et Diodorus, cum Spartam oppugnaret. Inde colligimus, hyemis Verisque faltem fuisse confinia. Interim dum in Peloponneso essent Thebani, expetitur a Lacedæmoniiis impetratumque Atheniensium auxilium, duce Iphicrate. Et Messeniam hoc tempore conditam ab Epaminonda, discimus ex illius Oratione apud Cornelium Nepotem. Hunc annum alii 500. alii 600. numerant a Lycurgo, et a diruta Messenia 300. Sed adeo incerta est temporum adeo antiquorum Chronologia, ut parum faciat ad hunc annum, accuratius quam fecimus, stabiliendum.

- L. vii. c. 1. *Τῷ δ' ὑστεραίῳ ἔτει*, Lacedæmonios cum sociis Athenas venisse testatur Xenophon, initio lib. vii. Nempe superiora uno impetu gesta, superioris anni fine, hujus autem initio, gesta fuerant. Ita recte hæc anno alteri assignantur, quod vere in annum alium conveniant ab eo, quo Expeditionem susceperat in Peloponnesum Epaminondas, paucis ante finem anni Bæotici diebus. Nec enim credibile est, in annum alterum distulisse Lacedæmonios cœptam jam, antequam rediret Epaminondas, cum Atheniensibus amicitiam. Imo primo quoque tempore stabilivisse verisimillimum est. Cœptam antea quam e Peloponneso discederet Epaminondas, exinde constat, quod ad Isthmi exitus intercludendos missus fuerit Iphicrates. Rursusque, antequam in Peloponnesum rediret, aditus eisdem per Onium jam munitos, vallatosque reperit Epaminondas. Medio ergo tempore habita hæc est de Pace legatio, quam hoc loco *ὑστεραίῳ ἔτει* tribuit Xenophon.

L. vi. c. 5.
n. 51.

n. 50.

n. 33. 39.

XLIII. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 2. J. P. 4346. V. C. Varr. 386.
ante Ep. Chr. vulg. 368. Ol. 103. 4. Incipit : *Καὶ ἐπεὶ ἐπορεύοντο οἱ Θη-
γαῖοι.* L. vii. c. 1. n. 15.

Hoc anno, Vere, ut videtur e tot rebus gestis postea, novam n. 15. etc.
fecit in Peloponnesios impressioem Epaminondas. Non jam, ut Plutarch.
antea, cum Pelopida, sed solus. Hujus Olympiadis anno 4. Bel- Pelop. pag.
lum Pelopidæ in Alexandrum Pheræum, et Epaminondæ in Pello- 531.
ponnesios irruptionem, statuit Diodorus. Exeunte utique, ut e
superioribus constat, et proinde hujus anni parte priori. Nec, ut
in priori Expeditione, rem habuit cum Iphicrate, sed cum novo
jam duce Atheniensi Chabria, qui Corinthum strenue defendit.
Vastatis tamen Epidauri agris, Sicyonem in fidem recepit. n. 18.

Expugnata Sicyone, incipiunt deinde res gestæ Euphronis, cum
eundem sub Thebanis locum apud suos tueri conaretur, quem
habuerat apud Lacedæmonios. Initium earum ad Ol. 101. 4.
retulit Diodorus. Hoc si verum, mox a discessu Thebanorum ty-
rannidem adortus est. Hic per biennium tyrannidem exercuit.
Prioris anni Acta incipiunt a verbis illis Xenophontis: *Ἐν δὲ τῷ* n. 44.
Σικυῶνι etc. Imo ejectos optimates, Euphronis equidem consilio,
opera tamen Thebanorum, postquam Bœotarchia exutus esset Epa-
minondas, agnoscit ipse Xenophon.

Tum Corintho illum repulit Chabrias. *Ἄμα δὴ πεπραγμένων* n. 20.
τούτων, veniunt missa a tyranno Dionysio auxilia *εἰς μῆνας πέντε*
τοὺς μισθὸς εἰληφότες, inquit Diodorus. *τῇ ὑστεραίᾳ* agros vastant n. 22.
Thebani. *Μετὰ ταῦτα* Thebani *μείναντες οὐ πολλὰς ἡμέρας, ἀπήλ-
θον οἴκαδε* Verba sunt Xenophontis. Tum in Sicyonios rem agunt Ibid.
Dionysii mercenarii fortissime. Receptos utique in fidem Theba-
norum ab Epaminonda. Veniunt Ol. 102. 4. Redeunt autem in Ibid.
Siciliam *τῷ θέρους λήγοντος*, teste Diodoro. Certe infra 5. mensium
spatium, pro quo stipendium acceperant. Redierunt ergo ante
Septembris Juliani diem 26. ejusdem mensis forsitan initio. Ap-
pulerint autem mense Maio ad exitum vergente, paulo antea quam
pedem retulerint Thebani, qui hujus adeo anni initio Peloponne-
sum fuerint ingressi. Post discessum Thebanorum, res novas me- n. 23.
ditantur Arcades, impulsore Lycomedes Tegeate. Inde Thebanis
suspecti. Tum Laconicum præsidium in Asine fundunt. Hoc n. 25.
etiam hoc eodem Olymp. 102. anno 4. si quidem fides Diodoro.
Suspisor autem, novas illas cum Arcadibus discordias causam
fuisse, cur priori anni parte Thebani e Peloponneso discesserint ;
ipsam autem Arcadum in Laconicam irruptionem posteriori parti
potius esse assignandam. Hoc item anno legatio Philisci Abydeni

- n. 27. ab Ariobarzane de Pace, nomine Regis Perfarum. Sed refragan-
 tibus Thebanis frustra. Itaque mercenarios soluto stipendio misit
 n. 28. ad Lacedæmonios. Hanc quoque priori anni parte, quæ cum
 Ol. 102. anno 4. concurrebat, statuit Diodorus. Non certe Pythio-
 rum causa Delphis illis convenit. Ea enim erant hoc anno omnino
 nulla. Sed quasi Deum de Pace consulturos, quod tamen non fe-
 cisse testatur Xenophon. Imo serius fuisse ex Xenophonte suspicor,
 n. 27. qui legationem eam fuisse docet *ἐκάστων ἐφ' ἑαυτοῖς μέγα φρονούντων*
 Ibid. *τῶν συμμάχων*. Propter hujus anni res, ut videtur, secundas. Cum
 tamen Lacedæmoniis milites reliquerit Philiscus, soluto stipendio;
 partem anni rebus gerendis aptam nondum elapsedam esse colligi-
 mus. Itaque utriusque anni Olympici confinio illam arbitror fu-
 isse legationem.

XLIV. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 24. Jul. Per. 4347. V. C. Varr. 387.
 ante Ep. Chr. vulg. 367. Ol. 103. $\frac{1}{2}$. Incipit: *τέτων δὲ παρατρημένων ἀφι-
 κνεῖται ἢ ἢ παρὰ Διονύσις*. L. vii. c. 1. n. 28.

- n. 28. Hanc novi anni notam omnino esse arbitror, *δευτέραν παρὰ Διο-
 νυσίς βοήθειαν*. Sic enim Xenophon. Superioris enim anni *βοή-
 θειαν* ad finem Æstatis in Peloponneso rem gessisse jam vidimus,
 tum demum rediisse. Inde nullis opus erat auxiliis, dum Ver ap-
 peteret, tempestas scilicet rebus gerendis apta. Et quidem, si su-
 perioris anni exemplo *δευτέρα* hæc fuerit *βοήθεια*, etiam et ipsa 5.
 mensium stipendio soluto venerit, qui menses ad Æstivorum men-
 sium finem usque pertigerint. Modicus admodum, et fortasse
 plane nullus fuerit error rem ita æstimantibus. Sic Vere etiam
 appulerint novi hi a Dionysio focii. Paulo nimirum antea missi
 quam discederet ipse Dionysius. Hoc enim certe anno Olympiadis
 103. 1. mortem ejus statuit Diodorus. Recte quidem ille, cum
 hic annus fuerit ab Olymp. 93. 3. quo illius initium posuerat, 38.
 Tot enim illius annos tam initio ejus, quam fine, agnoscit Diodo-
 rus. Sed vero anno illo Olympico exeunte defunctus est. *Χειμῶ-
 νος ἐνσάντος* inducias illum cum Carthaginensibus fecisse docet
 Diodorus. Tum deinde *μετ' ὀλίγον χρόνον* ægrotasse illum dicit
 morbo fatali, qui illum extinxerit. Vicerat nimirum Tragædia
 in Lenæis Atticis. Sic enim idem Diodorus. Sed vero Lenæa
 Seldenus mensi Attico Anthesterioni asseruit Seldenus. Diem autem, quo
 ad Smyrn. fuerint peracta Anthesterionis 12. fuisse, docet Thucydides. Is
 Decret. in dies, pro posteriori ejus parte, qua editi sunt ludi, cum Martii Ju-
 Marm. A- rund. voce liani die concurrebat quinto. Itaque Anthesterione, atque etiam
 Μηνὸς Ἀθη- Martio, aliquatenus affectis, Syracusas appulerit victoriæ nuncius.
 ναίωνος.

Lætus proinde Dionysius, festis de illa sacrificiis atque conviviis nimis liberaliter indulgens, εἰς ἀρρώσϊαν σφοδρότεραν ἐνίπεσε, inquit Diodorus, e quo decefferit. Quamdiu hæc illum tenuerit ἀρρώσϊα, non docet. Credibile est, ad Elaphebolionis initium tenuisse, qui hoc anno Embolimæo Veris exordium erat, cœpitque Martii Juliani die 22. Itaque miserit auxilia moribundus Vere jam appulso meritura. Non me quidem fugit, sic loqui Xenophontem de auxiliis a Dionysio juniore missis anno sequenti, quasi tum demum Pater e vivis excessisset. Sic enim habent ejus verba: Σχεδὸν δὲ L. vii. c. 4. n. 12. περὶ τοῦτον τὸν χρόνον τετελευτηκότος ἤδη τῆ προτέρου Διονυσίᾳ, ὁ υἱὸς αὐτῆ πέμπει βοήθειαν etc. Suspiscabar itaque, duo hæc diversorum annorum auxilia, quæ duobus postremis annis miserat Dionysius senior, ad annos duos præcedentes esse referenda. Sed re penitus expensa, plane non video, quo pacto id fieri potuerit. Sic enim cohæret invicem annorum series a nobis tradita, ut in alium quam hunc, in quo versamur, annum secunda hæc prioris Dionysii auxilia quadrare non possint. Priorum enim auxiliorum res gestas in Sicyonios agnoscit Xenophon. Itaque jam venerant in fidem Thebanorum jam antea Sicyonii. Non tamen certe ante annum superiorem, quo illos in fidem redegit, non jam amplius cum Iphicrate, sed cum Chabria, rem habens Epaminondas. Certe anni Dionysii senioris ita sunt, ex iis quæ diximus, certi, ut plane non sit cur dubitemus, quin hoc anno ineunte decefferit. Laxe ergo verba illa Xenophontis intelligenda sunt.

Convenit autem inter Athenienses et Lacedæmonios, ut nos do- C. 1. n. 28. cet Xenophon, ut Thebanos in Theffalia oppugnarent Athenienses, domi vero Bellum in Laconica administrarent Lacedæmonii. Hæc quoque, pro temporum serie, fatis accurate. Captus fuerat nimirum Alexandri Pheræi perfidia Pelopidas. Hunc ut repeterent Thebani, Bello Theffaliam Alexandrumque Theffaliæ τὰ γὼν aggreddiuntur, quo jam privatam militiam obibat Epaminondas. Exutus scilicet Bæotarchia per calumniam Meneclidis, quasi Lacedæmoniis, in expugnando Onii vallo, pepercisset. Gestum id, ut vidimus, anno superiori: et recte adeo in hunc annum confertur illius militia gregalis. Itaque ad Alexandrum tyrannum missa illa fuerint Atheniensium auxilia, divertitque a Peloponneso Thebanos novum hoc in Alexandrum Theffalosque Bellum, quod Olympiadis hujus anno 1. tribuit Diodorus. Exeunti, ut videtur, et priori adeo hujus anni parti. Itaque non, ut antea, ad Isthmum; sed ad Spartam ipsam, progrediuntur secunda hæc Dionysii auxilia, quæ ducem habebant Cissidam. His freti auxiliis aliisque merce-

- nariis Philifci, Bellum inferre audent Lacedæmonii. Non tamen Agefilao duce (propter *χολῆς*, ut videtur, *βασιλείας* omen) sed filio
- n. 31. Agefilai Archidamo. Hic victoriam illam in Arcades incruentam adeptus Civium suorum animos dejectos refocillavit. Certe Ol. 103. anno 1. secundum Diodorum. Quod ergo tempus militiæ suæ elapsum causabatur Ciffidas, poterat fortasse causa esse vel junioris Dionysii successio; vel quod pauciorum mensium accepissent, quam antea, stipendia; vel alia aliqua, quam nescimus.
- n. 33. Liberatus deinde e carcere Pelopidas, legationem obit ad Regem Persarum. Liberatum autem Olympiadis 103. anno 2. testatur Diodorus. Itaque hujus anni parte posteriori. Mox enim, *εὐθύς*, inquit Plutarchus, legationem illam obiisse Pelopidam. Proinde anno Olympiadis 2. ineunte missus fuerit oportet, cum anno Olymp. 1. Bellum cœperit Epaminondas. Nec enim est, quod ulla fuisse suspicemur hiberna, cum terruerit potius Alexandrum quam vicerit, ne rabiem ejus in Pelopidam concitaret. Hoc certum est, post victoriam Archidami fuisse legationem, cum illius meminerit in legatione Pelopidas, cum et Regi legatos Arcadum
- n. 39. minus gratos fuisse testetur hoc ipso nomine Xenophon. Sic ambos annos Olympicos tenemus, qui cum hoc anno Xenophonteo concurrerint.
- L. vii. c. 2.
n. 10. Ἐνέβαλον δὲ καὶ τῷ ὑγέρω ἔπει εἰς τὸν Φλιῦντα Argivi et Arcades, inquit Xenophon. Hic incipit 2. ni fallor, annus rerum ab Euphrone gestarum, segete quidem jam in arvis, sed nondum matura. Certe antea quam vincerentur Arcades ab Archidamo. Itaque anno Olymp. 1. Ad annum tamen Olymp. 2. victorias Charetis, quas cum Phliasiis binas reportavit, contulit Diodorus. *Σχεδὸν δὲ τοι περὶ τοῦτον τὸν χρόνον*, territum ab Ænea Stymphalio Arcade Euphronem portum Sicyonis Pasimelo Lacedæmonio prodidisse testatur Xenophon. Atheniensium autem auxiliis ipse in patriam revertitur. Tum denique, ut Thebanos pretio corrumperet ad arcem sibi tradendam, Thebas profectus est, ubi occisus est. Hoc certe anno Ol. 2. ut videtur, affecto, et cœpto proinde anno sequenti.
- XLV. Xenoph. cœpit Munych 1. Apr. 10. J. P. 4348. V. C. Varr. 388. ante Ep. Chr. vulg. 366. Ol. 103. $\frac{2}{5}$. Incipit: *Ἀθύς δ' Ἐπαμινόνδας*. L. vii. c. 1. n. 41.
- n. 42. Alia hæc est Epaminondæ in Peloponnesum irruptio, et diversa a prioribus, qua Pisix Argivi opera aditus per Oneum occupavit. Nempe ut Achæos in societatem Thebanorum adigeret. Hanc

autem eandem Expeditionem, qua Achæos conciliavit, anno Olympiadis 2. ponit Diodorus. Utique exeunte. Et recte Xenophon, qua quidem cum præcedentibus eam committit; non item qua committit cum consequentibus. Præcefferunt eam, pro sententia Xenophontis, legatio Pelopidæ ad Regem Persarum Artaxerxem Mnemonem, ejusdemque reditus, et conatus adigendi Urbes in Pacem, a Persarum Rege constitutam. Ita nisi anno Olympiadis 2. exeunte esse non potuit. Qua autem consequentia necit Xenophon, in eo certe fieri vix potest, quin ipse errarit. Ait nempe n. 43. Xenophon, cum accusaretur ab Achæis Epaminondas, quasi Lacedæmoniis, in Optimatum regimine Urbibus præficiendo favisset; missos a Thebanis Harmostas, qui Democratias restaurarent: Hinc n. 44. autem occasionem rerum Sicyone novandarum sumfisse putat Euphronem. Sed Euphronis initia ad irruptionem Epaminondæ, quæ biennio hanc præcessit, referendam esse jam probavimus. Tum illum de Laconismo suspectum fecit Meneclidas, quod minori, quam licuit, Lacedæmoniorum cæde munitiones eorum ad Oneum perruperit; quæ certe nihil quicquam commune habent cum hac, in qua versamur, Expeditione, qua ne quidem vim ullam illatam legimus Lacedæmoniis. Et, quæcunque demum fuerat Meneclidæ illa calumniandi potentia, eam jam ante hunc annum fregerat Pelopidas. Itaque quæ sequuntur in Xenophonte, ea jam referenda ad annos præcedentes ostendimus. Pergit autem Xenophon verbis illis:

Ἐγὼ δὲ ἔνθεν εἰς ταῦτα ἐξέβην, ἐπάνειμι. Ait ergo, dum Thya- C. 4. n. 1.
miam Phliasii munirent, Oropum ab exulibus occupatam esse: Proinde revocatum esse e Phliasiorum regione cum suis copiis Charetem. Hæc plane cohærent cum rebus gestis Phliasiorum, jam supra constitutis; easque, ut videtur, proxime sequuntur. Sed hujus anni parti 2. conveniunt, quæ cum Olymp. anno 3. concurrunt, si fides Diodoro. Inde colligitur, rerum a Phliasii gestarum, quarum modo meminimus, nonnullas ad hujus anni initium usque pertigisse. Sed vero cum Oropum armis vindicare vellent, Themisionem Eretriæ tyrannum, arcessitis in auxilium suum Thebanis, Urbem ut depositum tradidisse docet Diodorus. Nempe μέχρι δίκης, inquit Xenophon; quasi ad Thebanos causæ arbitrium fuisset delatum; quam tamen illi nec judicabant, nec Urbem pristinis possessoribus reddebant. Tum vero Athenienses deserunt focii, quod rem non amplius haberent cum Themisione, sed Thebanis. Hoc Athenienses moleste tulisse, testatur Xenophon; idque obser- n. 2.
vantem Lycomedem Tegeatem, Auctorem fuisse concilio Arcadum

- suorum societatis cum Atheniensibus ineundæ. Eo procul dubio consilio, ut non modo adversus Lacedæmonios jam amicos Athenienses tuerentur, verum etiam in ipsos quoque Thebanos, quos præcipue metuebant Arcades. Itaque post occupatam Oropum, fœdus hoc Arcadum atque Atheniensium. Ex hoc fœdere natum aliud, Corinthiorum de Pace tantummodo, non item de auxilio,
- n. 4. cum Thebanis. Cum enim probaret hanc Pacem Demagogus Atticus Demotio cum Arcadibus; moneret tamen interim cavendum, ut Corinthus salva esset Atheniensibus: inde suspecti esse cœperunt Corinthiis Athenienses, ut proinde, prima quaque captata occasione, e suis præfidiis Corinthii Atheniensium auxilia dimitterent. Inde Pacem a Thebanis rogant impetrantque. Et quidem cum venia Lacedæmoniorum. Ea nimirum conditione,
- n. 7. ne in Lacedæmonios arma ferre cogentur. Corinthiorum exemplo, eademque conditione Pacem impetrant Phliasii, et postea
- n. 10. Argivi. Ita factum, ut Pax tandem per Græciam esset, quam Regi Persarum tribuit Diodorus. Sed jam vidimus, in nihilum recidisse decretum Artaxerxis, cum a Thebanis urgeretur, ut di-
- L. vii. c. 1. n. 40. ferte monet Xenophon. En verba: *Καὶ αὐτὴ μὲν ἡ Πελοπίδου καὶ τῶν Θεβαίων τῆς ἀρχῆς περιβολὴ ἔτω διελίθη.* Et ex hac Pacis historia fati manifestum est, tacito magis Civitatum singularum, de suis commodis judicantium, consensu, quam præcepto Artaxerxis, Pacem fuisse conciliatam. Hoc certe anno, quod Bellum a prælio Leuſtrico ad hanc Pacem plus quam 5. fuisset annorum. Diodorus: *Ὁ, τε Δακωνικὸς καὶ Βοιωτικὸς κληθεὶς πόλεμος κατελύθη, πλείω μείνας ἔτων πέντε, τὴν ἀρχὴν λαβὼν ἀπὸ τῶν Λευκτρικῶν.* Accuratissime. Prælium Leuſtricum 6. Hecatombæonis, initio erat anni 2. Olymp. 102. Hæc autem Pax Ol. 105. anno non 2. sed 3. Sed diu post Hecatombæonem, ut e Pacis gradibus, quos recensuimus, apparet. Anno potius, ut videtur, sequenti, ut mox anno Xenophonteo 47. probare conabimur. Hucusque ergo calculi nostri fati accurati sunt.
- n. 12. Ad hunc eundem porro annum spectant nova illa a Dionysio juniore missa Lacedæmoniis auxilia, duce, ut vidimus, Timocrate, quæ, cum Lacedæmonios in Sellasia expugnanda juvissent, domum reversa sunt. Sellasia proinde anni initio expugnata, ut anni fine Pax fuerit, etiam Lacedæmoniis. Ultra differri non possunt auxilia Dionysii junioris initio missa, cum verum illius initium ante annum fuerit, quam hæc auxilia mitterentur.

XLVI. Xenoph. cœpit Munych 1. Mart. 29. J. P. 4349. V. C. Varr. 389. ante Ep. Chr. vulg. 365. Ol. 103. $\frac{3}{4}$. Incipit: Μετὰ δὲ τοῦτο οὐ πολλῶ ἕσπερον. L. vii. c. 4. n. 12.

Pax illa jam, quæ priori anno coaluit tacito, uti dixi, consensu, non autem fide interposita, nedum jurejurando, hoc anno rursus violata est. Sed posteriori ejus tantummodo parte, si recte Diodorus turbas ad annum Olymp. 4. retulerit. Novum scilicet Bellum erupit inter Arcades et Eleos, Eleis Lafonem sibi vendicantibus, n. 12. 13. vel Arcadum exulibus in ea vendicanda faventibus. Implicuit Bellum illud Athenienses, qua jam erant Arcadibus focii; et Lacedæmonios, qua etiam ipsi erant Eleorum. Alioqui integra erat Atheniensium Lacedæmoniorumque amicitia. Priorem ergo Arcadum Expeditionem hujus anni fuisse arbitror.

XLVII. Xenoph. cœpit Elaph. 1. Mart. 19. J. P. 4350. V. C. Varr. 390 ante Ep. Chr. vulg. 364. Ol. 104. $\frac{4}{1}$. Incipit: Οἱ δ' αὖ Ἀρκάδες πάλιν πεινῶνται ἄλλην. L. vii. c. 4. n. 19.

Aliud hoc in loco designare videtur Xenophon Belli initium, et ἄλλην στρατείαν, aliam scilicet militum antea dimissorum conscriptionem. Hæc enim στρατεία. Quasi nimirum hiberna intercefferint. Proinde ad illam anni Olympici partem, quæ huic anno Juliano, imo etiam Xenophonteo, qua a Vere incipit, ineunti, assignanda est, libenter retulerim. Eodemque proinde referendum prælium illud, quo victi sunt ab Arcadibus Lacedæmonii. Certe anni n. 22. Olympiadis 103. 4. totum Bellum fuisse censet Diodorus. Et antea quam inirent ludi Olympici, ex hoc Xenophontis loco fuisse colligitur.

Cæterum ab Olympiis (quorum meminit hoc anno Xenophon) n. 28. novus incipit annus, et novæ Olympiadis. Nempe Ol. 104. 1. mense Juliano Julio. Tum Pisatæ, adjuti ab Eleorum hostibus Arcadibus, ludos curabant. Ea causa erat, cur pro ἀνολυμπιάδι Olympiadem hanc haberent Elei; quod scilicet e numero Olympiadum illam expunxerint.

Hoc autem anno hujus Olymp. 104. 1. Pelopidas in Alexandrum Pheræum missus est, quem cum vicisset, Victor tamen occubuit. Non quidem meminit mortis illius Xenophon, quod sane mirum. Sed tamen quoniam anni certi nota est, ad rerum aliarum ab eo memoratarum Chronologiam stabiliendam faciet, si hic annus recte statuatur. Observavit ergo Plutarchus 13. fuisse Pelopidæ, qua ceciderit ipse, Tyrannumque vicerit, Bœotarchiam. Idem observavit, ex quo Tyrannos, in Cadmea occupanda, inter-

fecisset; ita gratos in illum fuisse Cives suos Thebanos, ut nullo deinceps ad mortem usque anno honore annuo caruerit, vel Bæotarchiæ, vel Præfecturæ *ἱερῶ λόχῳ*. Verba sunt: *Οὐκ ἀνεπαύσαντο, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν χειροτονῶντες, ἀλλ' ἢ τὸν ἱερὸν λόχον ἢ τὰ πλεῖστα Βοιωτάρχῳ ἄχρι τῆς τελευτῆς ἔπραττον*. Idem firmat, minus tamen distincte, Diodorus: *Ἀπὸ τῆς εἰς τὰς Θήβας καθόδου τῶν πολιτῶν, μέχρι τῆς ἑαυτῆ τελευτῆς, Βοιωτάρχῳ πάντα τὸν χρόνον διετέλεισε, μηδὲν ἄλλο τῶν πολιτῶν ταύτης ἠξιώμενος τῆς τιμῆς*. Sic nempe loquitur, quasi solius Bæotarchiæ honore fuerit perfunctus. Sed meliora docuit Plutarchus, e quo intelligimus, nonnullas fuisse ejus in *ἱερῶ λόχῳ* (quæ etiam ipsa annua fuerit) Præfectura vices. Et quidem unum annum, quo non Bæotarchus fuerit, sed *ἱερῶ* duntaxat *λόχῳ* Præfectus, Pelopidas, idem ipse docuit Plutarchus, fatalem scilicet illam Lacedæmoniis, prælii Leuctrici. Hoc anno superioribus addito, confient omnes 14. Hi additi anno, quo Tyrannos occidit Pelopidas, annum conficient Xenophonteum tantummodo 46. Sed hunc annum certe, et quidem posteriorem illius (quæ cum Ol. 104. 1. anno concurrerit) partem morti tam insignis viri assignat Diodorus. Et favere videtur Eclipsis illa Solaris, quam, cum Tyrannum Pheræum Pelopidas aggrediretur, agnoscunt tam Diodorus quam Plutarchus. Admodum enim insignem illam fuisse, innuunt verba Plutarchi: *Περὶ ἐξόδου ὄντος, ὃ μὲν ἥλιος (inquit) ἐξέλιπεν, καὶ σκότος ἐν ἡμέρᾳ τὴν πόλιν ἔσχεν*. Et insignem arguunt cæavorum metus atque expectatio. Insignem ipse denique Pelopidas, quod propterea Civibus suis pepercerit, nec ullos eorum, præter paucos volones, secum duxerit, Thessalorum potius, a quibus vocabatur, viribus periculum subiturus. Hoc autem anno ante Epocham Christi receptam 364. Junii Juliani die 13. hora matutina 5. Eclipsin fuisse Solis in Græcia manifestam, docuit me Amicus Astronomiæ studiosus, qui etiam calculi laborem in se suscepit. Superioris anni nec mense Junio, nec Julio, nec Augusto, ullam fuisse, quæ Thebis videri possit, idem docuit Amicus. Mensibus autem vel 12. vel 11. respondere ejusdem Luminaris Eclipses, demonstravit Ptolemæus. Ne autem de medii temporis semestri aliqua Eclipsi prædicta intelligi possint, obstat anni tempestas, rebus bello gerendis prorsus inidonea. Hoc ergo anno cædem Pelopidæ fuisse, verisimillimum est. Favet Diodoro forsitan Eusebius. Hic enim ad annum Olymp. 104. 1. ita habet: Alexander Pheræus agnoscitur. Sed vox illa Hieronymi Interpretis: agnoscitur, et Græcæ *ἰγνωρίζετο* vel *ἰγνωρίσθη*, sæpe ad illos apponuntur annos, quibus insignis aliquis eorum casus

contigit, qui annis iisdem memorantur. Voluit ergo, ni fallor, Eusebius, hoc anno tyrannum Pheræum moribundi Pelopidæ victoria in ordinem fuisse redactum, liberatis ab illius jugo Theſſaliæ Civitatibus. Ita nimirum ut deinceps Pheræus fuerit tantummodo, non item Theſſaliæ *ταγός*. Sic itaque etiam ipſe Pelopidam hoc anno cecidiſſe ſuppoſuerit. Nec enim certe ad initium Alexandri Pheræi hæc commode referri poterunt, cum fuerit tyrannis illius hoc anno aliquot etiam annis antiquior. Recte hæc ſe habebunt, ſi de prælio rebusque in Alexandrum geſtis intelligantur. Alioqui Expeditionis initium ad annum potius Olymp. 103. 4. referendum arbitror. Sed omnino deſinentem. Huic enim prædicta conveniebat Eclipſis. Nam annus Archonticus (quo diſtinguuntur invicem apud Diodorum anni Olympiadum labentes) qui primus numerabatur Ol. 104. a die Julii Juliani 15. cœpit, ut e noſtris Tabulis colligitur. Idque aliunde verum fuiſſe colligimus. Hoc enim docet, qui etiam cætera, Plutarchus, mox ubi rediiſſet a legatione ad Perſas, in Alexandrum tyrannum miſſum eſſe Pelopidam. En verba: Πυνθανόμεναι Πελοπίδαν ἐπανήκειν, αἱ πόλεις ΕΥΘΥΣ ἐπρέσθευον εἰς Θήβας, αἰτούμεναι δύναμιν καὶ στρατηγὸν ἐκείνον. Pacem certe ipſam Græcorum, quæ Artaxerxe Auctore coaluit, ad annum Olympiadis præcedentis 103. 3. retulit, ut vidimus, Diodorus. Et quidem poſt Quinquennium integrum a prælio Leuctrico. Exiit Quinquennium illud Hecatombeæonis 6. anni illius Olymp. tertii. Quod ergo Quinquennium ſuperarit, ad reliquam ejuſdem anni partem erat referendum. Sic nempe, ut affectum annum illum, cum Pax ipſa ubique reciperetur, oſtendat. Idque ſane manifeſtum eſt e variis Pacis, poſtquam illam decreviſſet Perſa, gradibus. Proinde ante illius L. vii. c. 1. anni finem vix potuit redire Pelopidas, quem Regi Perſarum con- n. 24. ſtat longe omnium legatorum fuiſſe gratiſſimum. Atqui reverſus, in Pacis ineundæ negotio utilem admodum atque diutinam operam navavit, quæ proinde obſtiterit, ne mox expetitus a Theſſalis dux mox tamen ſe ad expeditionem accingere potuerit. Hæc itaque effecerint, ut annus ille, quo redierit, maxima ex parte elapſus fuerit, antea quam Expeditioni Theſſalicæ vacaret. Is nempe annus Xenophonteus, cujus pars prior in annum Olympiadis tertium, poſterior in quartum incurrebat. Sequentis anni Xenophonteus parte priori, quæ ad annum Olympiadis ſpectabat quartum deſinentem, Expeditionem ſuſcepit, ut vidimus. Primo nimirum, quo vacavit, poſt reditum, Vere. Idque ſane potius videtur teſtari Plutarchus, mox illum potius ducem a Theſſalis expeti-

tum, quam quod Alexandrum mox fuerit aggressus. Sic alius fuerit oportet annus, quo *ἱερῆ λόχου* tantummodo Præfectus fuerit Pelopidas. Nec fane unicam Præfecturam tot Bœotarchiis fatis commode potuit opponere Plutarchus. Convenit porro cum his nostris hypothefibus temporis etiam sequentis ratio. Est enim id viciffim certum, non solam illam Pelopidæ victoriam, sed et aliam illam, quam aliis ducibus adepti sunt Thebani, et, quæ sequebatur utramque, Pacem, Epaminondæ postrema in Peloponnesum Expeditione fuisse antiquiores. Nam inter alia Epaminondæ auxilia, C. 5. n. 4. etiam Tyranni Pheræi nonnulla legimus, qui nulla antea mittere solebat, quam Pace illa, Pacisque conditionibus, ad auxilia mittenda coactus teneretur. Hæc autem Expeditio sequentis erat anni, ut ibi ostendemus. Certe pro sententia saltem Xenophontis.

XLVIII. Xenoph. cœpit Munych. 1. Apr. 6. Jul. Per. 4351. V. C. Varr. 391. ante Ep. Chr. vulg. 363. Olymp. 104. $\frac{1}{2}$. Incipit: *Χρωμένων δὲ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι.* L. vii. c. 4. n. 33.

Hoc in loco nullum est initium anni manifestum. Itaque conjecturis agendum, ut quam proxime ad anni initium accedamus. Jam pœnitebat Arcades Sacrilegii, jam ad Pacem cum Eleis inclinabant, cum Sacrilegii participes illos in adversas factiones discernerent, metuentes scilicet, ne (si in unum coalescerent) pœnam ipsi darent Concilii 10000 suffragiis, quam merebantur. Paci ergo cum Eleis obstabant, qui erant sibi ipsis conscii admissi, moxque puniendi flagitii. Hoc autem artificium, ne, pro votis suis, non procederet; monent præterea Thebanos, ni Expeditionem susciperent, n. 34. periculum esse, ne rursus Arcades cum Lacedæmoniis jungerent, n. 35. Suadent alii mittendos in Bœotiam legatos, qui monerent Thebanos, ne armati in Arcadiam venirent, nisi vocarentur. Pax ergo procedit cum Eleis, quæ etiam Tegeatarum, immo Thebani etiam Præfecti, qui Tegeatarum præsidio præerat, jurejurando sancitur. Sed, procedente Thebanorum apparatu, in carcerem n. 36. conjiciuntur Pæcis Auctores, mox autem dimittuntur, interpellantibus Mantineis. Sed cum nihilominus se venturum moneret n. 38. C. 5. n. 1. 3. Epaminondas, exercitus conscribitur communi, Eleorum, Achæorum, Lacedæmoniorum, etiam Atheniensium, opera, qui caveret, ne quid Peloponnesus detrimenti caperet. Horum pleraque inter Ver illud, quod anno Olympiadis 104. 1. exeunte cœpit, proximumque quod inivit anno ejusdem Olympiadis 2. similiter desinente.

XLIX. Xenoph. coepit Elaph. 1. Mart. 27. J. P. 4352. V. C. Varr. 392. ante Ep. Chr. vulg. 362. Ol. 104. $\frac{2}{1}$. Incipit: 'Εν ὅσῳ δὲ ταῦτ' ἐπράττετο, Ἐπαμινώδας. L. vii. c. 5. n. 4.

Numerat quidem, fateor, Diodorus annos post Thucydidem Xenophontis duntaxat 48. Recte nimirum ille, qua per annos Olympiadum calculum instituit. Totidem enim respondent accuratissime ab Ol. 92. 2. ad Olymp. 104. 2. Hoc enim 2. Olympiadis hujus anno praelium ad Mantineam, et quidem recte, statuit Diodorus. Sed hoc anno Olympico exeunte, cum novus iniret annus a Vere novo censendus, contigit illa Victoria. Hoc nos docet Plutarchus, cum 12. Scirrhophorionis illius victoriae Mantineæ nomine sacrum fuisse testatur, qua, fociis reliquis victis, ipsi soli vicerint, quod erat sane de hac ipsa victoria (Xenophonte ipso teste) verissimum. Pars illa posterior diei Atticæ, qua pugnatum est, cum Junii Juliani die concurrebat 27. ut e nostris colligitur Tabulis. Hoc ergo Vere Peloponnesum ingressus est Epaminondas, et hucusque Historiam perduxit Xenophon. Cur autem illam reddit pugnandi causam Xenophon, quod scilicet præviderit Epaminondas, ὅτι ὀλίγων ἡμερῶν ἀνάγκη ἔσοιτο ἀπιέναι, διὰ τὸ ἐξήκειν τῆ n. 18. στρατεία τὸν χρόνον? Nec enim fera erat rebus gerendis hæc anni tempestas mensis Scirrhophorionis. Nec brevi exitura erat illius Bœotarchia, quam brumali demum Solstitio tradendam docuit Plutarchus. Nisi forte medio spatio anni initium suspicemur novasse Thebanos. Sed peregrinis Expeditionibus tempus sæpe præscripsisse dominos, etiam antea quam exirent Æstiva, jam nos docuit Xenophon in Auxiliis a Dionysio tyranno utroque missis. Certe victoriam Archidami, anno Xenophonteo 44. Olympico anno priori assignavimus, Auctore Diodoro. Et tamen tunc, ait Xenophon, in reditu fuisse Dionysii ducem Ciffidam, ὅτι ἐξήκοι αὐ- C. 1. n. 18. τῷ ὁ χρόνος, ὃς ἦν εἰρημένος παραμένειν. Est enim sane hoc exemplum appositissimum.

CURÆ
SECUNDÆ EDITORIS
IN
XENOPHONTIS
HISTORIAM GRÆCAM.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον, ἦλθεν ἐξ Οἰ. 92.
Ἀθηνῶν Θυμοχάρης, ναῦς ἔχων ὀλίγας· καὶ εὐθύς ἐναυ-^{an. 1/2.}
μάχησαν αὐτῆς Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, ἐνίκησαν
δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἠγχαμένα Ἡγησανδρίδου. Μετ' ὀλίγον 2
δὲ τέτων Δωριεὺς ὁ Διαγόρας ἐκ Ῥόδου ἐς Ἑλλάσποντον
εἰσέπλει, ἀρχομένα χειμῶνος, τέτταρσι καὶ δέκα ναυσὶν,
ἅμα ἡμέρα. κατιδὼν δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων ἡμεροσκόπος
εἰσήμανε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ δὲ ἀνηγάγοντο ἐπ' αὐτὸν εἴ-
κοσι ναυσὶν, ἃς ὁ Δωριεὺς Φυγῶν, πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε

§. 1. ὕστερον. Postquam nempe Min-
darus a Thrasybulo et Thrasylo, A-
theniensium ducibus, inter Sestum
et Abydum hac ipsa æstate ineunte
prælio navali victus erat, de quo
Thucydides sub finem libri octavi ex-
posuit.

ἦλθεν. Sc. εἰς τὸν Ἑλλάσποντον.

Θυμοχάρης. Thucydidi scribitur
Θυμόχαρις. Atque ita scribitur in
margine Leoncl. Cæterum idem hic
Atticæ classis dux vere hujus anni ab
Eubœam gravi prælio victus erat ab
eodem illo Hegelandrida. Vid Thu-
cyd. viii. 95.

§. 2. Δωριεὺς—τέτταρσι καὶ δέκα ν.
Hic Dorieus Rhodius olim Atheni-
ensium opera a Rhodiis patria ex-
pulsus contulerat se in Italiam ad

Thurios. Verum cum Rhodii ab A-
theniensibus, post cladem illam Sicu-
lam, ad Lacedæmonios defecissent:
tum civitati suæ reconciliatus esse vi-
detur. Quare nostro loco e Rhodo
navigavit ad opem ferendam Lace-
dæmoniis. Naves vero, quæ hic com-
memorantur, si non omnes, certe
pleræque videntur fuisse Thuriorum.
Nam Dorieus non modo infra c. 5.
§. 19. et ap. Thucyd. lib. 8. dicitur
Thuriis navibus præfectus; verum
etiam Diodorus Siculus xiii. 45. ubi
hanc expeditionem navalem pluribus
enarravit, eum vocat ναύαρχον τῶν ἐξ
Ἰταλίας τριήρων. Conf. Meurfii Rho-
dus i. 22. Z. Post verba μετ' ὀλίγον
Kœppen inferit ὕστερον.

τα, ζυλλαβὼν εἶρξεν ἐν Σάρδεσι, Φάσκων, κελεύειν βα-
 10 σιλέα πολεμεῖν Ἀθηναίοις. ἡμέραις δὲ τριάκοντα
 ὑστερον Ἀλκιβιάδης ἐκ Σάρδεων μετὰ Μαντιφίου, τοῦ
 ἀλόγτος ἐν Καρία, ἵππων εὐπορήσαντες, νυκτὸς ἀπέδρα-
 11 σαν ἐς Κλαζομένας. Οἱ δ' ἐν Σησῶ Ἀθηναῖοι, αἰ-
 Ol. 92 $\frac{2}{3}$. σφόδρα Μίνδαρον πλεῖν ἐπ' αὐτοὺς μέλλοντα ναυσὶν
 ἐξήκοντα, νυκτὸς ἀπέδρασαν ἐς Καρδίαν. ἐνταῦθα δὲ
 καὶ Ἀλκιβιάδης ἦκεν ἐκ τῆς Κλαζομενῶν σὺν πέντε τριή-
 ρεσι καὶ ἐπακτρίδι. πυθόμενος δὲ, ὅτι αἱ τῶν Πελοπον-
 νησίων νῆες ἐξ Ἀβύδου ἀνηγμέναι εἶεν ἐς Κύζικον, αὐτὸς
 μὲν περὶ ἤλθεν ἐς Σησὸν, τὰς δὲ ναῦς περιπλεῖν ἐκέισε
 12 ἐκέλευσεν. Ἐπεὶ δ' ἤλθον, ἀνάγεσθαι ἤδη αὐτοῦ μέλ-
 λοντος ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν, ἐπεισπλεῖ Θηραμένης εἴκοσι
 ναυσὶν ἀπὸ Μακεδονίας, ἅμα δὲ καὶ Θρασύβουλος εἴ-
 κοσιν ἐτέραις ἐκ Θάσου, ἀμφοτέροι ἠργυρολογηκότες.
 13 Ἀλκιβιάδης δὲ, εἰπὼν καὶ τούτοις διώκειν αὐτὸν, ἐξελο-

εἶρξεν. Sic recte Ald. et Stephan.
 fecunda: nam cæteræ edd. εἶρξεν.
 Paulo antea Koepfen alterutram vo-
 cem ξένια aut δῶρα glossam et delenda
 esse putabat. S.

Φάσκων. Veram rei causam aperit
 Plutarchus l. 1. Πάλαι κακῶς ἀκούων ὁ
 Τισσαφέρνης ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ
 φηβόμενος αἰτίαν λαβεῖν ἐκ βασιλείας,
 ἔδοξεν ἐν καιρῶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἀφίχθαι,
 καὶ συλλαβὼν αὐτὸν εἶρξεν ἐν Σάρδεσιν,
 ὡς λύσειν ἐκείνης τῆς διαβολῆς τὴν ἀδι-
 κίαν ταύτην ἰσομένην.

§. 11. οἱ δ' ἐν Σησῶ Ἀθ. Hinc
 initium novi anni, quod Xenophon,
 ut Thucydides, in annis belli Pelo-
 ponnesei numerandis, solet a vere
 exordiri, recte facere videtur Dod-
 wellus in Chronologia Xenophontea.
 Nam primum, cum pugna cum Do-
 rio et Mindaro ineunte hieme (vid.
 §. 2.) facta sit: verosimile non est,
 quæcunque in hoc capite gesta di-
 cuntur, ea hieme anni vigesimi pri-
 mi belli Pelop. accidisse. Deinde
 Diodorus Sic. xiii. 49. diferte tradit,
 hieme jam exeunte, apparatu et
 consilio Mindari cognito, Athenien-

ses Sesto navigasse Cardiam.

ναυσὶν ἐξήκοντα. Diodorus numerat
 οἰσoginta.

τῆς Κλαζομενῶν. Scil. πόλιος s. χώ-
 ρας in marg. Steph. τῶν Κλαζ.
 Diodorus Lesbum nominat. Paulo
 post ibidem notatum est ἰσακτρίσι,
 perperam. nam ex numero navium
 86. (vid. §. seq.) colligitur, non nisi
 sex naves Alcibiadis numerari. coll.
 §. 8. Z. Ceterum Plutarchus addit:
 τὸν μὲν Τισσαφέρνην προσδιέβαλεν ὡς ὑπ'
 ἐκείνου μεθιμμένος.

ἐκέισε. H. e. ἐς Σησὸν ἀπὸ τῆς Καρ-
 δίας περὶ τὴν Χερρόνησον.

§. 12. Θηραμένης — καὶ Θρασύβου-
 λος. Nemepe, cognita Mindari navi-
 gatione, hi advocati erant a cæteris.
 sic narrat Diodorus, qui Therame-
 nem cum 30 navibus Archelaum
 Pvdnam oppugnantem iuvasse ait,
 deinde in Thraciam ad Thrasybulum
 abiisse.

§. 13. ἐξελομένοις τὰ μιν. ἰστία.
 Detrahit velis majoribus, scilicet ut
 parati essent ad pugnam navalem
 statim ineundam. vid. infra vi. 2.
 27.

μένοιοι τὰ μεγάλα ἰστία, αὐτὸς ἔπλευσεν εἰς Πάριον· αἰθροῖαι δὲ γενόμεναι αἱ νῆες ἅπασαι ἐν Παρίῳ ἕξ καὶ ὀγδοήκοντα, τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀνηγάγοντο, καὶ τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ περὶ ἀρίστου ὥραν ἦκον εἰς Προικόννησον. Ἐκεῖ δ' ἐπύθοντο, ὅτι Μίνδαρος ἐν Κυζίκῳ εἶη, καὶ Φαρ- 14 νάβαζος μετὰ τοῦ πεζοῦ. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ἔμειναν· τῇ δ' ὑστεραία Ἀλκιβιάδης, ἐκκλησίαν ποιήσας, παρεκελεύετο αὐτοῖς, ὅτι ἀνάγκη εἶη, καὶ ναυμαχεῖν, καὶ πεζομαχεῖν, καὶ τειχομαχεῖν· οὐ γάρ ἐστιν, ἔφη, χρήματα ἡμῖν, τοῖς δὲ πολεμίοις ἄφθονα παρὰ βασιλέως. Τῇ δὲ προτεραία, ἐπειδὴ ὠρμίσαντο, τὰ 15 πλοῖα πάντα καὶ τὰ μικρὰ συνήθροισε παρ' ἑαυτὸν, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλῃ τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος τῶν νεῶν· ἐπεκέρυξέ τε, ὃς ἀν' ἀλίσκηται εἰς τὸ πέραν ἐπιδιαπλέων, θάνατον τὴν ζημίαν. Μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν 16 παρασκευασάμενος ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν, ἀνηγάγεται ἐπὶ τὴν Κύζικον, ὕψους πολλοῦ. ἐπειδὴ δ' ἐγγύς τῆς Κυζίκου ἦν, αἰθροῖας γενομένης, καὶ τοῦ ἡλίου ἐκλάμψαντος, καθορᾷ τὰς τοῦ Μινδάρου ναῦς γυμναζομένας πόρρω ἀπὸ τοῦ λιμένος, καὶ ἀπειλημμένας ὑπ' αὐτῶ, ἐξήκοντα

Προικόννησον. Plutarcho et aliis nonnullis scribitur Προκόννησον. cf. Weffeling. ad Diodor. l. l.

§. 14. Κυζίκῳ. MS. Venet. Κορίνθῳ, male.

§. 15. ἐπειδὴ ὠρμίσαντο. Cum ingressi essent portum Parii.

εἰς τὸ πέραν. In littus adversum insulæ, in qua Cyzicus.

ἐπιδιαπλέων. Sic edd. vett. et Mori: sed Steph. διαπλέων.

§. 16. ὕψους πολλοῦ. Plutarchus sic: Ἐπυχε δὲ, ἐπὶ πολλὴν ἄμβροτον ἐξαιφνης ἐπιπίπτοντα καὶ βροντὰς καὶ ζόφον συνεργῆσαι καὶ συνεπιπύρῃσαι τὴν παρασκευήν. Z. πολλῶ pro vulgato πολλῶ restitui ex Eustathio ad Odyssæam p. 557. ed. Basil. qui ex h. l. ita laudat, et intelligi ait διός.

ἀπειλ. ὑπ' αὐτοῦ. Interclusas ab ipso:

nam erat πρὸς τῷ λιμένι, inter portum et naves Mindari. Igitur non possunt in portum fugere, sed appellunt ad terram. Sed dum accurate comparo Alcibiadem Plutarchi, qui Xenophontem ubique tam pressè sequitur, ut exscripsisse ipsa adeo verba videatur, alibi tamen ex Duride Samio, qui Alcibiadis ex genere ortum se jactabat, Ephoro et Theopompo inferuit quædam, ecce locum, qui demonstrat plura huic Xenophontææ narrationi adhæsisse vitia scripturæ. Quæ apud nostrum leguntur §. 15. Plutarchus ita tradit: ἐκέλευσεν ἑνὸς περιβάλλειν τὰ λεπτὰ πλοῖα καὶ παραφυλάσσειν ὅπως μηδεμία τοῖς πολεμίοις ἐπιπλέοντος αὐτοῦ γένοιτο μηδαμόθεν προαίσθησις. Legisse igitur in nostro loco videtur: πάντα τὰ μικρὰ συν-
B 3

- 17 ἕσας. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἰδόντες τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις ἕσας πλείους τε πολλῶ ἢ πρότερον, καὶ πρὸς τῷ λιμένι, ἔφυγον ἐς τὴν γῆν· καὶ συνορμίσαντες τὰς ναῦς,
 18 ἐμάχοντο ἐπιπλέσσι τοῖς ἐναντίοις. Ἀλκιβιάδης δὲ, ταῖς εἴκοσι τῶν νεῶν περιπλεύσας, ἀπέβη ἐς τὴν γῆν. ἰδὼν δὲ ὁ Μίνδαρος, καὶ αὐτὸς ἀποβὰς, ἐν τῇ γῆ μαχόμενος ἀπέθανεν· οἱ δὲ μετ' αὐτῶ ὄντες ἔφυγον. τὰς δὲ ναῦς οἱ Ἀθηναῖοι ἄρχοντο ἄγοντες ἐς Προικόννησον ἀπάσας, πλὴν

ἡθροισι. Reliqua navigia omnia stabant in portu, (ἀρμίσαντο) nec erat periculum, ne major aliquis navis clam elapsa nunciaret hosti consilium ducis. At vero parva navigia seu ὑπερηρτικὰ facile audere tale aliquid potuissent; igitur ea sola coercenda et juxta ducem ducenda et custodienda erant. Quomodo vero omnia navigia potuissent in portu colligi et constitui juxta ducem? Igitur καὶ tollendum censeo. Deinde hoc nostro in loco gravius ulcus latet, quod agnoscere licet ex multis etiam vulgatae lectio- nis vestigiis. Verba enim καὶ ἀπειλημένας ὑπ' αὐτοῦ valde sunt obscura; deinde verba πλείους τε πολλῶ ἢ πρότερον, non habent ad quod referantur tempus. Indicium manifestum lacunæ præbet Plutarchus, qui rem ita tradit: δῆσας ὁ Ἀλκιβιάδης μὴ διὰ τὸ πλῆθος προϊδόντες αὐτὸν ἐς τὴν γῆν καταφύγουσι, τοὺς μὲν στρατηγούς ἐκέλευσεν ἡσυχῇ πλέοντας ὑπολείπεισθαι, αὐτὸς δὲ τισσαράκοντα ναῦς ἔχων ἐφαινετο καὶ πρὸκαλεῖτο τοὺς πολεμίας. ἐπεὶ δ' ἐξηπάτηντο καὶ καταφρονήσαντες ὡς ἐπὶ τοσαύτας ἀντιέζηλασαν, αὐτοὶ μὲν εὐδὴς ἐξήπληντο καὶ συνεπλέκοντο, τῶν δὲ ἄλλων ἤδη μαχομένοις ἐπιφερομένων ἐκπλαγέντες ἔφυγον. ὁ δ' Ἀλκιβιάδης εἴκοσι ταῖς ἀρίσταις διεκπλεύσας etc. Concinnare locum ipse non possum sine libris scriptis; satis sit vulnus detexisse. Illud tamen apertum est, τοῖς εἴκοσι τῶν νεῶν §. 18. etiam corrigi debere ita ut εἴκοσι ταῖς ἀρίσταις τῶν νεῶν legatur. Diodorus hæc omnia accuratius multo narrat. Primum Alcibiades Proconnessi exponit copias duce Charete Cyzicum oppugnaturas; sed jam antea quam istuc Elepunte advenerat, illud toto animo

contendit, ut noctu Abydum transvehatur, ne navium numerus hostibus innotescat. Cum in Proconnessum advenisset, exposita parte copiarum duce Charete, naves in tres partes disperditur, quarum unam ipse ducit, reliquas duce Theramene et Thrasymbulo subsistere jubet et eo animum intendere, ut, dum ipse Lacedæmonios provocaret ad pugnam fuga simulata, ipsi evocatis reditum in portum præcipientes subito apparentes et circumveuntes a latere. Quo facto Lacedæmonii ad litus fugerunt ibique ex navibus diu acriterque pugnarunt, adjuvante Atheniensis Charete cum pedestribus copiis Cyzico adveniente, Lacedæmonios Pharnabazo. Quam pugnam multo accuratius describit Diodorus, qui tamen in narranda pugna navali non discrepat a Xenophonte nisi in numero navium Mindari. Vides igitur, Diodorum etiam in eo cum Xenophonte consentire, ut Mindarum navium numero Alcibiades decepisse atque in pugnam evocasse dicatur. Atque eo etiam argumento vincam lacunam esse in Xenophonte, multaque excidisse verba. Præterea, uti jam dixi, vulgata quedam transposita videntur, veluti καὶ ἀπειλημένας ὑπ' αὐτοῦ; alia ex ommissa narratione supplenda atque explicanda, veluti: πλείους τε πολλῶ ἢ πρότερον. Cum Diodoro et Plutarcho consentit Polyænus i. 40. 9. nisi quod Pharnabazum male tradit opitulantem Atheniensibus. His demum scriptis vidi etiam Fr. Portum de diffensu Diodori et Plutarchi admonuisse.

§. 17. ἔφυγον ἐς τὴν γῆν. Locum hunc vocat Diodorus Κλήρης, ubi tum Pharnabazi copiæ fuissent.

τῶν Συρακυσίων· ἐκείνας δὲ αὐτοὶ κατέκαυσαν οἱ Συρα-
 κῆσιοι. Ἐκεῖθεν δὲ τῆ ὑσεραία ἔπλεον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ 19
 Κύζικον. οἱ δὲ Κυζικηνοὶ, τῶν Πελοποννησίων καὶ Φαρνα-
 βάζου ἐκλιπόντων αὐτὴν, ἐδέχοντο τὰς Ἀθηναίους. Ἄλ-20
 κιδιάδης δὲ, μείνας αὐτῷ εἴκοσιν ἡμέρας, καὶ χρήματα
 πολλὰ λαβὰν παρὰ τῶν Κυζικηνῶν, ἔδεν ἄλλο κακὸν
 ἐργασάμενος ἐν τῇ πόλει, ἀπέπλευσεν εἰς Προικόννησον.
 Ἐκεῖθεν δ' ἔπλευσεν εἰς Πέρινθον καὶ Σηλυμβρίαν. καὶ 21
 Πέρινθιοι μὲν εἰσεδέξαντο εἰς τὸ ἄστυ τὸ στρατόπεδον· Ση-
 λυμβριανοὶ δὲ ἐδέξαντο μὲν ἔ, χρήματα δὲ ἔδοσαν. ἐν-22
 τεῦθεν δ' ἀφικόμενοι τῆς Χαλκηδονίας εἰς Χρυσόπολιν,
 ἐτείχισαν αὐτὴν, καὶ δεκατευτήριον κατεσκεύασαν ἐν αὐτῇ·
 καὶ τὴν δεκάτην ἐξελέγοντο τῶν ἐκ τῷ Πόντῃ πλοίων,
 [καὶ] Φυλακὴν ἐγκαταλιπόντες ναῦς τριάκοντα, καὶ στρα-
 τηγὰ δύο, Θηραμένην καὶ Εὐβουλον, τῷ τε χωρὶς ἐπιμε-

§. 18. Συρακυσίων. Atheniensibus in Sicilia devictis et deletis, Syracufani, duce Hermocrate, Lacedæmoniis auxilio miserunt classem navium xxii. ut Thucydides viii. 26. tradit, sed xxxv. numerat Diodorus Sic. xiii. 34 et 63.

§. 20. [ἔδεν ἄλλο κακὸν ἐργασάμενος ἐν τῇ πόλει. Usitatus utique fuisset τὴν πόλιν, aut, quod Kœppen V. C. volebat, τὰς ἐν τῇ πόλει; tamen illo quoque modo Græcos interdum uti memini. Ita Plato Alcib. i. p. 105. E. scripsit ἐν τῇ πόλει ἐνδείξασθαι, ubi suffecisset τῇ πόλει. Etsi ἐν τῇ πόλει nonnunquam est pro ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. F. A. Wolfius.]

ἐν τῇ πόλει. Kœppen legebat: τὰς ἐν τῇ πόλει. S.

§. 21. Σηλυμβρίαν—Σηλυμβριανοί. Sic omnes edd. vett. et MS. Venet. sed Steph. dat Σηλυμβρίαν—Σηλυμβριανοί: de qua scriptura dixi ad Exped. vii. 2. 28.

§. 22. δεκατευτήριον. Diodorus ἀπισαν φέρειον. Ipsum portorium ille ferius commemorat Olymp. 92. 4. Decimarum harum meminit Demosth. contra Leptinem p. 475.

ἐξελέγοντο. MS. Venet. et marg.

Steph. ἐξελέγον, quod h. l. sensus repudiare videtur. Nam τὴν δεκάτην ἐκλέγειν est decimas exigere aut eximere alii, veluti civitati aut Deo. Sic Apollini decimas eximere est Exped. v. 3. 4. ἐξαιρεῖν τὴν δεκάτην, et δεκατευτὰς, h. e. portitores, vocat Etymologicum M. τὰς τὴν δεκάτην ἐκλέγοντας, recte; quia portitores non sibi, sed civitati exigunt portorium. Igitur h. l. recte medium verbum adhibetur, quia Athenienses hi sibi exigebant portorium. Significat igitur δεκάτην πράττεσθαι τὰς ἐκ τῷ Πόντῃ πλείοντας, ut Diodorus eandem rem exprimit, aut παραγωγιάζειν τὰς εἰς Πόντον πλείοντας, secundum Polybium iv. 44. qui monet primos Athenienses suadente Alcibiade hoc portorium Ponticum repertum exegisse.

καὶ φυλακὴν ἐγκατ. Illud καὶ vel est pro τε, pro φυλακὴν τ' ἐγκ. vel participium ἐγκαταλιπόντες habet vim verbi finiti: vel dele καὶ de sententia Mori. Sed prima ratio præstare videtur. Z. Fr. Portus οἱ ἄλλοι in seqq. legebat.

Εὐβουλον. Marg. Steph. Εὐμαχαν. Equidem Thrafsybulum intelligi puto, quem una cum Theramene du-
B 4

λεῖσθαι καὶ τῶν ἐκπλεόντων πλοίων, καὶ εἴ τι ἄλλο ἠδύνατο
 βλάβειν τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ εἰς τὸν
 23 Ἑλλήσποντον ᾤχοντο. Παρὰ δὲ Ἰπποκράτους, τοῦ Μιν-
 δάρου ἐπιστολέως, εἰς Λακεδαιμόνα γράμματα πεμφθέντα
 εἰκόσσαν εἰς Ἀθήνας, λέγοντα τάδε· Ἐρρεῖ τὰ καλὰ
 Μίνδαρος ἀπέσσα· πεινῶντι τῶνδρες· ἀπορέομες, τί χρῆ
 24 δρᾶν. Φαρνάβαζος δὲ παντὶ τῶ τῶν Πελοποννησίων στρα-
 τεύματι καὶ τοῖς Συρακυσίοις παρακελευσάμενος, μὴ
 ἀθυμεῖν ἕνεκα ξύλων, ὅντων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείῳ,
 ἕως ἂν τὰ σώματα σῶα ἦ, ἰμάτιόν τ' ἔδωκεν ἑκάστῳ, καὶ
 ἐφόδιον δυοῖν μηνῶν· καὶ ὀπλίσας τοὺς ναύτας, Φυλακὰς
 25 κατέστησε τῆς ἑαυτῆ παραθαλασσίας γῆς. Καὶ ζυγκα-
 λέσας τέρας τε ἀπὸ τῶν πόλεων στρατηγὸς, καὶ τριηράρχης,
 ἐκέλευσε ναυπηγεῖσθαι τριήρεις ἐν Ἀντάνδρῳ, ὅσας ἑκάστοι
 ἀπώλεσαν, χρήματά τε δίδως, καὶ ὕλην ἐκ τῆς Ἰδῆς κο-

ces navium in prælio habuerat Alci-
 biades. S.

§. 23. εἰκόσσαν εἰς Ἀθ. Interceptæ
 (litteræ) delatæ sunt Athenas. De hoc
 Atticismo exempla vid. Abreschii
 Lucrar. Dilucid. Thucyd. p. 356. qui
 post εἰκόσσαν vult intelligi εἰκόσσαν.
 Apud Plutarch. Alcib. 28. est εἰκόσσω
 γράμματα λακωνικῶς φράζοντα τοῖς Ἑ-
 φόροις τὴν γεγενημένην ἀτυχίαν.

ἀπίσσω. Sic, duce Moro, edidi
 pro ἑ ἀπίσσωται. Nam ἑ abest a Plu-
 tarcho l. l. et Eustathio, qui ad Iliad.
 α'. citat hanc epistolam, et habet
 ἀπίσσω vocabulum Doricum et ex-
 plicat ἀφάρμωσι, ἀπῆλθε, τίθνησι. Ead-
 em verbi forma confirmatur libro-
 rum Plutarchi varietate lectionis,
 ἀπίσσω, it. ἀπίσσω ἀπεινῶντι. Ex
 ἀποσῶμι dorice imperfectum formatur
 ἀπίσσωται, as, a. Quare Eustathii
 hanc lectionem comprobant Step-
 hanus ad Plutarchum : Leopardus E-
 mendat. xv. 25 : Palmerius ad Auct.
 Gr. p. 60 : interpretes Hesychii ad
 Ἀπεισία, et imprimis Valkenarius ad
 Theocrit. p. 263. qui hanc epistolam
 duobus versibus iambicis claudicanti-
 bus constare putat : in qua opinione
 jam fuisse videtur auctor editionis

Halensis. Sensus autem epistolæ est :
 Actum est de rebus nostris secundis :
 Mindarus mortuus est : milites fame la-
 borant : nescimus quid sit agendum.
 Cæterum, si fides habenda est Diodo-
 ro, Lacedæmonii ista clade commoti
 Athenas legatos misere de pace :
 hanc vero Athenienses a Cleophonte
 seducti repudiarunt.

§. 24. συμμάχοις. Pro Συρακυσίοις,
 quod, quin interpretamentum fit,
 non dubito, revocavi lectionem cod.
 Venet. et marg. Steph.

ἰμάτιον—ἐφόδιον. Similiter Roma-
 nos, qui post Cannensem cladem
 Canusium perfugerant, mulier clara
 divitiis frumento, veste, viatico juviffè
 dicitur. Liv. xxii. 52.

Φυλακὰς. Stephanus mavult φύλα-
 κας.

[Φύλακας scrib. cum Stephano.
 Alioqui scriptor dedisset φυλακὴν, nu-
 mero singulari. F. A. Wolfius.]

§. 25. ἀπὸ τῶν πόλεων στρατηγούς.
 H. e. cum duces ex oppidis, in quæ post
 cladem ad Cyzicum perfugerant, con-
 vocasset etc. Eodem modo auctor
 sæpe utitur præpositione ἐκ. Vid. Ind.
 ad Expedit. v. ἐκ.

ἐκέλευσε. Marg. Steph. ἐκέλευσ,

μίξεσθαι Φράζων. ναυπηγούμενων δὲ, οἱ Συρακούσιοι 26
 ἅμα τοῖς Ἀντανδρείοις τοῦ τείχους τι ἐπετέλεσαν, καὶ ἐν
 τῇ Φρερᾷ ἤρσαν πάντων μάλισα. διὰ ταῦτα δὲ εὐεργε-
 σία τε καὶ πολιτεία Συρακασίοις ἐν Ἀντάνδρῳ ἐσί. Φαρ-
 νάβαζος μὲν ἐν ταῦτα διατάξας εὐθύς ἐς Χαλκηδὸνα
 ἐβόηθει.

Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τέτρω ἠγγέλθη τοῖς τῶν Συρακουσίων 27
 στρατηγοῖς, ὅτι Φεύγοιεν οἴκοθεν ὑπὸ τῷ δήμῳ. ζυγκαλέ-
 σαντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν στρατιώταις, Ἐρμοκράτης προηγου-
 μένου, ἀπωλοφύροντο τὴν ἑαυτῶν ζυμφορὰν, ὡς ἀδίκως
 Φεύγοιεν ἅπαντες παρὰ τὸν νόμον· παρήνεσάν τε προθύ-
 μως εἶναι καὶ τὰ λοιπὰ, ὥσπερ τὰ πρότερα, καὶ ἄνδρας
 ἀγαθὸς πρὸς τὰ αἰεὶ παραγγελθόμενα, ἐλέσθαι δὲ ἐκέ-
 λειον ἄρχοντας, μέχρις ἂν ἀφίκωνται οἱ ἠρημένοι ἀντ'
 ἐκείνων. Οἱ δὲ ἀναβόησαντες ἐκέλευον ἐκείνους ἄρχειν, 28
 καὶ μάλισα οἱ τριήραρχοι, καὶ οἱ ἐπιβάται, καὶ οἱ κυ-
 βερνήται. οἱ δὲ οὐκ ἔφασαν δεῖν τασιάζειν πρὸς τὴν ἑαυ-
 τῶν πόλιν· εἰ δέ τις ἐπικαλοῖη τι αὐτοῖς, λόγον ἔφασαν
 χρῆναι δίδοναι, μεμνημένους, ὅσας τε ναυμαχίας αὐτοὶ
 καθ' αὐτὸς νενικήκατε, καὶ ναῦς εἰλήφατε, ὅσα τε μετὰ
 τῶν ἄλλων ἀήπητοι γεγονάτε, ἡμῶν ἠγεμένων, τάξιν
 ἔχοντες τὴν κρατίστην, διὰ τε τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν, καὶ τὴν
 ὑμετέραν προθυμίαν, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν

§. 26. εὐεργεσία. Nomen *euergetarum*, h. e. eorum qui de rep. bene promeriti essent, honorificentissimum erat et magna ambitione quærebatur.

§. 27. προηγουμένως. Cod. Venet. et marg. Steph. προηγέντος. ἀδίκως—παρὰ τὸν νόμον. Alterutrum abundare videtur. Z. Sed recte monuit contra Morum Kœppen, ut δίκαια et νόμος distinguuntur, sæpe, ita et h. l. ἀδίκως et παρὰ νόμον esse diversa; præterea exempla attulit scriptorum, ubi ἀδίκως et παρανόμως juncta leguntur. Malim vero inferere καὶ

ante παρὰ νόμον. Deinceps *ειρημένοι* A. I. Br. Cast. pro *ἠρημένοι*.

§. 28. ἐκείνους. Pro *κείνους* fecutus sum scripturam edd. Castal. Leoncl. et Welfii.

χρῆναι. Int. αὐτὸς, h. e. *milites*. Sensus, ni fallor, hic est: *æquum esse dixerunt ut ipsis dicendi causamque suam agendi potestas detur a militibus, quoniam vos ignorare non potestis etc.* Ab obliqua oratione statim tranfit ad rectam, uti solet.

αὐτοὶ καθ' αὐτὸς. *Soli*, opp. μετὰ τῶν ἄλλων.

- 29 ὑπάρχουσαν. Οὐδενὸς δὲ ἔδδεν ἐπαιτιωμένους, δεομένων, ἔμειναν, ἕως ἀφίκοντο οἱ ἀντ' ἐκείνων στρατηγοὶ, Δήμαρχος τε Πιδόκου, καὶ Μύσκων Μενεκράτης, καὶ Πόταμις Γνωσία. τῶν δὲ τριηράρχων ὁμόσαντες οἱ πλεῖστοι κατὰ ἄξιν αὐτὰς, ἐπὰν εἰς Συρακῆσας ἀφίκωνται, ἀπεπέμψαντο, ὅποι ἠθέλοντο, πάντας ἐπαινῶντες. Ἰδία δὲ οἱ πρὸς Ἑρμοκράτην προσομιλῶντες, μάλιστα ἐπόθησαν τὴν τε ἐπιμέλειαν, καὶ προθυμίαν, καὶ κοινότητα. ὧν γὰρ ἐγίνωσκε τοὺς ἐπιεικεστάτους τῶν τριηράρχων καὶ κυβερνητῶν καὶ ἐπιβατῶν, ἐκάστης ἡμέρας τὸ πρωὶ καὶ πρὸς ἑσπέραν συναλίζων πρὸς τὴν σκηνὴν τὴν ἑαυτῷ, ἀνεξυῆστο, ὅτι ἐμελλε λέγειν, ἢ πράττειν· καὶ κείνους ἐδίδασκε, κελεύων λέγειν τὰ μὲν ἀπὸ τῆ παραχρῆμα, τὰ δὲ βουλευσαμένους.
- 31 Ἐκ τῶν Ἑρμοκράτης τὰ πολλὰ ἐν τῷ συνεδρίῳ εὐδόξει, λέγειν τε δοκῶν καὶ βλεῦειν τὰ κράτις. κατηγορήσας

§. 29. [Οὐδενὸς ἔδδεν ἐπαιτιωμένου, δεομένων, ἔμειναν. *Nemine quicquam culprante, rogantibus potius, manserunt.* Sic quodammodo verti Latine potest vulgata, quæ recte habet. Et simplex genitivus, δεομένων, neminem offendisset, si a priori membro abesset negatio. Conf. i. 1. 26. et 3. 22. vii. 1. 7. Ex ἔδδενος autem sumi debet αὐτῶν, quo genere sæpe etiam Latini utuntur. Notum Horatii hoc: *ut nemo, quam sortem sibi ratio dederit, illa contentus vivat, laudet (potius quisque) diversa sequentes.* Jam ne apposita quidem voce δὲ opus erat. Quam tamen, si adesset, ferrem libenter. *F. A. Wolfius.*]

δεομένων. Morus addi vult δὲ: emendat καὶ πάντων δεομένων Leonclavius: Pirkhemerus cum verterit, *Cum itaque omnes his quæ dicebantur assentirentur*, vel in codice legit vel ex ingenio emendavit τῶν λεγομένων, non male. Quid? si statuamus, auctorem fortassis scripsisse τῶν γεννημένων s. γεννημένων?

σι Πιδόκω. Displicet Moro τσι, ergo conjicit Ἐπιδόκω. Nomina eadem horum ducum edit Thucyd. viii. 85.

Γνωσία. H. e. Γνωσίω.

τῶν δὲ τε. Cod. Venet. καὶ τε. ἀπεπέμψαντο. *Liberam discedendi fecerunt potestatem.*

§. 30. οἱ πρὸς Ἑρμοκράτην. Articulum ob linguæ leges restitui ex marg. Steph.

ἐπιμέλειαν. αὐτῷ addi volebat Morus. Recte. *S.*

[Scrib. hic et alibi πρὸ ex usu Attico, non πρῶ. *F. A. Wolfius.*]

συναλίζων. Sic emendavi sensu poscente, et auctore Moro, pro συναλίζων: in hoc genere sæpe peccatum est a librariis. Vid. ad Cyrop. i. 2. 15.

ἀνεξυῆστο. Pro glossemate ἀνεκκοιῦστο, Moro duce, recepi exquisitius, quod Suidas ex nostro loco bis laudat tanquam Xenophontium. Cf. Valkenar. ad Theocrit. p. 227.

ἔμελλεν ἢ λίγ. Edd. A. I. ἔμελλεν λίγειν.

§. 31. εὐδόξει. Sic Stephan. pro εὐδόξει edd. vett. et ηὐδόξει, quod dat Castal.

βυλεύειν. Edd. vett. et cod. Venet. βυλεύειν, perperam.

κατηγορήσας. Hoc factum est initio anni superioris. Cum enim Tisaphernes commotus ab Alcibiade, nec

δὲ Τισσαφέρνης ἐν Λακεδαιμόνι Ἐρμοκράτης, μαρτυρῶν-
τος καὶ Ἀσύχου, καὶ δόξας τὰ ὄντα λέγειν, ἀφικόμενος
παρὰ Φαρνάβαζον, πρὶν αἰτῆσαι χρήματα λαβῶν, παρ-
εσκευάζετο πρὸς τὴν εἰς Συρακῆσας κάθοδον ξένους τε καὶ
τρίηρεις. Ἐν τῷ τῷ δὲ ἦγον οἱ διάδοχοι τῶν Συρακουσίων
εἰς Μίλητον, καὶ παρέλαβον τὰς ναῦς καὶ τὸ στρατεύμα.

Ἐν Θάσῳ δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰσαγωγῆς γενομέ- 32
νης, ἐκπίπτουσιν οἱ Λακωνισαί, καὶ ὁ Λάκων ἀρμοστής
Ἐτεόνικος. καταπειθεῖς δὲ ταῦτα πράττει σὺν Τισσα-
φέρνηι Πασιππίδας ὁ Λάκων, ἔφυγεν ἐκ Σπάρτης. ἐπὶ
δὲ τὸ ναυτικόν, ὃ ἐκείνος ἠθροίκει ἀπὸ τῶν συμμάχων, ἐξε-
πέμφθη Κρατησιππίδας, καὶ παρέλαβεν ἐν Χίῳ. Περὶ 33
δὲ τῆς τῆς χρόνου Θρασύλῃ ἐν Ἀθήναις ὄντος, Ἄγις,
ἐκ τῆς Δεκελείας προνομὴν ποιούμενος, πρὸς αὐτὰ τὰ

naves Phœnicias auxilio mitteret, nec stipendia commeatumque, quemadmodum promiserat antea, Peloponnesiis suppeditaret, Hermocrates Syracusanus cum Milesiorum legatis et Astyocho, qui adhuc navarchus Spartanus, ante Mindari adventum fuerat, adiit Lacedæmonem, ut ibi Tisaphernem accusaret. Vid. Thucyd. viii. 85.

ἀφικόμενος παρὰ Φαρν. Hæc intelligi debent de hoc ipso tempore, cum, allato nuncio de suo collegarumque exfilio, discessum ab exercitu reditumque in patriam pararet. Rem explicat Diodorus xiii. 63, sic: Ἐρμοκράτης ἐκ τῆς στρατείας φίλιαν ἔχων πρὸς Φαρνάβαζον τὸν τῶν Πελοπόννησων σατράπην, ἔλαβε παρ' αὐτῷ πολλὰ χρήματα· μεθ' ἃν εἰς Μεσσήνην καταπλεύσας, πέντε μὲν ἐναυπήγησε τριήρεις, χιλίους δ' ἐμισθώσατο στρατιώτας. παραλαβὼν δὲ καὶ τῶν ἐκπεπαικότων Ἰμεραίων ὡς χιλίους, ἐπέχειρσε μὲν εἰς Συρακῆσας καταλθεῖν, συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν φίλων ἀποτυχῶν δὲ τῆς ἐπιβολῆς, ὤρμησε διὰ τῆς Μεσσηνίας, καὶ καταλαβόμενος τὸν Σελινῦντα, καὶ τῆς πόλεως μέρος ἐπιτείχισε, καὶ πανταχόθεν κατακάλει τὴν διασωζομένους τῶν Σελιουντιῶν. Cf. Diodor. cap. 75. ubi viri obitus describitur.

Μίλητον. Huc advecti intelligi de-

bent a trierarchis, qui iis obsecuti fuerunt lubenter, ut est §. 29. Ita Xenophon sibi ipse non contraria dicit, quod putabat Fr. Portus. Z.

§. 32. Θάσῳ. Pro Θάσῳ, præeunte Moro rescripti id, quod cæteris locis obtinet.

Πασιππίδας. Castal. Πασιππίδας. Κρατησ. Edd. vett. Κρατισ. Res ab eo gestas memorat Diodorus xiv. 65. non multas nec magnas.

§. 33. Δεκελείας. Locum hunc Athenis vicinum Spartani fuafu Aleibiadis (Thucyd. vi. 91. 93.) anno belli Peloponnesiaci undevigesimo munerant, (ibid. vii. 18. 19.) ut observarent ibi et velut obsiderent Athenienses, crebrisque eruptionibus vexarent. Et magnum sane ea re damnum intulerunt Atheniensibus. (Ibid. vii. 27. 28. Cornel. Alcibiad. c. 4.) Ergo nunc Agis, rex Spartanus, denovo inde eruptionem facit. Ceterum si hæc eadem excursio est, de qua Diodorus xiii. 72. scripsit, magnus est in temporum ratione diffensus. Morus. Sed priorem hanc a Xenophonte memoratam fuisse illa, recte statuit Weffeling. p. 598. Multo etiam plures factas ab Agide excursiones ex Deceliea licet suspicari, quanquam a neutro commemoratas, quoniam ni-

τείχη ἦλθε τῶν Ἀθηναίων. Θρασύλος δὲ, ἐξαγαγὼν Ἀθηναίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ πόλει ὄντας ἀπαν-
 34 τας, παρέταξε παρὰ τὸ Λύκειον γυμνάσιον, ὡς μαχόμε-
 νος, ἀν' προσίωσιν. ἰδὼν δὲ ταῦτα Ἄγεις ἀπήγαγε τα-
 χέως· καὶ τινες αὐτῶν, ὀλίγοι τῶν ἐπὶ πᾶσιν, ὑπὸ τῶν
 ψιλῶν ἀπέθανον. οἱ δ' ἔν Ἀθηναίοι τῷ Θρασύλῳ διὰ ταῦ-
 τα ἔτι προθυμότεροι ἦσαν, ἐφ' ἃ ἦκε, καὶ ἐπεψηφίσαντο,
 ὀπίτας τε αὐτὸν καταλέξασθαι χιλίους, ἰππέας δὲ
 35 ἑκατὸν, τριήρεις δὲ πεντήκοντα. Ἄγεις δὲ, ἐκ τῆς Δεκε-
 λείας ἰδὼν πλοῖα πολλὰ σίτου ἐς Πειραιᾶ καταθέοντα,
 ἐδὲν ὄφελος ἔφη εἶναι, τὸς μετ' αὐτῶ πολλὸν ἤδη χρόνον
 Ἀθηναίους εἶργειν τῆς γῆς, εἰ μὴ τις γῆσοι, ὅθεν καὶ ὁ
 κατὰ Θάλατταν σῖτος φοιτᾷ· κράτιστόν τε εἶναι, καὶ Κλέ-

hil fere momenti ad summam belli attulerunt. Ante Ἄγεις articulum ὁ addit, et γυμνάσιον post Λύκειον delet Fr. Portus. S.

παρὰ τὸ Λύκ. Ed. Ald. περί τὸ Λ. μαχόμενος. Edd. vett. μαχόμενος.

§. 34. ἐφ' ἃ ἦκε. Cf. §. 8.

ἐπεψηφίσαντο. Marg. Steph. ἐψηφίσαντο. In numero militum consentit Diodorus, sed naves ponit 30.

§. 35. [Corr. εἰ μὴ τις σχήσει, in fut. Sæpe librariorum deceptus usus consequentiæ temporum Latinæ; etiam hoc in opere, locis pluribus, quorum nunc non memini. F. A. Wolfius.]

ὅθεν καὶ ὁ] Chalcedonem, Byzantium, ante omnino regiones Ponti intelligi patet ex iis, quæ sequuntur. Maximam inde frumenti copiam Athenas allatam fuisse testatur Isocrates Trapez. p. 724. In magna fame frumentum Atheniensibus donaverat Spartacus Bospori rex, testante Inscriptione Attica xii. p. 51. apud Chandlerum. Famem magnam Athenis exortam ex prohibita frumenti Pontici importatione memorat Philostratus in vita Lolliani §. 11. Ex his multisque aliis testimoniis intelligi potest magnitudo commerciorum per Hellepontum frequentatorum, (præter frumentum autem genus omne falsamentorum ex Ponto advehebatur) et quantum interfuerit, si quis

portorii possessionem in exitu Hellepontii tenebat aut amittebat. Historiam commerciorum per Hellepontum olim frequentatorum egregie enarravit De Guignes in Mémoires de l'Acad. des B. L. vol. 37. Postea eandem auxit Penzel in germanica versione Dionis Cassii vol. ii. part. i. in Dissert. de statu commerciorum sub Julio Cæsare. Ceterum omisit Xenophon legationem Lacedæmoniorum Athenas missam, ut pacem peteret, memoratam a Diodoro xiv. 52. sub Olymp. 92. 3. Contra Scholia ad Euripidem in Oreste vers. 371 et 770. ex Philochoro tradunt legationem eam missam fuisse Olymp. 92. 2. archonte Theopompo. Diodori tamen narrationem recte præfert Wesseling. ad Diodor. p. 582. Pacem quominus coalesceret, demagogus Cleophon impediit. Post καὶ ante Κλέαρχον deesse quædam aut καὶ delendum, censet Fr. Portus. S.

Κλέαρχον. Infra cap. 3. Clearchus harmostes Byzantii memoratur, quo absente et apud Pharnabazum degente Byzantium Alcibiadi proditum fuit. Diodorus xiv. 13. Byzantios a Thracibus bello et civili seditione vexatos ait ducem a Lacedæmoniiis petiisse, qui turbas domesticas componeret. Eo consilio missum Clearchum militibus multis mercede con-

αρχον τὸν Ῥαμφίου, πρὸξενον ὄντα Βυζαντίων, πέμψαι εἰς Χαλκηδόνα τε καὶ Βυζάντιον. Δόξαντος δὲ τέττα, πη-36
ρωθεισῶν νεῶν ἕκ τε Μεγάρων καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ζυμ-
μάχων πεντεκαίδεκα, στρατιωτίδων μᾶλλον ἢ ταχειῶν,
ᾤχετο. καὶ αὐτῶ τῶν νεῶν τρεῖς ἀπόλλυνται ἐν τῷ Ἑλλησ-
πόντῳ ὑπὸ τῶν Ἀπικῶν ἐννέα νηῶν, αἱ αἰεὶ ἐνταῦθα τὰ
πλοῖα διεφύλαττον· αἱ δὲ ἄλλαι ἔφυγον εἰς Σησόν, ἐκεῖ-
θεν δὲ εἰς Βυζάντιον ἐσώθησαν. Καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, 37
ἐν ᾧ Καρχηδόνιοι, Ἀννίβα ἡγεμένου, στρατεύσαντες ἐπὶ
Σικελίαν δέκα μυριάσι στρατιάς, αἰρῶσιν ἐν τρισὶ μῆσι
δύο πόλεις Ἑλληνίδας, Σελινῶντα καὶ Ἰμέραν.

Κ Ε Φ. Β.

ΤΩ δὲ ἄλλῳ ἔτει (ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς τρίτη ἢ ἐνενηκοσῆ, Ol. 92 $\frac{3}{4}$.)

ductis tyrannidem tandem exercuisse. Submisso igitur Panthoide egestum et tandem ad Selymbriam victum au- fugisse in Ioniam ad Cyrum. Hæc Diodorus refert ad Olymp. 94 an- num 4. Igitur Byzantii fuisse videtur ab Olymp. 92. 3. ad quem annum hæc Xenophontis narratio pertinet, usque ad Olymp. 94. 4. quo anno exsul cum Cyro profectus est contra Artaxerxem. Scilicet dum Byzantium in potestate erat Atheniensium, videtur in Thracia oberasse aut alibi. Post pugnam apud Ægospotamos auctor Anabases ii. 1. impetrasse ait Clearchum ab Ephoris, ut contra Thracas civitates Græcas Chersonesi impugnantes mitteretur; unde revocatum non paruisse imperio, sed ad Cyrum transfugisse. Diffimulavit scilicet ille Clearchi molitiones tyrannicas, Plutarchus etiam in Artaxerxe scytalam memorat ad Clearchum missam, ut Cyro omnibus in rebus opitularetur, verum num in Thracia an Byzantii tum hæserit, non addit. Ex Polyæno ii. 2. 7. licebit rerum a Clearcho gestarum ordinem accurati- us cognoscere quam ex Diodoro. Scilicet cum defecissent Byzantii, urbe Alcibiadi scilicet prodita, multatus ab Ephoris Clearchus Lampſacum

cum quatuor navibus profugit. De- inde cum Byzantii a Thracibus vex- ati duces ad eum mitterent, rogaturi auxilium ejus, cum navibus sex redi- bat Byzantium, et ducibus dolo com- prehensis urbem in suam potestatem redigebat. Ubi verbum *ξημωθῆς* nescio an multam an exilii poenam significet. De Clearchi cum Thraci- bus bello multa ibi narrat Polyænus ii. 2. 8. 9. 10.

§. 37. Ἀννίβα. Non est Annibal il- le, qui cum Romanis secundum Pu- nicum gessit bellum, sed multo anti- quior, filius Gefconis et nepos Amil- caris, qui in bello contra Gelonem ad Himeram ceciderat. Diodor. xiii. 43.

δέκα μυριάσι. Eundem numerum tradit Timæus, sed nimis auget E- phorus apud Diodor. xiii. 54.

Σελινῶντα. Excidium urbis pluribus describit Diodorus cap. 56. seqq.

Ἰμέραν. Stephanus Byzant. hunc locum laudat vitiose: nam profert *στρατεύοντες, στρατιάς, αἰρῶσιν* et *χείμε- ραν*. Cæterum de urbis excidio vid. Diodor. cap. 62.

§. 1. ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς—Εὐκπήμενος. Numeros annorum olympicorum et nomina ephorum et archontum apud Xenophontem a manu recentiori

ἢ προσεθεῖσα ξυνωρίς ἐνίκα Εὐαγόρου Ἡλείου, τὸ δὲ σάδιον, Εὐβότας Κυρηναῖος,) ἐπὶ ἐφόρῃ μὲν ὄντος ἐν Σπάρτῃ Εὐαρχίππε, ἄρχοντος δὲ ἐν Ἀθήναις Εὐκτῆμονος, Ἀθηναῖοι μὲν Θορικὸν ἐτείχισαν, Θρασύλος δὲ τὰ τε ψηφιοδέντα πλοῖα λαβὼν, καὶ πεντακισχιλίους τῶν ναυτῶν πελτασὰς ποιησάμενος, [ὡς ἅμα καὶ πελτασῶν ἰσομένοις] ἐξέπλευσεν ἀρχομένῃ τῇ θέρῃ εἰς Σάμον. Ἐκῆ δὲ μένας τρεῖς ἡμέρας, ἐπλευσεν εἰς Πύγελαν· καὶ ἐνταῦθα τὴν τε χώραν ἐδῆου, καὶ προσέβαλε [πρὸς] τῷ τείχει. ἐκ δὲ τῆς Μιλήτης βοηθήσαντές τινες τοῖς Πυγελεῦσι, διεσπαρμένους ὄντας τῶν Ἀθηναίων τὴν ψιλὴν ἐδίωκον. οἱ δὲ πελτασῶν, καὶ τῶν ὀπλιτῶν δύο λόχοι, βοηθήσαντες πρὸς τὴν αὐτῶν ψιλὴν, ἀπέκτειναν ἅπαντας τὴν ἐκ Μιλήτης, ἐκτὸς ὀλίγων, καὶ ἀσπίδας ἔλαβον ὡς διακοσίας, καὶ τρόπαιον ἔστησαν. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐπλευσεν εἰς Νότιον,

interpolata esse, recte statuunt Marshamus in Canone chronico et Dodwellus in Prælect. Camden. Nam primum cum Xenophon Thucydidem imitatus crassiori chronologia, quæ ver, ætatem, auctumnum hiememque facit temporum notas, utatur: non credibile videri contendunt, eundem simul subtiliorem illam numerandi rationem adjunxisse. Deinde, quod caput rei est, Polybius tom. iii. p. 41. 42. edit. Ern. tradit, Timæum demum subtiliorem illam chronologiam cum historia conjunxisse. Vid. Mori Examen quorundam locorum Xenoph. cap. 1.

Εὐβότας. Cod. Venet. marg. Steph. et Diodorus Sic. xiii. 68. exhibent Εὐβότας: et ap. Pausaniam vi. 8. et in marg. Steph. est Εὐβότας.

Θορικόν. Videntur nunc demum obsequi consilio jam olim dato a Socrate Periclis filio, narrante nostro Memorab. iii. 26. ut montes Atticam cingentes occuparent castellis atque ita patriam ab incurfibus hostium defenderent. De castellis et locis munitis reliquis quinque Atticæ vide Demosthenem de Corona. S.

ὡς ἅμα καὶ π. ἰσομένοις. Vitium

loci tolli vult Stephanus ita, ut legatur ἰσομένους, quod recepit Welfius: Morus emendat vel χρησόμενος, ut interpretatus est Leonclavius, vel πελτασὰς ἰσομένους. Verum idem Morus recte contendit, esse inutile additamentum, quo aliquis explicare voluerit πελτασὰς ἐποίησατο. Ergo locum uncinis includendum putavimus.

ἀρχ. τοῦ θέρους. H. e. post Aprilis diem quintum, e ratione Dodwelli.

§. 2. τῷ τείχει. Edd. vett. πρὸς τῷ τείχει.

§. 4. Νότιον. Non urbem videtur dicere, sed promontorium cum portu. Marcianus Heracleota p. 30 et 50. in Geographis Minoribus Hudsoni ἀκρωτήριον dixit. Strabo etiam xiv. p. 955. Notium appellat ὑφορμον αἰγιαλόν. Infra etiam Xenophon c. v. 14. τρόπαιον ἐθήσας ἐπὶ τοῦ Νοτίου, quasi de promontorio loquitur. Thucydides iii. 34. Notium nominat quasi partem urbis Colophoniorum, quam capta superiore urbe a barbaris occupaverint. Notium deductis colonis et convocatis undique Colophoniiis, seditione ejectis antea, restaurarunt Athenienses eodem auctore, quem exscripsit Polyænus Stratag. iii. 2. Seditionem

καὶ ἐντεῦθεν παρασκευασάμενοι ἐπορεύοντο εἰς Κολοφῶνα. Κολοφῶνιοι δὲ προσεχώρησαν. καὶ τῆς ἐπίεσης νυκτὸς ἐνέβαλον εἰς τὴν Λυδίαν, ἀκμάζοντος τῆς σίτῃ, καὶ κώμας τε πολλὰς ἐνέπρησαν, καὶ χρήματα ἔλαβον καὶ ἀνδράποδα, καὶ ἄλλην λείαν πολλήν. Στάγης δὲ ὁ Πέρσης, 5 περὶ ταῦτα τὰ χωρία ἂν, ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς στρατοπέδῃ διεσκευασμένοι ἦσαν κατὰ τὰς ἰδίας λείας, βοηθισάντων τῶν ἰππέων, ἓνα μὲν ζῶν ἔλαβεν, ἑπτὰ δὲ ἀπέκτεινε. Θρασύλος δὲ μετὰ ταῦτα ἀπήγαγεν ἐπὶ Θάλατταν τὴν στρατιάν, ὡς εἰς Ἐφεσον πλευσάμενος. Τισσαφέρνης δὲ, αἰσθόμενος τῆτο τὸ ἐπιχείρημα, στρατιάν τε συνέλεγε πολλήν, καὶ ἰππεῖς ἀπέστειλε, παραγγέλλων πᾶσιν, εἰς Ἐφεσον βοηθεῖν τῇ Ἀρτέμιδι. Θρασύλος δὲ, 7 ἐβδόμη καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ἐσβολήν, εἰς Ἐφεσον ἐπλευσε, καὶ τοὺς μὲν ὀπλίτας εἰς τὸν Κορησσὸν ἀποβιβά-

a Thucydide memoratam respexisse etiam videtur Aristoteles in Polit. v. 3. unde apparet Notientes et Colophonios rempublicam communem habuisse, unamque habuisse civitatem. Livius xxxvii. 26. Notium, inquit, abest a vetere Colophone duo ferme millia passuum. Videtur igitur Livius a vetere novam Colophonem distinguere, Cellar. in Geogr. Antiq. ego vero simpliciter veterem dici puto, quæ græce dicitur ἡ ἄνω, seu novæ seu Notii metropolin. Lyfimachus quidem capta urbe Colophonios Ephesum traduxerat, uti narrat Pausanias p. 16 et 400. sed rediisse in patriam urbem, et simul Notium, olim jam in eandem civitatem conjunctum, tenuisse apparet ex eo, quod Antiochi regis oppugnationem Colophonii Romanis faventes sustinerunt, auctore Livio l. c. De Notio is ita: ipse copias ad Notium ducit: id oppidum Colophoniorum mari imminens abest a vetere Colophone duo ferme millia passuum, et ipsam urbem suæ esse potestatis volebat, adeo propinquam Epheso, ut nihil terra marive ageret, quod non subiectum oculis Colophoniorum ac per eos notum

extemplo Romanis esset. Nullam novam ipse Livius distinguit Colophonem; sed Notium ipsum novæ Colophonis videtur instar fuisse. Igitur Notium oppidum, Colophonem appellat ipsam urbem. Ab Epheso ad Colophonem Strabo xiv. p. 643. numerat stadia 70. rectæ navigationis. Xenophon Ephesus i. p. 8. a Claro ad Ephesum intervallum naviganti ponit stadiorum 80. Forte stadia decem attribuere oportet distantiae Clari ultra Colophonem Epheso venienti sitæ, propinquæ tamen Colophoni et templo Apollinis Claræ. S.

ἐνέβαλον. Cod. Venet. ἀνέβαλον, vitiolose.

ἀκμάζοντος τῆς σίτῃ. Mense Junio hoc factum putat Dodwellus.

§. 5. κατὰ τὰς ἰδ. λείας. Ut pro se quisque prædas ageret.

ζῶν. Cod. Venet. πεζὸν, perperam.

§. 7. ἐβδόμη καὶ δ. ἡ. Mense adeo Julio, secundum Dodwelli computationem.

μετὰ τὴν ἐσβολήν. Scil. εἰς τὴν Λυδίαν.

εἰς τὸν Κορ. Marg. Stephan. πρὸς τὸν Κορ. Voluit ita St. significare, non oppidulum intelligi, quod nominant

σας, τὰς δὲ ἰππέας καὶ πελτασὰς καὶ ἐπιβάτας καὶ τοὺς ἄλλους πάντας πρὸς τὸ ἔλος ἐπὶ τὰ ἕτερα τῆς πόλεως, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ προσῆγε δύο στρατόπεδα. Οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως ἐβόηθησαν σφίσιν, οἱ τε σύμμαχοι, ἕς Τισσαφέρνης ἤγαγε, καὶ οἱ Συρακῆσιοι, οἱ τ' ἀπὸ τῶν προτέρων εἴκοσι νεῶν, καὶ ἀπὸ ἐτέρων πέντε, αἳ ἔτυχον τότε παραγενόμεναί, νεωστὶ ἤκασται μετὰ Εὐκλέους τε τῷ Ἴππωνος καὶ Ἡρακλείδου τοῦ Ἀριστογένης, στρατηγῶν, καὶ Σελινύσια 9 δύο. Οὗτοι δὲ πάντες πρῶτον μὲν πρὸς τὰς ὀπλίτας τὰς ἐν Κορησσῶ ἐβόηθησαν· τέτρας δὲ τρεψάμενοι, καὶ ἀποκτείναντες ἐξ αὐτῶν ὡσεὶ ἑκατὸν, καὶ ἐς τὴν θάλασσαν καταδιώξαντες, πρὸς τὰς παρὰ τὸ ἔλος ἐτράποντο. ἔφυγον δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπώλοντο αὐτῶν ὡς τριακόσιοι. Οἱ δὲ Ἐφέσιοι τρόπαιον ἐνταῦθα ἔστησαν, καὶ ἕτερον πρὸς τῷ Κορησσῶ. τοῖς δὲ Συρακῆσίοις καὶ Σελινύσιοις, κρατίστοις γενομένοις, ἀριστεῖα ἔδωκαν καὶ κοινῇ καὶ

Stephanus Byz. et Herodot. v. 100. sed ipsum montem 40 stadia ab Epheso distantem, auctore Diodoro xiv. 99. ad quem oppidulum situm erat. Ceterum Steph. Byz. et Strabo scriptum habent Κόρισσος. In ipso Corisso monte olim Ephesios habitasse usque ad Cræsi tempora, auctor est Strabo xiv. p. 948. deinde a locis montanis degreßos in planitiem circa templum Minervæ, quod Strabonis erat ætate ibi, sedes habuisse ad Alexandri ætatem. Postea Lyfimachum Ephesios transfocasse in eas fedes, quas Strabonis ætate tenebant. Tertias has fedes accurate definire omisit Strabo; sed ex loco Pausaniæ p. 16. colligo Lyfimachum Ephesiorum urbem longius a montibus separatam in planitie usque ad mare deduxisse, auctam transfocatis civibus Lebadiis et Colophonis. Ait enim Pausanias: συνώκησε δὲ καὶ Ἐφεσίων ἄχρι θαλάσσης τὴν νῦν πόλιν. Ab uno latere, meridionali quidem, urbem cingebant montes duo Περίων et Κόρισσος, dicti a Pausania et Strabone; sed

Πηρῶν legendum esse, ut Cafaubonus suspicabatur, apparet ex loco Bœi apud Antoninum Liber. Metamorph. cap. 11. ubi est de sedibus Ephesiorum secundis: γῆς τῆς Ἐφεσίων, ἢ ἐστὶ νῦν ὁ Περίων παρὰ τὴν πόλιν. Olim duo hi montes nomine ἀκτῆς λειστρῆς καὶ τραχείας comprehendebantur, ut ex Hipponacte docet Strabo, secutus, uti recte Cafaubonus annotavit, Creophilum in libro de finibus Ephesiorum, cuius locum excerpfit Athenæus viii. p. 361. A latere septentrionali cingebant urbem paludes duæ, quarum maxima Selinusia fuit dicta, auctore Strabone; has paludes Xenophon intelligi voluit, dum in opposita Corisso regione urbis τὸ ἔλος nominat. Situm Ephesi varium attigit quidem, sed critica cum diligentia non explicuit Chandler Itiner. c. 169. et seqq. versionis germanicæ. Ceterum in numero occiforum Atheniensium consentit Diodorus xiv. 64.

§. 10. τρόπαιον. Plutarchus χαλκῶν τρόπαιον habet.

ἰδία πολλοῖς, καὶ οἰκεῖν ἀτέλειαν ἔδοσαν τῷ βυλομένω
 αἰεῖ Σελινυσίοις δὲ, ἐπεὶ ἡ πόλις ἀπολώλει, καὶ πολιτείαν
 ἔδοσαν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, τοὺς νεκρὰς ὑποσπόνδους ἀπο- 11
 λαβόντες, ἀπέπλευσαν εἰς Νότιον· καὶ κῆθ' ἰάφαντες αὐ-
 τὰς, ἔπλεον ἐπὶ Λέσβου καὶ Ἑλλησπόντου. ὀρμῶντες δὲ 12
 ἐν Μηθύμνῃ τῆς Λέσβου, εἶδον παραπλεῦσας ἐξ Ἐφέσου
 τὰς Συρακυσίας ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι· καὶ ἐπ' αὐτὰς
 ἀναχθέντες, τέτταρας μὲν ἔλαβον αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δὲ
 ἄλλας κατεδίωξαν εἰς Ἐφεσον. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους 13
 αἰχμαλώτους Θρασύλους εἰς Ἀθήνας ἀπέπεμψε πάντας,
 Ἀλκιβιάδην δὲ Ἀθηναῖον, Ἀλκιβιάδου ὄντα ἀνεψιὸν καὶ
 ζυμφυγάδα, κατέλευσεν. Ἐντεῦθεν δὲ ἔπλευσεν εἰς τὴν
 Σησὸν πρὸς τὸ ἄλλο στρατεύμα. ἐκείθεν δὲ ἅπασα ἡ 14
 στρατιὰ διέβη εἰς Λάμψακον, καὶ χειμῶν ἐπέκει, ἐν ᾧ οἱ
 αἰχμάλωτοι Συρακυσιοὶ, εἰργμένοι τοῦ Πειραιῶς ἐν λι-
 θοτομίαις, διορύξαντες τὴν πέτραν, ἀποδράντες νυκτὸς,
 ὤχοντο εἰς Δεκέλειαν, οἱ δὲ εἰς Μέγαρα. Ἐν δὲ τῇ Λαμ- 15
 ψάκῃ συντάσσοντος Ἀλκιβιάδου τὸ στρατεύμα πᾶν, οἱ πρό-
 τεροὶ στρατιῶται ἐκ ἠέθλοντο τοῖς μετὰ Θρασύλους συντάτ-

ἀπολώλει. Vid. i. 1. 37.

§. 13. κατέλευσεν. Brodæus et Palmerius Exercit. ad Aufst. Gr. p. 60. emendant κατέλευσεν, dimisit, scilicet ut Thrafylus Alcibiadi, quocum statim copias conjunxit, gratificaretur. Etsi hanc causam speciosam esse et honestam concedo: dubito tamen, an καταλύειν hoc sensu fatis sit Græcum et Xenophonte dignum, qui solent sic adhibere ἀφῆκεν.

[κατέλευσεν. Palmerii emendationem ut veram putem, faciunt omnia. Thrafylus enim sub imperio Alcibiadis erat εἰς τῶν στρατηγῶν, ut ait Xenophon supra c. i. §. 8. Adde, quod Thrafylus a juventute inde amicus Alcibiadi et familiaris fuit, etsi pauper, narrante Athenæo xii. p. 535. Eundem enim Thrafylum ibi puto intelligi. Ex Addendis.]

[Κατέλευσεν displicet mihi quoque.

Vixit enim Thrafylus cum Alcibiade conjunctissime. At κατέλευσεν recedit a Xenophontis more loquendi. Quid ergo, si legamus ἀπέλευσεν? Id ipsum est veniam dedit libere abeundi; et probatur verbum tum nostri, tum aliorum auctoritate, quicquid dicat Pollux viii. 9. Sic infra vi. 5. 21. est ἀπέλευσεν οἰκᾶς. Apposita autem, Ἀλκιβιάδου ὄντα ἀνεψιὸν καὶ ζυμφυγάδα, mihi videntur causam habere, cur unum hunc lenius tractarit Thrafylus. F. A. Wolfius.]

§. 14. χειμῶν ἐπέκει. Paulo ante 29 Septembr. ait Dodwellus.

εἰργμένοι. Sic recte correxit Morus: vulgo edunt εἰργ. Piræci λιθοτομίας memorat Demosthenes contra Nicofratum p. 1252. ed. Reiske. S.

οἱ δ' εἰς M. H. e. οἱ δ' ἄλλοι εἰς M.

§. 15. συντάσσονται. Plutarch. Alc. c. 29. Ταῦτ' ἔν ἀνείδιζον οἱ μετ' Ἀλκι-

τεοθαί, ὡς αὐτοὶ μὲν ὄντες ἀήληθοι, ἐκῆνοι δὲ ἠττημένοι
 ἤκοιεν. ἐνταῦθα δὴ ἐχείμαζον ἅπαντες, Λάμψακον τει-
 16 χίζοντες, καὶ ἐσράτευσαν πρὸς Ἄβυδον. Φαρνάβαζος δὲ
 ἐβόηθησεν ἵπποις πολλοῖς, καὶ μάχῃ ἠττηθεὶς ἐφυγεν.
 Ἀλκιβιάδης δὲ ἐδίωκεν, ἔχων τρεῖς τε ἰππέας καὶ τῶν
 ὀπλιτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, ὧν ἤρχε Μένανδρος, μέχρι
 17 σκότος ἀφείλετο. Ἐκ δὲ τῆς μάχης ταύτης συνέβησαν
 οἱ στρατιῶται αὐτοὶ αὐτοῖς, καὶ ἠσπάζοντο τρεῖς μετὰ Θρα-
 σύλου. ἐξῆλθον δὲ τινες καὶ ἄλλας ἐξόδους τῶν χειμῶνος
 18 ἐς τὴν ἠπειρον, καὶ ἐπόρθην τὴν βασιλείας χώραν. Τῶν
 δὲ αὐτῶν χρόνων καὶ Λακεδαιμόνιοι τρεῖς ἐς τὸ Κορυφάσιον
 τῶν Εἰλώτων ἀφεςῶτας ἐκ Μαλέας, ὑποσπόνδους ἀφῆ-
 καν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ

βιάδου τοῖς μετὰ τῷ Θρασύλῳ, μεγα-
 λύνοντες αὐτοὺς καὶ τὸν στρατηγὸν, ἐκεί-
 νοις δὲ μήτε γυμνασίῳν, μήτε χώρας ἐν
 στρατοπέδῳ κοινωνεῖν ἐθέλοντες.

ἅπαντες. Et Alcibiadis et Thrasylu
 eorū.

§. 16. μέχρι σ. ἀφείλετο. Donec pax
 Pharnabazum manibus Alcibiadis eri-
 peret. Z. Ceterum Plutarchus in ea-
 dem narratione plura aliunde inter-
 feruit. Ita verbi causa de Pharnabazi
 adventu habet: ἰππέας πολλοὺς ἔχων
 καὶ πεζούς. Addit captos fuisse ἰερεῖς
 et ἱερείας, sed dimissos fuisse ἀνευ λύ-
 τρων. Denique verba συνέβησαν οἱ στρα-
 τιῶται ita expressit: καὶ ἀνεμίγνυντο
 καὶ κινή φιλοφρονέμενοι καὶ χαίροντες
 ἰπανήσαν ἐς τὸ στρατόπεδον, cum antea
 Alcibiadis milites victores eos con-
 temsissent, quod Plutarchus ait: μήτε
 γυμνασίῳν μήτε χώρας ἐν στρατοπέδῳ
 κοινωνεῖν ἐθέλοντες. Pertinere huc etiam
 videntur, quæ de prælio cum Abyden-
 nis et Pharnabazo classē Alcibiadis
 impugnante habet Frontinus ii. 7. 6.
 S.

§. 17. τινες. Brodæus legendum
 putat τινες, sed vulgata præstare mihi
 videtur.

§. 18. τὸ Κορυφάσιον. Aldina et
 Cæst. articulum omisit. Helotes Ma-
 leam promontorium Laconicum ha-
 bitantes facta seditione abierunt et se
 ad Coryphasium Messeniæ promon-

torium converterunt.

[καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ etc.
 Trajectio est, sane officinæ sententiæ,
 sed quales sunt multæ apud opti-
 mum quemque, notandæ, ut puto,
 non corrigendæ. F. A. Wolfius.]

Ἡρακλείᾳ τῇ Τρ. Trachin fuit an-
 tiquissima colonia Lacedæmoniorum
 in Phthiotide. Quæ civitas cum ob
 diuturnum bellum cum Cætæis fini-
 timis opibus et incolis exhausta effret,
 a Lacedæmoniis novos petiit colonos.
 Hi anno belli Peloponnes. sexto ex
 suis civibus et cæteris Græciæ oppi-
 dis, quicumque vellent, sex millia col-
 onorum miserunt et instauratam ade-
 o urbem appellarunt Heracleam.
 Quoniam vero soli Achæi cum Ioni-
 bus hujus novæ colonix participes
 fieri prohibiti erant: hæc fuisse causa
 videtur, cur Achæi nunc salutem
 proderent Heracleensem. Vid Thu-
 cyd. iii. 92: et Diodor. xii. 59. Z.
 Recte quidem hæc admonuit cum
 Moro Zeunius. Sed in oratione græ-
 ca vitium hæsit. Dubium enim est,
 quos ἐποίκους intelligi velit Xenophon,
 et possit aliquis jungere Ἀχαιοὶ ἐν Ἡ-
 ρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ. Sed voluit et
 debuit Xenophon scribere: καὶ τὸς ἐν
 Ἡρ. τῇ Τρ. ἐποίκους Ἀχαιοὶ, ἀντισταγ-
 μένων et cet. Ceterum hæc colonia
 Heracleensis prosperum eventum non
 habuit. Nam non longo abhinc tem-

Τραχινία Ἀχαιοὶ τοὺς ἐποίκους, ἀντιτεταγμένων πάντων πρὸς τὰς Οἰταίους πολεμίους ὄντας, προσέδοσαν, ὥστε ἀπολέσθαι αὐτῶν πρὸς ἐπ' ἑκατοσίοις, σὺν τῷ ἐκ Λακεδαίμονος ἀρμολογῆ Λαβῶτῃ. καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν ἔτος, ἐν ᾧ καὶ 19 Μῆδοι, ἀπὸ Δαρείου, τῶν Περσῶν βασιλείας, ἀποστάντες, πάλιν προσεχώρησαν αὐτῷ.

Κ Ε Φ. Γ.

ΤΟΥ Δ' ἐπίοντος ἔτους ὁ ἐν Φωκαίᾳ νεὸς τῆς Ἀθηναῖς ΟΙ. 93 $\frac{4}{5}$. ἐνεπρήθη, πρὸς τῆς ἐμπροσθέντος. ἐπεὶ δ' ὁ χειμῶν ἔληγε, Παντακλέους μὲν ἐφορευόντος, ἀρχοντος δ' Ἀντιγένους, ἕαρος ἀρχομένου, δυοῖν καὶ εἴκοσιν ἐτοῖν τῷ πολέμῳ παρεληλυθότων, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπλευσαν εἰς Προικόννησον παντὶ τῷ στρατοπέδῳ. Ἐκεῖθεν δ' ἐπὶ Καλκηδόνα καὶ Βυζάντιον 2 ὀρμήσαντες, ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς Καλκηδόνην. οἱ δὲ Καλκηδόνηοι, προσίοντες αἰσθόμενοι τὰς Ἀθηναίους, τὴν λείαν ἀπασαν κατέθεντο εἰς τὰς Βιθυνῆς Θρακίας, ἀσυγέτονας ὄντας. Ἀλκιβιάδης δὲ, λαβὼν τῶν τε ὀπλιτῶν 3 ὀλίγους καὶ τὰς ἰππέας, καὶ τὰς ναῦς παραπλεῖν κελεύσας, ἐλθὼν εἰς τὰς Βιθυνῆς, ἀπήγει τὰ τῶν Καλκηδονίων χρήματα· εἰ δὲ μὴ, πολεμήσειν ἔφη αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀπέδο-

pore seditione orta, Lacedæmonii Herippidam miserunt, et seditionis auctores quingentos occiderunt. Præterea Cætaos, qui a fide defecerant, fedibus suis plane expulerunt, auctore Diodoro xiv. 38. qui refert eam narrationem ad Olympiadis 95. annum 3. Eadem narravit Polyænus ii. 21.

§. 1. ὁ χειμῶν ἔληγε. Post diem 25 Martii, e ratione Dodwelli.

Παντακλέους. De interpolatione hac vid. ad i. 2. 1.

δυοῖν. Scribi vult Leonclavius πέντε, et Palmerius τεσσάρων: sed secundum Dodwelli rationem, quam veram putamus, debet esse τριῶν. Verum interpolator horum verborum haud du-

bie δυοῖν scripsit, quoniam ille quæ in primo capite gesta esse dicuntur, ea ad unum tantum retulit annum.

§. 2. τὰς Βιθυνῆς. Articulus vitio operarum deest in Leonclavianis. Plutarchus ita: συναγαγόντες ἐκ τῆς χώρας ἐκτίθενται. Cf. ad Expedit. vi. 4. 2. ubi differentia Thracum Asiaticorum et Europæorum explicatur. Λεία dicitur quicquid deprædationibus obnoxium est hostilibus.

§. 3. οἱ δὲ ἀπέδοσαν. Plutarchus Alc. 29: οἱ δὲ δέσαντες, τὴν τε λείαν ἀπέδοσαν αὐτῷ καὶ φιλίαν ὁμολόγησαν. Amicitiam cum Bithynis contractam significat Xenophon verbis: καὶ πέντε περιποιημένος.

4σαν. Ἀλκιβιάδης δὲ, ἐπεὶ ἦκεν εἰς τὸ στρατόπεδον, τὴν τε
 λείαν ἔχων, καὶ πῖσις πεποιημένος, ἀπετείχιζε τὴν Χαλ-
 κηδόνα παντὶ τῷ στρατοπέδῳ ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατ-
 5ταν, καὶ τῷ ποταμῷ ὅσον τ' ἦν, ξυλίῳ τείχει. Ἐνταῦθα
 Ἴπποκράτης μὲν, ὁ Λακεδαιμόνιος ἀρμοσῆς, ἐκ τῆς πό-
 λεως ἐξήγαγε τοὺς στρατιώτας, ὡς μαχόμενος· οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάξαντο αὐτῷ, Φαρνάβαζος δὲ ἔξω τῶν
 περιτειχισμάτων προσεβόηθει στρατιᾷ τε καὶ ἵπποις πολ-
 6λοῖς. Ἴπποκράτης μὲν ἔν κ' Ἐθρασύλος ἐμάχοντο ἐκάτε-
 ρος τοῖς ὀπλίταις χρόνον πολὺν, μέχρις Ἀλκιβιάδης, ἔχων
 ὀπλίτας τε τινὰς καὶ τὰς ἵππέας, ἐβόηθησε. καὶ Ἴππο-
 κράτης μὲν ἀπέθανεν· οἱ δὲ μετ' αὐτῶν ὄντες ἔφυγον εἰς
 7τὴν πόλιν. Ἀμα δὲ καὶ Φαρνάβαζος, οὐ δυνάμενος συμ-
 μίξαι πρὸς τὴν Ἴπποκράτην διὰ τὴν σενοχωρίαν, τῷ ποταμῷ
 καὶ τῶν ἀποτειχισμάτων ἐγγὺς ὄντων, ἀπεχώρησεν εἰς τὸ
 Ἡράκλειον τὸ τῆς Χαλκηδονίων, ἧ ἦν αὐτῷ τὸ στρατόπεδον.
 8Ἐκ τῆς δὲ Ἀλκιβιάδης μὲν ᾤχετο εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ
 εἰς Χερρόνησον, χρήματα πράξων· οἱ δὲ λοιποὶ στρατηγοὶ

§. 4. [τῷ ποταμῷ ὅσον οἶον τ' ἦν. Zeunio assentior. Crebro ita Græci, ut in nota formula, ἐφ' ὅσον οἶον τ' ἔμοι. Cedo mihi locum, ubi fit ὅσον ἐστὶ pro ὅσον ἔξεσι. F. A. Wolfius.]

ὅσον οἶον τ' ἦν. Quantum amnis spatium feriri poterat. Vulgo edunt ὅσον τ' ἦν: sed οἶον excidisse cum ex præcedentis verbi similitudine fit verosimile, tum particula τε est indicio. Ergo secutus sum lectionem marginis Steph. Z. Morus vulgatam tuebatur, ὅσον γε tamen emendans, et ἦν interpretatus quasi esset ἐξῆν, approbante V. D. in Biblioth. Critic. Amstelodam.

§. 5. τὰς στρατιώτας. Diodorus xiii. 66. addit: καὶ τοὺς Χαλκηδονίους ἀπαντας.

§. 6. Ἐθρασύλος. Secundum Diodorum xiii. 64. fuit Theramenes relictus, qui Chalcidionem et Byzantium obsideret, cum 50 navibus; sed idem c. 66. naves ponit 70. Xenophon

cum Theramene nominavit Eubulum supra i. 22.

§. 7. σενοχωρίαν τ. π. Propter angustiam fluminis, s. abscolum fluminis angustum. In marg. Steph. est σενοπορίαν. Z. Angustias a cursu fluvii factas interpretatur Morus. Suspecta est vox σενοχωρία Fr. Porto, qui nomen fluvii Pfillis annotavit. Sed optime vidit Kœppen, post σενοχωρίαν esse distinguendum, quod feci.

ἐγγὺς ὄντων. Quia munitiones ipsæ usque ad ripas amnis pertinebant.

§. 8. [χρήματα πράξων. Sumtus bello huic gerendo Atheniensibus vix sufficiebant tum; atque archonte Antigene mutatio monetæ facta fuit, quam arguit Aristophanes Ranar. versu 732. ubi Scholion habet: τῶν προτέρων ἔστι ἐπὶ Ἀντιγόγου. ἀλλὰ καὶ, φησὶ, χρυσῶν νόμισμα κοπήναι· καὶ Φιλόχορος ὁμοίως τὸ ἐκ τῶν χρυσῶν Νικῶν. Iterum in Ecclesiastis versu 810. τὰς χαλκῆς δ' ἐκείνας ἠνίκα ἐψηφισάμε-

συνεφώνησαν πρὸς Φαρνάβαζον ὑπὲρ Χαλκηδόνος, εἴκοσι
τάλαντα δῶναι Ἀθηναίοις Φαρνάβαζον, καὶ ὡς βασιλέα
πρέσβεις Ἀθηναίων ἀναγαγεῖν· καὶ ὅρκους ἔλαβον καὶ ἔδο- 9
σαν παρὰ Φαρναβάζου, ὑποτελεῖν τὸν φόρον Χαλκηδονίους
Ἀθηναίοις, ὅσον περ εἰώθεσαν, καὶ τὰ ὀφειλόμενα χρή-
ματα ἀποδῶναι· Ἀθηναίους δὲ μὴ πολεμεῖν Χαλκηδονίοις,
ἕως ἂν οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις ἔλθωσιν. Ἀλκι- 10
βιάδης δὲ τοῖς τε ὅρκοις ἐκ ἐτύγχανε παρῶν, ἀλλὰ περὶ
Σηλυβρίαν ἦν. κείνην δὲ ἔλθων, πρὸς τὸ Βυζάντιον ἦκεν,
ἔχων Χερρρόνησίτας τε πανδημεῖ, καὶ ἀπὸ Θράκης στρατιώ-
τας, καὶ ἵππεῖς πλείους τριακοσίων. Φαρνάβαζος δὲ, 11
ἀξιώων δεῖν καὶ κείνον ὀμνύναι, περιέμενε ἐν Χαλκηδόνι,
μέχρις ἔλθῃ ἐκ τῆς Βυζαντίος· ἐπεὶ δὲ ἦλθεν, οὐκ ἔφη

θα ἐκ οἷσθα; addit: subito monetam
illam revocatam edicto et damnatam
fuisse: 816. ἀνέκραγ' ὁ κήρυξ μὴ δέ-
χισθαι μηδὲνα χαλκῶν τὸ λοιπὸν ἀργύ-
ρω γὰρ χρῶμεθα. Videtur igitur mo-
neta aurea ex victoriis aureis conflata
et multo ære adulterata fuisse. De
victoriis aureis reperio hunc Demetrii
de Elocutione locum sect. 281. ubi,
qui decretum de conflandis victoriis
suaferat, dixisse dicitur: συγχρησόμε-
θα ταῖς Νίκαις εἰς τὸν πόλεμον. Ean-
dem sententiam retulit Quintil. ix.
c. 2. victoriis utendum esse. Nescio,
quam vere alter Scholiastes ad eun-
dem Ranarum verbum tradat: νῦν δὲ
ὡς κακὸν νόμισμα τὸ χρυσῶν ἕτως εἶπε.
δύναται δὲ ἂν καὶ τὸ χαλκῶν λέγειν. ἐπὶ
γὰρ Καλλίου χαλκῶν νόμισμα ἐκόπη.
Ex Addendis.]

λοιποὶ στρατηγοί. Theramenes, Thra-
fylus et Thrafybulus.

συνεφώνησαν. Cod. Venet. et marg.
Steph. συνεχώρησαν: fed vulgatam
comprobat Diodori ὁμολογίαν ἐποιή-
σαντο πρὸς Φ. Ceterum οἱ λοιποὶ στρα-
τηγοὶ sunt Theramenes et Thrafy-
lus, οἱ περὶ τὸν Θηραμένην Diodoro c.
66. atque inde profecti obtulerunt
Byzantium.

§. 9. ὅρκους ἔδωσαν καὶ ἔλ. παρὰ Φ.
Cod. Venet. et edd. vet. omnes dant
ὅρκους ἔλαβον καὶ ἔδωσαν πρὸς Φαρνάβα-

ζον. Cæterum hoc etiam in loco hæ-
fit vitium, quod agnosces magis etiam
ex Plutarchi verbis, qui loco istorum:
Ἀθηναίους δὲ μὴ πολεμεῖν Χαλκηδονίοις,
hæc habet: τὴν δὲ Φαρναβάζου χάραν
μὴ ἀδικεῖν. Inepta omnino vulgata
hujus loci lectio est. Fiunt enim tri-
butarii Chalcedonii Atheniensium,
ὑποτελεῖν τὸν φόρον, quod Plutarchus
dixit ὑπηκόους πάλιν Ἀθηναίοις εἶναι;
et tamen separatim cavetur, ne A-
thenientes suis his tributariis bellum
inferant, donec legati a rege Persarum
redierint. Legendum igitur cenfeo:
πολεμεῖν Φαρναβάζου, pro Χαλκηδονίοις.
Deinde verba οἱ παρὰ βασιλέως πρέσ-
βεις vitiosa etiam esse, præclare vidit
Kœppen, et ex sequente festione 13
emendat: οἱ παρὰ βασιλέως πορευόμενοι
πρ. ἔλθωσιν.

[οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις. Hæc
fana puto. Si scriptum esset, οἱ πρέσ-
βεις παρὰ βασιλέως ἔλθωσιν, nulla of-
fensio esset. In proximis scrib. τοῖς
δὲ ὅρκοις. F. A. Wolfius.]

§. 10. Σηλυβρίαν. Steph. Σηλυμ-
βρίαν. Cæterum hanc urbem Alci-
biades, fed non sine summo vitæ dis-
crimine, cepit. Plutarch. Alc. 30.

κείνην. Sic Cast. Leoncl. et Welf.
in cæteris libris est κείνην. Captam
narrat aliunde Plutarchus cap. 30.
Prodicionem narrat Diodorus xiii.
66.

- 12 ὁμείσθαι, εἰ μὴ κακείνους αὐτῶ ὁμείται. μετὰ ταῦτα ὤμο-
 σεν ὁ μὲν ἐν Χρυσόπολει, οἷς Φαρνάβαζος ἔπεμψε, Μητρο-
 βάτει καὶ Ἀρνάπει· ὁ δὲ ἐν Χαλκηδόνι τοῖς παρ' Ἀλκι-
 βιάδῃ, Εὐρυπτολέμῳ καὶ Διοτίμῳ, τὸν τε κοινὸν ὄρκον, καὶ
 13 ἰδία καὶ ἀλλήλοις πίσεις ἐποίησαντο. Φαρνάβαζος μὲν
 ἦν εὐθύς ἀπήει, καὶ τοὺς παρὰ βασιλέα πορευομένους
 πρέσβεις ἀπαντᾶν ἐκέλευσεν ἐς Κύζικον. ἐπέμφθησαν ἣ
 Ἀθηναίων μὲν Δωρόθεος, Φιλοδίκης, Θεογένης, Εὐρυ-
 πτόλεμος, Μαντίθεος· σὺν δὲ τέτοις Ἀργεῖοι, Κλεόστρα-
 τος, Πυρρόλοχος· ἐπορεύοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσ-
 βεις, Πασσιππίδας, καὶ ἕτεροι· μετὰ δὲ τέτων καὶ Ἐρμο-
 κράτης, ἥδη Φεύγων ἐκ Συρακυσῶν, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ
 14 Πρόξενος. καὶ Φαρνάβαζος μὲν τέττας ἤγεν· οἱ δὲ Ἀθη-
 ναῖοι τὸ Βυζάντιον ἐπολιόρκην, περιτειχίσαντες, καὶ πρὸς
 15 τὸ τεῖχος ἀκροβολισμὸς καὶ προσβολὰς ἐποιεῖντο. ἐν δὲ
 τῷ Βυζαντίῳ ἦν Κλέαρχος, Λακεδαιμόνιος ἀρμοσῆς, καὶ
 σὺν αὐτῷ Ἴ περιόικων τινὲς, καὶ τῶν νεοδαμωδῶν ἔ πολλοὶ,
 καὶ Μεγαρεῖς, καὶ ἄρχων αὐτῶν Ἐλίξος Μεγαρεὺς, καὶ
 16 Βοιωτοὶ, καὶ τέτων ἄρχων Κοιρατάδας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι,
 ὡς εἶδεν ἠδύνατο διαπράξασθαι κατ' ἰσχὺν, ἐπεισάν τινας
 17 τῶν Βυζαντίων προδῆναι τὴν πόλιν. Κλέαρχος δὲ ὁ ἀρ-
 μοσῆς, οἴομενος, εἶδεν ἂν τοῦτο ποιῆσαι, καταστήσας δὲ
 ἀπαντα ὡς ἠδύνατο κάλλιπα, καὶ ἐπιτρέψας τὰ ἐν τῇ
 πόλει Κοιρατάδα καὶ Ἐλίξω, διεῖβη παρὰ τὸν Φαρνάβαζον
 ἐς τὸ πέραν, μισθόν τε τοῖς στρατιώταις παρ' αὐτῶ ληψό-
 μενος, καὶ ναῦς ξυλλέξων, αἱ ἦσαν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἄλ-

§. 13. βασιλέα. Marg. Steph. βασι-
 λείας.

ἥδη Φεύγων. Cf. i. 1. 27.

§. 15. Κλέαρχος. Severitate impe-
 rij, qua usus ille sit, imprimis homi-
 nes ad urbem prodendam commotos
 esse, tradit Diodorus xiii. 66.

νεοδαμωδῶν. Ald. c. Junct. νεοδαμω-
 δῶν, et Cast. νεοδαμωδῶν. Caterum

quos auctor hic vocat περιόικες et νεο-
 δαμώδεις, eos communi nomine di-
 cunt Πειλοποννησίους Plutarchus et Dio-
 dorus.

Κοιρατάδας. Leonclavius scribit Κο-
 ρατάδας. sed de nomine hominis vid.
 ad Exped. vii. 1. 33. De Helixo Me-
 garenfi Valef, ad Harpocr. p. 57.

§. 17. [αἱ ἦσαν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ]

λαι, καταλελειμμέναι Φρηγίδες ὑπὸ Πασιππίδῃ, καὶ ἐν Ἀντάνδρῳ, καὶ ἅς Ἠγησανδρίδας εἶχεν ἐπὶ Θράκης, ἐπιβάτης ἂν Μινδάρῃ, καὶ ὅπως ἄλλαυ ναυπηγηθεῖσαν, ἀφρόαυ δὲ γενόμεναυ πᾶσαυ, κακῶς τῆς τῶν Ἀθηναίων ζυμμάχῃς ποιῶσαυ, ἀποσπάσειαν τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου. Ἐπεὶ δὲ ἐξέπλευσεν ὁ Κλέαρχος, οἱ προδι- 18 δόντες τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων, Κύδων, καὶ Ἀρίφων, καὶ Ἀναξικράτης, καὶ Λυκῆργος, καὶ Ἀναξίλαος (ὅς, ὑπα- 19 γόμενος θανάτῃ ὑστερον ἐν Λακεδαίμονι διὰ τὴν προδοσίαν, ἀπέφυγεν, ὅτι εἰ προδοίῃ τὴν πόλιν, ἀλλὰ σώσαυ, παῖδαυ

ἄλλαι. Clearchus ad Pharnabazum trajicit, militi stipendium petiturus et coacturus naves, quæ partim in Hellesponto erant, partim ad Antandrum, partim in Thracia etc. Αἱ ἦσαν ἄλλαι —καὶ—καὶ. Quam structuram, si bene recorder, sæpius legi. Nec rejiciam tamen continuo Wytttenbachii conjecturam, πάλαι καταλελ. Mox ante καὶ ὅπως omnino addendum διαπραξόμενος, aut simile quippiam; sed tacite id ex superioribus fumere licet. F. A. Wolfius.]

ἄλλαι καταλελ. Vir doctus in Bibl. crit. Amstelod. part. 5. p. 92. ingeniose emendat πάλαι καταλελ.

ἐπιβάτης ἂν. Cum non credibile sit, alium hic intelligi Hegesandridem quam de quo supra initio libri est dictum: incommode nomine ἐπιβάτου, h. e. classarii militis, seu, qui in classe Mindari militaverat, dici videtur, cum ille fuerit dux. Quare Brodæus emendat ἐπιστάτης ἂν, et ἐπιστάτης τῶν Μινδ. Leonclavius, vertitque, a Mindaro præfectus operis naupegicis. Fortassis ἐπιστάτης legit jam Pirkheimerus, qui per Mindari legatum reddidit. Equidem nihil mutare audeo, quia fortassis ἐπιβάτης nomen late accepit auctor de eo, qui in classe fit, cujusunque conditionis is fit et muneris, adeo ut foli navarcho, ejus legato, et remigibus opponatur. Z. Diverfum a duce Hegesandridem intelligi censet Morus.

[ἐπιβάτης ἂν. Puto, utrumque interpretem cum Brodæo aberrasse a vero, cum putarent, ἐπιβάτην ubique esse militem classarium, et potuisse

feri, ut quicumque miles classarius imperio navium præficeretur. Contra ἐπιβάτης est generatim, quicumque nave vehitur, nauta; et Hegesandrides idem ubique intelligitur. Ita Leon Spartiates harmoftes Chio missus est, ὅς Ἀντισθένης ἐπιβάτης ζυνεξήλασε, apud Thucydidem viii. c. 61. ubi satis inepte versio: qui cum Antisthene illinc velitor navisque defensor venerat. Ex Addendis.]

καὶ ὅπως. In marg. Leoncl. est ὅπως καὶ, male. nam unus Morus recte vidit, orationem sic procurrere, διέβη—ληψόμενος—ξυλλέξων—εἰ ὅπως ναυπ. atque ad ὅπως quoque referri debet ἀποσπάσειαν. Z. Fr. Portus ἐπιμελησόμενος aut simile verbum inferebat.

§. 18. οἱ προδιδόντες. Hoc participium hic non pro verbo finito, intellecto ἦσαν, positum est, quæ est opinio Leonclavii; sed necitur cum verbo εἰσήγαγον §. 20. Quare ibi pro ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς παρεσκ. aut corrigi debet ἐπεὶ αὐτοῖς π. deleta conjunctionis particula δὲ, quæ est Stephani sententia, aut ἐπειδὴ αὐτοῖς, quod nos fecimus: nam ἐπειδὴ et ἐπεὶ δὲ sæpe a libraribus permutatum reperitur.

§. 19. σώσαι. Cast. σώσαι, et cæteræ edd. vett. σώσαι, male. Apud Plutarchum cap. 31. est ἐπὶ σωτηρίᾳ παραδώσειν τὴν πόλιν. Cæterum ille aliunde rem multo accuratius narrat et plane consentit cum Diodoro xiii. 66. 67. Anaxilaum nominat etiam Polyænus i. 47. 2. a Wesselingio emendatus ad Diodorum p. 594. qui monuit etiam p. 595, quæ de Chalcedone, Selymbria et Thrasyli clade nar- c 4

ὄρων καὶ γυναῖκας λιμῶ ἀπολλυμένας, Βυζάντιος ὦν, καὶ
 ἔ Λακεδαιμόνιος· τὸν γὰρ ἐνόητα σῖτον Κλέαρχον τοῖς Λα-
 κεδαιμονίων στρατιώταις δίδοναι. διὰ ταῦτ' ἔν τῆς πολε-
 μίης ἔφη εἰσεῖσθαι, οὐκ ἀργυρίου ἕνεκα, ἐδὲ διὰ τὸ μισεῖν
 20 Λακεδαιμονίης.) Ἐπεὶ ἦ αὐτοῖς παρεσκευάστο, νυκτὸς
 ἀνοίξαντες τὰς πύλας, τὰς ἐπὶ τὸ Θράκιον καλουμένας,
 21 εἰσήγαγον τὸ στρατεύμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ὁ ἦ Ἐλιξος
 καὶ ὁ Κοιρατάδας, ἐδὲν τῶν εἰδότες, ἐβοήθησαν μετὰ
 πάντων ἐς τὴν ἀγοράν· ἐπεὶ δὲ πάντῃ οἱ πολέμιοι κατεῖ-
 χον, ἐδὲν ἔχοντες, ὅτι ποιήσαιεν, παρέδωσαν σφᾶς αὐ-
 22 τῆς. καὶ ἔτοι μὲν ἀπεπέμφθησαν ἐς Ἀθήνας, καὶ ὁ
 Κοιρατάδας ἐν τῷ ὄχλῳ, ἀποβαινόντων ἐν Πειραιεῖ, ἔλα-
 θεν ἀποδρᾶς, καὶ ἀπεσώθη ἐς Δεκέλειαν.

Κ Ε Φ. Δ.

Ol. 93 ½. ΦΑΡΝΑΒΑΖΟΣ δὲ καὶ οἱ πρέσβεις, τῆς Φρυγίας ἐν
 Γορδίῳ ὄντες τ' χειμῶνα, τὰ περὶ τὸ Βυζάντιον πεπραγμένα
 2 ἤκουσαν. Ἀρχομένῃ δὲ τοῦ ἔαρος πορευομένοις αὐτοῖς
 παρὰ βασιλέα ἀπήντησαν καταβαίνοντες οἱ τε Λακεδαι-
 μονίων πρέσβεις, Βοιώτιος ὄνομα, [καὶ οἱ μετ' αὐτῶν,] καὶ
 οἱ ἄλλοι ἄγγελοι, καὶ ἔλεγον, ὅτι Λακεδαιμόνιοι πάντων,

rantur a Xenophonte, referri a Diodoro ad annum Olymp. 92. 4. anno igitur priora.

εἰσεῖσθαι. *Intromississe.*

§. 20. [Ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς.— Nihil hic tentandum. Δὲ est Lat. ergo, solemnem orationi post injectam tententiam, modo longiorem, modo etiam breviorē, in viam reducendæ. Rarius hic ab Atticis usurpatur ἔν. Illud δὲ mutarunt quidem docti passim vel in δὴ vel alio modo; sed exempla adhuc restant tam multa, ut vel audacissimum correctorem fatigent. Conf. i. 6. 4. iv. 8. 28. vi. 3. 3. etc. *F. A. Wolfius.*]

[παρεσκευάστο. Deesse vocem πάντα vel similem suspicor. *Ex Addendis.*]

τὸ Θράκιον. Cf. Exped. vii. 1. 24. unde patet locum fuisse intra moenia urbis.

§. 22. ἀποβαινόντων. Brodæus intelligit τῶν ἄλλων.

§. 1. οἱ πρέσβεις. Cf. i. 3. 13.

τὸν χειμῶνα. H. e. post Octob. 35.

§. 2. ἀρχομ. ἔαρος. Post Apr. 13.

καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Hæc delenda putat Morus, ut interpretationem verborum καὶ οἱ ἄλλοι ἄγγελοι. Non male; nisi quis malit sequentia καὶ οἱ ἄ. ἄγγελοι ad glossemata referri. Z. Legationem hanc Lacedæmoniorum duce, ut videtur, Bæotio missam ab altera, cujus dux erat Pasippides, diversam et tempore priorem fuisse suspicatur Morus.

ἄν δέοντα, πεπραγότες εἶεν παρὰ βασιλέως· καὶ Κύρος, ἄρξων πάντων τῶν ἐπὶ Θαλάτῃ, καὶ ζυμπολεμήσων Λακεδαιμονίοις. Ἐπιστολὴν τε ἔφερε τοῖς κάτω πᾶσι, τὸ 3 βασιλείον ἔχουσαν σφράγισμα, ἐν ἣ ἐνῆν ἢ τὰδε· Καταπέμψω Κύρον, κάρανον τῶν ἐς Κασωλὸν ἀθροισμένων. τὸ δὲ κάρανον, ἔστι κύριον. Ταῦτ' ἐν ἀκρόντες οἱ τῶν 4 Ἀθηναίων πρέσβεις, καὶ ἐπειδὴ Κύρον εἶδον, ἐβέλοντο μὲν μάλιστα παρὰ βασιλέα ἀναβῆναι· εἰ δὲ μὴ, οἴκαδε ἀπελθεῖν. Κύρος δὲ Φαρναβάζω εἶπεν, ἢ παραδῆναι τοὺς 5 πρέσβεις αὐτῶ, ἢ μὴ οἴκαδέ πω ἀποπέμψαι, βεβλόμενος τῆς Ἀθηναίουσ μὴ εἰδῆναι τὰ πρᾶττόμενα. Φαρναβάζος 6 δὲ τέως μὲν κατέιχε τῆς πρέσβεις, Φάσκων τοτὲ μὲν, ἀνάξειν αὐτοὺς παρὰ βασιλέα, τοτὲ δὲ, οἴκαδε ἀποπέμψειν, ὡς μηδὲν μέμψηται· ἐπειδὴ δὲ ἐνιαυτοὶ τρεῖς 7 ἦσαν, ἐδεήθη τῷ Κύρῳ, ἀφεῖναι αὐτῆς, Φάσκων ὁμωμο-

καὶ Κύρος. Scil. ἀπήνησεν.

§. 3. ἔφερε. Sc. ὁ Κύρος. Cf. Exped. i. 1. 2: 9. 7. Verba: τὸ δὲ κάρανόν ἐστι κύριον spuria censebat Kœrpen. In Anabasi i. 1. 2. καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων ἄσσοι εἰς Κασωλῶ πεδίον ἀθροίζονται. pro quo in Diodoro est xiv. 19. ὁ τῶν ἐπὶ Θαλάτῃσ σατραπειῶν ἡγούμενος; et in Plutarcho in Artaxerxe: Λυδίας σατραπείης καὶ τῶν ἐπὶ Θαλάτῃσ στρατηγός. Ad Xenophontis locum respexit Stephanus Byz. Κασωλοῦ, inquit, πεδίον, Δωριέων, ὡς Ξενοφῶν. ἐκλήθη δὲ ὅτι Κασωλὸς τῆς Δωριέως οἱ Λυδοὶ φασί. ἦν δὲ πόλις ἐν Λυδίᾳ Κασωλός. In quo loco quid sibi velit interfertum Δωριέων, et unde habuerit Stephanus, Dorientes appellatos fuisse a Lydis Castolos, et qui denique Dorientes intelligantur, ignoro. Deinde dubitationem mihi injicit, quod ibi Castoli campus, hic Castolus urbs nominetur, ubi conventus erat urbium vicinarum et populorum Perfarum imperio subiectorum. An campus Castoli nominatur ideo, quia in eo copiae bello exorto militares explieabantur et recensabantur? Dores convenisse Castoli, ut Iones Panionii, opinio est

Larcheri, gallici Anabaseos interpretis, nullo argumento firmata. Idem vocabulum κάρανον non Perficæ nec Syriacæ dialecti cum auctore Lexici MS. a Segaar Epist. ad Valckenair p. 41. laudata, sed Doricæ esse putat, eoque utum esse Darium, quoniam cum Doribus loqueretur. Etiam Kœrpen græcæ originis esse κάρανον voluit. In Anabasi i. 2. 11. Καύσρα πεδίον urbs appellatur: ex quo loco Κασωλῶ πεδίον de urbe dictum defendi potest. S.

[τὸ δὲ κάρανον ἔστι κύριον. Non video fatis, cur hoc ad spuria relegatur. Κάρανος, ut Græcæ originis sit, quod vulgo in usu non esset, egebat tali explicatione. F. A. Wolfius.]

§. 5. μὴ οἴκαδέ πω. Μήπω, nondum, divulsam est, ut Exped. vii. 3. 35. Cf. Morus ad Isocratis Panegyricum cap. 2.

§. 6. ὡς μηδὲν μέμψηται. Ut Cyrus non haberet querendi causam. Fr. Portus legebat μέμψωνται.

§. 7. ἐνιαυτοὶ τρεῖς. Paulo ante quam ad patrem moribundum ascenderet Cyrus.

ὁμωμοκίνας. Cf. i. 3. 8 sqq.

κέαι, ἀπάξεν ἐπὶ θάλατταν, ἐπεὶ οὐ παρὰ βασιλέα. Πέμφαντες ἢ Ἀριοβαρζάνει, παρακομίσαι αὐτὸς ἐκέλευον· ὁ ἢ ἀπήγαγεν ἐς Κίον τῆς Μυσίας, ὅθεν πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον ἀπέπλευσαν.

- 8 Ἀλκιβιάδης δὲ, βεβλόμενος μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἀνήχθη εὐθύς ἐπὶ Σάμω. ἐκεῖθεν δὲ, λαβῶν τῶν νεῶν εἴκοσιν, ἐπλευσε τῆς Καρίας ἐς τὸν Κεραμικὸν κόλπον. ἐκεῖθεν δὲ, συλλέξας ἑκατὸν τάλαντα, ἦκεν ἐς τὴν Σάμον, Θρασύβουλος ἢ σὺν τριάκοντα ναυσὶν ἐπὶ Θράκης ἄρχετο. ἐκεῖθεν ἢ τὰ τε ἄλλα χωρία τὰ πρὸς Λακεδαιμονίους μετῃρηκότα κατεσρέψατο, καὶ Θάσον, ἔχουσαν κακῶς ὑπὸ τε τῶν πολέμων, καὶ σάσεων, καὶ λιμῶ.
- 10 Θρασύβουλος ἢ σὺν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ ἐς Ἀθήνας κατέπλευσε. πρὶν ἢ ἦκεν αὐτὸν, οἱ Ἀθηναῖοι στρατηγὸς εἴλοντο, Ἀλκιβιάδην μὲν Φεύγοντα, καὶ Θρασύβουλον ἀπόντα, Κόνωνα
- 11 δὲ τρίτον ἐκ τῶν οἴκοθεν. Ἀλκιβιάδης δ' ἐκ τῆς Σάμω, ἔχων τὰ χρήματα, κατέπλευσεν ἐς Πάρον ναυσὶν εἴκοσιν. ἐκεῖθεν δ' ἀνήχθη εὐθὺς Γυθείου ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν τριήρων, ἃς ἐπυρθάνετο Λακεδαιμονίους αὐτόφθι παρασκευάζειν τριάκοντα, καὶ τῶν οἴκαδε κατάπληξ, ὅπως ἢ
- 12 πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχοι. Ἐπεὶ δὲ ἑώρα ἑαυτῷ εὖνεν ἔσαν, καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἡρημένους, καὶ ἰδίᾳ μεταπεμπομένους

βασιλέα. Sc. ἀνήγει, quia ad regem non duxisset.

§. 9. ἐπὶ Θράκης. Rem eandem sed ferius narrari a Diodoro scilicet Olymp. 93. 1. monet Morus. Diodori locus est xiii. 72. ubi Thafum a Thrasybulo et Abdera, Thraciæ urbem, captas narrat. Sed idem jam antea cap. 64. sub Olymp. 92. 4. narraverat, Thrasybulum ad Thraciam missum fuisse, ut civitates recuperaret. Potuit igitur illic usque in annum sequentem commoratus esse; potuit eadem expeditio semel atque iterum suscepta fuisse. Absenti Thrasybulo imperium continuatum fuisse, anno-

tavit Xenophon. cap. 4. Demosthenes contra Leptinem p. 474. ab Ecphanto Thafum traditam et præsidium Laonicum ejectum fuisse ait: sed de tempore non constat inde, quod putabat Wesseling ad Diodorum ii. p. 598. S.

§. 11. ἐπὶ κατασκοπῇ. Eo consilio ut observaret: Cod. Venet. et marg. Steph. ἐπὶ κατασκοπῇ.

τῶν οἴκαδε κατάπληξ. Sc. ἐπὶ κατασκοπῇ, ut observaret redeundi in patriam opportunitatem, cognosceretque, quo animo erga ipsum esset civitas.

§. 12. ἡρημένους. Per synefin intellige τὸς παλίτας ex præc. nomine πόλιος.

τοὺς ἐπιτηδεύεις, κατέπλευσεν ἐς τὸν Πειραιᾶ ἡμέρα, ἣ Πλυντήρια ἦγεν ἢ πόλις, τοῦ ἔδους κατακεκαλυμμένῃ τῆς Ἀθηναῖς· ὃ τινὲς οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι καὶ αὐτῶ καὶ τῇ πόλει. Ἀθηναίων γὰρ ἔδεις ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐδενὸς σπερδαίῃς ἔργα τολμήσαι ἀν' ἀφασαί. Κατα-13 πλέοντος δὲ αὐτῆ, ὃ τε ἐκ τῆ Πειραιῶς καὶ ὃ ἐκ τῆ ἄστεος ὄχλος ἠθροίσθη πρὸς τὰς ναῦς, θαυμάζοντες, καὶ ἰδεῖν βεβλόμενοι τὸν Ἀλκιβιάδην, λέγοντες οἱ μὲν, ὅτι ὡς κρά- τιστος εἴη τῶν πολιτῶν, (καὶ μόνος ἀπελογήθη, ὡς οὐ δι- καίως Φύγοι.) ἐπιβελουθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν ἑλαττον ἐκείνου δυναμένων, μοχθηρότερον τε λεγόντων, καὶ πρὸς τὸ αὐτῶν ἴδιον κέρδος πολιτευόντων· ἐκείνῃ ἀεὶ τό [τε] κοινὸν αὐξόν- τος, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῆ, καὶ ἀπὸ τῆ τῆς πόλεως δυνατοῦ.

ἡμέρα ἣ Πλυντήρια. Plutarchus Alc. cap. 34. scribit, fuisse diem vigesimum quintum mensis Thargelionis. Ergo reditus Alcibiadis cadit adhuc in annum primum, sed exeuntem, olympiadis nonagesimæ tertie; quo eum accidisse quoque, ait Diodorus xiii. 68. Describit eum Athenæus xii. p. 535.

ἀνεπιτήδειον. Plutarchus l. l. rem illuftrat. Δρῶσι δὲ τὰ ἔργα Πραξιεργίδαι ἀπάρρηστα· τὸν τε κόσμον καθελόντες, καὶ τὸ ἔδος καταλύσαντες. Ἔδην ἐν ταῖς μάχαις τῶν ἀποφράδων τὴν ἡμέραν ταύτην ἀπρακτον Ἀθηναῖαι νομίζουσιν. οὐ φιλοφρόνως ἔν οὐδ' εὐμενῶς ἐδόκει προσδε- χομένη τὸν Ἀλκιβιάδην ἢ θεὸς παρακα- λυψοῦσθαι καὶ ἀπελαύνειν αὐτοῦ.

§. 13. λέγοντες οἱ μὲν. Plerique libri habent λέγοντες ὅτι οἱ μὲν. sed de Leonclavii sententia Welfius et Morus illud ὅτι rectius reposuere post οἱ μὲν. Verum ipsa sedes ista aliena indicio est, esse glossema, quod quis sine in margine sine, quod magis placet, inter versus ad explicandum illud ὡς scriperit. Ergo plane delendum putavi. Cæterum huic οἱ μὲν respondere verba οἱ δὲ ὅτι τῶν παρ. initio §. 17, quivis facile videt.

[Scrib. f. λέγοντες οἱ μὲν, ὡς ὅτι κρά- τιστος. Statim verba inclusa, καὶ μόνος etc. tantum aberat, ut pro glossis haberem, ut mihi loquentium consilio

optime congruere viderentur. Frigent ea prolata a Xenoph. ex sua persona. Indicativus autem ἀπελογήθη bene habet, quippe in *re facta*, quamvis supinus sit modus confruendi. Sequitur item ἐσέρησαν et ἠναγκάσθη, ubi nemo scriptorem ipsum loqui putet. Non possunt hæc ex syntaxi Latinorum judicari. F. A. Wolfius.]

ἀπελογήθη. Sic Steph. nam ante Stephanum edebatur ἀπηγγέλη, quod non est absurdum. Haud dubie enim hæc verba spectant, quod §. 10. scripserat auctor, Alcibiadem exulem creatum esse ducem adeoque declaratum innocentem. Sed eadem verba, sine populo tribuas sine historico ipsi, sensum efficiunt minus commodum. Quare tanquam glossema uncinis includenda putavi. Quodsi refers ad populum; referribendum est ἀπολογηθεῖν aut ἀπαγγελεῖν: nam præcedit εἶη.

ἐπιβελουθεῖς δὲ. Scil. εἶη.

μοχθηρότερον. Marg. Steph. μοχθη- ρότερα, non male.

ἐκείνου δ'. Deest δὲ in Junt. Bryl. et delevit Morus.

τὸ κοινόν. Vulgo dant τό τε κοινόν. sed τε profus inutile est, ortum vel ex seq. τότε, vel ex interpretamento τῆ καὶ proximi.

ἀπὸ τῆ τῆς π. δ. Abest ἀπὸ ab Junt. et Bryl.

- 14 ἐφέλοντος δὲ τότε κρίνεσθαι παραχρῆμα, τῆς αἰτίας ἄρτι
γεγενημένης, ὡς ἡσεβηκός ἐς τὰ μυσήρια, ὑπερβαλλό-
μενοι οἱ ἐχθροὶ τὰ δοκῶντα δίκαια εἶναι, ἀπόντα αὐτὸν
15 ἐσέρησαν τῆς πατρίδος. ἐν ᾧ χρόνῳ, ὑπὸ ἀμηχανίας δε-
λεύων, ἠναγκάσθη μὲν θεραπεύειν τὰς ἐχθίστας, κινδυ-
νεύων αἰεὶ παρ' ἐκάστην ἡμέραν ἀπολέσθαι· τὰς δὲ οἰκειο-
τάτας, πολίτας τε καὶ ξυγγενεῖς, καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν
ὄρων ἐξαμαρτάνουσαν, οὐκ εἶχεν ὅπως ὠφελοίη, Φυγῆ
16 ἀπειρογόμενος. ἐκ ἔφασαν δὲ τῶν οἴων περ' αὐτὸς ὄντων
καινῶν δεῖσθαι πραγμάτων, ἐδὲ μετασάσεως. ὑπάρχειν
μὲν γὰρ ἐκ τοῦ δήμου αὐτῷ μὲν, τῶν τε ἡλικιωτῶν πλεον
ἔχειν, καὶ τῶν πρεσβυτέρων μὴ ἐλατῆσθαι· τοῖς δὲ αὐτῷ
ἐχθροῖς, ταῖστος δοκεῖν εἶναι, οἷοις περ' πρότερον, ὑστερον ᾗ

§. 14. τῆς αἰτίας ἄρτι γεγεν. Nam Plutarchus Alc. 19. ταῦτα γὰρ, inquit, ἐν τῇ εἰσαγγελίᾳ γέγραπται. Θεσσαλῷ τῷ Κίμωνος εἰσαγγεῖλαντος Ἀλκιβιάδην ἀσεβεῖν περὶ τῷ θεῷ, h. e. Cere-rem et Proserpinam. Cf. ibid. c. 22. ubi accusationis formula copiose perscripta exstat.

ὑπερβαλλόμενοι—δίκαια εἶναι. Adversarii, dilata in aliud tempus ejus postulacione, quæ justissima esse videbatur, etc.

§. 15. ὑπὸ ἀμ. δελεύων. Necessitate coactus.

ἐχθίστους. Int. Lacedæmonios et Tissaphernem. Nam cum apud illos ob Agidis procerumque odium et invidiam se non tutum esse intellexisset, ad hunc tandem confugit. Thucyd. viii. 45 : Plutarch. Alc. 24.

§. 16. τῶν οἴων περ' αὐτὸς ὄντων. Libri omnes exhibent τῶν οἴων περ' αὐτὸς ὄντων. Sunt qui intelligant ἐδένα αὐτῶν· alii emendant τὸν, οἷον περ' αὐτὸν, ὄντων, putantque locum infra ii. 3. 25. τοῖς, οἷοις ἡμῖν καὶ ὑμῖν, χαλεπὴν πολιτείαν εἶναι δ. fililem nostro. Verum elegantiae et linguæ legibus magis convenire videtur emendatio, quæ est in margine Castal. et Bryl. τὰς οἷος περ' αὐτὸς ὄντας. Sed illa cum nimis a scriptura librorum recederet; Leonclavii correctionem recipiendam putavi. Sensus est: Negabant, talem

virum, qualis Alcibiades esset, novis rebus indignuisse et formæ civitatis mutatione. Z. Equidem ex simili loco ii. 3. 25. legendum censeo τὸν οἷον περ' αὐτὸν ὄντων. Quod nisi rectum est, etiam altero in loco legendum esset: τοῖς οἷοι περ' ἡμῖς καὶ ὑμῖς χαλεπὴν et cet.

αὐτῷ. Sic pro ἑαυτῷ restitui, sensu poscente et hortante Moro.

ταῖστος δ. ε. οἷοις. Pro ταῖστος δ. ε. οἷος recepi Mori emendationem certissimam: nam, ut ex ipso dativo δυνασθεῖσιν, quod perperam in δυνασθέντας mutari voluit Leonclavius, intelligitur, dativi reguntur ab ὑπάρχειν, quod ex superiori membro repeti debet.

[ταῖστος δοκεῖν εἶναι, οἷοις περ' πρότερον etc. Hic longe audacior quam pro ingenio suo fuit Reizius noster. Mihi sic corr. videbatur: οἷος περ' πρότερον δυνασθεῖσιν ἀπολλύναι τὰς βελτίστας, ὑστερον δὲ αὐτοὺς μόνους λειφθέντας etc. Plura dixi in annotatione ad ipsum Reizii programma, quod cum reliquis ejus argumenti prelo revocatum his proximis nundinis accipies. F. A. Wolfius.]

πρότερον ὑστερον δέ. Hæc verba, quæ sensum turbant, delenda puto cum Reizio, Prof. Lipf. Celeb. qui in Epimetrio i. Profodiæ gr. accentus inclinet. hunc locum doctissime et dili-

δυναθεῖσιν ἀπολλύουσι τοὺς βελτίους, αὐτὰς δὲ, μόνους
 λειφθέντας, δι' αὐτὸ τοῦτο ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τῶν πολιτῶν,
 ὅτι ἐτέροις βελτίουσιν οὐκ εἶχον χρῆσθαι. Οἱ δὲ, ὅτι τῶν 17
 παροισχομένων αὐτοῖς κακῶν μόνος αἴτιος εἴη, τῶν τε Φο-
 βερῶν ὄντων τῇ πόλει γενέσθαι μόνος κινδυνεύουσα ἡγεμῶν
 καταστῆναι. Ἀλκιβιάδης δὲ, πρὸς τὴν γῆν ὀρμιοθεῖς, 18
 ἀπέβαινε μὲν οὐκ εὐθέως, Φοβέμενος τῆς ἐχθρῆς· ἐπα-
 ναστὰς δὲ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐσκόπει τῆς αὐτῆς ἐπι-
 τηδεῖς, εἰ παρείησαν. κατιδὼν δὲ Εὐρυπύλομον τὸν 19
 Πεισιάννακτος, ἑαυτῆ δὲ ἀνεψιὸν, καὶ τῆς ἄλλης οἰκείους,
 καὶ τοὺς Φίλους μετ' αὐτῶν, τότε ἀποβὰς, ἀναβαίνει ἐς
 τὴν πόλιν, μετὰ τῶν παρεσκευασμένων, εἴ τις ἄπλοιο, μὴ
 ἐπιτρέπειν. Ἐν δὲ τῇ βελῇ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπολογη- 20
 σάμενος, ὡς ἐκ ἡσεβήκει, εἰπὼν δὲ, ὡς ἡδίκηται, λεχθέν-
 των δὲ καὶ ἄλλων τοιούτων, καὶ ἔθενος ἀντειπόντος, διὰ τὸ
 μὴ ἀναχέσθαι ἀντὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἀναρρήθεῖς ἀπάντων ἡγε-
 μῶν αὐτοκράτωρ, ὡς οἷός τε ἀντὶ σῶσαι τὴν πρῶτην τῆς
 πόλεως δύναμιν, πρότερον μὲν τὰ μυστήρια τῶν Ἀθηναίων

gentissime pertractavit. Fortassis interpolatio originem cepit a scriptura περ. quare hanc particulam non cum Reizio exfulare iussi. Sensus autem totius loci ex interpretatione ejusdem Viri doctissimi est: Nam populum quidem et illi hoc tribuisse, ut æqualibus anteferretur, majoribus natu non posthaberetur, et de inimicis ejus ita existimasse, illos esse tales, qui potentiam in civitate adepti evertere optimum quemque possent: cæterum posteaquam in republica isti jam soli relicti fuissent, necessario iis civis contentos fuisse, meliorum ducum et moderatorum inopia.

§. 17. παροισχομένων κακῶν. Non injuria conquerebantur. nam ejus consilio factum erat, ut Lacedæmonii Syracusanis opem ferrent, Deceliam in Attica munirent, cum Perfarum rege amicitiam facerent et Ioniam a societate averterent Atheniensium. Nep. Alcib. 4. et Plutarch. Alc. 23.

γινέσθαι. Perperam hoc abundare opinatur Stephanus. nam tentus est: quæ metuentia essent ne posthac civitati acciderent mala, horum illum solum videri ducem et auctorem esse creatum. κινδυνεύουσα est optativus: male igitur edd. vett. dant κινδυνεύουσα.

§. 19. Εὐρυπύλομον. Diversum ab illo, qui cum Mantitheo et aliis ad regem Perfarum legatus fuit, supra iii. 13. is enim tertium demum post annum rediit ut cap. 4. 7. ait Noster. Diversus etiam ille Mantitheus videtur ab eo, quem cum Diodoro Hellefponto ducem Alcibiades abiens reliquerat auctore Diodoro xiii. 68. S.

§. 20. πρότερον—κατὰ γῆν. A quo nempe Decelia a Lacedæmonii occupata tenebatur, via sacra, quæ Eleusina ferebat, Iacchum seu pompam sacram deducere non ausi erant Athenienses. Conf. Plutarch. Alc. 34.

κατὰ θάλατταν ἀγόντων διὰ τὸν πόλεμον, κατὰ γῆν
 21 ἐποίησεν, ἐξαγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἅπαντας· μετὰ δὲ
 ταῦτα κατελέξατο στρατιάν, ὀπλίτας μὲν πεντακοσίους καὶ
 χιλίους, ἵππεῖς δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ναῦς δὲ ἑκα-
 τόν. Καὶ μετὰ τὸν κατάπλεον τρίτῳ μηνὶ ἀνήχθη ἐπ’
 Ἄνδρον, ἀφρηκυῖαν τῶν Ἀθηναίων· καὶ μετ’ αὐτοῦ
 Ἀριστοκράτης καὶ Ἀδείμαντος ὁ Λευκολοφίδης συνεπέμφθη-
 22 σαν, οἱ ἡρημένοι κατὰ γῆν στρατηγοί. Ἀλκιβιάδης δὲ
 ἀπεβίβασε τὸ στρατεύμα τῆς Ἀνδρίας χώρας εἰς Γαύριον,
 ἐκδοθησάντας δὲ τοὺς Ἀνδρίας ἐτρέψαντο, καὶ κατέ-
 κλεισαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τινὰς ἀπέκτειναν οὐ πολλὰς, καὶ
 23 τοὺς Λάκωνας, οἳ αὐτόφι ἦσαν. Ἀλκιβιάδης δὲ τρό-
 παῖόν τε ἔσῃσε, καὶ μείνας αὐτοῦ ὀλίγας ἡμέρας, ἐπλευσεν
 εἰς Σάμον· κακῆϊθεν ὀρμώμενος ἐπολέμει.

ΚΕΦ. Ε΄.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, πρότερον τέτων οὐ πολλῶ χρόνῳ
 Κρατησιππίδα τῆς ναυαρχίας παρεληλυθυίας, Λύσανδρον
 ἐξέπεμψαν ναύαρχον. ὁ δὲ, ἀφικόμενος εἰς Ῥόδον, καὶ ναῦς
 ἐκεῖθεν λαβὼν, εἰς Κῶ καὶ Μίλητον ἐπλευσεν· ἐκεῖθεν δὲ
 εἰς Ἐφεσον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε, ναῦς ἔχων ἑβδομήκοντα, μέχρις

[κατὰ γῆν. Per viam sacram, de qua liber Polemonis exstabat olim, auctore Harpocrate in *ιστὰ ὁδός*. Ex *Addendis*.]

§. 21. Ἀριστοκράτης. Diodorus xiii. 69. et Nepos Alc. 7. *Thraſybulum* fuisset tradunt.

Λευκολοφίδου. Vulgo dant *Λευκοροφίδου*, et MS. Venet. *Λευκαφορείδου*. Verum de sententia Hemsterhufii ad Lucian. T. i. p. 157. et Brunkii ad Aristoph. Ran. 1513. restitui scripturam marg. Steph. quæ loco Platonis Protag. p. 98. ed. Dupont. confirmatur; et a Codd. Regiis Paris. teste Brunkio.

§. 22. Γαύριον. Idem castellum vo-

cat Diodorus l. i. *Κάτριον*, male. Livius xxxi. 45. Gaureleon portum Andriorum habet.

ἐτρέψαντο. Scil. οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀλκιβιάδου: quod nomen latet in præc. *στράτευμα*.

καὶ τὴς Λάκωνας. Deest καὶ in edd. vett.

§. 23. ἐπλευσεν εἰς Σ. Plutarchus narrat, Alcibiadem jam eo, quod oppidum Andriorum non ceperit, in reprehensionem incurrisse adversariorum.

§. 1. πρότερον τέτων. H. e. antequam Athenis proficisceretur Alcibiades.

Κῶ. Marg. Leoncl. Κῶν.

ἔκ Κῦρος ἐς Σάρδεϊς ἀφίκετο. ἐπεὶ δὲ ἦκεν, ἀνέβη πρὸς 2
 αὐτὸν σὺν τοῖς ἐκ Λακεδαιμόνος πρέσβεσιν. Ἐνταῦθα δὴ
 κατὰ τε τοῦ Τισσαφέρνης ἔλεγον, ἀπεποιηκῶς εἶη, αὐτῶ
 τε Κῦρου ἐδέοντο, ὡς προθυμοτάτῃ πρὸς τὸν πόλεμον γε-
 νέσθαι. Κῦρος δὲ τὸν τε πατέρα ἔφη ταῦτα ἐπεσαλκέναι, 3
 καὶ αὐτὸς οὐκ ἄλλ' ἐγνωκέναι, ἀλλὰ πάντα ποιήσῃν·
 ἔχων δὲ ἦκειν τάλαντα πεντακόσια· εἰάν ᾗ ταῦτα ἐκλίπη,
 τοῖς ἰδίῳις χρήσεσθαι ἔφη, ἀὶ ὁ πατὴρ αὐτῶ ἔδωκεν· εἰάν ᾗ
 καὶ ταῦτα, καὶ τὸν θρόνον κατακόψῃν, ἐφ' ᾧ ἐκάθητο,
 ὄντα ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν. Οἱ δὲ ταῦτ' ἐπήνευ, καὶ ἐκέ- 4
 λευον αὐτὸν τάξαι τῶ ναύτῃ δραχμὴν Ἀττικὴν, διδάσκον-
 τες, ὅτι, ἀν ἕτος ὁ μισθὸς γένηται, οἱ τῶν Ἀθηναίων
 ναῦται ἀπολείψουσι τὰς ναῦς, καὶ μείω χρήματα ἀναλώ-
 σει. ὁ δὲ καλῶς μὲν ἔφη αὐτῶς λέγειν, οὐ δυνατόν δ' 5
 εἶναι, παρ' ἀ βασιλεὺς ἐπέσειλεν αὐτῶ, ἀλλὰ ποιεῖν. εἶναι
 δὲ καὶ τὰς συνθήκας ἕτως ἐχέσας, τριάκοντα μνᾶς ἐκάστη
 νηὶ τοῦ μηνὸς δίδοναι, ὅσας ἀν βέλωνται τρέφειν Λακε-
 δαιμόνιοι. Ὁ δὲ Λύσανδρος τότε μὲν ἐσιώπησε· μετὰ ᾗ 6
 τὸ δεῖπνον, ἐπεὶ αὐτῶ προπιῶν ὁ Κῦρος ἤρετο, τί ἀν μά-
 λιςα χαρίζοιτο ποιῶν, εἶπεν, ὅτι εἰ πρὸς τ' μισθὸν ἐκάστω
 ναύτῃ ὀβολὸν προσείης. ἐκ δὲ τέττα τέτταρες ὀβολοὶ ἦν 7
 ὁ μισθὸς, πρῶτον δὲ τριῶβλον. καὶ τὸν τε προσφειλόμενον
 ἀπέδωκε, καὶ ἔτι μὲν προέδωκεν, ὥστε τὸ σράτευμα πολὺ
 προθυμότερον εἶναι. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀκρόντες ταῦτα, 8

§. 2. ἐκ Λακεδαιμόνος. Marg. Steph.
 Λακεδαιμόνιοις. Forte hoc præstat, ne
 quis putet nunc primum Lacedæ-
 mone missos advenire, qui contra re-
 deunt a rege fæderis fabulas affe-
 runt cum litteris Cyro. S.

§. 3. ἐφ' ᾧ ἐκάθητο. Plutarchus
 Lyf. 9. habet ἐφ' ᾧ καθήμενος ἐχρημά-
 τισε.

§. 4. ἐκέλευον. Ed. Cast. ἐκέλευσαν,
 minus recte.

ὡς. Hanc particulam, quæ in edd.
 vett. cæteris deest absorpta a præc.

syllaba, revocavimus ex Cast. fed ὅτι
 est in Steph.

ἀπολείψουσι. Hoc ita evenisse tradit
 Plutarchus Lyf. 4.

§. 5. ἐπέσειλεν. Sic Steph. fed edd.
 vett. ἀπέσειλεν, perperam.

§. 7. προσφειλόμενον. Pro προσφ. re-
 cepi lectionem marg. Leoncl. Cæte-
 rum universa pecunia, quam tum
 solvit Lyfandro Cyrus, secundum
 Plutarch. l. l. et Diodor. xiii. 70. fuit
 decem millia Daricorum.

ἀθύμως μὲν εἶχον, ἔπεμπον δὲ πρὸς τὸν Κῦρον πρέσβεις
 9 διὰ Τισσαφέρους. ὁ δὲ ἔπροσεδέχετο, δεομένους Τισσα-
 Φέρους, καὶ λέγοντος, (ἄπερ αὐτὸς ἐποίει πεισθεὶς ὑπ'
 Ἀλκιβιάδου) σκοπεῖν, ὅπως τῶν Ἑλλήνων μηδὲν οἵτινες
 ἰσχυροὶ ᾧσιν, ἀλλὰ πάντες ἀδυνεῖς, αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στα-
 10 σιάζοντες. Καὶ ὁ μὲν Λύσανδρος, ἐπεὶ αὐτῶ τὸ ναυτικὸν
 συνετέτακτο, ἀνελκύσας τὰς ἐν τῇ Ἐφέσῳ ναῦς, ἕσας ἐν-
 νενήκοντα, ἡσυχίαν ἤγεν, ἐπισκευάζων καὶ ἀναψύχων αὐ-
 11 τὰς. Ἀλκιβιάδης ἤ, ἀκῆσας, Θρασύβουλον ἕξω Ἑλλησ-
 πόντου ἤκοντα τειχίζειν Φώκαιαν, διέπλευσε πρὸς αὐτὸν,
 καταλιπὼν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον, τὸν αὐτῷ κυβερνή-
 12 τήν, ἐπισείλας, μὴ ἐπιπλεῖν ἐπὶ τὰς Λυσάνδρου ναῦς. Ὁ
 δὲ Ἀντίοχος, τῇ τε αὐτῷ νηὶ καὶ ἄλλῃ ἐκ Νοτίου εἰς τὸν λι-
 μένα τῶν Ἐφεσίων ἐσπλεύσας, παρ' αὐτὰς τὰς πρῶρας
 13 τῶν Λυσάνδρου νεῶν παρέπλει. ὁ δὲ Λύσανδρος, τὸ μὲν
 πρῶτον ὀλίγας τῶν νεῶν καθελκύσας, ἐδίωκεν αὐτόν. ἐπεὶ
 δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ Ἀντίοχῳ ἐβόησαν πλείοσι ναυσὶ, τότε
 δὴ καὶ πάσας ζυντάζας ἐπέπλει. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ οἱ
 Ἀθηναῖοι, ἐκ τοῦ Νοτίου καθελκύσαντες τὰς λοιπὰς
 14 τριήρεις, ἀνήχθησαν, ὡς ἕκαστος ἠνοίξεν. Ἐκ τέττα δὲ
 ἐναυμάχησαν, οἱ μὲν ἐν τάξει, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διεσπαρμέ-

§. 9. ἄπερ—Ἀλκιβιάδου. Si cum Moro hanc esse parenthesis statuis: non audiri debet Leonclavius, qui putat, ante πεισθεὶς excidisse ποιεῖν.

[Scrib. τῶν Ἑλλήνων μηδένες τινές. Potuiffet eadem significatione dici, ὅπως μηδέ τις τῶν Ἑλλήνων. Sed est pluraliter etiam ἄδυνες, μηδένες, apud Atticos, tum oratores, tum cæteros. Conf. infra v. 4. 20. vii. 1. 23. F. A. Wolfius.]

μηδένες. Sic Castal. quod quamquam fortassis in μηδ' ἕνες feu μηδένες mutari debet: melius tamen esse videtur quam μηδὲν οἵτινες, quod cæteri exhibent libri. Z. At in Edd. Br. et Cast. est μηδέ τινες. Contra in margine L. et Steph. est etiam μηδένες,

quod præfert Morus.

§. 11. Θρασύβουλον. Cf. supra c. 4. §. 9. Cæterum Plutarchus cap. 35. de habitu Alcibiadis ita: ἀπῆρην ἀργυρολογήσαν ἐπὶ Καρίας. Diodorus Clazomenas abiisse ait.

§. 12. καὶ ἄλλη. Diodorus xiii. 71. tradit, cum decem navibus Antiochum fastu inflatum investum in portum Ephesi provocasse Lyfandrum ad prælium. Plutarchus verborum contumeliam addit cap. 35.

§. 13. ἀπάσας. Sic Junt. sed Ald. et Stephan. dant πάσας. Emendatio Mori αὐτὸς πάσας mihi ob elegantiam valde placet.

§. 14. διεσπαρμ. Diodorus habet ἐν ἄδειμῳ τάξει.

ναὶς ταῖς ναυσὶ, μέχρις ἔφυγον, ἀπολέσαντες πεντεκαίδεκα τριήρεις. τῶν δὲ ἀνδρῶν οἱ μὲν πλεῖστοι ἐξέφυγον, οἱ δὲ ἐζωγρήθησαν. Λύσανδρος δὲ, τὰς τε ναῦς ἀναλαβὼν, καὶ τρόπαιον σήσας ἐπὶ τῷ Νοτίῳ, διέπλευσεν εἰς Ἐφεσον, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι εἰς Σάμον. Μετὰ δὲ ταῦτα 15 Ἀλκιβιάδης, ἐλθὼν εἰς Σάμον, ἀνήχθη ταῖς ναυσὶν ἀπάσαις ἐπὶ τὸν λιμένα τῶν Ἐφεσίων, καὶ πρὸ τοῦ στόματος παρέταξεν, εἴ τις βέλοιο ναυμαχεῖν. ἐπεὶ δὲ Λύσανδρος οὐκ ἀντανήγαγε διὰ τὸ πολλαῖς ναυσὶν ἐλατῆσθαι, ἀπέπλευσεν εἰς Σάμον. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὀλίγω ὕστερον αἰρῶσι Δελφίνιον καὶ Ἡϊόνα. Οἱ δὲ ἐν οἴκῳ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ 16 ἠγγέλθη ἡ ναυμαχία, χαλεπῶς εἶχον τῷ Ἀλκιβιάδῃ, οἴομενοι, δι' ἀμέλειαν τε καὶ ἀκράτειαν ἀπολωλέκεναι τὰς ναῦς, καὶ στρατηγούς εἶλοντο ἄλλους δέκα, Κόνωνα, Διομέδοντα, Λέοντα, Περικλέα, Ἐρασινίδην, Ἀριστοκράτην, Ἀρχέστρατον, Πρωτόμαχον, Θρασύλον, Ἀριστογένην. Ἄλ- 17 κιδιάδης μὲν ἔν, πονήρως καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ φερόμενος, λαβὼν τριήρη μίαν, ἀπέπλευσεν εἰς Χερρόνησον, εἰς τὰ ἐαυτοῦ τείχη· μετὰ δὲ ταῦτα Κόνων ἐκ τῆς Ἄνδρος, ζῆν αἶς 18

πεντεκαίδεκα. Eundem numerum tradit Plutarchus *Lys.* 5. sed Diodorus l. i. narrat, naves xxii. amissas esse: in quibus triremem, qua Antiochus vectus fuerit, statim ab initio depressam esse.

§. 15. [εἴ τις βέλοιο ναυμαχεῖν. Vera hæc præsto. Infinitum pronomen, ut omnino interdum de certa persona ponitur, (cf. vii. 1. 24.) ita etiam aptius est in comminatione et provocatione. Idem usus in aliis quoque linguis obtinet. *F. A. Wolfius.*]

Δελφίνιον. Diodorus c. 76. sequente anno a Callicratide captum Chium castellum hoc ait, de quo vide Thucydidem viii. 38. Paulo antea Koepen malebat εἴ τι βέλοιο scilicet Lytander. S.

§. 16. δι' ἀμέλειαν etc. Has criminaciones pro concione protulisse Thraſybulum Thraſonis filium, nar-

rat Plutarchus Alcib. c. 36. Præterea, ut Diodorus xiii. 73. scribit, accusabant Alcibiadem Cumæi: alii amicitiam cum Pharnabazo initam criminabantur.

Λέοντα. Etiam infra cap. 6. §. 16. idem numeratur in decem prætoribus: sed recte spurium esse nomen contendunt viri docti. Nam ipse Xenophon infra cap. 6. §. 30. et cap. 7. §. 1. pro Leonte scribit verum nomen *Lysæ*: similiter quoque Diodorus xiii. 101. pro quo ibidem cap. 74. nomen *Lytaniæ*, haud dubie librarium errore, dicitur.

§. 17. τριήρη. Edd. vett. τριήρην, vitiose.

τὰ ἐαυτοῦ τείχη. Hoc Alcibiadis castellum seu turris fuit ad Bisanthen. Plutarch. Alcib. c. 36. Paſtyen cum Diodoro nominat Nepos cap. 7.

§. 18. Ἄνδρος. Edd. vett. Ἀνάνδρον,

εἶχε ναυσὶν εἴκοσι, ψηφισαμένων Ἀθηναίων, εἰς Σάμον
 ἐπλευσεν ἐπὶ τὸ ναυτικόν. Ἀντὶ δὲ Κόνωνος εἰς Ἄνδρον
 19 ἔπεμφαν Φανοσθένην, τέτταρας ναῦς ἔχοντα. ἔτος, περι-
 τυχῶν δυοῖν τριήρων Θουρίαι, ἔλαβεν αὐτοῖς ἀνδράσι· καὶ
 τοὺς μὲν αἰχμαλώτους ἅπαντας ἔδησαν Ἀθηναῖοι· τὸν δὲ
 ἄρχοντα αὐτῶν Δωριέα, ὄντα μὲν Ῥόδιον, πάλαι δὲ Φυ-
 γάδα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ῥόδου ὑπὸ Ἀθηναίων, κατεψη-
 φισμένων αὐτῷ θάνατον καὶ τῶν ἐκείνου συγγενῶν, — πολι-
 τεύοντα παρ' αὐτοῖς, ἐλέησαντες ἀφῆκαν, ἐδὲ χρήματα
 20 πρᾶξάμενοι. Κόνων δ' ἐπεὶ εἰς τὴν Σάμον ἀφίκετο, καὶ τὸ
 ναυτικὸν κατέλαβεν ἀθύμως ἔχον, συμπληρώσας τριήρεις
 ἑβδομήκοντα ἀντὶ τῶν προτέρων, ἑσῶν πλέον ἢ ἑκατὸν, καὶ
 ταύταις ἀναγόμενος μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, ἄλλοτε
 21 ἄλλη ἀποβαίνων τῆς τ' πολεμίων χώρας, ἐλήϊζετο. Καὶ
 ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνιοι εἰς Σικελίαν στρατεύ-
 σαντες εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τριήρεσι, καὶ πεζῆς στρατιᾶς δώ-
 δεκα μυριάσιν, εἶλον Ἀκράγαντα λιμῶ, μάχη μὲν ἠπλη-
 θύντες, προσκαθεζόμενοι δὲ ἐπὶ τὰ μῆνας.

minus recte, ut sequentia ostendunt.

ψηφισαμένων Ἀθ. Nam, ut narrat Diodorus xiii. 74. Conon, simulatque decem illi prætores creati erant, statim missus est Samum, ut ab Alcibiade classẽm cum imperio reciperet. hinc Noster dicit ἐπὶ τὸ ναυτικόν, ad imperium classis recipiendum.

Φανοσθένην. Andrium, quem etiam peregrinum, Athenienses ducem legerant, teste Platone in Ione, cujus locum transtulit Ælianus V. H. xiv. 5. et Athenæus xi. p. 506. In Platone Codex Venetus similiter Φανοσθένην præbet pro Φανοσθένη. S.

§. 19. περιτυχῶν. Edd. vett. περιελθῶν.

Δωριέα. Vid. ad i. 1. 2.

πάλαι δὲ Φυγάδα. Qui dudum extra fines Atticæ et Rhodi apud Thurios, a quibus civitate donatus erat, errabat propter Athenienses, qui eum ipsiusque cognatos mortis damnarant etc.

πολιτ. παρ' αὐτοῖς. Sc. Θουρίαι, quod ex præc. Θουρίαιν intelligitur. Ante πολιτεύοντα Morus censet excidisse vñ δέ.

ἀφῆσαν. Sic Junt. et Steph. pr. cum Leonclavianis: sed Stephan. posterior recepit Ald. ἀφείσαν. Equidem non ausus sum cum Welf. et Mor. de sententia Leonclavii revocare usitatiorẽ formam ἀφῆσαν. nam ἀνήσαν quoque occurrit Euripid. Ion. 1170 et alias. Vid. Fischer. ad Weller. p. 229.

§. 20. ἀθύμως ἔχον. Causa rei vid. §. 8.

§. 21. ἐν ᾧ Καρχηδ. Diodorus, qui hanc Carthaginensium expeditionem copiose xiii. 80—91. describit, eam refert ad annum sequentem: probatque Dodwellus, quoniam Xenophonem tot hoc anno complexum esse, quæ anno sequenti, etiam exeunte, acciderint.

ΚΕΦ. 5'.

ΤΩ δ' ἐπίοντι ἔτει, ᾧ ἢ τε σελήνη ἐξέλιπεν ἐσπέρας, ΟΙ. 93 $\frac{2}{3}$. καὶ ὁ παλαιὸς τῆς Ἀθηναίων νεῶς ἐν Ἀθήναις ἐνεπρήθη, Πίτιος μὲν ἐφορεύοντος, ἀρχόντος δὲ Καλλίου Ἀθήνησιν, οἱ Λακεδαιμόνιοι, τῷ Λυσάνδρῳ παρεληλυθότος ἤδη τοῦ χρόνου, καὶ τῷ πολέμῳ τετάρτων καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, ἔπεμφαν ἐπὶ τὰς ναῦς Καλλικρατίδαν. Ὅτε δὲ παρεδίδου ὁ Λύ-2 σανδρος τὰς ναῦς, ἔλεγε τῷ Καλλικρατίδῃ, ὅτι θαλατοκράτωρ τε παραδοίη, καὶ ναυμαχία νενικηκώς. ὁ δὲ αὐτὸν ἐκέλευσεν, ἐξ Ἐφέου ἐν ἀριστερᾷ Σάμῃ παραπλεύσαντα, ἧ ἦσαν αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες, ἐν Μιλήτῳ παραδῆναι τὰς ναῦς· καὶ ὁμολογήσειν θαλατοκρατεῖν. Οὐδ' 3 Φαμένου δὲ τῷ Λυσάνδρῳ πολυπραγμονεῖν, ἄλλῃ ἀρχόντος, αὐτὸς ὁ Καλλικρατίδας, πρὸς αἷς παρὰ Λυσάνδρου ἔλαβε ναυσί, προσεπλήρωσεν ἐκ Χίῃ καὶ Ρόδου καὶ ἄλλοθεν ἀπὸ τῶν συμμάχων πενήκοντα ναῦς. ταύτας δὲ πάσας ἀθροίσας, ἔσας τετάρακοντα καὶ ἑκατὸν, παρεσκευάζετο ὡς ἀπαντησόμενος τοῖς πολεμίοις. Καταμαθὼν δὲ ὑπὸ 4 τῶν Λυσάνδρου φίλων κατασασιαζόμενος, οὐ μόνον ἀπροθύμως ὑπηρετῶντων, ἀλλὰ καὶ διαθροῶντων ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅτι Λακεδαιμόνιοι μέγιστα παραπίπτειν ἐν τῷ διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους πολλάκις ἀνεπιτηδείων γιγνομένων,

§. 1. σελήνη ἐξέλιπεν. Luna hoc anno defecit die 15 Aprilis.

Πιτύου. Pro Πίτιος sic rescripti de Stephani sententia: nam idem Ephorus infra ii. 3. 10. dicitur Πιτύας.

καὶ τῷ πολέμῳ τ. κ. ε. ε. Græcitas non minus quam ratio temporum prodit interpolatorem. Cf. supra c. 3. §. 1.

ἔπεμφαν—Καλλικρ. Scil. post diem 20 Septembris munus navarchi iniit.

§. 4. καταμαθὼν—κατασασιαζόμενος. Cum intellexisset se premi etc. Sic Exped. v. 8. 14. κατῆμαθον ἀναστὰς

μόγισ, sensi me vix surgere. Cf. ad Exped. ii. 1. 13.

διαλλάττειν. Post ναυάρχους distinctionem sustuli; genitivi enim ἀνεπιτηδείων γιγνομένων pendent a verbo διαλλάττειν, quod dicitur ut latine permutare aliquem aliquo διαλλάττειν τινὸς τινός scil. ἀντὶ τινός. Ita vero oratio mollius fluit. S.

[πολλάκις ἀνεπιτηδείων γιγνομένων. H. e. ἡρημένων. Vulgata interpunctio præstat. Facile dedeim recte dici, διαλλάττειν ναυάρχους ἐπισολέων: at alterum hoc, διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους

καὶ ἄρτι ξυνιέντων τὰ ναυτικά, καὶ ἀνθρώποις ὡς χρησέον οὐ γινωσκόντων, ἀπείρους δὲ θαλάττης πέμποντες καὶ ἀγνώτας τοῖς ἐκεῖ, κινδυνεύοιεν τι παθεῖν διὰ τῆτο· ἐκ τῆτος ἣ ὁ Καλλικρατίδας, ξυγκαλέσας τὰς Λακεδαιμονίων ἐκεῖ παρόντας, ἔλεγεν αὐτοῖς τοιάδε·

5 Ἐμοὶ ἀρκεῖ, οἴκοι μένειν ἢ εἴτε Λύσανδρος, εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικά βέλεται εἶναι, ἔ κωλύω τὰ κατ' ἐμέ· ἐγὼ δὲ, ὑπὸ τῆς πόλεως ὡς ἐπὶ τὰς ναῦς πεμφθεῖς, οὐκ ἔχω, τί ἄλλο ποιῶ, ἢ τὰ κελεύόμενα, ὡς ἀν δύνωμαι κράτισα. ὑμεῖς δὲ, πρὸς ἃ ἐγὼ τε Φιλοτιμῆμαι, ἢ ἡ πόλις ἡμῶν αἰτιάζεται, (ἴτε γὰρ αὐτὰ, ὡσπερ καὶ ἐγὼ) ξυμβουλεύω τὰ ἄριστα ὑμῖν δοκῶντα εἶναι περὶ τοῦ ἐμὲ ἐνθάδε μένειν, ἢ οἴκαδε ἀποπλεῖν, ἐρῶντας τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε.

6 Οὐδένος δὲ τολμήσαντος ἄλλο τι εἰπεῖν, ἢ τοῖς οἴκοι πείθεσθαι, ποιεῖν τε ἐφ' ἃ ἦκει, ἐλθὼν παρὰ Κῦρον, ἦται μισθὸν τοῖς ναύταις. ὁ δὲ αὐτῷ εἶπε, δύο ἡμέρας ἐπιχεῖν.

7 Καλλικρατίδας δὲ, ἀχθεθεὶς τῇ ἀναβολῇ, καὶ ταῖς ἐπὶ τὰς θύρας φοιτήσεσιν ὀργισθεῖς, καὶ εἰπὼν, ἀθλιωτάτης

ἀνεπιτηδείων ἡρημένων, mihi laborare videtur a grammatica subtilitate. F. A. Wolfius.]

ἀπείρους δὲ θαλ. In libris deest δὲ, abfcriptum a littera sequente. Hinc Stephanus in ed. pr. legi jubet καὶ ὅτι, quod probavit Leonclavius et recepit Wolfius. sed facilius est emendatio Stephani in ed. sec. quam recepimus.

ἐκ τῆτος δὴ. Pro δὲ ex marg. Leonclav. restitui δὴ, quod apodofeos ratio requirit. Sic v. c. Cyrop. vi. 2. 24. etiam occurrit ἐκ τῆτος δὴ.

§. 5. ὑμεῖς. Cast. et Br. ὑμᾶς.

[ὑμεῖς δὲ, πρὸς ἃ ἐγὼ etc. Solis Stephani lectionibus, ξυμβουλεύετε et ἐρῶντα, locum puto latis emendatum, Morique V. C. explicationem tenendam esse. Convenit etiam dicentis animo minatio subiecta, ἐρεῖν τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε. Verbis autem, apto lo-

co interjectis, ἴτε γὰρ etc. Callicratidas teste significat, se pulchre reicisse militum rumusculos. F. A. Wolfius.]

πρὸς ἃ ἐγὼ—αἰτιάζεται. Habita ratione partim studii mei, quo ego omnibus viribus fevor ad mandata patriæ exsequenda, partim reprehensionis qua civitas nostra carpitur, quod sæpe navarchos rei navalis imperitos mittat. Correctio Leonclavii αἰτεῖται, pro αἰτιάσεται, profus sensum turbat. Z. Koerpen ante πρὸς ἃ inferebat οἷς et deinceps legebat: ἐρῶντες κατὰ τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε.

ξυμβουλεύετε ἀρ. Sensu poscente cum Wolfio recepi emendationem Stephani pro ξυμβουλεύω τὰ ἀρ. et mox ἐρῶντα pro vulg. ἐρῶντας pro quo ed. Cast. et Br. dat ἐρῶντας. Nam ἐρῶντα refertur ad ἐμὲ, ut sensus oriatur: ut domi exponam conditionem rerum apud exercitum.

εἶναι τοὺς Ἕλληνας, ὅτι βαρβάρους κολακεύουσιν ἕνεκα ἀργυρίου, Φάσκων τε, ἣν σωθῆ οἴκαδε, κατὰ γε τὸ αὐτῶ δυνατὸν διαλλάξαι Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους, ἀπέπλευσεν εἰς Μίλητον. καὶ κείθεν πέμψας τριήρεις εἰς Λακεδαιμόνα ἐπὶ χρήματα, ἐκκλησίαν ἀθροίσας τῶν Μιλησίων, τάδε εἶπεν·

Ἐμοὶ μὲν, ὦ Μιλήσιοι, ἀνάγκη, τοῖς οἴκοι ἄρχουσι πείθεσθαι· ὑμᾶς δὲ ἐγὼ ἀξιῶ προθυμοτάτους εἶναι εἰς τὸ πόλεμον, διὰ τὸ οἰκῆντας ἐν βαρβάροις πλεῖστα κακὰ ἦδη ὑπὸ αὐτῶν πεπονθέναι. δεῖ δὲ ὑμᾶς ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἄλλοις 9
 συμμάχοις, ὅπως ἂν τάχιστα τε καὶ μάλιστα βλάβωμεν τοὺς πολεμίους, ἕως ἂν οἱ ἐκ Λακεδαίμονος ἤκωσιν, ἕς ἐγὼ ἔπεμψα χρήματα ἄζοντας· ἐπεὶ τὰ ἐνθάδε 10
 ὑπάρχοντα Λύσανδρος Κύρω ἀποδῆς, ὡς περὶ τὰ ὄντα, οἴχεται. Κύρος δὲ, ἐλθόντος ἐμῶ ἐπὶ αὐτὸν, αἰεὶ ἀνεβάλλετό μοι διαλεχθῆναι, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὰς ἐκεῖναις θύραις Φοιτῶν οὐκ ἠδυνάμην ἑμαυτὸν πείσαι. ὑπὸ ἰσχυρῶν δὲ ὑμῖν, 11
 ἀντὶ τῶν συμβάντων ἡμῖν ἀγαθῶν ἐν τῷ χρόνῳ, ὧ ἂν ἐκεῖνα προσδεχόμεθα, χάριν ἀξίαν ἀποδώσειν. Ἀλλὰ ζῆν τοῖς Θεοῖς δεῖξωμεν τοῖς βαρβάροις, ὅτι, καὶ ἄνευ τοῦ ἐκεῖνους θαυμάζειν, δυνάμεθα τῆς ἐχθρῆς τιμωρεῖσθαι.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἶπεν, ἀνιστάμενοι πολλοὶ, καὶ μάλιστα 12
 οἱ αἰτιαζόμενοι ἐναντιῶσθαι, δεδιότες εἰσηγῆντο πόρον χρημάτων, καὶ αὐτοὶ ἐπαγγελθόμενοι ἰδία. λαβὼν δὲ ταῦτα

§. 7. κατὰ γι. Vulgo dant κατὰ τι, præter Leonclavium et Welf. qui τι plane omiserunt. nos Mori emendationem secuti sumus. Z. Cæterum recte monet Cicero Offic. i. 30. verusitissimum et patientissimum Lylandrum accepimus, contraque Callicratidam, qui præfectus classis proximum post Lylandrum fuit.

§. 9. οἱ ἐκ Λακεδαίμ. Marg. Steph. οἱ Λακεδαιμόνιοι. quod est glossema.

§. 11. συμβάντων ἡμῖν. Sic edd.

Hal., Cast. et Steph. fec. pro vitioso ὑμῖν, quod ex Junt. in Ald. et inde in Steph. pr. venerat: unde etiam Leonclavianæ exhibent idem.

ἐκεῖνα. Pecunias Lacedæmone mittendas.

δείξωμεν. Cast. δεῖξωμεν.

ἐκεῖνους θαυμάζειν. Idem apud Plutarch. Lys. c. 6. barbaros dicit πολλοὺ μὲν χρυσίον, ἄλλο δ' ὄδιν καλὸν ἔχειν.

§. 12. οἱ αἰτιαζόμενοι ἐναντ. Vid.

§. 4.

ἐκεῖνος, καὶ ἐκ Χίου πενταδραχμίαν ἐκάσῳ τῶν ναυτῶν
 ἐφοδιασάμενος, ἔπλευσε τῆς Λέσβου ἐπὶ Μήθυμναν, πο-
 13 λεμίαν ἔσαν. Οὐ βεβλομένων ἢ τῶν Μηθυμναίων προσ-
 χωρεῖν, ἀλλ' ἐμφρέρων ὄντων Ἀθηναίων, καὶ τῶν τὰ
 πράγματα ἔχόντων ἀτήικιζόντων, προσβαλὼν αἰρεῖ τὴν
 14 πόλιν κατὰ κράτος. τὰ μὲν ἔν χρέματα πάντα δῆρ-
 παζον οἱ στρατιῶται, τὰ δὲ ἀνδράποδα πάντα ξυνήθροισεν
 ὁ Καλλικρατίδας ἐς τὴν ἀγοράν· καὶ κελεύοντων τῶν ξυμ-
 μάχων ἀποδοῦσθαι καὶ τοὺς Μηθυμναίους, ἐκ ἔφη, ἑαυτῶ
 γε ἄρχοντας, ἐδένα Ἑλλήνων ἐς τὸ κείναι δυνατόν ἀνδρα-
 15 ποδιᾶσθαι. Τῇ δὲ ὑστεραία τοὺς μὲν ἐλευθέρους ἀφῆκε,
 τὰς δὲ τῶν Ἀθηναίων φρερῶ καὶ τὰ ἀνδράποδα τὰ δέλα
 πάντα ἀπέδοτο· Κόνωνι δὲ εἶπεν, ὅτι παύσει αὐτὸν μοι-
 χῶντα τὴν θάλατταν. κατιδὼν δὲ αὐτὸν ἀναγόμενον ἄμα
 τῇ ἡμέρᾳ, ἐδίωκεν, ὑποτεμνόμενος τὸν ἐς Σάμον πλῆν,

§. 13. τὰ πράγματα ἐχ. Intelli-
 guntur Principes civitatis, qui opibus
 et divitiis valent. Conf. Abreschii
 Animad. ad Æschyl. p. 13.

κατὰ κράτος. Sed Diodorus xiii.
 76. prodicionem nonnullorum com-
 memorat; inhumanitatem in Athe-
 nientes omittit.

§. 14. δῆρπαζον. Marg. Stephan.
 διήρπασαν.

ἑαυτῶ. Edd. vett. αὐτῶ.

τῶ κείναι. Pro τὸ κείναι, hortatu Leon-
 clavii, rescripti formam Atticorum.

§. 15. τὰς δὲ. Marg. Leoncl. τὰς
 τε, perperam. Z. Fr. Portus emen-
 dabat: καὶ τὰς τῶν Ἀθ. φρ., τὰ δὲ
 ἀνδρ. ne sibi Xenophon ipse esset con-
 trarius, qui neminem Græcorum in
 servitutem redactum iri dixerat ex
 persona Callicratidæ. Idem voluit
 auctor lectionis in margine Leonclav.
 propositæ.

[τὰς δὲ τῶν Ἀθηναίων.— Inest adhuc
 difficultas quædam. Parum hæc con-
 gruunt illis, ἐδένα Ἑλλήνων ἀνδραπο-
 διᾶσθαι. An ibi Callier. tacitus ex-
 cepit hostes? Vix id putem. Vide
 ergo, ne forte verba, τοὺς δὲ τῶν Ἀθη-
 ναίων φρ. sint glossæ istorum, τὰς
 μὲν ἐλευθέρους, quæ ad utrosque spec-

tant, ad Methymnæos et ad Atheni-
 enses. F. A. Wolfus.]

μοιχῶντα τ. θάλ. Plutarchus vol.
 x. p. 525. ed. R. explicat: αἰσχερῶς καὶ
 κρύφα πειρᾶν καὶ παραβιάζεσθαι τὴν
 θάλατταν. Equidem verterim: maris
 dominium alienum, quippe quod esset
 Lacedæmoniorum, sibi contra jus fasque
 artibus malis sibi arrogare. De re ipsa
 vid. cap. præced. §. 20.

ἀναγόμενον ἄμα. Conon cum Me-
 thymnam, cui ad opem ferendam
 profectus erat, captam esse cognov-
 isset, ad intulam quandam ex num-
 bero earum quæ centum vocantur,
 prope Samum sitæ, pernoctavit. In-
 de postridie mane solvit ut certamen
 cum classe hostium, quæ multitudine
 navium longe superabat, subterfuge-
 ret. Vid. Diodor. xiii. 77.

ὑποτεμνόμενος τ. Intercludens Cononi
 cursum ad Samum. Suidas vero verba
 ὑποτεμν. τὸν πλῆν interpretatur διὰ τῶν
 συντομωτάτων πλῆων, ἵνα καταλάβῃ τὸν
 διακόμενον. Falsus, uti docet Morus.
 Cæterum Diodorus cap. 78. Cononem
 cum 40 navibus, ait, ad Mitylenem
 effugisse, reliquas 30 ab hostibus
 in terram compulsas fuisse, qui-
 bus deinde relictis milites et nautæ

ὅπως μὴ ἐκεῖσε Φύγη. Κόνων δ' ἔφευγε ταῖς ναυσὶν εὖ 16
 πλεῖσαις, διὰ τὸ ἐκ πολλῶν πληρωμάτων ἐς ὀλίγας ἐκ-

Mitylenem se contulerint. Conon statim aditum ad portum obstruit, quem dum hostes vi intrare conantur, pugnat Conon ex navibus in aditu portus stantibus, quem tandem occupant Lacedæmonii. Sed reliqua explicare et cum Xenophonte comparare non licet, nisi situm locorum bene cognitum habeas, ad quem in sequentibus etiam lector attendere debet. Igitur de natura et situ locorum ita Diodorus xiii. 79. ὁ γὰρ εἰσπλευσ, ὑπὲρ ἣ διηγωνίζοντο, λιμένα μὲν εἶχε καλὸν, ἐκτὸς δὲ πόλεως ἔστιν. ἡ μὲν γὰρ ἀρχαία πόλις μικρὰ νησὸς τίς ἐστιν ἡ δ' ὑπερὸν προσηκουμένη ἐπὶ τῆς ἀντιπύρραν ἐστὶ Λέσθου, ἀνὰ μέσον δ' αὐτῶν ἔστιν εὐριπος στενὸς, καὶ ποιῶν τὴν πόλιν ὀχυράν. Ad quem locum Wesseling attulit locum Strabonis xiii. p. 917. quem simul emendavit hunc: Ἐχει δ' ἡ Μιτυλήνη λιμένας δύο, ὧν ὁ νότιος κλείστος τριήρεσι καὶ ναυσαδμῶν ναυσὶ πενήκοντα. ὁ δὲ βόρειος μίγας ἔχει βαδύς χόματι σκεπαζόμενος. πρόκειται δ' ἀμφοῖν νησίον μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι συνοικέμενον. Paulanias viii. p. 662. Megalopolin, ait, dividi medio fluvio Helifonte, quemadmodum Cnidum et Mitylenem δίχα οἱ εὐριποὶ νέμουσιν. Infula igitur partem urbis ipsius facere dicitur a Paulania et Strabone, cum in Diodoro dubium sit, an habitationes hominum habuerit. Euripum ipsum τῶν Μιτυληναίων appellat Xenophon infra §. 22. Contra Aristoteles sæpiuscule τῶν Πυρραίων. Ita in Hist. Anim. v. 15. ἐν εὐρίπῳ τῶ τῶν Πυρραίων. Ita enim recte emendavit Gesner Histor. Aquatil. p. 1107. cum vulgo legatur ἐν εὐρίπῳ τῶν Πυρραίων. In Codice B. Rhenani est scriptum Πυρραίων. In Alberti versione est: in mari quod vocatur Oriox, quod rubrum mare vel potius orientale vocamus. In versione Thomæ Cautimpratenfis vetusta est: in nigro ponte piræneorum. Antigonus Carystius Mirabil. c. 171. ex Phania Erefio habet τὴν τῶν Πυρραίων λίμνην, ὅταν ἀναξερανθῆ κἀεσθαι. Ita enim recte Meurfius vulgatum Πυραίων emendavit. Iterum Aristoteles H. A. ix. 37. ἐκ δὲ τοῦ Εὐρίπου τοῦ ἐκ Πυρίας, ubi recte Gaza: de Euripo Pyrrhæo, ex quo Sylburgius emendavit εὐρίπου τοῦ Πυρ-

ραίου. quod recepit Camus, vel τῶν Πυρραίων, quod equidem probo. In Codice Mediceo et versione Thomæ est Πυρία. Deinde ubi est: περὶ δὲ τὴν Λέσθου καὶ τὰ πελάγια πάντα καὶ τὰ εὐριπῶδη, τίκεται ἐν τῷ Εὐρίπῳ. Ubi codex Thomæ rectius habuit scriptum omiffis verbis περὶ δὲ τὴν Λ. sic: πάντα δὲ τὰ πελάγια καὶ τὰ εὐριπῶδη τίκεται ἐν τῷ εὐρίπῳ. Tertius est locus de Generat. Animal. iii. sub finem: ἐπεὶ γὰρ Χῖοι τινες ἐκ Πύρρας τῆς ἐν Λέσθου τῶν ὁσρέων διεκόμεσαν ζῶντα ἔεις τόπους τῆς Θαλάττης τινὰς εὐρωπιώδεις ἔχει ὁμόρους ἀφίεσαν. Ubi versio Thomæ vetusta habet: Quidam enim ex Pirra—in loca fluxibilia et lutosa. Legit ergo olim aliter scriptum, ut etiam Gaza, qui loca quædam maris reciproci æstus, ut luto similia habet. Uterque εὐριπῶδεις habuit scriptum; ὁμόρους quomodo fit ex vestigiis veteris scripturæ emendandum, nondum excogitavi. Cæterum si cum Thoma nomen Χῖοι omittas, habes et hic Pyrrham Lesbi cum euripo suo memoratam. Pyrrham urbem a mari haustam, et suburbium ejusdem nominis reliquum fuisse, e Strabone l. c. discimus. Quo tempore infortunium acciderit, ignoro; sed Πυρραίας tamen sæpiuscule memoratos, et fere ubique a librariis vitiatos reperio. Ita Diodorus xiii. 100. Eteonicum omiffa Mitylenæ oppugnatione copias terrestres duxisse, ait, in urbem sociam εἰς τὴν Πυρραίων πόλιν. Urbem Pyrrham ferius idem Diodorus xvii. 29. sub Olympiade iii. 3. commemoravit. Equidem cur Euripus dicatur τῶν Πυρραίων, et an diversus ab euripo Mitylenæorum, quod tamen vix credo, equidem fateor me nescire; hoc tamen ex locis allatis patet, ad urbem Mitylenem portumque urbi vicinum navigantibus nullum alium aditum patuisse nisi per euripum. Conon igitur postquam per euripum ingressus naves suas sub moenia urbis in portum contraxisset, euripum ejusque aditus obstruere conatur, ne Callicratidæ ingressus pateret, quem tamen ille perripuit, et naves suas in portu altero, ab urbe remoto, collocavit, atque adeo τὸν ἐκπλοῦν Cononi præcludere potuit, ut Conon illi τὸν

- λελέχθαι τοὺς ἀρίστους ἐρέτας· καὶ καταφεύγει εἰς Μιτυλήνην τῆς Λέσβου, καὶ ζῶν αὐτῷ τῶν δέκα στρατηγῶν Λέων καὶ Ἐρασινίδης. Καλλικρατίδας δὲ ζυνεισέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα, διώκων ναυσὶν ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα.
- 17 Κόνων δὲ, ὡς ἔφθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν κατακλυθεῖς, ἠναγκάσθη ναυμαχῆσαι πρὸς τῷ λιμένι, καὶ ἀπώλεσε ναῦς τριάκοντα· οἱ δὲ ἄνδρες εἰς τὴν γῆν ἀπέφυγον· τὰς δὲ λοιπὰς τῶν νεῶν, τετταράκοντα ἕσας, ὑπὸ τῷ τείχει

εἴσπλυν i. e. euripi aditum occludere conatus est. Ex his omnibus apparere puto verba Xenophontis: ζυνεισέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα esse intelligenda de portu remoto ab ipsa urbe, in aditu euripi et forte in adversa infula fito. Contra Conon occupaverat portum interiorē sub ipsa urbe. Conclusus igitur in hoc portu recte dici potest κατακλεισθεῖς ὑπὸ τῶν πολεμίων §. 17. ubi disputationem Zeunii vulgatam defendentis nec intelligo nec probō. Cæterum pugnam et victoriam Cononis, quæ hæc præcefferat, cum Diodoro xiii. 77. narrat Polyænus i. 48. 2. S.

§. 16. [Theophrastus H. P. 3. 10. Lesbī τὸ Πυρραίων ὄρος πρυαῖδες memorat, unde Plinius 16. f. 19. ut in Lesbō accidit incendio nemore Pyrrhæo. Idem 31. f. 7. in Pyrrhæa flumen, quod Aphroditium vocatur, steriles facit; ubi Codices quidam *Pyrrha*. Theophrastus de Causis Pl. 2. 8. περὶ τὴν Πύρραιον. Athenæus 2. p. 41. ex Theophrasto habet ἐν Πύρρῃ. Thucydides nominat iii. 18. loci situm signat c. 25. ubi Lacedæmonius Salathus, auxilio veniens Mitylenæis obsessis, Pyrrham advenit, καὶ ἐξ αὐτῆς περὶ κατὰ χαράδραν τινὰ, ἢ ὑπερβατὸν ἦν τὸ περιτείχισμα, διαλαδῶν ἐσέρχεται εἰς τὴν Μιτυλήνην. Atqui Athenienses, auctore eodem c. 6. περιορμισάμενοι τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως ἐτείχισαν στρατόπεδα δύο ἐκατέρωθεν τῆς πόλεως, — τὸ δὲ περὶ τὰ στρατόπεδα οὐ πολὺ κατείχον οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς δὲ γῆς τῆς ἄλλης ἐκράτουν οἱ Μιτυληναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι Λέσβιοι. Cum reliquos nominat Lesbios, manifestum est, eum de nova urbe loqui. Igitur Pyrrha sita erat juxta novam urbem, atque inde per χαράδραν

nescio quam, et per castra munita Atheniensium pervasit clam Salathus. Alius est locus Thucyd. viii. 23. ubi Astyochus Chio advectus ἀφικνεῖται εἰς τὴν Πύρραν, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑπεραίᾳ εἰς Ἐρεσον, ἔνθα συνδάνεται, ὅτι ἢ Μιτυλήνην ἐάλασκεν. Sed inde parum proficimus ad situm urbis investigandum. Ex Addendis.]

Λέων καὶ Ἐρασινίδης. Hæc nomina merito suspecta videntur Moro. nam Leontem non fuisse in numero decem illorum prætorum, diximus supra ad cap. 5. §. 16. Deinde nec Erasnides, cum paulo post prælio ad Arginusas interfuerit §. 29. una cum Conone hic obsessus esse videtur, nisi statuas, eum in ea nave effugisse, quæ manibus hostium elapsa pervenerit Athenas §. 22. Contra Archestratum, unum ex decem prætoribus, cum Conone inclusum esse et in oppido Mitylenæo obisse, ex loco Lyfiæ p. 701. ed. R. probat Morus. Quare pro verbis, *Leon et Erasnides*, aut certe pro nomine *Leontis*, nostro loco reponendum esse videtur *Archestrati* nomen.

§. 17. πολεμίων. Revocavi Porti Leonclaviique emendationem exemplo Welfii: nam scripturam librorum πολιτῶν facile damnat rei natura. Mitylenæi enim cum ipsis Atheniensibus faciebant: hostes vero, qui ζυνεισέπλευσαν εἰς τὸν λιμένα, recte hic antevertisse Cononemque ab aditu in portum prohibere conati esse dici possunt. Quare nec est quod cum eodem Porto κατακλυθεῖς mutemus in κατακλεισθεῖς. De situ loci et hac pugna vid. Diodorus xiii. 79.

ἠναγκάσθη] Scil. ne arceretur ab oppido.

ἀνείλκυσε. Καλλικρατίδας δὲ, ἐν τῷ λιμένι ὀρμισά- 18
 μενος, ἐπολιόρκει ἐνταῦθα, τὸν ἔκπλυν ἔχων. καὶ κατὰ
 γῆν μεταπεμφόμενος τῆς Μηθυμναίης πανδημῆι, καὶ ἐκ
 Χίου τὸ φράτευμα διεβίβασε· χρήματά τε παρὰ Κύρου
 αὐτῷ ἦλθεν. Ὁ δὲ Κόνων, ἐπεὶ ἐπολιορκεῖτο καὶ κατὰ 19
 γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ σίτων ἐδαμόθεν ἦν εὐπορη-
 σαι, οἱ δὲ ἄνθρωποι πολλοὶ ἐν τῇ πόλει ἦσαν, καὶ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἐκ ἐβουλήθη, διὰ τὸ μὴ πυνθάνεσθαι ταῦτα, κατελ-
 κύσας τῶν νεῶν τὰς ἀριστα πλεῖστας δύο, ἐπλήρωσε πρὸ
 ἡμέρας, ἐξ ἀπασῶν τῶν νεῶν τῆς ἀρίστες ἐρέτας ἐκλέξας,
 καὶ τοὺς ἐπιβάτας ἐς κοίλην ναῦν μεταβιβάσας, καὶ τὰ
 παραρρήματα παραλαβῶν. Τὴν μὲν ἔν ἡμέραν ἔτως ἀν 20
 εἶχον. ἐς δὲ τὴν ἐσπέραν, ἐπεὶ σκότος εἶη, ἐξεβίβασεν, ὡς

§. 18. ἔχων. H. e. κατέχων, obti-
 nens ostium portus.

ἐκ Χίου. Edd. vett. ἐκ τῆς Χίου.

§. 19. παραβιβάων. Loco τῆ παραλα-
 βῶν, sentu polcente, restitui emenda-
 tionem Stephani et Leonclavii. Nam
 παραρρήματα, quæ Suidas interpreta-
 tur δέρρις, σκεπάσματα, h. e. cilicia,
 pelles, stragulae, atque Pollux quoque
 i. 120. ad navis armamenta refert
 δέρρις et διφθέρας, videntur hunc ha-
 buisse usum, ut *opranza* navem aut in
 ancoris stantem aut in littus subduc-
 tam adversus tempestatis injuriam
 defenderent. Quare hic Conon facie-
 le, iisdem ad milites et remiges te-
 gendos usus, hostes, cum non esset
 res nova et insolens, fallere potuit.
 Verum, ni fallor, quando navis ad
 prælium instruebatur, eadem coria
 rejecta et parietibus aptata navem
 muniebant contra ictus et tela hosti-
 um. Vid. Pollux l. 1. Atque sic in-
 telligendum puto locum ii. 1. 22. ubi
 τὰ παραβλήματα παραβάλλειν Lyfan-
 der classē ad præliandum instruens
 dicitur.

[Usū τῶν παραρρημάτων et παρα-
 κλημάτων non rectius tradidi quam
 Morus. Igitur primum lector me-
 minisse debet, naves cataphractas
 seu testas intelligi. In hunc usum
 adhibebantur δέρρις καὶ διφθέρας a Pol-
 luce memoratæ i. sect. 93. et x. f.

134. Thucydides παραφράγματα et
 παραπετάσματα vocat. Polyænus iii.
 10. 13. δέρρις et φράγμα καταλαμβάνειν
 dixit in eodem usu; ubi recte
 Casaubonus ex Xenophonte emenda-
 vit καταβάλλειν. Recte H. Stephanus
pluteos interpretatus est. Firmat lo-
 cus Cæsar's de B. Civili iii. 24. qui
 ipsam adeo rem egregie illustrat:
 "Antonius virtuti militum confusus
 scaphas navium magnarum circiter
 sexaginta cratibus pluteisque contex-
 it, iisque milites delectos imposuit,
 atque eas in litore pluribus locis se-
 paratim disposuit, navesque triemes
 duas per causam exercendorum re-
 migum ad fauces portus prodire ius-
 sit. Has cum audacius progressas Li-
 bo vidisset, sperans intercipi posse,
 quadriemes quinque ad eas misit.
 Quæ cum navibus nostris appropin-
 quassent, nostri veterani in portum re-
 fugiebant; illi studio incitati, incau-
 tius sequebantur. Jam ex omnibus
 partibus subito Antonianæ scaphæ
 signo dato se in hostes incitaverunt
 etc." Quæ narratio plane explicat
 consilium Cononis. Ex Addendis.]

§. 20. ἀνεῖχον. Pro ἀν εἶχον recepi
 scripturam edit. Stephan. secundæ et
 Welfianæ. Nam ἀν hic profusus alieno
 est loco, atque ἀνεῖχον, tolerabant, effi-
 cit sensum percommodum.

μὴ καταδήλως εἶναι τοῖς πολεμίοις ταῦτα ποιῶντας. τῇ πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ, ἐσθόμενοι σῖτα μέτρια, ἐπειδὴ ἤδη μέσον ἡμέρας ἦν, καὶ οἱ ἐφορμῶντες ὀλιγώρως εἶχον, καὶ ἔνιοι ἀνεπαύοντο, ἐξέπλευσαν ἔξω τῷ λιμένος, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ Ἑλ-
 21 λήσποντον ἄρμησεν, ἡ δὲ ἐς τὸ πέλαγος. Τῶν δὲ ἐφορμῶντων ὡς ἕκαστοι ἤνοιγον, τὰς τε ἀγκύρας ἀποκόπτοντες καὶ ἐγειρόμενοι ἐβόηθον τεταραγμένοι, τυχόντες ἐν τῇ γῆ ἀριστοποιέμενοι· ἐσθάντες δὲ ἐδίωκον τὴν ἐς τὸ πέλαγος ἐφορμήσασαν, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ δύνοντι κατέλαβον· καὶ κρατήσαντες μάχῃ, ἀναδησάμενοι ἀπῆγον ἐς τὸ στρατόπε-
 22 δον αὐτοῖς ἀνδράσιν. Ἡ δ' ἐπὶ τῷ Ἑλλησπόντῃ Φυγῆσα

ταῦτα ποιῶντας. H. e. cum e nave in littus escenderent et inde ad navem redirent, forte frumenti importandi causa. Z. Causam frumenti importandi etiam Morus edidit, eamque fibi reperisse visus est in verbis ἐσθόμενοι σῖτα. Verum militum causa omnia fiunt furtim, ne numerus eorum desideratus suspicionem faceret hosti. Ante diem imponuntur milites, et in alveo navis sub catastromate conduntur, ne conatum aufugiendi hostis suspicetur, si interdium hæc apparentur. Noctu milites emittit iterum, ut recreentur. Sed inspicimus et comparemus Polyænum i. 48. 4. quem a Xenophonte in quibusdam discedere admonuit Morus. Scilicet in eo abit, quod utramque navem effugisse ait; sed hæc in isto auctore solennis est negligentia. Cætera fideliter ex Xenophonte transfulisse videtur. Quæ vero discrepant, ducta sunt ex lectione dubia vulgari. Ita enim ille: καὶ ἀσπᾶσας δύο—καὶ τὰς ἀρίστους ἀπὸ τῶν πληρωμάτων ἐρέτας ἐμβιβάσας ὅσα χρὴ ἐξείργασμένους, κελύσας ἐν τοῖς σκάφῃσιν ἡσυχάζειν (hoc est in Xenophonte ἀνεῖχον) ἐσπῆρας προϊήσης θεασάμενος τὰς παραφυλάσσοντας ἀνὰ τὴν γῆν ἐσκεδάσμενους. Ubi primum animadvertit hominis fociardiam et negligentiam in exscribenda, qui sub vesperam gesta dicat, quæ medio die facta sunt. Verum dignissimum annotatione est, quod ille subito σκάφη dicit, quas antea ναῦς ταχυναυτῶσας dixerat. Nescio

κοίλην ναῦν an παραρῆματα interpretari ita voluerit. Equidem hæc postrema eadem puto quæ alibi sunt παραβλήματα. S.

ἐσθόμενοι. Brodæus mavult ἐνθόμενοι, sed necessitatem non video ullam.

ἐφορμῶντες. Esse qui hic legant ἐφορῶντες et mox ἐφορῶντων pro ἐφορμῶντων, tradit Leonclavius. Hanc five conjecturam five lectionem five potius interpretamentum scripturæ veræ temere recepit Welfius. Nam ἐφορμῶν dicitur in nautis, qui in statione positi observant hostem. Hinc Polyænus, qui idem hoc Cononis strategema memorat i. 48. 4. ἐφορμῶντας et παραφυλάσσοντας tanquam idem valentes inter se permutat: atque Pollux i. 122. ἐφορμῶν quoque interpretatur φυλάττειν.

ἐξέπλευσαν. Aliorum lectio ἐξέπλευσεν facile damnatur a præc. ἐσθόμενοι. Ergo cum Moro secutus sum ed. Stephan. secundam.

Ἑλλησπόντον. Marg. Steph. Ἑλλησπόντος. Sic est paulo post §. 22.

[ἐπὶ Ἑλλησπόντῃ unice verum est propter ipsam sermonis legem. F. A. Wolfius.]

§. 21. δύνοντι. Ibid. δύναντι. Paulo antea malim ἐς τὸ πέλαγος ἐρμήσασαν; compositum enim ἐφορμῶν nullam hic vim habet; ἐφορμῶν autem plane aliud significat. Similiter paulo post §. 22. ἄρμησάτο ἐς τὸν Ἑρριπον mutandum censeo in ἄρμισατο. S.

ναῦς διέφυγε, καὶ ἀφικομένη ἐς τὰς Ἀθήνας ἐξαγγέλλει τὴν πολιορκίαν. Διομέδων δὲ, βοηθῶν Κόνωνι πολιορκουμένῳ, δώδεκα ναυσὶν ὠρμήσατο ἐς τὸν εὐριπον τῶν Μιτυληναίων. ὁ δὲ Καλλικρατίδας, ἐπιπλεύσας αὐτῷ ἐξ- 23 αἴφνης, δέκα μὲν τῶν νεῶν ἔλαβε· Διομέδων δὲ ἔφυγε τῇ τε αὐτῇ καὶ ἄλλῃ. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, τὰ γεγενημένα καὶ 24 τὴν πολιορκίαν ἐπεὶ ἤκισαν, ἐψηφίσαντο βοηθεῖν ναυσὶν ἑκατὸν καὶ δέκα, ἐσβιβάζοντες τοὺς ἐν ἡλικίᾳ ὄντας ἅπαντας, καὶ δέλτας, καὶ ἐλευθέρους· καὶ πληρώσαντες δέκα καὶ ἑκατὸν ἐν τριάκοντα ἡμέραις, ἀπῆραν. εἰσέβησαν δὲ καὶ τῶν ἰππέων πολλοί. Μετὰ ταῦτα ἀνήχθησαν ἐς Σά- 25 μον, καὶ κείθεν Σαμίας ναῦς ἔλαβον δέκα. ἤθροισαν δὲ καὶ ἄλλας πλείους ἢ τριάκοντα παρὰ τῶν ἄλλων ζυμμάχων, ἐσβαίνειν ἀναγκάσαντες ἅπαντας. ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τινες αὐτοῖς ἔτυχον ἐξω ἔσσαι. ἐγένοντο δὲ αἱ πᾶσαι πλείους ἢ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. Ὁ δὲ Καλλικρατίδας, ἀκῶν 26 τὴν βοήθειαν ἤδη ἐν Σάμῳ ἔσαν, αὐτῷ μὲν κατέλιπε πεντήκοντα ναῦς, καὶ ἄρχοντα Ἐτεόνικον· ταῖς δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀναχθεῖς, ἐδειπνοποιεῖτο τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ, ἀντίον τῆς Μιτυλήνης. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ 27 ἔτυχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δεπνοποιέμενοι ἐν ταῖς Ἀργινέσαις. αὐτὰ δὲ εἰσὶν ἀντίον τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ,

§. 24. ἐσβιβάζοντες. Ibid. εἰσβιβάζοντες.

δέλτας. Spe libertatis facta, quam postea quoque consecuti esse videntur, quantum colligere licet ex locis Aristophanis Ran. 33 : 192 et 693. quos citat Palmerius Exercitatt. p. 61. Z. Diodorus μετοίκους καὶ ξένους modo nominat. Idem ab Atheniensibus naves sexaginta Samum emissas fuisse ait ; cum eo consentit Plato in Menexeno p. 292. ed. Dupont. βοηθήσαντες ἐξήκοντα ναυσὶν αὐτοὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς. Ait vero Plato αὐτοί, quia antea in triremes ξένους et servos imponere solebant, cives vero arma-

tos in militiam terrestrem educere, auctore Ilocrate de Pace p. 328.

τὰς δέκα καὶ ἑκατόν. Abest τὰς a Steph. sed recte servatum est ab edd. vett. omnibus.

[Compara locum Thucyd. iii. 16. ἐπλήρωσαν ναῦς ἑκατὸν ἐσβάντες αὐτοὶ τε πλὴν ἰππέων πεντακοσιομεδίωνων καὶ οἱ μέτοικοι. Ex Addendis.]

§. 25. δὲ αἱ πᾶσαι. Marg. Steph. δὲ ἅπασαι.

§. 26. εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Diodorus xiii. 97. numerat naves cxi.

§. 27. [ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ etc. Ut hoc contra Palmerium defendatur, præp. ἐπὶ similibus exemplis erit fir-

28 [ἀντίον τῆς Μιτυλήνης.] Τῆς δὲ νυκτὸς ἰδὼν τὰ πυρὰ,
καὶ τινῶν αὐτῶ ἐξαγγελάντων, ὅτι Ἀθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο
περὶ μέσας νύκτας, ὡς ἐξαπιναίως προσπέσοι. ὕδωρ δὲ

manda. Mihi balba hæc oratio videtur esse. De proximis verbis sentio cum Moro. Aberravit fortasse librarius ad versum priorem, ἰδεὶ πνοσιεῖτο etc. dein delere noluit, quæ semel scripserat. *F. A. Wolfius.*]

[Μαλίεα. In Scholiis ad Aristoph. Ranas versu 710. reperio: Ἡ Ἀργίνεσσα κόμη ἦν τῆς Αἰολίδος. Sed eadem ad versum 33. τῆ προτέρῳ ἔπει ἐπὶ Ἀντιγένους περὶ Ἀργίνεσσαν ἐνίκων ναυμαχία—ἡ δὲ Ἀργίνεσσα πόλις τῆς Αἰολίδος, ἀντικρὺς δὲ Λέσβου κειμένη ἔξ Μανίας καλεμένης ἄκρης. Quæ, undecunque ducta sint, vulgatam tamen lectionem firmant loci Xenophontei. Cæterum locus est Thucydidis viii. c. 101. ubi Lacedæmonios, a Chio profectos, juxta terram in Hellepontum primum advenisse, ait, in regionem Phocææ, deinde prætervectos Cumæam cœnasse ἐν Ἀργινέσαις τῆς ἡπέρας ἐν τῇ ἀντιπέρας τῆς Μιτυλήνης. hinc nocte fere media profectos pervenisse Harmatunta, collocatam in terra continente Ἀσιæ κατανατικρὺ Μηθύνης. Hinc igitur manifestum esse puto, verba Xenophontis non esse tentanda hæc ἀντίον τῆς Μιτυλήνης, quin potius necessaria ad situm Arginusæ accurate designandum. Non fatis recte igitur Morus ad h. l. ita judicat: qui dixit, Arginusæ e regione Lesbii fitas esse, is cur addat e regione urbis alicujus in Lesbio insula fitas esse? Scilicet insulæ longæ Lesbii plures in continente Ἀσιæ urbes oppositæ conspiciebantur, veluti Lesbii Mitylenæ Arginusæ, Methymnæ Harmatus. Superest igitur, ut quæretur promontorium Lesbii Malea; atque hoc habet Thucyd. iii. 4. ubi de Atheniensibus Mitylenam oppugnantis est: οἱ ἄρμυεν ἐν τῇ Μαλίεα πρὸς βορείαν τῆς πόλεως. Ubi monet Hudson, a Strabone dici Μαλίαν, a Ptolemæo vero Μανίαν. Ex verbis vero Xenophontis, si recte expendantur, fit manifestum, Maleam promontorium ultra euripum intercedentem versus boream situm fuisse, contra ipsam Mitylenem, ut Arginusæ in litore Ἀσιæ contra Mitylenem sitæ erant ἐπὶ τῇ Μαλίεα, imminentes Maleæ seu

potius post, vel infra Maleam promontorium. Nullum igitur verbum in Xenophonte abundat. Atque ex loco Diodori p. 41. allato patet, antiquam urbem Mitylenæorum insulæ speciem gerere, euripo scilicet intercedente, et novam contra esse sitam in Lesbio, ἐπὶ τῆς ἀντιπέρας Λέσβου. Ad novam vero urbem pertinebat promontorium Malea cum portu, quem memorat Diodorus. Contra Strabo in loco ibid. p. 41. posito, duos memorat Mitylenæus portus, alterum septentrionalem, magnum et profundum, mole clausum; (atque hic est ad Maleam promontorium situs,) alterum meridionale; ante utrumque (meridium versus) positam esse insulam parvam cum parte urbis Mitylenæ. Antiquam urbem Thucydides iii. 6. significat, ubi ait: περιουμισάμενοι τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως, et duos portus memorat his verbis: καὶ τοὺς ἐφόρμυες ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσιν ἐποιήντο. Addit: Maleam navium stationem et forum præbuisse Atheniensibus, ναύσταθμον πλοίων. Contra Strabo de meridionali portu: ὁ δὲ νότιος κλειστὸς τριήρεσι καὶ ναύσταθμον ναυσὶ πενήκοντα. Sed fortasse πλοῖα cum dixit Thucydides, navigia rotunda vel mercatoria voluit intelligi. Longus Paffor. i. p. 1. de Mitylenæ: πόλις μεγάλη—διείληπται εὐρείοις—καὶ κεκόσμηται γεφύραις ξεσοῦ καὶ λευκοῦ λίθου. νομίσις ἔ πόλιν ὄρῃν, ἀλλὰ νῆσον. *Ex Addendis.*]

ἀντίον τῆς Μιτυλήνης. Palmerius l. 1. spuria putat verba ἐπὶ τῇ Μαλίεα ἄκρη; sed recte defendit Morus et interpretatur e regione Lesbii, et quidem ea parte, qua est Malea promontorium. Contra idem Vir doctus verba, quæ uncinis inclusimus, exulare jubet, recte: nam temere ex superioribus hic a librariis repetita esse videntur. Veruntamen, ne quid diffimulem, Diodorus Arginusæ insulas fitas esse scribit inter Mitylenem et Cumam et promontorium Canas Lesbii. Z. Sed Maleam promontorium in hac regione fuisse negat Palmerius, cui assentitur Wesseling ad Diodor. p. 620. Ergo nomen vitiosum est.

ἐπιγεγόμενον πολὺ καὶ βρονταὶ διεκάλυψαν τὴν ἀναγωγὴν.
 ἐπεὶ δὲ ἀνέσχεν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐπλεῖ ἐπὶ τὰς Ἀργινέσας.
 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀντανήγοντο ἐς τὸ πέλαγος τῷ εὐώνυμῳ, 29
 παρατεταγμένοι ᾧδὲ Ἄριστοκράτης μὲν, τὸ εὐώνυμον
 ἔχων, ἠγεῖτο πεντεκαίδεκα ναυσὶ, μετὰ δὲ ταῦτα Διομέ-
 δων ἐτέραις πεντεκαίδεκα. ἐπετέτακτο δὲ Ἄριστοκράτης
 μὲν Περικλῆς, Διομέδοντι δὲ Ἐρασινίδης. παρὰ δὲ Διο-
 μέδοντα οἱ Σάμιοι, δέκα ναυσὶν ἐπὶ μιᾶς τεταγμένοι·
 ἐσρατήγει δὲ αὐτῶν Σάμιος, ὀνόματι Ἰππεύς· ἐχόμεναί δὲ
 τῶν ταξιάρχων δέκα, ἢ αὐταὶ ἐπὶ μιᾶς. ἐπὶ δὲ ταύταις
 αἱ τῶν ναυάρχων τρεῖς, καὶ εἴ τινες ἄλλα ἦσαν ζυμμαχί-
 δες. τὸ δὲ δεξιὸν κέρας Πρωτόμαχος εἶχε πεντεκαίδεκα 30
 ναυσὶ. παρὰ δὲ αὐτὸν Θρασύλος ἐτέραις πεντεκαίδεκα.
 ἐπετέτακτο δὲ Πρωτομάχῳ μὲν Λυσίας, ἔχων τὰς ἴσας
 ναῦς· Θρασύλῳ δὲ Ἄριστογένης. Οὕτω δὲ ἐτάχθησαν, 31

§. 28. ἀνέσχεν. Intellige τὸ ὕδωρ
 αὐτὸ χειμῶν. Recte igitur et antecede-
 dentibus convenienter vertit Leon-
 clavius, cum tempestas cessavisset. Mo-
 rus interpretatur, sole orto. At ut
 prætermittam ellipsin τῆ ἡλίου hic esse
 duram et inolentem, etiam frequentia
 ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, h. e. cum prima luce,
 ante solis ortum, illam rationem repu-
 diant. Sic veluti ἅμα τῇ ἡμέρᾳ Exped.
 ii. 1. 2. conveniunt Græcorum duces
 et deliberant, sed demum ἅμ' ἡλίῳ
 ἀνίσχονται §. 3. discessum parant mili-
 tes. Z. Theognis ἐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς ἔδ'
 ἴων πάντας ἀνδάνει, ἔτ' ἀνέσχων.

§. 29. ἐχόμεναί δὲ τῶν ταξ. Step-
 hanus conjicit ἐχόμεναί δὲ αἱ τῶν ταξ.

§. 31. Οὕτω δὲ ἐτάχθησαν. Aciem
 ipsam eandem describunt Xenophon
 et Diodorus xiii. 98. nec in ulla re
 discrepant, quod visum est Weffelin-
 gio ad illum locum p. 621. sed in ra-
 tionibus in diversa abeunt, et Diodori
 quidem rationes natura locorum et
 situs approbat. Athenienses ita naves
 suas ἐπὶ μιᾶς i. e. singulas juxta se in
 linea continua collocaverant, ut in-
 fulas Arginufas acie sua complecterentur;
 quo factō aciem suam longis-
 simo spatio extenderunt. Quod

cum Lacedæmonii navibus suis æ-
 quare nimis longum non possent, di-
 visis navibus aciem instruere coacti
 sunt, ita ut Atheniensibus ipsis qui-
 dem liceret per aciem hostium e re-
 gione infularum interruptam perveni-
 (διεκπλεῖν) et a latere circumvectis
 terga adoriri hostium (περιπλεῖν);
 contra hostes per lineam continuam
 Atheniensium navium nullibi pervade-
 dere et a tergo adoriri poterant; me-
 diam enim earum partem inclusæ in-
 fulæ firmabant. Contra Xenophon
 consilio Lacedæmoniorum ducis hoc
 tribuere videtur, ut naves non in una
 et continua ferie contra hostem sed
 divisas in duas partes collocaret διὰ
 τὸ βέλτιον πλεῖν; itaque mentionem
 infularum in acie navium Atticarum
 conclusarum omisit. Sed mihi, uti
 jam dixi, rationes Diodori melius
 cum natura locorum congruere vi-
 dentur. Deinde in fruenda acie et
 cornibus ordinandis etiam consentit
 Diodorus, leviter tamen corruptus.
 Ait enim: τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρατος Θρα-
 σύλλος ἠγεῖτο καὶ Περικλῆς—συμπαρέ-
 λαβε δὲ καὶ Θηραμένην εἰς τὸ δεξιὸν κέ-
 ρας—τοὺς δ' ἄλλους στρατηγὸς παρ' ὅλην
 τὴν φάλαγγα διέταξεν. Contra legen-

ἵνα μὴ διέκπλουν διδόνειν· χεῖρον γὰρ ἔπλεον. Αἱ δὲ τῶν
 Λακεδαιμονίων ἀντιτεταγμένα ἦσαν ἅπασα ἐπὶ μιᾶς,
 ὡς πρὸς διέκπλυν καὶ περίπλυν παρεσκευασμένα, διὰ
 32 τὸ βέλτιον πλεῖν. εἶχε δὲ τὸ δεξιὸν κέρας Καλλικρατί-
 δας. Ἐρμων δὲ Μεγαρεὺς, ὁ τῷ Καλλικρατίδᾳ κυβερ-
 νῶν, εἶπε πρὸς αὐτὸν, ὅτι εἴη καλῶς ἔχον ἀποπλεῦσαι·
 (αἱ γὰρ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων πολλῶν πλέονες ἦσαν)
 Καλλικρατίδης δὲ εἶπεν, ὅτι ἡ Σπάρτη ἔδεν μὴ κάκιον
 οἰκίεται, αὐτῆ ἀποθανόντος· Φεύγειν δὲ αἰσχρὸν εἶναι

dum est: ἡγήτο, καὶ τῆ εὐνομίᾳ Περι-
 κλῆς. Vidit quidem diffensum vul-
 gatae lectiois a Xenophonte Weffe-
 ling; sed emendationi isti non confi-
 debat; addit enim: *modo ambo scrip-
 tores in omnibus congruerent et consenti-
 rent.* At congruunt in re ipsa ubi-
 que, discrepant in rationibus tantum.
 Præterea vulgata lectio pugnat cum
 ipso Diodoro, qui Callicratidem in
 dextro cornu collocatum Periclis na-
 vem adortus hæsisse ibique occubu-
 isse dicitur. Itaque Pericles debuit in
 sinistro cornu navium Atticarum ad-
 esse. Nulla adeo dubitatio esse potest
 de vitio vulgatae lectiois, et consen-
 su Xenophontis cum Diodoro. Rec-
 tius admonuit idem vir doctus p.
 602. Xenophontem alium annum et
 archontem, Calliam nempe, assigna-
 re, rebus a Conone et Callicratida
 gestis; Diodorus enim ad Antigenem
 et Olymp. 93. 2. retulit. Contra
 Scholiastes ad Aristoph. Ranas versu
 33. pugnam ad Arginusas ad Antige-
 nem refert, quæ ad archontem Calli-
 am pertinet, anno posteriore. Hæc
 bene annotavit Wefselingius.

§. 32. Ἐρμων δὲ Μεγ. Steph. Ἐρ-
 μων δὲ ἔ. Μεγ. Eodem Hermone gu-
 bernatore usus deinde fuit Lyfander,
 testante Demosthene contra Aristo-
 cratem p. 691. Ἐρμῶνα τὸν κυβερνή-
 την, τὸν μετὰ Λυσάνδρου λαβόντα τριή-
 ρεις διακοσίας ὅτ' ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἤτυ-
 χήσαμεν ἡμεῖς, πεμφάντων Λακεδαιμο-
 νίαν καὶ κελυόντων ποιήσασθαι πολίτην,
 ἀποκρίνασθαι αὐτοῖς (τοὺς Μεγαρέας)
 ὅτι ὅταν αὐτὸς ἴδωσι σπαρτιάτην αὐτὸν
 πεποιημένους, τότε καὶ αὐτοὶ Μεγαρέα
 ποιήσονται. Quomodo igitur Megareus
 hic antè pugnam ad Ægos potamos

dicitur? Scilicet ut civem se gesserat
 Megarensis, et jus civitatis denique
 consequi conatus est adjuvante Lyfan-
 dro. Cæterum Cicero Offic. i. 24. de
 ea re sic: “consilio non paruit eorum,
 qui classem ab Arginusis removendam
 nec cum Atheniensibus dimicandum
 putabant. Quibus ille respondebat,
 Lacedæmonios classe illa amissa aliam
 parare posse, se fugere sine suo dede-
 core non posse.” Sensum non verba
 expressit Cicero. Paulo aliter Plutar-
 chus Pelopid. c. 2. ubi aruspice
 Callicratidæ mortem prædixisse, ait,
 ex victima, illum vero respondisse μὴ
 παρ' ἑνα εἶναι τὰν Σπάρταν. Hermo-
 nem ἐγγραφέντα ἐς τὴν πολιτείαν τῶν
 Μεγαρέων cum Abante aruspice Ly-
 fandrī habet Pausanias x. p. 819. Dio-
 dorus dictum Callicratidæ sic narrat:
 ὅτι τελευτήσας ἔδεν ἀδοξότερον ποιήσει
 τὴν Σπάρτην. Plutarchus in Laconicis
 Apoph. p. 832. οὐ παρ' ἑνα τὰν
 Σπάρταν ἀποθανόντος γὰρ με ἔδεν ἡ
 πατρίς ἐλαττωθήσεται.

καλῶς ἔχον. Edd. vett. καλῶς ἔχον,
 vitiose: Plutarchus Apoph. Lacon.
 exhibit καλῶς ἔχει—πλείεις εἰσίν.

[ἔδεν μὴ κάκιον. Falsum esse, non
 dubitabis. Scrib. ἔδεν μὲν κάκιον—
 φεύγειν δὲ etc. F. A. Wolfius.]

οἰκίεται. Lectiolem marginalem
 Steph. præferendam putavi vulgari
 οἰκίεται. Plutarchus l. l. dictum viri
 refert sic: τί τοῦτο; ἀλλὰ φεύγειν
 αἰσχρὸν ἔ. βλαβερὸν τῇ Σπάρτη. μόνοντα
 δὲ ἡ ἀποθανεῖν ἢ νικᾶν ἄριστον. Z. Cyrop.
 viii. 1. 2. πόλεις νομίμως οἰκήσασιν. Sed
 hoc in loco μὴ intrusum esse mihi vi-
 detur a librario; sufficit enim ἔδεν κά-
 κιον. S.

ἔφη. Μετὰ δὲ ταῦτα ἑναυμάχησαν χρόνον πολὺν, πρῶ- 33
τον μὲν Ἀθρόα, ἔπειτα δὲ Δισκεδασμένα. ἔπει δὲ Καλ-
λικρατίδας τε, ἐμβαλῆσης τῆς νεῆς, ἀποπεσὼν ἐς τὴν
θάλατταν ἠφάνισθη, Πρωτόμαχος τε καὶ οἱ μετ' αὐτῶ τῶ
δεξιῶ τὸ εὐώνυμον ἐνίκησαν· ἐντεῦθεν Φυγὴ τῶν Πελοπον- 34
νησίων ἐγένετο ἐς Χίον, πλείων δὲ καὶ ἐς Φώκαιαν. οἱ ᾗ
Ἀθηναῖοι πάλιν ἐς τὰς Ἀργινέσας κατέπλευσαν. ἀπώ- 35
λοντο δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν αὐτοῖς
ἀνδράσιν, ἐκτὸς ὀλίγων, τῆ πρὸς τὴν γῆν προσενεχθέντων·
τῶν ᾗ Πελοποννησίων, Λακωνικαὶ μὲν ἑνέα, πασῶν ἑσῶν
δέκα· τῶν δὲ ἄλλων ζυμμάχων πλείους, ἢ ἐξήκοντα.
Ἔδοξε δὲ καὶ τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς, ἐξ μὲν καὶ 36
τετταράκοντα ναυσὶ Θηραμένην τε καὶ Θρασύβυλον, τριηράρ-
χος ὄντας, καὶ τῶν ταξιαρχῶν τινὰς πλεῖν ἐπὶ τὰς κατα-
δεδυκίας ναῦς καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν ἀνθρώπους· ταῖς δὲ ἄλ-
λαις ἐπὶ τὰς μετ' Ἐτεονίκα τῆ Μιτυλήνῃ ἐφορμίσσας.
ταῦτα δὲ βεβλομένους ποιεῖν, ἄνεμος καὶ χειμῶν αὐτὰς
διεκάλυψε, μέγας γενόμενος. τρόπαιον δὲ σήσαντες αὐτῶ,

§. 33. ἑναυμάχησαν. Diodorus xiii. 98. 102. scribit, utrimque maxima cum vi pugnatum esse, atque hanc ipsam pugnam navalem ob numerum navium maximam fuisse, quam Græci cum Græcis unquam confecerunt.

ἐμβαλῆσης τῆς νεῆς. Diodorus c. 99. tradit, Callicratidam, postquam cum impetu in navem Lyfiæ prætoris incurrisset eamque demersisset, atque similiter nonnullas alias hostium naves, deterfis remis, ad pugnam inutiles reddidisset, ad extremum Periclis navem violento rostri impetu adortum multis vulneribus confectum procidisse.

§. 34. Φώκαιαν. Diodorus l. l. reponit Κύμην, quæ est finitima Phocææ.

§. 35. πέντε καὶ εἴκοσιν. Eundem numerum notat ipse Diodorus. Sed infra c. 7. §. 32. Euryptolemus duo-

decim periisse dicit. Ad hunc diffensum componendum negat Morus sufficere, si quis forte per has duodecim tantum Atticas naves intelligat, sed per illas xxv. partim Atticas, partim socias. Ni fallor, res componi potest ita, ut statuas, naves quidem omnino xxv. periisse, sed ex his tantum xii. amissas esse una cum nautis. Nam non modo nostro loco quidam nautæ in littus enataste dicuntur, sed et c. 7. §. 35. casu fervati esse nonnulli. Nec a vero abhorret, in ipso prælio navium nonnullarum fractarum nautas exceptos esse ab aliis navibus.

πλείους ἢ ἐξήκοντα. Cf. infra c. 7. §. 26. ubi lxx. periisse dicuntur. sed Diodorus xiii. 100. numerat lxxvii.

§. 36. ἐξ μὲν καὶ τεττ. Leonclavius, probante Moro, legendum censet ἑπτά μὲν καὶ τεττ. quoniam hic numerus bis occurrit c. 7. §. 17 et 32.

μετ' Ἐτεονίκα. Vid. §. 26.

37 ἠυλίζοντο. Τῷ δὲ Ἐτεονίκῳ ὁ ὑπὲρ τικὸς κέλης πᾶντα ἐξήγγειλε τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν. ὁ δὲ αὐτὸν πάλιν ἐξέπεμψεν, εἰπὼν τοῖς ἐνῶσι, σιωπῇ ἐκπλεῖν, καὶ μηδενὶ διαλέγεσθαι, παραχρῆμα δὲ αὐθις πλεῖν ἐς τὸ εἰαυτῶν στρατόπεδον ἐσεφανωμένους καὶ βοῶντας, ὅτι Καλλικρατίδας νενίκηκε ναυμαχῶν, καὶ ὅτι αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες ἀπολώ-
 38 λασιν ἅπασα. Καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίκιν· αὐτὸς δὲ, ἐπειδὴ ἐκείνοι κατέπλεον, ἔδψε τὰ εὐαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλε δειπνοποιεῖσθαι, καὶ τοῖς ἐμπόροις, τὰ χρήματα σιωπῇ ἐνθεμένους ἐς τὰ πλοῖα ἀποπλεῖν ἐς Χίον, (ἦν δὲ τὸ πνεῦμα ἄριον) καὶ τὰς τριήρεις τὴν ταχίστην. αὐτὸς δὲ τὸ πεζὸν ἀπῆγεν ἐς τὴν Μήθυμναν, τὸ στρατόπε-
 39 δον ἐμπρήσας. Κόνων δὲ καθελύσας τὰς ναῦς, ἐπεὶ δὲ τε πολέμιοι ἀποδεδράκεσαν, καὶ ὁ ἄνεμος εὐδιαίτερος ἦν, ἀπαντήσας τοῖς Ἀθηναίοις ἤδη ἀνηγμένοις ἐκ τῶν Ἀργι-
 40 νασῶν, ἔφρασε τὰ περὶ τῆς Ἐτεονίκης. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατέπλευσαν ἐς τὴν Μιτυλήνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπανήχθησαν ἐς τὴν Χίον· καὶ ἐδὲν διαπραξάμενοι, ἀπέπλευσαν ἐπὶ Σάμῃ.

Κ Ε Φ. Ζ.

ΟΙ δὲ ἐν οἴκῳ τέτῃς μὲν τῆς στρατηγῆς ἔπαυσαν, πλὴν Κόνωνος· πρὸς ᾗ τέτῳ εἶλοντο Ἀδείμαντον, καὶ τρίτον Φιλοκλέα. Τῶν δὲ ναυμαχησάντων στρατηγῶν Πρωτόμα-

§. 37. ὁ δὲ αὐτὸν πάλιν. Eodem modo cladem diffimulavit Agesilaus iv. 3. 13.

βοῶντας. Polyænus i. 44. adhibet παιωνίζοντας, νίκην ἀγγέλλοντας ἤκειν etc. reliqua verbotenus fere repetiit.

§. 38. τὰς τριήρεις. Non est quod cum Stephano suspicemur excidisse verbum aliquod; nam repeti debet ἀποπλεῖν ἐς Χίον. Pro Methymna nominat Diodorus c. 100. τὴν Πυρραίων πλοῖα σύμμαχον ἔσαν.

§. 39. εὐδιαίτερος. Edd. vett. εὐδιαίρετος, vitiose.

§. 1. ἔπαυσαν. Scil. ut ad causam dicendam domum redirent, quod naufragos et interfectos in proelio non sustulissent ac sepelivissent. vid. Diodor. xiii. 101. qui Adimantum non nominat cum Philocle.

[Aristophanes, qui fabulam, Ranas inscriptam, archonte Callia sub hiemem Lenæis edidit, duces hos miseratus, Atheniensium odium, ab ac-

χος μὲν καὶ Ἀριστογένης οὐκ ἀπῆλθον ἐς Ἀθήνας· τῶν ᾗ 2
 ἔξ καταπλευσάντων, Περικλέας, καὶ Διομέδοντος, καὶ Λυ-
 σίας, καὶ Ἀριστοκράτης, καὶ Θρασύλα, καὶ Ἐρασινίδου·
 Ἀρχέδημος, —τότε προεσηκῶς— ἐν Ἀθήναις καὶ τῆς Δε-

cusfaktoribus accensum in eos mitigare conatur, eosque ut peccato ignoscant, rogat versu 710 et seq. ubi Scholia monent, quatuor effugisse iudicium, sex morte multatos fuisse. Deinde ad versum 1226. ubi de Œdipode infelicite ait poeta: εὐδαίμων ἄρ' ἦν, εἰ κἄστρα-τήγησιν γε μιστ' Ἐρασινίδου. Scholia annotant, hunc cum Thrasylo, Pericle, Aristocrate et Diomedonte morte multatum fuisse, auctore Philochoro. ἔτος τε καὶ οἱ ὑπομεινάντες. Postea: Δημήτριος δὲ φησι περισσώτερον τι γενέσθαι τῶν Ἐρασινίδου, τὸ καὶ κλοπῆς κατηγορηθῆναι τῶν περὶ Ἑλλάσποντον. Ex Ad-dendis.]

οὐκ ἀπῆλθον. Hi duo enim φοβηθέντες τὴν ὄρην τοῦ πλῆθους ἔφυγον. Sed reliqui sex cum magna navium parte reverterunt, hac spe maxime inducti, fore, ut a nautis in iudicio sublevati periculum imminens effugerent. Diod. l. i. Z. Archefstratus ante pugnam obierat Mitylenæ; post pugnam duodecim modo naves Athenas salvæ sunt reversæ, auctore Lyfia p. 701. ed. Reiske. S.

§. 2. [Ἀρχέδημος—Δεκαλείας ἐπιμειλόμενος. Locum hunc vitiosum et lacunosum esse, jam antea monui; accedant nunc plura argumenta. Deceleia a Lacedæmoniis adhuc tenebatur; nusquam enim relictam fuisse dixit Xenophon. Quomodo igitur curam ejus gerere potuit Archedemus? De Deceleia et rebus gestis inter pugnam ad Arginusas et sequentia prœlia reperi quædam annotata in Scholiis ad Aristophanis Ranas versu 1580. quæ, quoniam ad fidem Xenophontis æstimatedam pertinere videntur, apponam. Edidit poeta fabulam Ranarum Olympiadis 93. anno 3. Callia archonte, Athenis, statim post pugnam ad Arginusas. In fine pacem diuturnam urbi precatur poeta, addens: Κλεοφῶν δὲ μαχίσθων, κἄλλος ὁ βυλάμενος τούτων πατρίοις ἐν ἀρούραις. ubi Cleophontem, ut peregrinum, et pacis conditionibus semper obnitentem, traducit. Scholia vero ita tradunt, laudata Aristotelis auctoritate: Lacedæ-

dæmonios post cladem, ad Arginusas acceptam, archonte Callia, voluisse cum Atheniensibus pacisci, et has conditiones pacis obtulisse, ut Deceleiam ipsi relinquerent, atque utræque partes antiquis possessionibus acquiescerent. Contra Cleophontem ebrium et thorace indutum in concione prodiisse atque affirmasse, se non concessurum esse, ut aliam acciperet populus pacem, nisi ut Lacedæmonii omnes civitates, imperio suo subiectas, liberatas relinquerent; atque ita ejus sententiam in concione obtinuisse. Nihil de legatione hac Xenophon, nec obiter quidem habet; Cleophontem vero ipsum nominat in fine libri primi. Eundem antea etiam post victoriam ad Cyzicum atque iterum ad Cynossema Lacedæmoniis, pacem petentibus, obtulisse, ex Diodoro et Scholiaste Euripidis ad Oresten annotavit Palmerius. Occisus fuit a triginta tyrannis, ut monui ad Xenophontem. Ut peregrinum, loquacem et ambitiosum hominem ridet eum Aristoph. versu 690. ubi Scholia monent, a Platone Comico fabulam Cleophontis nomine inscriptam atque eodem tempore cum Ranis editam fuisse. Cognomen τυροποιός eadem Scholia annotant, et scommata quædam Platonis ex fabula, quam laudavit etiam Athenæus. Ex Ad-dendis.]

τότε προεσηκῶς ἐν Ἀθήναις. Morus manca hæc putat, quia, cui rei præfectus fuerit, non appareat. In hanc suspicionem maxime incidisse videtur ductus lectione marginali Steph. ὁ τῷ δήμῳ τότε προεσῶς ἐν Ἀθήναις, quod interpretamentum esse suspicor, quoniam non raro occurrunt οἱ προεσηκῶτες τῷ δήμῳ seu οἱ τῷ δήμῳ προϊστάμενοι: veluti Lyf. p. 450. ed. R. ubi ab illis οἱ στρατηγῶντες et ταξιαρχῶντες distinguuntur. Xenophontis vero lectionem esse integram, alia comprobant loca. Sic infra iii. 5. 1. dicuntur οἱ προεσηκῶτες ἐν ταῖς πόλεσιν, et §. 4. οἱ ἐν ταῖς Θήβαις προεσῶτες: atque Thucyd. viii. 81. οἱ προεσῶτες ἐν

κελείας ἐπιμελέμενος, Ἐρασινίδῃ ἐπιβολὴν ἐπιβαλὼν, κατηγόρει ἐν δικαστηρίῳ, Φάσκων, ἐξ Ἐλλησπόντου αὐτὸν ἔχειν χρήματα, ὄντα τῷ δήμου. κατηγόρει δὲ καὶ περὶ τῆς

τῆ Σάμου. Quæritur igitur, quem magistratum gesserit ille Archedemus? Fortasse fuit prætor urbanus, qui vocatur ὁ στρατηγὸς ἐπὶ τῆς διοικήσεως. Solebant enim Athenienses denos prætores (στρατηγὸς) ex singulis tribubus (δήμοις) fingulos creare: quos vero non semper omnes ad bellum mittebant; sed modo unum, modo duo pluresve, nisi belli magnitudo omnes posceret; reliquos autem domi manere ad officia urbana, ad rem militarem spectantia, administranda jubebant. Horum imprimis duo genera commemorantur, τῶν ἐπὶ τῆς διοικήσεως, et τῶν ἐπὶ τῶν ὅπλων. Priores exercebant quæstiones ad rem militarem spectantes, velut ἀντιδόσεις, τριηραρχίας, ἀποφάσεις, ἀστρατείας. Cf. Sigon. de Republ. Athen. p. m. 612 et 631. Cæterum ante τότε, legibus linguæ iubentibus, articulum ὁ revocavi ex marg. Stephan. Z. Fuit Archedemus demagogus valde potens tunc. Vide quæ dixi ad Memorabilia ii. 9. Is a demo πῆλῆξ nominatur ab Æschine contra Ctesiph. p. 531. et a vitio oculorum γλάμων a Lyfia contra Alcibiad. p. 536. S.

τῆς Δεκελ. ἐπιμ. H. e. demarchus, seu curator Deceliæ, quæ erat una ex decem tribubus populi Athen. Munus demarchi vid. apud Sigon. l. l. p. 606. In marg. Stephan. est Διωκελείας, vitiose. Z. Ita quidem Morus etiam interpretatur; neuter tamen rationem edidit, cur demarchi fiat mentio, et quis ejus muneris fuerit nexus cum rebus mox narrandis. Equidem abusum fuisse puto Archedemum ut demarchum lege ea, quam memoravit Demosthenes contra Marc. p. 1069. atque ex ea accusasse duces, quod mortuos non sustulissent. Lex jubebat: τὸς ἀπογινόμενος ἐν τοῖς δήμοις, εἰς ἃν μηδεὶς ἀναιρῆται, ἐπαγγελλέτω ὁ δήμαρχος τοῖς προσήκουσιν ἀναιρεῖν καὶ δάπτειν καὶ καταδαίρειν τὸν δῆμον τῇ ἡμέρᾳ ἢ ἂν ἀπογίνηται ἕκαστος αὐτῶν. Videtur igitur Archedemus pro civibus, ex demo Decelia occisis, publice dixisse et duces navium accusasse. Quod vero deinde Thera-

menes occiforum φράτορας et cognatos, veste nigra indutos, introire in concionem et accusare duces jubet, in eo etiam abuti mihi videtur lege aliqua, simili illi, quæ jubebat προσιπεῖν τῷ πτείναντι ἐν ἀγορᾷ δίκην ἐντὸς ἀνεψιότητος, συνδιώκειν δὲ καὶ ἀνεψιῶν παῖδας καὶ γαμβροὺς καὶ ἀνεψιῶς καὶ πενθεροὺς καὶ ἀνεψιδῶς καὶ φράτορας, etc. Quam quidem legem Interpretes nondum iusto commentario explicasse mihi videntur. Omnes igitur cognati et phratores occiforum in societatem accusationis coire jubentur lege; eaque aut simili forte Theramenes tunc abusus est, cum duces accusare vellet, qui occisos ab hoste aut naufragos non sustulerant, nec servarunt, quasi naufragorum occifores. Si quis meliora et certiora his attulerit, eum lubens sequar. S.

[Ἀρχέδημος, τότε προσηκῶς ἐν Ἀθήναις. Nullam hic lacunam esse, optime abs Te monitum est, nec fringere dici debebant verba, ἐν Ἀθήναις, in urbe. In iis, quæ sequuntur, ingeniosa quidem Tua est conjectura de nomine ἐπιμελέμενος τ. Δ. Verum si Archedemus demo fuit ἐκ πηλῆκων, dubito admodum, an potuerit idem demi alius esse ἐπιμελητῆς s. demarchus. (In nota priore corr. ex singulis tribubus, φύλας.) Deinde quod Erafidem peculatus et male obitæ strategiae reum facit, nondum video, quo pacto abuti in eo potuerit ista lege, ex Demosthene allata. Adeo nunc incertior sum, quam ante. Vitium in textu latet, ni fallor. F. A. Wolfius.]

ἐπιβολὴν. Sic recte de sententia Brodæi, Taylori ad Lyf. p. 220. ed. R. et aliorum virorum eruditorum vitiosam lectionem ἐπιβολὴν correxit Morus. Est autem ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν magistratum, et significat, interprete Suida, ζημίαν ὀρίζειν, mulctam constituere. Similis nostro est locus Lyfiæ contra Nicom. initio; ἐπιβαλλόντων δὲ τῶν ἀρχόντων ἐπιβολὰς καὶ εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον etc.

κατηγόρει. Scil. αὐτῷ.

στρατηγίας. καὶ ἔδοξε τῷ δικαστηρίῳ, δῆσαι τὸν Ἐρασινί-
 δην. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τῇ βελῇ διηγῶντο οἱ στρατηγοὶ 3
 περὶ τε τῆς ναυμαχίας, καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ χειμῶνος.
 Τιμοκράτης δὲ εἰπόντος, ὅτι καὶ τὸς ἄλλους χρὴ δεθύνεσθαι
 εἰς τὸ δῆμον παραδοθῆναι, ἡ βελὴ ἔδθησε. Μετὰ ἧ ταῦτα 4
 ἐκκλησία ἐγένετο, ἐν ἣ τῶν στρατηγῶν κατηγοροῦν ἄλλοι τε,
 καὶ Θηραμένης μάλιστα, δικάζεις εἶναι λέγων λόγον ὑπο-
 ρχεῖν, διότι ἐκ ἀνείλοντο τὸς ναυαγῶν. ὅτι μὲν γὰρ ἐδενὸς
 ἄλλῃ καθήπλοντο, ἐπισολὴν ἐπεδέκνυ μαρτύριον· (καὶ
 ἔπεμψαν οἱ στρατηγοὶ εἰς τὴν βελὴν καὶ εἰς τὸν δῆμον, ἄλλο
 ἐδὲν αἰτιώμενοι, ἢ τὸν χειμῶνα.) Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ 5
 στρατηγοὶ βραχέα ἕκαστος ἀπελογήσατο, (οὐ γὰρ πρῶτέτῃ
 σφίσι λόγος κατὰ τὸν νόμον) καὶ τὰ πεπραγμένα διηγῶν-
 το, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τὸς πολεμίας πλέοιεν· τὴν δὲ ἀναί-
 ρεσιν τῶν ναυαγῶν προσάξαιεν τῶν τριηράρχων ἀνδράσιν
 ἱκανοῖς καὶ ἐστρατηγηκόσιν ἤδη, Θηραμένει καὶ Θρασυδέλῳ,
 καὶ ἄλλοις τοιούτοις· καὶ, εἶπερ γέ τινες θεοὶ περὶ τῆς 6
 ἀναίρεσεως, ἐδένα ἄλλον ἔχειν αὐτὰς αἰτιῶσθαι, ἢ τέρας,
 οἷς προσετάχθη. καὶ ἔχ, ὅτι γε κατηγοροῦσιν ἡμῶν, (ἔφα-
 σαν) ψευσόμεθα, φάσκοντες, αὐτὰς αἰτίαι εἶναι, ἀλλὰ
 τὸ μέγεθος τῶ χειμῶνος εἶναι τὸ κωλύσαν τὴν ἀναίρεσιν.
 τέτων δὲ μάρτυρας παρείχοντο τὸς κυβερνήτας καὶ ἄλλῃς
 τῶν ζυμπλεόντων πολλῶν. Τοιαῦτα λέγοντες ἔπειθον τὸν 7
 δῆμον. ἐβέλοντο δὲ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐγλυῶσθαι ἀνισά-

§. 4. ἐδενὸς ἄλλῃ. Scil. ἀνδράσιν.
 Nam quod ipsi rei culpam in neminem
 alium contulissent, ejus rei testimonium
 proferebat epistolam. Epistolas ducum
 plurali numero memorat Diodorus
 101. qui inde Thraſybulum et The-
 ramenum maxime iratos ducibus fu-
 iſſe ait.

καὶ ἔπεμψαν. Atque miserant. Cum
 hæc et sequentia non Theramenis,
 sed ipsius sint Xenophontis, pro pa-
 renthesi accipienda; non est quod

Stephani probetur conjectura ἢν ἔπεμ-
 ψαν, quam Leonclavius interpretatus
 est, et recepit Welfius.

§. 5. βραχέα. Sic recte edd. vett.
 et Morus: sed Steph. dat βραχέως.

§. 6. καί. H. e. τοιγαρῶν.

τινας θεοὶ. Sc. αἰτιῶσθαι.

καὶ οὐχ ὅτι. Veruntamen, quamquam
 isti accusant nos, inquirunt, culpam rei
 non in ipsos perperam conferemus, sed in
 vim tempestatis, quæ, quo minus nau-
 fragi tollerentur, impediret.

μενοι· ἔδοξε δὲ ἀναβαλέσθαι εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν· (τότε γὰρ ὄψε ἦν, καὶ τὰς χεῖρας οὐκ ἂν καθεύρων) τὴν δὲ βελὴν προβελεύσασαν ἐσενεγκεῖν, ὅτῳ τρόπῳ οἱ ἄνδρες
 8 κρίνοιντο. Μετὰ ἧ ταῦτα ἐγένετο Ἀπατέρια, ἐν οἷς οἱ τε πατέρες καὶ οἱ ξυγγενεῖς ζύνεισι σφίσι αὐτοῖς. Οἱ δὲ περὶ τὸν Θηραμένην παρεσκευάσαν ἀνδράπεις, μέλανα ἱμάτια ἔχοντας, καὶ ἐν χρῶ κεκαρμένους πολλὰς, ἐν ταύτῃ τῇ εὐρῆ, ἵνα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἤκοιεν, ὡς δὴ ξυγγενεῖς ὄντες τῶν ἀπολωλότων, καὶ Καλλίξενον ἔπεισαν, ἐν τῇ
 9 βελῇ κατηγορεῖν τῶν στρατηγῶν. Ἐντεῦθεν ἐκκλησίαν ἐπόειν, ἐς ἣν ἡ βελὴ ἐσήνεγκε τὴν ἐαυτῆς γνώμην, Καλλιξένου εἰπόντος, τήνδε· Ἐπειδὴ ᾧ τε κατηγορέντων κατὰ τῶν στρατηγῶν, καὶ ἐκείνων ἀπολογυμένων ἐν τῇ προτέρᾳ

§. 7. οὐκ ἂν καθεύρων. Quoniam suffragia ferebant manibus attollendis, quod χειροτονεῖν dicebatur.

ἐσενεγκεῖν. Sc. εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Vid. §. 9.

§. 8. πατέρες. Haud dubie leg. φράτορες, h. e. curiales, qui sunt ejusdem φρατρίας, quæ erat tertia pars τῆς φυλῆς, auctore Suida. Nam Ἀπατέρια mense Pyanepsione, h. e. Octobri, per triduum celebrabantur; quorum primus dies vocabatur δόρυπεια· ἐπειδὴ, inquit Suidas, φράτορες ὀψίας συνελεύοντες εὐωχῆντο. Alter ἀνάρρυσις, ἀπὸ ἀνα ἑρύειν, h. e. θύνειν· ἔθρον δὲ Διὸς φρατρίαν καὶ Ἀθηνᾶ. Tertius κερεῶτις, ἀπὸ τῆ τῆς κέρως καὶ τῆς κέρως ἐγγράφειν εἰς τὰς φρατρίας. Cum hæc scripsssem; non sine voluptate cognovi, jam ante me eandem emendationem propositam esse a Brunkio doctissimo ad Aristoph. Acharn. 146. Z. Tertio die factum fuisse videtur, ut pueri, sacrificio simul diis oblato, inscriberentur et nomen profiterentur suum, ut apparet ex Andocide p. 62. ed. Reiskii: Sacrificio præerat e Cerycum numero Daduchus Callias. S.

ξυγγενεῖς. Ipsos curiales dictos esse hoc nomine, tradunt Helychius et Suidas. Z. Sed notio propria hic locum etiam habet, ut ex Andocidis loco apparet. S.

ἐκκλησίαν. Apaturia, per tres dies

celebrari solita, non impediabant, quominus concio et senatus haberetur; quod deinde mutatum fuit archonte Cephifodoro. Ita Athenæus iv. p. 171. Φῶκος εἶπεν, ὅπως ἂν ἡ βελὴ ἀγῆ τὰ Ἀπατέρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων κατὰ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφείσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας ὡσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βυλαὶ διαφίονται ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς οἱ προτένθαι ἀγοῦσι, πέντε ἡμέρας. Quem locum Casaubonus inepte ad Areopagum referrebat. Cum Apaturia per dies celebrari solita fuit, apparet, adjectos fuisse feriis illos dies, quos collegium Προτενδῶν celebrare solebat ante Apaturia. Ad Προτένθας illos male referunt quidam locum Aristoph. Nub. 1198.

§. 9. ἐπειδὴ. Edd. vett. ἐπιὶ δέ.

κατὰ. Stephanus vult tolli, quia alias κατηγορεῖν τινος dicitur. Sed auctorem hic ad ambiguitatem genitivi τῶν στρατηγῶν vitandam pleonasmum hunc adhibuisse arbitror, præfertim cum res non fit contra linguæ leges. Veluti καταγιγνώσκειν τινὸς etiam vulgo dicitur: verumtamen interdum κατὰ etiam additur: ut Diodor. Sic. xviii. 62. est κατὰ τὸ θάνατον πάντες κατέγνωσαν.

προτέρᾳ. Marg. Steph. προτεραία. Sed. vid. interpr. ad Thom. Magist. p. 761.

ἐκκλησία, ἀκηκόασι, διαψηφίσασθαι Ἀθηναίους πάντας
κατὰ Φυλάς, θείναι δὲ ἐς τὴν Φυλὴν ἐκάστην δύο ὑδρίας·
ἐφ' ἐκάστη δὲ τῇ Φυλῇ κήρυκα κηρύττειν, ὅτῳ δοκῶσιν ἀδι-
κεῖν οἱ στρατηγοὶ, οὐκ ἀνελόμενοι τὰς νικήσαντας ἐν τῇ
ναυμαχίᾳ, ἐς τὴν προτέραν ψηφίσασθαι· ὅτῳ δὲ μὴ, ἐς
τὴν ὑτέραν. ἂν δὲ δόξωσιν ἀδικεῖν, θανάτῳ ζημιῶσαι, 10
καὶ τοῖς ἑνδεκά παραδῶναι, καὶ τὰ χρήματα δημοσιεῦσαι,
τὸ δὲ ἐπιδέκατον τῆς θεῆ εἶναι. Παρηήλθε δὲ τις ἐς τὴν 11
ἐκκλησίαν, Φάσκων, ἐπὶ τεύχεος ἀλφίτων σωθῆναι· ἐπι-
σέλλειν δ' αὐτῷ τὰς ἀπολλυμένους, εἰάν σωθῆ, ἀπαγγεῖλαι
τῷ δήμῳ, ὅτι οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνείλοντο τὰς ἀρίστους ὑπὲρ
τῆς πατρίδος γενομένους. Τὸν δὲ Καλλίξενον προεκαλέ- 12
σαντο, παράνομα Φάσκοντες ξυγέγραφέναι, Εὐρυπτόλε-
μός τε ὁ Πεισιάννακτος, — Καὶ ἄλλοι τινὲς τῷ δήμῳ
ταῦτα ἐπήνθον· τὸ δὲ πλῆθος ἐβόα, δεινὸν εἶναι, εἰ μὴ τις
εἰσέσει τὸν δῆμον πρῶτῳ, ὃ ἂν βέληται. καὶ ἐπὶ τούτοις 13
ἀπόντος Λυκίσκου, καὶ τῶν τῆ αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι,

ἀκηκόασι. Ald. et Stephan. ἀκη-
κόασι dant: nostrum est in Junt. et
cæteris vett. edd. Tertia persona per-
tinet ad populum Athen. sed fecunda
ad ipsos senatores. Ergo in διαψηφί-
σασθαι intellige ἕφη δεῖν, quæ ellipsis
facilior et verior est, ni fallor, quam
δέδοκται τῇ βελῆ, quæ debet intelligi,
si ἀκηκόασι legatur.

§. 10. ἐπιδέκατον τῆς θεῆ. Bono-
rum publicatorum decimam partem
Minervæ esse consecratam, docet
Meurfius Lect. Attic. v. 13.

§. 12. προεκαλέσαντο. Loco προ-
εκαλ. quod sensum efficit ineptum,
certissimam recepi Mori emendationem.
Est enim προσκαλεῖσθαι, quod
et infra vii. 4. 64. occurrit, idem
quod ibid. §. 18. δίκας προσκαλεῖσθαι,
h. e. πρὸς δίκας καλεῖσθαι. Nam Har-
pocratio, Πρόσκλησις, inquit, ἢ εἰς δι-
καστήριον κλήσις, καὶ προσκαλεῖσθαι, τὸ
παραγγεῖλαι εἰς δίκην. Cf. Markland.
ad Lyf. p. 707. ed. R. et Valkenar. ad
Ammon. p. 126.

καὶ ἄλλοι τινὲς. τῷ δὲ δήμῳ ἔνοι.

Vulgo dant καὶ ἄλλοι τινὲς τοῦ δήμου
ταῦτα etc. vitiose. Quare ante ἔ ἄλ-
λοι nomen alterius accusatoris exci-
ditte cenfet Morus. Stephanus vero
conjicit καὶ ἄλλοι, ἔ τινὲς τῷ δήμῳ, vel
καὶ δὴ καὶ τινὲς τῷ δ. vel καὶ ἄλλοι, καὶ
τινὲς δὲ τοῦ δ. Equidem, si conjectura
esset opus, corrigerem: ἔ ἄλλοι, σίτι-
νες τῷ δήμῳ σ. Verum malui cum
Welfio recipere lectionem marg.
Steph. quam et Leonclavius inter-
pretatus est, quam conjecturas incer-
tas sequi.

[Lacunam esse, sed uno tantum no-
mine explendam, docet *Aciochi* §. 12.
auctor, quamvis haud dubie ille la-
bente jam Græca eloquentia natus.
Post ὁ Πεισιάννακτος adde καὶ Ἀξίochος
cum nomine patris, sicubi inveneris,
Præclarum id est inventum Kœppenii,
quod Te fugisse miror. *F. A. Wolfius.*]

§ 13. ἐπὶ τούτοις. H. e. μετὰ ταῦτα.
καὶ τότες. Hos ipsos sc. Euryptole-
mum aliofque prætorum defensores.
Iidem intelliguntur mox in ἡναγ-
κασθῆσαν.

ἤπερ καὶ τοὺς στρατηγούς, εἰ μὴ ἀφῶσι τὴν ἐκκλησίαν,
 ἐπεθορύβησε πάλιν ὁ ὄχλος, καὶ ἠναγκαίωσαν ἀφίεναι
 14 τὰς κλήσεις. Τῶν δὲ πρυτανέων οὐ φασκόντων προδή-
 σαι τὴν διαφήμισιν παρὰ τὸν νόμον, αὐτοὶς Καλλιζένος
 ἀναβάς κατηγορεῖ αὐτῶν τὰ αὐτά. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν
 15 τὸς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες ἠμολό-
 γηεν πάντες προδήσειν, πλὴν Σωκράτους καὶ Σωφρονίσκου.
 16 ἔτος δὲ οὐκ ἔφη ἄλλ' ἢ κατὰ νόμον ποιήσειν. Μετὰ δὲ
 ταῦτα ἀναβάς Εὐρυπτόλεμος ἔλεξεν ὑπὲρ τῶν στρατηγῶν
 τάδε.

Τὰ μὲν κατηγορήσων, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀνέειπεν ἐν-
 θάδε, Περικλέους, ἀναγκαίου μοι ὄντος καὶ ἐπιτηδείας, καὶ
 Διομέδοντος Φίλου· τὰ δὲ ὑπεραπολογησόμενος· τὰ δὲ
 ζυμβασλεύσων, ἃ μοι δοκεῖ ἄριστα εἶναι ἀπάσῃ τῇ πόλει.
 17 Κατηγοροῦ μὲν ἔν αὐτῶν, ὅτι ἐπεισαν τὸς ζυμάρχοντας

§. 14. πρυτανέων. Athenæus, qui
 p. 217. locum laudat, addit τινῶν.
 προδήσειν. Vett. edd. hic et paulo
 post dant προσδήσειν. fed veram scri-
 pturam Stephan. et Athen. exhibent.
 παρὰ τὸν νόμον. Athenæus citat
 παρὰ τὸς νόμους: atque hic numerus
 auctoritate Xenoph. Memor. i. 1. 18.
 et Plat. Apolog. cap. 20. comproba-
 tur.

[παρὰ τὸν νόμον. Solet hoc sæpe
 singulariter poni vice pluralis. At
 quod Athenæus dat πρυτανέων τινῶν,
 id sane placet propter seq. οἱ δὲ πρυτ.
 πάντες. Mox scrib. accentu mutato,
 ἀλλ' ἢ. Absolute ponitur ποιήσειν, ut
 alibi. F. A. Wolfius.]

τὰ αὐτά. Athenæus omittit.
 οἱ δὲ ἐβόων. H. e. οἱ δὲ ἄλλοι, sc. ὁ
 ὄχλος.

§. 15. πάντες. Athen. ἅπαντες.
 ἀλλ' ἢ κατὰ νόμον. Ibid. ἀλλὰ ἢ
 κατὰ τὸς νόμους πάντα. Emendat Mo-
 rus ἄλλο τι ἢ etc. Certe ante νόμον
 debat esse τὸν.

§. 17. ἐπεισαν. Emendatio Gold-
 hagenii ἐπαυσαν, quam ipse probat
 Morus, est ingeniosa quidem, sed, nisi
 fallor, haud necessaria, quia vulgata,
 intellectus verbis μὴ ποιεῖν, eundem

efficit sensum. Sic Lyf. Areopag. p.
 279. ed. R. est ἕδεμίαν ἄλλην ἠγοούμεν
 ἂν εἶναι μοι σωτηρίαν, ἢ σε πείσαι, non
 alio modo me saluum fore intellexi,
 quam ut tibi persuaderem ne istud face-
 res. Igitur de Periclis et Diomedontis
 sententia epistola quidem est scripta,
 fed, ut Theramenis et Thrasylbuli
 consuleretur famæ, (ob φιλανθρωπίαν)
 culpa rei infectæ tantum in solam
 tempestatem est collata. Cf. §. 4. Z.
 Equidem laudo et approbo conatum
 viri docti vulgatam tuentis; verum
 exemplum Lyfiæ ineptum mihi vide-
 tur. Forte aliquis distinguere malit
 κατηγοροῦ μὲν ἔν αὐτῶν (ταῦτα) ἢ, τι aut
 intellectu κατ' ὁ, τι. Exempla in
 Demosthene exstant quædam multo
 similia eo, quod Zeunius attulit.
 Ita in Or. de falsa legat. p. 352. ἔδη-
 μηγόρει τὰ μεγάλα ἀγαθὰ ἃ πεπεικὸς
 ἔφη τὸν Φίλιππον (scilicet ποιεῖν) ἤκειν.
 Idem contra Dionysiodorum p. 1296.
 διαφέρονται δ' οἷς οὐ δεῖ τελεῖν αὐτὸς τὸς
 τόπους τὸς ἐν τῇ συγγραφῇ, ἀλλὰ τὸς
 εἰς Ῥόδον, ἕς οὔτε συνεγράψαντο, οὔτε
 ἐπεισαν ἡμᾶς scil. λαμβάνειν. Idem
 contra Naustimachum p. 991. ἀλλὰ
 τοὺς δικαστὰς ἐπεισαν ἰᾶσαι διοικεῖν αὐτὸν
 —πολλὰ δ' ἤρασαν ἡμῶν ἐκείνοι. ἔκων,

βελομένους πέμπειν γράμματα τῇ τε βελῇ καὶ ὑμῖν, ὅτι
 ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει καὶ Θρασυβέλῳ τετραράκοντα ἢ
 ἑπτὰ τριήρεσιν ἀνελεύσασθαι τὰς ναυαγὰς, οἱ δὲ ἔκ ἀνείλοντο.
 εἶτα νῦν τὴν αἰτίαν κοινὴν ἔχουσιν, ἐκείνων ἰδίᾳ ἀμαρτόν- 18
 των καὶ ἀντὶ τῆς τότε Φιλανθρωπίας, νῦν ὑπ' ἐκείνων τε
 καὶ τινῶν ἄλλων ἐπιβελεύομενοι, κινδυνεύουσιν ἀπολεύσασθαι.
 Οὐκ ἂν ὑμεῖς γέ μοι πείθοισθε, τὰ δίκαια καὶ ὅσια 19
 ποιῶντες. Καὶ ὅθεν μάλιστα ἀληθῆ πεύσεσθε, καὶ οὐ 20
 μετανοήσαντες ὑπερον εὐρήσετε σφᾶς αὐτὰς ἡμαρτηκότας
 ἐς τὰ μέγιστα Θεὸς τε καὶ ὑμᾶς αὐτὰς. Ξυμβλεύω δὲ

ἢν ἐπέσθητέ γε, τέτων δίκην παρ' αὐτῶν
 ἔχετε. Ubi Reiske subaudit δέχασθαι. Idem
 contra Polyclem p. 1219. καὶ τὸ ἐπιπρηράρχημα
 ἀπέδωκε τῷ Ἀγνίᾳ τοῦ χρόνου, ἢ ἐπανήλωσεν ὑπὲρ αὐτῶν, ὃν
 ἔπεισεν, sc. αὐτὸν δέχασθαι. Hæc quidem
 exempla, quæ Indici Reiskiano debeo, aptiora
 mihi videntur ad demonstrandam ellipsin illam,
 qua defunctus Zeunius hunc locum tuetur. Verum
 equidem illa opus esse non puto, si mecum ἔ, τι
 distinguas: Equidem imprudentiam eorum accuso
 in eo consilio, quod focis imperii dederunt,
 atque approbarunt etc. S.

[Non tam facile convelli arbitror posse elegantem conjecturam, ἔπαυσαν, commento ellipsios Zeunianæ. Subintelligi post πείθειν posse affirmantem quandam sive vocem, sive sententiam, quis dubitet? illud dubito, an usquam intelligi queat vox cum negatione prolata, ut h. l. effēt ἔπεισαν μὴ πέμπειν. Quippe tum πείθειν
 effēt dehortari et avertere, vocabuli vi plane subversa. Sed ne illud quidem emplastrum, quo Tu uteris, Vir utraque medica arte peritissime, vereor, ut fatis juvet. Certe donec boni auctoris exemplo convincar erroris mei, ita sentio, illud si scriptor voluisset, eum daturum fuisse, κατηγορῶ τῶτο, ὃ ἔπεισαν, non ὃ τι. Contra et sententiæ aptissima sunt, et legitimam structuram habent hæc, ἔπαυσαν τὰς
 ξυνάρχοντας βελομένους πέμπειν γρ. Fecerunt illi, ut a consilio epistolæ mittenda desisterent. Fallat forsan quempiam hoc, quod est ἔπαυσαν βελομένους πέμπειν, non, ἔπαυσαν πέμποντας, id quod

usu frequentius est. At proprie inter est quiddam inter illa duo, licet simplex πέμποντας vel de mero consilio seu conatu poni possit. F. A. Wolfius.]

§. 18. εἶτα. Itaque jam omnes prætores communem sustinent culpat, cum hi soli (Pericles et Diomedon) peccarint.

ὑπ' ἐκείνων. Scil. Theramene et Thrasibulo.

§. 19. οὐκ. Repete κινδυνεύουσιν ἀπολεύσασθαι. Cast. et Br. ediderunt ἔκῃν, minus recte.

πείθοισθε. Stephanus corrigit recte πείθησθε.

§. 20. ὅθεν. Unde, h. e. si meis parueritis monitis. Legendum ὅθεν ἢ censef Morus: sed duriosem trajectionem et correctionem propofuit Vir quidam doctus in Bibl. Amstelod. Crit. part. v. p. 93. hanc: ποιῶντες καὶ οὐκ ὑπερον, ὅταν μάλιστα τ' ἀληθῆ πεύσεσθε, μετανοήσαντες εὐρήσετε etc. Quam inutilis ista fit mutatio, intelliges, si ὅθεν interpreteris, ita ut nos fecimus.

[Καὶ ὅθεν μάλιστα ἀληθῆ πεύσεσθε.— Verbum ὅθεν constructio non finit divelli a verbo πεύσεσθε, quanquam explicationem Zeunii etiam per se ab usu Græco abhorrere arbitror. Supereffe aliquid mendi, facile concedam Wyttenbachio. Tamen Mori transpositio placet magis. Mox post ὑμᾶς semipuncto distinguendum erat. Repetitur ante καὶ τοῖς, illud, ἐν οἷς, secundum quæ. F. A. Wolfius.]

τὰ μέγιστα ἐς Θεός. Pro ἐς τὰ μέγιστα Θεός de Mori sententia verba transposui, præfertim cum jam in ed. Castal.

ὕμῖν, ἐν οἷς ἔθ' ὑπ' ἐμοῦ, ἔθ' ὑπ' ἐδενὸς ἄλλου, ἐστὶν
 ἐξαπατηθῆναι ὑμᾶς. Καὶ τοὺς ἀδικῆντας εἰδότες κολά-
 σεσθε, ἢ ἂν βέλεσθε δίκην, καὶ ἅμα πάντας, καὶ καθ'
 ἓνα ἕκαστον, εἰ μὴ πλεόν, ἀλλὰ μίαν ἡμέραν δόντες αὐτοῖς
 ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογήσασθαι, μηδ' ἄλλοις μᾶλλον πιστεύ-
 21 οντες, ἢ ὑμῖν αὐτοῖς. Ἴσε δὲ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάν-
 τες, ὅτι τὸ Κανὼν ψήφισμά ἐστιν ἰχυρότατον, ὃ κελεύει,

et Br. ἐς ante θεὸς restitutum esse vi-
 diffem. Malebat tamen Kœppen :
 ἐς τὰ μέγιστα ἐς θεὸς, apposito loco de
 Republ Lacedæm. i. 2. ἐς τὰ ἔσχατα
 μάλα σοφόν, et Thucydidis viii. 6. ἐς
 τὰ μάλιστα ξένος.

εἰδότες. Pro εἰδότες reuocavi nomi-
 nativum ex edit. Castal. Br. et Mori,
 quem ex Stephani correctione jam
 receperat Welfius. Est autem εἰδότες,
 causa cognita.

βέλησθε. In Leonclav. est vitio o-
 perarum βέλεισθε, quod a Welfio, qui
 mos fuit hominis, est repetitum.

μη' ἄλλοις. Morus correxit μηδ' ἄλ-
 λους.

§. 21. Κανώνου. Leonclavius, *Quis
 ille Κανωνος*, inquit, fuerit, ignoratur.
Sunt qui putent, nomen Κανῶν repon-
endum, hominis et illud æque obscuri.
Fortasse Χαρώνου mentio rectius huc
congrueret, qui legibus apud Athenienses
latis inclavit. Z. In Codice regio
 Parif. est Κανῶν τε teste Brunckio ad
 Aristophanis Ecclesiaz. versu 1089.
 ubi juvenis a vetulis duabus mulieri-
 bus sollicitatus ad coitum, negat, se
 utrique simul posse facere satis ; ita-
 que rem transfigendam esse ex decreto
 Canonis, ut utrique separatim mori-
 geretur. Verba sunt : τὸ πρᾶγμα
 κατὰ τὸ Κανῶν σαφῶς ψήφισμα, βινεῖν
 δεῖ μὲ διαλελημένον. πῶς ἔν δικω-
 πεῖν ἀμφοτέρωθεν δυνήσομαι ; quæ recte
 Brunckius interpretatus est. Hefychius,
 locum Comici respiciens, posuit
 Κανῶν ψήφισμα. εἰσήνεγκε γὰρ ἔτος
 ψήφισμα ὡς διεληγμένους τὸς κρινό-
 μένους ἐκατέρωθεν ἀπολογεῖσθαι. Sen-
 sum recte, adjuvante loco Comici,
 explicuit Brunckius : Canonis decre-
 to cautum erat, ut singulorum seor-
 fim causa cognosceretur, si plures si-
 mul ejusdem criminis accusarentur.
 Obscure Scholiastes Aristophanis ita
 interpretatur decretum : κατεχόμενα

ἐκατέρωθεν ἀπολογεῖσθαι τὸν κατ' εἰσαγ-
 γελίαν ἀποκρινόμενον. Deinde laudat
 hunc Xenophontis locum tanquam
 de eodem decreto tradentem. Suidas
 locum græci interpretis exscripsit in
 vocabulo εἰσαγγελία, et rectius posuit
 κατ' εἰσαγγελίαν κρινόμενον. Sed Scho-
 liastes aperte a sensu decreti aberravit,
 aut verba ejus vitiosa sunt. Docet
 hoc plane locus Hefychii, qui ipsa
 decreti verba servavit, ut ex vocabulo
 διεληγμένους cognoscitur, quod Comi-
 cus etiam exhibet. Sed Hefychius
 præterea recte monet, de pluribus si-
 mul accusatis loqui decretum ; male
 contra unum reum nominat Scho-
 liastes, et verbum διεληγμένον pessime
 explicat κατεχόμενον. nam alterum
 verbum ἐκατέρωθεν in ipso decreto fu-
 isse videtur, ideo retentum ab Hefy-
 chio. Recte Xenophon infra §. 37.
 explicat διεληγμένους κρίνεσθαι per κρί-
 νεσθαι δίχα ἕκαστον. Ita utitur voca-
 bulo διαλαμβάνεσθαι Xenophon Me-
 morab. iii. 10. 13. ubi thoraces bene
 apti dicuntur esse leviores, quia non
 ex humeris toti pendent, sed pondus
 suum per singulas corporis partes vel-
 uti dispartiti divisum faciunt, ne una
 pars corporis prægravetur : διεληγ-
 μένοι τὸ βᾶρος. Quanquam hoc in lo-
 co sensu medio dicitur, apparet tam-
 en inde verbi notio, quæ ad divi-
 dendum et separandum pertinet. In
 Anabasi iv. 1. 23. est ἡλεγχον διαλα-
 βόντες, utrumque separatim explora-
 bunt ; ubi poterat dicere ἡλεγχον διε-
 ληγμένους τοὺς ἀνδρώπεις. Ibidem v.
 3. 4. διαλαμβάνουσι τὸ ἀργύριον i. e. in-
 ter se dispartuntur ubi forma media
 διαλαμβάνονται forte rectior est. Acti-
 vum διαλαβεῖν distribuere, reperitur
 Cyrop. v. 1. 29. Hæc paulo copiosius
 docui, quo clarior esset error viri
 doctissimi, Mori, qui, grammatico-
 rum veterum auctoritate deceptus,

εάν τις τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῆ, δεδεμένον ἀποδικεῖν ἐν τῷ δήμῳ· καὶ εἰς καταγνωθῆ ἀδικεῖν, ἀποθανόντα εἰς τὸ βάραθρον ἐμβληθῆναι· τὰ δὲ χρήματα αὐτῶ δήμευθῆναι, καὶ τῆς δεῦρ τὸ ἐπιδέκατον εἶναι. κατὰ τῆτο 22 τὸ ψήφισμα κελεύει κρίνεσθαι τὰς στρατηγὰς, καὶ τὴν Δία, εἰ ὑμῖν γε δοκῆ, πρῶτον Περικλέα, τὸν ἐμοὶ προσήκοντα· αἰσχρὸν γάρ μοι ἐστίν, ἐκεῖνον περὶ πλείονος ποιεῖσθαι, ἢ τὴν πόλιν. Τοῦτο δ' εἰ βέλεσθε, κατὰ τοῦτον τὸν νόμον 23 κρίνατε, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις καὶ προδόταις, εἰάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῶ, ἢ τὰ ἱερά κλέπῃ, κατακριθέντα ἐν δικαστηρίῳ, [εἰ καταγνωθῆ,] μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀθηναίῳ, τὰ δὲ χρήματα αὐτῶ δημόσια εἶναι. Τῆτων ὁποτέρῳ 24

putavit, in decreto illo, cujus Aristophanes meminit, fuisse cautum, ut reus causam diceret prehensus, hoc est, adstantibus utrinque, qui vel manus ei injicere minantur, vel vinculum tenent. Itaque ab eo diversum putat esse decretum de quo Xenophon loquitur. Addit et illud argumentum, decretum a Comico nominatum de reis εἰσαγγελείας esse; tales autem non fuisse decem praetores. Verum distinctio ista non est in ipso Comico aut Hesychio, sed ab inepto interprete graeco Aristophanis accessisse videtur. Decretum erat de crimine publico, εἰάν τις τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῆ, eoque sanctum fuit, ut reus ejusmodi vinculus in judicium duceretur ibique causam diceret: δεδεμένον ἀποδικεῖν, quod postremum verbum in ipso decreto fuisse videtur, et repetiit Hesychius explicans ἀπολογεῖσθαι δίκην. Deinde statutum erat decreto illo, ut si forte plures ejusdem criminis publici rei agerentur, non omnes simul judicarentur, sed singuli suam quisque causam dicerent atque audirentur. Verbum ἀποδικεῖν pro ἀπολογεῖσθαι ex Antiphonte laudat etiam Grammaticus MStus apud Ruhnken. de Antiphonte Dissertat. p. 823. in Reiskii Orator. vol. vii. Alio sensu est ἀποδικεῖν τὴν δίκην apud Polyænum iii. 9. 15.

ἀποθανόντα. Stephanus mavult

scribi ἀποθανέντα.

§. 22. αἰσχρὸν γάρ. Recepi γὰρ ex ed. Castal. et Br. ut Brodæus et Stephanus legendum conjecerunt.

τὴν πόλιν. Marg. Steph. τὴν ὅλην πόλιν.

§. 23. εἰ μὴ βέλεσθε. Particulam μὴ, quæ vulgo deest, de sententia Goldhagenii Morique, recipiendam putavi, sensu poscente. Nam τοῦτο manifeste pertinet ad Canonem psephisma, et a verbis κατὰ τοῦτον τ. v. lex commemoratur alia.

[Τῆτο pertinet ad sequens monitum; εἰ βέλεσθε est, si malueritis s. prætulertis. Durior hæc ratio mea videatur; sed non est dura. Nihil apud Græcos ea tritius. Verum ipsi quoque librarii interdum similiter peccarunt ut Zeunius. V. C. ap. Platonem Menone p. 71. C. Ἀνάμνησον ἐν μοι, πῶς ἔλεγεν· εἰ δὲ βέλει, αὐτὸς εἰπέ. Sic leg. cum duobus codd. Vin-dob. quibus utor. Vulgo, εἰ δὲ μὴ βέλει. Βέλεισθαι ψήφισμά τι nihili est, ex meo quidem sensu. F. A. Wolfus.]

κριθέντα. Edd. vett. dant κατακριθέντα. at hoc ferri nequit, nisi cum Moro statuas, εἰ καταγνωσθῆ ut interpretamentum esse delendum. Verum verior et elegantior est Stephaniana lectio κριθέντα, quam omnes editores sequentes, si a Moro discesseris, repetierunt recte.

βέλεσθε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ νόμῳ κρινέσθεσαν οἱ
 ἄνδρες κατὰ ἓνα ἕκαστον, διηρημένων τῆς ἡμέρας τριῶν
 μερῶν· ἐνὸς μὲν, ἐν ᾧ ξυλλέγεσθαι ὑμᾶς δεῖ καὶ διαψη-
 φίζεσθαι, εἴαν τε ἀδικεῖν δοκῶσιν, εἴαν τε μή· ἑτέρος δὲ, ἐν
 25 ᾧ κατηγορῆσαι· ἑτέρος δὲ, ἐν ᾧ ἀπολογήσεσθαι. Τῶν
 δὲ γιγνομένων, οἱ μὲν ἀδικῶντες τεύχονται τῆς μεγίστης
 τιμωρίας, οἱ δὲ ἀνάτιοι ἐλευθερωθήσονται ὑφ' ὑμῶν, ὧ
 26 Ἀθηναῖοι, καὶ οὐκ—ἀδικῶντες ἀπολῶνται. ὑμεῖς δὲ
 κατὰ τὸν νόμον εὐσεβῶντες καὶ εὐορκῶντες κρινεῖτε, καὶ οὐ
 ξυμπολεμήσετε Λακεδαιμονίοις, τοὺς ἐκείνους ἐβδομήκοντα
 ναῦς ἀφελομένους καὶ νενικηκότας, τέτταρες ἀπολλύντες ἀκρί-
 27 τούς παρὰ τὸν νόμον. Τί δὲ καὶ δεδιότες σφόδρα ἔτως
 ἐπέγεσθε; ἢ, μὴ οὐχ ὑμεῖς, ὃν ἂν βέλησθε, ἀποκτείνετε
 καὶ ἐλευθερώσητε, ἂν κατὰ τὸν νόμον κρίνητε, ἀλλ' ἔκ ἂν
 παρὰ τὸν νόμον, ὥσπερ Καλλίξενος τὴν Βαβυλῶνα ἔπεισεν, ἕς
 28 τὸν δῆμον ἐσπενεγκεῖν μιᾷ ψήφῳ; Ἀλλ' ἴσως ἂν τινα
 καὶ οὐκ αἴτιον ὄντα ἀποκτείνετε, μεταμελήσει δὲ ὑσερον.
 ἀναμνήσθητε, ὡς ἀλγεῖνον καὶ ἀνωφελὲς ἦδη ἔστι· πρὸς δὲ

§. 24. διηρημένους τ. ἢ. τρ. μερῶν. Pro ἡμερῶν vitioso recepimus ex Brodæi emendatione veriffima μερῶν. Præterea pro διηρημένους Welfius et Morus ediderunt correctionem Leonclavii διηρημένων, qua opus non esse arbitror. Nam auctor de Rep. Lac. xi. 4. similiter dicit, μόρας διείλεν ἕξ καὶ ἰσπέων καὶ ὀπλιτῶν, h. e. constituit sex moras et equitum et peditum: ergo noster locus verti potest, die trium partium facto. Conf. ad Cyrop. i. 2. 5. Z. Sed horum locorum diversa est ratio. Licebat enim dicere μόρας διαίρειν ἰσπέων ἕξ: non licet ἡμέραν διαίρειν τριῶν μερῶν. Ergo Mori sententiam sequor. S.

καὶ διαψηφ. Pro καὶ, quod Stephanus primus edidit, est τί in Junt. et Ald. pro quo Brodæus vult rescribi τί διαψηφίζεσθε, et Castalio edidit cum Br. τί χρὴ διαψ. Fortassis auctor dedit τε καὶ διαψ.

§. 25. οὐκ ὡς ἀδικ. Vulgaris lectio,

quam correximus ex Stephani emendatione, omittit ὡς. Hinc Castalio et Br. ediderunt καὶ οἱ ἀδικ. et in Leonclavii emendatione ἔκ ἀδικῶς Welfius. Z. Kœppen legebat οὐκ ἂν ἀδικῶντες. S.

§. 26. καὶ ἐκ ξυμπολ. Nec cum Lacedæmonii patriam oppugnabitis, si hos (duces), qui illis prælio victis naves septuaginta ademerunt, indicta causa contra legem sustuleritis. More oratorum utitur numero rotundo. De viore numero vid. c. 6. §. 35.

ἀπολλύντες. Edd. vett. ἀπολύντες.

§. 27. ἐλευθερωθήσητε. Edd. vett. ἐλευθερωθήσεσθε, præter ed. Cast. et Br. ubi est ἐλευθερωθήσηται. Sed secuti fumus Stephanum.

μιᾷ ψήφῳ. Vid. §. 9.

§. 28. Locum, qui in edd. omnibus depravatus legitur, alii aliter emendare tentarunt. Leonclavius quidem conjicit, Ἀναμνήσθητε ὡς ἀλγ. κ. ἀνωφ. ἦδη τὸδ' ἔστι, πρὸς δ' ἔστι,

ἔτι καὶ περὶ θανάτου ἀνθρώπων ἡμαρτηκότες. Δεινὰ δὲ 29
 ἂν ποιήσητε, εἴτα Ἀριστάρχῳ μὲν, πρότερον τὸν δῆμον κατα-
 λύοντι, εἴτα δὲ Οἰνόην προδιδόντι Θηβαίοις, πολεμίοις
 ἔσιν, ἔδοτε ἡμέραν ἀπολογήσασθαι, ἣ ἐβέλετο, καὶ τάλλα
 κατὰ τὸν νόμον πρῆξτε· τὲς δὲ στρατηγὲς, τοὺς πάντα
 ὑμῖν κατὰ γνώμην πράξαντας, νικήσαντας δὲ τὲς πολε-
 μίους, τῶν αὐτῶν τέτων ἀποσερήσετε. Μὴ ὑμεῖς γε, ὦ 30
 Ἀθηναῖοι· ἀλλ' εἰ αὐτῶν ὄντας τοὺς νόμους, δι' ἑς μάλισα
 μέγιστοί εἰσε, φυλάττοντες, ἄνευ τέτων μηδὲν πράττειν πει-
 ρᾶσθε. Ἐπανέλθετε δὲ καὶ ἐπ' αὐτὰ τὰ πράγματα, 31
 καθ' ἃ καὶ αἱ ἁμαρτίαι δοκῶσι γεγενῆσθαι τοῖς στρατη-
 γοῖς. Ἐπεὶ γὰρ κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ ἐς τὴν γῆν
 κατέπλευσαν, Διομέδων μὲν ἐκέλευεν, ἀναχθέντας ἐπὶ

ἂν τῇ περὶ θανάτου (scil. ψήφῳ) εἰς
 ἄνδρ. τόπους ἡμαρτηκ. ἔσειδε. Δεινὰ δ'
 ἂν etc. Stephanus autem, μεταμελή-
 σῃ ὕστερον, ἀναμν.—ἤδη ἔσαι, πρὸς ἔτι καὶ
 ἀνόσιον· καὶ γὰρ περὶ θάνατον ἀνθρώπου
 ἡμαρτ. ἔσειδε. Δεινὸν δ' ἂν etc. Vir
 quidam doctus in Biblioth. Amstelod.
 Crit. legendum putat μεταμελήσει δὲ
 ὕστερον, ἂν μνησθῆτε, ὅτ' ἀλγεινὸν ἤδη
 πρὸς δ' ἔτι καὶ ἀνωφελεῖς ἔσι, περὶ θανάτου
 ἀνδρὸς ἀγαθῶ ἡμαρτηκότες etc. Nos
 quidem pro μεταμελήσει Steph. emen-
 dationem revocavimus, ut ad ἂν h. e.
 ἰάν, referretur, et verba πρὸς ἔτι etc.
 cum sequentibus junximus, quemad-
 modum est in edd. vett. sed mutato
 δεινὰ δ' in δεινὰ γ. Denique ante ἀνθρώ-
 πους ex ed. Cast. recepimus εἰς, quod
 jam ex conjectura Leonclavii ediderat
 Wolfius. Z. Mihi crisis hæc displi-
 cet tota; nam μεταμελήσει non referri
 potest ad antecedens ἂν, quod perti-
 net ad ἀποκτείνετε. Præterea inepte
 orator recordationem rei futuræ nec
 factæ adhuc, in animis auditorum
 excitat; denique structura verborum
 plane vacillat. Igitur vestigiis viri
 docti in Bibl. Critic. Amstelod. in-
 sistens legendum cenfeo, donec libri
 scripti veram lectionem ediderint:
 μεταμελήσει ὕστερον, ἂν μνησθῆτε ὅτ'
 ἀλγεινὸν ἤδη πρὸς δ' ἔτι καὶ ἀνωφελεῖς
 ἔσαι περὶ θανάτου ἀνθρώπων ἡμαρτηκό-
 τες. Kæppen emendabat: ἀνωφελεῖς

ἤδη τὸ μεταμελεῖν εἰσί. πρὸς δ' ἔτι καὶ περὶ
 θανάτου ἀνθρώπων ἡμαρτηκότες: et paulo
 antea: ἀναμνήσθητε δέ.

§. 29. Ἀριστάρχῳ. Mutata forma
 civitatis Atticæ forma democratica,
 et summa rerum CCCC Viris tradi-
 ta, in primis iste Aristarchus adversus
 populi commoda stetit, cujus opera
 Cænoë, quod erat Athenensium cas-
 tellum in Bœotiæ confinio, tradita
 est Bœotiis. Vid. Thucyd. viii. 90 et
 98.

[Καὶ post καθ' ἃ recte servasti. Sæpe
 sic abundat. Paulo post cum
 Steph. scribendum, ἀμφοτέρω ἂν ἔφη
 γενέσθαι. Est quidem φάσαι sæpe idem
 atque κελύειν. Verum huc non con-
 venit talis sententia propter illatam
 conditionalem. Thrasyllus dixit, u-
 trumque futurum esse, s. fieri posse, si ibi
 relinquerent etc. F. A. Wolfius.]

προὔθετο. Stephan. cum Fr. Porto
 mavult πρῆξτε vel πρῆξθε, et πρῆ-
 τίθετο Morus.

§. 30. μὴ ὑμεῖς γε. Scil. ποιῆτε
 ἔπως. ὑμεῖς γε, vos quidem, qui ipsi
 auctores estis legum, e quibus secus faci-
 endum est.

ἑαυτῶν ὄντας τ. v. Vestras ipsorum
 leges.

§. 31. καθ' ἃ καί. Morus καὶ de-
 lendum censet.

ἐς τὴν γῆν. Sc. ἐς τὰς Ἀργινέσας,
 6. 34.

κέρως ἅπαντας ἀναρῆϊσθαι τὰ ναυάγια ἢ τοὺς ναυαγούς·
 Ἐρασινίδης δὲ, ἐπὶ τῆς ἐς Μιτυλήνην πολεμίας τὴν τα-
 χίστην πλεῖν ἅπαντας· Θρασύλος δ' ἀμφοτέρω ἐφη γε-
 νέσθαι, ἂν τὰς μὲν αὐτῶ καταλίπωσι, ταῖς δὲ ἐπὶ τῆς
 32 πολεμίας πλέωσι· καὶ, δοξάντων τέτων, καταλιπεῖν τρεῖς
 ναῦς ἑκάστον ἐκ τῆς αὐτοῦ ζυμμορίας, τῶν στρατηγῶν ὀκτώ
 ὄντων, καὶ τὰς τῶν ταξιάρχων δέκα, καὶ τὰς τῶν Σαμίων
 δέκα, καὶ τὰς τῶν ναυάρχων τρεῖς. (Αὐτὰ ἅπασα
 γίνονται ἑπτὰ καὶ τετράκοντα, τέτταρες περὶ ἑκάστην
 33 ναῦν τῶν ἀπολωλυιῶν, δώδεκα ἑσῶν.) Τῶν δὲ κατα-
 λιφθέντων ταξιάρχων ἦσαν Θρασύβελος καὶ Θηραμένης,
 ὅς ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατηγοροῦσι τῶν στρατηγῶν· ταῖς
 34 δὲ ἄλλαις ναυσὶν ἔπλεον ἐπὶ τὰς πολεμίας. Τί τέτων
 ἔχ' ἱκανῶς καὶ καλῶς ἔπραξαν; Οὐκ ἔν δίκαιον, τὰ μὲν
 πρὸς τῆς πολεμίας μὴ καλῶς πρᾶχθέντα, τῆς πρὸς τέ-
 τας ταχθέντας ὑπέχειν λόγον· τοὺς ἢ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν,
 μὴ ποιήσαντας, ἀ' οἱ στρατηγοὶ ἐκέλευσαν, διότι οὐκ ἀνεί-
 35 λοντο, κρίνεσθαι. Τοσῶτον δ' ἔχω εἰπεῖν ὑπὲρ ἀμφοτέ-
 ρων, ὅτι ὁ χειμῶν διεκάλυψε μὴδὲν πρᾶξαι, ὧν οἱ στρατηγοὶ
 παρεκελεύσαντο. τέτων δὲ μάρτυρες οἱ σωθέντες ἀπὸ τῶ
 αὐτομάτῃ, ὧν εἷς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν ἐπὶ καταδύσης

γενέσθαι. Excidisse putat Stephanus particulam ἄν, quæ juncta cum γενέσθαι vim futuri efficeret. At omnia saluta sunt, si post ἔφη intellexeris δεῖν, aut ἔφη interpretatus sis *sua* debet i. *con*sebat. Cæterum hanc Thraſyli sententiam probatam esse cæteris, patet ex c. 6. §. 36.

§. 32. ὀκτὼ ὄντων. Vid. c. 6. §. 29. 30.

καὶ τὰς τῶν Σαμίων δέκα. Hæc verba, quæ desunt in edd. vett. primus edidit Stephanus recte: nam numerus navium xlvii. qui sequitur, requirit illam lectionem.

τέτταρες π. ἑκ. Ita ut quaternæ unius navis naufragis auxilio proficiſcantur.

δώδεκα. Conf. c. 6. §. 35.

§. 33. ταξιάρχων. Marg. Stephan. exhibet *πριηραρχῶν*, id quod convenit cum c. 6. §. 36. Sed recte monet Morus, hos duo trierarchos h. l. dici fuisse inter taxiarchos, etsi ipsi trierarchi fuerint.

§. 34. τὰ μὲν—πρᾶχθέντα. Scil. *περὶ*.

πρὸς τοῦτους. Contra hostes, qui duce Eteonico Cononem in Lesbō obfidebant.

τῆς δὲ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν. Sc. *ταχθέντας*, quibus imperatum erat, ut naufragos tollerent.

§. 35. παρεκελεύσαντο. Marg. Steph. *παρεσκευάσαντο*.

εἷς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν. Lyſiam fuisse narrat Diodorus xiii. 99.

πρὸς σωθεῖς, ὃν κελεύουσι τῇ αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι, καὶ αὐτὸν τότε δεόμενον ἀναιρέσεως, ἥπερ τὴς οὐ πράξαντας τὰ προσαχθέντα. Μὴ τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀντὶ μὲν 36 τῆς νίκης καὶ τῆς εὐτυχίας, ὅμοια ποιήσητε τοῖς ἠττημένοις τε καὶ ἀτυχῆσιν· ἀντὶ δὲ τῶν ἐκ Θεοῦ ἀναγκάων ἀγνωμονεῖν δόζητε, προδοσίαν καταγνόντες ἀντὶ τῆς ἀδυναμίας, οὐχ ἰκανὸς γενομένους διὰ τὸν χειμῶνα πρᾶξαι τὰ προσαχθέντα· ἀλλὰ πολὺ δικαιότερον, σεφάνοις γεραίρειν τὴς νικῶντας, ἢ θανάτῳ ζημιῶν, πονηροῖς ἀνθρώποις πειθομένους.

Ταῦτ' εἰπὼν Εὐρυπτόλεμος, ἔγραψε γνώμην, κατὰ τὸ 37 Κανῶνου ψήφισμα κρίνεσθαι τοὺς ἄνδρας, δίχα ἕκαστον· ἡ δὲ τῆς βελῆς ἦν, μιᾷ ψήφῳ ἅπαντας κρίνειν. τῶν 38 δὲ διαχειροτονημένων, τὸ μὲν πρῶτον ἔκριναν τὴν Εὐρυπτόλεμον· ὑπομοσαμένους δὲ Μενεκλέους, καὶ πάλιν διαχειροτονίας γενομένης, ἔκριναν τὴν τῆς βελῆς. καὶ μετὰ ταῦτα κατεψηφίσαντο τῶν ναυμαχησάντων στρατηγῶν, οὕτως ὄντων. ἀπέθανον δὲ οἱ παρόντες ἕξ. Καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ 39 ὕστερον μετέμελε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἐψηφίσαντο, οἵτινες τὸν δῆμον ἐξηπάτησαν, προβολὰς αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐγγυ-

σωθεῖς. Marg. Steph. διασωθεῖς.
ἥπερ. Sc. ψήφῳ κελεύουσι κρίνεσθαι,
οὐ πράξαντας. Deest οὐ in edd. vett.
præf. edit. Cast. ubi est μή.

§. 36. μὴ τοίνυν. Nolite igitur in victoria et rebus secundis, ob quas auctores præmiis ornare debetis, imitari victos et adversa usos fortuna, qui solent auctores cladis odisse: nec in necessitate (procella) a Deo immissa committite, ut iniqui videamini rerum aestimatores, et proditionis condemnatis eos, qui ob tempestatem imperata non facere potuerint.

οὐχ ἰκανός. Excidisse τὴς ante ἐχ, est haud contemnenda Stephani sententia. Deinde nisi malis statuere, hos accusativos esse absolutos, sed potius referri ad καταγνόντας: necesse est, ut προδοσίαν mutes in genitivum προδοσίας.

πειθομένους. Casus refertur ad ἡμᾶς, quod in γεραίρειν est intelligendum.

§. 37. Κανῶνου. Vid. §. 21.

βελῆς ἦν. Vid. §. 15.

§. 38. τῶν δὲ διαχειροτ. Cum de his prætoribus plebs suffragia ferret de ratione iudicii instituendi, sive, essetne Euryptolemi sententia probanda an Senatus.

ὑπομοσαμένους. Judicium, rem comperendinante interposito iurejurando. Ita recte Morus interpretatur, laudato de verbo hoc, solenni in iudiciis, Harpocracione in ὑπομοσίᾳ, Polluce viii. 44. 56. Interpp. Demosthenis de Corona c. 30. et Budæo Comment. L. Gr. p. 47. S.

ἕξ. Vid. §. 1.

§. 39. μετέμελε. Edd. vett. excerpta ed. Cast. dant μετέμελλε.

προβολάς. Edd. vett. προσβολάς.

ητὰς κατασηῆσαι, εἰάν κριθῶσιν· εἶναι ᾗ καὶ Καλλίξενον τέ-
των. πρὸς βλήθησαν δὲ καὶ ἄλλοι τέτταρες, καὶ ἐδέθησαν
40 ὑπὸ τῷ ἐγλυησαμένῳ. ὕστερον δὲ σάσεώς τινος γενομένης,
ἐν ᾗ Κλεοφῶν ἀπέθανεν, ἀπέδρασαν ἕτοι, πρὶν κριθῆναι·
Καλλίξενος δὲ κατελθὼν, ὅτε καὶ οἱ ἐκ Πειραιῶς, εἰς τὸ
ἄστυ, μισέμενος ὑπὸ πάντων, λιμῶν ἀπέθανεν.

ἕως ἂν κρ. Pro εἰάν κρ. quod tur-
bat sensum, rescripsi emendationem
Steph. et Leonclav.

ἐδέθησαν. Scil. ne clam ex urbe
fugerent.

§. 40. ἀπέδρασαν. De Callixeno
idem tradit Diodorus xiii. 103. Is

perrupto carcere ad Lacedæmonios,
Deceleiam tenentes, aufugit cum a-
liis. Cleophon a triginta tyrannis
fuit occisus, et opes nullas reliquit.
Lyfias Orat. p. 849 et 651. S.

οἱ ἐκ Πειραιῶς. Cf. ii. 4. 5 seqq.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

ΟΙ δὲ ἐν τῇ Χίῳ μετὰ τῷ Ἐτεονίκῳ στρατιῶται ὄντες, ἕως μὲν θέρους ἦν, ἀπὸ τε τῆς ἄρας ἐτρέφοντο, καὶ ἐργαζόμενοι μισθῷ κατὰ τὴν χώραν· ἐπεὶ δὲ χειμῶν ἐγένετο, καὶ τροφὴν οὐκ εἶχον, γυμνοὶ τε ἦσαν καὶ ἀνυπόδητοι, ζύνθησαντο ἀλλήλοις καὶ ζυνετίθεντο, ὡς τῇ Χίῳ ἐπιθησόμενοι· οἷς δὲ ταῦτα ἀρέσκοι, κάλαμον φέρειν ἐδόκει, ἵνα ἀλλήλους μάθοιεν, ὅποσοι εἴησαν. Πυθόμενος δὲ τὸ ζύνθημα ὁ Ἐτεονίκος, ἀπόρως μὲν εἶχε, τί χρῆτο τῷ πράγματι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλαμοφόρων. τό τε γὰρ ἐκ τῷ ἐμφανῶς ἐπιχειρῆσαι, σφαλερὸν ἐδόκει εἶναι, μὴ ἐς τὰ ὄπλα ὀρμήσωσι, καὶ τὴν πόλιν κατασχόντες καὶ πολέμιοι γενόμενοι, ἀπολέσωσι πάντα τὰ πράγματα, ἂν κρατήσωσι· τό τ' αὖ ἀπολλύναι ἀνθρώπους ζυμμάχους πολλὰς, δεινὸν ἐφάνετο εἶναι, μὴ τινα καὶ ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας διαβολὴν

§. 1. οἱ δὲ ἐν τῇ Χίῳ. Eteonicus enim, qui Cononem obfederat, audita Lacedæmoniorum clade, navigavit in Chium. V. supra 6. §. 39. 40. Diodor. xiii. 100. Articulum ante Ἐτεονίκου omisit I. A. Cast.

τῆς ἄρας. Brod. interpretatur τῶν ἀραιῶν κάρπων.

§. 2. τί χρῆτο τῷ πρ. Quo pacto sese in hac re gereat.

καλαμοφ. Marg. Steph. καλαμοφόρων.

ἀνθρώπους ζυμμ. Socios, qui in exercitu Spartano erant, et istam inierant conspirationem.

ρχοῖεν, καὶ οἱ στρατιῶται δύσνοι ἐς τὰ πρᾶγματα ὤσιν.
 3 Ἀναλαβὼν δὲ μεθ' ἑαυτῆ ἄνδρας πεντεκαίδεκα, ἐγχειρί-
 δια ἔχοντας, ἐπορεύετο κατὰ τὴν πόλιν· καὶ ἐντυχῶν τινι
 ἀνθρώπῳ ὀφθαλμιῶντι, ἀπιόντι ἐξ ἰατρείας, κάλαμον ἔχον-
 4 τι, ἀπέκτεινε. Θορύβος δὲ γενομένης, καὶ ἐρωτῶντων τινῶν,
 διὰ τί ἀπέθανεν ὁ ἄνθρωπος, παραγγέλλειν ἐκέλευεν ὁ
 Ἐτεόνικος, ὅτι τὸ κάλαμον εἶχε. κατὰ ἣ τὴν παραγγελίαν
 ἐρρίπτην πάντες, ὅσοι εἶχον, τὰς καλάμους, αἰεὶ ὁ ἀκῶν
 5 δεδιώξ, μὴ ὀφθῆναι ἔχων. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἐτεόνικος,
 ζυγκαλέσας τὰς Χίους, χρήματα ἐκέλευσε ζυνεισενεγκεῖν,
 ὅπως οἱ ναῦται λάβωσι μισθόν, καὶ μὴ νεωτερίσωσιν τι· οἱ
 δὲ εἰσήνεγκαν· ἅμα δὲ ἐς τὰς ναῦς ἐσήμανεν ἐμβάινειν.
 προσίων δὲ ἐν μέρει παρ' ἐκάστην ναῦν, παρεθάρρυνέ τε καὶ
 παρήνει πολλὰ, ὡς τῆ γεγενημένῃς ἐδὲν εἰδώς· καὶ μισθὸν
 6 ἐκάστῳ μηνὸς δέδωκε. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι καὶ οἱ ἄλ-
 λοι ζύμμαχοι, συλλεγόντες ἐς Ἐφεσον, ἐβυλεύσαντο,
 περὶ τῆ ἐνεσηκότων πραγμάτων πρέσβεις ἐς Λακεδαίμονα
 πέμπειν, ταῦτά τε ἐρῶντας, καὶ Λύσανδρον αἰτήσοντας ἐπὶ
 τὰς ναῦς, εἴ φερόμενον παρὰ τοῖς ζυμμάχοις κατὰ τὴν
 προτέραν ναυαρχίαν, ὅτε καὶ τὴν ἐν Νοτίῳ ἐνίκησε ναυμα-
 7 χίαν. καὶ ἀπεπέμφθησαν πρέσβεις, ζῦν αὐτοῖς δέκα καὶ
 παρὰ Κύρου ταῦτά λέγοντες ἄγγελοι. οἱ ἣ Λακεδαιμόνιοι
 ἔδωσαν τὸν Λύσανδρον ὡς ἐπισολέα, ναύαρχον δὲ Ἀρακον,
 (οὐ γὰρ νόμος αὐτοῖς δις τὸν αὐτὸν ναυαρχεῖν) τὰς μέντοι

σχοῖεν. Scil. Spartani.

§. 5. λάβωσι μισθόν. Edit. Cast. λά-
βωσι τὸν μισθόν.

ἐμβάινειν. Marg. Steph. εἰσβαίνειν.
δέδωκε. Ibid. διέδωκε.

§. 6. οἱ ἄλλοι ζυμμ. Sc. qui in
Æolide, Ionia et infulis erant. Dio-
dor. xiii. 100.

συλλεγόντες. Edd. vett. συλλέγον-
τες.

ταῦτά τε ἐρῶντας. Ut et exponerent,
quænam in præsentī esset rerum conditio
ic. post cladem ad Arginusas accep-

tam.

εἴ φερόμενον. Οὗτος γὰρ ἂν τε τῶ σῆς
ναυαρχίας χρόνῳ κατωρθωκῶς ἦν πολ-
λά, καὶ ἔδοκει διαφέρειν στρατηγία τῶν ἄλ-
λων. Diodor. l. 1.

ἐν Νοτίῳ. Vid. i. 5. 14.

§. 7. διέ καί. Pro δέκα καὶ cum
Welfio lectionem marg. Stephan. rece-
pi. Nam non verisimile est, a Cyro
missos esse decem: nec numerus ullus
commemoratur a Diod. l. 1. et Plu-
tarcho in Lyf. c. 7.

ναῦς παρέδωσαν Λυσάνδρῳ, ἐτῶν ἤδη πέντε καὶ εἴκοσι παρεληλυθότων.

Τῷ δὲ τῷ ἐνιαυτῷ καὶ Κῦρος ἀπέκτεινεν Αὐτοβοισά-8 κην καὶ Μιτραῖον, υἱεῖς ὄντας τῆς Δαριαίης ἀδελφῆς, τῆς τοῦ Ἀρταξέρξε, τῷ Δαρεῖα πατρός, ὅτι αὐτῷ ἀπαντῶντες οὐ διέωσαν διὰ τῆς κόρης τὰς χεῖρας· ὁ ποιῆσι βασιλεῖ μόνῳ. (ἡ δὲ κόρη ἐστὶ μακρότερον ἢ χειρὸς, ἐν ἣ τὴν χεῖρα ἔχων ἔδεν ἀν δύνατο ποιῆσαι.) Ἱεραμένης μὲν ἔν καὶ ἡ 9 γυνὴ ἔλεγον πρὸς Δαριαῖον, δεινὸν εἶναι, εἰ περιόψεται τὴν λίαν ὕβριν τῆς· ὁ δὲ αὐτὸν μεταπέμπεται ὡς ἀρ- ῥωσῶν, πῆμψας ἀγγέλους.

Τῷ δὲ ἐπιόντι ἔπει, ἐπὶ Ἀρχύτου μὲν ἔφορεύοντος, ἀρ- Ol. 93 $\frac{3}{4}$.
χοντος δὲ ἐν Ἀθήναις Ἀλεξίς, Λύσανδρος, ἀφικόμενος ἐς ¹⁰

ἤδη πέντε. Marg. Steph. ἤδη τῷ πολέμῳ πέντε.

§. 8. Δαριαίης. Pro Δαριαίης restitui nomen mulieris, quemadmodum recte fecit Pirckhemerus et Goldhagenius. Nam non est verosimile, primum Xenophontem eundem virum eodem loco dupliciter scripsisse: tum nomen mulieris prætermisisse, et verba τοῦ Δαρεῖα πατρός ita plane sine necessitate addidisse.

Ἀρταξέρξου. Pro Ξέρξε cum Moro recepi nomen Artaxerxis. Nam constat, Darium Nothum, de quo hic sermo est, non fuisse filium Artaxerxis Longimani, sed fratrem Xerxis secundi.

διέωσαν. Pro διέσωσαν cum Moro emendationem viri docti in Obf. Misc. vol. iii. p. 429. recepi, quia διαδεῖν est rei aptissimum. Cyrop. viii. 3. 10. enim de eadem re est διείρειν τὰς χεῖρας διὰ τῶν κανθῶν.

ἡ χειρὸς. Brodæus mavult τῆς χειρὸς: Stephanus vult corrigi ἡ χειρὸς: Portus χειρὶδος, et ἡ tolli Leonclavius. Sed correctione non opus esse videtur, si post ἡ cum Abreschio Diluc. Thuc. Auctar. p. 414. intelligitur χερῆμα.

§. 9. Δαρεῖον. Pro Δαριαῖον restitui lectionem, qua alias semper Xenophon utitur.

ὡς ἀρρωσῶν. In Anabasi i. 1. nulla

cædis facta mentione narratur simpliciter, Darium ægotantem, cum finem vitæ instare putasset, arcessivisse Cyrum. Post hujus adventum Dario mortuo, Cyrum a fratre Artaxerxe comprehensum, et demum exorante matre in imperium suum dimissum fuisse. Ex quo loco efficere quidam voluerunt geminum iter Cyri ad patrem Darium, cum putassent, utrumque locum sibi contrarium esse. Anabasin enim aiunt de vero Darii morbo, contra Historiam græcam de ficto (ὡς ἀρρωσῶν) loqui. Sed hæc narrationis nulla est diverfitas. Darius enim prætecebat morbum, quo fratres convocatos in concordiam revocare eorumque amicitiam firmare volebat moriturus. Contra Zeunius non geminum quidem iter Cyri ad Darium ex utriusque loci comparatione effecit, ipsam tamen Hellenicorum narrationem ad annum proxime antecedentem retulit, quo Cyrum propter occisos duos cognatos a patre vocatum non paruisse tamen putabat. Cujus equidem opinionis auctoritatem nullam cum afferri videam, nescio quibus argumentis eam lectoribus suis approbari voluerit Zeunius. S.

§. 10. Ἀρχύτου. Marg. Stephan. Ἀρχύτα, non male.

- Ἐφεσον, μετεπέμψατο Ἐτεόνικον ἐκ Χίης ζῆν ταῖς ναυσὶ,
 καὶ τὰς ἄλλας πάσας ζυνήθροισεν, εἴ πως τις ἦν, καὶ ταύτας
 τε ἐπέσκευάζε, καὶ ἄλλας ἐν Ἀντάνδρῳ ἐναυπηγεῖτο.
- 11 ἔλθων δὲ παρὰ Κῦρον, χρήματα ἤτει· ὁ δὲ αὐτῷ εἶπεν,
 ὅτι τὰ μὲν παρὰ βασιλέως ἀνηλωμένα εἶη, καὶ ἔτι πλείω
 πολλῶ, δεικνύων, ὅσα ἕκαστος τῶν ναυάρχων ἔχοι· ὁμῶς
- 12 δέδωκε. Λαβὼν δὲ ὁ Λύσανδρος τὰργύριον, ἐπὶ τὰς
 τριῆρεις τριηράρχους ἐπέστησε, καὶ τοῖς ναύταις τὸν ὀφειλό-
 μενον μισθὸν ἀπέδωκε. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ τῶν
 Ἀθηναίων στρατηγοὶ πρὸς τὸ ναυτικὸν ἐν τῇ Σάμῳ.
- 13 Κῦρος δὲ ἐπὶ τρίτοις μετεπέμψατο Λύσανδρον, ἐπεὶ
 αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς ἦκεν ἄγγελος, λέγων, ὅτι ἀρρώστῶν
 ἐκείνῳ καλοῖη, ὧν ἐν Θαμνηρίοις τῆς Μηδείας, ἐγγυς
- 14 Καδυσίων, ἐφ' οὓς ἐσράτευσεν ἀφεστῶτας. Ἦκοντα δὲ
 Λύσανδρον οὐκ εἶα ναυμαχεῖν πρὸς Ἀθηναίους, εἰ μὴ
 πολλῶ πλείους ναῦς ἔχη· εἶναι γὰρ χρήματα πολλὰ καὶ
 βασιλεῖ καὶ ἑαυτῷ, ὥστε τρίτη ἕνεκεν πολλὰς πληρῆν.
 παρέδειξε δὲ αὐτῷ πάντας τὰς φόρους τὰς ἐκ τῶν πόλεων,
 οἱ αὐτῷ ἴδιοι ἦσαν, καὶ τὰ περιττὰ χρήματα ἔδωκε. καὶ
 ἀναμνήσας, ὡς εἶχε Φιλίας πρὸς τε τὴν τῶν Λακεδαιμο-
 νίων πόλιν καὶ πρὸς Λύσανδρον ἰδίᾳ, ἀνέβαινε παρὰ τὸν
 πατέρα.
- 15 Λύσανδρος δὲ, ἐπεὶ αὐτῷ Κῦρος πάντα παραδούς τὰ

§. 11. ὁμῶς δ' ἔδωκε. Edd. vett.
 ὁμῶς δίδωκε.

[Necessario scrib. ὁμῶς δ' ἔδωκε.
 Jubet temporum ratio. F. A. Wolf-
 fius.]

§. 13. μετεπέμψατο. Scil. εἰς Σά-
 ρδος.

Καδυσίων. Ed. Cast. Καδυσίων.
 ἐσράτευσεν ἀφεστῶτας. Edd. vett. ἐ-
 σράτευσε καδυσῶτας. Hinc Brodæus
 corrigit ἐσράτευε καταφεστῶτας, qui ab
 eo defecerant.

§. 14. παρέδειξε. Plutarch. Lyf. c.
 9: τὰς τε φόρους ἀπέδειξε τῶν πόλεων

λαμβάνει ἐκείνῳ, καὶ τὴν αὐτοῦ διαπίσει-
 σεν ἀρχὴν ἀσπασάμενος δὲ, καὶ διηδεῖς
 μὴ ναυμαχεῖν Ἀθηναίους, πρὶν αὐτὸν
 ἀφικέσθαι πάλιν, ἀφίξεισθαι δὲ ναῦς ἔ-
 χοντα πολλὰς ἐκ τε Φοινίκης καὶ Κιλι-
 κίας, ἀνίσταται ὡς βασιλεῖα. Z. Ex quo
 loco apparet, recte Morum interpre-
 tari περιδείξει, assignavit; si lectio fa-
 na est. S.

τῶν Λακεδαιμονίων. Deest τῶν in
 edd. vett.

§. 15. παραδός. Diod. xiii. 104.
 τῷ Λυσάνδρῳ τῶν ὑφ' αὐτὸν πόλειον τὴν
 ἐπίστασιν παρέδωκε, καὶ τοὺς φόρους ταύτων

αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα ἀρρώστῃντα μετάπεμπτος ἀνέβαινε, μιᾶν διαδῶς τῇ στρατιᾷ, ἀνήχθη τῆς Καρίας ἐς τὸν Κεράμειον κόλπον· καὶ προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων ξυμμαχῶ, ὄνομα Κεδρείαις, τῇ ὑπεραία προσβολῇ κατὰ κράτος αἰρεῖ, καὶ ἐξηνδραπόδισεν· (ἦσαν δὲ μιζοδάρβαροι οἱ ἐνοικῆντες) ἐκεῖθεν δὲ ἀπέπλευσεν ἐς Ῥόδον. Οἱ δὲ 16 Ἀθηναῖοι, ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι, τὴν βασιλείας κακῶς ἐποίουν, καὶ τὴν ἐπὶ Χίον καὶ τὴν Ἐφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν· καὶ στρατηγὰς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν εἵλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δὲ ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς 17 τὸν Ἑλλήσποντον, πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἐκπλεον, καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεςηκυίας αὐτῶν πόλεις. ἀνήγοντο δὲ [καὶ] οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Χίου πελάγιοι· ἢ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν· Λύσανδρος δὲ ἐξ Ἀβύδου παρέπλει ἐς Λάμψακον, 18 ξύμμαχον ἔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυθῆνοί τε οἱ ἄλλοι παρήσαν περὶ τῆς ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. πρὸς- 19 βαλόντες δὲ τῇ πόλει, αἰρεῖσι κατὰ κράτος, καὶ δῆρπασαν οἱ στρατιῶται, ἔσαν πλουσίαν, καὶ οἶνα καὶ σίτην καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, κατὰ πόδας πλε- 20

τιλίαν συνίσταξεν. Z. Idem deinde pro Cedreis nominat Thafum Cariæ, de qua dubitant Interpretes, et Iasum legere jubent. Ex loco nostro Κεδρείαις nominat Stephanus Byz. monente Fr. Porto. Cerameum finum inter et Iasium habitari Halicarnassum, ait Plinius; igitur Iasum in Diodoro probō.

§. 16. ἐπὶ τὴν Χίον. Sic recte Wel-
sius e marg. Steph. Vulgo dant τὴν
ἐπὶ Χίον.

πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν. Hic fuerunt
tres, qui commemorantur i. 7. 1.

εἵλοντο. Marg. Steph. προσεἶλον-
το.

§. 17. πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον. Lyfander,
ut Plutarchus l. l. ait, prius Æginam

et Salamina infestavit, adiitque Atti-
cam, sed rebus infectis.

πρὸς τε τῶν πλοίων πόλεις. Ut et na-
vibus excurreret et urbes Hellepontia-
cas, quæ defecerant, recuperaret.

πελάγιοι. Athenienses versus Chium
quoque, sed, quia Asiam sibi infestam
habebant, non παρὰ Ἰωνίαν, juxta Ioni-
am, sed in alto petebant Hellepontum.
Z. Particulam καὶ ante οἱ Ἀθηναῖοι
recte uncis inclusam damnat Morus;
est enim in hac explicatione rei,
paulo ante non fati distincte traditæ,
superflua.

§. 18. ἡγεῖτο δὲ Θώραξ. Plutarch.
Lyf. c. 9. Θώραξ δὲ τῶν περὶ τὴν
συναρτύσας, εἰς τὸ αὐτὸ, προσέβαλε τοῖς
τείχεσιν.

οντες, ὠρμίσαντο τῆς Χερρόνησου ἐν Ἐλεῦντι, ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιημένοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμφακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν
 21 ἐς Σησόν. ἐκεῖθεν δὲ εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἐπλευσαν ἐς Αἰγὸς ποταμὸς, ἀντίον τῆς Λαμφάκῃ· (διείχε ἢ ὁ Ἐλλησποντος ταύτη σαδίους ὡς πεντεκαίδεκα) ἐνταῦθα δὴ
 22 ἐδειπνοποιῶντο. Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπίσση νυκτὶ, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμηνεν, ἐς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους ἐσβαίνειν. πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς ἐς ναυμαχίαν, καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλον, προεῖπεν, ὡς μηδεὶς κινῆσοιτο ἐκ τῆς τάξεως, μηδὲ ἀνάξοιτο. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς ἐς ναυμαχίαν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς
 24 τὴν Αἰγὸς ποταμὸς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις· ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ, τι ποιῶσιν, ἀποπλεῖν, καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν, πρὶν αὐτὰ ἦκον. ταῦτα δὲ ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι
 25 ἐπανήγοντο. Ἀλκιβιάδης δὲ, κατιδὼν ἀπὸ τῶν τειχῶν

§. 20. ὀγδοήκοντα. Diodorus xiii. 104. numerat 173 naves; sed paulo post 105 consentit cum Nostro.

§. 21. ἐπλευσαν. Plutarch. l. 1. παρήπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμὸς, ἀντιπέρας τῶν πολεμίων ἐπὶ ναυλοχόντων περὶ τὴν Λάμφακον.

ταύτη. Correctionem Leonclavii pro vulgato ταύτης recepit Welfius et Morus. Sed genitivus regitur ab ellipti præp. ἀπό. Z. At sensus ita plane alienus existit. Recte vero Morus interpretatur: Hellepontus patet in latitudinem in hac parte seu regione. Igitur posui rectum. Bene Plutarchus in Lyfandro c. 11. τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ἡπείρων διάστημα ταύτη πεντεκαίδεκα σαδίων ἐστὶ. S.

§. 22. παραβαλόν. Sic recte Junt. et vett. edd. præter Ald. quam sequitur Steph. male παραβάλλον. Cæte-

rum Palmerius Exercit. ad gr. auct. p. 62. explicat locum ita: *Per παραβλήματα intelligo ea, quæ ad tegendos milites tenduntur circa navem in tabulati ora, sive sint plutei ex cratibus, sive vimine textis, quibus olim utebantur, sive sint lintea picta; ea nunc in triremibus vocantur voce, ab Italici forte desumpta, pavefades, in majoribus vero navigiis et nostro Oceano Saborti.* Cf. supra ad i. 6. 19. Quare Plutarchus ait, Lyfandrum iussisse suos in navibus καθέζεσθαι κόσμῳ καὶ σιωπῇ διαχομένους τὸ παραγγελλόμενον.

§. 23. ἐν μετώπῳ. Plutarch. μετωπηδόν, fronte in hostem directâ.

§. 24. ταχίστας τῶν νεῶν. Polyænus Strat. i. 45. 2. dicit δύο τριήρεις, et Plutarchus, δύο ἢ τρεῖς τριήρεις. ἔξεβίβασεν. Sc. suos milites.

§. 25. [Ἀλκιβιάδης. Ad ea, quæ ex

τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμῶντας, καὶ πρὸς ἔδε-
 μιᾷ πόλει, τὰ δὲ ἐπιτήδεια ἐκ Σησοῦ μετιόντας πεντε-
 καίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τὰς δὲ πολεμίας ἐν λιμένι,
 καὶ πρὸς πόλιν, ἔχοντας πάντα, ἕκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς
 ὀρμῆν, ἀλλὰ μεθορμίσαι ἐς Σησὸν παρήνει, πρὸς τε λι-
 μένα καὶ πρὸς πόλιν· ἔόντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν
 βέληθε. Οἱ δὲ στρατηγοὶ, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μέ- 26
 νανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτὰς γὰρ νῦν στρατη-
 γεῖν, ἕκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ὤχετο. Λύσανδρος δὲ, ἐπεὶ 27
 ἡμέρα ἦν πᾶμπλη ἐπιπλέεσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς
 παρ' αὐτῶν ἐπομένοις, ἐπὶ ἀν καλίδωσιν αὐτὰς ἐκβεβηκότας
 καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον, (ὅπερ ἐποίουν πολὺ
 μᾶλλον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ἀνέ-
 μενοι, καὶ καταφρονῶντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι ἕκ ἀντα-
 νήγειν) ἀποπλέοντας τῶν παλιν παρ' αὐτὸν, ἄρα ἀσπίδα
 κατὰ μέσον τῆς πλῆθ. οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν, ὡς ἐκέλευσε.
 Λύσανδρος δὲ εὐθύς ἐσήμανε, τὴν ταχίστην πλεῖν· ζυμ- 28
 παρήει δὲ καὶ Θώραξ, τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ, ἰδὼν τὸν
 ἐπίπλεον, ἐσήμανεν, ἐς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος.
 διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων ὄντων, αἱ μὲν τῶν νεῶν
 δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ

Diodoro annotata reperis, adde: ite-
 rum tum Athenis actum fuisse videri
 de Alcibiade revocando; quod mani-
 festo arguit locus Aristophanis in Ra-
 nis versu 1425. uti recte etiam ad-
 monuit scholii græci auctor, addens:
 Ἀνδρῶν δὲ διαφέρεται πρὸς Ξενοφῶντα
 περὶ τῆς καθόδου. Dolendum, non
 addidisse eum narrationis diversita-
 tem. Cæterum reliqua scholii pars
 ex Aristarchi commentariis ducta pla-
 ne ab historiæ veritate aberrat. Ex
 Addendis.]

ἀπὸ τῶν τειχῶν. E castello, quod
 habebat in Chersoneso. Inde equo ve-
 ctus ad Atheniensium duces, (Plu-
 tarch. Lys. 10. et Alcib. 36. 37.)
 præter alia salubria consilia, quæ de-
 dit, etiam promisit, Atheniensibus

Medocum et Seuthen Thracum re-
 ges opem laturos esse. Diod. Sic.
 xiii. 105. qui addit imperii commu-
 nicationem sibi petiisse Alcibiadem.
 In illa regione plures Athenienses
 castella et agros habuisse apparet ex
 Anabasi vii. 3. 19.

ἔδεμιᾷ πόλει. Castal. ἔδεμιαν πόλιν.
 πρὸς πόλιν. Marg. Steph. L. πόλει.
 ἔφη αὐτοῖς. A. I. Cast. αὐτοῖς.
 §. 27. δὴ τοῦ. Junt. Beryl. Cast. τι
 τοῦ.

ἀσπίδα. Plutarchus ἀσπίδα χαλκῆν
 ἐπάρασθαι πρόραθεν.

§. 28. Θώραξ. Apud Diodorum Ete-
 onicus copias terrestres ducit.

διεσκεδασμένων—όντων. Cast. διασκε-
 δασμένων. Deinde ὄντων delendum
 censuerunt St. et L.

δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν, καὶ ἡ Πάραλος. τὰς δὲ ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῆ. τὲς δὲ πλείους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ 29 ζυνέλεξαν. οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων ᾧ, ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πρᾶγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα, τὴν Λαμφάκου ἄκραν, ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰσία. καὶ αὐτὸς μὲν οὐκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον· ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς 30 Ἀθήνας, ἀπαγγέλλουσα τὰ γεγονότα. Λύσανδρος ᾧ τὰς τε ναῦς καὶ τὲς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμφακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε, καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδείμαντον. ἡ δὲ ἡμέρα ταῦτα κατεργάσατο, ἐπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλῆσιον ληστὴν εἰς Λακεδαίμονα, ἀπαγγελλῶντα τὰ γεγονότα· ὃς ἀφικόμενος τρι- 31 ταῖος ἀπήγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος, ἀθροίσας

ἐπὶ. Consentit Plutarchus in Alcibiade et Lyfandro c. 11. contra Diodorus cum Pausania iii. p. 232. decem numerant. Cum Plutarcho facit Polyænus i. 45. 2. male tamen unam navem in Pontum effugisse addit. Brevius rem memorat Frontinus ii. 1. 18. et male universas naves captas ait. Diodori narratio de præliō discrepat eo, quod Philocles dicitur eo die cum triginta navibus abiisse e portu, et ut reliqui trierarchi se sequerentur, iussisse. Hunc vixdum progressum Lyfander in fugam convertit, et reliquas naves imparatas cepit, præter decem a Conone abductas.

τειχύδρια. Ita vulgatum τὰ χεῖδρια correxit Leoncl.

§. 29. Λαμφάκου. Male edd. veteres Λάμφακον. Ex Hecatæo Ἀβαρνον Λαμφάκου ἄκραν affert Steph. Byz. In Athenæi ii. p. 62. male legitur περὶ Λάμφακον ἐν τῇ Ἀβαρνίδι.

εἰς Κύπρον. Diodorus: τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπάνωδον ἀπέγνω, φοβηθεὶς τὴν ὄργην τοῦ δήμου. Memorat hanc fugam Iso-

crates Evag. p. 292. ed. Wolf. Dehinc Xenophon Cononis iterum meminit infra iv. 3. ut Perficarum navium præfetti. Classẽm Perfarum rogatus rexit, auctore Diodoro xiv. 39. De commoratione ejus in Cypro Plutarchus Artax. c. 21. ὁ γὰρ Κόνων διέτριβε μὲν ἐν Κύπρῳ μὲν τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, οὐ τὴν ἀσφάλειαν ἀγαπῶν, ἀλλὰ τὴν τῶν πραγμάτων μεταβολὴν περιμένων. Quæ ex communi auctore inepte vertit et retulit Nepos Conon. c. 2.

ἀπαγγέλλουσα. Steph. emendabat ἀπαγγελλῶσα, recte. Ita statim post est.

§. 30. αἰχμαλώτους. Plutarchus Lyfandr. c. 11. τρισχιλίους ἀνδρας. Cæterum catalogum eorum, qui Lyfandrum in pugna hac maxime juverant, et quorum statuas in templo Delphico dedicaverat, habet Pausanias x. p. 819. ubi præter Hermonem gubernatorem et Eteonicum nomen nullum reperio, quod h. l. legitur. Thorax ibi omiffus etiam est.

§. 31. ἀθροίσας. Omiffit Junt. Castal.

τὸς *ξυμμάχους*, ἐκέλευσε βελεύεσθαι περὶ τῶν *αἰχμαλώτων*. ἐνταῦθα δὴ κατηγορία ἐγίνοντο πολλὰ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρανομήκεσαν, καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπλιν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν. Φιλοκλῆς δὲ ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τέτρε διεφθαιρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα³² πολλὰ, καὶ ἔδοξεν, ἀποκτεῖναι τῶν *αἰχμαλώτων* ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι, πλὴν Ἀδειμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος. ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων, προδῆναι τὰς ναῦς. Λύσανδρος δὲ, Φιλοκλέα πρῶτον ἐρωτήσας, ὃς τοὺς Ἀνδρίους καὶ Κορινθίους κατακρημνίσειε, τί εἴη ἄξιος παθεῖν, ἀρξάμενος ἐς Ἑλληνας παρανομεῖν, ἀπέσφαξεν.

ΚΕΦ. Β.

ΕΠΕΙ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεσῆσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Χαλκηδόνα. οἱ δὲ αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τὸς τῶν Ἀθηναίων φρερὸς ὑποσπόνδους ἀφέντες. οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον ἐς τὸν

τὴν δεξιάν. Plutarchus *Lyf. c. 9. de Philocle* : ἐπίσει ψηφίσασθαι τὸν δῆμον ἀποκόπλιν τὸν δεξιὸν ἀντίχειρα τῶν ἀλισκομένων, ὅπως δορο μὲν φέρειν μὴ δύνωνται, κώτην δ' ἐλαύνωσι. Cicero *Offic. iii. 11.* "Athenienses sciverunt, ut Æginetis, qui classe valebant, pollices præciderentur, nimis enim imminabat propter propinquitatem Ægina Piræo." Vide igitur, num hoc in loco legendum sit etiam τὸν δεξιὸν ἀντίχειρα?

§. 32. ὅσοι ἦσαν. Pausanias *ix. 32.* Philoclem cum quatuor millibus Atheniensium occisum inhumatumque abjectum fuisse ait.

προδῆναι. Plutarchus *Lyfandro c.*

11. et Alcib. 37. ubi retulerat, quæ noster supra §. 26. addit: ὁ μὲν ἐν Ἀλκιβιάδῃς ὑποπτεύσας τι καὶ προδοσίας ἐν αὐτοῖς ἀπηλλάττετο. Quin ipse Alcibiadi prodicionis suspicionem impactam fuisse, apparet ex *Lyfia contra ejus filium Orat. p. 548.* ubi de patre est: ἐτόλμησε τὰς ναῦς Λυσάνδρου μετὰ Ἀδειμάντου προδοῦναι. Ab ipso Conone Adimantum accusatum fuisse refert Demosthenes de falsa legat. p. 401. Cononem abfolvit etiam Ifo-crates ad Philipp. p. 185.

ἀπέσφαξεν. Non timide sed magno animo mortem tulisse, ex Theophrasto refert Plutarch. *Lyfandr. cap. 13.*

- Πόντον, ὑπερον δ' ἐς Ἀθήνας, καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι.
- 2 Λύσανδρος δὲ τὰς τε Φρυγίας τῶν Ἀθηναίων, καὶ εἴ τινα
 που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν ἐς τὰς Ἀθήνας,
 διδὼς ἐκείσε μόνον πλέεσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δὲ ἔ-
 είδως, ὅτι, ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν ἐς τὸ ἄσυ καὶ τὸν
 Πειραιᾶ, θάπτην τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. καταλι-
 πῶν δὲ Βυζαντίου καὶ Χαλκηδόνος Σθενέλαον ἀρμόσῃν
 Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας ἐς Λάμψακον, τὰς ναῦς
 ἐπεσκεύαζεν.
- 3 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις, τῆς Παράλης ἀφικομένης νυκτὸς,
 ἐλέγετο ἡ ζυμφορὰ, καὶ ἡ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶ
 μακρῶν τειχῶν ἐς ἄσυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἑτέρῳ παραγ-
 γέλλων· ὡς κείνης τῆς νυκτὸς ἐδεῖς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον
 τὰς ἀπολωλότας πενθῶντες, ἀλλὰ πολὺ ἔτι μᾶλλον αὐτοὶ
 ἑαυτὰς πείσεσθαι νομίζοντες, οἷα ἐποίησαν Μηλίας τε,
 Λακεδαιμονίων ἀποίκας ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ,
 καὶ Ἰσθιαίας, καὶ Σκιωναίας, καὶ Τορωναίας, καὶ Αἰγινή-
 4 τας, καὶ ἄλλας πολλὰς τῶν Ἑλλήνων. τῇ δ' ὑπεραία
 ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἔδοξε, τὰς τε λιμένας ἀποχω-
 σαι, πλὴν ἐνὸς, καὶ τὰ τέχη εὐτρεπίζειν, καὶ Φυλακὰς
 ἐφιστάναι, καὶ τὰλλα πάντα ὡς ἐς πολιορκίαν παρασκευά-
 ζειν τὴν πόλιν. Καὶ ἔτοι μὲν περὶ ταῦτα ἦσαν.
- 5 Λύσανδρος δ' ἐκ τῶ Ἑλλησπόντε ναυσὶ διακοσίαις

§. 2. είδως ὅτι. Sequentē infinitivo, ὅτι multis exemplis defenderunt Stephanus et Weffeling ad Diodorum iv. 26. et ad h. l. Morus. Quare immerito ὅτι deleri volunt Leonclav. et Steph.

§. 3. [ὁ ἕτερος τῶ ἑτέρῳ παραγγέλλων. Morus putabat, esse nominativos absolute positos; qui mihi quidem non placent. Ex Addendis.]

τῆς νυκτὸς. Justinus v. 7. in foro dein coeunt atque ibi perpeti nocte fortunam publicam quæstibus iterant etc.

Μηλίας. Melios fuaserat Alcibiades

in servitutem redigere et vendere, Andocide auctore de Mysteriis p. 123. De Scionæis vide Morum ad Isocratis Panegyric. c. 29. De Æginetis Thucydid. i. 105. et 108. De Toronæis eundem v. 2. 3.

Ἰσθιαίας. Ita scripsi pro vulgato Ἰσθίας, quod tamen defendere videtur Morus ad Isocratis Panegyric. c. 31. p. 72. edit. secundæ.

§. 4. λιμένας ἀποχωῶσαι. Diodorus xiii. 107. desperato maris imperio, urbisque obfidionem timentes ait portus ἐπιχωωνῶσαι.

ἀφικόμενος ἐς τὴν Λέσβον, κατεσκευάσατο τὰς τε ἄλλας πόλεις ἐν αὐτῇ, καὶ Μιτυλήνην· ἐς δὲ τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία ἔπεμψε δέκα τριήρεις ἔχοντα Ἐτεόνικον, ὃς τὰ ἐκεῖ πάντα πρὸς Λακεδαιμονίους μετέστησεν. εὐθύς δὲ καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλὰς ἀφεισθήκει Ἀθηναίων μετὰ τὴν ναυμαχίαν, πλὴν Σαμίων. ἔτοι δὲ, σφαγὰς τῶν γνωρίμων ποιήσαντες, κατεῖχον τὴν πόλιν. Λύσανδρος δὲ μετὰ ταῦτα ἔπεμψε πρὸς Ἄγιν τε καὶ ἐς Δεκέλειαν καὶ ἐς Λακεδαίμονα, ὅτι προσπλεῖ σὺν διακοσίαις ναυσί. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐξήσαν πανδημεῖ, καὶ οἱ ἄλλοι Πελοποννήσιοι, πλὴν Ἀργείων, παραγγείλαντος τῷ ἑτέρῳ Λακεδαιμονίων βασιλέως Πausanias. ἐπεὶ δὲ ἅπαντες ἠθροίσθησαν, ἀναλαβὼν αὐτὰς, πρὸς τὴν πόλιν ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, τῷ καλεσμένῳ γυμνασίῳ. Λύσανδρος δὲ ἀφικόμενος πρὸς Αἴγιναν, ἀπέδωκε τὴν πόλιν Αἰγινήταις, ὅσας ἠδύνατο πλείους ἠθροίσας αὐτῶν· ὡς δ' αὐτῶς καὶ

§. 5. κατεσκευάσατο. Formam civitatis constituit decemviralem. Vide Plutarch. Lyfand. 13. et Ifocrat. Pannegyr. c. 32. Hanc enim formam ubique introduxit, quo magis civitates imperio Lacedaemoniorum faverent.

§. 6. γνωρίμων. Sunt, qui in democratia latinis optimates dicuntur. Aristoteles Politic. iv. 3. et 8. ubi eisdem καλὸς καὶ γαδὸς vocat. Iterum v. 3. 4. et sarpus. In insula Samo dicti sunt γαμύροι, docente Valckenair ad Herodot. p. 448. Plutarchus in Nicia c. 2. τοὺς πλοσίους καὶ γνωρίμους opponit τῷ δήμῳ.

§. 7. [Corr. f. πρὸς Ἄγιν τε ἐς Δεκέλειαν καὶ ἐς Λακεδαίμονα, ut sit, καὶ πρὸς Ἄ. ἐν Δεκελείᾳ ὄντα, καὶ ἐς Ἄ. Mox scrib. τῶν αὐτῶν ἐστρόντο. Similiter vii. 1. 13. τῶν ἐκείνων δέλων, pro τῶν δέλων ἐκείνων. Cf. Demosth. Or. Leptin. p. 102. Deinde verba, τῷ καλεσμένῳ γυμνασίῳ, ex glossa fluxisse puto. Ne de Cranio quidem Corinthio sic loquitur iv. 4. 4. F. A. Wolfius.]

Ἀργείων. De his vide ad cap. 4. 1.

§. 8. Ἀκαδημία. Morus vertebat: prope academiam; id enim est gymnasium nomen. Equidem maluiffem legere ἐν τῇ καλεσμένῳ Ἀκαδημίᾳ τῷ γυμνασίῳ. Diodorus castra fuisse ait πρὸς τοῖς τείχεσιν. Ibidem cum redisset a Lacedaemone Pausanias castra posuit, ut infra ad cap. 4. §. 21. docebo. Quid factum sit his copiis urbem obsidentibus, narrat Diodorus breviter; obsidione enim nimis diuturna solute domum rediisse ait Lacedaemonios. Verum Pausanias solus cum focis fortasse ex Attica abiit; Agis contra Deceliam tenuisse videtur; ad eum enim mittunt legatos §. 11. Athenienses pacem petitori. Caeterum Plutarchus in Theseo p. 15. Francof. auctor est, Lacedaemonios quoties in agrum Atticum excurrebant, Academia studiosissime abstinuisse. Sed recte admonet Wesseling. ad Diodorum i. p. 599. eos pepercisse luco sacrifque oleis. Id ipsum docere Plutarchum et Scholiasten Sophoclis ad Œdip. Colon. versu 689.

Μηλίοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι τῶν αὐτῶν ἐσέροντο. μετὰ δὲ τοῦτο δηώσας Σαλαμίνα, ὤρμισατο πρὸς τὸν Πειραιᾶ ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἰσπλᾶ.

- 10 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, πολιορκούμενοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἠπόρευν, τί χρῆ ποιεῖν, ἔτε νεῶν, ἔτε συμμάχων αὐτοῖς ὄντων, ἔτε σίτου. ἐνόμιζον δ' ἐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν, εἰ μὴ παθεῖν, ἀ ἐ τιμωρήμενοι ἐποίησαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὕβριν ἠδίκην ἀνθρώπων μικροπολίτας, ἐδ' ἐπὶ
- 11 μιᾷ αἰτία ἑτέρα, ἢ ὅτι ἐκείνοις συνεμάχων. Διὰ ταῦτα τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιήσαντες, ἑκαρτέρην ἢ ἀποθησκόντων ἐν τῇ πόλει λιμῶ πολλῶν, οὐ διελέγοντο περὶ διαλλαγῆς. Ἐπεὶ δὲ παντελῶς ἤδη ὁ σῖτος ἐπιλελοίπει, ἔπεμφαν πρέσβεις παρὰ Ἄγιν, βεβλόμενοι ζύμμαχοι εἶναι Λακεδαιμονίοις, ἔχοντες τὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ, καὶ
- 12 ἐπὶ τέτοις ζυνθήκας ποιεῖσθαι. ὁ ἧ αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα ἐκέλευεν ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος αὐτός. Ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλαν οἱ πρέσβεις ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, ἔπεμφαν
- 13 αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα. Οἱ δ', ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, πλησίον τῆς Λακωνικῆς, καὶ ἐπύθοντο αὐτῶν οἱ Ἐφοροί, ἀ ἔλεγον, ὄντα, οἷά περ καὶ πρὸς Ἄγιν, αὐτόθεν αὐτὸς ἐκέλευον ἀπιέναι, καὶ, εἴ τι δεόντα εἰρήνης, κάλλιον ἦκειν βε-

§. 9. ἐσέροντο. Castal. ἐσέροντο.

ὤρμισατο. Cast. ὤρμισατο.

εἶργε τοῦ εἰσπλᾶ. Lyfander capitis pœna fanxerat, ne quis frumentum Athenas importaret, ut narrat Isocrates adv. Callimach. p. 748. ed. Wolf.

§. 11. ἐπιτίμους. Intestinis diffidiis civium urbs tum perturbabatur, quæ quidem ut opprimerentur et concordia civium firmaretur, factum est, rogante Patroclide, decretum de restituendis in integrum ἀτίμοις, cujus verbi vim omnem simul explicavit, qui hoc narrat Andocides de Myste-

riis p. 35. Plura tamen molitos tum fuisse Athenienses, patet ex Lyfia p. 779. ἡμεῖς δὲ ἔγω διετίθητε, τοὺς μὲν φεύγοντας, κατεδίξασθε, τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποίησατε, τοῖς δ' ἄλλοις περὶ ὁμονομίας ὄρκους ἄμυντε.

ἑκαρτέρην. Plutarchus Lyf. c. 14. ἀντιῆχον.

§. 13. ἐν Σελλασίᾳ. Polybius xvi. 21. exercitum pernactasse ait ad Sellasiam, ut mane posset Laconicam incurfare. Contra Pausanias ii. 38. et iii. 1. in ipsa Laconica ponere videtur Sellasiam.

αὐτόθεν. Omisit Junt. Cast.

λευσαμένους. οἱ δὲ πρέσβεις ἐπεὶ ἤκουσάν οὐκ ἔβουλο, καὶ ἀπήγ- 14
 γειλαν ταῦτα εἰς τὴν πόλιν, ἀθυμία ἐπέπεσε πᾶσιν ὥντο
 γὰρ ἀνδραποδιωθέντες, καὶ, ἕως ἂν πέμπωσιν ἑτέρους
 πρέσβεις, πολλὰς τῶν λιμῶν ἀπολείπειν. Περὶ δὲ τῶν 15
 τειχῶν τῆς καθαιρέσεως ἐδίδετο ἡβέλετο ξυμβουλευεῖν. Ἀρ-
 χίστρατος γὰρ, εἰπὼν ἐν τῇ βουλῇ, Λακεδαιμονίοις κράτιστον
 εἶναι, ἐφ' οἷς προεκαλεῖντο, εἰρήνην ποιῆσαι, ἐδέθη (προ-
 εκαλεῖντο ἦ, τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα σταδία καθε-
 λεῖν ἑκάτερον) ἐγένετο ἦ ψήφισμα, μὴ ἐξεῖναι περὶ τῶν

§. 15. ἡβέλετο. Castal. ἐβέλετο.

Ἀρχίστρατος. Lyfias ejus in hac re non meminit. Is est, cujus dictum de Alcibiade ex Theophrasto refert Plutarchus Alcib. 16. Lyfandr. cap. 19. Eundem memorare videtur in Phocione c. 33.

ἑκάτερον. Margo L. ἑκατέρω. Harpocratio tres muros fuisse ait, Βόρειον, Νότιον et Phalericum; horum medium seu διὰ μέσου dici Νότιον. At falli eum ait Valefius; esse enim τὸ διὰ μέσου τείχος idem cum muris seu cruribus longis, quibus ipsum oppidum cum Piræo erat conjunctum; eam tamen partem, quæ inter oppidum et portum intermedia erat, fuisse dictam τὸ διὰ μέσου τείχος. Recte hæc Valefius contra Meurfium docet ex loco Dionis Chrysoft. Orat. vi. p. 199. ed. Reike. Καὶ τοὶ διακοσίαν σταδίων εἶναι τὴν περιμέτρον τῶν Ἀθηνῶν τῆ Πειραιῶς συντιθεμένου καὶ τῶν διὰ μέσου τειχῶν πρὸς τὸν περίβολον τῆ ἄστεος. οἰκίσθαι γὰρ πάλαι καὶ ταῦτα ξύμπαντα. Hæc inter Piræeum et oppidum brachia seu muri erant longitudine plus quam 90 stadiorum, ut de Themistocle Dio Orat. 25. p. 521. τὸν Πειραιῶν τειχίσαι πλείων ἢ ἑννεήκοντα σταδίων. Lyfias contra Agoratum p. 451. narrat, in prima populi concione, ubi legati de pace missi redierant, has fuisse conditiones propositas εἰ κατασκαφείη τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα σταδία ἑκατέρω. Intelligitur itaque Βόρειον καὶ νότιον τείχος sub voce ἑκάτερον. Deinde pergit Lyfias: τότε ὑμεῖς οὐκ ἠνίσχεσθε ἀκούσαντες περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς, Κλεοφῶντε ὑπὲρ ὑμῶν πάντων ἀναστὰς ἀντίπειν, ὡς ἐδίδετο πρότερον εἶναι ποιῆναι ταῦτα.

Μετὰ δὲ ταῦτα Θηραμένης ἐπιβουλεύων τῷ πλήθει ἀναστὰς λέγει ὅτι ἐὰν αὐτὸν εἴληθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσει ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διείχην (leg. διελεῖν) μηδ' ἄλλο τὴν πόλιν ἐλατῶσαι μηδέν. οἷοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίων τῇ πόλει εὐρήσεισθαι. πισθύντες δὲ ὑμεῖς εἴληθε ἐκείνον πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ὃν τῷ πρότερον ἐτι στρατηγὸν χειροτονηθέντα ἀπεδοκιμάσατε—ἐκείνος μὲν ἐν ἑλλάνων εἰς Λακεδαίμονα ἔμενεν ἐκεῖ πολλὸν χρόνον—οἱ δ' ἐνθάδε ὑπομένοντες καὶ ἐπιβουλεύοντες καταλύσαι τὴν δημοκρασίαν εἰς ἀρχὴν Κλεοφῶντα κατέστῃσι, πρόφασιν μὲν ὅτι οὐκ ἔλθειν εἰς τὰ ὄπλα ἀναπαυσόμενος, τὸ δ' ἀληθές, ὅτι ἀντίπειν ὑπὲρ ὑμῶν μὴ καθαιρεῖν τὰ τείχη. ἐκείνον μὲν εἶναι ἀπέκτειναν ἐν τῇ προφάσει ταύτῃ. Θηραμένης δὲ ὑπερον ἀφικνεῖται—προσιόντες δ' αὐτῷ τῶν στρατηγῶν τινες καὶ τῶν ταξίαρχων (ὧν ἦν Σιρομβιχίδης καὶ Διονυσόδωρος) ἠγανάκτων σφοδρῶς. ἦλθε γὰρ φέρων εἰρήνην τοιαύτην—ἦν γὰρ ἀντὶ μὲν τοῦ ἐπὶ δέκα σταδία τῶν μακρῶν τειχῶν διελεῖν ὅλα τὰ μακρὰ τείχη διασκάψαι—τάς τε ναῦς παραδόναι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιῶν τείχος περιελεῖν. Antequam vero concio haberetur de his conditionibus pacis, Theramenes civibus antea nominatis dicitur immisisse accusatores, ne in concione populum a pace proponenda absterrent. Idem Lyfias contra Nicomachum p. 847. Satyrum, ait, Cephisenfem peruasisse senatui, ut Cleophon vincetus judicio traderetur; et p. 849. eadem narrat, quæ antea retuli. De legatione Theramenis idem p. 427. αὐτὸς ἐπαγγελόμενος σώσασιν τὴν πόλιν—φάσκων πρᾶγμα εὐρηκέναι μίγα καὶ πολλοῦ ἄξιον. ὑπέσχετο δὲ

- 16 **ἔμμελλεν**. Τοιούτων δὲ ὄντων, Θηραμένης ἐν ἐκκλησίᾳ εἶπεν, ὅτι, εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους, πότερον ἐξανδραποδίσεια τὴν πόλιν βεβλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν, ἢ πίστεως ἔνεκα. πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν, ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον, διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναί τὸν σῆτον ἅπαντα, ὅτι τις λέγοι, ὁμολογή-
- 17 **σεῖν**. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τῷ τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ, ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἵεναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος, ὧν ἐρωτᾷτο ὑπ' αὐτῶ, ἀλλὰ τὰς Ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ, δέκατος αὐτός.
- 18 **Λύσανδρος** δὲ τοῖς Ἐφόροις ἐπεμψεν ἀγγελῆντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, Φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναίτο Θηραμένει, κείνης κυρίας εἶναι εἰρήνης καὶ
- 19 **πολέμου**. Θηραμένης ᾗ, καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις, ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι, ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν, εἶπον, ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης. μετὰ ταῦτα οἱ Ἐφοροὶ καλεῖν ἐκέλευον. ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

εἰρήνην ποιήσειν μήτε ἄμνηρα δοῦς μήτε τὰ τεῖχη καθελῶν, μήτε τὰς ναῦς παραδῶς, ταῦτα δὲ εἰπεῖν μὲν ἄδεν ἠθέλησε, ἐκέλευεν αὐτῶ πιστεύειν ἡμεῖς δὲ—πρατικῶς μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς σωτηρίαν, ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει—ἡμῶς ἐπετρέψατε αὐτῶ πατρίδα. Quæ de obsidibus ibi dicuntur, forte latent in verbis decreti Lacedæmoniorum apud Plutarchum ἃ χρῆ δοῖτε, de quo infra.

§. 16. εἰδὼς ἥξει. Non animadverfa attica verborum structura Leonclav. emendabat: παρὰ Λύσανδρον καὶ Λακεδαιμονίους, εἰδὼς ἥξει. Sed eam conjecturam jam olim rejecit Æmil. Portus, post eum Morus.

ἀντέχουσι. Quod Leoncl. se repe-

riffe, nescio ubi, ait, rescripti pro vulgato ἀνέχουσι. In Cyrop. i. 4. 2. ἔδεν ἰδύνατο ἀντιλέγειν μὴ οὐ χαρίζεσθαι. ubi Codex Guelferbyti. præbet ἀντέχειν. Cf. de verbo Valckenair ad Herodot. p. 554.

ἐπιτηρῶν. Hæc animum Theramenis eum nobis prodere videntur, qualem pinxit Lyfias in orationibus bene multis. Cæterum ex Plutarcho cap. 14. meminisse oportet Lyfandrum interea abiisse in Asiam, unde constitutis civitatibus græcis rediit ad obsidionem.

§. 19. καλεῖν ἐκέλευον. Margo L. addit αὐτῶς.

ἐξαιρεῖν. Idem refertur infra vi. 5. Auctor fuit sententiæ acerbæ Eriani-

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραπο- 20
 διεῖν, μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύ-
 νοις, γενομένοις τῇ Ἑλλάδι· ἀλλ' ἐποιεῖντο εἰρήνην, ἐφ' ᾧ
 τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατελόντας, καὶ
 τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας, καὶ τοὺς Φυγάδας

thus Thebanus, docente Plutarch. Lyfandri c. 15. εἰς ἀνὴρ fuit, auctore ipso Xenophonte infra iii. 5. Palmarius p. 63. Exercit. et Weffeling. ad Diodor. xv. 63. ex Ulpiano in Demosthenem afferunt locum, ubi Euanthus nominatur. Male, ut videtur. Apud Plutarchum de Genio Socratis p. 319. est Hypatodorus δ' Ἐριάνθους. In Pausania x. p. 819. hic ipse Lyfandri comes appellatur Ἐριάνθης ὁ Βοιώτιος.

§. 20. Λακεδαιμόνιοι. Polyænus i. 45. 1. Lyfandrum, ait, inprimis obtitisse, quominus Athenæ delerentur. Sed is multa alia etiam turbavit. Lacedæmoniorum tum aliquis dixisse fertur, se non passuros esse τὴν Ἑλλάδα ἰσπερόφθαλμον fieri, narrante Aristide Or. Leuëtric. p. 120. De Leptine refert Aristoteles Rhetoric. iii. 10. eum Lacedæmoniis succurrendum censuisse, nec περιιδὲν τὴν Ἑλλάδα ἰσπερόφθαλμον γενομένην. Ex Aristotele repetiit Plutarchus Præcept. Reipubl. gerend. p. 203. Cimon in simili casu Lacedæmoniis dixit μήτι τὴν Ἑλλάδα χωλὴν μήτι τὴν πόλιν (Athenas) ἰσπερόζυγα περιιδὲν γενομένην, referente Plutarcho Cim. c. 16. Multo elegantior illa ab oculis quam hæc a libella translata metaphora.

γενομένοις. A. I. Br. Castal. γενομένην. Ita redundat εἰργασμένην quod mihi alias etiam ob causas displicet. Majus est, si dicitur, Athenas fuisse Græciæ μέγα ἀγαθὸν in periculis maximis. Contra languet oratio, si dicuntur Athenæ μέγα ἀγαθὸν εἰργασμέναι; casus enim deficit, quem abesse non posse puto. Igitur εἰργασμένην delendum et veterem lectionem restituendam cenfeo.

τὸν Πειραιᾶ κατελόντας. Diodorus: τὰ μακρὰ σκέλη καὶ τὰ τεῖχη τοῦ Πειραιῶς περιελθὲν. In decreto Lacedæmoniorum erat: καθβαλόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰ μακρὰ σκέλη. Vide supra ad §. 15.

πλὴν δώδεκα. Diodorus xiii. 107. ubi eadem pacis condiciones narrat, solus decem et quidem longas naves ponit. Ceterum omisit Xenophon, quæ Diodorus et Andocides de pace p. 95. habent. In conditionibus enim fuit etiam: τῶν πόλειων πασσῶν ἐκχωρησαι. Andocides nominatim ponit Imbrum, Scyrum, Lemnum. Diodorus exfulum in fœdere non meminit. Cæterum in decreto Lacedæmoniorum de numero navium nihil erat definitum, sed is arbitrio Lyfandri aut Agidis permiffus fuit. Ita enim est apud Plutarch. Lyfand. cap. 14. περὶ τῶν ναῶν τῶ πλῆθους ἑκοῖόν τι κατήνω δοκέοι, ταῦτα ποιεῖτε. Ita enim ibi legendum puto pro vulgato κατήνι aut κατήνον. Alii emendabant καὶ τηνεί. At ita debebat esse τῶν aut τοῖς τηνεί. Præterea ibi est, quod non intelligo: ταῦτα ἔδρωντες τὰν ἐράναν ἐχοῖτε, ἃ χρὴ δοῖτε, καὶ τοὺς φυγάδας ἀνέντες. Ubi verba ἃ χρὴ δοῖτε nescio quam conditionem pecuniariam significantiâ, cum sequentibus certe ordine perverso sunt collocata, ut Reiske etiam admonuit. Forte intelliguntur τὰ ἄμνηρα, de quibus supra §. 15. ex Lyfia monui. Cæterum vides pacis condiciones fuisse in pejus mutatas. De muris enim longis mitius antea fenerant hostes. Vide supra ad §. 15. Aristides Leuëtrica ii. p. 132. τελευτῶντες δ' ἐπὶ τοσοῦτον κατίσχαο τοὺς πρέσβεις, ἕως πλήρη νεκρῶν ἐποίησαν τῆς πόλιν. ἔ τὰυτην ἐπιδήκηο κακῶν προσεξετίσαμεν αὐτοῖς. τηοικαῦτα δ' ἐσπίνδοντο ἐπὶ τῶν προσδεῖναι τι κακὸν, ἐπὶ τῶν παραδῆναι μὲν ἡμᾶς αὐτῆς τὰς ἐπιλοῖπες ναῦς, κατὰσπάσαι δὲ αὐτοχειρία τὰ τεῖχη. In Rhodiaca p. 372. est: ταῖς ἰαυτῶν χρυσὶ κατασκαψάντων. Idem ibidem p. 132. mala civitatis auget fuga et seditione fervorum, nescio quo auctore. Ita vero ille: καταλαβόντας τὸν εἰσπλεον εἶργον τὰ πλοῖα τῆ Πειραιῶς. καὶ δὴ λιμὸς ἦν—ἀλλ' ἐχομένωο μὲν τῶν νήσων, ἐχομένων δὲ τῶν ἀλλωο ἀπάττων κτημάτων, μεδισθηκότων δὲ οἷο

κατάζαντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ Φίλον νομίζοντας, Λα-
κεδαίμοις ἔπειθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
21 ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέ-
σβεις ἐπανεφέροντο ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. εἰσιόντας δὲ
αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβέμενοι, μὴ ἄπρακτοι
ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μένειν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν
22 ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. τῇ δὲ ὑπεραία ἀπήγγελλον οἱ

καῖν, πορθεμένης δὲ τῆς χώρας ὑπὸ τῶν
ἐν Δικελείᾳ, τοῦ δ' ἰδαφρεῖ ὄντος λοιποῦ
τῆ πόλεως.

§. 21. μένειν. Vitium in hoc verbo
sufpicatus est Fr. Portus. In Steph.
et Leonclaviana legitur μέλλειν.

§. 22. τῇ δ' ὑπεραία. Lyfias p. 428.
de Theramene: ὁ δὲ ὦν μὴν ὑπίσχετο
ἄδην ἔπραξεν—καὶ τὸ τελευταῖον οὐ πρό-
τερον ἴσας τὴν ἐκκλησίαν γενέσθαι ἕως ὁ
λεγόμενος ὑπ' ἐκείνου καιρὸς ἐπιμελῶς
ὑπ' αὐτῷ ἐτηρήθη. καὶ μετεπέμψατο
μὴν τὰς μετὰ Λυσάνδρου καὶ ἐκ Σάμου,
ἐπιδήμησι δὲ τὸ τῶν πολιμίων τραπέπι-
δον. τότε δὲ τέτων ὑπαρχόντων καὶ παρ-
έοντων Λυσάνδρου καὶ Φιλοχάρους καὶ Μιλ-
τιάδου περὶ τῆς πολιτείας τὴν ἐκκλη-
σίαν ἐποίησεν, ἵνα μὴτε ῥήτωρ αὐτοῖς μη-
δαὶς ἐναντιώτο μὴτε ἀπειλοῖτο, ὑμεῖς τι
μὴ τὰ τῆ πόλεως συμφέροντα ἔλυσθε.
(Ubi legendum ἀπειλοῖτε ὑμεῖς, μὴτε
τὰ τῆ etc.) ἀναστὰς δὲ Θηραμένης ἐκέ-
λευσέν ὑμᾶς τριάκοντα ἀνδράων ἐπιτρέ-
ψαι τὴν πόλιν καὶ τῆ πολιτεία χρῆσθαι,
ἢν Δρακοντίδης ἀπέφηεν· ὑμεῖς δ' ὅμως
καὶ ἔγω διακείμενοι ἰδοῦσθε, ὡς οὐ ποι-
ήσονται ταῦτα. Deinde Theramenes
impudenter dixit, nihil se curare tu-
multum concionis; posse enim se
multos cives eadem sentientes, atque
ita placere Lacedæmoniis. Post eum
surrexit Lyfander, et cum multa alia
audacter locutus esset, tum Athenien-
sibus non esse jam de forma reipublicæ
deliberandum affirmavit, sed de
ipsa salute et libertate agi, nisi iussu
a Theramene fecerint. Fecisse enim
eos contra foedus. Itaque aliqui abi-
erunt, alii tacuerunt, pauci suffragia
tulerunt, et assensu sunt Therameni.
Παραγγέλιον γὰρ αὐτοῖς δέκα μὴν οὐκ
Θηραμένης ἀπέδειξε χειροτονῆσαι, δέκα
δὲ ἕς οἱ καθ' ἑσπέρην ἔφερον κελύουσιν,
δέκα δὲ ἐκ τῶν παρόντων. Orator quæ-
eunque dixerat, credere jubet audito-

res ipsi Therameni, tum quidem oc-
cifo jam: πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμῷ εἰρη-
μείνα ἐν τῇ βουλῇ ἀπολογέμενος ἔλεγον,
ὁνειδίζων μὴν τοῖς φεύγουσιν, ὅτι δὲ αὐτὸν
κατέλιπον, ἄδην δὲ φροντίζουσιν τῶν Λα-
κεδαίμοις, ὁνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολι-
τείας μετέχουσιν, ὅτι πάντων τῶν τι-
πραγμίων—αὐτοὶ αἴτιος γεγενημένος,
τοῦτων τυγχάνουσι, πολλὰς πίσεις αὐτῷ
ἔργα δειδωκώς καὶ παρ' ἐκείνων ὄρεας εἰλη-
φώς. Ex quo loco apparet, apologi-
am Theramenis tum scriptam cir-
cumlatam fuisse et vulgatam. De
eadem Lyfias p. 425. συνδάνομαι γὰρ
σαῦτα ἀπολογήσασθαι αὐτόν. et p. 426.
ὦν δ' ὄρω τάσσε ἀπολογία εἰς ἐκείνου
ἀναφερομένης. Cum Lyfia facit Plu-
tarchus Lyfandro c. 15. præsentem
tamen Lyfandrum non facit: δυσπει-
θῶς δὲ καὶ τραχέως φερόντων ἀποστάλας
πρὸς τὸν δῆμον ἔφη τὴν πόλιν ἀληφίνας
παρασποῦδῶσαν. ἔσαναι γὰρ τὰ τάχη
τῶν ἡμερῶν ἐν αἷς ἔδει καθηρῆσθαι παρω-
χημένων. ἔτιραν ἔν ἐξ ἀρχῆς προδήσειν
γνώμην περὶ αὐτῶν ὡς τὰς ἡμελογίας
λελυκότων. ἔναι δὲ καὶ προτιδήναι φασὶ
ὡς ἀληθῶς ὑπερ ἀνδραποδισμῷ γνώμην
ἐν τοῖς συμμάχοις. ἔστι καὶ τὸν Θεβαίων
Ἐργάνδην εἰσηγήσασθαι τὸ μὴν ἄτην κατὰ
σκάψαι, τὴν δὲ χώραν ἀνείπειν μηλόβο-
σον. Ex quo apparet, fuisse dies sta-
tutas aliquot, intra quas muros dirui
oportebat. In postremis ordinem rerum
pervertit Plutarchus; quæ enim
de Thebanorum crudeli consilio re-
fert, ad priora tempora pertinent.
Cæterum Philochares et Miltiades
fuisse videntur inter novem legatos,
qui cum Theramene fuerant Lacedæ-
monem missi, auctore Xenophonte.
Cæterum non solum de eo contentio-
nes erant in consilio Atheniensium,
an muri diruendi essent, sed multo
magis de forma reipublicæ discepta-
batur, quam Theramenes cum aliis ad

πρέσβεις, ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην·
 προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων, ὡς χρὴ πέθεσθαι
 Λακεδαιμονίοις, καὶ τὰ τείχη περιαιρεῖν. ἀντειπόντων δὲ
 τινων αὐτῶ, πολλῶ δὲ πλείονων ξυνεπαινεσάντων, ἔδοξε
 δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε ²³
 κατέπλει ἐς τὸν Πειραιᾶ, καὶ οἱ Φυγάδες κατήεσαν, καὶ
 τὰ τείχη κατέσκαπην ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ,
 νομίζοντες, ἐκέειν τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευ-
 θερίας.

Καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ μεσῆντι Διονύσιος ὁ Ἑρμο- ²⁴

paucorum potestatem redigere con-
 batur, adversantibus aliis, qui demo-
 cratiā optabant. Quare Therame-
 nes, cum Lacedæmonios oligarchiis
 ubique favere, et a Lyfandro in Græ-
 cia atque Asia post victoriam postre-
 mam res publicas græcarum urbium
 omnes in paucorum potestatem red-
 actas fuisse nosset, auxilium petiit a
 Lyfandro, qui prætextu fœderis læsi
 usus populū in concione eo adegit,
 ut triginta viris rem publicam trade-
 ret. Turbæ de forma reipublicæ or-
 tæ videntur ex eo, quod Lacedæmoni
 Athenienses uti jufferant porro τῇ
 πατρίῳ πολιτείᾳ. Ita diserte Diodo-
 rus xiv. 3. et si de forma reipublicæ
 ne verbum quidem inest decreto, a
 Plutarcho commemorato, Lyfandr.
 cap. 14. Patriam rempublicam inter-
 pretabantur alii eam, quali ante
 Solonem usi fuerant Athenienses, oli-
 garchiam scilicet; plures contra de-
 mocratiam, a Solone constitutam,
 exoptabant. Vicit tandem cum Ly-
 fandro sententia Theramenis, et ele-
 cti sunt, qui πατρίως νόμους conscriberent;
 de quibus deinde dicam ad
 §. 2. cap. 3. Contentiones de forma
 reipublicæ per dies aliquot protrahas
 fuisse, ait Diodorus l. c. tandem eos,
 qui oligarchiam optabant, Lyfandrum
 in suas traxisse partes, eumque cum
 navibus centum in Piræum addux-
 isse, hunc, convocata populi concio-
 ne, jussisse triginta viris rempubli-
 cam tradere; contradixisse ei Thera-
 menem, fœderis tabulas opponen-
 tem, ex quibus πάτριος πολιτεία rei-

missa fuisset Atheniensibus; contra
 Lyfandrum affirmasse, hujus fœderis
 nullam porro esse auctoritatem; præ-
 teriisse enim dies statutas, antequam
 urbis muri diruti fuissent; denique
 graviter Therameni minatum Lyfan-
 drum tandem eo adegisse eum cum
 populo, ut jussa facerent et triginta
 viros legerent. Quæ quidem narratio
 adversa fronte pugnat cum Lyfia:
 nisi statuas, insidias antea cum Ly-
 fandro compositas fuisse a Thera-
 mene, quod quidem ex Lyfiæ narratione
 suspicari oportet.

ἀντειπόντων. Vides Xenophontem
 favere Lyfiæ narrationi. Favet etiam
 Plutarchus in Lyfandro cap. 14. qui
 Cleomenis demagogi cum Thera-
 mene concertationem ea de re refert.

§. 23. ὑπ' αὐλητρίδων. Plutarch.
 Lyfandro c. 15. πολλὰς μὲν ἐξ ἄσπετος
 μετεπέμψατο αὐλητρίδας, πάσας δὲ τὰς
 ἐν τῷ στρατοπέδῳ συναγαγὼν τὰ τείχη
 κατέσκαπτε καὶ τὰς τριήρεις κατέφληγε
 πρὸς τὸν αὐλὸν ἐσφαναμένων ἢ παιζόν-
 των ἅμα τῶν συμμάχων, ὡς ἐκέειν τὴν
 ἡμέραν ἄρχισαν τῆς ἐλευθερίας. Cæte-
 rum naves traditas reperit combussit-
 que Lyfander et mœnia dimiit die 16
 mensis Munychionis, auctore Plu-
 tarcho l. c.—ὑπ' αὐλητρίδων dicitur ut
 alias ὑπ' αὐλῶν. Exemplā alia attulit
 Valckenair ad Herodot. p. 521. La-
 tini dicunt ad tibicinem, ad præconem
 et similia. Huc pertinet, quod
 narrat Isocrates Areopag. p. 298. τὰς
 νεωσοίκους ἐπὶ καθαιρήσει τριῶν ταλάν-
 των ἀποδομένους.

κράτες Συρακῆσιος ἐτυράννησε, μάχη μὲν πρότερον ἤτη-
θέντων ὑπὸ Συρακασίων Καρχηδονίων, σπάνει δὲ σίτου
ἐλόντων Ἀκράγαντα, ἐκλιπόντων τῶν Σικελιωτῶν τὴν
πόλιν.

Κ Ε Φ. Γ.

Ol. 94 $\frac{4}{5}$. Τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει, ἐν ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς, ἢ τὸ τῷ δίδιον
ἐνίκα Κροκίνας Θεπάλος, Εὐδίου ἐν Σπάρτῃ ἐφορεύοντος,
Πυθοδώρου δὲ ἐν Ἀθήναις ἀρχόντος, ὃν Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐν
ὀλιγαρχία ἠρέθη, ἐκ ὀνομάζουσιν ἀλλ' Ἀναρχίαν τὸν ἐπι-
αυτὸν καλοῦσιν. ἐγένετο δὲ αὕτη ἡ ὀλιγαρχία ὡδε.
2 Ἐδοξε τῷ δήμῳ, τριάκοντα ἄνδρας ἐλέεσθαι, οἱ τοὺς πα-
τρίους νόμους ξυγγραψασι, καθ' οὓς πολιτεύσασι. Καὶ
ἠρέθησαν ἔτσι, Πολυάρχης, Κριτίας, Μηλόβιος, Ἰππόλο-

§. 24. Ἀκράγαντα. Vide Casaubon. ad Polybium p. 128.

§. 1. Κροκίνας. Diodoro xiv. 3. Κροκίνας Λαρισσαῖος.

Εὐδίου. In margine L. et St. legitur Εὐδίου, ut et infra §. 10.

Πυθοδώρου—Ἀθήναις. Castal. Ἀθήνησιν cum Ald. Junt. Quemadmodum vero Athenienses, hunc Archontem non numerantes, annum ipsum ἀναρχίαν appellabant, ita plane Elei Olympiadas aliis ludorum praesidibus aetas non numerabant, sed ἀνολυμπιάδας appellabant, ut infra ex Pausania videbimus.

§. 2. Ἐδοξε τῷ δήμῳ. Forma quidem decreti erat solennis, sed populus a Lyfandro fuit vi adactus, ut antea demonstratum fuit.

πατρίους νόμους. Ejectis demum triginta tyrannis, decreto Tisameni accurate definitum fuisse, quid effet κατὰ τὰ πάτρια πολιτεύεσθαι ex Andocide de Mysteriis p. 39. annotat Morus. Sed is locus est de eo tempore, quo viginti viri post decemviro sunt constituti. Sed jam ab ipso initio tyrannidis Nicomachus τῶν νόμων ἀναγραφῆς ἰγένετο, cujus nefaria facta commemorat Lyfias in Oratione

contra eum dicta p. 837. Idem p. 864. ἡμεῖς δὲ Τισαμένον τὸν Μηχανίανος καὶ Νικόμαχον καὶ ἑτέρους ἀνδρώπεις, ὑπογραμματίας—καὶ τὸ τελευταῖον Νικόμαχον εἰλεσθε ἀναγράψειν τὰ πάτρια. Sæpius et diversis temporibus idem homo, qui, teste Lyfia, negotium usque procraftinaverat, electus fuisse videtur. Cæterum Diodorus etiam ait, legum curam triginta viros variis de causis, quas prætexebant, procraftinasse, senatum et reliquos magistratus ex amicis supplisse et constituisse. xiv. 4. Nescio an ad hanc legum emendarum curam usque procraftinatam pertineat locus ex Demosthenis oratione Leptinea sect. 74. τοσῶτοι μὲν οἱ ἐναντίοι σφίσι αὐτοῖς εἰσὶ νόμοι, ὥστε ἰχειροτονεῖτε ἡμεῖς τὰς διαλέξοντας τὰς ἐναντίας ἐπὶ πάμπαν ἢδη χρόνον, ἔ τὸ πρᾶγμα ἔδιν μᾶλλον δύναται πείρας σχεῖν. Dicta fuit illa oratio Olymp. 106. 2. Conjecturæ meæ favet, quod, permultum temporis jam curæ legum emendarum impensum fuisse, ait orator. Interpretes nihil attulerunt, quod ad illustrandum locum faceret; nisi quod de Tisameni psephismate quædam annotavit nuper Cel. Wolf. Prolegom. p. 62.

χος, Εὐκλείδης, Ἰέρων, Μνησίλοχος, Χρέμων, Θηραμένης, Ἀρρυσίας, Διοκλῆς, Φαιδρίας, Χαϊρέλεως, Ἀναίτιος, Πείσων, Σοφοκλῆς, Ἐρατοθένης, Χαρικλῆς, Ὀνομακλῆς, Θεόγνις, Αἰσχίνης, Θεογένης, Κλεομήδης, Ἐρασίστρατος, Φείδων, Δρακοντίδης, Εὐμάθης, Ἀριστοτέλης, Ἰπτόμαχος, Μνησιθέδης. Τῶτων δὲ πρᾶχθέντων, ἀπέ-3
πλει Λύσανδρος πρὸς Σάμον· Ἄγεις δὲ ἐκ τῆς Δεκε-
λείας ἀπαγαγὼν τὸ πεζὸν στρατεύμα, διέλυσε κατὰ πό-
λεις ἐκάστῃς.

Κατὰ δὲ τῶτον τὸ καιρὸν περὶ ἡλίας ἐκλεψιν Λυκόφρων 4

Θηραμένης. Hunc populi suffragiis in numerum triginta virorum adscitum fuisse, ut ceterorum crudelitatem temperaret, ait Diodorus xiv. 4. Chremone cum Satyro nominat Lyfias contra Callimachum p. 849. De Satyro infra videbimus.

Σοφοκλῆς. De eo vide Ruhnken. Hiflor. Orat. p. 128. edit. Reiske.

Ἐρατοθένης. Contra quem exstat Lyfias oratio, unde res gestæ hoc tempore optime cognosci possunt, ut etiam ex reliquis Lyfias orationibus. Hic igitur p. 386. nominat Pisonem et Theognin; p. 392. Melobium et Mnesithidem; p. 420. Phidone et Chariclem; p. 430. Dracontidem. Pro Phædria Palmerius Exerc. p. 64. monuit, esse in Demosthenis Orat. de falsa legatione p. 402. Phædimum; Chariclem nominat etiam Iocrates de Bigis p. 694. ejusque affinem Tifiam senatorem fuisse sub tyrannis ait.

§. 4. ἡλίου ἐκλεψιν. Quam Septembris 3. tribuunt tabulæ astronomiæ, monente Dodwello.

Λυκόφρων. Hæc qui præter nostrum memoraverit, equidem ignoro. Licet tamen aliquid de rebus, tunc in Theffalia gestis, aliunde arguere. Pertinent scilicet hæc ad Olymp. 94. annum 1. Cyrus anno 3. Olympiadis 93. rediit ad patrem moribundum. Unde cum rediisset, petiit ab eo Aristippus Theffalus, πιεζόμενος ὑπὸ τῶν οἴκοι ἀντιστασιωτῶν, ut sibi duo millia militum cum stipendio trium mensium concederet, quibus superare contrariam factionem conabatur. Cui

Cyrus gratificatus præterea suavit, ne prius cum hostibus pacem faceret, quam ipse Cyri consilium ea de re sibi petiisset. Deinde vero cum Cyrus expeditionem contra fratrem medigaretur, Aristippus copias istas Cyro remisit duce Menone Theffaloitem, uti refert Xenophon in Anabasi i. 1. 10. et ii. 6. 28. Ex Platonis Menone discimus, Aristippum Larissæum et regia Aleuadarum familia ortum fuisse, Menonem autem, Aristippi amasium, Pharfalium. Quæ quidem loca si invicem et cum narratione hac Xenophontis de Lycophrone comparaveris, probabilis inde existet conjectura, ad eandem a Lycophrone excitatas turbas Olymp. 94. anno 1. pertinere copias ab Aristippo Larissæo paulo antea contractas, quas scilicet Aleuadarum familia et studiosi Lycophronis conatibus opponere volebant. Midii, Larissæorum principis, bellum cum Lycophrone Pheræo obiter memorat Diodorus xiv. 82. illique a Græcis Corinthiaco foederi adfociatis auxilia submissa refert, quibuscum Pharfalum expugnavit, Lacedæmoniorum præsidium ejecit, atque incolas in servitutem redegit. Hæc ille sub anno 2. Olympiadis 96. Atque huc pertinent etiam οἱ Μηδίου ξένοι ἐν Φαρσάλῳ occisi, apud Aristotelem Animal. ix. 31. quem pessime vertit Plinius, annotante Victorio V. Lect. 37. cap. 2. Alius esse videtur Μηδίου ὁ Θεσσαλός, ad quem invitatus Alexander periit, narrante Diodoro xvii. 117.

ὁ Φεραῖος, βουλόμενος ἄρξαι ὅλης τῆς Θεσσαλίας, τοὺς ἐναντιομένους αὐτῷ τῶν Θεσσαλῶν, Λαρισσαίους τε καὶ ἄλλους, ἐνίκησε μάχῃ, καὶ πολλὰς ἀπέκτεινεν.

5 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ Διονύσιος, ὁ Συρακῆσιος τύραννος, μάχῃ ἠτλήθη ὑπὸ Καρχηδονίων, Γέλαν ἢ Καμαρίναν ἀπάλεσε. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ Λεοντῖνοι, Συρακῆσίοις ζυνοικῶντες, ἀπέστησαν ἐς τὴν αὐτῶν πόλιν ἀπὸ Διονυσίου καὶ Συρακῆσιων. παραχρῆμα δὲ καὶ οἱ Συρακῆσιοι ἰππεῖς ὑπὸ Διονυσίου ἐς Κατάνην ἀπεσάλησαν.

6 Οἱ δὲ Σάμιοι, πολιορκούμενοι ὑπὸ Λυσάνδρου πάντη, ἐπεὶ, βουλευομένων αὐτῶν τοπρῶτον ὁμολογεῖν, προσβάλλειν ἤδη ἔμελλεν ὁ Λύσανδρος, ὡμολόγησαν, ἐν ἰμάτιον ἔχων ἕκαστος ἀπιέναι τῶν ἐλευθέρων, τὰ δὲ ἄλλα παρα-
7 δεῖναι· καὶ ἔτως ἐξῆλθον. Λύσανδρος δὲ, τοῖς ἀρχαίοις πολίταις παραδὲς τὴν πόλιν ἢ τὰ ἐνόητα πάντα, ἢ δέκα ἄρχοντας καταστήσας Φερεῖς, ἀφῆκε τὸ τῶν ζυμμάχων
8 ναυτικὸν κατὰ πόλεις· ταῖς δὲ Λακωνικαῖς ναυσὶν ἀπέπλευσεν ἐς Λακεδαίμονα, ἀπάγων τὰ τε τῶν αἰχμαλώτων νεῶν ἀκρωτήρια, καὶ τὰς ἐκ τοῦ Πειραιῶς τριήρεις, πλὴν δώδεκα, καὶ σεφάνους, οὓς παρὰ τῶν πόλεων ἐλάμβανε δῶρα ἰδία, καὶ ἀργυρίου τετρακόσια καὶ ἐβδομήκοντα τάλαντα. ἃ περιεγέγοντο τῶν Φόρων, ἐς αὐτῷ Κῦρος παρέδειξεν ἐς τὸν πόλεμον, καὶ εἴ τι ἄλλο προσεκτίησάτο ἐν τῷ
9 πολέμῳ. Ταῦτα δὲ πάντα Λακεδαιμονίοις ἀπέδωκε, τελευτῶντος τοῦ Φέρεος, ἐς ὃ ὁ ἐξάμηνος ἢ ὀκτὼ ἢ εἴκοσιν

§. 5. Γέλαν. Ita cum margine L. et St. scripsi pro Γέλλαν.

§. 7. τοῖς ἀρχαίοις. Articulum omittit Cast. Sunt autem hi cives antiqui, qui ab Atheniensibus fuerant ejeti quadringenti, auctore Thucydide viii. 21.

Φερεῖς. Fr. Portus emendabat καὶ Φερεῖς, probante Stephano; Leoncl. legebat φερεῖν.

§. 8. ἀπέπλευσε. Ipse in Thraciam abiit profectus, misso domum Gylippo cum spoliis. Vide Plutarch. c. 16.

τάλαντα. Cum his pecuniis Lacedæmoni primum importatam fuisse avaritiam et reliqua ex ea nata vitia, quæ disciplinam Lycurgi et veteres mores perverterent, auctor est cum aliis Plutarchus Lyfand. c. 17.

§. 9. ἐξάμηνος. Scil. χρόνος. Ita in-

ἔτη τῶ πολέμῳ ἑτελεύτα, ἐν οἷς Ἐφοροὶ ἀριθμήμενοι οἶδε ἐγένοντο· Αἰνησίας πρῶτος, ἐφ' οὗ ἤρξατο ὁ πόλεμος, πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῶν μετ' Εὐβοίας ἄλωσιν τριακονταετίδων σπονδῶν. Μετὰ δὲ τῆτον οἶδε· Βρασίδης 10 Ἰσάνωρ, Σωστρατίδης, Ἐξαρχος, Ἀγησίστρατος, Ἀγγενίδης, Ὀνομακλῆς, Ζεύξιππος, Πιτύας, Πλεισόλας, Κλεινόμαχος, Ἰλαρχος, Λέων, Χαιρίδης, Πατησιάδης, Κλεοθένης, Λυκάριος, Ἐπήρατος, Ὀνομόντιος, Ἀλεξιππίδης, Μισγολαΐδης, Ἰσίας, Ἄρακος, Εὐάρχιππος, Παιντακλῆς, Πιτύας, Ἀρχύτας, Εὐδίκος· ἐφ' ἧς Λύσανδρος, πρᾶξας τὰ εἰρημένα, οἶκαδὲ κατέπλευσεν.

Οἱ ᾗ τριάκοντα ἠρέθησαν μὲν, ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ 11 τείχη καὶ τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθήρεθη· αἰρεθέντες δὲ, ἐφ' ᾧ τε ξυγγράψαι νόμους, καὶ ἕστινας πολιτεύσειντο, τῆς μὲν αἰεὶ ἐμελλον ξυγγράφεω τε καὶ ἀποδεικνύειναι, βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατέστησαν, ὡς ἐδόκει αὐτοῖς. Ἐπειτα πρῶτον μὲν, ἕς πάντες ἤδεσαν ἐν τῇ δη- 12 μοκρατίᾳ ἀπὸ συκοφαντίας ζῶντας, καὶ τοῖς καλοῖς καὶ

fra iii. 4. 3. ἐξαμήνου σίτον. Utitur eadem forma etiam Aristoteles. Quia bellum per annos duodetriginta et sex menses tractum est, enumerat Xenophon Ephoros, eponymos scilicet, undetriginta.

τριακονταετίδων. Factæ sunt hæc in triginta annos cum Lacedæmoniis, Eubœa ab Atheniensibus capta; sed quatuor et decem elapsis annis fœdus fractum fuit et bellum cœptum, auctore Thucyde i. 87. et 115.

§. 10. Χαιρίδης. Margo L. et St. Χαρίλαος. Laconica sunt Χαρίλαος et Χαρίλλος. Sed in reliquis etiam nominibus vitiosa quædam esse suspicor.

ἐφ' ἧς. Cast. ἐφ' ᾧ.

§. 11. ὡς ἐδόκει. Lyfias contra Eratosthenem p. 412. ὅθεν τῆς ἐπάσεως ἤρξαν, πέντε ἄνδρες Ἐφοροὶ κατέστησαν ὑπὸ τῶν καλεσμένων ἱταίων, συναγωγῆς μὲν τῶν πολιτῶν, ἄρχοντες δὲ τῶν συναμοτῶν, ὧν Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν.

ἔτοι δὲ φυλάρχους ἐπὶ τὰς φυλακὰς (emendant φυλάς) κατέστησαν, καὶ ὅτι δέοι χειροτονεῖσθαι ἕξ ἕστινας χρῆσθαι παρηγείλαιν καὶ εἴτι ἄλλο πράττειν βέλονται κύριοι ἦσαν. Hos igitur quinque ephoros triginta viri ex suo cœtu delegerant; eosque alibi etiam nominat Lyfias, præterea nemo.

§. 12. συκοφαντίας. Consentit Diodorus xiv. 4. et ipse Lyfias contra Eratosthenem cap. 2. Plutarchus de Carnium esu p. 152. ed. Reiske: ἔτωτοι καὶ οἱ τυραννῆντες—ὡσπερ ἀπέκτειναν Ἀθήνησι τὸν κάκιστον τῶν συκοφαντῶν, ὅς Ἐπιτήδειος προσηγορεύθη, ἕξ δὲ ἕτερον ὁμοίως καὶ τρίτον· ἐκ δὲ τούτου συνήθεις γενόμενοι Νικηράτων περιεώρων ἀπολλύμενον τὸν Νικίου καὶ Θηραμένη τὸν στρατηγὸν καὶ Πολέμαρχον τὸν φιλόσοφον. Idem de Solertia p. 3. ὡσπερ ἐν Ἀθήναις πρῶτος τις ὑπὸ τῶν τριάκοντα συκοφάντης ἀποθανὼν Ἐπιτήδειος ἐλέχθη. Nomen fycophantæ vitiosum esse, vidit Xylander. Epigenem, Dio- 2

- ἀγαθοῖς βαρεῖς ὄντας, συλλαμβάνοντες ὑπῆγον θανάτου
καὶ ἢ τε βουλή ἡδέως αὐτῶν κατεψηφίζετο, οἱ τε ἄλλοι,
ὅσοι ξυνήδεσαν ἑαυτοῖς μὴ ὄντες τοιοῦτοι, εἰδὲν ἤχθοντο.
- 13 Ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο βελεύεσθαι, ὅπως ἂν ἐξείη αὐτοῖς τῇ
πόλει χρῆσθαι, ὅπως βέλονται, ἐκ τῆτου πρώτου μὲν,
πέμφαντες εἰς Λακεδαίμονα Αἰσχίνην τε καὶ Ἀριστοτέλην,
ἔπεισαν Λύσανδρον, Φρξρὸς σφίσι ξυμπράξαι ἐλθεῖν, ἕως
δὴ, τοὺς πονηρὸς ἐκποδῶν ποιησάμενοι, καταστήσαιντο τὴν
πολιτείαν· θρέψειν δὲ αὐτοὶ ὑπάρχοντο. ὁ δὲ πειθεῖς,
τὸς τε Φρξρὸς καὶ Καλλίβιον ἀρμολὴν ξυνέπραξεν αὐτοῖς
- 14 πεμφθῆναι. Οἱ δὲ ἐπεὶ τὴν Φρξρὸν ἔλαβον, τὸν μὲν
Καλλίβιον ἐφεράπευον πάσῃ θεραπείᾳ, ὡς πάντα ἐπαι-
νοῖη, ἀ πράττειεν· τῶν δὲ Φρξρῶν τῆτος ξυμπέμποντος
αὐτοῖς, οὓς ἐβέλονται, ξυνελάμβανον ἐκέτι τοὺς πονηρὸς τε
καὶ ὀλίγου ἀξίους, ἀλλ' ἤδη οὓς ἐνόμιζον ἠκίστα μὲν παρω-
δουμένους ἀνέχεσθαι, ἀντιπράττειν δὲ τι ἐπιχειροῦντας
- 15 πλείους ἂν τὸς ξυνελεθόντας λαμβάνειν. Τῷ μὲν ἐν
πρώτῳ χρόνῳ ὁ Κριτίας τῷ Θηραμένει ὁμογνώμων τε καὶ
Φίλος ἦν· ἔπειτα δὲ αὐτὸς μὲν προπετής ἦν ἐπὶ τὸ πολ-
λὸς ἀποκτεῖναι, ἄτε καὶ Φυγῶν ἀπὸ τῆ δῆμου, ὁ δὲ Θη-

phanem, Clifthenem nominat Lyfias
p. 778.

καλοῖς ἀγαθοῖς. Sunt hi optima-
tes, alibi γνώριμοι dicti.

ἄλλοι ὅσοι. In Al. Junt. deest ὅσοι.
Castal. οἱ.

§. 14. ξυμπέμποντος. Ita Margo L.
St. pro vulgato ξυμπισόντος. Palme-
rius Exercit. p. 65. cum Brodæo ma-
lebat τῆτων ξυμπισόντων. De Callibio
vide Plutarchi Lyfandrum c. 15.
Præfidium hoc Lacedæmonium,
quot mentes adfuerit, nullibi tradi-
tum legimus. Locus tamen est Iso-
cratis in Panegyrico cap. 32. qui huc
pertinere videtur. Lacedæmonios,
ait, objicere Atheniensibus iniquita-
tem judiciorum, αὐτοὶ πλείους ἐν τρισὶ
μυσὶ ἀκρίτους ἀπακτεῖναντες, ὧν ἡ πόλις
ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀπάσης ἔκρινε. Quæ vi-

dentur ad præfidium hoc Laconi-
cum pertinere; sed in Panathenæico
p. 480. ed. Wolf. eadem repetuntur
verba ita: ὅτι πλείους Λακεδαιμόνιοι τῶν
ἰλλήνων ἀκρίτους ἀπεκτόνασιν, τῶν παρ'
ἡμῖν, ἐξ ἧ τὴν πόλιν οἰκῶμεν, εἰς ἀγαθὰ
ἔκρινε κατασάντων, ex quo videntur
hæc non ad folos Athenienses et
tempus tyrannorum triginta, sed ad
reliquos etiam Græcos, ab imperanti-
bus Lacedæmoniis occisos, pertinere.

§. 15. ἔπειτα δὲ. Ita recte Cast.
reliquæ Edd. ἐπεὶ. Deinde A. I. Br.
Cast. ἐπὶ τῷ πολλῶς.

[ἔπειτα δὲ αὐτὸς.— Lestio hæc
Castal. simillima est correctioni, qua-
les sunt in ista edit. plures. Recte
animadvertit Morus. F. A. Wolfius.]
ἀπὸ τῆ δῆμου. Usitatus est, quod
reponi volebat Kœrppen ὑπὸ τῷ δῆμου.

ραμένης ἀντέκοπτε, λέγων, ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατῆν, εἴ
 τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τὰς δὲ καλὰς καὶ ἀγαθὰς
 μὴδὲν κακὸν εἰργάζετο· ἐπεὶ καὶ ἐγὼ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ
 δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἕνεκα τῇ πόλει καὶ εἶπομεν καὶ ἐπράξαμεν·
 ὁ δὲ (ἔτι γὰρ οἰκείως ἐχρήτο τῷ Θηραμένει) ἀντέλεγεν, 16
 ὅτι ἐκ ἐγχωροῖη τοῖς πλεονεκτεῖν βελομένοις, μὴ οὐκ ἐκ-
 ποδῶν ποιείσθαι τοὺς ἰκανωτάτους διακωλύειν· εἰ δὲ, ὅτι
 τριάκοντα ἐσμὲν, καὶ οὐχ εἷς, ἢ ἥντιον τι οἶει, ὥσπερ τυραννί-
 δος, ταύτης τῆς ἀρχῆς χρῆναι ἐπιμελεῖσθαι, εὐθύς εἶ-
 ἐπεὶ δὲ, ἀποθνησκόντων πολλῶν, καὶ ἀδίκως, πολλοὶ δῆλοι 17
 ἦσαν ζυγιστάμενοί τε καὶ θαυμάζοντες, τί ἔσοιτο ἢ πολι-
 τεία, πάλιν ἔλεγεν ὁ Θηραμένης, ὅτι, εἰ μὴ τις κοινωνοὺς
 ἰκανὰς λήψοιτο τῶν πραγμάτων, ἀδύνατον ἔσοιτο τὴν ὀλι-
 γαρχίαν διαμενεῖν· ἐκ τέττα μέντοι Κριτίας καὶ οἱ ἄλλοι 18
 οἱ ἐκ τῶν τριάκοντα, ἤδη φοβέμενοι, καὶ οὐχ ἠκίσα τὸν
 Θηραμένην, μὴ συρρήσαν πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖται, καταλέ-
 γασσι τριχιλίς τὰς μετῄζοντας δὴ τῶν πραγμάτων. Ὁ δ' 19
 αὖ Θηραμένης καὶ πρὸς ταῦτα ἔλεγεν, ὅτι ἄτοπον δο-
 κοῖη ἑαυτῷ εἶναι, τὸ πρῶτον μὲν, βελομένους τὰς βελ-
 τίστους τῶν πολιτῶν κοινωνοὺς ποιήσασθαι, τριχιλίους, —
 ὥσπερ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἔχοντά τινα ἀνάγκην καλὰς καὶ
 ἀγαθὰς εἶναι, καὶ ἔτ' ἔξω τέτων σπερδαίης, ἔτ' ἐντὸς τέτων
 πονηρὰς οἷόν τε εἶη γενέσθαι. ἔπειτα δὲ, ἔφη, ὄρῳ ἐγωγε
 δύο ὑμᾶς τὰ ἐναντιώτατα πράσσοντας, βιάειαν τε τὴν ἀρ-
 χὴν καὶ ἡπίονα τῶν ἀρχομένων κατασκευαζομένους. Ὁ μὲν 20

§. 16. ὥσπερ τυραννίδος. Ald. Junt. τυραννίδα.

§. 18. [Καὶ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, quod Leoncl. volebat, mihi vix videtur Græcum esse. Si quid mutandum, vel profus proscribenda sunt verba, εἰ ἐκ τῶν τε., vel certe alter articulus. Græcitas postulat οἱ ἄλλοι ἐκ τῶν τε. vel οἱ ἄλλοι τῶν τε. Conf. infra 4. 8. F. A. Wolfius.]

οἱ ἐκ τῶν. Hæc verba delenda cen-

set Leonclav.

συρρήσαν. Recte Fr. Portus emendabat συρρῶσιν.

τριχιλίς. Post hoc verbum deesse καταλέξασθαι, aut simile aliud, recte censet Leonclavius.

§. 19. ἀνάγκην. Ita recte Bryl. et Castal. pro ἀνάγκη.

ὄρῳ ἐγωγε. A. I. C. ὄρῳ δ' ἐγωγε. Deinde eadem Edd. τὰ omittunt ante ἐναντιώτατα.

ταῦτ' ἔλεγεν. οἱ δ' ἐξέτασιν ποιήσαντες τῶν μὲν τριαχι-
 λίων ἐν τῇ ἀγορᾷ, τῶν δὲ ἔξω τῶ καταλόγῳ ἄλλων ἀλλα-
 χοῦ, ἔπειτα κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὄπλα, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ἀπε-
 ληλύθεισαν, πέμφαντες τὰς Φρερῆς καὶ τῶν πολιτῶν
 τοὺς ὁμογνώμονας αὐτοῖς, τὰ ὄπλα πάντων, πλὴν τῶν
 τριαχιλίων, παρέλιοντο· καὶ ἀνακομίσαντες ταῦτα ἐς τὴν
 21 ἀκρόπολιν, ξυνέθηκον ἐν τῷ ναῶ. Τῶν δὲ γενομένων,
 ὡς ἔξον ἤδη ποιεῖν αὐτοῖς, ὅ τι βέλοιντο, πολλὰς μὲν
 ἔχθρας ἕνεκά ἀπέκτεινον, πολλὰς δὲ χρημάτων. ἔδοξε δ'
 αὐτοῖς, ὅπως ἔχοιεν καὶ τοῖς Φρερῶσι χρήματα δίδοναι, καὶ
 τῶν μετοίκων ἕνα ἕκαστον λαβεῖν, καὶ αὐτὰς μὲν ἀποκτεῖ-
 22 ναί, τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν ἀποσημήνασθαι. Ἐκέλευον ἢ
 καὶ τὸν Θηραμένην λαβεῖν, ὄντινα βέλοιντο. Ὁ δ' ἀπεκρί-
 νατο· Ἄλλ' οὐ δοκεῖ μοι, ἔφη, καλὸν εἶναι, Φάσκοντας
 βελτίους εἶναι, ἀδικώτερα τῶν συκοφαντῶν ποιεῖν. ἐκεῖνοι
 μὲν γὰρ, παρ' ὧν χρήματα λαμβάνοιεν, ζῆν ἕων· ἡμεῖς
 δὲ ἀποκτενεῖμεν μηδὲν ἀδικῆντας, ἵνα χρήματα λαμβά-
 23 νωμεν; πῶς ἔ ταῦτα τῷ παντὶ ἐκείνων ἀδικώτερα; Οἱ δ',
 ἐμποδῶν νομίζοντες αὐτὸν εἶναι τῷ ποιεῖν, ὅ τι βούλοιν-
 το, ἐπιβλεύουσιν αὐτῷ, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τοὺς βουλευτὰς
 ἄλλος πρὸς ἄλλον διέβαλλον, ὡς λυμαινόμενον τὴν πολι-
 τέειαν. καὶ παραγγέλλαντες νεανίσκοις, οἱ ἔδοκουν αὐτοῖς

§. 20. ἔξω τοῦ καταλόγου. Hos Ifo-
 crates, ait, pertinuisse ad τὸν μετὰ
 Πεισάνδρου κατάλογον. Ita contra Lo-
 chiten p. 782. edit. Wolf. Νικίας γὰρ
 ἔτασιν, ἐπειδὴ οἱ τριάκοντ' ἀπέστησαν,
 καὶ αὐτὸν οἱ ἔχθροι ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων
 τῆς πολιτείας ἐξήλειπον, εἰς δὲ τὸν μετὰ
 Πεισάνδρου κατάλογον ἀνέγραψον—αὐ-
 τὸς δὲ εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διητάτο. Idem
 contra Callimachum p. 732. ἔτ' ἐκ
 τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξαλεί-
 ψας εἰς δὲ τὸν μετὰ Πεισάνδρου κατάλο-
 γον ἐγράψας. Videtur intelligi deter-
 rimus ille demagogus Pisander, de
 quo multa Thucydides. Is postea
 gratia populari exciderat. Hunc eun-

dem catalogum dicit Lyfias p. 773.
 ἔδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων κατα-
 λέξας ἔδοξα φανήσομαι, quem locum
 pessime interpretatur Reiske.

§. 21. μετοίκων. Vide infra ad §.
 40.

ἀποσημήνασθαι. Proscriptione pub-
 licare. Infra cap. 4. est: τοὺς φιλά-
 τους τῶν ἡμετέρων ἀποσημαίνοντο.

§. 23. παραγγέλλοντες. Ald. Junt.
 παρήγειλαν τοῖς νεανίσκοις. Nosfram
 lectionem exhibent Bryl. Cast. St.
 Leonclav. Cæterum senatores tum
 plerique fuerant et ante triginta vi-
 ros in senatu et favebant illis, teste
 Lyfia p. 457. Idem p. 467. senatum

θρασύτατοι εἶναι, ξιφίδια ὑπὸ μάλης ἔχοντας παρα-
γενέσθαι, ξυνέλεξαν τὴν βελήν. ἐπεὶ ᾗ ὁ Θηραμένης πα- 24
ρῆν, ἀναστὰς ὁ Κριτίας ἔλεξεν ὧδε·

ὦ ἄνδρες βουλευταὶ, εἰ μὲν τις ὑμῶν νομίζει πλέονας
τῷ καιρῷ ἀποθνήσκειν, ἐννοησάτω, ὅτι, ὅπου πολιτεῖαι
μεθίσταται πανταχῶς ταῦτα γίνονται· πλείους δ' ἀνάγκη
πολεμίους εἶναι, — τοῖς ἐς ὀλιγαρχίαν μεθιστάσι, διὰ τε
τὸ πολυανθρωποτάτην τῶν Ἑλληνίδων τὴν πόλιν εἶναι, καὶ
διὰ τὸ πλείστον χρόνον ἐν ἐλευθερίᾳ τὸν δῆμον τετράφθαι.
Ἡμεῖς δὲ, γνόντες μὲν, τοῖς, οἷοις περ ἡμῶν καὶ ὑμῶν, χα- 25
λεπὴν πολιτείαν εἶναι δημοκρατίαν, γνόντες δὲ, ὅτι Λακε-
δαιμονίοις τοῖς περισώσασιν ἡμᾶς ὁ μὲν δῆμος ἔπ' ἂν
Φίλος γένοιτο, οἱ δὲ βέλτιστοι αἰεὶ ἂν πεισοὶ διατελοῖεν, διὰ
ταῦτα σὺν τῇ Λακεδαιμονίων γνώμῃ τήνδε τὴν πολιτείαν
καθίσταμεν. Καὶ εἴαν τινα αἰσθανόμεθα ἐναντιῶν τῇ 26
ὀλιγαρχίᾳ, ὅσον δυνάμεθα, ἐκποδῶν ποιέμεθα· πολὺ ᾗ
μάλιστα ἡμῶν δοκεῖ δίκαιον εἶναι, εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν λυ-
μαίνεται ταύτῃ τῇ κατασάσει, δίκην αὐτὸν δίδοναι. Νῦν 27
ἐν αἰσθανόμεθα Θηραμένην τριτοῖ, οἷς δύναται, ἀπολ-
λύντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ, ἢ κατα-
νοῆτε, εὐρήσετε ἔτε ψέγοντα ἐδένα μᾶλλον Θηραμένους
τριτὶ τὰ παρόντα, ἔτε ἐναντιούμενον, ὅταν τινὰ ἐκποδῶν
βουλώμεθα ποιήσασθαι τῶν δημαγωγῶν. Εἰ μὲν τοίνυν
ἐξ ἀρχῆς ταῦτα ἐγίγνωσκε, πολέμιος μὲν ἦν, οὐ μέντοι

praesidiis 30. viris ita pingit: οἱ μὲν
γὰρ τριάκοντα ἐκάθητο ἐπὶ τῶν βάθρων
ἢ νῦν οἱ πρυτάνεις καθίζονται, δύο δὲ τρά-
πεζαι ἐν τῷ πρόσθεν τῶν τριάκοντα ἐκεί-
σθην. τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς καθίσκους
ἀλλὰ φανερὰν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας
ἴδει τίθεσθαι. Talis erat tum forma
senatus, seu τῶν δισχιλίων, hæc senti-
endi libertas.

§. 24. εἶναι. Morus inferendum
censet ἡμῶν.

§. 25. οἷοις περ. Ita scripsi pro vul-
gato οἷοις τε, ut supra i. 4. 6. Ceterum

μὲν post γνόντες omittunt A. I. Br. Cast.

[τοῖς οἷοις τε ἡμῶν καὶ ὑμῶν. Unum
καὶ vix sufficiat tali sententiæ, ut
nec Latine simplex est. Expecta-
tur et—et. Corr. ergo vel οἷοις ἢ ἡμῶν
καὶ ὑμῶν, vel potius, cum Reizio, οἷοις
ἡμῶν τε καὶ ὑμῶν. Vulgare, οἷοις τε,
scribas fallere potuit. F. A. Wolfius.]

§. 26. ἐναντιῶν. Ita recte Bryl. et
Castal. pro vulgato ἐναντία. Margo
L. et St. habet ἐναντίον intellectu τινὰ.

§. 27. ταῦτα ἐγίγνωσκε. A. I. Br.
Cast. omittunt ταῦτα.

28 πονηρός γ' ἂν δικαίως ἐνομίζετο· νῦν δὲ, αὐτὸς μὲν ἄρξας
 τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους πίστεως καὶ Φιλίας, αὐτὸς δὲ τῆς
 τοῦ δήμου καταλύσεως, μάλιστα δὲ ἐξορμήσας ἡμᾶς, τοῖς
 πρώτοις ὑπαγομένοις ἐς ἡμᾶς δίκην ἐπιτιθέναί, νῦν, ἐπεὶ
 καὶ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς Φανερώς ἐχθροὶ τῷ δήμῳ γεγενήμεθα,
 ἐκέτ' αὐτῶ τὰ γιγνόμενα ἀρέσκει, ὅπως αὐτὸς μὲν αὖ ἐν
 τῷ ἀσφαλεῖ καταστῆ, ἡμεῖς δὲ δίκην δῶμεν τῶν πεπραγ-
 29 μένων. Ὡστε οὐ μόνον ὡς ἐχθρῶ αὐτῶ προσήκει, ἀλλὰ
 καὶ ὡς προδότῃ ὑμῶν τε καὶ ἡμῶν, διδόναι τὴν δίκην. Καί-
 τοι τοσέτῳ μὲν δεινότερον προδοσία πολέμου, ὅσῳ χαλε-
 πώτερον, φυλάττειν τὸ ἀφανὲς τῶ Φανερῶ· τοσέτῳ δὲ
 ἐχθρῶν, ὅσῳ πολέμιοι μὲν ἄνθρωποι καὶ σπένδονται αὐτοῖς,
 καὶ πιστοὶ γίνονται· ὃν δὲ ἂν προδιδόντα λαμβάνωσι,
 τέτῳ ἔτε ἐσπίεσατο πῶποτε εἰδῆς, ἔτ' ἂν σπείσαιτο τοῦ
 30 λοιποῦ. Ἴνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι οὐ καινὰ ταῦτα ἔτος ποιεῖ,
 ἀλλὰ φύσει προδότης ἐστίν, ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ τέτῳ πε-
 πραγμένα. Οὗτος γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὲν τιμώμενος ὑπὸ τοῦ
 δήμου, κατὰ τὸν πατέρα Ἄγωνα, προπετέστατος ἐγένετο
 τὴν δημοκρατίαν μεταστῆσαι ἐς τοὺς τετρακοσίους, καὶ ἐ-
 πρώτευεν ἐν ἐκείνοις. ἐπεὶ δὲ ἤθετο ἀντίπαλόν τι τῇ ὀλι-
 γαρχίᾳ ξυνητάμενον, πρῶτος αὖ ἡγεμὼν τῷ δήμῳ ἐπ'

§. 29. πολέμιοι μὲν. Morus emen-
 dat πολέμιοι.

ἔτ' ἂν σπείσαιτο. Margo Leonclav.
 ἔτε πιστεύσαι. Atque hoc postulat con-
 cinnitas orationis.

§. 30. ἔτος γάρ. A. I. Br. Cast. μὲν,
 altero μὲν omisso.

κατὰ τὸν πατέρα. Ad exemplum
 patris. Lyfias p. 426. de Theramene:
 πείσας ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων
 πολιτείαν ἐλίσσασθαι, καὶ ὁ μὲν πατήρ αὐτῶ
 τῶν προβέβλων ἂν ταῦτ' ἐπραττε. De
 Theramene, Nicia et Thucydide Plu-
 tarchus in Nicia cap. 2. καὶ πατρικὴν
 ἔχοντες εὐνοίαν καὶ φιλίαν πρὸς τὸν δή-
 μον.

[Ἄγωνα. De Theramene Xeno-

phontis narrationem excerptit auctor
 scholii ad Aristoph. Ranas versu 546.
 Hagnonis filium adoptione, non na-
 tu fuisse, et ex Ceo insula oriundum,
 annotat; sed nescio quid fit, quod
 addit: δοκεῖ καὶ ἔτος καὶ ταῦτα τὰ
 τρία ἐπιψηφίσασθαι ἐπὶ ζημίᾳ ἢ δισμύ-
 εσσθαι ἐν τῷ ζύλῳ, ἢ πλεῖν κόνειον, ἢ ἐκ-
 φυγεῖν. Quæ forte ad iudicium de
 imperatoribus, qui mortuos in mari
 tollere non potuerunt, pertinent. Ab
 Hagnone adoptatum fuisse, auctore
 Eupoli comico in fabula Πόλεις affir-
 mant scholia ad Ranas versu 1001.
 Ex Addendis.]

ἐν ἐκείνοις. A. I. Br. Cast. ἐν omit-
 tunt.

ἐκεῖνους ἐγένετο. ὅθεν δήπου γὰρ καὶ κόθορνος ἐπικα-31
 λείταμ· (καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἀρμόπειν μὲν τοῖς ποσὶν ἀμ-
 φοτέροις δοκεῖ, ἀποβλέπει δὲ ἐπ' ἀμφοτέρον.) Δεῖ ἣ, ὦ
 Θηράμενες, ἄνδρα τὸν ἄξιον ζῆν οὐ προάγειν μὲν δεινὸν
 εἶναι τοὺς ζυγόντας ἐς πράγματα, ἣν δέ τι ἀντικόπη, εὐ-
 θὺς μεταβάλλεσθαι· ἀλλ' ὥσπερ ἐν νηὶ διαπρονεῖσθαι, ἕως
 ἂν ἐς ἔρον καταστῶσιν· εἰ δὲ μὴ, πῶς ἀφίκοιτό ποτε,
 ἔνθα δεῖ, εἰ, ἐπειδάν τι ἀντικόπη, εὐθὺς ἐς τὰναντία
 πλείοιεν; Καὶ εἰσὶ μὲν δήπου πᾶσαι μεταβολαὶ πολιτειῶν 32
 θανατηφόροι· σὺ δὲ, διὰ τὸ εὐμετάβολος εἶναι, πλείστοις
 μὲν μεταίτιος εἶ ἐξ ὀλιγαρχίας ὑπὸ τῶν δήμων ἀπολωλένας,
 πλείστοις δὲ ἐκ δημοκρατίας ὑπὸ τῶν βελτιόνων. Οὗτος
 δέ τοι ἐστίν, ὅς, ταχθεὶς ἀνελεύσθαι ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τῆς
 καταδύντας Ἀθηναίων ἐν τῇ περὶ Λέσβου ναυμαχίᾳ, αὐ-
 τὸς οὐκ ἀνελόμενος, ὅμως τῶν στρατηγῶν κατηγορῶν ἀπέ-
 κτεινεν αὐτοὺς, ἵνα αὐτὸς περιωφείη. Ὅσις γεμῆν φα-33
 νερός ἐστὶ τῶν μὲν πλεονεκτεῖν ἀεὶ ἐπιμελέμενος, τῶν ἣ καλῶ
 καὶ τῶν φίλων μηδὲν ἐντρεπόμενος, πῶς τέτις χρή ποτε
 φείσασθαι; πῶς δὲ οὐ φυλάξασθαι, εἰδόμενος αὐτῶ τὰς
 μεταβολὰς, ὡς μὴ καὶ ἡμᾶς ταῦτ' οὐκ ἀδύνατον ποιῆσαι;
 Ἡμεῖς ἔν τούτῳ ὑπάγομεν καὶ ὡς ἐπιβουλεύοντα, καὶ ὡς
 προδιδόντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. Ὡς δὲ εἰκότα ποιῶμεν, 34
 καὶ τάδ' ἐνόησατε. καλλίστη μὲν γὰρ δήπου δοκεῖ πολι-
 τεία εἶναι ἡ Λακεδαιμονίων· εἰ δὲ ἐκεῖνη ἐπιχειρήσειέ τις

§. 31. ὅθεν δήπου. Quod sequebatur
 γὰρ suadente Steph. et Moro delevi.
 καὶ γὰρ ὁ. Verba inclusa delenda
 censet Morus veluti glossam, et ante
 eum Ruhnken. Differt. de Antiphonte
 p. 816. in Orat. Græc. Reisk. vol. vii.
 quamvis Scholiastes Aristophanis ad
 Ranas versu 47. eadem in suo libro
 repererit.

ἀμφοτέρον. Ita jam Fr. Portus, ap-
 probante St. et Leonclav. scribendum
 censuit pro vulgato ἀμφοτέρων. Bro-

dæus ἀμφοτέρου malebat. Vel sic ta-
 men sensu caret verbum ἀποβλέπει.
 Plutarchus Præcept. reipubl. geren-
 dæ p. 277. δεῖ τὸν Θηραμένους κόθορνον
 ὑποδόμενον ἀμφοτέροις ὀμιλεῖν καὶ μηδε-
 τέροις προσίδεσθαι.

ἐς ἔρον. Dum ventum secundum
 nasci fuerint.

§. 32. Λέσβου. Prælium ad Argi-
 nuffas intelligit.

§. 34. εἰ δὲ ἐκεῖνη. Steph. et margo
 Leoncl. ἐν ἐκεῖνῃ. recte.

τῶν Ἐφόρων, ἀντὶ τῆς τοῖς πλείοσι πείθεσθαι, ψέγειν τε τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐναντιῶσθαι τοῖςπρατιομένοις, ἐκ ἂν οἶεσθε αὐτὸν καὶ ὑπ' αὐτῶν τῷ Ἐφόρων καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἀπάσης πόλεως τῆς μεγίστης τιμωρίας ἀξιοθῆναι; Καὶ ὑμεῖς ἔν, εἰάν σωφρονῆτε, οὐ τέττε ἀλλ' ὑμῶν φείσεσθε. Ὡς ἔτος, σωθεῖς μὲν, πολλὰς ἂν μέγα φρονεῖν ποιήσεται τῷ ἐναντία γιγνωσκόντων ὑμῖν· ἀπολόμενος δὲ, πάντων καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω ὑποτέμοι ἂν τὰς ἐλπίδας.

35 Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐκαθέζετο· Θηραμένης δὲ ἀναστὰς ἔλεξεν·

Ἄλλὰ πρῶτον μὲν μνησθήσομαι, ὧ ἄνδρες, ὃ τελευταῖον κατ' ἐμῆ εἶπε. Φησὶ γάρ με τοὺς στρατηγὰς ἀποκτεῖναι κατηγοροῦντα. ἐγὼ δὲ οὐκ ἤρχον κατ' ἐκείνων λόγῳ, ἀλλ' ἐκείνοι ἔφασαν, προσαχθέντα με ὑφ' ἑαυτῶν ἐκ ἀνελεύθερα τὰς δυσυχῆντας ἐν τῇ περὶ Λέσβου ναυμαχίᾳ. ἐγὼ δὲ ἀπολογούμενος, ὡς διὰ τὸν χειμῶνα ἔδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναρῆσθαι τοὺς ἄνδρας, δυνατόν ἦν, ἔδοξα τῇ πόλει εἰκότα λέγειν, ἐκείνοι δὲ ἑαυτῶν κατηγορεῖν ἐφάινοντο. Φάσκοντες γὰρ, οἷόν τε εἶναι σῶσαι τοὺς ἄνδρας, προέμενοι αὐτὰς
36 ἀπολέσθαι, ἀποπλέοντες ἄχοντο. Οὐ μὲντοι θαυμάζω γε τὸ Κριτίαν παρανενομηκέναι· ὅτε γὰρ ταῦτα ἦν, οὐ παρῶν ἐτύγχανεν, ἀλλ' ἐν Θετταλίᾳ μετὰ Προμηθεύς δημοκρατίαν κατασκευασείων, καὶ τοὺς πεινέσας ὥπλιζεν

ἀλλ' ὑμῶν. Post hæc in St. L. additum αὐτῶν, notatur tamen ut spurium.

§. 35. ἤρχον. Stephan. et Leoncl. addiderunt δήπου.

προσαχθέντα με. Margo St. Leoncl. προσαχθέν μοι. Recte. Dicitur enim προσάσθην τινὶ τι. Si esset ταχθέντα, probarem με.

[προσαχθέντα με. Unice verum hoc. Atticis in usu sunt verba ex partic. πρὸς composita pro simplicibus. Necessè autem erat addi με. Alioquin ἀνέλεσθαι ad personam verbi

ἔφασαν pertinere. F. A. Wolfius.]

§. 36. τὸ Κριτίαν. Cast. St. Leoncl. τὸν Κρ.

παρανενομηκέναι. Injuste accusare me.

[παρανενομηκέναι num fati aptum Tibi videtur sententiæ? An scripsit παρανενομηκέναι? Non miror, Critiam hæc de re secus statuere. Sed forsitan ipse παραπαίω. F. A. Wolfius.]

κατασκευασείων. A. Junt. κατασκευάζων. Br. Castal. κατασκευάζων. In St. et Leoncl. legitur editum κατασκευάζει. Nostrium excogitavit Mo-

ἐπὶ τοὺς δεσπότης. Ἐν μὲν ἔν ἔτος ἐκεῖ ἐπραΐτε, μηδὲν 37
 ἐνθάδε γένοιτο· τάδε γε μέντοι ὁμολογῶ ἐγὼ τέτῳ, εἴ τις
 ὑμᾶς μὲν τῆς ἀρχῆς βέλεται παῦσαι, τοὺς δὲ ἐπιβλεύ-
 οντας ὑμῖν ἰσχυρὸς ποιεῖν, δίκαιον εἶναι τῆς μεγίστης αὐτὸν
 τιμωρίας τυγχάνειν· ὅσις μέντοι ὁ ταῦτα πράττων ἐστίν,
 οἶμαι ἂν ὑμᾶς κάλλιστα κρίνειν, τά τε πεπραγμένα, καὶ ἂ
 νῦν πράττει ἕκαστος ἡμῶν, εἰ κατανοήσετε. Οὐκ ἔν μεχρὶ 38
 μὲν τοῦ ὑμᾶς τε κατασῆσαι τὴν βουλὴν, καὶ ἀρχαῖς ἀπο-
 δειχθῆναι, καὶ τοὺς ὁμολογημένως συκοφάντας ὑπάγεσθαι,
 πάντες ταῦτα ἐγιγνώσκομεν· ἐπεὶ δὲ ἔτοι ἤρξαντο ἄνδρας
 καλὰς τε καὶ ἀγαθὰς ξυλλαμβάνειν, ἐκ τέτῳ καὶ γὰρ
 ἤρξάμην τὰναντία τέτοις γιγνώσκειν. Ἦΐδειν γὰρ, ὅτι, 39
 ἀποθνήσκοντες μὲν Λέοντος τῷ Σαλαμινίῳ, ἀνδρὸς καὶ ὄντος
 καὶ δοκῆντος ἰκανῶ εἶναι, ἀδικῆντος δὲ ἔδδ' ἐν, οἱ ὅμοιοι
 τέτῳ φοβήσονται, φοβέμενοι δὲ ἐναντίοι τῆδε τῇ πολιτεία
 ἔσονται. Ἐγίγνωσκον δὲ, ὅτι, ξυλλαμβανομένους Νικηράτη
 τῷ Νικίῳ, καὶ πλεσίῳ, καὶ ἔδδ' ἐν πῶποτε δημοτικὸν ἔτε
 αὐτῷ ἔτε τοῦ πατρὸς πράξαντος, οἱ τέτῳ ὅμοιοι δυσμενεῖς
 ὑμῖν γενήσονται. Ἄλλὰ μὲν, καὶ Ἀντιφῶντος ὑφ' ὑμῶν 40

rus, equidem κατασκευάζων præfer-
 rem.

πενήσας. Hunc locum velut ex ter-
 tio libro laudat Harpocrates sub voce
 hac. Sunt eadem apud Theffalos
 conditione, qua Spartanorum Helo-
 tes. Vide Ruhnken. ad Timæi Glossar.
 p. 212. ed. secund. Criticæ fugam in
 Theffaliam et nefarias molitiones obi-
 ter memorat Noster in Memorabil. i.
 2. 24. Quæ Cicero de N. D. iii. 28.
 de Jafone Pheræo, eadem de Prometh-
 eo Theffalo narrant Plutarchus et
 Simplicius, annotante Victorio V.
 Lect. vii. c. 10.

§. 38. κατασῆσαι τὴν βουλὴν. A. I.
 Br. Cast. ἰς τὴν βουλὴν. Male hinc ef-
 fecerunt Steph. et Leoncl. κατασῆσαι
 ἰς τὴν βουλ. Nostra lectio debetur
 Moro. Margo Leoncl. habet βού-
 λειαν.

ὁμολογημένως. Castal. ὁμολογημένως.
 §. 39. Λέοντος. Cædem ejus me-
 morat Plato Apolog. cap. 20. Meli-
 tus eum inauditum interfecerat, au-
 ctore Andocide de Mysteriis p. 46.

φοβήσονται. Margo Leoncl. φοβηθά-
 σοιντο.

ἐναντίοι. A. I. Br. Castal. ἐναντία.
 Articulum τῇ post τῆδε omisit Junt.
 Castal.

Νικηράτη. Hujus cædem comme-
 morat Lyfias contra Poliuchum p.
 602.

§. 40. Ἀντιφῶντος. Lyfias p. 427.
 de Theramene: Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρ-
 χεπτόλεμον Φιλτάτους ὄντας αὐτῷ κατη-
 γορῶν ἀπέκτεινε. Antiphon hic a
 Rhamnufio rhetore diversus fuit, Ly-
 fidonidæ filius, ut ex Plutarcho docet
 Ruhnken. de Antiphonte Dissert. p.
 819. ed. Reiske.

ἀπολλυμένους, ὅς ἐν τῷ πολέμῳ δύο τριήρεις εὖ πλεῖστας
 παρέιχετο, ἠπιεάμην, ὅτι καὶ οἱ πρόθυμοι τῇ πόλει γεγε-
 νημένοι πάντες ὑπόπλως ὑμῖν ἔξοιεν. Ἀντεῖπον δὲ καὶ, ὅτε
 τῶν μετοίκων ἓνα ἕκαστον λαβεῖν ἔφασαν χρῆναι· εὐδῆλον
 γὰρ ἦν, ὅτι, τῶν ἀπολομένων, καὶ οἱ μέτοικοι ἅπαντες
 41 πολέμιοι τῇ πολιτείᾳ ἔσοιντο. Ἀντεῖπον δὲ καὶ, ὅτε τὰ
 ὄπλα τῶν πλήθους παρηρῶντο, οὐ νομίζων χρῆναι ἀδελφῆ
 τὴν πόλιν ποιεῖν· εἰδὲ γὰρ τὰς Λακεδαιμονίους εἰρῶν τῶν
 ἕνεκα βεβλομένους περισῶσαι ἡμᾶς, ὅπως, ὀλίγοι γενόμε-
 νοι, μηδὲν δυνάμεθα αὐτὰς ὠφελεῖν· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς, εἰ
 τῶν γε δέοιντο, καὶ μηδένα λιπεῖν, ὀλίγον ἔτι χρόνον τῷ
 42 λιμῷ πείσαντας. Οὐδέ γε τὸ φρερῶς μισθῶσαι ξυνή-
 ρεσκέ μοι, ἐξόν, αὐτῶν τῶν πολιτῶν τοσούτους προσλαμβά-
 νειν, ἕως ραδίως οἱ ἄρχοντες ἐμέλλομεν τῶν ἀρχομένων
 κρατήσειν. Ἐπεὶ γεμὴν πολλὰς εἰρῶν ἐν τῇ πόλει τῇ
 ἀρχῇ τῆδε δυσμενεῖς, πολλὰς δὲ φυγάδας γενομένους, οὐκ
 ἂν ἐδόκει μοι, ἔτε Θρασύβελον, ἔτε Ἄνυτον, ἔτε Ἀλκι-

εὖ πλείστας. Edd. veteres ἰσπλεί-
 στας. Emendata lectio est in margine
 L. et St.

ἓνα ἕκαστον. Lyfias contra Eratosth.
 p. 386. Θέογνις καὶ Πείσων ἔλεγον ἐν
 τοῖς τριάκοντα περὶ τῶν μετοίκων, ὡς εἶν
 τινες τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι. καλλίστην
 ἐν εἶναι πρόφασιν τιμωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν,
 τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι, πάντως δὲ
 τὴν μὲν πόλιν πείσεσθαι, τὴν δὲ ἀρχὴν
 δεῖσθαι χρημάτων—ἴδοξεν ἐν αὐτοῖς δέκα
 συλλαβεῖν, τούτων δὲ δύο πένητας, ἵν'
 αὐτοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπολογία ὡς
 οὐ χρημάτων ἕνεκα ταῦτα πείρακται,
 ἀλλὰ συμφέροντα γένηται. διαλαβόν-
 τες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιζον, καὶ ἐμὲ μὲν
 ζήεις ἐπιῶντα κατέλαβον, ἕς ἐξελάσαντες
 Πείσωνί με παραδίδόασιν. Xenophon
 supra §. 21. eadem locutione μετοίκων
 ἓνα ἕκαστον usus est, ubi Morus unum
 quemlibet, quifquis demum esset,
 primum quemque, interpretatus est.
 Male; ex Lyfiae enim διαλαβόντες ap-
 parent, esse fensum: ut quisvis e tri-
 ginta tyrannis unum sibi inquilinum

divitem interficiendum deligeret.

§. 41. πείσαντας. Cast. πείσαντες.

§. 42. μισθῶσαι. A. I. Br. Cast.
 μισθῶσαι. Deinceps αὐτῶ pro αὐτῶν.
 A. Junt.

Ἄνυτον. Thrafsybulum et Anytum,
 recuperata libertate, plurimum au-
 thoritate valuisse, refert Isocrates con-
 tra Callimachum p. 236. Alcibiadem
 in Asia interfectum dolis tyrannorum
 triginta, refert Diodorus. Anytum
 ducem exfulum appellat Lyfias
 Oratione contra Agorat. p. 497. ubi
 narrat Agoratum transfugisse ad
 exfules, quos appellat τὰς ἐπὶ Φυλὴν,
 etsi bene noverat, eorum quosdam in
 exfilium per se actos eisdem ὅτι εἰσὶ τι-
 νες ἐπὶ Φυλὴν τῶν ὑπὸ τῷ ἐκπεπληκό-
 των, ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὡς τάς. Exfu-
 les eum comprehensum ἀγρῶσιν ἀντι-
 κρῶσ ὡς ἀποκτείνοντες ἔπερ καὶ τοὺς ἄλ-
 λους ἀπίσφατον, εἴ τινα λησὴν ἢ κακῶ-
 γον συλλαβόειν, στρατηγῶν δ' Ἄνυτος ἐπὶ
 Φυλὴν (lege τῶν ἐπὶ Φυλὴν ut dicun-
 tur οἱ ἐπὶ τὰ ἐπὶ Θήβας) οὐκ ἔφθ χρῆνας

Εἰάδην φυγαδεύειν ἤδειν γὰρ, ὅτι ἔγωγε τὸ ἀντίπαλον ἰχυρὸν ἔσοιτο, εἰ τῷ μὲν πλῆθει ἡγεμόνες ἱκανοὶ προσγε- νήσονται, τοῖς δὲ ἡγεῖσθαι βεβλομένοις ζύμμαχοι πολλοὶ φανήσονται. Ὁ ταῦτ' ἔν νομοθετῶν ἐν τῷ φανερωῷ, πώ- 43
τερα εὐμενῆς ἂν δικαίως, ἢ προδότης νομίζοιτο; Οὐχ οἱ ἐχθροὶ, ὡς κριτία, κωλύοντες πολλὰς ποιῆσθαι, ἐδὲ οἱ ζυμμάχους πλείους διδάσκοντες κτᾶσθαι, ἔτοι τὰς πολε- μίους ἰχυρὰς ποιῶσιν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οἱ ἀδίκως τε χρήματα ἀφαιρέμενοι, καὶ τοὺς ἐδὲν ἀδικῶντας ἀποκτεί- νοντες, ἔτοι εἰσιν οἱ καὶ πολλὰς τὰς ἐναντίους ποιῶντες, καὶ προδιδόντες οὐ μόνον τὰς φίλους, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὰς, δι' αἰσχροκέρδειαν. Εἰ δὲ μὴ ἄλλως γνωσθόν, ὅτι ἀληθῆ 44
λέγω, ὡδὲ ἐπισκέψασθε. Πότερον αἶεσθε, Θρασύβουλον, καὶ Ἄνυτον, καὶ τοὺς ἄλλους φυγάδας, ἢ ἐγὼ λέγω, μᾶλλον ἂν ἐνθάδε βέλεσθαι γίγνεσθαι, ἢ ἂν ἔτοι πράττει- σιν; Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι, νῦν μὲν αὐτοὺς νομίζειν, ζυμ- μάχων πάντα μετὰ εἶναι· εἰ δὲ τὸ κράτιστον τῆς πόλεως προσφιλῶς ἡμῖν εἶχε, χαλεπὸν ἂν ἡγεῖσθε εἶναι καὶ τὸ ἐπι- βάλειν ποι τῆς χώρας. Ἄ δ' αὖ εἶπεν, ὡς ἐγὼ εἶμι 45
εἶος ἀεὶ ποτε μεταβάλλεσθαι, κατανοήσατε καὶ ταῦτα. Τὴν μὲν γὰρ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν καὶ αὐτὸς δῆπερ ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, διδασκόμενος, ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι πάσῃ πολιτείᾳ μᾶλλον ἂν, ἢ δημοκρατίᾳ, πισεύσειαν. Ἐπεὶ δὲ γε ἐκείνοι μὲν ἐδὲν ἀνέσαν, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἄριστο- 46

ποιῶν αὐτοὺς ταῦτα, λέγων, ὅτι ἔγωγε διακρίνομαι, ὡς τιμωροῦσθαι τινὰς τῶν ἐχθρῶν. ἀλλὰ νῦν μὲν δεῖν αὐτὰς ἡσυχίαν ἔχειν· εἰ δὲ ποτε οἴκαδε κατέλ- θοιεν, τότε καὶ τιμωροῦσθαι τὰς ἀδικῶ- ντας. ταῦτα λέγων αἴτιος ἰγένετο τοῦ ἀποφυγῆναι τοῦτον ἐπὶ Φυλῆν, (lege τοὺς ἐπὶ Φ.) ἀνάγκη δὲ ἦν τῷ στρατηγῷ ἀνδρὸς ἀκροῦσθαι ἑπεὶ ἔμελλον σωθῆσθαι.

§. 43. νομοθετῶν. Margo L. et St. νομοθετῶν. Quod magis sententiæ ar-
ptum est.

§. 44. οἶμαι. Ald. Junt. εἶναι. In Beryl. est: ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγεῖσθαι νῦν μὲν αὐτὰς νομίζων. In Castal. eadem est lectio, sed rectius νομίζω.

ἡγεῖσθαι. Ita recte Cast. probante Leon. pro vulgato ἡγεῖσθε.

καὶ τό. Articulum omisit Castal- cum A. et Junt.

§. 46. ἀνέσαν. De tyrānis qua- dringentis legatis Thracibus et exerci- tui non cedentibus interpretatur Mo- rus ex Thucydide viii. 81—90. Sed

τέλην καὶ Μελάμβριον καὶ Ἀρίσταρχον, στρατηγῶντες, Φανεροὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῷ χώματι ἔρυμα τειχίζοντες, ἐς ὃ ἐβόλοντο τοὺς πολεμίους δεξάμενοι ὑφ' αὐτοῖς καὶ τοῖς ἐτέροις τὴν πόλιν ποιήσασθαι· εἰ ταῦτ' αἰσθανόμενος ἐγὼ διεκώ-
 47 λυσα, τῷτ' ἔστι προδότην εἶναι τῶν Φίλων; Ἀποκαλεῖ δὲ Κόθορνόν με, ὡς ἀμφοτέροις πειρώμενον ἀρμότιον. Ὅστις δὲ μηδετέροις ἀρέσκει, τοῦτον, ὧ πρὸς τῶν Θεῶν, τί ποτε καὶ καλέσαι χρή; σὺ γὰρ δὴ ἐν μὲν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων μισοδημότατος ἐνομίζου, ἐν δὲ τῇ ἀριστοκρατίᾳ πάντων μι-
 48 σοχρηστότατος γεγένησαι. Ἐγὼ δὲ, ὧ Κριτία, κείνοις μὲν αἰεὶ ποτε πολεμῶ, τοῖς οὐ πρόδωκεν οἰομένοις καλὴν ἀν δημοκρατίαν εἶναι, πρὶν ἂν καὶ οἱ δῆλοι, καὶ οἱ δι' ἀπορίαν δραχμῆς ἀν ἀποδόμενοι τὴν πόλιν, δραχμῆς μετέχουσιν· καὶ τοῖς δὲ γ' αὖ αἰεὶ ἐναντίος εἰμι, οἱ οὐκ οἶοντα καλὴν ἀν ἐγγενέσθαι ὀλιγαρχίαν, πρὶν ἂν ἐς τὸ ὑπ' ὀλίγων τυραννεῖσθαι τὴν πόλιν καταστήσειαν. Τὸ μέντοι σὺν τοῖς δυναμένοις, καὶ μεθ' ἵππων καὶ μετ' ἀσπίδων ὠφελεῖν διὰ τῷτο τὴν πολιτείαν, πρόδωκεν ἀριστον ἡγέμην εἶναι, καὶ νῦν οὐ

praefero lectionem Castal. ἦνσαν, ut Lacedaemonii moras traxitisse dicantur.

χώματι. Agger seu moles mari opposita, italica vocabuli flexione *Molo*. Memorat hunc Piraei aggerem Demosth. contra Polycleturn p. 1208. et 1229. ubi Scholiastes ait fuisse οἰκοδόμημα ἐν τῷ λιμένι προσεβλημένον προσομισησως ἕνεκα καὶ ἀγορᾶς ναυτῶν. Theophrastus Charact. c. 24. in Piraeo vocat διὰ ζευγμα. In Lechaë Corinthiorum portu similem aggerem Pausanias τὸ ζευγμα τὸ διὰ θαλάσσης appellat ii. 2. p. 114. De re ipsa Demosth. contra Theocrin. p. 1343. Ἀριστοκράτης ὁ Σικελίης θεῖος ἀν' Ἐπιχάρους κακασκάπας τὴν Ἡσιώνειαν, ὅς ἦν τοὺς Λακιδαιμόνιους ἔμελλον εἰ περὶ Κριτίαν ὑποδίσχεσθαι, καθέλε μὲν τὸ ἐπιτάχισμα, κατήγαγε δὲ τὸν δῆμον.

§. 48. καλὴν. A. I. καλλήν. Br. Cast. καλλίστην.

δραχμῆς μετέχουσιν. Hoc erat sala-

rium diurnum senatorum Atheniensium, docente Hesychio in verbis Βαλῆς λαχεῖν.—καὶ δραχμὴν τῆς ἡμέρας λαχεῖν. Huc respexit Demosth. contra Timocrat. p. 731. ἄμισθος ὁ δῆμος (qui δωρικὸν accipiebat) καὶ ἡ βασιλὴ καὶ τὰ δικαστήρια ἔσται. Lucianus in encomio Demosthenis munera publica devenisse tum ait ad drachmam et triobolum.

αὐ αἰεὶ. A. I. Br. Cast. ἀν αἰεὶ. Deinceps Castal. iterum καλλίστην. A. I. καλλήν.

τὸ μέντοι. Leoncl. emendabat ὅτι μέντοι. Steph. τῷ μέντοι εἶναι πρὸς δυναμένους.

διὰ τῷτο τὴν πολιτείαν. Castal. τὴν διὰ τῷτο πολιτείαν.

ἡγέμην. Hoc pro vulgato ἡγέμην e margine St. L. receperat Morus, qui locum fallacium et lacunolium ita extricare conatur, ut ante σὺν τοῖς δυναμένοις excidisse putet talia quaedam: societatem et amicitiam inire.

μεταβάλλομαι. Εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν, ᾧ Κριτία, ὅπου ἐγὼ 49
 ζῶν τοῖς δημοτικοῖς ἢ τυραννικοῖς τὴν καλὴν τε καὶ ἀγαθὴν
 ἀποσερεῖν πολιτείας ἐπεχείρησα, λέγε· εἰ γὰρ ἐλεγχθῶ
 ἢ νῦν ταῦτα πράττων, ἢ πρότερον πώποτε [ταῦτα] πεποιη-
 κῶς, ὁμολογῶ, τὰ πάντων ἐγκατάταλα παθῶν ἂν δικαίως
 ἀποθνήσκην.

Ὡς δ' εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλὴ δῆλη 50
 ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιδορυθήσασα, γνῶς ὁ Κριτίας, ὅτι, εἰ
 ἐπιτρέψει τῇ βελῆ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτῆς, ἀναφεύ-
 ζοιτο, καὶ τῆτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ δια-
 λεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστήναι ἐκέλευσε
 τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βελῆ ἐπὶ τοῖς
 δρυφάκτοις. πάλιν δ' εἰσελθὼν, εἶπεν· Ἐγὼ, ᾧ βελῆ, 51
 νομίζω, προσάτου ἔργον εἶναι οἷς δεῖ, ὅς ἂν, ὄρων τὴν φί-
 λους ἐξαπατωμένους, μὴ ἐπιτρέπη. καὶ ἐγὼ ἔν τῆτο ποι-
 ῆσω. καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεσηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπι-
 τρέφειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα, τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν
 λυμαινόμενον. ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις, τῶν μὲν ἐν
 τοῖς τριαχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκην ἄνευ τῆς ὑμετέ-
 ρας ψήφου· τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίως εἶναι τοὺς
 τριάκοντα θανατῶν. ἐγὼ ἔν, ἔφη, Θηραμένην τῆτον ἐξα-
 λείφω ἐκ τῶν καταλόγου, ζυνοδοκῶν ἅπασιν ὑμῖν. καὶ τῆτον.

Deinde τὰς δυναμένους interpretatur, qui fati opum, nobilitatis atque auctoritatis habent ad juvandam patriam. Equidem verba διὰ τοῦτο ἰσχυρὰ censeo; reliqua fati sana putaverim; hoc sensu: equidem et olim boni civis esse putabam cum iis, quicunque possint, rempublicam juvare et equis et viris. Proverbialis enim est locutio, similis latinæ *equis viris, velis remis*.

§. 50. ἀναφεύζοιτο. Margo Leoncl. ἀποφεύζοιτο. Sed infra vi. 5. ἀναφεύγειν etiam est. Diodorus: ἅπασαν ἔσχε τὴν βελὴν εὐνεν.

ἔχοντας φανερώς. Diodorus: περι-

έσησαν στρατιώτας ἔχοντας ἐσπασμένα τὰ ξίφη.

δρυφάκτοις. Cancelli sunt, quibus curia circumsepta est. Ex consilio et emendatione Leonclavii ita vulgatam δρυφάκτοις mutavit Steph.

§. 51. καινοῖς νόμοις. Hos suggerere solebat ex tempore et loco Nicomachus, ut Lyfias in oratione contra eum scripta annotavit. Ita, cum Cleophontem, electioni triginta tyrannorum qui obfiterat, interficerent, ταῦτα διεπράξαντο διὰ τὸν νόμον, ὃν Νικόμαχος ἀπέδειξε. Lyfias contra Nicom. p. 849.

52 ἔφη, ἡμεῖς θανατῶμεν. Ἀχέσας ταῦτα ὁ Θηραμένης, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν Ἑσίαν, καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δὲ, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐνομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίας εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ, μήτε ὑμῶν, ὃν ἂν βέλῃται, ἀλλ', ὅνπερ νόμον ἔτοι ἐγράψαν περὶ τῷ ἐν τῷ καταλόγῳ,
 53 κατὰ τῆτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. καὶ τῆτον μὲν, ἔφη, μὰ τὰς θεάς, οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ἔδεν μοι ἀρκέσει ὁδε ὁ βωμός· ἀλλὰ βέλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι ἔτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπων ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ καγαθοὶ, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες, ὅτι ἔδεν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτό-
 54 τερον, ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τέττα ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κήρυξ τὰς ἑνδεκά ἐπὶ τὸν Θηραμένην. ἐκείνοι δ' εἰσελθόντες σὺν ταῖς ὑπηρέταις, ἠγχαμένω αὐτῶν Σατύρου, τῷ θραυστάτῳ αὐτῶν καὶ ἀναιδεστάτῳ, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τέττονι κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες, οἱ
 55 ἑνδεκά, οὗ δεῖ, τὰ ἐκ τέττων πράσσετε. Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τῷ βωμῷ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. ὁ δὲ Θηραμένης, ὥσπερ εἰκός, καὶ θεὰς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπων, καθορᾶν τὰ γινόμενα. ἢ δὲ βελή

§. 52. Ἑσίαν. Diodorus: βουλαίαν Ἑσίαν. Ad eam supplices sæpe fugisse legimus in Andocide de Mysterioris p. 22. et de reditu p. 82.

τὰ—ἐνομώτατα. Margo L. τοὺς—ἐνομωτάτας.

§. 53. ἀλλὰ βέλομαι. Diodorus: ἔφησε δὲ πρὸς τὰς θεὰς καταφεύγειν οὐ σωθήσεσθαι νομίζων, ἀλλὰ σπεύδων τοῖς ἀνελεύσιν αὐτὸν περιποιήσεσθαι τὴν εἰς τὰς θεὰς ἀσέβειαν.

§. 54. ἐκέλευσε. Nisi iñvai excidit, cum Leoncl. et Stephan. legendum ἐκάλεσε.

[ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τεττ. κήρυξ τοὺς ἑνδεκά ἐπὶ τὸν Θ. Nihil mutandum, ut

recte vidit Vir doctus in Obff. Misc. T. iv. p. 282. Subaudiri in hac locutione solet iñvai. Conf. Intpp. ad Thucyd. vi. 54. Er beorderte sie gegen den Theramenes. F. A. Wolfius.]

Σατύρου. Lyfias contra Nicomachum p. 847. Σάτυρος ὁ Κηφισιοὺς βελύων ἐπέσει τὴν βουλὴν. De eodem p. 849. Σάτυρος καὶ Χρέμων οἱ τῶν τριάκοντα γενόμενοι. et p. 850. ταύτην τὴν βουλὴν ἐν ἣ Σάτυρος μὲν καὶ Χρέμων μετρίστα ἰδύναντο. Videtur igitur in locum Theramenis fuisse suffectus Satyrus: Idem ergo fuit antea in fenatu et inter undecim viros, nescio an eodem tempore.

ἡσυχίαν εἶχεν, ὀρώσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίως
 Σατύρω, καὶ τὸ ἔμπροσθεν τῆ βουλευτηρίας πλῆρες τῆ Φρε-
 ρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοῶντες, ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν.
 Οἱ δὲ ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς, μάλα με- 56
 γάλῃ τῇ Φωνῇ δηλῆντα, οἷα ἔπαυχε. Λέγεται ἢ ἐν ῥῆμα
 καὶ τοῦτο αὐτῷ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος, ἔτι οἰμῶζειν, εἰ
 μὴ σιωπήσειεν, ἐπῆρετο· ἂν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρα, ἔφη, οἰ-
 μῶζομαι; Καὶ ἐπέε γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ
 κῶνκειον ἔπαιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοπιαισισαίλα εἰπεῖν
 αὐτόν· Κριτία τῆτ' ἔσω τῷ καλῷ. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ
 ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα ἐκ ἀξιολόγα· ἐκείνο ἢ
 κρίνω τῆ ἀνδρὸς ἀγασόν, τὸ, τῆ θανάτῃ παρεσηκότος, μήτε
 τὸ φρόνιμον, μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆ ψυχῆς.

Κ Ε Φ. Δ.

ΘΗΡΑΜΕΝΗΣ μὲν δὴ ἔτῳς ἀπέθανεν· οἱ δὲ τριά-
 κοντα, ὡς ἔξον ἤδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς, προεῖπον μὲν
 τοῖς ἔξω τῆ καταλόγῃ, μὴ εἰσιέναι ἐς τὸ ἄστυ, ἦγον δὲ ἐκ
 τῶν χωρίων, ἵνα αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι τῆς τέτων ἀγροὺς
 ἔχοιεν. Φευγόντων δὲ ἐς τὸν Πειραιᾶ, καὶ ἐντεῦθεν πολλὰς
 ἄγοντες ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας τῶν
 ὑποχωρέντων.

§. 55. ὁμοίως. A. Junt. ὁμοίως.
 Bryl. Cast. ὁμοίως. Correx. Brodæus.

§. 56. οἰμῶζειν. Margo L. St. οἰ-
 μῶζοιτο. Futuro tempore hic opus
 esse consentit etiam Morus. Equi-
 dem assentior Leonclavio. Cæterum
 Diodorus xiv. 5. ait, Socratem cum
 duobus aliis solum in senatu restitisse
 Critiæ, sed rogatus a Theramene ipso
 destitisse a conatibus. Isocratem solum
 nominat Plutarchus in ejus vita.

ἀποκοπιαισισαίλα. Imitatur morem
 conviviorum, in quibus ex cottabo
 augurium capiebant amantes. Cicero
 interpretatus est: reliquum sic eiecit e
 poculo, ut id resonaret. Quæst. Tuf.
 i. 40.

τῆτ' ἔσω. Propino hoc pulcro Cri-
 tiæ. Ita Cicero. Cæterum Plutar-
 chus in Consolat. ad Apollon. p. 399.
 de Theramene: καταστρεβλωθεὶς ὑπὸ
 τῶν συντυράνων ἐτελεύτησεν.

ἀγασόν. Castal. ἀγαθόν.

παιγνιῶδες. Cicero l. c. iustit vir
 egregius extremo spiritu. Cæterum
 Plutarchus Agef. c. 2. junxit τὸ παι-
 γνιῶδες καὶ εὐθυμον. Ex nostro loco vo-
 cem commemoravit Pollux ii. 20.
 Cf. Valckenair ad Herodotum p. 188.

§. 1. καὶ ἐντεῦθεν. Hujus crudeli-
 tatis et reliquorum hic memorato-
 rum facinorum exempla multa col-
 lecta leges in orationibus Lyfiæ.

Μέγαρα—Θήβας. Argivos Iuptra r

2 Ἐκ δὲ τέττα Θρασύβουλος, ὀρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν ὡς σὺν
 ἑβδομήκοντα, Φυλὴν χωρίον καταλαμβάνει ἰχυρόν. οἱ δὲ
 τριάκοντα ἐβόηθ' ἐκ τῆ ἄσεος σὺν τε τοῖς τριαχιλίοις καὶ
 σὺν τοῖς ἰππεύσι, [καὶ] μάλ' εὐημερίας ἔσης. ἐπεὶ δὲ
 ἀφίκοντο, εὐθὺς μὲν θρασυνομένοι τινες τῶν νέων πρῶσ-
 ἔβαλον πρὸς τὸ χωρίον, καὶ ἐποίησαν μὲν ἑδὲν, τραύματα
 3 δὲ λαβόντες ἀπῆλθον. Βελομένων δὲ τ' τριάκοντα ἀπο-
 τειχίζειν, ὅπως ἐκπολιορκήσειαν αὐτοὺς, ἀποκλείσαντες
 αὐτοῖς τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπιγίγνεται τῆς νυκτὸς
 χιῶν παμπληθῆς· καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἶδε νιφόμενοι ἀπῆλθον

minavit ii. 4. Item Justinus v. 9. Orogorum nominat Lyfias p. 873. Lacedæmonii nempe insultantes Athenienfium infortunio edixerant ἕξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἀγωγίμους τοῖς τριάκοντα εἶναι τοὺς Ἀθηναίων φυγάδας, τὸν δὲ καλύσαντα πέντε ταλάντοις ἑνοχον εἶναι. Nihilominus minus Argivi primi exfules humane exceperunt, auctore Diodoro xiv. 6. Quin adeo cum legati Lacedæmoniorum exfules aliquot dedi fibi ab Argivis postulerent, Argivi contra decreverunt, ni ante folis ortum urbe excederent legati, hostium in numero habendos esse, uti narrat Demosthenes de Rhodior. libert. p. 197. De Thebanis ita Diodorus: ἐψηφίσαντο πρόσιμον τῶ διασαμένῳ μὲν ἀγομένῳ φυγάδα μὴ βοηθήσαντι δὲ κατὰ τὸ δυνατόν. Plutarchus in Lyfandro c. 27. Lacedæmoniorum decretum ita refert: τὸς φεύγοντας ἕξ Ἀθηναίων ἀγωγίμους εἶναι πανταχόθεν, ἐκπολιόρκους δὲ τοὺς ἐπισταμένους τοῖς ἄγρῳσι. Thebani contra dicuntur decrevisse: οἰκίαν μὲν ἀνοίχθαι πᾶσαν καὶ πόλιν ἐν Βοιωτίᾳ τοῖς δεομένοις Ἀθηναίων, τὸν δὲ τῶ ἀγομένῳ φυγάδι μὴ βοηθήσαντα ζημίαν ὀφείλειν τάλαντον. ἂν δὲ τις Ἀθήναζε διὰ τῆς Βοιωτίας ἐπὶ τὸς τυράννους ὄπλα κομίζῃ μήτε ἑρᾶν τινα Θηβαίων μήτ' ἀπέειν. Idem repetit in Pelopida cap. 6. In Dinarcho contra Demosthenem p. 18. Lacedæmonii dicuntur edixisse μηδένα Ἀθηναίων ὑποδέχσθαι καὶ μηδ' ἐκπέμπειν. Ibidem p. 19. decretum Thebanum his verbis refertur: μὴ περιορᾶν εἴαν τις ὄπλα διὰ τῆς χώρας τῆς Ἀθηναίων ἔχων πο-

ρεύηται: ubi legendum est: μηδὲν ὄρᾶν εἴαν τις Ἀθηναίων ὄπλα ἔχων διὰ τῆς χώρας περιορᾶται. Reiskii emendatio vana est.

§. 2. Θηβῶν. Aristides Leuëtrica Oratione ii. p. 152. παρασχόντες οἰκίαν καὶ φίλην τὴν σφιτέρην αὐτῶν πόλιν, ἀζήμιον καὶ ἄλλοπον τὸ μετοικεῖν ἀπίφηναν Ἀρχίνο, Θρασύβουλο, τοῖς ἄλλοις, οἳ πολλοὶ κατ' ἡμέραν ἐγίγνοντο.

ἑβδομήκοντα. Plutarchus ex Cratippo τὸς ἀπὸ Φυλῆς ἑβδομήκοντα habet de Gloria Atheniens. p. 360. Cæterum Aristoteles Rhetor. ad Alexandr. c. 9. nominat 50. Pausanias i. 29. ponit 60. Cornelius in Thrafybulo c. 2. non plus habuisse secum, ait, Thrafybulum, quam triginta de fuis. Scilicet numerus inter eundem paulatim accrevit, recte monente Wesselingio. Castellum Phylon ab urbe diffitum fuisse stadiis centum, annotat Diodorus xiv. 32.

τοῖς τριαχιλίοις. Articulum omitunt A. J. Cast.

καὶ μάλ'. Copulam ἄ delei malebat Morus.

[Καὶ μάλα rectissime habet. Καὶ jam non est copula, sed intendit, ut καὶ πάνυ et simil. Cf. iii. 1. 22. iv. 5. 7. et 7. 2. F. A. Wolfius.]

§. 3. ἐκπολιορκήσειαν. Juntina ἐκπολιορκήσαντες. Cast. ἐκπολιορκήσαντες.

νιφόμενοι ἀπῆλθον. Diodorus l. c. ἐπιγενηθῆ πολλὸς νιφότης. καὶ τινων ἐκχειρησάντων μετασκηθῶν, οἳ πολλοὶ φεύγειν αὐτὸς ὑπέλαβον καὶ πλησίον τινὰ πολέμιαν δύναμιν εἶναι. Itaque, terrore

ἐς τὸ ἄστυ, μάλα συχνῆς τῶν σκευοφόρων ἀπὸ τῶν ἐκ
 Φυλῆς ἀποβαλόντες. γινώσκοντες δὲ, ὅτι καὶ ἐκ τῶν⁴
 ἀγρῶν λεηλατήσοιεν, εἰ μὴ τις Φυλακὴ ἔσοιτο, διαπέμ-
 πασιν ἐς τὰς ἐχατιάς, ὅσον πεντεκαίδεκα σάδια ἀπὸ
 Φυλῆς, τῆς τε Λακωνικῆς πλὴν ὀλίγων φρερῆς, καὶ τῶν
 ἰππέων δύο Φυλάς. ἔτοι δὲ στρατοπεδευσάμενοι ἐν χωρίῳ
 λασίῳ, ἐφύλαττον. Ὁ ἧ Θρασύβουλος, ἤδη συνειλεγμέ-⁵
 νων ἐς τὴν Φυλὴν περὶ ἐπτακοσίας, λαβὼν αὐτῆς, κατα-
 βάινει τῆς νυκτός. Σέμενος δὲ τὰ ὅπλα ὅσον τρία ἢ τέτ-
 ταρα σάδια ἀπὸ τῶν φρερῶν, ἡσυχίαν εἶχεν. ἐπεὶ δὲ⁶
 πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο, καὶ ἤδη ἀνίσταντο, ὅποι ἐδεῖτο ἕκαστος,
 ἀπὸ τῶν ὀπλων, καὶ οἱ ἰπποκόμοι ψήχοντες τῆς ἵππους
 ψόφον ἐποίκιν, ἐν τῷ ἀναλαβόντες οἱ περὶ Θρασύβουλον
 τὰ ὅπλα, δρόμῳ προσέπιπτον καὶ ἐς μὲν οὐς αὐτῶν

panico sparso in castra, in alium ea transferunt locum. Postero demum die abiisse, apparet ex Xenophonte.

ἀπὸ τῶν. Dictum pro ὑπὸ defendit Morus.

§. 4. χωρίῳ λασίῳ. Loco filvis denso. Cæterum hanc expeditionem intelligit Diodorus xiv. 32. ubi post narratam Eleusiniorum cædem, legationemque a triginta viris Lacedæmonem missam, ita pergit: αὐτοὶ δ' οὐκ ἠδύνατο πλείους ἀδρόσαντες ἐν ὑπαίθεσσι περιστρατοπέδουσιν περὶ τὰς ὀνομαζομένας Ἀχαρνάς. Deinde cap. 33. ait, Thraſybulum cum exfulibus 1200. subito nocte impetum fecisse in hostes (τῆ τῶν ἐναντίων παρεμβολῇ ἐπισέμενος) multosque occidisse atque omnes in urbem compulisse. Post hanc pugnam Thraſybulum occupasse Piræeum addit. Vides igitur de eadem Diodorum pugna loqui. Aberavit igitur a vero Westlingius in nota ad illum locum, qui pugnam infra descriptam ait intelligi. Cæterum ordinem rerum gestarum verum nec hic in Diodoro præstare auzim.

§. 5. τὴν Φυλῆν. Ita cum Brodæo, Leoncl. et Stephano scribendum erat pro vulgato βυλῆν.

εἶχεν. Leonclav. emendabat ἦγεν. Sed vide Valesken. ad Herodot. p.

515.

§. 6. ὅποι ἐδεῖτο ἕκαστος. Morus interpretatur: quilibet surrexerat a castris, quo usus vocabatur, ad sua quisque negotia. Verum si comparaveris locum simillimum infra vii. 1. 16. αἱ μὲν νυκτερινὰ φυλακὰ καὶ ἤδη ἔληγον, ἐκ δὲ τῶν σιβάδων ἀνίσταντο, ὅπου ἕκειτο ἕκαστος. ubi Leonclavii emendationem pro vulgato ἰδεῖτο recepit Morus. Quodsi ibi vulgatam cum Stephano defendere velis, saltem ὅποι ἰδεῖτο erit legendum. Sed utroque in loco legendum censeo ὅπου ἕκειτο. Verba ἀπὸ ὀπλων interpretatur Morus a castris. Atque ita etiam explicat Zeune in Anabasi locutiones istas πρὸ τῶν ὀπλων ii. 4. 15. ἐξωθεν τῶν ὀπλων v. 7. 21. εἰς τὸ πρόσθεν τῶν ὀπλων iii. 1. 33. et ii. 2. 20. iii. 1. 3. et 40. Rationem hujus significationis si bene explicaveris, multis etiam locis faciliorem interpretationem ut h. l. accommodabis. Igitur ponam notam prudentissimi Anabaseos Interpretis, Equitis de la Luzerne p. 219: Il résulte de ces passages que le mot ὀπλα est pris ici dans son sens naturel, pour les armes du Soldat, et quelles étoient placées chez les Grecs en avant des tentes, comme le sont les faisceaux dans nos camps.

H 2

κατέλαβον, πάντας δὲ τρεψάμενοι ἐδίωξαν ἐξ ἢ ἑπτὰ
 στάδια· καὶ ἀπέκτειναν τῶν μὲν ὀπλιτῶν πλεόν ἢ εἴκοσι
 καὶ ἑκατόν, τῶν δὲ ἰππέων Νικόστρατόν τε, τὸν Καλὸν
 ἐπικαλέμενον, καὶ ἄλλους δὲ δύο, ἔτι καταλαβόντες ἐν ταῖς
 7 εὐναῖς. ἐπαναχωρήσαντες δὲ, καὶ τρόπαιον σησάμενοι,
 συσκευασάμενοι ὄπλα τε, ὅσα ἔλαβον, καὶ σκευή, ἀπῆλ-
 θον ἐπὶ Φυλῆς. Οἱ δὲ ἐξ ἄστεος ἰππεῖς βοηθήσαντες, τῶν
 μὲν πολεμίων ἔδρα ἐτι εἶδον· προσμέναντες δὲ, ἕως τῆς
 νεκροὺς ἀνείλοντο οἱ προσήκοντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ἄστυ.
 8 Ἐκ ἧ τέττα οἱ τριάκοντα, ἐκέτι νομίζοντες ἀσφαλῆ σφίσι
 τὰ πράγματα, ἐβουλήθησαν Ἐλευσίνα ἐξειδιώσασθαι, ὥστε
 εἶναι σφίσι καταφυγὴν, εἰ δεήσει. καὶ παρασείλαντες
 τοῖς ἰππεῦσιν, ἦλθον ἐς Ἐλευσίνα Κριτίας τε καὶ οἱ ἄλλοι
 τῶν τριάκοντα· ἐξέτασιν τε ποιήσαντες ἐν τοῖς ἰππεῦσι,
 φάσκοντες, εἰδέναι βέλεσθαι, πόσοι εἶεν καὶ πόσης Φυλα-
 κῆς προσδεήσονται, ἐκέλευον ἀπογράφεσθαι πάντας· τὸν
 δὲ ἀπογραφάμενον αἰεὶ διὰ τῆς πυλίδος ἐπὶ τὴν θάλατταν
 ἐξίεναι. ἐπὶ δὲ τῷ αἰγιαλῷ τοὺς μὲν ἰππέας ἔνθεν καὶ

ἔτι καταλαβόντες. Ita scripsi sua-
 dente Leoncl. pro ἰπικαταλαβόντες.

§. 8. ἐκ δὲ τέττα. Ante abitum ty-
 rannorum ex urbe videtur accidisse,
 quod narrat Diodorus xiv. 32. tenta-
 tum a tyrannis Thrasylbulum, ut in
 urbem rediret, in locum Theramenis
 succederet et decem exfules secum
 reduceret. Justinus v. 9. Post hæc
 Thrasylbulum corrumpere, imperii fo-
 cietatem pollicentes, conantur. Quod
 cum non contigisset, auxilia a Lace-
 dæmoniis petivere, quibus accitis ite-
 rato præliantur. Facit igitur cum
 Diodoro xiv. 32. qui legationem 30.
 virorum memorat ante occupatum a
 Thrasylbulo Piræeum missam Lace-
 dæmonem, deinde alteram a decem-
 viris missam §. 33. Vide infra ad 4.
 §. 19.

Ἐλευσίνα. Lyfias contra Eratosth.
 p. 418. ἰλθὼν μιστὰ τῶν συναρχόντων
 εἰς Σαλαμίνα καὶ Ἐλευσίναδε τριακοσίους

τῶν πολιτῶν ἀπήγαγεν ἐς τὸ δεσμοτήριον
 καὶ μιστὰ ψήφου αὐτῶν ἀπάντων θάνατον
 κατεψηφίσατο. Idem contra Agora-
 tum p. 470. ἴτε μὲν γὰρ τὰς ἐκ Σαλα-
 μίνος τῶν πολιτῶν κομισθέντας οἰοῖ ἦσαν
 καὶ ὅσοι καὶ οἱφ ὀλίθρον—ἀπώλοντο. ἴτε δὲ
 τὰς ἐξ Ἐλευσίνος etc. Diodorus obje-
 ctum Eleusiniis et Salaminis, ait, fu-
 isse in crimine confensum cum extu-
 libus, itaque omnes interfectos fuisse
 xiv. 32.

ἐν τοῖς ἰππεῦσι. Palmerius Exercit.
 p. 66. scribi voluit σὺν, adstante equi-
 tati. Ita saltem vulgatam interpre-
 tari maluit Morus. Equidem nihil
 muto. Fingebant hanc equitum re-
 censionem, eamque prætexebant con-
 filio deterrimo. Loquendi formula
 eadem est in Anabasi v. 3. 3. ἐξέτασις
 ἐν τοῖς ἰππεῦσι γίνεσθαι καὶ ἀριθμῶς, ubi
 recte gallicus interpres vidit esse re-
 censionem τῶν ὀπλιτῶν.

πόσης. A. Junt. πόσοι.

ἐνθεν κατέστησαν, τὸν δὲ ἐξίοντα αἰεὶ οἱ ὑπηρέται ζυνέδουν. ἐπεὶ ᾗ πάντες ζυγκλημμένοι ἦσαν, Λυσίμαχον τὸν ἵππαρχον ἐκέλευσαν ἀναγαγόντα παραδῆναι αὐτὰς τοῖς ἑνδεκα. Τῇ δὲ ὑπεραία ἐς τὸ Ὠδεῖον παρεκάλεσαν τοὺς ἐν τῷ 9 καταλόγῳ ὀπλίτας καὶ τὰς ἄλλους ἵππέας. Ἀναστὰς ᾗ Κριτίας ἔλεξεν· Ἡμεῖς, ἔφη, ὦ ἄνδρες, εἰδὲν ἤπρον ὑμῖν κατασκευάζομεν τὴν πολιτείαν, ἣ ἡμῖν αὐτοῖς. δεῖ ἔν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ τιμῶν μεθεῖξτε, ἔτω καὶ τῶν κινδύνων μετέχειν. τῶν ἔν ζυγκληγμένων Ἐλευσινίων καταψηφιστέον ἐστίν, ἵνα ταῦτα ἡμῖν καὶ παρρηῆτε καὶ φοβῆσθε. Δείξας δέ τι χωρίον, ἐς τῷτο ἐκέλευσε Φανεράν φέρειν τὴν ψῆφον. Οἱ ᾗ Λακωνικοὶ φρεροὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῷ Ὠδεῖς ἐξωπλισμένοι 10 ἦσαν· ἦν δὲ ταῦτα ἀρεστὰ καὶ τῶν πολιτῶν, ὅσοις τὸ πλεονεκτεῖν μόνον ἐμελεν.

Ἐκ δὲ τῶν λαβῶν ὁ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς, περὶ χιλίους ἤδη ζυγκληγμένους, ἀφικνεῖται τῆς νυκτὸς ἐς τὸν Πειραιᾶ. Οἱ δὲ τριάκοντα, ἐπεὶ ἤσθοντο ταῦτα, ἐβόηθον εὐθύς αὐτοῖς ζύν τε τοῖς Λακωνικοῖς, καὶ ζύν τοῖς ἵππεῦσι καὶ τοῖς ὀπλίταις· ἔπειτα ἐχώρουν κατὰ τὴν ἐς τὸν Πειραιᾶ ἀμαξιτὸν ἀναφέρουσιν. Οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἔτι 11 μὲν ἐπεχείρησαν μὴ ἀνιέναι αὐτὰς· ἐπεὶ δὲ μέγας ὁ κύκλος ἂν πολλῆς φυλακῆς ἐδόκει δεῖσθαι, ἔπω πολλοῖς

ἀναγαγόντα. Morus emendabat : ἀπαγαγόντα. Sed qui sunt in litore, dicuntur ἀνάγεισθαι, ut contra qui in litus descendunt, καταβαίνειν, κατάγεισθαι. Antea Margo Leoncl. ἐκίλευον.

§. 9. ζυγκληγμένων. Morus malebat ζυγκλημμένων.

Φανεράν—ψῆφον. Hoc, quid sit, vide supra ad cap. 3. §. 23.

§. 10. Ὠδεῖον. Cum et infra §. 24. equites ἐν τῷ Ὠδεῖῳ instruiti stetitisse dicuntur, aream circa Odeum interpretatur Morus. De Odeo locus est classicus Plutarchi in Pericle cap. 13. τὸ δ' Ὠδεῖον τῇ μὲν ἐντὸς διαθέσει πολυδύρον καὶ πολύφυλον, τῇ δ' ἐξίψου

περικλινές καὶ κάταντες ἐκ μιᾶς ὀροφῆς πεποιημένον εἰκόνα λέγουσιν γενέσθαι καὶ μίμημα τῆς βασιλείας σκηνῆς. De situ Odei bene nuper disputavit Barthélémy in notis subiectis vol. i. libri egregii Voyage du jeune Anacharsis.

ἄσοις. Margo L. οἷς.

εὐθύς αὐτοῖς. St. et Leoncl. αὐτοῖς delendum censuerunt; Kœppen in Specim. Emend. in Hellenica malebat αὐτοῖ, quod equidem præfero.

§. 11. ἔτι μὲν. Vitium in lectione suspicatur Morus. Forte τίως legendum est.

ἀνιέναι. Aditu prohibere eos. Similiter infra vii. 2. 12.

- ἔσι, ζυγεςπειράθησαν ἐπὶ τὴν Μενυχίαν. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄσεος ἐς τὴν Ἴπποδάμειον ἀγορὰν ἐλθόντες, πρῶτον μὲν ζυγετάζαντο, ὥστε ἐμπλῆσαι τὴν ὁδόν, ἢ Φέρει πρὸς τε τὸ ἱερόν τῃ Μενυχίας Ἀρτέμιδος καὶ τὸ Βενδίδειον· καὶ ἐγένοντο βάθος οὐκ ἔλαττον, ἢ ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων· ἔτω δὲ
- 12 ζυγεταιγμένοι ἐχώρην ἄνω. Οἱ ἢ ἀπὸ Φυλῆς ἀντανέπλησαν μὲν τὴν ὁδόν, βάθος δὲ οὐ πλέον ἢ ἐς δέκα ὀπίσθας ἐγένοντο. ἐτάχθησαν μέντοι ἐπ' αὐτοῖς πελτοφόροι τε καὶ ψιλοὶ ἀκοντισαὶ, ἐπὶ δὲ τῆτοις οἱ πετροβόλοι. ἔτοι μέντοι συχνοὶ ἦσαν· καὶ γὰρ αὐτόθεν προσεγένοντο. Ἐν ᾧ δὲ προσήεσαν οἱ ἐναντίοι, Θρασύβελος τὰς μετ' αὐτῶν θείσασιν κελεύσας τὰς ἀσπίδας, καὶ αὐτὸς θέμενος, τὰ δὲ ἄλλα ὄπλα ἔχων, κατὰ μέσον τὰς, ἔλεξεν·
- 13 Ἄνδρες πολῖται, τὰς μὲν διδάξαι, τοὺς δὲ ἀναμνήσασιν ὑμῶν βάλωμαι, ὅτι εἰσὶ τῶν προσιόντων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν ἔχοντες, ἐς ὑμεῖς ἡμέρα πᾶμπλη τρεψάμενοι ἐδιώξατε· οἱ δὲ ἐπὶ τῆς εὐωνύμου ἔχατοι, ἔτοι δὲ οἱ τριάκοντα, οἱ ἡμᾶς

Μενυχίαν. Locum fuisse editum fuspiceris ex verbis §. 19. κατεδιώξαν μέχρι τοῦ ὀμαλῆ, et §. 15. ἡμεῖς δὲ ἐς τὸ κάταντες. Diferte Diodorus xiv. 33. μετὰ δὲ τὴν μάχην—ᾠρηθησεν ἐπὶ τὸν Πειραιῶν καὶ κατελάβετο Μενυχίαν, λόφον ἔρημον καὶ καρτερόν. Cæterum Lyf. etiam p. 418. post Eleusiniarum cædem memorat Piræeum occupatum. Ipsam pugnam Diodorus ita narrat, ut post Critiæ mortem exercitum urbanum in loca plana descendisse dicat; quo progredi non sint ausi exules. Cum multi ad exules transfugissent, subito hos aggressos urbanum exercitum vicisse atque ita Piræeo potitos fuisse. Ex Xenophonte apparet, de una eademque pugna hæc esse intelligenda.

Ἴπποδάμειον. Hippodamus Milefius, idem Thurius dictus, architectus et philosophus ætate Periclis primus urbium plateas dirigere docuit, Piræeum ordinavit atque forum ibi exornavit, auctore Aristotele Polit. ii. p. 127. ed. Victorii et Scholiaste Ari-

stophan. ad Equites versu 327. Novam architectonicæ artis rationem τὸν νεώτερον καὶ Ἴπποδάμειον τρόπον appellat Aristoteles Politic. vii. 11.

[ἐς τὴν Ἴπποδάμειον ἀγορὰν. Correxist nescio quis Ἴπποδάμειαν, quam conjecturam margini meo adscripti. Vere, ut docet Harpocratio et alii. Conf. Palmer. Exercitt. p. 646. F. A. Wolfius.]

Βενδίδειον. De Dianæ hoc cognomine, templo et sacris vide quos laudavit Ruhnken. ad Timæum Gloss. p. 62.

§. 12. ἐπ' αὐτοῖς. Ita jubente Leoncl. scripsi pro αὐτῶν.

αὐτόθεν. A. J. Br. Cast. αὐτόθεν.

§. 13. ἡμέρα πᾶμπλη. Margo Leonclav. ἡμέραν πᾶμπλην. In Cyrop. vi. 3. 11. καὶ χθὲς δὲ καὶ τρίτην ἡμέραν τὸ αὐτὸ τῶτο ἔπραττον· ubi ineptissime interpretatur τρεῖς ἡμέρας Grammaticus ineditus, cujus lautitiarum partem apposuit nobis Ruhnken. Differt, de Antiphonte p. 824. ed. Reiske.

ἔτοι δὲ. Morus ἔτοι δὲ malebat.

καὶ πόλεως ἀπεσέρην ἐδὲν ἀδικῆντας, καὶ οἰκιῶν ἐξήλωνον,
καὶ τὰς Φιλτάτας τῶν ἡμετέρων ἀπεσημαίνοντο. ἀλλὰ
νῦν τοι παραγεγένηται, ἔῃστοι μὲν ἔποτε ὄντο, ἡμεῖς δὲ
αἰεὶ εὐχόμεθα. Ἐχοντες γὰρ ὅπλα μὲν ἐναντίοι αὐτοῖς 14
καθέσαμεν· οἱ δὲ Θεοί, ὅτι ποτὲ καὶ δειπνῆντες ζυνελαμ-
βανόμεθα καὶ καθεύδοντες καὶ ἀγοράζοντες, οἱ δὲ καὶ ἔχ
ὅπως ἀδικῆντες, ἀλλ' ἔδ' ἐπιδημῆντες ἐφυγαδευόμεθα,
νῦν Φανερῶς ἡμῖν ζυμμαχῆσι. καὶ γὰρ ἐν εὐδία χει-
μῶνα ποιῶσιν, ὅταν ἡμῖν ζυμφέρῃ· καὶ ὅταν ἐπιχειρῶμεν,
πολλῶν ὄντων ἐναντίων, ὀλίγοις ἔσι τρόπαια ἴσασθαι δι-
δῶσι. Καὶ νῦν δὲ κεκομίσασιν ἡμᾶς ἐς χωρίον, ἐν ᾧ 15
ἔστοι μὲν ἔτε βάλλειν ἔτε ἀκοντίζειν ὑπὲρ τῶν προτεταγ-
μένων, διὰ τὸ πρὸς ὄρθιον ἰέναι, δύναιντ' ἄν· ἡμεῖς δὲ, ἐς
τὸ κάταντες καὶ δόρατα ἀφιέντες καὶ ἀκόντια καὶ πῆρες,
ἐξιζόμεθα τε αὐτῶν, καὶ πολλὰς κατατρώσομεν. Καὶ 16
ᾧετο μὲν ἄν τις δεήσειν τοῖς γε πρωτοσάταις ἐκ τοῦ ἴσου
μάχεσθαι· νῦν δὲ, ἂν ὑμεῖς, ὡσπερ προσήκει, προθύμως
ἀφίητε τὰ βέλη, ἀμαρτήσεται μὲν ἔδεις, ὧν γε μεσῆ ἢ
ὁδὸς, φυλαττόμενοι ἢ δραπετεύσασιν αἰεὶ ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν·
ὥστε ἐξέσαι ὡσπερ τυφλὰς καὶ τύπλιν, ὅπως ἂν βελοῖμεθα,
καὶ ἐναλλομένους ἀνατρέπειν. Ἄλλ', ᾧ ἄνδρες, ἔτω χρῆ 17
ποιεῖν, ὅπως ἕκασός τις ἑαυτῷ ζυνέσεται τῆς νίκης αἰτιώ-
τατος ὧν. αὕτη γὰρ ἡμῖν, ἂν Θεὸς θελή, νῦν ἀποδώσει

πόλειως. Edd. veteres πόλειων.

τὰς φιλτάτας. Fr. Portus emenda-
bat τὰ φιλτάτα, quam conjecturam
nuper repetiit Koepfen, aut ἀπειλυ-
μαίνοντο.

§. 14. οἱ δὲ θεοί. Post hæc Bryl.
Cast. et Leonclavius inferunt εἰδότες.
Quæ, si codicis consensu approbe-
tur, accessio, mihi placeret. Dein-
ceps ποτὲ in τότε mutandum suspica-
tur Morus.

οἱ δὲ καί. Verba οἱ δὲ ut plane su-
pervacua delenda censet Morus; e-
quidem ad sensum et oppositionem
necessaria censo.

οὐχ ὅπως. Ita recte Bryl. et Cast.
probante Leoncl. pro ἔχ ἔτας. In
Diodoro xiii. 102. est: ἔχ' οἶον ἠδικη-
κότας τε τὴν πόλιν, ἀλλὰ ναυμαχίαν νι-
κηκότας. Sed ibi legendum, ut ali-
bi, ἔχ ὅπως.—Deinceps Marg. Leoncl.
ἐγχειρῶμεν.

§. 15. ἐξιζόμεθα. In Bryl. Cast. est
ἀφόμεθα; ex quo Brodæus monstrosè
ἀξιομαχισόμεθα efficiebat.

§. 16. πρωτοσάταις. Recte hoc
substituit vulgato προσάταις Morus.
Eadem vocabula permutata fuerant
in Hipparchico ii. 3. et 6.

βελοῖμεθα. L. et St. βελοῖμεθα.

- καὶ πατρίδα, καὶ οἶκους, καὶ ἐλευθερίαν, καὶ τιμὰς, καὶ παῖδας, οἷς εἰσι, καὶ γυναῖκας. Ὡ μακάριοι δῆτα, οἱ ἂν ἡμῶν νικήσαντες ἐπίδωσι τὴν πασῶν ἡδίστην ἡμέραν. Εὐδαίμων δὲ καὶ, ἂν τις ἀποθάνῃ. μνημείου γὰρ ἐδείς ἔτω πλέσιος ἂν καλῶ τεύξεται. ἐξάρξω μὲν ἔν ἐγῶ, ἠνίκ' ἂν καιρὸς ἦ, παιᾶνα· ὅταν δὲ τὸν Ἐνυάλιον παρακαλέσωμεν, τότε πάντες ὁμοθυμαδὸν, ἀνθ' ὧν ὑβρίσθημεν, τιμωρόμεθα τὰς ἀνδρας.
- 18 Ταῦτα δ' εἰπὼν, καὶ μεταστροφῆς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγειλεν αὐτοῖς, μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν ἂν τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις, ἢ τραφείῃ· ἐπειδὴν μέντοι τῆτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς· νίκη δὲ ἡμῖν ἔσται ἐπομένῃ, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γε μοι δοκεῖ. Καὶ ἔκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν, ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος, ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τῷ Κηφισῷ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων, καὶ κατεδίωξαν μέχρι τῷ ὀμαλῷ. ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, ἓ δ' ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος,

§. 17. ἐδείς ἔτω. Emendabat hæc Kœrppen: ἐδείς ἔδὲ πλέσιος ἂν ἔτω καλλῶ. Possis etiam καὶ ante πλέσιος inferere.

ἐξάρξω μὲν ἔν. Hanc lectionem ex margine L. et St. substitui vulgatæ ἐξάρξομαι ἔν. Ita enim ubique loquitur Xenophon.

§. 19. ἀνέλαβον. Hanc ex margine L. et St. substitui iterum vulgatæ ἀνέλαβε. Sed reliquis militibus, qui arma ceperant, opponitur αὐτός.

Ἰππόμαχος. Justinus v. 9. Critiam et Hippolochum nominat.

τῶν δ' ἐν Πειραιεῖ δέκα. De decem his Piræei archontibus mira commentus est Morus, qui a nullo prætereâ scriptore commemoratos fuisse putabat. At clare Plutarchus in Lyfandro cap. 15. τριάκοντα μὲν ἐν ἄστει

δέκα δ' ἐν Πειραιεῖ καταστήσας ἀρχοντας. Ex horum numero fuit Molpis etiam, ut ex Lyfia et Androtione annotavit Harpocratio. Charmides Glauconis est idem, de quo dixi ad Memorab. iii. 7. Ipsum Glauconem aquæ potorem inter decem Piræei tyrannos recenset Pythermus apud Athenæum ii. p. 44. De decem Piræei archontibus bene etiam docuit Taylor in vita Lyfiæ p. 132. et locum ex epistola Platonis vii. attulit clarissimum hunc: καὶ τῆς μεταβολῆς εἰς τὴν πεντήκοντά τινες ἄνδρες παρέστησαν ἀρχοντες, ἑνδεκά μὲν ἐν ἄστει, δέκα δ' ἐν Πειραιεῖ, περὶ τοῦ ἀγαθῶν ἐκείνων τῶν ὄσων ἑν ἐν τοῖς ἄστει διοικεῖν ἴδει, τριάκοντα δὲ πάντων ἀρχοντες κατέστησαν αὐτοκράτορες. De his iterum Noster infra §. 38.

τῶν δὲ ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλα-
 βον, τὰς δὲ χιτῶνας ἑδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν.
 ἐπεὶ δὲ τῆτο ἐγένετο, καὶ τὰς νεκρὰς ὑποσπόνδους ἀπεδίδο-
 σαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος 20
 δὲ, ὁ τῶν Μυσῶν κήρυξ, μάλ' ἔμφωνος ἂν, κατασιωπη-
 σάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί
 ἀποκτεῖναι βέλεσθε; ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν ἐδεπώποτε
 ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτά-
 των, καὶ θυσιῶν, καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ ξυγχο-
 ρευτῶν καὶ ξυμφοιτητῶν γεγενήμεθα, καὶ ξυστρατιῶνται, καὶ
 πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν κατὰ γῆν καὶ κατὰ
 θάλατταν, ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε
 καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων, καὶ 21
 ξυγγενείας, καὶ κηδεσίας, καὶ ἐταιρίας, (πάντων γὰρ τού-
 των πολλοὶ κοινωνῆμεν ἀλλήλοις) αἰδέμενοι καὶ θεῶν καὶ
 ἀνθρώπων, παύσασθε ἀμαρτάνοντες ἐς τὴν πατρίδα, καὶ
 μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδῶν
 ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ

χιτῶνας. Cornelius Nepos Thra-
 syb. c. 2. neminem jacentem veste
 spoliavit, nil attigit nisi arma, quo-
 rum indigebat, et quæ ad victum
 pertinebant.

προσιόντες. Margo L. addit τε.

§. 20. [Κλεόκριτος. Cleocritum ut
 magnum et pinguem hominem cum
 Cinefia exili ridet Aristophanes in
 Ranis versu 1485. Deinde in seriore
 dramate Avium versu 877. Cybelem
 matrem Cleocriti appellat; quod varie
 interpretantur scholia, quæ mone-
 rent, Cleocritum etiam ab Eupoli in
 dramate Κόλακας irritum fuisse. Ex
 Addendis.]

ἔμφωνος. Margo L. εὐφωνος; quod
 equidem probo, etsi ex Polluce ii.
 111: vulgatam formam affert Morus.
 κατασιωπησάμενος. Infra v. 4. 7.
 est φηθήσαντες κατασιώπησαν.

τί ἡμᾶς. Orationem hanc con-
 vertit et Lyfandro tribuit Justinus v.
 10. Cur se victorem fugiant potius

quam ut vindicem communis liberta-
 tis adjuvent? Civilem illam memi-
 nerint aciem, non hostium esse;
 nec se ideo arma cepisse, ut aliqua
 victis adimat, sed ut ademta restitu-
 at; triginta se dominis, non civitati,
 se bellum inferre. Admonet deinde
 cognationis, legum, sacrorum com-
 munitium, tum vetusti per tot bella
 commilitii; orat, misereantur civium
 exilium, si tam patienter ipsi servi-
 ant, reddant sibi patriam, accipiant
 libertatem etc.

ὑμᾶς κακόν. Post κακόν St. et L. in-
 fertum habent μὲν, quod mihi post
 ἡμεῖς collocandum videtur.

μετεσχῆκαμεν. Morus συμμετεσχῆ-
 καμεν emendat; quod probo.

§. 21. ὀκτῶ μηνί. Ex hoc loco con-
 ficitur, triginta viros imperium in-
 tegrum annum non tenuisse, quod
 contra Diodorum docuit Dodwell,
 Taylor in vita Lyfiæ et Wesseling ad
 Diodori xiv. 33.

μησιν, ἢ πάντες Πελοποννήσιοι, δέκα ἔτη πολεμῶντες. 22 ἔξον δὲ ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, ἔτοι τῶν πάντων ἀν-
αχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον, καὶ ἀνοσιώτατον, καὶ ἔχθιστον
καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους
παρέχουσι. οἳ δὲ εὖ γὰρ μέντοι ἐπίσταθε, ὅτι καὶ τῶν ἰῶν
ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἡρώεις
ἐσιν ἕς τοῦτ' ἀκαταμάχητοι.

Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγον. οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες, καὶ διὰ
τὸ τοιαῦτα προσαιεῖσθαι, τὰς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον ἐς
23 τὸ ἄστυ. τῆ δὲ ὑπεράσια οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ τσιπεινοὶ
καὶ ἔρημοι ξυνεκάθηκτο ἐν τῷ ξυνεδρίῳ· τῶν δὲ τριαχιλίων
ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πάντα καὶ διεφέροντο πρὸς
ἀλλήλους. ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιώτερον, καὶ
ἐφοβῶντο, ἐντόνως ἔλεγον, ὡς οὐ χρὴ καθυφίεσθαι τοῖς ἐν
Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέσθαι, αὐτοὶ τε ἀνε-
λογίζοντο, καὶ τὰς ἄλλας ἐδίδασκον, ὡς ἔθεν δέοντο τέτων
τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα ἔκ' ἔφασαν χρῆναι πείθε-
σθαι, ἐπὶ ἐπιτρέπειν ἀπολλύειν τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τε-
λευταῖον ἐψηφίσαντο, ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ
24 ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ Φυλῆς. καὶ οἱ μὲν
Ol. 94₂.

δέκα ἔτη. Longum tempus simpli-
citer significari putat Morus; ego
vero in historia rationem numeri ex-
quirendam puto.

§. 22. καὶ ἔχθιστον. Copulam omit-
tunt A. J. Br. Cast.

ὑφ' ἡμῶν. Castal. ὑμῶν.

οἱ δὲ λοιποί. Reliquos 28. tyrannos
intelligit Morus; contra Fr. Portus
superfites novem Piræci archontes.
Male.

καὶ διὰ. Quoniam aliquid deesse
videbatur Fr. Porto, inferebat post ἔ
hæc: οἱ τριάκοντα. Ordinem rerum
gestarum ita narrat Lyfias contra E-
ratosth. p. 419. οἱ μὲν γὰρ ἐκ Πειραιῶς
κρείττους ὄντες ἴασαν αὐτὰς ἀπιλθεῖν,
οἳ δὲ ὡς τὸ ἄστυ ἐλθόντες τοὺς μὲν τριά-
κοντα ἐξίβαλον πλὴν Φείδωνος καὶ Ἐρα-
τοστόθους, ἄρχοντας δὲ τοὺς ἐκείνους ἐχθί-

στους εἶλοντο ἠγέμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν
αὐτῶν τέσσερις τριάκοντα μισέσθαι καὶ τὰς
ἐν Πειραιεῖ φιλέσθαι. τῶν τούτων Φεί-
δων ὁ τῶν τριάκοντα γινόμενος καὶ Ἰπ-
ποκλῆς καὶ Ἐπιχάρης ὁ Λαμπριεύς καὶ
ἕτεροι οἱ δοκῶντες εἶναι ἰσχυροτάτοι Χα-
ρικλῆς καὶ Κριτίας καὶ τῆ ἐκείνων ἰταροσία
ἰσπεὶ δὴ αὐτὸς εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν,
πολύ μείζω τῶν καὶ πόλεμον ἐπὶ τοὺς
ἐν Πειραιεῖ ἢ τὰς ἐξ ἄστυος ἰσποίησαν.

§. 23. διεφέροντο. Lyfias p. 776.
ἰσπεὶ δὲ πυνθάνοισθε τὰς μὲν τρισχιλίους
εἰσαγγέλλοντας ἐκ τοῦ ἄστυος, τοὺς ἄλλους
δὲ πολίτας ἐκκακηρογυμνούς, τὰς δὲ τριά-
κοντα μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας,
πλείους δ' ὄντας τὰς ὑπὲρ ὑμῶν διδίοστας,
ἢ τὰς ὑμῖν πολυμῶντας, τότε ἤδη καὶ
κατίναί τε προσδοκᾷτε.

χρῆται. A. J. Br. Cast. χρῆν.

τριάκοντα Ἐλευσίναδε ἀπῆλθον· οἱ δὲ δέκα, τῶν ἐν ἄσει καὶ μάλα τεταραγμένων καὶ ἀπισθέντων ἀλλήλοις, ζῆν τοῖς ἱππάρχοις ἐπεμέλοντο. ἑξέκαθευδον ἢ καὶ οἱ ἱππεῖς ἐν τῷ Ὠδῆῳ, τὰς τε ἵππους καὶ τὰς ἀσπίδας ἔχοντες, καὶ δι' ἀπιστίαν ἐφωδεύοντο μὲν ἀφ' ἐσπέρας ζῆν ταῖς ἀσπίσι κατὰ τὰ τάχη, τὸ δὲ πρὸς ὄρθρον ζῆν τοῖς ἵπποις, ἀεὶ φοβόμενοι, μὴ ἐπισπείσοιεν τινες αὐτοῖς τῶν ἐκ τῆς Πειραιῶς. Οἱ δὲ, πολλοὶ ὄντες καὶ παντοδαπῶν, ὅπλα ἐποι- 25 ᾶντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύινα, καὶ ταῦτα ἐλευκᾶντο. πρὶν δὲ ἡμέρας δέκα γενέσθαι, πριστὰ δόντες, οἵτινες ζυμπολεμήσειαν, καὶ εἰ ξένοι εἶεν, ἰσοτέλειαν ἔσεσθαι, ἔζησαν πολλοὶ μὲν ὀπλίται, πολλοὶ δὲ γυμνήτες, (ἐγένοντο ἢ αὐτοῖς καὶ ἱππεῖς ὡσεὶ ἐβδομήκοντα) προνομᾶς δὲ ποιῆμενοι, καὶ λαμβάνοντες ξύλα καὶ ὀπώραν, ἐκάθευδον πάλιν ἐν Πειραιεῖ. Τῶν δὲ ἐκ τοῦ ἄσεος ἄλλος μὲν ἑδεῖς ζῆν 26 ὀπλοῖς ἔξῃει, οἱ δὲ ἱππεῖς ἐσιν ὅτε καὶ ληστὰς ἐχειρῆντο τ̃

§. 24. Ἐλευσίναδε. Diodorus xiv. 33. τοῖς δ' εὐλαβεμένοις μήτι πάθωσι διὰ τὰ γενόμενα κατὰ τὸ συνεχὲς αὐτῶν ἀδιπμάσια, τὴν Ἐλευσίνα κατοικεῖν συνεχώρησαν.

οἱ δὲ δέκα. Hos alii Δεκαδούχους appellarunt, auctore Harpocratio. Nominat ex iis Lyfias Eratosthenem, Phidonem, Hippoclem, Epicharem: ex Lyfia Molpin Harpocratio. Horocrates contra Callimachum p. 728. Rhinonem; ita enim legit Harpocratio, ubi vulgo Cnon nominatur. De Rhinone fragmentum Politianum Heraclidis Pontici: τῶν δὲ καταλυθέντων Θρασύβουλος καὶ Ῥίνον προσηγήσαν, ὅς ἦν ἀνὴρ καλὸς καὶ γαδρός.

§. 25. πολλοί. Margo Leonclavii πολλοί τε ἦδη ὄντες. Extulibus Lyfias orator, qui fabricam aspidum Athenis exercebat, drachmas 2000. præbuit, aspides 200, milites mercede conduxit 302. et a Thratyðæo Eleo talenta duo mutuatus eundem in usum convertit, auctore Plutarcho in vita Lyfias p. 322. Alios, qui exiules adjuvarunt, nominat Lyfias p. 881. Gelarchum

quendam quinque talenta suppeditasse, a populo deinde suadente Aristophonte reddita ei refert Demosth. contra Leptinem sect. 128.

ἐλευκᾶντο. Polire interpretatur Morus. Ita quidem infra libro vii. est λευκῶσαι τὰ κράνη. Sed h. l. lignea scuta (quæ sunt ὄπλα) aut viminea non possunt poliri, sed dealbantur creta aut calce induta. Ita γραμματεῖον λευκωμένον et λεύκωμα dicitur tabula dealbata apud Demosthenem. Qui alibi λευκάσπιδες et λευκοδώρακες sunt, quo sensu dicantur, ignoro.

ἰσοτέλειαν. Inquilini, μέτοικοι, qui nullum μετοίκιον solvunt, sed æquo sunt cum civibus jure in tributis pendendis, ἰσοτελεῖς dicuntur. Ita Lyfias, qui Thratybulum adjuverat, post reditum exfulum a jure civitatis repulsus, τὸν λοιπὸν χρόνον ᾤκησεν ἰσοτελεῖς ὢν, auctore Plutarcho in Lyfia p. 323. Accurate de ἰσοτελείᾳ tradidit nuper V. C. Wolf. ad Demosth. Leptineam Prolog. p. 70.

ἐκ τοῦ Πειραιῶς, καὶ τὴν Φάλαγγα αὐτῶν ἐκακέρχων.
 περιέτυχον δὲ καὶ τῶν Αἰζωνέων τισίν, ἐς τὰς αὐτῶν ἀγρὰς
 ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια πορευομένοις· καὶ τότε Λυσίμαχος ὁ
 ἵππαρχος ἀπέσφαξε, πολλὰ λιτανεύοντας, καὶ πολλῶν
 27 χαλεπῶς φερόντων ἰππέων. Ἄνταπέκτειναν δὲ καὶ οἱ
 ἐν Πειραιεῖ τῶν ἰππέων ἐπ' ἀγρᾷ λαβόντες Καλλίστρατον,
 Φυλῆς Λεοντίδος· καὶ γὰρ ἤδη μέγα ἐφρόνεν, ὥστε καὶ
 πρὸς τὸ τεῖχος τῆ ἄστεος προσέβαλον. εἰ δὲ καὶ τότε δεῖ
 εἶπεν τοῦ μηχανοποιῶ, τῶ ἐν τῷ ἄσει, ὅς, ἐπεὶ ἔγνω, ὅτι
 κατὰ τὸν ἐκ Λυκείου δρόμον μέλλοιεν τὰς μηχανὰς προσ-
 αἶγειν, τὰ ζεύγη ἐκέλευσε πάντα ἀμαξιάκως λίθους ἀγειν,
 καὶ καταβάλλειν, ὅπου ἕκαστος βέλοιο τῶ δρόμου. ὡς δὲ
 τότε ἐγένετο, πολλὰ εἰς ἕκαστος τῶν λίθων πρᾶγματα
 28 παρῆχε. Περμπόντων δὲ πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα, τῶν
 μὲν τριάκοντα ἐξ Ἐλευσίνος, τῶν δὲ ἐν καταλόγῳ ἐξ
 ἄστεος, καὶ βοηθεῖν κελευόντων, ὡς ἀφεσηκότος τοῦ δήμου
 ἀπὸ Λακεδαιμονίων, Λύσανδρος λογισάμενος, ὅτι οἷόν τε
 εἶη, ταχὺ ἐκπολιορκῆσαι τὰς ἐν τῷ Πειραιεῖ κατὰ τε γῆν

§. 26. Αἰζωνέων. Ita emendavit vulgatum ἔξω νέων Palmerius Exercit. p. 66. et egregius Valckenair. in Diatribae Euripid. p. 292. Cur οἱ ἔξω νέοι dicantur, nec simpliciter τισίν, si non voluit demum simul indicare, non indicavit Morus, qui Palmerii emendationem sprexit.

§. 27. πρὸς τὸ τεῖχος. Lyfias pro Polystrato p. 688. καθ' ὁδοῦ γενομένης τῶν φυγάδων, οἱ οὐ μόνον ἐνθάδε, ὅ, τι οἰοί τε ἦσαν, κακὸν ἠργάζοντο, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ τεύχους ἔφερον καὶ ἦγον ὑμᾶς, ἰξελάσας ἐκ τῶν ἄλλων ἰππέων ἕνα ἀπέκτεινεν. Graviora memorat Isocrates de Bigis p. 682. καταλαβόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸν σῆτον τὸν ἐν τῇ χώρᾳ διεφθεύρετε; καὶ τὴν γῆν ἐπέμνετε; καὶ τὰ προὔσια ἐνεπρήσατε; καὶ τελευτῶντες τοῖς τεύχεσι προσέβαλετε;

εἰ δὲ καὶ τότε. Usque ad ὅς deesse apodofin monuit Morus.

μηχανοποιῶ. Plutarchus in Arato

c. 6. Euphranorem μηχανοποιὸν habet, qui scalas compingebat.

Ζεύγη. Hanc Atticam formam vulgatae ζεύγια substituere iussit Leoni.

§. 28. περμπόντων. Diodorus xiv. 32. legationem 30. tyrannorum memorat ante occupatum a Thrasybulo Piræum; alteram §. 33. a decemviris missam. Lyfias contra Eratosth. p. 422. Φεῖδων εἰρεθεῖς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ καταγαγεῖν, τῶν αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετέχε—ἀλλ' ἔλθων εἰς Λακεδαίμονα ἵπειδεν αὐτοὺς στρατεύσθαι, διαβάλλων ὅτι Βοιωτῶν ἕως ἢ πόλις καὶ ἄλλα λέγων—οὐ δυνάμενος δὲ τούτων τυχεῖν—κατὸν τάλαντα ἰδανίσασθε, ἵνα ἔχη ἱπικέτους μισθῶσθαι, καὶ Λύσανδρον ἄρχοντα ἠτήσαντο—μισθωσάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' ὀλίθῳ τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ἰπάγοντες καὶ τελευτῶντες Λακεδαιμόνιος καὶ τῶν συμμάχων ὀπίσθους ἰδύναντο πείσαι.

καὶ κατὰ θάλατταν, εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀποκλεισθήσαν, ξυνέπραξεν, ἑκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς δανειοθῆναι, καὶ αὐτὸν μὲν κατὰ γῆν ἀρμολίην, Λίβυον δὲ τὸν ἀδελφὸν ναυαρχεῦντα ἐκπεμψθήναι. καὶ ἐξελθὼν αὐτὸς μὲν Ἐλευσίναδε, ξυνελέγετο ὀπίστας πολλὰς Πελοποννησίων· ὃ ἢ ναύαρχος 29 κατὰ θάλατταν ἐφύλαττεν, ὅπως μηδὲν ἐσπλέοι αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων· ὥστε ταχὺ πάλιν ἐν ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ ἐν Πειραιεῖ, οἱ δὲ ἐν τῷ ἄσει πάλιν αὖ μέγα ἐφρόνεν ἐπὶ τῷ Λυσάνδρῳ. Οὕτω δὲ προχωρῶντων, Πausanίας ὁ βασιλεὺς, Φθονήσας Λυσάνδρῳ, εἰ κατειργασμένος ταῦτα ἅμα μὲν εὐδοκιμήσοι, ἅμα ἢ ἰδίας ποιήσαστο τὰς Ἀθήνας, πείσας τῷ Ἐφόρων τρεῖς, ἐξάγει Φρεζάν. ξυνέποντο 30 δὲ καὶ οἱ ξύμμαχοι πάντες, πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων. ἔτοι δὲ ἔλεγον μὲν, ὅτι ἐνομίζοιεν εὐορκεῖν ἂν στρατεύομενοι ἐπ' Ἀθηναίους, μηδὲν παρὰ σπονδὸν ποιῶντας· ἐπρατήον ἢ ταῦτα, ὅτι ἐγίγνωσκον Λακεδαιμονίους βεβλομένους τὴν τῶν Ἀθηναίων χώραν οἰκίαν καὶ πεισὴν ποιήσασθαι. Ὁ δὲ Πausanίας ἐστρατοπεδεύσατο μὲν ἐν τῷ Ἀλιπέδῳ καλεσμένῳ πρὸς τῷ Πειραιεῖ, δεξιὸν ἔχων κέρας, Λύσανδρος δὲ ξυν τοῖς μισθοφόροις τὸ εὐάνυμον. πῆμπων δὲ πρέσβεις 31

ἑκατόν τάλαντα. Hæc deinde post reditum exfulum populus miro humanitatis exemplo solvit, testante Demosthene contra Leptin. pag. 460. Isocrate Areopag. p. 298. Summam argenti posuit etiam Plutarch. Lyfandri c. 21. Præter hæc centum talenta, duo etiam talenta a Bœotis mutuati fuerant exfules, ut puto, auctore Lyfia contra Nicomach. p. 860. —Deinceps A. J. Br. Castr. δανειοθήναι.

ξυνελέγετο. In edit. L. et St. est ξυνέλεγεν. In margine L. ξυνελέγετο Πελοποννησίους πολλούς. Lyfandrum milites mille et naves 40 adduxisse ait Diodorus xiv. 33.

προχωρῶντων. Sc. τῶν πραγμάτων.

§. 30. Κορινθίων. Huc refert Mottus Κορινθίους τὸς ἀφιστάτας in Plutar-

chi Lyfandro c. 22. sed expeditio illa obscura est et dubia.

Ἀλιπέδα. De hac expeditione Lyfias contra Poliuchum p. 604. ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἦλθον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Λακεδαιμόνιοι καὶ Πausanίας. Tum Eucrates suos et liberos Nicerati occisi in fidem tradidit Pausanias utpote ξένῳ et populo faventem reddidit. Pausanias oblata sibi a triginta tyrannis ξένα repudiavit, sed ab Eucratis seu potius a populo et exfulibus (παρ' ἡμῶν) accepit. Tum Poliuchus proposuit sententiam, ut Eucratis agri publicarentur, sed fuit multatus χιλίαις δραχμαῖς. Ex hoc Lyfia et Xenophonis loco accuratius definiri potest situs Halipedi, quod Harpocracion cum Etymol. et Suida Piræeum interpretatur.

ὁ Πρωτανίας πρὸς τὰς ἐν Πειραιεῖ, ἐκέλευεν ἀπιέναι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπέθεοντο, προσέβαλλεν ὅσον ἀπὸ βοῆς ἔνεκεν, ὅπως μὴ δῆλος εἴη εὐμενὴς αὐτοῖς ὢν. Ἐπεὶ δὲ ἔδεν τῆς προσβολῆς πράξας ἀπῆλθε, τῇ ὑπεραία, λαβὼν τῶν μὲν Λακεδαιμονίων δύο μόρας, τῶν δὲ Ἀθηναίων ἰππέων τρεῖς Φυλάς, παρήλθεν ἐπὶ τὸν κωφὸν λιμένα, σκοπῶν, πῆ εὐαποτέχιτος εἴη ὁ Πειραιεύς. ἐπεὶ δὲ ἀπιόντος αὐτῷ προσέθεόν τινες, καὶ πράγματα αὐτῷ παρεῖχον, ἀχθεαθεῖς παρήγγειλε, τοὺς μὲν ἰππέας ἐλαύνειν ἐς αὐτὰς ἀνέντας, καὶ τὰς τὰ δέκα ἀφ' ἧθης ζυπέσθαι· ζῦν ἢ τοῖς ἄλλοις αὐτὸς ἐπηκολέθει. καὶ ἀπέκτειναν μὲν ἐγγὺς τριάκοντα τῶν ψιλῶν, τοὺς δὲ ἄλλους 32 κατεδίωξαν πρὸς τὸ ἐν Πειραιεῖ θέατρον. Ἐκεῖ ἢ ἔτυχον ἐξοπλιζόμενοι οἱ τε πελτασάη πάντες, καὶ οἱ ὀπλίται τῶν 33 ἐκ Πειραιῶς. καὶ οἱ μὲν ψιλοὶ εὐθὺς ἐκδραμόντες ἠκόντι-

§. 31. προσέβαλλεν. A. J. Br. Cast. προσέβαλλον.

ἔδεν τῆς. In Ed. St. Leoncl. ἔδεν ἀπὸ τῆς.

κωφὸν λιμένα. Hunc ignoro.

§. 32. Πειραιεῖ θέατρον. Margo L. τὸ Πειραιεῖ θέατρον. Ibidem exstat ἰλῆν pro ἰλαύνειν in antecedentibus. Lyfias contra Agoratum p. 479. ὅτι ἡ ἐκκλησία Μενουχιάσιν ἐν τῷ θέατρῳ ἐγένετο. Nescio, an idem sit theatrum hoc. De Piræei theatro vide Inscriptionem cix. a Chandlero editam inter Atticas Parte ii. quem librum nunc inspiciere non licet.

[Nota de theatro Piræei. In prioris seditionis historia Thucydides viii. c. 93. ἐς τὸ πρὸς τῇ Μενουχίᾳ Διονυσιακὸν θέατρον ἰλθόντες καὶ θέμενοι τὰ ὄπλα ἐξεκκλησιασάν τε καὶ δόξαν αὐτοῖς. Ubi Codex habet: Διονυσιακόν τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ θέατρον. Unde manifestum esse videtur, idem esse theatrum, de quo Xenophon et Lyfias loquuntur. Lyfias locum eundem, alterumque ex cap. 13. ejusdem orationis posuit Ducker ad Thucydidem, addiditque de concionibus ibi habitis locum Pollucis viii. 133. sed ibi simpliciter Διο-

νυσιακὸν θέατρον nominatur, quod diversum a nostro esse suspicor. Cæterum comitia magistratibus creandis in Πνυκί, loco juxta acropolin, haberi solita fuisse, monet Pollux: atque ibidem comitia habuerunt Athenienses in priore seditione, cum quadringentis viris imperium abrogarent, teste Thucydide viii. 97. Eundemque locum intelligi voluit Xenophon ii. 4. f. 39. cum peracta pompa in acropolin ducta ἐπεὶ κατέβησαν οἱ στρατηγοί. ἔνθα δὲ ὁ Θερασύβαλος ἔλεξεν—et fest. 42. ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Unde apparet, locum Πνύκα in depressio seu declivi juxta Acropolin fuisse. Cæterum theatrum Dionysiacum urbicum ordinariis comitiis infervisse habendis, arguere licet ex verbo ἐξεκκλησιαζεῖν, quo utitur Thucydides, et notat: extra locum solitum concionem habere, ut ἐκκαθεύδειν, quo utitur Xenophon ii. 4. docente Valckenair. ad Herodot. p. 683. Verbo ἐξεκκλησιαζεῖν manifesto hac notione usus est Xenophon v. 3. 16. et si negabat Morus, se alibi, quam in Xenophonte et interpretibus LXX. reperisse hoc verbum. *Ex Addendis.*]

ζον, ἔβαλλον, ἐτόξευον, ἐσφενδόνων· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ αὐτῶν πολλοὶ ἐτιτρώσκοντο, μάλα πιεζόμενοι ἀνεχώρησαν ἐπὶ πόδα· οἱ δὲ ἐν τῷ πολὺ μᾶλλον ἐπέκειντο. ἐνταῦθα δὲ ἀποθνήσκει Χαίρων τε καὶ Θίβραχος, ἄμφω πολεμάρχω, καὶ Λακράτης ὁ Ὀλυμπιονίκης, καὶ ἄλλοι οἱ τεθαρμένοι Λακεδαιμονίων πρὸ τῶν πυλῶν ἐν Κεραμεικῷ. Ὀρῶν δὲ ταῦτα ὁ Θρασύβελος καὶ οἱ ἄλλοι ὀπλίται, ἐβό- 34 ἤθην, καὶ ταχὺ παρετάξαντο πρὸ τῶν ἄλλων ἐπ' ὀκτώ. ὁ δὲ Πausanίας, μάλα πιεσθεὶς, καὶ ἀναχωρήσας ὅσον σάδια τέτταρα ἢ πέντε πρὸς λόφον τινὰ, παρήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ζυμμάχοις, ἐπιχωρεῖν πρὸς ἑαυτὸν. ἐκεῖ δὲ ζυνταξάμενος βαθεῖαν παντελῶς τὴν Φάλαγγα, ἤγειν ἐπὶ τὰς Ἀθηναίους. οἱ δὲ ἐς χεῖρας μὲν ἐδέξαντο, ἔπειτα δὲ οἱ μὲν ἐξεώδησαν ἐς τὸν ἐν ταῖς Ἀλαῖς πηλὸν, οἱ δὲ ἐνέκλιναν. καὶ ἀποθνήσκουσιν αὐτῶν ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. Ὁ δὲ Πausanίας τρόπαιον 35· σησάμενος ἀνεχώρησε· καὶ εἰς ὅς ὡς ἀργίζετο αὐτοῖς, ἀλλὰ λάθρα πέμπων ἐδίδασκε τὰς ἐν Πειραιεῖ, οἷα χρὴ λέγοντας πρέσβεις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὰς παρόντας ἐφόρους. οἱ δὲ ἐπέθοντο. Δίψησι δὲ καὶ τὰς ἐν τῷ ἄσει, καὶ ἐκέλευε, πρὸς σφᾶς προσίεναι ὡς πλείους ζυλληγομένους, λέγοντας, ὅτι εἰδὲν δέοντα τοῖς ἐν τῷ Πειραιεῖ πολεμεῖν, ἀλλὰ, διαλυθέντες κοινῇ ἀμφοτέροι, Λακεδαιμονίοις φίλοι εἶναι. Ἡδέως ταῦτα καὶ Ναυκλείδας ἐφόρος ὦν ζυνή- 36 κεν· (ὥσπερ γὰρ νομίζεται, ζῦν βασιλεῖ δύο τῶν Ἐφόρων ζυστρατεύεσθαι, καὶ τότε παρῆν ἕτος τε καὶ ἄλλος, ἀμφοτέροι τῆς μετὰ Πausanίᾳ γνώμης ὄντες μᾶλλον, ἢ τῆς

§. 33. ἀνεχώρησαν. Margo Leoncl. ἐνεχώρησαν.

Λακράτης. Hunc ab aliis nominari non memini. Λακράτιδαν Lyfandro superstitem habet Plutarchus Lyf. c. 31.

§. 34. ἐπιχωρεῖν. Forte ἰπαναχω-

ρεῖν.

Ἀλαῖς. Geminae fuerunt agri Attici Ἀλαῖ scilicet Αἰζωνίδης et Ἀραφονίδης. Utræ hoc loco intelligantur, ignoro.

§. 36. νομίζεται. Vide Nostrum de Rep. Lacedæm. c. 13.

μετὰ Λυσάνδρου.) διὰ ταῦτα ἐν καὶ ἐς τὴν Λακεδαιμόνα
 προθύμως ἔπεμπον τὲς τ' ἐκ Πειραιῶς, ἔχοντας τὰς
 πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς, καὶ τὲς ἀπὸ τῶν ἐν τῷ ἄσει
 37 ἰδιώτας, καὶ Κηφισοφῶντά τε καὶ Μέλιτον. Ἐπεὶ μέντοι
 ἔτι ὄχοντο ἐς Λακεδαιμόνα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τῆ κοινῆ
 ἐκ τοῦ ἄσεος λέγοντας, ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ
 τείχη, ἀ ἔχουσι, καὶ σφᾶς αὐτὰς Λακεδαιμονίοις, χρῆσθαι
 ὅτι βέλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν, καὶ τὲς ἐν Πειραιῇ, εἰ
 Φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναί τόν τε
 38 Πειραιᾶ καὶ τὴν Μενυχίαν. Ἀκέσαντες δὲ πάντων αὐ-
 τῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἐκκλητοί, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα
 ἄνδρας ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν, ζῆν Πausanίᾳ
 διαλλάξαι, ὅπη δύναιντο κάλλιστα. οἱ δὲ διήλλαξαν, ἐφ'
 ᾧ τε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ
 τὰ ἑαυτῶν ἐκάστας, πλὴν τῶν τριάκοντα, καὶ τῶν ἑνδεκα,
 καὶ τ' ἐν τῷ Πειραιῇ ἀρξάντων δέκα. εἰ δὲ τινες φοβοῖντο
 39 τῶν ἐξ ἄσεος, ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τῶν
 δὲ περανθέντων, Πausanίᾳ μὲν διῆκε τὸ σράτευμα·
 οἱ δὲ ἐκ τοῦ Πειραιῶς, ἀνελθόντες ζῆν τοῖς ὅπλοις ἐς τὴν
 ἀκρόπολιν, ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δὲ κατέβησαν οἱ
 40 στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ᾧ

§. 37. οἱ ἀπὸ τῆ κοινῆ. Videntur esse decemviri seu δεκαδῆχοι, ut monuit Morus.

§. 38. ἐφ' ᾧ τε. A. J. Bryl. Castal. omittunt τε. Sed infra iii. 5. similiter est ἐφ' ᾧ τε.

ἐκάστας. Margo Leoncl. ἐκασον. Cæterum de re ipsa Cornelius in Thra-sybulo: ne qui præter 30. tyrannos et 10. qui postea prætores creati superioris more crudelitatis erant usi, adficerentur exilio: neve bona publicarentur: reipublicæ procuratio populo redderetur. Ubi male decem Piræci archontes cum decemviris postea constitutis permutari monuit Taylor in vita Lyfiæ p. 105. Doctissimus etiam Morus a sensu hujus loci aber-

ravit, triginta virorum auctoritatem a Pausania munitam putans.

τὴν Ἐλευσίνα. Articulum ex A. Junt. Br. Cast. addidi.

§. 39. περανθέντων. Ita scripsi cum V. D. in Bibl. Critic. Amstelod. p. 94. Ita infra iii. 2. δόξαντα ταῦτα καὶ περανθέντα. Vulgo περαιωθέντων.

§. 39. ἔθυσαν. Lyfiæ contra Agor-rat. p. 499. ἐπειδὴ δὲ διαλλαγῆ καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ ἐπεμψαν οἱ πολίται ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς τὴν πόλιν, ἠγείτο μὲν Αἵσιμος τῶν πολιτῶν, ἔτος δὲ συνηκολύθει λαβὼν τὰ ὅπλα—ἐπειδὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν καὶ ἴδεν—τὸ τὰ ὅπλα πρὶν εἰσεῖναι εἰς τὸ ἄστυ—ὃ γὰρ ἔφη δεῖν ἀνδροφόνει αὐτὸν ὄντα συμ-πέμπειν τὴν πομπὴν τῇ Ἀθηνᾷ.

ἐκ τῶ ἄστεος ἄνδρες, συμβελεύω ἐγὼ, γινῶναι ὑμᾶς αὐτῆς.
 μάλιστα δ' ἂν γινώητε, εἰ ἀναλογίσασθε, ἐπὶ τίνι ὑμῖν
 μέγα Φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον
 δικαιοτέρον ἔσται; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος, πεινέστερος ὑμῶν ἂν,
 εἰδὲν πώποτε ἕνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ,
 πλοσιώτεροι πάντων ὄντες, πολλὰ καὶ αἰσχροῦ ἕνεκα κερ-
 δέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης εἰδὲν ὑμῖν προσ-
 ἦκει, σκέψασθε, εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρείᾳ ὑμῖν μέγα Φρονητέον.
 Καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τέττα γένοιτο, ἢ ὡς ἐπολεμή- 41
 σάμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἄλλὰ γνώμη Φαίητ' ἂν προέχων,
 οἱ, ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ ξυμμά-
 χους Πελοποννησίους, ὑπὸ τῶν εἰδὲν τέτων ἔχόντων περιελ-
 λύθατε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἶεσθε μέγα Φρο-
 νητέον εἶναι; πῶς; οἱ γὰρ τὰς δάκνοντας κύνας ὥσπερ
 κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, ἔτω κἀκείνοι ὑμᾶς, παρα-
 δόντες τῷ ἠδίκημένῳ τέττω δήμῳ, οἴχονται ἀπίοντες. οὐ 42
 μέντοι γὰρ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ἀξιοῦ ἐγὼ, ἂν ὀμωμόκατε,
 παραβῆναι εἰδὲν, ἀλλὰ καὶ τέττο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς
 ἐπιδείξαι, ὅτι καὶ εὐορκοὶ καὶ ὅσιοι ἐστέ. Εἰπὼν δὲ ταῦτα
 καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι εἰδὲν δεοὶ ταρατῆσθαι, ἀλλὰ
 τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν.
 Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς κατασησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑσέρω 43
 δὲ χρόνῳ ἀκέσαντες, ξένους μιθεῖσθαι τὰς ἐν Ἐλευσίῃ,

§. 40. ἀναλογίσασθε. A. I. Br. Cast.
 ἀναλογίσασθε.

δικαιοτέροι ἐστί. Ita cum Stephan.
 scripsi pro δικαιοτέρον ἔσται.

ἀνδρεία. A. I. Br. Castal. ἀνδρία.

§. 41. περιελλύθατε. Fr. Portus
 ante hoc verbum inferebat ἐς τοῦτο,
 probantibus Leoncl. et Stephano.
 Contra V. D. in Biblioth. Critica
 Amstel. geminam emendationem
 proposuit, aut περιείληθε, circum-
 venti estis, aut τούτων ὑπὸ τῶν εἰδὲν
 ἔχόντων παραλίλυθαι. Vulgatam scri-
 pturam etfi Morus defendit et inter-

pretari conatur, vitiosam tamen equi-
 dem affirmo esse. Brevissima emen-
 dationis via mihi videbatur hæc esse
 ut legeremus: περιηρέθητε, i. e. spro-
 liati estis his.

δάκνοντας κύνας. Addidi κύνας, sua-
 dente jam olim Fr. Porto. Leonclau-
 vius legebat ὥσπερ οἱ τὰς δάκνοντας κύ-
 νας. Respicit ad legem Solonis apud
 Plutarchum 24. κύνα δάκνοντα παρα-
 δῆναι κλειύει κλοιῶ τετραπῆχει δεδεμένον,
 ubi Steph. ait in alio libro legi τρι-
 πῆχει. Miram vulgatæ lectionis de-
 fendendæ viam iniit Morus.

στρατευσάμενοι πανδημῆι ἐπ' αὐτὰς, τὰς μὲν στρατηγὰς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις, ἐσπέμψαντες τὰς Φίλους καὶ ἀναγκαίους, ἔπεισαν ζυναλλαγῆναι· καὶ ὁμόσαντες ὄρκους, ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμῶς γε πολιτεύονται, καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

§. 43. εἰς λόγους ἐλθόντας. Justinus v. 11. Sed ad colloquium, veluti dominationem recepturi, progressi, per insidias comprehensi ut pacis victimæ trucidantur. Cæterum Plutarchus de Gloria Athen. p. 379. ait exsules rediisse in urbem die xii mensis Boedromionis, eaque die cives χαριστήρια τῆς ἐλευθερίας agere. Moderationem belli, cum tyrannis, Eleusine potitis, gesti, laudat Plato in Menexeno p. 294. edit. Bipont.

μνησικακήσειν. Formulam jurisjurandi ex parte servavit Andocides de Mysteriis p. 43. His ita constitutis eodem auctore constituti sunt viginti viri, qui, restituta auctoritate legum Solonis et Draconis, adderent, si quas temporum conditio necessarias fecisset. De his Valesius ad Harpocrat. p. 107. interpretatur locum Pollucis libro viii. εἰ εἴκοσι. τότε εἴλοντο μετὰ

τοὺς τριάκοντα τῆς πολιτείας καὶ τῶν νόμων ἐπιμελητάς. Quo melius lites opprimerentur, quæ ἀμνησίαν impedi- rent, Archino auctore lex lata est de judiciis, quam habet Isocrates contra Callimachum ab initio. Partem ejus legis aliam servavit Andocides p. 42. Cum hac reipublicæ et legum magna etiam litteraturæ conversio et mutatio Athenis facta fuit. Litteris enim Ionicis in monumentis publicis uti cœperunt, cum antea diphthongi non essent in usu publico. Leges etiam quasdam correxerunt, alias addiderunt. Quædam attigit Taylor in vita Lyfiæ p. 147 fqq. sed res illa accuratior disputatione indigebat. Inscriptiones utroque genere litterarum ex antiquissima reipublicæ Atticæ memoria editas publicavit Chandler.

ὁμῶς γε. An ὁμῶς τε?

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

Η ΜΕΝ δὴ Ἀθήνησι γάσις ἔτως ἐτελεύτησεν. Ἐκ δὲ τῆς πέμψας Κῦρος ἀγγέλους εἰς Λακεδαίμονα ἤξις, οἷός περ αὐτὸς Λακεδαιμονίοις ἦν ἐν τῷ πρὸς Ἀθηναίους πολέμῳ, τοιάτῃς καὶ Λακεδαιμονίαις αὐτῷ γίνεσθαι. οἱ δὲ ἔφοροι, δίκαια νομίσαντες λέγειν αὐτὸν, Σαμίῳ τῷ τότε ναυάρχῳ ἐπέσειλαν, ὑπηρετεῖν Κύρῳ, εἴ τι δεόιτο. κα-

§. 1. Κῦρος. Cyrus minor, frater Artaxerxis, cujus expeditionem celebravit Xenophontis Anabasis Cyri. Xenophontem cum Cyro in Persiam ascendisse, archonte Xenæneto, hoc est Olympiade 94. anno 4. monet Diodorus et Diogenes Laert. ii. 55. Contra vir doctus, Larcher, hanc Cyri expeditionem ad annum 3 ineuntem referendam esse censet Præfat. ad interpretationem gallicam Anabaf. p. 29. cujus opinionis argumenta alio loco se editurum esse promisit.

πέμψας ἀγγέλους. Hujus legationis non meminit in Anabasi Noster; at vero Diodorus xiv. 19. Ex epistola Cyri plura refert Plutarchus in Artaxerxe c. 6.

Σαμίῳ. Diodorus Σάμον appellat. Plutarchus scytalem ad Clearchum missam memorat, ὑπηρετεῖν Κύρῳ πάντα jubentem cap. 6. Scilicet Clearchus Byzantium ut civitatem contineret, missus fuerat; sed tyranni-

dem moliens, submisso Panthoide, egestus, deinde ad Selybriam victus ad Cyrum in Ioniam profugit, narrante Diodoro xiv. 12. et ex parte Polyæno ii. 2. 7. Aliter rem narrat Anabasis Cyri ab initio libri secundi. Cæterum eadem Anabasis i. 4. Cyro, dum Issis, maritima Ciliciæ urbe, versabatur cum copiis, advenisse ex Peloponnefo naves 32 duce Pythagora Lacedæmonio, refert; quas demum submissas fuisse recte suspicatur Morus, cum Samius in Asia jam adfuisset ab initio cum paucioribus forte navibus, cum Cyrus expeditionem moliretur. Isocrates de pace p. 348. edit. Wolf. Clearchum cum exercitu adversus Persas missum ait; nec antea imperium gefsisse ullum, sed ἐκ τῆς ἀτυχίας τῆς συμβάσεως αὐτῷ περὶ τὴν ἡπειρὸν ὀνομαστὸν γινόμενον Græcos servasse ex Persia redeuntes, Orat. ad Philipp. p. 198.

κείνος μέντοι προθύμως, ἔπερ ἐδέηθη ὁ Κύρος, ἔπραξεν ἔχων γὰρ τὸ εἰαυτῷ ναυτικὸν σὺν τῷ Κύρου, περιέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, καὶ ἐποίησε, τὸν τῆς Κιλικίας ἄρχοντα Σύννεσιν μὴ δύνασθαι κατὰ γῆν ἐναντιῶσθαι Κύρω, πορευο-
 2 μένω ἐπὶ βασιλεία. Ὡς μὲν ἔν Κύρος στρατεύμα τε
 Ol. 94. ³/₄ συνέλεξε, καὶ τῷτ' ἔχων ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀπεσώθησαν οἱ Ἕλληνας ἐπὶ θάλατταν, Θεμισογένει τῷ Συρακασίῳ γέγραπται.

3 Ἐπεὶ μέντοι Τισσαφέρνης, πολλῶν ἄξιον βασιλεῖ δόξας

ἰς Κιλικίαν. Fingebat Cyrus perfidiam et defectionem aliquam regulorum Ciliciæ a rege Persarum, annotante Diodoro. Tangit consilium Anabasis sed subobscura.

Σύννεσιν. Proprium fere omnibus Ciliciæ regulis nomen, ut post Stanleyum annotavit Wesseling. ad Diodorum.

§. 2. Θεμισογένει. Plutarchus de Gloria Atheniensium p. 361. Ξενοφῶν αὐτὸς εἰαυτῷ γέγονεν ἰσορία, γράψας ἃ ἰσρατῆγησε καὶ κατάρδωσε, καὶ Θεμισογένει (λέγει, addit Leonclav.) περὶ τῶν συντετάχθαι τὸν Συρακασίον, ἵνα πιστότερος ἢ διηγόμενος εἰαυτὸν ὡς ἄλλον, ἰτέρῳ τῆν τῶν λόγων δόξαν χαριζόμενος. Hæc ita simpliciter posita, nullo argumento confirmata, fidem vix repertient, certe non merentur magis, quam quæ Suidas habet in Θεμισογένει Συρακασίος ἰσορικὸς γέγραφε Κύρω ἀνάβασιν, ἣτις ἐν τοῖς Ξενοφῶντος ἑλληνικοῖς φέρεται, si scilicet hunc locum interpreteris, ut olim factum: quæ inserta legitur græcis historiis. Verum Suidas simpliciter testimonium Xenophontis de Themistogene repetere voluit ex h. l. igitur græca sunt vertenda: quæ nominatur aut laudatur in Historiis græcis. Cum Plutarcho facit auctor Scholii a Küstero editi ad Suidam; is enim, ait, Xenophontem operi suo de Expeditione Cyri præscripsisse quidem Themistogenis nomen, sed posthæc rursus obtinuisse, sed Xenophon auctor ejus perhiberetur. Ignoramus primum auctorem hujus sententiæ, quam Plutarchus

ipse excogitasse non videtur; nec definire licet, Scholii auctor innominatus nam sua ex Plutarcho, an aliunde repetierit. Auctoritas certe ejus in hac re non major est quam Plutarchi, sed fere par, id est nulla. Simpliciter credendum est, Xenophonti existitisse tum opus Themistogenis de Cyri expeditione. Xenophontem igitur absolute demum historia græca Anabasis scribere aggressum fuisse, hinc sequitur aperto argumento. Quare omisit in Anabasi de legatione ad Lacedæmonios monere, et alia quædam non attigit, quæ fuerant in Historia græca annotata. Quæ quidem omnia fatis eleganter disputavit Morus, qui simul docte expedit notat illas interiores ex rerum et dictionis argumentis ductas, in quibus alienum auctorem Anabasis agnovisse sibi visi sunt quidam viri eruditi. Explicavit enim locos illos omnes, in quibus dissentire Anabasis ab Historia græca visa fuit; omisit tamen locum gravissimum, quem indicaverat Wesseling ad Herodotum p. 64. Scilicet Expeditio Cyri iii. 4. 7. tradit, Medorum imperium transiisse ad Persas non pacto nuptiali, ut Cyropædia refert viii. 5. 19. sed bello subactos Medos subiisse jugum Persarum. Atque ita etiam Herodotus i. 53. 54. Verum hoc argumentum pertinet potius ad fidem Cyropædiæ historicam, aliis jam documentis labefactatam, magis etiam infringendam, quam ad Anabasis auctoritatem investigandam.

γεγενῆσθαι ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολέμῳ, σατράπης κατεπέμφθη, ὧν τε αὐτὸς πρόσθεν ἤρχε, καὶ ὧν Κύρος· εὐθύς ἠξίου τὰς Ἴωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἑαυτῷ ὑπηκόας εἶναι. αἱ δὲ, ἅμα μὲν ἐλεύθεραι βεβλόμεναι εἶναι, ἅμα ἢ φοβόμεναι τὸν Τισσαφέρην, ὅτι Κύρον, ὅτ' ἔζη, ἀντ' ἐκείναις ἠρημέναι ἦσαν, ἐς μὲν τὰς πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν· ἐς Λακεδαίμονα ἢ ἔπεμπον πρέσβεις, καὶ ἠξίουν, ἐπεὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος προσάται εἶσιν, ἐπιμεληθῆναι καὶ σφῶν, τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων, ὅπως ἢ τε Ἀσία μὴ δηῖτο [αὐτῶν], καὶ αὐτοὶ ἐλεύθεροι εἶεν. Οἱ ἔν Λακεδαιμόνιοι 4 πέμπουσιν αὐτοῖς Θίμβρωνα ἀρμὸσῆν, δόντες στρατιώτας, τῶν μὲν νεοδαμωδῶν ἐς χιλίους, τῶν δὲ ἄλλων Πελοποννησίων ἐς τετρακισχιλίους. ἠτήσατο δὲ ὁ Θίμβρων καὶ παρ' Ἀθηναίων τριακοσίους ἰππέας, εἰπὼν, ὅτι αὐτὸς μισθὸν παρέξει. οἱ δὲ ἔπεμφαν τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἰππευσάντων, νομίζοντες κέρδος τῷ δήμῳ, εἰ ἐναποδημοῖεν καὶ ἐναπόλοιτο. ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν Ἀσίαν ἀφίκοντο, συνήγαγε 5 μὲν στρατιώτας καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἠπειρῷ Ἑλληνίδων πόλεων· πᾶσαι γὰρ τότε αἱ πόλεις ἐπέειποντο, ὅτι Λακεδαιμόνιος

§. 3. Ἀσία μὴ. Ita A. I. Br. Cast. Contra in L. St. est χώρα μὴ δηῖτο αὐτῶν quod equidem probo. Morus, qui vulgatum Ἀσία defendit, incluso tamen prononine αὐτῶν, non sensisse videtur, quam ingrata sit vocabuli ejusdem Ἀσία repetitio tam brevi intervallo.

§. 4. Θίμβρωνα. Diodoro et aliis interdum Θίβρων audit, nulla differentia nisi dialecti. Θίβρος enim et Διμβρός de calido utrumque dicitur, ut recte admonuit Wesseling ad Diodorum.

νεοδαμωδῶν. Diodorus xiv. 36. πολιτῶν χιλίους. Quo argumento clarissimo agnoscimus νεοδαμωδεῖς fuisse cives Lacedæmonios, sed manumissos, atque ex servitute ad civitatis jus admissos.

ἐς τετρακισχιλίους. Diodorus. οὐ

πλείους πεντακισχιλίους. Asiaticos milites deinde numerans, summam omnium posuit 7000, et res gestas a Thimbrone paulo aliter narravit.

σφῶν—ἰππευσάντων. A. I. τοὺς, sed Br. Cast. τοὺς ἰππεύσαντας. Tyranni triginta multos equites aluerant, quos, concordia civium restituta, populus diligenter exquirebat, ut κατάστασιν reciperet, auctore Lyfia pro Mantitheo p. 573. Ex equitum igitur horum numero sunt, quos nominavit in Anabasi Noster, Athenienses, Polyocrates iv. 5. 24 et alibi; Phrafiar vi. 5. 11. Lycius Polyfrati filius iii. 3. Gnefippus vii. 3. Cephifodorus Cephifophontis filius iv. 2. Aristo v. 6.

ἐναποδημοῖεν. Ita A. I. Br. Castal. Contra ἀποδημοῖεν L. et Steph.

§. 5. ἐπέειποντο. Ita Br. et Cast. probante Leoncl. pro ἐπέειποντο.

ἀνὴρ ἐπιτάτῃσι. Καὶ σὺν μὲν ταύτῃ τῇ στρατίᾳ, ὁρῶν Θίμβρων τὸ ἰππικόν, ἐς τὸ πεδίον οὐ κατέβαιναν· ἠγάπα δὲ, εἰ, ὅπως τυγχάνοι ἂν, δύναίτο ταύτην τὴν χώραν ἀδῆατον 6 διαφυλάττειν. Ἐπεὶ δὲ σωθέντες οἱ ἀναβάντες μετὰ
 Ol. 95. 1. Κύρου συνέμιζαν αὐτῶ, ἐκ τῆς ἡδῆ καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀντετάτῃτο τῶ Τισσαφέρει· καὶ πόλεις, Πέργαμον μὲν ἐκῆσαν προσέλαβε, καὶ Τευθραϊάν, καὶ Ἀλισάρναν· ὧν Εὐρυθένης τε καὶ Προκλῆς ἦρχον, οἱ ἀπὸ Δημαράτου τῆ Λακεδαιμονίου· (ἐκείνῳ δὲ αὕτη ἡ χώρα δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη, ἀντὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συστρατείας) προσεχώρησαν δὲ αὐτῶ καὶ Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες, ἔχοντες, ὁ μὲν Γάμβριον καὶ Παλαιγάμβριον, ὁ δὲ Μυρίναν καὶ Γρύνιον· (δῶρον δὲ καὶ αὐτὰι αἱ πόλεις ἦσαν παρὰ βασιλέως Γογγύλῳ, ὅτι μόνος Ἐρετριέων μηδίσας 7 ἔφυγεν.) ἦν δὲ, ἅς ἀδενεῖς ἔσας καὶ κατὰ κράτος ὁ Θίμβρων ἐλάμβανε· Λάρισσαν γεμῆν, τὴν Αἰγυπλίαν καλεσμένην, ἐπεὶ οὐκ ἐπέειθετο, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ἄλλως ἐκ ἐδύνατο εἰλεῖν, Φρεατίαν τεμόμενος ὑπόνομον ἄρυττειν, ὡς ἀφαιρησόμενος τὸ ὕδωρ αὐτῶν. ὡς δὲ ἐκ τῆς τείχους ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλλον ἐς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους, ποιησάμενος αὐ

ὁρῶν. Aut addendum τὸ πολεμίων aut cum Palmerio p. 67. legendum ἑρῶδῶν.

§. 6. συνέμιζαν αὐτῶ. Anabaf. vii. 8. 24.

Ἀλισάρναν. Vulgato Ἀλισαρνίαν substitui, quod ex Codice Paris. in Anabasi edidit Zeune.

Δημαράτου. Hæc cum sequentibus sunt etiam in Anabasi, sed breviora. Demaratum hunc nominat ejusque in Asiam migrationem narrat Herodotus vi. 63. 70.

Γρύνιον. Nominat Diodorus xvii. 7. Prope Myrinam collocat Strabo xiii. p. 923. Plinio v. sect. 32. Grynica, Herodoto i. 149. Γρύνεια.

§. 7. ἦν δὲ ἄς. Æolidis urbes quaedam, prodente Alexandro, præfidiorum duce, cepit, narrante Polyæno vi. 10.

Λάρισσαν. Causa nominis perspicitur ex Cyropæd. vii. 1. 45.

Φρεατίαν—ὑπόνομον. Hæc duo vocabula conjungenda erant, nec distinguenda; quod imposuit Moro, qui Φρεατίαν hoc loco puteum, cisternam interpretabatur. In sequentibus tamen ἐπὶ τῇ Φρεατίᾳ videtur distingui ab ὑπόνομῳ, sed ibi legendum putem τῶ Φρεατίᾳ, quamquam Morus attulit locum Polybii x. 25. ubi Φρεατιῶν sunt cisternæ.

χελώνην ξυλίην, ἐπέστησεν ἐπὶ τῇ Φρεατία. καὶ ταύτην μέντοι ἐκδραμόντες οἱ Λαρισσαῖοι νύκτωρ κατέκωσαν. δοκῆντος δ' αὐτῆ ἔδεν ποιεῖν, πέμπασιν οἱ ἔφοροι, ἀπο-8 λιπόντα Λάρισσαν στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίαν.

Ἐν Ἐφέσῳ δὲ ἤδη ὄντος αὐτῆ, ὡς ἐπὶ Καρίαν πορευ- Ol. 95 $\frac{2}{3}$. ομένῃ, Δερκυλλίδας ἀρξάν ἀφίκετο ἐπὶ τὸ στρατεύμα, ἀνὴρ δοκῶν εἶναι μάλα μηχανικός, καὶ ἐπεκαλεῖτο δὲ Σίσυφος. Ὁ μὲν ἔν Θίμβρων ἀπήλθεν οἴκαδε, καὶ ζημιωθεὶς ἐφυγε· (κατηγορεῖν γὰρ αὐτῆ οἱ σύμμαχοι, ὡς ἐφίει ἀρπάζειν τῷ στρατεύματι τὰς Φίλκας) ὁ δὲ Δερκυλ-9 λίδας, ἐπεὶ παρέλαβε τὸ στρατεύμα, γνῶς ὑπόπλις ὄντας ἀλλήλοις τὸν Τισσαφέρην καὶ τὸν Φαρναβάζον, κοινολο- γησάμενος τῷ Τισσαφέρει, ἀπήγαγεν εἰς τὴν Φαρναβάζου χώραν τὸ στρατεύμα, ἐλόμενος πατέρῳ μᾶλλον, ἢ ἅμα ἀμφοτέροις πολεμεῖν. (ἦν δὲ καὶ πρόσθεν ὁ Δερκυλλίδας πολέμιος τῷ Φαρναβάζῳ. ἀρμοσῆς [γὰρ] γενόμενος ἐν Ἄβύδῳ ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαρχῆντος, διαβληθεὶς ὑπὸ Φαρ-

χελώνην. Testudines ad congestio- nem fossarum habet Vitruvius x. 22. Polybius ix. 34. Diodoro ii. 27. sunt χελῶναι χωστρίδες ad expugnandam urbem; sed eidem T. ii. p. 506. χωστρίδες ἢ χελῶναι distinguuntur. Aliæ sunt χελῶναι κρισφόροι apud Diodorum ii. p. 442.

§. 8. μηχανικός. Margo Leonclav. μηχανητικός.

Σίσυφος. Athenæus ex Ephoro xi. p. 500. Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ Θίμβρωνος Δερκυλλίδαυ ἐπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν ἀκούοντες, ὅτι πάντα πράττειν εἰδῶσιν οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν βάρβαροι μετὰ ἀπάτης ἢ δόλου. Διόπερ Δερκυλλίδαυ ἐπεμψαν, ἠκιστα νομίζοντες ἐξαπατηθῆσεσθαι ἦν γὰρ ἔδεν ἐν τῷ τρόπῳ Λακωνικῶν οὐδ' ἄτλῶν ἔχων ἀλλὰ πολὺ τὸ πανουργον ἢ θρηϊῶδες· διὸ καὶ Σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον. Deinde, ubi iterum Ephori locum repetit, præmittit: ἐκαλεῖτο ἢ Δερκυλλίδας ὁ Λακεδαιμόνιος Σκύφος, ὡς φησιν Ἐφορος. Lectionem Σκύθος ex Athenæo laudavit Eustathius ad Odyss. p. 1775.

ed. Rom. Nomen Laconicum Σκύθης alibi occurrit; sed potuit hoc cognomen a feritate morum accepisse præter alterum Sisyphi Dercyllidas. Sed fieri etiam potuit, ut locum Athenæi librarii corrumpent, et Eustathius corruptelam, ut alibi, in libros suos transferret. Hæc fere ad h. l. Morus.

ἐφίει. A. I. Br. Cast. ἐφίει. Forte voluerunt ἠφίει.

§. 9. τὸ στρατεύμα. Isocrates Panegy. 40. Δερκυλλίδας χιλίους ἔχων ὀπλίτας τῆς Αἰολίδος ἐπήρξε. Xenophon infra §. 28. octo millia posuit.

ἀρμοσῆς γάρ. In A. I. deest γάρ. In Bryl. et Castal. est ὅτι ἀρμοσῆς γενόμενος. De tempore dicit Dimascon Dardanensis in Anabasi v. 6. 24. διὰ τὸ ἐστρατεύεσθαι ἐν αὐτῇ (faterapia Pharnabazi) σὺν Κλεάρχῳ τε καὶ Δερκυλλίδαυ. Hinc licet suscipiari causam odii, quod Pharnabazus contra Dercyllidam gerebat, et rœnæ, qua hic multatus deinde fuit.

ναβάξ, ἐσάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων· ὁ δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπερδαίοις τῆς Λακεδαιμονίων. ἀταξίας γὰρ ζημίωμά ἐστι. καὶ διὰ ταῦτα δὴ πολὺ ἤδιον ἐπὶ τὸν Φαρναβάζον
 10 ἦει.) Καὶ εὐθύς μὲν τοσούτω διέφερον ἐς τὸ ἄρχειν τῆς Θίμβρωνος, ὥστε παρήγαγε τὸ σφάτευμα διὰ τῆς Φιλίας χώρας μέχρι τῆς Φαρναβάζου Αἰολίδος, μηδὲν βλάψας τὰς ζυμμάχους.

Ἡ δὲ Αἰολίς αὕτη ἦν μὲν Φαρναβάξ, ἐσατράπευε δὲ αὐτῷ τῆς χώρας, ἕως μὲν ἔζη, Ζήνιος Δαρδανεύς· ἐπεὶ δὲ ἐκείνος νόσῳ ἀπέθανε, παρασκευαζομένους τῷ Φαρναβάζου ἄλλω δέσναι τὴν σατραπείαν, Μανία, ἡ τῆς Ζήνιος γυνή, Δαρδανὶς καὶ αὕτη, ἀναζεύξασα σόλον, καὶ χρήματα λαβῶσα, ὥστε καὶ αὐτῷ Φαρναβάζῳ δέσναι, καὶ παλλακίσιν αὐτῆς χαρίσασθαι, καὶ τοῖς δυναμένοις μάλιστα παρὰ
 11 Φαρναβάζῳ, ἐπορεύετο. Ἐλθῶσα δὲ ἐς λόγους, εἶπεν· ὦ Φαρναβάξε, ὁ ἀνὴρ σοι ὁ ἐμὸς καὶ τᾶλλα φίλος ἦν, καὶ τὰς φόρους ἀπεδίδδ· ὥστε σὺ ἐπαινῶν αὐτὸν ἐτίμας. ἦν ἔν ἐγὼ σοι μηδὲν χεῖρον ἐκείνου ὑπηρετῶ, τί σε δεῖ ἄλλον σατράπην καθιστάναι; ἦν δέ τι σοὶ μὴ ἀρέσκω, ἐπί σοι δήπερ ἔσαι, ἀφελομένῳ ἐμέ, ἄλλω δέσναι τὴν ἀρχήν.
 12 Ἀκέρσας ταῦτα ὁ Φαρναβάξος ἔγνω, δεῖν τὴν γυναῖκα σατραπεύειν. Ἡ δὲ ἐπεὶ κυρία τῆς χώρας ἐγένετο, τὰς τε φόρους ἐδὲν ἤτιον τὰνδρὸς ἀπεδίδδ, καὶ πρὸς τῆτοις, ὁπότε ἀφικνοῖτο πρὸς Φαρναβάζον, αἰεὶ ἦγε δῶρα αὐτῷ, καὶ ὁπότε ἐκείνος ἐς τὴν χώραν καταβαίνοι, πολὺ πάντων τῶν
 13 ὑπάρχων κάλλιστα καὶ ἡδιστα ἐδέχετο αὐτόν. καὶ ἅς τε παρέλαβε πόλεις, διεφύλαττεν αὐτῷ, καὶ τῶν ἐχ ὑπηκόων

§. 10. μηδὲν βλάψας. Margo Leonclav. ἔδδ βλάψας.

αὐτῷ τῆς. L. Steph. ταύτης τῆς.

Μανία. In Polyæno viii. 54. editur Τανία Ζήνιος (Codices præferunt Φανία) ἀρχοντος τῶν περὶ Δάρδανον πό-

λειων.

χρήματα. Margo Leonclav. δῶρα.

§. 11. ἐς λόγους. Cast. ἐς τοὺς λόγους.

ἦν ἔν. A. I. Br. Cast. omitunt ἔν.

§. 12. ἀφικνοῖτο. Cast. ἀφικνοῖτο.

προσέλαβεν ἐπιθραληϊδίας, Λάρισσάν τε, καὶ Ἀμαξιτὸν, καὶ Κολωνὰς, ξενικῶ μὲν Ἑλληνικῶ προσβαλῶσα τοῖς τείχεσιν, αὐτὴ δὲ ἐφ' ἄρμαμάξης θεωμένη· ὃν δὲ ἐπαινεῖσει, τῷ δῶρα ἀμέμπως ἐδίδε, ὡς λαμπρότατον τὸ ξενικὸν κατεσκευάσατο. συνεχρατεύετο δὲ τῷ Φαρναβάζῳ καὶ ὁπότε ἐς Μυσὸς ἢ Πισίδας ἐμβάλοι, ὅτι τὴν βασιλεύς χώραν κακουργῶσιν. ὡς καὶ ἀντετίμα αὐτὴν μεγαλοπρεπῶς ὁ Φαρνάβαζος, καὶ ζύμβυλόν ἐστιν ὅτε παρεκάλει. Ἦδη δὲ ἔσσης αὐτῆς ἐτῶν πλεόν ἢ τετταράκοντα, Μειδίας, 14 θυγατρὸς ἀνὴρ αὐτῆς ὢν, ἀναπτερωθεὶς ὑπὸ τινῶν, ὡς αἰχρὸν εἶη, γυναῖκα μὲν ἄρχειν, αὐτὸν δὲ ἰδιώτην εἶναι, τὸς μὲν ἄλλους φυλατιομένης αὐτῆς, ὥσπερ ἐν τυραννίδι προσῆκεν, ἐκείνῳ δὲ πεισεύσης, καὶ ἀσπαζομένης, ὥσπερ ἂν γυνὴ γαμβρὸν ἀσπάζοιτο, εἰσελθὼν ἀποπνίξαι αὐτὴν λέγεται. ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, τό τε εἶδος ὄντα πάγκαλον, καὶ ἐτῶν ὄντα ὡς ἐπτακαίδεκα. Ταῦτα δὲ 15 ποιήσας, Σκῆψιν καὶ Γέργιθα, ἐχυρὰς πόλεις, κατέχευεν, ἔνθα καὶ τὰ χρήματα μάλιστα ἦν τῇ Μανίᾳ. αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτὸν, ἀλλὰ Φαρναβάζῳ ἔσωζον αὐτὰς οἱ ἐνόητες Φεραροί. Ἐκ τῆς τῆς ὁ Μειδίας, πέμψας δῶρα τῷ Φαρναβάζῳ, ἡξίου ἔχειν τὴν χώραν, ὥσπερ ἢ Μανία· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, φυλάττειν αὐτὰ, ἔς' ἂν αὐτὸς

§. 13. Λάρισσαν. Diodorus xiv. 38. ubi Dercyllidam ait has eisdem Troadis urbes in potestatem suam rede-gisse, habet: ἐπὶ τὰς ἐν Τρωάδι πόλεις. Ἀμαξιτὸν ἔν καὶ Κολωνὰς καὶ Ἀρίσσαν εἶλεν ἐξ ἐφ' ὅδου. Plinius in agro Trojano Dardanium et Arisben oppida habet v. sect. 33. Stephanus Byz. a Mitylenæis conditam ait; Arisben autem, Lesbii oppidum, terræ motu subver-sum, nominat Plinius v. sect. 39. Et si igitur ex Diodori loco mallet quis legere h. l. Ἀρίσσαν, habet ta-men vulgata situm etiam satis com-modum Larissæ, quæ a vicina Hamaxito dicebatur Λάρισσα ἢ καθ' Ἀ-

μαξιτὸν, teste Strabone xiii. p. 620. ἀμέμπως. Laute, splendide. Cyrop. iv. 2. 37. ἀμέμπως διεχέσθαι. Ibidem vii. 3. 10. τελευτᾶν, cum honore mori. λαμπρότατον. Margo Leoncl. λαμπρότατα.

§. 14. προσῆκε. Leonclavius emendabat προσῆκον.

[ὥσπερ ἐν τυραννίδι προσῆκεν. Effet προσῆκεν nihil aliud quam ἔχρην: id vero a consilio loci alienum est. Corr. προσῆκει. Cf. vi. 2. 29. F. A. Wolfius.]

εἰσελθὼν. Polyænus l. c. ἐπεισελθὼν αὐτὴν διεχρήσατο. ubi Casaub. ex ver-sione legebat ὑπεισελθὼν.

ἐλθὼν σὺν αὐτῷ ἐκείνῳ λάβη τὰ δῶρα· οὐ γὰρ ἂν ἔφη
 16 ζῆν βέλεσθαι, μὴ τιμωρήσας Μανία. Ὁ δὲ Δερκυλλί-
 δας ἐν τέτῳ τῷ καιρῷ ἀφικνεῖται, καὶ εὐθύς μὲν ἐν μιᾷ
 ἡμέρᾳ Λάρισσαν καὶ Ἀμαξιτὸν καὶ Κολωνάς, τὰς ἐπι-
 θαλαπίους πόλεις, ἐκίστας παρέλαβε· πέμπων δὲ καὶ
 πρὸς τὰς Αἰολίδας πόλεις, ἠξίου ἐλευθερεῖσθαι τε αὐτάς,
 καὶ πρὸς τὰ τείχη δέχεσθαι, καὶ ζυμμάχους γίγνεσθαι.
 Οἱ μὲν ἔν Νεανδρεῖς, καὶ Ἰλιεῖς, καὶ Κοκυλίται ἐπέι-
 17 θοντο· καὶ γὰρ οἱ Φραξρεῖντες Ἕλληνες ἐν αὐταῖς, ἐπεὶ ἡ
 Μανία ἀπέθανεν, οὐ πᾶν τι καλῶς περιείποντο· ὁ δὲ ἐν
 Κέερηνι, μάλα ἰσχυρῷ χωρίῳ, τὴν Φυλακὴν ἔχων, νομί-
 σασ, εἰ διαφυλάξειε Φαρναβάζῳ τὴν πόλιν, τιμηθῆναι ἂν
 ὑπ' ἐκείνου, οὐκ ἐδέχετο τὸν Δερκυλλίδα. ὁ δὲ ὀργιζόμενος
 παρεσκευάζετο προσβάλλειν. ἐπεὶ δὲ θυομένῳ αὐτῷ οὐκ
 ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ τῇ πρώτῃ, τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν ἐθύετο. ὡς
 δὲ ἐδὲ ταῦτα ἐκαλλιερῆτο, πάλιν τῇ τρίτῃ καὶ μέχρι
 τετάρων ἡμερῶν ἐκαρτέρει θυόμενος, μάλ' ἀχαλεπῶς Φέ-
 ρων· ἔσπευδε γὰρ, πρὶν Φαρναβάζον βοηθῆσαι, ἐγκρατῆς
 18 γενέσθαι πάσης τῆς Αἰολίδος. Ἀθηνάδας δὲ τις, Σικυ-
 ῶνιος λοχαγὸς, νομίσας, τὸν μὲν Δερκυλλίδα Φλυαρεῖν
 διατρέποντα, αὐτὸς δὲ ἰκανὸς εἶναι τὸ ὕδωρ ἀφελέσθαι τὸς
 Κεερηνίους, προσδραμὼν σὺν τῇ ἑαυτῷ τάξει, ἐπειρᾶτο τὴν
 κρήνην συγχεῖν. οἱ δὲ ἐνδοθεν ἐπέξελθόντες αὐτὸν τε συν-
 ἔτρωσαν, καὶ δύο ἀπέκτειναν, καὶ τὸς ἄλλους παίοντες καὶ
 βάλλοντες ἀπήλασαν. ἀχθόμενος δὲ τῷ Δερκυλλίδῃ, καὶ
 νομίζοντος, ἀθυμοτέραν τὴν προσβολὴν ἔσεσθαι, ἔρχονται

§. 16. μὲν ἐν μιᾷ. A. I. Br. Cast. omittunt μὲν, quod male inferuerunt fecuti Editores.

Νεανδρεῖς. Plinio v. sect. 32. Neandros, Straboni Νεανδρία, unde fit Νεανδρεῖς.

Ἰλιεῖς. A. I. Bryl. Castal. Ἰνίεῖς.

περιείποντο. A. I. Br. Castal. εἶποντο.

§. 17. Κέερηνι. Diodoro Κεερηνία,

et Herodoto in vita Homeri cap. 20. Apud Demosth. contra Aristocr. p. 671. est Κεερην.

ὡς δὲ ἐδὲ ταῦτα. In A. I. Br. Cast. deest δέ. Deinde Morus ταύτη emendat.

§. 18. καὶ τοὺς ἄλλους. A. I. Br. Cast. omittunt τῆς.

ἀθυμοτέραν. Post hoc verbum καὶ

ἐκ τῆς τέχης παρὰ τῶν Ἑλλήνων κήρυκες, οἱ καὶ εἶπον, ὅτι, ἂ μὲν ὁ ἄρχων ποιοίη, οὐκ ἀρέσκοι σφίσιν, αὐτοὶ δὲ βέλοιντο σὺν τοῖς Ἑλλησι μᾶλλον, ἢ σὺν τῷ βαρβάρῳ εἶναι. Ἐπι δὲ διαλεγομένων αὐτῶν ταῦτα, παρὰ τοῦ 19 ἄρχοντος αὐτῶν ἦκε λέγων, ὅτι, ὅσα λέγοιεν οἱ πρόσθεν, καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν. ὁ ἔν Δερκυλλίδας εὐθύς, ὡς περ ἔτυχε, κεκαλλιερηκῶς ταύτη τῇ ἡμέρᾳ, ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα, ἠγείτο πρὸς τὰς πύλας· οἱ δὲ ἀναπετάσαντες ἐδέξαντο. καταστήσας δὲ καὶ ἐνταῦθα Φρξρῆς, εὐθύς ἦει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν καὶ τὴν Γέργιθα. Ὁ δὲ Μειδίας, 20 προσδοκῶν μὲν τὸν Φαρνάεαζον, ὀκνῶν δ' ἤδη τὰς πολίτας, πέμψας πρὸς τὸν Δερκυλλίδα, εἶπεν, ὅτι ἔλθοι ἂν ἐς λόγους, εἰ ὁμήρης λάβοι. ὁ ἣ, πέμψας αὐτῷ ἀπὸ πόλεως ἐκάστης τῶν ζυμμάχων ἓνα, ἐκέλευσε λαβεῖν τέττων, ὅποσος τε καὶ ὅποιος βέλοιο. ὁ δὲ, λαβὼν δέκα, ἐξῆλθε, καὶ ζυμμίξας τῷ Δερκυλλίδα, ἠρώτα, ἐπὶ τίσιν ἂν ζύμμαχος γένοιτο. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ἐφ' ᾧ τε τὰς πολίτας ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους εἶναι. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, ἦει πρὸς τὴν Σκῆψιν, Γνοὺς δὲ ὁ Μειδίας, ὅτι οὐκ ἂν δύναιτο 21 κωλύειν βία τῶν πολιτῶν, εἴασεν αὐτὸν εἰσιέναι. ὁ ἣ Δερκυλλίδας, θύσας τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῇ τῶν Σκηψίων ἀκροπόλει, τὰς μὲν Μειδίῃς Φρξρῆς ἐξήγαγε, παραδὲς τοῖς πολίταις τὴν πόλιν, καὶ παρακελευσάμενος, ὡς περ Ἑλληνας καὶ ἐλευθέρους χρῆ, ἔτω πολιτεύειν, ἐξελθὼν ἦει ἐπὶ τὴν Γέργιθα. ζυμπρῆπεμπον δὲ πολλοὶ αὐτὸν καὶ τῶν Σκηψίων, τιμῶντές τε καὶ ἠδόμενοι τοῖς πεπραγμένοις. Ὁ δὲ 22

addunt L. et St. Sensus est: milites minus alacriter et strenue urbem oppugnaturus esse.

ἀρέσκοι. Ita Morus scripsit pro ἀρίσκει, sequente βέλοιντο.

§. 20. Μειδίας. Trogus in fragmento libri vi. apud Priscianum: Inde Scerpsin petit, quo se Midias, interfecit locru, contulerat. Is a Dercyl-

lida ad colloquium invitatus est deinde.

ζυμμίξας. Collocutus. Vide Valckenair ad Herodot. p. 133.

ἐφ' ᾧ τε. Leoncl. τς delere iussit. Sed Morus multis exemplis τς defendi recte monuit.

§ 21. ἦει. Margo L. ἦγιστο.

Μειδίας, παρεπόμενος αὐτῷ, ἤξιου τὴν τῶν Γεργιθίων πόλιν παραδεῖναι αὐτῷ. καὶ ὁ Δερκυλλίδας μέντοι ἔλεγεν, ὡς τῶν δικαίων ἐδενὸς ἀτυχήσει· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων, ἦει πρὸς τὰς πύλας σὺν τῷ Μειδίᾳ, καὶ τὸ σφάτευμα ἠκολούθει αὐτῷ ἐς δύο εἰρηνικῶς. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πύργων, καὶ μάλα ὑψηλῶν ὄντων, ὀρῶντες τὸν Μειδίαν σὺν αὐτῷ, οὐκ ἔβαλλον· εἰπόντος ἢ τῷ Δερκυλλίδῃ· κέλευσον, ὦ Μειδία, ἀνοίξαι τὰς πύλας, ἵνα ἡγή μὲν σὺ, ἐγὼ δὲ ἐς τὸ ἱερόν σὺν σοι ἔλθω, κἀνταῦθα θύσω τῇ Ἀθηνᾷ· ὁ Μειδίας ἄκνει μὲν ἀνοίγειν τὰς πύλας, φοβούμενος δὲ, μὴ παρα-
 23 κρήμα συλληφθῆ, ἐκέλευσεν ἀνοίξαι. Ὁ δὲ ἐπεὶ εἰσηλθεν, ἔχων αὐτὸν Μειδίαν, ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· καὶ τὰς μὲν ἄλλας σφρατιώτας ἐκέλευσε θέσθαι περὶ τὰ τείχη τὰ ὄπλα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔφυε τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δὲ ἐτέθυτο, ἀνεῖπε, καὶ τὰς Μειδίᾳ δορυφόρους θέσθαι τὰ ὄπλα ἐπὶ τῷ σώματι τῷ ἑαυτῷ σφρατεύματος, ὡς μισθοφορήσοντας· Μειδία γὰρ ἐδὲν ἔτι δεινὸν
 24 εἶναι. Ὁ μὲντοι Μειδίας, ἀπορῶν, ὅ τι ποιήσει, εἶπεν· ἐγὼ μὲντοι νῦν ἄπειμι, ἔφη, ξενία σοι παρασκευάσων. ὁ δὲ, ἐ μὰ Δί', ἔφη, ἐπεὶ αἰσχρὸν, ἐμὲ τεθυκότα ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ μὴ ξενίζειν σέ. μένε ἔν παρ' ἡμῖν· ἐν ᾧ δὲ ἂν τὸ δεῖπνον παρασκευάζηται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια
 25 πρὸς ἀλλήλους διασκεψόμεθα καὶ ποιήσομεν. Ἐπεὶ δὲ ἕκαθ' ἐζόντο, ἡρώτα ὁ Δερκυλλίδας· Εἰπέ μοι, ὦ Μειδία,

§. 22. ἀτυχήσει. A. Junt. ἀτυχῆσειν. Polyænus ii. 6. Δερκυλλίδας ἠμοσε Μιδίᾳ τῷ τυράννῳ τῆς Σκίψιος ἐφ' ᾧ προελθόντα ταχὺ καὶ ὀμίλησαντα πάλιν εἰς τὴν πόλιν ἀφίνα· καὶ δὴ ὁ μὲν τυράννος προῆλθε. Δερκυλλίδας δὲ προσέταξεν ἀνοίξαι τὰς πύλας· εἰ δὲ μὴ, φονεύσει αὐτὸν ἠπειλήσεν. ἐπεὶ δὲ φοβηθεὶς ἀνέφην, ἀφίημί σε, ἔφη, νῦν εἰς τὴν πόλιν. τῦτο γὰρ ἄμοσα, καὶ γὰρ δὲ μετὰ τῆς ἐμῆς δυνάμεως εἰσερχομαι. Quæ plane digna sunt Sisyphi calliditate.

§. 23. ἔχων αὐτόν. Margo L. αὐτὸν et deinceps ἐκέλευε.

§. 24. ξενίζειν. Qui sacrificium Diis obtulerat, in partem victimæ amicos ad cœnam vocabat. Dercyllidas igitur, ἐπὶ ξενία Midiam vocare, suum esse, ait; ille vero ξένια, dona Dercyllidæ parare simulabat. Ita verbo ambiguo illufit homini Sisyphus.

ἀλλήλους. Post hoc addit καὶ L. et St.

ἔφη, ὁ πατήρ σε ἄρχοντα τῷ οἴκου κατέλιπε; μάλισσα,
 ἔφη. καὶ πόσαι σοι οἰκίαι ἦσαν; πόσαι ἢ χῶραι; πόσαι
 δὲ νομαί; ἀπογράφοντος δὲ αὐτῷ, οἱ παρόντες τῶν Σκη-
 ψίων εἶπον· ψεύδεται σε ἔτος, ὧ Δερκυλλίδα. ὑμεῖς δὲ 26
 γ', ἔφη, μὴ λίαν μικρολογεῖσθε. Ἐπειδὴ δὲ ἀπεγέ-
 γραπτο τὰ πατρῶα, εἶπέ μοι, ἔφη, Μανία δὲ τίνος ἦν; οἱ
 ἢ πάντες εἶπον, ὅτι Φαρναβάζου. ἐκ ἔν κ' τὰ ἐκείνης, ἔφη,
 Φαρναβάζου; μάλισσα, ἔφασαν. ἡμέτερα ἂν εἴη, ἔφη,
 ἐπεὶ κρατῶμεν πολέμιος γὰρ ἡμῖν Φαρνάβαζος. ἀλλ'
 ἠγείσθω τις, ἔφη, ὅπου κεῖται τὰ Μανίας καὶ τὰ Φαρνα-
 βάζου. Ἠγεμένων ἢ τῶ ἄλλων ἐπὶ τὴν Μανίας οἴκησιν, ἦν 27
 παρελήφει ὁ Μειδίας, ἠκολούθει καὶ κείνος. ἐπεὶ δὲ εἰσ-
 ἤλθεν, ἐκάλει ὁ Δερκυλλίδας τὰς ταμίας, Φράσας τοῖς
 ὑπηρεταῖς, λαβεῖν αὐτὰς,—προεῖπεν αὐτοῖς, ὡς, εἴ τι
 κλέπτοντες ἀλώσονται τῶν Μανίας, παραχρῆμα ἀποσφα-
 γήσονται. οἱ δ' ἐδέκνυσαν. ὁ δ' ἐπεὶ εἶδε πάντα, κατ-
 ἐκλείσεν αὐτὰ, κ' κατεσημήνατο, κ' φύλακας κατέστησεν.
 Ἐξίαν δὲ, οὓς εὔρεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῶν ταξιαρχῶν καὶ 28
 λοχαγῶν, εἶπεν αὐτοῖς· μισθὸς μὲν ὑμῖν, ὧ ἄνδρες, ἐξέρ-
 γασαι τῆ στρατιᾶ, ἐγγὺς ἐνιαυτῷ, ὀκτακισχιλίοις ἀνδράσιν·
 ἦν δὲ τι προσεργασάμεθα, καὶ ταῦτα προσέσαμ. ταῦτα
 δ' εἶπε, γιγνώσκων, ὅτι ἀκέρσαντες πολὺ ἔτι εὐτακτότεροι
 καὶ θεραπευτικώτεροι ἔσονται. ἐρομένου δὲ τῷ Μειδίᾳ,
 ἐμὲ [δὲ] ποῦ χρὴ οἰκεῖν, ὧ Δερκυλλίδα; ἀπεκρίνατο,

§. 25. πόσαι—χῶραι. Margo Leonclav. πόσαι χῶροι. Fr. Portus emendabat κῶμαι.

§. 26. μικρολογεῖσθε. Castal. μακρολογ.

ἡμέτερα ἂν εἴη. Steph. inferit ἔν, ut fit ἡμέτερα ἔν ἂν εἴη.

§. 27. εἰσῆλθεν, ἐκάλει. A. I. Br. Cast. alio ordine ὁ Δερκυλλίδας ἐκάλει. Φράσας. In Castal. antea inferitur καί. In L. et St. post additur δέ. Morus ante προεῖπεν addit καί. Cæte-

rum ταμίας h. l. villicos, dispensatores verti volebat Pierfon ad Moerin p. 372.

[Καὶ Φράσας τοῖς ὑπηρεταῖς, Castal. edit. Bene. Quomodo καὶ ante προεῖπον locum habere possit, non affe- quor. F. A. Wolfius.]

§. 28. ὑμῖν ἐξέργασαι. In Margine L. ἡμῖν ἐργασαι. Morus ante verba τῆ στρατιᾶ addebat καί. Mihi placeret ἡμῖν, nullo alio vocabulo addito.

ἐμὲ δέ. A. I. Br. Cast. omittunt δέ.

ἐνθαπερ καὶ δικαιοτάτον, ἐν τῇ πατρίδι τῇ σαυτῷ, Σκήψει,
καὶ ἐν τῇ πατρῷα οἰκίᾳ.

ΚΕΦ. Β.

Ο ΜΕΝ δὴ Δερκυλλίδας, ταῦτα διαπραξάμενος, καὶ
λαβὼν ἐν οὐκτὼ ἡμέραις ἐννέα πόλεις, ἐβλαύετο, ὅπως ἂν
μὴ, ἐν τῇ Φιλίᾳ χειμάζων, βαρὺς εἴη τοῖς ζυμμάχοις,
ὥσπερ Θίμβρων, μηδὲ αὖ Φαρνάβαζος καταφρονῶν τῇ
ἵππῳ κακχυγῇ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις. πέμπει ἔν τῳ
αὐτὸν, καὶ ἐρωτᾷ, πότερον εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν βέλε-
ται. ὁ μέντοι Φαρνάβαζος, νομίσας, τὴν Αἰολίδα ἐπιτε-
τειχίσθαι τῇ ἑαυτῷ οἰκίσει Φρυγία, σπονδὰς εἴλετο.

Ὡς δὲ ταῦτα ἐγένετο, ἐλθὼν ὁ Δερκυλλίδας ἐς τὴν
Βιθυνίδα Θράκην, ἐκεῖ διεχέμαζεν, ἔδεν τῷ Φαρναβάζου
πάνυ τι ἀχθομένῃ· πολλάκις γὰρ οἱ Βιθυνοὶ αὐτῷ ἐπο-
λέμην. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁ Δερκυλλίδας ἀσφαλῶς φέρων
καὶ ἄγων τὴν Βιθυνίδα, καὶ ἀφθονὰ ἔχων τὰ ἐπιτήδεια, διε-
τέλει· ἐπεὶ δὲ ἦλθον τότε αὐτῷ παρὰ τῷ Σεύθῃ πέραθεν
ζύμμαχοι, τῶν Ὀδρυσῶν ἵππεῖς τε ὡς διακόσιοι καὶ
πελτασταὶ ὡς τριακόσιοι, ἔτοι, στρατοπεδευσάμενοι καὶ
περισταρωσάμενοι ἀπὸ τῷ Ἑλληνικῷ ὡς εἴκοσι σάδια,
αἰτῶντες Φύλακας τῷ στρατοπέδου τὸν Δερκυλλίδα τῶν
ὀπλιτῶν, ἐξήεσαν ἐπὶ λείαν, καὶ πολλὰ ἐλάμβανον ἀν-

§. 1. ἐβλαύετο. Ita Cast. habet
prima pro ἐβλάετο.

ἐπιτειχίσθαι. Quia erat in pote-
state Dercyllidæ magna pars Æolidis,
poterat is inde fines ditionis Pharna-
bazi depopulari, velut ex ἐπιτειχίσμα-
τι seu castello.

σπονδὰς. Diodorus ἰστορικῶν αἰώνων
xiv. 38.

§. 2. τὰ μὲν ἄλλα. Alio tempore in-
terpretatur Morus. Recte: sed exem-
plum desidero simile.

[Τὰ ἄλλα vere ais esse τὸν ἄλλον
χρόνον (ut est iii. 4. 13. et alibi) h. e.

præterito tempore, antehac, alias, ἄλλο
τι. Modo exemplum desideras. Ita
sæpe desideramus, quæ aliis locis ne
notatu digna quidem videbantur.
Congruit fere τὸ παρελθόν, §. 7. quod
ipsum non nimis frequens est, pro
vulgato, τὸν παρελθόντα χρόνον, vi. 3.
17. F. A. Wolfius.]

τὰ ἐπιτήδεια. Articulum omisit A.
I. Br. Cast.

τότε αὐτῷ. Inane et inutile est
τότε. Forte aliud verbum in eo la-
tet.

φύλακας. A. I. Br. Cast. φύλακας.

δράποδά τε καὶ χρήματα. Ἦδη δὲ ὄντος τῷ στρατοπέδῳ³
αὐτοῖς μετ' πολλῶν αἰχμαλώτων, καταμαθόντες οἱ Βι-
θυνοὶ, ὅσοι τ' ἐξήεσαν, καὶ ὅσους κατέλιπον φύλακας Ἑλ-
ληνας, ξυλληγέστες παμπληθεῖς, πελτασὰ καὶ ἰππεῖς,
ἀμὲν ἡμέρᾳ προσπίπτουσι τοῖς ὀπλίταις, ὡς διακοσίους
ἔσιν. ἐπειδὴ δὲ ἐγγύς ἐγένοντο, οἱ μὲν ἔβαλλον, οἱ δὲ
ἠκόντιζον ἐς αὐτούς. οἱ δ', ἐπεὶ ἐτιτρώσκοντο μὲν καὶ
ἀπέθνησκον, ἐποίχον δ' ἐδὲν, καθειργμένοι ἐν τῷ σαυρώ-
ματι ὡς [ἐν] ἀνδρομήκει ὄντι, διασπᾶσαντες τὸ αὐτῶν
ὀχύρωμα, ἐφέροντο ἐς αὐτούς. οἱ δὲ, ἧ μὲν ἐκθέοιεν, ὑπ-⁴
εξεχώρην, καὶ ῥαδίως ἀπέφευγον πελτασὰ ὀπλίτας· ἐνθεν
δὲ καὶ ἐνθεν ἠκόντιζον, καὶ πολλὰς αὐτῶν ἐφ' ἐκάστη ἐκδρομῇ
κατέβαλλον. τέλος δὲ, ὥσπερ ἐν αὐλίῳ σηκαοθέντες,
κατηκοντιάθησαν. ἐσώθησαν μέντοι αὐτῶν ἀμφὶ τὴν πεν-
κεκαίδεκα ἐς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἔτοι, ἐπεὶ εὐθέως ἦσαν
τὸ πρᾶγμα, ἀποχωρήσαντες, καὶ ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες,
ἀμελησάντων τῶν Βιθυνῶν. Ταχὺ δὲ ταῦτα διαπρα-⁵
ξάμενοι οἱ Βιθυνοὶ, καὶ τὴν σκηνοφύλακας τῶν Ὀδρυσῶν
Θρακῶν ἀποκτείναντες, ἀπολαβόντες πάντα τὰ αἰχμά-
λατα, ἀπῆλθον ὥστε οἱ Ἕλληνες, ἐπεὶ ἦσαν, βοηθῶν-
τες, ἐδὲν ἄλλο εὖρον, ἢ νεκρὰς γυμνὰς ἐν τῷ στρατοπέδῳ.
ἐπεὶ μέντοι ἐπανῆλθον οἱ Ὀδρύσαι, θάψαντες τὴν ἐαυ-
τῶν, καὶ πολὺν οἶνον ἐκπιόντες ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἰπποδρομίαν
ποιήσαντες, ὁμῶς δὲ τὸ λοιπὸν τοῖς Ἕλλησι στρατοπεδευσά-
μενοι, ἦγον καὶ ἕκαιον τὴν Βιθυνίδα.

Ἄμα δὲ τῷ ἦρι πορευόμενος ὁ Δερκυλλίδας ἐκ τῶν Βι-⁶

§. 3. ὡς [ἐν]. Leoncl. delendum censuit ἐν, quod fecit Stephan. Brodæus emendabat vulgatam, legendo ἀνδρανίτιδι aut μανδρεύματι, quam conjecturam ille ex Bilibaldi versione duxit, monente Leoncl.

§. 4. ὑπεξεχώρην. Ita Steph. emendavit vulgatam ὑπεκχώρην. Mihi pla-

cet Leonclavii ὑπεχώρην.

καὶ ἐν τῇ μάχῃ. Morus interferuit καί. Contra Brodæus, L. et St. malebant ἀπεχώρησαν legere. Καὶ ἔτοι scil. ἐσώθησαν.

§. 6. πορευόμενος. Margo L. ἀποπορευόμενος.

- Ol. 95. $\frac{3}{4}$. Θυνῶν, ἀφικνεῖται ἐς Λάμψακον. Ἐνταῦθα δὲ ὄντος αὐτῷ, ἔρχονται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελευτῶν Ἄρακος τε καὶ Ναυάτης καὶ Ἀντιοθένης. ἔτοι δὲ ἦλθον ἐπισκεψόμενοι τά τε ἄλλα, ὅπως ἔχει τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Δερκυλλίδα ἐρῶντες, μένοντι ἄρχειν καὶ τὸν ἐπίοντα ἐνιαυτὸν ἐπισεῖλαι ἢ σφίσιν αὐτοῖς τὰς ἐφόρους, ἢ ζυγκαλέσαντας τὰς στρατιώτας εἰπεῖν, ὡς, ὧν μὲν πρόσθεν ἐποίησαν, μέμφοιντο αὐτοῖς, ὅτι δὲ νῦν ἔδδεν ἠδίκων, ἐπαινοῖεν· καὶ περὶ τῶν λοιπῶν χρόνος εἰπεῖν, ὅτι, ἦν μὲν ἀδικῶσιν, οὐκ ἐπιτρέψουσιν· ἦν ἢ δίκαια περὶ τὰς ζυμμάχους ποιῶσιν, ἐπαινεύονται αὐτὰς.
- 7 Ἐπεὶ μέντοι ζυγκαλέσαντες τὰς στρατιώτας ταῦτ' ἔλεγον, ὁ τῶν Κυρῆων προσηκῶς ἀπεκρίνατο· Ἄλλ', ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ἡμεῖς μὲν ἐσμὲν οἱ αὐτοὶ νῦν τε καὶ πῦρ-
8 σιν· ἄρχων δὲ ἄλλος μὲν νῦν, ἄλλος δὲ τὸ παρελθόν. τὸ ἐν αἴτιον τοῦ νῦν μὲν μὴ ἐξαμαρτάνειν, τότε δὲ, αὐτοὶ ἤδη ἱκανοὶ ἔσε γιγνώσκειν. Ξυσκηθέντων δὲ τῶν τε οἰκοθεν πρέσβων καὶ τοῦ Δερκυλλίδα, ἐπεμνήθη τις τῶν περὶ τὸν Ἄρακον, ὅτι καταλελοίποιεν πρέσβεις τῶν Χερρόνησιωτῶν ἐν Λακεδαίμονι. τῆς δὲ λέγειν ἔφασαν, ὡς νῦν μὲν οὐ δύναντο τὴν Χερρόνησον ἐργάζεσθαι· φέρεσθαι γὰρ καὶ ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν Θρακῶν· εἰ δὲ ἀποτεριχοθείη ἐκ θαλάττης ἐς θαλάτταν, καὶ σφίσιν ἂν γῆν πολλὴν καὶ ἀγαθὴν εἶναι ἐργάζεσθαι, καὶ ἄλλοις, ὅποσοι βέλονται Λακεδαιμονίαν· ὡς ἔφασαν, ἐκ ἂν θαυμάζειν, εἰ καὶ περιφθείη τις Λακεδαιμονίαν ἀπὸ τῆ πόλεως σὺν δυνάμει ταῦτα πράξων.
- 9 ὁ δὲ Δερκυλλίδα πρὸς μὲν ἐκείνους οὐκ εἶπεν, ἦν εἶχε γνώμην ταῦτ' ἀκέρσας, ἀλλ' ἐπεμψεν αὐτὰς ἀπ' Ἐφέσου

§. 7. προσηκῶς. Moro videtur esse ipse Xenophon, qui ex Persica expeditione reduxerat Græcos postremus dux.

§. 8. Χερρόνησιωτῶν. Margo L. et St. Χερρόνησιων. A. νῆσος fit. quidem νησιώτης, sed in compositis ea forma

est inusitata.

Θρακῶν. Male A. I. Br. Cast. Περσῶν. Vitium vidit Brodæus.

ἄλλοις ὅποσοι. Margo Leoncl. ὁπόσοις.

§. 9. εἶχε. Margo L. ἔχει et deinceps ἀλλ' ἀπίστευτον.

διὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἠδόμενος, ὅτι ἐμελλον ὄψεσθαι τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἐν εἰρήνῃ εὐδαιμονικῶς διαγέσας. Οἱ μὲν δὴ ἐπορεύοντο. ὁ δὲ Δερκυλλίδας, ἐπειδὴ ἔγνω μενετεόν ὄν, πάλιν πέμψας πρὸς τὸ Φαρνάβαζον, ἐπήρετο, πότερα βέλοιο σπονδὰς ἔχειν, καθάπερ διὰ τῶν χειμῶνος, ἢ πόλεμον. ἐλομένους δὲ τῶν Φαρναβάζου καὶ τότε σπονδὰς, ἔτω καταλιπὼν καὶ τὰς περὶ ἐκεῖνον πόλεις Φιλίας [ἐν εἰρήνῃ], διαβαίνει τὸν Ἑλλήσποντον σὺν τῷ στρατεύματι εἰς τὴν Εὐρώπην· καὶ διὰ Φιλίας τῆς Θρακῆς πορευθεὶς, καὶ ξενιοθεὶς ὑπὸ Σεύθου, ἀφικνεῖται εἰς Χερρόνησον. Ἦν 10 καταμαθῶν πόλεις μὲν ἕνδεκα ἢ δώδεκα ἔχουσαν, χώραν δὲ παμφορωτάτην καὶ ἀρίστην ἔσσαν, κεκακωμένην δὲ, ὥσπερ ἐλέγετο, ὑπὸ τῶν Θρακῶν, ἐπεὶ μετρῶν εὔρε τοῦ Ἰαθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια, οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλὰ θυσάμενος ἐτείχιζε, κατὰ μέρη διελὼν τοῖς στρατιώταις τὸ χωρίον· καὶ ἄλλα αὐτοῖς ὑποχόμενος δώσειν τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσασιν, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἕκαστοι εἶεν ἀξιοί, ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος, ἀρχάμενος ἀπὸ ἡρινῶ χρόνου, πρὸ ὀπώρας. καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τείχους ἕνδεκα μὲν πόλεις, πολλὰς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ καὶ ἀγαθὴν γῆν σπόριμον, πολλὴν δὲ πεφυτευμένην, παμπληθεῖς δὲ καὶ παγκάλας νομᾶς

τὰς περὶ ἐκεῖνον πόλεις. Vicinas ditioni Pharnabazi urbes interpretatur Morus; sed insolens de urbibus dici τὰς περὶ Φαρνάβαζον, ut de hominibus. Malim igitur τὰς περὶ ἐκεῖνα scil. χωρία, quem modum loquendi infra bis reperies.

Φιλίας ἐν εἰρήνῃ. Morus verba ἐν εἰρήνῃ suspecta habuit et inclusit. Ego vero contra verbum Φιλίας expungere mallet.

§. 10. δώδεκα. Numerum hunc cur addiderit, ignoro, deinceps enim muris longis undecim inclusas, ait, fuisse.

ἀρίστην. Castal. ἄριστον.
μετρῶν εὔρε. Chersonesi a longis muris longitudinem 126. millia pas-

suam tradit Plinius iv. 11. latitudinem parem cum Isthmo Corinthiaco, id est, quinque millium passuum, quæ paulo plus quam 37. stadia efficiunt.

παγκάλας. A. I. Br. Castal. παγκάλας, quod præferam. Cæterum jam olim Pericles apud Plutarchum c. 19. duxit mille colonos in has urbes, καὶ τὸν αὐχίνα διαζώσας ἐρύμασι καὶ προβλήμασιν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν ἀπετείχισε τὰς καταδρομὰς τῶν Θρακῶν περιεχυμένων τῇ Χερρόνησῳ. Plinius Macron Teichos memorat dictum, qua a Propontide ad Melanem finem inter duo maria porrectus murus procurrentem exclusit Chersonesum iv. 11. et Mela ii. 2. Fines

11 παντοδαποῖς κτήνεσι. Ταῦτα δὲ πρᾶξας, διέβαινε πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ἐπισκοπῶν δὲ τὰς πόλεις, εὔρα τὰ μὲν ἄλλα καλῶς ἐχέσας, Χίων δὲ Φυγάδας εὔρεν Ἀταρνέα ἔχοντας, χωρίον ἰσχυρὸν, καὶ ἐκ τέττα ὀρμωμένους φέροντας ἢ ἄγοντας τὴν Ἰωνίαν, καὶ ζῶντας ἐκ τέττα. πυθόμενος δὲ, ὅτι πολὺς σῆτος ἐνῆν αὐτοῖς, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει· καὶ ἐν ὀκτῶ μηνὶ παρασησάμενος αὐτὰς, κατασήσας ἐν αὐτῶ Δράκοντα Πελληνέα ἐπιμελητὴν, ἢ κατασκευάσας ἐν τῷ χωρίῳ ἐκπλεω πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἵνα εἴη αὐτῶ καταγωγὴ, ὁπότε ἀφικνοῖτο, ἀπῆλθεν εἰς Ἐφεσον, ἢ ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν.

Ol. 96. ¹²/₁.

Καὶ μέχρι τέττα τῶ χρόνος ἐν εἰρήνῃ διῆγον Τισσαφέρης

Cherronefi antiquos memorat Demosthenes de Haloneso p. 86. Isthmi hujus perfossionem tentavit deinde Philippus rex. Isthmum vocat Chersonesum Noster etiam Anabaf. ii. 6. 3. ubi Zeunius a vero plane aberravit. Portus Chersonesi Cælon et Panormum memorat Plinius cum Mela iii. 2.

§. 11. Ἀταρνέα. Diodorus xiii. 65. postquam Cratesippidas Chios exfules reducerat, hi contra exfilii sui auctores ejiciunt fere 600. ἔτοι δὲ, τῆς ἀντιπέρας ἡπείρου χωρίον Ἀταρνέα καλούμενον κατελάβοντο, σφόδρα τῆ φύσει καθεσπικὸς ἰσχυρὸν καὶ τὸ λοιπὸν ἐκ τέττα τὰς ἀφορμὰς ἔχοντες ἐπολέμουν τοῖς τὸ Χίον ἔχουσι. Hæc ille sub Olymp. 92. 4. ibique hujus loci non meminerat Wesseling. Dercyllidæ autem imperium fecundum refert Diodorus ad Olymp. 95. 3. Anni igitur decem intercesserint. Cratesippides constituisse videtur hæc tum, cum navium imperium in insula Chio adiret, referente Nostro i. c. 1. §. 32. quod factum ex rationibus Dodwelli Olympiad. 93 ⁴/₁. Dercyllidas vero Atarneum expugnavit Olymp. 95 ³/₄. Sed tamen ex Isocrate de Pace p. 348. tempus paulo accuratius definire licebit. Ille enim de Lacedæmoniiis post victoriam Lyfandri hæc refert :

οὐκ ἔφθασαν τὴν ἀρχὴν κατασχόντας, ἢ Θεβαίους μὲν εὐθὺς ἐπεβάλυσαν, Χίων δὲ τοὺς πρώτους μὲν τῶν πολιτῶν ἐφυγάδισαν, τὰς δὲ τριήρεις ἐκ τῶν νεωρίων ἐξιλυκύναντες ἀπάσας ἔλοντο λαβόντες. Igitur credere licet, Chios, Alcibiadem rem bene gerente, Atheniensibus accessisse; post Lyfandri autem victoriam studiosos Atheniensium iterum ejectionis urbe Atarneum occupasse. Cæterum de Atarneo commode monet Pausanias iv. p. 370. τὸ δὲ χωρίον ἐστὶν ὁ Ἀταρνέως, ὁ Χίων μισθὸς, ὃν παρὰ τοῦ Μήδε λαμβάνουσι ἄνδρα ἐκδόντες ἐκείτην Πακτύνην τὸν Λυδόν. Chiorum non leve momentum fuisse ad bella inclinanda ad alterutram partem, monet Isocrates Panegyrici c. 38. ἐν γὰρ τοιούτοις καιροῖς πολλαῖς μικραῖς δυνάμεισι μεγάλας βροχὰς ἐποίησαν· ἐπεὶ καὶ περὶ Χίων ἔχοιμ' ἐν ταῦτον τὸν λόγον εἰπεῖν, ὡς ὁπότεροις ἐκείνοι προσδέσθαι βεληθεῖεν ἔτοι κατὰ θάλατταν κρείττους ἦσαν. Cæterum simili in casu Mitylenæi exfules oppositum insulæ Lesbo Antandrum occuparunt, atque inde Mitylenæos vexarunt, narrante Diodoro xii. 72.

περιστρατοπεδευσάμενος. Castal. cum A. Junt. ἐπιστρατοπεδευσάμενος.

Δράκοντα. Isocrates Panegy. 40. Δράκων δὲ Ἀταρνέα καταλαβὼν καὶ τρισχιλίους πελτασὰς συλλέξας τὸ Μύσιον πεδίον ἀνέστατον ἐποίησε.

τε καὶ Δερκυλλίδας, καὶ οἱ ταύτη Ἕλληνες καὶ οἱ Βάρβαροι. Ἐπεὶ δὲ ἀφικνέμενοι πρέσβεις ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἐδίδασκον, ὅτι εἴη ἐπὶ Τισσαφέρνη, εἰ βέλοϊτο, ἀφιέναι αὐτονόμους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· εἰ οὖν κακῶς πάσχει Καρία, ἐνθαπερ ὁ Τισσαφέρους οἶκος, ἕτως ἂν ἔφασαν τάχιςα νομίζειν αὐτὸν συγχωρήσειν αὐτονόμους σφᾶς ἀφιέναι· ἀκέσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἔπεμψαν πρὸς Δερκυλλίδα, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν διαβαίνειν σὺν τῷ στρατεύματι ἐπὶ Καρίαν, καὶ Φάρακα τὸ ναύαρχον σὺν ταῖς ναυσὶ παραπλεῖν. Οἱ μὲν δὴ ταῦτ' 13 ἐποίουν. ἐτύγχανε δὲ κατὰ τῆτον τὸν χρόνον καὶ Φαρνάβαζος πρὸς Τισσαφέρνην ἀφικνόμενος, ἅμα μὲν ὅτι στρατηγὸς τῶν πάντων ἀπεδέδεικτο Τισσαφέρνης, ἅμα δὲ διαμαρτυρόμενος, ὅτι ἔτοιμος εἴη κοινῇ πολεμεῖν, καὶ ζυμμάχεσθαι, καὶ συνεκβάλλειν τὰς Ἑλλήνας ἐκ τῆς βασιλείας. (ἄλλως τε γὰρ ὑπεφθόνηι τῆς στρατηγίας τῷ Τισσαφέρνη, καὶ τῆς Αἰολίδος χαλεπῶς ἔφερον ἀπεσερημένους.) ὁ δὲ ἀκέων, πρῶτον μὲν τοίνυν, ἔφη, διάβηθι σὺν ἐμοὶ ἐπὶ Καρίαν, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ τέτων βελευσόμεθα. Ἐπεὶ δὲ 14 ἐκεῖ ἦσαν, ἔδοξεν αὐτοῖς, ἰκανὰς φυλακὰς ἐς τὰ ἐρύματα καταστήσαντας, διαβαίνειν πάλιν ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν. Ὡς δὲ ἤκασεν ὁ Δερκυλλίδας, ὅτι πάλιν πεπερακότες εἰσὶ τὸν Μαίανδρον, εἰπὼν τῷ Φάρακι, ὡς ὅτι ὀκνοίη, μὴ ὁ Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φαρνάβαζος ἐρήμην ἔσαν καταφέοντες Φέ-

§. 12. Ἑλληνίδων. Margo L. et St. Ἰωνίδων.

εἰ ἂν κακῶς πάσχει. Castal. edidit: εἰ δὲ μὴ, εἰ κακῶς πάσχει. Quoniam opponi sibi voluit Castal. voluntatem, εἰ βέλοϊτο, et necessitatem.

[εἰ ἂν κ. πάσχει leg. non πάσχει. Sequitur ἕτως ἂν νομίζειν etc. F. A. Wolfius.]

ἔπεμψαν πρὸς. Margō Leonclav. post Dercyllidæ nomen addit ἀγγελοῦ.

Φάρακα. Nominat Diodorus xiv. 79. et Athenæus xii. p. 53. ex Theopompo describit hominis ingenium. Alium Φαρακίδαυ habet Diodorus xiv. 63. item navarchum.

§. 13. τῆς στρατηγίας. Ita emendavit Leonclav. vulgatum τῆ στρατιᾶ. et recte sensum hunc expressit versio Pirkheimeri.

§. 14. ὡς ὅτι. Cast. ὅτι omisit, Leoncl. defendit.

- ρωσι καὶ ἄγωσι τὴν χώραν, διέβαινε καὶ αὐτός. πορευόμενοι δὲ καὶ οὗτοι ἔδεν τι συντεταγμένω τῷ στρατεύματι, ὡς προεληλυθότων τῶν Ἐφεσίων ἐς τὴν πολεμίαν, ἔξαιφνης
- 15 ὁρῶσιν ἐκ τοῦ ἀντιπέρας σκοπῆς ἐπὶ τῶν μνημάτων· καὶ ἀνταναβιβάσαντες ἐς τὰ παρ' ἑαυτοῖς μνημεῖα καὶ τύρσεις τινὰς, καθορῶσι παρατεταγμένους, ἧ αὐτοῖς ἦν ἡ ὁδὸς, Κάρας τε λευκάσπιδας, καὶ τὸ Περσικὸν, ὅσον ἐτύγχανε παρὸν, στρατεύμα, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν, ὅσον εἶχεν ἐκάτερος αὐτῶν, καὶ τὸ ἰππικὸν μάλα πολὺ, τὸ μὲν Τισσαφέρνους ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι, τὸ δὲ Φαρναβάζου ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ.
- 16 Ὡς δὲ ταῦτα ἤσθετο ὁ Δερκυλλίδας, τοῖς μὲν ταξιάρχοις καὶ τοῖς λοχαγοῖς εἶπε παρατάξασθαι τὴν ταχίστην ἐς ὀκτῶ, τὰς δὲ πελτασὰς ἐπὶ τὰ κράσπεδα ἐκατέρωθεν μὲν καθίστασθαι, καὶ τὰς ἰππέας, ὅσους γε δὴ καὶ οἴους
- 17 ἐτύγχανεν ἔχων· αὐτὸς δὲ ἐθύετο. Ὅσον μὲν δὴ ἦν ἐκ Πελοποννήσου στρατεύμα, ἡσυχίαν εἶχε, καὶ παρεσκευάζετο ὡς μαχόμενον· ὅσοι δὲ ἦσαν ἀπὸ Πριήνης τε καὶ Ἀχιλλείας, καὶ ἀπὸ νήσων, καὶ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, οἱ μὲν τινες καταλιπόντες ἐν τῷ σίτῳ τὰ ὅπλα ἀπεδίδρασκον, (καὶ γὰρ ἦν βαθυὺς ὁ σῖτος ἐν τῷ Μαιάνδρου πεδίῳ) ὅσοι δὲ καὶ
- 18 ἔμενον, δῆλοι ἦσαν ἔμενοντες. Τὸν μὲν οὖν Φαρναβάζον

πορευόμενοι δὲ καὶ ἔτοι. Pronomen ἔτοι Morus refert ad Dercyllidam cum suis copiis, et ἔ tanquam superfluum includit. Recte quidem ille refert hæc ad Dercyllidam, fed infolens est forma ἔτοι de Dercyllida, si vel copiarum mentionem illi adjungas, cum statim præcesserit: διέβαινε καὶ αὐτός. Igitur V. D. in Bibl. Cr. Amst. legendum putabat: πορευομένους δὲ αὐτῷ. At vero ita sequens ὁρῶσιν et ἀνταναβιβάσαντες cum reliqua oratione claudicat. Igitur puto, ἔτοι referri ad Dercyllidam et Pharacem; hic enim copias suas navibus advectas exposuisse et cum exercitu Dercyllidæ junxisse videtur.

οὐδέν τι. Castal. cum A. I. οὐδέν τοι.

τῶν Ἐφεσίων ἐς τὴν χώραν. Leoncl. probante Moro emendabat: ὡς προεληλυθότων τῶν πολεμίων ἐς τὴν Ἐφεσίαν. Quia scilicet hostes præcesserant, neque Dercyllidas, tunc in Caria versatus, (test. 12. 13. et Mæandrii campi mentio fit §. 17.) quem timeret, non habebat, agmine palanti incedebat. Palmerius contra emendabat Exercit. p. 67. ὡς προεληλυθότες τῶν πολεμίων ἐς τὴν Ἐφεσίαν. Vulgatam defendit Kœrppen.

σκοπῆς. Ita recte emendavit Palmerius vulgatum σκοπῶ. Brodæus malebat σκοπιῶς.

ἔξηγγέλλετο μάχεσθαι κελεύειν· ὁ μέντοι Τισσαφέρνης, τό τε Κύρειον σράτευμα καταλογιζόμενος, ὡς ἐπολέμησεν αὐτοῖς, καὶ τῷ πάντας νομίζων ὁμοίους εἶναι τὸς Ἕλληνας, οὐκ ἐβέλετο μάχεσθαι· ἀλλὰ πέμψας πρὸς Δερκυλλίδα, εἶπεν, ὅτι ἐς λόγους βέλοιο αὐτῷ ἀφικέσθαι. Καὶ ὁ Δερκυλλίδας, λαβὼν τὸς κρατίστους τὰ εἶδη τῶν περὶ αὐτὸν ἰππέων καὶ πεζῶν, προῆλθε πρὸς τὸς ἀγγέλους, καὶ εἶπεν· Ἀλλὰ παρεσκευασάμην μὲν ἔγωγε μάχεσθαι, ὡς ὁρᾶτε· ἐπεὶ μένοι ἐκεῖνος βέλεται ἐς λόγους ἀφικέσθαι, ἐδὲ ἐγὼ ἀντιλέγω. ἂν μέντοι ταῦτα δὲ ποιῶν, πῶς αὐτὰ [ὁμήρου] δοτέον ἢ ληπτόν. Δόξαντα ἢ ταῦτα 19 καὶ περανθέντα, τὰ μὲν στρατεύματα ἀπῆλθε, τὸ μὲν βαρβαρικὸν ἐς Τράλλεις τῆς Φρυγίας, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ἐς Λεύκοφρον, ἔνθα ἦν Ἀρτέμιδος ἱερὸν μάλα ἅγιον, καὶ λίμνη πλεον ἢ σαδῖς, ὑπόψαμμος, ἀένναος, ποτίμα καὶ θερμοῦ ὕδατος. Καὶ τότε μὲν ταῦτα ἐπράχθη. τῇ δὲ ὑπεραία ἐς τὸ ζυγκείμενον χωρίον ἦλθον, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πυθέσθαι ἀλλήλων, ἐπὶ τίσιν ἂν τὴν εἰρήνην ποιήσαιντο. ὁ μὲν δὲ Δερκυλλίδας εἶπεν, εἰ αὐτονόμους ἐὼν βασιλεὺς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· ὁ δὲ Τισσαφέρνης καὶ Φαρνάβαζος 20 εἶπον, ὅτι, εἰ ἐξέλθοι τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα ἐκ τῆς βασιλείας χώρας, καὶ οἱ Λακεδαιμονίων ἀρμολογῶν ἐκ τῶν πόλεων. Ταῦτα ἢ εἰπόντες ἀλλήλοις σπονδὰς ἐποιήσαντο,

§. 18. ἔξηγγέλλετο. Ald. ἐξηγγείλετο. Junt. Cast. ἐξηγγείλατο. Emendavit Brodæus.

πῶς αὐτὰ ὁμήρου. In A. I. Bryl. Cast. post πῶς αὐτὰ interpungitur, quasi sit ταῦτα πῶς ποιῶν. In St. L. additum est καί. Sed recte Morus ὁμήρου ut glossam inclusit.

§. 19. Φρυγίας. In confiniis Cariae et Lydiae fuerunt Tralles. Igitur in margine S. L. est Καρίας. Morus et Goldhagen malebant Λυδίας.

Λεύκοφρον. In Mæandrio campo fuit sita, ut infra docet iv. cap. 8. A-

pud Athenæum locus est Nicandri ex Georgicis xv. 9. ἐδ' αὐτῇ Λεύκοφρους ἀγασσομένοις ἐπιμειμῆς Ληθαίου Μάγνητος ἐφ' ὕδασι ἐν Θαλίεσσα. quem locum numo illustravit Buonarotti Osservazioni sopra alcuni medaglioni p. 86. De Diana Leucophryne vide Heynii mei Collection. Dissertat. Antiq. vol. i. p. 109.

§. 20. σπονδὰς ἐποιήσαντο. Ad hoc foedus, aut ad prius, supra §. 1. memoratum, pertinere puto, quæ narrat Ilocrates Panegyrico c. 41. καὶ τοῖς μὲν Κισθίην καταλαβῶσιν ἱκατὸν τά-

ἕως ἀπαγγελθεῖν τὰ λεχθέντα, Δερκυλλίδα μὲν ἐς Λακεδαίμονα, Τισσαφέρνει δὲ ἐπὶ βασιλέα.

- 21 Τῶτων δὲπρατομένων ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὑπὸ Δερκυλλίδα,
Ol. 94. ³/₄. Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, πάλαι ὀργιζόμενοι
τοῖς Ἠλείοις, καὶ ὅτι ἐποίησαντο ζυμμαχίαν πρὸς Ἀθη-
ναίους καὶ Ἀργείους καὶ Μαντινέας, καὶ ὅτι, δίκην Φά-
σκοντες καταδεδικάσθαι αὐτῶν, ἐκώλυον καὶ τοῦ ἰππικοῦ
ἢ τῆ γυμνικῆ ἀγῶνος· καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἤρκει, ἀλλὰ καὶ,
Λείχας παραδόντος Θεβαίοις τὸ ἄρμα, ἐπεὶ ἐκηρύττητο
νικῶντες, ὅτε εἰσῆλθε Λείχας σεφανάσων τὸν ἡνίοχον,
22 μασιγῆντες αὐτὸν, ἄνδρα γέροντα, ἐξήλασαν. τῶτων δὲ
ὑσερον, καὶ Ἄγιδος πεμφθέντος θύσαι τῷ Διὶ κατὰ μαν-
τείαν τινὰ, ἐκώλυον οἱ Ἠλεῖοι, μὴ προσεύχεσθαι νίκην
πολέμου, λέγοντες, ὡς καὶ τὸ ἀρχαῖον εἶη ἔτω νόμιμον,
μὴ χρηστηριάζεσθαι τῆς Ἑλληνικῆς ἐφ' Ἑλλήνων πολέμου·
23 ὥστε ἄθυτος ἀπῆλθεν. Ἐκ τῶτων ἔν πάντων ὀργιζο-
μένοις ἔδοξε τοῖς ἐφόροις καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ, σωφρονίσαι αὐ-

λαντα δίνεμαν. (Perfæ) ubi Cisthenem de urbe Æolidis interpretatur Wolf. Cæterum res gestas a §. 12. usque ad hoc fœdus breviter narravit Diodorus xiv. 39.

§. 21. συμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους. Cujus fœderis formulam habet Thucydides v. 46. 47.

δίκην. Religionem ludorum Olympicorum armis violarant Lacedæmonii; igitur Elei præfides ludorum multam duorum millium minarum iis dictarant, eosque sacrificiis et jure certaminum prohibuerant, dum solvissent multam. Thucyd. v. 49. 50.

ταῦτ' ἤρκει. In Castal. est ταῦτ' ἔκ ἤρκει. Locus est simillimus in Cyrop. viii. 8. 16. ἐκείνοις γὰρ πρῶτον μὲν τὰς εἰνάς οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποσφραγίσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλιῶν τῆς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν. Iterum ibidem §. 17. καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας ἀρκεῖ αὐτοῖς ἰσχυρῶς εἶναι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἀκροῦς ταῖς χερσὶ χειρὶδας δασείας καὶ δακτυλῆδρας ἔχουσιν. Ex quibus locis apparet ordi-

nari verba debere proprie sic: καὶ ἔκ ἤρκει ταῦτα μόνον.

παραδόντος. A. I. Br. Cast. παραδόντες, et post Λείχας Castal. pofuit asteriscum. Brodæus emendavit vitium vulgatæ. Pausanias vi. 2. καθήκεν ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Θεβαίων δήμου τὸ ἄρμα. Post victoriam Lichas non diutius simulavit Thebanorum effe currum, sed surrexit et aurigam coronavit. Unde res ad verbera venit. Thucydides v. 50. Nempe ipse etiam Lichas in culpa fuit. Nam ut est apud Herodotum viii. p. 644. ἐν τοῖσιν ἀγῶσιν οἱ προξενιστάμενοι ῥαπίζονται, monente Valckenario ad Herodotum l. c. De Licha vide ad Memorab. i. 2.

§. 22. Ἄγιδος. Diodorus xiv. 17. μάλιστ' ὅτι Πausaniam—διεκόλυσαν τῷ θεῷ θύσαι, καὶ διότι ταῖς Ὀλυμπίαις Λακεδαιμονίους οὐκ εἴασαν ἀγωνίσασθαι. Itaque exercitus ducem etiam Pausaniam nominat. Cum Xenophonte facit Pausanias iii. 8.

τέσ. πῆμψαντες ἔν πρέσβεις ἐς Ἥλιν, εἶπον, ὅτι τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαιμονίων δίκαιον δοκοίη εἶναι, ἀφίεναι αὐτὰς τὰς περιοικίδας πόλεις αὐτονόμους. Ἀποκριναμένων δὲ τῶν Ἠλείων, ὅτι οὐ ποιήσειαν ταῦτα· ἐπιληΐδας γὰρ ἔχουεν τὰς πόλεις· Φρξρὰν ἔφηναν οἱ ἔφοροι. ἄγων δὲ τὸ σράτευμα Ἄγεις ἐνέβαλε διὰ τῆ Ἀχαΐας ἐς τὴν Ἠλείαν κατὰ Λάρισσον. ἄρτι δὲ τῆ σρατεύματος ἐν τῇ πολεμίᾳ 24 ὄντος, καὶ κοπιόμενης τῆς χώρας, σεισμός ἐπιγίγνεται· ὁ δὲ Ἄγεις, θεῖον ἠγησάμενος, ἐξελθὼν πάλιν ἐκ τῆς χώρας, διαφῆκε τὸ σράτευμα. ἐκ δὲ τῆς οἱ Ἠλεῖοι πολὺ θρασύτεροι ἦσαν, καὶ διεπρεσβεύοντο πρὸς τὰς πόλεις, ὅσας δυσμενεῖς ἔσας τοῖς Λακεδαιμονίοις ἤδεσαν. Περιί-²⁵ Ol. 95. †.

§. 23. πρέσβεις. Diodorus δίκαια πρεσβευτὰς, Pausanias κήρυκα.

αὐτονόμους. Addit Diodorus: ἔπειτα τὰς δαπάνας τῆ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου κατὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐτοῖς μέρος ἀπήτην. Deinceps Cast. ἀποκρινομένων.

ἐπιληΐδας. Castal. ἐπὶ ληΐδας. Forte voluit ἐπεὶ ληΐδας. Forma ἐπιληΐς certe inusitata est.

ἔχουεν. Morus ἔχειν malebat; quæ quidem forma in tali casu solennis esse solet. Sed in oratoribus Atticis et ipso Xenophonte altera forma sæpe occurrit mihi.

Φρξρὰν ἔφηναν. Ex Xenophonte locutionem hanc repetiit Aristides rhetor. Ita intelligendum puto item quod est ap. Lyfiam contra Alcibiad. p. 563. ἀνακαλεῖν Πάμφιλον, ὅτι φαίνων ἵππον ἵππίας ἀπεσέρει τὴν πόλιν· quod Pamphilus hipparchus constitutus, cum militiam equestrem indixisset, Alcibiadem ex tribu sua exemisset. Hic enim, cum in tribu sua inter equites militare deberet, ad ὀπλίτας ἵπonte sua transiit. Frustra Interpretes h. l. tentant. Quod in Libro de Republ. Lacedæmon. xi. 2. et xiii. 1. est ἐπὶ σρατιάς, idem xiii. 1. et 11. est ἐπὶ φρξρᾶς· ubi inepte Zeunius in Indice interpretatur castra. Recte gallicus Interpres Anabates Eques de la Luzerne posuit à la guerre. Non esse militiæ Laconicæ proprium vocabulum, arguo ex loco de Magistro Equit. vi. 3. ubi de Attica militia si-

militer est ἐν ταῖς φρξρᾶς.

Λάρισσον. Recte ita Margo Leoncl. ex emendatione Fr. Porti pro vulgato Λάρισσαν. Lariffa nulla fuit Achaia, sed fluvius Lariffus, qui determinabat Achaiam et Eleam regionem; ad quem templum fuit Minervæ Λαρισσαίας, teste Pausania vii. p. 564. a Dyma diffitum stadiis 400. Plutarchus Philoçæm. c. 7. Achæorum pugnam contra Eleos et Ætoles memorat περὶ τὸν Λάρισσον ποταμόν. Miror hæc Morum omisisse.

§. 24. πολεμίᾳ. Progressum erat usque ad Olympiam et Alpheum, teste Pausania.

πρὸς τὰς. Margo Leonclav. εἰς τὰς.

§. 25. Περιίοντι. A. I. Br. Cast. περιόντι, quasi reliquo anni tempore iterum duxisset exercitum Agis contra Eleos. Diodorus expeditionis initium rejecit in Olympiadis 94. annum 3. et hiemem in causa fuisse innuit, quominus progredere uterius dux exercitus Pausanias. Hunc enim ille pro Agide nominat. Contra Dodwellus secundam expeditionem, anno disjungtam, in hunc Olympiadis annum, priorem in annum priorem confert. Verum quod sequitur §. 30. τὸ λοιπὸν θέρους καὶ τὸν ἐπιόντα χειμῶνα, significat, de novo anno sermonem esse; et manifesto ex h. l. Pausanias iii. 8. τῶν ἐφεξῆς ἔσται. Igitur primam expeditionem, utpote frustra suscep-

όντι δὲ τῷ ἐνιαυτῷ φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι φρερὰν ἐπὶ τὴν Ἥλιν, καὶ ξυνεστρατεύοντο τῷ Ἀγίδι, πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων, οἳ τε ἄλλοι ζύμμαχοι, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι. ἐμβαλόντος δὲ τῷ Ἀγίδος δι' Αὐλῶνος, εὐθὺς μὲν Λεπρεᾶται, ἀποσάντες τῶν Ἠλείων, προσεχώρησαν αὐτῷ· εὐθὺς δὲ Μακίσιοι, ἐχόμενοι δὲ Ἐπιταλιεῖς. διαβάλλοντι δὲ τὸν ποταμὸν προσεχώρην Λετρίνοι, καὶ Ἀμφίδολοι, καὶ Μαρ-
 26 γανεῖς. Ἐκ δὲ τῶν ἐλθόντων ἐς Ὀλυμπίαν, ἔθυσε τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ, κωλύειν δὲ ἐδεῖς ἐτι ἐπειράτο. Φύσας δὲ, πρὸς τὸ ἄστυ ἐπορεύετο, κόπλων καὶ κάων τὴν χώραν, καὶ ὑπέροπλα μὲν κτήνη, ὑπέροπλα δὲ ἀνδράποδα ἠλίσκετο ἐκ τῆς χώρας· ὥστε ἀκόντες καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἀχαιῶν ἐκόντες ἦσαν ξυστρατευσόμενοι, καὶ μετεῖχον τῆς ἀρπαγῆς. καὶ ἐγένετο αὕτη ἡ στρατεία ὡσπερ
 27 ἐπίσιτισμός τῃ Πελοποννήσῳ. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν, τὰ μὲν προάσεια καὶ τὰ γυμνάσια, καλὰ ὄντα, ἐλυμάνετο· τὴν δὲ πόλιν (ἀτείχιστος γὰρ ἦν) ἐνόμισαν

ptam, omisit Diodorus, et recte monuit Dodwell.

[Varietatem lectionis περιόντι spernere non licebit, si vera est scriptura loci Thucydidei i. 30. μέχρις ἢ Κορινθιοὶ περιόντι τῷ Δέρι πέρφαντες ναῦς καὶ στρατιὰν ἐστρατοπεδεύοντο. Ex Addendis.]

Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων. Hos excipit etiam Diodorus.

Αὐλῶνος. Pausanias Messeniæ. c. 36. ἐν δὲ Αὐλῶνι καλεσμένη ναὸς Ἀσκληπιῶ καὶ ἄγαλμα ἐστὶν Αὐλῶνι. κατὰ τῆτο ἰ ποταμὸς ἡ Νέδα μεταξὺ τῆς τε Μεσσηνίας ἢ καὶ τῆς Ἠλείας διέξεισιν. Fuit igitur urbs in confiniis Messeniæ et Eleæ regionis sita et maritima. Idem cap. 20. ait fluvium Nedam in Lycæo Arcadiæ ortum, καὶ ἐπιστρέψας αὐθὺς ἐς τὴν Μεσσηνίαν ὀρίζει τὰ ἐπὶ θαλάσῃ Μεσσηνίῳ καὶ Ἠλείῳ τὴν γῆν. Diodorus l. c. κατ' ἔφοδον τῆς Ἀρκადίας ἐμβαλὼν ἐς τὴν Ἥλιν. et primum tum castellum captum fuisse Lafionem ait.

Λεπρεᾶται. Elei et Arcades sibi

utrique vindicabant Lepreatas. Hinc Λεπρεῖα τῆς Ἠλείων Pausanias vi. p. 457. In Triphylia Elea sitos memorat idem p. 223. 317. 385. 437. et 488. Male Edd. A. I. Br. Cast. Λαιπρεῖαται.

[Aristophanes in Avibus versu 149. τὸν Ἠλείῳ Λέπρειον dixit; ubi scholia monent, proprie dici Λέπρειον, variatque nominis causas affert Didymus, addens, τὸς ἐν πλησιοχώρους Λεπρεώτας αὐτὸς καλεῖν, nescio quo auctore, et quam vere. Leprei Historiam egregie enarravit Thucydides libro iii. Ex Addendis.]

Ἐπιταλιεῖς. Ita recte Fr. Portus emendavit vetustarum Edd. διὲ Πιταλιεῖς. Strabo τῆς Μακισίας χωρίον Ἐπιτάλιον habet, monente Moro.

Λετρίνοι. Ita recte Margo L. et St pro Λετρίνοι. Vide Pausaniam vi. 22. et infra ad §. 30. ubi etiam de Marganensibus est.

§. 26. ἐκ δὲ τῶν. Cast. cum Junt. omisit δὲ.

στρατεία. Ita recte Leon. pro στρατιά. §. 27. ἀτείχιστος. Longe aliter Dio-

αὐτὸν μὴ βέλεσθαι μάλλον, ἢ μὴ δύνασθαι ἐλεῖν. Δηξιμένης δὲ τῆς χώρας, καὶ ἔσης τῆς στρατιάς περὶ Κυλλήνην, βεβλόμενοι οἱ περὶ Ξενίαν τὸ λεγόμενον μεδίμνω ἀπομετρήσασθαι παρὰ τῷ πατρὸς ἀργύριον, — δι' αὐτῶν προσχωρήσασθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις — ἐκπεσόντες ἐξ οἰκίας Ξίφῃ ἔχοντες σφαγὰς ποιῆσι, καὶ ἄλλας τέ τινας ἀποκτείνουσι, καὶ ὅμοιον τινα Θρασυδαίῳ ἀποκτείναντες, τῷ τοῦ δήμου προσάτη, ἔοντο Θρασυδαῖον ἀπεκτονέειν. ὥστε ὁ μὲν δῆμος παντελῶς κατηθύμησε, καὶ ἡσυχίαν εἶχεν· οἱ δὲ 28 σφαγεῖς πάντ' ἔοντο πεπραγμένα εἶναι, καὶ οἱ ὁμογενῶμονες αὐτοῖς ἐξεφέροντο τὰ ὄπλα ἐς τὴν ἀγοράν. ὁ δὲ Θρασυδαῖος ἔτι καθεύδων ἐτύγχανεν, ἔπερ' ἐμεθύθη. ὡς δὲ ἤσθητο ὁ δῆμος, ὅτι οὐ τέθνηκεν ὁ Θρασυδαῖος, περιεπλήθη ἡ οἰκία ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὥσπερ ὑπὸ ἐσμῶν μελιτῶν

dorus xiv. 17. Ætolos, is adfuisse, ait, auxilio Eleis mille, quibus loca circa gymnasium tuenda tradiderant Elei. Quæ cum oppugnaret rex Lacedæmoniorum, subito erumpentes Elei cum Ætolis Lacedæmonios 30. occidunt; itaque soluta oppugnatione discessit et regionem vastavit, quamquam facram, rex. Cæterum Wesseling ad Diodorum verbum ἀτείχιστος h. l. vertere jubet: mala enim munita erat: quoniam infra dicitur τὸ τεῖχος περιελεῖν. Et Pausanias Eleos, ait, coactos fuisse καταρρίψαι τῷ ἄστυ τὸ τεῖχος. Verum Elei, ἀσουλῆς, concessa hucufque ab omnibus Græcis, fruebantur, et ipsi Elei dicuntur egisse ἐς τὸν βίον a Polybio iv. 74. usque dum, ortis inter eos diffidiis, et Arcades de Lafione et agro Pisate illud ἀσουλῆς jus taciti amiserint. Vitam multi per ternas generationes in agris degerant, nec unquam urbem Eliin viderant. Regio et ubertate et hominum pecudumque multitudine florebat. Igitur rex etiam Philippus ingentem prædam collegit facile, cum in agrum Eleum irrumperet, narrante, Polybio. Eodem ἀσουλῆς jure propter Apollinem Delus olim fruebatur, et emporium ibi frequentissimum erat ante Menopha-

nem, Mithridatis ducem. Hæc igitur similiter ἀτείχιστος erat, auctore Pausania iii. p. 269. Pausaniae auctoritas hac in re nulla est; is enim Xenophontem exscripsit, et τὸ τεῖχος male interpretatus esse videtur de muro urbis. Contra τὸ τεῖχος mihi videtur esse castellum, τὸ Τείχος appellatum, in aditu terræ Dymæorum situm, juxta Araxum, de quo sæpe Elei cum Dymæis contenderunt, tradente Polybio iv. 60. et 83.

τὸν λεγόμενον — τὸ παρά. Vulgatum τὸ λεγ. recte emendavit Kühn ad Pausaniam iii. 8. Articulum τὸ ante παρά inferuit Leoncl. Præterea ante δι' αὐτῶν interferendum πόλιν aut τοὺς Ἡλείους, recte monente Leonclav. De Xenia sic Pausanias: Ξενίας, ἀνὴρ Ἡλείος, Ἄγιδι τε ἰδίᾳ ξένος, καὶ Λακεδαιμονίων τοῦ κοῖνα πρόξενος, ἐπανέστη τῷ δήμῳ σὺν τοῖς τὰ χρήματα ἔχουσι.

Θρασυδαῖον. Pausanias: πρὶν τε ἀφίχθαι Ἄγιν καὶ τὸν στρατὸν σφιν ἀμύνοντα, Θρασύδρος, προεισηκώς τότε τῷ Ἡλείων δήμῳ, μάχῃ Ξενίαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κρατήσας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς πόλεως. Plutarchus in vita Lyfiæ p. 323. Θρασύλαιον Eleum nominat, a quo Lyfiæ fuerat mutuatus duo talenta.

29 ὁ ἡγεμών. ἐπειδὴ δὲ ἠγάετο ὁ Θρασυδαῖος, ἀναλαβὼν τὸν δῆμον, γενομένης μάχης ἐκράτησεν ὁ δῆμος. ἐξέπεσον δὲ πρὸς τὰς Λακεδαιμονίους οἱ ἐγχειρήσαντες ταῖς σφαγαῖς. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸς ὁ Ἄγεις ἀπὼν διέβη πάλιν τὸν Ἄλφειον, φρερὰς καταλιπὼν ἐν Ἐπιταλίῳ, πλησίον τῷ Ἄλφειῳ, καὶ Λύσιππον ἀρμολογῆν, καὶ τὰς ἐξ Ἡλίδος Φυγάδας, τὸ
30 μὲν στρατεύμα διήκεν, αὐτὸς δὲ οἴκαδε ἀπῆλθε. καὶ τὸ μὲν λοιπὸν θέρους καὶ τὸ ἐπιόντα χειμῶνα ὑπὸ τῷ Λυσίππῳ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐφέρετο καὶ ἠγάετο ἢ τῶν Ἡλείων χώρα.

Ol. 95. $\frac{1}{2}$. τῷ δὲ ἐπιόντος θέρους πέμψας Θρασυδαῖος εἰς Λακεδαίμονα ζυνεχώρησε, σφᾶς τε τὸ τεῖχος περιελθεῖν, καὶ Κυλλήνην καὶ τὰς Τριφυλίδας πόλεις ἀφείνα, Φρίξαν, καὶ Ἐπιτάλιον, καὶ Λεπρίναν, καὶ Ἀμφιδόλους, καὶ Μαργαναῖς· πρὸς δὲ ταύταις, καὶ Ἀκρωρίους, καὶ Λασιάωνα, τὸν ὑπὲρ Ἀρκάδων ἀντιλεγόμενον. Ἡπειον μέντοι, τὴν μεταξὺ πόλιν Ἡραίας καὶ Μακίσου, ἥξιεν οἱ Ἡλείοι ἔχειν· πρίασθαι γὰρ ἔφασαν τὴν χώραν ἀπασαν παρὰ τῶν τότε

§. 29. διέβη πάλιν. Castal. omisit πάλιν, et suspectum fuit etiam Leonclavio.

Λύσιππον. Pausanias Λυσίστρατον. ἀπῆλθε. Diodorus xiv. 17. ἥδη δὲ τῷ χειμῶνος συνεγγίζοντος κατὰ μὲν τὴν Ἡλίαν ἐτείχισε φρερὰ καὶ τὴν ἰκανὴν ἐν αὐτοῖς κατέλιπε δύναμιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ὑπολοιπῆς στρατῆος ἐν Δύμῳ παρεχέμασε.

§. 30. Κυλλήνην. Navale Eleorum. Diodorus xiv. 39. addit, Eleos etiam τὰς τριήρεις δύναι Λακεδαιμονίους. Paulo antea σφᾶς rescripti, iubente Leonclav. et Τριφυλίδας pro Τριφυλλίδας. A Triphyllo, Arcadis filio, distant Triphyliam, ait Polybius iv. 77. fitam inter Eleorum et Messeniorum regionem versus mare Libycum et in confiniis Arcadiæ versus hibernum occasum, urbes continere Samicum, Lepreon, Typaneas, Pyrgon, Æpion, Bolaca, Styllangium et Phrixam, easque non ita longo abhinc tempore Eleos sibi subiecisse, et simul Aliphean, Arcadiæ et Megalopoli attribu-

tam, acquisivisse, tyranno Lydiade Megalopolitano optionem illis dante. Xenophontis Ἡπειον, quam scripturam præfert Wesseling ad Diodorum xiv. 17. in Polybio est Αἰπίον, Ἐπειὸν et Αἰπίον. Polybius paulo post cum reliquis nominat Αἰπίον et Ἐπιτάλιον, ubi libri alii Ἐπειόν.

[Λεπρίναν. Cum supra f. 25. p. 136. vulgatum Λεπρίνοι correctum fuerit in Λεπρίνοι, debebat etiam h. l. restitui Λεπρίναν, etsi ex hoc nomine fieri debebat Λεπρινῶσι, non Λεπρίνοι. *Ex Addendis.*]

Ἀμφιδόλους. Strabo viii. p. 537. αἰνῶν Μαργαλαί τῆς Ἀμφιπόλειος, ubi Stephanus Byz. olim legit Μαργαλαί. Præterea Ἀμφιδολίας recte emendat Wesseling ad Diodorum ii. p. 63. Diodorus Μάργανα appellavit xv. 77.

ἀντιλεγόμενον. Controversia de Latione inter Eleos et Arcades recruduit sæpe. Vide infra vii. 4. et Polybium iv. 74. Recte igitur Leonclav. vulgatum λεγόμενον emendavit.

ἐχόντων τὴν πόλιν τριάκοντα ταλάντων, καὶ τὸ ἀργύριον δεδωκέναι. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, γνόντες, μηδὲν δικαιο-31
ότερον εἶναι, βία πριαμένους, ἢ βία ἀφελομένους, παρὰ τῶν ἡτιόνων λαμβάνειν, ἀφίεναι καὶ ταύτην ἠνάγκασαν· τῷ μέντοι προεσάναι τῷ Διὸς τῷ Ὀλυμπίου ἱερῷ, καίπερ οὐκ ἀρχαῖς Ἡλείοις ὄντος, οὐκ ἀπήλασαν αὐτῆς· νομίζοντες, τὰς ἀντιποικμένους χωρίτας εἶναι, καὶ ἔχειν ἰκανὸς προεσάναι. τῶν δὲ ζυγχωρηθέντων, εἰρήνη τε γίγνεται καὶ ζυμμαχία Ἡλείων πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἔτω μὲν δὴ ὁ Λακεδαιμονίων καὶ Ἡλείων πόλεμος ἔληξε.

Κ Ε Φ. Γ.

ΜΕΤΑ δὲ τῷτο Ἄγισ, ἀφικόμενος εἰς Δελφῶς, καὶ τὴν δεκάτην ἀποθύσας, πάλιν ἀπιὼν, ἔκαμεν ἐν Ἡραΐα, γέρον ἤδη ὢν, καὶ ἀπηνέχθη μὲν εἰς Λακεδαίμονα ἐτι ζῶν, ἐκεῖ δὲ ταχὺ ἐτελεύτησε· καὶ ἔτυχε σεμνοτέρας ἢ κατὰ ἄνθρωπον ταφῆς. ἐπεὶ ἦ, ὡς εἰώθεσαν, αἱ ἡμέραι παρῆλθον, καὶ ἔδει βασιλεῖα καθίστασθαι, ἀντέλεγον περὶ βασιλείας Λεωτυχίδης, υἱὸς Φάσκων Ἄγιδος εἶναι, Ἄγησίλαος δὲ ἀδελφός. Εἰπόντος δὲ τῷ Λεωτυχίδῃ· ἀλλ' ὁ δὲ

§. 31. προεσάναι. Præesse sacris Olympici Jovis et ludis.

καίπερ οὐκ ἀρχαῖς. Olympiade 50. duobus Eleis iudicibus præfidium ludorum permissum fuisse, ex Pausania v. 9. annotavit Morus.

ἀντιποικμένους. Sunt Pisatæ, qui sibi præfidium ludorum vindicare conabantur, et Arcades. Exemplum extat infra vii. 4. Testatur et Pausanias v. 4.

χωρίτας. At idem de Eleis diferte tradit Polybius, ut supra docui. Igitur forte de omnibus, Eleis, Pisatis et Arcadibus intelligendum vocabulum χωρίτας, ut Agis dicatur Eleis jus illud confirmasse, quod æmuli Pisatæ et Arcades non aptiores essent ad præfidium ludorum Olympicorum, quam Elei.

§. 1. Ἡραΐα. Ibi testibus advocatis Leotyichidem filium agnovit suum esse, ejusque rei testes, Arcades, deinde Lacedæmonem venerunt. Pausanias iii. 8. p. 224.

ἢ κατ' ἄνθρωπον. Scilicet ut reges omnes. Vide de Republ. Laced. xv. 9.

ὡς εἰώθεσαν. Ineptum hoc mihi videtur. Videtur certus dierum numerus a morte regis definitus fuisse, intra quem novus rex eligi et constitui debebat. Suspicio igitur legendum ὅσαι εἰώθεσαν ἡμέραι.

ἀντέλεγον. L. et St. ediderunt hoc pro vulgato ἀντέλεγεν. Idem ante ἀδελφὸς positum vulgo ἦν omiserunt. Præterea concinnitas orationis postulare mihi videtur, Λεωτυχίδης μὲν ut legamus.

νόμος, ὃ Ἀγησίλαε, οὐκ ἀδελφόν, ἀλλ' υἷον βασιλέως βασιλεύειν κελεύει· εἰ δὲ υἷος ἂν μὴ τυγχάνοι, ὁ ἀδελφὸς βασιλεύει· Ἐμὲ δ' ἂν δέοι, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος. Πῶς, ἐμῶ γε ὄντος; Ὅτι, ὄντινα καλεῖς πατέρα, οὐκ ἔφη σε εἶναι εἰ αὐτῷ. Ἀλλ' ἢ πολὺ κάλλιον ἐκείναι εἰδῶτα μήτηρ καὶ νῦν ἔτι Φησίην. Ἀλλ' ὁ Ποτειδᾶν ὡς μάλα σεῦ ψευδομένην κατεμάνησεν, ἐκ τῷ Θαλάμῳ ἐξέλασας σεισμῶ ἐς τὸ φανερὸν τὸν σὸν πατέρα. συμμαρτυρεῖ ταῦτ' αὐτῷ καὶ ὁ ἀληθέστατος λεγόμενος χρόνος εἶναι· ἀφ' ἧ γὰρ τοι ἔφυγε, καὶ οὐκ ἐφάνη ἐν τῷ Θαλάμῳ, δεκάτῳ μηνὶ ἐγένου.

3 Οἱ μὲν τοιαῦτ' ἔλεγον. Διοπέθης δ', μάλα χρησμολόγος ἀνὴρ, Λεωτυχίδῃ ζυναγορεύων εἶπεν, ὡς καὶ Ἀπόλλωνος

§. 2. ἂν μὴ τυγχάνοι. In A. I. Br. Castal. ἂν omittitur. Sequentia viri docti varie tentarunt. Fr. Portus emendabat: τυγχάνοι ἢ βασιλεύει, ἢ ὁ ἀδελφός.—Ἐμὲ δ' ἂν δέοι. Castalio edidit omiffis verbis καὶ ἢ reliqua: τυγχάνοι, ὁ ἀδελφός βασιλεύει· ἐμὲ δ' ἂν δέοι. Leonclav. etiam ita plane emendabat, nisi quod postrema ἐμὲ δ' ἂν δέοι intacta relinquebat. Morus denique legebat: καὶ ὅς, βασιλεύειν δ' ἐμὲ δ' ἂν δέοι, ἔφη: et deinde verba ὁ Ἀγησίλαος post ἔφη delet. Equidem rationem Castal. fequor; Mori emendationem reprobat grammatica. Ita enim verba ὁ ἀδελφός non habent, unde necitantur. Præcesserat enim ὁ νόμος κελεύει βασιλεύειν ἐκ ἀδελφόν. ergo deberet sequi τὸν ἀδελφόν. Vulgata lectio hæc fuit: τυγχάνοι, ὁ ἀδελφός. Καὶ ἢ βασιλεύει, ἐμὲ δ' ἂν δέοι, ἔφη ὁ Ἀγησί.

ἀλλ' ὁ Ποτειδᾶν. Vulgatam hujus loci lectionem: ὁπότε δ' ἂν ὡς μάλα σε ψευδομένην κατεμάνησεν primus Leonclavius emendavit, infistens vestigiis loci Plutarchei in Agefil. c. 3. ubi ex h. l. refert: τὸν Ποτειδᾶνα καταμαρτυρεῖσθαι τοῦ Λεωτυχίδου τὴν νοθείαν, ἐκβαλόντα σεισμῶ τοῦ Θαλάμου τὸν Ἄγιον. Formam doricam Leonclavii emendationi addidit Valckenair in Diatrib. Euripid. 291. Morus etiam τῷ Θαλάμῳ legere malebat.

συμμαρτυρεῖ. In L. St. συνεμαρτυρεῖσι. Vulgatum συνεμαρτυρεῖ emen-

davit Morus.

ἔφυγε. A. ἔφυ σε. Junt. ἔφυσε. Castal. ἔφησε. Emendavit Leonclav. qui et ἐκ ante ἐφάνη in seqq. addidit.

δεκάτῳ μηνί. Plutarchus l. c. ἀπ' ἐκείναι δὲ πλέον ἢ δέκα μηνῶν διελεύσαντων γενέσθαι. Idem in Alcibiade c. 23. rem plane sic narrat. Agis rex cum exercitu aberat Lacedæmone; hujus uxorem Timæam in amore suum pellexit Alcibiades, ita, ut cum eo concumberet, et filium ex eo genitum in gynæceo ipsa Alcibiadem nominaret, foris autem Leotychides audiebat; Agis post reditum adulterium conjugis delatum sibi facile credidit: ἐπίστευσε δὲ τῷ χρόνῳ μάλα, ὅτι, σεισμῶ γενομένου, φησὶ δὲ ἐξέδραμε τῷ Θαλάμῳ παρὰ τῆς γυναικός. εἶτα δέκα μηνῶν ἐπέτι συνῆλθεν αὐτῇ, μεθ' ἧς γενόμενον τὸν Λεωτυχίδην ἀπέφθασεν ἐξ αὐτοῦ μὴ γεγονέναι. Ex quo loco apparet, h. l. τὸν σὸν πατέρα esse ex opinione Leotychidæ dictum; deinde, verba δεκάτῳ μηνί vix esse sana, sed addendum πλέον. Decem enim menses lunares a conceptione ad nativitatem numerabant veteres. Si igitur decimo mense, postquam cum uxore rem haberat Agis et ex thalamo fugerat, terribis motu terræ, natus fuisset filius, quomodo potuisset recte argumento, a temporis spatio petito, uti, ad convincendam adulterii uxorem?

χρησμός εἶη, Φυλάξασθαι τὴν χωλὴν βασιλείαν. Λύσανδρος δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ Ἀγησιλάου ἀντείπεν, ὡς οὐκ οἶοιτο, τὸν Θεὸν τῆτο κελεύειν Φυλάξασθαι, μὴ προσπλάσας τις χωλεύσῃ, ἀλλὰ μᾶλλον, μὴ ἔκ ἂν τῷ γένει βασιλεύσῃ. παντάπασιν γὰρ ἂν χωλὴν εἶναι τὴν βασιλείαν, ὁπότε μὴ ἀφ' Ἡρακλέους τῆς πόλεως ἡγοῖντο. Τοιαῦτα δὲ ἀκέσασα ἡ πόλις ἀμφοτέρων, Ἀγησίλαον⁴ εἶλοντο βασιλέα.

Οὕτω δ' ἐνιαυτὸν ὄντος ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀγησιλάου, θύοντος αὐτῷ τῶν τεταγμένων τινὰ θυσιαῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως, εἶπεν ὁ μάντις, ὅτι ἐπιβελὴν τινα τῶν δεινότητων φαίνοιεν οἱ Θεοί. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἔθυσεν, ἔτι δεινότερα ἔφη τὰ ἱερὰ φαίνεσθαι. τὸ τρίτον ἤδη θύοντος, εἶπεν· ὦ Ἀγησίλαε, ὥσπερ εἰ ἐν αὐτοῖς εἶημιεν τοῖς πολεμίοις, ἔτω σημαίνεται. ἐκ δὲ τῆς θύοντες καὶ τοῖς ἀποτροπαίοις καὶ τοῖς σωτήρσι, καὶ μόλις καλλιερήσαντες, ἐπαύσαντο. Ληγέσης δὲ τῆς θυσίας, ἐντὸς πένθ' ἡμερῶν καταγορεύει⁵ τις πρὸς τὴν ἐφόρον ἐπιβελὴν, καὶ τὸ ἀρχηγὸν τῷ πράγματι Κινάδωνα. ἔτος δ' ἦν καὶ τὸ εἶδος νεανίσκος (καλὸς), καὶ τὴν ψυχὴν εὐρωστος, οὐ μέντοι τῶν ὁμοίων. Ἐρομένων

§. 3. χρησμός. Oraculi verba posuit Plutarchus in Agefil. 3. Lyfandr. 21. et Pausanias iii. 8.

προσπλάσας. Plutarchus Agefil. προσπλάσας τὸν πόδα βασιλεύει. In Lyfandro: οὐ γὰρ ἂν προσπλάσας τις ἄρχη Λακεδαιμονίων.

τῆς πόλεως ἡγοῖντο. In Juntina est: ἡγοῖτο. Igitur Castal. edidit: τί τῆς πόλεως ἡγοῖτο. Voluit sine dubio τίς τῆς πόλεως ἡγοῖτο. Quæ lectio unice vera mihi videtur. In notis Mori expressum video (οἱ) ἀφ' Ἡρακλέους: nil tamen monitum de ea lectione. Plutarchus in Lyfandro: ἀλλὰ χωλὴν εἶναι τὴν βασιλείαν, εἰ νόθοι καὶ πακῶς γεγονότες βασιλεύουσιν Ἡρακλείδαις. In Agefil. εἰ μὴ γνήσιος ἂν μηδὲ Ἡρακλείδης τοῦτο τὴν χωλὴν εἶναι βασιλείαν. quæ Castalionis emendationem com-

probant. Justinus vi. 2. hæc habet: Ad postremum statuerunt, melius esse incesse regem, quam imperio regnum claudicare.

§. 4. ἔθυσεν. Morus emendabat ἔθυσεν. Idem deinde verba τὰ ἱερὰ veluti suspecta incluferat, nulla addita ratione suspicionis.

τρίτον ἤδη. L. et St. τρίτον δὲ ediderunt.

ἔτω σημαίνεται. Leonclav. et Steph. ἔτω μοι σημαίνεται.

§. 5. νεανίσκος (καλός). Vocabulum καλὸς addi debere ob concinnitatem, primus vidit Franc. Portus, quem fecutus est Leoncl.

ὁμοίων. Aristoteles Politic. v. p. 427. ed. Victorii: ἢ ὅταν ἀνδρώδης τις ἂν μὴ μετέχη τῶν τιμῶν, οἷον Κινάδων ὁ τὴν ἐπ' Ἀγησιλάου συστάσας ἐπίθυσιν ἐστὶ τοῦς

δὲ τῶν ἐφόρων, πῶς Φαίη τὴν πράξιν ἔσεσθαι, εἶπεν ὁ εἰσαγγείλας, ὅτι ὁ Κινάδων, ἀγαγὼν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἑξα-
τον τῆς ἀγορᾶς, ἀριθμῆσαι κελεύει, ὅποσοι εἶεν Σπαρ-
τιάται ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ἐγὼ, ἔφη, ἀριθμῆσας βασιλέα
τε, καὶ ἐφόρους, καὶ γέροντας, καὶ ἄλλους ὡς τετραράκοντα,
ἡρόμην· τί δὴ με τέτρες, ὦ Κινάδων, ἐκέλευσας ἀριθμῆ-
σαι; ὁ δὲ εἶπε· τέτρες, ἔφη, νόμιζέ σοι πολεμίους εἶναι,
τῶν δὲ ἄλλους πάντας ζυμμάχους. καὶ ὅσοι δὴ ἐν τοῖς
χωρίοις Σπαρτιατῶν τύχοιεν ὄντες, ἕνα μὲν πολέμιον τὸν

Σπαρτιάτας. Ipse Cinadon infra §. II. respondet: μηδενὸς ἦσαν εἶναι ἐν Λακεδαιμόνι. In republica Lacedæmoniorum fuerunt ὅμοιοι dicti, qui partium reipublicæ omnium erant participes. Xenophon de Republ. Laced. x. 7. τοῖς μὲν τὰ νόμιμα ἐκτελεῖσιν ὁμοίως ἅπασι τὴν πόλιν οἰκίαν ἐποίησε, καὶ ἔδεν ὑπελογίσασθαι ἕτε σωματῶν ἕτε χρημάτων ἀσθένειαν· εἰ δὲ τις ἀποδειλιάσειε τοῦ τὰ νόμιμα διαπονεῖσθαι, τῆτον ἐκεῖ ἀπέδειξε μήτε νομίζεσθαι ἔτι τῶν ὁμοίων εἶναι. Idem xiii. 1. συσκηῖσι δὲ βασιλεῖ καὶ ἄλλοι τρεῖς ἄνδρας τῶν ὁμοίων et §. 7. ὁ πρεσβύτατος τῶν περὶ δημοσίαν συντάττει· εἰσὶ δὲ ἕτοι, ὅσοι ἂν σύσκηνοι ᾖσι τῶν ὁμοίων, καὶ μάντις, καὶ ἰατροὶ καὶ αὐληταὶ etc. Eadem vox legitur vulgo in Cyropædia i. 5. 5. ἔδοσαν αὐτῶν διακοσίους τῶν ὁμοίων προσελίσθαι· τῶν δ' αὖ διακοσίων ἐκάστω τέτταρας ἄνδρας ἐκ τῶν ὁμοίων ἔδοσαν προσελίσθαι. Sed ibi recte Codex Bodlei. et Guelferbyt. cum versione Philelphi consentiens, habet: τέτταρας ἄνδρας ἑκάστω προσελίσθαι καὶ τέτρες ἐκ τῶν ὁμοίων. Igitur illic nulla est distinctio τῶν ὁμοίων et τῶν ὁμοίων. Anabaf. iv. 6. 14. de Lacedæmoniis est: ἡμᾶς ἀκῶ τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅσοι ἐστὶ τῶν ὁμοίων, εὐθὺς ἐκ παιδῶν κλέπτειν μελετᾶν. Ex quibus locis conficitur, esse ὁμοίους inter Lacedæmonios eosdem, qui apud Persas ὁμότμοι, qui scilicet publica educatione, disciplina et moribus usi, legibus et institutis civitatis parent, et ad munera honorisque omnes adspirare possunt. Palmerius ad hunc nostrum locum attulit locum Demosthenis contra Leptinem p. 489. de Lacedæmoniis: ἵππειδάν τις ὅς τὴν καλυμένην γειρσίαν ἐγ-

κριθῆ, παρασχῶν ἑαυτὸν οἷον χρῆ, δεσπότης ἐστὶ τῶν πολλῶν· ἐκεῖ γὰρ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς ἄθλον τῆς πολιτείας κυρίῳ γινέσθαι μετὰ τῶν ὁμοίων. Ad quem locum Palmerius putabat, ὁμοίους fuisse, ex quibus senatus fuerit constitutus. Recte quidem: at non solum senatores erant ὅμοιοι, sed quicumque se bonos cives præstiterant, eo quidem sensu, quem supra posui. Cinadon igitur non videtur usus fuisse disciplina Lacedæmonica nec legibus civitatis adeo satisfecisse, quamvis alias strenuus vir, ut ad honores omnes et quidem majores possit adspirare. Nimis brevis est ad Demosthenem nuperi Interpretis egregii annotatio.

κελεύει. Ita cum Steph. scripsi pro κελύει.

τετραράκοντα. Reges scilicet 2, ephors 5, Bidiacos 5, Senatores 28. Hunc numerum explicavit Valckenair ad Herodot. p. 463. atque ex eo repetiit Larcher in versione Herodoti vol. i. p. 295.

ζυμμάχους. In margine Steph. et in textu Leonclav. sequuntur hæc, nescio unde addita: πλέον ἢ τετρακισχιλίου ὄντας τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ. ἐπιδικυνοῦναι δ' αὐτὸν ἔφη ἐν ταῖς ὁδοῖς ἕνθα μὲν ἕνα, ἕνθα δὲ δύο πολεμίους ἀπαντῶντας, τοὺς δ' ἄλλους ἀπαντας ζυμμάχους.

[Πλέον ἢ τετρακισχιλίου—Respondent hæc illis, ὡς τετραράκοντα, et omnino tota adjectio Stephani dignissima est Xenophonte; eamque non dubito a Steph. in codice inventam esse. Librarium facile fallere poterat homœoteleuton. F. A. Wolfius.]

χωρίοις. Agris, prædiis. Et δεσπότης est herus, dominus fervorum.

δεσπότην, ζυμμάχους δὲ ἐν ἐκάστῳ πολλὰς. Ἐρωτῶν-
των δὲ τῶν ἐφόρων, πότες φαίη καὶ τὸς ζυνειδῶτας τὴν
πρᾶξιν εἶναι, λέγειν καὶ περὶ τῆς ἐφῆ αὐτὸν, ὡς σφίσι
μὲν τοῖς πρῶτατεύουσιν οὐ πάνυ πολλοὶ, ἀξιοπίστοι ἢ συνει-
δέειν· αὐτοὶ μὲντοι πᾶσιν ἔφασαν συνειδέναί καὶ εἰλωσι
καὶ νεοδαμῶδες, καὶ τοῖς ὑπομείοσι, καὶ τοῖς περιοίκοις·
ὅπως γὰρ ἐν τέτοις τις λόγος γένοιτο περὶ Σπαρτιατῶν,
εἰδέναι δύνασθαι κρύπτειν τὸ μὴ οὐχ ἠδέως ἀν καὶ ὠμῶν
εἰδέναι αὐτῶν. Πάλιν ἔν ἐρωτῶντων, ὅπλα δὲ πόθεν
ἔφασαν λήψεσθαι, τόνδ' εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν δῆπερ συντε-
ταγμένοι ἡμῶν αὐτοὶ (ἔφασάν γε) ὅπλα κεκτήμεθα· τῷ
δὲ ὄχλῳ, ἀγαγόντα εἰς τὸν σίδηρον, ἐπιδείξαι αὐτὸν, ἔφη,
πολλὰς μὲν μαχαίρας, πολλὰ δὲ ξίφη, πολλὰς δὲ ὀβελί-
σκους, πολλὰς ἢ πελέκεις καὶ ἀξίνας, καὶ πολλὰ δρέπανα.
λέγειν δὲ αὐτὸν ἔφη, ὅτι καὶ ταῦτα ὅπλα πάντα εἴη,
ὅποσοις ἄνθρωποι καὶ γῆν καὶ ξύλα καὶ λίθους ἐργάζονται,
καὶ τῶν ἄλλων δὲ τεχνῶν τὰς πλείους τὰ ὄργανα ὅπλα
ἔχειν ἀρκούντα, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἀόπλους. πάλιν οὖν
ἐρωτῶμενος, ἐν τίνι χρόνῳ ταῦτα μέλλει πράττεσθαι, εἶπεν,
ὅτι ἐπιδημεῖν οἱ παρηγγελμένον εἴη. Ἀκέσαντες ταῦτα 8

§. 6. συνειδέειν. A. I. Bryl. Cast.
συνειδοῖεν.

συνειδέναί. Bene notos habere ipfos
eorumque confilia helotes et reli-
quos.

ὑπομείοσι. Recte Morus cum Cra-
gio, opponi, ait, τοῖς ὁμοίοις, qui ab
honoribus excludebantur Spartani,
ut ipse Cinadon. Spartani igitur de-
teriore conditione sunt ὑπομειόνες.

περὶ. Omittunt A. I. Br. Castal. in
quibus deinceps est εἰδέναι.

εἰδέναι. Cf. ad Anabasin iv. 8. 14.

§. 7. πάλιν ἔν. Margo Leonclavii

πάλιν αὐ.

τῷ δ' ὄχλῳ. Quod ad multitudi-
nem attinet, interpretatur Morus. E-
quidem deesse aliquod verbum suspi-
cor.

[τῷ δ' ὄχλῳ. Vulgatam interpreta-

tionem hic dativus vix patitur. Nihil
tamen videtur deesse. Scilicet scriptor
perinde orditur, quasi subiecturus sit
κατεσκευασθαι (aut simile quid) πολ-
λὰς μὲν μαχαίρας etc. Paullo post in
verbis, ὅτι ἐπιδημεῖν οἱ παρηγγελμένον
εἴη, emendandi operam frustra sum-
ptam puto, vulgatumque teneo: im-
peratum sibi esse, ut ne peregre exiret,
sed maneret domi. Dicit ita, de tempore
nihil se certi habere, sed facinus patra-
tum iri propediem. Hoc bene intelligi
ex imperato illo poterat. F. A. Wolfius.]

τὸν σίδηρον. Forum feramentorum.
Recte hoc monuit Fr. Portus.

ἐπιδημεῖν. Temporis notam aliquam
requiri, est in aperto. Festum ali-
quem diem, πάνδημον ἑορτήν, ad exfe-
quenda hæc confilia lectum fuisse,

οἱ ἔφοροι, ἐσκεμμένα τε λέγειν ἠγήσαντο αὐτὸν, καὶ ἐξ-
 επλάγησαν· καὶ εἰδὲ τὴν μικρὰν καλαμμένην ἐκκλησίαν
 ξυλλέξαντες, ἀλλὰ ξυλληγόμενοι τῶν γερόντων ἄλλος
 ἄλλοθεν, ἐβλεύσαντο πέμψαι τὸν Κινάδωνα εἰς Αὐλῶνα
 σὺν ἄλλοις τῶν νεωτέρων, καὶ κελεύσαι ἢ κειν ἄγοντα τῶν
 Αὐλωνιτῶν τέ τινας, καὶ τῶν εἰλώτων τὲς ἐν τῇ σκυτάλῃ
 γεγραμμένους. ἀγαγεῖν δὲ ἐκέλευον καὶ τὴν γυναῖκα, ἢ
 καλλίστη μὲν ἐλέγετο αὐτόφει εἶναι, λυμαίνεσθαι δὲ ἑώκει
 τὲς ἀφικνεζόμενος Λακεδαιμονίων καὶ πρεσβυτέρους καὶ
 νεωτέρους. (ὑπηρετῆκει δὲ καὶ ἄλλ' ἤδη ὁ Κινάδων τοῖς
 ἐφόροις τοιαῦτα.) Καὶ τότε δὴ ἔδοσαν τὴν σκυτάλην αὐ-
 τῷ, ἐν ἣ γεγραμμένοι ἦσαν, οὓς εἶδει ξυλληφθῆναι. ἐρο-
 μένου δὲ, τίνας ἄγοι μεθ' αὐτῶ τῶν νέων, Ἴδι, εἶπον, καὶ
 τὸν πρεσβύτατον τῶν ἵππαγρετῶν κέλευε σοι ξυμπέμψαι
 εἴη ἢ ἐπίλῃ, οἱ ἂν τύχῳσι παρόντες. ἐμεμελήκει δὲ αὐτοῖς,
 ὅπως ὁ ἵππαγρέτης εἰδείη, οὓς ἂν δέοι πέμπειν, καὶ οἱ
 πεμπόμενοι εἰδέειν, ὅτι Κινάδωνα δέοι συλλαβεῖν. εἶπον δὲ

probabilis est opinio, credo. Igitur
 V. D. in Bibl. Crit. Amstel. ἐπιδημίων
 h. l. olim scriptum, idque nomen fu-
 isse festi diei alicuius suspicabatur.
 Mihi latere festi diei nomen videtur
 in verbis ἐπιδημίων οἱ, ex quibus forte
 effici poterit: ἐπὶ δημοσίοις, aut tem-
 poris nota excidit.

§. 8. μικρὰν ἐκκλησίαν. Morus di-
 ctam putat concionem Lacedæmoni-
 orum solorum, ubi focii non ade-
 rant. Xenophon enim ἐκκλήτης i. e.
 ἐκκλησίαν diligenter ubique a συμμά-
 χοις distinxit. Mihi videtur parva
 concio ea esse, in quam fenatores
 convocantur ab ephoris et regibus;
 magna contra, ubi populus universus
 ferebat suffragia. Scilicet, ubi de pœ-
 na capitali civis agebatur, populus
 universus iudicabat de crimine, ut
 videtur: sed in feditione simili, cum
 Sparta ab Epaminonda oppugnaretur,
 Agesilaus cum Ephoris auctores
 feditionis ἀκρίτες occidit, ἰδενὸς δίχα
 δίχης τεθαναωμένῳ πρότερον Σπαρτιατῶν,
 narrante Plutarcho in Agesilao c. 32.

Αὐλῶνα. Polyænus ii. 14. τῶν ἱππέ-
 ων τινὰς κρύφα προπέμφαντες εἰς Αὐλῶνα
 τῆς Λακωνικῆς, οὐ πρό πολλοῦ τὸν Κι-
 νάδωνα καλέσαντες μετὰ δύο στρατιωτῶν
 (ἂν Σπαρτιατῶν?) εἰς Αὐλῶνα ἐπέμψαν
 ὡς ἐπὶ πρᾶξιν ἀπόρητον. ὡς δ' ἀφίκοντο
 οἱ προπεμφθέντες ἱππεῖς συλλαβόντες
 αὐτὸν, ἐβεβλῶσαντες, μαθόντες τὲς κοι-
 νωνὰς τῆς ἵπαναστάσεως ἐπίσειλαν τοῖς
 ἔφοροις. οἱ δὲ μαθόντες τὲς μηνυθέντας
 ἄνευ παραχῆς ἀπέκτειναν, οὐ παρόντος
 τοῦ μεμνηκότος.

§. 9. μεθ' αὐτοῦ. Cast. μεθ' ἑαυ-
 τῶ.

ἵππαγρετῶν. Tres fuere Hippagretæ
 ephēbis præfesti, eosque vario cer-
 taminum genere exercentes, narrante
 Nostro de Republ. Laced. cap. 4. ubi
 edd. quædam ἵππαγρέται. male, ut
 discimus ex Eustathio ad Homerum
 Iliad. p. 619. ed. Basil. et Inscriptio-
 nibus Laconicis Fourmontianis, edi-
 tis in: *Memoires de l'Acad. des B. L.*
 t. xv. p. 397.

εἰδείη. A. I. Br. Cast. εἰδείη et de-
 inde εἰδέναι et εἶσι.

καὶ τῆτο τῷ Κινάδωνι, ὅτι πέμψοιεν τρεῖς ἀμάξαις, ἵνα
 μὴ πείξῃς ἄγωσι τῆς ληφθέντας, ἀφανίζοντες ὡς ἐδύ-
 ναντο μάλιτα, ὅτι ἐφ' ἓνα ἐκείνον ἔπεμπον. Ἐν δὲ τῇ 10
 πόλει οὐ ξυνελάμβανον αὐτὸν, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐκ ἠδουσαν,
 ὅποσον τὸ μέγεθος εἶη, καὶ ἀκῆσαι πρῶτον ἐβέλοντο τῷ Κι-
 νάδωνος, οἵτινες εἶεν οἱ ξυμπράττοντες, πρὶν αἰδοῦσθαι αὐ-
 τῆς, ὅτι μεμῆνυνται, ἵνα μὴ ἀποδρῶσιν. ἔμελλον δὲ οἱ
 συλλαβόντες αὐτὸν μὲν κατέχειν, τῆς δὲ ξυνειδότας, πυθό-
 μενοι αὐτῷ, γράφαντες ἀποπέμπειν τὴν ταχίστην τοῖς ἐφό-
 ροις. ἔτω δὲ ἔχον οἱ ἔφοροι πρὸς τὸ πρᾶγμα, ὡσεὶ καὶ
 μοῖραν ἰππέων ἔπεμψαν τοῖς ἐπ' Αὐλῶνος. Ἐπεὶ δὲ εἰ- 11
 λημμένῃ τῷ ἀνδρὸς ἦκεν ἰππεύς, φέρων τὰ ὀνόματα, ὧν ὁ
 Κινάδων ἀπέγραψε, παραχρῆμα τὸν τε μάντιν Τισαμενὸν
 καὶ τῆς ἐπικαιριωτάτης ξυνελάμβανον. ὡς δὲ ἀνήχησθαι ὁ
 Κινάδων, καὶ ἠλέγχετο, καὶ ὠμολόγει πάντα, καὶ τῆς
 ξυνειδότας ἔλεγε, τέλος αὐτὸν ἤροντο, τί καὶ βεβλόμενος
 ταῦτα πράττει. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, μηδενὸς ἠπῆων εἶναι ἐν
 Λακεδαίμονι. ἐκ τῆτος μέντοι ἤδη δεδεμένος καὶ τὰ χεῖρε
 καὶ τὸν τράχηλον ἐν κλοιῷ, μασιγῆμενος καὶ κεντέμενος,
 αὐτὸς τε καὶ οἱ μετ' αὐτῷ κατὰ τὴν πόλιν περιήγοντο. καὶ
 ἔτοι μὲν διτῆς δίκης ἔτυχον.

Κ Ε Φ. Δ.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα Ἡρώδας τις Συρακῆσιος, ἐν Φοινίκῃ

§. 10. τὸ πρᾶγμα. A. J. Br. Cast. articulum omittunt.

αὐτὸς ὅτι. A. J. Br. Castal. αὐτὰ, ὅτι.

ἀποπέμπειν. Editt. eadem ἀποπέμψειν.

μοῖραν. Leoncl. μόραν emendabat.

§. 11. εἰλημμένῃ. A. J. Br. Cast. εἰλομένῃ.

καὶ τοὺς ἐπικαιριωτάτους. Margo Leonclav. καὶ τῆς ἄλλης τῆς ἐπικαιρ.

περιήγοντο. Ald. Cast. περιγιγόντο.

Juntinus περιγιγόντο.

διτῆς. Recte mihi Brodæus δὴ τῆς emendasse videtur.

[καὶ ἔτοι μὲν δὴ τῆς δίκης, Brodæi conjecturam probanti Tibi facile affentior. Simpliciter narrandi hæc clausula est, quales non raro noster habet more Herodoti. In tali clausula folemnis est junctura, μὲν δὴ. Alterum διτῆς et impeditum est et alienum a loco. F. A. Wolfius.]

§. 1. Ἡρώδας. Forma dorica Ἡ-

ὧν μετὰ ναυκλήρων τινός, καὶ ἰδὼν τριήρεις Φοινίσσας, τὰς μὲν καταπλεῦσας ἄλλοθεν, τὰς δὲ καὶ αὐτῆ πεπληρωμένας, τὰς δὲ καὶ ἔτι κατασκευαζομένας, προσάκυσσας δὲ καὶ τῆτο, ὅτι καὶ τριακοσίας δέοι αὐτὰς γενέσθαι, ἐπίβας ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀναγόμενον πλοῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐξήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις, ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνης τὸν τρίτον παρασκευαζομένων· ὅποι δὲ, ἐδὲν ἔφη εἰ-
 2 δέναί. Ἀνεπὴρωμένων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ τοὺς ζυμμάχους ξυναγαγόντων, καὶ βουλευομένων, τί χρῆ ποιεῖν, Λύσανδρος, νομίζων καὶ τῷ ναυτικῷ πολὺ περιέσεσθαι τῆς Ἑλλήνας, καὶ τὸ περὶ λογίζομενος ὡς ἐσώθη τὸ μετὰ Κύρου ἀναβάν, πείθει τὸν Ἀγησιλάον ὑποσηναί, ἣν αὐτῷ δῶσι τριάκοντα μὲν Σπαρτιατῶν, εἰς διχιλίους δὲ τῶν νεοδαμωδῶν, εἰς ἑξακισχιλίους δὲ τὸ ζύνταγμα τῶν συμμάχων, στρατεύεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν. πρὸς δὲ τῆτω τῷ λογισμῷ, καὶ αὐτὸς ξυνεξελθεῖν, αὐτῷ ἐβέλετο, ὅπως τὰς δεκαρχίας τὰς καταστρέψας ὑπ' ἐκείνης ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐκπεπλωκυίας δὲ διὰ τῆς ἐφόρης, οἱ τὰς πατρίδας πολιτείας παρήγγειλαν, πάλιν καταστήσειε μετ' Ἀγησιλάου.
 3 Ἐπαγγελαμένου δὲ τῷ Ἀγησιλάῳ τὴν στρατείαν, διδάσιν τε οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅσαπερ ἤτησε, καὶ ἑξαμήνη σίτον. ἐπεὶ δὲ θυσάμενος καὶ ἄλλα, ὅσα ἔδει, καὶ τὰ διαβατήρια,

ῥώνδας forte fuit olim hoc in loco. Laconem Ἡρώνδαν nominat Plutarch. Apophthegm. p. 827.

ὅποι δέ. Scilicet Conon cum rege Persarum ab hoc inde tempore classem paravit contra Lacedæmonios, ut infra docebo ad iv. 3. §. 11.

§. 2. δῶσι τριάκοντα μὲν. Junt. Cast. δῶση. Deinde μὲν omittunt A. J. Br. Castal. Triginta viros in consilio regi addere solebant Lacedæmonii, quibus etiam exercitum sæpe reges mittebant. Plutarchus Agef. c. 6. Lyfandr. c. 23. Diodorus xiv. 79. appellat τὸ συνέδριον. Cf. Noster de Republ. Lacedæm. c. 13.

διχιλίους. Plutarch. Agefil. c. 6. eundem ponit numerum; in Xenophonis Agefilao male est: τρισχιλίους v. 1. 7.

ἑξακισχιλίους. Diodorus xiv. 79. ἔπος δ' ἑξακισχιλίους στρατιώτας ἐπιπέλας. παρήγγειλαν. De re ipsa vide Plutarchum in Lyf. c. 21. et in Agefil. l. c. Sed durum mihi hac in re et inutilitatum visum est verbum παραγγέλλειν.

§. 3. στρατείαν. Vulgatum στρατιάν emendavit Leoncl.

διαβατήρια. Cum finibus patriæ egrederetur rex, sacra offerebat primum Jovi Duci et Diis paredris; in

ἐξῆλθε, ταῖς μὲν πόλεσι διαπέμψας ἀγγέλους προεῖπεν, ὅσους τε δέοι ἐκασαχόθεν πέμπεσθαι, καὶ ὅπως παρῆναι· αὐτὸς δὲ ἐβελήθη ἔλθων θύσαι ἐν Αὐλίδι, ἐνθαπερ ὁ Ἄγαμέμνων, ὅτ' ἐς Τροίαν ἔπλει, ἐθύετο. Ὡς δ' ἐκεῖ⁴ ἐγένετο, πυθόμενοι οἱ Βοιωτάρχοι, ὅτι θύοι, πέμψαντες ἰππέας, τῷ τε λοιπῷ ἐκέλευον μὴ θύειν, καὶ, οἷς ἐνέτυχον ἱεροῖς τεθυμένοις, διεῖρναν ἀπὸ τῶ βωμῷ. ὁ δὲ, ἐπιμαρτυρόμενος τῶς θεῶς, καὶ ὀργιζόμενος, ἀναβὰς ἐπὶ τὴν τριῆρη, ἀπέπλει. ἀφικόμενος δ' ἐπὶ Γεραῖον, καὶ συλλέξας ἐκεῖ ὅσον ἠδύνατο τῷ στρατεύματι πλείστον, ἐς Ἐφεσον τὸν εὐχολὸν ἐποιεῖτο.

Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀφίκετο, πρῶτον μὲν Τισσαφέρνης⁵ πέμψας ἤρετο αὐτὸν, τίνος δεόμενος ἦκοι. ὁ δ' εἶπεν, ὅτι^{Ol. 96. 1/2.} αὐτονόμους καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις εἶναι, ὥσπερ καὶ τὰς ἐν τῇ παρ' ἡμῖν Ἑλλάδι. πρὸς ταῦτ' εἶπεν ὁ Τισσαφέρνης· εἰ τοίνυν θέλεις σπείσασθαι, ἕως ἂν ἐγὼ πρὸς βασιλέα πέμψω, οἶμαι ἂν σε ταῦτα διαπραξάμενον ἀποπλεῖν, εἰ βέλαιο. ἀλλὰ βελόιμην ἂν, ἔφη, εἰ μὴ οἰόιμην ὑπὸ σοῦ ἐξαπατάσθαι. ἀλλ' ἔξεςιν, ἔφη, σοι τῶτων πῖσιν λαβεῖν, ἢ μὴν, ἀδόλως σοῦ πράττοντος ταῦτα, ἡμᾶς μηδὲν τῆς σῆς ἀρχῆς ἀδικήσειν ἐν ταῖς σπονδαῖς. Ἐπὶ τῶτοις ῥηθεῖσι⁶ Τισσαφέρνης μὲν ᾤμοσε τοῖς πεμφθεῖσι πρὸς αὐτὸν Ἡριππίδα, καὶ Δερκυλλίδα, καὶ Μεγισλίω, ἢ μὴν πράξειν ἀδό-

ipfis finibus deinde Jovi et Minervæ, narrante Nostro de Republ. c. 13.

ὅπου παρῆναι. Ita sensu postulante, et suadente etiam V. D. in Bibl. Critica Amst. scripsi pro ὅσους. Eandem emendationem protulit Morus.

§. 4. ἰκίλιον. Margo Leonclav. εἶπον. Non adhibuerat Agesilaus sacerdotem eum, per quem sacra erant administranda, Bæotium scilicet. Plutarchus Agefil. c. 6.

ἐπιμαρτυρόμενος. Margo Leoncl. ἐπιμαρτυρούμενος.

Γεραῖον. Eubœæ promontorium.

Vulgatum Γεραῖον emendavit Leoncl. ἠδύνατο. Cast. ἰδύνατο.

§. 5. ἐκεῖσι. Diodorus xiv. 79. ἐκεῖ δὲ στρατολογήσας τετρακισχιλίους προήγαγε τὴν δύναμιν εἰς ὑπαίθρου ἕσαν πειζῶν μὴ μυρίων, ἰππίων δὲ τετρακοσίων.

ὅτι αὐτονόμους. Leoncl. ὅτι in τοῦ mutabat; contra Morus τοῦ addebat.

οἰόιμην. A. Junt. οἶσις. Rectum est in Bryl. Cast.

§. 6. Μεγισλίω. Nominis formam vix sanam puto et rectam. Μέγισλον Eleum habet Plutarchus Timol. 35.

λας τὴν εἰρήνην· ἐκεῖνοι δὲ ἀντόμοσαν ὑπὲρ Ἀγησιλάου Τισσαφέρνει, ἢ μὴν, ταῦτα πράττοντος αὐτῷ, ἐμπεδώσειν τὰς σπονδάς. ὁ μὲν δὴ Τισσαφέρνης, ἀΰμοσεν, εὐθύς ἐψεύσατο· ἀντὶ γὰρ τῷ εἰρήνην ἔχειν, σφάτευμα πολὺ παρὰ βασιλείως, πρὸς ᾧ εἶχε πρόσθεν, μετεπέμπετο. Ἀγησίλαος ᾗ, καίπερ αἰσθάνομενος ταῦτα, ὅμως ἐπέμενε ταῖς σπονδαῖς.

7 Ὡς δὲ ἡσυχίαν τε καὶ χολὴν ἄγων ὁ Ἀγησίλαος διέτριβεν ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ἅτε συντεταραγμένων ἐν ταῖς πόλεσι τῶν πολιτειῶν, καὶ ἔτε δημοκρατίας ἐτι ἔσσης, ὥσπερ ἐπὶ Ἀθηναίων, ἔτε δεκαρχίας, ὥσπερ ἐπὶ Λυσάνδρου, ἅτε γιγνώσκοντες πάντες τὸν Λύσανδρον, προσέκειντο αὐτῷ, ἀξιῶντες, διαπράττεσθαι αὐτὸν παρ' Ἀγησιλάου, ὧν ἐδέοντο· καὶ διὰ ταῦτα αἰεὶ παμπληθὴς ὄχλος θεραπεύων αὐτὸν ἠκολούθει. ὥστε ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἰδιώτης ἐφαίνετο, ὁ δὲ Λύσανδρος βασιλεύς. Ὅτι μὲν ἔνι ἔμεινε καὶ τὸν Ἀγησίλαον ταῦτα, ἐδήλωσεν ὕστερον· οἱ γομὴν ἄλλοι τριάκοντα ὑπὸ τῷ Φθόνῳ ἐκ ἐσίγων, ἀλλ' ἔλεγον πρὸς τὸν Ἀγησίλαον, ὡς παράνομα ποιοίη Λύσανδρος, τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διάγων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἤρξατο προσάγειν τινὰς τῷ Ἀγησιλάῳ ὁ Λύσανδρος, πάντας, οἷς γνοίη αὐτὸν συμπράττοντά τι, ἠτιωμένως ἀπέπεμπεν. ὡς δ' αἰεὶ τὰ ἐναντία, ὧν ἐβόλετο, ἀπέβαινε τῷ Λυσάνδρῳ, ἔγνω δὴ τὸ γιγνόμενον· καὶ ἔτε ἔπεσθαι ἑαυτῷ ἐτι εἷα ὄχλον, τοῖς τε συμπράτταί τι δεομένοις σαφῶς ἔλεγεν, ὅτι ἔλαττον ἔξοιεν, εἰ αὐτὸς παρείη.

Μεγαλαῖον in Arato 48. Potuit etiam dici Μεγάλλος.

ἐμπεδώσειν. ἄξιεν ἀδόλως σπονδὰς ὀρισάμενος τῆς πράξεως τρεῖς μῆνας Xenophon in Agesilao i. 10. et Polyænus ii. 1. 9.

παρὰ βασιλείως. In A. J. Br. Cast. deest παρὰ.

εἶχε πρόσθεν. In Agesilao πρόσθεν εἶχε. Ibidem est αἰσθάνομενος ἐπέμενε.

§. 7. ἄγων. Margo Leonclav. ἴχων.

Pro δὲ A. Junt. δῆ.

§. 8. ἔμεινε. Bryl. Cast. ἰλύπτε. Leonclav. ἐμηνία: quam conjecturam jam olim Æm. Portus rejecit. V. D. in Bibl. Crit. Amstelod. conjiciebat ἰκίνοι aut ὑπηνία.

[ἔμεινε καὶ τὸν Ἀγησίλαον ταῦτα. In marg. notavi mihi ἠνία. Conjectura Kœppenii fuerit. Est fane verbum aptius. ceteris et Xenophonteum. F. A. Wolfius.]

Βαρέως δὲ Φέρων τῇ ἀτιμίᾳ, προσελθὼν εἶπεν· ὦ Ἀγη-9
σίλαε, μείδῃ μὲν ἀεὶ ἄρα σύ γε τὸς Φίλους ἠπίσω; ναὶ
μὰ Δί', ἔφη, τὸς γε βυλομένους ἐμῶ μείζους Φάινεσθαι·
τὸς δὲ γε αὖξοντας εἰ μὴ ἐπιστάμην ἀντιτιμῶν, αἰχουνοί-
μην ἄν. καὶ ὁ Λύσανδρος ἔφη, ἴσως σὺ καὶ μᾶλλον εἰκότα
ποιεῖς, ἢ ἐγὼ ἐπραττον. τάδε ἔν μοι ἐκ τοῦ λοιποῦ χάρι-
σαι, ὅπως μὴτ' αἰχύνωμαι ἀδυνατῶν παρὰ σοὶ, μὴτ' ἐμ-
ποδῶν σοὶ ὦ· ἀπόπεμψόν ποί με. ὅπως γὰρ ἂν ὦ, πει-
ράσομαι ἐν καιρῷ σοὶ εἶναι. Εἰπόντος δὲ ταῦτα, ἔδοξε καὶ 10
τῷ Ἀγησιλάῳ ἔτι ποιῆσαι, καὶ πέμπει αὐτὸν ἐφ' Ἑλλησ-
ποντον. ἐκεῖ δὲ ὁ Λύσανδρος, αἰσθόμενος Σπιθριδάτην
τὸν Πέρσην ἐλατῆμένον τι ὑπὸ Φαρναβάζου, διαλέγεται
αὐτῷ, καὶ πείθει ἀποσῆναι, ἔχοντα τὸς τε παῖδας καὶ τὰ
περὶ αὐτὸν χρήματα, καὶ ἵππεῖς ὡς διακοσίους. καὶ τὰ
μὲν ἄλλα κατέλιπεν ἐν Κυζίκῳ, αὐτὸν δὲ καὶ τὸν υἱὸν ἀνα-
βιβασάμενος ἤκεν ἄγων πρὸς Ἀγησίλαον. ἰδὼν δὲ ὁ
Ἀγησίλαος ἦδη τε τῇ πράξει, καὶ εὐθέως ἀντεπυθάνετο
περὶ τῆς Φαρναβάζε χώρας τε καὶ ἀρχῆς.

Ἐπεὶ δὲ μέγα Φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ κατα- 11
βάντι στρατεύματι παρὰ βασιλέως προεῖπεν Ἀγησιλάῳ
πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι ἐκ τῆς Ἀσίας· οἱ μὲν ἄλλοι σύμ-

§. 9. ἠπίσω. Plutarch. Lyfandr. 23. ἢ καλῶς ἦδεις φίλους ἐλατῆν. In Agefil. c. 8. ἦδεις ἄρα σαφῶς φίλους ἐλατῆν.

εἰκότα ποιεῖς. Plutarch. Lyf. ἀλλ' ἴσως μὲν ὦ Ἀγησίλαε σοὶ λέλεσται μᾶλλον ἢ ἐμοὶ πίπρακται. In Agefil. ἀλλ' ἴσως ταῦτά σοι λέλεσται βέλτιον ἢ ἐμοὶ πίπρακται. Ex quibus locis manifestum esse puto vitium hujus loci, ubi legendum censeo εἰκότα λέγεις, hoc sensu: quæ tu dicis contra me, habent quidem veri aliquam similitudinem ex tua interpretatione, facta tamen mea a veritate suspitionis tuæ longissime remota videbis, si ea cum animo meo propius inspexeris.

τάδε ἔν. A. J. Br. Cast. τάδε νῦν. ὅπως μὴτ'. Margo Leonclav. ὅπως ἂν μὴτ'.

§. 10. ἐλατῆμένον τι. Plutarchus consequens posuit in Lyfandro c. 24. προσκεκοκῶτα.

περὶ αὐτόν. Vulgatum αὐτῶν emendavit Leonclav. Præterea Morus, mutato verborum ordine, malebat: τὰ χρήματα περὶ αὐτόν.

ἀντεπυθάνετο. Morus emendabat ἀνεπυθάνετο. Sed nec hoc sensum loci perficit, quem rectius expressit Plutarchus: ἀποσῆσας ἤγαγε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον. ἄλλα δὲ ἔδεν ἐχρήσατο αὐτῷ πρὸς τὸν πόλεμον. Deinceps Junt. et Cast. περὶ τῆς Φαρναβάζε.

μαχοι, ἢ Λακεδαιμονίων οἱ παρόντες, μάλα ἀχθεθέν-
 τες Φανεροὶ ἐγένοντο, νομίζοντες, ἐλάττω τὴν παρῶσαν
 δύναμιν εἶναι Ἀγησίλαω τῆς βασιλέως παρασκευῆς.
 Ἀγησίλαος δὲ μάλα Φαιδρῶ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι
 Τισσαφέρνει τὰς πρῆξις ἐκέλευσεν, ὡς πολλὴν χάριν
 αὐτῷ ἔχει, ὅτι ἐπιorkήσας αὐτὸς μὲν πολεμίας τὰς θεὰς
 ἐκτίσατο, τοῖς δὲ Ἕλλησι συμμαχίας ἐποίησεν. ἐκ δὲ
 τῆς εὐθὺς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγειλε συσκευάζε-
 σθαι ὡς ἐς στρατείαν· ταῖς δὲ πόλεσιν, ἐς αὖς ἀνάγκη ἦν
 ἀφικνεῖσθαι στρατευομένῳ ἐπὶ Καρίαν, προῖπεν, ἀγορὰν
 παρασκευάζειν. ἐπέσειλε δὲ καὶ Ἴωσι, καὶ Αἰολεῦσι, καὶ
 Ἕλλησποντίοις, πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν ἐς Ἐφεσον τοὺς συ-
 12 στρατευομένους. Ὁ δὲ Τισσαφέρνης, ἢ ὅτι ἵππικὸν οὐκ
 εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος, ἢ δὲ Καρία ἀφιππος ἦν, καὶ ὅτι
 ἠγείτο, αὐτὸν ὀργίζεσθαι αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην, τῷ ὄντι
 νομίσας, ἐπὶ τὸν αὐτῶ οἶκον εἰς Καρίαν αὐτὸν ὀρμήσειν, τὸ
 μὲν πεζὸν ἅπαν διέβιβασεν ἐκεῖσε, τὸ δὲ ἵππικὸν ἅπαν
 ἐς τὸ Μαιάνδρου περὶ ἡγε πεδίον, νομίζων, ἰκανὸς εἶναι κατὰ
 πατήσασ τῇ ἵππῳ τὰς Ἕλληνας, πρὶν ἐς τὰ δύσιππα
 ἀφικέσθαι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἀντὶ τῶ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι,
 εὐθὺς τὰναντία ἀποσρέψας, ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο, καὶ
 τὰς τε ἐν τῇ πορείᾳ πόλεις κατεσρέφετο, ἢ ἐμβαλὼν

§. 11. οἱ παρόντες. A. J. Br. Cast.
 οἱ πάντες.

τῷ Τισσαφέρνει. Articulum ex Age-
 filao Xenophontis addere juffit Le-
 oncl.

ἔχει. Indidem hoc pro vulgo ἔχειν
 rescripti, suadente Leonclav. Contra
 ἔχει Br. Castal. Ceterum narrationem
 ipsam ex Plutarcho repetiit Polyænus
 ii. 1. 9.

§. 12. Ὁ δὲ Τισσαφ. In Agefil. ὁ
 μὲν ἔν Τισσ.

αὐτὸν ὀρμήσειν. Agef. ὀρμήσειν αὐ-
 τόν.

περιῆγε. Agefil. πεδίον περιήγαγε.

ἰκανός. A. J. Bryl. Castal. ἰκα-
 νόν.

τὰναντία. Agefil. εὐθὺς ἀντισρέψας.
 Hinc Leoncl. legebat ἐς τὰναντία.

Φρυγίας. Diodorus xiv. 79. διεξῆλθον
 δὲ τὸ Καύσειον πεδίον διέφθειρεν τὴν χώ-
 ραν—μέχρις ὅτου κατήνησεν εἰς Κύμην.
 ἐκεῖθεν δὲ ὀρμηθεὶς τὸ πλεῖστον τοῦ θέρους
 τὴν τε Φρυγίαν καὶ τὰ συνεχῆ διετέλεισε
 πορθῶν—ὑπὸ τὸ φθινόπωρον ἀνέκαμψεν
 εἰς Ἐφεσον.

πορεία. In Agef. deinceps sequitur
 ἀπαντῶσας δυνάμεις ἀναλαμβάνων ἤγεν
 ἢ τὰς πόλεις etc. quæ h. l. restituenda
 sunt.

ἀπροσδοκῆτως, πανπληθῆ χρήματα ἐλάμβανε. Καὶ 13
τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀσφαλῶς διεπορεύετο· οὐ πόρρω
δὲ ὄντος Δασκυλίου, προϊόντες αὐτῷ οἱ ἰππεῖς ἤλαυον
ἐπὶ λόφον τινα, ὡς προϊῶσιν, τί τᾶμπροσθεν εἶη. κατὰ
τύχην δέ τινα καὶ οἱ τοῦ Φαρναβάζου ἰππεῖς, οἱ περὶ Ῥα-
θίνην καὶ Βαγαῖον, τὸν νότον ἀδελφόν, ὄντες παρόμοιοι
τοῖς Ἑλλησι τὸν ἀριθμὸν, πεμφθέντες ὑπὸ Φαρναβάζου,
ἤλαυον καὶ ἔτοι ἐπὶ τὸν αὐτὸν τῆτον λόφον. ἰδόντες δὲ
ἀλλήλους, ἐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχοντας, τὸ μὲν πρῶτον
ἔστησαν ἀμφοτέροι, οἱ μὲν Ἕλληνες ἰππεῖς, ὥσπερ Φά-
λαγξ, ἐπὶ τετάρων παρατεταγμένοι, οἱ δὲ Βάρβαροι,
τὸς πρώτους οὐ πλεόν ἢ ἐκ δώδεκα ποιήσαντες, τὸ βάθος
δὲ ἐπὶ πολλῶν. Ἐπειτα μέντοι πρόσθεν ἄρμησαν οἱ 14
Βάρβαροι. ὡς δὲ ἐς χεῖρας ἤλθον, ὅσοι μὲν τῶν Ἑλλήνων
ἐπαισάν τινας, πάντες ξυνέτριψαν τὰ δόρατα· οἱ δὲ Πέρ-
σαι, κρανεῖνα παλτὰ ἔχοντες, ταχὺ δώδεκα μὲν ἰππῆς,
δύο δὲ ἰππεὺς ἀπέκτειναν. ἐκ δὲ τέττα ἐτρέφθησαν οἱ
Ἕλληνες ἰππεῖς. βοηθήσαντος δὲ Ἀγησιλάου σὺν τοῖς
ὀπλίταις, πάλιν ἀπεχώρην οἱ Βάρβαροι, καὶ [Περσῶν]
εἰς αὐτῶν ἀποθνήσκει. Γενομένης δὲ ταύτης τῆς ἰππο-15
μαχίας, θυομένῳ τῷ Ἀγησιλάῳ τῇ ὑπεραία ἐπὶ προόδῳ
ἄλοβα γίγνεται τὰ ἱερά. τέττα μὲντοι Φανέντος, εἰς
ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Γινώσκων δὲ, ὅτι, εἰ μὴ

ἀπροσδοκῆτως. Margo Leoncl. ἀ-
προσδοκῆτως.

§. 13. προϊόντες. Ita recte Leon-
clavius vulgatum προϊόντος emenda-
vit. Præterea αὐτῷ emendabat Koer-
pen, comparato loco simili v. 4. 59.
et vii. 2. 22.

τᾶμπροσθεν. Leoncl. legebat: τῆ-
μπροσθεν.

Βαγαῖον. Ex margine L. et St. re-
cepi nomen usitatus pro Βαγαῖον.
ἰς δώδεκα. Ita recte scribere iussit
Morus pro ἰκ.

§. 14. ἰππῆς. Hæc forma Attica

pro ἰππεῖς infra etiam §. 20. observata
fuit a librariis, alibi oblitterata cum
aliis. Br. et Cast. etiam hic ἰππεῖς ha-
bent; alibi ἰππέας, ut σφίαις pro σφῆς.

[ἰππῆς, forma Attica, non nisi no-
minativi est, ut recte præcipiunt ve-
teres magistri. Scrib. ergo hic quo-
que ἰππέας, quæ forma hoc in libro
constantius nobis servata est, alibi
sæpe oblitterata. F. A. Wolfius.]

[Περσῶν]. Morus veluti glossam in-
clusit. Recte!

§. 15. θάλασσαν. Plutarchus εἰς
Ἔφσον.

ἵππικὸν ἱκανὸν κτήσασθαι, οὐ δυνήσοιτο κατὰ τὰ πεδία
 στρατεύεσθαι, ἔγνω τῆτο κατασκευαστέον εἶναι, ὡς μὴ δρα-
 πετεύοντα πολεμεῖν δεοί. καὶ τὸς μὲν πλυσιωτάτους ἐκ
 πασῶν τῶν ἐκεῖ πόλεων ἵπποτροφεῖν κατέλεξε· προειπῶν
 δὲ, ὅτις παρέχοιτο ἵππον καὶ ὄπλα καὶ ἄνδρα δοκιμον,
 ὅτι ἐξέσαι αὐτῶ μὴ στρατεύεσθαι, ἐποίησεν ἕτω ταῦτα ζυν-
 τόμως πράττεσθαι, ὥσπερ ἂν τις τὸν ὑπὲρ αὐτῶ ἀποθα-
 16 νέμενον προθύμως ζητοίη. Ἐκ δὲ τῆτος, ἐπειδὴ ἕαρ ὑπέ-
 Ol. 96. ²/₃ φαινε, ζυγήγαγε μὲν ἅπαν τὸ στρατεύμα ἐς Ἐφεσον·
 ἀσκῆσαι δὲ αὐτὸ βουλόμενος, ἄθλα πρῆθηκε ταῖς τε
 ὀπλιτικαῖς τάξεσιν, ἧτις ἄριστα σωμάτων ἔχοι, καὶ ταῖς
 ἵππικαῖς, ἧτις κράτιστα ἵππευοί· καὶ πελτασταῖς δὲ καὶ
 τοξόταις ἄθλα πρῆθηκεν, ὅσοι κράτιστοι πρὸς τὰ προσ-
 ἦκοντα ἔργα φανεῖν. ἐκ δὲ τῆτος παρῆν ὄραν τὰ μὲν
 γυμνάσια πάντα μετὰ ἀνδρῶν τῶν γυμναζομένων, τὸν δὲ
 ἵπποδρόμον τῶν ἵππαζομένων, τὸς δὲ ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς
 17 τοξότας μελετῶντας. Ἀξίαν δὲ καὶ ὅλην τὴν πόλιν, ἐν ἣ
 ἦν, [τὴν Ἐφεσον] θεῶς ἐποίησεν. ἦτε γὰρ ἀγορὰ ἦν μεση-
 ριαντοδᾶπων καὶ ἵππων καὶ ὀπλων ἰωνίων· οἷτε χαλκοτύ-
 πνοι, καὶ οἱ τέκτονες, καὶ οἱ χαλκεῖς, καὶ οἱ σκυτοτόμοι,
 καὶ οἱ ζωγράφοι, πάντες πολεμικὰ ὄπλα κατασκευάζον,

πολεμεῖν δεοί. Agefilus Xenophon-
 teus addit αὐτόν. Deinceps habet τὸς
 μὲν οὖν πλυσιωτάτους τῶν ἐκεῖ πό-
 λεων.

κατέλεξε. Lysias pro Mantitheo p.
 578. κατελεγμένους ἵππεύειν.

προειπῶν δέ. Agef. προείπε δέ. De-
 inceps ἵππον καὶ ὄπλα pro vulgato
 ἵππικὸν rescripsit Leonclav. ex Plu-
 tarcho, et in Agefilao similiter ἵππι-
 κὸν est.

ὅτι ἐξέσαι. Agefil. ὡς ἐξέσαιτο.

ἐποίησεν. Agef. καὶ ἐποίησεν ἕτως
 ἵκασον προθύμως μασεύειν ex quo loco
 Leonclav. pro ζητοίη praeferbat μα-
 σεύει. In A. J. Br. Castal. deest ταῦτα.

§. 16. ἧτις ἄριστα. Agefil. ἧτις ἂν

ἄριστα : et deinceps κράτιστα ἂν ἵπ-
 πευοί.

κράτιστοι πρὸς. Agefil. omittit πρὸς
 —et φαίνονται habet, deinceps ἐκ τῆτος
 δέ, recte postremum certe.

πάντα μετὰ. Agefil. omisso πάντα,
 habet τῶν ἀνδρῶν γυμναζομένων. O-
 mittit etiam articulum ante ἵππαζο-
 μένων.

μελετῶντας. Agefil. ἐπὶ εὐχὸν ἰόν-
 τας, ut recte emendavit V. D. in
 Bibl. Crit. Amstelod. iii. p. 71. Vulgo
 enim est ἐπὶ σοίχων ἰόντας.

§. 17. ὄπλων ἰωνίων. A. J. Br. Cast.
 ὄπλων καὶ ἰωνίων Junt. ἰωνίων.

χαλκεῖς. Agefil. σιδηρεῖς—σκυτοῦς,
 γραφεῖς.

ὥς τε τὴν πόλιν ὄντως οἶσθαι πολέμου ἐργασήριον εἶναι. Ἐπερρώθη δὲ ἂν τις καὶ ἐκεῖνο ἰδὼν, Ἀγησίλαον μὲν 18 πρῶτα, ἔπειτα δὲ καὶ τὰς ἄλλας στρατιώτας ἐσεφανωμένους ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπίοντας, καὶ ἀνατιθέοντας τοὺς σεφάνους τῇ Ἀρτέμιδι. Ὅπου γὰρ ἄνδρες θεῶς μὲν σέβονται, τὰ δὲ πολεμικὰ ἀσκοῖεν, πειθαρχεῖν δὲ μελετῶν, πῶς οὐκ εἰκός, ἐνταῦθα πάντα μετὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν εἶναι; Ἡγέμενος δὲ, καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων 19 ῥώμην τινα ἐμβάλλειν πρὸς τὸ μάχεσθαι, προεῖπε τοῖς κήρυξι, τοὺς ὑπὸ τῶν ληστῶν ἀλισκομένους βαρβάρους γυμνὰς πωλεῖν. ὀρῶντες ἔν οι στρατιῶται λευκὰς μὲν, διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, μαλακὰς δὲ καὶ ἀπόνους, διὰ τὸ αἰεὶ ἐπ' ὄχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν, εἰδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον, ἢ εἰ γυναίξιν δεοὶ μάχεσθαι.

Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἦδη, ἀφ' ἧς ἐξέ- 20 πλευσεν ὁ Ἀγησίλαος, διεληλύθει. ὥς τε οἱ μὲν περὶ Λύσανδρον τριάκοντα οἴκαδε ἀπέπλεον· διάδοχοι δὲ αὐτῶν οἱ περὶ Ἡριππίδαν παρήσαν. τῶν Ξενοκλέα μὲν καὶ ἄλλον ἔταξεν ἐπὶ τὰς ἱππῆς, Σκύθην δὲ ἐπὶ τὰς νεοδαμάδεις ὀπλίτας, Ἡριππίδαν δὲ ἐπὶ τὰς Κυρεῖας, Μίγδωνα δὲ ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων στρατιώτας, καὶ προεῖπεν αὐτοῖς, ὅτι ὡς εὐθὺς ἠγῆσοιτο τὴν συντομωτάτην ἐπὶ

οἶσθαι. Agefil. ἠγῆσω ἂν ex emend. Cast. et Stephani.

[ὄντως οἶσθαι. Tandem mihi locus Polybii xii. p. 235. ed. Schweigh. monstravit emendationem certissimam hujus loci. Ibi enim est: οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εἴπε, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, τότε διασάμενος ἐκείνην τὴν πόλιν ἐργασήριον εἶναι πολέμου. Unde suspicor, in Xenophonte legendum esse: ὥς τε τὸν τὴν πόλιν τότε διασάμενον οἶσθαι πολέμου ἐργασήριον εἶναι. Ex Ad-dendis.]

§. 18. πρῶτα. Agefil. πρῶτον. σέβονται. Agefil. σέβειν—πειθαρχίαν. ἐμβάλλειν. Agefil. ἐμβάλειν.

μαλακὰς. Agefil. πόνους. Plutarchus ἀπαλούς. Polyænus ii. 1. 5. τὰ μὲν σώματα αὐτῶν ἀσθενῆ καὶ λευκὰ διὰ τὴν τροφήν. Frontinus i. 11. 17. nudatos militibus fuis, ut alba corpora et umbratica contemnerent, ostendit. Cf. et Agatharchides apud Athenæum xii. p. 550.

§. 20. Ξενοκλέα. Xenoclem et Scythen ad pugnam Chæroneensem e ductos nominat Plutarchus Apophthegm. p. 794. Pro αὐτῶν in margine L. et St. est αὐτοῖς. Et pro ἱππῆς Junt. Cast. ἱππῆς.

ὅτι ὡς. Agefil. omittit ὅτι. Male A. J. Br. Cast. προεῖπεν.

τὰ κράτισα τῆς χώρας, ὅπως αὐτόθεν ἔτω τὰ σώματα καὶ
 21 τὴν γνώμην παρασκευάζονται, ὡς ἀγωνιζόμενοι. Ὁ μὲν-
 τοι Τισσαφέρνης ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν αὐτὸν, πάλιν
 βεβλόμενον ἐξαπατήσαι, ἐς Καρίαν δὲ νῦν τῷ ὄντι ἐμβα-
 λεῖν, καὶ τό τε πεζόν, καθάπερ τὸ πρότερον, ἐς Καρίαν
 διεβίβασε, καὶ τὸ ἰππικὸν ἐς τὸ Μαιάνδρου πεδίον κατέ-
 τησεν. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐκ ἐψεύσατο, ἀλλ', ὥσπερ
 προεῖπεν, εὐθὺς ἐς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε. καὶ τρεῖς
 μὲν ἡμέρας δι' ἐρημίας πολεμίων πορευόμενος, πολλὰ τὰ
 ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ εἶχε· τῇ δὲ τετάρτῃ ἦκον οἱ τῶν πο-
 22 λεμίων ἰππεῖς. Καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι τῶν σκευοφόρων
 εἶπε, διαβάντι τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι·
 αὐτοὶ δὲ, κατιδόντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολούθους ἐσπαρ-
 μένους ἐς ἀρπαγὴν, πολλὰς αὐτῶν ἀπέκτειναν. αἰδοόμενος
 δὲ ὁ Ἀγησίλαος, βοηθεῖν ἐκέλευσε τῶν ἰππέας. οἱ δὲ αὖ
 Πέρσαι, ὡς εἶδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθησαν, καὶ ἀντι-
 23 παρετάξαντο παμπληθεῖσι τῶν ἰππέων τάξεσιν. Ἐνθα

τὰ κράτισα. Plutarchus εἰς Λυδίων.
 Polyænus ii. 1. 9. Ἀγησίλαος ἐπὶ τὰς
 Σάρδεϊς ἐλαύνων, καθῆκε λογοσοῖς ὡς
 ἐξαπατῶν Τισσαφέρνην, ἐλλείπει μὲν ἐπὶ
 Λυδίας, τρέπεται δὲ ἀφανῶς ἐπὶ Καρίας.
 Ita locus ille legendus est, quem ver-
 tisse videtur Frontinus i. 8. 11.

αὐτόθεν ἔτω. Agéf. αὐτόθεν αὐ-
 τῷ.

§. 21. ἐμβαλεῖν. A. J. Bryl. Cast.
 ἐμβαλεῖν. Deinceps Agéf. τότε ἔν πε-
 ζόν.

τόπον ἐνέβαλε. Agéf. ἐχώρησε. Τό-
 πος est regio. Demosth. Reiskii p. 49.
 ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν τῷ τόπῳ τέτρω νή-
 σοις. et p. 475. τὸν περὶ Θράκην τόπον.
 Plutarchus Agéf. c. 10. τὸ περὶ Σάρ-
 δεϊς πιδίον.

εἶχε. Agéf. παρεῖχε.

§. 22. εἶπεν, διαβάντι. Agéf. εἶπεν ὁ
 ἡγεμὼν, quasi de Perfico duce effret
 sermo. Atque ita h. l. scribit et in-
 terpretatur Leonclav. Male! Diodo-
 rus xiv. 80. ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν ἐς
 τὸ Κούστρου πιδίον καὶ τὴν περὶ Σίτυλον

χώραν ἰδήσασκε τὰς τῶν ἐγχωρῶν κτήσεις.

— Ἀγησίλαος δὲ εἰς κλυδίον συντάξας
 τοὺς στρατιώτας ἀντίχριστο τῆς παρὰ τὸν
 Σίτυλον παραρίας ἰπιτηρῶν καιρὸν εἶθε-
 τον ἐς τὴν τῶν πολεμίων ἐπίθεσιν, ἐπιελ-
 θὼν δὲ τὴν χώραν μέχρι Σάρδεων ἐφθερε
 τὰς τε κήπους καὶ τὸν παράδεισον τὸν
 Τισσαφέρνης—μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπιστρέψας
 ὡς ἀνὰ μίσην ἐγενήθη τῶν τε Σάρδεων καὶ
 Θυβάρων ἀπίσθητε Ξενοκλῆα τὸν Σπαρ-
 τιάτην μετὰ χιλίων καὶ τετρακοσίων
 στρατιωτῶν νυκτὸς εἰς τινα δασὺν τόπον,
 ὅπως ἐνεδρεύσει τοῖς βαρβάρους. αὐτὸς δὲ
 ἄμ' ἡμέρα πορευόμενος μετὰ τῆς δυνά-
 μεις ἐπειδὴ τὴν μὲν ἐνέδραν ἀρῆλλαξεν,
 οἱ δὲ βαρβάρους προσπίπτοντες ἀτάκτως
 τοῖς ἐπὶ τῆς ἐραγίας ἐξήπληστο παρα-
 δόξως, ἐξαίφνης ἐπίστρεψεν ἐπὶ τὰς Πέρ-
 σας. Nimis igitur jejune et obscure
 narravit hæc Xenophon.

ὁ Ἀγησίλαος. Articulum ex Age-
 filao addi voluit Leoncl.

§. 23. ἐνθα δὴ ὁ. Articulum ex A-
 gef. iterum addidi, suadente h. l.
 Moro.

δὴ ὁ Ἀγησίλαος, γιγνώσκων, ὅτι τοῖς μὲν πολεμίοις ἔπα-
 παρήν τὸ πρῶτον, αὐτῷ δὲ ἔδεν ἀπέη τῶν παρσκευασμέ-
 νων, καλὸν ἠγήσατο μάχην ζυνάψαι, εἰ δύνατο. σφαγια-
 σάμενος οὖν, τὴν μὲν Φάλαγγα εὐθύς ἤγειν ἐπὶ τοὺς
 παρατεταγμένους ἰππέας. ἐκ δὲ τῶν ἰππέων ἐκέλευσε
 τὰς δέκα ἀφ' ἧθης θεῖν ὁμόσε αὐτοῖς· τοῖς δὲ πελτασῶν
 εἶπε δρόμῳ ὑψηγεῖσθαι. παρήγειλε δὲ καὶ τοῖς ἰππεῦσιν
 ἐμβάλλειν, ὡς αὐτῶν τε καὶ παντὸς τῆς στρατεύματος ἐπο-
 μένης. τὰς μὲν δὴ ἰππέας ἐδέξαντο οἱ Πέρσαι· ἐπεὶ δὲ 24
 ἅμα πάντα τὰ δεινὰ παρήν, ἐνέκλιναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν
 εὐθύς ἐν τῷ ποταμῷ ἔπεσον, οἱ δὲ ἄλλοι ἔφυγον. οἱ δὲ
 Ἕλληνες ἐπακολοθεῖντες αἰρέσιν καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν.
 καὶ οἱ μὲν πελτασῶν, ὡς περ εἰκός, ἐς ἀρπαγὴν ἐτρέποντο·
 ὁ δὲ Ἀγησίλαος κύκλῳ πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια
 περιεστρατοπεδεύσατο. καὶ ἄλλ' ἅψα πολλὰ χρήματα
 ἐλήφθη, ἃ εὖρε, πλεόν ἢ ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ αἱ
 κάμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν, ἃς Ἀγησίλαος ἐς τὴν Ἑλ-
 λάδα ἀπήγαγεν.

Ὅτε δὲ αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδε- 25
 σιν ἔτυχεν ὤν· ὥς ἐπιγίνωσκον οἱ Πέρσαι προδεδοῦσθαι ὑπ'
 αὐτῶν. γνῶν δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Περσῶν βασιλεὺς, Τισσα-
 φέρνην αἴτιον εἶναι τῶν κακῶν φέρεσθαι τὰ αὐτῶν, Τιθραύ-

ἀπείη. Ex Agef. posuit Morus pro
 ἀπείη.

καλόν. Agef. καιρὸν probante Le-
 oncl. Forte utrumque conjungen-
 dum fuit, ut infra c. 5. §. 5. Dein-
 ceptus ibidem ἀντιτεταγμένους.

ἰππεῶν. Ex Agef. hoc vulgato
 ἰππέων substitui voluit jam Fr. Portus.
 Plutarchus Agefil. c. 10. καὶ τοῖς μὲν
 ἰππεῦσιν ἀναμίξας τὸ πελτασικὸν ἐλαύ-
 νειν ἐκέλευσεν ὡς τάχιστα καὶ προσβάλλειν
 τοῖς ἐναντίοις. Sed is alium videtur
 auctorem sequi.

§. 24. ἐπεὶ δέ. Agef. ἐπειδὴ δέ.

ἔπεσον. A. J. Br. Cast. ἐπίπεσον.
 Deinceps Agef. ἔφυγον.

ἐτρέποντο. Agef. ἐτρέποντο et ante
 κύκλῳ inferit ἔχων.

ἄλλ' ἅψα. Ald. ἄλλαψα. Junt.
 Bryl. Castal. ἄλλ' ἅψα. Editiones re-
 liquæ ἄλλαψα.

χρήματα. Polyænus l. c. ὁ δὲ Λά-
 κων κατέδραμε Λυδίαν καὶ λείαν πολλὴν
 κατίσκειν. Frontinus: ipse Lydiam,
 ubi caput hostium regni erat, irrupit,
 oppressisque, qui illic agebant, pe-
 cunia regia potitus est.

εὖρε. Vendita fuerunt. Vide ad
 Memorabilia ii. 5. 5.

§. 25. ἔτυχεν ὤν. Contra Diodorus
 xiv. 80. ἀπὸ δὲ τῆς μάχης Τισσαφέρνης
 μὲν εἰς Σάρδεις ἀπεχώρησε.

την καταπέμψας, ἀποτέμνει αὐτῆ τὴν κεφαλὴν. τοῦτο ἢ ποιήσας ὁ Τιθραύτης, πρέσβεις πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον, λέγοντας· ὦ Ἀγησίλαε, ὁ μὲν αἴτιος τῶν πραγμάτων καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν, ἔχει τὴν δίκην· βασιλεὺς δὲ ἀξιῶ, σὲ μὲν ἀποπλεῖν οἴκαδε, τὰς δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις αὐτονόμους ἔσας τὸν ἀρχαῖον δασμὸν αὐτῷ ἀποφέρειν.

26 Ἀποκρινομένους δὲ τοῦ Ἀγησίλαου, ὅτι οὐκ ἂν ποιήσῃ ταῦτα ἄνευ τῶν οἴκοι τελῶν· σὺ δὲ ἀλλὰ, ἕως ἂν πύθῃ τὰ παρὰ τῆς πόλεως, μεταχώρησον, ἔφη, ἐς τὴν Φαρναβάζου, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ τὸν σὸν ἐχθρὸν τετιμώρημαι. ἕως ἂν τοίνυν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, ἐκέῖσε πορεύωμαι, δίδου τῇ στρατιᾷ τὰ ἐπιτήδεια. ἐκείνῳ μὲν δὴ ὁ Τιθραύτης δίδωσι τριάκοντα τάλαντα· ὁ δὲ λαβὼν ἦε ἐπὶ τὴν Φαρναβάζου

27 Φρυγίαν. Ὅντι δὲ αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ὑπὲρ κόμης, ἔρχεται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν, ἀρχεῖν καὶ τῆ ναυτικῆ, ὅπως γιγνώσκῃ, καὶ καταστήσασθαι ναύαρχον, ὅτινα αὐτὸς βέλοῖτο. τῆτο δὲ ἐποίησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοιαῦδε λογισμῶν, ὡς, εἰ ὁ αὐτὸς ἀμφοτέρων ἀρχεῖ, τό τε πεζὸν πολὺ ἂν ἰαχυρότερον εἶναι, καθ' ἐν ἕσῃ τῆς ἰαχύος ἀμφοτέροις, τό τε ναυτικὸν, ἐπιφαινομένους τῆ πεζῆ, ἐνθά δέοι.

ἀποτέμνει. Agefil. ἀπέτεμε. A matre instigatus Paryfatide, interfecit; Diodorus l. c. et Polyænus vii. 16. qui dolum narrat.

§. 26. ἐπειδὴ καί. A. J. Bryl. Cast. ἐπειδὴ μὲν ἐγὼ. Morus malebat ἐπειδὴ γε aut περ.

πορεύωμαι. A. J. Br. Castal. πορεύομαι.

τάλαντα. Diodorus xiv. 80. αὐτὸς δὲ τὸν Ἀγησίλαον πείσας εἰς λόγους ἐλθεῖν ἑξαμηναίους ἀνοχὰς ἐποίησαντο. Iocrates Panegyri. 41. τὴν μὲν γε μετ' Ἀγησίλαου στρατιὰν ὀκτὼ μῆνας ταῖς ἰαυτῶν δαπάναις διέδρεψαν.

Φρυγίαν. Diodorus: Ἀγησίλαος ἐπεχείρησε μὲν εἰς τὰς ἀνω στρατείας, ἐν δὲ ταῖς ἱεροῖς ἢ δυνάμενος καλλιερῆσαι, πάλιν ἀπήγαγε τὴν δυνάμιν ἐπὶ θάλασσαν.

§. 27. κόμης. Ita A. J. Bryl. Castal. Κύμην scribere suavit Fr. Portus et mediterraneam interpretatur, quæ Φρικωνίτις et Lariffa etiam dicta fuerit. Hoc receperunt L. et Steph. in quarum editionum margine legitur etiam Καυῆς, ex libro iv. 1. 10. Equidem Κύμην approbo propter locum Diodori xiv. 79. supra jam allatum, ubi Agefilaus, simulato in Cariam itinere, cum Cymam usque pervenisset, subito devertitur et Phrygiam invadit.

ἔρχεται. Leoncl. addit ὁ ἐπιστέλλων. Cæterum foli Agefilao id contigisse, ut imperium classis simul illi permetteretur, annotat Plutarch. c. 10. et Pausanias iii. 9. p. 226.

ἀμφοτέρων. A. J. Bryl. Cast. ἀμφοτέρω. Deinceps ἀρχοὶ emendabat Morus.

Ἀκέσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος, πρῶτον μὲν ταῖς πόλεσι 28
 παρήγγειλε, ταῖς ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ταῖς ἐπιθαλασπιδίοις,
 τριήρεις ποιῆσαι, ὅποσας ἐκάστη βέλοιο τῶν πόλεων. καὶ
 ἐγένοντο καιναὶ, ἐξ ὧν αἱ τε πόλεις ἐπηγγείλαντο, καὶ οἱ
 ἰδιῶται ἐποιῶντο, χαρίζεσθαι βεβλόμενοι, ἐς εἴκοσι καὶ ἑκα-
 τόν. Πείσανδρον δὲ τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν ναύαρχον 29
 κατέστησε, Φιλότιμον μὲν καὶ ἐρρωμένον τὴν ψυχὴν, ἀπει-
 ρότερον δὲ τοῦ παρασκευάζεσθαι ὡς δεῖ. καὶ Πείσανδρος
 μὲν ἀπελθὼν τὰ ναυτικά ἐπρατήεν· ὁ δὲ Ἀγησίλαος,
 ὥσπερ ὥρμησεν, ἐπὶ τὴν Φρυγίαν ἐπορεύετο.

Κ Ε Φ. Ε.

Ο ΜΕΝΤΟΙ Τιθραύσης, καταμαθεῖν δοκῶν τὸ Ἀγη-
 σίλαον καταφρονῶντα τῶν βασιλείως πραγμάτων, καὶ
 ἔδαμῃ διαπορόμενον ἀπιέναι ἐκ τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ μᾶλλον
 ἐλπίδας ἔχοντα μεγάλας αἰρήσειν βασιλέα, ἀπορῶν, τί
 χρῶτο τοῖς πράγμασι, πέμπει Τιμοκράτην τὸν Ῥόδιον ἐς
 τὴν Ἑλλάδα, δὲς χρυσίον ἐς πεντήκοντα τάλαντα ἀργυρίδ,
 καὶ κελεύει πειρᾶσθαι, πῶς τὰ μέγιστα λαμβάνοντα, δι-
 δόναι τοῖς προεσηκόσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐφ' ἧν τε πόλεμον
 ἐξοίσειν πρὸς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖνος δὲ ἐλθὼν δίδωσιν
 ἐν Θήβαις μὲν Ἀνδροκλείδα τε καὶ Ἰσμηνία καὶ Γαλαξι-
 δῶρον· ἐν Κορίνθῳ δὲ Τιμολάω τε καὶ Πολυάνθει· ἐν

§. 29. ἀπειρότερον. Plutarchus et seniores et prudentiores adfuisse ait. Sed nimius fuit Agefilai in suos amor, et studium in amicos.

§. 1. Τιμοκράτην. Pausanias iii. 9. cum nostro facit; sed Plutarch. Artaxerx. c. 20. Hermocratem appellat.

πεντήκοντα τάλαντα. Agefilaus hinc decem millibus sagittariorum, hoc est, numorum Persicorum, sagittario signatorum, expulsum se ex Asia esse aiebat, auctore Plutarcho cap. 15. Hæc pecunia seditiones civitatum græcarum et bellum contra Lacedæmonios concitavit.

Ἀνδροκλείδα. Plutarchus Lys. 27. hunc cum Amphitheo, Pausanias l. c. cum Ismenia et Amphithemin nominat. Amphitheon a Spartanis harmoftis in carcerem conjectum, et tunc, cum exfules redirent, liberatum, sæpius nominat Plutarchus de Genio Socratis p. 282 et alibi. Igitur scriptura Amphitheus vera esse videtur. Galaxidorum Ismenia superfuisset, cognoscitur indidem ex Plutarcho p. 279. et 292.

[Πολυάνθει. Eundem nominat Thucydides vii. c. 34. *Ex Addendis.*] Vid. n. ad iv. 8. 8.

2' Ἀργεὶ δὲ Κύκλωνί τε καὶ τοῖς μετ' αὐτῆ. Ἀθηναῖοι δὲ, καὶ οὐ μεταλαβόντες τῶν χρυσίου, ὅμως πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν πόλεμον, νομίζοντες τε αὐτῶν ἄρχεσθαι. Οἱ μὲν δὴ δεξάμενοι τὰ χρήματα ἐς τὰς οἰκείας πόλεις διέβαλον τὰς Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ ταύτας ἐς μῖσος αὐτῶν προήγαγον, συνίσασαν καὶ τὰς μεγίστας πόλεις πρὸς ἀλλήλας.

3 Γινώσκοντες δὲ οἱ ἐν ταῖς Θηβαίαις προεσῶτες, ὅτι, εἰ μὴ τις ἄρξοι πολέμου, ἐκ ἐφελήσουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι λύειν τὰς σπονδὰς πρὸς τὰς συμμάχους, πείθουσι Λοκρῶς τὰς Ὀπυντίας, ἐκ τῆς ἀμφισβητήσιμου χώρας Φωκεῦσί τε καὶ ἑαυτοῖς χρήματα τελέσαι, νομίζοντες, τὰς Φωκείας, τῶν γενομένων, ἐμβαλεῖν ἐς τὴν Λοκρίδα. καὶ ἐκ ἐψεύθησαν, ἀλλ' εὐθύς οἱ Φωκεῖς, ἐμβαλόντες ἐς τὴν Λοκρίδα, πολλαπλάσια χρήματα ἔλαβον. Οἱ ἔν περὶ τὸν Ἀνδροκλείδαν ταχὺ ἔπεισαν τὰς Θηβαίους βοηθεῖν τοῖς Λοκροῖς, ὡς ἐκ ἐς τὴν ἀμφισβητήσιμον, ἀλλ' ἐς τὴν ὁμο-

Κύκλωνι. Pausanias Cylonem et Sodamam nominat.

§. 2. καὶ οὐ. Mallem καὶ πρὸς οὐ. Ceterum Pausanias ait, Cephalum et Epicratem, σακίσφορον appellatum, partem pecuniæ etiam accepisse.

νομίζοντες τε αὐτῶν. Vitium vulgata emendabat Leonclav. ἐνόμιζόν τε αὐτῶν τὸ ἀρχεσθαι, i. e. putabant, suas partes esse, bellum auspicari. Contra Morus quædam excidisse putat, quæ efficerent hunc sensum: quod existimabant, indignum se esse, sub aliorum esse imperio, scilicet Lacedæmoniorum. Recte! Igitur inferendum ἀνάξιον. Huc facit infra §. 10.

[§. 3. ἀμφισβητήσιμου. Ad Locros Ozolas Amphissenses refert etiam Thucyd. iii. 101. addens, eos cum Lacedæmoniis fecisse διὰ τὸ τῶν Φωκίων ἔχθρας. Unde confirmatur narratio Pausaniæ. Ex Aldendis.]

ἑαυτοῖς—τελέσαι. Pertinet ἑαυτοῖς ad Locros Opuntios. Pausanias iii. 9. p.

227. Locri ex Amphiffa initium belli fecerunt: τοῖς γὰρ δὴ Λοκροῖς ἢ πρὸς τὰς Φωκείας ἐτύγγχανεν ἕσα ἀμφισβητήσιμος γῆ. ἐκ ταύτης τὸν τε σίτον ἀκμάζοντα ἕταμον ἢ ἤλασαν λείαν ἄγοντες. Sed Amphiffa maxima fuit Locrorum Ozolarum civitas. Hanc, inprimis controversiam de agris habuisse cum Phocenibus, ait Pausanias; atque ipsa Amphiffa videtur in controversia fuisse inter Phocenses et Locros. Hinc, qui Epaminondam interfecisse se jactabat Euonamus Amphissensis, heroicis honores nactus fuit apud Phocenses, auctore Plutarcho in Amatorio p. 51.—Pro τελέσαι Morus ex loco Pausaniæ comparato legendum censebat ἀρπάσαι aut λαμβάνειν. Facillima est emendatio ἐλάσαι. Bellum, hic descriptum, dici solebat Bæoticum.

§. 4. ὁμολογημένην φίλην. Posterius vocabulum abest A. J. Br. Cast. Qui inferuerunt, debebant saltem ὁμολογημένην scribere.

λογουμένην Φίλην τε καὶ σύμμαχον εἶναι Λοκρίδα ἐμβε-
 βληκότων αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι, ἀντεμβαλόντες ἐς
 τὴν Φωκίδα, ἐδήκν τὴν χώραν, εὐθύς οἱ Φωκεῖς πέμπουσι
 πρέσβεις ἐς Λακεδαίμονα, καὶ ἤξιον βοηθεῖν αὐτοῖς, δι-
 δάσκοντες, ὡς ἐκ ἤρξαντο πολέμου, ἀλλ' ἀμυνόμενοι ἦλθον
 ἐπὶ τὰς Λοκρῆς. Οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι ἄσμενοι ἔλα- 5
 βον πρόφασιν στρατεύειν ἐπὶ τὰς Θηβαίους, πάλαι ὀργιζό-
 μενοι αὐτοῖς τῆς τε ἀντιλήψεως τῆς τῆ Ἀπόλλωνος δεκά-
 τῆς ἐν Δεκελείᾳ, καὶ τῆ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ μὴ ἐθελῆσαι ἀκο-
 λυθῆσαι. ἠτιῶντο δὲ αὐτὰς, καὶ Κορινθίους πείσαι μὴ συ-
 στρατεύειν. ἀνεμιμνήσκοντο δὲ καὶ, ὡς θύειν τ' ἐν Αὐλίδι
 τὸν Ἀγησίλαον ἐκ εἶων, καὶ τὰ τεθυμένα ἱερά ὡς ἔρριψαν
 ἀπὸ τῆ βωμῆ· καὶ ὅτι ἐδί' ἐς τὴν Ἀσίαν ζυνεστράτευον
 Ἀγησιλάῳ. ἐλογίζοντο δὲ καὶ καλὸν καιρὸν εἶναι τῷ ἐξά-
 γειν στρατιάν ἐπ' αὐτὰς, καὶ παῦσαι τῆς ἐς αὐτὰς ὕβρεως·
 τά τε γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καλῶς σφίσιν ἔχειν, κρατῆντος
 Ἀγησιλάου, καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐδεῖνα ἄλλον πόλεμον ἐμπο-
 δῶν σφίσιν εἶναι. Οὕτω δὲ γιγνωσκέσης τῆς πόλεως 6
 τῶν Λακεδαιμονίων, Φερρᾶν μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Λύ-
 σανδρον δὲ ἐξέπεμψαν ἐς Φωκέας, καὶ ἐκέλευσαν, αὐτὰς
 τε τὰς Φωκέας ἀγοντα παρῆναι, καὶ Οἰτάους καὶ Ἡρα-

§. 5. στρατεύειν. Margo L et St. τῷ
 στρατεύειν.

δεκάτης. Justinus v. 11. Interea
 Thebani Corinthiique legatos ad La-
 cedaemonios mittunt, qui ex manu-
 biis portionem praedae communis
 belli periculique peterent. Quibus
 negatis non quidem aperte bellum
 adversus Lacedaemonios decernunt,
 sed tacitis animis tantam iram concipi-
 unt, ut subesse bellum intelligi pos-
 set. Plutarchus Lyfandri cap. 27. οἱ
 Θηβαῖοι μόνοι τῆς δεκάτης ἀντεποίησαν
 το τῷ πολέμου, τῶν ἄλλων συμμάχων
 ἡσυχάζοντων, καὶ περὶ χρημάτων ἡγα-
 γιάκησαν, ἃ Λύσανδρος ἐς Σπάρτην ἀπέ-
 σειλε.

θύειν τ'. Morus τε putat esse de-
 lendum ut superfluum; ego vero θύ-
 οντα malim.

[θύειν τ'. Hic equidem non hæ-
 fissim. Neque accusativi usus, caetera
 bonus, mihi huc videtur convenire.
 Convenit ille tantum, ubi εἶναι subau-
 diri potest: ut quum dicunt πόλιν
 εἶναι αὐτόνομον etc. F. A. Wolfius.]

τεθυμένα ἱερά. Pausanias τῶν ἱερέων
 καίόμενα ἤδη τὰ μηρία ἀπορρίπτουσιν ἀπὸ
 τοῦ βωμῆ, iii. p. 225. ubi praeter The-
 banos etiam Corinthios, Argivos et
 Atheniensis Agefilaum ducem in A-
 siam non secutos fuisse ait.

ἔχειν. Juntina ἔχει. Forte voluit
 ἔχοι.

κλεώτας, καὶ Μηλιέας, καὶ Αἰνιάνας, ἐς Ἀλίαρτον. ἐκεῖσε δὲ καὶ Πausanίας, ὅσπερ ἔμελλεν ἡγεῖσθαι, ξενετίθετο παρέσεσθαι ἐς ῥητὴν ἡμέραν, ἔχων Λακεδαιμονίους τε καὶ τὰς ἄλλας ξυμμάχους τῶν Πελοποννησίων. καὶ ὁ μὲν Λύσανδρος τὰ τε ἄλλα τὰ κελεύόμενα ἐπρατίε, καὶ προσ-
7 ἐτί Ὀρχομενίους ἀπέστῃσε Θεβαίων. Ὁ δὲ Πausanίας, ἐπεὶ τὰ διαβατήρια ἐγένετο αὐτῷ, καθεζόμενος ἐν τῇ Τε-
γέα, τὰς τε ξεναγὰς διέπεμπε, καὶ τὰς ἐκ τῶν περιοικίδων πόλεων στρατιώτας περιέμενεν. ἐπεὶ γεμὴν δῆλον τοῖς Θε-
βαίοις ἐγένετο, ὅτι ἐμβάλλοιεν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς τὴν
χώραν αὐτῶν, πρέσβεις ἐπεμφαν Ἀθήναζε, λέγοντας
τάδε·

8 Ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀ μὲν μέμφεσθε ἡμῖν, ὡς ψηφι-
σαμένοις χαλεπὰ περὶ ὑμῶν ἐν τῇ καταλύσει τῆς πολέμου,
οὐκ ὀρθῶς μέμφεσθε· οὐ γὰρ ἡ πόλις ἐκεῖνα ἐψηφίσαστο,
ἀλλ' εἰς ἀνὴρ εἶπεν, ὃς ἔτυχε τότε ἐν τοῖς συμμαχοῖς
καθήμενος. ὅτε δὲ παρεκάλειν ἡμᾶς οἱ Λακεδαιμόνιοι
ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ, τότε ἅπασα ἡ πόλις ἀπεψηφίσαστο, μὴ
συστρατεύειν αὐτοῖς. Δι' ὑμᾶς ἔν ἐχ ἡκιστα ὀργιζομένων
ἡμῖν τῶν Λακεδαιμονίων, δίκαιον εἶναι νομίζομεν, βοηθεῖν
9 ὑμᾶς τῇ πόλει ἡμῶν. Πολὺ δ' ἐτι μᾶλλον ἀξιῶμεν, ὅσοι
τῶν ἐν ἄσει ἐγένεσθε, προθύμως ἐπὶ τὰς Λακεδαιμονίους
ιέναι. ἐκεῖνοι γὰρ, καταστήσαντες ὑμᾶς ἐς ὀλιγαρχίαν καὶ

§. 6. ἡγεῖσθαι. A. J. Br. Cast. ἐνη-
γεῖσθαι.

ἀπέστῃσε Θεβαίων. Alia interim ac-
ciderunt, veluti pugna cum Theba-
nis, de qua Plutarchus in Apo-
phthegm. p. 870. Λύσανδρος ἐρωτώμενος
ἔπας ὁ Χάρον ἐνίκησεν αὐτόν; τῷ πολυ-
μαχανία εἶπεν.

§. 7. Τεγέα. Pausanias iii. 5. p.
215. παρὰ Τεγιατῶν καὶ ἐξ Ἀρκαδίας τῆς
ἄλλης ἀδροῖζων δύναμιν.

Ἀθήναζις. Atheniensis tunc lega-
tos miserant ad Lacedæmonios, ro-

gaturi, ut jure et disceptatione res
repetere, quos Lacedæmonii con-
tentos cum ira dimiserunt, auctore
Pausania iii. p. 228.

§. 8. ψηφισαμένους. Margo Leoncl.
ψηφισαμένων.

εἰς ἀνὴρ. Erianthes, de quo supra
ad ii. 2. 19.

τοῖς συμμαχοῖς καθήμενος. In con-
filio Lacedæmoniorum et sociorum
sedens. Articulum omittunt A. J. Br.
Cast.

ἐς ἐχθραν τῷ δήμῳ, ἀφικόμενοι πολλῇ δυνάμει, ὡς ὑμῶν
 σύμμαχοι, παρέδωσαν ὑμᾶς τῷ πλήθει· ὥστε τὸ μὲν ἐπ'
 ἐκείνοις εἶναι, ἀπολώλατε, ὁ δὲ δῆμος ἔτοςι ὑμᾶς ἔσωσε.
 Καὶ μὴν ὅτι μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βέλοισθ' ἂν τὴν 10
 ἀρχὴν, ἣν πρότερον ἐκέκτησθε, ἀναλαβεῖν, πάντες ἐπισά-
 μεθα· τῆτο δὲ πῶς μᾶλλον εἰκὸς γενέσθαι, ἢ εἰ αὐτοὶ τοῖς
 ὑπ' ἐκείνων ἀδικημένοις βοηθοῖτε; ὅτι δὲ πολλῶν ἀρχῆσι,
 μὴ φοβηθῆτε, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διὰ τοῦτο θαρρείτε,
 ἐνθυμήμενοι, ὅτι καὶ ὑμεῖς, ὅτε πλείων ἦρχετε, τότε πλεί-
 στος ἐχθρὸς ἐκέκτησθε. ἀλλ' ἕως μὲν ἐκ εἶχον, ἅσσοι
 ἀποσαῖεν, ἐκρυπτοὺν τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐχθρὰν· ἐπεὶ δὲ γε
 Λακεδαιμόνιοι προέβησαν, τότε ἔφηναν, οἷα περὶ ὑμῶν
 ἐγίγνωσκον. καὶ νῦν γε, ἂν φανεροὶ γενώμεθα ἡμῖς τε καὶ 11
 ὑμῖς ξυνασπιδῶντες ἐναντία τοῖς Λακεδαιμονίοις, εὖ ἴστε,
 ἀναφανήσονται πολλοὶ οἱ μισθῶντες αὐτῆς. Ὡς δὲ ἀληθῆ
 λέγομεν, ἐὰν ἀναλογίσῃσθε, αὐτίκα γνώσεσθε. τίς γὰρ
 ἤδη καταλείπεται αὐτοῖς εὐμενής; ἐκ Ἀργεῖοι μὲν αἰεί
 ποτε δυσμενεῖς αὐτοῖς ὑπάρχουσιν; Ἡλεῖοι γεμῆν, νῦν ἔσε- 12
 ρημένοι χώρας καὶ πόλεων, ἐχθροὶ αὐτοῖς προσγεγέννηται.
 Κορινθίους δὲ, καὶ Ἀρκάδας, καὶ Ἀχαιῶς τί Φῶμεν; οἱ
 ἐν μὲν τῷ πρὸς ὑμᾶς πολέμῳ, μάλα λιπαρέμενοι ὑπ'
 ἐκείνων πάντων καὶ πόνων καὶ κινδύνων καὶ τῶν δαπανημάτων
 μετεῖχον· ἐπεὶ δ' ἔπραξαν, αἰ ἐβέλοντο, οἱ Λακεδαιμόνιοι,
 ποίας ἢ ἀρχῆς, ἢ τιμῆς, ἢ ποίων χρημάτων μεταδεδώκα-
 σιν αὐτοῖς; ἀλλὰ τῶς μὲν εἰλωτας ἀρμοσὰς κατ'ἰσάναμι

§. 10. βοηθοῖσι. Junt. βοηθοῖνσι. Cast. βοηθῆσι.

§. 11. ξυνασπιδῶντες. A. J. Br. Castal. ξυνασπιδιῶντες. Leoncl. et Steph. malunt ξυνασπιῶντες, quod probat Morus, quoniam verbi ασπιδῶν exempla probata non existunt. Sed infra vii. 4. 37. legitur συνασπιδῶντες sine ulla varietate.

§. 12. χώρας. St. et Leoncl. ε χώ-

ρας πολλῆς. Quod equidem probone Elei omni plane terra privati fuisse dicantur.

καὶ τῶν. Morus articulum sibi fuisse inclusit. Paulo antea verba μάλα λιπαρέμενοι scio defendi posse; sed multo magis suspicio odii Arcadum in Lacedæmonios augebitur, si legas μάλα ταλαιπωρέμενοι.

εἰλωτας. Augeat odium, quod non

ἀξιῶσι, τῶν δὲ ζυμμάχων ἐλευθέρων ὄντων, ἐπεὶ εὐτύχη-
 13 σαν, δεσπότηαι ἀναπεφίηασιν. Ἄλλα μὴν καὶ οὓς ὑμῶν
 ἀπέστησαν, Φανεροὶ εἰσιν ἐξηπατηκότες· ἀντὶ γὰρ ἐλευ-
 θερίας διπλὴν αὐτοῖς δουλείαν παρεσχέηασιν· ὑπὸ τε γὰρ
 τῶν ἀρμωσῶν τυραννῶνται, καὶ ὑπὸ δέκα ἀνδρῶν, οὓς Λύ-
 σανδρος κατέστησεν ἐν ἐκάσῃ πόλει. ὁ γεμὴν τῆς Ἀσίας
 βασιλεὺς, καὶ τὰ μέγιστα αὐτοῖς συμβαλλόμενος πρὸς τὸ
 ὑμῶν κρατῆσαι, νῦν τί διάφορον πάσχει, ἢ εἰ μεθ' ὑμῶν
 14 κατεπολέμησεν αὐτὸς; Πῶς ἔν οὐκ εἰκὸς, εἰάν ὑμεῖς αὐ-
 προσῆτε τῶν ἔτω Φανερῶς ἀδικουμένων, νῦν ὑμᾶς πολὺ
 ἤδη μεγίστους τῶν πώποτε γενέσθαι; ὅτε μὲν γὰρ ἤρ-
 χετε, τῶν κατὰ θάλατταν μόνον δήπου ἠγεῖσθε· νῦν δὲ
 πάντων, καὶ ἡμῶν, καὶ Πελοποννησίων, καὶ ὧν πρόδεν
 ἤρχετε, καὶ αὐτῆ βασιλέως, τοῦ μεγίστην δύναμιν ἔχοντος,
 ἠγεμόνες ἀν γένησθε. Κάττοι ἡμεῖς πολλοῦ ἀξιοὶ καὶ
 ἐκείνοις σύμμαχοι, ὡς ὑμεῖς ἐπίστασθε· νῦν δὲ γε εἰκὸς
 τῷ παντὶ ὑμῖν ἐρρωμενεσέρωσ ἡμᾶς ἔψεσθαι, ἢ τότε Λα-
 κεδαιμονίους· οὐδὲ γὰρ ὑπὲρ νησιωτῶν ἢ Συρακουσίων,
 15 ἔδδ' ὑπὲρ ἀλλοτρίων, ὡσπερ τότε, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν αὐ-
 τῶν ἀδικουμένων βοηθήσομεν. Καὶ τοῦτο μέντοι χρῆ εὔ-
 εἰδέναί, ὅτι ἡ Λακεδαιμονίων πλεονεξία πολὺ εὐκαταλυ-
 τωτέρα ἐστὶ τῆς ὑμετέρας γενομένης ἀρχῆς. ὑμεῖς μὲν
 γὰρ, ἔχοντες ναυτικόν, οὐχ ἐκόντων ἤρχετε· ἔστοι δὲ, ὀλί-
 γοι ὄντες, πολλαπλασίων ὄντων, καὶ ἔδδ' ἐν χειρὸν ὠπλισμέ-
 νων πλεονεκτῆσι. ταῦτ' ἔν λέγομεν ἡμεῖς· εὔγε μέντοι
 ἐπίστασθε, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι νομίζομεν, ἐπὶ πολὺ

Spartanos, nec περιόικες, sed Helotes mitti, ait, harmostas a Lacedaemoniis, et liberis servos praefici.

§. 13. συμβαλλόμενος. Recte hoc vulgato συμβαλλόμενος substituit Murgus. Deinceps Margo Leoncl. εἰς τὸ ὑμῶν.

§. 14. ἔψεσθαι. Margo Leonclav.

συμμαχήσιν. Caeterum τῷ παντὶ simili-
 liter supra ii. 3. 22. πῶς αὐ ταῦτα τῷ
 παντὶ ἐκείνων ἀδικώτερα.

§. 15. ὑμεῖς μὲν γὰρ. A. J. Br. Cast.
 omittunt μέν. Opponuntur sibi οὐχ
 ἐκόντες et πολλαπλασίοι οὐδὲν χειρὸν
 ὠπλισμένοι, deinde ἔχοντες ναυτικόν et
 ὀλίγοι ὄντες. Nescio an bene.

μείζω ἀγαθὰ παρακαλεῖν ὑμᾶς τῇ ὑμετέρᾳ πόλει, ἢ τῇ ἡμετέρᾳ.

Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν, ἐπαύσατο. τῶν δὲ Ἀθηναίων 16
 πάνπολλοι μὲν ζυνηγόρευον, πάντες δὲ ἐψηφίσαντο βοη-
 θεῖν αὐτοῖς. Θρασύβελος ᾗ, ἀποκρινόμενος τὸ ψήφισμα,
 καὶ τοῦτο ἀνεδείκνυτο, ὅτι, ἀτειχίστα τῷ Περαιῶσι ὄντος,
 ὅμως παρακινδυνεύοιεν χάριτα αὐτοῖς ἀποδεῖναι μείζονα,
 ἢ ἔλαβον. ὑμεῖς μὲν γὰρ, ἔφη, οὐ ζυνεστρατεύσατε ἐφ'
 ἡμᾶς, ἡμεῖς δὲ γε μεθ' ὑμῶν μαχόμεθα ἐκείνοις, ἀνίστα-
 σιν ἐφ' ὑμᾶς. Οἱ μὲν δὲ Θεβαῖοι ἀπελθόντες παρ- 17
 εσκευάζοντο ὡς ἀμυνόμενοι, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ὡς βοηθή-
 σοντες. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέτι ἐμμελλον, ἀλλὰ
 Πausanias μὲν ὁ βασιλεὺς ἐπορεύετο εἰς τὴν Βοιωτίαν, τό-
 τε οἴκοθεν ἔχων στρατεύματα καὶ τὸ ἐκ Πελοποννήσου· πλὴν
 Κορίνθιοι ἐκ ἠκολούθησαν αὐτοῖς. ὁ δὲ Λύσανδρος, ἄγων τὸ
 ἀπὸ Φωκῆων καὶ Ὀρχομενοῦ καὶ τῶν κατ' ἐκείνα χωρίων
 στρατεύματα, ἔφθη τῷ Πausanias ἐν τῷ Ἀλιάρτῳ γενόμενος.
 Ἦκων δὲ, ἐκέτι ἡσυχίαν ἔχων ἀνέμενε τὸ ἀπὸ Λακεδαι- 18
 μονίων στρατεύματα, ἀλλὰ, σὺν οἷς εἶχεν, ἦεν πρὸς τὸ τεῖχος
 τῶν Ἀλιαρτίων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπειθεὶν αὐτὰς ἀφί-
 σασθαι Θεβαίων, καὶ αὐτονόμους γίνεσθαι· ἐπεὶ δὲ τῶν
 Θεβαίων τινὲς ὄντες ἐν τῷ τείχει διεκώλυον, προσέβαλε
 πρὸς τὸ τεῖχος. Ἀκῆσαντες δὲ ταῦτα οἱ Θεβαῖοι, δρόμῳ 19
 ἐβόηθησαν οἱ τε ὀπλίται καὶ οἱ ἵππεῖς. ὁπότερα μὲν ἔν εἶτε

§. 16. ζυνηγόρευον. A. J. Br. Cast. ζυνηγορεύοντο.

ἀποκρινόμενος. Brodæus interpreta-
 batur: respondens iis declarasset sum-
 mam decreti. Ita Demosthen. contra
 Euergetum p. 1149. ἀποκρίνεται ἡμῖν ἢ
 βελὴ ψηφίσματι.

ζυνεστρατεύσατε. Male A. J. Br. Cast.
 ζυνηγοροπορεύσατε. Cæterum in ean-
 dem sententiam locus est Demosthe-
 nis pro Corona p. 258. Λακεδαιμονίων

γῆς καὶ θαλάσσης ἀρχόντων καὶ τὰ
 κύκλω τῆς Ἀστικῆς κατεχόντων ἀρμο-
 σταῖς ἔ φηραῖς Εὐβοίαν, Τάναγραν, τῆς
 Βοιωτίας ἅπασαν, Μέγαρον, Αἴγινα,
 Κλεῖνας, τὰς ἄλλας νήσους, οὐ ναῦς οὐ
 τεῖχη τῆς πόλεως τότε κεκτημένης, ἐξήλ-
 θετε εἰς Ἀλιάρτον.

§. 17. ἐκ Πελοποννήσου. Præpositio-
 nem omisit Junt. Castal.

§. 18. ἐκέτι. Cast. οὐδὲ ἡσυχίαν.
 Deinceps Margo L. et St. ἀπὸ Λακε-
 δαιμόνος. Quæ lectio mihi arridet.

λαθόντες τὸν Λύσανδρον ἐπέπεσον αὐτῷ, εἴτε καὶ αἰσθόμενος προσιόντας ὡς κρατήσων ὑπέμενεν, ἄδηλον· τοῦτο δὲ ἔν σαφές, ὅτι παρὰ τὸ τείχος ἢ μάχῃ ἐγένετο, καὶ τροπαιὸν ἔστηκε πρὸς τὰς πύλας τῶν Ἀλιαρτίων. ἐπεὶ δὲ ἀποθανόντος Λυσάνδρου ἔφευγον οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ ὄρος, 20 ἐδίωκον ἐρρώμένως οἱ Θεβαῖοι. Ὡς δὲ ἀνα ἤδη ἦσαν διώκοντες, καὶ σενοχωρία τε καὶ δυσπορία ἐλάμβανεν αὐτὰς, ὑποσρέψαντες οἱ ὀπλίται ἠκόντιζόν τε καὶ ἔβαλλον. ὡς δὲ ἔπεσον αὐτῶν δύο ἢ τρεῖς οἱ πρῶτοι, καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς ἐπεκυλίνδην πέτραις ἐς τὸ κάταντες, καὶ πολλῇ προθυμίᾳ ἐνέκειντο, ἐτρέφθησαν οἱ Θεβαῖοι ἀπὸ τοῦ κατάντες, καὶ 21 ἀποθνήσκουσιν αὐτῶν πλείους ἢ διακόσιοι. Ταύτη μὲν ἔν τῇ ἡμέρᾳ οἱ Θεβαῖοι ἠθύμην, νομίζοντες, ἔκ ἐλάττω κακὰ πεπονθέναι, ἢ πεποικηκέναι· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, ἐπεὶ ἤσθητο ἀπεληλυθότας ἐν νυκτὶ τὰς τε Φωκέας καὶ τοὺς ἄλλους ἀπαντας οἵκαθε ἐκάστας, ἐκ τῆς δὴ μείζον ἐφρόνησαν ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ. ἐπεὶ δὲ αὖ ὁ Πausanias ἀνεφαίνετο ἔχων τὸ ἐκ Λακεδαιμόνος σφάτευμα, πάλιν αὖ ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ ἠγῶντο εἶναι, καὶ πολλὴν ἔφασαν σιωπῆν τε

§. 19. ἐπέπεσον. Hoc ex margine L. et St. recepi. Vulgo ἔπεσον. Cæterum est pleonasmus in verbis ὀπλίταις—εἴτε—εἴτε. Cæterum rem ipsam nimis obscure narrat Nofter. Litteras ad Pausaniam interceptas a Thebanis habet Plutarchus. Pausanias iii. p. 215. ἐσεληλύθεισαν δὲ ἤδη καὶ Θεβαίων καὶ Ἀθηναίων τινὲς κρύφα ἐς τὴν πόλιν, ἀν ἐπέεληλύθοντων καὶ πρὸ τοῦ τείχους ταξαρμένων etc. Idem x. p. 774. σφατῆρας ἔκ τε Θεβῶν ἐνύσσης ἤδη καὶ ἐξ Ἀθηναίων.

τῆτο δ' ἐν. Malim τῆτο γ' ἐν. Lyfander fuit occisus a Nearcho Haliartensi in colle Archelide, etiam Alopeco dicto, ad fluvium Hoplitem, testante Plutarcho de Oraculorum poeticorum defectu, et in Lyfandro c. 39. Fluvium agri Haliartii Lophin habet Pausan. ix. p. 777. Gloriam occisi Lyfandri vindicant sibi Athenienses apud Aristidem tom. ii. p. 105.

de quo dissensu bene judicat Westling ad Diodorum i. p. 705.

§. 20. διώκοντες. Diodor. xiv. 81. τῶν δὲ Βοιωτῶν ἢ μὲν ὅλη φάλαγγ' σαχέως ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ διαγωγῆ, τῶν δὲ Θεβαίων ὡς διακόσιοι προχειρότερον εἰς τόπους τραχεῖς ἑαυτὰς δόντες ἀνηρέθισαν. Plutarchus tercentos edit, eoque ait fuisse suspectos Laconismi, et voluisse ea animi promptitudine culpam a se removere. Lacedæmonios mille occubuisse addit.

σενοχωρία. In margine St. et Leonclav. δυσχωρία τε καὶ σενοπορία ὑπελάμβανεν.

§. 21. ἐφρόνησαν. Margo Leonclav. ἐφρόνην.

ἀνεφαίνετο. Plutarchus ἐκ Πλαταιῶν εἰς Θεσπίας πορευόμενος addit.

ἔφασαν σιωπῆν τε. V. D. in Bibl. Crit. Amstel. emendabat; πολλὴ ἀφασία τε καὶ ταπεινότης ἐν τῇ—ἢ αὐτῶν.

καὶ ταπεινότητα ἐν τῷ στρατεύματι εἶναι αὐτῶν. Ὡς δὲ 22
 τῇ ὑπεραίᾳ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἐλθόντες συμπαρετάξαντο, ὅ
 τε Πausanίας οὐ προσῆγεν, ἐδὲ ἐμάχετο, ἐκ τῆς τὸ μὲν
 Θηβαίων πολὺ μᾶλλον φρόνημα ἐγένετο· ὁ δὲ Πausanίας,
 συγκαλέσας πολεμάρχους καὶ πεντηκοστῆρας, ἐββλεύετο,
 πότερον μάχην ξυνάπτοι, ἢ ὑπόσπονδον τὸν τε Λύσανδρον
 ἀναιροῖτο, καὶ τὰς μετ' αὐτῶν πεσόντας. Λογίζομενος δὲ 23
 ὁ Πausanίας, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐν τέλει τῶν Λακεδαιμονίων,
 ὡς Λύσανδρος τετελευτηκῶς εἶη, καὶ τὸ μετ' αὐτῶν στρα-
 τευμα ἠτήμενον ἀποκεχωρήκοι, καὶ Κορίνθιοι μὲν παντά-
 πασιν ἐκ ἠκολέθην αὐτοῖς, οἱ δὲ παρόντες οὐ προθύμως
 στρατεύοιντο· ἐλογίζοντο δὲ καὶ τὸ ἰππικόν, ὡς τὸ μὲν ἀντι-
 παλον πολὺ, τὸ δὲ αὐτῶν ὀλίγον εἶη, καὶ ὅτι οἱ νεκροὶ ὑπὸ
 τῷ τείχει ἔκειντο, ὥστε ἐδὲ κρείττοσιν ἔσι διὰ τὰς ἀπὸ τῶν
 πύργων ῥάδιον εἶη ἀνελεῖσθαι· διὰ ἔν πάντα ταῦτα ἐδοξεν
 αὐτοῖς, τὰς νεκρὰς ὑποσπόνδους ἀναιροῖσθαι. Οἱ μὲντοι 24
 Θηβαῖοι εἶπον, ὅτι ἐκ ἂν ἀποδοῖεν τὰς νεκρὰς, εἰ μὴ ἐφ'
 ᾧ τε ἀπιέναι ἐκ τῆς χώρας. οἱ δὲ ἄσμενοί τε ταῦτα ἤκω-
 σαν, καὶ ἀνελόμενοι τὰς νεκρὰς ἀπήεσαν ἐκ τῆς Βοιωτίας.
 τῶν δὲ πραχθέντων, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀθύμως
 ἀπήεσαν· οἱ δὲ Θηβαῖοι μάλ' ὑβριστικῶς, εἰ καὶ μικρὸν τις
 τῶν χωρίων περὶ ἐπιβαίῃ, παίοντες ἐδίωκον ἐς τὰς ὁδοὺς.

Scilicet nullam putat is causam esse, cur alienam hic auctoritatem praeferret Xenophon, cum reliqua ex sua narraverit; vocem ἀφάσιαν librarium interpretari voluisse apposito σιωπῇ, et deinde alium ex ἀφασία non intellecto effecisse ἔφασαν. Necessitatem emendandi equidem nullam video; nec magnam veri speciem opinio V. D. habet.

§. 22. Ἀθηναῖοι. Athenienses ducebat Thraſybulus, auctore Plutarcho in Lys. c. 29. et Pausania iii. 5. qui defendit causam Pausaniae. Verum jam antea partem Atheniensium adfuisse, ante fuit monitum.

προσῆγεν. Emendabat προσῆγεν Kuhn ad Aeliani V. H. iii. 1. 11.

§. 23. οἱ ἐν τέλει. Recte articulum repeti debere, iudicavit Steph. vulgo omisſum. Morus interpretatur triginta regis comites, de quibus supra. Plutarchus πρεσβυτέρους τῶν Σπαρτιατῶν appellat, eosque ait obtulisse consilio Pausaniae et pugnam renovari voluisse.

ἀπὸ τῶν πύργων. An fuit olim ἐπὶ τῶν πύργων?

§. 24. οὐκ ἂν. Castal. ἂν omisit, ut et sequentem articulum τοὺς ante νεκρὰς.

περὶ ἐπιβαίῃ. L. et St. τε ἐπιβαίῃ.

αὕτη μὲν δὴ ἔτως ἡ στρατιὰ τῶν Λακεδαιμονίων διελύθη.
 25 Ὁ μέντοι Πausanίας ἐπεὶ ἀφίκετο οἴκαδε, ἐκρίνετο περὶ
 θανάτου. κατηγορημένον δὲ αὐτῷ, καὶ ὅτι ὑπερήσειεν ἐς
 Ἄλιάρτον τῷ Λυσάνδρῳ, ξυνθήμενος ἐς τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 παρέσεσθαι, καὶ ὅτι ὑποσπόνδους, ἀλλ' οὐ μάχῃ, ἐπειράτο
 τὰς νεκρὰς ἀναιρεῖσθαι, καὶ ὅτι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων,
 λαβὼν ἐν τῷ Πειραιεῖ, ἀνήκε, καὶ πρὸς τέτοις, ἔπαρόντος
 ἐν τῇ δίκῃ, θάνατος αὐτῷ κατεγνώσθη· καὶ ἔφυγεν ἐς Τε-
 γέαν, καὶ ἐτελεύτησε μέντοι ἐκεῖ νόσῳ. κατὰ μὲν οὖν τὴν
 Ἑλλάδα ταῦτ' ἐπράχθη.

δὴ ἔτως. A. J. Br. Cast. δὴ ὄντως et
 deinceps ἔτως inferunt ante διελύθη.
 Pro στρατιὰ Morus cum Leoncl. præ-
 fert στρατεία.

§. 25. ἀνήκε. Hujus quidem rei
 crimen et judicium jam antea subi-
 erat Pausanias, sed absolutus fuerat,
 auctore Pausania iii. 5. p. 215.

οὐ παρόντος. Plutarchus Lyf. c. 31.
 ἔχ ὑποσπὸν τὴν κρίσιν.

Τεγέαν. Plutarchus: καὶ κεῖ κατε-
 βίωσεν ἰκέτης ἐν τῷ περιμένει τῆς Ἀθηνῶν.
 Pausanias iii. 5. p. 216. Ἀθηνῶν Ἀ-
 λείας habet. Nec tamen in exfilio
 animum habuit alienum a patria
 Pausanias, ut apparet ex dicto ejus
 apud Plutarchum Apophthegm. La-
 con. p. 860.

κατὰ μὲν ἔν. Ald. omisit ἔν, sed
 Junt. Bryl. Cast. simul μὲν ἔν.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Κ Ε Φ. Α.

Ο ΔΕ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἀφίκετο ἅμα μετοπώρῳ ἐς τὴν ΟΙ. 96. ²/₃, τοῦ Φαρναβάζου Φρυγίαν, τὴν μὲν χώραν ἔκαε καὶ ἐπόρθει, πόλεις δὲ τὰς μὲν βία, τὰς δὲ ἐκέσας προσελάμβανε. λέγοντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτη, ὡς, εἰ ἔλθοι πρὸς τὴν Πα-2 φλαγονίαν, τὸν τῶν Παφλαγόνων βασιλέα καὶ ἐς λόγους ἄξιοι, καὶ ζύμμαχον ποιήσοι, προθύμως ἐπορεύετο, πάλαι τέττα ἐπιθυμῶν, τῷ ἀφιστάναι τὸ ἔθνος ἀπὸ βασιλείως.

Ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐς τὴν Παφλαγονίαν, ἦλθε Κότυς, 3 καὶ ζυμμαχίαν ἐποίησατο· καὶ γὰρ καλέμενος ὑπὸ βασιλείως ἐκ ἀναβεβήκει. πείσαντος δὲ τῷ Σπιθριδάτη, κατέλιπε τῷ Ἀγησίλαῳ Κότυς χιλίους μὲν ἰππέας, διχιλίους δὲ πελτασάς. χάριν δὲ τέτων εἰδὼς Ἀγησίλαος τῷ Σπι-4 θριδάτῃ· Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Σπιθριδάτα, ἐκ ἂν δοίης Κότυϊ τὴν θυγατέρα; πολὺ γε, ἔφη, μᾶλλον, ἢ ἐκείνος ἂν λάβοι Φυγάδος ἀνδρὸς, βασιλεύων πολλῆς χώρας καὶ δυνάμεως. Τότε μὲν ἐν ταῦτα μόνον ἐρρήθη περὶ τῷ γάμῳ. 5

§. 2. Παφλαγονίαν. L. et St. addunt: σὺν αὐτῷ, sed ut suspectum includunt.

τὸ ἔθνος. Margo St. et Leonclav. ὡ ἔθνος. Morus τὸ interpretatur τῷ.

§. 3. ἦλθε Κότυς. Ita recte emendavit Leonclav. vulgatum ἦλθεν Ὀ-
τυς.

πελτασάς. In Agefilao iii. 4. est πελτοφόρος.

ἐπεὶ δὲ Κότυς ἔμελλεν ἀπιέναι, ἦλθε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἀσπασόμενος. λόγος δὲ ἤρξατο ὁ Ἀγησίλαος, παρόντων ὅτῳν τριάκοντα, μετασησάμενος τὸν Σπιθριδάτην. Λέξον μοι, ἔφη, ὦ Κότυ, ποῖος τίνος γένους ἐσὶν ὁ Σπιθριδάτης; ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι Περσῶν ἑδενὸς ἐνδέετος. τὸν δὲ υἱὸν, ἔφη, εἰώρακας αὐτῷ ὡς καλὸς ἐσὶ; τί δὲ οὐ μέλλω; καὶ γὰρ ἐσπέρας ξυνοδέπνυν αὐτῷ. τέττα μὲν Φασι τὴν θυγατέρα αὐτῷ καλλίονα εἶναι. νῆ Δί', ἔφη ὁ Κότυς· καλὴ γὰρ ἐσὶ. Καὶ ἐγὼ μὲν, ἔφη, ἐπεὶ Φίλος ἡμῖν γεγένησαι, συμβελεύσαιμ' ἂν σοι τὴν παῖδα γενέσθαι γυναῖκα, καλλίστην μὲν ἔσαν· (ἔ τί ἀνδρὶ ἡδίων;) πατρὸς δὲ εὐγενεστάτη, δύναμιν δὲ ἔχοντος τοσαύτην. ὅς, ὑπὸ Φαρναβάζε ἀδικηθεὶς, ἔτω τιμωρεῖται αὐτὸν, ὡς Φυγάδα πάσης ἑτῆς χώρας, ὡς ὄρας, πεποίηκεν. εὖ ἴσθι μέντοι, ἔφη, ὡς περ ἐκείνους ἐχθρὸν ὄντα δύναται τιμωρεῖσθαι, ἔτω καὶ Φίλον ἀνδρα εὐεργετῆν δύνατο. νόμιζε δὲ, τέτων πραχθέντων, μὴ κείνους ἂν σοι μόνον κηδεσθῆναι εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ, καὶ τὰς ἄλλας Λακεδαιμονίους· ἡμῶν δὲ ἡγουμένων 9 τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα. καὶ μὴν μεγαλειότηρας γε σοῦ εἰ ταῦτα πράττοις, τίς ἂν ποτε γήμει; ποῖαν γὰρ νύμφην πάποτε τοσῶτοι ἱππεῖς καὶ πελτασταὶ καὶ ὀπλίται πρῆπεμψαν, ὅσοι τὴν σὴν γυναῖκα ἐς τὸν σὸν 10 οἶκον προπέμψειαν ἂν; Καὶ ὁ Κότυς ἐπήρξατο· δοκοῦντα δὲ, ἔφη, ὦ Ἀγησίλαε, καὶ Σπιθριδάτη ταῦτα λέγεις; μὰ τὰς θεάς, ἔφη, ὦ Κότυ. ἐκείνος μὲν ἐμέ γε ἐκ ἐκέλευσε ταῦτα λέγειν· ἐγὼ μέντοι, καίπερ ὑπερχαίρω, ὅταν ἐχθρὸν τιμωρῶμαι, πολὺ μᾶλλον μοι δοκῶ ἡδεσθαι, ὅταν 11 τι τοῖς Φίλοις ἀγαθὸν ἐξευρίσκω. Τί ἔν, ἔφη, οὐ συν-

§. 7. συμβελεύσαιμ'. Margo Leoncl. ὑπό.
 συμβελεύοιμι ἂν.
 γενέσθαι. Franc. Portus legi volebat ἀγαγέσθαι. Reste, puto.
 ὅς ὑπό. Margo St. Leonclav. ὡς

ὑπό.

§. 9. γε σοῦ. A. J. Br. Cast. omitunt σθ.

§. 10. ὑπερχαίρω. Margo L. et St. ὑπερχαίρων.

Θάνη, εἰ καὶ ἐκείνω βελομένω ταῦτ' ἐσί; καὶ ὁ Ἀγησί-
 λαος, ἴτ', ἔφη, ὑμεῖς, ὦ Ἑριππίδα, καὶ διδάσχετε αὐτὸν
 βεληθῆναι, ἄπερ ἡμεῖς. Οἱ μὲν δὴ ἀνασάντες ἐδίδα- 12
 σκον. ἐπεὶ δὲ διέτριβον, βέλει, ἔφη, ὦ Κότυ, καὶ ἡμεῖς
 δεῦρο καλέσωμεν αὐτόν; πολὺ γ' ἂν οἶμαι μᾶλλον, ἔφη,
 ὑπὸ σοῦ πειοθῆναι αὐτόν, ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων. ἐκ
 τῆς δὲ ἐκάλει ὁ Ἀγησίλαος τὸν Σπιθριδάτην τε καὶ τὰς
 ἄλλας. Προσιόντων δ' αὐτῶν, εἶπεν ὁ Ἑριππίδας· τὰ 13
 μὲν ἄλλα, ὦ Ἀγησίλαε, τὰ ρηθέντα τί ἂν τις μακρολο-
 γοίη; τέλος δὲ λέγει Σπιθριδάτης, πᾶν ποιεῖν ἂν ἠδέως,
 ὅ τι σοι δοκοίη. ἐμοὶ μὲν τοίνυν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, δοκεῖ, 14
 σὲ μὲν, ὦ Σπιθριδάτα, τύχη ἀγαθῇ δίδοναι Κότυϊ τὴν
 θυγατέρα, σὲ δὲ λαμβάνειν. τὴν μέντοι παῖδα πρὸ ἧρος
 ἐκ ἂν δυνάιμεθα πεζῇ ἀγαγεῖν. ἀλλὰ ναὶ μὰ Δί', ἔφη
 ὁ Κότυς, κατὰ θάλατταν ἤδη ἂν πέμποιτο, εἰ [σὺ] βού-
 λοιο. Ἐκ τῆς δεξιᾶς δόντες ἢ λαβόντες ἐπὶ τῆτοις, 15
 ἀπέπεμπον τὸν Κότυν.

Καὶ εὐθύς ὁ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἔγνω αὐτὸν σπεύδοντα,
 τριήρη πληρώσας, καὶ Καλλίαν Λακεδαιμόνιον κελεύσας
 ἀπαγαγεῖν τὴν παῖδα, αὐτὸς ἐπὶ Δασκυλίου ἐπορεύετο,
 ἔνθα καὶ τὰ βασίλεια ἦν Φαρναβάζω, καὶ κῶμαι περὶ
 αὐτὰ πολλαὶ καὶ μεγάλαι, καὶ ἄφθονα ἔχουσαι τὰ ἐπι-
 τήδεια, ἢ θῆρας, αἱ μὲν ἐν περιεργασμένοις παραδείσοις,
 αἱ δὲ καὶ ἀναπεπλάμενοις τόποις, πάγκαλαι. περιέρρει 16

§. 12. ἐκ τῆς δέ. Morus malebat
 δῆ. Recte, puto.

τὸν Σπιθριδάτην. Articulum omit-
 tunt A. J. Br. Cast.

§. 13. αὐτῶν. Margo Leoncl. εὐ-
 θύς. Sed ita post προσιόντων δὲ fuerit
 interpungendum.

§. 14. ἦδη—σύ. Hæc omittunt A.
 J. Br. Castal.

§. 15. Καλλίαν. Eundem nominat
 in Agefilao viii. 3. et Polyænus.

ἐπορεύετο. Margo Leonclav. ἀπε-
 πορεύετο. Dascylyon an idem fit cum
 Δασκύλου κώμη apud Athenæum ii.
 pag. 43. nescio. Sed in Phrygia ille
 ibidem ponit Μηνὸς κώμην, et Λέοντος
 κώμην. Videtur igitur Phrygia κωμη-
 δὸν seu per pagos habitata fuisse, quod
 narratio Xenophontis ubique arguere
 videtur.

θῆρας. Ita Brodæus scribere iussit
 pro θῆρας in A. J. Br. Castal.

δὲ καὶ ποταμὸς, παντοδαπῶν ἰχθύων πλήρης. ἦν δὲ καὶ
 τὰ πτηνὰ ἄφθονα τοῖς ὀρνιθεῦσαι δυναμένοις. ἐνταῦθα
 μὲν δὴ διεχέιμαζε, [καὶ] αὐτόθεν [καὶ] σὺν προνομαῖς
 17 τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ λαμβάνων. Καταφρονητικῶς
 δέ ποτε καὶ ἀφυλάκτως, διὰ τὸ μηδὲν πρότερον ἐσφάλλ-
 θαι, λαμβανόντων τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπέτυχεν
 αὐτοῖς ὁ Φαρνάβαζος, κατὰ τὸ πεδίον ἐσπαρμένοις, ἄρ-
 ματα μὲν ἔχων δύο δρεπανηφόρα, ἵππεῖς δὲ ὡς τετρακο-
 18 σίους. οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς εἶδον αὐτὸν προσελαύνοντα,
 ξυνέδραμον ὡς ἐς ἐπτακοσίας. ὁ δὲ ἔκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ
 προσησάμενος τὰ ἄρματα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἵππεῦσιν
 19 ὅπιόθεν γενόμενός, ἐκέλευσέν ἐλαύνειν ἐς αὐτὰς. ὡς δὲ τὰ
 ἄρματα ἐμβαλόντα διεσκέδασε τὸ ἀθρόον, ταχὺ οἱ ἵππεῖς
 κατέβαλον ὡς ἐς ἑκατὸν ἀνθρώπους, οἱ δὲ ἄλλοι κατέφυ-
 γον πρὸς Ἀγησίλαον· ἐγγὺς γὰρ ἔτυχε σὺν τοῖς ὀπίταις
 20 ὢν. Ἐκ δὲ τῆς, τρίτη ἢ τετάρτη ἡμέρα, αἰδομένηται ὁ
 Σπιθριδάτης τὸ Φαρνάβαζον ἐν Καυῇ κόμῃ μεγάλῃ στρα-
 τωπεδευόμενον, ἀπέχοντα στάδια ὡς ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν,
 21 καὶ εὐθύς λέγει πρὸς τὸν Ἡριππίδαν. καὶ ὁ Ἡριππίδας,
 ἐπιθυμῶν αἰεὶ λαμπρόν τι ἐργάζεσθαι, αἰτεῖ τὸν Ἀγησί-
 λαον ὀπίτας τε ἐς διαχιλίους, καὶ πελτασᾶς ἄλλας τοσού-
 τας, καὶ ἵππεας τὰς τε Σπιθριδάτης καὶ τὰς Παφλαγόνας,
 22 καὶ τῶν Ἑλλήνων ὁπόσας πείσειεν. ἐπεὶ δὲ ὑπέχετο αὐ-
 τῷ, ἐθύετο· καὶ ἅμα δάμνη καλλιερησόμενος, κατέλυσε
 τὴν θυσίαν. ἐκ δὲ τῆς δειπνήσαντας παρήγγειλε παρῆ-
 23 ναι πρὸθεν τοῦ στρατοπέδου. σκότους δὲ γενομένου, ἐδὴ οἱ
 ἡμίσεις ἐκάσων ἐξῆλθον. ὅπως δὲ μὴ, εἰ ἀποτρέποιτο,

§. 16. καὶ αὐτόθεν καί. A. J. Bryl. Castal. posterioris & omittunt; utrumque inclusit Morus.

[Καὶ αὐτόθεν καὶ σὺν προνομαῖς— H. c. Tum ex hoc ipso loco, ubi hibernabat, tum ex locis circumjacentibus, di-

missis pabulatoribus etc. Sic videtur recte fecisse, qui primus addidit alterum καί. F. A. Wolfius.]

§. 23. ἐξῆλθον. Vitio operarum editio Mori habet ἐξῆλθον.

καταγελαῖεν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἐπορεύετο σὺν ἧ εἶχε δυνάμει. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιπεσὼν τῇ Φαρνα-24
 βάζου στρατοπεδείᾳ, τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτῆς, Μυσῶν
 ὄντων, πολλοὶ ἔπεσον, αὐτοὶ δὲ διαφεύγῃσι, τὸ δὲ στρατό-
 πεδον ἀλίσκεται, καὶ πολλὰ μὲν ἐκπώματα, καὶ ἄλλα δὴ,
 οἷα Φαρναβάζου κτήματα, πρὸς δὲ τέτοις σκεύη πολλὰ,
 καὶ ὑποζύγια σκευοφόρα. διὰ γὰρ τὸ φοβεῖσθαι, μὴ, εἰ 25
 πρὸς κατασαίῃ, κυκλωθεῖς πολιορκεῖτο, ἄλλοτε ἄλλῃ τῆς
 χώρας ἐπῆει, ὥσπερ οἱ νομάδες, καὶ μάλα ἀφανίζων τὰς
 στρατοπεδεύσεις. Ὑποσήσας δὲ Ἑριππίδας ταξίαρχους 26
 καὶ λοχαγούς, ἀφείλετο ἅπαντα τὸν τε Σπιθριδάτην καὶ
 τὰς Παφλαγόνους, ἵνα δὴ πολλὰ ἀπαγάγοι τὰ αἰχμά-
 λατα τοῖς λαφυροπώλαις. ἐκεῖνοι μέντοι ταῦτα παθόν-27
 τες, ἐκ ἠνεγκαν, ἀλλ' ὡς ἀδικηθέντες καὶ ἀτιμασθέντες,
 νυκτὸς συσκευασάμενοι ὄχοντο ἀπίοντες εἰς Σάρδεις πρὸς
 Ἀριαῖον, πισεύοντες, ὅτι καὶ ὁ Ἀριαῖος ἀποσαῖς βασιλέως
 ἐπολέμησεν αὐτῶν. Ἀγησιλάω μὲν δὴ τῆς ἀπολείψεως 28
 τοῦ Σπιθριδάτη καὶ τῆς Μεγαβάζου καὶ τῶν Παφλαγόνων
 ἐδὲν ἐγένετο βαρύτερον ἐν τῇ στρατείᾳ.

§. 24. ἐπιπεσὼν. Pro ἐπιπεσόντος αὐ-
 τῷ, ut monuit Morus.

τῇ στρατοπεδείᾳ. Inusitatum mihi
 accidit pro τῇ στρατοπεδείᾳ.

[στρατοπεδείᾳ. Verbum hoc sæpius
 legitur, ut apud Dionysium Halic. et
 Arrianum, nostri imitatore, e quo
 plura trahi potuissent. Occurrit etiam
 ἀντιστρατοπεδείᾳ. Paullo ante syntaxi
 nominativi, ἐπιπεσὼν, similibus est illa
 ii. 2. 3. ὁ ἕτερος τῶν ἐτέρων παραγγέλλων,
 ubi de hac forma nihil monuisti. Cf.
 Cyrop. viii. 3. 12. F. A. Wolfius.]

§. 26. ὑποσήσας. Ante hoc verbum
 in St. et L. inseritur membrum hoc :
 ἐπὶ δὲ τὰ ληφθέντα χρήματα ἀπήγα-
 γον οἱ τε Παφλαγόνες καὶ ὁ Σπιθριδάτης,
 ὑποσήσας etc. quæ, unde addita sint,
 ignoro. Etfi vero Morus particulam
 hanc ad sensum perficiendum minus
 necessariam putabat, ego tamen non
 solum necessariam eam, aut ei familia

verba censeo, sed ne sic quidem om-
 nia fana præfiterim, quamvis cum
 Leoncl. ἐπισησας legas. De re ipsa
 Plutarch. Agefil. cap. 11. πικρὸς ὢν
 ἐξετασῆς τῶν κλαπέντων, καὶ τοὺς βαρβάρους
 ἀναγκάζων ἀποτίθεσθαι καὶ φάντα
 φωρῶν καὶ διερευνέμενος.

§. 27. πισεύοντες. Margo Leoncl.
 πισεύσαντες.

Ἀριαῖος. Is est, qui cum Cyro bel-
 lum gesserat contra Artaxerxem, et
 Cyri ὑπαρχος Xenophonti Anab. i. 8.
 Diodoro xiv. 24. σατραπίης Cyri dicitur.
 In utroque scriptore libri variant
 inter Ἀριαῖος et Ἀριδαῖος, aliqui
 etiam Ἀρισαῖος habent.

§. 28. μὲν δὴ. Sequitur ἀπὸ τῆς
 ἀπολείψεως in A. J. Br. Cast. Primus
 Fr. Portus correxit ἀπολείψεως.

Μεγαβάζου. Ita Ald. Contra Μεγα-
 βύζου Junt. Cast. Bryl. In Agefilao
 cap. 5. et Plutarcho c. 11. est Μεγα-

- 29 Ἦν δέ τις Ἀπολλοφάνης Κυζικηνός, ὃς καὶ Φαρναβάζω
 ἐτύχχανεν ἐκ παλαιᾷ ξένος ὢν, καὶ Ἀγησίλαω κατ'
 ἐκείνον τὸν χρόνον ἐξενώθη. ἔτος ἔν εἶπε πρὸς τὸν Ἀγησί-
 λαον, ὡς οἴοιτο, συναγαγεῖν ἂν αὐτῷ ἐς λόγους περὶ Φι-
 λίας Φαρνάβαζον. ὡς δὲ ἤκασεν αὐτῷ, σπονδὰς λαβῶν
 καὶ δεξιάν, παρῆν ἄγων τὸν Φαρνάβαζον ἐς συγκείμενον
 30 χωρίον. Ἐνθα δὴ Ἀγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριά-
 κοντα χαμαὶ ἐν πῶα τινὶ κατακείμενοι ἀνέμενον· ὁ δὲ
 Φαρνάβαζος ἤκεν ἔχων σολήν, πολλῶ χρυσῷ ἀξίαν. ὑπο-
 τιθέντων δὲ τῶν θεραπεόντων ῥαπία, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ
 Πέρσαι μαλακῶς, ἠγχύνθη ἐντροφῆσαι, ὁρῶν τῷ Ἀγησι-
 λάω τὴν φαυλότητα. κατεκλίνθη ἔν κ' αὐτὸς, ὥσπερ εἶχε,
 31 χαμαί. καὶ πρῶτα μὲν ἀλλήλοις χαίρειν προσεῖπον,
 ἔπειτα τὴν δεξιάν προτείναντος τῷ Φαρναβάζω, ἀντιπρέ-
 τεινε κ' ὁ Ἀγησίλαος. μετὰ δὲ τῷτο ἤρξατο λόγους ὁ Φαρ-
 32 νάβαζος· καὶ γὰρ ἦν πρεσβύτερός· ὦ Ἀγησίλαε, καὶ
 πάντες οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι, ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς
 Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε, φίλος κ' ζύμμαχος ἐγενόμην· κ'
 τὸ μὲν ὑμέτερον ναυτικόν, χρήματα παρέχων, ἰσχυρὸν ἐποί-
 χον· ἐν δὲ τῇ γῆ, αὐτὸς ἀπὸ τῷ ἵππευ μαχόμενος μετ'
 ὑμῶν, ἐς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους. καὶ
 διπλῆν, ὥσπερ Τισσαφέρους, εἰδὲν πῶποτε μου ἔτε ποι-
 ῆσαντος ἔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς ἔχοιτ' ἂν κατηγορῆσαι.

εἶπε. In Apophthegm. Laconicis p. 787. est Μεγαλέστε et Μεγαλήτε. Amorem Agefilai in hunc puerum pluribus celebravit Xenophon in Agefilao.

§. 29. ἂν αὐτῷ. A. J. Bryl. Cast. omittunt αὐτῷ.

§. 30. πῶα τινί. Plutarchus: ὑπὸ σκιᾷ τινὶ πῶας ἕως βαθείας.

πολλῶ χρυσῷ. Posterus suspectum habet verbum Fr. Portus, igitur includit Leoncl.

[σολήν πολλῶ χρυσῷ ἀξίαν. H. e. ἀξίαν ἐς πολὺν χρυσόν, ut loquuntur

alii: cuius pretium æquale erat auro multo. Vana videtur esse suspicio. F. A. Wolfius.]

δὲ τῶν. St. et L. δὲ αὐτῷ τῶν. καθίζουσιν. Ita recte St. pro καθίσουσιν. Plutarchus pro ῥαπίοις habet κώδια μαλακὰ κ' ποικιλῆς δαπίδας.

§. 32. [διπλῆν. Huc pertinet Horatii duplex Ulysses. Quod misere laborarunt quidam ex uno Rheseo explicare, quum in Græcis usus sit satis frequens. F. A. Wolfius.]

ἔτε ποιήσαντος. A. J. Bryl. Cast. omittunt ἔτε.

τοιῶτος δὲ γενόμενος, ἔτω νῦν διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν, ὡς ἐδὲ 38
 δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἐμαυτῷ χώρᾳ, εἰ μὴ τι, ὧν ἂν ὑμεῖς
 λίπητε, ξυλλέξομαι, ὥσπερ τὰ θηρία. ἀ δέ μοι ὁ πατήρ
 καὶ οἰκήματα καλὰ, καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηρίων
 μεσῶς κατέλιπεν, ἐφ' οἷς εὐφραϊνόμεν, ταῦτα πάντα ὄρῳ
 τὰ μὲν κατακεκαυμένα, τὰ δὲ κατακεκομμένα. εἰ ἔν ἐγὼ
 μὴ γινώσκω μήτε τὰ δίκαια, μήτε τὰ ὅσια, ὑμῶς δὲ
 διδάξατέ με, ὅπως ταῦτ' ἐσὶν ἀνδρῶν ἐπισηαμένων χάρι-
 τας ἀποδίδοναι. Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ τριάκοντα 34
 πάντες μὲν ἐπηρχύνθησαν αὐτὸν, καὶ ἐσιώπησαν· ὁ δὲ Ἰσχυ-
 σίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν· Ἄλλ' οἶμαι μὲν σε, ὦ Φαρνά-
 βαζε, εἰδέναί, ὅτι καὶ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι ξένοι ἀλ-
 λήλοις γίνονται οἱ ἄνθρωποι. ἔτσι δὲ, ὅταν αἱ πόλεις πο-
 λέμια γένωνται, σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις
 πολεμῶσι, καὶ, ἐὰν ἔτω τύχωσιν, ἐσὶν ὅτε καὶ ἀπέκτειναν
 ἀλλήλους. καὶ ἡμεῖς ἔν νῦν, βασιλεῖ τῷ ὑμετέρῳ πολεμῶν-
 τες, πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐκείνῃς πολέμια νομίζεν
 σοί γε μέντοι φίλοι γενέσθαι περὶ παντὸς ἂν ποιησάμεθα.
 καὶ εἰ μὲν ἀλλάξασθαι σοι ἔδει ἀντὶ δεσπότης βασιλέως 35
 ἡμῶς δεσπότης, ἔκ ἂν ἔγωγέ σοι ξυνεβέλευον· νῦν δὲ
 ἐξέσί σοι, μεθ' ἡμῶν γενομένῳ, μηδένα προσκυνῶντα,
 μηδὲ δεσπότην ἔχοντα, ζῆν καρπόμενον τὰ σαυτῷ. καίτοι 36
 ἐλεύθερον εἶναι, ἐγὼ μὲν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι τῶν πάντων
 χρημάτων. ἐδὲ μέντοι τῷτό σε κελεύομεν, πένητα μὲν,
 ἐλεύθερον δὲ εἶναι, ἀλλ' ἡμῖν ξυμμάχοις χρώμενον αὔξειν
 μὴ τὴν βασιλέως, ἀλλὰ τὴν σαυτῷ ἀρχὴν, τῶς νῦν ὁμοδύ-
 λος σοι κατασρεφόμενον, ὥς σε ὡς ὑπηκόος εἶναι. καίτοι

§. 33. ξυλλέξομαι. Cast. ξυλλέξω-
 μαι.

ὑμῶς δὲ. Ita scripti suadente Moro
 pro ὑμεῖς δέ.

§. 34. ἐσιώπησαν. Plutarch. ὑπ' αἰ-
 σχύνης κύντες ἐς τὴν γῆν.

§. 35. τὰ σαυτῷ. Margo Leonclav.
 τὰ ἑαυτῷ.

§. 36. ὡς ὑπηκόος. Junt. τὸς ὑπη-
 κόου. Castal. σοὶ ἐπ. atque hanc ego
 lectiorem probaverim.

- εἰ ἅμα τ' ἐλεύθερος εἴης, καὶ πλῆσιος γένοιο, τίνος ἂν
 37 δέοιο, μὴ ἔχι πάμπαν εὐδαίμων εἶναι; Οὐκᾶν, ἔφη ὁ
 Φαρνάβαζος, ἀπλῶς ὑμῖν ἀποκρίνομαι, ἄπερ ποιήσω;
 Πρέπει γᾶν σοι. Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, εἰ ἂν βασιλεὺς ἄλλον
 μὲν στρατηγὸν πέμπῃ, ἐμὲ δὲ ὑπήκοον ἐκείνῃ τάτῃ, βελή-
 σομαι ὑμῖν καὶ Φίλος ἢ σύμμαχος εἶναι· εἰ ἂν μέντοι μοι
 τὴν ἀρχὴν προσάτῃ, (τοιᾷτόν τι, ὡς εἴκει, Φιλοτιμία ἐστὶ)
 εὖ χρὴ εἰδέναί, ὅτι πολεμήσω ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι ἄριστα.
 38 Ἀκῆσας ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος, ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ,
 ἢ εἶπεν· εἴθ', ὦ λῶσε, σὺ, τοιᾷτος ἂν, Φίλος ἢ μῖν γένοιο.
 ἐν δὲ ἔν, ἔφη, ἐπίσω, ὅτι νῦν τε ἀπειμι ὡς ἂν δύνωμαι
 τάχιστα ἐκ τῆς χώρας τῆς σῆς, τᾶ τε λοιπᾶ, καὶ πόλεμος
 ἦ, ἕως ἂν ἐπ' ἄλλον ἔχωμεν στρατεύεσθαι, σᾶ τε καὶ τῶν
 σῶν ἀφεξόμεθα.
 39 Τούτων δὲ λεχθέντων, διέλυσαν τὸν σύλλογον. καὶ ὁ
 μὲν Φαρνάβαζος, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον, ἀπῆκε· ὁ δὲ
 ἐκ τῆς Παραπίτας υἱὸς αὐτοῦ, καλὸς ἔτι ἂν, ὑπο-
 λειφθεὶς καὶ προσδραμῶν, ξένον σε, ἔφη, ὦ Ἀγησίλαε,
 ποιούμαι. Ἐγὼ δὲ γε δέχομαι. Μέμνησο νῦν, ἔφη.
 Καὶ εὐθύς τὸ παλτὸν (εἶχε δὲ καλὸν) ἔδωκε τῷ Ἀγησι-
 λάῳ. ὁ δὲ δεξάμενος, Φάλαρα ἔχοντας περὶ τῷ ἵππῳ
 Ἰδαίου τοῦ γραφέως πάγκαλα, περιελὼν ἀντέδωκεν αὐ-
 τῷ. τότε μὲν οὖν ὁ παῖς, ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον,
 40 μετεδίωκε τὸν πατέρα. Ὡς δὲ ἐν τῇ τᾶ Φαρναβάζου

§. 37. φιλοτιμία. Ita Bryl. Cast. Sed vulgatum φιλοτιμίας emendabat Fr. Portus legendo: τὸ τοιᾷτον δὲ φιλοτιμίας ἐστὶ. Leoncl. ἰπὲρ τοιᾷτόν τι φιλοτιμία ἐστὶ.

§. 38. ὡς ἂν δύνωμαι. In Agel. est ἕως ἂν ἐγὼ δύνωμαι κράτιστα. iii. 5.

§. 39. διέλυσαν. Margo Leonclav. διέλυσαν. Deinceps A. J. Br. Cast. ἢ ὁ μὲν Φάρναβ. Recte, igitur inferui μὲν. Παραπίτας. In Justino xli. 5. 8. pro Priapatius Gronov. Obs. iv. 10. le-

gebat Parapitus.

καλὸς ἔτι. Merito in his hæsit Morus. Forte fuit: εἰς μὲν ἔτι καλὸς δὲ ἂν. ἐγὼ δὲ γε. Equidem malim ἐγὼ δὲ σὲ. ἔχοντας. Ita recte ex Plutarchi Agelilao c. 13. sensu postulante rescripserunt L. et St. pro ἔχων.

Ἰδαίου τοῦ γραφέως. Plutarcho Ἰδαίου, quod præferbat Valcken. ad Theocrit. p. 263. qui γραφίης h. l. esse scribam monuit. Atque ita versio Plutarchi latina.

ἀποδημία, ἀποσερῶν ὁ ἀδελφὸς τὴν ἀρχὴν, Φυγάδα ἐποίησε τὸν τῆς Παραπίτας υἱόν, τὰ τ' ἄλλα ὁ Ἀγησίλαος ἐπεμελεῖτο αὐτῆ, καὶ, ἐραοθέντος αὐτῆ τῆ Εὐαλκῆς υἱέως Ἀθηναίς, πάντ' ἐποίησεν, ὅπως ἂν δι' ἐκείνον ἐγκριθεῖν εἰς τὸ στάδιον ἐν Ὀλυμπία, μέγιστος ὢν τῶν παίδων.

Καὶ τότε δὴ, ὡς περ εἶπε πρὸς τὸν Φαρνάβαζον, εὐθύς 41 ἀπεπορεύετο ἀπὸ τῆς χώρας. σχεδὸν δέ τι καὶ ἔαρ ὑπέφαιναν ἤδη. ἀφικόμενος δὲ ἐς Θήβης πεδίον, κατεστρατοπεδεύσατο περὶ τὸ τῆς Ἀσυρίνης Ἀρτέμιδος ἱερόν, καὶ ἐκεῖ, πρὸς ᾧ εἶχε, ξυνέλεγε πανταχόθεν παμπληθεῖς στρατεύματα. παρεσκευάζετο γὰρ πορευσόμενος ὡς δύνατο ἀνωτάτω, νομίζων, ὅποσα ὀπίθεν ποιήσαιο ἔθνη, πάντα ἀποσερήσειν βασιλέως.

Κ Ε Φ. Β.

Ἀγησίλαος μὲν δὴ ἐν τέτοις ἦν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ σαφῶς ἤσθοντο τὰ τε χρήματα ἐληλυθότα ἐς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὰς μεγίστας πόλεις ξυνηθηκυίας ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτὰς, ἐν κινδύνῳ τε τὴν πόλιν ἐνόμισαν, καὶ στρατεύειν ἀναγκαῖον ἠγήσαντο εἶναι. καὶ αὐτοὶ μὲν ταῦτα 2 παρεσκευάζοντο· εὐθύς δὲ ἐπὶ τὸν Ἀγησίλαον πέμπουσιν

§. 40. ἀποσερῶν ὁ ἀδελφός. Articulum de meo addidi, utpote necessarium. De re ita Plutarchus: τὸν οἶκον ἀποσερηθέντος αὐτῆ καὶ φυγόντος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν εἰς Πελοπόννησον.

Εὐαλκῆς. Plutarchus ait puerum Athenientem fuisse μέγαν καὶ σκληρόν, adeo ut vereretur amator, ne a certamine puerorum magnitudo et statura eum excluderet. Puto σκληρόν dici, qui ab Atticis σκληρός. Cf. Timæi Glossar. p. 233. Ceterum de puero Atheniensi Plutarchus ita: ἀθλητοῦ παιδὸς ἐξ Ἀθηνῶν. Pro Eualce igitur athletam nominavit. Eualcem ipsum equidem ignoro.

εἰς τὸ στάδιον. Præpositionem addidit Brodæus, probante Leoncl. Vulgatam tamen lectionem, ut fanam,

laudatam video a Valckenario ad Herodot. p. 382.

§. 41. σχεδὸν δέ τι. Margo Leoncl. σχεδὸν δὲ καὶ τὸ ἔαρ.

Θήβης πεδίον. Ab urbe vetusta Thebe Troadis.

Ἀσυρίνης. Junt. Bryl. Cast. Ἀσυρίνης. Castal. etiam articulum τὸ omisit. Plinius post Theben nominat Aftyren. De Dianæ Astyrinæ templo Strabo xiii. p. 613. Vid. n. ad iv. 8. 8.

§. 1. πρὸς ἑαυτὰς. Morus conjicit legendum ἑαυτὰς: Nescio, quam ob causam. Societatem intelligit civitatum Græciæ contra Lacedæmonios factæ, cujus syndrium fuit Corinthi. Vide Diodorum xiv. 82.

§. 2. εὐθύς δέ. Castal. addidit καί.

Ἐπικυρίδαν. ὁ δὲ ἐπεὶ ἀφίκετο, τὰ τε ἄλλα διηγείτο ὡς ἔχοι, καὶ ὅτι ἡ πόλις ἐπισέλλοι αὐτῷ, βοηθεῖν ὡς τάχιστα τῇ πατρίδι. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐπεὶ ἤκουσε, χαλεπῶς μὲν ἠνεγκεν, ἐνθυμῶμενος, οἷων τιμῶν καὶ οἷων ἐλπίδων ἀπεσέρητο· ὅμως δὲ ζυγκαλέσας τὰς ζυμμάχους, ἐδήλωσε τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγελλόμενα, καὶ εἶπεν, ὅτι ἀναγκαῖον εἶη βοηθεῖν τῇ πατρίδι· κἄν τοι ἐκεῖνα καλῶς γένηται, εὖ ἐπίσταθε, ἔφη, ὦ ἄνδρες ζύμμαχοι, ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν, ἀλλὰ πάλιν παρέσομαι, πράξων, ἂν ὑμεῖς θέαθε. ἀκῆσαντες δὲ ταῦτα, πολλὰ μὲν ἐδάκρυσαν, πάντες δὲ ἐπεψηφίσαντο βοηθεῖν μετ' Ἀγησίλαου τῇ Λακεδαιμόνι· εἰ δὲ καλῶς τάκει γένοιτο, λαβόντες αὐτὸν, πάλιν ἦκεν ἐς τὴν Ἀσίαν. Καὶ οἱ μὲν δὴ ζυνεσκευάζοντο ὡς ἀκολαθήσοντες. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ κατέλιπεν Εὐξενον ἀρμολῆν, καὶ Φρερῆς παρ' αὐτῷ ἕκ ἐλαττον τετρακιχιλίων, ἵνα δύνατο διασῶζειν τὰς πόλεις· αὐτὸς δὲ, ὁρῶν, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν μένειν ἐπεθύμην μᾶλλον, ἢ ἐφ' Ἑλλήνας στρατεύεσθαι, βελόμενος ὡς βελτίστας καὶ πλείστους ἄγειν μεθ' ἑαυτῆ, ἅθλα προῖθηκε ταῖς πόλεσιν, ἧτις ἄριστον στρατεύματα πέμπει, καὶ τῶν μισθοφόρων τοῖς λοχαγοῖς, ὅσους εὐοπλότατον λόχον ἔχων συστρατεύοιτο, καὶ ὀπλιτῶν καὶ

Ἐπικυρίδαν. Inter focios Lylandri in pugna apud Ægospotamum Eteonicum et Ἐπικυρίδαν Pausanias x. p. 820. quod nomen idem esse puto, nisi fit etiam homo.

[Ἐπικυρίδαν. Infra v. 4. 39. Κλέωνα ἔ. Ἐπιλυτίδαν Σπαρτιάτας nominat, ubi nomen in fonte vitiatum est. Thucyd. v. 12. Lacedæmonios memōrat Ῥαμφίαν (Clearchi patrem puto, cujus etiam Xenophon meminit,) et Ἐπικυρίδαν. Igitur scriptura in Pausania vitiosa esse videtur. Ex Ad-dendis.]

§. 3. κἄν τοι ἐκεῖνα. Ita A. J. Bryl.

Cast. ἂν μέντοι L. St. Mihi videtur legendum κἄν τὰ ἐκεῖ. Ita paulo post: εἰ δὲ καλῶς τάκει γένοιτο. Infra vi. 2. 14. ἂν τάκει καλῶς γένηται. Video nunc mecum sentire Kœppen.

πράξων. A. J. Bryl. Castal. πράξας.

§. 4. ἐπεψηφίσαντο. Margo Leoncl. ἐψηφίσαντο.

§. 5. οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν. Perfarum timiditate cognita, et mollitie divitiisque eorum frui cœperant milites: quare bellum in Asia continuare quam contra Græcos in patria red-integrare malebant.

τοξοτῶν καὶ πελταστῶν. προῖπε δὲ καὶ τοῖς ἰππάρχοις, ὅσις εὐιπποτάτην καὶ εὐοπλοτάτην τάξιν παρέχοιτο, ὡς καὶ τέτοις νικητήριον δῶσαν. Τὴν δὲ κρίσιν ἔφη ποιήσειν, ὅ ἐπεὶ διαβαίησαν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐν Χερρόνησῳ ὅπως εὖ εἰδέησαν, ὅτι τὰς στρατευσομένους δεῖ εὐκρινεῖν. ἦν δὲ τὰ ἄθλα, τὰ μὲν πλεῖστα, ὅπλα ἐκπεπονημένα εἰς κόσμον, καὶ ὀπλιτικά, καὶ ἰππικά· ἦσαν δὲ καὶ σέφανοι χρυσοῖ. τὰ δὲ πάντα ἄθλα ἐκ ἑλατίων ἐγένοντο, ἢ ἀπὸ τετάρων ταλάντων. τοσούτων μέντοι ἀναλωθέντων, παμπόλλων χρημάτων ὅπλα εἰς τὴν στρατίαν κατεσκευάθη. Ἐπεὶ δὲ διέβη τὸν Ἑλλήσποντον, κριταὶ κατέστησαν Λακεδαιμονίων μὲν Μένασκος καὶ Ἡριπίδας καὶ Ὀρσιππος· τῶν δὲ ζυμμάχων εἰς ἀπὸ πόλεως. καὶ Ἀγησίλαος μὲν, ἐπεὶ τὴν κρίσιν ἐποίησεν, ἔχων τὸ στρατεύμα, ἐπορεύετο τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἥνπερ βασιλεὺς, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευεν.

Ἐν δὲ τῷ οἱ μὲν ἔφοροι φρερὰν ἔφαινον· ἡ δὲ πόλις, ὅ ἐπεὶ Ἀγησίπολις παῖς ἔτι ἦν, Ἀρισόδημον, τῷ γένους ὄντα, καὶ τῷ παιδὸς πρόδικον, ἠγάθηται τῇ στρατιᾷ ἐκέλευον.

§. 6. δεῖ εὐκρινεῖν. Accurate omnia agere, accurate se parare debere. Simplex verbum rarius reperitur, compositum διευκρινεῖν sæpe. Demosth. c. Aphob. p. 818. τῷτ' ἐν διευκρινισάμενος, i. e. re ita ordinata, constituta.

§. 7. ἐγένοντο. St. Leonclav. ἐγένοντο.

§. 9. ἔφαινον. Margo Leoncl. ἔφαινον. Recte puto. Cæterum de intervallo temporis inter hanc novam et postremam pugnam ad Haliartum Demosthen. pro Corona p. 258. καὶ πάλιν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕπερον εἰς Κόρινθον. Ante Eubulidem archontem accidit pugna Corinthiaca, eo autem archonte, pugna in Lechæo. Hinc apud Aristidem tom. iii. p. 474. edit. Jebb. dicitur Eubulides ἀρχων μέστος τῆς ἐν Κορίνθῳ μάχης καὶ τῆς ἐν Λεχαιῶν. Hunc locum Aristidis debeo Wesselingio. Alium Lyfiæ habet Harpo-

cration in Λέχαιον, ubi Lechæus archonte Mnasiippo captus dicitur; quem equidem archontem ignoro. Lyfiæ pro Mantiitheo p. 579. post pugnam ad Haliartum: μετὰ ταῦτα εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων εἰδότεων, ὅτι δεήσει κινδυνεύειν. Ubi Thrafsybulum Stirienssem ducem fuisse, apparet ex p. 580.

Ἀγησίπολις. Pausanias exfulis filius. Plutarch. Agef. c. 20.

πρόδικον. Tutorem, ἐπιτροπον, proprio Spartanis vocabulo, teste Plutarcho Lycurg. c. 3. Pausanias iii. 5. p. 216. Aristodemum ideo appellat ἐπιτροπεύοντα. Ita interpretatur etiam Hefychius verbum προδικεῖν.

[πρόδικον. Exemplum aliud habet Thucydides i. 107. Νικομήδης τῷ Κλεομάρτῳ ὑπὲρ Πλειστοάνακτος τῷ Πανσανίου βασιλέως νέου ὄντος ἔτι ἠγμύειου. Ex Addendis.]

- 10 Ἐπεὶ δὲ ἐξήσαν μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ξυνηλεγμένοι δὲ ἦσαν οἱ ἐναντίοι, ξυνηλθόντες ἐβλαλεύοντο, πῶς ἂν τὴν
- 11 μάχην συμφορώτατα σφίσιν αὐτοῖς ποιήσονται. Τιμόλαος μὲν δὴ Κορίνθιος ἔλεξεν· Ἄλλ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη, ὧ ἄνδρες ζύμμαχοι, ὅμοιον εἶναι τὸ τῶν Λακεδαιμονίων πρᾶγμα, οἷόν περ τὸ τῶν ποταμῶν. οἱ τε γὰρ ποταμοὶ πρὸς μὲν ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶν, ἀλλ' εὐδιάβατοι· ὅσα δὲ ἂν πορρωτέρω γένωνται, ἐπεμβάλλοντες ἕτεροι πο-
- 12 ταμοὶ ἰαχυρότερον αὐτῶν τὸ ρεῦμα ποιῶσι. καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὡσαύτως, ἐνθεν μὲν ἐξέρχονται αὐτοὶ, μόνοι εἰσὶ· προϊόντες δὲ, καὶ παραλαμβάνοντες τὰς πόλεις, πλείονές τε καὶ δυσμαχώτεροι γίνονται. ὁρῶ δὲ ἔγωγ', ἔφη, καὶ ὅποσοι σφῆκας ἐξαιρεῖν βέλονται, εἰ μὲν ἐκθέοντας τοὺς σφῆκας πειρῶνται θηρᾶν, ὑπὸ πολλῶν τυπιομένους· εἰ δὲ ἔτι ἐνδον ὄντων τὸ πῦρ προσφέρωσι, πάχοντας μὲν ἐδὲν, χειρῆμενους δὲ τὰς σφῆκας. Ταῦτ' ἔν ἐνθυμέμενος ἠγάμα κράτιστον εἶναι, μάλισα μὲν ἐν αὐτῇ· εἰ δὲ μὴ, ὅτι ἐγγύτατα τῆς Λακεδαίμονος τὴν μάχην ποιῶσθαι.
- 13 Δόξαντος δὲ εὖ λέγειν αὐτῷ, ἐψηφίσαντο ταῦτα. ἐν ᾧ δὲ περὶ ἡγεμονίας τε διεπράττοντο, καὶ διαμολογῶντο, ἐς ὅποσους δέοι τάτθεσθαι πᾶν τὸ στρατεύμα, ὅπως μὴ, λίαν βαθείας τὰς φάλαγγας ποιέμεναι αἱ πόλεις, κύκλωσιν τοῖς πολεμίοις παρέχοιεν, ἐν τῷ οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ δὴ Τεγεάτας παρειληφότες καὶ Μαντινέας, ἐξήσαν τὴν ἀμ-

§. 10. ποιήσονται. A. J. Br. Castal. ποιήσαιντο. Quæ mihi lectio ob præcedens ἂν placet.

§. 12. προσφέρωσι. A. J. Br. Cast. ἐκφέρωσι.

ἐνθυμέμενος. Ita scripsi, sensu postulante, pro ἐνθυμήμενος.

§. 13. τὴν ἀμφίωλον. Male Brodæus: Amphialum oppidum transgressi erant; quæ interpretatio contra grammaticas regulas peccat. Pirkheimer sibi amicam superaret, et deinde in planum juxta mare descenderet.

Goldhagen. versus mare contendere. Leoncl. egrediuntur maritima via. Ἀμφίωλος, scilicet ὁδὸς, est via inter maria ducens, vel juxta mare. Igitur credere oportet Aristodemum egressum per Arcadiam et Eleam juxta mare copias partim collegisse, partim circumduxisse, ita, ut juxta finem Corinthiacum ex adverso hostium adveniret, montes juxta Sicyonem sibi amicam superaret, et deinde in planum juxta mare descenderet.

Φίαλον. Καὶ πορευόμενοι, χεδόν τι ἅμα οἱ μὲν περὶ τῆς 14
Κορινθίως ἐν τῇ Νεμέᾳ ἦσαν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ
ξύμμαχοι ἐν τῷ Σικυῶνι. ἐμβαλόντων δὲ αὐτῶν κατὰ
τὴν Ἐπικεῖαν, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν ὑπερδεξίων βάλλον-
τες αὐτὰς καὶ τοξεύοντες μάλα κακῶς ἐποίουν οἱ γυμνῆτες
τῶν ἀντιπάλων· ὡς δὲ κατέβησαν ἐπὶ τὴν θάλατταν, 15
ταύτῃ προήεσαν διὰ τοῦ πεδίου, τέμνοντες καὶ κἀόντες τὴν
χώραν· καὶ οἱ ἕτεροι μέντοι ἐλθόντες κατεστρατοπεδεύ-
σαντο, ἔμπροσθεν ποιησάμενοι τὴν χαράδραν· ἐπεὶ δὲ
προϊόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἕκτι δέκα σάδια ἀπέειχον τῶν
πολεμίων, κακῆνοι αὐτοῦ στρατοπεδευσάμενοι ἡσυχίαν
εἶχον.

Φράσω δὲ καὶ τὸ πλῆθος ἐκατέρων. ζυνελέγησαν γὰρ 16
ὀπλίται Λακεδαιμονίων μὲν ἑς ἑξακισχίλις, Ἡλείων δὲ
καὶ Τριφυλλίων καὶ Ἀκρωρείων καὶ Λασιωνέων ἐγγύς
τριχίλιοι, καὶ οἱ Σικυωνίων πέντακόσιοι καὶ χίλιοι, Ἐπι-
δαυρίων δὲ καὶ Τροιζηνίων καὶ Ἐρμιονίων καὶ Ἀλιέων ἐγέ-
νοντο οὐκ ἐλάττω τριχίλιων. πρὸς δὲ τέτοις ἰππεῖς μὲν

Quodsi has itineris ambages nimias putaveris, tunc per mediam Arcadiam et Achaiam versus finem Corinthiacum et juxta eum ad Sicyonem duxerit Aristodemus; tum vero ἀμφί-αλος ὁδὸς diceretur via, juxta finem Corinthiacum ducens copias.

§. 14. Νεμέα. Agro Nemeenfi, ad fluvium Nemeam pugnatum fuit auctore Diodoro xiv. 83. Fluvium Nemeam habet Livius xxxiii. 15. Ita paulo post ἐν τῷ Σικυῶνι, agro Sicyoniorum.

Ἐπικεῖαν. Iterum nominatur infra iv. 4. Montem fuisse, reliqua arguunt, quo transento Lacedaemonii in planum juxta mare descenderunt.

§. 15. προήεσαν. Ita recte cum Leoncl. Morus pro προσήεσαν.

ἐλθόντες. Margo Leonclav. ἀπελθόντες. Sed videntur potius hostes Lacedaemoniis occurriffe: igitur Morus vulgatum interpretatur: infecuti.

χαράδραν. Æschines, ubi primam suam militiam narrat, de falsa legat. p. 331. συμπαραπέμπων μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ζένων τὴν εἰς Φλιέντα παραπομπήν, κινδύνου συμβάντος ἡμῖν περὶ τὴν Νεμεάδα καλεσμένην χαράδραν. Fuit igitur nomen loci in agro Nemeenfi.

[Χαράδραν. Locum eundem nominari puto a Thucydide v. 60. ἐν τῷ χαράδρῳ, ἔπερ τὰς ἀπὸ στρατιᾶς δίκας, πρὶν εἰσέναι, κρίνεισιν. Nemeam enim ibidem memorat. Statius in Thebaide: Quæque pavet longa spumantem valle Charadron Neris, et ingenti turritæ mole Cleonæ. Cleonas habet Xenophon vii. 5. 15. Variatur igitur scriptura inter Χάραδρα et Χάραδρον. Nomen fluvii fuisse puto, cui apposita erat urbs Neris in valle. Ex Addendis.]

§. 16. Λασιωνίων. Male Editiones, quas vidi, Λασιωνέων. Paulo antea A. J. Bryl. Castal. Ἀκρωρείων.

- Λακεδαιμονίων περὶ ἑξακοσίαις, Κρήτες δὲ τοξόται ἠκολόθουν ὡς τριακόσιοι. καὶ μὴν σφενδοῶνται Μαργανέων καὶ Λεδρίων καὶ Ἀμφιδόλων ἐκ ἐλάτης τετρακοσίων. Φλιάσιοι μέντοι οὐκ ἠκολόθουν· ἐκεχειρίαν γὰρ ἔφασαν ἔχειν.
- 17 αὕτη μὲν δὴ μετὰ Λακεδαιμονίων δύναμις ἦν. Ἡ γεμὴν τῶν πολεμίων ἠθροίσθη, Ἀθηναίων μὲν ἐς ἑξακιοχιλίαις ὀπλίτας, Ἀργείων δὲ ἐλέγοντο περὶ ἑπτακιοχιλίαις· Βοιωτῶν δὲ, ἐπεὶ Ὀρχομένιοι οὐ παρήσαν, περὶ πεντακιοχιλίαις· Κορινθίων γεμὴν ἐς τριακιοχιλίαις· καὶ μὴν ἐξ Εὐβοίας ἀπάσης ἐκ ἐλάτης τριακιοχιλίων. ὀπλιτικὸν μὲν δὴ τοσοῦτον. ἰππεῖς ἦ, Βοιωτῶν μὲν, ἐπεὶ Ὀρχομένιοι ἔπαρησαν, ἐς ὀκτακοσίαις, Ἀθηναίων δ' ἐς ἑξακοσίαις, καὶ Χαλκιδέων τῶν ἐξ Εὐβοίας ἐς ἑκατὸν, Λοκρῶν δὲ τῶν Ὀπεντίων ἐς πεντήκοντα. καὶ Ψιλὸν δὲ, ζῦν τοῖς τῶν Κορινθίων, πλέον ἦν. καὶ γὰρ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι, καὶ Μηλιεῖς, καὶ Ἀκαρνανεὶς παρήσαν αὐτοῖς.
- 18 Αὕτη μὲν δὴ ἑκατέρων ἡ δύναμις ἐγένετο. οἱ ἦ Βοιωτοὶ, ἕως μὲν τὸ εὐώνυμον εἶχον, ἔθεν τι κατήπειγον τὴν μάχην ζυνάπλειν· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κατὰ Λακεδαιμονίαις ἐγένοντο, αὐτοὶ δὲ τὸ δεξιὸν ἔχον, καὶ κατ' Ἀχαιοὺς ἀντετάχθησαν, εὐθύς τὰ τε ἱερὰ καλὰ ἔφασαν εἶναι, καὶ παρήγειλαν παρασκευάζεσθαι, ὡς μάχης ἐσομένης. καὶ πρῶτον μὲν ἀμελήσαντες τοῦ ἐς ἑκαταίδεκα, βαθεῖαν παντελῶς ἐποίησαντο τὴν Φάλαγγα, ἐτι δὲ καὶ ἦγον ἐπὶ

Λεδρίων. Legendum Λεδρίων, monitum supra ad iii. 2.

αὕτη μὲν δὴ. Diodorus equites numerat omnino 500, pedites 23,000. Xenophon contra summam posuit, rotundi quidem numeri, 14,800.

§. 17. ἦγε μὴν. In exercitu fociorum Diodorus, ait, fuisse pedites plus quam 15,000, equites 500. Contra Xenophon immensa differentia ponit pedites 24,000, equites 1500, non numeratis velitibus.

§. 18. ἕως μὲν. Quamdiu in finistro cornu stabant contra Lacedæmonios. Deinde facta fuit conversio et mutatio aciei, ita, ut Thebani in dextro cornu contra Achæos starent. Aperte igitur Xenophon accusat Thebanorum timiditatem, quasi Lacedæmonios maxime veriti fuissent in pugna. Merito: an injuria? ignoro. Suos certe Laconas ubique exornare conatur Xenophon.

τὰ δεξιά, ὅπως ὑπερέχοιεν τῷ κέρατι τῶν πολεμίων· οἱ ᾗ Ἀθηναῖοι, ἵνα μὴ διασπασθῶσιν, ἐπηκολέθην, καίπερ γιγνώσκοντες, ὅτι κίνδυνος εἶη κυκλωθῆναι. Τέως μὲν ἔν 19 οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἠδάνοντο προσιόντων τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ ἦν λάσιον τὸ χωρίον· ἐπεὶ δὲ ἐπαιάνισαν, τότε δὴ ἐγνώσαν, καὶ εὐθὺς ἀντιπαρήγγειλαν ἅπαντας διασκευάζεσθαι ὡς ἐς μάχην. ἐπεὶ δὲ ζυνετάχθησαν, ὡς ἐκάσθς οἱ ξυναγοὶ ἔταξαν, παρηγγύησαν μὲν ἀκολοθεῖν τῷ ἡγουμένῳ, ἦγον δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τὰ δεξιά· καὶ ἔτω πολὺ ὑπερέτεινον τὸ κέρας, ὥστε τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν ἐξ Φυλαὶ κατὰ τὰς Λακεδαιμονίους ἐγένοντο, αἱ δὲ τέτταρες κατὰ Τεγεάτας. ἔκετι δὲ σάδιον ἀπεχόντων, 20 σφαγιασάμενοι οἱ Λακεδαιμόνιοι τῇ Ἀγροτέρῃ, ὥσπερ νομίζεται, τὴν χίμαιραν, ἠγῶντο ἐπὶ τὰς ἐναντίας, τὸ ὑπερέχον ἐπικάμψαντες ἐς κύκλωσιν. Ἐπεὶ δὲ ζυνεμίξαν,

διασπασθῶσιν. Steph. διασπασθῆσαν. Sed nostram lectionem ex A. J. Br. Cast. revocare jussit etiam Leoncl.

§. 19. ἅπαντας. A. J. Bryl. Cast. ἅπαντες. Quam lectionem si mecum probaveris, tunc ἀντιπαρήγγειλαν de militibus interpretaberis conclamantibus ad arma et pæani hostium respondentibus; aut de diversis diversorum fociorum ducibus.

ξυναγοὶ. Castal. ζυνεαγωγοὶ.

τῷ ἡγουμένῳ. Quænam exercitus pars ea est? Nam Lacedæmonii non sunt, qui ducunt, sed sequuntur aliam partem: ἦγον δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. Quod si vero Lacedæmonii, uti par erat, exercitum omnem dirigebant et ducebant, quo vellent, tum delendum erit ἔ post verba ἦγον δέ.

[Τῷ ἡγουμένῳ, non video, cur de exercitum parte quadam ceperis. Aliter Leoncl. quem sequar. Neque laboraverim in proximo καί. F. A. Wolfius.]

ὑπερέτεινον. A. J. Br. Castal. ὑπερέτειναντο.

φυλαί. Ex ordine decem tribuum milites Athenienses lectos fuisse, easque tribus etiam in acie distinctas

fuisse, post Sigonium ex h. l. et Thucydideo vi. 98. admonet Morus. Hinc φυλάρχος dicitur duces militiæ equestris, ut ταξίαρχος pedestris. Pertinuisse tamen tribuum distinctionem etiam ad pedites, ex Thucydidis loco manifestum esse statuit: et in nostro loco non omnes intelligi equestres tribus, sed pedestres etiam, vero simile putat. Locus est omnium clarissimus Lyfiæ pro Mantitheo p. 580, ubi de hac ipsa pugna Corinthiaca est: καὶ μάλιστ' αὐτῆς ἡμετέρας φυλῆς δυσυχησάσης καὶ πλείων ἐνθανόντων, et statim ubi de pugna ad Coroneam sermo est, Mantitheus se ultro offert: προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. Hic igitur tribus eadem τάξις dicitur, quoniam ex peditatu componitur. Denique idem contra Agoratum p. 498. οὗτοι ταξίαρχος εἰς τὴν φυλὴν κατατάξας, ubi tamen Reiske malebat: ἔπειτα ταξίαρχος αὐτὸν εἰς τάξιν, ἔπειτα φυλάρχος εἰς φυλὴν. Male! Cæterum inepte Margo Leoncl. φυλακαὶ habet.

§. 20. Ἀγροτέρῃ. De more vide Xenophontem de Republ. Laced. xiii. Ælianum V. H. ii. 25. et Valckenair ad Herodot. p. 489.

οὐ μὲν ἄλλοι ζύμμαχοι πάντες οἱ τῶν Λακεδαιμονίων
 ἐκράτηθησαν ὑπο τῶν ἐναντιῶν. Πελληναῖς δὲ, κατὰ Θε-
 σπικας γενόμενοι, ἐμάχοντό τε, καὶ ἐν χώρᾳ ἐπιπλον ἑκα-
 21 τέρων. αὐτοὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅσον τε κατέχον, τῶν
 Ἀθηναίων ἐκράτησαν, καὶ κυκλωσάμενοι τῷ ὑπερέχοντι,
 πολλὰς ἀπέκτειναν αὐτῶν, καὶ, ὅτε δὴ ἀπαθείς ὄντες, ζυγ-
 τεταγμένοι ἐπορεύοντο, καὶ τὰς μὲν τετάρτας Φύλας τῶν
 Ἀθηναίων, πρὶν ἐκ τῆς διαζεύξεως ἐπαναχωρήσασαι, παρήλ-
 θον· ὅτε ἐκ ἀπεθανόν αὐτῶν, πλὴν εἴ τις ἐν τῇ ζυμβολῇ
 22 ὑπὸ Τυγατέων· τοῖς δὲ Ἀργείοις ἐπιτυχάνουσιν οἱ Λακε-
 δαιμόνιοι ἀναχωρήσει, καὶ μελλόντος τῷ πρώτῳ πολεμάρχου
 ἐκ τῆ ἐναντίᾳ ζυμβαλλεῖν αὐτοῖς, λεγεται ἄρα τις ἀνα-
 βῆσασαι, παριέναι τῆς πρώτης. οὓς δὲ τὰτ' εἶγεντο, παρα-
 θεόντας δὴ παιοντες ἐς τὰ γυμνα, πολλὰς ἀπέκτειναν
 αὐτῶν. ἐπελαβοντο δὲ καὶ Κορινθίων ἀναχωρήντων. ἔτι
 δὲ ἐπέτυχον οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τῶν Θεβαίων τισὶν ἀνα-
 χωρήσασιν ἐκ τῆς διαζεύξεως, καὶ ἀπέκτειναν συχρῆς αὐτῶν.
 23 τρίτων δὲ γενομένων, οἱ ἠλωμένοι τὸ μὲν πρῶτον ἐφευγον
 ἐς τὰ τεῖχη· ἔπειτα δὲ εἰρξάντων Κορινθίων, πάλιν κατ-

ἰσοτιμίαν. Motus suspicatus adlen-
 dum τοῖς αὐτῶν.

[Ad ἰσοτιμίαν tubaudiendum, non
 audiendum, τοῖς. Sarcē hanc elliptis
 occurrat in hac forma, ut Plat. Symp.
 c. 36. edit. K. A. Westw.]

§. 21. ἴσασ τε ποτιεχον. Motus
 quāvis patebat campis, quem acies
 Lacōnica obtinebat. Male. Menti-
 nullo oparet Lacōdemonios sibi ad-
 versitas habuisse 6. tribus Athenienses,
 reliquis oppositis stabant Tygatis.
 Viciniam igitur Lacōdemoni, quot
 quot sibi oppositas habuerunt tribus
 Atheniensium. Reliquae quatuor con-
 tra Tygatis viciniam et pertinetate
 hostium viciniam. Ceterum ex Pla-
 tonis Menexeno p. 298. apparet, A-
 theniensis cauitate fuisse angustias
 loci. Ibi enim est τῆς τε ἐν ἑκαστῇ
 χρησαμένης διασχασίας.

§. 22. παρῆλθον. A. Iunt. B. Castr.

παρῆλθον. Ex quo deinde L. St. παρῆ-
 να. effleuerunt, nullo sentu. In ver-
 sione Leonel est permittendum esse,
 ut prius praeterent. Expedit igitur
 hoc ipsum παρῆλθον, transmittere.

παρῆλθοντες. Male A. J. Br. Castr.
 παρῆλθοντες.

ἰσοτιμίαν ἰσοτιμίαν. Hoc membrum
 exedit prima Stephaniana editio.

§. 23. ἐκ τῆς. Demosthenes con-
 tra Leptinem p. 472. Ἐν δὲ πρῶτῳ
 μέτρῳ πρὸς Λακεδαιμονίους ἴσασιν ἂν ἐν
 ἑκαστῇ, τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἰσοτιμίας
 ἀπὸ τοῦ μέτρου καὶ διεξέδοι ἐν τῷ τῷ
 ἐκ τῆς ἰσοτιμίας, ἀλλὰ πρὸς Λακεδαίμο-
 νους ἰσοτιμίας, ἴσασιν καὶ ἐν Κο-
 ρινθίων φρουρῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς
 ἀπὸ τῆς ἰσοτιμίας Λακεδαιμο-
 νους, ἐξ ἰσοτιμίας, ἂν ἰσοτιμίας ἀπὸ
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσοτιμίας, ἀλλὰ ἰσοτιμίας
 ἴσασιν καὶ ἰσοτιμίας ἀπὸ τῆς ἰσοτιμίας
 οὖν ἰσοτιμίας τῶν ἰσοτιμίας ἀπὸ τῆς τῶν

εσκήνωσαν ἐς τὸ ἀρχαῖον στρατόπεδον. Λακεδαιμόνιοι δὲ αὐτῶ ἐπαναχωρήσαντες, ἔνθα τὸ πρῶτον τοῖς πολεμίοις ξυνέμιζαν, ἐσήσαντο τρόποιον. καὶ αὕτη μὲν δὴ ἡ μάχη ἕτως ἐγένετο.

ΚΕΦ. Γ.

Ὁ δ' Ἀγησίλαος σπεύδων μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐβόηθει ὄντι δὲ αὐτῶ ἐν Ἀμφιπόλει ἀγγέλλει Δερκυλλίδας, ὅτι νικῶεν τε αὐτῶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτῶν μὲν τεθνήσκειν ὀκτῶ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς. ἐδήλω δὲ, ὅτι καὶ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι πεπλωκότες εἶεν. Ἐρομένε δὲ ταῦτ' Ἀγησίλαος· ἄρ' ἂν, ὃ Δερκυλλίδα, ἐν καιρῶ γένοιτο, εἰ αἱ συμπέμπουσαι πόλεις ἡμῖν τὰς στρατιώτας τὴν νίκην ὡς τάχιστα πύθοιντο; ἀπεκρίνατο δὴ ὁ Δερκυλλίδας· εὐθυμοτέρως γὰρ εἶκος ταῦτ' ἀκέραια εἶναι. ἔκῃν σὺ, ἐπεὶ παρεγένε, κάλλισ' ἂν ἀπαγγέλαις; ὁ δὲ, ἄσμενος ἀκέραια, (καὶ γὰρ αἰὲ Φιλοπόλεμος ἦν) εἶπεν· εἰ σὺ τάττοις.

πολλῶν καὶ μᾶλλον εἶλον τὸ μὲν ὑμῶν τῶν τότε στρατευομένων ἔτι δύο πάσχειν ἢ χωρὶς ὑμῶν ἀκινδύνως σώζεσθαι· καὶ αἰσίφειρον τὸ στρατεύμα καὶ δίσωσαν καὶ ὑμᾶς καὶ τὰς συμμάχους. Ἐπειδὴ δ' ἡ πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνη μετὰ ταῦτ' ἐγένετο, ἢ ἐπ' Ἀνταλκίδην, ἀντὶ τῶν ἔργων τῶν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξέπεσον· ὑποδιξάμενοι δ' ὑμῖν αὐτὰς ἐποίησατε ἔργον ἀνδρώπων καλῶν καγαθῶν· ἐψηφίσασθε γὰρ αὐτοῖς ἅπανθ' ὧν ἰδίοντο. Hujus egregii loci pars extrema pertinet ad Xenophontis libri v. c. 2. §. 31. verba: οἱ μὲν σφαγεῖς καὶ οἱ μεταίτιοι τῷ ἔργου, ἀπῆλθον ἐκ τῆς Κορίνθου. Simul ex loco Demosthenis manifestum est, hoc nostro in loco legendum esse ἐκζήσαντων pro ἀκέραιων. A Corinthiis enim exclusi redeunt in priora castra. Igitur non dubitavi certissimam emendationem in ipsa oratione ponere. Ulpianus ad Demosthenem laudat de hac pugna, ἡρᾶτερ Ephorum et Androtionem, ἱππεριδὸς orationem adversus Dionem. Comparavit Xenophontis lo-

cum nuperus Interpres Fr. Aug. Wolf. fed vitium non vidit, quo sublato major utriusque loco lux utrinque accenditur.

[ἀκέραιων Κορινθίων. Palmam verissimæ correctionis ultro tibi defero. Vulgatum illud si Xenophontis esset, et eo sensu, quo vertitur, alio ordine scriptum esset, ἔπειτα δὲ πάλιν κατεσκήνωσαν ἐς τὸ ἀρχαῖον στρατόπεδον, ἀκέραιων Κορινθίων. F. A. Wolfius.]

ὁὕτως ἐγένετο. Partem utriusque exercitus vicisse, et ex Lacedæmonii 1100. ex hostibus eorum 2800. cecidisse, narrat Diodorus xii. 83.

§. 1. Ἀμφιπόλει. Macedonia.

Δερκυλλίδας. Fuerat ab Agefilao ad Tissaphernem legatus iii. 4. postea in Europam rediisse videtur.

§. 2. ἀπαγγέλαις; Recte signum interrogationis posuit hic Castal.

Φιλοπόλεμος. St. L. φιλαπόδημος habent, quæ lectio multo aptior huic loco videtur. Quod Morus, vulgatum defendens, statuit, Dercyllidam quæfivisse aliquam occasionem bello

ἀλλὰ τάττω, ἔφη, καὶ προσπαγγέλλειν λέγω, ὅτι, εἴαν
καὶ τάδε εὖ γένηται, πάλιν παρεσόμεθα, ὥσπερ καὶ ἔφα-
3 μεν. Ὁ μὲν δὴ Δερκυλλίδας ἀφ' Ἑλλησπόντου ἤδη ἐπο-
ρεύετο· ὁ δὲ Ἀγησίλαος, διαλλάξας Μακεδονίαν, εἰς
Θετταλίαν ἀφίκετο. Λαρισσαῖοι μὲν ἔν καὶ Κραναῖοι καὶ
Σκοτσαῖοι καὶ Φαρσάλιοι, ζύμμαχοι ὄντες Βοιωτοῖς, καὶ
πάντες δὲ Θετταλοὶ, πλὴν ὅσοι αὐτῶν Φυγάδες τότε ἐτύγ-
4 χανον, ἐκακέρχων αὐτὸν ἐπακολούθουντες. ὁ δὲ τέως μὲν
ἦγεν ἐν πλαισίῳ τὸ σθένος, τὰς ἡμίσεις μὲν ἐμπροσθεν,
τὰς ἡμίσεις δὲ ἐπ' ἑρᾶ ἔχων τῷ ἵππέων· ἐπεὶ δὲ ἐκώλυον
τῆς πορείας οἱ Θετταλοὶ, ἐπελαύνοντες τοῖς ὄπισθεν, παρα-
πέμπει ἐπ' ἑρᾶν καὶ τὸ ἀπὸ τῆς σώματος ἵππικόν, πλὴν
5 τῶν περὶ αὐτόν. Ὡς δὲ παρετάξαντο ἀλλήλοις, οἱ μὲν
Θετταλοὶ, νομίσαντες ἕκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τὰς ὀπίστας
θίππομαχεῖν, σρέψαντες, βάδην ἀπεχώρην. οἱ δὲ μάλα
σωφρόνως ἐπηκολούθουν. γνῶς ἣ ὁ Ἀγησίλαος, ἀ' ἐκάτεροι
ἡμάρτανον, πέμπει τὰς περὶ αὐτὸν μάλα εὐρώστους ἵπ-
πέας, καὶ κελεύει τοῖς τε ἄλλοις παραγγέλλειν, καὶ αὐτὰς
διώκειν ὡς τάχιστα, καὶ μηκέτι δεῖναι αὐτοῖς ἀνασροφῆν.

se immiscendi, eaque deinde usum
fuisse, ut ex libro iv. 8. appareat, hoc
mihi rationem legationis hujus non
videtur habere veram aut probabi-
lem.

λέγω, ὅτι. Ita A. J. Bryl. Castal.
Contra κελεύω St. L.

§. 3. διαλλάξας. In Agesilao ii. 2.
ἑκακέρχων.

τότε ἐτύχχανον. Agefil. τότε ὄντες ἐστ.
In Memorab. i. 6. 2. ἀνυπόδητός τε καὶ
ἀχίτων διατελεῖς quidam etiam ὦν ad-
di voluerunt.

αὐτὸν ἐπακολούθουντες. Agefil. ἔτοι
ἰφιτόμενοι.

§. 4. ἐπ' ἑρᾶ. Agefil. ἑρᾶν.
πορείας. Agefil. addit αὐτὸν et pro
ἐπιλαύνοντες habet ἐπιτιθέμενοι.

σώματος. Agefil. τοῦ προσηγμένου
στρατεύματος καὶ τῶν περὶ αὐτόν. In A-
nabasi iii. 4. 42. in agmine quadrato

similiter σῶμα et ἑραγίαν distinguit,
ubi Codices rectius ἑρᾶν habent.

§. 5. Θετταλοὶ. Plutarchus Apo-
phthegm. p. 795. numerat 500. equi-
tes.

§. 6. μάλα σωφρόνως. Agefil. μαλ'
ἀφρόνως ἐφείποντο. Manifestum est,
lentitudinem hic in utroque milite
culpari; quare σωφρόνως præfero.

πέμπει τὰς περὶ. Agefil. παραπέμπει
τὰς ἀμφί. Intelligit trecentos equites
electos, quos reges Lacedæmonii vel-
uti stipatores secum habebant, au-
ctore Thucyd. v. 72. Herodot. viii.
124. In loco ejusdem vi. 56. ubi
centum modo numerat, vitium esse
suspiciabatur Larcher in Interpret.
gallica Anabasi. ad iii. 4. 43. tom. i.
p. 237.

ὡς τάχιστα. Agefil. κατὰ κράτος.

Οἱ δὲ Θετταλοὶ ὡς εἶδον παρὰ δόξαν ἐλαύνοντας, οἱ μὲν 7
αὐτῶν ἔφυγον, οἱ δὲ ἀνέσρεψαν. οἱ δὲ πειρώμενοι τοῦτο
ποιεῖν, πλαγίως ἔχοντες τὰς ἵππους ἠλίσκοντο. Πολύμα- 8
χος μέντοι ὁ Φαρσάλιος ἱππαρχῶν ἀνέσρεψε τε, καὶ μα-
χόμενος ξὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἀποθνήσκει. ὡς δὲ τῆτο ἐγέν-
ετο, Φυγὴ τῶν Θετταλῶν ἐξαισία γίνετα· ὥστε οἱ μὲν
ἀπέθνησκον αὐτῶν, οἱ δὲ καὶ ἠλίσκοντο. ἔσησαν δὲ ἔν
οὐ πρόσθεν, πρὶν ἐν τῷ ὄρει Ναρθακίῳ ἐγένοντο. Καὶ 9
τότε μὲν δὴ ὁ Ἀγησίλαος τρόπαιόν τ' ἐσήσατο μεταξὺ
Πραντὸς καὶ Ναρθακίς, καὶ αὐτῷ ἔμεινε, μάλα ἠδόμενος
τῷ ἔργῳ, ὅτι τὰς μέγιστον φρονῶντας ἐπὶ ἱππικῇ ἐνενηκίηκει,
ξὺν ᾧ αὐτὸς ξυνέλεξεν ἱππικῶ. τῇ δὲ ὑπεραία ὑπερβάλ-
λων τὰ Ἀχαιῖκὰ τῆς Φθίας ὄρη, τὴν λοιπὴν πᾶσαν διὰ
Φιλίας ἐπορεύετο, μέχρι πρὸς τὰ Βοιωτῶν ὄρια.

Ἦντος δὲ αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἐμβολῇ, ὁ ἥλιος μηνουσίδης ἔδοξε 10
Φανῆναι· καὶ ἠγγέλθη, ὅτι ἠτήμενοι εἶεν Λακεδαιμόνιοι·
τῇ ναυμαχίᾳ, καὶ ὁ ναύαρχος Πείσανδρος τεθνήαι. ἐλέ- 11

§. 7. οἱ δ' ἀνέσρεψαν. Agef. οὐδ' ἀνέσρεψαν, οἱ δὲ καὶ ἀνασρέψεν πειρώμενοι: quæ mihi lectio magis placet.

[Οἱ δὲ καὶ ἀνασρέψεν πειρώμενοι, in Agefilao, variatio Sophistæ est, sicut alia plurima in isto libro, non lectio. F. A. Wolfius.]

πλαγίως—ἵππους. Leoncl. ex versione Bilibaldi et Philelphi ἱππῆς commendabat, et Agefilai equites interpretabatur.

§. 8. Πολύμαχος. Agef. Πολύχαρμος.

τῶν Θετταλῶν. Hæc in Agefilao omiffa sunt.

ἠλίσκοντο. Agef. ζῶντες addit.

ἐν τῷ ὄρει. Agef. πρὶν ἢ ἐπὶ—Ναρθακίῳ. Plutarch. Agefil. 16. ex h. l. ἐπὶ τῷ Ναρθακίῳ, τρόπαιον ἔσησε. In Apophthegm. p. 795. male legitur ἐπὶ τῶν Ναρθακίῳ, ut monuit Morus. Fr. Poitus τῶν Ἀτρακίῳ h. l. emendabat et deinceps Πραντὸς ἔ' Ἀτρακίῳ. Cæterum in ante Ναρθ. reputant A. J. Br. Cast. Steph.

§. 9. Πραντὸς. Edd. vetustæ πά-

πραντος. Vitium ex Agefilao correxit Stephan. In Byzantino Steph. est: Πρᾶς πόλις Περραιβική. Palmerius Exerc. p. 70. dubitat, num de vetusta Perrhæbia ad Peneum et Larissam, an de nova ad Pindum montem Stephanus dixerit.

ἔμεινε. Agefil. κατέμεινε.

ξυνέλεξεν. Agef. ἐμνηχανήσατο. Plutarchus Apophthegmat. p. 795. συνησάμενος τὸ ἱππικὸν αὐτὸς δι' αὐτῷ.

λοιπὴν. Agef. ἤδη addit, ubi tamen Aristides etiam omisit.

μέχρι πρὸς. Agefil. εἰς τὰ. Pro ὄρει apud Aristidem ὄρεια legi monet Leoncl.

§. 10. ἐπὶ τῇ ἐμβολῇ. Polyænus ii. 1. 3. ὅσον ἔπω παρετάσσειτο.

μηνουσίδης. Plutarchus c. 17. ἥλιος ἐκλείπων. Eclipsin hanc solarem ad anni Juliani 4320. mensis Augusti diem 15. referre calculos astronomicos, monet Dodwell.

Πείσανδρος. A. J. Br. Castal. Πείσανδρος. Diodorus vitiose Περίαρχος. Vid. n. ad iv. 8. 8.

γετο δὲ καὶ, ὡς τρόπον ἢ ναυμαχία ἐγένετο. εἶναι μὲν γὰρ περὶ Κνίδου τὸν ἐπίπλεον ἀλλήλοισ· Φαρνάβαζον δὲ, ναυαρχον ὄντα, ζῆν ταῖς Φοινίσσαις εἶναι, Κόνωνα δὲ, τὸ Ἑλληνικὸν ἔχοντα, τετάχθαι ἔμπροσθεν αὐτῶ. ἀντιπαρταξαμένους δὲ τῶ Πεισάνδρῳ, καὶ πολὺ ἐλαττόνων αὐτῶ τῶν νεῶν Φανειῶν τῶν αὐτῶ τῶ μετὰ Κόνωνος Ἑλληνικῶ, τῆς μὲν ἀπὸ τῶ εὐνόμου ζυμμάχους εὐθύς αὐτῶ Φεύγειν, αὐτὸν δὲ, ζυμμιζάντα τοῖς πολεμίοις ἐμβολὰς ἐχέσει τῆ

§. 11. ὡς τρόπον. Polyænus i. 48. 5. ait, Cononem fuisse in sinistro latere classis, ergo dextro Lacedæmonix adversus; in dextro simulatam navem στρατηγίδα collocasse, in quam primam hostes impetum fecerint.

Κόνωνα. Fugam ejus ad Euagoram post pugnam apud Ægospotamos vidimus supra ii. 1. 29. ubi conf. notam. Ordinem rerum mari gestarum postea nunc persequamur. Isocrates ad Philippum p. 185. πλείστας δ' εἰς Κύπρον χρόνον μὲν τινα περὶ τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν διέτριβεν, αἰσθόμενος δὲ Ἀγησίλαον εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ πολλῆς δυνάμεως διαβιβηκότα καὶ πορθέοντα τὴν χώραν—σέμπαν ὡς τῆς βασιλείας στρατηγὸς ὑπισχνεῖται ποιήσειν. Transgressum in Asiam Agefilam anno primo Olympiadis 96. docet Dodwell; ab hoc igitur anno cœperunt molitiones bellicæ Cononis, quas supra ad librum ii. 1. 29. annotavi. Sequenti anno regem adiisse Persarum, statuit Dodwell; etsi Diodorus anno ejus Olympiadis primo accidisse refert. Tempus solum hibernum annotavit Nepos cap. 4. Tertio anno, seu Olymp. 96. $\frac{2}{3}$. Dodwell. assignat reditum Agefilai ex Asia et victoriam navalem Cononis. Quæ si comparemus cum Isocratis loco, supra laudato, alioque in Panegyrico c. 39. accuratius quædam definire licebit fortasse. Ἐν δὲ, inquit, τῷ πολέμῳ τῷ περὶ Κνίδου—στρατηγῆντος αὐτῷ Κόνωνος—τρία μὲν ἔτη περιεῖδε τὸ ναυτικὸν τὸ περὶ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ τριηρῶν ἑκατὸν μόνον πολιορκούμενον, πεντεκαίδεκα δὲ μηνῶν τῆς στρατιώτας τὸν μισθὸν ἀπεστέρησεν (ὁ βασιλεὺς) ὥστε τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνῳ πολλὰ κίς ἂν διελύθησαν, διὰ δὲ τὸν ἐφεστῶτα κίνδυνον καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν περὶ Κόρινθοι συστῆσαν μάλισ πρὸς ναυμαχίαν

τες ἐνίκησαν. De mercedē mensium 16. negata classi repetit cap. 41. Tres hos annos si retro calculaveris, initium imperii navalis a Conone cœpti et apparatus belli a Persis contra Lacedæmonios incidit in Olympiadis 95. annum postremum seu $\frac{4}{5}$. Sequenti enim anno Agefilas in Asiam transiit, ex ratione Dodwelli, sed pace hiemem transiit; tertio bella in Lydia gessit; quarto rediit et Conon. vicit. Ab anni igitur parte posteriore Olympiadis 95. 4. ad priorem anni 3. Olymp. 96. efficiuntur tres anni. Atque hæc ipsa initia bellici apparatus Persarum signavit Xenophon iii. cap. 4. ab initio, ubi Herondas Syracusius, trecentas naves a Persis parari, nunciat Lacedæmoniis. Quem locum Dodwellus ad Olymp. 95. $\frac{3}{4}$, recte retulit; etsi locum Isocratis ignoravit, qui calculos ejus egregie firmat. Atque ex his temporum notis definienda sunt, quæ supra ad ii. 1. 29. ex Lyfia attuli de Cononis et Atheniensium apparatu bellico. Cum Conone fuisse non alios Athenienses, quam Φυγάδας καὶ Ἰδελοῦτας, ait Plato in Menexeno p. 296. ed. Dupont. Atque hæc sunt, quas Isocrates Panegyri. c. 39. vocat τὰς ὑπερσίας τὰς παρ' ἡμῶν.

§. 12. ἐλαττόνων. Diodorus xiv. 83. Lacedæmoniorum naves numerat 85, Pharnabazi et Cononis plus quam 90.

μετὰ Κόνωνος. τῶ μὲν μετὰ Κόνωνος αὐτῶ Ἑλληνικῶ A. J. Br. Castal. ἐμβολάς. Impulsus et incurfus navis rostratæ in adversam, et facta eo navis adversæ ἀνάρηξις dicitur ἐμβολή. Diodorus xiv. 45. ὁπότε γὰρ αἱ τριηρεις εἰς ἐμβολὴν ἐπεφέροντο—ὥστε τὰς πληγὰς γίνισθαι κατ' ἐμβολὴν—ὁπότε δ' οἱ

τριήρει, πρὸς τὴν γῆν ἐξωσθῆναι· καὶ τὰς μὲν ἄλλας, ὅσοι
 ἐς τὴν γῆν ἐξεώσθησαν, ἀπολιπόντας τὰς ναῦς, σώζεσθαι,
 ὅσοι δύναιντο, ἐς τὴν Κνίδον, αὐτὸν δὲ ἐπὶ τῇ νηὶ μαχόμε-
 νον ἀποθανεῖν. Ὁ μὲν ἔν' Ἀγησίλαος, πυθόμενος ταῦτα, 13
 τὸ μὲν πρῶτον χαλεπῶς ἔφερεν· ἐπεὶ μέντοι ἐνεθυμήθη,
 ὅτι τοῦ στρατεύματος τὸ πλεῖστον εἶη αὐτῷ ὅιον ἀγαθῶν
 μὲν γιγνομένων ἡδέως μετέχειν, εἰ δέ τι χαλεπὸν ὄραση,
 ἐκ ἀνάγκης εἶναι κοινωνεῖν αὐτοῖς, ἐκ τέττα μεταβαλὼν
 ἔλεγεν, ὡς ἀγγέλλοιτο ὁ μὲν Πείσανδρος τετελευτηκῶς, νι-
 κῶν δὲ τῇ ναυμαχίᾳ. ἅμα δὲ ταῦτα λέγων, καὶ ἔβασθη 14
 τεὶ ὡς εὐαγγέλια, καὶ πολλοῖς διέπτεμπε τῶν τεθυμένων·
 ὥστε, ἀκροβολισμῶ ὄντος πρὸς τὰς πολεμίους, ἐκράτησαν
 οἱ τοῦ Ἀγησίλαου, τῷ λόγῳ, ὡς Λακεδαιμονίων νικούντων
 τῇ ναυμαχίᾳ.

ἦσαν ἧ οἱ μὲν ἀντιτεταγμένοι τῷ Ἀγησίλαῳ Βοιωτοὶ, 15
 Ἀθηναῖοι, Ἀργεῖοι, Κορίνθιοι, Αἰνιᾶνες, Εὐβοεῖς, Λοκροὶ
 ἀμφοτέροι· σὺν Ἀγησίλαῳ δὲ, Λακεδαιμονίων μὲν μόρα
 ἢ ἐκ Κορίνθου διαβάσασα, ἡμισυ δὲ μόρας τῆς ἐξ Ὀρχο-

κυβερνῆται ταῖς ἐμπειρίαις ἐκτρέσαν
 τὰς ἐπιφοράς. Ibidem c. 46. τὰς ἐμβο-
 λὰς ἀπράκτως συνέβαινε γενέσθαι τῶν
 τυπτομένων νεῶν ὑποχωρησῶν. Idem
 xiii. 99. τοῖς ἐμβόλοις τύπταν ἄπλους
 ἰσίοις—τὸ δὲ τελευταῖον δὲς ἐμβολὸν τῇ
 τοῦ Περικλέους τριήρει βιαιότερον, τῆς μὲν
 τριήρης ἐπὶ πολλὸν ἀνέρρηξεν σόπον, τοῦ δὲ
 στόματος ἐναρμωθέντος εἰς τὴν ἀκίδα καὶ
 μὴ δυναμένων αὐτῶν ἀνακρέσθαι: ubi
 in posteriore membro legendum est:
 δὲς ἐμβολὴν. Polyænus i. 40. 9. ἐμβο-
 λαῖς ἀναρρηγνύειν habet; et iii. 10. 11.
 ἀδόναι διττὰς ἐμβολὰς.

ἐξεώσθησαν. A. J. Bryl. Cast. ἐξώ-
 σθησαν.

ὅπη. Ita recte Margo L. St. pro
 vulgato ὅποι.

ἀποθανεῖν. Periiffé archonte Eubu-
 lide, testatur Lyfia Orat. p. 632. hoc
 est Olymp. 96. 3. Diodorus ad an-
 num 2. refert.

§. 13. ἔφερεν. Margo Leoncl. ἤνιγ-
 ξεν.

ὅιον ἀγαθῶν. Margo Leoncl. οἰόμε-
 νος. Ita est in Castal.

ὄραση. A. J. Br. Cast. ὄραφεν.
 μεταβαλὼν. Plutarchus c. 17. et ex
 eo Polyænus: τὰναντία λέγειν ἰκίλευσι
 τὰς ἀπὸ θαλάττης ἦκοντας. Male Mo-
 rus interpretatur, quasi dictum fit μι-
 ταβαλὼν sc. ἑαυτόν.

§. 14. διέπτεμπε. Polyænus: διέ-
 πτεμψε τοῖς φίλοις μερίδας ἀπὸ τῶν ἰσρέι-
 ων.

§. 15. ἦσαν. Post pugnam Corin-
 thiacam hæc accidit non multis die-
 bus teste Lyfia pro Mantitheo p. 581.
 οὐ πολλὰς ὕστερον ἡμέρας μετὰ ταῦτα ἐν
 Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατελιημένων,
 ὥστε τὰς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρῆναι,
 Ἀγησίλαῦ δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος.
 ἐκ Κορίνθου. Plutarchus Apophthegm.
 p. 795. Διφρίδα δ' οἰκᾶδεν ἀπαγγέιλαν-
 τος αὐτῷ εὐθύς ἐκ παρόδου ἐμβαλεῖν εἰς
 τὴν Βοιωτίαν καὶ τοὶ ἐκ μείζονος παρα-
 σκευῆς τῷτο ποιῆσαι ὕστερον διανοόμενος ἐκ
 ἀπειθήσας ταῖς ἀρχαῖς δύο μερίδας τῶν

μενᾶ· ἔτι δὲ οἱ ἐκ Λακεδαιμόνος νεοδαμῳδαίς συστρατευ-
 σάμενοι αὐτῷ· πρὸς δὲ τῆτοις, οὗ Ἡριππίδας ἐξενάγει
 ξενικᾶ· ἔτι δὲ οἱ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων Ἑλληνίδων,
 καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ πόλεων Ἑλληνίδων, ὅσας διῖαν
 παρέλαβεν. αὐτόθεν δὲ προσεγένοντο ὀπλίται Ὀρχομένιοι
 καὶ Φωκεῖς. πελτασταὶ γεμῆν πολλῶ πλέονες οἱ μετ' Ἀγη-
 σιλάου· ἰππεῖς δὲ αὖ παραπλήσιοι ἀμφοτέρους τὸ πλη-
 16 θος. Ἡ μὲν δὲ δύναμις αὕτη ἀμφοτέρων· διηγήσομαι
 δὲ καὶ τὴν μάχην, καὶ πῆ ἐγένετο, οἷα οὐκ ἄλλη τῶν γ'
 ἐφ' ἡμῶν. συνήεσαν μὲν γὰρ ἐς τὸ κατὰ Κορώνειαν πεδῖον
 οἱ μὲν σὺν Ἀγησιλάῳ ἀπὸ τῆ Κηφισσοῦ, οἱ δὲ σὺν Θηβαί-
 οῖς ἀπὸ τῆ Ἐλικῶνος. εἶχε δὲ Ἀγησίλαος μὲν δεξιὸν τὸ
 μετ' αὐτῆ, Ὀρχομένιοι δὲ αὐτῶ ἔχατοι ἦσαν τῆ εὐωνύμῃ.
 οἱ δὲ αὖ Θηβαῖοι αὐτοὶ μὲν δεξιὸν εἶχον, Ἀργεῖοι δὲ αὐ-
 17 τοῖς τὸ εὐώνυμον. Συνιόντων δὲ, τέως μὲν σιγῇ πολλῇ
 ἐπ' ἀμφοτέρων ἦν· ἠνίκα δὲ ἀπέϊχον ἀλλήλων ὅσον σά-
 διον, ἀλαλάζαντες οἱ Θηβαῖοι δρόμῳ ὁμοσε ἐφέροντο. ὡς
 δὲ τριῶν ἔτι πλέθρων ἐν μέσῳ ὄντων, ἀντεξέδραμον ἀπὸ
 τῆς Ἀγησιλάου Φάλαγγος, ὧν Ἡριππίδας ἐξενάγει, καὶ
 σὺν αὐτοῖς Ἴωνες, καὶ Αἰολεῖς, καὶ Ἑλλησπόντιοι. καὶ
 πάντες οὗτοι τῶν συνεκδραμόντων τε ἐγένοντο, καὶ ἐς δόρυ
 ἀφικόμενοι ἔτρεψαν τὸ καθ' αὐτῆς. Ἀργεῖοι μὲντοι οὐκ

περὶ Κόρινθον στρατευομένων μεταπεμφά-
 μενος ἐπέθη τῆς Βοιωτίας ubi legen-
 dum esse δύο μύρας monuit ad h. l.
 Morus.

§. 16. καὶ πῆ ἐγένετο. In Agefil. ii.
 9. καὶ γὰρ ἐγένετο ἄπερ. quam lectio-
 nem præferbat Leoncl. In marg. L.
 est ἡ πῶς.

τῶν γ' ἐφ'. In Agef. γι omittitur.
 Plutarch. Apophthegmat. p. 796. ex
 h. l. repetit: τὴν μεγίστην τῶν καθ'
 ἑαυτὸν γενομένων.

Ἐλικῶνος. In Agef. sequitur: ἰώρων
 δὲ τὰς τε φάλαγγας ἀλλήλων μάλα ἰσο-
 μάλας, σχεδὸν δὲ καὶ οἱ ἰππεῖς ἦσαν ἰσα-
 τέρων ἰσοπληθεῖς.

εἶχε δ' Ἀγησίλαος. In Agef. est:

ὁ Ἀγησίλαος τὸ δεξιὸν τῆ μεθ' αὐτοῦ.
 Plutarchus: αὐτὸς δὲ τὸ δεξιὸν κέρως
 ἐπῆγεν. Articulum utroque equidem
 in loco restituendum puto.

δεξιὸν εἶχον. In Agefil. δεξιοὶ ἦσαν—
 εὐώνυμον εἶχον.

§. 17. ἐπ' ἀμφοτέρων. In Agefilao:
 ἀπ' ἀμφοτέρων.

ἐξενάγει. In Agefilao perguit ita:
 ἦσαν δ' αὐτοὶ τῶν τε ἐξ οἴκου αὐτῆ συστρα-
 τευσσάμενων καὶ τῶν Κυρείων τινὲς καὶ Ἴωνες
 δὲ καὶ Αἰολεῖς καὶ Ἑλλ.

ἔτρεψαν τό. In Agefil. ἐτρέψαντο
 τὸ, quod recte præferbat Zeune.

Ἀργεῖοι μὲντοι. In Agefilao simpli-
 citer est μὲν, et pro περὶ ibi est ἀμφί.

ἐδέξαντο τὰς περὶ Ἀγησίλαον, ἀλλ' ἔφυγον ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα. Κἀνταῦθα οἱ μὲν τινες τῶν ξένων ἐσεφάνον ἤδη 18 τὸν Ἀγησίλαον, ἀγγέλλει δὲ τις αὐτῷ, ὅτι οἱ Θηβαῖοι, τὰς Ὀρχομενίαις διακόψαντες, ἐν τοῖς σκευοφόροις εἴησαν. καὶ ὁ μὲν εὐθύς ἐξελίξας τὴν Φάλαγγα ἤγεν ἐπ' αὐτὰς· οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι ὡς εἶδον τὰς ζυμμάχους πρὸς Ἑλικῶνι πεφευγότας, διαπεσεῖν βεβλόμενοι πρὸς τὰς ἑαυτῶν, συσπειραθέντες ἐχώρην ἐρρωμένως. Ἐνταῦθα δὴ Ἀγησί- 19 λαον ἀνδρεῖον μὲν ἔξεσιν εἰπεῖν ἀναμφισβητήτως· ἔ μέντοι εἴλετό γε τὰ ἀσφαλέστατα. ἔξον γὰρ αὐτῷ, παρῆντι τὰς διαπίπτοντας, ἀκολοθεῖντι χειρᾶσθαι τὰς ὀπίσθεν, οὐκ ἐποίησε τῆτο, ἀλλ' ἀντιμέτωπος συνέρραξε τοῖς Θηβαίοις· καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας, ἐώθεντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. τέλος δὲ, τῶν Θηβαίων οἱ μὲν διαπίπτησι πρὸς τὸν Ἑλικῶνα, πολλοὶ δὲ ἀποχωρῶντες ἀπέθανον. Ἐπεὶ δὲ ἡ μὲν νίκη Ἀγησιλάου ἐγεγένητο, τετρω- 20 μένος δ' αὐτὸς προσενήνεκτο πρὸς τὴν Φάλαγγα, προσελάσαντες τινες τῶν ἱππέων, λέγουσιν αὐτῷ, ὅτι τῶν πολεμίων ὡς ὀγδοήκοντα σὺν ὅπλοις ὑπὸ τῷ νεῷ εἰσι· καὶ ἡρώτων, τί χρὴ ποιεῖν. ὁ δὲ, καίπερ πολλὰ τραύματα ἔχων, ὅμως οὐκ ἐπελάθετο τῷ θείου, ἀλλ' εἴαν τ' ἀπιέναι ἢ βέλοιντο ἐκέλευσε, καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἶα. τότε μὲν οὖν

§. 18. εἴησαν. In Agefilao εἰσίν.

Ἑλικῶνι. Articulus τῷ additur in Agefilao. Contra male deinceps omittitur verbum συσπειραθέντες.

§. 19. ἀναμφισβητήτως. In Agefil. ἀναμφιλόγως.

παρῆντι. Plutarchus: ἔ παίσιν ὑπό-μενος παραλλάξαντας.

ἀντιμέτωπος. Cast. ἀντιμέτωπον.

ἀπέκτεινον. Verbum hoc omittit Junt. Cast. Post ἀπέθνησκον in Agefilao sequitur: καὶ κραυγὴ μὲν ἄδελφία παρῆν, οὐ μὲν ἔτι σιγή. Φωνὴ δὲ τις ἦν τοιαύτη, οἷαν ὀργή τε καὶ μάχη παράσχοιτ' αὖν. Hujus loci elegantiam et vehementiam, oratione expressam, o-

miffis verborum copulis, laudat Longinus c. 19. Similis est locus in Cyropædia vii. 1. 38.

§. 20. ἐπεὶ δέ. In Agef. ἐπειδὴ δέ.

Ἀγησιλάου. In Agefilao σὺν Ἀγησιλάου ἐγένετο.

προσηνήνεκτο. In Agef. προσηνήχθη. ὡς ὀγδοήκοντα. In Agefilao omittitur ὡς.

σὺν ὅπλοις. In Agef. σὺν τοῖς ὅπλοις. τῷ νεῷ. Minervæ Itoniæ Plutarchus Agef. c. 19. et ex eo Polyænus ii. 1. 4. ἔχων. In Agef. additur: πάντοτε ἔ παντοίοις ὅπλοις.

ἢ βέλοιντο. In Agef. ὅποι—ἐκίλευ. εἶα. In Agef. addit: ἔ προσέμψαι

(καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὀψέ) δειπνοποιησάμενοι ἐκοιμήθησαν.

- 21 Πρῶτὸν δὲ Γύλιν τὸν πολέμαρχον παρατάξαι τε ἐκέλευσε τὸ στρατεύμα, καὶ τρόπαιον ἵστασθαι, καὶ τεφανῆσθαι πάντας τῶ θεῶ, καὶ τὰς αὐλητὰς πάντας αὐλεῖν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν· οἱ δὲ Θεβαῖοι ἐπεμφαν κήρυκας, ὑποσπόνδους τὰς νεκρὰς αἰτῆντες θάψαι. καὶ ἔτω δὴ αἱ τε σπονδαὶ γίνονται, καὶ Ἀγησίλαος μὲν εἰς Δελφὸς ἀφικόμενος δεκάτην τῶν ἐκ τῆς λείας τῶ θεῶ ἀπέδυσεν, οὐκ ἐλάττω ἑκατὸν ταλάντων· Γύλις δὲ ὁ πολέμαρχος, ἔχων τὸ στρατεύμα, ἀπεχώρησεν εἰς Φωκέας, ἐκεῖθεν δ' εἰς τὴν Λοκρίδα
- 22 ἐμβάλλει. Καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἡμέραν οἱ στρατιῶται καὶ σκεύη ἐκ τῶν κωμῶν καὶ σῖτον ἤρπαζον· ἐπεὶ δὲ πρὸς ἑσπέραν ἦν, τελευταῖον ἀποχωρέντων τῶν Λακεδαιμονίων, ἐπηκολύθη αὐτοῖς οἱ Λοκροὶ, βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες. ὡς δ' αὐτῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑποσρέψαντες καὶ διώξαντες κατέβαλόν τινας, ἐκ τῆς ὅπιαθεν μὲν ἕκαστος ἐπηκολύθη
- 23 θεν, ἐκ δὲ τῶν ὑπερδεξίων ἔβαλλον. Οἱ δ' ἐπεχείρησαν

ἐπέταξε τὰς ἀμφ' αὐτὸν ἰπταῖς εἰς τε ἰσχυρῶν ἀσφαλεῖ γίνοντο.

ἤδη ὀψέ. In Agefil. additur: συνελκύσαντες τὰς τῶν πολεμίων νεκρὰς εἰς τὴν φάλαγγος ἰδειπνοποίησαντο καὶ ἐκοιμ. Plutarch. Agef. cap. 19. φορὰδην ἐνεχθῆναι πρὸς τὴν φάλαγγα καὶ τὰς νεκρὰς ἰδεῖν ἐν τῶν ὅπλων συγκεκομισμένους. Ex Plutarcho apparet, in priore Xenophontis loco vocem τῶν πολεμίων esse spuriam et delendam. Neque enim hostium occisorum cadavera, sed suorum militum intra castra subtrahere iussit, ne numero eorum deprehento hostes animos majores sumerent, et ut suorum corpora per praconem eo lubentius poscerent ad sepulturam; hoc enim apud Graecos signum erat victoriae traditae, teste Plutarcho in Nicia cap. 6. et Justino vi. 6. Aliam nobis Agefilai rationem, qua numerum suorum, in praelio occisorum, abscondit, narrat Polyænus ii. 1. 23. ὁ δὲ μέσης νεκρὰς τὰς πισοτάτους διέπεμφε κελύσας ἢς δύναιντο γνωρίσαι Σπαρτιατάς νεκρὰς, ἐπαμνησαμένους

κόνιν ἀποκρύψαι. Quo facto hostes, cum dies ortus fuisset, et suorum corpora viderent, pauca vero hostium occisorum, animo conciderunt, et sponte victoriam Lacedaemoniis tradiderunt. Xenophon nostro in loco stratagemata illud omisit, eisque loco aliud commemorat. Victoria igitur fuit dubia; et dubitabant Lacedaemonii, an hostes per praconem corpora suorum deposcere ad sepulturam parati sint.

§. 21. Γύλιν—παρατάξαι. In Agefilao est Γύλον. In Epigrammate Damageti Analectorum tom. ii. p. 39. est: Γύλις Spartanus. Verbum παρατάξαι omisit Plutarchus, qui bene addit, explicans h. l. ἐξελέγξαι βυλόμενος τὰς Θεβαίους εἰς διαμαχῆνται.

Δελφός. Ibi multis vulneribus acceptis corporis curam gessit auctore Diodoro xiv 84. In Agefilao ii. 16. articulus ὁ additur ante Ἀγησ.

ἐκ τῆς λείας. Plutarchus: τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας λαφύρων. Unde Morus h. l. emendabat ἐκ τῆς Ἀσίας.

μὲν καὶ πρὸς τὸ σιμόν διώκειν· ἐπεὶ δὲ σκότος ἐγίγνετο, καὶ ἀποχωρῶντες οἱ μὲν διὰ τὴν δυσχωρίαν ἐπιπλον, οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ μὴ προορᾶν τὰς ἔμπροσθεν, οἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν βελῶν· ἐνταῦθα ἀποθνήσκουσι Γυλῖς τε ὁ πολέμαρχος, καὶ τῶν παρασατῶν πολλοὶ, καὶ οἱ πάντες ὡς οὐκωκαίδεκα τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὲν καταλευθέντες, οἱ δὲ καὶ τραυματιοθέντες. εἰ δὲ μὴ ἐβοήθησαν αὐτοῖς ἐκ τῆς στρατοπέδου δειπνῶντες, ἐκινδύνευσαν ἂν ἅπαντες ἀπολέσθαι.

ΚΕΦ. Δ.

ΜΕΤΑ τῆτο γεμὴν ἀφείθη μὲν κατὰ πόλεις τὸ ἄλλο OI. 96. $\frac{3}{4}$.
 φράτευμα, ἀπέπλευσε δὲ καὶ ὁ Ἀγησίλαος ἐπ' οἴκῃ.
 Ἐκ δὲ τῆτος ἐπολέμην Ἀθηναῖοι μὲν, καὶ Βοιωτοὶ, καὶ Ἀργεῖοι, καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν, ἐκ Κορίνθου ὁρμώμενοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι ἐκ Σικυῶνος. ὁρῶντες δὲ οἱ Κορίνθιοι ἐαυτῶν μὲν καὶ τὴν χώραν δηκμένην, καὶ ἀποθνήσκοντας, διὰ τὸ αἰετῶν πολεμίων ἐγγυὸς εἶναι, τὰς δὲ ἄλλας συμμάχους καὶ αὐτὰς ἐν εἰρήνῃ ὄντας, καὶ τὰς χώρας αὐτῶν ἐνεργῶς ἔσας, οἱ πλεῖστοι καὶ βέλτιστοι αὐτῶν εἰρήνης ἐπεθύμησαν, καὶ συνισάμενοι ἐδίδασκον ταῦτα ἀλλήλους. Γνόντες δὲ οἱ Ἀργεῖοι, καὶ Βοιωτοὶ, καὶ Ἀθη-
 ναῖοι, καὶ Κορινθίων οἱ τε τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετεσχηκότες, καὶ οἱ τῆτος πολέμου αἰτιώτατοι γεγενημένοι, ὡς, εἰ μὴ ἐκποδῶν ποιήσαιντο τὰς ἐπὶ τὴν εἰρήνην τετραμμένους, κινδυνεύσει πάλιν ἡ πόλις λακωνίσει· ἔτω δὲ καὶ σφραγὰς ἐπεχειρῆν ποιῆσθαι. καὶ πρῶτον μὲν τὸ πάντων ἀνο-

§. 23. τὸ σιμόν. Ita recte Castal. pro vulgato τὸν σιμόν.

τὰς ἔμπροσθεν. Margo Leonclav. τὰ ἔμπροσθεν.

πολλοί. Ita aut πλεῖστοι scribendum censebat Leoncl. Vulgo πηλλεῖς. In versione Pirkheimeri est: Gylis et Pelles. Atque ita Castal. scripsit, vel-

uti nomen proprium esset viri Πηλλεῖς. Stephanus commemorat lecti-
 onem, nescio unde, τελεῖς, aliam Πηλληναῖς.

§. 1. δὲ καὶ ὁ. Castal. omisit καὶ. Deinceps ante ἀποθνήσκοντας Fr. Portus et Leoncl. τοὺς ἀνδρώπεις, Stephanus πολλὰς inferit.

σιώτατον ἐβλεύσαντο. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, καὶ νόμῳ τις καταγνοῶθῃ, ἐκ ἀποκτινύσθιν ἐν εὐρτηῖ· ἐκεῖνοι δὲ Εὐκλείων τὴν τελευταίαν προείλοντο, ὅτι πλείους ἀν ὦντο
 3 λαβεῖν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὥστε ἀποκτεῖναι. Ὡς δὲ ἐσημάνθη, οἷς εἶρητο, οὓς ἔδει ἀποκτεῖναι, σπασάμενοι τὰ ξίφη, ἔπαιον τὸν μὲν τινα συνεσηκότα ἐν κύκλῳ, τὸν δὲ καθήμενον, τὸν δὲ τινα ἐν θεάτρῳ, ἔσι δὲ ὄν καὶ κριτὴν καθήμενον. ὡς δὲ ἐγνώσθη τὸ πρᾶγμα, εὐθὺς ἔφευγον οἱ βέλτιστοι, οἱ μὲν πρὸς τὰ ἀγάλματα τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ θεῶν, οἱ δὲ ἐπὶ τοὺς βωμούς· ἐνθα δὴ οἱ ἀνοσιώτατοι καὶ παντάπασι μηδὲν νόμιμον φρονῶντες, οἱ τε κελεύοντες καὶ οἱ παιδόμενοι, ἔσφατον καὶ πρὸς τοῖς ἱεροῖς· ὡς ἐνίς καὶ τῶν οὐ τυπτομένων, νομίμων δὲ ὄντων ἀνθρώπων, ἀδήμο-
 4 νῆσαι τὰς ψυχὰς, ἰδόντας τὴν ἀσέβειαν. Ἀποθνήσκουσι δὲ ἔτι τῶν μὲν πρεσβυτέρων πολλοί· (μᾶλλον γὰρ ἔτυχον ἐν τῇ ἀγορᾷ ὄντες·) οἱ δὲ νεώτεροι, ὑποπτεύσαντος Πασιμήλῃ τὸ μέλλον ἔσεσθαι, ἡσυχίαν ἔχον ἐν τῷ Κρανίῳ. ὡς δὲ τῆς κραυγῆς ἤσθοντο, καὶ φεύγοντές τινες ἐκ τῆς πράγματις ἀφίκοντο πρὸς αὐτὰς, ἐκ τέττα ἀναδραμόντες κατὰ τὴν Ἀκροκόρινθον, προσβαλόντας μὲν Ἀργείους καὶ τὰς
 5 ἄλλους ἀπεκρῶσαντο· βλεπομένων δὲ, τί χρὴ ποιεῖν, πίπτει τὸ κιονόκρανον ἀπὸ τῆς κίονος, ἔτε σεισμῶ, ἔτε ἀνε-

§. 2. Εὐκλείων. De tempore horum festorum dierum si accurate traditum a quoquam fuisset, de initio seditionis constaret. Sed nihil equidem reperi de Eucleis.

§. 3. συνεσηκότα. Cum aliis consistentem in circulis, conciliabulis. κριτὴν. Scilicet ludorum theatricorum.

[κριτὴν καθήμενον. Aliquid apposuisse, puto, si ludorum iudicem designaret. F. A. Wolfius.]

μηδὲν νόμιμον. Ita Castal. In reliquis antiquis editionibus μηδέ. In St. et Leoncl. ἄδεν.

§. 4. Κρανίῳ. Ante urbem fuit hoc nomine lucus cyparissorum cum gy-

mnasio.

τὴν Ἀκροκόρινθον. In A. J. Bryl. Castal. est τόν. Ita semper Pausanias ii. p. 121. Est montis acumen Corintho imminens. Quod si τὴν malis, intelligendum fuerit ἄκρον.

§. 5. κιονόκρανον. In Cast. est ἀπὸ τῆς κίονος. Templum in Acrocorintho multa fuerunt, igitur et porticus et columellæ.

[ἀπὸ τῆς κίονος. Eodem Pausaniæ loco, quem Tu laudas, occurrit σήλη quædam in Acrocorintho, matri Deum sacra, quæ haud dubie nunc intelligitur, quum præfixo articulo scribatur τῆς κίονος. F. A. Wolfius.]

μὲν γενομένῃ. καὶ θυομένοις δὲ τοιαῦτα ἦν τὰ ἱερά, ὥστε οἱ μάντις ἔφασαν, ἄμεινον εἶναι, καταβαίνειν ἐκ τοῦ χωρίου. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς φευζόμενοι ἔξω τῆς Κορινθίας, ἀπεχώρησαν· ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ φίλοι αὐτῶν ἔπειθον, καὶ μητέρες ἴδουσαι, καὶ ἀδελφοὶ, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἐν δυνάμει ὄντων ἦσαν, οἱ ὀμνύοντες ὑπὸ χιτῶν μηδὲν χαλεπὸν αὐτῶν πείσεσθαι, ἔτω δὲ ἀπῆλθόν τινες οἴκαδε αὐτῶν. Ὁρῶν-6
τες δὲ τοὺς τυραννεύοντας, αἰδομένοι δὲ ἀφανιζομένην τὴν πόλιν, διὰ τὸ καὶ ὄρεσ ἀνασπᾶσθαι, καὶ Ἄργος ἀντὶ Κορινθίας τὴν πατρίδα αὐτῶν ὀνομάζεσθαι, καὶ πολιτείας μὲν ἀναγκαζόμενοι τῆς ἐν Ἄργει μετέχειν, ἧς ἔδεν ἐδέοντο, ἐν ᾗ τῇ πόλει μετοίκων ἔλαττον δυνάμενοι· ἐγένοντό τινες αὐτῶν, οἱ ἐνόμισαν, ἔτω μὲν οὐκ ἀξιοβίωτον εἶναι, περρωμένους δὲ τὴν πατρίδα, ὥσπερ ἦν καὶ ἐξ ἀρχῆς, Κόρινθον ποιῆσαι, καὶ ἐλευθέραν ἀποδείξαι, καὶ τῶν μὲν μισαιφόνων καθάραν, εὐνομία δὲ χρωμένην, ἄξιον εἶναι, εἰ μὲν δύναιντο καταπρᾶξαι ταῦτα, σωτήρας γενέσθαι τῆς πατρίδος· εἰ δὲ μὴ δύναιντο, τῶν τε καλλίστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν ὀρεγομένους, ἀξιεπαινετωτάτης τελευτῆς τυχεῖν. Οὕτω δὲ 7
ἐπιχειρεῖτον ἄνδρες δύο, Πασίμηλός τε καὶ Ἀλκιμένης, διαδύντε διὰ χειμάρρου, συγγενέσθαι Πραξίτα τῷ Λακεδαιμονίῳ πολεμάρχῳ, ὅς ἐτύγχανε μετὰ τῆς ἑαυτῶν μό-

καὶ θυομένοις. St. et Leoncl. omiserunt καί.

φευζόμενοι. A. J. Br. Castal. φευζόμενοι.

§. 6. ὀρῶντες δέ. In A. J. Br. Cast. oratio sic continuatur: οἴκαδε αὐτῶν ὀρῶντες δὲ τὴν τυραννεύοντα. Αἰσθανόμενοι δέ. In Br. tamen et Cast. est δὲ pro δέ.

πόλιν. Civitatem recte interpretatur Morus, et comparat locum cum infra v. 2. τὴν Κορινθίαν τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι νόμοις καὶ συμπολιτεύειν.

καὶ πολιτείας. A. J. Br. Cast. καί τι πολιτείας; unde Morus καὶ δὲ efficiebat.

ἀξιοβίωτον. Alias dicitur: ἀβίωτον

εἶναι: pro eo nunc dixit Xenophon: ἐκ ἀξιοβίωτον: si lectio sana est.

ἄξιον εἶναι. Hæc verba, veluti ex superiori ἀξιοβίωτον repetita, inclusit Morus. Verum ita fit durissima atque inusitata Græcis verborum structura: ἐνόμισαν—περρωμένους—σωτήρας γενέσθαι, cum deberet esse περρωμένοι—σωτήρας γενέσθαι. Omnino igitur aut ex verbo ἀξιοβίωτον repetendum est ἄξιον, aut singillatim posteriori membro addendum ἄξιον εἶναι. Prior ratio mihi durior videtur; igitur alteram probō.

τῶν γι. Ita scripsi pro τῶν τι.

§. 7. ἐπιχειρεῖτον. Cast. ἐπιχειρεῖτον—δύν.

ρας Φρξερῶν ἐν Σικυῶνι, καὶ εἶπον, ὅτι δύναιντ' ἂν αὐτῷ παραρχεῖν εἴσοδον εἰς τὰ κατατείνοντα ἐπὶ Λέχαιον τείχη. ὁ δὲ, καὶ πρόσθεν γιγνώσκων τὸ ἄνδρῃ ἀξιοπίστῳ ὄντε, ἐπίστευσε, καὶ διαπραξάμενος, ὥστε καὶ τὴν ἀπιέναι μέλλουσαν ἐκ Σικυῶνος μόραν καταμείναι, ἔπραττε τὴν εἴσοδον.

8 Ἐπεὶ δὲ τὸ ἄνδρῃ, κατὰ τύχην, καὶ κατ' ἐπιμέλειαν, ἐγενέσθην Φύλακε κατὰ τὰς πύλας ταύτας, ἔνθα περὶ τὸν τρόπον ἔσηκεν, ἔτω δὴ ἔρχεται ὁ Πραξίτας, ἔχων τὴν τε μόραν, καὶ Σικυωνίους, καὶ Κορινθίους ὅσοι Φυγάδες ἐτύγχανον ὄντες. ἐπεὶ δὲ ἦν πρὸς ταῖς πύλαις, φοβόμενος τὴν εἴσοδον, ἠβελήθη τῶν πικρῶν ἄνδρα ἐσπέμψαι, σκεψόμενον τὰ ἔνδον. τὸ δὲ εἰσηγαγέτην, καὶ ἔτως ἀπλῶς ἀπεδειξάτην, ὥστε ὁ εἰσελθὼν ἐξήγγειλε, πάντα εἶναι ἀδόλως, οἷά 9 περ ἐλεγέτην. Ἐκ τούτου δὲ εἰσέρχεται. ὡς δὲ, πολὺ

§. 8. ἐτύγχανον ὄντες. Diodorus xiv. 86. numerat Corinthios cives occisos in seditione 500, exfules 120.

ἀπεδειξάτην. Deesse mihi videntur quaedam. Quid si ex sequentibus huc retrahas: οἷά περ ἐλεγέτην?

§. 9. εἰσέρχεται. Diodor. xiv. 86. οἱ μὲν φυγάδες μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων ἐπὶ τὸ Λέχαιον καὶ τὸν ναύσταθμον ἐπελθόντες νυκτὸς κατὰ κράτος εἴλον. τῇ δ' ὑστεραία τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντων ἂν Ἰφικράτης ἠγείτο, συνέβη γενέσθαι μάχην, ἐν ἣ Λακεδαιμόνιοι νικήσαντες ἐκ ὀλίγου ἀπέκτειναν μετὰ δὲ ταῦτα οἷτε Βοιωτοὶ καὶ Ἀθηναῖοι πρὸς δὲ τούτοις Ἀργεῖοι καὶ Κορίνθιοι πάση τῇ δυνάμει παρελθόντες εἰς τὸ Λέχαιον τὸ μὲν πρῶτον πολιορκήσαντες τὸ χωρίον εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος εἰσβιάζοντο, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν φυγάδων λαμπρῶς ἀγωνισαμένων ἐξέωσθησαν οἱ Βοιωτοὶ, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἅπαντες· ἔτοι μὲν ἔν περὶ χιλίης τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπεχώρησαν. Cujus narrationis, nescio an mera fit repetitio, locus cap. 91. οἱ δὲ τὸ Λέχαιον τῆς Κορίνθου κατέχοντες φυγάδες νυκτὸς ὑπὸ τιναν εἰσαρχθέντες ἐνεχείρησαν μὲν καταλαμβάνειν τὰ τείχη, τῶν δὲ μετ' Ἰφικράτους ἐκβοηθουμένων, τριακοσίους ἐξ αὐτῶν ἀποβαλόντες ἔφυγον ἐπὶ τὸν ναύ-

σταθμον. Quæ fortasse intrusa fuerunt alieno loco. Atque omnino Diodorus reliqua etiam perverso rerum ordine narrat, ut deinceps demonstrabo. Polyænus iii. 9. 43. rem ita narrat: Ἰφικράτης ὄντος ἐν Κορίνθῳ, Λακεδαιμόνιοι παρελθόντες εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ ἐκ εὐθὺς ἀπεικιδύνευσε τὴν δύναμιν συμβαλῶν, ἀλλὰ μαδῶν ὡς ἐστὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν ὀχυρώτατα χωρία, ἡμέρα ταῦτα προκαταλαβὼν τοῖς ἐν τῇ πόλει προσηκρούξεν ἵνα πρὸς αὐτὸν. ἐξίόντων δὲ πάντων καὶ ἀδροιζόμενων οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ πλῆθος φοβηθέντες καὶ τὴν φυγὴν (lego φυλακὴν) τῶν ὀχυρῶν τόπων φοβηθέντες ἀμαχεῖ φεύγοντες ἄρχοντο. Sed hæc narratio potius pertinet ad alteram expeditionem, duce Agesilao, quam narrat Noster infra c. 5. Contra huc pertinent quæ Polyænus i. 9. 45. retulit, nescio, quo auctore: Ἰφικράτης ἂν ἐν Κορίνθῳ τυδόμενος ὡς οἱ πάναντία πρῶτοντες μιαιδοφύρους ἐκ Λακεδαιμόνος νύκτωρ εἰσδέχεσθαι μέλλουσιν, ἀγείρας τοὺς αὐτῶ στρατιώτας τὰς μὲν κατέλιπεν ἔνδον φυλάσσειν, τὰς δ' ἄλλας ἐξω πύλων ἀγαγὼν καὶ εἰς τάξιν καταστήσας, ἐσπειροσεν ἐπ' ἐκείνην τὴν πύλην, ἣν ἠνοίξαν οἱ δεχόμενοι τὰς πολεμίους. οἱ μὲν τὰς πολεμίους ἐσπῆγον. τῶν δ' ἐσχάτων εἰσόντων ἐξαίφνης ἰστίας συνηκολέθησιν αὐτοῖς καὶ συνίστασιν εἰς τὴν πόλιν (lego πύλην).

διεχόντων τῶν τειχῶν ἀπ' ἀλλήλων, παραταπτόμενοι ὀλίγοι ἑαυτοῖς ἔδοξαν εἶναι, σαύρωμά τ' ἐποίησαντο καὶ τάφρον, οἷαν ἐδύνατο, πρὸ αὐτῶν, ἕως δὴ οἱ σύμμαχοι αὐτοῖς βοηθήσαιεν. (ἦν δὲ καὶ ὅπιοθεν αὐτῶν ἐν τῷ λιμένι Βοιωτῶν Φυλακή.) τὴν μὲν οὖν ἐπὶ τῇ νυκτὶ, ἣ εἰσηλθόν, ἡμέραν ἄμαχοι διήγαγον· τῇ δὲ ὑπεράια ἦκον οἱ Ἀργεῖοι πασσοῦδι βοηθῆντες, καὶ εὐρόντες τεταγμένους Λακεδαιμονίους μὲν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἑαυτῶν, Σικυωνίους δὲ ἐχομένους, Κορινθίων δὲ τὸς Φυγάδας ὡς ἐς πενήκοντα καὶ ἑκατὸν πρὸς τῷ ἑώρῳ τείχει, ἀντιτάσσονται ἐχόμενοι [δὲ] τῷ ἑώρῳ τείχους οἱ περὶ Ἰφικράτην μισθοφόροι, πρὸς δὲ τέτοις Ἀργεῖοι. εὐώνυμον δὲ εἶχον αὐτοῖς Κορίνθιοι οἱ ἐκ τῆς πόλεως. καταφρονήσαντες δὲ τῷ πλήθει, εὐθύς ἐχώρην. καὶ τοὺς 10 μὲν Σικυωνίους ἐκράτησάν, καὶ διασπάσαντες τὸ σαύρωμα ἐδίωκον ἐπὶ θάλατταν, καὶ ἐκεῖ πολλὰς αὐτῶν ἀπέκτειναν. Πασίμαχος δὲ ὁ ἵππαρμοςῆς, ἔχων ἵππεας οὐ πολλοὺς, ὡς ἑώρα τὸς Σικυωνίους πιεζομένους, καταδήσας ἀπὸ δένδρων τὸς ἵππους, καὶ ἀφελόμενος τὰς ἀσπίδας αὐτῶν, μετὰ τῶν ἐφελοντῶν ἦει ἐναντίον τοῖς Ἀργεῖοις. οἱ δὲ Ἀργεῖοι, ὀρῶντες τὰ σίγματα ἐπὶ τῶν ἀσπίδων, ὡς Σικυωνίους ἔδεν ἐφοβῆντο. ἐνθα δὴ λέγεται εἰπῶν ὁ Πασί-

ἄδηλου δὲ ὄντος τῆ γεγονότος ὡς ἐν νυκτὶ πολλὰς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν, ἡμέρας δὲ γενομένης πολλὰς εἰς τὰ ἱερὰ φυγόντας· ἰχειρώσατο. Atheniensium in Lacedæo cædem tangit Plato in Menexeno p. 298. ed. Dup. τῶν ἐν Λαχαιῶν προδοσία χρησαμένων.

πολὺ διεχόντων. In A. J. Br. Castal. οὐ πολὺ διεχόντων. Sed sequentia redarguunt lesionem istam.

ὡς ἐς. Leonclav. post ἐς asteriscum apposuit. Diodorus numerat 120. exfuls.

ἐχόμενοι [δὲ]. Recte Morus inclusit δὲ. Contra exfuls collocantur mercenarii Iphicratis juxta murum orientalem, contra Lacedæmonios autem Corinthii in sinistro cornu pu-

gnant, oppositi dextro cornu Lacedæmoniorum.

Ἰφικράτην. Vulgatum Φιλοκράτην mutavi auctoritate Diodori et Polyæni confusus. In eodem nomine hæsit V. D. in Bibl. Crit. Amstel. qui volebat Ἰφικράτην aut Πολύκρατον rescribi; utriusque enim nomen in hac expeditione et bello Corinthiaco celebrari ait. Sed certiora docuerunt me loca antea allata Diodori et Polyæni.

Κορίνθιος οἱ. Ex margine Leonclavii articulum inferui. Corinthii ex urbe distinguuntur ab exfulibus.

§. 10. σίγματα. Sicyonii clypeis inscriptam literam Σ gerebant. Vide infra ad vii. 5. 20.

μαχος· Ναὶ τὰ σιῶ, Ἀργεῖοι, ψεύσει ὑμμε τὰ σίγμαλα ταῦτα· χωρεῖν ὁμόσε· καὶ ἔτω μαχόμενος μετ' ὀλίγων
 11 πρὸς πολλὰς ἀποθνήσκει, καὶ ἄλλοι τῶν περὶ αὐτόν. Οἱ μέντοι Φυγάδες τῶν Κορινθίων, νικῶντες τὰς καθ' αὐτὰς, διέδυσαν ἄνω, καὶ ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ περὶ τὸ ἄσυ κύκλου· οἱ δὲ αὖ Λακεδαιμόνιοι, ὡς ἤσθοντο κρατῆμενα τὰ κατὰ τὰς Σικυωνίους, βοηθῆσιν ἐξελθόντες, ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὸ σάυρωμα. οἱ γεμῆν Ἀργεῖοι, ἐπεὶ ἤκισσαν ὅπισθεν ὄντας τὰς Λακεδαιμονίους, στραφέντες δρόμῳ πάλιν ἐκ τοῦ σαιρώματος ἐξέπιπτον. καὶ οἱ μὲν ἐν δεξιᾷ ἔχατοι αὐτῶν, παύομενοι ἐς τὰ γυμνά ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἀπέθνησκον· οἱ δὲ πρὸς τῷ τείχει, ἀθρόοι σὺν πολλῷ ὄχλῳ πρὸς τὴν πόλιν ἀπεχώρην. ὡς δὲ ἐνέτυχον τοῖς Φυγάσι τῶν Κορινθίων, καὶ ἐγνώσαν πολεμίας ὄντας, ἀπέκλιναν πάλιν. ἐνταῦθα μέντοι οἱ μὲν, κατὰ τὰς κλίμακας ἀναβαίνοντες, ἤλλοντο κατὰ τὰ τείχεα, καὶ διεφθείροντο· οἱ δὲ, περὶ τὰς κλίμακας ὠθόμενοι καὶ παύομενοι, ἀπέθνησκον· οἱ
 12 δὲ καὶ καταπατῆμενοι ὑπ' ἀλλήλων ἀπεπνίγοντο. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἠπόρην, τίνα ἀποκτείνουεν· ἔδωκε γὰρ τότε γε ὁ θεὸς αὐτοῖς ἔργον, οἷον ἐστὶ εὐξαινό ποτ' ἄν. τὸ γὰρ ἐγχειροθῆναι αὐτοῖς πολεμίων πλῆθος πεφοβημένον, ἐκπεπληγμένον, τὰ γυμνά παρέχον, ἐπὶ τὸ μάχεσθαι ἔδνεα τρεπόμενον, ἐς δὲ τὸ ἀπόλλυσθαι πάντας πάντα ὑπηρετῆντας, πῶς ἐκ ἄν τις θεῖον ἠγήσαιο; τότε γὰρ ἔτως ἐν ὀλίγῳ πολλοὶ ἔπεσον, ὥστε, εἰθισμένοι ὄρᾶν οἱ ἄνθρωποι σωρὸς σίτου, ξύλων, λίθων, τότε ἐθεάσαντο σω-

ἕμμι. Castal. ὕμμι. Laonicæ hæc dialecti, ut τῶ σιῶ pro τὰς θεός.

§. 11. κύκλω. Murum h. l. interpretatur Morus. Demosth. pro Corona p. 325. καὶ τάτοις ἐτέχισα τὴν χώραν, ἔχῃ τὸν κύκλον μόνον τῆ Πειραιῶς ἐδὲ τῆ ἄστυος. Sed potius hic intelligitur ab obsidentibus περιστερισμῶ-

νος κύκλος, qualem in obfessione Mantinæ habes v. 2. 4. et v. 3. 22.

ἤλλοντο. A. Junt. Br. Castal. ἤλοντο. §. 12. ἠπόρην. Male Castal. ἠπόρην. ἐδ' εὐξαινό. Male Ald. ἐκ et Leoncl. εὐξαινό.

ἔπι τῶ. Ita ex margine Leonclav. rescripti pro ἐπὶ τῶ.

φρὸς νεκρῶν. ἀπέθανον δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ λιμένι τῶν Βοιω-
τῶν Φύλακες, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν τειχῶν, οἱ δὲ ἐπὶ τὰ τέγη
τῶν νεωσοίκων ἀναβάντες. Μετὰ μὲν τοίνυν τοῦτο οἱ μὲν 13
Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι τὰς νεκρὰς ὑποσπόνδως ἀπήγοντο·
οἱ δὲ ζύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων ἐβόηθον. ἐπεὶ δὲ
ἠθροίσθησαν, ἔγνω Πραξίτας πρῶτον μὲν τῆ τειχῶν καθε-
λεῖν, ὥστε δίοδον στρατοπέδῳ ἰκανὴν εἶναι· ἔπειτα ἀναλα-
βὼν τὸ σράτευμα, ἤγε τὴν ἐπὶ Μέγαρα· καὶ αἰρεῖ προσ-
βαλὼν πρῶτον μὲν Σιδῶντα, ἔπειτα δὲ Κρομμυῶνα. καὶ
ἐν τέτοις τοῖς τείχεσι καταστήσας Φρξρξς, τῆμπαλιν ἐπο-
ρεύετο· καὶ τειχίσας Ἐπικικίαν, ἵνα Φρέριον εἴη πρὸ τῆς
Φιλίας τοῖς ζυμμάχοις, ἔτω διαφῆκε τὸ σράτευμα, καὶ
αὐτὸς τὴν ἐπὶ Λακεδαίμονα ἀπεχώρει.

Ἐκ δὲ τῆς στρατιᾶς μὲν μεγάλας ἐκατέρων διεπέ- 14
παινοντο, Φρξρξς δὲ πέμπουσαι αἱ πόλεις, αἱ μὲν εἰς Κό-
ρινθον, αἱ δὲ εἰς Σικυῶνα, ἐφύλαττον τὰ τείχη· μισθοφό-

νεωσοίκων. A. J. Br. Castal. νεοσῆ-
κων.

§. 13. [Κρομμυῶνα. Præter loca, quæ in Indice posui, pertinet huc locus Thucyd. iv. 42. 44. et 45. ubi Κρομμύων τῆς Κορινθίας dicitur, et ab ipsa urbe Corintho abesse dicitur centum et viginti stadia. In ora maritima, in qua et Cenchrææ erant, situm fuisse, docet narratio Thucydidis. Inter collem Colygium, qui mari imminebat inter Χερσόνησον et Ῥεῖτον litoris Corinthiaci, et Cenchræas procurrens mons, Ὀνειον, conspectum alterius loci intercipiebat; atque ultra Cenchræas versus septentrionem Crommyon situs erat. Ex Addendis.]

πρὸ τῆς. A. J. Bryl. Castal. Steph. πρὸς τῆς. Sidus et Cromyon fuerunt castella in agro et finibus Corinthiorum. Cf. Athenæum vii. p. 82.

§. 14. διεπίπαινοντο. Mihi locus hic nescio quid hiulci et obscuri habere videtur. Manifestum est, exercitus eos, qui, ex civibus ipsis Corinthi, Athenarum et reliquarum civitatum sociarium compositi, antea pugnauerunt, nunc quiescere dici, et contra

milite mercenario bellum fuisse continuatum. Opponuntur igitur στρατιᾶι militibus mercenariis, τοῖς μισθοφόροις. Verum, si cives omnino nulli pugnarunt deinceps, cur στρατιᾶι μεγάλαι, nec simpliciter στρατιᾶι nominantur? An forte fuit olim στρατιᾶι μὲν αἱ γ' ἄλλαι ἐκατέρων?

μισθοφόρος. Hoc fuit primum ξενικὸν in Græcia, multis sumptibus altum. Isocrates ad Philippum §. 199. ἐν ἰκείνοις δὲ τοῖς χρόνοις οὐκ ἦν ξενικὸν ὄνδιν, ὡς ἀναγκαζόμενοι ξενολογεῖν ἐκ τῶν πόλεων πλέον ἀνήλισκον εἰς τὰς διδραμένας τοῖς ἔλλησι δωρὰς ἢ εἰς τὸν εἰς τοὺς στρατιώτας μισθόν. Cf. Valefius ad Harpocrat. p. 129. Demosthenes contra Phil. i. p. 46. καὶ πρότερον ποτ' ἀκῶν ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν, οὗ Πολύστρατος ἠγεῖτο καὶ Ἰφικράτης καὶ Χαβρίας καὶ ἄλλοι σινὲς, καὶ ἡμᾶς αὐτὰς συστρατεύσθαι. καὶ οἶδα ἀκούων, ὅτι Λακεδαιμονίως παρατασσόμενοι μεθ' ἡμῶν ἰνίκων ἔσται οἱ ξένοι καὶ ἡμεῖς μετ' ἰκείνων. ἰξ' ἢ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν στρατεύεται, τὰς φίλας νικᾷ καὶ τὰς συμμάχους. Harpocration in voce ξενικὸν ait, Cononem hunc mercena-

ρους γεμῖν ἑκάτεροι ἔχοντες, διὰ τέτων ἐρρωμένως ἐπολέμουν.

- 15 Ἐνθα δὴ καὶ Ἴφικράτης, ἐς Φλιῆντα ἐμβαλὼν, καὶ ἐνεδρευσάμενος, ὀλίγοις δὲ ληλατῶν, βοηθησάντων τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἀφυλάκτως, ἀπέκτεινε τοσούτους, ὥστε, καὶ τὰς Λακεδαιμονίους πρόσθεν οὐ δεχόμενοι ἐς τὸ τεῖχος οἱ Φλιάσιοι, φοβέμενοι, μὴ τοὺς φάσκοντας ἐπὶ Λακωνισμῶ φεύγειν κατάγοιεν, τότε ἔτω κατεπλάγησαν τὰς ἐκ Κορίνθου, ὥστε μετεπέμψαντο τε τὰς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἄκραν φυλάττειν αὐτοῖς παρέδωκαν. οἱ μὲντοι Λακεδαιμόνιοι, καίπερ εὐνοικῶς ἔχοντες τοῖς Φυγάσι, ὅσον χρόνον εἶχον αὐτῶν τὴν πόλιν, ἐδὴ ἐμνήσθησαν παντάπασιν περὶ καθόδου φυγάδων· ἀλλ' ἐπεὶ ἀναθάρρησαι ἐδόκει ἡ πόλις, ἐξῆλθον, καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰς νόμους
- 16 παραδόντες, οἴαντες καὶ παρέλαβον. Οἱ δὲ αὖ περὶ τὸν Ἴφικράτην, πολλαχόσε καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἐμβαλόντες, ἐλεηλάτην τε καὶ προσέβαλον πρὸς τὰ τεῖχη· ἔξω γὰρ οἱ τῶν Ἀρκάδων ὀπλίται παντάπασιν ἐκ ἀντεξήσσαν· ἔτω τὰς πελτασὰς ἐπεφόβητο. τὰς μὲντοι Λακεδαιμονίους ἔτως αὖ οἱ πελτασὰς ἐδεδίεσαν, ὡς ἐντὸς ἀκοντίσματος ἔ

riorum exercitum primum constituisse, deinde suscepisse Iphicratem, et Chabriam; cum hoc Atheniensis duce Iphicrate et Callia moram Laconicam interceptisse, teste Philochoro et Androtione; ubi Photius Calliclem pro Callia nominat. Multa de hoc ξενικῶν Scholiastes Aristophanis ad Pluti verſ. 173.

§. 15. ὥστε καὶ τὰς. Recte Morus monet καὶ h. l. esse pro καὶ τοι. Diodorus xiv. 92. Phliasios plus quam trecentos occisos ait; deinde Iphicratem, Sicyonem adortum, Sicyonios vicisse et quingentos occidisse. Hæc Diodorus posuit sub Olympiade 96. 4. ubi Wesseling monet, Xenophontem hæc anteriora facere. Dubium est, an Polyænus iii. 9. 49. et 54. hanc expeditionem intelligi voluerit.

Nihil certe de infidiis memorat; et exercitum per agrum Phliuntium ductum simpliciter cum pugna memorat. Expeditionem in Sicyonem idem habet iii. 9. 24. Eam Xenophon præterit, utpote non honorificam suis Lacedæmoniis. Aristides Panathen. t. i. p. 299. ed. Canteri: ἐνίκησαν ἐν Λεχαιῶν καὶ διέφθεραν μικροῦ πάν τὸ στρατόπεδον, εἶλον δὲ τὰ ἐν Κορίνθῳ φρούρια καὶ τοὺς ἐγκαθεστῶτας τῶν Λακεδαιμονίων ἐξήλασαν, καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαψαν, ἦλθον δ' ἐς Ἀρκαδίαν καὶ μέχρι τῆς Λακωνικῆς, κατέκλεισαν δὲ τὰς ἐν Φλιῆντι, καὶ τῶν ἐπιεξελθόντων πρόπαιον ἔστησαν, καὶ Μαντινίων πάλιν ἔ Σικυωνίων αὐθις ἐν τῷ πεδίῳ καὶ τῶν συμμάχων. Itaque etiam ex hoc loco apparet, multa fuisse a Xenophonte omiſsa.

προσῆσαν τοῖς ὀπλίταις· ἤδη γάρ ποτε, καὶ ἐκ τοσούτων
διώξαντες οἱ νεώτεροι τῶν Λακεδαιμονίων, ἐλόντες ἀπέ-
κτεινάν τινας αὐτῶν. Καταφρονῶντες ἣ οἱ Λακεδαιμόνιοι 17
τῶν πελτασῶν, ἔτι μᾶλλον τῶν ἑαυτῶν συμμάχων κατε-
φρόνουν· καὶ γὰρ οἱ Μαντινεῖς, βοηθήσαντές ποτε, ἐπεκ-
δραμόντες πελτασαῖς, ἐκ τῶ ἐπὶ Λέχαιον τείνοντος τεί-
χους ἀκοντιζόμενοι ἐνέκλινάν τε, καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν
Φεύγοντες· ὥστε οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐπισκώπλιεν
ἐτόλμων, ὡς οἱ σύμμαχοι φοβοῖντο τὰς πελτασαῖς, ὥσπερ
μορμῶνας παιδάρια. αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ Λεχαιῶν ὀρμώμενοι
σὺν μόρα, καὶ τοῖς τῶν Κορινθίων Φυγάσι, κύκλῳ περὶ τὸ
ἄστυ τῶν Κορινθίων ἐστρατεύοντο. Οἱ δὲ αὖ Ἀθηναῖοι, 18
φοβέμενοι τὴν ῥώμην τῶν Λακεδαιμονίων, μὴ ἐπὶ τὰ
μακρὰ τείχη τῶν Κορινθίων, ἀ διήρητο, ἔλθοιεν ἐπὶ σφᾶς,
ἠγήσαντο κράτιστον εἶναι, ἀνατειχίσαι τὰ διηρημένα ὑπὸ
Πραξίτα τείχη. καὶ ἐλθόντες πανδημεὶ μετὰ λιθολόγων
καὶ τεκτόνων, τὸ μὲν πρὸς Σικυῶνα καὶ πρὸς ἑσπέραν ἐν
ὀλίγαις ἡμέραις πάνυ καλὸν ἐξετείχισαν· τὸ δὲ ἑῶν
μᾶλλον κατὰ ἡσυχίαν ἐτείχιζον.

Οἱ δὲ αὖ Λακεδαιμόνιοι, ἐνθυμηθέντες τὰς Ἀργείους 19
τὰ μὲν οἴκοι καρπεμένους, ἠδομένους δὲ τῷ πολέμῳ, στρα-
τεύουσιν ἐπ' αὐτάς. Ἀγησίλαος δὲ ἠγεῖτο, καὶ δηῶσας
πᾶσαν αὐτῶν τὴν χώραν, εὐθὺς ἐκεῖθεν ὑπερβαλὼν κατὰ
Τεγέαν ἐς Κόρινθον, αἰρεῖ τὰ ἀνοικοδομηθέντα ὑπὸ τῶν
Ἀθηναίων τείχη. παρεγένετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ ἀδελφὸς
Τελευτίας κατὰ Θάλατταν, ἔχων τριήρεις περὶ δώδεκα·

§. 16. ἐκ τοσούτων. Margo Leonclav.
ἐκ τούτων. Male.

§. 18. ἐπὶ—τείχη τῶν Κορινθίων δι-
ήρητο. Ita scripsi suadente Leoncl.
pro ἐπὶ—Κορινθίων, ἀ διήρητο, Steph.
malebat κατὰ τὰ μακρὰ τείχη.

Σικυῶνα—ἑσπέραν. Margo Leon-
clavii Σικυῶνος—ἑσπέρας.

§. 19. καρπεμένους. Ex Agefilao ii.
17. adde: Κόρινθον δὲ προσεληφότας.

Τεγέαν. Agefil. τὰ σινά. Kærpen
legebat Τεγέαν.

τὰ ἀνοικοδομηθέντα. In Agef. est:
τὰ ἐπὶ τῷ Λεχαιῶν τείνοντα τείχη. Plu-
tarchus Agef. 21. simpliciter: τὰ
μακρὰ τείχη.

ὥστε μακαρίζεσθαι αὐτῶν τὴν μητέρα, ὅτι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὧν ἔτεκεν ὁ μὲν κατὰ γῆν τὰ τεύχη τῶν πολεμίων, ὁ δὲ κατὰ θάλατταν τὰς ναῦς καὶ τὰ νεώρια ἤρηκε. καὶ τότε μὲν ταῦτα πράξας ὁ Ἀγησίλαος, τό τε τῶν συμμάχων στρατεύμα διήκε, καὶ τὸ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγεν.

Κ Ε Φ. Ε.

Ol. 97. 4. ΕΚ δὲ τῆς οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀκῶσαντες τῶν Φευγόντων, ὅτι ἐν τῇ πόλει πάντα μὲν τὰ βοσκήματα ἔχοιεν, καὶ σώζοιντο οἱ ἐν τῷ Πειραίῳ, πολλοὶ δὲ τρέφοιντο αὐτόθι, στρατεύσιν πάλιν ἐς τὴν Κόρινθον, Ἀγησιλάου καὶ τότε ἡγεμένους. καὶ πρῶτον μὲν ἦλθεν ἐς Ἰαθμόν, (καὶ γὰρ ἦν ὁ μῆν, ἐν ᾧ Ἰαθμία γίνεταί) καὶ οἱ Ἀργεῖοι αὐτῷ ἐτύγχανον τότε ποιῶντες τὴν θυσίαν τῷ Ποσειδῶνι, ὡς Ἀργούς τῆς Κορίνθου ὄντος. ὡς δὲ ἤσθοντο προσιόντα τὸν Ἀγησίλαον, καταλιπόντες καὶ τὰ τεθυμένα καὶ τὰ ἀριστοποιήμενα, σὺν πολλῷ φόβῳ ἀπεχώρουν ἐς τὸ ἄστυ κατὰ τὴν ἐπί

νεώρια ἤρηκε. Plutarchus Agefil. 21. αὐτὸς μὲν ἤρει κατὰ γῆν τὰ μακρὰ τεύχη, ταῖς δὲ ναυσὶν ὁ Τελευτίας, ubi legendum esse τὰς δὲ ναῦς, jam olim Leoncl. ad h. l. monuit.

καὶ τὸ πολιτικόν. Quod Stephani-ana prior intulit καὶ τὸ μὲν πολιτικόν, jam olim damnavit Fr. Portus, eumque secutus Leoncl. Agefilus, domum redux, Hyacinthia celebravit, ut Xenophontis Agefilus monet. Igitur deinceps novus exoritur annus, ubi denuo ad Hyacinthia redeunt Lacedæmonii, ut recte monuit Dodwellus.

§. 1. οἱ ἐν τῇ πόλει. Quoniam in Agef. est τὰς Κορινθίους ii. 18. monuit Leonclav. addidi articulum οἱ.

Πειραίῳ. Thucydides viii. 10. Πειραιῶς (sic ille) τῆς Κορινθίας ἐστὶ λιμὴν ἔρημος καὶ ἴσχατος πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Ἐπιδαυρίας. Itaque ad finem Saronicum; cum Strabo Piræum cum Heræo et Cœnce ad Crissæum finem statuat, ut et ipsum Lechæum. Igitur Palmerius Exercit. p. 72. ad hunc

nostrum locum suspicatur, fuisse geminum Corinthiacum Piræum, unum ad Saronicum, alterum ad Crissæum finem. De Heræo vide infra ad §. 6.

ὁ μῆν. Mensis a nullo scriptorum veterum discrete annotatur, sed Corfini in Dissert. quarta Agonistica docuit, ludos Isthmicos modo in mensem Panemum, modo in Munychionem aut Thargelionem incidisse. Fuerunt ipsi ludi trieterici, et cum Olympiadibus si comparentur, in primum et tertium quemvis Olympiadis annum conveniunt. Qui in primum incidebant, mense Corinthio Panema, Atheniensi Hecatombæone, Romano Julio, celebrabantur; qui vero in tertium annum Olympicum conveniunt, vel ad Munychionem (Aprilium) vel ad Thargelionem (Maium) referendi videntur. Hanc brevem summam disputationis Corfinianæ posuit etiam Morus.

σὺν πολλῷ. L. St. μάλα σὺν πολλῷ.

Κεγχρέας ὀδόν. Ὁ μέντοι Ἀγησίλαος ἐκέλευε μὲν, καὶ—
 περ ὄρων, οὐκ ἐδίωκε· κατασκηνήσας δὲ, ἐν τῷ ἱερῷ αὐτός
 τε τῷ θεῷ ἔθυσε, καὶ περιέμενε, ἕως οἱ Φυγάδες τῶν Κο-
 ρινθίων ἐποίησαν τῷ Ποσειδῶνι τὴν θυσίαν καὶ τὸν ἀγῶνα.
 ἐποίησαν δὲ καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ἀπελθόντος Ἀγησιλάου, ἐξ-
 αρχῆς πάλιν Ἴσθμια. καὶ ἐκείνῳ τῷ ἔτει ἐστὶ μὲν ἂ τῶν
 ἁθλῶν δις ἕκαστος ἐνικήθη, ἐστὶ δὲ ἂ δις οἱ αὐτοὶ ἐκηρύχ-
 θησαν. Τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ὁ Ἀγησίλαος ἦγε πρὸς 3
 τὸ Πείραιον τὸ στρατεύμα. ἰδὼν δὲ ὑπὸ πολλῶν φυλαττό-
 μενον, ἀπεχώρησε πρὸς τὸ ἄστυ μετ' ἀρίστον, ὡς προδιδο-
 μένης τῆς πόλεως· ὥστε οἱ Κορίνθιοι, δέσαντες, μὴ προδι-
 δοῖτο ἢ πόλις ὑπὸ τιῶν, μετεπέμφαντο τὸν Ἴφικράτην
 σὺν τοῖς πλείστοις τῶν πελτασῶν. αἰσθόμενος δὲ ὁ Ἀγη-
 σίλαος τῆς νυκτὸς παρεληλυθότας αὐτὰς, ὑποσρέψας
 ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἐς τὸ Πείραιον ἦγε. καὶ αὐτὸς μὲν κατὰ

§. 2. ἐξ αρχῆς. Diodor. xiv. 86. sub anno 3. Olympiad. 96. εὐθὺς δὲ τῶν Ἴσθμίων ἐπελθόντων, διεφέροντο περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος, ἔ πολλὰ φιλονεικησάντων ἐκράτησαν οἱ Λακωναῖοι, ἔ τὸς φυγάδας ἐποίησαν θῆναι τὸν ἀγῶνα. Hæc ille, veluti paulo post initium seditionis facta, narrat. Sed Wesseling p. 710. admonuit, ex narratione Xenophonte non videri eo anno celebrata fuisse Isthmia; quod si vero facta ea fuerint, fuisse secunda seu hiberna Isthmia; nam prima et æstiva fuisse celebrata sub Olympiadis cujusque initium. Pausanias iii. p. 229. οὐ πολλῶν δ' ὕστερον τὸν ἀγῶνα ἔδηξαν τῶν Ἴσθμίων οἱ ἐπὶ Λακωνισμῶν φύγοντες, Κορίνθιοι δὲ ἐν τῇ πόλει τότε μὲν τῷ Ἀγησιλάου δέματι, ἡσύχασαν· ἀναξίου δὲ ἐς τὴν Σπάρτην, ἔτω καὶ αὐτοὶ μετὰ Ἀργείων τὰ Ἴσθμια ἄγασιν. ἀφίκετο δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ Κόρινθον στρατιὰ, καὶ, ἰππῆς γὰρ Ἰακίνθια, ἀφίησι τὸς Ἀμφικλαίης οἰκαδε ἀπελθόντας τὰ καθιενηκότα τῶν Ἀπόλλωνι ἔ Ἰακίνθια δρᾶσθαι. ταύτην τὴν μοῖραν etc. ubi verba ἀφίκετο δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ Κόρινθον στρατιὰ novam Agefilai expeditionem videntur signare, nisi dicas, Pausani-

am in interpretando Xenophonte a tempore aberrasse. Suspicionem augeat de tempore, quod Xenophon in Agefilao reditum ejus ad Hyacinthia memorat, ubi Historia Græca supra c. 4. in fine eum omisit. Judicium difficile facit illud, quod ignoratur, Hyacinthia annua an biennia aut triennia fuerint sacra. Plutarchus locum nostrum sic retulit: καὶ τινες μὲν ἐνίκησαν πάλιν, εἰσὶ δ' οἱ νεικηκότες πρότερον, ὕστερον ἡττημένοι ἀνεγράφησαν, quæ tamen non sunt in Xenophonte. Denique Aristides Eleusin. Orat. p. 452. εἰς Ἴσθμια τὴν αὐτὴν θεωρίαν ἦγον μὲν Ἀργεῖοι, ἦγον δὲ Κορίνθιοι τοῖς ὅπλοις οἱ ἔτεροι τὸς ἑτέρους κρατήσαντες. Non satis accurate.

§. 3. ὡς προδιδομένης. In Agefilao est: φυλαττόμενον, ὡς ἰνδιδομένης τῆς πόλεως, ἐξ ἀρίστου μιστρατοπειδίετο πρὸς τὸ ἄστυ. Cæterum huc pertinet narratio Polyæni iii. 9. 43. quam supra ad cap. 4. appofui, paulum diversa a Xenophonte.

αἰσθόμενος δὲ. Agefilao: αἰσθόμενου δὲ ὑπὸ νύκτα βεβηθηκότας ἐκ τοῦ Πειραίου εἰς τὴν πόλιν πασσυδι—αἰρῆ τὸ Πείραιον ἔρημον φυλακῆς.

τὰ Θερμὰ παρήει, μόραν δὲ κατὰ τὸ ἀκρότατον ἀνεβί-
 βασε. καὶ ταύτην μὲν τὴν νύκτα ὁ μὲν πρὸς τοῖς Θερμοῖς
 ἐσρατοπεδεύετο, ἢ ἢ μόρα τὰ ἄκρα κατέχουσα ἐνυκτέρευεν.
 4 Ἐνθα δὴ καὶ ὁ Ἀγησίλαος μικρῶ μὲν, καιρῶ δὲ ἐνθυ-
 μήματι εὐδοκίμησε. τῶν γὰρ τῆ μόρα φερόντων τὰ σιτία
 ἐδενὸς πῦρ εἰσενεγκόντος, ψύχους δὲ ὄντος, διὰ τε τὸ πάνυ
 ἐφ' ὑψηλῆ εἶναι, καὶ διὰ τὸ γενέσθαι ὕδωρ καὶ χάλαζαν
 πρὸς τὴν ἐσπέραν· (καὶ ἀναβεβήμεσαν δὲ ἔχοντες, οἷα δὴ
 Θέρους, σπειρία) ριγόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ἐν σκοτῶ ἀθύ-
 μως πρὸς τὸ δάπνον ἔχόντων, πέμπει ὁ Ἀγησίλαος ἐκ
 ἑλαττον δέκα, φέροντας πῦρ ἐν χύτραις. ἐπεὶ δὲ ἀνέβη-
 σαν ἄλλος ἄλλη, καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα πυρὰ ἐγένετο,
 ἄτε πολλῆς ὕλης παρέσης, πάντες μὲν ἠλείφοντο, πολλοὶ
 δὲ καὶ ἐδείπνησαν ἐξαρχῆς. Φανερός δὲ ἐγένετο καὶ ὁ
 νεὼς τοῦ Ποσειδῶνος ταύτῃ τῆ νυκτὶ καιόμενος· ὕφ' ὅτε δὲ
 5 ἐνεπρήθη, ἐδείς οἶδεν. Ἐπεὶ δὲ ἦσαν οἱ ἐν τῷ Πειραίῳ
 τὰ ἄκρα ἐχόμενα, ἐπὶ μὲν τὸ ἀμύνασθαι ἐκέτι ἐτρέποντο,
 ἐς δὲ τὸ Ἡραῖον κατέφυγον καὶ ἄνδρες, καὶ γυναῖκες, καὶ
 δοῦλοι, καὶ ἐλεύθεροι, καὶ τῶν βοσκημάτων τὰ πλείστα.
 καὶ Ἀγησίλαος μὲν δὴ σὺν τῷ στρατεύματι παρὰ θάλατ-
 ταν ἐπορεύετο· ἢ δὲ μόρα ἅμα καταβαίνουσα ἀπὸ τῶν

[De voc. *Θερμὰ* plane *Tecum fen-*
tio. Thermopylarum nomen nullo mo-
 do tueri potest insolentem istam lin-
 guæque contrariam significationem;
 confirmat illud potius alteram, ut
 Strabo docet. Mihi Goldhag. videtur
 bene huc advocasse Pausan. lib. ii.
 p. 114. ubi *aquæ calidæ* e regione
Cenchrearum memorantur, defluen-
 tes de saxo; Ἐλένης λυτὸν vocabatur.
 Hoc ex fonte fortasse totus hic tra-
 ctus id nominis acceperat, *Θερμὰ*.
F. A. Wolfius.]

παρήει. Margo St. et Leonclav.
προήει. Morus *Θερμὰ* interpretatur
 non aquas calidas, sed angustias, ex-
 emplo *Thermopylarum* motus, et
 quia infra §. 8. ex his thermis eva-

dunt in campum patentem. Sed a-
 quæ calidæ locum habere potuerunt
 in monte, quemadmodum et angus-
 tiæ.

§. 4. τῆ μόρα. Hæc verba absunt
 A. J. Br. Cast.

ἀθύμους πρὸς τὸ δάπνον. Edere nole-
 bant, Morus interpretatur. Recte.

σπειρία. Vestimenti genus tenuius
 et æstivum fuisse, locus hic docet.
 Grammatici veteres simpliciter *ιμά-*
τιον interpretantur, et forum Athenis
 memorant fuisse ἀγορὰν σπειρόπωλι-
 dictum. Pollux Onom. vii. 78.

Ποσειδῶνος. Cui Isthmus et ludi
 Isthmici sacra erant.

§. 5. παρὰ θάλατταν. A. J. Br.
 Cast. περι.

ἄκρων, Οἰνόην, τὸ ἐντετειχισμένον τείχος, αἰρεῖ, καὶ τὰ ἐνόητα ἔλαβε, καὶ πάντες δὲ οἱ στρατιῶται ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια ἐκ τῶν χωρίων ἐλάμβανον. οἱ δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ καταπεφευγότες ἐξήεσαν, ἐπιτρέψοντες Ἀγησιλάῳ γνῶναι, ὅ τι βέλοιο περὶ σφῶν. ὁ δὲ ἔγνω, ὅσοι μὲν τῶν σφαγέων ἦσαν, παραδῆναι αὐτὸς τοῖς Φυγάσι, τὰ δὲ ἄλλα πάντα πρᾶθῆναι. Ἐκ τῆς δὲ ἐξῆς μὲν ἐκ τοῦ Ἡραίου πάμπολλα τὰ αἰχμαλώτα πρῆσβῆσαι δὲ ἄλλοθεν τε πολλὰ παρῆσαν, καὶ ἐκ Βοιωτῶν ἦκον ἐρησόμενοι, τί ἂν ποιῶντες εἰρήνης τύχοιεν. ὁ δὲ Ἀγησίλαος μάλα μεγαλοφρόνως τῆς μὲν ἐδὲ ὄρᾶν ἐδόκει, καίπερ Φάρακος τῆ προξένῃ παρεσηκότος αὐτοῖς, ὅπως προσαγάγοι· καθήμενος δὲ ἐπὶ τοῦ περὶ λίμνην κυκλοτερῆς οἰκοδομήματος, ἐθεώρει πολλὰ τὰ ἐξαγόμενα. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν ὅπλων σὺν τοῖς δόρασι παρηκολέθην φύλακες τῶν αἰχμαλώτων, μάλα ὑπὸ τῶν παρόντων θεωρούμενοι· οἱ γὰρ εὐτυχῶντες καὶ κρατῶντες αἰεὶ πῶς ἀξιοθέατοι δοκῶσιν εἶναι. Ἔτι δὲ καθήμενος Ἀγησιλάῳ, καὶ εὐκότος ἀγαλλομένῳ τοῖς πεπραγμένοις, ἰππεύς τις προσήλανε, καὶ μάλα ἰσχυρῶς ἰδρῶντι τῷ

Οἰνόην. Piræi castellum. In Agefilao est: τὰ τείχη ἢ ἀνατετείχιστο. Sed præfero hanc nostram lectionem ἐνετείχιστο et quidem numero singulari.

ἐπιτρέψοντες. Margo Leoncl. ἐπιτρέψαντες. Recte, ut puto.

§. 6. ἐκ τῆς δὲ. De Heræo nunc pauca monenda. Plutarchus Cleomenis cap. 20. de Antigono Peloponnesum ingredi cupiente: ἐβουλεύετο γὰρ ἐπὶ τὴν ἄκραν ἀναζευγνύουσι τὸ Ἡραῖον, καὶ κειῖθεν εἰς Σικυῶνα πλοῖσις περιωδήσαι τὴν δύναμιν. Livius xxxii. 23. Promontorium est adversus Sicyonem, Junonis quam vocant Acræam, in altum excurrens; trajetctus inde Corinthum septem millia ferme passuum.—præsto fuere a Corintho lembi, qui præ-

fidium id acceptum Lechæum trajicerent. Iterum Plutarchus in Cleomene c. 26. τὰς κλεῖς ἀξίων τῷ Ἡραίου λαβεῖν, ὅπως ἀπαλλάττοιο τῇ θεῷ δύσας—καὶ τῇ θεῷ δύσας ὑπὸ τὸν νεῶν κεκλεισμένον.

ἄλλοθεν τε πολλαί. A. J. Br. Cast. omittunt πολλαί.

μεγαλοφρόνως. Plutarchus: οἰόμενος τότε συμφέρειν ἐνυβρίσαι.

Φάρακος. Lacedæmonii, quem narchum memoravit Noster.

λίμνην. τὴν λίμνην Steph. L. Sed Leoncl. emendabat τὸν λιμένα. Recte, puto.

ἀπὸ τῶν ὅπλων. E castris, vel e numero armatorum quidam, ut Morus interpretatur.

§. 7. ἰππεύς τις. Male A. J. Br. Cast. ἰππεύς τε.

ἵππῳ. ὑπὸ πολλῶν δὲ ἐρωτώμενος, ὅ τι ἀγγέλλοι, εἰδὲν ἀπεκρίνατο· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγγύς ἦν τῷ Ἀγησιλάῳ, καθαλόμενος ἀπὸ τῶ ἵππου, καὶ προσδραμὼν αὐτῷ, μάλα σκυθρωπὸς ὢν, λέγει τὸ τῆς ἐν Λεχαίῳ μόρας πάθος. ὁ δ' ὡς ἤκουσεν, εὐθύς τε ἐκ τῆς ἐδρας ἀνεπήδησε, καὶ τὸ δόρυ ἔλαβε, καὶ πολεμάρχους καὶ πεντηκοσῆρας καὶ ξεναρχὸν καλεῖν τὸν κήρυκα ἐκέλευεν. Ὡς δὲ συνέδραμον εἶτοι, τοῖς μὲν ἄλλοις εἶπεν, (οὐ γὰρ πῶ ἠριστοπεποίητο) ἐμφαγῶσιν, ὅ τι δύναιντο, ἤκειν τὴν ταχίστην, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ δαμοσίαν ὑψηγεῖτο ἀνάριστος. καὶ οἱ δορυφόροι, τὰ ὅπλα ἔχοντες, παρηκολέθην σπαρῆ, τοῦ μὲν ὑψηγμένου, τῶν δὲ μετιόντων. ἤδη δ' ἐκπέπερακότος αὐτῶ τὰ φερμὰ ἐς τὸ πλατὺ τῶ Λεχαίῳ, προσελάσαντες ἵππεῖς τρεῖς ἀγγέλλασιν, ὅτι οἱ νεκροὶ ἀνηρημένοι εἴησαν. ὁ δ' ἐπεὶ τοῦτο ἤκουσε, θέσθαι κελεύσας τὰ ὅπλα, καὶ ὀλίγον χρόνον ἀναπαύσας, ἀπῆγε πάλιν τὸ σράτευμα ἐπὶ τὸ Ἴηραιον· τῇ δὲ ὑπεράμια τὰ αἰχμάλωτα διετίθετο.

9 Οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν προσκληθέντες, καὶ ἐρωτώμενοι, ὅ τι ἤκοιεν, περὶ μὲν τῆς εἰρήνης ἐκέτι ἐμέμνητο, εἶπον δὲ, ὅτι, εἰ μὴ τι κωλύοι, βέλονται ἐς τὸ ἄστυ πρὸς τὰς σφετέρους στρατιώτας παρελθεῖν. ὁ δ' ἐπιγελάσας, ἀλλ' οἶδα μὲν, εἶπε, ὅτι οὐ τὰς στρατιώτας ἰδεῖν βέλεσθε,

ἦν τῷ. Articulus omittunt Aldina, Junt. Br. et Cast.

ὁ δ' ὡς. Aldina ὅπ' ὡς. Junt. Br. Castal. ὅπως.

§. 8. ἠριστοποίητο. A. J. Bryl. Castal. ἀριστοποιήτο.

ἐμφαγῶσιν. Cum significatione celeritatis ponitur etiam in Anabasi iv. 2. 1. iv. 5. 7. Ita ἐμπιῖν Aristophanes in Pace versu 1143. Exemplum ex Plutarchi Timol. cap. 12. laudavit Morus.

δαμοσίαν. Recte hoc Morus posuit pro δαμασίαν. Sunt οἱ περὶ δαμοσίαν scil. σκηνὴν vel πρᾶσιζαν τοῦ βασιλέως, qui in bello convictu regis utuntur et

in comitatu ejus sunt. Ita infra vi. 4. et Xenoph. de Republ. Laced. xiii. 1. xv. 4. Camerarius ad Xenophontem interpretatur attributos prætorio regis. Eisdem videtur intelligere Plutarchus Cleomen. cap. 8. καὶ δύο τῶν συντρόφων Κλεομένους, ἕς Σαμόθρακας καλεῶσιν, ἐπηκολέθθησαν στρατιώτας ἐλίγως ἔχοντες.

διετίθετο. Vendebat. Sic iterum infra cap. 8. §. 24.

§. 9. καὶ ἐρωτώμενοι. Castal. omisit καί.

ἐμέμνητο. Plutarchus addit: ἀνθυβρίζοντες.

ἀλλὰ (τί) τὸ εὐτύχημα τῶν Φίλων ὑμῶν θεάσασθαι, πόσον τι γεγένηται. περιμένετε ἔν, ἔφη· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ὑμᾶς ἄξω· καὶ μάλλον, μετ' ἐμῶν ὄντες, γνώσεσθε, ποῖόν τι τὸ γεγενημένον ἐστί. Καὶ ἔκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ τῇ ὑπεράμια 10 θυσάμενος ἤγε πρὸς τὴν πόλιν τὸ σράτευμα. καὶ τὸ μὲν τρόπαιον οὐ κατέβαλεν, εἰ δέ τι ἦν λοιπὸν δένδρον, κόπλων καὶ κάρων ἀπεδείκνυεν, ὡς εἰδῆς ἀντεξήει. ταῦτα δὲ ποιήσας, ἐσρατοπεδεύσατο περὶ τὸ Λέχαιον· καὶ τὰς Θηβαίους μέντοι πρέσβεις ἐς μὲν τὸ ἄστυ οὐκ ἀνήγε, κατὰ θάλατταν δὲ ἐς Κρεῦσιν ἀπέπεμψε. Ἄτε δὲ ἀήθους τοῖς Λακεδαιμονίοις γεγενημένης τῆς τοιαύτης συμφορᾶς, πολὺ πένθος ἦν κατὰ τὸ Λακωνικὸν σράτευμα, πλὴν ὅσων ἐτέθνασαν ἐν χώρᾳ ἢ υἱοὶ, ἢ πατέρες, ἢ ἀδελφοί· ἔτοι δὲ, ὥσπερ νικηφόροι, λαμπροὶ καὶ ἀγαλλόμενοι τῶ οἰκείῳ πάθει περιήεσαν.

Ἐγένετο δὲ τὸ τῆς μόρας πάθος τρόπῳ τοιῷδε. οἱ 11 Ἀμυκλαῖοι αἰεὶ ποτε ἀπέρχονται ἐς τὰ Τακίνθια ἐπὶ τὸν παῖνα, εἴαν τε σρατοπεδεύομενοι τυγχάνωσιν, εἴαν τε ἄλ-

ἀλλὰ (τί). Quod in A. J. Bryl. Cast. existat τι, reliquæ recte omiserunt. Deinceps ὑμῶν pro vulgato ὑμῖς scripsit ex Plutarchi Agesilao c. 22.

§. 10. οὐ κατέβαλεν. Tropæorum sanctitatem multis exemplis confirmavit Brodæus Misc. v. 29.

καὶ κάρων. A. J. Bryl. Cast. κυκλῶν, unde Stephanus effecit cum Leoncl. καὶ κλῶν. Nostra lectio debetur Kærpenio. Κύκλω ex Brodæi emendatione præferbat Morus. Sequentia sic expressit Plutarchus: ἐξελέγξας τοὺς Κορινθίους ἀμύνισθαι μὴ ταλμῶντας.

[κόπλων καὶ κυκλῶν. E qua princ. edit. lectione fecerunt quidam, κόπλων κύκλω, quod parum placet. Equidem Stephano crediderim, κ. καὶ κλῶν ex libris a se ductum dicenti. Certe de hoc usu cur dubitet Morus, non reperio. Quum sæpe κλῶν de vitibus ponatur, quidni item de aliarum arborum ramis, qui defringuntur, de-

truncantur? Nempe κόπλων ad totam arborem pertinet; est ἐκ ριζῶν ἀνασπῶν. In formula autem, κόπλων καὶ κάρων, nonne posterius pertinet ad domos, ad telia, ad segetes? F. A. Wolfius.]

οὐκ ἀνήγε. Legendum puto ἐκ ἀνήγε, non permisit ut introirent. Cæterum Margo Leonclav. Θηβαίων paulo antea habet.

§. 11. οἱ Ἀμυκλαῖοι. De more hoc Amycleensium vide Valckenair ad Herodotum ix. 6. p. 601. De Hyacinthiis sacris multi multa scripserunt; de tempore anni nondum fatis certo constat. Dodwellus ætati assignabat; contra Pontedena in Antiquit. latinis et græcis Ep. 27. p. 270. verno tempore celebrata fuisse disputat. De ceremoniis diei vide omnino Heynii mei Dissertat. Antiquar. i. p. 97 seq.

σρατοπεδεύομενοι. A. Junt. Bryl. Castal. σρατοπεδιστάμεινοι.

- λας πως ἀποδημῶντες. καὶ τότε δὴ τὸς ἐκ πάσης τῆς
 στρατίας Ἀμυκλαίως κατέλιπεν Ἀγησίλαος ἐν Λεχαιῶ.
 ὁ δὲ ἐκεῖ Φρερῶν πολέμαρχος τὸς μὲν ἀπὸ τῶν συμμά-
 χων Φρερὸς παρέταξε φυλάττειν τὸ τεῖχος, αὐτὸς δὲ σὺν
 τῇ τῶν ὀπλιτῶν καὶ τῇ τῶν ἵππέων μόρᾳ παρὰ τὴν πόλιν
 12 τῶν Κορινθίων τὸς Ἀμυκλαιεῖς παρήγεν. Ἐπεὶ δὲ ἀπεί-
 χον ὅσον εἴκοσιν ἢ τριάκοντα σάδια τοῦ Σικυῶνος, ὁ μὲν
 πολέμαρχος σὺν τοῖς ὀπλίταις, ἔσιν ὡς ἑξακοσίοις, ἀπῆκε
 πάλιν ἐπὶ τὸ Λέχαιον· τὸν δὲ ἵππαρμοςὴν ἐκέλευσε σὺν
 τῇ τῶν ἵππέων μόρᾳ, ἐπειδὴ προπέμψειαν τὸς Ἀμυ-
 κλαιεῖς, μέχρις ὅπως αὐτοὶ κελεύοιεν, μεταδιώκειν. καὶ
 ὅτι μὲν πολλοὶ ἦσαν ἐν τῇ Κορίνθῳ καὶ πελτασαὶ καὶ
 ὀπλίται, ἔδδεν ἠγνόουν· κατεφρόνεν δὲ, διὰ τὰς ἔμπροσθεν
 13 τύχας, — μηδένα ἂν ἐπιχειρήσαι σφίσι. Οἱ δὲ ἐκ
 τῶν Κορινθίων τοῦ ἄσεος, Καλλίας τε ὁ Ἴππονίκου, τῶν
 Ἀθηναίων ὀπλιτῶν στρατηγῶν, καὶ Ἴφικράτης, τῶν πελτα-
 σαῶν ἄρχων, καθορῶντες αὐτὸς, καὶ οὐ πολλὰς ὄντας, καὶ
 ἐρήμους καὶ πελτασῶν καὶ ἵππέων, ἐνόμισαν ἀσφαλὲς
 εἶναι ἐπιθέσθαι αὐτοῖς τῷ πελτασικῷ. εἰ μὲν γὰρ πορεύ-
 οιντο τῇ ὁδῷ, ἀκοντιζομένους ἂν αὐτὸς ἐς τὰ γυμνὰ ἀπόλ-
 λυθαι· εἰ δὲ ἐπιχειροῖεν διώκειν, ῥαδίως ἂν ἀποφυγεῖν
 14 πελτασαῖς τοῖς ἐλαφροτάτοις τὸς ὀπλίτας. Γνόντες δὲ
 ταῦτα, ἐξάγουσι. καὶ ὁ μὲν Καλλίας παρέταξε τὸς
 ὀπλίτας, οὐ πόρρω τῆς πόλεως· ὁ δὲ Ἴφικράτης, λαβὼν

§. 12. τύχας. Post hæc οἰόμενοι in-
 ferit Pirkheimeri versio et Leoncl.

[Post τύχας nihil deest. Κατεφρόνεν
 est καταφρονητικῶς φρονεῖν. Significatio
 verbi καταφρονεῖν prægnans est, quam
 dicimus in arte, habetque vim cum
 contentu conjunctæ persuasionis aut opi-
 nationis, unde vel infinitivus sequi
 potest, vel ὄτι. Cf. Valcken. ad Hero-
 dot. p. 27. et adde Xenoph. Sympos.
 i. 5. F. A. Wolfius.]

§. 13. Καλλίας. Hunc cum Iphi-

crate veluti mercenariorum ducem
 ex Philochoro et Androtione nomi-
 nat Harpocratio in voce ξενικόν, ubi
 Photius Calliclem habet.

§. 14. πόλεως. Corinthum. Nam
 redeuntem ex comitatu Amyclæorum
 moram Polemarchi aggreditur Iphi-
 crates. Infra §. 17. οἱ ἀπὸ Λεχαιῶν
 dici videntur milites Calliæ. Diodo-
 rus xiv. 91. rem ita narrat, sed nimis
 mature sub Olymp. 96. 4. et statim
 post occupatum ab exulibus Lechæ-

τὰς πελτασὰς, ἐπέθετο τῇ μόρᾳ. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἠκοντίζοντο, καὶ ὁ μὲν τις ἐτέρωτο, ὁ δὲ καὶ ἐπεπλώκει, τῶν μὲν ἐκέλευον τὰς ὑπασπιστὰς ἀραμένους ἀποφέρειν εἰς Λέχαιον· (ἔτοι καὶ μόνοι τῆς μόρας τῇ ἀληθείᾳ ἐσώθησαν·) ὁ δὲ πολέμαρχος ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ' ἧς 15 ἐπιδιώξαι τὰς προειρημένους. ὡς ἢ ἐδίωκον, ἦρχεν τε ἑδένα ἐξ ἀκοντίου βολῆς, ὀπλίται ὄντες πελτασὰς· (καὶ γὰρ ἀναχωρεῖν αὐτὰς ἐκέλευε, πρὶν τὰς ὀπλίτας ὁμῶς γίνεσθαι·) ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρουν ἐσπαρμένοι, ἅτε διώξαντες, ὡς τάχους ἕκαστος εἶχεν, ἀναστρέφοντες οἱ περὶ τὸν Ἴφικράτην, οἱ τ' ἐκ τῆς ἐναντίας, πάλιν ἠκοντίζον, καὶ ἄλλοι, ἐκ πωλαγίης παραθέοντες, εἰς τὰ γυμνά. καὶ εὐθύς μὲν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διώξει κατηκόντισαν ἐννέα ἢ δέκα αὐτῶν· ὡς δὲ τῶν ἐγένετο, πολὺ ἤδη θρασύτερον ἐπέκειντο. Ἐπεὶ δὲ 16 κακῶς ἔπαρχον, πάλιν ἐκέλευσεν ὁ πολέμαρχος διώκειν τὰ πεντεκαίδεκα ἀφ' ἧς. ἀναχωρῶντες δὲ, ἔτι πλείονες αὐτῶν, ἢ τὸ πρόωθεν, ἔπεσον. ἤδη δὲ τῶν βελτίστων ἀπολωλότων, οἱ ἰππεῖς αὐτοῖς παραγίγνονται, καὶ σὺν τῶν αὐτῶν δίωξιν ἐποίησαντο. ὡς δὲ ἐνέκλιναν οἱ πελτασᾶι, ἐν τῷ κακῶς οἱ ἰππεῖς ἐπέθεντο· οὐ γὰρ, ἕως ἀπέκτειναν τινὰς αὐτῶν, ἐδίωξαν· ἀλλὰ ζῆν τοῖς ἐκδρόμοις ἰσο-

um: μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας τῶν Λακεδαιμονίων μέρος τῆς στρατίας διήει διὰ τῆς Κερυνθίας χώρας· οἷς Ἴφικράτης καὶ τινες τῶν συμμάχων ἐπιπεσόντες τὰς πλείους ἀνείλον. Postea expeditionem in Phliafios subjungit.

ὑπασπιστὰς. Infra c. 8. 39. παρὰ τῆς ὑπασπιστῆ λαβῶν τὴν ἀσπίδα. Cf. Perizonium ad Æliani V. H. xi. 9. quem laudavit Morus.

ἔτοι καί. Margo Leonclavii καὶ ἔτοι μόνοι.

§. 15. ἐπιδιώξαι. Margo Leonclav. ἀπιδιώξαι.

τὰς ὀπλίτας. Margo Leoncl. τοῖς ὀπλίταις. Contra vulgatum Morus interpretatur: antequam milites gravis armaturæ prope adessent. Recte!

Callias enim aberat adhuc.

κατηκόντισαν. Margo Leonclav. κατηκόντιζον.

§. 16. αὐτῶν δίωξιν. Margo L. et St. αὐτῶν δίωξιν. Quod equidem probo.

ἐκδρόμοις. Scil. τῶν ὀπλίτων. Non ultra lineam hoplitarum, qui ex acie procurrerant, hostem repulsuri, excurrerunt usque eo, dum hostem aliquem occiderint; sed, fervata eadem cum hoplitis linea, intra idem spatium semper insequerantur et recedebant equites. Habet ἐκδρόμοις etiam Thucydides iv. 124. 127. et Pollux Onom. i. 219. iii. 148. In sequentibus καὶ αὐτῶν iterum iterumque interpretatur Morus, vitium tamen aliud quod lectionis suspicatus.

μέτωποι καὶ ἐδίωκον, καὶ ἐπέσρεφον. ποιῶντες δὲ καὶ πά-
 χοντες τὰ ὅμοια τέτοις καὶ αὐθις, αὐτοὶ μὲν αἰεὶ ἐλάτεις
 τε καὶ μαλακώτεροι ἐγίγνοντο, οἱ δὲ πολέμιοι θρασύτεροί
 17 τε, καὶ αἰεὶ πλείους οἱ ἐγχειρῶντες. Ἀπορῶντες δὲ συνί-
 σανται ἐπὶ βραχύν τινα γήλοφον, ἀπέχοντα τῆς μὲν θα-
 λάττης ὡς δύο σάδια, τῆ δὲ Λεχαίης ὡς ἕξ ἢ ἐπτακαίδεκα.
 αἰσθόμενοι δὲ οἱ ἀπὸ τοῦ Λεχαίης, ἐσθάντες ἐς πλοιάρια,
 παρέπλεον, ἕως ἐγένοντο κατὰ τὸν γήλοφον. οἱ δὲ ἀπο-
 ρῶντες ἤδη, ὅτι ἔπαχον μὲν κακῶς καὶ ἀπέθνησκον, ποι-
 εῖν δὲ ἐδὲν ἐδύνατο, πρὸς δὲ τέτοις, ὀρῶντες καὶ τὰς ὀπλί-
 τας ἐπίοντας, ἐγκλίνεσι. καὶ οἱ μὲν πίπτεσιν αὐτῶν ἐς
 τὴν θάλατταν, ὀλίγοι δὲ τινες μετὰ τῶν ἰππέων ἐς Λέχαιον
 διεσώθησαν. ἐν πάσαις δὲ ταῖς μάχαις καὶ τῇ Φυγῇ
 18 ἀπέθανον περὶ πενήκοντα καὶ διακοσίους. Καὶ ταῦτα
 μὲν ἔτως ἐπέπρακτο.

Ἐκ δὲ τούτων ὁ Ἀγησίλαος τὴν μὲν σφαλεῖσαν μόραν
 ἔχων ἀπήει, ἄλλην δὲ κατέλιπεν ἐν τῷ Λεχαίῳ. διῶν δὲ
 ἐπ' οἴκας, ὡς μὲν ἐδύνατο ὀψιαιτάτα κατήγετο ἐς τὰς
 πόλεις, ὡς δὲ ἐδύνατο πρωϊαιτάτα ἐξωρμάτο. παρὰ δὲ
 Μαντινείαν, ἕξ Ὀρχομενῶν ὄρθρον ἀναστὰς, ἐτι σκοτιαῖος
 παρήλθεν. ἔτω χαλεπῶς ἂν ἐδόκεν οἱ στρατιῶται τοὺς
 19 Μαντινείας, ἐφηδομένους τῷ δυσυχήματι, θεάσασθαι. Ἐκ

ἐλάτεις τε. A. J. Br. Castal. omit-
 tunt τε.

§. 17. ἀπορῶντες δὲ. St. Leonclav.
 δί.

οἱ ἀπὸ τοῦ Λεχαίης. Debent esse ὀπλί-
 ται, ut ex sequentibus apparet; igitur
 Athenienses cum Callia, quos supra
 Callias §. 14. οὐ πόρρω τῆς πόλεως col-
 locaverat. At Lacedæmonii Lechæ-
 um tenebant, ut constat ex §. 11.
 igitur οἱ ἀπὸ τοῦ Λεχαίου, vix potu-
 erunt esse in Lechæo, sed ad Lechæ-
 um, si fuerunt Athenienses aut eorum
 focii. Omnino bellum hoc Corinthi-
 acum obscuravit non modo Xeno-
 phontis ipsius oratio, paulo negligen-

tior et concisa nimis, sed et locorum
 situs ignorantia, quam equidem pro-
 fiteri non erubescō.

πίπτεσιν. Margo Leoncl. ἐμπίπτου-
 σιν.

§. 18. σκοτιαῖος. Ita A. J. Br.
 Castal. σκοτιαῖος St. et Plutarchus A-
 gefil. cap. 22. Atque hanc postero-
 rem formam habet Xenophon Ana-
 bas. ii. 39.

θεάσασθαι. Morus θεάσασθαι le-
 gendum suspicabatur. Sed aoristus
 cum ἂν sibi junctō vim habet futuri
 temporis.

§. 19. ἐκ τούτων δί. Ita Morus scri-
 psit pro τε.

τούτου δὲ μάλα καὶ τάλλα ἐπετύγχανεν Ἴφικράτης. καθεστηκότων γὰρ Φερζῶν ἐν Σιδῶντι μὲν καὶ Κρομμυῶν ὑπὸ Πραξίτη, ὅτε ἐκεῖνος εἶλε τὰ τέχη ταῦτα, ἐν Οἰνότη δὲ ὑπὸ Ἀγησιλάου, ὅτε περ τὸ Πείραιον ἐάλω, πάνθ' εἶλε ταῦτα τὰ χωρία. τὸ μὲντοι Λέχαιον ἐφρέρην οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. οἱ Φυγάδες δὲ τῶν Κορινθίων, ἐκέτι περὶ παριόντες ἐν Σικυῶνος, διὰ τὴν τῆς μόρας δυσυχίαν, ἀλλὰ παραπλέοντες, καὶ ἐντεῦθεν ὀρμώμενοι, πρᾶγματα εἶχόν τε καὶ παρείχον τοῖς ἐν τῷ ἄσει.

Κ Ε Φ. 5'.

ΜΕΤΑ δὲ τοῦτο οἱ Ἀχαιοὶ, ἔχοντες Καλυδῶνα, ἢ τὸ Οἶ. 97. $\frac{1}{2}$ παλαιὸν Αἰτωλίας ἦν, καὶ πολίτας πεπονημένοι τὴν Καλυδωνίους, Φερζεῖν ἠναγκάζοντο ἐν αὐτῇ. οἱ γὰρ Ἀκαρνᾶνες ἐπεσφάτεον, καὶ τῶν Ἀθηναίων τε καὶ Βοιωτῶν συμπαρησάν τινες αὐτοῖς, διὰ τὸ συμμάχους εἶναι. πιεζόμενοι οὖν ὑπὸ αὐτῶν οἱ Ἀχαιοὶ, πρέσβεις πέμπουσιν ἐς τὴν Λακεδαίμονα· οἱ δὲ ἐλθόντες ἔλεγον, ὅτι οὐ δίκαια πάχοιεν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἡμεῖς γὰρ, ἔφασαν, ὑμῖν, ὧ ² ἄνδρες, ὅπως ἂν ὑμεῖς παραγγέλλητε, στρατεύομεθα, καὶ

Σιδῶντι. Ita recte Br. Castal. Leonclaviana secunda pro Σιδῶντι.

ἐντεῦθεν. An semper ex Sicyone maritimo itinere transgressi, an potius ex Lechæo cum Lacedæmoniiis? Cæterum post hæc Iphicratem Corinthii dimiserunt, ut Noster obiter narrat infra viii. 34. quem locum huc in ordinem retraham. Narrat, Iphicratem cum peltastis in Cherfonefium missum fuisse: οἱ δὲ πλείστοι αὐτῶν ἦσαν ὧν ἐν Κορίνθῳ ἤρξεν· ἵπτι γὰρ οἱ Ἀργεῖοι τὴν Κόρινθον ἄργος ἐπεποίητο, ἔδιν ἔφασαν αὐτῶν διῆσθαι. καὶ γὰρ ἀπικτόντι τινὰς τῶν ἀργολιζόντων. καὶ ἔτος ἀπειλῶν Ἀθηναίων οἱκοὶ ἐτύγχανεν ὧν. De habitu Iphicratis multo maturius, quam par erat, narrat Diodorus xiv. 92. τούτων πρᾶξιόντων μετὰ τῶν ὄπλων πανδημῆς στρατεύσαντι; (Argivi) ἐς Κόρινθον, τὴν

τι ἀκρόπολιν κατελάβοντο καὶ τὴν πόλιν ἐξιδιοποιήσαντο τὴν Κορινθίων χώραν Ἀργεῖαν ἐποίησαν. ἐπιβάλλοτο δὲ καὶ Ἴφικράτης ὁ Ἀθηναῖος καταλαβέσθαι τὴν χώραν ἐπιτηδεῖαν ἔσαν ἐς τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν· τοῦ δὲ δήμου κωλύσαντος, ἔτος μὲν ἀπέδετο τὴν ἀρχὴν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι Χαβρίαν ἀντ' αὐτῆς στρατηγὸς ἐς τὴν Κόρινθον ἐξέπεμψαν. Hæc ille sub Olympiade 96. 4.

§. 1. Αἰτωλία. Leoncl. emendabat Αἰτωλίας. Vulgatum defendit Morus. τὴν Λακεδαίμονα. Articulum neglexit Leoncl.

§. 2. παραγγέλλητι. Hoc posuit Morus pro vulgato παραγγίλλητι. Præterea paulo antea ὅσοι ἂν legendum cenfeo.

στρατεύομεθα. Hoc ex A. J. Br. Cast. revocavit Morus pro συστρατεύομεθα.

ἐπόμεθα, ὅπ᾽ ἂν ἠγήσθε· ὑμεῖς δὲ, πολιορκημένων ἡμῶν
 ὑπὸ Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ζυμμάχων αὐτοῖς, Ἀθηναίων καὶ
 Βοιωτῶν, ἐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιῆσατε. οὐκ ἂν ἔν δυνάμει
 μεθα ἡμεῖς, τῶν ἔτω γιγνομένων, ἀντέχων· ἀλλ' ἢ
 εἶσαντες τὸν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεμον, διαβάντες πολε-
 μήσομεν Ἀκαρνᾶσι τε καὶ τοῖς ζυμμάχοις αὐτῶν, ἢ εἰρήνην
 3 ποιησόμεθα, ὅποιαν τινὰ δυνώμεθα. Ταῦτα δ' ἔλεγον,
 ὑπαπειλῶντες τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀπαλλαγῆσεσθαι τῆς
 ζυμμαχίας, εἰ μὴ αὐτοῖς ἀντεπικηρήσοι. τῶν δὲ λε-
 γομένων, ἔδοξε τοῖς ἐφόροις καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀναγκαῖον
 εἶναι στρατεύεσθαι μετὰ τῶν Ἀχαιῶν ἐπὶ τὰς Ἀκαρνᾶνας.
 καὶ ἐκπέμπουσι τὸν Ἀγησίλαον, δύο μόρας ἔχοντα, καὶ τῶν
 ζυμμάχων τὸ μέρος. οἱ μὲντοι Ἀχαιοὶ πανδημεὶ ζυνεστρα-
 4 τεύοντο. Ἐπεὶ δὲ διέβη ὁ Ἀγησίλαος, πάντες μὲν οἱ ἐκ
 τῶν ἀγρῶν Ἀκαρνᾶνες ἐφυγον εἰς τὰ ἄση, πάντα δὲ τὰ
 βοσκήματα ἀπεχώρησε πόρρω, ὅπως μὴ ἀλίσκεται ὑπὸ
 τῷ στρατεύματι. ὁ δ' Ἀγησίλαος, ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν τοῖς
 ὀρίοις τῆς πολεμίας, πέμψας εἰς Στρατὸν παρὰ τὸ κοινὸν
 τῶν Ἀκαρνάνων, εἶπεν, ὡς, εἰ μὴ, παυσάμενοι τῆς πρὸς
 Βοιωτὰς καὶ Ἀθηναίους ζυμμαχίας, ἑαυτὰς καὶ τὰς ζυμ-
 μάχους αἰρήσονταί, δηώσοι πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν ἐφεξῆς,
 5 καὶ παραλέψοι ἑδέν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπέειποντο, ἔτως
 ἐποίει καὶ κόπτων ζυνεχῶς τὴν χώραν, οὐ πρόηει πλεόν
 τῆς ἡμέρας [ἢ δέκα] ἢ δώδεκα σταδίων. Οἱ μὲν οὖν

ἠγήσθε. A. J. Br. Cast. ἠγῆσθε.
 διαβάντες. Margo Leonclav. addit
 πάντες.
 ὅποιαν τινὰ. In St. Leoncl. est ὅποι-
 αν ἂν. Sed in Oeconomico Noster xii.
 5. ὅποιος τινὸς ἔν ἐπιστήμης.
 §. 3. τοῖς ἐφόροις. St. et Leonclav.
 τοῖς τ' ἐφόροις.
 §. 4. ἀγρῶν. Habitasse Acarnanes
 in parvis et bene munitis a natura
 χωρίοις dispersos, nec in urbes plures
 coisisset ante Castandrum, monet Dio-

dorus xix. p. 370.

πὰρὰ τὸ κοινόν. Margo Leonclavii
 πρὸς. Stratum fuisse maximum Aca-
 rnaniae oppidum, testatur Thucydides
 libro ii. Concilium populi ibi fuisse,
 solus monet Xenophon. Cf. Palmerii
 Graecia antiqua p. 385.

§. 5. κόπτων. Polyænus ii. i. 10.
 ἐκίλευσεν ἐκ ῥιζῶν ἀνασπᾶν τὰ δένδρα.

[ἢ δέκα]. Abfunt hæc ab A. J. Br. Cast.

Ἀκαρνανῆες, ἠγησάμενοι ἀσφαλὲς εἶναι διὰ τὴν βραδυτῆτα τοῦ στρατεύματος, τὰ τε βοσκήματα κατεβίβαζον ἐκ τῶν ὄρων, καὶ τῆς χώρας τὰ πλεῖστα εἰργάζοντο. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐδόκην τῷ Ἀγησιλάῳ πάνυ ἤδη θάρρειν, ἡμέρα πέμπτη ἢ ἕκτη καὶ δεκάτη, ἀφ' ἧς εἰσέβαλε, θυσάμενος πρῶτι, διεπορεύθη πρὸ δείλης ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν σάδια ἐπὶ τὴν λίμνην, περὶ ἣν τὰ βοσκήματα τῶν Ἀκαρνανῶν σχεδὸν πάντα ἦν, καὶ ἔλαβε πανπληθῆ καὶ βυκόλια, καὶ ἵπποφόρβια, καὶ ἄλλα παντοδαπὰ βοσκήματα, καὶ ἀνδράποδα πολλά. λαβὼν δὲ, καὶ μένας αὐτῆ τὴν ἐπιῆσαν ἡμέραν, διεπώλει τὰ αἰχμάλωτα. Τῶν μέντοι Ἀκαρνανῶν πολλοὶ πελτασάη ἦλθον, καὶ, πρὸς τῷ ὄρει σκηνῆντος τοῦ Ἀγησιλάου, βάλλοντες καὶ σφενδονῶντες ἔπαχον μὲν ἑδὲν, κατεβίβασαν δὲ εἰς τὸ ὀμαλὸν τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τῆς ἀκρωνυχίας τοῦ ὄρους, καίπερ ἤδη περὶ δεῖπνον παρασκευαζόμενον. εἰς δὲ τὴν νύκτα οἱ μὲν Ἀκαρνανῆες ἀπῆλθον, οἱ δὲ στρατιῶται φυλακὰς κατασησάμενοι ἐκάθευ-

§. 6. πρὸ δείλης. Polyænus: ὁ δὲ ῥεῖ σάδια ὀλίγα μίρει τῆς νυκτὸς διαδραμῶν, ἀρχομένης ἐν καταλαβῶν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς Ἀκαρνανίας. Videtur igitur Polyænus, si is h. l. excerptit, πρὸ δείλης conjunxisse cum θυσάμενος et notu iter factum fuisse voluit intelligi.

τὴν λίμνην. Videtur Agefil. navibus transvexisse copias suas. Ideo §. 14. narrat Noster, rediisse eum pedestri itinere per Ætoliā; et paulo post addit: τὸν ἐκ Καλυδῶνος ἔκπλεν εἰς Πελοπόννησον. voluiffe igitur ex Calydone itinere maritimo per Acheloi ostia subvectum in mare redire, sed non potuisse. Unde Acarnaniam invaserit, et quousque progressus fuerit Agefilaus, nusquam annotatum reperio; hinc loci obscuritas. Sed si cum Palmerio in Græcia antiqua p. 396. hic et infra §. 8. Λιμναίαν scripseris, saltem regionem illam interpreteris, in qua pagus Limnæa ad litus dextrum finis Ambracii e regione Stratis situs erat, cui imminabat mons Thyamus, obscuritatis partem aliquam

dispulsam putes. Sed, dum ignoramus, unde profectus Agefilaus Acarnanes fuerit adortus, in tenebris micamus.

§. 7. σφενδονῶντες. A. J. Br. Cast. σφενδονῶντες.

[Pro ἔπαχον μὲν ἑδὲν, conjectura Kœppenii, ἔπραττον μὲν ἑδὲν, ad sententiam quidem loci non mala est, etsi emendandi rationes nunc ignoro. At forsitan Xenophon scripsit, ἔβλαπτον μὲν ἑδὲν. F. A. Wolfius.]

κατεβίβασαν. Coegerunt Agefilaum ex castris, sub ipso monte positis, egredi et in planum descendere. Hic verborum sensus apertus est. Aberravit tamen ab eo Morus, et male comparavit locum Polyæni. Magis etiam aberravit Kœppen, qui ἔπραττον ἑδὲν legere jubebat.

ὀμαλόν. Margo Leoncl. ὀμαλῆς. Deinceps Junt. Br. Cast. στρατεύμα. Sola Ald. habet στρατόπεδον.

παρασκευαζόμενον. Emendationem Leoncl. pro παρασκευαζόμενον recepit etiam Morus.

8 δον. Τῇ δὲ ὑπεραία ἀπῆγεν ὁ Ἀγησίλαος τὸ σράτευμα.
καὶ ἦν μὲν ἡ ἕξοδος ἐκ τῆς περὶ τὴν λίμνην λειμῶνός τε καὶ
πεδίος σπηῆς, διὰ τὰ κύκλω περιέχοντα ὄρη καταλαβόντες
δὲ οἱ Ἀκαρνᾶνες, ἐκ τῶν ὑπερδεξίων ἔβαλλον τε καὶ ἠκόν-
τιζον, καὶ ὑποκαταβαίνοντες εἰς τὰ κράσπεδα τῶν ὄρων,
προσέκειντο, καὶ πρᾶγματα παρείχον, ὥστε ἐκέτι εἰ δυνατό
9 τὸ σράτευμα πορεύεσθαι. Ἐπιδιώκοντες ἢ ἀπὸ τῆς Φά-
λαγος οἱ τε ὀπλίται καὶ οἱ ἵππεῖς τοὺς ἐπιτιθεμένους,
εἰδὲν ἔβλαπτον· ταχὺ γὰρ ἦσαν, ὅποτε ἀποχωροῖεν, πρὸς
τοῖς ἰσχυροῖς οἱ Ἀκαρνᾶνες. χαλεπὸν δὲ ἠγησάμενος ὁ
Ἀγησίλαος, διὰ τοῦ σφenoπόρου ἐξελεῖν ταῦτα πᾶσοντας,
ἔγνω διώκειν τοὺς ἐκ τῶν εὐωνύμων προσκειμένους, μάλα
πολλὰς ὄντας· εὐβατώτερον γὰρ ἦν τοῦτο τὸ ὄρος καὶ ὀπλί-
10 ταις καὶ ἵπποις. Καὶ ἐν ᾧ μὲν ἐσφαγιάζετο, μάλα
κατεῖχον βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες οἱ Ἀκαρνᾶνες, καὶ
[οὐκ] ἐγγὺς προσιόντες πολλοὺς ἐτίτρωσκον. ἐπεὶ δὲ
παρήγγειλεν, ἔθει μὲν ἐκ τῶν ὀπλιτῶν τὰ πεντεκαίδεκα
ἀφ' ἧβης, ἤλαυνον δὲ οἱ ἵππεῖς, αὐτὸς δὲ ζῆν τοῖς ἄλλοις
11 ἠκολούθει. Οἱ μὲν ἔν ὑποκαταβεσθηκότες τῶν Ἀκαρνάνων
καὶ ἀκροβολιζόμενοι ταχὺ ἐνέκλιναν, καὶ ἀπέθνησκον Φεύ-
γοντες πρὸς τὸ ἄναντες· ἐπὶ μέντοι τοῦ ἀκροτάτου οἱ ὀπλί-
ται ἦσαν τῶν Ἀκαρνάνων παρατεταγμένοι, καὶ τῶν πελ-
τασῶν τὸ πολὺ, καὶ ἐνταῦθα ἐπέμενον, καὶ τὰ τε ἄλλα
βέλη ἠφίεσαν, καὶ τοῖς δόρασιν ἐξακοντίζοντες ἵππεας τε
κατέτρωσαν, καὶ ἵππους τινὰς ἀπέκτειναν. ἐπεὶ μέντοι
μικρῶ ἔδειον ἤδη ἐν χερσὶ τῶν Λακεδαιμονίων ὀπλιτῶν εἶναι,

§. 8. ἔβαλλον. A. J. Br. Castal. Φαλον. In Agesilao ii. 20. τὰ ὑπερ-
δεξία dixit τὰ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν.

§. 9. γὰρ ἦσαν. Vulgatum ζῆσαν
recte emendavit Morus.

πᾶσοντας. Margo Leonclav. πᾶ-
σονται.

§. 10. κατεῖχον. Instabant, urge-

bant. Plutarch. Arati c. 29. κατεῖχε
διώκων. Cyrop. i. 4. 22. καὶ ἰσχυρῶς
τὴν φυγὴν τοῖς πολέμοις ἰσχυρῶς κατε-
ῖχον ἰσότητι.

[οὐκ] ἐγγύς. Omittunt ἐκ St. Le-
oncl. Recte puto. Igitur Morus in-
cludit.

ἐνέκλιαν, καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ περὶ
 τριακοσίαις. Τῶν δὲ γενομένων, ὁ Ἀγησίλαος τρύπαιον 12
 ἐσήσατο. καὶ τὸ ἀπὸ τῆς, περιῶν κατὰ τὴν χώραν,
 ἔκοπτε καὶ ἔκαε. πρὸς ἐνίας δὲ τῶν πόλεων καὶ προσέβαλεν,
 ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀναγκαζόμενος· ἔμην εἰλέ γε ἑδεμίαν.
 ἡνίκα δὲ ἦδη ἐπεγίγνετο τὸ μετόπωρον, ἀπῆκε ἐκ τῆς χώ-
 ρας. Οἱ δὲ Ἀχαιοὶ πεποικέναι τε ἑδὲν ἐνόμιζον αὐτὸν, 13
 ὅτι πόλιν ἑδεμίαν προσειλήθει, ἔτε ἐκῆσαν ἔτε ἄκουσαν,
 ἐδέοντό τε, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἀλλὰ τοσῶτον γε χρόνον κατα-
 μέναι αὐτὸν, ἕως ἂν τὸν σπορητὸν διακωλύσῃ τοῖς Ἀκαρ-
 νᾶσιν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι τὰ ἐναντία λέγοιεν τοῦ ζυμ-
 φέροντος. ἐγὼ μὲν γὰρ, ἔφη, στρατεύομαι πάλιν δεῦρο ἐς
 τὸ ἐπίον θέρους· ἔτοι δὲ, ὅσω ἂν πλείω σπεύρωσι, τοσῶτα
 μᾶλλον τῆς εἰρήνης ἐπιθυμήσωσι. Ταῦτα δὲ εἰπὼν, 14
 ἀπῆκε περὶ δὲ Αἰτωλίας τοιαύτας ὁδοὺς, αἷς ἔτε πολλοὶ,
 ἔτε ὀλίγοι δύναιντ' ἂν ἀκόντων Αἰτωλῶν πορεύεσθαι· ἐκεῖ-
 νον μέντοι εἶασαν διελθεῖν· ἤλπιζον γὰρ, Ναύπακτον αὐ-
 τοῖς ζυμπράξαι ὡς ἀπολαβεῖν. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο κατὰ τὸ
 Ῥίον, ταύτη διαβάς, οἴκαδε ἀπῆλθε· κατὰ γὰρ τὸν ἐκ
 Καλυδῶνος ἐκπλεῖν ἐς Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι ἐκώλυον
 τριήρεσιν, ὀρμώμενοι ἐξ Οἰνιαδῶν.

§. 13. *πεποικέναι τι*. Mihi nescio quid hiulci habere videtur hoc *τι* cum sequente post *ἰδέοντο*. Deinceps Margo Leonclav. *εἰ μήτι*.

τὸ ἐπίον θέρους. Plutarchus Agef. 22. *εἰς ἄρας*. Idem Attici dicunt *εἰς νῆυστα*. Ceterum hanc narrationis partem excerptit Polyænus ii. 1. 1.

§. 14. *Ναύπακτον*. Eam tum Achæi tenuisse videntur cum Calydone et aliis. Hinc Epaminondas, cum in Achæos duxisset exercitum, *Δύμην καὶ Ναύπακτον καὶ Καλυδῶνα φερούμενην ὑπ' Ἀχαιῶν ἠλευθέρωσεν*, auctore Diodoro xv. 75. sub Olymp. 103. 2.

Ῥίον. Promontorium geminum, utrumque sibi oppositum; quod in Ætolia est, dici solet Antirrhium, alte-

rum Peloponnesiacum. Fretum interpositum Græciam et Peloponnesum dividit.

κατὰ γὰρ τὸν. Ita recte A. J. Br. Castal. quod omisit annotare Morus, qui *lectiōnem τὰ γὰρ τὸν* recepit vitiōsam. In margine L. est *καὶ γὰρ τὸν*. In Leonclaviana postrema rectum est *κατὰ*. Male Cast. deinceps in *Καλυδῶνος*.

[*Κατὰ τι κωλύειν*. Hanc constructionem nondum novi. Prætulissim, *καὶ γὰρ τὸν*. Paullo post de voc. *περιστρατοπεδευσάμενοι* vellem causam addidisses mutandi. F. A. Wolfius.]

Οἰνιαδῶν. In Plutarchi Pericle, cap. 19. de Acarnania: *καὶ κατέκλεισεν Οἰνιαδας ἐς τὸ τᾶχος*, ubi legendum

Κ Ε Φ. Ζ.

ΟΙ. 97.²/₃. ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ δὲ τῆ χειμῶνος, ὥσπερ ὑπέαχετο τοῖς Ἀχαιοῖς, εὐθύς ἀρχομένως τῆ ἡρος πάλιν Φρυγῶν ἐφαινεν ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας. οἱ δὲ αἰσθόμενοι, καὶ νομίσαντες, διὰ τὸ ἐν μεσογείᾳ σφίσι τὰς πόλεις εἶναι, ὁμοίως ἂν πολιορκεῖσθαι ὑπὸ τῶν τὸν σῆτον φθειρόντων, ὥσπερ εἰ περιστρατοπεδευσάμενοι πολιορκοῦντο, ἔπεμφαν πρέσβεις εἰς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ εἰρήνην μὲν πρὸς τῆς Ἀχαιοῦς, ζυμμαχίαν δὲ πρὸς τῆς Λακεδαιμονίους ἐποίησαντο. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀκαρνανίας ἔτω διεπέπρακτο.

2 Ἐκ δὲ τῆς τοῖς Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν ἐπ' Ἀθηναίους ἢ Βοιωτῆς στρατεύειν οὐκ ἐδόκει ἀσφαλὲς εἶναι, ὅπως καταλιπόντας ὅμορον τῇ Λακεδαίμονι πολεμίαν ἔτω καὶ μεγάλην τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν· εἰς δὲ τὸ Ἄργος Φρυγῶν φαίνεσιν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις, ἐπεὶ ἔγνω, ὅτι εἴη αὐτῷ

Οἰνιάδας. Oeniades, inimicos Acarnanibus, memorat Thucydides ii. sub finem, ubi Scholiastes suo tempore audiisse ait Dragamesten. In Polybii iv. 65. Οἰνιάδαι Ἀχαιοὶ Ἄετολις attribuantur; sed nuperus Editor nomen Ἀχαιῶς, velut ex verbis ἐπ' Ἀχιλῶν ortum, cum Reiskio delevit.

§. 1. Ἐφαινεν. Sc. Agefilaus, etfi non satis proprie de folo Agefilao dicitur. Alibi Ephori interdum Lacedaemonii φαίνειν Φρυγῶν dicuntur.

μεσογεία. Ufitatum alibi μεσογαία. Acarnania a finu Ambracio usque juxta mare Ionium littoralem tractum obtinet usque ad Acheloum amnem. Urbes igitur a littore remotas in media terra continente habuit versus montes Ἄετολιαν separantes. Palmerii Græcia antiqua hunc Xenophontis locum non habet, fatis memorabilem ad Acarnaniæ descriptionem antiquam explicandam. Forte huc pertinet, quod supra ex Diodoro attuli, Acarnanes ante Cassandri tempora dispersos in castellis et locis munitis habitasse, nec in plures urbes

coiffisse.

[μεσογεία. Infra vii. 1. f. 8. est μεσόγαια. Sed Thucyd. ii. 102. habet μεσόγειαν, et i. 120. iii. 95. libri variant inter μεσόγειον et μεσόγειαν. Ex Ad-dendis.]

περιστρατοπεδευσάμενοι. Leonclav. verbo: quam si castris circa urbes positis eos oppugnarent. Mihi non dubium est: legendum: περιστρατοπεδεύμενοι.

§. 2. καταλιπόντας. Ad infinitivum στρατεύειν refertur, monente Moro. Deinceps Margo Leonclav. πολεμίαν ἔ τω μεγάλην πόλιν.

Ἀγησίπολις. Diodorus xiv. 97. sub Olympiade 97. 2. Ἀγησίλαος ἄκων, τῆς Ἀργείους περὶ τὴν Κόρινθον διατρίβοντας, ἐξήγαγε τῆς Λακεδαιμονίους πανδημῆ πλὴν μίας μοίρας. ἔπελθον δὲ τὴν Ἀργείαν πᾶσαν, τὰς μὲν κτήσεις διήρπασε, τὴν δὲ χάραν δειροτομήσας εἰς τὴν Σπάρτην ἀπεχώρησε. Quam expeditionem eam ipsam esse, de qua nunc Xenophon, suspicatur Wesseling; igitur Ἀγησίπολις legit. Wesselingio præverat Dodwell ad Olymp. 97. 3.

ἡγητέον τῆς Φρυγῆος, καὶ τὰ διαβατήρια θυομένῳ ἐγένετο, ἐλθὼν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν χρηστηριαζόμενος, ἐπηρώτα τὸν θεὸν, εἰ οἰσίῳ ἂν ἔχοι αὐτῷ, μὴ δεχομένῳ τὰς σπονδὰς τῶν Ἀργείων ὅτι, οὐχ ὅποτε καθήκοι ὁ χρόνος, ἀλλ' ὅποτε ἐμβάλλειν μέλλοιεν Λακεδαιμόνιοι, τότε ὑπέφερον

ὑπέφερον τὰς μῆνας. Prætexere, prætere, προφασίζεσθαι est h. l. ὑποφίρειν. Menses aliquot sacros prætexebant Argivi, quibus inducias sibi invicem spondederant Lacedæmonii et Argivi. Hucusque placet omnia et indubitata sunt. Quæritur autem, quinam fuerint illi menses? Eos quidem nondum instasse, manifestum est ex verbis: ἔχ ὅποτε καθήκοι ὁ χρόνος. anticipare igitur Argivi illorum mensium inducias dolose conabantur. Morus ex Thucydide v. 54. docet, mense Carneio festos dies a Doriensibus actos fuisse, quibus nefas fuerit arma capere; et qui nollent hoc mense arma capere, eos dici προφασίζεσθαι τὸν μῆνα, mensem induciis festisque sacrum prætere. Comparavit etiam Thucydidem iii. 56. 65. v. 75. Hos igitur festos Carnei mensis dies intelligi hoc in loco, putat vir doctus, securus Brodæum et Kühnium ad Pausaniam iii. 5. p. 216. Sed difficultatem eam non explicare potuit, cur τὰς μῆνας dixerat Xenophon h. l. et infra v. 1. 26. et v. 3. 27. non μῆνα, si de uno mense Carneio et paucis quibusdam hujus mensis diebus fermo est. Sed multo graviorem difficultatem omisit vir doctus, quam natura illorum festorum dierum lectori statim offerre debet. Scilicet si Doriensibus universis dies illi mensis Carnei induciis sacri fuerunt, debebant sacra Carneia ipsos etiam Lacedæmonios ab expeditione bellica retrahere; recte momente Valckenario ad Herodot. p. 601. nec Argivorum admonitione indigebant aut excusatione. Sed opinio ista de Carneio mense et sacris Carneis male fuit huc importata primum a Kühnio et Brodæo, quem nimis facilis audivit Morus. In errorem viros doctos induxisse videtur locus Pausaniæ iii. 5. p. 215. ubi de hac ipsa expeditione Agecipolidis agit: πῖμπνοι κήρυκα οἱ Ἀργεῖοι σπειόμενοι πρὸς Ἀθηναίους ἐφίσι πατρίους δὴ τινὰς σπονδὰς ἐκ πα-

λαιῶ καθεσώσας τοῖς Δωριεῦσι πρὸς ἀλλήλους, ubi, nisi ex alio scriptore sua hausit, verba Xenophontis interpretatione sua magis obscuravit quam explicuit. Recte Dodwellus Isthmicos ludos eorumque sanctitatem putat Argivis prætextum præbuisse Corinthum adhuc tenentibus. Huc trahit etiam signa iræ Neptuni, cui Isthmus et ludi Isthmici sacri erant; deinde præcones coronatos, quos submiserant Argivi, ὡς περ ἐώδεισαν; quod interpretatur Dodwellus, quasi illi inducias illas denunciaffent Agecipolidi. Sic enim, inquit, illis occurrentibus Agefilaus ante biennium pepercit; quod ne hoc anno faceret, oracula consuluerat Agecipolis. Unde habeat, quæ de præconibus, Agefilao ante biennium submissis, inferit, nescio. Denique rationes etiam chronologicæ, a Dodwello accurate diductæ, congruunt cum ludis Isthmicis hoc Olympiadis anno actis. Certissimam igitur equidem puto Dodwelli interpretationem, etsi miror a Xenophonte ludorum Isthmicorum tam obscuram mentionem esse factam. Verum ludorum celebrandorum menses longe adhuc abfuisse videntur, et Argivi ex sua statim terra præcones submiserunt Agecipolidi, quem novisse putabant, a se cum Corinthiis conjunctim ludos Isthmicos fieri solitos esse ab aliquo inde tempore. Duplex igitur fuerit Argivorum ἀδικία, quod alieno tempore, et deinde quod alieno nomine, non ipsi Corinthii, inducias ludorum prætexebant. Cæterum, etsi locum scriptoris græci de ludorum Isthmicorum induciis ignoro, de Olympicis tamen diserte inducias, jam a Lycurgo institutas, memorat Plutarch. Lycurg. c. 23. qui Ὀλυμπιακὴν ἐπεχειρίαν appellat. Denique Fr. Portus damnavit etiam vulgatum μῆνας, eique substituebat μῆνας, quas deinde susceptas Leonclav. tueri conatus est, τὰς προφάσεις ἐκ Eustathio interpretatus.

τοὺς μῆνας. ὁ δὲ θεὸς ἐπεσήμαινεν αὐτῶ, ὅσιον εἶναι μὴ δεχομένῳ σπονδὰς, ἀδικῶς ὑποφερομένας. Ἐκεῖθεν δὲ εὐθύς πορευθεὶς εἰς Δελφὸς, ἐπήρετο αὖ τὸν Ἀπόλλω, εἰ κακείνῳ δοκοῖη περὶ τῶν σπονδῶν, καθάπερ τῷ πατρί. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, καὶ μάλα κατὰ ταῦτά. Καὶ ἔτω δὴ Ἀγησίπολις, ἀναλαβὼν ἐκ Φλιῆντος τὸ σφάτευμα, (ἐκεῖσε γὰρ αὐτῷ ξυνελέγετο, ἕως πρὸς τὰ ἱερά ἀπεδήμει) ἐνέβαλε διὰ Νεμέας. οἱ δὲ Ἀργεῖοι, ἐπεὶ ἐγνωσαν οὐ δυνασόμενοι κωλύειν, ἐπεμψαν, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἐσεφαναμένους δύο κήρυκας, ὑποφέροντας σπονδὰς. ὁ ἣ Ἀγησίπολις ἀποκρινάμενος, ὅτι οὐ δοκοῖεν τοῖς θεοῖς δικαίως ὑποφέρειν, οὐκ ἐδέχετο τὰς σπονδὰς, ἀλλ' ἐνέβαλε, καὶ πολλὴν ἀπορίαν καὶ ἐκπληξιν κατὰ τε τὰς ἀγρὰς καὶ ἐν τῇ πόλει ἐποίησε. Δειπνοποιούμενου δὲ αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀργείᾳ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, καὶ σπονδῶν τῶν μετὰ τὸ δεῖπνον ἤδη γενομένων, ἔσεισεν ὁ θεός. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι, ἀρχαμένων αὐτῶν ἀποδημίας, πάντες ὑμνησαν τὴν περὶ τὴν Ποσειδῶν παῖδαν· οἱ δὲ ἄλλοι στρατιῶται ὤντο ἀπιέναι, ὅτι καὶ Ἄγις, σεισμῶν ποτε γενομένων, ἀπήγαγεν ἐξ Ἡλίδος. ὁ δὲ Ἀγησίπολις, εἰπὼν, ὅτι, εἰ μὲν μέλλοντος αὐτῷ ἐμ-

αὐτὸν. Ita Brodæus scripsit pro αὐτόν. Pater Apollinis est Olympius Jupiter.

§. 3. διὰ Νεμέας. Pausanias l. c. ὡς δ' ἐκ τῆς Τεγεατῶν ἐς τὴν Ἀργολίδα ἤγαγε τὸν στρατὸν, πῆμπεσι κήρυκα οἱ Ἀργεῖοι.

§. 4. ἡμέρα. Margo Leoncl. ἰσπέρα. Credo, quod cœna cum libatione (σπονδαί) memorantur, vespertinum inde tempus arguere auctorem emendationis.

ἀρχαμένων αὐτῶν. Vertit Leonclav. Lacedæmonii, quod jam abesse domo cœpissent, pæanem omnes, qui Neptuno solet accini, exorfi sunt hymni loco: cæteri milites discedendum arbitrabantur etc. Vides Leonclavium hæc ita interpretatum, quasi scriptum reperisset ἀρχάντες ἤδη ἀποδημίας. Sed

utroque modo sensus existit ineptus, A patria enim jam diu aberant, et in regione ipsa Argiva aderant. Verba igitur αὐτῶν ἀποδημίας mendosa mihi videntur. Cantilenam seu pæanem in Neptunum exorfi videntur, qui in verbis mendosis latent absconditi, nescio qui. Fueritne scriptum ἀρχαμένων αὐτῶν τῶν ἐπιδημίων, ut olim scilicet fecerant Elei, cum Agis in Eleos duxerat exercitum? Palmam nunc lubens concedo viro docto Kœppen, qui αὐτῶν τῶν ἀπὸ δημοσίας emendabat. Comites regis sunt οἱ ἀπὸ δημοσίας.

εἰπὼν ὅτι. Hæc verba abfunt A. J. Br. Cast. Addita videntur propter sequens ἠγείτο et νομίζει. (ubi tamen νομίζοι legendum esset;) Contra Morus ea includit et deinde ἰνομίζει legit.

βάλλειν σείσειε, κωλύειν ἂν αὐτὸν ἠγεῖτο· ἐπεὶ δὲ ἐμβε-
 βληκόςτος, ἐπικελεύειν νομίζει. καὶ ἔτω τῇ ὑπεραία, θυ-
 σάμενος τῷ Ποσειδῶνι, ἠγεῖτο οὐ πόρρω εἰς τὴν χώραν.
 ἄτε δὲ νεωστὶ τοῦ Ἀγησιλάου ἐσρατευμένον εἰς τὸ Ἄργος,
 πυνθανόμενος ὁ Ἀγησιπόλις τῶν στρατιωτῶν, μέχρι μὲν
 ποι πρὸς τὸ τεῖχος ἦγαγεν ὁ Ἀγησίλαος, μέχρι δὲ ποι τὴν
 χώραν ἐδήλωσεν, ὥσπερ πένταθλος πάντη ἐπὶ τὸ πλεον
 ὑπερβάλλειν ἐπειράτο. Καὶ ἤδη μὲν ποτε βαλλόμενος
 ἀπὸ τῶν τύρσεων, τὰς περὶ τὸ τεῖχος τάφρους πάλιν διέβη·
 ἦν δὲ ὅτε, οἰχομένων τῶν πλείων Ἀργείων εἰς τὴν Λακω-
 νικὴν, ἔτως ἐγγὺς πυλῶν προσῆλθεν, ὥστε οἱ πρὸς ταῖς
 πύλαις ὄντες τῶν Ἀργείων ἀπέκλεισαν τὰς τῶν Βοιωτῶν
 ἰππέας, εἰσελθεῖν βελομένους, δέισαντες, μὴ συνεισπέ-
 σοιεν κατὰ τὰς πύλας οἱ Λακεδαιμόνιοι· ὥστε ἠναγκά-
 σθησαν οἱ ἰππεῖς, ὥσπερ νυκτερίδες, πρὸς τοῖς τείχεσιν
 ὑπὸ ταῖς ἐπάλξεσι προσαρρήναι. καὶ εἰ μὴ ἔτυχον τότε
 οἱ Κρήτες εἰς Ναυπλίαν καταδεδραμηκότες; πολλοὶ ἂν καὶ
 ἄνδρες καὶ ἵπποι κατετοξεύθησαν. Ἐκ δὲ τούτων περὶ
 τὰς εἰρκτὰς στρατευομένου αὐτοῦ, πίπτει κεραυνὸς εἰς τὸ

§. 5. μὲν ποι πρὸς. Vitium Leoncl. prioris μίντοι in margine Leoncl. secundæ correctum fuit.

πένταθλος. Est proprie: qui quinque certamina, in ludis Græcorum usitata, curlum, saltum, luctam, palæstram et iactum ad scopum simul exerceat, atque in iis æmulatur quidem eos, qui in suo genere excellunt. nunquam tamen adæquitur. Itaque numero quidem certaminum præfiat singulis athleticis, in suo tamen genere unicuique facile cedit peritia, robore et gloria inde parta. Est igitur veluti secundarum partium actor. Hæc admonuit Morus.

§. 6. τάφρους. A. J. Br. Cast. τύρσεις.

οἰχομένων. An prædaturi in Lacedæmoniam egressi fuerant Argivi, ut Agesipolin, copias ut reduceret ex Argivo agro, cogere? Sed verbum οἰχισθαι

nimis tenue et obscurum pro invasione bellica.

ἠναγκάσθησαν. Ita recte Br. Cast. pro ἠναγκασσαν A. Junt.

προσαρρήναι. Hoc ex emendatione Steph. recepi pro προσαρρήναι. Vespertilioes adhærent turribus, tectis, muris, speluncis appensi ex alarum unguiculis.

εἰς Ναυπλίαν. Sagittarii Cretenses ex castris Lacedæmoniorum (vide supra iv. 2. 16.) prædaturi excurrerant in Naupliam, non longe ab Argis distitam. Recte hæc Morus monuit, ut doceret, Palmerium sensu loci aberrasse, dum legi volebat ἐκ Ναυπλίας, quasi Cretenses Nauplia advenissent auxilio Argivis. Vid. n. ad iv. 8. 8.

§. 7. εἰρκτὰς. Primum στρατοπεδίου legendum esse, recte monuit Morus. Deinde εἰρκτὰς interpretatur

στρατόπεδον· καὶ οἱ μὲν τινες πληγέντες, οἱ δὲ καὶ ἐμβρονηθέντες, ἀπέθανον. ἐκ δὲ τῆς βουλόμενος τειχίσαι Φρέριόν τι ἐπὶ ταῖς παρὰ Κοίλωσαν ἐμβολαῖς, ἐθύετο· καὶ ἐφάνη αὐτῷ τὰ ἱερὰ ἄλοβα. ὡς ἢ τῆτ' ἐγένετο, ἀπήγαγε τὸ στρατεύμα καὶ διέλυσε, μάλα πολλὰ βλάβας τῆς Ἀργείας, ἅτε ἀπροσδοκῆτως αὐτοῖς ἐμβαλῶν.

Κ Ε Φ. Η.

ΚΑΙ ὁ μὲν δὴ κατὰ γῆν πόλεμος ἔτως ἐπολεμῆτο. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα πάντα ἐπράττετο, τὰ κατὰ θάλατταν αὐτῶν καὶ τὰς πρὸς θάλαττη πόλεις γενόμενα διηγήσομαι· καὶ τῶν πράξεων τὰς μὲν ἀξιωμανημονεύτους γράψω, τὰς ἢ μὴ ἀξίας λόγου παρήσω. Πρῶτον μὲν τοίνυν Φαρνάβαζος ἢ

muros, et obsideri nunc urbem ait. Confirmat hæc ex loco Pausaniæ iii. 5. ὁ Ἀγησίπολις ὑπὸ τὸ τείχος τὸ Ἀργείων κατεστρατοπεδεύετο. Contra Leoncl. cum Brodæo εἰρηκτὰς loci nomen esse putavit. Pirkheimer ergastula vertit, quasi ἐργαστήρια scriptum reperisset. Mihi quidem loci alicujus nomen latere videtur. Cleomenes, qui in simili Argivæ urbis oppugnatione castris locum cepit, locum munitum a natura occupavit super theatro, τὸν περὶ τὴν ἀσπίδα τόπον, auctore Plutarcho Cleomene cap. 17. deinde cap. 21. Cleomenes ἐκκόψας τὰς ὑπὸ τὴν ἀσπίδα ψαλίδας ἀνέβη καὶ συνέμιξε τοῖς ἔνδον. Forte ex his olim aliquis Codice meliore adjunctus veram exsculpet scripturam.

ἐμβρονηθέντες. Pausanias l. c. αἱ βρονηταὶ ἐποίησαν αὐτὰς ἑκφρονας. Metaphorice utitur eo verbo Polyænus ii. 2. 3. Cum Epaminondam, facto tonitru, vates quiescere iussisset nec hostes adoriri, μηδαμῶς, inquit, τοὺς πολεμίους γὰρ ἐν τοιούτῳ χωρίῳ στρατοπεδεύσαντας ἐμβρονητῆσθαι. Idem verbum in eadem narratione posuit Plutarchus Arophthegm. p. 729. Idem ἐμβρονηθῆσαν et τύπον jungit sensu metaphorico contra Colotem p. 602.

Κοίλωσαν. Hoc vulgato Κηλοῦσαν substitui ex emendatione Brodæi, Leonclav. et Palmerii Exercit. p. 72.

qui ex Strabone viii. p. 382. eam comprobant. Fuit mons in hac regione.—Atque ita ferme finitum fuit bellum Corinthiacum, quod Diodorus xiv. 86. octo annos durasse ait, his verbis: τῶν δὲ κατὰ τὸν πόλεμον δεινῶν σχεδόντι περὶ τὴν Κόρινθον γενομένων ὁ πόλεμος ἔτος ἐκλήθη Κορινθιακός, καὶ διέμεινεν ἔτη ὀκτώ. Ariftides t. ii, p. 188. pace Antalcidæ tandem terminatum fuisse significat. Cornelius Agel. 5. post prælium ad Coroneam collatum omne bellum circa Corinthum, ideoque Corinthium appellatum fuisse, annotavit. Octo annorum spatium recte quidem huic bello assignavit Diodorus, sed singulas annorum expeditiones bellicas pessime et ordine plane perverfo disposuit. Initium belli Corinthiaci posuit sub Olympiadis 96. anno. 3. in quo consentit cum eo Dodwellus; octavus igitur belli annus incidit in Olympiadis 98. annum tertium, quo ipso pacem Antalcidæ a Græcis omnibus fuisse acceptam et stabilitam, docuit Dodwellus, etsi Diodorus pacem Antalcidæ anno secundo Olympiadis 98. assignavit. Corinthii enim et Argivi ferius illam acceperunt, monente Dodwello ex narratione Xenophontis.

§. 1. πρῶτον μὲν. Hæc usque ad sectionem tertiam narravit etiam Diodorus xiv. 84. sed quædam ex anno

Κόνων, ἐπεὶ εἰκίησαν τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ ναυμαχίᾳ, περιπλέοντες καὶ τὰς νήσους, καὶ πρὸς τὰς ἐπιθαλαπιδίας πόλεις, τὰς τε Λακωνικὰς ἀρμύσας ἐξήλαυον, καὶ παρεμυθῆντο τὰς πόλεις, ὡς ἔτε ἀκροπόλεις ἐντειχίσαιεν, ἐάσαιεν τε αὐτονόμους. Οἱ δ' ἀκρόντες ταῦτα, ἤδοντό τε καὶ 2 ἐπήνυν, καὶ ξένια προθύμως ἐπεμπον τῷ Φαρναβάζῳ. καὶ γὰρ ὁ Κόνων τὸν Φαρνάβαζον ἐδίδασκεν, ὡς ἔτω μὲν ποιῆντι πᾶσαι αὐτῷ αἱ πόλεις Φίλιαι ἔσοιτο· εἰ δ' ἢ δαλώσασθαι βουλόμενος Φανερός ἔσοιτο, ἔλεγεν, ὡς μία ἐκάστη πόλις πολλὰ πράγματα ἰκανῆ εἴη παρέχειν, καὶ κίνδυνος εἴη, μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες, εἰ ταῦτα αἰδοῖντο, συσαῖεν. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπέειθετο ὁ Φαρνάβαζος. ἀποθὰς δ' εἰς 3 Ἐφεσον, τῷ μὲν Κόνωνι δὲς τετταράκοντα τριήρεις, εἰς Σησὸν εἶπεν ἀπαντᾶν, αὐτὸς δὲ περὶ παρήει ἐπὶ τὴν αὐτῆ ἀρχὴν. καὶ γὰρ ὁ Δερκυλλίδας, ὅσπερ καὶ πάλαι πολέμιος ἦν αὐτῷ, ἔτυχεν ἐν Ἀβύδῳ ὄν, ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο· καὶ ἔχ ὡσπερ οἱ ἄλλοι ἀρμύσας ἐξέλιπεν, ἀλλὰ κατέχευε τὴν Ἀβυδὸν, καὶ διέσωζε Φίλην τοῖς Λακεδαιμονίοις. καὶ γὰρ πρόσθεν συγκαλέσας τὰς Ἀβυθηνῆς, ἔλεξε τοιάδε· ὦ ἄνδρες, νῦν ἔξεσιν ὑμῖν, καὶ πρόσθεν φίλοις ἔσι τῇ 4 πόλει ἡμῶν, εὐεργέτας Φανῆναι τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ γὰρ τὸ μὲν ἐν ταῖς εὐπραξίαις πρὸς φαίνεσθαι, ἐδὲν θαυμαστόν. ὅταν δὲ τινες, ἐν συμφοραῖς γενομένων φίλων, βέβαιοι φανῶσι, τῆ εἰς τὸν ἀπαντα χρόνον μνημονεύεται. ἔσι δὲ οὐχ ἔτως ἔχον.—εἰ τῇ ναυμαχίᾳ ἐκρατήθημεν, ἐδὲν ἄρα ἔτι ἐσμέν· ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσθεν δήπρ, Ἀθηναίων

sequenti contulit ad annum secundum Olympiadis 96.

§. 2. ἔσοιτο. A. J. Br. Cast. ἔσονται.

§. 3. Δερκυλλίδας. Hunc enim Agesilaus ex Macedonia in Hellepontum miserat, ut est supra iv. 3. 1.

πρόσθεν. Ante adventum Pharnabazi, post pugnam navalem.

§. 4. εἰ τῇ. Ante hæc verba signum lacunæ posuit Morus, qui supplebat οὐ γάρ. Leoncl. ὅτι εἰ τῇ legebat.

ἄρα ἔτι. In A. J. Br. Castal. est ἄρα τι.

ἀρχόντων τῆς Θαλάττης, ἰκανὴ ἦν ἡ ἡμετέρα πόλις καὶ εὐ-
 Φίλως, καὶ κακῶς ἐχθρὸς ποιεῖν. Ὅσα δὲ μᾶλλον αἰ-
 ἄλλα πόλεις σὺν τῇ τύχῃ ἀπεσφράφησαν ἡμῶν, τοσάτω
 ὄντως ἡ ὑμετέρα πιστότης μείζων Φανεῖται ἄν. εἰ δὲ τινι τῷτο
 Φανεῖται, μὴ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ Θαλάττην ἐνθάδε
 πολιορκώμεθα, ἐννοεῖται, ὅτι Ἑλληνικὸν μὲν ἔπαυ ναυτικόν
 ἐσιν ἐν τῇ Θαλάττῃ· οἱ δὲ βάρβαροι εἰ ἐπιχειρήσασι τῆς
 Θαλάττης ἄρχειν, οὐκ ἀνέξεται ταῦτα ἡ Ἑλλάς. ὡδ'
 5 ἑαυτῇ ἐπιχερῆσα, καὶ ὑμῖν ζύμμαχος γενήσεται. Οἱ
 μέντοι, ταῦτα ἀκόντες, οὐκ ἀκόντως, ἀλλὰ προθύμως
 ἐπέσθησαν· καὶ τὰς μὲν ἰόντας ἀρμολαί Φίλως ἐδέχοντο,
 τὰς δὲ ἀπόντας μετεπέμποντο. ὁ δὲ Δερκυλλίδας, ὡς
 ξυνελέγησαν πολλοὶ καὶ χρήσιμοι ἄνδρες εἰς τὴν πόλιν, δια-
 βὰς καὶ εἰς Σησόν, καταντικρὺ ὄντα Ἀβύδου, καὶ ἀπέχοντα
 οὐ πλείον ὀκτὼ σταδίων, ὅσοι τε διὰ Λακεδαιμονίους γῆν
 ἔχον ἐν Χερρόνησῳ, ἤθροιζε, καὶ ὅσοι αὖ ἐκ τῶν ἐν τῇ Εὐ-
 ρώπῃ πόλεων ἀρμολαί ἐξέπιπτον, καὶ τῆς ἐδέχετο, λέγων,
 ὅτι ἐδὲ ἐκείνους ἀθυμεῖν δεῖ, ἐννοούμενος, ὅτι καὶ ἐν τῇ
 Ἀσίᾳ, ἡ ἐξαρχῆς βασιλείως ἐστὶ, καὶ Τῆμος, οὐ μεγάλη
 πόλις, καὶ Αἰγαί, καὶ ἄλλα γε χωρία δύνανται οἰκεῖν, οὐχ
 ὑπήκοα ὄντα βασιλείως. καίτοι, ἔφη, ποῖον μὲν ἰαχυρότε-
 ρον Σησῶ λάβοιτε χωρίον, ποῖον δὲ δυσπολιορκητότερον; ὁ

ὁ δὲ τινι. A. J. Bryl. Castal. Le-
 oncl. secunda τισί. Post φανεῖται ad-
 dendum puto φανεῖται aut δεινόν. Co-
 pulam καὶ ante κατὰ omittunt A. J.
 Br. Cast.

Θαλάττη. Hellefponto.

§. 5. μὲν ἰόντας. Ejectos ex urbi-
 bus reliquis græcarum insularum.

ὀκτὼ σταδίων. Intervallum inter Se-
 ftum et Abydum Plinius iv. f. 18.
 posuit septem stadia. Hellefpontus,
 Inquit, septem, ut diximus, stadii
 Europam ab Asia dividens, quatuor
 inter se contrarias urbes habet, in
 Europa Callipolin et Sefton, et in A-
 sia Lampfacum et Abydon. Supra

Xenophon ii. 1. inter Lampfacum et
 Ægoipotamon spatium 15. stadiorum
 posuit. Iterum Plinius v. sect. 40.
 Abydus oppidum, ubi angustia fe-
 ptem stadiorum.

Αἰγαί. Hanc formam substitui
 vulgatæ Αἰγαίς. Ægas Æolidis intel-
 ligi volebat etiam Morus, qui legere
 jubebat Αἰγαίς. Video a Valckena-
 rio ad Herodotum p. 255. h. l. ita
 laudari: Τῆμος καὶ Αἰγαί εἰσί. Sed
 an verba intermedia spuria judicave-
 rit, ignoro.

ὑπήκοα. Margo Leoncl. ὑπήκοοι
 ὄντες.

καὶ νεῶν καὶ πτεζῶν δεῖται, εἰ μέλλοι πολιορκηθῆσεσθαι. τέτρεσ αὖ, τοιαῦτα λέγων, ἔχε, τοῦ μὴ ἐκπεπλήχθαι. Ὁ δὲ Φαρνάβαζος, ἐπεὶ εὔρε τὴν τε Ἄβυδον καὶ τὸν Σητόν ὁ ἕτως ἔχοντα, προηγόρευσεν αὐτοῖς, ὡς, εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τὰς Λακεδαιμονίους, πόλεμον ἐξοίσει κατ' αὐτῶν. ἐπεὶ ἣ οὐκ ἐπέειθοντο, Κόνωνι μὲν προσέταξε κωλύειν αὐτὰς τὴν θάλατταν πλεῖν, αὐτὸς δὲ ἐδήου τὴν τῶν Ἀβυθηνῶν χώραν. ἐπεὶ δὲ ἔδεν ἐπέβαινε πρὸς τὸ καταστρέφεσθαι, αὐτὸς μὲν ἐπ' οἴκου ἀπῆλθε, τὸν δὲ Κόνωνα ἐκέλευεν εὐτρεπιζέσθαι τὰς κατ' Ἑλλήσποντον πόλεις, ὅπως εἰς τὸ ἔαρ ὅτι πλεῖστον ναυτικὸν ἀθροισθῆ. ὀργιζόμενος γὰρ τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀνθ' ὧν ἐπεπόνθει, περὶ πάντος ἐποιεῖτο ἐλθεῖν τε εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ τιμωρήσεσθαι, ὅ τι δύναιτο.

Καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐν τέτοις ὄντες διῆγον· ἅμα δὲ 7 τῷ ἔαρι ναῦς τε πολλὰς συμπληρώσας, καὶ ξενικὸν προσμιωσάμενος, ἐπλευσεν ὁ Φαρνάβαζος τε καὶ ὁ Κόνων μετ' αὐτῶν διὰ νήσων εἰς Μῆλον· ἐκεῖθεν δὲ ὀρμώμενοι εἰς τὴν Λακεδαίμονα. καταπλεύσας δὲ πρῶτον εἰς Φεράς, ἐδήλωσε ταύτην τὴν χώραν· ἔπειτα καὶ ἄλλοσε ἀποβαίνων τῆς παραθαλαττίας, ἐκακέρχει, ὅ τι ἐδύνατο. Φοβέμενος δὲ τὴν τε ἀλιμενότητα τῆς χώρας, καὶ τὰ τῆς βοηθείας, καὶ τὰ τῆς σπανοσιτίας, ταχύ τε ἀνέσρεψε, καὶ ἀποπλέων ὀρμιάθη τῆς Κυθηρίας εἰς Φοινικῆντα. Ἐπεὶ ἣ οἱ ἔχοντες 8

ἴσχι τῷ. Retinuit. Similiter Aristophan. Lyfistr. versu 380. Cf. Valckenair ad Herodotum p. 428.

§. 6. κατ' αὐτῶν. Ita scripsit Morus. A. J. Br. Cast. μετ' αὐτῶν. Reliquæ Editiones πρὸς αὐτῶν.

ἐκέλευεν. Castal. ἐκέλευσεν.

§. 7. ἐκεῖθεν δέ. Margo Leonclav. ἐκεῖθεν δέ.

Φεράς. Leoncl. malebat Φηράς. Messeniæ Pheras intelligi, docuit etiam Bofius ad Cornelii Cononem c. 1.

τὰ τῆς σπανοσιτίας. Margo Leonclav. καὶ τὴν σπανοσιτίαν. A. J. Br.

Cast. σπανοσιτίας.

Κυθηρίας—Φοινικῆντα. Κυθηρία scil. γῆ. Ipsa enim insula Κύθηρα dicitur, quamquam ex Antonini Itinerario p. 648. et Stephano Byz. Morus annotavit, ipsam insulam etiam Κυθηρίαν dici. Phœnicuntem alibi non reperias facile in hac insula nominatum, sed aliud ejus promontorium, Πλατανισῆντα, habet Pausanias iii. p. 269. Portum Messeniæ non longe ab insulis Cœnuffis Phœnicunte habet Idem iv. p. 367. Cæterum eadem res narrat Diodorus xiv. 84. sub

τὴν πόλιν τῶν Κυθηρίων, φοβηθέντες, μὴ κατὰ κράτος ἀλοῖεν, ἐξέλιπον τὰ τείχη, ἐκείνους μὲν ὑποσπόνδους ἀφῆκεν εἰς τὴν Λακωνικὴν· αὐτὸς δὲ, ἐπισκευάσας τὸ τῶν Κυθηρίων τείχος, Φρεξῆς τε καὶ Νικόφημον, Ἀθηναῖον

Olympiadis 96. anno 2. οἱ δὲ περὶ τὸν Κόνωνα σὺν παντὶ τῷ στόλῳ κρίναντες πλεῖν ἐπὶ τὴν Ἀπικὴν ἀνέξευξαν καὶ τὰς Κυκλάδας νήσους προσαγόμενοι κατέπλευσαν ἐπὶ Κύθηρα τὴν νῆσον. εὐθὺς δὲ ταύτης ἐξ ἰφόδου κρατήσαντες, τὰς μὲν Κυθηρίους ὑποσπόνδους ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Λακωνικὴν, αὐτοὶ δὲ καταλιπόντες τῆς πόλεως τὴν ἰκανὴν φρερὰν ἔπλειον ἐπὶ Κορινθίους. ἰκεῖ δὲ καταπλεύσαντες τοῖς συνέδροις, διελέχθησαν περὶ ὧν ἤθειλον ἔσσυμμαχίαν ποιησάμενοι τῶτοις μὲν χρήματα κατέλιπον, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπλευσαν. Ubi fœdus, cum Corinthiis ietum, nullum aliud esse potest, quàm ex quo deinde bellum Corinthium ortum est, cujus initium ipse Diodorus retulit ad Olymp. 96. annum tertium. An alius scriptor fœdus hoc memoraverit auctore Conone ietum, ignoro; nec quidquam annotavit ad Diodori locum Wesselingius. Denique de eadem re Isocrates Panegyric. c. 33. ἐνίκησαν μὲν οἱ βάρβαροι ναυμαχῶντες, ἤρξαν δὲ τῆς θαλάσσης, κατέσχον δὲ τὰς πλείστας τῶν νήσων, ἀπίθσαν δ' εἰς τὴν Λακωνικὴν, Κύθηρα δὲ κατὰ κράτος εἶλον, ἀπασαν δὲ τὴν Πελοπόννησον κακῶς ποιοῦντες περιέπλευσαν.

[Κυθηρίας. In nota ad h. l. lege lin. 13. Phœnicuntem; et adde hæc: Thucydides iv. 43. et sqq. situm infulæ accurate fati effinxit narratione sua; unde patet, in ipso litore versus mare sitam fuisse urbem Σκάνδειαν; in altero latere, contra Maleam verso, in litore fuisse urbem Cytheriorum, sed parvam illam et conjunctam, civitate saltem, cum altera, in mediterranea regione magis sita, quam τὴν ἄνω πόλιν vocat Thucydides. Ita scilicet Clazomenæ et Notium conjunctæ erant cum interiore urbe, illæ cum Daphunte, hoc cum Colophone. Scandiam urbem vocat τὸ ἐπὶ τῷ λιμένι πόλισμα; quasi unus fuisset infulæ portus; itaque is esset Xenophontis Phœnicus. Κυθηρίαν vero cum dixerit, et deinceps urbem Cytheriorum memoraverit, videri possit

alicui, alium portum, contra Maleam situm, intelligi eum voluisse. *Ex Addendis.*]

§. 8. Νικόφημον. Ita scripsi pro Νικόφητος, quod nomen nullum unquam fuit, nec unde derivetur, habet. Diodorus xiv. 81. Cononem ait, antequam ad regem abiisset: ἐπὶ τοῦ στόλου κατέστηκεν Ἰερώνυμον καὶ Νικόδημον Ἀθηναίους ὄντας. Hieronymum illum fuisse puto, quem ex Lyfia et Ephoro στρατηγὸν fuisse, annotavit Harpocratio. Nicodemum Diodori eundem esse cum Nicophemo Cononis familiarissimo et fidelissimo bellorum socio, puto, de quo multa Lyfias super Aristophanis bonis p. 621. 636. Habuit etiam in Cypro, ut Conon, maximam fortunarum suarum partem. Hunc deinde Athenienses indicta causa cum filio occiderunt et bona publicarunt, ut colligere licet ex Lyfia p. 616. Rhamnufius fuit; ibidem p. 632. certe ibi agrum habuit.—Cæterum paulo antea Castal. edidit τῶν Κορινθίων τείχος.

[De initiis belli socialis seu Corinthiaci. Aristophanis comœdias accuratius perlegendas mihi existimavi eas, quæ quidem res eorum annum, quas Xenophontis historia persequitur, attingunt, simulque veterum Grammaticorum annotationes in Aristophanem perlustravi, ut, si quid ibi ex vetustis auctoribus excerptum notitiarum lateret, ad usum lectoris Xenophontis transferrem. Ad belli igitur socialis historiam indicia non levia pertinent in Ecclesiastis posita, quæ collecta inde nunc ponam. Sed prius de tempore videbimus, quo comœdia fuit publice in certamine proposita. Hujus indicium habet scholion positum ad versum 193. περὶ τοῦ συμμαχικοῦ Φιλόχορος ἴσκει, ὅτι πρὸ δύο ἰσῶν ἐγένετο συμμαχία Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν. Ubi legendum esse Ἀθηναίων καὶ B. recte monuit Petitus, qui, cum initium belli ex Diodoro ad annum 2. Olympiadis 96. archonte Diophanto Athe-

ἀρμοςῆν, ἐν τοῖς Κυθηρίοις κατέλιπε. Ταῦτα ἢ ποιήσας,
καὶ εἰς Ἴοθμόν τῆς Κορινθίας καταπλεύσας, καὶ παρακε-

nis retulisset, annum comœdiæ assignavit Ol. 96. anno 4. Contra Palmerius anno 3. ejusdem Olympiadis assignavit, eo præcipue argumento permotus, quod Cononem, a Teribazo in carcerem conjectum, quod factum esse ponit Olymp. 96. anno 3. nunquam in Græciam rediisse putabat. Quam opinionem fati aptis argumentis reprobasse mihi videor. Ductum vero illud argumentum est ex his poetæ verbis :

Τὸ συμμαχικὸν αὐ τοῦτ' ὅτ' ἰσκοπού-
μεθα,

εἰ μὴ γένοιτ', ἀπολεῖν ἔφασκον τὴν
πόλιν.

Ἔτε δὴ δ' ἐγένετ', ἤχθοντο. τῶν δὲ ῥη-
τόρων

ὁ ταῦτ' ἀναπέσας εὐδὺς ἀποδρᾶς ἀ-
χέστο.

ταῦς δὴ κατέλειπεν τῶ πίνητι μὲν δοκεῖ,
τοῖς πλωσίοις δὲ καὶ γεωργοῖς καὶ δοκεῖ.

Κορινθίοις ἄχθισθε. κακείνοι γί σοι
νῦν εἰσι χρεστοί. καὶ σὺ νῦν χρεστὸς
γενοῦ.

Ἄργεῖος ἀμαθῆς, ἀλλ' Ἰεράνυμος σο-
φὸς

σωτηρία παρέκλυεν, ἀλλ' ὀρίζεται
Θρασύβουλος αὐτὸς οὐχὶ παρακαλέ-
μενος.

Γ. ὡς ξυνετὸς ἀνὴρ. Πρ. νῦν καλῶς
ἐπήνεσας

ἡμεῖς γ' ἄρ' ἔς, ὦ δῆμε, τέτων ἀτ-
τιοί.

τὰ δημόσια γὰρ μισθοφοροῦντες χρή-
ματα

ἰδίᾳ σκοπέεισθ' ἕκαστος, ὅτι κερδανεῖ.

Ubi scholia monent, Cononem belli socialis suaforem fuisse; quam annotationem approbat Diodori Siculi locus a me in notis laudatus. Igitur non erat, cur Brunckius Scholiastæ opinionem improbaret. Hunc scilicet statim abiisse ait poeta, ad regem scilicet Perfarum. De eodem scholia ad Plutum versu 173. ita tradunt: ἦν δὲ κατασῆσας τὸς ξένους ἐν Κορίνθῳ Κόνων ὁ Ἀθηναίων στρατηγὸς, καθελὼν Λακεδαιμονίους, ὅπως φυλάτῃσι τὴν ἑφοδὸν αὐτῶν. Versus 199. verba Κορινθίοις ἄχθισθε scholia interpretantur: ἦσαν γὰρ διάφοροι. Quæ verba Petitus refert ad seditionem et diffensionem Corinthiorum a Diodoro et Xenophonte memoratam, et a Diodoro ad Olymp. 96. annum 3. relatam. Sed

hac interpretatione non opus est. Poeta enim ἄχθισθε dixit pro imperfecto ἤχθισθε, (quod ipsum restituit poetæ volebat Brunck) ut antea bis δοκεῖ, quod verbum ad initium belli referendum est, ubi pauperes bellum navale, divites terrestris geri malebant, atque utrique Corinthiis irascebantur, cum bello sumtus necessarios erogare cogentur. Conventionem aliquam rerum et belli ipsius significant verba νῦν εἰσι χρεστοί, si scilicet ad Corinthios referas. Sed possunt etiam ad πλωσίους referri, ita, ut divites nunc demum parati esse dicantur cum pauperibus, ad sumtus bello erogandos et militiae munera fungenda. In nominibus Argivi et Hieronymi versus 201. nugantur scholia, dum ironice Hieronymum σοφὸν dictum esse volunt, cum deberet Argivus ita appellari. Argivum taxat poeta, et populum meliora sperare jubet ab Hieronymo, quem Cononis inter socios memoravit Diodorus cum Nicophemo. Argivum Eleum habet Xenophon Hist. Græc. vii. 1. 23. et cap. 4. sect. 15. Male igitur Brunck Hieronymum Argivum, et ab Hieronymo Diodori, socio Cononis, diversum fecit. Sequentem versum Codex Parisinus ita scriptum habet: σωτηρία παρέκλυεν ἀλλ' οὐ χρεζέσται. Vulgata lectio nullo modo ferri potest; quam tamen explicabant: sed eam excludit Thraſybulus ipse. Contra ex lectione Codicis versum sequentem ita corrigebat acutissimus Brunck: Θρασύβουλον αὐτὸν ἐχὶ παρακαλέμενοι, ita, ut poeta Thraſybulum ipsum rebus gendis præfici velit. At vero Thraſybulus statim ab initio bellum administravit, auctore Xenophonte; igitur sententia loci istius debet esse ea, ut solus Thraſybulus advocetur ad belli administrationem, aut intermissa ejus opera repetatur. Contra in vulgata lectione repatur Thraſybulus; eamque respicit scholion: ἕτος αὐθαδῆς καὶ δωροδόκος, ὑπερόπτης ἂν τοῦ δήμου, ἐβούλετο δι' αὐτῆ πάντα πράττεισθαι. De hoc sequitur in versu 356. ubi mulier a piro silvestri queritur adstrictam alvum; altera quærit: μῶν ἦν Θρασύβουλος εἶπε τοῖς Λακωνικοῖς. Scholion sic habet: Thraſybulum, cum legatis

λευσάμενος τοῖς συμμάχοις προθύμως τε πολεμεῖν, καὶ
 ἄνδρας πισοὺς φαίνεσθαι βασιλεῖ, καταλιπὼν αὐτοῖς
 9 χρήματα, ὅσα εἶχεν, ὥχετο ἐπ' οἴκου ἀποπλέων. Λέ-
 γοντος δὲ τοῦ Κόνωνος, ὡς εἰ ἐώη αὐτὸν ἔχειν τὸ ναυτικόν,
 θρέψει μὲν ἀπὸ τῶν νήσων, καταπλεύσας δὲ εἰς τὴν
 πατρίδα, συναναστήσει τά τε μακρὰ τείχη τοῖς Ἀθηναίοις,
 καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ τῆχος, οὗ εἰδέναί, ἔφη, ὅτι Λα-
 κεδαιμονίοις ἔδδεν ἂν βαρύτερον γένοιτο· καὶ τῆτο ἔν, ἔφη,
 σὺ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις κεχαρισμένος ἔση, τοὺς δὲ Λακε-
 δαιμονίους τετιμωρημένος· ἐφ' ᾧ γὰρ πλεῖστα ἐπόνησαν,
 ἀτελὲς αὐτοῖς ποιήσεις· ὁ δὲ Φαρνάβαζος, ἀκῆσας ταῦτα,
 ἀπέστειλεν αὐτὸν προθύμως εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ χρή-
 10 ματα προσέθηκεν αὐτῷ εἰς τὸν ἀνατειχισμόν. Ὁ δὲ
 ἀφικόμενος πολὺ τοῦ τείχους ὥρθωσε, τά τε αὐτῷ πληρώ-
 ματα παρέχων, καὶ τέκτοσι καὶ λιθολόγοις μισθὸν δι-
 δως, καὶ ἄλλο, εἰ τι ἀναγκαῖον ἦν, δαπανῶν. ἦν μέντοι
 τοῦ τείχους, ἀ καὶ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ ἄλλα
 πόλεις ἐφελέσσαι συνετείχισαν. Οἱ μέντοι Κορίνθιοι, ἀφ'
 ὧν ὁ Φαρνάβαζος κατέλιπε χρημάτων, ναῦς πληρώσαντες,
 καὶ Ἀγαθῖνον ναύαρχον ἐπιστήσαντες, ἐθαλαπιοκράτην ἐν
 11 τῷ περὶ Ἀχαΐαν καὶ Λέχαιον κόλπῳ. Ἀντεπλήρωσαν
 δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ναῦς, ὧν ἦρχε Πολέμαρχος. ἐπεὶ

Lacedæmoniorum de pace missis ob-
 niti constituisse; accepta deinde pe-
 cunia pirorum silvestrium esum gut-
 turisque inde asperitatem causatum
 in concionem non venisse. Quæ le-
 gatio Lacedæmoniorum, ad quod
 tempus fit referenda, non est tam ma-
 nifestum, quam vellem. Thraſybu-
 lus quidem statim ab initio legatis
 Thebanorum auxilium petentibus ho-
 norificum responsum populi fenatus-
 que effecit, teste Xenophonte iii. 5.
 sect. 16. *Ex Addendis.*

§. 9. ὡς εἰ ἐώη. In A. J. Br. Cast. est
 ἐώη. In sola Castal. ὡς ἐώη. Reliquæ
 ἀ ἐώη, vitiose, nescio quo auctore, ha-

bent. Equidem non ὅτι, auctore Ste-
 phano, sed præeunte Cast. addidi.

ἀτελές. A. J. Bryl. Castal. ἀ-
 τός.

προσέθηκεν. Navibus imposuit, aut
 priori pecuniæ addidit; alias προσέδα-
 κει placeret magis.

[προσέθηκεν. De pecunia proprium
 et sollempne est τιθῆναι, κατατιθῆναι,
 ut scis; numerare, solvere. F. A. Wol-
 fius.]

§. 10. πληρώματα. Adduxerat na-
 ves triremes 80 Conon, auctore Dio-
 doro xiv. 85.

§. 11. Πολέμαρχος. Margo L. St.
 ὁ Πωδάνημος ἦρχος. Podanemum Phlia-

δὲ ἔτος ἐν προσβολῇ τινι γινόμενος ἀπέθανε, καὶ Πόλλις αὖ, ἐπιστολεύς ὢν τρωθεὶς ἀπῆλθεν, Ἡριππίδας ταύτας ἀναλαμβάνει τὰς ναῦς. Πρόαινος μέντοι Κορίνθιος, τὰς παρ' Ἀγαθίνου παραλαβὼν ναῦς, ἐξέλιπε τὸ Ῥίον Λακεδαιμόνιοι δ' αὐτὸ παρέλαβον. μετὰ ἧ τούτο Τελευτίας ἐπὶ τὰς Ἡριππίδου ναῦς ἦλθε, καὶ ἔτος τῆς κόλπης πάλιν αὖ ἐκράτει.

Οἱ ἧ Λακεδαιμόνιοι ἀκέσαντες, ὅτι Κόνων καὶ τὸ τεῖχος 12 τοῖς Ἀθηναίοις ἐκ τῶν βασιλέως χρημάτων ἀνορθοῖη, καὶ τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῶν ἐκείνου τρέφων, τὰς νήσους καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ παρὰ θάλατταν πόλεις Ἀθηναίοις εὐτρεπίζοι, ἐνόμιζον, εἰ ταῦτα διδάσκοιεν Τίριβαζον, βασιλέως ὄντα στρατηγὸν, ἢ καὶ ἀποσῆναι αὐν πρὸς ἑαυτὸς πείσειαν τὸν Τίριβαζον, ἢ παῦσαι γ' αὐν—τὸ Κόνωνος ναυτικὸν τρέφον-

fium exfullem Archidami regis ξένον memorat infra Noster v. 3.

Πόλλις. Junt. Br. Caft. Πόλις. De qua varietate infra dicemus.

Ἡριππίδας. Diodorus xiv. 38. Ἡριππίδαν nominat aliquem, qui, an idem fit cum eo, quem idem xv. 30. ducem contra Neogenem Hestæorum tyrannum missum Olymp. 100. 4. ait, Θηριππίδαν, et quem nominat Polyænus ii. 21. dubitari potest.

Πρόαινος. Causam subitæ, ut videtur, navarchorum successione non indicavit Xenophon. An ea in anni civilis vicissitudine fuit? Teletiam certe navarchum una cum fratre Agestilao eodem anno Corinthios oppugnasse, annotavit supra Noster iv. 4. 19. qui annus fuit tertius Olympiadis 96. seu ex rationibus Dodwelli 96. 3.

§. 12. ἀκέσαντες. Margo Leoncl. ἀκύνοντες.

τὰς νήσους. St. et Leonclav. τὰς τῆς νήσους.

Τίριβαζον. In St. et L. ubique Τηρίβαζος legitur scriptum, eaque varietas in hoc nomine fere perpetua est etiam alibi. Cum Tiribazo fuerunt multi Græci, qui post Cononis victoriam adjunxiffe se ejus exercitui videntur. Isocrates Panegyrici cap. 37. τῶν τε

μετὰ Τίριβάζου στρατευομένων καὶ τῆς πειζῶ τοῦ χρησιμώτατον ἐκ τῶνδε τῶν τόπων ἠδρῶσαι.

πείσειαν. Hoc verbum ex A. J. Br. Caft. recte revocavit Morus, rejectum a St. et Leoncl. in marginem. Idem verba sequentia τὸν Τίριβαζον, ἢ veluti superflua inclusit, quemadmodum etiam αὐν ante πρὸς ἑαυτὸς. Rationem suspitionis, equidem non agnovi ullam.

παῦσαι γ' αὐν. Recte Morus monuit addendum esse τὸν Φαρνάβαζον.

[ἢ καὶ ἀποσῆναι αὐν πρὸς ἑαυτὸς πείσειαν etc. Intricatior locus est. Ἀποσῆναι non potest dici nisi ipse Tiribazus, non Lacedæmonii. Tum, si deessent verba, πείσειαν τὸν Τηρ., nihil defiderarem; et prope in iis glossæ speciem video. Et ineptus est articulus modo additus nomini, modo ommissus. Sed αὐν et ἢ deesse non possunt. Deinde ante τὸ Κόνωνος ναυτ., nomen Pharnabazi non requiro, quippe quod latet in τρέφοντα: nisi βασιλέα cogitare malis. Nunc maxime laborat illud πείσειαν. Nam membra duo, ἢ καὶ—ἢ π. γε, ad unam eandemque personam pertinere, certum est. Qualem enim vim habeat παῦσαι relatum ad Lacedæmonios? Ergo

τα. γνόντες δὲ ἔτω, πέμπουσιν Ἀνταλκίδα πρὸς τὸν Τι-
 ρίβαζον, προσάξαντες, αὐτὸν ταῦτα διδάσκειν, καὶ πει-
 13 ρᾶσθαι εἰρήνην τῇ πόλει ποιεῖσθαι πρὸς βασιλέα. Αἰ-
 δοόμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι, ἀντιπέμπουσι πρέσβεις
 μετὰ Κόνωνος, Ἐρμογένη, καὶ Δίωνα, καὶ Καλλιθένη,
 καὶ Καλλιμέδοντα. συμπαρακάλεσαν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν
 συμμάχων πρέσβεις· καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τε Βοιωτῶν
 14 καὶ Κορίνθου καὶ Ἀργεους. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖ ἦσαν, ὁ μὲν
 Ἀνταλκίδας ἔλεγε πρὸς τὸν Τιρίβαζον, ὅτι καὶ εἰρήνης δεό-
 μενος ἦκοι τῇ πόλει πρὸς βασιλέα, καὶ ταύτης, οἴας περ
 βασιλεὺς ἐπεθύμει. τῶν τε γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων
 πόλεων Λακεδαιμονίου βασιλεῖ οὐκ ἀντιποιεῖσθαι, τὰς
 τε νήσους ἀπάσας καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἀρκεῖν σφίσι
 αὐτονόμους εἶναι. κάποι, ἔφη, τοιαῦτα ἐφελόντων ἡμῶν,
 τίνος ἂν ἕνεκα πρὸς ἡμᾶς [οἱ Ἕλληνες ἢ] βασιλεὺς πολε-
 μοίη, ἢ χρήματα δαπανῶη; καὶ γὰρ ἐστὶ ἐπὶ βασιλέα
 στρατεύεσθαι δυνατόν, ἔτε Ἀθηναίοις, μὴ ἡγεμένων ἡμῶν,
 15 ἔτε ἡμῖν, αὐτονόμων ἔσῶν τῶν πόλεων. Τῷ μὲν δὴ Τιρι-
 βάζῳ ἀκρόντι ἰσχυρῶς ἤρεσκον οἱ τῶ Ἀνταλκίδῃ λόγοι·
 τοῖς δὲ ἐναντίοις λόγοις ταῦτ' ἦν. οἱ τε γὰρ Ἀθηναῖοι
 ἐφοβῶντο συνδέσθαι, αὐτονόμους τὰς πόλεις καὶ τὰς νήσους

verba: ἰνόμενον, ἐ—στρατηγόν, ἢ καὶ
 ἀποσῆναι ἂν πρὸς ἑαυτὸς, ἢ παῦσαι γ'
 ἂν τὸ Κόνωνος ναυτικὸν τρέφοντα—hæc
 ergo verba sic acceperim: Putabant,
 si Tiribazum his de rebus certiore facerent, eum, aut ad ipsorum partes
 transiturum esse, aut certe facturum ut
 ille ab alenda classe Cononis desisteret.
 Pro certis hæc non vendito, sed Te
 sine dubio ad veram ducent. F. A.
 Wolfius]

αὐτὸν ταῦτα. A. J. Br. Cast. ita
 habent; contra αὐτῶ Steph. Le-
 oncl.

§. 14. οἱ Ἕλληνες ἢ. Hæc verba
 Morus delenda censuit, et inclusit.
 Recte, puto. Ante ἰνικῶ A. J. Bryl.

Cast. omittunt ἄν.

ἄδ' ἐπί. Ita Leoncl. et Steph. In
 Castal. est ἄδι' ἐς. Reliquæ omise-
 runt.

§. 15. λόγοις ταῦτ' ἦν. Morus cum
 Steph. emendabat λόγῳ. Sed vitium
 ita non perfanatur. Kœppen lege-
 bat: τοῖς δ' ἐναντίοις οὐ βουλομένοις
 ταῦτ' ἦν. Contra doctissimus Wolf ad
 Demosthenis Leptineam p. 319. τοῖς
 δ' ἐναντίοις λόγῳ ταῦτ' ἦν, eo nempe
 sensu, quo Demosthenes ταῦτα λόγῳ
 καὶ φλυαρίας, et Cicero in Pison. 27.
 verba atque ineptias dixerint. Ve-
 rum ea, quæ sequuntur, aliena puto
 esse ab eo sensu; quare opem Codi-
 cum expectandam censeo.

εἶναι, μὴ Λήμνα καὶ Ἰμβρὸς καὶ Σκύρου σερηθεῖεν· οἱ τε Θηβαῖσι, μὴ ἀναγκαθεῖησαν ἀφεῖναι τὰς Βοιωτίδας πόλεις αὐτονόμους· οἱ τ' Ἀργεῖοι, οὐ ἔπεθύμην, οὐκ ἐνόμιζον ἂν τὴν Κόρινθον δύνασθαι ὡς Ἄργος ἔχειν, τοιούτων συνθηκῶν καὶ σπονδῶν γενομένων. Αὕτη μὲν ἡ εἰρήνη ἔτως ἐγένετο ἀτελής, καὶ ἀπῆλθον οἴκαδε ἕκαστος.

Ὁ μέντοι Τιρίβαζος τὸ μὲν ἄνευ βασιλέως μετὰ Λα-16
κεδαιμονίων γενέσθαι οὐκ ἀσφαλές αὐτῷ ἠγείτο εἶναι·
λάθρα γε μέντοι ἔδωκε χρήματα Ἀνταλκίδα, ὅπως ἂν,
πληρωθέντος ναυτικῆ ὑπὸ Λακεδαιμονίων, οἱ τε Ἀθηναῖοι
καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν μᾶλλον τῆς εἰρήνης προσδέοιντο.
καὶ τὸν Κόνωνα, ὡς ἀδικῆντά τε βασιλέα, καὶ ἀληθῆ λε-
γόντων Λακεδαιμονίων, εἶρξε. ταῦτα δὲ ποιήσας ἀνέβαινε
πρὸς βασιλέα, Φράσων, ἃ τε λέγοιεν οἱ Λακεδαιμόνιοι,
καὶ ὅτι Κόνωνα συνειληφῶς εἶη ὡς ἀδικῆντα, καὶ ἐρωτήσων,
τί χρῆ ποιεῖν περὶ τέτων ἀπάντων. Καὶ βασιλεὺς μὲν, 17
ὡς Τιρίβαζος ἄνω παρ' αὐτῷ ἦν, Στρέφειν καταπέμπει
ἐπιμελησόμενον τῶν κατὰ θάλατταν. ὁ μέντοι Στρέφειν
ἰαχυρῶς τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις τὴν γνώμην

Σκύρου. Etiam hic vulgatum Σκίρου emendavi. In foedere videntur hae insulae ubique nominatae fuisse, eademque conjunctim nominat Oratores Attici. Sed praeter eas, quae nominantur, multae parvae earum numero et imperio comprehendebantur, quas interdum singulas cum contemptu illi nominant. Ita Plato in Menexeno p. 298. τειχισαμένη δὲ καὶ ναυπηγησαμένη, ἐκδιξαμένη τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ ἠναγκάσθη πολεμεῖν, ὑπὲρ Παρίων ἐπολέμησε Λακεδαιμονίους. Isocrates Panegyric. cap. 37. περὶ μὲν τῶν Κυκλάδων νήσων ἀμφισπῆσθαι. Utrumque locum Interpretes nuperrimi aut silentio praetermiserunt, aut male interpretati sunt.

ἢ ἐπεθύμουν. Nimis haec mihi abrupta videtur oratio.

ὡς Ἄργος. Vulgatum ὡς' emendabat Leoncl. legendo ὡς τ' Ἄργος.

Cum Moro τὴν delere malui.

§. 16. εἶρξε. Diodorus xiv. 85. καὶ πρόφασιν μὲν λαβὼν ὅτι ταῖς βασιλικαῖς δυνάμεισι τὰς πόλεις Ἀθηναίοις κατακτάται, προαγόμενος δ' αὐτὸν εἰς Σάρδεες συνέλαβε καὶ δέσας εἰς φυλακὴν κατέδειξε. Isocrates Panegyric. c. 41. ἐπὶ θανάτῳ συλλαβεῖν dixit; sed Cornelius Nepos in Conone cap. 5. auctore Dinone refert, effugisse Cononem, dubium Tiribazo sciente an imprudente. Dinonis auctoritatem confirmat Lyfias super Aristophanis bonis p. 638. ὁ γὰρ Κόνωνος θάνατος καὶ αἱ διαθήκαι, ὡς διέδειτο ἐν Κύπρῳ. deinde p. 640. αὐτὸς γὰρ ἐν τῇ νόσῳ ὡν εὖ φρονῶν ἤσθετο. Ubi, etsi cum Marklando legas ἐν τῇ νόσῳ ὡν—διέδειτο, sensum tamen vix ita mutaveris, ut testimonium Lyfiae de morte Cononis in Cypro insula plane tollas.

προσείχε, μεμνημένος, ὅποσα κακὰ ἢ τοῦ βασιλέως χώρα ἐπεπόνθει ὑπ' Ἀγησιλάω. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἑώρων τὸν Στρέφταν πρὸς ἑαυτὰς μὲν πολεμικῶς ἔχοντα, πρὸς Ἀθηναίους δὲ Φιλικῶς, Θίμβρανα πέμπασιν ἐπὶ πολέμῳ πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ, διαβάς τε, καὶ ὀρμώμενος ἐξ Ἐφέου τε καὶ τῶν ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ πόλεων, Πριήνης τε καὶ Λευκόφρουοι καὶ Ἀχιλλεῖς, ἔφερε καὶ ἦγε τὴν βασι-
 18 λέως. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, κατανοήσας ὁ Στρέφτας, ὅτι Θίμβρων βοηθοῖα ἐκάστοτε ἀτάκτως καὶ καταφρονητικῶς, ἐπεμφεν ἱππέας εἰς τὸ πεδίον· καὶ καταδραμόντας ἐκέλευσε περιβαλλομένους ἐλαύνειν, ὅ τι δύναιντο. ὁ δὲ Θίμβρων ἐτύγχανεν ἐξ ἀρίστου διασκηνῶν μετὰ Θέρσανδρου τῷ αὐλητῷ. ἦν γὰρ ὁ Θέρσανδρος οὐ μόνον αὐλητὴς ἀγαθός, ἀλλὰ καὶ ἀλκῆς [ισχύος], ἄτε λακωνίζων, ἀντεποι-
 19 ἔιτο. Ὁ δὲ Στρέφτας, ἰδὼν ἀτάκτως τε βοηθῆντας καὶ ὀλίγους τὰς πρώτας, ἐπιφαίνεται πολλὰς τε ἔχων ἱππέας καὶ συντεταγμένους. καὶ Θίμβρανα μὲν καὶ Θέρσανδρον πρώτους ἀπέκτειναν· ἐπεὶ δὲ ἔτι ἐπέσον, ἐτρέψαντο καὶ τὸ ἄλλο στρατεύμα, καὶ διώκοντες παμπληθεῖς κατέβαλον, ἦσαν δὲ οἱ καὶ ἐσώθησαν αὐτῶν εἰς τὰς Φιλίας πό-

§. 17. ἐξ Ἐφέου. Diodorus xiv. 99. ὅς κατέλαβε τὸ χωρίον Ἴόνδα καὶ Κύρισον ὄρος ὑψηλὸν Ἐφέου ἀπέχον σαδῖους τετρακόκοντα. Ubi Wesseling. malebat Πριῶνα legere quam Ἴόνδα.

Ἀχιλλεῖου. Plinius v. sect. 33. Achilleon oppidum juxta tumulum Achillis conditum a Mitylenæis in agro Trojano habet. Stephanus Byz. ἔστι καὶ πόλις ἐν τῷ Σιγείῳ Ἀχιλλεῖον. Vide Valckenair ad Herodotum p. 425.

§. 18. καταδραμόντας. Contra Diodorus: τοῦ Θίμβρωνος μετὰ μέρος τῆς δυνάμειος ἐξελθόντος καὶ πολλὴν περιβαλλομένου λέαν, ἰπιλθὰν ὁ Στρούδας etc.

διασκηνῶν. Recte Morus e tentorio discedere interpretatur. In Cyropædia iii. 1. 38. διασκηνῶντων μετὰ τὸ

δείπνον male Zeune interpretatur, in tentorio versari.

Θέρσανδρου. Polyænus vi. 10. de Alexandro Æolidis præfesto: μισθωσάμενος τῶν ἀπ' Ἰωνίας τοὺς ἀρίστους ἀγωνιστὰς, αὐλητὰς μὲν Θέρσανδρον καὶ Φιλόξενον, ὑποκριτὰς δὲ Καλλιππίδην καὶ Νικόστρατον. Deinde Thimbronis meminuit, ut agnoscas, eundem esse hominem, qui ad numerum τῶν Διονυσιακῶν τεχνιτῶν pertinuisse videtur, quos in Ionia Lyfander olim multis honoribus auxerat. De quibus forte alibi plura dicam.

[ισχύος]. Leoncl. jam recte censuit hoc vocabulum esse, alterius interpretationem; igitur Morus includit.

§. 19. ἔχων ἢ συντεταγμένους ἱππίας. In St. et L. est: ἔχων ἢ συντεταγμένους ἱππίας. In A. J. Br. Cast. deest καί.

λεις. καὶ πλέονες, διὰ τὸ ὄψε αἰσθέσθαι τῆς βοήθειας—
πολλάκις γὰρ καὶ τότε ἐδὲ παραγείλας τὴν βοήθειαν
ἐποιήσατο. καὶ ταῦτα μὲν ἔτως ἐγεγένητο.

Ἐπεὶ δὲ ἦλθον εἰς Λακεδαίμονα οἱ ἐκπεπρωκότες Ῥο- 20
διων ὑπὸ τοῦ δήμου, ἐδίδασκον, ὡς οὐκ ἄξιον εἶη περιιδεῖν
Ἀθηναίους Ῥόδον κατασρεφασμένους, καὶ τοσαύτην δύναμιν
συνθεμένους. γνόντες οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὡς, εἰ μὲν
κρατήσοι ὁ δῆμος, Ἀθηναίων ἔσαι Ῥόδος ἅπασα, εἰ δὲ οἱ
πλῃσιώτεροι, αὐτῶν, ἐπλήρωσαν αὐτοῖς ναῦς ὀκτῶ, ναύ-
αρχον δὲ Ἐκδικον ἐπέστησαν. Ξυνέπεμψαν δὲ ἐπὶ τῶν 21
νεῶν τέτων καὶ Διφρίδαν. ἐκέλευσαν δὲ αὐτὸν, διαβάντα
εἰς τὴν Ἀσίαν, τὰς τε Θίμβρωνα ὑποδεξαμένας πόλεις
διασώζειν, καὶ φράτευμα δὲ τὸ περισωθὲν ἀναλαβόντα, καὶ
ἄλλο, εἰ ποθεν δύναιτο, συλλέξαντα, πολεμεῖν πρὸς τὸν
Στρέθαν. ὁ μὲν δὲ Διφρίδας ταῦτ' ἐποίει, καὶ τᾶλλα ἐπε-
τύχανε, καὶ Τιγράνην, τὸν τὴν Στρέθα ἔχοντα θυγατέρα,
πορευόμενον εἰς Σάρδεεις, λαμβάνει σὺν τῇ γυναικί, καὶ χρη-
μάτων πολλῶν ἀπέλυσεν· ὡς' εὐθύς ἐντεῦθεν εἶχε μισθο-
δοτεῖν. Ἦν δὲ ἔτος ὁ ἀνὴρ εὐχαρὶς τε οὐχ ἦτιον τῷ Θίμ- 22

τῆς βοήθειας. Addendum Leoncl.
cenfuit ἀπιλείποντο. Morus tale quid:
ne adfuerant quidem confliētui.

καὶ τότε ἐδὲ. Morus addit ὡς, ut fit ὡς
καὶ τότε. In margine L. est καὶ pro ἐδὲ.

§. 20. Ῥοδίαν. Diodorus xiv. 79.
qui Cononis res mari gestas accura-
tius multo enarravit, sub Olymp. 96.
1. cum Agefilus in Asia effēt, Rho-
dios se Cononi adjunxiffe narrat, eje-
cto Lacedæmoniorum præsidio, et ut
videtur, ejectis simul civibus Lace-
dæmoniorum studiosis. Deinde cap.
97. sub Olympiadis 97. anno 2. La-
cedæmoniorum studiosos Rhodios
narrat ejecisse eos, qui cum Atheni-
ensibus facerent, eoque, facto præ-
lio, viciffē; postea Lacedæmona mi-
siffē legatos, qui auxilium a Lacedæ-
moniis peterent; atque hos submi-
siffē triremes septem cum tribus Spar-
tiatis, Philodico, Diphila et Eudoci-

mo, qui rempublicam Rhodiorum
componerent. Wesselingius recte hic
admonuit, Eudocimum esse, qui Xe-
nophonti Ecdicus, et Diphilam, qui
huic Diphridas audit. Diphridam in
prælii ad Coroneam mentione me-
morat Plutarchus, ut supra admonui,
nescio an eundem. Diodori locum si
animadvertiffēt Dodwellus, conjectura
non opus habebat, ut hæc auxilia
cum Ecdico navarcho missa Rhodiis
ad annum 2. Olympiadis 97. refer-
ret.

κατασρεφασμένους. Ita scribendum
putavi propter sensum et sequens συν-
θεμένους cum vulgo effēt κατασρεφο-
μένους.

§. 21. Ξυνέπεμψαν. Margo L. Ξυν-
επέπεμψαν.

τᾶλλα. St. L. τὰ τ' ἄλλα.

τῇ γυναικί. Margo Leoncl. αὐτῇ τῇ
γυναικί.

βρωτος, μάλλον τε συντεταγμένος, καὶ ἐγχειρητικώτερος
 στρατηγός. εἰδὲ γὰρ ἐκράτην αὐτῶ αἱ τῶ σώματος ἡδοναί,
 ἀλλ' αἰεὶ, πρὸς ᾧ ἦει ἔργω, τῷτο ἔπραθην. ὁ δὲ Ἐκδικος
 ἐπεὶ εἰς τὴν Κνίδον ἔπλευσε, καὶ ἐπύθετο τὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ
 δῆμον πάντα κατέχοντα, καὶ κρατῶντα καὶ κατὰ γῆν καὶ
 κατὰ θάλατταν, (καὶ δὴ ἔπλεον διπλασίαις τριήρεσιν, ἢ
 23 αὐτὸς εἶχεν,) ἡσυχίαν ἤγεν ἐν τῇ Κνίδῳ. Οἱ δὲ αὖ Λα-
 κεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἤσθοντο αὐτὸν ἐλάττω δύναμιν ἔχοντα,
 ἢ ὥστε τὰς Φίλων ἀφελεῖν, ἐκέλευσαν τὸν Τελευτίαν σὺν
 ταῖς δώδεκα ναυσίν, αἷς εἶχεν ἐν τῷ περὶ Ἀχαΐαν καὶ Λέ-
 χαιον κόλπῳ, περιπλεῖν πρὸς τὸν Ἐκδικον, ἀκείνον μὲν
 ἀποπέμψαι, αὐτὸν δὲ τῶν τε βεβλομένων Φίλων εἶναι ἐπι-
 μελεῖσθαι, καὶ τὰς πολεμίους ὅτι δύναιτο κακὸν ποιεῖν. ὁ
 δὲ Τελευτίας, ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὴν Σάμον, προσλαβὼν
 ἐκεῖθεν ναῦς, ἔπλευσεν εἰς Κνίδον, ὁ δὲ Ἐκδικος οἴκαδε.
 24 Ὁ δὲ Τελευτίας ἔπλει εἰς τὴν Ῥόδον, ἥδη ἔχων ναῦς ἐπὶ
 καὶ εἴκοσι· πλέων δὲ περιτυγχάνει Φιλοκράτει τῷ Ἐφι-

§. 22. ἐγχειρητικώτερος. Deinceps non στρατηγός, sed ἀρετῆς ex h. l. laudat Priscianus p. 1173.

[ἦει ἔργω. Sic etiam editio Mori habet; sed legi debere puto εἴη. Editiones reliquas nunc inspicere non licet. Ex Addendis.]

Κνίδον. Diodorus l. c. Lacedæmonios Rhodiis submissos, ait, primum Samum appulisse, eamque urbem a fide Atheniensium abalienasse; deinde Rhodiorum rempublicam constituisse; postea addit, Lacedæmonios, rebus prospere cedentibus ipsis, imperium maris iterum adspirasse, classẽ collegisse, et paulatim socios sibi adjunxisse. Igitur in Samum, Cnidum et Rhodum navigasse atque ita collectas instruxisse naves 27.

καὶ δὴ ἔπλεον. Ita recte Morus dirimendum censuit esse verbum διέπλεον, quod vulgo legitur. Fr. Portus legēbat: διαπλέοντα.

§. 23. κόλπω. Male J. Bryl. Castal. κόλπον.

εἰς Κνίδον. In margine Leonclav.

est: εἰς Κνίδον οἴκαδε. αὐτὸς δ' ἔπλει εἰς τὴν Ῥόδον. Videtur igitur voluisse scribi: ἔπλευσεν ὁ μὲν Ἐκδικος εἰς Κνίδον οἴκαδε, αὐτὸς δ' ἔπλει. Sed fana omnia præstat locus Diodori.

§. 24. ἐπὶ καὶ εἴκοσι. Eundem numerum et rerum ordinem habet Diodorus, ut exscripsisse eum Xenophontem suspicaris.

Φιλοκράτει. Cast. male Ἐφιάλτῳ habet. Auxilium decem navium trimurium cum peltaistis Evagoræ submissum cum reliquis Evagoræ molitionibus, optime cognosces ex Lyfiæ oratione super Aristophanis bonis p. 625. 631. et 643. Simul ex iisdem locis constat, Cononem tum adhuc superfuisset Cypri et Evagoram adjuvasse. Voluit scilicet ita ulcisci perfidiam regis Persarum; nec erat quod Atheniensium consilium tantopere miraretur Xenophon. Atque ita novo argumento confirmatur narratio Dionis, Cononem ex vinculis Persarum effugisse. De duce decem trimurium Evagoræ submissarum nihil

άλτου, πλέοντι μετὰ δέκα τριηρῶν Ἀθήνηθεν εἰς Κύπρον ἐπὶ ξυμμαχίᾳ τῆς Εὐαγόρας, καὶ λαμβάνει πάσας ὑπεναντιώτατα δὴ ταῦτα ἀμφοτέρω ἐαυτοῖς πράττοντες· οἳ τε γὰρ Ἀθηναῖοι, Φίλω χρώμενοι βασιλεῖ, ξυμμαχίαν

distincte tradidit Lyfias. Sed exstat oratio ejus contra Philocratem, cognatum et quæstorem Ergoclis, quem ducem Athenienses damnaverant cujusque bona publicaverant, quod rempublicam male gesserat, suam vero auxerat. Ergocles Philocratem demum trierarchum fecerat. Ex loco quidem p. 831. constat, Ergoclem cum Thraſybulo præfuisse imperio classis; sed Thraſybulum summum fuisse ducem, inesse puto verbis: *Θρασυβύλου στρατηγῶντος*. Patrem Philocratis nusquam Lyfias nominavit. Ergoclis autem crimen dicitur ex Lyfias in eum oratione p. 781. Thraſybulus scilicet eum cum aliis eduxerat, cum classi præfesset; sed uterque suam magis quam publicam rem auxisse dicuntur; quapropter Ergocles inter adulatores Thraſybuli relatus fuit. Factum deinde fuit ducem negligentia, ut navium quædam propter pecuniæ inopiam desererentur a militibus, (δι' ἀπορίαν χρημάτων καλλυομένων) aliæ amitterentur. Igitur Athenienses, quum Thraſybulum cum reliquis ducibus et comitibus redire, rationemque imperii et pecuniarum a civitatibus acceptarum reddere juberent, Ergocles Thraſybulo suafit, ut, occupato Byzantio, naves retineret et Seuthæ filiam in matrimonium duceret. Ante reditum vero inter hæc confilia Thraſybulus occisus fuit ab Aspendiis, ut Xenophon docuit. De hac ejus morte Lyfias, statim post memorata hominis confilia pessima, ita pergit p. 821. *Θρασυβύλος μὲν ἦν, (ὃδὲν γὰρ δεῖ περὶ αὐτοῦ πλείω λέγειν) καλῶς ἐποίησεν ἕτα τελευταίας τὸν βίον. οὐ γὰρ ἴδει αὐτὸν οὔτε ζῆν, τοιούτοις ἔργοις ἐπιβυλεύοντα, οὐδ' ὑφ' ὑμῶν ἀποθανεῖν, ἣδη τι δοκῶντα ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιηκέναι, ἀλλὰ τοιούτω τρόπῳ τῆς πόλιος ἀπαλλαγῆναι*. Ergocli post reditum accusato, cum alii, tum Lyfias imprimis ei objecit res male gestas ad Halicarnassum p. 223. *οἶμαι δ' Ἐργοκλίᾳ περὶ μὲν Ἀλικαρνασσῶ καὶ περὶ τῆς ἄρχῆς καὶ περὶ τῶν αὐτῶν περιπραγμάτων ἔκ*

ἐπιχειρήσειν ἀπολογεῖσθαι, ἔρσιν δ' ὡς ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθε. Fuerat igitur inter exfules, qui cum Thraſybulo Phylem occupaverant; eosque reliquis civibus prætulisse Thraſybulus videtur in imperio. De Halicarnasso iterum ibi p. 827. *καὶ Ἀλικαρνασσῆς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ὑπὸ τούτων ἡδικοημένοι*. Hi igitur Halicarnassenses imprimis de Thraſybulo et Ergocle conquesti erant. Magna pecunia multatum fuisse Ergoclem, discimus ex Demosthene de falsa legatione p. 389. Sed cum multa, irrogata ei, ex opibus ejus multo minoribus non posset redigi, quæstione instituta, accusatus est a Lyfia Philocrates, qui quæstor Ergoclis fuerat, et multa furrripuisse ex bonis publicis, permittente Ergocle, putabatur, monente Lyfia p. 828. Ante reditum Ergoclis suspicor ipsum etiam Thraſybulum Stiriensem, ducem classis, fuisse a Lyfia accusatum; quippe ex cujus oratione, contra Thraſybulum dicta, refert nomina Anaxibii, Dicæopolis, Seuthæ, Polyfrati, Ipheniæ, Pyrrhæ, et alia quædam verba Harpocration, etsi simul monet, dubitasse criticos, an genuina sit Lyfias oratio. Quæ si exstaret, de hac postrema Thraſybuli expeditione multo plura et certiora haberemus comperta. Atque hæc quidem ego paulo copiosius disputavi, quoniam Lyfias interpretes nec rerum ibi traditarum tempora annotasse nec personas distinctisse videbam. Nec præter Lyfiam alius ex scriptoribus vetustis Thraſybuli deterrima ante mortem confilia commemoravit; et miror, a doctissimo Diodori interprete locum Lyfias fuisse omissum. Philocratem igitur, a Xenophonte commemoratum, puto eundem esse, quem Lyfias accusavit. De Byzantio et Thaso, occupata a Thraſybulo hoc tempore, distinctius quædam trademus infra ad v. 1. 28.

δὴ ταῦτα. Male A. J. Bryl. Cast. *δι' ταῦτα*.

ἔπεμπον Εὐαγόρα, τῷ πολεμῶντι πρὸς βασιλέα· ὁ τε Τελευτίας, Λακεδαιμονίων πολεμούντων βασιλεῖ, τοὺς πλεόντας ἐπὶ τῷ ἐκείνῃ πολέμῳ διέφθειρεν. ἐπαναπλεύσας δὲ εἰς Κνίδον, καὶ διαθόμενος ἂ ἐλαξον, εἰς Ῥόδον αὖ ἀφικόμενος ἐβοήθει τοῖς τὰ αὐτῶν φρονῶσιν.

- 25 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, νομίσαντες, τὰς Λακεδαιμονίας πάλιν δύναμιν κεκτῆσθαι ἐν τῇ θαλάτῃ, ἀντεκπέμπουσι Θρασύβουλον τὸν Στειρία σὺν τετταράκοντα ναυσίν. ὁ δὲ ἐκπλεύσας, τῆς μὲν εἰς Ῥόδον βοηθείας ἀπέχε, νομίζων, ἔτι ἂν αὐτὸς ῥαδίως τιμωρήσασθαι τοὺς φίλους τῶν Λακεδαιμονίων, τείχος ἔχοντας, καὶ Τελευτίου σὺν ναυσὶ παρόντος, συμμάχου ὄντος αὐτοῖς· ἔτι ἂν τὰς σφετέρους φίλους ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι, τὰς τε πόλεις ἔχοντας, καὶ
- 26 πολὺ πλείονας ὄντας, καὶ μάχῃ γε κεκρατηκότας· εἰς δὲ τὸν Ἑλλήσποντον πλεύσας, καὶ ἐδενὸς ἀντιπάλου παρόντος, ἐνόμισε καταπράξαι ἂν τι τῇ πόλει ἀγαθόν. καὶ ἔτω δὴ καταμαθὼν πρῶτον μὲν τασιάζοντας Ἀμάδοκόν τε, τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα, καὶ Σεύθην, τὸ ἐπὶ θαλάτῃ ἄρχοντα, ἀλλήλοισ μὲν διήλλαξεν αὐτὰς, Ἀθηναίοις δὲ φίλους καὶ συμμάχους ἐποίησε, νομίζων, καὶ τὰς ὑπὸ τῇ Θράκῃ οἰκίσας

ἐκείνου πολέμου. Castal. edidit ἐκείνου. Voluit ita, puto, mollire duritiem Iestionis vulgatæ, ubi ἐκείνῃ πόλεμος dicitur bellum contra regem Persarum.

§. 25. Στειρία. Vulgatum Στυρία certatim emendarunt viri docti, Hemsterhuis ad Aristoph. Plutum p. 166. Weffeling ad Diodorum xiv. 32. et Marckland. ad Lyfiam p. 580. edit. Reiske. Navium numerum Thrafyhulo duce deducitarum eundem dat Diodorus xiv. 94. sub Olympiadis 97. anno 1. Paulo antea Margo Leonclav. pro κεκτῆσθαι habet κατασκευάζεσθαι. Atque omnino vulgata Iestio νομίσαντες κεκτῆσθαι duri aliquid habet. Saltem esse deberet ἀπέσαντες.

ἀπίσχι. Ex conjectura Fr. Porti ἀπίσχιτο posuit Margo Leonclav.

Ibidem deinceps exstat τιμωρήσασθαι. Male!

μάχῃ κεκρατηκότας. Ante Ecdici navarchi adventum Lacedæmoniorum studiosi cives, prælio congressi, vicerant amicos Atheniensium cives, eosque ejecerant. Postea hi contra illos prælio vicisse videntur, et urbes ipsas tenuisse, cum illi castella seu acropoles occupassent; τείχος igitur videtur Rhodiorum urbis acropolis, aut castellum aliud insulæ esse. Postremam interpretationem confirmat locus Diodori ad §. 30. afferendus.

§. 26. οἰκίσας. Recte ita emendavit Leonclav. vulgatum ἀκίσας. Amadocus in Anabasi vii. 3. et alibi Μηδόκος appellatur. Seuthen Amadoco insidiantem habet Aristoteles Politic. v. p. 463. ed. Victorii.

πόλεις Ἑλληνίδας, Φίλων ὄντων τέτων, μᾶλλον προσέχειν
 ἂν τοῖς Ἀθηναίοις τὸν νῦν. Ἐχόντων δὲ τέτων τε καλῶς, 27
 καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων, διὰ τὸ βασιλέα Φίλον τοῖς
 Ἀθηναίοις εἶναι, πλεύσας εἰς Βυζάντιον, ἀπέδoto τὴν δε-
 κάτην τῶν ἐκ τῆς Πόντου πλεόντων. μετέστησε δὲ ἐξ ὀλι-
 γαρχίας εἰς τὸ δημοκρατεῖσθαι τοὺς Βυζαντίους· ὥς οὐκ
 ἀχθεινῶς εἴρα ὁ τῶν Βυζαντίων δῆμος Ἀθηναίους ὅτι-
 πλείους παρόντας ἐν τῇ πόλει. Ταῦτα δὲ πράξας, καὶ 28
 Χαλκηδονίους Φίλους προσποιησάμενος, ἀπέπλει ἔξω τοῦ
 Ἑλλησπόντου. ἐπιτυχῶν δὲ ἐν τῇ Λέσβῳ ταῖς πόλεσι πά-
 σαις, πλὴν Μιτυληναίων, λακωνιζῶσαις, ἐπ' ἐδεμίαν αὐ-
 τῶν ἦει, πρὶν ἐν Μιτυλήνῃ συντάξας τὰς τε ἀπὸ τῶν αὐτοῦ
 νεῶν τετρακοσίους, καὶ τὰς ἐκ τῶν πόλεων Φυγάδας, ὅσοι
 εἰς τὴν Μιτυλήνῃ καταπεφεύγεσαν, καὶ αὐτῶν δὲ Μιτυλη-
 ναίων τὰς ἐρρωμενεσάτους προσλαβὼν, καὶ ἐλπίδας ὑποθεῖς,
 τοῖς μὲν Μιτυληναίοις, ὥς, εἰὰν λάβῃ τὰς πόλεις, προσάται
 πάσης τῆς Λέσβου ἔσονταί, τοῖς δὲ Φυγάσιν, ὥς, εἰὰν ὁμῶς
 ὄντες ἐπὶ μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων ἴωσιν, ἱκανοὶ ἔσονταί
 ἅπαντες εἰς τὰς πατρίδας ἀνασωθῆναι, τοῖς δὲ αὖ ἐπι-
 βᾶταις, ὥς, Φίλην Λέσβον προσποιήσαντες τῇ πόλει,
 πολλὴν εὐπορίαν χρημάτων διαπεπραγμένοι ἔσονταί· ταῦτα
 δὲ παραμυθησάμενος, καὶ συντάξας, ἤγεεν αὐτὰς ἐπὶ Μή-
 θυμναν. Θηρίμαχος μέντοι, ὅς ἀρμοσῆς ἐτύγχανεν ὦν 29

§. 27. ἀπέδοτο. Locavit reditus ex decimis seu portitorio Byzantino. Ita recte Dodwell in anni hujus chronologia.

§. 28. ἐπιτυχῶν. Res Thrasylbuli breviter sic enarrat sub Olympiade 97. 1. Diodorus xiv. 94. πλεύσας εἰς Ἰωνίαν καὶ χρήματα λαβὼν παρὰ τῶν συμμαχῶν, ἀνέλιξε, καὶ διατρέψων περὶ Χερρόνησον, Μήδοκον καὶ Σεύθην, τὰς τῶν Θρακῶν βασιλεῖς συμάχους ἐποίησατο· μετὰ δὲ τινα χρόνον ἐξ Ἑλλησπόντου πλεύσας εἰς Λέσβον, ἐν τῇ παρὰ τὸν Ἐριστὸν αἰγιαλῷ καθώρμη· ἐπιγενομέ-

νων δὲ πνευμάτων μεγάλων, εἴκοσι μὲν καὶ πρὸς τριήρεις διεφθάρσαν, μετὰ δὲ τῶν λοιπῶν διασωθῆς ἐπήει τὰς κατὰ τὴν Λέσβον πόλεις προσηγόμενος. ἀφεισήκεσαν γὰρ πᾶσαι πλὴν Μιτυλήνης. καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ Μήθυμναν παραγενόμενος, ἐπισυνήψε μάχην τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, ὧν ἤρχε Θηρίμαχος ὁ Σπαρτιάτης.

καταπεφεύγεσαν. Ita A. J. Br. Cast. Leoncl. secunda. Morus, nescio unde sumtum, posuit καταπεφεύγεσαν.

ὥς, εἰὰν. In A. J. Br. Castal. deest ὥς. ταῦτα δὲ. Ita est in margine L. pro vulgato δὲ, et probavit Morus.

τῶν Λακεδαιμονίων, ὡς ἤκαστε τὸν Θρασύβελον προσιώντα, τὰς τε ἀπὸ τῶν αὐτῶν νεῶν λαβῶν ἐπιβάτας, καὶ αὐτὰς τὰς Μηθυμναίους, καὶ ὅσοι Μιτυληναίων φυγάδες ἐτύγχανον αὐτόφθι, ἀπῆντα ἐπὶ τὰ ὄρια. μάχης δὲ γενομένης, ὁ μὲν Θηρίμαχος αὐτοῦ ἀποθνήσκει, τῶν δὲ ἄλλων Φευγόντων 30 πολλοὶ ἀπέθανον. Ἐκ δὲ τῆς τὰς μὲν προσηγάγετο Ol. 97.³/₄ τῶν πόλεων, ἐκ δὲ τῶν οὐ προχωρησῶν ληλατῶν, χρήματα τοῖς στρατιώταις παρέχων, ἔσπευδεν εἰς τὴν Ῥόδον ἀφικέσθαι. ὅπως δὲ ἂν καὶ ἐκεῖ ἐρρωμένεσται τὸ στρατευμα ποιήσαιο, ἐξ ἄλλων τε πολλῶν ἠργυρολόγει, καὶ εἰς Ἄσπενδον ἀφικόμενος, ὠρμίσατο εἰς τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμόν. ἤδη δὲ ἔχοντος αὐτῶν χρήματα παρὰ τῶν Ἀσπενδίων, ἀδικησάντων τι ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν στρατιωτῶν, ὄργισθέντες οἱ Ἀσπένδιοι, τῆς νυκτὸς ἐπιπεσόντες, κατακόπησιν ἐν τῇ σκηνῇ αὐτόν.

31 Καὶ Θρασύβελος μέντοι, μάλα δοκῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι, ἔτως ἐτελεύτησεν. οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι, ἐλόμενοι ἀντ' αὐτῶν Ἀγύριον, ἐπὶ τὰς ναῦς ἐξέπεμψαν. αἰδομένοι ἢ οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅτι ἡ δεκάτη τε τῶν ἐκ τῶν Πόντος πεπραμένη εἴη ἐν Βυζαντίῳ ὑπ' Ἀθηναίων, καὶ Χαλκηδόνα ἔχοιεν,

§. 29. προσιώντα. Margo Leonclav. προσιώνται.

§. 30. ἀφικέσθαι. Recte ita legit et distinguit margo Leoncl. cum vulgo esset ἀφικέσθαι, ὅπως ἂν—ποιήσαιο ἐξ ἄλλων τε etc.

ἄλλων τε πολλῶν. An fuit olim πόλιων scriptum?

ἀδικησάντων. Diodorus: ἐδήσαν τὴν χώραν. Cornelius Nepos cap. 4. quum prætor classem ad Ciliciam appulisset, neque satis diligenter in castris ejus agerentur vigiliæ, a barbaris ex oppido noctu eruptione facta in tabernaculo interfectus est. Post Thraſybuli cædem, narrante Diodoro xiv. 99. οἱ τῶν Ἀθηναίων τριήραρχοι περιδείεις γενόμενοι καὶ ταχὺ πληρώσαντες τὰς ναῦς εἰς Ῥόδον ἐξέπλευσαν ἀφησηκυίας δὲ τῆς

πόλεως, καὶ τῶν φυγάδων φορέϊόν τι κατεληφότων, μετὰ τῶν διπολιέμων πρὸς τὰς κατὰ τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, πειθόμενοι τὸν Θρασύβελου τοῦ στρατηγῶν τελευτήν, Ἀγύριον στρατηγὸν ἐξέπεμψαν. Vides, Rhodiorum feditionem recruduisse, et nunc Atheniensium amicos, a Lacedæmoniorum studiois ejectos, castellum occupasse, quod supra Xenophon τῆχος dixerat, nisi malis locum illum Xenophontis corruptum censere.

§. 31. Ἀγύριον. Editiones omnes Ἀργύριον, quod, monente Wesfelingio ad Diodorum, correxit Morus.

ἔχοιεν. Legendum puto ἔχοιεν. Optativus enim præcessit et sequitur. Paulo antea A. J. Br. Cast, τιστραγμῆνη εἴη. Male.

καὶ αἱ ἄλλαι Ἑλλησπόντια πόλεις, Φίλα ὄντος αὐτοῖς
 Φαρναβάξ, εὖ ἔχειεν, ἔγνωσαν ἐπιμελητέον εἶναι. Τῷ³²
 μὲν οὖν Δερκυλλίδα ἔδεν ἐμέμφοnton Ἀναξίβιος μέντοι,
 Φίλων αὐτῷ γενομένων τῶν ἐφόρων, διεπράξατο, ὥστε αὐ-
 τὸς ἐκπλεῦσαι ἀρμοσῆς εἰς Ἀβυδον. εἰ δὲ λάβοι ἀφορμὴν
 καὶ ναῦς, καὶ πολεμήσειεν ὑπὸ χροῖτο τοῖς Ἀθηναίοις, ὥστε
 μὴ ἔχειν ἐκείνοις καλῶς τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ. Οἱ μὲν δὴ³³
 δόντες καὶ τρεῖς τριήρεις, καὶ ἀφορμὴν ἐς ξένους χιλίας, ἐξέ-
 πεμφαν τὸν Ἀναξίβιον. ὁ δὲ ἐπειδὴ ἀφίκετο, κατὰ γῆν
 μὲν ἀθροίσας ξενικὸν, τῶν τε Αἰολίδων πόλεων παρε-
 σπάτό τινας τῶν Φαρναβάξ, καὶ ἐπιστρατοπεδεύσας ταῖς
 πόλεσιν ἐπὶ τὴν Ἀβυδον ἀντεπεσράτευε, καὶ ἐπορεύετο, καὶ
 ἐδῆξ τὴν χώραν αὐτῶν. καὶ ναῦς δὲ, πρὸς αἷς εἶχε, συμ-
 πληρώσας ἐξ Ἀβύδου τρεῖς ἄλλας, κατήγεν, εἴ τι πω
 λαμβάνοι (ἀπ') Ἀθηναίων πλοῖον, ἢ τῶν ἐκείνων ζυμμά-
 χων. Αἰδομένοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ δεδιότες, μὴ³⁴
 διαφθάρειν σφίσιν, ἀ κατεσκευάσεν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ^{Ol. 98. 4.}
 Θρασύβηλος, ἀντεκπέμπασιν Ἴφικράτην, ναῦς οὐκ ἔχον-
 τα, καὶ πελτασὰς ἐς διακοσίους καὶ χιλίους. (οἱ δὲ πλεῖ-
 στοι αὐτῶν ἦσαν, ὧν ἐν Κορίνθῳ ἤρξεν. ἐπεὶ γὰρ οἱ Ἀρ-

§. 32. ἔδεν ἐμέμφοnton. Morus hæc ita interpretatur, quasi Dercyllidas adfuisset tum Spartæ; ego vero Dercyllidam adhuc fuisse cenfeo in Hellesponto, ubi post Cononis victoriam supra 8. §. 3. eum nominavit Xenophon. Huic igitur nunc successorem mittunt Anaxibium, etsi nullum Dercyllidæ peccatum fuit ulla in re. Mecum sentit etiam Dodwell.

§. 33. ἀφορμὴν ἐς. Pecunias esse, apertum est, ad milites mercede conducendos.

ἐπιστρατοπεδεύσας. Hanc lectionem cum Moro prætuli vulgatæ ἐπιστρατοπεδεύσας. Leoncl. emendabat ἐπιστρατοπεδεύσαντος σὺν τοῖς πόλεσιν.

[Corr. f. ἐπιστρατοπεδεύσας ταῖς π. Et facilius hæc mutatio, et aoristus

aptior. Paullo ante verissime conjicis, ἄλλων τε πόλειον. Hoc et alia locum meruerant in textu. F. A. Wolfius.]

κατήγεν, εἴ τι. Hæc interpretari oportet ita, ut Anaxibius, navibus comparatis, oberrasse dicatur eo consilio, ut interciperet naves Atheniensium eorumque sociorum. Quod si vero numerum suarum navium, auditum interceptis navibus Atheniensium a Dercyllida, significare voluit Xenophon, tum infero καὶ legendum erit: καὶ εἴ τι πω λαμβάνοι Ἀθηναίων πλοῖον. Nam ἀπὸ ante Ἀθηναίων recte ut suspectum notarunt Stephan. et Leonclav.

§. 34. Ἴφικράτην. Vide supra ad cap. 6. §. 19.

γεῖοι τὴν Κόρινθον ἄργος ἐπεποίητο, ἐδὲν ἔφασαν αὐτῶν
 δεῖσθαι· καὶ γὰρ ἀπεκτόνει τινὰς τῶν ἀργολιζόντων· καὶ
 35 ἔτως ἀπελθὼν Ἀθήναζε, οἴκοι ἐτύχχανεν ἄν.) Ἐπεὶ
 δὲ ἀφίκετο ἐς Χερρόνησον, τὸ μὲν πρῶτον Ἀναξίβιος καὶ
 [ὁ] Ἴφικράτης, ληστὰς διαπέμποντες, ἐπολέμουν ἀλλήλοις·
 προϊόντος δὲ τῆς χρόνου, ὁ Ἴφικράτης, αἰσθόμενος καὶ Ἀνα-
 ξίβιον οἰχόμενον ἐς Ἄντανδρον σὺν τε τοῖς μισοφόροις, καὶ
 σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν Λακωνικοῖς, καὶ σὺν Ἀβυθνηοῖς δια-
 κοσίοις ὀπλίταις, καὶ ἀκέστας, ὅτι τὴν Ἄντανδρον Φιλίαν
 προσειληφὼς εἶη, ὑπονοῶν, ὅτι, καταστήσας αὐτὴν τὴν ἐκεῖ
 Φρεβρὰν, ἀποπορεύσοιτο πάλιν, καὶ ἀπάξει τὰς Ἀβυθνηὰς
 οἰκάδε, διαβὰς τῆς νυκτός, ἢ ἐρημότατον ἦν τῆς Ἀβυθνηῆς,
 καὶ ἐπανελθὼν ἐς τὰ ὄρη, ἐνέδραν ἐποίησατο. τὰς δὲ τριή-
 ρεις, αἱ δὴ γαγον αὐτὸν, ἐκέλευε παραπλεῖν ἅμα παρὰ
 τὴν Χερρόνησον τὴν ἄνω, ὅπως δοκοίη, ὥσπερ εἰώθει, ἐπὶ
 36 ἀργυρολογίαν ἐπαναπεπλευκέναι. Ταῦτα ᾗ ποιήσας, ἐκ
 ἐψεύσθη· ἀλλ' ὁ Ἀναξίβιος ἀπεπορεύετο, ὡς μὲν ἐλέγετο,
 ἐδὲ τῶν ἱερῶν γεγενημένων ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ κατα-
 φρονήσας, ὅτι διὰ Φιλίας τε ἐπορεύετο, καὶ ἐς πόλιν Φι-
 λίαν, καὶ ὅτι ἤκε τῶν ἀπαντῶντων, τὸν Ἴφικράτην ἀνα-
 πεπλευκέναι τὴν ἐπὶ Προικόννησον, ἀμελέσερον ἐπορεύετο.

ἀργολιζόντων. Recte ita Stephan.
 probante Leoncl. pro vulgato ἀργολο-
 γιζόντων scripsit, atque ita etiam ver-
 tit Pirkheimerus.

ἀπελθὼν. Male A. J. Br. Cast.
 ἀπελθόντων.

§. 35. Ἀναξίβιος καὶ ὁ Ἴφικράτης.
 Articulum ante nomen Iphicratis in-
 cluserat Morus. Ego contra Anaxi-
 bio etiam addendum eum putem.

ἢ ἐρημότατον τῆς Ἀβυθνηῆς. Recte
 ita vulgatum τοῖς Ἀβυθνηοῖς emenda-
 vit Fr. Portus, approbante Leoncl.
 Similis ferme locus est Herodoti ix.
 p. 744. ὀπισθε τοῦ τείχεος καταβάντες
 τῇ ἦν ἐρημότατον τῶν πολεμίων. Est
 igitur h. l. pars ea regionis Abydenæ,
 quæ minime ab hominibus frequen-

tabatur, ideo infidiis collocandis ido-
 nea. Vulgatam tamen præferbat
 Morus.

ἅμα. In St. Leoncl. additur ἡμέρα.
 Ego hoc additamentum necessarium
 puto ad consilium ducis, qui hostibus
 persuadere volebat, se alio abire ad
 pecunias colligendas. Igitur non no-
 ctu cum eo debebant ex statione exi-
 re, sed interdium. Deinceps vulgatum
 τῆς ἄνω, monente Brodæo, correxit
 Leonclavius.

§. 36. γεγενημένων. Margo Leon-
 clav. addit αὐτῶν.

ἐπὶ Προικόννησον. Hæc igitur antea
 Χερρόνησος ἢ ἄνω dicebatur, nisi ibi
 malis cum Moro τὴν ἄνω intelligere
 τὴν ἄνω ἰδόν.

Ὅμως δὲ ὁ Ἰφικράτης, ἕως μὲν ἐν τῷ ἰσοπέδῳ τὸ στρα- 37
τευμα τοῦ Ἀναξίβιου ἦν, οὐκ ἐξάνισατο· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν
Ἀβυθῆνοι ἀφηγέμενοι ἤδη ἐν τῷ παρὰ Κρεμασὴν ἦσαν
πεδίῳ, ἔνθα ἐστὶ τὰ χρύσεια αὐτοῖς, τὸ δὲ ἄλλο στρατευμα
ἐν τῷ κατάντει ἦν, ὁ δὲ Ἀναξίβιος ἄρτι κατέβαινε ζῦν
τοῖς Λακωνικοῖς· ἐν τῷ ὄρει ὁ Ἰφικράτης ἐξάνισατο τὴν ἐν-
έδραν, καὶ δρόμῳ ἐφέρετο πρὸς αὐτόν. Καὶ ὁ Ἀναξίβιος, 38
γνοὺς, μὴ εἶναι ἐλπίδα σωτηρίας, ὁρῶν ἐπὶ πολὺ τε καὶ
φρονὸν ἐκτεταμένον τὸ ἑαυτοῦ στρατευμα, καὶ νομίζων, πρὸς
τὸ ἀναντες οὐκ ἂν δύνασθαι σαφῶς βοηθῆσαι αὐτῷ τοὺς
παρεληλυθότας, ὁρῶν δὲ καὶ ἐκπεπληγμένους ἀπαντας, ὡς
εἶδον τὴν ἐνέδραν, εἶπε πρὸς τοὺς παρόντας· Ἄνδρες, ἐμοὶ
μὲν καλὸν ἐνθάδε ἀποθανεῖν· ὑμεῖς δὲ, πρὶν συμμίξαι
τοῖς πολεμίοις, σπεύδετε εἰς τὴν σωτηρίαν. Καὶ ταῦτ' 39
ἔλεγε, καὶ παρὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ λαβὼν τὴν ἀσπίδα, ἐν
χώρῳ αὐτῷ μαχόμενος ἀποθνήσκει. καὶ τὰ παιδικὰ μὲν-
τοι αὐτῷ παρέμεινε, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων δὲ τῶν συνε-
ληλυθότων ἐκ τῶν πόλεων ἀρμοσῆρων ὡς δώδεκα μαχό-

§. 37. Κρεμασὴν. In A. Junt. Πα-
ρακρεμασὴν, Br. Cast. Παρακρεμασὴν.
Auri metalli Lampfacena memorat
Plinius 37. festione 74. et Polyænus
ii. 1. 26. Abydena nusquam reperi
dicta. Forte fuerint in agro medio
inter Lampfacum et Abydum stadiis
170. distantem a Lampfaco, teste
Strabone.

στρατευμα. Margo Leonclav. addit
ἰπόμενον.

§. 38. ἐμοὶ μὲν καλόν. Plutarchus
Apophthegm. Laconic. p. 820. Βίας
ἐνδρευθεὶς ὑπὸ Ἰφικράτους τῷ Ἀθηναίων
στρατηγῷ καὶ ἰρωτώμενος ὑπὸ τῶν στρα-
τιωτῶν τί δὲ παρὶν; τί γὰρ ἄλλο, ἔφη,
ἢ ὑμᾶς μὲν σώζεσθαι, ἐμὲ δὲ μαχόμενον
ἀποθανεῖν. Ubi manifestum est, le-
gendum esse Ἀναξίβιος.

ἐν χώρῳ αὐτῷ. Morus αὐτοῦ quasi
abundans demere malebat. Sed loca
plura habet Nofter huic similia. Ita

supra adfuit ἐν Τεγέᾳ αὐτοῦ. Vide in-
fra ad vii. 4. 36. et Valckenair ad
Herodot. p. 339. Cæterum stratage-
ma Iphicratis ita narrat Frontinus ii.
5. 42. Iphicrates ad Cherronesum
cum sciret Lacedæmoniorum ducem
Anaxibium exercitum pedestri itinere
ducere, firmissimam manum mili-
tum eduxit e navibus, et in infidiis
collocavit. Naves autem omnium
tanquam onustas milite palam trans-
navigare iussit; ita securos et nihil
expectantes Lacedæmonios a tergo ag-
gressus in itinere oppressit fuditque.
Alia Iphicratis stratagemata, ad hoc
tempus referenda, habet Polyænus
iii. 9. 44. Quod vero habet Fronti-
nus i. 4. 7. idem est cum eo, quod
narrat Polyænus iii. 9. 33. uterque ex
eodem auctore, sed cum varietate
quadam.

μενοι συναπέθανον· οἱ δὲ ἄλλοι Φεύγοντες ἐπιπῆον. οἱ δὲ
ἐδίωκον μέχρι τοῦ ἄστεος. καὶ τῶν τε ἄλλων ὡς διακόσιοι
ἀπέθανον, καὶ τῶν Ἀβυθηνῶν ὀπλιτῶν περὶ πενήκοντα.
ταῦτα δὲ πράξας ὁ Ἴφικράτης, ἀνεχώρησε πάλιν ἐπὶ τὴν
Χερρόνησον.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

ΚΑΙ τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλάσποντον Ἀθηναίοις τε καὶ ΟΙ. 98. 4.
Λακεδαιμονίοις τοιαῦτα ἦν. ὧν δὲ πάλιν ὁ Ἐτεόνικος ἐν
τῇ Αἰγίνῃ, καὶ ἐπιμιξία χρωμένων τὸν πρόσθεν χρόνον τῶν
Αἰγινητῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐπεὶ φανερώς κατὰ Θά-
λατταν ἐπολεμεῖτο ὁ πόλεμος, ξυνδόξαν καὶ τοῖς ἐφόροις;

§. 1. ὧν δὲ πάλιν. Antea adfuisse
nuspriam dixit Xenophon, sed ex illo
vocabulo voluit intelligi, brevitatis
nimis sæpe in historia hac amans,
jam iterum Æginam advenisse Eteo-
nicum. Reliqua etiam hujus festio-
nis verba multum obscuritatis ha-
bent. τὸν πρόσθεν χρόνον vix licet in-
terpretari de tempore eo, quo Atheni-
enses Æginetas in suam potestatem
et ad durissimam conditionem reda-
ctos tenebant. Hos deinde Lyfander
liberavit et sui juris fecit. Odia Ægi-
netarum in Athenienses deinde fuisse
acerrima, nemo mirabitur: adeoque
poterat Eteonicus opera eorum facile
uti ad deprædationes maritimas. Ve-
rum Xenophon novitatem rei indi-
cat, addens, ante hoc tempus com-
mercia mutua intercessisse inter Athe-
nienses et Æginetas. Sensim igitur
odia utriusque civitatis mutua recru-
descere cœpisse videntur; et Æginetæ
exorfi sunt deprædari agros et portum
Atheniensium. Igitur res demum in
bellum manifestum exiit, quod jussu

Ephorum acriter persequitur Eteo-
nicus. Recte hæc fere monuit Dod-
wellus sub Olympiade 98. 4. Ἐπιμι-
ξίας de commerciis civitatum libera-
rum etiam dici, multa docent loca
scriptorum. Vide Demosth. de Halo-
neso p. 79. et alibi.

[ἐπιμιξία. Vult Xenophon signifi-
care, usque ad Eteonici adventum
Æginetarum odium nondum exar-
sisset in bellum et declaratum fuisse,
sed mutua Æginetis intercessisse com-
mercia cum Atheniensibus. Ita Thu-
cyd. v. 35. tempus volens significare
illud, antequam bellum apertum e-
xarsisset, ait: καὶ τὸ θέρους πᾶν ἐπιμι-
ξίας μὲν ἦσαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοπον-
νησίοις. Ita ibidem c. 78. post iustum
foedus ἐπιμιξίας ἕσης ἤδη παρ' ἀλλήλους.
Pacis igitur indicium habent ἐπιμι-
ξίας. Libro secundo statim belli initia
his auspiciatur verbis: ἐν ᾧ ἔτι ἐπι-
μίγνυτο ἔτι ἀκηρυκτὸν παρ' ἀλλήλους; et
in fine libri i. ἐπιμίγνυτο δ' ὅμως ἐν αὐ-
ταῖς καὶ παρ' ἀλλήλους ἐφοίτων, ἀκηρύκτως
μὲν, ἀνυστόσως δὲ οὐ. En Addendis.]

2 ἐφίησι ληΐζεσθαι τὸν βεβλόμενον ἐκ τῆς Ἀθηναίων. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, πολιορκούμενοι ὑπ' αὐτῶν, πέμφαντες ἐς Αἴγιναν καὶ ὀπλίτας, καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Πάμφιλον, ἐπέτειχισαν Αἰγινήταις, καὶ ἐπολιόρκουν αὐτὰς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν δέκα τριήρεσιν. ὁ μέντοι Τελευτίας, τυχῶν ἐπὶ τῶν νήσων ποι ἀφισγόμενος κατὰ χρημάτων πόρον, ἀκίστας ταῦτα περὶ τῶ ἐπιτειχισμῶ, ἐβόηθει τοῖς Αἰγινήταις· καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἀπήλασε, τὸ δ' ἐπιτειχισμὸν διεφύλαττεν ὁ Πάμφιλος.

3 Ἐν δὲ τῷ ἀπὸ Λακεδαιμονίων Ἰέραξ ναύαρχος ἀφικνεῖται. καὶ κείνος μὲν παραλαμβάνει τὸ ναυτικόν· ὁ δὲ Τελευτίας μακαριώτατα δὴ ἀποπέπλευκεν οἴκαδε. ἡνίκα γὰρ ἐπὶ θάλατταν κατέβαινε, ἐπ' οἴκῳ ὀρμώμενος, εὐδὲς ἐκείνον τῶν στρατιωτῶν ὅς οὐκ ἐδεξιώσατο, καὶ ὁ μὲν ἐσφάνωσεν, ὁ δὲ ἐταινίωσεν, οἱ δὲ ὑπερήσαντες, ὁμῶς, καὶ ἀναγομένῃ, ἐρίπτην ἐς τὴν θάλατταν σφάνους, καὶ εὐχοντο
4 αὐτῶν πολλὰ καὶ ἀγαθὰ. Γινώσκω μὲν οὖν, ὅτι ἐν τούτοις ἔτε δαπάνημα, ἔτε κίνδυνον, ἔτε μηχανήματα ἀξιόλογον εὐδὲν διηγῶμαι· ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία τόδε ἄξιον μοι δοκεῖ εἶναι ἀνδρῶν ἐννοεῖν, τί ποτε ποιῶν ὁ Τελευτίας ἔτω διέθηκε

§. 2. Αἰγινήταις. Vulgatum Αἰγινήταις emendavit Weffeling ad Diodori xii. 44. p. 508.

§. 3. ἐν δὲ τῷ. In Margine Leoncl. est ἐκ δὲ τούτου.

ἀποπέπλευκεν. Margo Leoncl. ἀπέπλευσεν.

εὐδὲς ἐκείνον. Ordinem verborum molliorem efficit Kœppen legendo: ἐκείνον εὐδὲς ὅς οὐκ ἐδεξιώσατο τῶν στρατιωτῶν. Aliam viam emendandi institit V. D. in Obf. Miscell. Belgicis vol. iii. p. 430. qui delendum censet ὅς. Atque ita Noster Sympof. i. 9. τῶν ὀρώντων εὐδὲς ἐκ ἑσπασχε τι τῆν ψυχὴν. Sed altera forma est in libro de Venatione v. 33. ὥστε εὐδὲς ὅς οὐκ ἂν ἐπιλάθοιτ' ἂν εἴ τω ἐρώη.

[Οὐδὲς ἐκείνον τῶν στρατιωτῶν—Hæc

quoque verborum trajectio est, quam Attica auris non moleste ferebat, fortasse etiam poscebat. Vel Latine au-
fim, *nemo eum amicorum suorum non prensabat.* Οὐδὲς ὅς οὐκ, seu εὐδὲς ὅς οὐκ, forma est frequentissima, etiam in casibus obliquis, ut εὐδὲς ὅσον οὐ, εὐδὲν ὅταν οὐ, εὐδὲνα ὄντιν οὐ: Lat. simpliciter ubique *nemini non* etc. Plenum, quod rarius est, occurrit vii. 5. 26. εὐδὲς ἢ ὅς οὐκ ἔπειτο. Est igitur illud plane, *ἑκαστος ἐκείνον τῶν στρατιωτῶν ἐδεξιώσατο.* F. A. Wolfius.]

εὐχοντο. Bryl. Castal. ἠύχοντο.

§. 4. ἀξιόλογον. A. J. Br. Castal. ἀξιόπιστον. Etiam Pirkheimer posuit memoria dignum.

ἔτω διέθηκε. Junt. Br. Cast. omitunt ἔτω.

τὰς ἀρχομένους. τῆτο γὰρ ἤδη πολλῶν καὶ χρημάτων καὶ κινδύνων ἀξιολογώτατον ἀνδρὸς ἔργον ἐστίν.

Ὁ δὲ αὖ Ἰέραξ, τὰς μὲν ἄλλας ναῦς λαβὼν, πάλιν 5 ἐπλεῖ ἐς Ῥόδον· ἐν Αἰγίνῃ δὲ τριήρεις δώδεκα κατέλιπε, καὶ Γοργώπαν, τὸν αὐτῷ ἐπισολέα, ἄρμωσιν. καὶ ἐκ τῆτων ἐπολιορκῆντο μᾶλλον οἱ ἐν τῷ ἐπιτευχίσματι τῷ Ἀθηναίων, ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει· ὥστε ὑπὸ ψηφίσματος Ἀθηναῖοι πληρώσαντες ναῦς πολλὰς, ἀπεκομίσαντο ἐξ Αἰγίνης πέντε μηνὶ τὰς ἐκ τοῦ Φεβρουαρίου. τῆτων δὲ γενομένων, οἱ Ἀθηναῖοι πάλιν αὖ πρᾶγματα εἶχον ὑπὸ τε τῶν ληστῶν καὶ τῷ Γοργώπα· καὶ ἀντιπληρῆσαι ναῦς τρισκαίδεκα, καὶ αἰρῆναι Εὐνομον ναύαρχον ἐπ' αὐτάς. Ὀντος δὲ τῷ Ἰέρακος ἐν 6 τῇ Ῥόδῳ, οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἀνταλκίδα ναύαρχον ἐκπέμπουσι, νομίζοντες, καὶ Τιριβάζω τῆτο ποιῆντες μάλιστα ἀνταρξήσασθαι. ὁ δὲ Ἀνταλκίδας, ἐπεὶ ἀφίκετο ἐς Αἰγίνα, συμπααραλαβὼν καὶ τὰς τοῦ Γοργώπα ναῦς, ἐπλευσεν ἐς Ἐφεσον, καὶ τὸν Γοργώπαν πάλιν ἀποπέμπει ἐς Αἰγίνα ξυνομοῦνταί τε δέκα ναυσίν· ἐπὶ ἧ ταῖς ἄλλαις Νικόλοχον ἐπέστησε τὸν ἐπισολέα· καὶ ὁ μὲν Νικόλοχος βοηθῶν Ἀβυδωνοῖς ἐπλεῖ ἐκεῖσε· παρατρεπόμενος δὲ ἐς Τένεδον, ἐδήξεν τὴν χώραν, καὶ χρήματα λαβὼν, ἀπέπλευσεν ἐς Ἀβυδον. Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ, ἀφροισθέντες ἀπὸ Σαμο- 7 θράκης τε καὶ Θάσος καὶ τῶν κατ' ἐκείνα τὰ χωρία, ἐβοήθησαν τοῖς Τενεδίοις. ὥς δὲ ἤσθησαν ἐς Ἀβυδον καταπεπλευκότα τῷ Νικόλοχον, ὀρμώμενοι ἐκ Χερρόνησος, ἐπο-

§. 5. πάλιν ἐπλεῖ. Videtur igitur Rhodo advenisse, de qua tum maxime certabatur. Vide iv. 8. 25.

οἱ ἐν τῇ πόλει. Sunt Æginetæ, non Athenienses, quod putabat Morus. Mecum sentit etiam Dodwell.

Εὐνομον. Videtur is esse, qui in classe Cononis fuerat, et ab eo missus adiit Dionysium, teste Lyfia super Aristophanis bonis p. 624.

§. 6. τῆτο ποιῆσις. A. J. Br. Castal.

omittunt τῆτο.

ταῖς δέκα. Monet Steph. ex festione 5. legendum esse δώδεκα. Illis scilicet duodecim navibus, quæ jam antea ibi in statione fuerant.

§. 7. τῶν κατ' ἐκείνα τὰ χωρία. Bis aut ter nositer dixit κατ' ἐκείνα omisso χωρία, et articulus τῶν postulat, sibi nomen aliquod loci apponi. Igitur malim τῶν κατ' ἐκείνα χωρίων.

λίοντες αὐτὸν, ἔχοντα ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι, δύο καὶ τριάκοντα ταῖς μεθ' ἑαυτῶν. ὁ μέντοι Γοργώπας ἀποπλέων ἐξ Ἐφέου, περιτυγχάνει Εὐνόμῳ. καὶ τότε μὲν κατέφυγεν εἰς Αἴγιαν, μικρὸν πρὸ ἡλίας δυσμῶν· ἐκβιάσας δ' εὐθὺς ἐδέειπνιζε τὰς στρατιώτας. Ὁ δὲ Εὐνόμος, ὀλίγον χρόνον ὑπομένει, ἀπέπλει. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης, Φῶς ἔχων, ὥσπερ νομίζεται, ἀφηγεῖτο, ὅπως μὴ πλανῶνται αἱ ἐπόμενα. ὁ δὲ Γοργώπας, ἐκβιάσας, εὐθὺς ἐπηκολέθει κατὰ τὸν λαμπήρα, ὑπολειπόμενος, ὅπως μὴ φανερὸς εἴη, μηδὲ αἰδοῖσιν παρέχοι, λίθων τε ψόφῳ τῶν κελυψῶν ἄντι φωνῆς χρωμένων, καὶ παραγωγῇ τῶν κωπῶν. Ἐπεὶ δὲ ἦσαν αἱ τοῦ Εὐνόμου πρὸς τῆ γῆ, περὶ Ζωστήρα τῆς Ἀττικῆς, ἐκέλευε τῆ σάλπιγγι ἐπιπλεῖν. τῷ δὲ Εὐνόμῳ ἐξ ἐνίων μὲν τῶν νεῶν ἄρτι ἐξέβαινον, οἱ δὲ καὶ ἔτι ὠρμίζοντο, οἱ δὲ καὶ ἔτι κατέπλεον. ναυμαχίας δὲ πρὸς τὴν σελήνην γενομένης, τέτταρας τριήρεις λαμβάνει ὁ Γοργώπας, καὶ ἀναδησάμενος, ἄχετο ἄγων εἰς Αἴγιαν· αἱ δὲ ἄλλα νῆες αἱ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέφυγον.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα Χαβρίας ἐξέπλει εἰς Κύπρον, βοηθῶν Εὐαγόρα, πελταστὰς τ' ἔχων ὀκτακοσίους, καὶ δέκα τριήρεις. προσλαβὼν δὲ καὶ Ἀθήνηθεν ἄλλας τε ναῦς καὶ ὀπλίτας, αὐτὸς δὲ τῆς νυκτὸς ἀποβὰς εἰς τὴν Αἴγιαν, πωρόρωτέρῳ τῷ Ἡρακλείῳ ἐν κοίλῳ χωρίῳ ἐνήδρευσεν, ἔχων τὰς πελταστὰς.

§. 8. παραγωγῇ τῶν κωπῶν. Brodæus ad h. l. perverfa remorum agitatio; fit autem hoc, cum sensim in aquam mittuntur, qui mos piratis frequens: Puto equidem remos, per summam aquam immittēs, sonum exhibuisse, quo celeustæ utebantur pro voce. Paulo antea A. J. Br. Cast. ὑπολειπόμενος.

§. 9. Ζωστήρα. Originem nominis tradit Hyperides in oratione Deliaica, cujus fragmentum habet Scholiastes Hermogenis p. 389. et Joannes Sicyliota in Ruhnkennii Hist. Orat. Græc.

p. 149. ed. Reiske.

ἐπέλευσε. Br. Cast. ἐπέλευσε.

§. 10. ἐξέπλει. Athenisne profectus? Sed cur deinde additur προσλαβὼν δὲ καὶ Ἀθήνηθεν? Igitur, quas jam habebat naves et peltastas, aliunde adduxerat. Suntne igitur ii peltastæ et naves, quibus antea in bello Corinthiaco mari et terra usus erat? Nam Iphicrati successerat in bello Corinthiaco Chabrias. Deinde publice ab Atheniensibus Evagoræ adjutorem datum ait Cornelius Nepos c. 2.

ἄμα ἢ τῇ ἡμέρᾳ, ὥσπερ ξυνέκειτο, ἦκον οἱ τῶν Ἀθηναίων
 ὀπλίται, Δαιμανέτου αὐτῶν ἡγεμένους, καὶ ἀνέβαινον τῷ
 Ἡρακλείου ἐπέκεινα ὡς ἐκκαίδεκα σταδίου, ἔνθα ἡ Τρι-
 πυργία καλεῖται. Ἀκίστας δὲ ταῦτα ὁ Γοργώπας, ἐβο- 11
 ῆθει μετὰ τε τῶν Αἰγινήτων, καὶ ξὺν τοῖς τῶν νεῶν ἐπιβά-
 ταις, καὶ Σπαρτιατῶν οἱ ἔτυχον αὐτόφθι παρόντες ὀκτώ. καὶ
 ἀπὸ τῶν πληρωμάτων δὲ τῶν ἐκ τῶν νεῶν ἐκήρυξε βο-
 θῆν, ὅσοι ἐλεύθεροι εἶεν ὡς ἐβόηθον, καὶ τέτων πολλοῖ,
 ὅτι ἐδύνατο ἕκαστος ὄπλον ἔχων. Ἐπεὶ δὲ παρήλλαξαν 12
 οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, ἐξανίστανται οἱ περὶ τὸν Χαβρίαν, καὶ
 εὐθὺς ἠκόντιζον καὶ ἔβαλλον. ἐπήεσαν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν
 νεῶν ἀποβεβηκότες ὀπλίται. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι, ἅτε ἐδε-
 νὸς ἀθρόος ὄντος, ταχὺ ἀπέθανον, ὧν ἦν Γοργώπας τε καὶ

Δαιμανίτη. Nomen puto fuisse Δη-
 μαινίτη. Demænetum Buzygi filium,
 qui Chilonem prælio navali vicit,
 habet Ætichines de falsa legat. p.
 256.

§. 11. ταῦτα ὁ. Articulus omit-
 tunt A. J. Br. Cast.

ἐπιβάταις. Distinguuntur a πληρώ-
 μασι, et videntur esse milites classia-
 rii. Ita i. 6. remiges ab ἐπιβάταις di-
 stincti sunt. vii. i. distinguuntur a
 ναύταις nautis; et nautarum officium
 holotas aut mercenarios fecisse apud
 Lacedæmonios, annotatur. Athenien-
 ses et reliqui Græci inter nautas
 habuisse videntur et liberos homines
 et cives. Ita h. l. ex numero τῶν
 πληρωμάτων auxiliantur, quicumque
 liberi sunt. Demosth. contra Poly-
 clem p. 1214. primum distinguit στρα-
 τώτας et ναύτας; deinde simul me-
 morat ἐπιβάτας, ναύτας et ὑπηρέσιαν.
 p. 1216. soli ἐπιβάταις et ὑπηρέσια in
 testimonium adhibentur, sed paulo
 post in eadem re nominantur ναῦταις,
 ἐπιβάταις et ὑπηρέσια: postea p. 1217.
 πλήρωμα, ἐπιβάταις et ὑπηρέσια separa-
 tim ponuntur. Ex quibus locis ma-
 nifestum est, πλήρωμα, cum distin-
 guitur ab ἐπιβάταις, significare nau-
 tas seu remiges. ὑπηρέσια sunt mini-
 stri classiarum, fabri, coqui et similes
 homines. Cum vero generatim navis
 πληρῶσθαι et πλήρης dicitur, intelli-

gere oportet milites, remiges et mini-
 stros; atque ita interdum πληρώματα
 ubi sola memorantur, diversa hæc
 genera complectuntur. Male igitur
 Morus πληρώματα interpretatur mili-
 tes classiarum. Errorem demonstrat
 locus i. 6. ἐκ πολλῶν πληρωμάτων—
 τὸς ἀρίστους ἐρέτας, pro quo paulo post
 est: ἐξ ἀπασῶν τῶν νεῶν τὸς ἀρίστους
 ἐρέτας.

§. 12. ἔβαλλον. ἐπήεσαν. In A. J.
 Br. Cast. ἔβαλλον. ἀπήεσαν.

ἔθενος ἀθρόος. Singuli in certamen,
 non conferti, prodibant.

Γοργώπας. Gorgopam a Chabria
 occisum memorat Demosthenes con-
 tra Leptinem p. 479. ubi Taylor an-
 notavit locum Aristidis t. ii. p. 459.
 ed. Jebb. Etiam Polyænus narravit
 hanc Chabriæ expeditionem iii. 10.

12. εἰς Αἴγιαν νυκτὸς καταπλεύσας,
 τριακοσίους ἄνδρας εἰς τινὰ τόπον ἐπιτή-
 δειον ἀποβιβάσας αὐτὸς παρέπλει etc.
 Iterum, ex alio forte auctore, narrat
 ibidem sect. 9. προσπλεύσας πολεμῶν
 πόλει νυκτὸς τὰς πελτασὰς ἀπεβίβασε.
 αὐτὸς δὲ ἀρχομένης ἑω ἐπὶ τὸν λιμένα
 ἔπλει ἀπωτέρω τῆς πόλεως ὄντα. Terti-
 um, sect. 10. Χαβρίας ἀπὸ τῶν πελτα-
 σῶν δέκα τὸς δομικωτάτως ἐφ' ἐκάστην
 ναῦν παρεμβίβάσατο, καὶ νυκτὸς εἰς τὴν
 πολεμῶν ἀποβιβάσας καὶ λεηλατῶν τὴν
 χώραν ἐκέλευσεν. De tertia narratione
 potest tamen dubitari, num sit ea-

οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἐπεὶ δὲ ἔτοι ἐπεσον, ἐτράπησαν δὴ καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ ἀπέθανον Αἰγινήτων μὲν ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· ξένοι δὲ καὶ μέτοικοι καὶ ναῦται καταδεδραμηκότες
 13 οὐκ ἐλάττους διακοσίων. Ἐκ δὲ τέττα οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἐν εἰρήνῃ, ἐπλεον τὴν θάλατταν· ἐδὲ γὰρ τῷ Ἐτεονίκῳ ἤθελον οἱ ναῦται, καίπερ ἀναγκάζοντι ἐμβάλλειν, ἐπεὶ μισθὸν ἔκ ἐδίδον.

Ἐκ δὲ τέττα οἱ Λακεδαιμόνιοι Τελευτίαν αὖ [ἐπὶ ταύτῃ] ἐκπέμπουσιν ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς ναύαρχον. ὡς δὲ εἶδον αὐτὸν ἦκοντα οἱ στρατιῶται, υπερέθθησαν. ὁ δὲ αὐτὰς ζυγκαλέσας, εἶπε τοιαύδε.

14 ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἐγὼ χρήματα μὲν οὐκ ἔχων ἦκω· ἐὰν μέντοι θεὸς ἐθέλῃ, καὶ ὑμεῖς συμπροθυμῆσθε, πειράσομαι τὰ ἐπιτήδεια ὑμῖν ὡς πλεῖστα πορίζειν. εὖ δὲ ἴσε, — ὅταν ὑμῶν ἐγὼ ἄρχω, εὐχομαι ἐδὲν ἦπὼν ζῆν ὑμᾶς, ἢ καὶ ἐμαυτόν· τὰ τε ἐπιτήδεια, θαυμάσετε μὲν ἴσως, εἰ φαίην βέλεσθαι ὑμᾶς μᾶλλον, ἢ ἐμὲ, ἔχειν· ἐγὼ δὲ νῆ τὰς θεὰς καὶ δεξαίμην ἂν αὐτὸς μᾶλλον δύο ἡμέρας ἄσιτος, ἢ ὑμᾶς μίαν, γενέσθαι· ἢ γεμῆν θύρα ἢ ἐμὴ ἀνέωκτο μὲν δήπερ καὶ πρὸθεν εἰσιέναι τῷ δεομένῳ τι ἐμῶ, ἀνέωκ-
 15 ται δὲ καὶ νῦν. ὦσε, ὅταν ὑμεῖς πλήρη ἔχητε τὰ ἐπιτή-

dem. Locus enim nullus nominatur; secunda certo eadem est, etsi urbs nominetur nulla.

ναῦται. Liberi scilicet ἐκ τῶν πληρωμάτων.

§. 13. Ἐτεονίκῳ. Deinceps excidisse verbum πείθεισθαι aut ὑπακούειν, putabat Stephanus, assentiente Moro, qui ἐμβάλλειν interpretatur irruere in hostem, cum in versione Pirkheimeri et Leoncl. sit naves ingredi, quasi legatur scriptum ἐμβάλλειν. Nautas remigare, ipse agnovit Morus in Indice sub voce ἐπιβάται: quomodo igitur irruere in hostem dici possunt. Sed remiges dicuntur ἐμβάλλειν impellere remos. Ita Aristophanes Equit. vers. 603. εἶτα τὰς κώπας λαβόντες—ἐμβα-

λόντες. In Ranis jubetur Bacchus remigare; et cum ipse interroget verfu 205. πῶς δυνήσομαι ἐλαύνειν; respondet Charon ῥᾶς. ἀκέσει γὰρ μέλη κάλλις, ἵπειδαν ἐμβάλλης ἄπαξ. Igitur nihil deest post nomen Eteonici.

[ἐπὶ ταύτῃ]. Franc. Portus emendabat ἐπὶ ταύτῃ προφάσει, aut simile verbum supplendum censebat. Leoncl. αὐθις ταύτῃ, malebat tamen ταύτῃ deleri. Morus utrumque vocabulum inclusit, veluti superfluum.

§. 14. εὖ δὲ ἴσε. Excidisse deinceps ὡς vel ὅτι, putabat Morus.

ἀνέωκται. Margo Leoncl. et Stephan. ἀνέωξεται. Ante ἐμὴ Cast. articulum omisit.

δεια, τότε καὶ ἐμὲ ὄψεσθε ἀφθονώτερον διαιτώμενον ἢ τὴν ἀνεχόμενόν με ὁρᾶτε καὶ ψύχη, καὶ θάλπη, καὶ ἀγρυπνίαν, οἴεσθε καὶ ὑμεῖς ταῦτα πάντα καρτερεῖν. εἰδὲν γὰρ τέττων κελεύω ὑμᾶς ποιεῖν, ἵνα ἀνιᾶσθε, ἀλλ' ἵνα ἐκ τέττων ἀγαθόν τι λαμβάνητε. καὶ ἡ πόλις δέ τοι, ὧς ἄνδρες στρατιῶ- 16
ται, ἡ ἡμετέρα, ἡ εὐδαίμων εἶναι δοκεῖ, εὖ ἴστε, ὅτι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ ἐκτήσατο ἐ βραθυμῆσα, ἀλλ' ἐθέλῃσα καὶ πονεῖν καὶ κινδυνεύειν, ὁπότε δέοι. Καὶ ὑμεῖς οὖν ἦτε μὲν καὶ πρότερον, ὡς ἐγὼ οἶδα, ἄνδρες ἀγαθοί· νῦν δὲ πειραῖσθαι χρὴ, ἔτι ἀμείνονας γίγνεσθαι, ἢ ἡδέως μὲν ζυμπονώμεν, ἡδέως δὲ ζυνευδαιμονῶμεν. τί γὰρ ἡδίων, ἢ 17
μηδένα ἀνθρώπων κολακεύειν, μήτε Ἑλληνα, μήτε βάρβαρον, εἴνεκα μισθῶ, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἰκανὸς εἶναι τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι, καὶ ταῦτα, ὅθεν περ κάλλιστον; ἡ γὰρ τοι ἐν πολέμῳ ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀφθονία, εὖ ἴστε, ὅτι ἅμα τροφὴν τε καὶ εὐκλειαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις παρέχεται.

Ὁ μὲν ταῦτα εἶπεν· οἱ δὲ πάντες ἀνεβόησαν παραγ- 18
γέλλειν, ὅ τι ἂν δέοι, ὡς σφῶν ὑπηρετησόντων. ὁ δὲ τεθυμένος ἐτύγχανεν· εἶπε δὲ Ἄγετε, ὧς ἄνδρες, δειπνήσατε μὲν, ἅπερ καὶ ὡς ἐμέλλετε· προπαραράχετε δέ μοι μιᾶς ἡμέρας σίτον. ἔπειτα τὴν ἡκετε ἐπὶ τὰς ναῦς αὐτίκα μάλα, ὅπως πλεύσωμεν, ἐνθα θεὸς ἐθέλοι, ἐν καιρῷ ἀφιζόμενοι. Ἐπειδὴ τὴν ἦλθον, ἐμβιβάσάμενος αὐτὸς ἐς τὰς ναῦς, 19

§. 15. οἴεσθε. Scilicet δεῖν.

§. 16. ἡ εὐδαίμων. Margo Leonclav. ἡ δοκεῖ εἶδ.

[Τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ, proprium esse videri potest oris Laconici, si quis comparet Plat. Alcib. ii. ubi illorum precationis formula solemnis affertur, τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς δίδοναι σφίσι αὐτοῖς p. 148. C. F. A. Wolfius.]

§. 17. μισθῶ. A. J. Br. Cast. ἰμοῦ. Paulo antea Cast. edidit ἀνδρωπον.

§. 18. ὡς ἐμέλλετε. Stephanus malebat ὡς sic, hoc sensu: edite ea quæ

vel sic quoque sumpturi eratis. Vulgata tamen ita potest defendi, ut ἐμέλλετε repetendum fit ad ἄπερ et ad ὡς, quæcunque et quomococunque edere volebatis. Sequentia verba προπαραράχετε δέ μοι, si sunt sana, hunc habent sensum: deinde vero præparate atque una capite vobis unius diei cibum. Scilicet in expeditionem sequentis diei cibum secum ferre jubet militem.

§. 19. αὐτός. A. J. Br. Cast. omitunt.

ἔπλει νυκτὸς ἐς τὸν λιμένα τῶν Ἀθηναίων, τοτὲ μὲν ἀναπαύων καὶ παραγγέλλων ἀποκοιμᾶσθαι, τοτὲ δὲ κώπαις προσκοιμιζόμενος. εἰ δὲ τις ὑπολαμβάνοι, ὡς ἀφρόνως ἔπλει, δώδεκα τριήρεις ἔχων, ἐπὶ πολλὰς ναῦς κεντημένους, 20 ἐννοησάτω τὸν ἀναλογισμὸν αὐτῷ. Ἐκείνος γὰρ εἰόμισεν, ἀμελέσερον μὲν ἔχειν τῆς Ἀθηναίης περὶ τὸ ἐν τῷ λιμένι ναυτικόν, Γοργώπα ἀπολωλότης· εἰ δὲ καὶ εἶεν τριήρεις ὀρμῆσαι, ἀσφαλέσερον ἠγήσατο, ἐπ' εἴκοσι ναῦς Ἀθήνησιν ἔσας πλεῦσαι, ἢ ἄλλοφι δέκα. τῶν μὲν γὰρ ἔξω ἤδει ὅτι κατὰ ναῦν ἐμελλον οἱ ναῦται σκηνησεῖν· τῶν δὲ Ἀθήνησιν ἐγίγνωσκεν ὅτι οἱ μὲν τριήραρχοι οἴκοι καθευ- 21 δήσοιεν, οἱ δὲ ναῦται ἄλλος ἄλλῃ σκηνησοίεν. Ἐπλεὶ μὲν ταῦτα διανοηθείς. ἐπεὶ δὲ ἀπέιχε πέντε ἢ ἔξ σάδια τῷ λιμένος, ἡσυχίαν εἶχε καὶ ἀνέπαυεν. ὡς δὲ ἡμέρα ὑπέφαιεν, ἠγάτο, οἱ ἢ ὑπηκόλυσθεν. καὶ καταδύειν μὲν ἐκ εἶα τρογγύλων πλοίων, ἐδὲ λυμαίνεσθαι ταῖς ἐαυτῶν ναυσίν· εἰ δὲ πρὸς τριήρη ἴδοιεν ὀρμῆσαν, ταύτην πειρᾶσθαι ἀπλὴν ποιεῖν, τὰ δὲ φορτηγικὰ πλοῖα καὶ γέμοντα ἀναδεδυμένους ἔξω ἀγειν, ἐκ ἢ τῶν μειζόνων, ἐμβαίνοντας ὅπως δύναϊτο, τῆς ἀνθρώπως λαμβάνειν. ἦσαν δὲ τινες, οἱ καὶ ἐκπηδήσαντες ἐς τὸ Δεῖγμα, ἐμπόρους τέ τινας καὶ ναυκλήρους 22 ζυναρπάσαντες ἐν ταῖς ναῦς εἰσήνεγκαν. Ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα

προσκοιμιζόμενος. Ita recte Ald. et Junt. Male Castal. Br. Leoncl. et St. προσκοιμιζόμενος. Oppositum ἀποκοιμᾶσθαι docet sensum.

§. 21. ἀνέπαυεν. Ita Editiones omnes, nec in A. J. reperi ἀνέπαυσευ, quod refert Morus.

ἡμέρα. An articulus ἢ excidit?

οὐκ εἶα. Stephan. emendabat ἐδὲν εἶα. Leonclav. τρογγύλων πλοίων. Cæterum navigia rotunda esse mercatoria, non bellica, quæ longa erant, ex Schol. Thucyd. ii. 97. admonuit Morus; adde Ulpianum ad Demofthenem contra Lept. pag. 139. ubi ipse orator τρογγύλων Dionis πλοίων Diony-

fii tiremibus opponit. Ulpianum nunc laudo ex editione nupera Wolfiana.

ταύτην. Scil. εἶα. Cf. Valckenair ad Herodotum p. 552. Deinde vulgatum ἐκπλουν correxit Brodæus.

ἐκ δὲ τῶν. Ita recte Morus pro vulgato ἐς δὲ τῶν, quod Leonclavius mutabat in ἐς δὲ τι τῶν.

Δεῖγμα. Ubi in simili facinore Alexander Pheræus rapiebat τὰ χρήματα ἀπὸ τῶν τραπεζῶν, narrante Polyæno vi. 2. 2. Cf. Harpocraton.

§. 22. τοιαῦτα. Steph. et Leoncl. ταῦτα.

ἐπεποιήκει. τῶν δὲ Ἀθηναίων οἱ μὲν αἰσθόμενοι ἔνδοθεν ἔφθον ἕξω, σκεπτόμενοι, τίς ἢ κραυγή· οἱ δὲ ἕξωθεν οἴκαδε ἐπὶ τὰ ὅπλα, οἱ δὲ καὶ ἐς ἄστυ ἀγγελεύοντες. πάντες δὲ Ἀθηναῖοι τότε ἐβούθησαν, καὶ ὀπλίται καὶ ἰππεῖς, ὡς τῷ Πειραιῶς ἐαλωκότος. Ὁ δὲ τὰ πλοῖα μὲν ἀπέσειλεν ἐς 23 Αἴγιναν, καὶ τῶν τριήρων τρεῖς ἢ τέσσαρας ξυναπαγαγεῖν ἐκέλευσε· ταῖς δὲ ἄλλαις παραπλέων παρὰ τὴν Ἀπικὴν, ἅτε ἐκ τοῦ λιμένος πλέων, πολλὰ καὶ ἀλιευτικὰ πλοῖα ἔλαβε, καὶ πορθμεῖα ἀνθρώπων μεσὰ, καταπλέοντα ἀπὸ νήσων. ἐπὶ δὲ Σέβιον ἐλθὼν, καὶ ὀκνάδας γεμέσας, τὰς μὲν τινὰς σίτου, τὰς δὲ καὶ ἐμπολῆς, ἔλαβε. Ταῦτα 24 δὲ ποιήσας, ἀπέπλευσεν ἐς Αἴγιναν. καὶ ἀποδόμενος τὰ λάφυρα, μισθὸν μηνὸς προέδωκε τοῖς στρατιώταις. καὶ τὸ λοιπὸν δὴ περιπλέων ἀπελάμβανεν, ὅτι ἡδύνατο. καὶ ταῦτα ποιῶν, πλήρεις τε τὰς ναῦς ἔτρεφε, καὶ τὰς στρατιώτας εἶχεν ἡδέως καὶ ταχέως ὑπηρετῆντας.

Ὁ δὲ Ἀνταλκίδας κατέβη μὲν μετὰ Τιριβάζου, δια- 25 πεπραγμένος ζυμμαχεῖν βασιλέα, εἰ μὴ ἐθέλοιεν Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ζύμμαχοι χρῆσθαι τῇ εἰρήνῃ, ἣ αὐτὸς ἔλεγεν. ὡς δὲ ἤκαστε, Νικόλοχον σὺν ταῖς ναυσὶ πολιορκεῖσθαι ἐν Ol. 98. $\frac{1}{2}$. Ἀβύδῳ ὑπὸ Ἰφικράτους καὶ Διοτίμου, πεζῇ ὥχεται ὡς Ἀβυδὸν. ἐκείθεν δὲ, λαβὼν τὸ ναυτικὸν, νυκτὸς ἀνήγεται, διασπείρας λόγον, ὡς μεταπεμπομένων τῶν Χαλκηδονίων.

σκεπόμενοι. Ita recte Steph. et Leoncl. pro σκεπτόμενοι.

§. 24. ἀπελάμβανεν. Margo Leoncl. ἰλάμβανεν.

πλήρεις τε τὰς ναῦς. I. e. τὰ πληρώματα τῶν νεῶν ἔτρεψε, aut: ἐπλήρωσε τὰς ναῦς καὶ ἔτρεψε.

§. 25. ζυμμαχεῖν βασιλέα. Margo Leoncl. ζύμμαχον. Sed infra c. 3. 12. διαπιπραγμένοι εἰσι ζημιωθῆναι σφᾶς αὐτᾶς. Cæterum Antalcidam regem adiisse, ut perficeret pacem, ex verbo κατίβαινεν voluit lectores intelligere

Xenophon.

Νικόλοχον. Male A. Junt. Νικόλοχος. Cæterum Diotimus ille, qui deinceps cum Iphicrate nominatur, nescio an sit idem, quem peculatus accusatum fuisse, antequam cum navibus rediret, ὡς ἔχει τάλαντα τετραράκοντα πλείω ἢ ὅσα αὐτὸς ἠμολόγει, apparet ex Lyfia super Aristophanis bonis p. 652.

ὡς Ἀβυδὸν. Hoc restituit Morus ex A. J. Br. Cast. Reliquæ editiones ἐς.

ὁρμισάμενος δὲ ἐν Περκώπῃ, ἡσυχίαν εἶχεν. Αἰσθόμενοι δὲ οἱ περὶ Δειμαίνετον, καὶ Διονύσιον, καὶ Λεόντιχον, καὶ Φανίαν, ἐδίωκον αὐτὸν τὴν ἐπὶ Προικοννήσου. ὁ δὲ, ἐπεὶ ἐκείνοι παρέπλευσαν, ὑποσρέψας ἐς Ἄβυδον ἀφίκετο· ἠκηκόει γὰρ, ὅτι προσπλέοι Πολύζενος, ἄγων τὰς ἀπὸ Συρακυσῶν καὶ Ἰταλίας ναῦς εἰκοσιν· ὅπως ἀναλάβῃ καὶ ταύτας. ἐκ δὲ τῶν Θρασύβυλος ὁ Κολυτήεις, ἔχων ναῦς ὀκτῶ, ἐπλεῖ ἀπὸ Θράκης, βυλόμενος ταῖς ἄλλαις Ἀθηκαῖς 27 ναυσὶ ζυμμίξαι. Ὁ δὲ Ἀνταλκίδας, ἐπεὶ αὐτῶ οἱ σκοποὶ ἐσήμηναν, ὅτι προσπλέοιεν τριήρεις ὀκτῶ, ἐμβιβάσας τινὰς ναύτας ἐς δώδεκα ναῦς, τὰς ἄριστα πλεέσας, καὶ προσπληρώσασθαι κελεύσας, εἴ τις ἐνεδεῖτο, ἐκ τῶν καλαλιπομένων, ἐνήδρευσεν ὡς ἤδη ἐδύνατο ἀφανέστατα. ἐπεὶ δὲ παρέπλεον, ἐδίωκεν· οἱ δὲ ἰδόντες, ἔφευγον. τὰς μὲν οὖν βραδύτατα πλεέσας ταῖς ἄριστα πλεέσαις ταχύτατα κατειλήφει· παραγγείλας δὲ τοῖς πρωτόπλοις τῶν μετ' ἑαυτῶ, μὴ ἐμβαλεῖν ταῖς ὑστάταις, ἐδίωκε τὰς προεχέσας. ἐπεὶ ἤ ταύτας ἔλαβεν, ἰδόντες οἱ ὑστεροὶ ἀλισκομένους σφῶν αὐτῶν τὴν πρωτόπλους, ὑπ' ἀθυμίας καὶ—τῶν βραδυτέρων

ὁρμισάμενος. Castal. ὁρμισάμενος.

Περκώπη. Kæppen scribere jubet Περκώπη, quæ forma alibi occurrit. Locum Strabonis xiii. p. 883. ὅτι πάλαι μετωνομάσθη Περκώπη mutatum fuisse censet a sciolo ex Stephano Byzantio, qui, Περκώπη, inquit, καὶ πάλαι Περκώπη, Stephanum vero vitio scripturæ deceptum fuisse. Tu vero vide de Περκώπη annotationem Wesselingii ad Herodotum p. 435.

§. 26. Φανίαν. A. J. Br. Cast. Φανίαν.

Κολυτήεις. Ald. Κοταλιτεῖς, J. Br. Cast. Κοταλιτεῖς. Taylor ubique censuit legendum esse Κολλυτεῖς in Commentariis ad Demosthenem et Æschinem.

§. 27. τινὰς ναύτας. Margo Leoncl. τοὺς ναύτας.

ὡς ἤδη. Leoncl. emendabat ὡς δὴ. Recte, puto.

τοῖς πρωτόπλοις. Steph. et Leoncl. malebant ταῖς, sed statim sequitur τὴν πρωτόπλους. Sic enim ibi legendum, recte censuit Brodæus pro πρὸ-πλους.

τῶν βραδυτέρων. Ante hæc verba Steph. et Leoncl. inserunt ὑπό. Recte. Cæterum hanc Antalcidæ expeditionem narrat etiam Polyænus ii. 24. Ἀνταλκίδας ἐν Ἀβύδῳ μετὰ ναυτικῶν πλείονος διατρίβων ἄστικὰς τριήρεις ὁρμίσας ἐν Τενέδῳ μαζῶν φοβεμένης ἐς Βυζάντιον διαπλεύσαι πρὸς Ἰφικράτην, ἀγγέλλαντός τινος, ὡς Ἰφικράτης πολιορκεῖ Χαλκηδονίης φίλους ὄντας, παρήγειεν ἀποπλεῖν ἐς Χαλκηδῶνα, καὶ ἀναχθεῖς ἐνήδρευσεν περὶ τὴν Κυζικηνήν. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Τενέδου τὴν ἀναγωγὴν τὴν Ἀνταλκίδου πυθόμενοι κατὰ τάχος ἐπειρώοντο πρὸς τὸν Ἰφικράτην πλεῖν. ἐπεὶ δ' ἐγένοντο κατὰ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις οὐχ' ὁρμύνας ἀλλ' ἀφανῶς ἐφορμύσας,

ἤλισκοντο ὡς ἤλωσαν ἅπασαι. Ἐπεὶ δὲ ἦλθον αὐτῶ 28
αἱ τε ἐκ Συρακυσῶν νῆες εἴκοσιν, ἦλθον δὲ καὶ αἱ ἀπὸ
Ἰωνίας, ὅσας ἐγκρατῆς ἦν Τιρίβαζος, ζυνεπληρώθησαν δὲ
καὶ ἐκ τῆς Ἀριοβαρζάνης, (καὶ γὰρ ἦν ξένος ἐκ παλαιῶ
τῶ Ἀριοβαρζάνει) ὁ δὲ Φαρνάβαζος, ἤδη ἀνακεκλημένος,
ᾤχετο ἄνω, (ὅτε δὴ καὶ ἐγγίμει τὴν βασιλέως θυγατέρα) ὁ
[δὲ] Ἀνταλκίδας γενομένηαι ταῖς πάσαις ναυσὶ πλείοσιν
ἢ ὀγδοήκοντα ἐκράτει πάσης τῆς θαλάττης· ὥστε καὶ τὰς
ἐκ τῆ Πόντος ναῦς Ἀθήναζε μὲν ἐκώλυε καταπλεῖν, ἐς δὲ

Ἀνταλκίδας, ἄφνω προσπεισὼν ταῖς Ἀτ-
τικαῖς, τὰς μὲν κατέδυσε τῶν δὲ πλείονων
ἐκράτησεν. Quæ cum ille ex bono
scriptore, vestigiis veritatis conturbatis,
veluti Cacus ille boves, in librum
suum abigeret, effecit, ut nihil inde
lucis affundi posset Xenophontis nar-
rationi. Iphicrates cum Diotimo ob-
fident Abydi Nicolochum; hos vero
jam supra fecit. 7. simpliciter τὰς Ἀ-
θηναίων στρατηγὸς dixit. Fingebat ve-
ro Antalcidas, Chalcedonios, ab Iphi-
crate obfessos, auxilium suum flagi-
tare; hoc obscure dixit Polyænus
ἀγγέλλαντός τινος.—Provehitur igitur
versus Propontidem et ad Percotam
subfistit; unde fugatus ad Proconne-
sum, postquam hostes abfesserant,
redit ad Abydum, ut naves a Polyxe-
no adducendas reciperet. Demænetus
igitur Dionysius, Leontichus et
Phanias fuisse videntur in classe sub
imperio Iphicratis, qui Nicolochum
ad Abydum obfidebat, δρῶμενος ἐκ
Χερρόνησου, ut supra est §. 7. At vero
supra §. 10. Demænetus cum Cha-
bria in insulam Cyprum auxilio Eva-
goræ profectus esse dicitur; igitur il-
linc postea devertit in Hellespontum
Demænetus, forte cum ipso Chabria.
Accessit deinde Thratybulus Colyt-
tenfis a Thracia conjuncturus naves
suas octo cum Iphicrate, Demæneto
et forte etiam Chabria. Substitisse ad
Tenedum, narrat Polyænus; deinde
subito comperto Antalcidæ discessū
voluisse ad Iphicratem versus Chal-
cedonem evadere, et incidisse in infi-
dias circa Cyzicenam positas ab An-
talcida. Hæc vero plane contraria
sunt iis, quæ narrat Xenophon. Ne-
que enim Chalcedonem, sed Abydum

obfidebat Iphicrates; et Antalcidas
primum quidem circa Cyzicenam ad
Proconnesum subfiterat, sed mox in-
de redierat; et cum a Thracia Thra-
tybulum advenire comperisset, infi-
dias ei struxit, non circa Cyzicenam,
ut ait Polyænus, sed in ipso aditu
Hellesponti, credo, in quem ex Te-
nedo investus erat Thratybulus. Nisi
Tenedi mentio obfiteret, crederem,
Polyænum ex male intellecto Xeno-
phontis loco sua duxisse.

§. 28. ἦλθον αὐτῶ. A. J. Br. Cast.
αὐτοῖς.

ὅσας. Eadem Edd. ὅσων.

ἀνακεκλημένος. Eadem ἅμα κεκλη-
μένος ᾤχετο ἄνω. Pharnabazus, ami-
cus Atheniensium, profuit Antalcidæ
conatibus.

ὁ δὴ. Recte ita emendabat Leon-
clav. Morus vulgatum δὲ inclusit.

πάσης. Ut spurium notant St. et
Leoncl.

Πόντος. Videntur igitur Byzantium
tenuisse, unde frumentum im-
portabatur Athenas. Eam scilicet
urbem cum Thaso insula Thratybu-
lus Stiriensis pauco ante tempore ite-
rum imperio Atheniensium subjece-
rat, proditam sibi a civibus Archebio,
et Heraclide, Thasum vero ab Ec-
phanto. Rem ab aliis omiffam obiter
narravit Demosthenes contra Lepti-
nem p. 474. ubi agit de honoribus
ab una civitate tributis Ecphanto e-
jusque fociiis: οἱ παραδόντες ἡμῖν Θά-
σον καὶ τὴν Λακεδαιμονίων φρερὰν μετ'
ὄπλων ἐκβαλόντες καὶ Θρασύβουλον εἰσα-
γαγόντες ἔ παρασχόντες φίλην ἡμῖν τὴν
ἑαυτῶν πατρίδα, αἵτιοι τῆ γενέσθαι σύμ-
μαχον τὸν περὶ Θράκη τὸπον ἡμῖν ἐγέν-
οντο. Deinde de Archebio et Hera-

29 τὰς ἑαυτῶν ζυμμάχους κατήγευ. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι, ὄρῳντες μὲν πολλὰς τὰς πολεμίας ναῦς, Φοβέμενοι δὲ, μὴ, ὡς πρότερον, καταπολεμηθῆσαν, ζυμμάχου Λακεδαιμονίοις βασιλέως γεγενημένε, πολιορκέμενοι δὲ ἐκ τῆς Αἰγίνης ὑπὸ ληστῶν, διὰ ταῦτα μὲν ἰαχυρῶς ἐπεθύμην τῆς εἰρήνης. οἱ δὲ αὖ Λακεδαιμόνιοι, Φρξρῶντες μόρα μὲν ἐν Λεχαίῳ, μόρα δὲ ἐν Ὀρχομενῶ, Φυλάττοντες δὲ τὰς πόλεις, αἷς μὲν ἐπίστευον, μὴ ἀπόλοιτο, αἷς δὲ ἠπίεσαν, μὴ ἀποσαῖεν, πράγματα δὲ ἔχοντες καὶ παρέχοντες περὶ τὴν Κόρινθον, χαλεπῶς ἔφερον τῷ πολέμῳ. οἱ γεμὴν Ἀργεῖοι, ἰδόντες Φρξρᾶν τε πεφασμένην ἐφ' ἑαυτοὺς, καὶ γινώσκοντες, ὅτι ἡ τῶν μηνῶν ὑποφορὰ ἐδὲν ἐτι σφᾶς

clide, iisdem honoribus auctis, pergit: οἱ Βυζάνιον παραδόντες Θρασυβύλου κυρίου ὑμᾶς ἐποίησαν τῆ Ἑλλησπόντου, ὅτι τὴν δικαίην ἀποδόσθαι, ἢ χρημάτων ὑπορήσαντας, Λακεδαιμονίους ἀναγκάσαι τοιαύτην, οἷαν ὑμῖν ἰδοῦσι, ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην ὧν μετὰ ταῦτα ἐκπεσόντων, ἐψηφίσασθε ἅπερ φεύγουσιν εὐεργέταις δι' ὑμᾶς προσήκει, προξενίαν, εὐεργεσίαν, ἀπέλειαν ἀπάντων. Denique paulo post addit, Thasum tunc et Byzantium fuisse Lacedæmoniorum proprias et amicas, ab Atheniensibus autem alienas urbes. De tempore traditi Atheniensibus Byzantii ab Archebio et Heraclide solus monuit ad Demosthenem Palmerius, sed vir præclarus plane a vero aberravit. Is enim refert narrata a Demosthene ad historiam, a Diodoro xiii. 66. traditam, ubi Thasus quidem a Thra-sy-bulo, sed Byzantium ab Alcibiade, prodentibus quibusdam civibus, occupatum refertur? Quæ quidem expeditio accurate narrata fuit a Xenophonte supra lib. i. cap. 4. Sed tum Byzantii occupationem nulla pax consecuta est, qualem Athenienses vellent habere; nec omnino post bellum Peloponnesiacum facta fuit ab Atheniensibus cum Lacedæmoniis pax optabilis, nisi quæ Antalcidæ dici solet, qua tandem extorserunt Lacedæmoniis et Persis pervicacia sua, ut imperium Lemni, Imbri et Scyri sibi relinquerent intactum. Thra-

sybulum vero cum nominant simpliciter scriptores Attici, Stiriensem, utpote celeberrimum et de Atheniensibus præclare meritum, intelligi vult. Thra-sybulum vero Stiriensem iterum occupasse Byzantium, portitorium locasse publice, et reipublicæ formam democraticam restituisse, nulla tamen proditionis mentione facta, narravit supra Xenophon iv. 8. 27. Opportunitate igitur horum locorum et redituum portitorii usi Athenienses bellum tam diu sustinuerunt, auctore Demosthene, donec eas pacis condiciones obtinerent, quas vellent. Thasi, a Thra-sybulo proditione captæ, porro non meminit Xenophon, sed generatim urbes Thraciæ vicinæque regionis imperio Atheniensium subiectas memorat iv. 8. 26. De Byzantio recuperato recte Palmerii opinio deseruit doctissimus orationis Leptineæ interpres, Fr. Aug. Wolf, sed Thasum receptam refert ad anteriora tempora. Neque equidem aufim contrarium affirmare. Ulpiani Scholia Ecphantum faciunt Thasiorum στρατηγόν: qua vero auctoritate, ignoro. Archebii memorati a Demosthene filium fuisse illum, qui velut Atheniensium studiosus memoratur ab eodem contra Aristocrat. p. 756. censuit idem vir doctus ad Leptineam p. 281. et in Indice.

§. 29. ἰδόντες. Margo Leonclav. εἰδότες.

ἀφελήσει, καὶ οὗτοι ἐς τὴν εἰρήνην πρόθυμοι ἦσαν. Ὡς 30
ἐπεὶ παρήγγειλεν ὁ Τυρτίβαζος, παρῆναι τὰς βεβλομένους
ὑπακοῦσαι, ἣν βασιλεὺς εἰρήνην καταπέμψει, ταχέως
πάντες παρεγένοντο. ἐπεὶ δὲ ξυνῆλθον, ἐπιδείξας ὁ Τυρ-
τίβαζος τὰ βασιλείως σημεῖα, ἀνεγίνωσκε τὰ γεγραμ-
μένα. εἶχε δὲ αὐτῷ·

Ἄρταξέρξης βασιλεὺς νομίζει δίκαιον, τὰς μὲν ἐν τῇ 31
Ἀσίᾳ πόλεις ἑαυτῷ εἶναι, καὶ τῶν νήσων Κλαζομενάς καὶ
Κύπρον· τὰς δὲ ἄλλας Ἑλληνίδας πόλεις, καὶ μικρὰς ἢ
μεγάλας, αὐτονόμους ἀφῆναι, πλὴν Δήμνου, καὶ Ἴμβρου,
καὶ Σκύρου· ταύτας δὲ, ὥσπερ τὸ ἀρχαῖον, εἶναι Ἀθη-

§. 30. αὐτῷ. Summam formulæ pa-
cis repetit Plutarchus Artaxerx. c.
21. et Diodorus xiv. 110.

§. 31. Κλαζομενάς. Cum Clazome-
nas inter insulas memoratas ignora-
rent Steph. et Leoncl. ille quidem τῶν
νήσων τὰς κατὰ Κλαζομενάς, hic vero
cum Francisco Porto τῶν νήσων Κλα-
ζομενίας legendum censebat. Uterque
falsus. Monuit enim Palmerius ad
h. l. ex Pausania vii. p. 529. Clazo-
menarum urbem in continente terra
primum conditam fuisse; deinde me-
tu Perfarum in insulam transfuisse in-
colas; Alexandrum denique, mole
in mare projecta, insulam continenti
junxisse. Molem illam hodieque su-
perstitam vidit descripsitque Chandler
Itin. Asiæ minoris p. 122. vers. ger-
manicæ.

[Κλαζομενάς. Cum confet, Clazo-
menas eo tempore inter insulas fuisse
maris, explicandus hic est locus Thu-
cydides viii. c. 31. ubi de Aftycho
duce Lacedæmoniorum: παρῆπλευ-
σεν ἐπὶ Κλαζομενάς, καὶ ἐκέλευεν αὐτῶν
σοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονῶντας ἀνοικίζε-
σθαι ἐς τὸν Δαφνῶντα, καὶ προσχωρεῖν
σφίσι—ἀπέπλευσεν ἀνεμῷ μεγάλῳ—αἱ
δὲ ἄλλαι νῆες κατῆραν ἐς τὰς ἐπικειμέ-
νας ταῖς Κλαζομεναῖς νήσῃ Μαράθυσσαν
καὶ Πήλην καὶ Δρυμοῦσαν, καὶ ὅσα ὑπε-
ξέκειτο αὐτόφθι τῶν Κλαζομενίων διήρ-
πασαν. Unde discimus, Daphnuntem
(quam cum Hermefia intus fitis in-
teriisse suo tempore monet Plinius v.
f. 31.) primam et antiquam sedem
Clazomeniorum fuisse; eo enim stu-

dios Atheniensium ex insula rece-
dere in continentem interiorum jubet
Aftyochus; quod est ἀνοικίζεσθαι.
Habitabatur igitur adhuc Daphnus
eo tempore, ut videtur mihi, et cum
Clazomenis eo forte modo conjuncta
erat republica communi, ut cum Co-
lophone, intus sita, maritimum No-
tium. Locus manifestior est Thucy-
dides viii. c. 14. διαβάντες δὲ οἱ Κλαζο-
μενοὶ εὐθὺς εἰς τὴν ἡπειρὸν τὴν πολίχναν
ἐσείχιζον, εἴτι δέοι σφίσι αὐτοῖς ἐκ τῆς
νησίδος ἐν ἧ οἰκῶσι, πρὸς ἀναχώρησιν.
ubi miror, Interpretes non vidisse,
πολίχναν esse Daphnuntem. Nomen
enim urbis esse πολίχναν, quominus
credamus, impedit locus c. 23. ubi
Athenienses Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἡ-
πέρῳ πολίχναν τεχιζομένην ἐλόντες δι-
εκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ
πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως.
ἔτοι δὲ ἐς Δαφνῶντα ἀπῆλθον. καὶ αὐτῶς
Κλαζομεναὶ προσέχωρησαν Ἀθηναίοις.
ubi tamen diversa videtur aliqua urbs
Daphnus dici ab ea, quam in conti-
nente a Clazomeniis conditam πολ-
λίχνην vocavit. Verum si mecum sta-
tuas, auctores feditionis ex insulari
urbe, discessione facta, rediisse in ur-
bem continentem, non opus erit di-
versam Daphnuntem statuere ab ea,
quam πολίχναν antea dixerat Thucy-
dides. Ex Addendis.]

Κύπρον. Hinc Isocrates Panegyric.
cap. 39. de Evagora tum bellum cum
rege gerente: ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἔκ-
δοτός ἐστιν.

Σκύρου. Iterum vulgatum Σκίρου

ναίων. ὁπότεροι δὲ ταύτην τὴν εἰρήνην μὴ δέχονται, τέτοις ἐγὼ πολεμήσω μετὰ τῶν ταῦτα βεβλομένων, καὶ περὶ, καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ ναυσί, καὶ χρήμασιν.

- 32 Ἀκρόντες οὖν ταῦτα οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις, ἀπήγγελλον ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ἑκάστοι πόλεις. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ὤμνυσαν ἐμπεδώσειν ταῦτα· οἱ δὲ Θηβαῖοι ἤξιον ὑπὲρ πάντων Βοιωτῶν ὀμνύουσι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐκ ἔφθασε δεξασθαι τὰς ὀρκας, εἰ μὴ ὀμνύουσιν, ὥσπερ τὰ βασιλέως γράμματα ἔλεγεν, αὐτονόμους εἶναι καὶ μικρὰν καὶ μεγάλην πόλιν. οἱ δὲ τῶν Θηβαίων πρέσβεις ἔλεγον, ὅτι ἐκ ἐπεσάλμενα σφίσι ταῦτα εἶη. ἴτε νῦν, ἔφθασε ὁ Ἀγησίλαος, καὶ ἐρωτᾷτε· ἀπαγγέλλετε δὲ αὐτοῖς καὶ ταῦτα,
- 33 ὅτι, εἰ μὴ ταῦτα ποιήσοιεν, ἔκσπονδοὶ ἔσονται. Οἱ μὲν δὴ ὄχοντο. ὁ δὲ Ἀγησίλαος, διὰ τὴν πρὸς Θηβαίους ἐχθραν, οὐκ ἔμελλεν, ἀλλὰ πείσας τοὺς ἐφόρους, εὐθύς ἐθύετο. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο τὰ διαβατήρια, ἀφικόμενος ἐς τὴν Τεγέαν, διέπεμπε τῶν μὲν ἰππέων κατὰ τὰς περιόικους ἐπισπεύσοντας, διέπεμπε δὲ καὶ ξιναγὰς ἐς τὰς πόλεις. πρὶν δὲ αὐτὸν ὀρμηθῆναι ἐκ Τεγέας, παρήσαν οἱ Θηβαῖοι, λέγοντες, ὅτι ἀφίᾳσι τὰς πόλεις αὐτονόμους. καὶ ἔτι Λακεδαιμόνιοι μὲν οἴκαδὲ ἀπῆλθον, Θηβαῖοι δὲ ἐς τὰς σπονδὰς εἰσελθεῖν ἠναγκάσθησαν, αὐτονόμους ἀφέντες τὰς Βοιωτικὰς πόλεις.
- 34 Οἱ δὲ αὖ Κορίνθιοι οὐκ ἐξέπεμπον τὴν τῶν

correxī. Eadem infulas exceptas in fœdere posuit Andocides p. 96. Factam et confirmatam fuisse hanc pacem archonte Theodoto Olymp. 98. 2. cum Diodoro tradit Polybius i. 6. et Aristides tom. iii. p. 474.

§. 32. ὀμνύουσιν. A. J. Br. Cast. ὀμῶσιν.

ἴτε νῦν. Margo Leonclavii ἴτε ἔν.

§. 33. κατὰ τὰς περιόικους. Recte Leonclav. emendabat καὶ τὰς περιόικους. Cum enim Agesilaus jam Arcadiam ingressus fuerit, inepte nunc dicitur circa περιόικους, i. e. Lacedæmonios

Spartanorum imperio subiectos, misisse, qui adventum eorum accelerarent. Quodsi vero περιόικους vicinas Tegeæ gentes interpreteris, tunc inepta existit tautologia in verbis διέπεμπε—ἐς τὰς πόλεις.

Βοιωτικὰς. Margo Leoncl. Βοιωτίας. [τὰς Βοιωτίας πόλεις leg. vel cum Leonclav. Βοιωτίας. Conf. iv. 8. 15. vi. 4. 3. quanquam locus posterior non est genuinus inde a verbis: ὁ δὲ Κλεόμβροτος—αὐτονόμους. Vulgata forma Βοιωτικὸς caret auctoritate F. A. Wolfus.]

Ἀργείων Φρξρὰν. ἀλλ' ὁ Ἀγησίλαος καὶ τέτοις προεῖπε, τοῖς μὲν, εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τὰς Ἀργείας, τοῖς δὲ, εἰ μὴ ἀπίοιεν ἐκ τῆς Κορίνθου, ὅτι πόλεμον ἐξοίσει ἐπ' αὐτάς. ἐπεὶ δὲ Φοβηθέντων ἀμφοτέρων ἐξῆλθον οἱ Ἀργεῖοι, καὶ αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς ἢ τῶν Κορινθίων πόλις ἐγένετο, οἱ μὲν σφαγαῖς ἢ οἱ μεταίτιοι τῶν ἔργων, αὐτοὶ γνόντες, ἀπῆλθον ἐκ τῆς Κορίνθου· οἱ δὲ ἄλλοι πολῖται ἐκόντες κατεδέχοντο τὰς πρόσθεν Φεύγοντας.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπράχθη, καὶ ὁμωμόκεσαν αἱ πόλεις 35 ἐμμένειν τῇ εἰρήνῃ, ἣν κατέπεμψε βασιλεὺς, ἐκ τούτων διελύθη μὲν τὰ πεζικὰ, διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικὰ στρατεύματα. Λακεδαιμονίοις μὲν δὴ, καὶ Ἀθηναίοις, καὶ τοῖς ξυμμαχοῖς ἕτως ἢ μετὰ τὸν ὕστερον πόλεμον τῆς καθαιρέσεως τῶν Ἀθήνησι τειχῶν αὕτη πρώτη εἰρήνη ἐγένετο. Ἐν ᾗ τῷ πολέμῳ μᾶλλον ἀντιρρόπως τοῖς ἐναντίοις πράτ- 36 τόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, πολὺ ἐπικυδέστεροι ἐγένοντο ἐκ τῆς ἐπ' Ἀνταλκίδου εἰρήνης καλεσμένης. προσάται γὰρ γινόμενοι τῆς ὑπὸ βασιλέως καταπεμφθείσης εἰρήνης, καὶ τὴν αὐτονομίαν ταῖς πόλεσι πράττοντες, προσέλαβον μὲν ξυμμαχον Κορίνθον, αὐτονόμως ᾗ ἀπὸ τῶν Θηβαίων τὰς Βοιωτίδας πόλεις ἐποίησαν, ἔπερ πάλα ἐπεθύμουν. ἔπαυσαν δὲ καὶ Ἀργεῖας Κορίνθον σφετεριζομένους, Φρξρὰν φήναντες ἐπ' αὐτάς, εἰ μὴ ἐξοίειεν ἐκ Κορίνθου.

ΚΕΦ. Β.

ΤΟΥΤΩΝ δὲ προκεχωρηκότων, ὡς ἐβέβησαν, ἔδοξεν

§. 34. ἐπ' αὐτάς. Margo Leonclav. πρὸς αὐτάς.

ἀπῆλθον. Recepti ab Atheniensibus, ut docui supra ad iv. 2. 23.

§. 35. ἕτως ἢ. Leoncl. emendabat ἕτωςι aut ἕτως αὕτη ἢ. Contra Morus sequens αὕτη includit.

§. 36. ἐπικυδέστεροι. Castal. edidit

ἐπικυδέστεροι vitiose. Deinceps ex mittunt A. J. Bryl. Cast.

προσάται. Qui tuebantur foedus commune, et impediabant, quo minus aliqui contra pacis condiciones facerent. Galli dicere solent hodie Garans.

§. 1. ἔδοξεν, Rem de Mantineensibus

αὐτοῖς, ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ζυμμάχων ἐνέκειντο, καὶ τοῖς πολεμίοις εὐμένεστεροι ἦσαν, ἢ τῇ Λακεδαιμόνι, τέτρεσ κολάσαι, καὶ κατασκευάσαι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀπιστεῖν. πρῶτον μὲν οὖν πέμψαντες ὡς τοὺς Μαντινεάς, ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες, ὡς οὐκ ἂν πιστεύσειαν ἄλλως αὐτοῖς, μὴ ζῆν τοῖς πολεμίοις γενέσθαι. Αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν, καὶ ὡς σῖτον ἐξέπεμπον τοῖς Ἀργείοις, σφῶν αὐτοῖς πολεμόντων· καὶ ὡς ἔστι μὲν ὅτε ἐδὲ συστρατεύοιεν, ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι· ὅποτε ἢ καὶ ἀπολαθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν. ἔτι δὲ γιγνώσκειν ἔφασαν φθονῶντας μὲν αὐτὰς, εἴ τι σφίσιν ἀγαθὸν γίγνοιτο· ἐφθομένους δὲ, εἴ τις συμφορὰ προσπίπῃ. ἐλέγοντο δὲ καὶ αἱ σπονδαὶ ἐξεληλυθέναι τοῖς Μαντινεῦσι τέτρω τῷ ἔτει, αἱ μετὰ τὴν ἐν Μαντινεῖα μάχην τριακονταετῆς γενόμενα. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἤθελον καθαιρεῖν τὰ

egregie et pragmatice narrat Diod. xv. 5. Mantineenses vero ab Atheniensibus auxilium frustra petiisse, idem addit. Xenophon etiam hac in narratione studium in Lacedæmonios nimium prodidit. Bellum contra Mantineenses susceptum ad Olymp. 98. annum 3. retulit Diodorus xv. 5. qui Lacedæmonios, ait, ne duo quidem annos fœdatis fœdus pacis commune, quod ad annum Olymp. 98. secundum retulerat. Ex quo loco apparet, initia belli, contra Mantineenses gestæ, hoc est, legationem Mantineam missam et altercationes incidisse in annum 3. Olympiad. 98, ipsum vero bellum eodem, ut sæpe retulit Diodorus, ne res continuas, annis et oratione discerptas, obscuraret. Quæ mea opinio si vera est, induciarum etiam tempus, de quo paulo post, aliter definiendum erit. Dodwellus tamen ipsum bellum Olymp. 98. anno 3. attribuit, miratus tamen, duos fere pacis annos a Lacedæmoniis observatos dici.

ἐνέκειντο. Nescio, an verbum sit factum. Morus urgere, vexare interpretatur. At ita sequens εὐμένεστεροι

cum cæteris languent.

§. 2. τριακονταετής. Prælium in regione Mantineensi commissum descripsit Thucydides v. 64. 66. seqq. recte monente Dodwello. Verum Morus difficultatem inde aliquam exculpfit, quod Thucydides c. 79. illo quidem tempore fœdus in annos 50. factum narret. Igitur malebat locum nostrum interpretari: fœdus, quod post illam pugnam nunc fuerat tricennale, triginta annos nunc quidem duraverat: sed ita vim facit verbo ἐξεληλυθέναι, quod interpretationem istam non fert. Atque alias fuisse et divertas, quæ Mantineensibus datæ fuerint invitæ, inducias, recte ex h. l. colligit Dodwell; atque adeo biennio post inducias, cum Argivis in quinquaginta annos factas has demum cum Mantineensibus pactas fuisse, ex eo conjicit, quod hoc demum anno Olymp. 98. 2. elapsas dixit Xenophon inducias illas tricennes, a quo retro ad annum secundum Olympiadis 90. anni numerantur ad minimum 32. Eadem fere contra Morum monuit Kæppen.

τείχη, Φρξρὰν φαίνουσιν ἐπ' αὐτάς. Ἀγησίλαος μὲν οὖν ἐδέηθη τῆς πόλεως, ἀφείναι αὐτὸν ταύτης τῆς στρατηγίας, λέγων, ὅτι τῷ πατρὶ αὐτῷ πολλὰ ὑπηρετήκει ἢ τῶν Μαντινέων πόλις ἐν τοῖς πρὸς Μεσσήνην πολέμοις. Ἀγησίπολις δὲ ἐξήγαγε τὴν Φρξρὰν, καὶ μάλα Πausanίς, τοῦ πατρὸς αὐτῷ, Φιλικῶς ἔχοντος πρὸς τὰς ἐν Μαντινείᾳ τῷ δήμου προσάτας. Ὡς δὲ ἐνέβαλε, πρῶτον μὲν τὴν γῆν 4 ἐδήξ. ἐπεὶ δὲ εἶδὲ ἔτω καθήρην τὰ τεῖχη, τάφρον ὄρυψε κύκλῳ περὶ τὴν πόλιν, τοῖς μὲν ἡμίσεσι τῶν στρατιωτῶν προκαθημένοις σὺν τοῖς ὅπλοις τῶν ταφρευόντων, τοῖς δὲ ἡμίσεσιν ἐργαζομένοις. ἐπεὶ ᾗ ἐξείργαστο ἢ τάφρος, ἀσφαλῶς ἤδη κύκλῳ [τείχος] περὶ τὴν πόλιν ὠκοδόμησεν. αἰδοόμενος δὲ, ὅτι ὁ σῆτος ἐν τῇ πόλει πολὺς εἴη, εὐετηρίας γενομένης τῷ πρόσθεν ἔτει, καὶ νομίσας, χαλεπὸν ἔσεσθαι, εἰ δεήσοι πολὺν χρόνον τρύχειν στρατιαῖς τὴν τε πόλιν καὶ τὰς Συμμάχους, ἀπέχωσε τὸν ῥέοντα ποταμὸν διὰ τῆς πόλεως, μάλ' ὄντα εὐμεγέθη. Ἐμφραχθείσης δὲ τῆς 5 ἀπορροίας, ἤρθετο τὸ ὕδωρ ὑπὲρ τε τῶν ὑπὸ ταῖς οἰκίαις καὶ

§. 3. τῷ πατρὶ. Archidamo, tum cum terræ motu Sparta conturbata, Messenii cum Helotibus insurrexerant contra Spartanos. Vide Diodorum xi. 63. 64.

§. 4. προκαθημένοις. Ita scripsit Budæus Comment. Gr. L. p. 344. Vulgo προσκαθημένοις.

τείχος. Hoc verbum deest in A. J. Bryl. Castal. Qui primus addidit, si Codicis auctoritatem secutus est, recte egit. Brevior emendandi via erat κύκλον legendo. Ita infra in obfessione Phliuntis cap. 3. 22. ὁ περιττειχισμένος κύκλος.

δεήσοι. Ita recte A. J. Bryl. Castal. Reliquæ habent δεήσει. Verba τῷ πρόσθεν ἔτει pessime Dodwellus de hujus ipsius anni, quo bellum gestum est, messe interpretatur, dorici anni divisionem caufatus, quam Xenophon in numerandis annis non sequitur. Ante messis hornæ tempus bellum hoc cæ-

pisse et ad auctumnum protractum fuisse, arguit hæc prioris anni messis, et Diodori xv. 12. verba χειμῶνος ἐνσάντος. Unde pluviis increverat fluvius.

στρατιαῖς. Ita recte Steph. pro στρατιαῖς, quanquam vulgatam defendit Morus.

διὰ τῆς πόλεως. Fluvio nomen fuit Offis, auctore Paufania viii. 8. sed is, ait, eum fluere παρὰ τὴν νῦν πόλιν, itaque situs Mantineæ, postquam ab Epaminonda fuit restituta, mutatus erat, forte ob hoc ipsum infortunium. Diodorus xv. 11. de ipso hoc tempore narrans, tamen τὸν παρὰ τὴν Μαντινείαν ποταμὸν appellat, eumque increviffe, ait, auctumnalibus pluviis.

§. 5. ὑπὸ ταῖς οἰκίαις. Domos suburbanas intelligi, aut mendum subesse putabat Fr. Portus. Deinceps articulum ante τείχη omittunt A. J. Br. Cast.

ὑπὲρ τῶν ὑπὸ τῷ τέχει Θεμελίων. βρεχομένων δὲ τῶν κάτω πλίνθων, καὶ προδιδαστῶν τὰς ἄνω, τὸ μὲν πρῶτον ἐρρήγνυτο τὸ τεῖχος, ἔπειτα δὲ καὶ ἐκλίνετο. οἱ δὲ χρόνον μὲν τινα ξύλα ἀντήρειδον, καὶ ἀντεμηχανῶντο, ὡς μὴ πίπτῃ ὁ πύργος· ἐπεὶ δὲ ἠπλῶντο τοῦ ὕδατος, δέισαντες, μὴ, πρὸς πη τῷ κύκλῳ τείχεος, δορυάλωτοι γένοιτο, ἠμολόγησαν περιαιρήσειν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐκ ἔφασαν πείσεισθαι, εἰ μὴ καὶ διοικοῖντο κατὰ κώμας. οἱ δὲ αὖ νομίσαυτες ἀνάγκην εἶναι, ξυνέφασαν καὶ ταῦτα ποιήσειν. Οἰομένων δὲ ἀποθανεῖσθαι τῶν ἀργολιζόντων, καὶ τῶν τῷ δήμῳ προσατῶν, διεπράξατο ὁ πατὴρ παρὰ τῷ Ἀγησιπόλειδος, ἀσφάλειαν αὐτοῖς γενέσθαι, ἀπαλλαττομένοις ἐκ τῆς πόλεως, ἐξήκοντα ἔσι. καὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν τῆς ὁδοῦ, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πυλῶν, ἔχοντες τὰ δόρατα οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔστησαν, θεώμενοι τὸς ἐξιόντας· καὶ μισῶντες αὐτὸς, ὅμως ἀπέχοντο αὐτῶν ῥᾶον, ἢ οἱ βέλτεροι τῶν Μαντινέων. καὶ τῷτο μὲν εἰρήσῳ μέγα τεκμήριον πειθαρχίας.

7 Ἐκ δὲ τέτρα καθερέθη μὲν τὸ τεῖχος, διακίσθη δὲ ἡ Μαντινεία τετραχῆ, καθάπερ τὸ ἀρχαῖον ᾠκου. καὶ τὸ μὲν

πλίνθων. Pausanias l. c. pugnam ante obfessionem memorat, et recte monet, crudos lateres intelligi, qui in aqua tam facile diffuant, quam in sole cera. Græci scilicet lateres crudos ad ædificiorum inferiores partes adhibebant, ut nuper ad Memorabilia annotavi. Eodem olim artificio Cimmon urbem Eionem, ad Strymonem positam, expugnaverat, teste Pausan. l. c.

ἀντεμηχανῶντο. Margo Leonclav. ἐμηχανῶντο.

§. 6. ἀργολιζόντων. Ita recte scripsit Steph. pro ἀργυρολογίζοντων. Mantineenses ferè semper ab Argivorum partibus stetitisse, apparet ex superioribus, et iis, quæ habet Thucydides v. 29.

ὁ πατήρ. Pausanias, qui Tegeæ exful vixit, usque ad hoc tempus igitur.

§. 7. τετραχῆ. Diodor. μετακίησαι πάντας εἰς τὰς ἀρχαίας πέντε κώμας ἐξ ἧν εἰς τὴν Μαντινείαν τὸ παλαιὸν συνώκησαν. Isocrates Panegy. c. 35. τὴν δὲ Μαντινείαν πόλιν ἀνάστατον ἐποίησαν. Idem de Pace pag. 264. Μαντινείας διακίσσαν. Diodorus Ephorum sequi videtur, ex quo Harpocration retulit, ὅτι εἰς πέντε κώμας τὴν Μαντινείαν διακίσσαν πόλιν Λακεδαιμόνιοι. Dissensum ita tollebat Wesfeling ad Diodorum, ut ex Pausania admoneret, Agesipolin paucis quibusdam permisisse, ut ibi habitarent, ubi Mantinea steterat; atque ita dici possunt per quinque vicus dispersi Mantineenses: atque eodem modo habitasse antea credere oportet, quam in unum locum congregati Mantineam ampliassent, quia Diodorus remigraffe, ait, Mantineenses in antiquos quinque pagos, unde deinde coiverant Mantineam.

πρῶτον ἤχθοντο, ὅτι τὰς μὲν ὑπαρχέσας οἰκίας ἔδει καθαιρεῖν, ἄλλας δὲ οἰκοδομεῖν· ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες τὰς εἰσίας ἐγγύτερον μὲν ᾤκουν τῶν χωρίων, ὄντων αὐτοῖς περὶ τὰς κώμας, ἀριστοκρατία δὲ ἐχρῶντο, ἀπηλλαγμένοι δὲ ἦσαν τῶν βαρῶν δημαγωγῶν, ἤδοντο τοῖς πεπραγμένοις. καὶ ἐπεμπον μὲν αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ καθ' ἓνα, ἀλλὰ κατὰ κώμην ἐκάστην ξεναγόν. ξυνεσρατεύοντο δὲ ἐκ τῶν κωμῶν πολὺ προθυμότερον, ἢ ὅτε ἐδημοκρατῆντο. Καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Μαντινείας ἔτω διεπέπρακτο, σοφωτέρων γενομένων ταύτῃ γε τῶν ἀνθρώπων, τῶ μὴ διὰ τειχῶν ποταμὸν ποιῆσθαι.

Οἱ δὲ ἐκ Φλιθῆντος Φεύγοντες, αἰσθόμενοι τοὺς Λακε-8
δαιμονίους ἐπισκοπεῖντας τὰς ξυμμάχους, ὅποιοί τινες ἕκα- Ol. 99. ½.
σοι ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῖς ἐγεγένητο, καιρὸν ἠγησάμενοι, ἐπορεύθησαν εἰς Λακεδαίμονα, καὶ ἐδίδασκον, ὡς, ἕως μὲν σφεῖς οἴκοι ἦσαν, ἐδέχετό τε ἡ πόλις τὰς Λακεδαιμονίους εἰς τὸ τείχος, καὶ συνεσρατεύοντο, ὅποι ἠγῶντο· ἐπεὶ δὲ σφᾶς αὐτὰς ἐξέβαλον, ὡς ἔπεσθαι μὲν ἑδαμῶς ἐτέλειεν,

μὴν ᾤκουν. J. Br. Castal. μὴν ᾤκουν. In frequentibus χωρία sunt agri, pascua etc. Cæterum vide, quam studiose Xenophon de Mantineensium calamitate, velut optabili, iudicet, in qua reliqui scriptores merito Lacedæmoniorum crudelitatem accusant. Non mirum igitur, Athenienses, cognito Xenophontis animo et iudicio de forma democratica reipublicæ suæ, exilio eum, veluti civem perniciosum, multasse.

οὐ καθ' ἓνα. Fr. Portus emendabat οὐχ ἓνα. Male. Est enim h. l. non mittebant, ut olim, collectis in unam civitatem Mantineensibus. Est ergo pro καθ' ἓνα ἔστιν. Ita infra v. 2. 16. τῆς Βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι μὴ καθ' ἓν εἶη. Dionysius Halicarnas. Archæol. 8. p. 1518. ed. Reiske; καθ' ἓνα πάντες γινόμενοι κοινὸν ἐκφέρουσι πόλεμον. Hæc loca debeo Moro, qui suspicatur, et h. l. ledendum esse καθ' ἓν, ut

infra. Pro κώμην deinceps A. J. Br. Cast. γνώμην.

τῶ μὴ. Hæc vitiosa esse puto. An fuit τὸ μὴ? quanquam vulgatam interpretatur Morus: ne comprehendant fluvium ambitu murorum. An voluit Xenophon addita hac sententia simul monere, Mantineenses postea fluvium urbe non comprehendisse? Manifeste igitur erravit Diodorus in loco supra allato, ubi fluvium, Ophin juxta Mantineam fluxisse dixerat, antequam urbs restaurata fuisset ab Epaminonda.

§. 8. ξυμμάχους. In Stephan. Leonclav. est τῶν ξυμμάχων ὅποιοι.

εἰς τὸ τείχος. Articulum τὸ omitunt A. J. Br. Cast. Deinceps Castal. ἠγῶντο.

σφᾶς αὐτές. Steph. et Leonclav. αὐτοί.

ἑδαμῶς. Margo Leoncl. ἑδαμοῦ. Recte, puto. Ut supra, ὅποι ἠγῶντο.

μόνους δὲ πάντων ἀνθρώπων Λακεδαιμονίους οὐ δέχοντο
 θείσω τῶν πυλῶν. Ἀκέσασι δὴ ταῦτα τοῖς ἐφόροις ἄξιον
 ἔδοξεν ἐπιστροφῆς εἶναι. καὶ πέμψαντες πρὸς τὴν τῶν Φλι-
 ασιῶν πόλιν ἔλεγον, ὡς φίλοι μὲν οἱ Φυγάδες τῇ Λακε-
 δαιμονίῳ πόλει εἶεν, ἀδικῶντες δὲ ἑδὲν Φεύγοιεν. ἀξιῶν
 δὲ ἔφασαν, μὴ ὑπ' ἀνάγκης, ἀλλὰ παρ' ἐκόντων δια-
 πράξασθαι κατελθεῖν αὐτὰς. ἀ δὴ ἀκέσαντες οἱ Φλιά-
 σιοι, ἔδεισαν, μὴ, εἰ στρατεύσαιντο ἐπ' αὐτὰς, τῶν ἐνδοθεν
 παρείησάν τινες εἰς τὴν πόλιν αὐτὰς. (καὶ γὰρ συγγενεῖς
 πολλοὶ ἐνδοθὺν ἦσαν τῶν Φευγόντων, καὶ ἄλλως εὐμενεῖς, καὶ,
 οἷα δὴ ἐν ταῖς πλείεσσι πόλεσι, νεωτέρων τινὲς ἐπιθυμῶν-

10τες πραγμάτων, κατάγειν ἐβόλοντο τὴν φυγὴν.) Τοι-
 αῦτα μὲν δὴ φοβηθέντες, ἐψηφίσαντο καταδέχεσθαι τὰς
 Φυγάδας, καὶ ἐκείνοις μὲν ἀποδῆναι τὰ ἐμφανῆ κτήματα,
 τὰς δὲ τὰ ἐκείνων πριαμένους, ἐκ δημοσίᾳ τὴν τιμὴν ἀπο-
 λαβεῖν· εἰ δὲ τι ἀμφίλογον πρὸς ἀλλήλους γίγνοιτο, δίκην
 διακριθῆναι. Καὶ ταῦτα μὲν αὖ περὶ τῶν Φλιασιῶν Φυ-
 γάδων ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐπέπρακτο.

11 Ἐξ Ἀκάνθου δὲ καὶ Ἀπολλωνίας (αἵπερ μέγισται τῶν
 Ol. 99. $\frac{2}{3}$ · περὶ Ὀλυνθον πόλεων) πρέσβεις ἀφίκοντο εἰς Λακεδαί-
 μονα. ἀκέσαντες δὲ οἱ ἐφοροι, ὧν ἕνεκα ἦγον, προσήγα-
 γον αὐτὰς πρὸς τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰς συμμάχους.
 ἐνθα δὴ Κλειγένης Ἀκάνθιος ἔλεξεν·

12 ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ οἱ σύμμαχοι, οἴομεθα,
 λανθάνειν ὑμᾶς πρᾶγμα, φύομενον ἐν τῇ Ἑλλάδι. ὅτι
 μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ Θράκης μεγίστη πόλις Ὀλυνθος, σχεδόν

§. 9. Ἀκέσασι δὴ. Margo Leonclav.
 ἀκέσασι μὲν ἔν.
 παρείησαν. A. J. Bryl. Cast. παρή-
 εισαν.

τὴν φυγὴν. I. e. τὰς φυγάδας.

§. 10. τοὺς—πριαμένους. Ita recte
 Steph. et Leoncl. in margine emen-

dant vulgatum τοῖς πριαμένοις.

§. 11. πρέσβεις. Diodorus xv. 19.
 bellum adversus Olynthios gestum
 narrat, nulla legationis hujus facta
 mentione. Contra Amyntam, ait,
 Lacedæmoniis persuasisse, ut bellum
 contra Olynthios susciperent.

πάντες ἐπίσασθε. οὗτοι τῶν πόλεων προσηγάγοντο ἐστὶν
 ἄς, ἐφ' ᾧ τε τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι νόμοις καὶ συμπολιτεύειν·
 ἔπειτα δὲ καὶ τῶν μειζόνων προσέλαβόν τινας. ἐκ δὲ
 τῆς ἐπεχείρησαν καὶ τὰς τῆς Μακεδονίας πόλεις ἐλευθε-
 ρῆν ἀπὸ Ἀμύντα, τῆ βασιλέως Μακεδόνων. Ἐπεὶ δὲ 13
 εἰσήκυσαν αἱ ἐγγύτατα αὐτῶν, ταχὺ καὶ ἐπὶ τὰς πόρρω
 καὶ μείζους ἐπορεύοντο· καὶ κατελίπομεν ἡμεῖς ἔχοντας
 ἤδη ἄλλας τε πολλὰς, καὶ Πέλλαν, ἥπερ μεγίστη τῶν ἐν
 Μακεδονία πόλεων. καὶ Ἀμύνταν δὲ αἰσθανόμεθα ἀπο-
 χωρῆντά τε ἐκ τῶν πόλεων, καὶ ὅσον οὐκ ἐκπεπληωκότα
 ἤδη ἀπάσης Μακεδονίας. πέμψαντες δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς
 καὶ πρὸς Ἀπολωνιάτας οἱ Ὀλύνθιοι, προεῖπον ἡμῖν, ὅτι,
 εἰ μὴ παρυσόμεθα συστρατεύομενοι, ἐκεῖνοι ἐφ' ἡμᾶς ἴοιεν.
 Ἡμεῖς δὲ, ὡς ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, βεβλόμεθα μὲν τοῖς 14
 πατρίοις νόμοις χρῆσθαι, καὶ αὐτοὶ πολῖται εἶναι· εἰ μὲντοι
 μὴ βοηθήσοι τις, ἀνάγκη καὶ ἡμῖν, μετ' ἐκείνων γίγνεσθαι.
 καὶ τοῖνον γε δὴ αὐτοῖς εἰσὶν ὀπλίται μὲν ἑκ ἐλάττης ὀκτα-
 κοσίων, πελτασταὶ δὲ πολὺ πλείους ἢ τοσούτοι· ἵππεῖς γε
 μὲντοι, εἴαν καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν γενώμεθα, ἔσονται πλείους

§. 12. ἔτσι. Scilicet Ὀλύνθιοι, quod
 latet in nomine urbis.

§. 13. εἰσήκυσαν. Stephanus usitatus
 ὑπήκουσαν malebat substituere.
 Sed εἰσακθεῖν ita esse apud Thucy-
 dem i. 126. iii. 4. monuit Morus.

ἀπάσης. Margo Leonclav. ἐκ πά-
 σης. Diodorus l. c. τῆ δὴμῶ τῶν Ὀ-
 λυνθίων δαρησάμενος πολλὴν τῆς ὁμοῦ
 χώρας διὰ τὴν ἀπόγνωσιν τῆς ἑαυτοῦ
 δυναστείας, τὸ μὲν πρῶτον ὁ δῆμος τῶν
 Ὀλυνθίων τὰς προσόδους ἐλάμβανε τὰς ἐκ
 τῆς δοδείσας χώρας, μετὰ δὲ ταῦτ' ἀν-
 ειλπίτως τοῦ βασιλέως ἀναλαβόντος αὐ-
 τὴν καὶ τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἀνακτησαμένου,
 οἱ μὲν Ὀλύνθιοι τὴν χώραν ἀπαιτηθέντες
 οὐχ οἱοὶ ἦσαν ἀποδιδόναι· διόπερ Ἀμύντας
 ἴδιαν τὴν δυνάμιν συνήσαστο καὶ τὴν Λα-
 κειδαιμόνιος ποιησάμενος συμμάχους ἔπει-
 σεν etc. Societatem cum Amynta
 contractam videbimus infra sect. 37.

συστρατεύομενοι. In Steph. et Leon-

clav. est συστρατευόμενοι.

§. 14. καὶ ἡμῖν. A. J. Bryl. Cast.
 καὶ ἡμᾶς.

καὶ τοῖνον γε δὴ. Posteriora vitiosa
 esse puto; forte in illis latet ἤδη. De
 copiis Olynthiorum Demosthenes de
 falsa legatione p. 425. ἐκεῖνοι γὰρ ἠνίκα
 μὲν τετρακοσίαις ἵππαις ἐπέκτηντο μόνον
 καὶ σύμπαντες ἔδεν ἦσαν πλείους τῶν πεν-
 τακισχιλίων τὸν ἀριθμὸν, ἔσω Χαλκιδί-
 ων πάντων εἰς ἓν συναρισμίων, Λακεδαι-
 μονίων ἐπ' αὐτὰς ἐλθόντων, ἔτι τὴν πό-
 λιν ἔτι φερόριον ἔδεν ἀπάλασαν, ἀλλὰ
 καὶ μάχας πολλὰς ἐκράτησαν καὶ τρεῖς
 τῶν πολεμάρχων ἀπέκτειναν. De num-
 mero ducum interfectorum vide
 Wesseling ad Diodorum tom. ii. p.
 19.

[καὶ τοῖνον γε δὴ—In eandem fere
 ego suspicionem primo obtutu inci-
 deram, ut legerem, καίτοι νῦν γ' ἤδη.
 F. A. Wolfius.]

- 15 ἢ χίλιοι. Κατελίπομεν δὲ καὶ Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν πρέσβεις ἤδη αὐτόφθι. ἠκόομεν δὲ, ὡς καὶ αὐτοῖς Ὀλυνθίοις ἐψηφισμένον εἶη, συμπέμπειν πρέσβεις εἰς ταύτας τὰς πόλεις περὶ συμμαχίας. καίτοι εἰ τοσαύτη δύναμις προσγενήσεται τῇ τε Ἀθηναίων καὶ Θεβαίων ἰαχῦϊ, ὁρᾶτε, ἔφη, ὅπως μὴ ἐκέτι εὐμεταχείριστα ἐκείνα ἔσται ὑμῖν. Ἐπεὶ δὲ καὶ Ποτίδαιαν ἔχουσιν, ἐπὶ τῷ Ἰοσμῷ τῆς Παλλήνης ἔσαν, νομίζετε, καὶ τὰς ἐντὸς ταύτης πόλεις ὑπηκόους ἔσεσθαι αὐτῶν. τεκμήριον δὲ τι ἔσω καὶ τῆτο, ὅτι ἰαχυρῶς αὐταὶ αἱ πόλεις πεφύδθηται· μάλιστα γὰρ μισῆσαι τοὺς Ὀλυνθίους, ὅμως οὐκ ἐτόλμησαν μεθ' ἡμῶν πρεσβείας
- 16 πέμπειν, διδάξοντας ταῦτα. Ἐννοήσατε δὲ καὶ τόδε, πῶς εἰκός, ὑμᾶς τῆς μὲν Βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι, ὅπως μὴ καθ' ἓν εἶη, πολὺ ἢ μείζονος ἀθροισμένης δυνάμεως ἀμελήσαι, καὶ ταύτης οὐ κατὰ γῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ θάλατταν ἰαχυρᾶς γενομένης. τί γὰρ δὴ καὶ ἐμποδῶν, ὅπου ξύλα μὲν ναυπηγήσιμα ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἐσὶ, χρημάτων δὲ πρόσοδοι ἐκ πολλῶν μὲν λιμένων, πολλῶν δὲ ἐμπορίων, πολυανθραπία γεμῆν διὰ τὴν πολυσιτίαν ὑπ-
- 17 ἄρχει; ἀλλὰ μὴν καὶ γείτονές εἰσιν αὐτοῖς Θραῖκες οἱ ἀβασίλευτοι, οἱ θεραπεύουσι μὲν καὶ νῦν ἤδη τοὺς Ὀλυνθίους· εἰ δὲ ὑπ' ἐκείνους ἔσονταί, πολλὴ καὶ αὕτη δύναμις προσγένουσι ἂν αὐτοῖς. Τῆτων γεμῆν ἀκολοθῆντων, καὶ τὰ ἐν τῷ Παγγαίῳ χρύσεια χεῖρα ἂν αὐτοῖς ὀρέγοι. Καὶ τῆτων

§. 15. ἔσω. Steph. et Leonclaviana addunt ὑμῖν.

§. 16. ἰαχυρᾶς. Ita emendavit Brodæus, atque edidit Cast. Stephan. Leonclav. pro vulgato ἰαχυρῶς.

πολλῶν δέ. Steph. et Leoncl. ix πολλῶν δέ.

§. 17. [Θραῖκες οἱ ἀβασίλευτοι, Olynthiis vicini sunt, quos Thucydides ii. 29. μέρος αὐτόνομον Θρακῶν dixit, et eodem libro habitationes eorum accuratius designavit. *Ex Addendis.*]

Παγγαίῳ. Antiquissima hæc metalla fuisse, arguit, quod Plinius vii. sect. 57. et Clemens Stromat. i. p. 307. Cadmum Phœnicem narrant auri metalla et confaturam ad Pangæum montem reperisse. Fuerunt haud procul Crenides urbs, postea Philippi nomine insignis, qui opportunitate metalli, egregie exculti, usus est ad bella, teste Diodoro xvi. 8. et Strabone vii. p. 511. In colle Dionysi erant auri metalla, αὐλα δία,

ἡμεῖς ἔδὲν λέγομεν, ὅτι οὐ καὶ ἐν τῷ τῶν Ὀλυμπίων δήμῳ
 μυριόλεκτόν ἐστι τὸ γεμῆν φρόνημα αὐτῶν τί ἂν τις λέ-
 γοι; καὶ γὰρ ἴσως ὁ θεὸς ἐποίησεν, ἅμα τῷ δύνασθαι καὶ 18
 τὰ φρονήματα αὐξέσθαι τῶν ἀνθρώπων. Ἡμεῖς μὲν οὖν,
 ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ ζύμμαχοι, ἐξαγγέλλομεν,
 ὅτι τὰ κεῖ ἔτῳς ἔχει ὑμεῖς δὲ βεβλέθετε, εἰ δοκεῖ ἄξια
 ἐπιμελείας εἶναι. Δεῖ γεμῆν ὑμᾶς καὶ τὸδε εἰδέναί, ὡς, 19
 ἦν εἰρήκαμεν δύναμιν μεγάλην ἔσαν, ἔπω δυσπάλαισός
 τις ἐστίν· αἱ γὰρ ἄκκσαι τῶν πόλεων τῆς πολιτείας κοινω-
 νῆσαι, αὐτὰ, ἂν τι ἴδωσιν ἀντίπαλον, ταχὺ ἀποσήσονται·
 εἰ μὲντοι συγκλεισθήσονται ταῖς ἐπιγαμίαις καὶ ἐγκτήσεσι 20
 παραλλήλαις, αἷς ἐψηφισμένοι εἰσὶ, καὶ γινώσκονται, ὅτι
 μετὰ τῶν κρατέντων ἔπεσθαι κερδαλέον ἐστίν, (ὥσπερ Ἀρ-
 κάδες, ὅταν μεθ' ὑμῶν ἴωσι, τὰ τε αὐτῶν σώζῃσι, καὶ τὰ
 ἀλλότρια ἀρπάξουσιν) ἴσως ἐκέθ' ὁμοίως εὐλυτα ἔσαι.

Λεχθέντων δὲ τῶτων, ἐδίδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς 21
 συμμάχοις λόγον, καὶ ἐκέλευον συμβεβλέειν, ὅτι γινώ-
 σκει τις ἄριστον τῇ Πελοποννήσῳ καὶ τοῖς συμμάχοις. ἐκ
 τῶτων μὲντοι πολλοὶ μὲν ξυνηγόρευον στρατιὰν ποιεῖν, μάλιστα
 δὲ οἱ βεβλόμενοι χαρίζεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἔδοξε
 πέμπειν ἐς τοὺς μυρίους ζύνταγμα [ἐς] ἐκάστην πόλιν.

prope Philippos, narrante Appiano B. Civil. iv. 106. Aurum recrefcere, ex vulgari traditione narrat Auctor mirabil. Acufm. c. 42. Philippicum aurum pro χρυσεῖον dixit Plinius xxxvii. fect. 15.—In A. J. Br. Caft. Steph. est male Παγκαίῳ.

ἄριγοι. Quod ante hoc verbum habent additum Steph. et Leonclaviana ἦδη, eadem tamen incluserunt. Male A. J. Br. Caftal. ἄριγοι.

μυριόλεκτον. Vulgatum μυριόλεκτῶν ex Polluce vi. 206. emendavit Brodæus, et rectum edidit Br. Caft.

§. 20. ἐπιγαμίαις. Steph. et Leoncl. additum habent ταῖς τε ἐπιγαμίαις. Sæpe civitates in foedere pacto fibi invicem fpondent ἐπιγαμίαν καὶ ἔγκτη-

σιν γῆς, sæpe etiam οἰκιῶν. Demofthene pro Corona pag. 256. Et ἐγκτήματα sunt possessiones agrorum in terra aliena.

§. 21. στρατιάν. Leonclav. correxit, approbante Stephano, στρατεῖαν. Sed Morus recte monet, ita esse debere ποιεῖσθαι. Ipse στρατιὰν ποιεῖν interpretatur: exercitum cogere.

χαρίζεσθαι. Ald. Junt. χαρίσσεσθαι. ἐς τὰς μυρίας. Steph. edidit τὸ ἐς τὰς μυρίους ζύνταγμα ἐκάστην πόλιν, quem refellere conatus est Leoncl. sed τὸ ἐς τὰς μυρίας ζ. defendit Æmil. Portus. Alterum ἐς Morus inclufit, et locum interpretatur: decretum est, ut quælibet civitas certam militum manum (ζύνταγμα) mitteret, ad conficien-

22 Λόγοι δὲ ἐγένοντο, ἀργυρίον τε ἀντ' ἀνδρῶν ἐξῆναι δίδοναι
 τῇ βεβλομένη τῶν πόλεων, τριώβολον Αἰγινάϊον κατ' ἄνδρα·
 ἰππέας τε εἴ τις παρέχοι, [ἀντὶ] τετάρων ὀπλιτῶν μι-
 θὸν τῷ ἰππεῖ δίδουσαι· εἰ δέ τις τῶν πόλεων ἐκλίποι τὴν
 στρατείαν, ἐξῆναι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπιζημιῶν σατῆρι
 23 κατὰ τὸν ἄνδρα, τῆς ἡμέρας. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔδοξεν,
 ἀναστάντες οἱ Ἀκάνθιοι πάντες ἐδίδασκον, ὡς ταῦτα καλὰ
 μὲν εἴη τὰ ψηφίσματα, οὐ μέντοι δυνατὰ ταχὺ περαν-
 θῆναι. βέλτιον οὖν ἔφασαν εἶναι, ἐν ᾧ αὕτη ἡ παρασκευὴ
 ἀθροίζοιτο, ὡς τάχιστα ἄνδρα ἐξελθεῖν ἄρχοντα, καὶ δύνα-
 μιν ἐκ Λακεδαίμονός τε, ὅση ἂν ταχὺ ἐξέλθοι, καὶ ἐκ τῶν
 ἄλλων πόλεων· τέτρα γὰρ γενομένους, τάς τε ἔπω προσκε-
 χωρηκυίας πόλεις εἶναι ἂν, καὶ τὰς βεβιασμένας ἦτιον ἂν
 24 συμμαχεῖν. Δοξάντων δὲ τέτρων ἐκπέμπουσιν οἱ Λακε-
 δαιμόνιοι Εὐδαμίδα, καὶ σὺν αὐτῷ νεοδαμώδεις τε καὶ τῶν
 περιόικων καὶ Σκιριτῶν ἄνδρας ὡς διχιλίους. ὁ μέντοι Εὐ-
 δαμίδας ἐξίω, Φοιβίδα τὸν ἀδελφόν, ἐδεήθη τῶν ἐφόρων,
 τὰς ὑπολειπομένους τῶν ἑαυτῷ προσεταγμένων ἀθροίσαντα

dum numerum decem millium. In-
 fra fecit. 36. est de Lacedæmoniis :
 τὴν δ' ἐς τοὺς μυρίας ζύνταξιν αὐτοῖ τε
 (ἅπαντες) ζυνεξέπεμπον, καὶ ἐς τὰς συμ-
 μαχίδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον,
 κελεύοντες ἀκολουθεῖν Τελευτήν κατὰ τὸ
 δόγμα τῶν συμμαχῶν. Diodorus xv.
 19. οἱ Λακεδαίμονιοι κατέλεξαν στρατιώ-
 τας ἐκ τε τῶν πολιτῶν καὶ παρὰ τῶν συμ-
 μάχων τὰς ἅπαντας ὑπὲρ μυρίας.

§. 22. τριώβολον. In diem scilicet.

[τριώβολον. In fœdere apud Thu-
 cyd. v. 47. civitates focia stipulantur
 invicem τῷ μὲν ὀπλίτη καὶ ψιλῷ καὶ
 τοξότῃ τρεῖς ὀβολὸς Αἰγινάϊος τῆς ἡμέ-
 ρας ἑκάστης, τῷ δ' ἰππεῖ δραχμὴν Αἰγινάϊ-
 αν. Novum atque inusitatum est,
 quod habet Thucydides iii. 17. ὀπλί-
 τας διδράχμους, qui αὐτοῖς καὶ ὑπηρετή
 δραχμὴν ἐλάμβανον τῆς ἡμέρας. Ex
 Addendis.]

[ἀντὶ]. Recte, delendam præposi-

tionem hanc esse, vidit Morus; con-
 stitutum enim fuit, ut equiti in diem
 folveretur tantum stipendii, quan-
 tum peditibus quatuor.

τὴν στρατείαν. Ita scripsit Leoncl.
 pro vulgato στρατιάν.

§. 23. πάντες. Steph. et Leonclav.
 habent πάλιν. Recte, ut puto.

τάς τε ἔπω. A. J. Br. Castal. τάς
 τε ἔπω.

§. 24. δοξάντων δὲ τέτρων. Steph. et
 Leonclav. ediderunt δοξάντων δὲ καὶ
 τέτρων.

καὶ Σκιριτῶν. Steph. et Leonclav.
 καὶ τῶν Σκιριτῶν. Contra Diodorus
 xv. 20. Λακεδαίμονιοι τὸν μὲν Φοιβίδα
 ἀπέστησαν τῆς ἡγεμονίας, Εὐδαμίδα δὲ
 τὸν ἀδελφόν τοῦ Φοιβίδα κατέστησαν στρα-
 τηγόν· δόντες δ' αὐτῷ τρισχιλίους ὀπλί-
 τας ἐξαπέστειλαν διαπολεμήσοντα τὸν
 πρὸς τὰς Ὀλυνθίας πόλεις. Phœbi-
 dam igitur ante Eudamidam missum
 adversus Olynthios vult.

μετιέναι· αὐτὸς δὲ ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὰ ἐπὶ Θράκης χω-
ρία, ταῖς μὲν δεομέναις τῶν πόλεων Φρξρὸς ἔπεμπεν,
Ποτίδαιαν δὲ καὶ προσέλαβεν ἐκῆσαν, σύμμαχον ἤδη ἐκεί-
νων ἔσαν. καὶ ἐντεῦθεν ὀρμώμενος ἐπολέμει, ὥσπερ εἰκὸς
τὸν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν.

Ὁ ἦ Φοιδάδας, ἐπεὶ ἠθροίσθησαν αὐτῶ οἱ ὑπολειφθέν- 25
τες τῷ Εὐδαμίδῃ, λαβὼν αὐτὸς ἐπορεύετο. ὡς δὲ ἐγένοντο
ἐν ταῖς Θήβαις, ἐστρατοπεδεύσαντο μὲν ἔξω τῆς πόλεως
περὶ τὸ γυμνάσιον· στασιαζόντων δὲ τῶν Θηβαίων, πολε-
μαρχῶντες μὲν ἐτύγχανον Ἰσμηνίας τε καὶ Λεοντιάδης· διά-
φοροι δὲ ὄντες ἀλλήλοις, καὶ στρατηγὸς ἐκάτερος τῶν ἑταιριῶν,
ὁ μὲν Ἰσμηνίας διὰ τὸ μῖσος τῶν Λακεδαιμονίων ἐδὲ
ἐπλησίαζε τῷ Φοιδάδῃ· ὁ μὲντοι Λεοντιάδης ἄλλως τε ἐθε-
ράπευεν αὐτὸν, καὶ ἐπεὶ εἰσωκειώθη, ἔλεγε τοιάδε· Ἐξεσί 26
σοι, ὦ Φοιδάδα, τῆδε τῆς ἡμέρας μέγιστα ἀγαθὰ τῆ σεαυτῷ
πατρίδι ὑπεργῆσαι· εἴαν γὰρ ἀκωκλήσῃς ἐμοὶ σὺν τοῖς
ὀπλίταις, εἰσάξω σε ἐγὼ εἰς τὴν ἀκρόπολιν. τέττα ἦ γενο-
μένε, νόμιζε, τὰς Θήβας παντάπασιν ὑπὸ τοῖς Λακεδαι-
μονίοις καὶ ἡμῖν, τοῖς ὑμετέροισι φίλοις, ἔσεσθαι. καίτοι νῦν 27

ἐλάττω. Diodorus xv. 21. de Eu-
damida: ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν τῶν
Ὀλυθίων κοινῇ μετ' Ἀμύντου διπολέμει
πρὸς Ὀλυθίους· εἶδ' οἱ μὲν Ὀλυθιοί,
δύναμιν ἀξιόλογον ἠθροισκότας, ἐπλεονέκῃσαν
ἐν ταῖς μάχαις, στρατιώτας πλείους ἔχον-
τες τῶν πολεμιῶν. Hæc ille sub O-
lympiad. 99. anno 2.

§. 25. γυμνάσιον. Ante portas Proe-
tidas fuit gymnasium Iolai et stadi-
um, et ad dextram hippodromus,
auctore Paufania ix. p. 754.

Λεοντιάδης. Plutarchus in Agefil.
c. 23. 24. Pelopid. 5. et de Genio So-
cratis p. 275. seqq. ubi historiam
multo accuratius aliunde narrat, ubi-
que Λεοντίδην nominat. Sed cum
Xenophonte facit locus Demosthenis
contra Neæram pag. 1378. ubi sce-
lestus ejus filius, qui Platæas prodi-
dit, cum esset bæotarcha, simillimus
patri et vita et studio Lacedæmonio-

rum, Eurymachus ὁ Λεοντιάδης nomi-
natur.

[Λεοντιάδης. Quem ex Demosthene
nominavi Eurymachum Leontiadis
filium, eundem habet Thucyd. ii. 2.
ubi est: Εὐρυμάχου τῷ Λεοντιάδῃ, ἀν-
δρὸς Θηβαίων δυνατωτάτου. Ibidem no-
minatur cum Eurymacho bæotarcha
Πυθαγόργου ὁ Φυλίδης. Credo, intel-
ligi eum, qui nostro infra v. 4. 2. est
Φυλλίδης. Ex Addendis.]

στρατηγός. Margo Steph. L. ἀρχη-
γός, quam lectionem equidem appro-
bo, contra Morus, velut interpretati-
onem, damnat. Nunquam legi fa-
ctionis ducem στρατηγὸν dictum, ubi
de bello non agitur.

εἰσωκειώθη. In familiaritatem ejus
se insinuaverat.

§. 27. καίτοι νῦν. Ita recte Leoncl.
emendavit vulgatum καὶ τοῖον.

μὲν, ὡς ὄρας, ἀποκεκήρυκται, μηδένα μετὰ σὲ στρατεύειν
 Θηβαίων ἐπ' Ὀλυμπίδας· εἰάν δέ γε σὺ ταῦτα μετ' ἡμῶν
 πράξης, εὐθύς σοι ἡμεῖς πολλὰς μὲν ὀπλίτας, πολλὰς δὲ
 ἰππέας συμπέμφομεν· ὥστε πολλῇ δυνάμει βοηθήσεις τῷ
 ἀδελφῷ, καὶ ἐν ᾧ μέλλει ἐκείνος Ὀλυμπον καταστρέφεται,
 σὺ κατετραμμένος ἔσῃ Θήβας, πολὺ μείζω πόλιν Ὀλύμ-
 28 θου. Ἀκίστας δὲ ταῦτα ὁ Φοιδίδας, ἀνεκφίδη· καὶ
 γὰρ ἦν τῷ λαμπρὸν τι ποιῆσαι πολὺ μᾶλλον, ἢ τῷ ζῆν
 ἐραστῆς· ἔ μέντοι λογιστικός γε, ἐδὲ Φρόνιμος πάνυ ἐδόκει
 εἶναι. ἐπεὶ δὲ ὠμολόγησε ταῦτα, προορμῆσαι μὲν αὐτὸν
 ἐκέλευσεν, ὥσπερ ζυνεσκευασμένος ἦν ἐς τὸ ἀπιέναι· ἠνίκα
 δὲ ἂν ἦ καιρὸς, πρὸς σὲ ἤξω ἐγὼ, ἔφη ὁ Λεοντιάδης, καὶ
 29 αὐτὸς σοι ἠγήσομαι. Ἐν ᾧ δὲ ἡ μὲν βελὴ ἐκάθητο, ἐν
 τῇ τῆς ἀγορᾶς σοᾶ, διὰ τὸ τὰς γυναῖκας ἐν τῇ Καδμείᾳ
 θεσμοφοριάζειν, φέρως δὲ ὄντος καὶ μεσημερίας, πλείστη

§. 28. λογιστικός. His verbis facti pessimi communionem a consiliis Lacedæmoniorum remove conatur Xenophon. Contra Diodorus xv. 20. Spartanos, crescentes Thebanorum opes veritos et futuram aliquando auctoritatem Thebarum quasi præfagientes, hoc in mandatis secretis consilii ducibus suis dedisse ait, ut oblatam occasionem quancunque arcis Cadmeæ occupandæ arriperent. Plutarchus inveterato Agefilai in Thebanos odio et ambitioni immoderatæ hoc consilium aperte tribuit, eamque Græcorum, ut videtur, omnium eo tempore suspicionem exitus comprobavit; et satis manifesto animum prodidit Agefilaus dicto illo, quod refert ipse Xenophon infra §. 23. Cf. Plutarch. Agefil. cap. 23. et 24. Diodorum universis Spartanis tribuere, quod nominatim adscribere debebat Agefilao, monuit etiam Morus.

ζυνεσκευασμένος. A. J. Bryl. Cast. ζυνεσκευασμένος.

§. 29. ἐν τῇ τῆς ἀγορᾶς. Ita cum Moro scripsi. Vulgo τῆς deest. Monet hæc, quia alias senatus in acropoli, Cadmea, ut Athenis, convenire solebat.

θεσμοφοριάζειν. Tempore Pythiorum captam fuisse Cadmeam, ex Aristidis Eleufiniaca oratione annotavit Palmerius. Locus est p. 452. ed. Cant. Dodwellus in Annalibus ad Olymp. 99. 2. putabat, notam ætatis non convenire cum thesmophoriorum tempore. Thesmophoria enim incidisse ait in mensem Pyanepsionem Atticum et Damatrium Bœoticum, Attico Pyanepsioni fere respondentem, hoc est in initium Novembris nostri. Reperio quidem in Plutarchi libro de Iside locum p. 489. ed. Reiskii hunc: Ἀθήνησι νησεύουσιν αἱ γυναῖκες ἐν θεσμοφορίοις χαμαὶ καθήμεναι· καὶ Βοιωτοὶ τὰ τῆς Ἀχαιᾶς μέγαρον κινῶσιν (recte Toup emendabat οἰκῶσιν) ἐπαχθῆ τὴν ἑορτὴν ἠγομάζοντες, ὡς διὰ τὴν τῆς κόρης κάθοδον ἐν ἄχει τῆς Δήμητρος οὖσης. Ἔτι δὲ ὁ μὲν ἔτος περὶ πλειάδα σπόριμος, ὃν Ἀδύρ Αἰγύπσιοι, Πυανεψιώνα δ' Ἀθηναῖοι, Βοιωτοὶ δὲ Δαμάτριον καλεῖσι. Hinc igitur de tempore constat thesmophoriorum Atticorum, quibuscum Plutarchus Thebanam solemnitatem facrorum Cereris, ἐπαχθῆ appellatam, comparavit. Nec video, quid Dodwelli rationibus opponam, nisi forte gemina Bœotorum

ἦν ἐρημία ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν τῷ προσελάσας ἐφ' ἵππου ὁ
 Λεοντιάδης, ἀποσρέφει τὸν Φοιβίδα, καὶ ἡγεῖται εὐθύς ἐς
 τὴν ἀκρόπολιν. καταστήσας δὲ ἐκεῖ τὸν Φοιβίδα καὶ τοὺς
 μετ' αὐτῶ, καὶ παραδὸς αὐτῷ τὴν βαλανάγραν τῶν πυλῶν, καὶ
 εἰπὼν, μηδένα παριέναι ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ὄντινα μὴ αὐτὸς
 κελεύῃ, ἐπορεύετο ἐς τὴν βελήν. ἐλθὼν δὲ εἶπε τάδε·
 Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες, Λακεδαιμόνιοι κατέχρασι τὴν ἀκρόπο- 30
 λιν, μηδὲν ἀθυμεῖτε· ἐδενὶ γάρ φασι πολέμιοι ἦκειν, ὅσις
 μὴ πολέμῳ ἐρᾷ· ἐγὼ δὲ, τῶ νόμῳ κελεύοντος, ἐξῆναι πο-
 λεμάρχῳ, λαβεῖν, εἴ τις δοκεῖ ἄξια θανάτῳ ποιεῖν, λαμ-
 βάνῳ τετοῖ Ἴσμηνίαν, ὡς πολεμοποιῶντα. καὶ ὑμεῖς δὲ,
 οἱ λοχαγοὶ τε καὶ οἱ μετὰ τῶν τεταγμένοι, ἀνίστασθε, καὶ
 λαβόντες ἀπάγετε τῶτον, ἔνθα εἴρηται. Οἱ μὲν δὲ εἰδό- 31
 τες τὸ πρᾶγμα, παρήσαν τε καὶ ἐπέειθοντο, καὶ ζυνελάμ-
 βανον· τῶν δὲ μὴ εἰδόντων, ἐναντίων δὲ ὄντων τοῖς περὶ Λε-
 οντιάδην, οἱ μὲν ἔφευγον εὐθύς ἐξω τῆς πόλεως, δείσαντες,
 μὴ ἀποθάνοιεν· οἱ δὲ καὶ οἴκαδὲ πρῶτον ἀπεχώρησαν.
 ἐπεὶ δὲ εἰργμένον τὸν Ἴσμηνίαν ἤθοντο ἐν τῇ Καδμείᾳ,
 τότε δὲ ἀπεχώρησαν ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ ταῦτα γιγνώ-

fuerint thesmophoria, altera vere, altera autumno celebrata. Pythiorum nota latuit Dodwellum, qui alibi demonstavit, Pythia veris initio in annos Olympiadum secundos exeuntes incidisse. Male igitur Diodorus fraudem Phœbidæ ad annum 3. Olymp. 99. retulit, ut recte monuit Dodwell. κελύει. Ita cum Castal. scripsi pro vulgato κελύει.

[Corr. vel ὄντινα μὴ αὐτὸς κελύει, vel ὄντιν ἂν μὴ αὐτὸς κελύει. Tametsi vulg. ferri potest. F. A. Wolfius.] ἐπορεύετο. Ante hoc verbum inferunt εὐθύς L. Steph.

§. 30. Ἴσμηνίαν. Ut factionis principem contrariæ. Sed et multos alios deinde comprehensos fuisse, infra annotabimus, ubi Amphitheus nominatur a Plutarcho.

λοχαγοὶ τι. Cast. omisit τι. Quod

vero lochagos furgere jubet et comprehendere Leontiadæ, dubitationem mihi facit, quinam lochagi isti fuerint, qui inter fenatores fedebant. An potius milites Leontiadæ secum duxerat, qui in vicinia alicubi, in foro, confederant interim, quos polemarchus Leontiadæ nunc furgere et Ifmeniam comprehendere jubet?

§. 31. ἐν τῇ Καδμείᾳ. Vulgatum οἱ ἐν τῇ Καδμείᾳ recte emendavit Leoncl. Amici urbe excedunt, postquam Ifmeniam in arce captum teneri audiverant.

Ἀθήνας. Aristides in Panathen. p. 300. ed. Cant. ἐδὲν εἶδος εὐεργεσίας ἀπέλιπον δεξάμενοι μὲν τὴν φυγὴν καὶ τὴν πρᾶξιν αὐτοῖς συνδίντες, καὶ προδείξαντες ὡς περὶ δρᾶμα παρ' αὐτοῖς, ἀτίλειαν δὲ καὶ πολίτευαν καὶ πάντων μετυσίαν δόντες.

σκοντες Ἀνδροκλείδα τε καὶ Ἴσμηνία, μάλιστα τετρακό-
 32 σιοι. Ὡς δὲ ταῦτ' ἐπέπρακτο, πολέμαρχον μὲν ἀντὶ
 Ἴσμηνίᾳ ἄλλον εἶλοντο· ὁ δὲ Λεοντιάδης εὐθύς ἐς Λακε-
 δαίμονα ἐπορεύετο. εὗρε δὲ ἐκεῖ τὰς μὲν ἐφόρους καὶ τὸ
 πλῆθος τῆς πόλεως χαλεπῶς ἔχοντας τῷ Φοιβίδα, ὅτι οὐ
 προσαχθέντα ὑπὸ τῆς πόλεως ταῦτα ἐπεπράχαι· ὁ μὲν-
 τοι Ἀγησίλαος ἔλεγεν, ὅτι, εἰ μὲν βλαβερὰ τῇ Λακεδαί-
 μονι πεπραχῶς εἴη, δίκαιος εἴη ζημιῶσθαι· εἰ δ' ἀγαθὰ,
 ἀρχαῖον εἶναι νόμιμον, ἐξεῖναι τὰ τοιαῦτα αὐτοαχεδιάζειν.
 αὐτὸ ἔν τῷτ', ἔφη, προσήκει σκοπεῖν, πότερον ἀγαθὰ, ἢ
 33 κακὰ ἐσι τὰ πεπραγμένα. Ἐπειτα μέντοι ὁ Λεοντιάδης,
 ἐλθὼν ἐς τὰς ἐκκλητίας, ἔλεγε τοιαύδε· Ἄνδρες Λακεδαι-
 μόνιοι, ὡς μὲν πολεμικῶς ὑμῖν εἶχον οἱ Θηβαῖοι, πρὶν τὰ
 νῦν πεπραγμένα γενέσθαι, καὶ ὑμεῖς ἐλέγετε· ἐωρᾶτε γὰρ
 αἰεὶ τέττας τοῖς μὲν ὑμετέροις δυσμενεσί Φιλίῳς ἔχοντας,

τετρακόσιοι. Diodorus l. c. tercentos modo edit ἐπιφανιστάτες, quos turbam aliam ignobiliorum fecutam fuisse suspicatur Morus.

§. 32. ἄλλον εἶλοντο. Archias is fuit. Vide infra 4. 2. Nominat etiam Plutarchus Agefil. 23. Pelop. 5.

ἔχοντας. Margo St. L. ἔχον. αὐτοαχεδιάζειν. Sine mandatis ex tempore et loco agere. Plutarchus in Agefil. c. 23. τὰ γὰρ συμφέροντα τῇ Λακεδαίμονι καλῶς ἔχον αὐτοαχεδιάζειν, καὶ μὴ μὴδὲς κελεύσει. Idem in Præceptis reipublicæ gerendæ p. 221. ed. Reiske τὰ τοιαῦτα δεῖν αὐτοαχεδιάζειν.

αὐτὸ ἔν τῷτ'. Male A. J. Br. Cast. αὐτός.

§. 33. ἐκκλητίας. Ita recte margo L. et Steph. pro vulgato ἐκκλητίας, i. e. in concionem, ἐς τὴν ἐκκλησίαν. Castal. articulum τὰς male omisit.

δυσμενεσί φιλικῶς. Ita margo L. St. Reliquæ Edd. φιλικῶς, quod tamen recepit Morus eam ob rationem, quod φίλιος opponitur hosti, φιλικὸς ad amicitias suscipiendas gerendasque idoneus, adeoque amicus; præterea teram, ait, gentem φιλικῶν dici, pacatam, non hostilem, ubi φιλικὸς non

habeat locum; cæterum utrumque adverbium φιλικῶς et φιλικῶς annotasse Pollucem iii. 62. Recte vir doctus hæc omnia. Verum respondeo, fimiliter dici γῆν πολεμίαν, nullibi tamen legi πολεμῶς ἔχειν πρὸς τινα, sed πολεμικῶς. Idem igitur statuo de differentia phrasæ φιλικῶς ἔχειν et φιλικῶς ἔχειν. Ita φιλικῶς χρῆσθαι τινι est Memorab. iv. 3. 12. Sed ipsum φιλικῶς equidem cum δυσμενεσί sanum non puto. Nusquam enim a Xenophonte dicitur δυσμενῆς simpliciter pro inimico, ut h. l. ὑμετέροις δυσμ. Locus unus est in Cyrop. viii. 3. 5. qui fortasse quibusdam fimilis huic videbitur. Πῶς ἂν τοῖς μὲν εὖνοις κάλλιστα ἰδεῖν ποιοῖτο τὴν ἐξέλασιν, τοῖς δὲ δυσμενεσί φοβερώτατα. Sed etiam hoc in loco proprietatem notionis servatam esse affirmo. Suspicor igitur, legendum esse τοῖς μὲν ὑμετέροις φίλοις δυσμενῶς ἔχοντας, τοῖς δὲ ὑμετέροις ἐχθροῖς φίλος ὄντας. Ita Memorab. iii. 5. 3. δυσμενῶς αὐτοῖς ἔχουσιν.

[τοῖς μὲν ὑμετέροις δυσμενεσί φιλικῶς ἔχοντας etc. Hanc lectionem servo: Tu coniectando longius progressus es. Οἱ ὑμετέροις δυσμενεῖς et similia analogiâ defenduntur et Græcâ et Lat. Cy-

τοῖς δὲ ὑμετέροισι Φίλοις ἐχθρὰς ὄντας. οὐκ ἐπὶ μὲν τὸν ἐν Πειραιεῖ δῆμον, πολεμιώτατον ὄντα ὑμῖν, οὐκ ἠθέλησαν συσρατεύειν; Φωκεῦσι δὲ ὅτι ὑμᾶς εὐμενεῖς ὄντας εἰδῶσαν, ἐπεσράτευον; ἀλλὰ μὴν καὶ, πρὸς Ὀλυμπίους εἰδότες ὑμᾶς 34 πόλεμον ἐκφέροντας, ζυμμαχίαν ἐποίκντο. καὶ ὑμεῖς γε τότε μὲν αἰεὶ προσείχετε τὸν νῦν, τότε ἀκέσεσθε βιαζομένης αὐτῆς τὴν Βοιωτίαν ὑφ' αὐτοῖς εἶναι· νῦν δ', ἐπεὶ τάδε πέπρακται, ἐδὲν ὑμᾶς δεῖ Θηβαίους φοβεῖσθαι· ἀλλ' ἀρκέσει ὑμῖν μικρὰ σκυτάλη, ὥστε ἐκεῖθεν πάντα ὑπηρετεῖσθαι, ὅσων ἂν δέησθε, εἰάν, ὥσπερ ἡμεῖς ὑμῶν, ἔτω καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐπιμεληῖσθε. Ἀκέσασι ταῦτα τοῖς Λακεδαι- 35 μονίοις ἔδοξε, τὴν τε ἀκρόπολιν, ὥσπερ κατείληπτο, Φυλάττειν, καὶ Ἰσμηνίαν κρίσιν ποιῆσαι. ἐκ δὲ τῶν πέμπασι δικαστῶν, Λακεδαιμονίων μὲν τρεῖς, ἀπὸ δὲ τῶν συμμάχων ἓνα ἀφ' ἐκάστης καὶ μικρᾶς καὶ μεγάλης πόλεως. ἐπεὶ ἦ ζυνεκάδιζον πρὸς δικαστήριον, τότε δὴ κατηγορεῖτο τῷ

ropædiæ quidem locus non plane genuinus est, neque alium Græci scriptoris nunc habeo. Sed ut Latini bene dicunt, *invidi vestri, iniqui vestri*, sic Græca quoque talia plane induunt substantivorum naturam. Plura alias dicemus ad Cic. Q. Tuscul. i. 41. textum a crisi Bentleiana defensuri. Ipe noster, alio in loco, *συνονύμως* habet *δυσμενῆς* et *ἀντίπαλος*. Ad sqq. puto, si X. scripsisset *ὑμῖν εὐμενεῖς*, eundem posuisse *Φωκέας*. Nunc datus nominis duplici relatione bene positus est. *F. A. Wolfius.*]

ὑμᾶς εὐμενεῖς. Recte, puto, margo Leonclav. *ὑμῖν εὐμενεῖς*. Invidiam faciebat propensio Phocensium in partes Lacedæmoniorum, minimam vero aut nullam benevolentia Lacedæmoniorum in Phocenses.

§. 34. ἀκέσεσθε. Junct. ἀκέσεσθαι. Castal. ἀκέσαισθε.

ἐκεῖθεν. A. J. Br. Cast. ἐκείνους. Quodsi recipiatur, Morus scribendum esse ait ὑπηρετεῖν. Receptæ tamen a selectionis sensum non aperuit. Ἐκεῖθεν non potest ad Lacedæmonem referri; multo minus ad Thebas. Igi-

tur verbis transpositis lego: *μικρὰ σκυτάλη ἐκεῖθεν, ὥστε πάντα ὑπηρετεῖσθαι*. De scytala non habeo dicere, quod non fit pervulgatum.

§. 35. κρίσιν ποιῆσαι. Plutarchus Pelop. 5. Ἰσμηνίας συναρπασθεῖς καὶ κομισθεῖς εἰς Λακεδαιμόνα μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀνηρέθη. Xenophon videtur iudicium in ipsis Thebis constituere, et iudices tres Lacedæmonii possunt videri fuisse illi tres harmostæ, quos Phœbidæ substituerunt Spartani, auctore Plutarcho. Sub specie iudicii numerum harmostarum latere forte voluerunt. Idem de Genio Socratis pag. 276. τὸν Ἰσμηνίαν οὐ τοῦ βελτίστου θανάτου τυχόντα εὐδὴς ἀπὸ τῆς δίκης περὶ αὐτῷ γενομένης.

συμμάχων, Margo Leonclav. *συμμαχιῶν*.

ζυνεκάδιζον πρὸς δικαστήριον. Margo L. et St. ζυνεκάδιζετο τὸ δικασ. quod nisi probaveris, subijcit Morus aliam emendationem, ζυνεκάδιζον (scil. οἱ Λακεδαιμόνιοι) τὸ δικαστήριον i. e. confidere jubebant iudices: quam mihi quidem non approbavit. Similis locus est infra vii. 1. 28. ἐδ' εἰς τὸ συ-

Ἰσμηνίου, καὶ ὡς βαρβαρίζοι, καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρσῃ ἐπ' ἐδενὶ ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος γεγεννημένος εἶη, καὶ ὡς τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετεληφῶς εἶη, καὶ ὅτι τῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι ταραχῆς πάσης ἐκεῖνός τε καὶ Ἀνδροκλείδας 36 αἰτιώτατοι εἶεν. Ὁ δὲ ἀπελογεῖτο μὲν πρὸς πάντα ταῦτα· οὐ μόντοι ἔπειθέ γε τὸ μὴ οὐ μεγαλοπράγμων τε καὶ κακοπράγμων εἶναι. καὶ ἐκεῖνος μὲν κατεψηφίσθη, καὶ ἀποθνήσκει· οἱ δὲ περὶ Λεοντιάδην εἶχόν τε τὴν πόλιν, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐτι πλείω ὑπηρετήεν, ἢ προσετάθητο 37 αὐτοῖς. Τῶν δὲ πεπραγμένων, οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ ἐτι δὴ προθυμότερον τὴν ἐς τὴν Ὀλυνθον στρατιὰν ξυναπέσλλον. καὶ ἐκπέμπουσι Τελευτίαν μὲν ἀρμωσὴν, τὴν δὲ ἐς τὰς μυρίας ζύνταξιν αὐτοῖ τε [ἀπαντες] ξυνεξέπεμπον,

ἴδιον ἤθελε καθίζειν, de quo vide Valcken. ad Herodotum p. 651. Igitur h. l. faltem articulus inferendus est.

βαρβαρίζοι. Ita scribendum putavi ob sequentia pro vulgato βαρβαρίζει. Sensus est, eum barbaris, Persis, favere.

§. 36. πάντα ταῦτα. A. J. Br. Cast. omittunt πάντα.

γε τὸ μὴ. In A. J. Br. Cast. est: οὐ μόντοι ἔπειθε γὰρ τε καὶ κακοπράγμων τὸ μὴ οὐ μεγαλοπράγμων εἶναι.

μεγαλοπράγμων. Qui magna facinora tentat atque audet, κακοπράγμων, qui cum infortunio suo, fortasse et patriæ. Ita Agesilaus Epaminondam Eurotam transgressum cum exercitu intuitus dixisse fertur: ὦ τοῦ μεγαλοπράγμωνος. Plutarch. Agesil. c. 32. Cæterum Lacedæmonios Phœbidam multasse quidem, arcem Cadmeam nihilo tamen minus tenuisse, annotavit Diodorus l. c. Multatum centum millibus drachmarum ait Plutarchus in Pelopida, ubi Lyfanoridem cum duobus collegis Phœbidæ substitutum fuisse addit. Cæterum exfulum historiam porro narravit Plutarchus Pelop. 6. His igitur Athenis commorantibus et ab optimo quoque honoratis infidias primum fruit Leontiades, ficariis clam immiffis, qui Androclidem solum occiderunt. De-

inde etiam Lacedæmonii, literis missis, Athenienses adigere volebant, exfulum ut egerent urbe sua.

§. 37. στρατιάν. Leonclav. emendabat στρατείαν.

[τὴν δ' ἐς τὰς μυρίας ζύνταξιν—Non male Goldhag. post ζύνταξιν commate interpungit, dein legit ἀπαντας ut ζύνταξιν fit descriptio militum, quot numero quamque civitatem mittere vellet. Vere hoc et usitate. Et ita superius §. 20. erat ζύνταγμα, ubi dissentio a Moro. F. A. Wolfius.]

αὐτοῖ τε [ἀπαντες]. Recte vocem ἀπαντες ut mendosam et ejiciendam inclusit Morus. De Teleutia Diodorus iis, quæ supra posui, subjungit hæc: οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι δύναμιν ἀξιόλογον προχειρισάμενοι κατέστησαν στρατηγὸν ἐπ' αὐτῆς Τελευτίαν· ἔτος δ' ἦν ἀδελφὸς Ἀγησιλάου τοῦ βασιλέως, θαυμαζόμενος δὲ ἐπ' ἀρετῇ παρὰ τοῖς πολίταις· ἀναζεύξας ἐν μετὰ δυνάμειν ἐκ Πελοποννήσου καὶ καταστήσας πλησίον τῶν Ὀλυνθίων, παρέλαβε τὸς μετὰ Εὐδαμίδος στρατιώτας. γενόμενος δὲ ἀξιόμαχος, τὸ μὲν πρῶτον τὴν τῶν Ὀλυνθίων χώραν ἰδήσας, καὶ συναγαγὼν πλῆθος λείας ἡμέραις τοῖς στρατιώταις, τῶν δὲ Ὀλυνθίων μετὰ τῶν συμμαχῶν πανδημῆς παραταξάντων συνῆψε μάχην· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἰσορροπεῖ τοῦ κινδύνου γινομένου, διεχωρίσθησαν μετὰ δὲ ταῦτα γινομένης μάχης ἰσχυρῶς, αὐτὸς τε ὁ Τελευτίας ἴππεσι, λαμ-

ἢ ἐς τὰς συμμαχίδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον, κελεύοντες ἀκολυθῆναι Τελευτία κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμαχῶν. καὶ οἱ τε ἄλλοι προθύμως τῷ Τελευτία ὑπῆρέτην, (καὶ γὰρ οὐκ ἀχάριστος ἐδόκει εἶναι τοῖς ὑπεργῶσιν αὐτῷ) καὶ ἡ τῶν Θηβαίων δὲ πόλις, ἅτε καὶ Ἀγησιλάου ὄντος ἀδελφῶ, προθύμως ξυνέπεμπε καὶ ὀπίτας καὶ ἰππέας. Ὁ δὲ σπεύδων μὲν οὐ μάλα ἐπορεύετο, ἐπιμε- 38 λόμενος δὲ τῶν τε μὴ ἀδικῶν τῶν Φίλων πορεύεσθαι, καὶ τοῦ ὡς πλείστην δύναμιν ἀθροΐζειν. προέπεμπε δὲ καὶ πρὸς Ἀμύνταν, καὶ ἠξίου αὐτὸν καὶ ξένους μισθῶσθαι, καὶ τοῖς πλησίον βασιλεῦσι χρήματα δίδοναι, ὡς συμμαχῶν εἶναι, εἴπερ βέλαιτο τὴν ἀρχὴν ἀναλαβεῖν. ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς Δέρδαν, τὸν Ἐλιμίας ἀρχόντα, διδάσκων, ὅτι οἱ Ὀλύνθιοι κατεστραμμένοι τὴν μείζω δύναμιν Μακεδονίας εἶεν, καὶ οὐκ ἀνήσχοι τὴν ἐλάττω, εἰ μὴ τις αὐτῶν παύσοι τῆς ὑβρεως. Ταῦτα δὲ ποιῶν, μάλα πολλὴν ἔχων στρατιάν 39 ἀφίκετο ἐς τὴν ἑαυτῶν συμμαχίδα. ἐπεὶ δὲ ἦλθεν ἐς τὴν Ποτίδαμαν, ἐκείθεν ξυνταξάμενος ἐπορεύετο ἐς τὴν πολέμιαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν πόλιν ἰὼν, ἔτε κατέκειεν, ἔτ'

πρῶς ἀγωνισάμενος καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀνηρέθησαν πλείους τῶν χιλίων καὶ διακοσίων.

ὄντος. Margo Leoncl. et St. ὄντος αὐτῷ.

§. 38. ἐπιμελόμενος. Castal. ἐπιμελόμενος. Recte, puto.

Ἀμύνταν. Isocrates in Archidamo p. 244. ἠπληθεῖς γὰρ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τῶν προσοικέντων μάχη καὶ πάσης Μακεδονίας ἀποστρεφθεῖς τὸ μὲν πρῶτον ἐκλιπεῖν τὴν χώραν διενόηθη καὶ τὸ σῶμα διασῶζειν. ἀκύσας δὲ τινος ἐπαινεύοντος τὸ πρὸς Διονύσιον ῥηθὲν καὶ μεταγνῆς, ὡς περ ἐκείνος χωρίον μικρὸν καταλαβὼν καὶ βοήθειαν ἐνθύνει μεταπεμφάμενος ἐν τῶν τριῶν μηνῶν ἅπασαν κατέσχε Μακεδονίαν, τὸν δὲ ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων γῆρα τὸν βίον ἐτελειύτησεν. Idem in Panegyrico c. 35. exprobrat Lacedæmoniiis societatem cum Amynta initam.

Ἐλιμίας. Ita scripsi pro vulgato

Ἐλιμίας. Infra vi. 5. est Ἐλυμίας; sed illum locum male comparavit Morus. Illa enim Elymia est in Arcadia inter Orchomenum et Mantineam sita. Macedonica tamen et Elymæa et Elimia appellatur a scriptoribus, quos laudavit Palmerius in Græcia Antiqua p. 165. et 168. Cæterum de Derda augurium verum fuit Lacedæmoniorum, testante Theopompo apud Athenæum x. p. 436. ubi Derdas ab Olynthiis captus fuisse narratur.

παύσοι. Ita scripsi pro vulgato παύσει. In A. J. Br. Cast. est παύσαιτο.

§. 39. ἀφίκετο ἐς τὴν ἑαυτῶν συμμαχίδα. Hæc non sana esse puto. Forte fuit ἑαυτῶν.

ξυνταξάμενος. Conjunxit ibi suum exercitum cum sociorum et Eudamiæ, ut puto, copiis.

οὔτε κατέκειεν. Margo Leoncl. ἔτ' ἴκειεν.

ἔκοπτε, νομίζων, εἴ τι ποιήσῃε τῶν, ἐμποδῶν ἂν αὐτῷ
 πάντα γίνεσθαι καὶ προσιόντι καὶ ἀπιόντι· ὅποτε δὲ ἀνα-
 χωροίη ἀπὸ τῆς πόλεως, τότε ὀρθῶς ἔχειν, κόπτοντα τὰ
 40 δένδρα ἐμποδῶν καταβάλλειν, εἴ τις ὄπισθεν ἐπίοι. Ὡς
 δὲ ἀπεῖχεν ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς δέκα στάδια, ἔθετο τὰ
 ὄπλα, εὐώνυμον μὲν αὐτὸς ἔχων, (ἔτω γὰρ ζυνέβαιεν αὐ-
 τῷ κατὰ τὰς πύλας ἰέναι, ἢ ἐξήεσαν οἱ πολέμιοι) ἢ δὲ
 ἄλλη Φάλαγξ τῶν συμμάχων ἀπετέτακτο πρὸς τὸ δεξιόν.
 καὶ τῶν ἰππέων δὲ τὸς μὲν Λάκωνας καὶ τὸς Θεβαίους, καὶ
 ὅσοι τῶν Μακεδόνων παρῆσαν, ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἐτάξατο·
 παρὰ δὲ αὐτῷ εἶχε Δέρδαν τε καὶ τὸς ἐκείνους ἰππέας, ὡς
 εἰς τετρακοσίους, διὰ τε τὸ ἀγαθὰ τῶν ἰππικῶν, καὶ
 41 διὰ τὸ θραπεύειν τὸν Δέρδαν, ὡς ἠδόμενος παρέιη. Ἐπεὶ
 δὲ καὶ οἱ πολέμιοι ἐλθόντες ἀντιπαρετάξαντο ὑπὸ τῷ
 τείχει, συσπειραθέντες αὐτῶν οἱ ἰππεῖς ἐμβάλλουσι κατὰ
 τὸς Λάκωνας καὶ Βοιωτὰς. καὶ Πολύχαρμόν τε, τὸν Λακε-
 δαιμόνιον ἵππαρχον, καταβάλλουσιν ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ
 κείμενον πολλὰ κατέτρωσαν, καὶ ἄλλους ἀπέκτειναν· καὶ
 τέλος τρέπονται ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι τὸ ἰππικόν. Φευ-
 γόντων δὲ τῶν ἰππέων, ἐνέκλινε καὶ τὸ ἐχόμενον πεζὸν αὐτῶν·
 καὶ ὅλον ἂν ἐκινδύνευσεν ἠπληθῆναι τὸ στρατεύμα, εἰ μὴ
 Δέρδας, ἔχων τὸ ἑαυτοῦ ἰππικόν, εὐθύς πρὸς τὰς πύλας
 τῶν Ὀλυνθίων ἤλασεν· ἐπήγει δὲ καὶ ὁ Τελευτίας σὺν
 42 τοῖς περὶ αὐτὸν ἐν τάξει. Ὡς δὲ ταῦτα ἤσθοντο οἱ Ὀλύν-
 θιοὶ ἰππεῖς, δέισαντες, μὴ ἀποκλειοῦσθαι τῶν πυλῶν,

ἐμποδῶν. Ita scripsi pro vulgato ἰμ-
 πῶδιον, quod solœcum est. Ita supra
 iii. 5. εἰς δὲ ἄλλον πόλεμον ἐμποδῶν
 σφίσειν εἶναι.

προσιόντι. Margo Leonclav. προσι-
 ὄντι.

ἐπίοι. A. Junt. Bryl. Castal. ἐπίοι.
 §. 40. ἀπετέτακτο. Margo Leon-
 clav. ἀπετάκτετο. Sensus est : a porta

remotior stabat acies sociorum.

ἀγαθὰ. Ita emendavit Stephan.
 vulgatum ἀγεσθαι, approbante Moro.

§. 41. συσπειραθέντες. De equitibus
 etiam Anabaf. i. 8. 21. ἀλλὰ συσπει-
 ραμένην ἔχων σὴν τῶν σὺν ἑαυτῷ ἑξακοσί-
 ων ἰππέων τάξιν, ubi gallicus inter-
 pres Larcher sic : *il tint ferrés autour
 de lui ses six cents chevaux.*

ἀναστρέφαντες ἀνεχώρησαν πολλῇ σπερδῆ. ἔνθα δὴ ὁ Δέρδας
 παρελαύνοντας παμπόλλους ἰππέας αὐτῶν ἀπέκτεινεν.
 ἀπεχώρησαν δὲ καὶ οἱ περὶ τῶν Ὀλυνθίων ἐς τὴν πόλιν·
 οὐ μέντοι πολλοὶ αὐτῶν ἀπέθανον, ἅτε ἐγγὺς τῷ τείχεσ
 ὄντες. Ἐπεὶ δὲ τρόπαιόν τε ἐσάθη, καὶ ἡ νίκη αὕτη τῷ 43
 Τελευτία ἐγεγένητο, ἀπὶ αὐτῶν δὴ ἐκοπή τὰ δένδρα. καὶ τῷτο
 μὲν δὴ στρατευσάμενος τὸ θῆρος, διῆκε καὶ τὸ Μακεδονικὸν
 στρατεύμα, καὶ τὸ τῷ Δέρδα· πολλάκις μέντοι καὶ οἱ
 Ὀλύνθιοι, καταθέοντες ἐς τὰς τῶν Λακεδαιμονίων συμ-
 μαχίδας πόλεις, ἐλεηλάτην, καὶ ἄνδρας ἀπεκτίνουον.

Κ Ε Φ. Γ.

ΑΜΑ δὲ τῷ ἦρι ὑποφαινομένῳ οἱ μὲν Ὀλύνθιοι ἰππέαις, Ol. 99. $\frac{3}{4}$.
 ὄντες ὡς ἐξακόσιοι, καταδεδραμήκεσαν ἐς τὴν Ἀπολλω-
 νίαν ἅμα μεσημβρία, καὶ διεσπαρμένοι ἐλεηλάτην· ὁ δὲ
 Δέρδας ἐτύγχανε ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνόμενος μετὰ τῶν
 ἰππέων τῶν ἑαυτῷ, καὶ ἀριστοποιούμενος ἐν τῇ Ἀπολλωνία.
 ὡς δὲ εἶδε τὴν καταδρομὴν, ἡσυχίαν τε ἦγε, τῆς θ' ἰπ-
 πεύς ἐπεσκευασμένους καὶ τοὺς ἀναβάτας ὀπλισμένους
 ἔχων. ἐπειδὴ δὲ καταφρονητικῶς οἱ Ὀλύνθιοι καὶ ἐς τὸ
 προάσειον, καὶ ἐς αὐτὰς τὰς πύλας ἤλαυνον, τότε τῆς τε-
 ταγμένους ἔχων ἐξελαύνει. οἱ δὲ, ὡς εἶδον, ἐς φυγὴν ὤρ-
 μησαν. Ὁ δὲ ὡς ἅπαξ ἐτρέψατο, ἐκ ἀνήκεν ἐννεηκόντα 2
 σάδια διώκων, καὶ ἀποκτινύς, ἕως πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε
 τῶν Ὀλυνθίων τὸ τείχος. καὶ ἐλέγετο ὁ Δέρδας ἀποκτεῖναι
 ἐν τῷτῳ τῷ ἔργῳ περὶ ὀγδοήκοντα ἰππέας. καὶ ἀπὸ τῷτῳ
 τειχήρεις τε μᾶλλον ἦσαν οἱ πολέμιοι, καὶ τῆς χώρας

§. 1. τῷ ἦρι. Annum Olympiadis
 98. tertium hinc exorditur Dodwellus;
 atque in eundem Teleutiae res contra
 Olynthios gestas contulit Diodorus,
 non distincta gemina ejus expediti-
 one. Sed ita ille solet.

τε ἦγε. Margo Leoncl. εἶχε, et de-
 inceps ἐξοπλισμένους.

τότε τοὺς τεταγμένους. Margo Le-
 oncl. τότε δὲ ζυγισταγμένους. Quod
 probo.

- 3 ὀλίγην γῆν παντελῶς εἰργάζοντο. Προϊόντος δὲ τῆς χρό-
 νῆς, καὶ τῆς Τελευτίου ἐσρατευμένῃς πρὸς τὴν τῶν Ὀλυνθίων
 πόλιν, ὡς, εἴ τι δένδρον ὑπόλοιπον εἴη—εἰργασμένον τοῖς
 πολεμίοις, Φθείροι, ἐξελθόντες οἱ Ὀλυνθιοὶ ἰππεῖς, ἥσυ-
 χοὶ πορευόμενοι, διέβησαν τὸν παρὰ τὴν πόλιν ῥέοντα πο-
 ταμὸν, καὶ ἐπορεύοντο ἥσυχῃ πρὸς τὸ τῶν ἐναντίων ἐσρατευ-
 μα. ὡς δὲ εἶδεν ὁ Τελευτίας, ἀγανακτήσας τῇ τόλμῃ αὐ-
 τῶν, εὐθύς Τλημονίδα, ἄ τῶν πελταστῶν ἄρχοντα, δρόμῳ
 4 φέρεσθαι ἐς αὐτὰς ἐκέλευσεν. Οἱ δὲ Ὀλυνθιοὶ, ὡς εἶδον
 προθρόντας τοὺς πελταστὰς, ἀνασρέψαντες ἀπεχώρη-
 ῖν ἥσυχοι, καὶ διέβησαν πάλιν τὸν ποταμὸν. οἱ δὲ ἠκολού-
 θησαν μάλα θρασέως, καὶ ὡς φεύγουσι διώξαντες ἐπιδιέ-
 βαινον. ἔνθα δὲ οἱ Ὀλυνθιοὶ ἰππεῖς, ἠνίκά ἐτι εὐχείρωτοι
 αὐτοῖς ἐδόκεν εἶναι οἱ διαβεβηκότες, ἀνασρέψαντες ἐμ-
 βάλλασιν αὐτοῖς, καὶ αὐτὸν τε ἀπέκτειναν τὸν Τλημονίδα,
 5 καὶ τῶν ἄλλων πελάσας ἢ ἑκατόν. Ὁ δὲ Τελευτίας ὡς
 εἶδε τὸ γιγνόμενον, ὀργισθεὶς, ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα, ἤγε-
 μὲν ταχὺ τὰς ὀπίστας, διώκειν δὲ ἐκέλευε καὶ τὰς πελ-
 ταστὰς, καὶ τὰς ἰππέας, καὶ μὴ ἀνιέναι. πολλοὶ μὲν οὖν
 δὴ καὶ ἄλλοι, τῆς καιρῆς ἐγγυτέρῳ τῆς τείχεος διώξαντες,
 κακῶς ἀπεχώρησαν· καὶ ἐκείνοι δὲ ἐπεὶ ἀπὸ τῶν πύργων
 ἐβάλλοντο, ἀποχωρεῖν τε ἠναγκάζοντο τεθορυβημένως, καὶ

§. 3. ὑπόλοιπον εἴη. Stephanus edi-
 dit ὑπόλοιπον εἴτε εἰργασμένον. Contra
 Morus inferebat ἢ ante εἰργασμένον.

ἐπορεύοντο, A. J. Br. Cast. ἐνιπορεύ-
 οντο ἥσυχῃ. Alterum hoc ἥσυχῃ nescio
 an superfluum fit, cum antea jam
 dixerit auctor ἥσυχοι πορευόμενοι.

§. 4. διώξαντες. Margo Leonclavii
 διώζοντες. Recte, puto.

§. 5. ἀνιέναι. A. J. Br. Cast. ἰέναι.
 Correxerit Brodæus.

καὶ ἄλλοι. Ab his distinguit dein-
 de καὶ ἐκείνοι, sed equidem ignoro,
 quosnam intelligi velit ἄλλοι; et ἐκεί-
 νους. An sententia in universum dicta
 est de iis ducibus, qui nimis prope

accedunt urbium muros cum copiis?
 τοῦ καιρῆς ἐγγυτέρω. I. e. quam par
 erat, propius. Brodæus primus lacu-
 nam esse putavit ante hæc verba, at-
 que eam interpolavit inserto πέρα seu
 προσατέρω, approbante Leonclavio;
 Stephanus malebat πλείον. Sed nulla
 correctione opus est. Ita est μείζων τῆ
 καιρῆς γαστήρ in Xenophon. Symp. ii.
 19. iusto major venter. In Anabaf.
 iv. 4. 24. προσατέρω τῆς καιρῆς προίεναι,
 i. e. iusto longius progredi. Hic igitur
 καιρῆς ἐγγυτέρω est iusto propius. Cf.
 Zeune ad librum de Re Equesfri viii.
 5. Kœppen ellipsin esse in vulgata
 defendebat.

προφυλάττεσθαι τὰ βέλη. Ἐν τῷ δὴ οἱ Ὀλύμπιοι ὁ
ἐπεξελαύνουσι μὲν τὰς ἰππεῖς, ἐβόησαν δὲ καὶ οἱ πελτασά-
τελος δὲ καὶ οἱ ὀπλίται ἐπεξέφεον, καὶ τεταραγμένη τῇ
Φάλαγγι προσπίπασι. καὶ ὁ μὲν Τελευτίας ἐνταῦθα
μαχόμενος ἀποθνήσκει. τῶν δὲ γενομένων, εὐθὺς καὶ οἱ
ἀμφ' αὐτὸν ἐνέκλιναν· καὶ ἑδὲς ἔτι ἴσατο, ἀλλὰ πάντες
ἔφευγον, οἱ μὲν ἐπὶ Σπαρτωλῶ, οἱ δὲ ἐπὶ Ἀκάνθω, οἱ δὲ
εἰς Ἀπολλωνίαν, οἱ πλείους δὲ εἰς Ποτίδαιαν. ὡς δὲ ἄλλη
ἄλλος ἔφευγον, ἔτω καὶ οἱ πολέμιοι, ἄλλη ἄλλος διώκοντες,
παμπληθεῖς ἀπέκτειναν ἀνθρώπους, καὶ ὅ τι περ ὄφελος
ἦν τῶν τῷ στρατεύματος.

Ἐκ μέντοι γε τῶν τοιούτων παθῶν [ὡς] ἐγὼ Φημι ἀν- 7
θρώπους παιδεύεσθαι, μάλιστα μὲν,—ἔδὲ οἰκέτας χρῆ
κολάζειν ὀργῇ· (πολλάκις γὰρ καὶ δεσπότηαι ὀργιζόμενοι
μείζω κακὰ ἔπαθον, ἢ ἐποίησαν) ἀτὰρ ἀντιπάλους τὸ
μετ' ὀργῆς, ἀλλὰ μὴ γνώμη προσφέρεσθαι, ὅλον ἀμάρτη-
μα. ἢ μὲν γὰρ ὀργὴ ἀπρονόητον, ἢ δὲ γνώμη σκοπεῖ ἔδεν
ἦπτον, μή τι πάθη, ἢ ὅπως βλάβῃ τι τὰς πολέμους.

Τοῖς δὲ οὖν Λακεδαιμονίοις, ἐπεὶ ἤκησαν τὸ πρᾶγμα, 8
βουλευομένοις ἐδόκει, οὐ Φαύλην πεμπτέον δύναμιν εἶναι,
ὅπως τό τε Φρόνημα τῶν νενικηκότων κατασβεσθείη, καὶ μὴ
μάτην τὰ πεποιημένα γένοιτο. ἔτω δὲ γνόντες, ἡγεμόνα

§. 6. μὲν τὰς ἰππεῖς. Vitium vul-
gatæ recte vidit Kœppen, qui articu-
lum τὰς delendum censebat; equi-
dem mallem τοῖς ἰππεῦσι.

τεταραγμένη. Ita vulgatum τετα-
ραγμένοι correxit Fr. Portus, Leoncl.
et Steph. atque ita edidit Castal.

Σπαρτωλῶ. A. J. Br. Cast. Σπαρ-
τώλη. Correxerit Brodæus.

ἄλλη ἄλλος διώκοντες. Margo Le-
oncl. ἄλλος ἄλλοσι.

τῷ τούτῳ στρατεύματος. Vulgatum
τῷ τοιούτῳ στρατεύματος recte ita emen-
davit, qui loquendi formulam simul
optime illustravit, Hemsterhuis ad
Lucian. tom. i. p. 171. Cæterum plus

quam 1200. Lacedæmonios occisos
fuisse, ait Diodorus.

§. 7. [ὡς] ἐγὼ. Fr. Portus emen-
dabat, transposito ὡς, ita: μάλιστα μὲν
ὡς. Ita etiam Leonclav. In margine
Leoncl. est: ὡς μάλιστα μὲν ἔν οὐδ' οἰ-
κέτας. Kœppen legere jubet: ὡς ἐγὼ
φημι, ἀνθρώπους παιδεύεσθαι χρῆ μάλ-
ιστα μὲν, ὡς οὐδ' οἰκέτας χρῆ κολάζειν
ὀργῇ. Mihi in his conatibus, ut in
vulgata, displicet μὲν post μάλιστα.

ὅλον ἀμάρτημα. Demosth. contra
Stephanum p. 1110. ὅτι πλάσμα ὅλον
ἢ διαθήκη.

§. 8. βουλευομένοις. Junt. Castal. βου-
λομένοις.

μὲν Ἀγησίπολιν τὸν βασιλέα ἐκπέμπει, μετ' αὐτῷ δὲ, ὡς περ' Ἀγησιλάου εἰς τὴν Ἀσίαν, τριάκοντα Σπαρτιατῶν.

9 Πολλοὶ δὲ αὐτῷ καὶ τῶν περιόικων ἐφελονταὶ καλοὶ καὶ γασοὶ ἠκολέθων, καὶ ξένοι τῶν τροφίμων καλεσμένων, καὶ νόθοι τῶν Σπαρτιατῶν, μάλα εὐσεβεῖς τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καλῶν οὐκ ἄπειροι. Ξυνεστρατεύοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων ἐφελονταὶ, καὶ Θετταλῶν γε ἰππεῖς, γνωσθῆναι τῷ Ἀγησιπόλιδι βουλόμενοι· καὶ Ἀμύντας δὲ, καὶ Δέρδας ἔτι προθυμότερον, ἢ πρόθεν. Ἀγησίπολις μὲν δὴ, ταῦτα πρῶτων, ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ὀλυθρον.

10 Ἡ δὲ τῶν Φλιασίων πόλις, ἐπαινεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ Ἀγησιπόλιδος, ὅτι πολλὰ καὶ ταχέως αὐτῷ χρήματα εἰς τὴν στρατιὰν ἔδωκεν, νομίζουσα δὲ, ἔξω ὄντος Ἀγησιπόλιδος, οὐκ ἂν ἐξελθεῖν ἐπ' αὐτὰς Ἀγησίλαον, ἐδί' ἂν γενέσθαι, ὥστε ἅμα ἀμφοτέρους τὰς βασιλέας ἔξω Σπάρτης εἶναι, θρασέως ἐδὲν τῶν δικαίων ἐποίκην τοῖς κατεληλυθόσιν.

ὅστις Ἀγησίλαον. Ita recte scribendum censuit Leoncl. pro Ἀγησιλάω. De confilio triginta virorum vide supra ad iii. 4. 2. De expeditione hac Diodorus xv. 22. sub Olympiadis 99. anno 4. τηλικαύτης ὃ ἐνημερίας γενομένης ταῖς Ὀλυθίοις εἰ μὴ Λακιδαιμόνιοι, βουλόμενοι διορθώσασθαι τὸ γεγονός ἐλάττωμα δυνάμει ἀδρόστερας ἐπέμπειν παρασκευάζοντο. εἰ δὲ Ὀλυθιοὶ, νομίζοντες μείζουσι δυνάμεισιν ἤξειν τὰς Σπαρτιάτας καὶ τὸν πόλεμον ἴσασθαι πολλὸν χρόνον, σίτου τε παρασκευὰς ἀξιολόγους ἵποδόντο καὶ παρὰ τῶν συμμαχῶν στρατιῶτας προσελαμβάνοντα. Λακιδαιμόνιοι μὲν, στρατηγὸν προχειρισάμενοι Ἀγησίπολιν τὸν βασιλέα καὶ δυνάμει ἰκανὴν παραδόντες, ἰψηφίσαντο πρὸς Ὀλυθίους πόλεμον.

§. 9. ξένοι τῶν τροφίμων. Qui sint, Interpretes nondum distinxerunt et accurate docuerunt. Sunt igitur, qui laconico vocabulo μόδακις aut μόδωνις appellabantur. Phylarchus apud Athenæum vi. p. 271. εἰ μόδακις σύντροφος τῶν Λακιδαιμόνων ἴππας γάρ

τῶν πολιτῶν παιδας ὡς ἂν καὶ τὰ ἴδια ἐκπαῖδον, οἱ μὲν ἴνα, οἱ δὲ δύο, τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται συντροφῆς αὐτῶν. εἰσὶν ἔν τῷ μόδακις ἰλιυθίροι μὲν, οὐ μὴν Λακιδαιμόνιοι, μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. τῶν ἴνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδροι πολίτην γενόμενοι δι' ἀνδραγαθίαν. Eisdem Hefychius, ait, vocari μόδωνας. Videtur tamen apud Athenienses magis fuisse verna dictus μόδων: hinc pro petulanti Atticis scriptoribus est. Cf. Aristophanes Pluti verf. 279. Idem Equit. verf. 635. 697. Hinc ὁμιλία μεθωνική ex Ione poeta apud Plutarchum in Pericle t. ii. p. 341. ed. Bryani.

τῶν ἐν τῇ πόλει καλῶν. Disciplina laconica usi, ut ex antea allatis locis clarum est.

ταῦτα πρῶτων. Apparans ita expeditionem interpretatur Morus.

§. 10. στρατιῶν. Leonclav. emendabat στρατῶν.

Σπάρτης ἴππας. Malim ἴππας.

κατεληλυθόσιν. Necluntur hæc cum narratis supra v. 2. 8. 9. 10.

οὐ μὲν γὰρ δὴ Φυγάδες ἤξιον, τὰ ἀμφίλογα ἐν ἴσῳ δικαστηρίῳ κρίνεσθαι· οἱ δὲ ἠνάγκαζον ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διαδικάζεσθαι. λεγόντων δὲ τῶν κατεληλυθόντων, καὶ τίς αὕτη δίκη εἶη, ὅπως αὐτοὶ οἱ ἀδικῶντες δικάζοιεν; ἐδένες ἤκον. Ἐκ τέττε μέντοι ἔρχονται ἐς Λακεδαίμονα οἱ κατελθόντες, 11 κατηγορήσοντες τῆς πόλεως, καὶ ἄλλοι δὲ τῶν οἰκοθεν ξυνηκολέθην, λέγοντες, ὅτι πολλοῖς καὶ τῶν πολιτῶν οὐ δοκοῖεν δίκαια πάσχειν. ἀγανακτήσασα δὲ τέτοις τῶν Φλιασίων ἡ πόλις, ἐζημίωσε πάντας, ὅσοι, μὴ πεμπέσης τῆς πόλεως, ἦλθον ἐς Λακεδαίμονα. Οἱ δὲ ζημιωθέντες 12 ὤκνην ἀπιέναι, μένοντες δὲ ἐδίδασκον, ὡς ἔτοι μὲν εἶσαν οἱ βιαζόμενοι ταῦτα, οἵπερ σφᾶς τε ἐξέβαλον, καὶ Λακεδαμονίους ἀπέκλεισαν· ἔτοι δὲ, οἱ τριάμενοί τε τὰ σφέτερα, καὶ βιαζόμενοι μὴ ἀποδιδόναι· ἔτοι δὴ καὶ νῦν διαπεπραγμένοι εἰσὶ ζημιωθῆναι σφᾶς αὐτὰς, εἰς Λακεδαίμονα ἐλθόντας, ὅπως τῷ λοιπῷ μηδὲς τολμῶη ἰέναι, δηλώσω τὰ ἐν τῇ πόλει γιγνόμενα. Τῷ δὲ ὄντι ὑβρίζειν 13 δοκόντων τῶν Φλιασίων, Φρερὰν φαίνεσθαι ἐπ' αὐτὰς οἱ ἔφοροι. Ἦν δὲ οὐ τῷ Ἀγησιλάῳ ἀχθομένῳ ταῦτα· καὶ γὰρ τῷ μὲν πατρὶ αὐτῷ Ἀρχιδάμῳ ξένοι ἦσαν οἱ περὶ Ποδάνεμον, —καὶ τότε τῶν κατεληλυθόντων ἦσαν· εαυτῷ δὲ, οἱ ἀμφὶ Προκλέα, τὸν Ἴππονίχῃ. Ὡς δὲ τῶν δια- 14 βατηρίων γενομένων οὐκ ἔμελλεν, ἀλλ' ἐπορεύετο, πολλά

Olymp.
100. $\frac{4}{4}$.

ἴσῳ δικαστηρίῳ. Apud æquos iudices, hoc est, Lacedæmonios, qui exfuls receperunt, non cives suos, qui eiecerant exfuls. δὴ ante φυγάδες οὐκ ἐπιπέμπουσι. A. J. Br. Castal.

τίς αὕτη δίκη. Castal. edidit τίς αὐτῆ ἡ δίκη. Recte, puto.

§. 12. ὤκνην. In Stephan. et Leoncl. est: οἰκαδὲς μὲν ὤκνου.

ἀπέκλεισαν. Supra c. 2. 8. οὐ δὲ χαιντο ἴσῳ τῶν πολῶν. Eandem rem obiter narrat iv. 4. 15. Paulo antea Castal. ἦσαν habet pro εἶσαν.

ἔτοι δὴ. Ad orationem rectam redit Xenophon; σφᾶς αὐτὰς est nos ipsos.

§. 13. καὶ τότε. Margo L. et Steph. recte οὐ καὶ τότε.

Προκλέα. Idem videtur, qui infra vi. 5. Πατροκλῆς ὁ Φλιασίος dicitur, sed initio libri vii. iterum Προκλῆς Φλιασίος appellatur, ubi margo Steph. et Leoncl. Πατροκλῆς habent.

§. 14. οὐκ ἔμελλεν. Ita margo Stephan. et Leonclav. pro ἔμελλεν.

πρεσβεΐαι ἀπήντων, καὶ χρήματα ἐδίδουσαν, ὥστε μὴ ἐμ-
 βάλλειν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐχ, ἵνα ἀδικοίῃ, στρατεύ-
 15 οῖτο, ἀλλ' ὅπως τοῖς ἀδικεζμένοις βοηθήσειεν. Οἱ δὲ τε-
 λευτῶντες πάντα ἔφασκόν τε ποιήσειν, ἐδέοντό τε μὴ ἐμ-
 βάλλειν. ὁ δὲ πάλιν ἔλεγεν, ὡς οὐκ ἂν πισεύσειε λό-
 γοις, (καὶ γὰρ τὸ πρότερον ψεύσασθαι αὐτὸς) ἀλλ' ἔργα
 τινὸς πισοῦ δεῖν ἔφη. ἐρωτώμενος δὲ, καὶ τί τοῦτ' ἂν
 εἴῃ; πάλιν ἀπεκρίνατο· ὅπερ καὶ πρόσθεν, ἔφη, ποιή-
 σαντες, εἰδὲν ὑφ' ἡμῶν ἠδικήθητε. τοῦτο δὲ ἦν, τὴν ἀκρό-
 16 πολιν παραδοῦναι. Οὐκ ἐθέλοντων δὲ αὐτῶν τοῦτο ποι-
 εῖν, ἐνέβαλέ τε εἰς τὴν χώραν, καὶ ταχὺ περιτειχίσας
 ἐπολιόρκει αὐτὰς. πολλῶν δὲ λεγόντων Λακεδαιμονίων,
 ὡς ὀλίγων ἕνεκεν ἀνθρώπων πόλει ἀπεχθάνοιντο πλέον
 πεντακιχιλίων ἀνδρῶν, (καὶ γὰρ δὴ, ὅπως τοῦτ' εὐδή-
 λον εἴῃ, οἱ Φλιάσιοι ἐν τῷ Φανερωῷ τοῖς ἔξω ἔξεκκλη-
 σίαζον) ὁ μέντοι Ἀγησίλαος πρὸς τοῦτο ἀντεμηχανή-
 17 σατο. Ὅποτε γὰρ ἐξέλθοιεν, ἢ διὰ συγγένειαν, ἢ διὰ
 Φιλίαν τῶν Φυγάδων, ἐδίδασκε ζυσσίτια τε αὐτῶν
 κατασκευάζειν, καὶ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἱκανὸν δίδοναι,

§. 15. ἔφασκόν τε. L. et St. omise-
 runt τε.

§. 16. τε (καὶ) ἐς. Inlusum καὶ
 omisit Castal. et damnavit Leoncl.

πολλῶν δὲ λεγόντων. Non fatis a-
 perte nec fideliter res narrat Xeno-
 phon. Agesipolis favebat Phliuntis,
 et Agesilao inimicus erat, ut ipse
 Xenophon §. 26. ἀντίπολον appellat.
 Expeditionem hanc in Phliuntios
 discidium regum movisse, suspicaris
 ex Plutarcho Agesil. 24. αἰσχυρόμενος
 ἢ Φλιασίοις ὀλίγων ἔμπροσθεν ὑπὲρ φυ-
 γάδων πεπολεμηκῶς αὐδῆς ὀφθήσεται
 Θεβαίους κακῶς ποιῶν διὰ τὰς τυράνους.
 Atque hinc Diodorus xv. 19. post
 memoratam expeditionem in Phlia-
 sios addit: κατὰ τῶτον τὸν χρόνον οἱ
 βασιλεῖς διεφίλοντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς
 αἰρίσεσιν. Ἀγησίπολις γὰρ ἔφη δεῖν ἐμ-
 μείνειν ταῖς ὄρκαῖς καὶ παρὰ τὰς κοινὰς
 συνθήκας μὴ καταδελθῆσθαι τὰς ἰλλη-

νας· ἀδοξεῖν γὰρ τὴν Σπάρτην et reli-
 qua, quæ lucem loco nostro affun-
 dunt. Hinc Xenoph. Agesil. cap. 2.
 §. 21. ἐπειδὴ δὲ εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες
 αἱ πολέμιοι ἐπρεσβεύοντο, Ἀγησίλαος
 ἀντίπε τῇ εἰρήνῃ, ἕως τὰς διὰ Λακεδαι-
 μονίους φυγόντας Κορινθίαν καὶ Θεβαίων
 ἠνάγκασε τὰς πόλεις οἰκαδὲ καταδέξασ-
 θαι. ὕστερον δ' αὖ καὶ Φλιασίων τὰς διὰ
 Λακεδαιμονίους φυγόντας κατήγαγεν, αὐ-
 τὸς στρατευσάμενος ἐπὶ Φλιῆντα.

τοῖς ἔξω. Qui extra urbem sunt.
 Conciones habuisse videntur in acro-
 poli. Hinc dixit ἔξεκκλησίαζον, extra
 locum solitum concionem habue-
 runt; ut ἐκκαθεύδειν ii. 4. 24. Cf.
 Valckenair ad Herodot. p. 683.

§. 17. ἐξέλθοιεν. Margo Leonclav.
 ἐξίσιεν.

καὶ εἰς τὰ. Leoncl. legebat: καὶ
 ἔσον εἰς τὰ. Fr. Portus et Steph. καὶ
 ἀργύριον ἐἶς τὴν.

ὅποσοι γυμνάζεσθαι ἐθέλοισιν· καὶ ὅπλα δὲ ἐκπορίζειν ἅπανσι τέτοις διεκελεύετο, καὶ μὴ ὀκνεῖν εἰς ταῦτα χρήματα δανείζεσθαι. οἱ δὲ ταῦτα ὑπηρετῶντες, ἀπέδειξαν πλείους χιλίων ἀνδρῶν, ἀριστα μὲν τὰ σώματα ἔχοντας, εὐτάκτους δὲ, καὶ εὐοπλοτάτους· ὥστε τελευτῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔλεγον, ὡς τοιῶτων δέοιντο συστρατιωτῶν.

Καὶ Ἀγησίλαος μὲν δὴ περὶ ταῦτα ἦν. ὁ δὲ Ἀγησί- 18 πολίς εὐθύς, ἐκ τῆς Μακεδονίας προσιῶν, ἔθετο πρὸς τῆ πόλει τῶν Ὀλυνθίων τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δὲ εἶδεις ἀντεξῆαι αὐτῶν, ἔφθειρε τὸν σῆτον· Τορώνην δὲ καὶ προσβαλὼν εἴλε κατὰ κράτος. Ἐν δὲ τέτοις ὄντα κατὰ θέρους ἀκ- 19 μὴν καῦμα πυριφλεγῆς λαμβάνει αὐτόν· ὡς δὲ πρῶην ἐωρακότα τὸ ἐν Ἀφύτει τῷ Διονύσῃ ἱερὸν, ἕρως αὐτὸν τότε ἔχε τῶν τε σκιερῶν σκηνημάτων, καὶ τῶν λαμπρῶν καὶ ψυχρῶν ὑδάτων. ἐκομιάθη μὲν οὖν ἐκεῖσε ἐτι ζῶν, ὁμῶς

ὅποσοι—ἐθέλοισιν. Hæc verba post verbum διεκελεύετο transponere jubet Morus, qui in sententia totius loci hæsit. Inprimis de sensu verborum ξυσσιτία τε αὐτῶν κατασκευάζειν dubitat. Modus esse videtur alliciendi et conciliandi sibi socios et amicos; quorum numerum majorem ut exfulles sibi compararent, optabat Agesilaus. Videtur igitur eos omnes, qui amicitiae aut cognationis causa ad exules exierant urbe, retinuisse, eosque in armis exercitasse atque opibus quocumque modo juvasse, ut numerum exfulum augetet. Imperasse hæc puto et suasisse non solum exfulibus, sed et militibus suis Agesilaum. Nimis obscure hæc tangit Xenophon. Diodorus xv. 19. ἰτίραν δὲ δύναμιν ἐπὶ Φλιουντίας ἐπέμφσαντες καὶ μάχῃ νικῶσαντες ἠνάγκασαν ὑποταγῆναι τὸς Φλιουντίας τοῖς Λακιδαιμονίοις, ubi Wesseling putabat ordinem rerum a Diodoro perturbatum esse. Memorat enim hic expeditionem hanc cum Olynthiaca sub Olymp. 99. 2. quæ tamen post Olynthiacam Agesipolidis expeditionem facta fuisse videtur Wess-

selingio e Xenophontis loco nostro. Quæstionem hanc accuratius tractabimus infra ad sect. 25.

§. 18. εὐθύς. Quod in A. J. Bryl. Castal. additum legitur τε Stephan. mutabat in γε, Morus omisit cum Leoncl. Ante nomen Agesilæi paulo antea Cast. articulum ὁ addidit.

ἀντεξῆαι αὐτῶν. In Steph. et Leonclav. addita leguntur hæc: τότε τῆς Ὀλυνθίας εἴτι ἦν (Leoncl. addit ἀθῶτον) ἰδῆου καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας ἰὼν αὐτῶν, ἔφθειρε.

Τορώνην δὲ καί. Leonclav. emendabat: ἔ Τορώνην δέ.

§. 19. [θέρους ἀκμὴν. Præter loca Thucydidis in Indice laudata comparabis locum ii. 19. τῷ θέρους ἔ τῷ σίτε ἀκμᾶζοντος. Ex Addendis.]

πρῶην. Margo Leoncl. πρόσθεν. Plutarchus de Lyfandro narrat c. 20. πολιορκῶντι τὴν τῶν Ἀφουταίων πόλιν ἐν Θράκῃ κατὰ τὸς ὕπνου παρασηῆναι τὸν Ἀμμωνα, δὲ καὶ τὴν πολιορκίαν ἀφείε ὡς τοῦ θεοῦ προσάξαντος ἐκέλευε τοὺς Ἀφουταίους Ἀμμωνι θύειν. Eadem tradit Pausanias iii. p. 253. Cf. etiam Thucydidem libro primo cap. 64.

μέντοι ἐβδομαῖος, ἀφ' οὗ ἔκαμεν, ἔξω τοῦ ἱερῆ ἔτελεύτησε.
καὶ ἐκεῖνος μὲν ἐν μέλιτι τεθείς, καὶ κομιαθεὶς οἴκαδε,
ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς.

20 Ἀγησίλαος δὲ, τοῦτο ἀκῆσας, ἔχ, ἢ τις ἂν ᾤετο,
ἐφώδη ὡς ἀντιπάλω, ἀλλὰ [καὶ] ἐδάκρυσε, καὶ ἐπόθησε
τὴν συσκήσιαν. συσκηῆσι μὲν γὰρ δὴ βασιλεῖς ἐν τῷ αὐ-
τῷ, ὅταν οἴκοι ᾤσιν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις τῷ Ἀγησίλαῷ
ικανὸς μὲν ἦν καὶ ἠβητικῶν, καὶ θηρευτικῶν, καὶ ἵππικῶν,
καὶ παιδικῶν λόγων μετέχειν· πρὸς δὲ τέτοις καὶ ὑπῆδῆτο
αὐτὸν ἐν τῇ συσκηῆσι, ὡσπερ εἰκὸς, πρῶτον. Καὶ οἱ
μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀντ' ἐκεῖνα Πολυεῖάδην ἀρμοσὴν ἐπὶ
τὴν Ὀλυμπὸν ἐκπέμπουσιν.

21 Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἤδη μὲν ὑπερέβαλε τὸν χρόνον, ὅσου
Olymp. ἐλέγετο ἐν τῷ Φλιῆντι σῆτος εἶναι. τοσῶτον γὰρ ἐγκρά-
100. $\frac{1}{2}$. τεια γαστρὸς διαφέρει, ὡς οἱ Φλιασῖοι, τὸν ἡμισυν συμ-
ψηφισάμενοι σῆτον τελεῖν, ἢ πρόθεν, καὶ ποιῶντες τοῦτο,
τὸν διπλάσιον τοῦ εἰκότος χρόνον πολιορκούμενοι διήρκεσαν.

22 Καὶ τόλμα δὲ ἀτολμίας ἔδ' ὅτε τοσῶτον διαφέρει, ὡς
Δελφίων τις, λαμπρὸς δοκῶν εἶναι, λαβὼν μεθ' ἑαυτῆ
τριακοσίους ἀνδρας Φλιασίων, ικανὸς μὲν ἦν κωλύειν τὰς
βουλομένους εἰρήνην ποιῆσαι, ικανὸς ᾗ, οἷς ἠπίσει, εἰρῆνας
Φυλάττειν, ἠδύνατο δὲ εἰς τε τὰς Φυλακάς ἀναγκάζειν

ἐν μέλιτι. Agefilaum amici, quod
mel non habebant, cera circumfude-
runt, atque ita domum retulerunt,
referente Cornelio Nepote cap. 8.

§. 20. ἀντιπάλω. A. J. Bryl. Cast.
ἀντιπάλω.

[καὶ] ἐδάκρυσε. A. J. Bryl. Castal.
omittunt καὶ et deinde ἐπόθησε.

Πολυεῖάδην. Bellum duce Agefi-
polide gestum ita narrat Diodorus
XV. 22. ἕτος δὲ κατανήσας εἰς τὴν τῶν
Ὀλυνθίων χώραν καὶ παραλαβὼν τοὺς
πρῶτον ἀρχόντας ἐν τῇ παρεμβολῇ στρα-
τιώτας, διατάλμει πρὸς τοὺς ἐγχωρίους.

οἱ δὲ Ὀλύνθιοι μεγάλην μὲν μάχην ἐδε-
μίαν κατὰ τοῦτον τὸν ἑναυτὸν συνιστή-
σαντο, ἀεροβολισμοὺς δὲ καὶ βραχείας
συμπλοκάς ποιούμενοι διετίλεισαν, κατα-
πιπληγμένοι τὴν μετὰ τοῦ βασιλείως δύ-
ναμιν. Mortem deinde Agefipolidis
cap. 23. ad Olymp. 100. annum 1,
refert.

§. 21. ὅσου. A. J. Br. Castal. ὅσον.
Deinceps Castal. ἡμισυ cum A. J. Br.
χρόνον. Castal. χρόνου.

§. 22. καὶ τόλμα. Junt. Cast. τῆ
τόλμα.

ἠδύνατο δὲ. Cast. ἰδύνατο δὲ.

τὸ πλῆθος ἰέναι, καὶ τῆτους ἐφοδεύων πιστοὺς παρέχε-
 ϑαι. πολλάκις δὲ, μεθ' ὧν εἶχε περὶ αὐτὸν, [καὶ] ἐκ-
 θεῶν ἀπέκρουε Φύλακας ἄλλοτ' ἄλλη τοῦ περιτετειχι-
 σμένον κύκλου. Ἐπεὶ μέντοι οἱ ἐπίλεκτοι οὗτοι, πάντα 23
 τρόπον ἐπιζητῶντες, οὐχ εὕρισκον σίτον ἐν τῇ πόλει, ἐκ
 τῆσθ δὴ πέμψαντες πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἐδέοντο, σπέ-
 σασθαι πρεσβείαν εἰς Λακεδαίμονα ἰᾶσι· δεδόχθαι γὰρ
 σφίσιν ἔφασαν, ἐπιτρέπειν τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαι-
 μονίων, χρῆσασθαι τῇ πόλει, ὅτι βέλοιντο. Ὁ δὲ ὄργι- 24
 θεῖς, ὅτι ἄκυρον αὐτὸν ἐποίειν, πέμψας μὲν πρὸς τοὺς
 οἴκοι Φίλους διεπράξατο, ἑαυτῶ ἐπιτραπήναι τὰ περὶ
 Φλιούντος, ἐσπέσατο δὲ τῇ πρεσβείᾳ. Φυλακὴ δὲ ἔτι
 ἰαχυροτέρα ἢ πρότερον ἐφύλαττειν, ἵνα μηδεὶς τῶν ἐκ τῆς
 πόλεως ἐξίη. ὅμως μέντοι ὄγε Δελφίων, καὶ σιγμα-
 τίας τις μετ' αὐτοῦ, ὅς πολλὰ ὑφείλετο ὄπλα τῶν πολι-
 ορκέντων, ἀπέδρασαν νύκτωρ. Ἐπεὶ δὲ ἦκον ἐκ τῆς Λα- 25
 κεδάιμονος ἀπαγγέλλοντες, ὅτι ἡ πόλις ἐπιτρέπει Ἀγη-
 σιλάῳ διαγνῶναι τὰ ἐν Φλιῶντι, ὅπως αὐτῶ δοκοίη, Ἀγη-
 σίλαος δὴ ἔτως ἔγνω, πενήκοντα μὲν ἄνδρας τῶν κατε-
 ληλυθότων, πενήκοντα δὲ τῶν οἰκοθην πρῶτον μὲν ἀνα-
 κρῖναι, ὄντινα ζῆν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὄντινα ἀποθανεῖν δι-
 καιον εἶη· ἔπειτα ἧ νόμος θεῖναι, καθ' ἑς πολιτεύουσιντο·
 ἕως δὲ ἂν ταῦτα διαπράξωνται, Φυλακὴν καὶ μισθὸν τοῖς
 Φρεροῖς ἐξ μηνῶν κατέλιπε. ταῦτα δὲ ποιήσας, τὸς μὲν
 συμμάχους ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγε.

καὶ ἐκθεῶν. Morus inclufit καί.

§. 23. ἐπίλεκτοι. Sunt tricenti, quos antea dixerat τὸς περὶ τὸν Δελφί-
 ονα. Fuit igitur Dephion princeps
 factionis contrariæ.

ἐν τῇ πόλει. A. J. Br. Castal. ἐπὶ τῇ
 πόλει.

πρεσβείαν ἰᾶσι. Fr. Portus eumque
 fecutus Leoncl. emendabant: τῇ
 πρεσβείᾳ—ἰᾶση. Recte: statim enim

sequitur ἐσπέσατο τῇ πρεσβείᾳ.

§. 24. ἀπέδρασαν. Hoc est: noctu
 egressi arma militum ante castra A-
 gefilai posita subtracta secum abstule-
 rant atque evaserant.

§. 25. ἦκον. A. J. Br. Castal. ἦ-
 σαν.

ὄντινα. Postea Steph. et Leonclav.
 addunt τε.

διαπράξωνται. Cast. διαπράξονται.

καὶ τὰ μὲν περὶ Φλιθῶντα ἕως αὖ ἐπετετέλεστο ἐν ὀκτῶ
μησὶ καὶ ἐνιαυτῶ.

ὀκτῶ μῆσὶ καὶ ἐνιαυτῶ. Diodorus xv. 19. sub Olympiadis 99. anno 2. memorat expeditionem contra Olynthios, eique statim jungit alteram in Phliuntios susceptam, additque regum Spartanorum discidium, ob has ipsas, adversus græcas urbes contra pacis commune fœdus susceptas expeditiones, ortum. Contra Dodwell eumque secutus Wesseling posteriorem faciunt Agefipolidis in Olynthios expeditionem alteram Agefilai contra Phliuntios susceptam, eo usi argumento, quod Xenophon sect. 10. narrat Phliuntios Agefipolin exeuntem contra Olynthios pecunijs promte atque alacriter juvasse. Agefipolidis autem expeditionem ipse Diodorus cap. 22. in annum 4. Olympiadis 99. contulit. Itaque Dodwell apparatus belli, contra Phliuntios gerendi, retulit ad finem anni hujus, quo Agefipolis contra Olynthios exiit, et sequente demum vere Olympiadis 100. 4. Agefilaum exiisse cum exercitu putat, atque in obsidione consumsisse annum et octo menses, adeoque pertraxisse usque ad annum 2. Olympiadis 100. Agefipolidis mortem ipse cum Diodoro contulit in Olympiadis 100. annum 1. Recte hæc viri docti monuerunt, expeditionem contra Phliuntios susceptam falso a Diodoro referri ad ann. 2. Olympiad. 99. verum Diodorus etiam hic morem suum secutus est, ut res invicem connexas, sed tempore aliquo divisas, imprimis minoris momenti, oratione conjungeret. Discidium regum ortum erat, ut videtur, eo ipso tempore, quo exules apud Lacedæmonios conquirebantur de civibus suis, narrante Nostro cap. 2. sect. 8 seqq. quæ Dodwell. recte in annum 2. Olympiad. 99. contulisse videtur. Agefipolis, quamdiu adfuit Lacedæmone favens Phliuntiis, obtituisse videtur, quominus bellum decerneretur contra eos; sed cum primum ille exierat contra Olynthios, exules Agefilao et Ephoris persuaserunt, ut arma efferrent contra patriam suam. Atque eodem anno exiisse Agefilaum contra Phliuntios, non sequente demum, ut voluit Dodwell, demonstrat clarissime

Xenophon, qui cœptam narrationem de Agefipolidis expeditione interrumpit expeditione Agefilai in Phliuntios; ejus vero initia ubi enarravit, continuat Agefipolidis ingressum in terram Olynthiorum, ejusque mortem narrat; post hanc redit ad Agefilaum et res Phliuntiorum absolvit. Sed de ipso etiam Agefipolidis anno, quo contra Olynthios exiit, scrupulus mihi hæret. Teleutiæ successit is in belli administratione. Teleutiæ autem cædem Diodorus in Olympiad. 99. annum 3. exeuntem, scilicet sub ætatem, contulit. Huic Agefipolis si eodem anno successit, ineunte anno 4. Olympiadis 99. factum fuerit. Verum nescio an apparatus copiarum majorum, contra Olynthios ducendarum, tam brevi tempore perfici potuerit, quam Xenophon ipse cap. 3. §. 8. memorat. Novi tamen anni indicium non apposuit Xenophon Agefipolidis expeditioni. Nec iterum video, quomodo Agefipolis, si eodem anno Teleutiæ in bello gerendo successit, parare majores copias et pecunias simul, ducere exercitum per Macedoniam, agrum messimque (ejusdem anni) vastare Toronemque expugnare poterit intra ætatis tempestatem; nam in morbum incidit propter ætatis vehementem ardorem, κατὰ θεῶν ἀκμήν. At enim vero Dodwellus expeditionem Agefipolidis per duos annos distribuit, non civiles seu Olympicos, sed naturales, hoc uno argumento subnixus, quod Diodorus mortem Agefipolidis in annum 1. Olympiadis 100. retulit, ineuntem scilicet. Verum Xenophon nec reditum Agefipolidis ex priore expeditione memoravit, nec novi anni alteriusque expeditionis signum ullum aut indicium apposuit. Quare haud scio, an rectius Agefipolidis expeditio annua dicenda et in Olympiadis 100. 4. annum conferenda sit. Agefipolide denique successit Polybiades, cujus expeditionem in annum 1. Olympiadis 100. contulit Diodorus xv. 23. ineuntem scilicet; atque eodem anno naturali; nam Diodorus addit, Polybiadem in terra Olynthia copias, ab A-

Καὶ ὁ Πολυβιάδης δὲ παντάπασι κακῶς ἔχοντας 26
 λιμῶ τὰς Ὀλυνθίους, διὰ τὸ μίτε ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν,
 μίτε κατὰ θάλατταν εἰσάγεσθαι σῖτον αὐτοῖς, ἠνάγκασε
 πέμψαι εἰς Λακεδαιμόνα περὶ εἰρήνης. οἱ δ' ἔλθόντες
 πρέσβεις αὐτοκράτορες, συνθήκας ἐποίησαντο· τὸν αὐτὸν
 μὲν ἐχθρὸν καὶ Φίλον Λακεδαιμονίοις νομίζειν, ἀπολαθεῖν
 δὲ, ὅπη ἂν ἠγῶνται, καὶ σύμμαχοι εἶναι. καὶ ὁμόσαντες
 ταύταις ἐμμενεῖν, ἕτως ἀπῆλθον οἴκαδε.

Προκεχωρηκότων δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις, ὥστε Θηβαίους 27
 μὲν καὶ τὰς ἄλλας Βοιωτὰς παντάπασι ἐπ' ἐκείνοις εἶναι,
 Κορινθίους δὲ πιστοτάτους γεγενῆσθαι, Ἀργείους δὲ τετα-
 πενωῶσθαι, διὰ τὸ μηδὲν ἔτι ὠφελεῖν αὐτὰς τῶν μηνῶν τὴν
 ὑποφορὰν, Ἀθηναίους δὲ ἠρημῶσθαι, τῶν δ' αὖ συμμα-
 χων κεκολασμένων, οἱ δυσμενῶς εἶχον αὐτοῖς· παντάπα-
 σιν ἤδη καλῶς καὶ ἀσφαλῶς ἢ ἀρχὴν ἐδόκει αὐτοῖς κατε-
 σκευάσθαι.

ΚΕΦ. Δ.

ΠΟΛΛΑ μὲν οὖν ἂν τις ἔχοι καὶ ἄλλα λέγειν, καὶ

gefipolide illuc adductas, recepisse :
 ἕτως δὲ παραλαβὼν τὰς δυνάμεις. Quare
 non erat, quod dubitaret Dodwellus,
 num hoc eodem anno an sequente
 demum vere bellum fuerit a Polybia-
 de perfectum. Nec enim Xenophon
 reditum ejus nec hiberna, nec novam
 expeditionem veris sequentis memo-
 ravit. Cæterum bellum contra Olyn-
 thios gestum cum altero, in Phliun-
 tios suscepto, conjungit etiam Isocra-
 tes Panegyrici capite 35.

§. 26. Πολυβιάδης. Plura ab eo fa-
 cta refert Diodorus xv. 23. τὸν πόλε-
 μον ἐπεργῶς ἅμα καὶ στρατηγικῶς διοικῶν,
 ἐποίει πολλὰ προσηρήματα, ἀεὶ δὲ μᾶλ-
 λον εὐημερῶν καὶ πλείοσι μάχαις νικῆσας
 συνέκλεισε τὰς Ὀλυνθίους εἰς πολιορκίαν.
 τίλος δὲ κατακληθέμενος τὰς πολεμίας
 προσέταξεν ὑποταγῆναι Λακεδαιμονίοις.
 ἐγγραφέντων δὲ τῶν Ὀλυνθίων εἰς τὴν
 τῶν Σπαρτιατῶν συμμαχίαν, πολλὰ καὶ

τῶν ἄλλων πόλεων ἴσπευσαν εἰς τὴν τῶν
 Λακεδαιμονίων ἡγεμονίαν καταλεχθῆναι.
 Ex his igitur interpretandus est locus
 Demosthenis supra allatus, ubi est :
 καὶ τὸ τελευταῖον, ὅπως ἐβέλοντο, ἕτω
 τὸν πόλεμον κατέθεντο, ad quem Ulpi-
 anus Polybiadis nomen habet.

ταύταις ἐμμενεῖν. Vulgatum ταῦτα
 mutabat Leonclav. in τέτοις aut ταύ-
 ταις. Accentum etiam vulgatæ ἐμ-
 μένσιν mutavi.

§. 27. ἡ ἀρχή. Similiter de flatu
 horum temporum Diodorus xv. 23.
 διὸ καὶ κατὰ τέτρες τὰς καιρὸς πλείστον
 ἴσχυσαν Λακεδαιμόνιοι καὶ τῆς Ἑλλάδος
 ἴσχυον τὴν ἡγεμονίαν κατὰ γῆν ἅμα καὶ
 κατὰ θάλατταν. Θηβαῖοι μὲν γὰρ ὑπ-
 ἤρχον ἐμφροῦροι, Κορίνθιοι δὲ καὶ Ἀργεῖοι
 διὰ τὰς προγεγονότας πολέμους ὑπῆρχον
 τεταπεινωμένοι, Ἀθηναῖοι δὲ διὰ τὰς τῶν
 πολεμούντων κληρονομίας ἠδύσαν ἐν τοῖς
 Ἑλλήσιν.

Ἑλληνικὰ καὶ βαρβαρικὰ, ὡς θεοὶ ἔτε τῶν ἀσεβούντων, ἔτε τῶν ἀνόσια ποιούντων ἀμελῶσι· νῦν γεμὴν λέξω τὰ προκείμενα. Λακεδαιμόνιοί τε γὰρ, οἱ ὁμόσαντες αὐτονόμους εἶσαι τὰς πόλεις, τὴν ἐν Θήβαις ἀκρόπολιν καταχόντες, ὑπ' αὐτῶν μόνον τῶν ἀδικηθέντων ἐκολάδησαν, πρῶτον ἐδὴ ὑφ' εἰὸς τῶν πάποτε ἀνθρώπων κρατηθέντες· τῆς τε τῶν πολιτῶν εἰσαγαγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτῆς, καὶ βεβληθέντας Λακεδαιμονίοις τὴν πόλιν δελεύειν, ὥστε αὐτοὶ τυραννεῖν, τὴν τέτων ἀρχὴν ἐπὶ μόνον τῶν φυγόντων ἤρκεσαν καταλύσαι. ὡς δὲ τῆτ' ἐγένετο, διηγήσομαι.

- 2 Ἦν τις Φυλλίδας, ὃς ἐγραμμάτευε τοῖς περὶ Ἀρχίαν πολεμάρχοις, καὶ τὰλλα ὑπηρετήκει, ὡς ἐδόκει, ἄριστα. τούτῳ δὲ ἀφιγμένῳ Ἀθήναζε κατὰ πρῶξιν τινα, καὶ πρόπτεν γνώριμος ὢν Μέλλων, τῶν Ἀθήναζε πεφευγόντων Θηβαίων, συγγίγνεται, καὶ διαπυθόμενος μὲν τὴν περὶ Ἀρχίαν τε τὸν πολεμαρχεῖντα καὶ τὴν περὶ Φίλιππον τυραν-

[§. 1. πρῶτον. Corr. f. πρότερον. Mox vulgatum præfero, αὐτοὶ τυραννεῖν. Hujus structuræ, etiam accusativo progresso, plura tibi exempla proferrem, si otium esset. F. A. Wolfius.]

κρατηθέντες. In imperium et ditio-nem alienam redacti, interpretatur Morus, quia præliis sæpe victi fuerint Lacedæmonii, adeoque κρατεῖσθαι h. l. non esse vinci.

ὥστε αὐτοὶ τυραννεῖν. Cum hæc verba ad nominativum nullum referantur, sed potius ad accusativum τοὺς, haud scio an rectius scribatur αὐτῶς τυραννεῖν. Deinceps Morus emendabat διὰ τὴν ἀρχὴν. Sed oblitus erat annotationis Valckenarianæ ad Herodot. p. 442. qui post τυραννεῖν interpungere jubet et comma post ἀρχὴν remove-re, ita, ut præcedat τῆς τε τῶν πολ. εἰσαγαγόντας—καὶ βεβληθέντας—τὴν τέτων ἀρχὴν—ἤρκεσαν καταλύσαι. Obsecutus sum viro egregio.

§. 2. Φυλλίδας. Plutarchus Pelop. c. 7. Φυλλίδας δὲ διηγεῖσθαι τῶν περὶ Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον γραμματεὺς γενέσθαι πολεμαρχούντων. De adventu ejus

Athenas nihil Plutarchus, sed clam ab exsulibus Thebas missos fuisse ait, qui rem omnem ordinarent. Cæterum Plutarchus, qui copiosissime historiam in Pelopida et de Genio Socratis narrat, sua, suspicor, duxisse ex patriis scriptoribus Dionysiodoro et Anaxi, qui rerum græcarum historiam Olympiade 104. concluderant, teste Diodoro xv. 95.

ὑπηρετήκει. Margo St. Leonclav. ὑπηρετεῖ.

Ἀθήναζε. De fuga exsulum Thebanorum ad Athenienses plura deinde annotabimus.

περὶ Ἀρχίαν πολεμαρχεῖντα. Morus interpretatur τοὺς περὶ Ἀρχίαν, Archiam cum duobus collegis Leontiada et Philippo. Verum tunc non inteligo, quare distinxerit Xenophon τὴν περὶ Φίλιππον τυραννίδα, omisso plane Leontiadæ nomine. Plutarchus Agefil. c. 24. ὅτι τὸν Ἀρχίαν καὶ τὸν Λεοντίδαν ἀπεκτόνησαν, ἔργῳ μὲν τυράννης, λόγῳ δὲ πολεμαρχῆς ὄντας. Nec alibi distincte numerum polemarchorum indicavit. Videtur tamen Philippus non fuisse e numero Polemarchorum,

νίδα, γνῆς δὲ ἔτι μᾶλλον μισῶντα αὐτὸν τὰ οἴκοι αὐτῶ,
 πιτὰ δὲς καὶ λαβῶν συνέθετο, ὡς δεῖ ἕκαστα γίγνεσθαι.
 Ἐκ δὲ τῆς προσλαβῶν ὁ Μέλλων ἐξ τῆς ἐπιτηδειοτάτης 3
 τῶν Φευγόντων, ξιφίδια ἔχοντας, καὶ ἄλλο ὄπλον ἔδεν,
 ἔρχεται πρῶτον μὲν εἰς τὴν χώραν νυκτός· ἔπειτα δὲ, ἡμε-
 ρεύσαντες ἐν τινὶ τόπῳ ἐρήμῳ, πρὸς τὰς πύλας ἦλθον, ὡς
 δὴ ἐξ ἀγρῶ ἀπιόντες, ἠνίκα περὶ οἱ ἀπὸ τῶν ἔργων ὀφθαί-
 τατοι. ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, διενευκτέρευσαν
 μὲν ἐκείνην τὴν νύκτα παρὰ Χάρωνι τινὶ, καὶ τὴν ἐπιούσαν
 δὲ ἡμέραν διημέρευσαν. Ὁ μὲν ἔν Φυλλίδας τά τε ἄλλα 4
 ἐπεμελεῖτο τοῖς πολεμιάρχοις, ὡς Ἀφροδίσια ἀγασίν ἐπ'

ideoque eum oratione distinxit Xenophon. Polemarchi scilicet nunc dicuntur, qui antea Bœotarchæ, cum Bœoticarum urbium imperium tenerent Thebani, ut recte admonet Dodwell. Bœotarcharum autem collegium undecim viris compositum erat, auctore Scholiaste Thucyd. ii. 2. et ipso Thucydide iv. 91. quamquam, hunc illis potius favere, qui ex Livio 42. 43. duodecim Bœotarchas ponunt, putat Wesseling ad Diodorum ii. p. 45. Nolim tamen ex numero Bœotarcharum colligere eundem polemarchorum numerum, quia tunc omnia ex voluntate Lacedæmoniorum et violenter administrabantur. Infra obiter in eadem narratione vii. cap. 3. τῆς περὶ Ἀρχίαν καὶ Ἰσπάτης nominat. Plutarchus in Pelopida c. 11. cum Leontida nominat Hypaten, eosque, ait, sibi invicem vicinos habitasse. De Genio Socratis p. 359. male legitur scriptum Ἰσπάτης.

§. 3. ἐξ τῆς. Septem numerat conjugationis auctores Xenophon; contra Plutarchus Pelopid. 8. duodecim, eorumque præcipuos Mellonem, Pelopidam, Damoclidem, Theopompum. Quibus accedunt alii, qui favebant exsulibus eosque adjuvabant, ut numerus omnium esset 48. Plutarch. ibid. c. 9.

νυκτός. Plutarchus de Genio Socr. p. 277. ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ἣ σκότους ἔδει γινωμένῳ τοῖς φυγάδας ἠκύν κρύφα πρὸς τὸ τεῖχος.

ἐρήμῳ. Plutarchus de Genio So-

crat. p. 323. ἐπὶ τοῦ ὄρους ἀπαντῆσαι τοῖς ἀνδράσι. Cithæronem alibi nominat.

Χάρωνι. Eundem exfulum redeuntium hospitem nominat Plutarchus.

ἐπιούσαν ἡμέραν. De tempore consentit Plutarchus.

§. 4. ὡς Ἀφροδίσια. Morus ex Corfini Fast. Atticis tom. ii. p. 309. docet, a Thebanis, mense Attico Posideone exeunte, cui December noster respondet, Veneris sacra fuisse celebrata. De his tamen Veneris sacris celebratis a polemarchis et Phyllida nihil Plutarchus in tam longa et copiosa narratione dixit. Equidem hic mallem metaphorice nominari aphrodisia, qualia scilicet agunt nautæ ex longinquo itinere redeuntes. Hac metaphora sæpe usum reperio Plutarchum, cujus loca ponam. Ita Oper. Moral. tom. ii. p. 795. ed. Francof. ἀφροδίσια ναύταις ἀγασί πάντα τὸν λοιπὸν ἢ δὴ χρόνον, οὐκ ἐν λιμένι τὴν ναῦν ἔχουσιν, ἀλλ' ἐτι πλέυσαν ἀπολείπουσιν. Idem p. 1095. εἴτα ἀγειν τὰ ἀφροδίσια τῷ βίου (in senectute) καὶ μεθεορτάς καλὰς ἐν ἰσορίαις. Denique p. 1097. τὸ δὲ περὶ τῆς πρὸς εὐπαθείας ἰσπαίρεισθαι ναυτῶν δίκην ἀφροδίσια ἀγόντων. Præterea polemarchi paulo post imperio se abdicaturi erant, ideoque Xenophon dixit ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς. Ineunte mense Bucatio, circa solstitium hiemale novi magistratus, seu Bœotarchi, imperium adibant, auctore Plutarcho Pelop. 24. et 25. ex quo loco tempus ipsius cædis recte

ἐξόδω τῆς ἀρχῆς· καὶ δὴ καὶ γυναῖκας πάλαι ὑπάρχον-
 μενος ἄζειν αὐτοῖς, τὰς σεμνοτάτας καὶ καλλίστας τῶν ἐν
 Θήβαις, τὸτ' ἔφη ἄζειν. οἱ δὲ (ἦσαν γὰρ τοῖστοι) μάλα
 5 ἠδέως προσεδέχοντο νυκτερεύειν. Ἐπεὶ δὲ ἐδέϊπνησάν τε,
 καὶ συμπροθυμημένους ἐκείνου ταχὺ ἐμεθύθησαν, πάλαι
 κελεύοντων ἄγειν τὰς εταίρας, ἐξελθὼν ἤγαγε τοὺς περὶ
 Μέλλωνα· τρεῖς μὲν γείλας ὡς δεσποίνας, τὴς δὲ ἄλλους
 ὡς θεραπαινίδας. κἀκείνας μὲν εἰσήγαγεν εἰς τὸ ταμιεῖον
 6 τοῦ πολεμάρχου. Αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἶπε τοῖς περὶ Ἀρ-
 χίαν, ὅτι οὐκ ἂν φασὶν εἰσελθεῖν αἱ γυναῖκες, εἴ τις τῶν
 διακόνων ἔνδον ἔσοιτο. ἔνθεν οἱ μὲν ἐκέλευον ταχὺ πάντας
 ἐξίεναι· ὁ δὲ Φυλλίδας, δὲς οἶνον, εἰς ἐνὸς τῶν διακόνων

definiit Dodwell. Vide etiam infra ad §. 5. et notam sequentem.

γυναῖκας—τὰς σεμνοτάτας. Plutarchus Pelop. c. 9. εἰς δὲ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐκ παλαιοῦ κατηγγελκώς τοῖς περὶ τὸν Ἀρχίαν πότον τινὰ καὶ συνσίαν καὶ γυναῖκα τῶν ὑπἄνδρων. Idem de Genio Socr. p. 281. τινὰ τῶν ἐν ἀξιώματι γυναικῶν. Polyænus ii. 2. 1. narrat hanc eandem rem, sed tam perturbatis rebus et nominibus, ut fœcordiam hominis solitam agnoscas. Ait, Phœbiadam Cadmeæ custodem amassè uxorem Epaminondæ, quem cœlibem tamen vixissè omnes reliqui scriptores tradunt; hanc amore simulato alias secum uxores in convivium adduxissè, quæ deinde egressæ permutaverint cum adolescentibus quibusdam vestes, atque ita hos, cœnaculum ingressos, Phœbiadam cum convivis occidissè. Sed idem Polyænus ii. 3. 3. ex alio scriptore narrat, Veneris festum diem actum fuisse Thebis; Laconicum igitur Cadmeæ custodem advocassè in convivium meretrices, in honorem scilicet Veneris; cum his Pelopidam introissè, Laconem occidissè et Thebas liberassè. Vides, hominem sibi constare in eo, quod Laconicum φέρμαρχον interfectum tunc fuisse tradit. De Veneris festo quod addit, videtur in Xenophonte τὰ Ἀφροδίσια de vero die festo Veneris dictum confirmare.

§. 5. τὴς περὶ Μέλλωνα. Plutarcho

Pelop. 8. Μέλων. Id. c. 11. perhibet, Charonem et Mellonem aggressos fuisse Archiam et Philippum atque occidissè. De Genio Socr. p. 357. addit Lythitheim.

τὴς δ' ἄλλης. Male A. J. Br. Castal, τὴς δ' ἄλλης et deinde κἀκείνας.

τὸ ταμιεῖον τῆ πολεμάρχου. In A. J. Br. Cast. ποταμιεῖον. Stephan. narrat, se in libris reperissè ταμιεῖον et ποταμιεῖον τοῦ πολεμάρχου. Brodæus legi volebat τὸ ποταμιεῖον. Vulgatam Morus interpretatur in conclave Polemarchi; quæ interpretatio tamen vera esse non potest. Ταμιεῖον enim non est conclave. Plutarchus in hac narratione ἀνδρῶνα nominat sapiusculæ; itaque res gesta est in domo privata Phyllidæ, ut videtur. Cornelius Nepos in Pelopida c. 2. cædem, ait, factam die illo, quo magistratus simul confueverant epulari, scilicet imperio se abdicaturi. Fuerit igitur factum convivium in domo publica, quam Πολεμάρχεον dixit Xenophon. Attamen dubitationem injicit, quod polemarchi omnes non adsunt, si scilicet Leontiades fuit ex eorum numero, quod tamen non puto. In Plutarcho de Genio Socratis p. 318. est locus, unde privatum convivium fuisse suspiceris, hic: ἐδὲ γὰρ τούτων εἰς τὰ συμπόσια ἔ τὰς ὑποδοχὰς παρισκιάσει Φυλλίδας ἄκρατον ὡς τοὺς χιλίους καὶ πιντακισίους Ἀρχία μεθύσθηναι δορυφῆρες.

ἔξέπεμψεν αὐτὰς. ἐκ δὲ τούτων εἰσήγαγε τὰς ἑταιρίδας δὴ, καὶ ἐκάθιζε παρ' ἐκάστῳ. ἦν γὰρ σύνθημα, ἐπεὶ καθίζουσιν, παύειν εὐθὺς ἀνακαλυφάμενης. Οἱ μὲν δὴ 7 ἔτι λέγουσιν αὐτὰς ἀποθανεῖν· οἱ δὲ καὶ, ὡς κωμασὰς εἰσελθόντας τὰς ἀμφὶ Μέλλιωνα ἀποκτεῖναι τὰς πολεμάρχους. Λαβὼν δὲ ὁ Φυλλίδας τρεῖς αὐτῶν, ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν τῆς Λεοντιάδης οἰκίαν. κόψας δὲ τὴν θύραν, εἶπεν, ὅτι παρὰ τῶν πολεμάρχων ἀπαγγεῖλά τι βέλοιο. ὁ δὲ ἐτύγχανε μὲν χωρὶς κατακείμενος ἔτι μετὰ δεῖπνον, καὶ ἡ γυνὴ ἐρικρυῖσα παρεκάθητο. ἐκέλευσε δὲ τὸν Φυλλίδα, πειθὸν νομίζων, εἰσεύειν. οἱ δὲ ἐπεὶ εἰσῆλθον, τὸν μὲν ἀποκτείναντες, τὴν δὲ γυναῖκα φοβήσαντες, κατεσιώπησαν. ἔξιόντες δὲ εἶπον, τὴν θύραν κεκλειῖσθαι· εἰ δὲ λήψονται ἀνερωγμένην, ἠπείλησαν ἀποκτεῖναι ἅπαντας τὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπέπρακτο, λαβὼν δύο ὁ Φυλλί- 8 δας τῶν ἀνδρῶν, ἦλθε πρὸς τὸ ἀναγκαῖον, καὶ εἶπε τῷ

§. 6. εἰσήγαγε τὰς ἑταιρίδας δὴ. In A. J. Castal. est simplex ἤγαγε. Dein de Stephanus legi volebat ἑταιρίδια, merito reprehensus a Valckenario ad Herodot. v. 20. qui ironice positum esse δὴ, scilicet, docet.

§. 7. οἱ μὲν δὴ. Junt. Castal οἱ δὲ δὴ.

κωμασὰς. Plutarch. de Genio Socrat. p. 355. ἡμιθωράκια ἐνδεδυμένοι καὶ σιφάνες δασεῖς ἔχοντες οἱ μὲν ἰλάτης, οἱ δὲ σιύκης, ἔνιοι δὲ καὶ χιτῶνια τῶν γυναικῶν ἀμπεχόμενοι μεθύοντας ἀπομιμούμενοι κόμῳ χρωμένους μετὰ γυναικῶν.

Φυλλίδας τρεῖς. Plutarchus Pelop. c. 11. separatim Pelopidam, Cephifodorum et Damoclidem immittit Leontiadae et Hypatae. In lib. de Genio Socr. p. 358. addit Theopompum et Theocritum vatem.

χωρὶς κατακείμενος. In lecto triclinii post cœnam seorsim decumbebat. Cæterum eadem Leontiadae multo aliter narrat Plutarch. c. 11. Simulabant nempe legati illi, litteras se afferre Leontiadae a Callistrato Atheniensis. Plutarch. de Genio Socr. p. 358.

§. 8. λαβὼν δύο. Plutarch. de Genio Socr. p. 360. ἐχωρῶμεν ἐπὶ τὸ δεσμοτήριον ἑκκαλέσας δὲ τὸν ἐπὶ τῆς εἰρηκτῆς ὁ Φυλλίδας Ἄρχιᾶς, ἔφη, καὶ Φίλιππος κελύσει σε ταχέως ἄγειν ἐπ' αὐτὰς Ἀμφίθειον ὁ δὲ ὀρῶν καὶ τῆς ὄρας τὴν ἀσπίαν καὶ τὸ μὴ καθεστηκότα λαλεῖν αὐτῷ τὸν Φυλλίδα, ἀλλὰ θεομὸν ὄντα τῷ ἀγῶνι καὶ μετέωρον, ὑπειδόμενος τὸ πάλαισμα. τότε, ἔλεγεν, ὦ Φυλλίδα, τηνικαῦτα μετεπέμψαντο δεσμώτην οἱ πολέμαρχοι; τότε δὲ διὰ σὲ; τί δὲ κομίζεις παράσημον; ἀμα δὲ τῷ λόγῳ ζυστὸν ἰππικὸν ἔχων διῆκε τῶν πλεωρῶν καὶ κατέβαλε πονηρὸν ἀνδρωποῦν, ὃ καὶ μετ' ἡμέραν ἐπενέθησαν καὶ προσέπυσαν οὐκ ὀλίγαι γυναῖκες. Quæ quidem minus probabilitatis habent.

ἀναγκαῖον. Pro carcere ex h. l. et Isæo oratore laudat Harpocratio. In Isæi loco tamen Suidas ἀνακαῖον habet; Grammatici vero Bœotorum dicunt ἀνακαῖον pro carcere. Pariter ergastula, in quibus servi mali concludabantur, ἀνάκαια appellabantur. Demosth. contra Stephanum p. 1125. de Phormione servo: πονηρὸς ἕτος ἀνωθεὶ ἐκ τῷ ἀνακαῖον. Ubi vide Interpretes.

εἰργμοφύλακι, ὅτι ἄνδρα ἄγει παρὰ πολεμάρχου, ὃν εἰρξαι
 δέοι. ὡς δὲ ἀνέωξε, τῷτον μὲν ἀπέκτειναν εὐθύς, τὴς δὲ
 δεσμώτας ἔλυσαν. καὶ τῆς μὲν ταχύ, τῶν ἐκ τῆς σοῦς
 ὀπλων καθελόντες, ὥπλισαν, καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ Ἄμ-
 9 φείον, θέρσασιν ἐκέλευον τὰ ὄπλα. Ἐκ δὲ τῆς εὐθύς
 ἐκήρυκτον, ἐξίεναι πάντας Θεβαίους, ἰππέας τε καὶ ὀπλί-
 τας, ὡς τῶν τυράννων τεθνεώτων. οἱ δὲ πολῖται, ἕως μὲν
 νύξ ἦν, ἀπισθύντες ἡσυχίαν εἶχον· ἐπεὶ δὲ ἡμέρα τ' ἦν, καὶ
 Φανερόν ἦν τὸ γεγεννημένον, ταχύ δὲ καὶ οἱ ὀπλίται καὶ οἱ
 ἰππεῖς σὺν τοῖς ὀπλοῖς ἐξεβόησαν. ἔπεμψαν δὲ ἰππέας
 οἱ κατεληλυθότες ἐπὶ τὴς πρὸς τοῖς ὄρειοις Ἀθηναίων, καὶ
 10 ὁ ἀπεσάλκεισαν.—Ὁ μέντοι ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀρμοσῆς,
 ἐπεὶ ἦσθετο τὸ νυκτερινὸν κήρυγμα, εὐθύς ἔπεμψεν εἰς

ἀπέκτειναν εὐθύς. A. J. Br. Cast.
 ἀπέκτεινε et deinde ἀπέλυσε.

σοῦς ὀπλων. Plutarch. Pelop. c. 12.
 ἀφαιρῶντες ἀπὸ τῶν σοῦν τὰ περικείμενα
 σκῦλα καὶ τὰ περὶ τὴν οἰκίαν ἐργαστήρια
 δορυξόων καὶ μαχαιροποιῶν ἀναρρήγνυντες.
 Ubi Reiske emendat περὶ τὴν ἀγοράν.
 Certe οἰκίαν vitiosum est. Idem de
 Genio Socrat. pag. 362. ὄπλα παρῆ-
 χον αἱ δ' ἐστὶν πλήρεις ἔσσι παντοδαπῶν
 λαφύρων καὶ τὰ τῶν ἐγγύς οἰκόντων ἐργα-
 στήρια μαχαιροποιῶν. Ubi similiter leg-
 endum αἱ τε σοαί.

Ἄμφειον. Ita cum Steph. L. scri-
 psi, approbante Moro. Brodæus mo-
 numentum sepulcræ Amphionis in-
 terpretatur, de quo Pausanias ix. 17.
 In Plutarcho de Genio Socr. p. 280.
 edit. Reiske, ubi eadem historia nar-
 ratur, hæc leguntur: ἐκνεύσας τῆς οὐδὲ
 μικρὸν ὑπὸ τὸ Ἄμφειον e quibus, nisi
 in antecedentibus lacuna est, situm
 forte definire liceret. Locum Arriani
 Anabaf. Alexandri l. c. 8. ubi intra
 urbis mœnia Ἄμφειον collocatur, at-
 tulit Kœppen. Nihilo tamen magis
 inde constat, qualis fuerit locus.

§. 9. τὴς πρὸς τοῖς ὄρειοις. Plutar-
 chus Agesil. cap. 8. ἔδοξε τοῖς φυγάσιν
 τῆς μὲν ἄλλους συναγαγόντα Φερίνκοι
 ἐν τῇ Θερασίᾳ πεδίῳ περιμένειν, ὀλίγους δὲ

τῶν νεωτάτων παραβαλίσθαι προεισι-
 δεῖν εἰς τὴν πόλιν. Post cædem Archiæ
 Philippi, Leontiadæ et Hypatæ mit-
 tunt equitatum in Atticam et exfuls
 reliquos advocant. Plutarchus ibi-
 dem c. 12.

τοὺς δύο τῶν στρατηγῶν. Leoncl. καὶ
 inferuit, quod vulgo decrat. Intelli-
 git enim duces duos Athenienses ex-
 fulum, quos infra §. 19. a populo A-
 theniensi postea damnatos fuisse re-
 fert. Auctor est Diodorus xv. 25. ad-
 juvantibus Atheniensibus rediisse ex-
 fuls in patriam; deinde legatis A-
 thenas missis auxilia rogasse atque
 obtinuisse, ac eorum ope arcem tan-
 dem expugnasse. Ducem auxilio-
 rum, ab Atheniensibus missorum, no-
 minat Demophontem, numerum pe-
 ditum 5000, equitum 500. refert. A-
 ristides in Panath. p. 301. ed. Cant.
 Athenienses, ait, exiisse prope omnes
 auxiliatum Thebanis, etsi Thebani
 paulo antea ipsas fœderis olim isti
 cum Atheniensibus columellas de-
 jecissent: καὶ τῶν σηλῶν τῶν περὶ τῆς
 συμμαχίας ὑπὸ Θεβαίων καθηρημένων.

ἀπεσάλκεισαν. Post hoc verbum φ-
 χοντο inferendum esse aut simile ver-
 bum, vidit Leoncl.

Πλαταιᾶς ἢ Θεσπιάς ἐπὶ βοήθειαν. καὶ τὸς μὲν Πλαταιαῖας αἰσθόμενοι προσιόντας οἱ τῶν Θηβαίων ἰππεῖς, ἀπαντήσαντες ἀπέκτειναν αὐτῶν πλεόν ἢ εἴκοσιν· ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον ταῦτα πράξαντες, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τῶν ὀρίων ἤδη παρήσαν, προσέβαλον πρὸς τὴν ἀκρόπολιν. Ὡς δὲ ¹¹ ἔγνωσαν οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει, ὀλίγοι ὄντες, τὴν τε προσωμίαν τῶν προσιόντων ἀπάντων εἰσῶν, καὶ τῶν κηρυγμάτων μεγάλων γιγνομένων τοῖς πρώτοις ἀναβάσιν, ἐκ τέρας φοβηθέντες εἶπον, ὅτι ἀπίοιεν ἂν, εἰ σφίσιν ἀσφάλειαν μετὰ τῶν ὀπλων ἀπιῶσι δίδοιεν. οἱ δὲ ἄσμενοί τε ἔδοσαν, ἀ ἦσαν, καὶ σπεισάμενοι, καὶ ὄρκους ὁμόσαντες ἐπὶ τέτοις, ἐξέπεμπον. Ἐξίόντων μέντοι, ὅσους ἐπέγνωσαν τῶν ¹² ἐχθρῶν ὄντας, συλλαμβάνοντες ἀπέκτειναν. ἦσαν δὲ τινες, οἱ καὶ ὑπὸ Ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐπιβοηθη-

§. 10. Πλαταιᾶς καὶ Θεσπιάς. Diodor. xv. 25. Spartam nuncios missos tradit. In Plutarcho vero de Genio Socr. p. 318. narrantur ante cædem Harmoftes die tertio jam edixisse Thepiensibus, ut in armis essent, et quando demum cunque vocarentur, statim præsto esse possent. Vates enim publicum aliquod infortunium ex victimarum signis augurabantur.

§. 11. ὀλίγοι ὄντες. Se esse paucos, scilicet ad hostes, interpretatur Morus. Diodorus Lacedæmonios cum focis fuisse, ait, in arce 1500; Spartiatæ tamen inter eos pauci tantum aderant, ut diserte idem habet §. 27. qui tandem reliquorum sententiæ concedere coacti arce excesserunt. Eundem præfidiariorum numerum dat Plutarchus Pelop. c. 12.

ἐκ τέρας. Margo St. Leoncl. ἐκ τέρας. Diu atque acriter pugnatum fuisse ad arcem, narrat Diodor. xv. Non solum enim Athenis, sed ex Bœotia etiam multi accurrerant milites auxiliaturi Thebanis, pedites quidem numero 12000, equites plures quam 200. qui, divisa in partes multitudine, diu noctuque per vices arcem oppugnabant. Tandem fame expugnati Lacedæmonii cum focis, accepta fide, incolumes egressi sunt

urbe. Spartani ducum præfidii in iudicium adductorum duos quidem capite damnarunt, tertio ingentem capite irrogarunt, quam solvere non potuit. Ita Diodor. xv. 27. Plutarch. in Pelop. c. 13. occisos fuisse, auctor est, Hermippidam et Arcisium, Lyfanoridem pecunia multatum extra Peloponnesum fugisse. Sed de Genio Socratis p. 318. nominat Κριπίδαν καὶ Ἀρκεσον, ubi Bryanar legendum censet Ἡριππίδαν καὶ Ὀρσιππον, quæ nomina posuit Xenophon H. Gr. iv. Denique Lyfanoridem non in arce tum adfuisse, sed auxilia accersisse et reliquos harmoftas destituisse, denique Corinthi deprehensum et multatum fuisse, apparet ex Plutarchi loco de Genio p. 363. quem corruptum fati ingeniose concinnavit Reiskius.

§. 12. τῶν ἐχθρῶν ὄντας. Sunt illi, qui post cædem polemarchorum factam in arcem confugerant. Plutarch. de Genio Socr. p. 362. οἱ μὲν λακωνίζοντες εἰς τὴν Καδμείαν ἔφευγον ἐπισπασάμενον καὶ τοὺς κρείττους κεκομμένους, ἐωδότης δὲ πρὸς τὴν ἄκρην κάτω νυκτερεύειν. Ita enim recte vulgatum καπνίζοντες emendavit Reiskius nofter.

ὑπὸ Ἀθηναίων. Ita recte Leonclav. in margine pro vulgato ἀπό. Sed deinde Margo Leonclav. et Steph. ἐξ-

πάντων ἐκλάπησαν, καὶ διεσώθησαν. οἱ μὲντοι Θεβαῖοι καὶ τὲς παῖδας τῶν ἀποθανόντων, ὅσοις ἦσαν, λαβόντες ἀπέσφαζαν.

Olymp.
100. $\frac{2}{3}$.

13 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπύθοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν μὲν ἄρμωσῆν, τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ἐκ ἀναμείναντα τὴν βοήθειαν, ἀπέκτειναν· Φρξρὰν δὲ Φαίνασιν ἐπὶ τὲς Θεβαῖους. καὶ Ἀγησίλαος μὲν, λέγων, ὅτι ὑπὲρ τεττάρακοντα ἔτη ἀφ' ἧθης εἶη, καὶ, ὥσπερ τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικύτοις ἐκέτι ἀνάγκη εἶη τῆς ἐαυτῶν ἕξω στρατεύεσθαι, ἔτω δὴ καὶ βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν ὄντα νόμον ἀπεδείκνυε· κακείνος μὲν δὴ, λέγων ταῦτα, οὐκ ἐστρατεύετο. οὐ μὲντοι τέτρα γε ἔνεκεν κατέμεινεν, ἀλλ' εὖ εἰδὼς, ὅτι, εἰ στρατηγοίη, λέξειαν οἱ πολῖται, ὡς Ἀγησίλαος, ὅπως βοηθήσειε τοῖς τυράννοις, πράγματα τῇ πόλει παρέχει. εἶα

14 οὖν αὐτὰς βουλευέσθαι, ὃ τι βέλονται περὶ τέτρων. Οἱ δὲ ἔφοροι, διδασκόμενοι ὑπὸ τῶν μετὰ τὰς ἐν Θήβαις σφαγὰς ἐκπεπληκῶτων, Κλεόμβροτον ἐκπέμπασιν, τότε πρῶτον ἠγέμενον, μάλα χειμῶνος ὄντος. Καὶ τὴν μὲν δι

κλάπησαν habet, quod vulgato etiam præferendum puto.

§. 13. ἀπέκτειναν. Tres harmostas fuisse, quorum duos occiderunt Spartani, tertium pecunia multarunt ingenti, ante vidimus.

ὄντα νόμον. In A. J. defunt hæc verba; habent Br. Castal. Addenda censuerat Brodæus, unde in L. Stephan. recepta fuerunt, sed ibi mutato ordine νόμον ὄντα, ad numerum orationis minus apto, legitur.

βοηθήσειε τοῖς τυράννοις. Plutarchus hæc difertius explicat Agefil. 24. αἰσχρόμενος εἰ Φλιασίσις ὀλίγον ἔμπροσθεν ὑπὲρ φυγᾶδων πεπολεμηκῶς αὐθις ἐφθῆσεται Θεβαῖους κακῶς ποιῶν διὰ τὲς τυράννας.

βυλεύεσθαι, ὅτι βέλονται. Ita Morus edidit, secutus scripturam A. J. Bryl. Cast. ubi est: βάλεσθαι ὅτι βυλεύονται. Leonclavius emendabat βυλεύεσθαι ὅποιόν τι βέλονται, et verba quidem ὅποιόν τι ex aliis libris se duxisse fate-

tur. Stephan. scilicet attulerat ὅποιόν τι.

§. 14. μάλα χειμῶνος ὄντος. Sub initium hiemis exfules redierant Thebas, teste Plutarch. Pelop. c. 9.

Καὶ τὴν μὲν. Margo St. Leonclav. τὴν μὲν οὖν. Dodwell in Annal. Xenophonteis ad Olymp. 100. 3. nescio, inquit, an pro Eleutheris Erythræ potius intelligendæ sint. At vero Eleutheræ sitæ erant in dextro Cithæronis montis latere et atticum agrum attingebant, auctore Pausania i. p. 93. contra Erythræ in sinistro latere et in agro Plataensi eodem auctore ix. pag. 714. Apparet igitur, longe commodius nominari a Xenophonte Eleutheras. Per utramque autem urbem via Lacedæmonios ducebat ad Tanagram in dextro Thebarum latere sitam; contra si Plataæas versus descenderis ex Cithærone, via ducit ad Thespias, in sinistro Thebarum latere sitas.

Ἐλευθερῶν ὁδὸν Χαβρίας, ἔχων Ἀθηναίων πελτασὰς, ἐΦύλατῆεν· ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀνέβαινε κατὰ τὴν εἰς Πλαταιῶν Φέρουσαν. προϊόντες δὲ οἱ πελτασαὶ περιτυγχάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ Φυλάτῃσι τοῖς ἐκ τῶ ἀναγκαίῃς λευμένοις, ὡς περὶ ἑκατὸν ἢ πενήκοντα ἔσι. καὶ τέτους μὲν ἅπαντας, εἰ μὴ τις ἐξέφυγεν, οἱ πελτασαὶ ἀπέκτειναν· αὐτὸς δὲ κατέβαινε πρὸς τὰς Πλαταιῶν, εἰς Φιλίας ἔσας. Ἐπεὶ δὲ εἰς Θεσπιάς ἀφίκετο, ἐκεῖθεν ὀρμηθεὶς, 15 εἰς Κυνὸς κεφαλᾶς, ἔσας Θηβαίων, ἐστρατοπεδεύσατο. μείνας δὲ ἐκεῖ περὶ ἑκκαίδεκα ἡμέρας, ἀπεχώρησε πάλιν εἰς Θεσπιάς. καὶ ἐκεῖ μὲν κατέλιπεν ἀρμωσὴν Σφοδρίαν, ἢ ἀπὸ τῶν συμμαχῶν τὸ τρίτον μέρος ἐκάσων· παρέδωκε ἢ αὐτῷ καὶ χρήματα, ὅσα ἐτύχχανεν οἴκοθεν ἔχων, ἢ ἐκέλευσε ξενικὸν προσμιοθεῖσθαι. Καὶ ὁ μὲν Σφοδρίας ταῦτ' 16 ἐπρατῆεν. ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀπῆγεν ἐπ' οἴκου τὴν διὰ Κρεύσιος τοὺς μεθ' ἑαυτῶ στρατιώτας, καὶ μάλα ἀπορῶντας, πότερὰ ποτε πόλεμος πρὸς Θηβαίους, ἢ εἰρήνη εἴη· ἤγαγε μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶ Θηβαίων τὸ στρατεύμα, ἀπῆλθε δὲ ὡς ἐδύνατο ἐλάχιστα κακουργήσας. Ἀπίοντι γεμῆν 17 ἄνεμος αὐτῷ ἐξαισίος ἐπεγένετο, ὃν καὶ οἰωνίζοντό τινες σημαίνειν πρὸ τῶν μελλόντων. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλα

Χαβρίας. Hic bello Corinthiaco adfuerat, nec videtur cum Demophonte auxilio missus fuisse Thebanis.

οἱ πελτασαί. Quos Cleombrotus adduxerat.

§. 15. Κυνὸς κεφαλᾶς. Morus affert locum Plutarchi in Flaminio c. 8. κυνὸς κεφαλᾶς, λόφων ἔσαι πυκνῶν καὶ παραλλήλων ἀκραι λεπταί, δι' ὁμοίτητα τοῦ σχήματος ἔτις ὀνομάσθησαν. Sed fallitur, cum putat, eundem ibi describi locum. Sunt enim illæ Κυνὸς κεφαλᾶς in Thessalia haud procul Scotussa sitæ, ut ex Plutarcho ipso constat. Eisdem nominat etiam Pausanias vii. p. 543. Eundem tamen er-

rorem erravit Bach ad Xenophontis Agesilaum ii. 22. et in Indicem Geographicum inde retulit Zeune. Thebanas κυνὸς κεφαλᾶς habet Stephanus Byz. appellans tamen Κυνοκεφάλως. Vicum ibidem fuisse, ex eo licet arguere, quod Pindarum ibi natum fuisse tradunt scriptores veteres.

μείνας δὲ ἐκεῖ. Castal. omisit ἐκεῖ.

§. 16. Κρεύσιος. Ita emendavit vulgatum Κράσιος Leoncl. cum Fr. Porto hic et sect. 17. et 60. Vide et vi. 4. 3. 25. et Pausan. Bœotic. c. 32.

§. 17. πρὸ τῶν μελλόντων. Margo L. et St. περὶ τῶν μελ. quod etfi mollius esse fatetur Morus, vulgatum tamen defendit.

γενναῖα ἐποίησεν, ἀτὰρ καὶ, ὑπερβάλλοντος αὐτῆ μετὰ τῆς στρατίας ἐκ τῆς Κρεύσιος τὸ κατῆκον ἐπὶ θάλατταν ὄρος, πολλὰς μὲν ὄνους κατεκρήμνισεν αὐτοῖς σκεύεσει, πᾶμπολλα δὲ ὄπλα ἀναρπασθέντα ἐξέπεσεν εἰς τὴν θά-
 18 λατταν. Τέλος δὲ, πολλοὶ, οὐ δυνάμενοι σὺν τοῖς ὄπλοις πορεύεσθαι, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆ ἄκρη κατέλιπον, λίθων ἐμπλήσαντες, ὑπὶ τὰς ἀσπίδας. καὶ τότε μὲν ἐν Αἰγυοσθένοις τῆς Μεγαρικῆς ἐδείπνησαν, ὡς ἠδύνατο· τῇ δὲ ὑπερβαῖα ἐλθόντες ἐκομίσαντο τὰ ὄπλα. καὶ ἐκ τῆς ἡδὴ ἕκαστοι οἴκαδε ἀπήεσαν· ἀφῆκε γὰρ αὐτῆς ὁ Κλεόμ-
 20 βροτος.

19 Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι, ὁρῶντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων
 Ol. 98. ²/₃ δύναμιν, καὶ ὅτι πόλεμος ἐν Κορίνθῳ ἐκέτι ἦν, ἀλλ' ἡδὴ παριόντες τὴν Ἀθηναίαν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλλον, ἕτως ἐφοβῶντο, ὥστε καὶ τὸ δῦο στρατηγὰ, οἱ συνηπιστάσθην τὴν τῆς Μέλλωνος ἐπὶ τῆς περὶ Λεοντιάδην ἐπανάσασιν, κρίναντες, τὸν μὲν ἀπέκτειναν, τὸν δὲ, ἐπεὶ ἔχ' ὑπέμεινεν, ἐφυγάδευσαν.

20 Οἱ δὲ αὖ Θηβαῖοι, καὶ αὐτοὶ φοβέμενοι, εἰ μηδένας

γενναῖα. Margo St. Leoncl. βίαια, quam glossam vulgatæ lectionis esse censet Morus, qui γενναῖαν δύνην ex Sophocl. Ajac. 947. affert.

ἀναρπασθέντα. Margo Leoncl. ἀφ-
 κρπασθέντα.

§. 18. ἔνθεν ἔ' ἔνθεν. Posterior ἔνθεν deest in A. J. Br. Cast. unde Brodæus emendabat: ἔνθεν ἐπὶ τῆ ἄκρη.

§. 19. δύναμιν. Margo St. L. ῥώμην. συνηπιστάσθην. Castal. συνηπιστάτην. Plutarchus Pelopid. c. 14. consentit de Atheniensibus: οἱ Ἀθηναῖοι περί-
 φοδοι γινόμενοι τὴν τε συμμαχίαν ἀπέ-
 σταντο τοῖς Θηβαίοις ἔ' τῶν βοιωταζόντων εἰς τὸ δικαστήριον παραγαγόντες τῆς μὲν ἀπέκτειναν, τῆς δ' ἐφυγάδευσαν, τῆς δὲ χρεμάσιν ἐζημίωσαν. Dignus est locus Dinarchi contra Demosthenem qui huc referatur p. 30. τὰ μικρὸν πρὸ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας γιγνημῖνα ὑπὸ Κιφά-

λου τῆ ῥήτορος ἔ' Θεράσωνος τῆ Ἐρχείως ἔ' Ἡλίου Φορμισίου ἔ' ἰπείρων ἀνδρῶν ἀγα-
 θῶν, ἂν ἐνίωσ' ἔ' νῦν ἐπιζῆ τὰ σώματα·
 τέτων γὰρ οἱ μὲν, φεραμένης ὑπὸ Λακε-
 δαιμονίων τῆς Καδμείας, βοηθήσαντες
 τοῖς εἰς Θήβας κατιῶσι τῶν φυγάδων τοῖς
 ἰδίοις κινδύνοις ἠλευθέρωσαν πόλιν ἀσυ-
 γήϊονα ἔ' πολλὸν χρόνον δελεύσαν. οἱ δὲ
 πείσαντες ἐξελθῆν ὑμῶν τοὺς προγόνους
 κεφάλαιε τάττε ψήφισμα γραψάντος, ὅς ἔ'
 καταπλαγεῖς τὴν Λακεδαιμονίων δύναμιν
 ἐδὲ λογισάμενος—ἔγραψεν ἐξίνασι βοηθή-
 σοντας Ἀθηναῖς τοῖς κατειληφόσι τῶν
 φυγάδων Θήβας· ἔ' ἐξελθόντων ἐκεί τῶν
 ἡμετέρων πατέρων, ὀλίγαις ἡμέραις ἐξε-
 βλήθη ὁ τῶν Λακεδαιμονίων φεραρχος,
 ἠλευθέρωτο Θηβαῖοι. Ex Plutarcho
 apparet, Archiam hierophantam et
 Callistratum favisse partibus Archiæ
 et Leontiadæ. Vide de Genio Socr.
 p. 358.

ἄλλοι ἢ αὐτοὶ πολεμήσοιεν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τοῖονδε τι εὐρίσκουσι μηχανήματα· πείθουσι τὸν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς ἀρμωσὴν Σφοδρίαν, χρήματα δόντες, ὡς ὑπωπτεύετο, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀθηκὴν, ἵν' ἐκπολεμήσειε τὰς Ἀθηναίους πρὸς τὰς Λακεδαιμονίας. καὶ κείνος πειθόμενος αὐτοῖς, προσποιησάμενος τὸν Πειραιᾶ καταλήψεσθαι, ὅτι δὴ ἀπύλωτος ἦν, ἤγειν ἐκ τῶν Θεσπιῶν πρῶτ' αἰ δειπνήσαντας τὰς στρατιώτας, Φάσκων, πρὸ ἡμέρας κατανούσειν εἰς τὸν Πειραιᾶ. Θριάσι δὲ αὐτῶ ἡμέρα ἐπεγένετο, καὶ εἰδὲ ταῦτ' 21 ἐποίησεν, ὡς λαθεῖν· ἀλλ' ἐπεὶ ἀπετέτραπτο, βοσκήματα διήρπασε καὶ οἰκίας ἐπόρθησε. τῶν δὲ ἐντυχόντων τινὲς τῆς νυκτὸς, φεύγοντες εἰς τὸ ἄστυ, ἀπήγγελλον τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτι στρατεύματα πᾶμπολυ προσήει. οἱ μὲν δὴ ταχῶ

§. 20. Σφοδρίαν. Diodorus xv. 29. Σφοδριάδαν et φύσει μετέωρον ἢ προσιτῆν vocat, eique regem Cleombrotum id consilii dedisse ait, ut Piræum occuparet; postea in iudicium adductum faventibus regibus absolutum fuisse. Scilicet ex eventu consilium Cleombroti addidisse videtur, ut supra in Phœbida fecerat. Eundem Plutarchus Pelop. 14. ὑπόκρυφον τὴν γνώμην καὶ κενῶν ἐλπίδων ἢ φιλοτιμίας ἀνοήτου μετὸν vocat. Idem Agef. 24. de eo fentit; ubi tamen Codices quidem Sphodriam harmostiam Therapnis (Θεράσπναις) non Thepsii dant.

χρήματα δόντες. Orationem mercatoris, a Pelopida submissi, plus etiam quam pecuniam valuisse apud Sphodriam, tradit Plutarchus Pelopid. c. 14. et Agefil. 24.

ἐκπολεμήσει. Ad bellum incenderet. Hoc sensu Harpocration Xenophontem, ait, in sexto Hellenicorum posuisse ἐκπολεμῆσαι pro ἐκπολεμῶσαι. Zonaræ testimonium protulit Valckenair ad Ammonium pag. 72. Plutarchus Pelop. cap. 14. hoc idem consilio Pelopidæ et Gorgidæ bæotarcharum communi factum narrans, συγκρῆσαι πάλιν τὰς Ἀθηναίους τοῖς Λακεδαιμονίοις.

[ἀπύλωτος. Idem accidit Atheniensibus antea, cum res illorum maxime floreret, auctore Thucyd. ii. 93. τῷ Πειραιῶς, τῷ λιμένος—ἦν δὲ ἀφύλα-

κτος καὶ ἀκλειστος, εἰκότως διὰ τὸ ἐπικρατεῖν πολὺ τῷ ναυτικῷ· et tunc post hostium reditum c. 94. φυλακὴν ἤδη τῷ Πειραιῶς μᾶλλον τὸ λοιπὸν ἐποιῶντο λιμένων τε κλείσει ἢ τῇ ἄλλῃ ἐπιμελείᾳ. Scilicet postquam Lyfander rem nauticam Atheniensium plane everterat, portum ipsum neglexerant Athenienses, etsi paulatim imperium maris iterum affectantes. Ex Addendis.]

§. 21. Θριάσι. Usque ad Eleusinum provectum rediisse propter militum timorem tradit Plutarch. Pelopid. c. 14. Lumen ex sacris Eleusiniis subito paruisse et milites terruisse, narrat Agefil. c. 24. Aristides in Eleusin. orat. p. 452. ed. Canteri Σφοδρίου—ἤρκεσαν αἱ δᾶδες φανεῖσαι καὶ μασέσαι τὴν πόλιν. Unde colligitur mense medio Boedromione Sphodriæ incursionem accidisse, quo per dies novem sacra Eleusinia celebrabantur.

εἰδὲ ταῦτ' ἐποίησεν. Sed ne hoc quidem effecit, eum impulit, ut studeret latere. Ita Morus. Quem sensum equidem ex verbis græcis vel summa vi extorqueri posse nego.

[εἰδὲ ταῦτ' ἐποίησεν, ὡς λαθεῖν. Neque jam ita se gessit ut lateret, h. e. consilium abiecit latendi. Nisi malis τοιαῦτ' ἐποίησεν, sententia eadem. F. A. Wolfius.]

ἀπιτέτραπτο Margo St. L. ἀπιτέτραπιτο.

ὀπλισάμενοι, καὶ ἰππεῖς καὶ ὀπλίται, ἐν Φυλακῇ τῆς πό-
 22 λεως ἦσαν. Τῶν δὲ Λακεδαιμονίων καὶ πρέσβεις Ἀθη-
 νησιν ἐτύγχανον ὄντες, παρὰ Καλλία τῷ προξένῳ, Ἐτυμο-
 κλῆς τε καὶ Ἀριστόλοχος καὶ Ὀκελλος· οὓς οἱ Ἀθηναῖοι,
 ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα ἠγγέλθη, συλλαβόντες ἐφύλασσαν, ὡς
 καὶ τέτρας συνεπιβλαλεύοντας. οἱ δὲ ἐκπεπληγμένοι τε ἦσαν
 τῷ πρᾶγματι, καὶ ἀπελογῶντο, ὡς οὐκ ἂν ποτε μαρτοὶ
 ἔτως ἦσαν, ὡς, εἰ ἤδεισαν καταλαμβανόμενον τὴν Πειραιᾶ,
 ἐν τῷ ἄσει ἂν ὑποχειρίους αὐτὰς παρεῖχον, καὶ ταῦτα,
 23 παρὰ τῷ προξένῳ, οὗ τάχισ' ἂν εὐρέθησαν. Ἐτι δὲ
 ἔλεγον, ὡς εὐδῆλον καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἔσοιτο, ὡς ἐδίῃ ἡ
 πόλις τῶν Λακεδαιμονίων ταῦτα συνήδει. Σφοδρίαν γὰρ
 εὖ εἰδέναι ἔφασαν, ὅτι ἀπολωλότα πέυσοιτο ὑπὸ τῆς πό-
 λεως. καὶ κείνοι μὲν, κριθέντες μηδὲν συνειδένα, ἀφείθη-
 24 σαν. Οἱ δὲ ἔφοροι ἀνεκάλεσαν τε τὸν Σφοδρίαν, καὶ
 ὑπῆγον θανάτῃ. ἐκείνος μέντοι φοβόμενος ἔχ' ὑπήκασεν·
 ὅμως δὲ, καίπερ ἔχ' ὑπακῶν εἰς τὴν κρίσιν, ἀπέφυγε.
 καὶ πολλοῖς ἔδοξεν αὐτῇ δὴ ἐν Λακεδαιμονίῳ ἀδικώτατα
 δίκη κριθῆναι. ἐγένετο δὲ τῆτο αἴτιον.
 25 Ἦν υἱὸς τῷ Σφοδρία, ἡλικίαν τε ἔχων τὴν ἄρτι ἐκ
 παιδῶν, Κλεώνυμος ὄνομα, καὶ ἄμα κάλλιός τε καὶ εὐ-
 δοκιμώτατος τῶν ἡλικίων. τέτρα δὲ ἐρῶν ἐτύγχανεν Ἀρχί-
 δαμος ὁ Ἀγησιλάῃ. οἱ μὲν οὖν τῶν Κλεομβρότῃ Φίλοι,
 ἅτε ἐταῖροι ὄντες τῷ Σφοδρία, ἀπολυτικῶς αὐτῶν εἶχον,

§. 22. προξένῳ. Male A. J. Br. Cast. Προξένῳ, ut monuit jam Brodæus. Ipse Callias infra vi. 3. in oratione apud Lacedæmonios suam jactat προξενίαν. Favebat ille Lacedæmonius, ejusque ad Archiam Thebanorum polemarchum litteras, quibus eum de seditione exfulum admonebat, Plutarchus commemoravit.

Ὀκελλος. Infra libro vi. 5. 33. cum Etymocle legatus Athenis venisse dicitur Ὀκελλος. Quæ forma

rectior et vera fit, ignoro.

§. 24. ἀνεκάλεσαν. In Ald. J. Cast. simplex ἐκάλεσαν.

ὑπῆγον. Ita vulgatum ἀπῆγον correxit Pierſon ad Mœrin p. 478. et Valckenair ad Herodotum ix. 93.

§. 25. Κλεώνυμος. Historiam ex Xenophonte iisdem sæpe verbis repetiit Plutarchus Ageſ. cap. 25.

τῷ Σφοδρία ἀπολυτικῶς. Nomen omiferunt A. J. Br. Castal. et deinde ἀπειλητικῶς scriptum habent. Deinde

τὸν δὲ Ἀγησίλαον καὶ τὰς ἐκείνου Φίλους ἐφοβῶντο, καὶ τὰς
 διὰ μέσων δέ· δεινὰ γὰρ ἐδόκει πεποιημένα. Ἐκ τούτων 26
 δὲ ὁ μὲν Σφοδρίας εἶπε πρὸς τὸν Κλεώνυμον· ἔξεςί σοι, ὦ
 υἱέ, σῶσαι τὸν πατέρα, δεηθέντι Ἀρχίδαμω, Ἀγησίλαον
 εὐμενῆ ἐμοὶ εἰς τὴν κρίσιν παραχῆν. ὁ δὲ ἀκῆσας ἐτόλ-
 μησεν εἰσελθεῖν πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον, καὶ εἶπε σωτήρα αὐ-
 τῷ τῷ πατρὸς γενέσθαι. ὁ μὲντοι Ἀρχίδαμος, ἰδὼν μὲν
 τὸν Κλεώνυμον κλαίοντα, συνεδάκρυε παρεσῶς· ἀκῆσας 27
 δὲ δεομένω, ἀπεκρίνατο· ἀλλ', ὦ Κλεώνυμε, ἴσθι, ὅτι ἐγὼ
 μὲν τῷ ἐμῷ πατρὶ ἐδὲ ἀντιβλέπειν δύναμαι, ἀλλὰ, κἄν
 τι βέλωμαι διαπράξασθαι ἐν τῇ πόλει, πάντων μᾶλλον
 ἢ τῷ πατρὸς δέομαι· ὅμως δὲ, ἐπεὶ σὺ κελεύεις, νόμιζε,
 πᾶσάν με προθυμίαν συνέξειν ταῦτά σοι παραχθῆναι.
 Καὶ τότε μὲν δὴ ἐκ τοῦ Φιλιτίου εἰς τὸν οἶκον εἰσελθὼν ἀνε- 28
 παύετο· τῷ δὲ ὄρθρος ἀναστὰς, ἐφύλαττε, μὴ λάθῃ αὐτὸν
 ὁ πατὴρ ἐξελθών. Ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν ἐξίοντα, πρῶτον
 μὲν, εἴ τις τῶν πολιτῶν παρῆν, παρίει τούτους διαλέγεσθαι
 αὐτῷ· ἔπειτα δὲ, εἴ τις ξένος· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν θερα-

Stephanus nostram lectionem proposuit, eamque se in libris veteribus reperisse dixit. Merito tamen de integritate istius etiam lectionis dubitavit Morus, offensus inprimis genitivo αὐτῷ. Quodsi vero interfertur τῷ Σφοδρίας cum Edd. vetustis omiseris et αὐτῷ ad ἰταῖροι retranseris, hanc offensionem tolles. Sed in voce ἀπολυτικῶς ipse etiam hæsi.

[ἀπολυτικῶς αὐτῷ εἶχον. H. c. Cupiebant optabantque absolutionem hominis. Non Tibi soli hoc loquendi genus visum fuerit ἀκυρον. Defenditur vero quadam analogiæ specie. Ut ἰρωτικῶς τινὸς ἔχειν seu διακείσθαι etc. Conf. vi. 1. n. 4. p. 314. ubi tamen datus jungitur. F. A. Wolfius.]

τὰς διὰ μέσου. Neutri factioni additos interpretatur Morus. Plutarchus Agesil. c. 24. Sphodriam fuisse, ait, ἐκ τῆς ὑπειναντίας γένεως τῷ Ἀγησιλάῳ.

§. 26. ἰδεῖτο σωτήρα αὐτῷ. Ita ex

marginē Leonclav. scripsi pro vulgato εἶδετο αὐτὸν σωτήρα.

§. 27. ἀλλὰ κἄν τι. Leoncl. ἀλλ' ἄν. In utraque tamen lectione scribendum erat deinceps βέλωμαι. Igitur vulgatum βέλωμαι correxi.

συνέξειν. Steph. cum quo facit Morus ἔξειν, Leoncl. συμπαραῖξειν emendabat. Equidem Leonclavium sequor. Est enim dictum pro συμπροθυμείσθαι, quo verbo sæpe utitur Nofter.

§. 28. φιλιτίε. Margo Leonclavii φιλιδίου. Altera tamen scriptura reperitur etiam apud Nostrum de Republ. Lacedæm. iii. 6. ubi vid. Zeunium.

παρίει τούτους. Ita ex margine L. Steph. scripsi pro vulgato παρήνε. Sed male interpretatur Morus παρίει sic: cedebat illis. Quin admittebat illos. Sic Cyrop. i. 4. 6. ὅτι οὐ παρίει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον. Sic et alibi Xenophon.

ἔπειτα δὲ καὶ τῶν θεραπόντων τῷ διομίνῳ. Ita cum L. et St. scripsi. In A.

- πόντων τῶ δεομένῳ παρεχώρει. τέλος δ', ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ
 Εὐρώτα ἀπιῶν ὁ Ἀγησίλαος εἰσῆλθεν οἴκαδε ἀπιῶν
 ὄχετο εἰδὲ προσελθῶν. καὶ τῇ ὑστεραία δὲ ταυτὰ ταῦτα
 29 ἐποίησεν. Ὁ δ' Ἀγησίλαος ὑπώπνευε μὲν, ὧν ἕνεκεν
 ἐφοίτα· οὐ μέντοι ἠρώτα, ἀλλ' εἶα αὐτόν. ὁ δ' αὖ Ἀρχί-
 δαμος ἐπεθύμει μὲν, ὥσπερ εἰκὸς, ὄρᾶν τὸν Κλεώνυμον·
 ὅπως μέντοι ἔλθοι πρὸς αὐτὸν, μὴ διαιλεγμένους τῶ πατρὶ,
 περὶ ὧν ἐκείνος ἐδέηθη, ἔκ εἶχεν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὴ Σφοδρίαν,
 οὐχ ὄρῶντες τὸν Ἀρχίδαμον ἰόντα, πρόσθεν δὲ θαμίζοντα,
 ἐν παντὶ ἦσαν, μὴ λελοιδωρημένους εἴη ὑπ' Ἀγησιλάου.
- 30 Τέλος μέντοι ὁ Ἀρχίδαμος ἐτόλμησε προσελθεῖν, καὶ
 εἰπεῖν· ὦ πάτερ, Κλεώνυμός με κελεύει σου δεηθῆναι,
 σῶσάμ' οἱ τὸν πατέρα· καὶ ἐγὼ σου ταῦτα δέομαι, εἰ
 δυνατόν. ὁ δ' ἀπεκρίνατο· ἀλλά σοι μὲν ἔγωγε συγ-
 γνώμην ἔχω· αὐτὸς μέντοι ὅπως συγγνώμης τύχοιμι
 παρὰ τῆς πόλεως, ἄνδρα μὴ καταγιγνώσκων ἀδικεῖν,
 31 οἷς ἐχρηματίσατο ἐπὶ κακῶ τῆς πόλεως, ἔκ ὄρῳ. Ὁ δὲ
 τότε μὲν πρὸς ταῦτα εἰδὲν εἶπεν, ἀλλ' ἠτήθεις τῷ δικαίου
 ἀπῆλθεν. ὑστερον δὲ ἢ αὐτὸς νοήσας, ἢ διδαχθεὶς ὑπὸ τῶ,
 εἶπεν ἐλθῶν· ἀλλ' ὅτι μὲν, ὦ πάτερ, εἰ μηδὲν ἠδίκει
 Σφοδρίας, ἀπέλυσας ἂν αὐτὸν, οἶδα· νῦν δὲ, εἰ ἠδίκηκέ
 τι, ἡμῶν ἕνεκεν συγγνώμης παρὰ σὺ τυχέτω. ὁ δὲ εἶπεν·

J. Bryl. legitur : ἔπειτα δ' εἰ τις ἐ τῶν
 δεομένων παρεχώρει τῶν δευκτόνων, sine
 sensu ; eam tamen scripturam revo-
 caverat Morus.

§. 29. ἐφοίτα. Tam frequens illi
 ubique aderat. Cæterum egregie timi-
 dam Archidami cunctationem pinxit
 Xenophon. Obscuritatem loci nescio
 quam reperire sibi visus est Morus.

ἐν παντὶ ἦσαν. Valde timebant,
 anxii erant. Ita infra vi. 1. 4. εἰς πᾶν
 ἀφικέσθαι. Conf. Valckenair ad He-
 rodot. p. 557. In Anabasi iii. 1. 12.
 ἐπὶ πᾶν ἰλθεῖν est : omnia tentare.

λελοιδωρημένος. Margo Leoncl. λε-
 λωιδωρημένος ὑπ' Ἀγησιλάου ἀπειληλα-
 μένος εἶη.

§. 30. οἷς ἐχρηματίσατο. Margo L.
 St. ἐχρήσατο. Morus interpretatur,
 quasi esset ἀδικεῖν ἐν ἐκείνοις οἷς ἐχρ-
 quæ in detrimentum patriæ et emo-
 lumentum suum fecit. V. D. in Bibl.
 Crit. Amstel. 5; legendum esse censet,
 quod et mihi placet.

§. 31. παρὰ σοῦ. Margo Leonclay.
 ὑπὸ σοῦ. Cæterum noverant amici,
 qui juveni consilium dederant, ani-
 mum Agefilai mollem et facilem in
 amicos. Ejus enim epistolam memo-
 rat Plutarchus Præcept. reipubl.
 gerendæ p. 121. ad Idrieum, Cariae
 regulum, hanc ; Νικίαν, εἰ μὲν οὐκ
 ἀδικεῖ, ἄφες, εἰδὲ ἀδικεῖ, ἐμοὶ ἄφες· πάν-
 τως δ' ἄφες.

ἂν μέλλῃ καλὰ ταῦτ' ἡμῖν εἶναι, ἕτως ἔσω. ὁ μὲν δὴ
 ταῦτα ἀκῆσας, μάλα δύσελπις ὦν ἀπήει. Τῶν δὲ τοῦ 32
 Σφοδρίας φίλων τις, διαλεγόμενος Ἐτυμοκλεῖ, εἶπεν· ὑμεῖς
 μὲν, οἶμα, ἔφη, πάντες, οἱ Ἀγησιλάου φίλοι, ἀποκτε-
 νεῖτε τὸν Σφοδρίαν. καὶ ὁ Ἐτυμοκλῆς, μὰ Δία, οὐκ ἄρα
 ταῦτα, ἔφη, ποιήσομεν Ἀγησιλάω; ἐπεὶ ἐκεῖνός γε πρὸς
 πάντας, ὅσοις διείλεκται, ταῦτα λέγει· μὴ ἀδικεῖν μὲν
 Σφοδρίαν ἀδύνατον εἶναι· ὅστις μέντοι, παῖς τε ὦν, καὶ
 παιδίσκος καὶ ἡβῶν, πάντα τὰ καλὰ ποιῶν διετέλεσε,
 χαλεπὸν εἶναι τοιούτον ἄνδρα ἀποκλιnúναι· τὴν γὰρ Σπάρ-
 την τοιούτων δέεισθαι στρατιωτῶν. Ὁ δὲ ἀκῆσας ταῦτα, 33
 ἀπήγγειλε τῷ Κλεωνύμῳ. ὁ δὲ ἡδείς, εὐθύς ἐλθὼν πρὸς
 τὸν Ἀρχίδαμον, εἶπεν· ὅτι μὲν ἡμῶν ἐπιμελῆ, ἤδη ἴσμεν·
 εὖ δὲ ἐπίστω, Ἀρχίδαμε, ὅτι καὶ ἡμεῖς πειρασόμεθα ἐπι-
 μελεῖσθαι, ὡς μῆποτε σὺ ἐπὶ τῇ ἡμετέρῃ Φιλίᾳ αἰχυν-
 θῆς. Καὶ ἐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἅπαντ' ἐποίησεν,
 ὅσα καλὰ ἐν τῇ Σπάρτῃ, καὶ ἐν Λεύκτροις πρὸ τῆ βασι-
 λέως μαχόμενος σὺν Δείνωνι τῷ πολεμάρχῳ, προσπεσῶν
 πρῶτος τῶν πολιτῶν, ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπέθανε.
 καὶ ἠνίασε μὲν εἰς τὰ ἔσχατα Ἀρχίδαμον· ὡς δὲ ὑπέ-
 ρχετο, οὐ κατήρχυεν, ἀλλὰ μάλλον ἐκόσμησε. Τοιούτω
 μὲν δὴ τρόπῳ Σφοδρίας ἀπέφυγε.

Τῶν μέντοι Ἀθηναίων οἱ βοιωτιάζοντες ἐδίδασκον τὸν 34

ἂν μέλλῃ. L. et St. ἐκῶν ἂν. fed
 notatur ut suspectum ἐκῶν. Plutar-
 chus Agefil. c. 25. σκέψασθαι δὲ φή-
 σαι ὅτι καλῶς ἔχει καὶ πρεπόντως ἀπ-
 ἠλθει, ubi Stephan. emendabat σκέ-
 ψασθαι. Unde suspicor, lectum olim
 in hoc loco fuisse: εἰ μέλλει καλὰ—
 ἕτω σκέψομαι· ὁ μὲν δὴ et cet. Quod si
 vero dixerat pater ἕτω ἔσω, non erat,
 quare filius μάλα δύσελπις ὦν abiret.

§. 32. ταῦτα ἔφη. Verbum ἔφη o-
 mittunt A. J. Castal. Sed rectius huc
 retraxit St. et L. ex sequentibus, ubi
 post ἀδύνατον εἶναι male infertum le-

gebatur.

διείλεκται. A. J. διείλεχται. Cast.
 διείλεχται.

§. 34. οἱ βοιωτιάζοντες. Huc perti-
 nent verba Plutarchi Pelop. c. 15. ἐκ
 τῆς πάλιν προδυμότητα Ἀθηναῖοι τοῖς
 Θεβαίοις συνεμάχων καὶ τῆς θαλάσσης
 ἀντιλαμβάνοντο, καὶ περιῖοντες ἐδέχοντο
 καὶ προσήγοντο τοὺς ἀποστατικῶς τῶν
 Ἑλλήνων ἔχοντας. Sed omnium di-
 stinctissime hæc narrat Diodorus xv.
 28. alieno tamen loco, ante Spho-
 driæ sc. impetum, eadem tamen O-
 lympiade 100. 4. Suspicatus est et-
 u 4

δῆμον, ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔχ' ὅπως τιμωρήσαιντο, ἀλλὰ
 καὶ ἐπαινέσαιεν τὸν Σφωδρίαν, ὅτι ἐπέβλευσε ταῖς Ἀθή-
 ναις. καὶ ἐκ τῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἐπύλωσαν τε τὴν Πείραιάν,
 ναῦς τε ἐναυπηγῆντο, τοῖς τε Βοιωτοῖς ἐβόηθ' ἐν πάσῃ προ-
 35 θυμία. Οἱ δὲ αὖ Λακεδαιμόνιοι Φρξράν τε ἔφηναν ἐπὶ
 τῆς Θηβαίας, καὶ τὸν Ἀγησίλαον νομίσαντες Φρονιμώτερον
 ἂν σφίσι τοῦ Κλεομβρότου ἠγήσεσθαι, ἐδέοντο αὐτῶν, ἄγειν
 τὴν στρατίαν. ὁ δὲ εἰπὼν, ὅτι ἔδδ' ἂν, ὃ τῇ πόλει δοκοίη,
 36 ἀντειπεῖν—παρεσκευάζετο εἰς τὴν ἔξοδον. Γινώσκων δὲ,
 ὅτι, εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο τὸν Κιθαριῶνα, οὐ ράδιον
 ἔσται εἰς τὰς Θήβας ἐμβαλεῖν, μαθὼν πολεμῶντας τοὺς
 Κλειτορίους τοῖς Ὀρχομενίοις, καὶ ξενικὸν τρέφοντας, ἐκοι-
 νολογήσατο αὐτοῖς, ὅπως γένοιτο τὸ ξενικὸν αὐτῶν, εἴ τι
 37 δεηθεῖη. Ἐπεὶ ἦ τὰ διαβατήρια ἐγένετο, πέμψας, πρὶν

iam Wesselingius, illa præpostero or-
 dine tradita esse, et comparavit hunc
 Xenophontis locum. Omisit tamen
 Plutarchi locum et alium Xenophon-
 tis postea afferendum, ex quibus ordo
 rerum fatiis clare constitui potest.
 Diodorus igitur Athenienses, ait, mis-
 sis legatis civitates Græciæ hortatos
 esse, ut superbum Lacedæmoniorum
 imperium detrectarent. Primos igitur
 accessisse ad partes Atheniensium
 Chios et Byzantios, deinde Rhodios,
 Mitylenæos aliarumque insularum
 incolas. Auso ita paulatim sociorum
 numero, Athenienses commune
 sociorum concilium instituunt, in
 quo delecti ex unaquaque civitate
 consulerent de communi salute. Con-
 fessus concilii habebatur Athenis, ci-
 vitati unicuique suffragii jus erat, im-
 perium belli Athenienses gerebant.
 Post Sphodriæ impetum in Piræum
 Thebanos etiam in commune concilium
 sociorum admissos fuisse, refert
 Diodorus; addit præterea, Atheni-
 enses decrevisse, ut agri per fortitio-
 nem occupati (κληροχίαι) a colonis
 suis dominis antiquis restituerentur,
 nemoque extra Atticæ fines agri col-
 lendi jus haberet; quo factò plures
 etiam civitates ad partes Atheniensium
 accessisse, in primis autem Eu-

bæ civitates, excepta Hestiaæ. Ha-
 ctenus Diodorus. Atque hinc perspici-
 tur, quod fit, quod infra vi. 2. 1.
 Athenienses queruntur de Thebanis
 χρήματα οὐ συμβαλλομένους εἰς τὸ ναυτι-
 κόν. Scilicet ærarium commune erat
 apud Athenienses, ut concilii ipsius
 confessus bellique imperium. De æ-
 rario monere oblitus est Diodorus.
 Æginam in studio Lacedæmoniorum
 perseverasse, ex eodem Xenophontis
 loco cognoscimus.

§. 35. ἠγεῖσθαι. Ita cum L. St.
 scripsi. Reliquæ Edd. ἠγήσεσθαι, quod
 Morus prætulit. Sed ἠγεῖσθαι ex ad-
 dito ἂν habet significationem futuri
 temporis.

ἀντειπεῖν. Castal. ἀντεῖπειν, Leoncl.
 ἀντεῖποι probat. Morus excidisse pu-
 tabat δυναθεῖη aut simile verbum. E-
 quidem superfluum puto ὅτι, nec ta-
 men ideo ejiciendum. Plutarchus
 Agesil. c. 26. ἐπεὶ δὲ τὸν υἱὸν Κλεομβρο-
 τον ἔχ' ἔωρα πρόθυμον ὄντα πολεμῶν
 τοῖς Θηβαίοις, ἔτω δὲ χαίρειν τὸν νόμον
 ἰάσας, ἃ πρόσθεν ἐχρῆτο περὶ τῆς στρα-
 τείας. Ubi vocem υἱὸν delendam esse
 viderunt Interpretes.

§. 36. Κλειτορίους. Ita ex margine
 L. St. scripsi pro vulgato Κλητορίους.
 Atque ita ubique nomen hoc populi
 scriptum reperitur in Pausania.

ἐν Τεγέα αὐτὸς εἶναι, πρὸς τὸν ἄρχοντα τῶν πᾶρά τοῖς Κλειτορίοις ξένων, καὶ μισθὸν δὲς μηνὸς αὐτοῖς, ἐκέλευσε προκαταλαβεῖν αὐτὰς τὸν Κιθαιρῶνα. τοῖς δὲ Ὀρχομενίοις εἶπεν, ἕως στρατεία εἴη, παύσασθαι τῷ πολέμῳ· εἰ δέ τις πόλις, στρατιᾶς ἕσης ἔξω, ἐπὶ πόλιν στρατεύσοι, ἐπὶ ταύτην ἔφη πρῶτον ἰεῖναι κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων. Ἐπεὶ δὲ ὑπερέβαλεν [εἰς] τὸν Κιθαιρῶνα, ἔλθων εἰς 38 Θεσπιάς, ἐκεῖθεν ὀρμηθεὶς, ἦει ἐπὶ τὴν τῶν Θηβαίων χώραν. εὐρῶν δὲ ἀποτεταφρευμένον τε καὶ ἀπεσαυρωμένον κύκλῳ τὸ πεδίον καὶ τὰ πλείους ἄξια τῆς χώρας, στρατοπεδεύομενος ἄλλοτε ἄλλη, καὶ μετ' ἄριστον ἐξάγων, ἔδηου τῆς χώρας τὰ πρὸς ἑαυτῷ τῶν σαυρωμάτων ἢ τῆς τάφρου. οἱ γὰρ πολέμιοι, ὅπῃ ἐπιφαίνοιτο ὁ Ἀγησίλαος, ἀντιπαρήεσαν αὐτῷ ἐντὸς τῷ χαρακώματος ὡς ἀμυνόμενοι. Καί ποτε ἀποχωρῶντος αὐτῷ ἤδη τὴν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, 39 οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς τε, ὡς ἀφανεῖς ὄντες, ἐξαίφνης διὰ τῶν ὠδοποιημένων τῷ χαρακώματος ἐξόδων ἐξελαύνον-

§. 37. αὐτὸς εἶναι. Ita recte scribendum censuit Morus pro vulgato αὐτῶς.

ἕως στρατεία εἴη. In A. J. Br. Cast. στρατιά.

§. 38. ὑπερέβαλεν τόν. Auctore Leoncl. Stephan. et Moro omisit εἰς ante articulum.

ἀπεσαυρωμένον. Male A. J. Bryl. Castal. ἀπεστρατευμένον. In Agesilao i. §. 22. est ἀποτεταφρευμένα καὶ ἀπεσαυρωμένα ἅπαντα ὑπερῶς τὰς Κυνὸς κεφαλὰς ἔδηε τὴν χώραν μέχρι τῷ ἄστει. Quo in loco quidem Xenophon non nominavit Cynoscephalas, sed ex ordine rerum hic gestarum et ex §. 15. apparet, fuisse illos colles inter Thespias et Thebas. Diodorus xv. 31. 32. qui hanc expeditionem longe copiosius enarrat, et Chabriæ inprimis prudentiam in acie struenda laudat, plane diversus ab ita Xenophonte; cum eo tamen consentiunt Cornelius Nepos in Chabria cap. 1. et Polyænus ii. 1. 2. Valli nuspiani meminit

Diodorus, sed ita narrat cap. 32. οἱ μὲν Θηβαῖοι λόφον τινὰ κατελάβοντο παραμήκη, σαρδίας ἀπέχοντα τῆς πόλεως εἰκοσι (Cynoscephalus videtur dicere) καὶ πλόβλημα ποιησάμενοι τὰς δυσχωρίας, ἀνέμεινον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. Itaque omnis reliqua narratio toto, ut aiunt, cælo differt. Mihi quidem Diodori et reliquorum scriptorum narratio multo verosimilior esse videtur, quam Xenophontea. Videtur enim Xenophon hæc citius transiisse, ne gloriæ Agesilai officeret, quem ipsi triginta σύμβουλοι, qui cum eo exierant, taxabant timiditatis, quoniam magnis cum copiis, quas accurate enarrat Diodorus, nihil plane effecerat.

τὰ πρὸς ἑω τῶν. Ita cum Viro docto in Miscell. Obserrv. Belgicis vol. iii. p. 430. emendavit Morus vulgatum πρὸς ἑαυτῷ, comparato loco simili infra §. 49. unde tamen situm locorum non melius cognosces quam ex tabula geographica.

σι, καὶ οἷα δὴ ἀπίόντων πρὸς δεῖπνον καὶ συσκευαζομένων τῶν πελτασῶν, τῶν δὲ ἰππέων τῶν μὲν ἐκέτι καταβεβηκότων, τῶν δὲ ἀναβαινόντων, ἐπελαύνουσι· καὶ τῶν τε πελτασῶν συχνὸς κατέβαλον, καὶ τῶν ἰππέων Κλέωνα καὶ Ἐπιλυτίδαν Σπαρτιάτας, καὶ τῶν περιόικων ἕνα, Εὐδικον, καὶ τῶν Ἀθηναίων τινὰς Φυγάδας, ἔπω ἀνα-
 40 βεβηκότας ἐπὶ τὰς ἵππους. Ὡς δὲ ἀναστρέψας σὺν τοῖς ὀπλίταις ἐβόηθησεν ὁ Ἀγησίλαος, οἱ τε ἰππεῖς ἤλαυνον ἐναντίοι τοῖς ἰππεῦσι, καὶ τὰ δέκα ἀφ' ἧβης ἐκ τῶν ὀπλιτῶν ἔθει σὺν αὐτοῖς· οἱ μὲντοι τῶν Θηβαίων ἰππεῖς ἐώκεσαν ὑποπεπωκόσι πρὸς ἐν μεσημβρία· ὑπέμενον μὲν γὰρ τοῖς ἐπελαύνουσιν, ὡς ἐξακοντίζειν τὰ δόρατα, ἐξικνῆντο δὲ οὐ.
 καὶ ἀναστρέφοντες δὲ ἐκ τῆς ἀπέθανον αὐτῶν δώδεκα.
 41 Ὡς δὲ κατέγνω ὁ Ἀγησίλαος, ὅτι αἰεὶ μετ' ἄριστον οἱ πολέμιοι ἐφαίνοντο, θυσάμενος ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἤγεν ὡς οἷόν τε τάχιστα, καὶ παρήλθε δι' ἐρημίας εἰς τὴν τῶν χαρα-

§. 39. τῶν μὲν ἐκέτι. Ita scripti cum Castal. pro vulgato ἔστι, quod jungi cum perfecto sensus h. l. vetat. ἀναβαινόντων. A. J. Br. Cast. ἀναβεβηκότων. Equidem hic ἔστι inferendum censeo, ut priori ἐκέτι respondeat. Idem deinceps est ἔπω ἀναβεβηκότας, ex quo manifestum est, paulo antea ἐκέτι καταβεβηκότων legendum esse.

§. 40. ὀπλίταις. Male A. J. Bryl. Castal. ὄπλοις. Deinceps Margo L. ἐναντίον.

οἱ μὲντοι. Castal. οἱ μὲν.

ὑποπεπωκόσι. Editionum A. J. Br. vitiosam lectionem ὑποπεπωκόσι revocavit Morus. Castal. edidit ὑποπεπωκόσι, quod cum Porto probavit Leonclav. interpretatus languidiores. Unice probanda erat emendatio a Camerario et Leopardo Emendat. ix. 23. jam olim proposita, quam confirmat locus simillimus infra vi. 4. 8. Similiter ὑποπεπωκόσι est in Symposio c. 9. ubi Zeunius ex Suetonio Neron. c. 20. annotavit *subbibere*.

ὑπίμενον μὲν γὰρ. In A. J. Bryl.

Cast. μὲν omittitur. Deinde Morus τοὺς ἐπελαύνοντας emendat, aut ὑπέμενον corruptum esse censet. Nisi dictum est ut ὑποσῆναι τι apud Xenophonem.

ἐκ τῆς. Steph. malebat ἐκ τούτου, quod mihi non tam displicet quam Moro. Supra enim Noster iv. c. 4. §. 16. de peltastis Iphicratis, Lacedæmonios timentibus, hæc notarat: ὡς ἐντὸς ἀκοντίματος οὐ προσήσαν τοῖς ὀπλίταις· ἤδη γὰρ ποτε καὶ ἐκ τούτου διάξαντες οἱ νεώτεροι τῶν Λακεδαιμονίων ἐλόντες ἀπέκτεινάν τινὰς αὐτῶν. Ex quo apparet, verba hujus nostri loci, ὡς ἐξακοντίζειν τὰ δόρατα, idem significare, atque in illo loco verba: ἐντὸς ἀκοντίματος, adeoque etiam ἐκ τούτου locum hic habere posse. Sed ibi Margo Leonclav. habet ἐκ τούτου adscriptum, nescio unde.

§. 41. ἄριστον οἱ πολέμιοι. Edd. A. J. Br. Cast. interserunt καὶ, quod revocavit Morus, ut hostes dicantur et ipsi post prandium prodire, prout fecerat Agesilaus §. 38. Sed hæc ratio falsa est.

κωμάτων. ἐκ δὲ τῆς τὰ ἐντὸς ἔτεμνε καὶ ἕκαε μέχρι τῆς ἄστεος. ταῦτα δὲ ποιήσας, καὶ πάλιν ἀποχωρήσας εἰς Θεσπιάς, ἐτείχιζε τὸ ἄστυ αὐτοῖς· καὶ ἐκεῖ μὲν Φοιβίδαυ καταέλιπεν ἀρμολήν, αὐτὸς δὲ ὑπερβαλὼν πάλιν εἰς τὰ Μέγαρα, τὸς μὲν ζυμμάχους διήκε, τὸ δὲ πολιτικὸν στρατευμα ἐπ' οἴκῃ ἀπήγαγεν.

Ἐκ δὲ τῆς οὖ Φοιβίδαυ, ἐκπέμπων μὲν ληστήρια, ἔφερε 42 καὶ ἦγε τοὺς Θεβαίους, καταδρομὰς δὲ ποιέμενος, ἐκακέρχει τὴν χώραν. οἱ δὲ αὖ Θεβαῖοι, ἀντιτιμωρεῖσθαι βυλόμενοι, στρατεύσσι πανδημεὶ ἐπὶ τὴν τῶν Θεσπιέων χώραν. ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐν τῇ χώρῃ, ὁ Φοιβίδαυ, σὺν τοῖς πελτασάϊς προσκείμενος, ἔδαμῆ εἶα αὐτοὺς ἀποσκεδάνυθαι τῆς Φάλαγγος· ὡς οἱ Θεβαῖοι, μάλα ἀχθόμενοι τῇ ἐμβολῇ, θάσσον τὴν ἀποχώρησιν ἐποιῶντο, καὶ οἱ ὄρεωκόμοι δὲ, ἀπορρίπτεῖντες ὄν εἰλήφεσαν καρπὸν, ἀπήλωνον οἴκαδε. ἔτω δεινὸς φόβος τῷ στρατεύματι ἐνέπεσεν. Ὁ 43 δὲ ἐν τῆς θρασείας ἐπέκειτο, περὶ αὐτὸν μὲν ἔχων τὸ πελτασικὸν, τὸ δὲ ὀπλικὸν ἐν τάξει ἔπεσθαι κελεύσας. καὶ ἐγένετο ἐν ἐλπίδι τροπὴν τῶν ἀνδρῶν ποιήσασθαι· αὐτὸς τε γὰρ ἐρρωμένως ἠγείτο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπλεσθαι τῶν ἀνδρῶν παρεκελεύετο, καὶ τὸς τῶν Θεσπιέων ὀπλίτας ἀκολοθεῖν ἐκέλευεν. Ὡς ἵ ἀποχωρεῖντες οἱ τῶν Θεβαίων 44 ἱππεῖς ἐπὶ νάπει ἀδιαβάτω ἐγίνοντο, πρῶτον μὲν ἠθροίσθησαν, ἔπειτα δὲ ἀνέστρεφον, διὰ τὸ ἀπορεῖν, ὅποι δια-

§. 42. Φοιβίδαυ. Longe aliter rem narrat Diodorus xv. 33. οἱ δὲ Θεβαῖοι μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τὴν Ἀγησιλάου στρατεύσαντες ἐπὶ Θεσπιάς, τὴν μὲν προφυλακὴν ἔσαν ἀνδρῶν διακοσίων ἀνείλον, τῇ δὲ πόλει προσβολὰς συνεχεῖς ποιέμενοι καὶ μηδὲν ἀξιόλογον πράξαντες, ἀπήγον τὴν δύναμιν εἰς τὰς Θήβας—Φοιβίδαυ δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ἀξιόλογον φρεσὶν ἐν ταῖς Θεσπιάς ἔχων, ἐκχυθεῖς ἐκ τῆς πόλεως καὶ προπετιῶς τοῖς ἀποχωρεῖσι Θεβαίοις ἐπιθέμενος τῶν μὲν στρατιωτῶν ἀπίσταλι

πλείους τῶν πεντακοσίων, αὐτὸς δὲ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος καὶ πολλοῖς ἐναντίοις τραύμασι περιπεσὼν ἠρωϊκῶς κατέστρεψε τὸν βίον.

θάσσον. Margo Leoncl. θάσσονα. τῷ στρατεύματι. A. J. Br. Castal. τοῖς στρατεύμασι.

§. 43. τροπὴν. Ita recte emendavit Fr. Portus vulgatam A. J. Bryl. Castal. scripturam: πρὸς τὴν πονήσασθαι.

§. 44. ἀνέστρεφον. De pugna hac Phœbidæ cum Thebanis, duce Gor-

- βαῖεν. οἱ μὲν οὖν πελτασταὶ [καὶ] ὀλίγοι ὄντες οἱ πρῶτοι, φοβηθέντες αὐτὰς, ἔφυγον· οἱ δὲ ἵππεῖς αὖ ὡς τῆτο εἶδον, ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῶν φευγόντων ἐπιθέσθαι αὐτοῖς.
- 45 Καὶ ὁ μὲν δὴ Φοιβίδας, καὶ δύο ἢ τρεῖς μετ' αὐτῶν, μαχόμενοι ἀπέθανον· οἱ δὲ μισθοφόροι, τὰς γενομένους, πάντες ἔφυγον. ἐπεὶ δὲ φεύγοντες ἀφίκοντο πρὸς τὰς ὀπλίτας τῶν Θεσπιέων, κακῆϊνοι, μάλα πρόσθεν μέγα φρονῶντες μὴ ὑπείξαι τοῖς Θηβαίοις, ἔφυγον, μηδὲν τι πᾶνυ διακόμενοι, (καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὄψε) καὶ ἀπέθνησκον μὲν οὐ πολλοὶ, ὅμως δὲ οὐ πρόσθεν ἔστησαν οἱ Θεσπιεῖς, πρὶν ἐν
- 46 τῷ τείχει ἐγένοντο. Ἐκ δὲ τῆτος πάλιν τὰ τῶν Θηβαίων ἀνεζωπυρεῖτο, καὶ ἐτρατεύοντο εἰς Θεσπίας, καὶ εἰς τὰς ἄλλας τὰς περιουκίδας πόλεις. ὁ μὲντοι δῆμος ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς Θήβας ἀπεχώρει· ἐν πάσαις γὰρ ταῖς πόλεσι δυναστεία καθεστῆκεσαν, ὡσπερ ἐν Θήβαις· ὡςτε καὶ οἱ ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι φίλοι τῶν Λακεδαιμονίων βοηθείας ἐδέοντο. μετὰ δὲ τὸν Φοιβίδα θάνατον, πολέμαρχον μὲν καὶ μόραν οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ θάλατταν πέμφαντες, τὰς Θεσπίας ἐφύλαττον.
- 47 Ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ἐπέσῃ, πάλιν ἔφαινον φρερᾶν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰς Θήβας, καὶ τοῦ Ἀγησιλάου, ἥπερ τὸ πρόσθεν, ἐδέοντο ἡγεῖσθαι. ὁ δὲ ὑπὲρ τῆς ἐμβολῆς ταυτὰ γιγνώσκων, πρὶν καὶ τὰ διαβατήρια θύεσθαι, πέμφας

gida, ita Polyænus ii. 5. 2. σινοπόριον ἦν τὸ χωρίον. Γοργίας φεύγειν προσποιούμενος τὰς πελταστας ἐπὶ πόδα ἀνεχώρει. τῶν δὲ πολεμίων ἐγκειμένων, ὑπήγαγεν αὐτὰς εἰς τὴν εὐρυχωρίαν. Ἐνθα δὴ Γοργίας κράνος ἐπὶ δόρατος ἀνατείνας σημειῶν ἔδωκεν ἀναστροφῆς· ὡς δὲ ἐν πλατυτέρῳ χωρίῳ τὸ ἵππικὸν ἀνέστρεψε, τὴν ἐμβολὴν τῶν ἵππων οὐ φέροντες οἱ πελτασταὶ, προτροπᾶδην εἰς Θεσπίας ἔφυγον, ὧν οἱ μὲν ἵππεσον ἐν τῇ φυγῇ, Φοιβίδας δὲ διώκων αὐτίκα φεύγων ἄχρηστο. Ita locus ille legendus est. Ultima tamen verba sana non præsto. Videtur enim po-

tius de morte Phœbidæ voluisse narrare Polyænus.

καὶ ὀλίγοι. In Bryl. est *πιλτασταὶ ὀλίγοι ὄντες καὶ πρῶτοι*. Cast. vulgatam lectionem posuit, omisso tamen *καὶ*, quod fecit etiam Stephan. damnavit etiam L. copulam.

§. 45. Φοιβίδας. Mortem Phœbidæ memorat etiam Plutarchus Pelop. c. 15. qui breviter hæc transcurrit.

§. 47. οἱ Λακεδαιμόνιοι. Margo L. et Steph. οἱ ἔφοροι, quod cum usu Xenophonte congruit, ut altera etiam lectio.

πρὸς τὸν ἐν Θεσπιάϊς πολέμαρχον, ἐκέλευε προκαταλαβείν τὸ ὑπὲρ τῆς κατὰ τὸν Κιθαιρῶνα ὁδῷ ἄκρον, καὶ φυλάττειν, ἕως ἂν αὐτὸς ἔλθοι. Ἐπεὶ δὲ τῆτο ὑπερβαλὼν 48 ἐν ταῖς Πλαταιαῖς ἐγένετο, πάλιν προσεποιήσατο, εἰς τὰς Θεσπιάς ἰέναι πρῶτον, καὶ πῆμων ἀγοράν τε ἐκέλευε παρασκευάζειν, καὶ τὰς πρεσβείας ἐκεῖ περιμένειν. ὡς οἱ Θεβαῖοι ἰαχυρῶς τὴν πρὸς Θεσπιάς εἰσβολὴν ἐφύλαττον. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἅμα τῇ ἡμέρᾳ θυσάμενος, ἐπο- 49 ρεύετο τὴν ἐπ' Ἐρυθραῖς· καὶ ὡς στρατεύματι δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν ἐν μιᾷ κατανύσας, ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸ κατὰ Σκῶλον σαύρωμα, πρὶν ἔλθειν τοὺς Θεβαίους ἀπὸ τῆς Φυλακῆς, καθ' ἣν τὸ πρόσθεν εἰσῆλθε. τῆτο δὲ ποιήσας, τὰ πρὸς ἑῷ τῆς τῶν Θεβαίων πόλεως ἐδῆε, μέχρι τῆς Ταναγραίων· (ἔτι γὰρ τότε καὶ τὴν Τάναγραν οἱ περὶ Ὑπατόδωρον, Φίλοι ὄντες τῶν Λακεδαιμονίων, εἶχον) καὶ ἐκ 50 τῆτος δὴ ἀπῆκε, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸ τεῖχος. Οἱ δὲ Θεβαῖοι ἐπελθόντες, ἀντετάξαντο ἐπὶ Γραὸς σῆθει, ὅπισθεν

§. 48. πρὸς Θεσπιάς εἰσβολὴν. Margo L. Θεσπιῶν ἐμβολήν. De ipsa re ita Polyænus ii. 1. 11. Ἀγησίλαος πυθόμενος Θεβαίους τὴν κατὰ Σκῶλον φυλάττειν πάροδον, πάσας τὰς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείας ἐν Θεσπιαῖς ἀναμένειν συντάξει. Θεβαῖοι, ταῦτα πυθόμενοι, μετῆλθον ἐπὶ τὴν κατὰ Θεσπιάς πάροδον ἢ ταύτην παρεφύλαττον. Ἀγησίλαος, δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο (lege ἡμέρα μιᾷ) τὴν κατὰ Σκῶλον πάροδον ἐρήμην εὐρῶν, ἀνευ μάχης διῆλθεν.

§. 49. ἅμα τῇ. In L. St. inferitur ante hæc τῇ ὑστέρᾳ, sed ut suspectum notatur.

σαύρωμα. A. J. Br. Castal. στρατεύμα. In Agefilao ii. 22. est τὰ κατὰ Σκῶλον σαυρώματα καὶ τάφρους. Scoli situm notavit Pausanias ix. p. 718.

Ὑπατόδωρον. J. Bryl. Cast. Ὑπαντόδωρον.

§. 50. ἐπιελθόντες. Margo L. ὑπελθόντες. De hac pugna est locus Plutarchi in Pelop. c. 15. πολλὰς δὲ καὶ πρὸς Τανάγραν πρὸςφάμενος καὶ αὐτὸν Πανδοῖδην τὸν ἀρμόσῃν ἀνεῖλεν. Cæte-

rum Dodwellus in Annalibus Xenophontei ad an. 1. Olympiad. 101. refert hanc pugnam ad Tanagram, hoc ufus argumento, quod Tanagram habebant adhuc Lacedæmonii in secunda Agefilai expeditione, quam Dodwellus refert ad Olymp. 100. 4. Ex quo apparet, virum doctum diversam putasse hanc ad Tanagram pugnam a secunda Agefilai expeditione. Male etiam ponit, Tanagram tunc captam fuisse a Thebanis; Plutarchus enim de capta urbe tacet.

Γραὸς σῆθει. Wesseling ad Antonini Itiner. p. 327. non longe, inquit, a Thebis abfuisse locum, quem Γραιῶν appellabant, et laudat Stephanum Byzantinum, qui ita sub nomine Τανάγρα: τὴν δὲ Γραιῶν ἔνιοι λέγουσι τὸ νῦν τῆς Θεβαϊκῆς καλούμενον ἔδος. Deinde, comparato Polyæni loco ii. 1. ὁ δὲ κατέλαβον τὸν λόφον ὑπὲρ τῆς ὁδῷ δύσκατον, καλούμενον ῥέας ἔδος, emendat Xenophontem cum Polyæno, ita ut Γραιῶς ἔδει scribat. Recte! nisi quod ad Tanagram magis pertinuisse

ἔχοντες τὴν [τε] τάφρον καὶ τὸ σαύρωμα, νομίζοντες, καλὸν εἶναι ἐνταῦθα διακινδυνεύειν· καὶ γὰρ ἦν σενὸν ταύτῃ ἐπισικῶς καὶ δύσβατον τὸ χωρίον. ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἰδὼν ταῦτα, πρὸς ἐκείνους μὲν οὐκ ἦγεν, ἐπισιμῶσας δὲ πρὸς 51 τὴν πόλιν ἦει. Οἱ δὲ αὖ Θεβαῖοι, δέσαντες περὶ τῆς πόλεως, ὅτι ἐρήμη ἦν, ἀπολιπόντες ἢ [ἐνταῦθα] παρατεταγμένοι ἦσαν, δρόμῳ ἔθεον πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἐπὶ Ποτνιαῖς ὁδόν· ἦν γὰρ αὕτη ἀσφαλέςερα. καὶ μέντοι ἐδόκει καλὸν γενέσθαι τὸ ἐνθύμημα τῷ Ἀγησίλαῳ, ὅτι, πόρρω ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἀποχωρεῖν δρόμῳ αὐτοὺς ἐποίησεν· ὅμως μέντοι ἐπιπαραθέοντας αὐτὰς τῶν πολε-

hos colles, aut fines Tanagræi et Thebani agri constituisse puto. Tanagræi urbis originem ad Pœmandrum referebant, cujus uxorem ob fenestram provectam Γραῖαν, et sensim ipsam urbem Tanagram ejus nomine appellasse dicuntur apud Pausaniam ix. pag. 748. Hujus igitur statua in colle, inter Thebas et Tanagram fito, fuisse videtur, Γραῖας ἕδος dicta.

τὴν τάφρον. Interfertur τε recte omittunt A. J. Bryl. Cast. quos sequor. Diodor. xv. 34. nec in hac expeditione valli fossæve meminit, sed ita rem narrat: οὐ πολλῶ δ' ὕψερὸν χρόνῳ πάντων Λακεδαιμονίων τῇ αὐτῇ δυνάμει στρατευσάντων ἐπὶ τὰς Θήβας, οἱ μὲν Θεβαῖοι δυσχωρίας τινὰς ἐτίρας καταλαμβάνομενοι διεκώλυον μὲν τὰς πολεμίας λεηλατεῖν τὴν χώραν, κατὰ νόμον δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν δύναμιν ἐν τοῖς πεδίοις οὐκ ἐτόλμων παρατάξασθαι. τοῦ δ' Ἀγησίλαου προμαχομένου, συγκατέβησαν ἐκ τῷ (deest λόφῳ) κατ' ὀλίγον πρὸς τὸν ἀγῶνα. γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον οἱ περὶ τὸν Ἀγησίλαον ἐπροτίεον, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐκ τῆς πόλεως Θεβαίων ἐκχυθέντων πανδημῶν θεωρῶν τὸ πλῆθος τῶν ἐπιρρέοντων ὁ Ἀγησίλαος, ἀνεκάλεσατο τῇ σάλπιγγι τὰς στρατιώτας ἀπὸ τῆς μάχης· οἱ δὲ Θεβαῖοι τροπαίῳ τε ἔβησαν καὶ etc.

§. 51. ἢ ἐνταῦθα. Posterius delendum censuit Morus. In L. et St. pro utroque est simpliciter ἐνθα. Paulo antea Leoncl. legere jubet ἀποσιμῶσας, usus exemplo Thucydidis iv. 24. ubi Schol. explicat ὑπαναχωρεῖσθαι; et

Hefychii loco, ubi ἀποσιμῶν explicatur per ἀποσφίρειν. Est flexio itinere abducere exercitum, agmen. Polyænus ii. 1. 12. hæc ita expressit: προσποιεῖται δὲ λοξώσας τὴν στρατιὰν ἄγειν ἐπὶ τὸ ἀπὸ τῶν Θεβῶν. καὶ γὰρ ἦν ἔρημον ἕξστρατευκότων ἀπάντων. Θεβαῖοι περὶ τῆ πόλεως δέσαντες τὸν λόφον καταλιπόντες ἠπέριγοντο ἐς τὸ ἀπὸ. Ἀγησίλαος τὸν λόφον ἀκωλύτως διήλθεν. Vides, nec Polyænum valli fossæve meminisse, sed colles a natura collocatos propugnaculorum instar nominat. Cæterum velitatio et pugna intra hos colles seu vallos accidit; et sensum totius loci satis bene collegit Polyænus. Idem deinde fest. 15. iterum hanc expeditionem narrans, magis cum Xenophonte in eo consentit, quod vallum fossamque memorat: Θεβαῖοι τὸ πεδίον διατάφρευσαν καὶ ἀπεχάρακωσαν· τῷ χαρακώματος ἐκατέρωθεν δύο πάροδοι εἰναί· βελομένοιο Ἀγησίλαος παρελθεῖν, πλινθίων τάξας κώλον προῆγεν ἐπὶ τὴν πάροδον τὴν κατὰ τὸ εὐώνυμον (versus Thespias) Θεβαίων ἐνταῦθα (Scolium intelligi patet) πάντων ἀντιταξαμένων· ὁ δὲ μεταβαλλόμενος ἀπ' ἑρᾶς ἐπὶ τὴν ἐτίραν πάροδον et cet.

ἐπὶ Ποτνιαῖς. Br. Castal. ἀπό. Potniarum rudera a Thebis egressus stadiorum decem intervallo ultra Afopum fitarum reperit Pausan. ix. p. 726. Fuerunt igitur Potniæ in latere orientali Thebarum fitæ.

τῷ Ἀγησίλαῳ. Articulum inferui ex A. J. Br. Castal.

μάρχων τινὲς ἐπέδραμον σὺν ταῖς μόραις. Οἱ μέντοι 52
 Θηβαῖοι ἀπὸ τῶν λόφων τὰ δόρατα ἐξηκόντιζον, ὥστε καὶ
 ἀπέθανεν Ἀλύπητος, εἷς τῶν πολεμάρχων, ἀκοντιοθεὶς
 δόρατι· ὅμως δὲ καὶ ἀπὸ τῆς τῆς λόφου ἐτράπησαν οἱ
 Θηβαῖοι· ὥστε ἀναβάντες οἱ Σκιριῖται, καὶ τῶν ἰππέων
 τινὲς, ἔπαιον τὴν τῶν Θηβαίων τελευταίην, παρελαύνοντας
 εἰς τὴν πόλιν. Ὡς μέντοι ἐγγὺς τῆς τείχους ἐγένοντο, 53
 ὑποσρέφουσιν οἱ Θηβαῖοι· οἱ δὲ Σκιριῖται ἰδόντες αὐτὰς,
 θᾶπτον ἢ βιάδην ἀπῆλθον. καὶ ἀπέθανε μὲν ἑδεῖς αὐτῶν·
 ὅμως δὲ οἱ Θηβαῖοι τρόπαιόν [τε] ἐσήσαντο, ὅτι ἀπεχώ-
 ρησαν οἱ ἀναβάντες. Ὁ μέντοι Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ὥρα 54
 ἦν, ἀπελθὼν ἐστρατοπεδεύσατο, ἔνθα περ τὴν πολεμίαν
 εἶδε παρατεταγμένους· τῇ δὲ ὑπεράνω ἀπήγαγε τὴν ἐπὶ
 Θεσπιάς. θρασέως δὲ παρακολυθόντων τῶν πελταστῶν,
 οἱ ἦσαν μισθοφόροι τοῖς Θηβαίοις, καὶ τὸν Χαβριαν ἀνα-
 καλόντων, ὅτι οὐκ ἠκολούθει, ὑποσφραφέντες οἱ τῶν Ὀλυμ-
 θίων ἰππεῖς, (ἤδη γὰρ κατὰ τὴν ὄρκον συνεστρατεύοντο)
 ἐδίωξάν τε αὐτὰς πρὸς ὄρθιον, καθάπερ ἠκολούθει, καὶ
 ἀπέκτειναν αὐτῶν μάλα πολλὰς· ταχὺ γὰρ πρὸς ἀναντες
 εὐήλατον ἀλίσκοντα περὶ ὑπὸ ἰππέων. Ἐπεὶ δ' ἐγένετο 55
 ὁ Ἀγησίλαος ἐν ταῖς Θεσπιάς, εὐρὴν φασιάζοντας τοὺς
 πολίτας, καὶ βεβλομένων τῶν φασκόντων λακωνίζειν ἀπο-
 κτεῖναι τὴν ἐναντίαν, (ἦν καὶ Μένων ἦν) τῆτο μὲν οὐκ
 ἐπέτρεψε· διαλλάξας δὲ αὐτὰς, καὶ ὄρκον ὁμόσαι ἀλλή-
 λοις ἀναγκάσας, ἔτως ἀπῆλθε πάλιν διὰ τῆς Κιθαί-
 ρωνος τὴν ἐπὶ Μέγαρα. καὶ ἐκεῖθεν τοὺς μὲν συμμάχους
 ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν στρατεύμα οἴκαδε ἀπήγαγε.

§. 52. τὰ δόρατα. Articulum omit-
 tunt A. J. Bryl. Castal.

εἷς τὴν πόλιν. Præpositio abest A.
 J. Br. Castal. Inferuit Steph.

§. 53. τρόπαιόν τι. Delere jubet τ

Morus, nisi cum St. et Leoncl. exci-
 disse aliquid, aut legendum esse τι,
 suspiceris. Stephani γι. improbat Le-
 oncl.

56 Μάλα δὲ πιεζόμενοι οἱ Θηβαῖοι σπάνει σίτην, διὰ τὸ δυοῖν ἐτοῖν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς, πέμπασιν ἐπὶ δυοῖν τριήρουν ἄνδρας εἰς Παγασὰς ἐπὶ σῖτον, δέκα τάλαντα δόντες. Ἀλκέτας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, Φυλάτῃων Ὠρεῶν, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι συνεωνῆντο τὸν σῖτον, ἐπληρώσατο τρεῖς τριήρεις, ἐπιμεληθεὶς, ὅπως μὴ ἐξαγγελθεῖη. ἐπεὶ δὲ ἀπήγετο ὁ σῖτος, λαμβάνει ὁ Ἀλκέτας τὸν τε σῖτον, καὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὰς ἄνδρας ἐζώγρησεν, οὐκ ἐλάτῃς ὄντας ἢ τριακοσίους. τῆς δὲ εἶρξεν ἐν τῇ ἀκρο-
57 πόλει, ἔπερ αὐτὸς ἐσκήνυε. Ἀκολοῦθόντος δὲ τίνος τῶν Ὠρειτῶν παιδὸς, ὡς ἔφασαν, μάλα καλῆ τε κάγαθοῦ, καταβαίνων ἐκ τῆς ἀκροπόλεως περὶ τῆτον ἦν. καταγνόντες δὲ οἱ αἰχμάλωτοι τὴν ἀμέλειαν, καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ἡ πόλις ἀφίσταται· ὡς εὐπόρως ἤδη οἱ Θηβαῖοι σῖτον παρεκομίζοντο.

58 Ὑποφαίνοντος δὲ πάλιν τῆ ἥρος, ὁ μὲν Ἀγησίλαος κλινοπετῆς ἦν. ὅτε γὰρ ἀπήγε τὸ σφάτευμα ἐκ τῶν Θηβῶν, ἐν τοῖς Μεγάροις, ἀναβαίνοντος αὐτῆ ἐκ τῆ Ἀφροδισίας εἰς τὸ ἀρχεῖον, ῥήγνυται ὅποιαδὲ φλέψ, καὶ ἐρρῦη ἐκ

Olymp.
101. ⁴/₁.

§. 56. Παγασάς. Theffaliæ locus maritimus, a quo finus Pagafæus dictus fuit.

Ὠρεῶν. Junt. Castal. Ὠρεῶν. Urbs Eubœæ binominis Histiaea, deinde Oreus dicta, a Pericle fuit desolata. Hinc odium ejus in Athenienses perpetuum. Cf. Weffeling ad Diodor. xv. 30. Quartam Eubœæ partem tenuisse Oreitas, auctor est Demosthenes contra Aristocr. pag. 691. Strategema ipsum narrat copiosius Polyænus ii. 7. Ἀλκέτας ἀπὸ τῆς Ἰστιαίας ὀρμώμενος, βουλόμενος λαθεῖν, πεπληρωκῶς ναῦς πολλὰς, κατελκύσας τριήρημιαν καὶ ἐς ταύτην ἀνὰ μέρος ἐμβιβάζων τὰς στρατιώτας, ἵνα δοκοῖη τοῖς πολέμοις ἐν σκάφος ἔχειν· ἦν δὲ τῶν τριῶν ἀπασῶν τὰ κληρώματα. Ita locus ille corrigendus est. Reliqua supplenda sunt ex Frontino iv. 7. sic: Quodam deinde tempore omnes naves in Theba-

nos transnavigantes immisit, et com meatibus eorum potitus est. De Oreo suspicio mihi incidit non levis, diverso eam urbem loco positam fuisse, postquam Hestiae incolæ a Pericle fuerunt expulsi. Suspicionem hanc movit mihi primum locus Diodori antea laudatus, mendosus tamen, deinde confirmavit eam locus Plutarchi in Amatorio p. 97. ed. Reiskii, ubi Lacedæmonii harmostæ, Aristodemi, amor et scelus in puerum Oreitam narratur: Ibi enim pater pueri dicitur fuisse: ἢ Ὠρεῖ πόλιος τῆς Ἰστιαίδος. Aliter ratio reddi nulla potest probabilis, quare Xenophon supra ii. 2. Histiaeos, nunc Oreitas appellet.

§. 58. ἀρχεῖον. Plutarchus Agef. c. 27. πρὸς τὸ ἀρχεῖον εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Nihil ille de vena rupta, sed ita morbi initium tradit: σπάσμα καὶ τίνος

τοῦ σώματος αἷμα εἰς τὸ ὑγιὲς σκέλος. γενομένης δὲ τῆς κνήμης ὑπερόγκη, καὶ ὀδυνῶν ἀφορήτων, Συρακχάσιός τις ἰατρὸς χάζει τὴν παρὰ τῷ σφυρῷ φλέβα αὐτῆ. ὡς δὲ ἀπαξ ἤρξατο, ἔρρει αὐτῷ νύκτα τε καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα, καὶ πάντα ποιῶντες ἐκ ἐδύναντο χεῖν τὸ αἷμα, πρὶν ἐλειποψύχησε. τότε μέντοι γε ἐπαύσατο. καὶ ἔτως ἐκεῖνος μὲν ἀποκομιθεὶς εἰς Λακεδαίμονα, ἠρρώσκει τό τε λοιπὸν θῆρος, καὶ διὰ χειμῶνος.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἕαρ ὑπέφαινε, πάλιν Φρξ-59 ράν τε ἔφαινον τοῖς Θηβαίοις, καὶ Κλεόμβροτον ἠγείσθαι ἐκέλευον. ἐπεὶ δ' ἔχων τὸ σθένος πρὸς τῷ Κιθαιρῶνι ἐγένετο, προήεσαν αὐτῷ οἱ πελτασταί, ὡς προκαταληψόμενοι τὰ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ. Θηβαίων δὲ καὶ Ἀθηναίων προκατέχοντες τινες τὸ ἄκρον, τέως μὲν εἶων αὐτὰς ἀναβαίνειν· ἐπεὶ δ' ἐπ' αὐτοῖς ἦσαν, ἐξαναστάντες ἐδίωκον, καὶ ἀπέκτειναν περὶ τετραράκοντα. τῆς δὲ γενομένης, ὁ Κλεόμ-

ισχυρὸς ἔλαβε τὸ ὑγιὲς σκέλος· ἐκ δὲ τῆ-
του διογκωθὲν μετὸν αἵματος ἔδοξε γεγο-
νέναι ἔ φλεγμονὴν ὑπερβάλλουσαν παρεῖ-
χεν.

παρὰ τῷ σφυρῷ. Plutarchus ὑπὸ τῷ
σφ.

αἷμα. Stephan. et Leonclav. ρεῦ-
μα.

λοιπὸν θῆρος. Æstate igitur Mega-
ris translatus fuit Lacedæmonem, ibi-
que decubuit usque ad ver proximum,
de quo agit Xenophon. Contra Dod-
wellus reditum ex Thebanorum diti-
one et Megaris assignat exeunti hie-
mi, veri proximæ. Sed is male cop-
ulavit verba Xenophontis, ex quibus
sensum illum elicit: Ita enim ille
sub Olymp. 100. 4. Inde lecto, in-
quit, adfixus est: ὑποφαίνοντος πάλιν
τῆ ἡρος, inquit Xenophon; additque
paucis interpositis ἠρρώσκει τότε λοιπὸν
θῆρος καὶ διὰ χειμῶνος. At Xenophon
cum novi anni initium designasset:
ὑποφαίνοντος πάλιν τοῦ ἡρος, obiter
mentionem injicit morbi Agesilai, ut
causam daret, cur tunc non ipse, sed
Cleombrotus fuerit missus contra
Thebanos. Decubuerat scilicet Age-

filus a reditu a Megaris: τότε λοιπὸν
θῆρος καὶ διὰ χειμῶνος usque ad ver;
de quo ipso Xenophon ait: ὑποφαί-
νοντος δὲ πάλιν τῆ ἡρος.

§. 59. τοῖς Θηβαίοις. Dictum pro
ἐπὶ τῶς Θηβαίους, monente Moro.

προήεσαν. Ita cum Moro ex margi-
ne L. et Steph. scripsi pro προήε-
σαν.

τετραράκοντα. De hac expeditione
loqui puto Plutarchum in Pelopida
c. 25. τῆς δὲ πρὸς Πλαταιῶν ἰππομα-
χίας, ἣν πρὸ τῶν Λευκτρικῶν ἐνίκησαν
ἠγούμενος Χάρωνος, hujus scilicet pu-
gnæ picturam, ab Androcyde Cyzi-
ceno factam, dedicare volebant The-
bani. De eadem ib. pag. 375. ed.
Reiske: ἐν ἧ Γεράνδαν τινὰ τῶν ἀσπίων
Σπαρτιατῶν καὶ τεσσαράκοντα μετ' αὐ-
τῆ πεσεῖν, ἄλλο δ' ἐδὲν μέγα πραχθῆναι
λέγουσι. De pugna enim, ad Tegyras
duce Pelopida commissa, non loqui-
tur Plutarchus. Locus etiam satis con-
gruit, vicinia Platæarum, ubi ascen-
dentes Lacedæmonios adorti Thebani
in fugam converterant. Androcydes
pictor idem videtur, de quo Plutar-
chus Sympof. Quæst. iv. 2. p. 642.

Ερωτος ἀδύνατον νομίσας τὸ ὑπερβῆναι εἰς τὴν τῶν Θηβαίων, ἀπῆγγέ τε, καὶ δῆκε τὸ σράτευμα.

- 60 Συλλεγόντων δὲ τῶν συμμάχων εἰς Λακεδαίμονα, λόγοι ἐγίνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων, ὅτι διὰ μαλακίαν κατατριβήσονται ὑπὸ τοῦ πολέμου. ἐξῆναι γὰρ σφίσι, ναῦς πληρώσαντας πολὺ πλείονας τῶν Ἀθηναίων, ἐλεῖν λιμῶ τὴν πόλιν αὐτῶν· ἐξῆναι δὲ ἐν ταύταις ταῖς ναυσὶ καὶ εἰς Θήβας σράτευμα διαβιβάζειν, εἰ μὲν βέλονται, ἐπὶ Φωκέων· εἰ δὲ βέλονται, ἐπὶ Κρεύσιος. Ταῦτα δὲ λογισάμενοι, ἐξήκοντα μὲν τριήρεις ἐπλήρωσαν, Πόλλις δὲ αὐτῶν ναύαρχος ἐγένετο. καὶ μέντοι ἐκ ἐψεύθησαν οἱ ταῦτα γνόντες, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολιορκῆντο· τὰ γὰρ σιταγωγὰ αὐτοῖς πλοῖα ἐπὶ μὲν τὸν Γεραιεὸν ἀφίκετο, ἐκείθεν δὲ ἐκέτι ἤθελε παραπλεῖν, τοῦ ναυτικῆ ὄντος τῶν Λακεδαιμονίων περὶ τε Αἴγιναν, καὶ Κέω, καὶ Ἄνδρον. γνόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἀνάγκην, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰς ναῦς, καὶ ναυμαχήσαντες πρὸς τὸν Πόλλιν, Χαβρίαι

Plinius sine patriæ nota eum memoravit; Athenæus viii. p. 341. Cyzicenum appellat.

§. 60. [ἀπὸ τῶν συμμάχων. Corr. ὑπὸ τ. συμμάχων. Nusquam probis et vetustis scriptoribus excidisse puto ἀπὸ πρό ὑπὸ, licet exempla passim afferantur speciosa. Speciosa dico; nam plura eorum in alia classe censeri volunt. Scribas in his litterulis sæpe labi oportebat. *F. A. Wolfius.*]

Κρεύσιος. Edd. veteres Κράσιος.

§. 61. Πόλλις. Supra iv. 8. 11. in Junt. et Cast. erat Πόλις. Eadem varietas est in Codicibus Diodori xv. 34. Polyæni iii. 11. 17. Præfert tamen Πόλλις ex Suida et Aristide iii. p. 383. Wesseling. In Anabasi vi. 2. 5. est Πώλις ὁ ναύαρχος, qui Anaxibio successit in Helleponto, idem sine dubio. Forma dorica est etiam in Plutarchi Nicia c. 24. ubi Syracusanus Πόλλιχος.

Γεραιεὸν. Vide supra ad iii. 4. 4. Promontorium Eubœæ, Atheniensibus amicæ.

ἐκείθεν. In Castal. est ἐκεῖ. Deinde A. J. Br. Cast. ἡθελε ἐκέτι παραπλεῖν. Verbum ἡθελε significat h. l. ἰδύνατο. Cf. Kœn ad Gregor. p. 56.

[τὰ σιταγωγὰ πλοῖα—ἐκέτι ἡθελε παραπλεῖν, navigare non audebant, quippe hostibus undique imminentibus. Antiquis Grammaticis, qui tenuia vocum discrimina sæpe negligebant, remittamus canonem istum de voc. ἰθέλειν pro δύνασθαι. Effet aliquid, si contiguæ potestatis hæc verba esse dixissent. Kœnii annotatio mihi etiam ob alias causas displicet. *F. A. Wolfius.*]

ὄντος τῶν. Margo Leonclav. ὄντες τῆ.

ἐνέβησαν αὐτοί. Cum ad extremam necessitatem redacti fuerunt Athenienses, ipsi, nec sociæ subiectæ imperio illorum civitates ingredi dicuntur naves. Ita Plato in Menexeno p. 292. de Conone Mitylenæ incluso: βοηθήσαντες ἐξήκοντα ναυσὶν αὐτοὶ ἰμβάντες εἰς τὰς ναῦς.

ἡγαμένους, νικῶσι τῇ ναυμαχίᾳ. καὶ ὁ μὲν σῆτος τοῖς Ἀθη-
ναίοις ἔτω παρεκομιάθη. Παρασκευαζομένων δὲ τῶν⁶²
Λακεδαιμονίων φράτευμα διαβιδάζειν ἐπὶ Βοιωτῶς, ἐδεή-
θησαν οἱ Θηβαῖοι τῶν Ἀθηναίων, περὶ Πελοπόννησον φρά-
τευμα πέμψαι, νομίσαντες, ὅτι, εἰ τῆτο γένοιτο, οὐ δυ-
νατὸν ἔσοιτο τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἅμα μὲν τὴν ἑαυτῶν
χώραν φυλάττειν, ἅμα δὲ τὰς περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία
συμμαχίδας πόλεις, ἅμα δὲ φράτευμα διαβιδάζειν ἱκα-
νὸν πρὸς ἑαυτῶς. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μέντοι, ὀργιζόμενοι⁶³
τοῖς Λακεδαιμονίοις διὰ τὸ Σφοδρία ἔργον, προθύμως
ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Πελοπόννησον, ναῦς ἐξήκοντα πληρώ-
σαντες, καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Τιμόθεον ἐλόμενοι. ἄτε δὲ
εἰς τὰς Θήβας ἐκ ἐμβεβληκότων τῶν πολεμίων, ἔτ' ἐν ᾧ
Κλεόμβροτος ἦγε τὴν στρατιὰν ἔτι, ἔτ' ἐν ᾧ Τιμόθεος
περιέπλευσε, Θρασέως δὴ ἐστρατεύοντο οἱ Θηβαῖοι ἐπὶ τὰς
περιοικίδας πόλεις, καὶ πάλιν αὐτὰς ἐλάμβανον. Ὅ⁶⁴
μέντοι Τιμόθεος περιπλεύσας Κέρκυραν μὲν εὐθύς ὑφ'^{Olymp.}
ἑαυτῷ ἐποίησατο· οὐ μὲντοι ἠνδραποδίσατο, ἐδὲ ἀνδρας^{101. 1/2.}
ἐφυγάδευσεν, ἐδὲ νόμους μετέστησεν. ἐξ ἧν τὰς περὶ ἐκεῖνα

σῆτος τοῖς. Articulum omittunt A. J. Br. Cast. Cæterum pugnam navalem accuratissime enarrat Diodorus xv. 34. 35. a quo tamen in numero navium captarum diversus abit Demosthenes contra Leptinem p. 479. De eadem pugna refert Polyænus iii. 11. 11. Accidit inter Parum et Naxum die 16 mensis Boedromionis, ut Plutarchus in Phocione, Camillo et de Gloria Atheniensium p. 379. refert. Dodwellus refert hanc victoriam Atheniensium ad Olymp. 101. annum 1.

§. 62. ἐπὶ Βοιωτῶς. ἐπὶ τῶς B. St. et Leoncl.

ἔτι, ἐ. In sola Bryl. est ἔτι, in reliquis deest veteribus Edd.

§. 63. ναῦς ἐξήκοντα. L. St. interferunt τε.

ἐλάμβανον. In margine Leonclav. ἀνιλάμβανον. Cæterum ad hoc tempus

pertinet pugna ad Tegyras facta, qua Thebani, Orchomeno expugnato, duplo majores Lacedæmoniorum copias vicerunt, de qua Diodorus xv. 37. et Plutarchus in Pelopida c. 16. et 17. Pugnam hanc memorabilem, ex qua Thebani præcipue animum majorem ceperunt, studiosus gloriæ Lacedæmoniorum silentio prætermittit Xenophon.

§. 64. τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις. Cornelius Nepos in Timotheo cap. 2. "Corecyram sub imperium Atheniensium redegit, sociosque idem adjunxit Epirotas, Athamanas, Chaonas omnesque eas gentes, quæ mare illud adjacent." Diodor. xv. 36. πλεύσας ἐπὶ τὴν Κεφαλληνίαν τῆσσι νήσου τὰς πόλεις προσηγάγετο καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ὁμοίως ἔπεισεν ἀπεκλίνειν πρὸς Ἀθηναίους. Ἀλλέταν δὲ τὸν Μολοτῶν βασιλεῖα φίλον κατασκευάσας καὶ
x 2

65 πόλεις ἀπάσας εὐμενεσέρας ἔχεν. Ἀντεπλήρωσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ναυτικόν, καὶ Νικόλοχον ναύαρχον, μάλα θρασὺν ἄνδρα, ἐξέπεμψαν· ὃς ἐπειδὴ εἶδε τὰς μετὰ Τιμοθέου ναῦς, οὐκ ἠμέλλησε, καίπερ ἔξ νεῶν ἀπυσῶν αὐτῶ τῶν Ἀμβρακιωτίδων· ἀλλὰ, πέντε καὶ πενήκοντα ἔχων ναῦς, ἐξήκοντα ἔσσις ταῖς μετὰ Τιμοθέου ἐναυμάχησε. καὶ τότε μὲν ἠτήθη, καὶ τρόπαιον ὁ Τιμόθεος ἔστησεν ἐν Ἀλυζίᾳ. Ὁ δὲ, ἀνειλκυσμένων τῶν Τιμοθέου νεῶν, καὶ ἐπισκευαζομένων, ἐπεὶ παρεγένοντο αὐτῶ αἱ Ἀμβρακιώτιδες ἐξ τριήρεις, ἐπὶ τὴν Ἀλυζίαν ἐπλευσεν, ἐνθα ἦν ὁ Τιμόθεος. ὡς δὲ ἐκ ἀντανῆγε, τρόπαιον αὐτῷ καὶ κείνος ἐστήσατο ἐν ταῖς ἐγγυτάτω νήσοις. ὁ δὲ Τιμόθεος, ἐπεὶ, ἅς τε εἶχεν, ἐπεσκεύασε, καὶ ἐκ Κερκύρας ἄλλας προσεπληρώσατο, γενομένων αὐτῶ τῶν πασῶν πλέον ἢ ἑβδομήκοντα, πολὺ δὲ ὑπερεῖχε ναυτικῶν χρημάτων

καθόλου τὰς χώρας τὰς τῶν περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους πόλειον ἐξειλοποιησάμενος, ἐνίκησε ναυμαχίᾳ τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ Λευκάδα.

§. 65. Νικόλοχον. Nicomachum appellat Polyænus iii. 10. 3. qui mense Scirophorione pugnam factam ait die XII, quo ludi Scira agebantur. Ibi legendum est ναυαρχοῦντος pro ναυμαχῶντος Λακεδαιμονίων. Cæterum Dodwellus recte hanc pugnam in Olympiad. 101. 2. anni partem priorem confert; ignoravit tamen locum Polyæni, unde accuratius tempus licet definire. Nicolochum recte nominat Polyænus iii. 10. 12. ubi fratragema accurate enarrat, quo usus Timotheus vicit hostes. Iterum, sed minus accurate, eandem pugnam refert iii. 10. 6. atque ex eo Frontinus, cujus locum attulit Casaubonus, ii. 5. 47. Ad hæc eadem tempora pertinet narratio Polyæni iii. 10. 2. ut ex Frontino i. 12. 11. cognoscitur.

Ἀλυζία. Leoncl. ita emendavit vulgatum Ἀλυζία, malebat tamen Ἀλυζία. In Diodoro xviii. 10. sunt Ἀλυζαῖοι, ubi Palmerius malebat Ἀλυζαῖοι, ex Thucydide vii. 31. et Strabone x. p. 691.

§. 66. ἀνειλκυσμένων. Veteres Edd. ἀνειλκόμενων.

ἔξ τριήρεις. Polyænus iii. 10. 16. περιῆσαν δέκα νῆες ἀναυμάχητοι ἃς ἰδιοδοίκει. Τιμόθεος ἱπανίων ἐπὶ τὸν ναύσταθμον, καὶ δὴ τὸ ναυτικὸν ἔταξεν ἐν μνησοειδῇ σχήματι πρὸς τὰς πολεμίας, ἐντὸς τῆς κυρτῆς (sic legendum) τὰ ναυάγια συναγαγῶν· τὸν δὲ ἀπόπλεον ἐποίητο πρὸς τὴν γῆν κελύσας ἐλαύνειν ἐπὶ πρυμναν, ὅπως ἀντίπρωροι τὰς πολεμίας δέκα ναῦς ῥαδίως ἀμύνοντο· τοῦτο τὸ σχῆμα τῆς τάξεως οἱ ἀπὸ τῶν δέκα νῶν φοβηθέντες ἐκ ἐπίθεντο.

ἀντανῆγε. Recte ita L. et St. pro vulgato ἀντανῆγον.

νήσοις. Scylax unam tantum insulam Carnon ponit juxta Alyziam, monente Palmerio Græciæ Antiquæ p. 416.

αὐτῶ τῶν. In A. J. Br. Castal. pro his legitur αὐτῶ.

χρημάτων—μιστεπίμπιτο. De hac re audi Aristotelem in (Economicis ii. p. 596. περὶ Κέρκυραν δὲ πολεμῶν καὶ ἀπόρωσ διακείμενος καὶ τῶν στρατιωτῶν αἰσύντων τὰς μισθὰς καὶ ἀπειθέων αὐτῶ καὶ πρὸς τὰς ἐναντίας φασκόντων ἀποπορεύσθαι, ἰκκλήσαν συναγαγῶν ἔφησι οὐ δύνασθαι διὰ τοὺς χρημῶνας.

μέντοι μετεπέμπετο Ἀθήνηθεν· πολλῶν γὰρ ἐδέετο, ἅτε
πολλὰς ναῦς ἔχων.

παραγενέσθαι αὐτῷ ἀργύριον· ἵπεί τοσ-
αύτην εἶναι περὶ αὐτὸν εὐπορίαν, ὥστε τὴν
προδεδομένην τρίμηνον σιταρχίαν δωρεὰν
αὐτοῖς δίδοναι· οἱ δὲ ὑπολαβόντες οὐκ ἂν
ποτε προΐσθαι τοσαῦτα χρήματα τὸν
Τιμόθεον αὐτοῖς, εἰ μὴ τῇ ἀληθείᾳ προσ-
δοκίμα ἦν τὰ χρήματα πρὸς αὐτὸν, ἡσυ-
χίαν εἶχον ὑπὲρ τεμισθῶν, ἕως ἐκείνης·

διμήσατο ἢ ἐδέετο. In iisdem de-
inde angustiis versatum fuisse Timo-
theum, eamque ob rem ab imperio
revocatum, quod militibus stipendi-
um non perfolverat, cognoscimus ex
oratione Demosthenis contra Timo-
theum.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

ΟΙ ΜΕΝ οὖν Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ ταῦτα ἦσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι, ἐπεὶ κατεσρέψαντο τὰς ἐν τῇ Βοιω-
τία πόλεις, ἐστράτευον καὶ εἰς τὴν Φωκίδα. ὡς δὲ αὐτὸ καὶ
οἱ Φωκεῖς ἐπρέσβευον εἰς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ ἔλεγον,
ὡς, εἰ μὴ βοηθήσαιεν, οὐ δυνήσοιντο μὴ πείθεσθαι τοῖς
Θηβαίοις, ἐκ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι διαβιβάζουσι κατὰ
θάλατταν εἰς Φωκέας Κλεόμβροτόν τε, τὸν βασιλέα, καὶ
μετ' αὐτῶν τέτταρας μῶρας, καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος.

Σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἐκ Θεσσαλίας 2
ἀφικνεῖται πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Λακεδαιμονίων Πολυδάμας
Φαρσάλιος. Οὗτος δὲ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Θεσσαλίᾳ εὐδοκίμει,
καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πόλει ἔτιως ἐδόκει καλὸς τε καὶ γαθὸς
εἶναι, ὥστε καὶ στασιάσαντες οἱ Φαρσάλιοι παρακατέθεντο
αὐτῷ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὰς προσόδους ἐπέτρεψαν λαμ-
βάνοντα, ὅσα ἐγγέγραπτο ἐν τοῖς νόμοις, εἰς τε τὰ ἱερὰ

[§. 1. Corr. f. τῶν συμμάχων τὸ μέ-
ρος. F. A. Wolfius.]

§. 2. εὐδοκίμει. In Steph. et Leoncl.
ante hoc verbum insertum, sed in-
clusum, veluti suspectum, legitur

μάλα.

αὐτῷ τὴν. A. J. Bryl. Castal. αὐτῷ

μὲν.

λαμβάνοντα. Margo Steph. et Le-
oncl. λαμβάνοντι.

- 3 ἀναλίσκειν καὶ εἰς τὴν ἄλλην διοίκησιν. Κακῆϊνος μὲντοι ἀπὸ τέτων τῶν χρημάτων τὴν τε ἄκραν Φυλάτῃων διέσωζεν αὐτοῖς, καὶ τὰλλα διοικῶν ἀπελογίζετο κατ' ἐνιαυτόν. καὶ ὅποτε μὲν ἐνδεὴς εἶη, παρ' ἑαυτῷ προσετίθει· ὅποτε δὲ περιγένοιτο, ἀπελάμβανεν. ἦν δὲ καὶ ἄλλως Φιλόξενός τε καὶ μεγαλοπρεπῆς τὸν Θετταλικὸν τρόπον. Οὗτος οὖν ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὴν Λακεδαίμονα, εἶπε τάδε.
- 4 Ἐγὼ μὲν, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρόξενος ὑμῶν ὢν καὶ εὐεργέτης ἐκ πάντων ὢν μεμνήμεθα προγόνων, ἀξιώ, εἰάν τέ τι ἀπορῶ, πρὸς ὑμᾶς ἵεναί· εἰάν τέ τι χαλεπὸν ὑμῖν ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ ξυνητῆται, σημαίνειν. ἀκῆετε μὲν οὖν, εὖ οἶδ' ὅτι, καὶ ὑμεῖς Ἰάσονος ὄνομα· (ὁ γὰρ ἀνὴρ καὶ δύναμιν ἔχει μεγάλην, καὶ ὀνομαστός ἐστιν) οὗτος δὲ σπονδὰς ποιησάμενος συνεγένετό μοι, καὶ εἶπε τοιάδε· Ὅτι μὲν, ὧ Πολυδάμα, καὶ ἀκῆσαν τὴν ὑμετέραν πόλιν, Φάρσαλον, δυνάμην ἂν παραστήσασθαι, ἔξεςί σοι ἐκ τῶνδε λογίζεσθαι. ἐγὼ γὰρ, ἔφη, ἔχω μὲν Θεσσαλίας τὰς πλείστας καὶ μεγίστας πόλεις συμμάχους· κατεστρεψάμην δ' αὐτάς, ὑμῶν σὺν αὐταῖς τὰ ἐναντία ἐμοὶ στρατευομένων. καὶ μὴν οἶδά γε, ὅτι μισθοφόρους ἔχω ξένους εἰς ἕξακχιλίους, οἷς, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ἑδεμία πόλις δύναται ἂν ῥαδίως μάχεσθαι. ἀριθμὸς μὲν γὰρ, ἔφη, καὶ ἄλλοθεν οὐκ ἂν ἐλάσσων ἐξέλθοι· ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα τὸς μὲν προεληλυθότας ἤδη ταῖς ἡλικίαις ἔχει,

§. 3. ἐνδεὴς εἶη. Cum ærarium ei creditum egeret, de suo supplebat.

περιγένοιτο. In Steph. et Leonclav. additur τῆς προσόδου. Equidem ὅποτε δὲ τι περιγένοιτο mallem legere.

τρόπον. Ut Theffalus; Theffali enim tunc luxuria erant infames.

§. 4. εὐεργέτης. Titulus est honoris, quem Athenienses peregrinis, bene de se meritis, tribuere solebant, cum ex plebiscito alicui προξενίαν, εὐ-

εργασίαν et familia darent.

ἔχω ξένους. A. J. Bryl. Castal. ἔχων. Morus vocabulum ξένους vult deleri, cum, qui stipendium acceperunt, exteri fuerint. Sed contra monuit et exemplis docuit allatis, Koëppen: ξένους μισθοφόροις ὀρπονι sæpe ἑλληνας μισθοφόρους.

ἄλλοθεν. Aliæ quidem civitates exercitum parem numero educere in bellum possunt.

τὰς δὲ ἔπω ἀκμάζοντας· σωμασκῆσι γεμὴν μάλα ὀλίγοι τινὲς ἐν ἐκάσῃ πόλει· παρ' ἐμοὶ δὲ ἔδεις μισθοφορεῖ, ὅσις μὴ ἰκανὸς ἐστὶν ἴσα πονεῖν ἐμοί. Αὐτὸς δ' ἐστὶ (λέγειν γὰρ πρὸς ὑμᾶς χρὴ τάληθῆ) καὶ τὸ σῶμα μάλα εὐρωστος, καὶ ἄλλως Φιλόπονος, καὶ τοίνυν τῶν παρ' αὐτῷ πείραν λαμβάνει καθ' ἐκάστην ἡμέραν. ἠγεῖται γὰρ σὺν τοῖς ὅπλοις, καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις, καὶ ὅταν πη στρατεύηται. καὶ οὓς μὲν ἀν μαλακῆς τῶν ξένων αἰσθάνηται, ἐκβάλλει· οὓς δὲ ἀν ὀρᾷ Φιλοπόνως καὶ Φιλοκινδύνως ἔχοντας πρὸς τὰς πολέμους, τιμᾷ τὰς μὲν διμοιρίαις, τὰς δὲ τριμοιρίαις, τὰς δὲ καὶ τετραμοιρίαις, καὶ ἄλλοις δώροις, καὶ νόσων γε θεραπείαις, καὶ περὶ ταφᾶς κόσμῳ. ὥστε πάντες ἴσασιν οἱ παρ' ἐκείνῳ ξένοι, ὅτι ἡ πολεμικὴ αὐτοῖς ἀρετὴ ἐντιμότερον τε βίον καὶ ἀφθονώτατον παρέχεται. Ἐπεδείκνυε δὲ μοι εἰδότες, ὅτι καὶ ὑπήκοοι ἤδη αὐτῷ εἶεν Μαρακοὶ, καὶ Δόλοπες, καὶ Ἀλκέτας, ὁ ἐν τῇ Ἠπείρῳ ὑπαρχος· ὥστε, ἔφη, τί ἀν ἐγὼ φοβέμενος οὐ ραδίως ἀν ὑμᾶς οἰοίμην κατασρέψασθαι; Τάχα οὖν ὑπολάβοι ἀν τις, ἐμᾶ ἀπειρος· τί οὖν μέλλεις, καὶ οὐκ ἤδη στρατεύεις ἐπὶ τοὺς Φαρσαλίους; ὅτι νῆ Δία τῷ παντὶ κρεῖττόν μοι δοκεῖ [εἶναι], ἐκόντας ὑμᾶς μᾶλλον, ἢ ἄκοντας προσαναγαγέσθαι. Βια-

ἠγεῖται γὰρ σὺν τοῖς ὅπλοις. Equidem hæc verba post illa: καὶ ὅταν πη στρατεύηται, collocanda puto, ut sensum commodum efficiant. Ineptum enim est, dici Jasonem cum armis in gymnasium præire suis, ibique eorum virtutem experiri.

Μαρακοί. Palmerius Exercit p. 73. nomen sibi suspectum esse ait; nec quidquam de iis reperisse fatetur Morus. Igitur Kœppen statim corruptum nomen conclamavit. Verum recte jam olim Fr. Portus, cujus annotationes aut secuti sunt omnes Editores, aut compilarunt taciti, aut denique ignorarunt, admonuit, esse intelligendos Maraces, quos Plinius iv. sect. 3. cum Dolopibus, Ætoliæ populis, me-

morat.

Ἀλκέτας. Non esse eum, de quo supra v. 4. 56. non erat, quod Morus lectorem admoneret. Ille enim ibi Lacedæmonius appellatur. Est ergo hic Alcetas Molossorum rex, qui cum Jasone Athenas venit, ut Timotheo, causam capitis dicenti, succurreret, et de quo plura infra ad vi. 2. 7. Agi de hoc in Demosthenis loco adversus Timoth. pag. 1157, recte annotavit Morus.

κατασρέψασθαι. Hoc ex A. J. Br. Cast. p. 1. vulgato κατασρέψισθαι revocavi propter additum ἄν.

δοκεῖ [εἶναι.] Omittunt A. J. Br. Cast. εἶναι.

θέντες μὲν γὰρ ὑμεῖς τ' ἂν βελεύοισθε, ὃ τι δύνασθε
κακὸν ἐμοὶ, ἐγὼ τ' ἂν ὑμᾶς ὡς ἀσθενεστάτους βουλοίμην
εἶναι· εἰ δὲ πειθέντες μετ' ἐμῷ γένοισθε, δῆλον, ὅτι αὐ-
ξοίμεν ἂν, ὃ τι δυνάμεθα, ἀλλήλους. Γινώσκω μὲν οὖν,
ὦ Πολυδάμα, ὅτι ἡ σὴ πατρίς εἰς σέ ἀποβλέπει· εἰ δὲ
μοι Φιλικῶς αὐτὴν ἔχειν παρασκευάσης, ὑποχρῆμά σοι,
ἔφη, ἐγὼ, μέγιστόν σε τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι μετ' ἐμὲ κατα-
στήσειν. οἶον δὲ πραγμάτων ἐγὼ τὰ δεύτερά σοι δίδωμι,
ἄκασον, καὶ μηδὲν πίστευέ μοι, ὃ τι ἂν μὴ λογιζομένῳ σοι
ἀληθὲς φαίνηται. Οὐκ ἔν τῆτο μὲν εὐδῆλον ἡμῖν, ὅτι,
Φαρσάλου προσγενομένης καὶ τῶν ἐξ ὑμῶν ἡρητημένων πό-
λεων, εὐπετῶς ἂν ἐγὼ ταγὸς Θεσσαλῶν ἀπάντων κατα-
σταίην· ὡς γεμῆν, ὅταν ταγεύηται Θεσσαλία, εἰς ἑξακισ-
χιλίους μὲν οἱ ἰππεύοντες γίνονται, ὀπλίται δὲ πλείους ἢ
μύριοι καθίστανται. ὦν ἐγὼ καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν μεγα-
λοφυχίαν ὁρῶν, οἶμαι ἂν, αὐτῶν εἰ καλῶς τις ἐπιμελοῖτο,
οὐκ εἶναι ἔθνος, ὁποῖόν ἂν ἀξιώσαιεν ὑπήκοοι εἶναι Θεσα-
λοί. πλατυτάτης γεμῆν ἕσης Θεσσαλίας, πάντα τὰ κύ-
κλω ἔθνη ὑπήκοα μὲν ἔσιν, ὅταν ταγὸς ἐνθάδε καταστῇ·
ἄλλοι δὲ πάντες οἱ ταύτῃ ἀκοντισαὶ εἰσιν· ὥστε καὶ πελ-
τασικῶ εἰκὸς ὑπερέχειν τὴν ἡμετέραν δύναμιν. Καὶ μὴν
Βοιωτοὶ γε, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι Λακεδαιμονίοις πο-
λεμῶσιν, ὑπάρχουσί μοι σύμμαχοι· καὶ ἀκολυθεῖν τοίνυν
ἀξιῶσιν ἐμοὶ, ἂν μόνον ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερῶ αὐ-

ὑμεῖς τ' ἂν. A. J. Br. Castal. omit-
tunt τε.

βελεύοισθε. Ita Margo Leonclav.
vulgo βελεύησθε.

δύνασθε. Ita recte Cast. vulgo δύ-
νασθε. Morus emendabat δύνησθε.

ἀσθενεστάτους. A. J. Br. Cast. ἀλη-
θεστάτους.

ἄκασον. Margo L. ἀκει.

εὐδῆλον ἡμῖν. Junt. Br. Cast. ὑμῖν.

ὡς γεμῆν. Cum Leoncl. Morus
legi vult ἕτως γε μὴν. Forte excide-

runt verba aliquot.

καὶ τὰ σώματα. Junt. Br. Castal. o-
mittunt τὰ.

Θεσσαλίας. Stephan. edidit γῆς
Θεσσαλίας, quod Æm. Portus cum
Leoncl. mutabat in τῆς. Omisit Mo-
rus.

ἡμετέραν δύναμιν. Ita recte Br. Cast.
pro vulgato ὑμετέραν, quod etiam cor-
rexit Morus.

πολεμῶσι. Margo Leonclav. πολε-
μῶντες.

τῆς. καὶ Ἀθηναῖοι ἤ, εὖ οἶδ' ὅτι, πάντα ποιήσαιμεν ἂν, ὥστε σύμμαχοι ἡμῖν γενέσθαι· ἀλλ' ἐγὼ ἐκ ἂν μοι δοκῶ πρὸς αὐτῆς Φιλίαν ποιήσασθαι. νομίζω γὰρ, ἔτι ῥᾶον τὴν κατὰ θάλατταν, ἢ τὴν κατὰ γῆν ἀρχὴν, παραλαβεῖν ἂν. Εἰ δὲ εἰκότα λογίζομαι, σκόπει, ἔφη, καὶ ταῦτα. ἔχοντες μὲν γε Μακεδονίαν, ἔνθεν καὶ Ἀθηναῖοι τὰ ξύλα ἄγονται, πολὺ δὴ πᾶς πλέονας ἐκείνων ἱκανοὶ ἐσόμεθα ναῦς ποιήσασθαι. ἀνδρῶν γεμὴν ταύτας πληρῆν, πότερον Ἀθηναίους, ἢ ἡμᾶς εἰκὸς μᾶλλον δύνασθαι, τοσούτους ἔχοντας πενέσας; τῆς γεμὴν ναύτας τρέφειν πότερον ἡμᾶς ἱκανωτέρως εἰκὸς ἐστὶ, τῆς δὲ ἀφθονίαν καὶ ἄλλοσε σίτον ἐκπέμποντας, ἢ Ἀθηναίους, τῆς μηδὲ αὐτοῖς ἱκανὸν ἔχοντας, ἂν μὴ πρίωνται; καὶ χρήμασί γε δὴ πᾶς εἰκὸς ἡμᾶς ἀφθονωτέροις χρῆσθαι, μὴ εἰς νησύδρια ἀποβλέποντας, ἀλλ' ἡπειρωτικὰ ἔθνη καρπυμένους. πάντα γὰρ δὴ πᾶς τὰ κύκλω φόρον φέρει, ὅταν ταγεύηται τὰ κατὰ Θετταλίαν. Οἶδα δὲ δὴ πᾶς, ὅτι καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν οὐ νῆσας, ἀλλ' ἡπειρον καρπυόμενος, πλεσιώτατος ἀνθρώπων ἐστίν· ὃν ἐγὼ ὑπήκοον ποιήσασθαι, ἔτι εὐκατεργαστότερον ἡγῶμαι εἶναι, ἢ τὴν Ἑλλάδα. οἶδα γὰρ, πάντας τῆς ἐκεῖ ἀνθρώπους, πλὴν ἐνὸς, μᾶλλον δευλείαν, ἢ ἀλκὴν, μεμελετηκότας. οἶδα δὲ, ὑφ' οἴας δυνάμεως, καὶ τῆς μετὰ Κύρου ἀναβά-

Ἀθηναῖοι τὰ ξύλα. Exemplum habet Demosthenis oratio contra Timotheum, ubi p. 1194. ligna Timotheo ab Amynta Macedoniae rege donata memorat.

σοσῆτες. In Steph. et Leonclav. additur ἔ τοῖς.

νησύδρια. Ex tributariarum insularum redditibus sumtum publicorum maximam partem desumptam fuisse, patet etiam ex Xenophontis libro de Redditibus Atheniensium. Vide Valckenair ad Herodot. p. 259.

ἀποβλέποντας. Verbum graphicum,

desiderium et vultum famelici, alienam mensam circumspicientis et adfestantis significat, qui describitur Anabaf. vii. 3. 33. sic: εἰς τὴν ἐκείνου τράπεζαν ἀποβλέπων, ὥσπερ κύων.

ὃν ἐγὼ ὑπήκοον. Recte Morus annotavit etiam locum Isocratis ad Philippum p. 155. ubi de magnitudine animi in Jafone hæc ponit: ὁ Ἰάσων ἐποιεῖτο τοὺς λόγους, ὡς εἰς τὴν ἡπειρον διαβεησόμενος καὶ βασιλεῖ πολυμήσων.

ἀναβάσεως. Male ἀναβάσεως Junt. Br. Cast.

σης, καὶ τῆς μετ' Ἀγησιλάου, εἰς πᾶν ἀφίκετο βασιλεύς. Ἐπεὶ δὲ, ταῦτ' εἰπόντος αὐτῷ, ἐγὼ ἀπεκρινάμην, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἀξίοςκεπῆα λέγει, τὸ δὲ, Λακεδαιμονίοις ὄντας Φίλων ἀποσηῆναι πρὸς τὰς ἐναντίας, μηδὲν ἔχοντας ἐγκαλεῖν, τῷτ', ἔφην, ἀπορόν μοι δοκεῖ εἶναι· ὁ δ' ἐπαινέσας με, καὶ εἰπὼν, ὅτι μᾶλλον ἑατέον μοι εἶη, ὅτι τοιῶτος εἶην, ἀφῆκέ μοι, ἐλθόντα πρὸς ὑμᾶς λέγειν τὰληθῆ, ὅτι διανοοῖτο στρατεύειν ἐπὶ Φαρσαλίουσ, εἰ μὴ πεισοίμεθα. αἰτεῖν οὖν ἐκέλευε βοήθειαν παρ' ὑμῶν. καὶ εἰ μὲν σοι, ἔφη, διδῶσιν, ὥσε πείθειν, ἰκανὴν πέρμπειν συμμαχίαν, ὡς ἐμοὶ πολεμεῖν, ἀγ', ἔφη, καὶ τέττω χρώμεθα, ὅ τι ἂν ἀποβαίνοι ἐκ τοῦ πολέμου· εἰ δὲ σοι μὴ δοκῶσιν ἰκανῶσ βοηθεῖν, ἐκ ἧδη ἀνέγκλητος ἂν δικαίως εἶης ἐν τῇ πατρίδι, ἢ σε τιμᾶ, καὶ σὺ πράττεισ τὰ κράτισα. Περὶ τέτων δὲ ἐγὼ ἤκω πρὸς ὑμᾶς, καὶ λέγω πάντα, ὅσα ἐκεῖ αὐτός τε ὀρῶ, καὶ ἐκείνσ ἀκήκοα. καὶ νομίζω ἕτως ἔχειν, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡσ, εἰ μὲν πέρμπειτε ἐκεῖσε δύναμιν, μὴ ἐμοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖσ ἄλλοισ Θεπῆαλοῖσ ἰκανὴν δοκῶσαν εἶναι πρὸς Ἰάσονα πολεμεῖν, ἀποσηῆσιν αὐτῷ αἱ πόλεισ· (πᾶσαι γὰρ φοβῶνται, ὅποι ποτὲ προβήσεται ἢ τῷ ἀνδρὸσ δύναμισ·) εἰ δὲ νεοδαμῶδεισ καὶ ἄνδρα ἰδιώτην οἶεσθε

εἰς πᾶν. In summum periculum, quod alibi ita: ἐν παντὶ εἶναι.

ἑατέον μοι. Margo Steph. et Leonclav. ἐκτέον μου me amplectendum, tenendum esse; quam lectionem probavit ipse Morus.

ἐλθόντα. Margo Leonclavii ἐλθόντα. ὥσε πείθειν. In Stephan. et Leoncl. ὥσε σε πείθειν. Vulgatam lectionem sic interpretatur Morus; si abs te sibi persuaderi patientur. Mihi orationis hæc pars mendosa videtur esse.

ἰκανῶσ βοηθεῖν. Addendum: etfi tamen in fide erga eos et societate permanes, nec mecum te conjungis: ut recte monuit Morus.

κράτισα. Steph. legebat καὶ ἐν ἡ σὺ.

Contra Brodæus κράτισα mutabat in κάκισα et interpretabatur: et tu reddis civitatem miseram. Tota hæc fectio hiulca mihi videtur esse et vitiosa.

νομίζω. A. J. Br. Cast. νομίζων.

ὡσ ἐ μὲν. Margo Leonclav. recte continuat Λακεδαιμόνιοι εἰ μὲν, sed omisso ὡσ. Vulgo post Λακεδαιμόνιοι punctum ponitur.

πέρμπειτε. Hoc ex A. J. Br. Castal. restituit Morus pro reliquarum editionum πέρμπειτε.

δοκῶσαν. Ita Steph. et Leonclav. emendarunt vulgatum δοκεῖν. Fr. Portus malebat: οἶαν μὴ ἐμοὶ μόνον—δοκῶσιν. ἰδιώτην. Ducem unum de multis.

ἀρκέσειν, συμβαλεύω ἡσυχίαν ἔχειν. Εὐ γὰρ ἴσε, ὅτι πρὸς τε μεγάλην ἔσται ῥώμην ὁ πόλεμος, καὶ πρὸς ἄνδρα, ὅς φρόνιμος μὲν ἔτω στρατηγός ἐστιν, ὡς, ὅσα τε λανθάνειν, καὶ ὅσα φθάνειν, καὶ ὅσα βιάζεσθαι ἐπιχειρεῖ, οὐ μάλα ἀφαιμαρτάνειν. ἰκανὸς γάρ ἐστι καὶ νυκτι, ἄπερ ἡμέρα, χρῆσθαι, καὶ ὅταν σπεύδῃ, ἄριστον καὶ δεῖπνον ποιησάμενος ἅμα πονεῖσθαι. οἶεται δὲ καὶ ἀναπαύεσθαι χρῆναι, ὅταν ἀφίκηται, ἐνθ' ἂν ὀρμώμενος ἦ, καὶ διαπράξῃται, ἂ δέῃ. καὶ τὰς μετ' αὐτῶν δὲ ταῦτα εἶθικεν. ἐπίσταται δὲ καὶ, ὅταν ἐπιπονήσαντες ἀγαθόν τι πράξωσιν οἱ στρατιῶται, ἐκπλήσῃ τὰς γνώμας αὐτῶν ὥστε καὶ τοῦτο μεμαθήκασιν πάντες οἱ μετ' αὐτῶν, ὅτι ἐκ τῶν πόνων καὶ τὰ μαλακὰ γίνονται. καὶ μὴν ἐγκρατέστατός γε ἐστίν, ὧν ἐγὼ οἶδα, τῶν περὶ τὸ σῶμα ἡδονῶν ὥστε ἐδὲ διὰ ταῦτα ἀσχολίαν ἔχει εἰς τὸ μὴ πράττειν αἰεὶ τὸ δέον. ὑμεῖς οὖν σκεψάμενοι εἶπατε πρὸς ἐμὲ, ὥσπερ ὑμῖν προσήκει, ὁποῖα δυνήσεσθε τε καὶ μέλλετε ποιήσειν.

Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τότε μὲν ἀνε- 5
βάλλοντο τὴν ἀπόκρισιν τῇ δὲ ὑπεραία καὶ τῇ τρίτῃ, λο-
γισάμενοι τὰς τε ἔξω μόρας, ὅσαι αὐτοῖς εἶεν, καὶ τὰς
περὶ Λακεδαίμονα, πρὸς τὰς ἔξω τῶν Ἀθηναίων τριήρεις,

ἀφαιμαρτάνειν. Margo Leonclav. ἀ-
φαιμαρτάνει.

νυκτι. Ita recte emendavit Steph.
vulgatum νυκτός.

ὀρμώμενος. Margo Leonclav. ὀρμη-
μένος, quod equidem prætulerim.

[ὀρμώμενος. Mutationem non a-
gnosco. Omnino videntur mihi mul-
tæ lectiones marginis Leonclav. ni-
hil aliud esse, quam lusus pennæ,
quales interdum effundimus primo
calore, quum legimus: aliæ ex simi-
libus locis ipsius Xenophontis petita
sunt, ubi eadem fere aliis verbis di-
cuntur; paucissimæ, puto, ductæ
sunt ex MSS. Ignofcas, si chartæ il-
lusi, quæ Tibi, principes editt. tra-
stanti, multo exploratiora sunt, for-

tasse etiam in proœmio explicata.
F. A. Wolfius.]

ἐπιπονήσαντες. Noster de Republ.
Lacedæm. ii. 5. νομίζων τὰς ἔτω παι-
δεινομένους μᾶλλον μὲν ἂν δύνασθαι, εἰ
δεήσειεν, ἀσισήσαντες ἐπιπονήσαι ubi
vide Zeunii notam.

ἐκπλήσαι. Brodæus emendabat ἐμ-
πλήσαι. Sic in Anabasi i. 7. 7. ὁ δὲ
ἐμπιμπλὰς ἀπάντων τὴν γνώμην ἀπί-
πιμπι. Demofth. contra Midiam p.
543. καὶ τὴν ἀναιδῆ γνώμην ἐνέπλησεν
αὐτῶν.

τὰ μαλακά. In dicto Epicharmi
Memorab. ii. 1. 20. μὴ τὰ μαλακὰ
μῶσο, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχησθαι.

§. 5. καὶ τῇ τρίτῃ. Junt. Br. Cast.
ἔ τρίτῃ.

καὶ τὸν πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον, ἀπεκρίναντο, ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν δύναιντο ἱκανὴν αὐτῷ ἐκπέμψαι ἐπικερρίαν, ἀλλ' ἀπιόνη συντίθεσθαι αὐτὸν ἐκέλευον, ὅπη δύναιτο θάρισα, τὰ τε ἑαυτῶ καὶ τὰ τῆς πόλεως. Κακείνους μὲντοι, ἐπαινέσας τὴν ἀπλότητα τῆς πόλεως, ἀπῆλθε. καὶ τὴν μὲν ἀκρόπολιν τῶν Φαρσαλίων ἐδέετο τῷ Ἰάσονος μὴ ἀναγκάσαι αὐτὸν παραδῆναι, ὅπως τοῖς παρακαταφερόμενοις διασώζη· τὰς δὲ ἑαυτῶ παῖδας ἔδωκεν ὁμήρους, ὑποχόμενος αὐτῷ, τὴν τε πόλιν πείσας ἐκῆσαν σύμμαχον ποιήσῃν, καὶ ταχὺν συγκαταστήσῃν αὐτόν. ὡς δὲ τὰ πιεῖα ἔδοσαν ἀλλήλοις, εὐθύς μὲν οἱ Φαρσάλιοι εἰρήνην ἤγον, ταχὺ δὲ ὁ Ἰάσων ὁμολογεμένως ταχὺς τῶν Θεσσαλῶν ἠκαθεισθήκει. Ἐπεὶ γεμὴν ἐτάγευσε, διέταξεν ἰππικὸν τε, ὅσον ἐκάσῃ πόλις δυνατὴ ἦν παρέχειν, καὶ ὀπλιτικόν. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ ἰππεῖς μὲν σὺν τοῖς συμμάχοις πλείους, ἢ ὀκτακισχίλιοι, ὀπλίται δὲ ἐλογίσθησαν ἐκ ἐλάτης δισμυρίων, πελτασικὸν γεμὴν ἱκανὸν πρὸς πάντας ἀνθρώπους ἀντιταχθῆναι. ἔργον γὰρ, ἐκείνων γε καὶ τὰς πόλεις ἀριθμῆσαι. προεῖπε δὲ καὶ τοῖς περιόικοις πᾶσι τὸν Φόρον, ὥσπερ ἐπὶ Σκόπα τεταγμένος ἦν, Φέρειν. καὶ ταῦτα μὲν ἔτις ἐπεράνιετο· ἐγὼ δὲ πάλιν ἐπάνεμι, ὅθεν εἰς τὰς περὶ Ἰάσονος πράξεις ἐξέβην.

Κ Ε Φ. Β.

ΟΙ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι συνελέγοντο

§. 6. πείσας ἐκῆσαν. *Morus* ἐκῆσαν delendum esse censet, ut superfluum. Contra recte defendit Kœppen, allato loco Noftri in Anabasi v. 1. 14. τὰς δὲ πόλεις ἐκῆσας ἔπεισε ποιῆν τὰς ὁδοὺς. Memorab. ii. 1. 13. de vi adhibet; ὡς ἂν πείσασιν ἰλισθαὶ θαλεῖν ἀντὶ τῶ πολέμου τοῖς κρήνησιν.

§. 7. ὥσπερ ἐπὶ. Margo Leonclav. ὥσπερ ἐπὶ.

Σκόπα. Scopam Theffalum, a Simonide victorem laudatum, norunt omnes. Nec Jason fuit a literis alienus. Habuit enim secum Gorgiam Leontinum, Pausania teste vi. p. 495. Ibi senem Gorgiam juvenis Isocrates audiisse dicitur a Cicerone in Oratore c. 52. Ad Jasonis liberos exstat epistola Isocratis invitati, ut illuc veniret eoque erudiret.

εἰς τὰς Φωκίας, οἱ δὲ Θηβαῖοι, ἀναχωρήσαντες εἰς τὴν αὐτῶν, ἐφύλασσαν τὰς εἰσβολάς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, αὐξάνοιμ' ἔχοντες μὲν ὄρῳντες διὰ σφᾶς τὰς Θηβαίους, χρήματά τε οὐ συμβαλλομένους εἰς τὸ ναυτικόν, αὐτοὶ δὲ ἀποκναιόμενοι καὶ χρημάτων εἰσφοραῖς, καὶ ληστείαις ἐξ Αἰγίνης, καὶ Φυλακαῖς τῆς χώρας, ἐπεθύμησαν παύσασθαι τῷ πολέμῳ, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα, εἰρήνην ἐποίησαντο.

Εὐθύς δ' ἐκεῖθεν δύο τῶν πρέσβεων πλεύσαντες, κατὰ δόγμα τῆς πόλεως, εἶπον τῷ Τιμοθέῳ ἀποπλεῖν οἴκαδε, ὡς εἰρήνης ἔσης· ὁ δὲ ἀμ' ἀποπλέων, τὰς τῶν Ζακύνθιων φυγάδας ἀπεβίβασεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Ἐπεὶ δὲ οἱ ἐκ τῆς χώρας Ζακύνθιοι πέμψαντες πρὸς τὰς Λακεδαμονίους ἔλεγον, οἷα πεπονθότες εἶεν ὑπὸ τῷ Τιμοθέῳ, εὐθύς οἱ Λακεδαμόνιοι ἀδικεῖν τε ἠγᾶντο τὰς Ἀθηναίους, καὶ ναυτικόν πάλιν παρεσκευάζον, καὶ συνετάπνοντο εἰς ἐξήκοντα ναῦς, ἀπ' αὐτῆς τε τῆς Λακεδαίμονος, καὶ Κορίνθου, καὶ Λευκάδος, καὶ Ἀμβρακίας, καὶ Ἡλίδος, καὶ Ζακύνθου,

§. 1. Φωκίας. Continuat narrationem inceptam vi. 1. 1.

χρήματά τε ἐ συμβαλλομένους. Quid sit, intelliges ex iis, quæ supra ad v. 4. 34. disputavi. Huc respexit Aristides Orat. Leuëtrica i. p. 96. πόσα χρήματα καταβαλόντες ὑμῖν (Ἀθηναῖοις) Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν εὐροντα· εὐφήμει, φαίητ' ἂν, ἡμῖν Θηβαῖοι; πόθεν; ἢ τί; τίνες δ' ἕτεροι;

ληστείαις ἐξ Αἰγίνης. Vide supra v. 1. 1.

§. 2. Ζακύνθιων φυγάδας. Exfules intelligit, qui a civibus, faventibus rebus Lacedæmoniorum et summa rerum potitis, ejeti erant, sed recepti a Timotheo et expositi in insula, loco munito juxta mare occupato, excursionibus inde vexant incolæ urbis. Cives cum auxilium a Lacedæmoniis peterent, exfules vero etiam hi legatos Athenas mitterent, Lacedæmonii, ubi Athenienses exfulum partibus faventes viderunt, naves 25. duce Ari-

stocrate auxilio miserunt Zacynthiis. Ita rem hanc sinit Diodorus xv. 45. Idem ibidem narrat, Lacedæmonios, cum a parte civium Corcyræorum, ipsis favente, in subsidium vocati essent, misisse auxilio naves 22. præfecto Alcida, simulante, naves se istas in Siciliam ducere; Athenienses contra Zacynthiis ducem dedisse Ctesiclem, Corcyræis vero illis, qui ab ipsorum partibus stabant, subsidia navalia comparasse interim. cap. 46. Deinde cap. 47. tradit, Lacedæmonios Mnasippum ducem (στρατηγὸν) misisse in insulam Corcyram cum triremibus 65. et militibus 1500. qui exfules navibus receptos in patrium solum restituit. Hinc apparet, priora subsidia Lacedæmoniorum, duce Aristocrate et Alcida missa Zacynthiis et Corcyræis, omisisse Xenophontem brevitatis causa.

§. 3. χώρας. Margo L. πόλεως. Ibidem est deinde παρεσκευάζον.

καὶ Ἀχαιίας, καὶ Ἐπιδάυρα, καὶ Τροιζῆνος, καὶ Ἑρμιόνης,
 4 καὶ Ἀλιέων. Ἐπισήσαντες δὲ ναύαρχον Μνάσιππον,
 ἐκέλευον, τῶν τε ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἐκείνην τὴν
 θάλασσαν, καὶ στρατεύειν ἐπὶ Κέρκυραν. ἔπεμφαν δὲ
 καὶ πρὸς Διονύσιον, διδάσκοντες, ὡς καὶ ἐκείνω χρήσιμον
 5 εἶη, τὴν Κέρκυραν μὴ ὑπ' Ἀθηναίοις εἶναι. καὶ ὁ μὲν δὴ
 Μνάσιππος, ἐπεὶ συνελέγη αὐτῷ τὸ στρατεύμα τὸ ναυτι-
 κόν, ἐπλευσεν εἰς τὴν Κέρκυραν· εἶχε δὲ καὶ μισθοφόρους,
 σὺν τοῖς ἐκ Λακεδαιμόνος μετ' αὐτῶν στρατευομένοις, οὐκ
 βελάσσης χιλίων καὶ πεντακοσίων. Ἐπεὶ ᾗ ἀπέβη, ἐκράτει
 τε τῆς γῆς, καὶ ἔδῃα ἐξειργασμένην μὲν παγκάλως καὶ
 πεφυτευμένην τὴν χώραν, μεγαλοπρεπεῖς δὲ οἰκῆσεις καὶ
 οἰνῶνας κατεσκευασμένους ἔχουσαν ἐπὶ τῶν ἀγρῶν· ὡς
 ἔφασαν τοὺς στρατιώτας εἰς τοῦτο τρυφῆς ἐλθεῖν, ὡς οὐκ
 ἐθέλειν πίνειν, εἰ μὴ ἀνθοσμίας εἶη. καὶ ἀνδράποδα δὲ
 καὶ βοσκήματα πάμπολλα ἠλίσκετο ἐκ τῶν ἀγρῶν.
 7 Ἐπειτα δὲ [καὶ] κατεστρατοπέδευσατο τῷ μὲν πεζῷ ἐπὶ
 λόφῳ, ἀπέχοντι τῆς πόλεως ὡς πέντε στάδια, πρὸ τῆς
 χώρας ὄντι, ὅπως ἀποτέμνοιτο ἐντεῦθεν, εἴ τις [ἐπὶ] τὴν

Ἑρμιόνης. Margo L. Ἑρμιόνης. Quod equidem probarem, quoniam forma antiquior nominis esse videtur. Cf. Kuhn ad Pausaniam ii. p. 193.

Ἀλιέων. Thucydides etiam ii. 56. vicinas nominat terras, Troezeniam, Hermioniam καὶ τὴν Ἀλιάδα. Maritimum esse oppidulum Laconicæ, ex Strabone viii. p. 373. Stephano Byzant. et Diodoro xi. 78. et nomen a piscatorum, ibi habitantium, numero accepisse, docet Morus.

§. 5. τὸ στρατεύμα τὸ ναυτικόν. Voces τὸ στρατεύμα in marginem rejecerunt L. et St. Omnes scilicet copiae, navibus impositae, hic simul nominantur; deinde §. 7. pedestres copiae, τὸ πεζόν, et nauticae, τὸ ναυτικόν, distinguuntur. Si quid igitur redundat, equidem vocem ναυτικόν ejicere mallem.

στρατιομένοις. A. J. στρατιομένους

fenfu eodem. In numero militum plane consentit Diodorus.

§. 6. οἰνῶνας. Cellas vinarias interpretatur ex h. l. Pollux vi. 15. ix. 49. monente Moro. Huc pertinere videntur ἀμφορεῖς Κερκυραϊκοί, quos in emporio Liburnico Mentorū venditos fuisse narrat Auctor Mirabil. Narrat. cap. iii. p. 225. ed. Beckm. Inde Hesychius Κερκυραῖοι ἀμφορεῖς, τὰ Ἀδριανὰ κεράμια.

§. 7. ἔπειτα δὲ καί. Edd. A. J. Br. Cast. omittunt καί, recte. Igitur inclusi.

τῷ μὲν πεζῷ. Ita eum L. St. scripsit etiam W. Vulgo μὲν deest, quod tamen sequens τὸ δὲ ναυτικόν requirit.

λόφῳ. Diodorus ait: ἐνίκησε δὲ καὶ πεζῇ σὺς ἐν τῇ γῇ λόφον τινὰ κατελιημμένους.

εἴ τις [ἐπὶ]. Præpositionem ἐπὶ veluti redundantem inclusit Morus;

χώραν τῶν Κερκυραίων ἐσίοι· τὸ δὲ ναυτικὸν εἰς τὰ πῖ
 θάτερα τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσεν, ἐνθεν ᾗς ἂν τὰ
 προσπλέοντα καὶ προαισθάνεσθαι καὶ διακωλύειν. πρὸς δὲ
 τέτοις, καὶ ἐπὶ τῷ λιμένι, ὅποτε μὴ χειμῶν κωλύοι, ἐφώρ-
 μαι. ἐπολιόρκει μὲν δὴ ἔτω τὴν πόλιν. Ἐπεὶ δὲ οἱ Κερ- 8
 κυραῖοι ἐκ μὲν τῆς γῆς ἔδεν ἐλάμβανον, διὰ τὸ κρατεῖσθαι
 κατὰ γῆν, κατὰ θάλασσαν δὲ ἔδεν εἰσῆγετο αὐτοῖς, διὰ
 τὸ ναυκρατεῖσθαι, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἦσαν· καὶ πέμποντες 9
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, βοηθεῖν ἐδέοντο, καὶ ἐδίδασκον, ὡς
 μέγα μὲν ἀγαθὸν ἀποβάλοιεν, εἰ Κερκύρας σερηθεῖεν,
 τοῖς δὲ πολεμίοις μεγάλην ἂν ἰσχὺν προσβάλλοιεν· ἐξ
 ἔδεμιας γὰρ πόλεως, πλήν γε Ἀθηναίων, ἔτε ναῦς, ἔτε
 χρήματα πλείονα ἂν γενέσθαι. ἔτι δὲ κείσθαι τὴν Κέρκυ-
 ραν ἐν καλῷ μὲν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ, καὶ τῶν πόλεων,
 αἱ ἐπὶ τοῦτον καθήκασιν, ἐν καλῷ δὲ τῷ τὴν Λακωνικὴν
 χώραν βλῆσθαι, ἐν καλλίστῳ δὲ τῆς τε ἀντιπέρας Ἠπέρας,
 καὶ τῷ εἰς Πελοπόννησον ἀπὸ Σικελίας παράπλῃ. Ἀκέ- 10
 σαντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνόμισαν ἰσχυρῶς ἐπιμελη-
 τέον εἶναι, καὶ ταγὸν πέμπασσι Στησικλέα εἰς ἕξακοσίους

quod equidem facere non sum ausus.
 Margo Leoncl. habet ἐξίοι.

ἐπὶ τῷ λιμένι. Male A. J. C. ἔτι.
 In portu Corcyraeorum naves quatuor
 ceperat, tres fuga elapsas Corcyraei
 ipsi combufferunt, auctore Diodoro
 capite 47.

§. 8. ναυκρατεῖσθαι. Quod inferiores
 erant navalibus copiis et mari etiam
 obsidebantur.

§. 9. βοηθεῖν. L. et Steph. addunt
 τι. Eadem ἂν addunt post ἀποβά-
 λοιεν. Quæ quidem emendatio mihi
 magis necessaria videtur. Sed dein-
 cept etiam legendum est: προσβά-
 λοιεν.

μέγα—ἀγαθόν. Eadem argumenta
 exposuit Thucydides i. 36. monente
 Moro.

§. 10. ἡ ταγόν. In margine L. et
 St. est τήν.

Στησικλέα. Diodorus Stesiclem du-

cem Zacynthis exsulibus missum
 narrat auxilio §. 46. deinde post nar-
 ratam Mnassippi expeditionem, Ti-
 mothei cunctationem et Atheniensiu-
 m apparatus navalem §. 47. addit:
 κατὰ δὲ τὸ παρὸν στρατηγὸν ἐλόμενοι
 Κτησικλέα μετὰ στρατιωτῶν πεντακοσίων
 ἐξέπεμψαν βοηθήσοντα τοῖς Κερκυραίοις.
 hunc deinde clam noctu urbem Cory-
 cyram ingressum, feditione composita
 civium, rebusque ad bellum omnibus
 bene paratis, subito eruptionem fe-
 cisse in oppugnantes Lacedæmonios,
 eorumque ducentos occidisse; præ-
 lio vero commisso, Mnassippum cum
 multis interemisse oppugnantibus,
 antea in angustias conclusis; bello
 demum fere confecto, advenisse cum
 classe Iphicratem et Timotheum.
 Stesiclis igitur ductu gesta omnia fu-
 erunt, quæ deinceps §. 17. 18. et
 seqq. narrat Xenophon. Ne vero quis

- ἔχοντα πελτασὰς, Ἀλκίετς δὲ ἐδεήθησαν συνδιαβιβάσαι
 11 τέτρες. καὶ οὗτοι μὲν νυκτὸς διακομιθεύοντες περὶ τῆς χώ-
 ρας, εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἐξήκοντα
 ναῦς πληρῆν, Τιμόθεον δὲ αὐτῶν στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν.
 12 ὁ δὲ, ἔδυνάμενος αὐτόθεν τὰς ναῦς πληρῶσαι, ἐπὶ νήσων
 πλεύσας, ἐκείθεν ἐπειράτο συμπληρῆν, οὐ Φαῦλον ἡγέ-
 μενος εἶναι, ἐπὶ συγκεκροτημένας ναῦς εἰκῆ περιπλεῦσαι.
 13 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, νομίζοντες αὐτὸν ἀναλῆν τὸν τῆς ὥρας
 εἰς περίπλεον χρόνον, συγνώμην ἐκ ἔχον αὐτῷ, ἀλλὰ
 παύσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας, Ἴφικράτην ἀνθαιρῶνται.

diffensum Diodori suspicetur aliquem, cum Wesselingio tenendum est, Zacynthios primos precibus adiisse Athenienses pro auxilio; deinde vero, cum accessissent Corcyraei, Athenienses decrevisse primum Zacynthiis auxilio mittere Steficlem; deinde eundem, rebus Zacynthiorum compositis, ad Corcyraeos pergere iussisse. Ne quis igitur eum interim rediisse Athenas et denuo Corcyram missum putet, quod Wesselingio in mentem venit.

Ἀλκίετς συνδιαβιβάσαι. Fuit ille Alcetas Epiri, e cuius regione est Corcyra, ὑπαρχος, de quo supra cap. 1. Qui cum Athenas venisset, ut Timotheum deprecatione sua abfolveret, Athenienses eum precati esse videntur, ut ipse et Jason, qui simul aderat, copias pedestres eas secum transveherent, quas Corcyraeis submittere volebant. Hinc est quod Xenophon dicit συνδιαβιβάσαι τέτρες. Alias enim dixisset διαβιβάσαι. De Alceta paulo post videbimus, ut et de Jasone ad §. 13. Adfuerunt illi Athenis archonte Asteio.

§. 12. ἐπὶ νήσων. Thraciam adiisse, et, adjunctis sibi civitatibus multis, triginta etiam triremes addidisse prioribus sexaginta, quas secum eduxerat, narrat Diodorus c. 47.

εἰκῆ. Morus legebat μὴ εἰκῆ et interpretabatur: haud parvi ad victoriam momenti ratus, si adversus classem bene paratam et instructam non temere, sed bene paratus proficisceretur. Contra bene monuit Kœppen, vulgatam lectionem non tentandam esse, sed interpretandam: non leve

esse, sed magnæ imprudentiæ. Attulit propterea locum Anabaf. vi. 6. 12. ἐνίοις δ' οὐ φαῦλον δοκεῖ εἶναι τὸ πρᾶγμα, εἰ ἡμῖν ἕσως ἔχων τὴν γνώμην Κλείανδρος ἄπεισιν.

περιπλεῦσαι. Reiske Animadverff. ad Auctores Gr. vol. iv. pag. 52. malebat παραπλεῦσαι. Ita etiam supra erat §. 9. παράπλες εἰς Πελοπόννησον, sed mox §. 13. et 27. dicitur περίπλες; et commode utrumque vocabulum eadem de re potest poni.

§. 13. ἀναλῆν. Male Edd. A. J. Bryl. Cast. ἀναλῶντα.

ἀνθαιρῶνται. Demosthenes in oratione contra hunc ipsum Timotheum pag. 1186. seqq. ed. Reiske plane facit cum Xenophonte. Exierat portu Timotheus mense Munychione, archonte Socratide, hoc est, Olymp. 101. $\frac{2}{3}$, revocatus fuit et abdicatus διὰ τὸ μὴ περιπλεῦσαι Πελοπόννησον, accusante Callistrato et Iphicrate; iudicium capitis anno sequente, archonte Asteio, vix deprecantibus Alceta et Jasone presentibus, effugit, imperium tamen non recepit. Deprecaturi populum advenerant Alcetas et Jason mense Maimacterione et a populo impetrasse videntur, et liceret Timotheo ad regem Persarum, in Ægypto bellum gesturum, abire. Abiit mense Thargelione, atque annum unum et fere alterum abfuit. Locupletior interim factus rediit, et, intento Iphicrati peregrinitatis crimine, tandem filiam suam Iphicratis filio in connubium dedit. Ex hac Demosthenis narratione apparet, male Diodorum contrarium ejus, quod in

ὁ δὲ ἐπεὶ κατέστη στρατηγὸς, μάλα ὀξέως τὰς ναῦς ἐπλη- 14
 ρῆτο, καὶ τοὺς τριηράρχους ἠνάγκαζε. προσέλαβε δὲ παρὰ
 τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴπερ τις ναῦς περὶ τὴν Ἀπικὴν ἔπλει,
 καὶ τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν, λέγων, ὡς, εἰ
 τὰ κεῖ καλῶς γένηται, πολλὰς αὐτοῖς ναῦς ἀποπέμψοι.
 καὶ ἐγένοντο αὐτῷ αἰ ἅπασαι περὶ ἑβδομήκοντα. Ἐν δὲ 15
 τέτῳ τῷ χρόνῳ οἱ Κερκυραῖοι ἔτῳ σφόδρα ἐπέειπον, ὡς
 διὰ τὸ πλῆθος τῶν αὐτομολόντων ἐκήρυξεν ὁ Μνάσιππος,
 πεπεραῖσθαι, ὅσιν αὐτομολοίη. ἐπεὶ δὲ ἐδὲν ἦτον ἡτομό-
 λην, τελευτῶν καὶ μασιγῶν ἀπέπεμπεν. οἱ μὲντοι ἐνδο-
 θεν τῆς γε δόλως οὐκ ἐδέχοντο πάλιν εἰς τὸ τεῖχος, ἀλλὰ
 πολλοὶ ἔξω ἀπέθνησκον. ὁ δὲ αὖ Μνάσιππος, ὁρῶν ταῦ- 16
 τα, ἐνόμιζε τε ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν, καὶ περὶ τοὺς
 μισθοφόρους ἐκαινέργει, καὶ τῆς μὲν τινὰς αὐτῶν ἀπομίσθους
 ἐπεποιήκει, τοῖς δὲ ἔσι καὶ δυοῖν ἤδη μηνοῖν ὄφειλε τὸν
 μισθὸν, ἐκ ἀπορῶν, ὡς ἐλέγετο, χρημάτων· καὶ γὰρ τῶν
 πόλεων αἰ πολλὰ ἀργύριον ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῷ ἔπεμ-
 πον, ἅτε καὶ διαποντίξ τῆς στρατείας ἔσης. Κατιδόντες δὲ 17
 ἀπὸ τῶν πύργων οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς τε Φυλακὰς χεῖ-
 ρον, ἢ πρόθεν, Φυλατιομένας, ἐσπαρμένους τε κατὰ τὴν
 χώραν τῆς ἀνθρώπων, ἐπεκδραμόντες τῆς μὲν τινὰς αὐ-

Xenophontis loco est, tradere §. 47. Narrat enim ille, Athenienses quidem iratos Timotheo ab initio ob cunctationem imperium ademisse, paulo tamen post restituisse, cum Timotheus, Athenas reversus, legatos multarum civitatum, in societatem adjunctarum, cum navibus aliis 30. adduxisset, classemque suam rebus omnibus bene instructam monstrasset: summam vero navium, quas, restituto imperio, duxerit, fuisse 130. Quae a veritate plane esse aliena, monuit et demonstravit jam olim Wesselingius. Cæterum ex hac narratione Demosthenis intelliges etiam, quam ob rem infra Xenophon §. 27. laudet Iphicratem, qui focios imperii

fibi fieri voluerat Callistratum et Chabriam.

§. 14. ἐπληρῆτο. Budæus in Comment. Gr. L. p. 941. emendabat ἐπλήρησθε, quia reliquis in locis omnibus semper activa forma usus fit Xenophon. Deinde Margo Leoncl. τριηράρχους et deinde §. 18. ταξίαρχους.

ἀποπέμψοι. Ita ex Edd. A. J. Br. Castal. scripsi. Vulgo ἀποπέμψει.

§. 15. τέτῳ τῷ χρόνῳ. Male Edd. A. J. Br. Cast. τῷ τοῖσδε χρόνῳ.

τῆς γε δόλως. Male Edd. A. J. Br. Cast. τῆς γε δόλως.

§. 16. καὶ γὰρ τῶν. Male Castal. omisit γὰρ.

§. 17. φυλακὰς. Male A. J. Bryl. Cast. φύλαγτας.

- 18 τῶν ἔλαβον, τὰς δὲ κατέκοψαν. αἰσθόμενος δὲ ὁ Μνά-
σιππος, αὐτὸς τε ἐξωπλίζετο, καὶ ὅσους εἶχεν ὀπίστας,
ἅπασιν ἐβοήθει, καὶ τὰς λοχαγὰς καὶ τὰς ταξίαρχας
19 ἐξάγειν ἐκέλευε τὰς μισθοφόρους. ἀποκριναμένων δὲ τινῶν
λοχαγῶν, ὅτι οὐ ράδιον εἴη, μὴ δίδόντα τὰ ἐπιτήδεια πει-
δομένους παρέχειν, τὸν μὲν τινα βακτηρία, τὸν δὲ τῷ σύ-
ρακι ἐπάταξεν. ἔτω μὲν δὴ ἀθύμως ἔχοντες, καὶ μισθῶντες
αὐτὸν, συνεχῆλθον ἅπαντες· ὅπερ ἤκιστα εἰς μάχην συμ-
20 φέροι. Ὁ δὲ ἐπεὶ παρετάξατο, αὐτὸς μὲν τὰς κατὰ
τὰς πύλας τῶν πολεμίων τρεψάμενος ἐπεδίωκεν· οἱ δὲ
ἐπεὶ ἐγγὺς τῆς τείχεως ἐγένοντο, ἀνεσρέφοντό τε, καὶ ἀπὸ τῶν
μνημάτων ἔβαλλον καὶ ἠκόντιζον· ἄλλοι δὲ, ἐκδραμόντες
21 καθ' ἑτέρας πύλας, ἐπιτίθενται ἀδρόοι τοῖς ἐχάτοις· οἱ
δὲ, ἐπ' ὀκτῶ τεταγμένοι, ἀδενὲς νομίσαντες τὸ ἄκρον
τῆς φάλαγγος ἔχειν, ἀνασρέφειν ἐπειρῶντο. ὡς δ' ἤρξαντο
ἐπαναχωρεῖν, οἱ μὲν πολέμιοι ὡς φεύγουσιν ἐπέθεντο,

§. 18. αὐτὸς τε ἐξωπλίζετο. Edd. A. J. Br. Cast. αὐτὸς τε μὲν. In Ald. et Cast. est ὀπλίζετο.

§. 19. δίδόντα. Margo Leonclav. δίδοντας.

§. 20. ἐπεδίωκεν. Recte margo L. et Steph. ita habet, quod vulgato ἀπεδίωκεν substituit.

§. 21. ἀνασρέφειν. Cornu phalangis nimis ἀραιὸν, nec fatis densum, βαδῶν, animadvertunt Lacedæmonii, in ea parte, ubi hucusque pugnabatur, ὀστονί (ἐπ' ὀκτῶ) stantes ipsi; igitur conantur phalangem explicare (ἀναπύσσειν Cyrop. vii. 5. 3.) et ex phalangis parte nimis profunda in latum partem militum traducere per παραγωγὴν, quæ dicitur. Dum igitur milites hi locum, ubi constiterant antea in phalange, relinquunt, ad latum se convertere, hostes velut in fugientem adversam phalangem irruunt majore vi, eamque perrumpunt, multo minus profundam quam antea, ita, ut media pars militum in fugam conversa retrocedat per ipsos illos milites, qui se ad utrumque phalangis

cornu convertere cœperant. Est igitur idem hoc in loco ἀνασρέφειν et ἐπανασρέφειν. In Leuëtrica pugna idem accidisse, narrat Plutarchus in Pelopida c. 23. ubi Lacedæmonii cornu dextrum phalangis longius extendere conantur, at vero, ita interim irruente Pelopida, turbantur et vincuntur. ἤρξαντο μετακινεῖν τῇ τάξει σφᾶς αὐτὰς καὶ τὸ δέξιόν ἀνέπυσσον καὶ περιήγον, ὡς κυκλωσόμενοι—ὁ δὲ Πιλοπίδας ἐν τούτῳ προεξέδραμε—φθάσει πρὶν ἀναστῆναι τὸν Κλειόμβροτον τὸ κίρας ἢ συναγεῖν πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ καὶ συγκλιθεῖσαι τὴν τάξιν. Hinc intelligi puto ordinem militum interruptum et turbatum, quem Xenophon h. l. commemorat. In Anabasi ἀνασρέφειν in conversione agminis Gallicus Interpres de la Luzerne vertit faire demi-tour. Vide infra ad c. 5. 18. Sed idem monet, ab Æliano Tactico capite 24. ἀνασροφὴν dici etiam un quart de conversion qui se faisoit par le pas en arriere pour se remettre. Videant rei militaris peritiores, quæ notio h. l. conveniat.

οὐ δὲ ἐκέτι ἐπανέστρεψαν· καὶ οἱ ἐχόμενοι δὲ αὐτῶν εἰς
 Φυγὴν ὤρμων. Ὁ δὲ Μνάσιππος [τοῖς μὲν πιεζομένοις] 22
 ἐκ ἐδύνατο βοηθεῖν, διὰ τὰς ἐκ τῶ κατ' ἀντικρὺ προσκει-
 μένας· ἀεὶ δὲ ἐλείπετο σὺν ἐλάτῃσι. τέλος δὲ οἱ πολέ-
 μιοι, ἀθροοὶ γενόμενοι, πάντες ἐπετίθεντο τοῖς περὶ τὸν
 Μνάσιππον, ἤδη μάλα ὀλίγοις ἔσι. καὶ οἱ ὀπλίται ὀρῶντες
 τὸ γιγνόμενον, ἐπέξῃσαν. ἐπεὶ δὲ ἐκείνον ἀπέκτειναν, 23
 ἐδίωκον ἤδη ἅπαντες. ἐκινδύνευσαν δὲ ἂν καὶ τὸ στρατόπε-
 δον εἰλεῖν σὺν τῷ χαρακώματι, εἰ μὴ οἱ διώκοντες, τὸν
 ἀγοραῖόν τε ὄχλον ἰδόντες καὶ τὸν τῶν θεραπόντων καὶ τὸν
 τῶν ἀνδραπόδων, οἰηθέντες ὄφελός τι αὐτῶν εἶναι, ἀπεστρέ-
 φοντο. Καὶ τότε μὲν τρόπαιόν τε ἔστησαν οἱ Κερκυραῖοι, 24
 καὶ τὰς νεκρὰς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν. ἐκ δὲ τῆς οἱ
 μὲν ἐν τῇ πόλει ἐρρωμενέστεροι ἐγεγένητο· οἱ δὲ ἔξω ἐν
 πάσῃ δὴ ἀθυμία ἦσαν. καὶ γὰρ ἐλέγετο, ὅτι Ἰφικράτης
 τε ὅσον οὐκ ἤδη παρέει, καὶ οἱ Κερκυραῖοι δὲ τῷ ὄντι ναῦς
 ἐπλήρην. Ὑπερμένης δὲ, ὅς ἐτύγχανεν ἐπιστολιαφόρος τῷ 25
 Μνασίππῳ ὄν, τό τε ναυτικὸν πᾶν, ὅσον ἦν ἐκεῖ, συνεπλή-
 ρωσε, καὶ περιπλεύσας πρὸς τὸ χαρακώμα, τὰ πλοῖα
 πάντα γεμίσας τῶν τε ἀνδραπόδων καὶ τῶν χρημάτων,
 ἀπέσειλεν· αὐτὸς δὲ σὺν τε τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς περι-
 σωθεῖσι τῶν στρατιωτῶν διεφύλαττε τὸ χαρακώμα· τέλος 26
 δὲ καὶ οὗτοι μάλα δὴ τεταραγμένοι ἀναβάντες ἐπὶ τὰς
 τριήρεις ἀπέπλεον, πολὺν μὲν σῖτον, πολὺν δὲ οἶνον, πολλὰ

§. 22. τοῖς μὲν πιεζομένοις. Hæc verba omittunt Edd. A. J. Br. Cast.

§. 23. καὶ τὸ στρατόπεδον. Articulum ex A. J. restitui.

οἱ διώκοντες. Articulum omittit Aldina.

θεραπόντων. Valckenair ad Ammonium pag. 11. emendabat παρεπόντων. Postea eum, credo, poenituit istius opinionis. Cyrop. viii. 5. 6. οἱ περὶ τὰ ἐπιτήδεια θεράποντες distinguuntur a militibus. Possunt igitur æ-

que bene hoc in loco cum turba forensi, commeatum advehente et vendente, commeatibus præfecti et servi conjungi, ut a numero militantium distinguantur.

§. 24. ἐν πάσῃ δὴ. Leonclav. πάσῃ τῇ. Operarum errore, quem recepit Wels.

§. 25. τῶν τε ἀνδραπόδων. Castal. omisit τε.

§. 26. πολὺν μὲν. Edd. A. J. Br. Castal. πολὺν μόντοι. Non inepte.

δὲ ἀνδράποδα καὶ ἀσθενῆντας στρατιώτας καταλιπόντες·
δεινῶς γὰρ ἐπεφόβηντο, μὴ καταληφθεῖεν ὑπὸ τῶν Ἀθη-
ναίων ἐν τῇ νήσῳ. καὶ ἐκεῖνοι μὲν εἰς Λευκάδα ἀπεσώθη-
σαν.

27 Ὁ δὲ Ἰφικράτης ἐπεὶ ἤρξατο τοῦ περιπέλας, ἅμα μὲν
ἐπλεεν, ἅμα δὲ πάντα, ὅσα εἰς ναυμαχίαν, παρεσκευάζε-
το· εὐθύς μὲν γὰρ τὰ μεγάλα ἰσία αὐτῷ κατέλιπεν, ὡς
ἐπὶ ναυμαχίαν πλέων· καὶ τοῖς ἀκατίοις δὲ, καὶ εἰ εὐφο-

§. 27. ἀκατίοις—εὐφορον. Ita Steph. in libris se reperisse ait. Vulgo εὐφορον. Ἀκάτια distinguuntur a velis magnis. Morus nihil aliud attulit nisi glossam Hesychii: ἀκάτια· τὰ μεγάλα ἄρμενα, quæ ab h. l. aliena est. Plerumque est navigii minoris genus. Sed in loco Plutarchi de Legendis poetis pag. 6. ἀναγκάζωμιν αὐτὸς τὸ Ἐπικύρειον ἀκάτιον ἄρμενους ποιητικὴν φεύγειν καὶ παρεξελάυνειν, manifesto non navigium aliquod intelligitur, ut Morus interpretatur, sed hoc ipsum velum, de quo Xenophon loquitur. Docet hoc verbum ἄρασθαι. Similiter Plutarchus in libello an suaviter vivere liceat secundum Epicurum pag. 1094. ed. Xyl. Epicurum, ait, discipulis suaderet, ut scientias fugiant: ἀλλὰ τὸς τὰ ἀκάτια ἐπαρμένους φεύγειν ἀπ' αὐτῶν. Quam sententiam ita expressit Quintilianus xii. 2. qui fugere omnem disciplinam navigatione velocissima jubet. In navigiis igitur minoribus, nec bellicis, videntur velocitatem maximam cursus præstitisse sublata hæc vela, ἀκάτια dicta.

[τοῖς ἀκατίοις. Pollux i. 9. 1. καὶ ὁ μὲν μέγας καὶ γνήσιος ἰσὸς ἀκάτιος. ὁ δὲ κατόπιν, ἐπίδρομος, ὁ δὲ ἐλάττων, δόλων. καλεῖται δὲ τι καὶ λοίπαδος. ἐνίοις δὲ ἀκάτιος δοκεῖ. Hesychius: ἀκάτιον· ὁ μέγας ἰσός. Idem δόλωνες· οἱ μικρῶν ἰσῶν ἐν τοῖς πλοίοις. Idem ἐπίδρομος· τὸ ἰσῶν τὸ ἐν πρύμνῃ κρεμάμενον ὃ καλοῦσι φάρων καὶ ἔλασσον. Pro λοίπαδος Codices habent λοίπασος, Falkenb. λόγσασος. Salmasius emendabat σίπασος. Quam emendationem confirmare videtur Festus: Supparum, inquit, appellant dolonem, quod est velum minus in navi, ut acation majus. Supparum autem dictum, ait Cinnius Capito, velut separatum quod sit,

disjunctumque a dolone interioris mali. Inde Isidorus Orig. xix. 3. Genera velorum ἀκάτιος, δόλων, ἀρτέμων, ἐπίδρομος, siparum, mendicum. Ex quibus acatium velum maximum est et in media navi constitutum. Epidromus secundæ amplitudinis, sed ad puppim. Dolon minimum velum et ad proram defixum. Artemo dirigendæ potius navis causa commendatum, quam celeritatis. Siparum, genus veli, unum pedem habens, quo navigia juvari solent in navigatione, quoties vis venti languescit, quod ex separatione existimant nominatum. Quo in loco Vincentius Spec. doctrin. xii. cap. 99. habet achateon, dalum, arthemon, sipharum, mendicum. Eadem varietas scripturæ, achateon et dalum in Glossis Vulcanii conspiciuntur. Veram siparum scripturam esse, monstrat græcum σιπάρως ἐπαίρειν apud Arrianum. Locum Isidori repetiit Scholiastes Lucani v. 429. ad verba: summaque pandens suppara velorum perituras colligit auras: ubi alter Scholiastes: Vela minorum in modum deltæ litteræ. Intelligit Gesner in Thef. L. L. delta litteram inversam ∇, ut pedem unum habeat, quod Isidorus affirmat. Usus docet præclarus Senecæ locus Epist. 77. ubi de navibus Alexandrinis: solis licet supparum intendere, quod in alto omnes habent naves. Nulla enim res æque adjuvat cursum, quam summa pars veli: illinc maxime navis urgetur. Itaque, quoties ventus increbuit, majorque est, quam expedit, antenna submittitur: minus habent virium flatu ex humili. Cum intravere Capreas et promontorium Minervæ, ceteræ velo jubentur esse contentæ; supparum Alexandrinarum infigne est. Ex quo ap-

ρον πνεῦμα εἶη, ὀλίγα ἐχρῆτο· τῇ δὲ κώπῃ τὸν πλεῖν ποιῶμενος, ἄμεινόν τε τὰ σώματα ἔχειν τοὺς ἄνδρας, καὶ ἄμεινον τὰς ναῦς πλεῖν ἐποίει. Πολλάκις δὲ καὶ, ὅποισι 28 μέλλοι ἀριστοποιεῖσθαι τὸ σφάτευμα, ἢ δειπνοποιεῖσθαι, ἐπανήγαγεν ἂν τὸ κέρασ ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ ταῦτα τὰ χωρία. ἐπεὶ δὲ ἀντιτρέψας ἂν καὶ ἀντιπρώρες καταστήσας τὰς τριήρεις, ἀπὸ σημείων ἀφίει ἀνταμιλλᾶσθαι ἐς τὴν γῆν, μέγα δὲ νικητήριον ἦν, τὸ πρῶτους καὶ ὕδωρ λαβεῖν, καὶ εἴ τε ἄλλα ἐδέοντο, καὶ πρῶτες ἀριστῆσαι· τοῖς δὲ ὑστάτοις ἀφικομένοις μεγάλη ζημία ἦν, τό τε ἐλατῆσθαι

paret, summis velis annecti solita fuisse suppara. Hinc Statius Silvarum iii. 2. 27. vos summis annectite suppara velis. Diversum etiam fuisse videtur a dolone, cum quo Festus permutavit. Livius xxxvii. c. 30. posteaquam prætoriam navem Polyxenidæ relictis fociis vela dantem videre, sublatis raptim dolonibus, ut erat secundus petentibus Ephesum ventus, capeffunt fugam. Idem xxxvi. 44. quod ubi vidit romanus, vela contrahit malosque inclinat et simul armamenta componens operitur insequentes naves. Jam ferme triginta in fronte erant, quibus, ut æquaret lævum cornu, dolonibus erectis altum petere intendit. Unde iterum apparet, a supparis dolones diversos esse, quippe qui inclinatis malis et contractis velis eriguntur. Artemonem Pollux ἐπισείοντα vocat, nostri Flagge: ἡ τὸν ἐπισείοντα ἀπαρτῶσι. De mendico ita Festus: Mendicum dici putant velum, quod in prora ponitur. Latini igitur dolonem appellarunt mendicum. Revertamur nunc ad locum Xenophontis, ubi Mori auctoritate falsus censui τὰ ἀκάτια ὀπποῦνι velis magnis. Quin potius Xenophon negat omnino Iphicratem velis usum, sed remigando, ait, milites exercuisse. Itaque ἀκάτια et μεγάλα ἰσία synonymice posuit; quod arguunt etiam verba: καὶ εἰ ἕφορον εἶη πνεῦμα. Nam tunc quidem velis tollendis non erat locus, ubi pugna parabatur navalis. Ideo addit, Iphicratem nec alio tempore, licet vento secundo, usum fuisse velis istis majoribus. Cæterum obiter emendabo lo-

cum Isidori, ubi est post verba supra posita: *Cataporates linea cum massa plumbea, qua maris altitudo tentatur.* Lucilius: *Hanc Cataporatem puer eodem defert unctum plumbi pauxillum rudis livique mataxan.* Lucilii locum Doufa ita emendavit: *Hunc catapiratem puer eodem deferat unctum, plumbi pauxillum rodus, livique mataxam.* Et Festi auctoritas in verbo rodus i. e. rudus, confirmat alteram partem emendationis. De catapirate favere videtur Herodotus in Euterpe, qui καταπειρατηριᾶν nominat instrumentum nautarum. Sed Vincentius ex Isidoro habet *cataporates*, quod, ex græco καταφωρατής ductum, locum suum tueri forte poterit.—De siparo locus est Aristophanis in Ranis versu 1030. interpretandus, ubi hæc: ἀλλὰ συσείλας ἄκροισι χράμενος τοῖς ἰσίοισιν, εἶτα μᾶλλον ἄξεις καὶ φυλάξεις, ἢνίκα ἂν τὸ πνεῦμα λείον καὶ παρθεσηκὸς λάβῃς. Ex *Addendis*.]

§. 28. ἐπανήγαγεν ἂν τὸ κέρασ. Vitium loci vidit et emendare conatus est Morus ita, ut ἀνὰ μέρος legeret et alterum ἂν post ἀντιτρέψας deleteret. Equidem primum lego ἐπανήγαγεν, deinde ἐπὶ κέρως aut κατὰ κέρασ, ut sensus fit hic: A litore in altum provehi jubet naves singulas, unam post alteram; deinde in alto conversas contra locum, ubi prandium fumere debent milites, consistere, unde signo dato omnes contendebant simul ad locum illum et prandium. In margine Leoncl. est ἐπανήγαγεν—ἐπιστρέψας. Postremum probo.

ἐς τὴν γῆν. A. J. Cast. ἄς.

πᾶσι τέτοις, καὶ ὅτι ἀνάγεσθαι ἅμα ἔδει, ἐπεὶ σημήνειεν συνέβαινε γὰρ τοῖς μὲν πρώτοις ἀφικνεμένοις καθ' ἡσυχίαν ἅπαντα ποιεῖν, τοῖς δὲ τελευταίοις διὰ σπευδῆς.

- 29 Φυλακὰς γεμῆν, εἰ τύχοι ἐν τῇ πολεμίᾳ ἀριστοποιέμενος, τὰς μὲν ἐν τῇ γῆ, ὥσπερ προσήκει, καθίστη, ἐν δὲ ταῖς ναυσὶν αἰρόμενος αὖ τοὺς ἰσῆς, ἀπὸ τέτων ἐσκόπει. τὸ πολὺ οὖν ἐπὶ πλεόν οὔτοι καθεώρων, ἢ οἱ ἐκ τῆ ὀμαλῆ ἀφ' ὑψηλοτέρων καθορῶντες. ὅπως δὲ δειπνοποιοῖτο καὶ εὐδοί, ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ πῦρ νύκτωρ οὐκ ἔκαε, πρὸ δὲ τῆ στρατεύματος Φῶς ἐποίει, ἵνα μηδεὶς λάθῃ προσιών. πολλάκις δὲ, εἰ εὐδία εἶη, εὐθὺς δειπνήσας ἀνήγετο· καὶ εἰ μὲν αὖρα φέροι, θεόντες ἅμα ἀνεπαύοντο· εἰ δὲ ἐλαύνειν δέοι, κατὰ μέρος τὰς ναύτας ἀνέπαυεν. Ἐν δὲ τοῖς μεθ' ἡμέραν πλοῖς ἀπὸ σημείων τοτὲ μὲν ἐπὶ κέρως ἦγε, τοτὲ δὲ ἐπὶ Φάλαγγος· ὥστε ἅμα μὲν ἐπλεον, ἅμα δὲ πάντα, ὅσα εἰς ναυμαχίαν, καὶ ἡσκηκότες καὶ ἐπιστάμενοι, εἰς τὴν ὑπὸ τῶν πολεμίῶν, ὡς ᾔοντο, κατεχομένην θάλασσαν ἀφικνεῖντο. καὶ τὰ μὲν πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ καὶ ἡρίτων, καὶ ἐδείπνεν· διὰ δὲ τὸ τὰναγκαῖα μόνον πράσσειν, καὶ τὰς βοηθείας ἔφθανεν ἀναγόμενος, καὶ ταχὺ ἐπέβαινε. Περὶ δὲ τὸν Μνασίππυ θάνατον ἐτύγχανεν ὡν τῆς Λακωνικῆς περὶ τὰς Σφαγείας. εἰς τὴν Ἠλείαν δὲ

σημήνειεν. Ita Leoncl. scripsit pro vulgato σημήνειαν, probante St. et W.

§. 29. νύκτωρ οὐκ ἔκαε. Rationem hujus moris explicat auctor in Anabasi vii. 2. 18.

§. 30. ὑπὸ τῶν πολεμίῶν. Præpositionem ὑπὸ primus inferuit Stephanus.

διὰ δὲ τό. Male Junt. et Castal. omittunt δέ.

ἔφθανεν. In A. J. Cast. Br. ἔφθασεν. Videtur hoc verbo significare voluisse auxilia a Dionysio submissa Mnasippo.

§. 31. Σφαγείας. Ita scripsi pro vulgato Σφαγείας. Plurali numero et tres quidem Sphagias ante Pylum commemorat Plinius iv. 12. sect. 19. Messeniæ igitur prætensæ sunt istæ insulæ, non Laconicæ; nisi Xenophon ipse aut librarius in nomine aberravit. Sphaeteriam vulgo etiam nominabant singulari numero; ita etiam Plato in Menexeno p. 291. ed. Duopont. νικήσαντες αὐτὰς ναυμαχίᾳ οἱ ἡμέτεροι καὶ λαβόντες αὐτῶν τὰς ἡγμονίας Λακεδαιμονίως ἐν τῇ Σφαγείᾳ.

[Σφαγείας. Operæ aberrarunt: dare debebant Σφαγείας. Ex Addendis.]

ἀφικόμενος, καὶ παραπλεύσας τὸ τῷ Ἀλφειῷ στόμα, ὑπὸ τὸν Ἰχθυὸν καλέμενον ὠρμίσατο. τῇ δὲ ὑστεραία ἐντεῦθεν ἀνήγετο ἐπὶ τῆς Κεφαλληνίας, ἔτω καὶ τεταγμένους καὶ τὸν πλῆν ποιέμενος, ὡς, εἰ δέοι, πάντα ὅσα χρῆ παρσκευασμένος ναυμαχοίη. καὶ γὰρ τὰ περὶ τῷ Μνασίππῃ, αὐτόπλου μὲν ἔδενος ἠκηκόει, ὑπώπλευε δὲ, μὴ ἀπάτης ἔνεκεν λέγοιτο, καὶ ἐφυλάττετο· ἐπεὶ μέντοι ἀφίκετο εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἐπύθετο, καὶ ἀνέπαυε τὸ σράτευμα.

Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι ταῦτα πάντα, ὅταν οἴωνται ναυμα- 32
χήσειν ἄνθρωποι, καὶ ἀσκεῖται καὶ μελετᾶται· ἀλλὰ τῷτο ἐπαινῶ, ὅτι, ἐπεὶ ἀφικέσθαι ταχὺ ἔδει, ἐνθα τοῖς πολεμίοις ναυμαχήσειν ᾔετο, εὔρετο, ὅπως μῆτε διὰ τὸν πλῆν ἀνεπισήμονας εἶναι τῶν εἰς ναυμαχίαν, μῆτε, διὰ τὸ ταῦτα μελετᾶν βραδύτερόν τι ἀφικέσθαι.

Κατασρεψάμενος δὲ τὰς ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ πόλεις, 33
ἐπλευσεν εἰς Κέρκυραν. ἐκεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἀκῆσας, ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις παρὰ Διονυσίου, βοηθήσασαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, αὐτὸς ἐλθὼν, καὶ σκεψάμενος, τῆς χώρας ὅθεν τῆς τε προσπλέοντας δυνατὸν ἦν ὄρᾶν, καὶ τοὺς σημαίνοντας εἰς τὴν πόλιν καταφανῆς εἶναι, ἐνταῦθα κατέστησε τοὺς σκοπές. Καίκενοις μὲν συνέθετο, προσ- 34

παραπλεύσας τό. Vulgo interferitur εἰς, quod ut suspectum notavit jam olim Leoncl. et Stephan. Igitur delevi, approbante Moro. Promontorium enim Ichthys ultra Alpei ostium situm est.

[Locum illustrat et emendationem firmat Thucyd. ii. 25. καὶ περίπλευσεν τὸν Ἰχθυὸν καλέμενον τὴν ἄκραν ἐς τὸν ἐν τῇ Φειᾷ λιμένα. Vides ergo παραπλεῖν et περιπλεῖν in hoc itinere locum habere. Ex Addendis.]

παρσκευασμένος. In Edd. A. J. Cast. πικρσκευασμένος.

εἰς τὴν Κεφαλληνίαν. Hoc loco et

deinceps §. 33. alterum λ omisit Cast.

§. 32. εὔρετο, ὅπως. In Edd. A. J. Bryl. Castal. est εὔρατο. Cæterum, ne ὅπως infinito jungatur tempori, Stephanus emendat: ὅπως—ἀνεπισήμονες εἶναι—ἀφικέσθαι δοκοῖεν. Leniore medicina vitium, si inest, sanari posse putabat Morus, posito ὡς pro ὅπως; sed idem affert locum ex Œconomico vii. περιᾶσθαι ὅπως ὡς βέλτιστα τὰ προσήκοντα ἐκότερον ἡμῶν διαπράττεσθαι ubi Zeunius duo exempla posuit ex Diodoro Siculo.

πλεόντων τε καὶ ὀρμάντων, ὡς δέοι σημαίνειν· αὐτὸς δὲ τῶν τριηράρχων προσέταξεν εἴκοσιν, οὓς δεήσει, ἐπεὶ κηρύξειεν, ἀκολοθεῖν· εἰ δέ τις μὴ ἀκολοθήσῃ, προεῖπε, μὴ μέμφεσθαι τὴν δίκην. ἐπεὶ δὲ ἐσημάνθη προσπλεύσαι, καὶ ἐκηρύχθη, ἀξία ἐγένετο θέας ἢ σπουδή· ἔδεις γὰρ, ὅσις οὐ δρόμῳ τῶν μελλόντων πλεῖν εἰσέβη εἰς τὰς ναῦς.

35 Πλεύσας δὲ, ἔνθα ἦσαν αἱ πολέμια τριήρεις, καταλαμβάνει ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων τριήρων εἰς τὴν γῆν τὸς ἄνδρας ἐκβεβηκότας· Μελάνιππος μέντοι ὁ Ῥόδιος τοῖς τε ἄλλοις συνεβέλευε, μὴ μένειν ἐνταῦθα, καὶ αὐτὸς, πληρωσάμενος τὴν ναῦν, ἐξέπλει. ἐκεῖνος μὲν οὖν, καίπερ ἀπαντῶν ταῖς Ἴφικράτους ναυσὶν, ὅμως ἀπέφυγεν· αἱ δὲ ἀπὸ Συρακῶν νῆες ἀπασαὶ ἐάλωσαν αὐτοῖς ἀνδράσιν. Ὁ μέντοι Ἴφικράτης τὰς μὲν τριήρεις ἀκρωτηριασάμενος, ἔλκων κατηγάγετο εἰς τὸν Κερκυραίων λιμένα, τῶν δὲ ἀνδρῶν συνέβη ἐκάστῳ τακτὸν ἀργύριον ἀποτίσαι, πλὴν Ἀνίππου τῷ ἀρχοντῷ. τῷτον δὲ ἐφύλαττειν, ὡς ἢ πραξόμενος πάμπολλα χρήματα, ἢ ὡς πωλήσων. καὶ κεῖνος μὲν ὑπὸ λύπης θανάτῳ αὐθαιρέτῳ ἀποθνήσκει· τὸς δὲ ἄλλους ὁ Ἴφικράτης ἀφῆκε, Κερκυραῖος ἐγγυητὰς δεξάμενος τῶν 37 χρημάτων. Καὶ τὸς μὲν ναύτας γεωργῶντας τοῖς Κερκυ-

§. 34. ὀρμάντων. Male Cast. ὀρμάντων.
[Corr. f. δεήσει. F. A. Wolfius.]

μέμφεσθαι. Ita scripsi cum Leoncl.
et Steph. Vulgo μέμφεσθαι.

ἐσημάνθη προσπλεύσαι. In fola editione Bryl. et Castal. est ἐσημάνθησαν; eadem cum A. J. Bryl. habet προσπλέσαι; atque ita ediderunt St. L. et Wels. Quam sequimur lectionem, eam restituit Brodæus. Polyænus iii. 9. 55. προσάξας πυρὸν ἀνάπτην φίλιον. Idem σκοπὲς Xenophontis appellat πυρσῶδες, ubi malim legere πυρσῶδες ut φρεκτωρός.

§. 36. Ἀνίππυ. In margine L. St. W. est Κνίπυ. Diodorus xv. 47. duces subsidiorum, a Dionysio missorum, nominat Cissidem et Crinippum. Ita

etiam Polyænus Stratag. iii. 9. 55. nominat Crinippum. Simile nomen est Κυανίππου Syracusii apud Plutarchum in Parallelis p. 233. ed. Reiske; forte idem. Diodorus tradit, naves omnes novem Siculas captas, captivos venditos, ex eorum distractione plus quam 60. talenta collecta atque ita militibus stipendia soluta fuisse. Xenophon quidem decem tantum Dionysii triemes numerat, sed unam Melanippus Rhodius fuga subtraxit, et idem Xenophon captivos venditos negat; Diodorus usus est verbo λαφύροπαλήσαντες τὸς ἀλόντας, quod ex narratione Xenophontis videtur jam interpretandum. Polyænus l. c. undecim naves Siculas enarrat.

ραίοις τὸ πλείστον διέτρεφε, τὰς δὲ πελτασὰς καὶ τὰς ἀπὸ τῶν νεῶν ὀπλίτας ἔχων διέβαινεν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν· καὶ ἐκεῖ ταῖς μὲν Φιλίαις πόλεσιν ἐπεκέρει, εἴ τις τὰ δέοιτο, Θυριεῦσι δὲ, μάλα καὶ ἀνδράσιν ἀλκίμοις, καὶ χωρίον καρτερόν ἔχουσι, ἐπολέμει. Καὶ τὸ ἀπὸ Κερκύρας ναυτικὸν 38 προσλαβὼν, σχεδὸν περὶ ἐννεήκοντα ναῦς, πρῶτον μὲν εἰς Κεφαλληνίαν πλεύσας χρήματα ἐπράξατο, τὰ μὲν παρ' ἐκόντων, τὰ δὲ παρ' ἀκόντων· ἔπειτα δὲ παρεσκευάζετο τὴν τε τῶν Λακεδαιμονίων χώραν κακῶς ποιῆν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' ἐκεῖνα πόλεων πολεμίων ἔσῶν τὰς μὲν ἐθελήσας προσλαμβάνειν, τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις πολεμεῖν.

Ἐγὼ μὲν δὴ ταύτην τὴν στρατηγίαν τῶν Ἰφικράτους ἔχουσα 39 ἦκησα ἐπαινῶ, ἔπειτα καὶ τὸ προσελέσθαι κελεύσασα ἐαυτῷ Καλλίστρατόν τε, τὸν δημηγόρον, οὐ μάλα ἐπιτήδειον

§. 37. Θυριεῦσι. Vulgatum Θυριεῦσι emendavit Fr. Portus et Leonclav. ex Stephano Byz. Cum Cassander Acarnanibus persuasisset, ut ex castellis suis in urbes convenirent, tum Thyriensēs cum aliis contulerunt se in urbem Agrinium, teste Diodoro xix. 67. ubi ante Gronovium Δεριεῖς legebatur pro Θυριεῖς.

§. 38. χρήματα ἐπράξατο. His alebat exercitum. Hinc graviter ferebat Iphicrates pacem deinde cum Lacedæmoniis factam, cum Athenienses omnes istas Epidauri urbes liberas relinquere cogerentur. Aristoteles Rhetoric. iii. 10. Ἰφικράτης σπεισαμένων Ἀθηναίων πρὸς Ἐπίδουρον καὶ τὴν παραλίαν ἠγανάκτει φάσκων αὐτὸς τοῦ πολέμου τὰ ἐφόδια παρηρῆσθαι.

κατ' ἐκεῖνα. Fr. Portus addendum suspicabatur μίση aut χωρία. Sed ita loquutus jam est Xenophon supra v. 4. 64.

τοῖς πειθομένοις. Stephanus margini adscripserat: expectandum videbatur ταῖς πειθομέναις sc. πόλεσι. Quod statim recepit Wels. At vero Stephanus admonere voluit lectorem de mutato sexu; Xenophon enim noluit πόλεις, sed urbium incolas, πολίτας, intelligi. Ita sæpe sexum, sive genus mutat.

§. 39. Καλλίστρατον. Hic idem cum Timotheo et Chabria antea imperium gesserat, auctore Diodoro xv. 29. Quare prudenter fecit Iphicrates, quod socium sibi adscisceret eum, qui Timotheum accusaverat, postquam is solus imperium ceperat.

οὐ μάλα. Kæppen non tam inique putans sensisse Xenophontem de Callistrato, debebat negationem. Ego dubius hæreo. Theopompi de eo iudicium habet Athen. iv. p. 166. Καλλίστρατος ὁ Καλλικράτης δημαγωγὸς καὶ αὐτὸς πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής, τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμηλής.

[Καλλίστρατον, οὐ μάλα ἐπιτήδειον ὄντα. Explic. forsan, qui non admodum amicus ei erat; si modo αὐτῷ in hac sententia omissum feras. Etiam si X. iniquius sensisset de Callistrato, nec sic quidem loqui potuisset, ut eum facit Leoncl. Qui, quæso, id laude maxima dignum est, si quis hominem imperitum rei gerendæ socium sumferit? Id laudabile erit, si quis reipublicæ privatam inimicitiam remiserit. F. A. Wolfius.]

[Verba οὐ μάλα ἐπιτήδειον ὄντα esse ex iudicio ipsius Xenophontis intelligenda de Callistrato, non satis idoneo ad res bello gerendas aut consilio

ὄντα, καὶ Χαβρίαν, μάλα στρατηγὸν νομιζόμενον. εἴτε γὰρ, Φρονίμους αὐτὰς ἡγέμενος εἶναι, συμβέλεως λαβεῖν ἐβάλετο, σῶφρόν μοι δοκεῖ διαπράττασθαι· εἴτε ἀντιπάλως νομίζων, ἔτω θρασέως—μήτε καταρραθυμῶν μήτε

juvandas, fatis puto sequentia etiam demonstrare, ubi Chabriam nominat, additis verbis μάλα στρατηγικὸν νομίζομεν. Quid? quod de utroque subjungit: εἴτε Φρονίμους αὐτὰς ἡγέμενος εἶναι—εἴτε ἀντιπάλως νομίζων. Oratoriis Callistrati laudibus ita nihil detrahitur. Eundem Theopompus apud Athenæum iv. p. 166. πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀκρατῆ, τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἐπιμελή dicit. Ad voluptates prouorem etiam fuisse novimus Iphicratem. Addam nunc, suspicionem mihi quidem admodum probabilem esse, amicitiam exinde inter Iphicratem et Callistratum tam arctam coaluisse et intimam, quam arguit etiam, quod narrat Xenophon infra cap. 3. sect. 3. ut Iphicratem, cum ille (post Leuctricam pugnam factum puto) Cotyos, Thracum regis, filiam in matrimonio duceret et fortunarum suarum sedem in Thraciam Athenis transferret, Callistratus sequeretur. Nuptias has Iphicratis in comœdia Protefilao descripsit et riserat Anaxandrides, cujus fragmenta duo servavit Athenæus iv. p. 131. xii. p. 553. et xv. p. 689. In posteriore Callistratus una cum Melanopo nominatur; is vero Melanopus idem esse videtur cum illo, quem nominavit Xenophon infra c. 3. sect. 2. Sed ex hoc quidem Anaxandridis loco non fatis constat, an de convivio nuptiali, in Thracia habito, sermo sit; Callistrati igitur mentio ad Thraciam referri tuto non potest. Sed habemus testimonia Scylacis p. 65. et Zenobii in proverbio Θάσος ἀγαθῶν, denique Himerii Orat. vi. pag. 500. datam Thraciæ urbem a Callistrato, Aphidnæo, Callicratis filio, conditam, deinde a Philippo Amyntæ filio colonis auctam fuisse et nomen Philippos accepisse. Quod factum demum esse debuit post nobilem illam super Oropo Eubœæ causam a Callistrato peroratam, quæ Demosthenem audientem in admirationem rapuit, teste Ammiano xxx. c. 4. De voluntario Iphicratis in Thracia exilio exstat testimonium

Theopompi apud Athen. xii. p. 532. ubi simul monet Theopompus, ejusdem temporis celeberrimos Atheniensium duces maluisse vitam extra patriam finire. Itaque Cononem in insula Cypro, Timotheum in Lesbo, Charetem in Sigeo, Chabriam in Ægypto vixisse, Iphicratem in Thracia. Jam antea Alcibiades in Thracia sedem sibi paraverat, ut supra in Xenophonte vidimus. Et apud Xenophontem Exp. Cyri vii. 3. f. 19. Heraclides, Seuthis, Thraciæ regis, familiaris Xenophonti promittit: καὶ ἐν τῆς τῆ χώρα ἴσως ἀξιώσεις καὶ τεύχη λαμβάνειν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τῶν ὑμετέρων ἔλαβον καὶ χώραν. Ipse Seuthes ibidem c. 2. f. 31. Atheniensium cognationem et amicitiam jactat. Scilicet Sadocus, Sitalcæ filius, ab Atheniensibus civitate donatus fuerat, auctore Schol. Aristoph. Acharn. 145. Ab eo inde tempore plures Athenienses in Thraciam transmigrasse videntur, fertilitate regionis et amicitia regum invitati, ibique adeo oppida tandem condidisse in Chersoneso thracica, quas Xenophon Hist. Gr. iv. 8. 26. τὰς ὑπὸ τῆ Θράκη οὐκείας πόλεις ἑλληνίδας vocat. Iphicratis in Thracia degentis consilium, Cotyi datum, refert Aristoteles Œconom. ii. p. 957. Ipsius Cotyos mores egregie pinxit Theopompus apud Athenæum xii. p. 531. De Anaxandrida comico, vide locum Chamæleontis apud Athen. ix. p. 374. *Ex Addendis.*

στρατηγόν. Bene corrigit στρατηγικὸν V. D. in Biblioth. Crit. Amstelod. Sæpe usus est vocabulo hoc Xenophon.

σῶφρον. Vitii aliquid hæsisse, sensit etiam Steph. qui addebat τι.

ἔτω θρασέως. Vitium orationis manifestum ita emendabat Morus, ut scriberet: ἔτω θρασείας ὡς μήτε. Sed vel ita deest verbum, quod respondeat alteri membro. σῶφρόν τι μοι δοκεῖ διαπράττασθαι. Igitur approbo conjecturam V. D. in Bibl. Cr. Amst. propositam: ἔτως ἐθάσει ὡς μήτε. Vulgatam defendebat Kœppen ita, ut post ἀντι-

καταμελῶν φαίνεσθαι μηδὲν, μεγαλοφρονῆντος ἐφ' ἑαυ-
τῷ τῆτό μοι δοκεῖ ἀνδρὸς εἶναι. κακῆϊνος μὲν δὴ ταῦτ'
ἔπραττεν.

Κ Ε Φ. Γ.

ΟΙ δὲ Ἀθηναῖοι, ἐκπεπρωκότας μὲν ὀρῶντες ἐκ τῆς Olymp.
Βοιωτίας Πλαταιίας, Φίλκας ὄντας, καὶ καταπεφευγότας ^{102. $\frac{4}{1}$}
πρὸς αὐτὰς, ἰκετεύοντας δὲ Θεσπιάας, μὴ σφᾶς περιιδεῖν
ἀπόλιδας γενομένους, ἐκέτι ἐπήνθην τὰς Θεβαίους, ἀλλὰ
πολεμεῖν μὲν αὐτοῖς τὰ μὲν ἠχύνοντο, τὰ δὲ ἀσυμφόρους
ἔχειν ἐλογίζοντο· κοινωνεῖν γερμὴν αὐτοῖς, ὧν ἔπραττον,
ἐκέτι ἤθελον, ἐπεὶ εἰρῶν στρατεύοντάς τε αὐτὰς ἐπὶ Φί-
λκας ἀρχαίους τῆ πόλει, Φωκέας, καὶ πόλει, πιάας τ' ἐν
τῷ πρὸς τὸν Βάρβαρον πολέμῳ, καὶ Φίλας ἑαυτοῖς, ἀφα-

πάλης distinctionem poneret, et νομί-
ζων ἔτω cum reliquis conjungeret.

φαίνεσθαι μηδὲν. Alio ordine μηδὲν
φαίνεσθαι L. St. W.

μεγαλοφρονῆντος—δοκεῖ. In Edd. A.
J. Br. Cast. μεγαλοφρονῶν δοκῶ. Nescio
quid in mentem venerit Zeunio ad
Cyp. i. 6. 10. qui antiquam lectio-
nem μοι δοκῶ præferret, velut exqui-
sitiorum. Si esset simpliciter δοκῶ
absque μοι, posset aliquatenus probari:
verum adjunctum pronomen red-
dit dictionem barbaram et solœcam.
Cæterum Xenophon Cyp. iv. 2. 5.
similiter posuit: βεβλόμενος αὐτὸς ὡς
μείγιστον φρονεῖν ἐπὶ σφίσιν, ut quam ma-
gnificentissime ipsi de se sentirent. De-
inde καταρραδωμῶν refertur ad igna-
viam animi, καταμελῶν ad negligentiam,
incuriam.

§. 1. Πλαταιίας. Platænses, ar-
cessitis Atheniensium auxiliis, suam
ipsis urbem tradere volebant; quo
comperto Thebani subito urbem se-
curam occupant et excindunt, civi-
bus ejectionis omnibus. Igitur Platæ-
nses Athenas confugiunt, et recepti
ἰσοπολιτείαν consequuntur, auctore
Diodoro xv. 46. Distinctius excidi-
um urbis narrat Pausanias ix. 1. p.
713. Pertinet huc Plataicus λόγος
Hœratis. Nolebant scilicet Platæen-

ses consuevit eis τὰς Θήβας, quod ta-
men ab antiquissimis inde temporibus
Orchomenii faciebant; nolabant
etiam Thespienenses et Tanagræi; hinc
inimicitia illæ inter has civitates et
Thebanos, tam frequentes et graves
bellorum causæ. Intervenerat denique
pax Antalcidæ, quæ liberas omnes
eas civitates sui juris esse
volebat. Cæterum Pausanias excidi-
um hoc confert in annum quartum
Olymp. 101. contra Diodorus in an-
num tertium. In simili casu jam
antea Platænses jus civitatis Atticæ
consecuti erant, ut præter Thucydidem
narrat Demosthenes contra Ne-
æram p. 1378. ed. Reiske.

Θεσπιάας ἀπόλιδας. Thespiarum ex-
cidium factum fuisse post Leuctricam
Thebanorum victoriam, vult Pausa-
nias ix. 14. Sed recte eum ex Nostro
et Diodoro erroris convicit Wesseling-
ius ad Diodorum p. 38. Præterea
ante pugnam Leuctricam commissum
fuit prælium ad Tegyram, quo Lace-
dæmonii plane victi fuerunt a The-
banis, auctore Plutarcho Pelop. c. 17.
et Diodoro xv. 81. Deinde bellum
cum Orchomeniis diu gesserant, quod
obiter commemorat Xenophon infra
cap. iv. §. 10.

2 νίζοντας. Ἐκ δὲ τούτων ψηφισάμενος ὁ δῆμος εἰρήνην ποιήσασθαι, πρῶτον μὲν εἰς Θήβας πρέσβεις ἔπεμψαν, παρακαλῶντας ἀκολυθεῖν, εἰ βέλονται, εἰς Λακεδαίμονα, περὶ εἰρήνης· ἔπειτα δὲ ἐξέπεμψαν καὶ αὐτοὶ πρέσβεις. ἦν δὲ τῶν αἰρεθέντων Καλλίας Ἰππονίκου, Αὐτοκλῆς Στρομβιχίδου, Δημόστρατος Ἀριστοφῶντος, Ἀριστοκλῆς, 3 Κηφισόδοτος, Μελάνωπος, Λύκανθος. Ἐπεὶ δὲ προσῆλθον ἐπὶ τῆς ἐκκλήτης τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῆς συμμάχης, (Καλλίστρατος δὲ ὁ δημηγόρος παρῆν· ὑποχόμενος γὰρ Ἰφικράτει, εἰ αὐτὸν ἀφήσει, ἢ χρήματα πέμψειν τῷ ναυτικῷ, ἢ εἰρήνην ποιήσειν, ἕτως Ἀθήνησί τε

§. 2. εἰρήνην. Socium hujus fœderis regem Artaxerxen facit Diodorus xv. c. 50. et Dionysius Halicarn. in Lyfia tom. ii. p. 85. Uterque anno Archontis Alcisthenis, h. e. Olympiadis 102. primo assignat pacem; contra secundo anno, archonte Phraclide, Auctor orationis contra Neæram p. 1357. ed. Reiske; in quo recte egisse videtur Wesselingio, quoniam eo anno potissimum valuit confirmata pax inter Athenienses et Lacedæmonios.

Αὐτοκλῆς Στρομβιχίδου. Ita recte Leoncl. vulgatum Στρομβιχίδης emendavit. Pater enim a tyrannis 30. fuerat interfectus. Infra §. 7. addit μάλα δοκῶν ἐπιστεφῆς ῥήτωρ εἶναι, i. e. solertissimus orator. Damascius apud Photium p. 1031. ἀρχίνος δὲ ἄν καὶ ἐπιστεφῆς. Ejus orationem contra Midxidemem laudat Aristoteles Rhetor. ii. c. 23. Hucusque Ruhnken Hist. orator. p. 139. in Reiskii Orat. Græc. vol. 8.

Δημόστρατος Ἀριστοφῶντος. Aristophontis Azeniensis patrem conjicit esse Demofstratum hunc, quem præterea Plutarchus in Nicia et Alcibiade nominat, Ruhnken. Hist. Orat. Græcor. p. 130.

Κηφισόδοτος. Cephisodotum ex Ceramico intelligi eundemque laudari ab Aristotele Rhetoric. iii. c. 10. censet Ruhnken l. c. p. 141.

Μελάνωπος. Esse mihi videtur is, quem Callistratus adversarium habuit in republica administranda, et accu-

favit, oratione laudata ab Aristotele Rhetoric. i. Cf. Plutarchus in Demofsthene t. iv. p. 713. ed. Reiske.

Λύκανθος. In margine L. St. W. est Λύκανθος.

§. 3. καὶ τοῦς συμμάχους. In Edd. A. J. Br. Castal. καὶ τῶν συμμάχων. Sed in simili loco paulo post nihil variant. Sunt apud Lacedæmonios οἱ ἐκκλητοὶ consilium, concio Spartanorum sine sociis; alibi vulgari nomine ἐκκλησίαν appellat Noster v. 2. et iii. 3. Docete, sed operose, hæc explicuit Morus.

Καλλίστρατος. De quo supra c. 2. 39. Fuit Aphidnæus, Callicratis filius, exemplar Demoftheni, in exfilium deinde missus, tandemque ad supplicium raptus. Vide de eo Ruhnken Hist. Orat. Græc. p. 140. Cæterum Diodorus xv. 38. pacem biennio ante inter Athenienses et Lacedæmonios initam quidem, sed non bene confirmatam, omnino non commemoravit, sed sub anno 2. Olympiad. 101. generatim de pace tandem confirmata verba facit, et Callistratum atque Epaminondam tum Lacedæmone adfuisse perhibet. Utriusque altercationem refert Plutarchus Præcept. Reipubl. gerend. p. 231. sed ea ad tempora, posteriora pace illa et pugna LeuCTRica, pertinere videtur, ut conjicere licet ex Cornelio Nepote Epamin. c. 6.

ἀφήσει. Leoncl. altera ἀφίει habet. Recte, puto.

Ἀθήνησί τε ἦν. Morus emendabat

ἦν καὶ ἔπρατιε περὶ εἰρήνης) ἐπεὶ δὲ κατέστησαν ἐπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τὰς συμμάχους, πρῶτος ἔλεξεν αὐτῶν Καλλίας ὁ δαδῆχος. (ἦν δὲ οὗτος οἷος μηδὲν ἦσσαν ἠδεοῦμαι ὑφ' αὐτοῦ, ἢ ὑπ' ἄλλων, ἐπαινεμένος.) καὶ τότε δὴ ἤρξατο ὧδέ πως·

ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τὴν μὲν προξενίαν ὑμῶν οὐκ ἔγωγ μόνος, ἀλλὰ καὶ πατὴρ πατὴρ πατρώαν ἔχων παρεδίδου τῷ γένει. βέλομαι δὲ ὑμῖν καὶ τοῦτο δηλῶσαι, ὡς ἔχουσα ἢ πόλις διατελεῖ πρὸς ἡμᾶς. ἐκείνη μὲν γὰρ, ὅταν πόλεμος ᾖ, στρατηγὸς ἡμᾶς αἰρεῖται· ὅταν δὲ ἡσυχίας ἐπιθυμήσῃ, εἰρηνοποιῶν ἡμᾶς ἐκπέμπει. καὶ γὰρ πρόσθεν δὲ ἡδὴ ἦλθον περὶ πολέμου καταλύσεως, καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πρεσβείαις διεπραξάμην καὶ ἡμῖν καὶ ὑμῖν εἰρήνην· νῦν δὲ τρίτον ἤκω, καὶ ἠγῶμαι, πολὺ δικαιότατα νῦν ἂν διαλλαγῆς τυχεῖν. Ὁρῶ γὰρ οὐκ ἄλλα μὲν ὑμῖν, ἀλλὰ δὲ ἡμῖν δοκῶντα, ἀλλ' ὑμᾶς τε ἀχθομένους καὶ ἡμᾶς τῇ Πλαταιέων τε καὶ Θεσπιδέων ἀναιρέσει. πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς, τὰ αὐτὰ γινώσκοντας, Φίλους μᾶλλον, ἢ πολεμίους, εἶναι; καὶ σωφρόνων μὲν δήπου ἐστὶ, μηδὲ, εἰ μὴ μικρὰ τὰ διαφέροντα εἴη, πόλεμον ἀναιρεῖσθαι· εἰ δὲ δὴ καὶ ὁμογνωμονοῖμεν, οὐκ ἂν πάνυ τῶν θαυμασῶν εἴη, μὴ εἰρήνην ποιῶσθαι; Δίκαιον μὲν οὖν ἦν, μηδὲ ὅπλα ἐπιφέρειν ἀλλήλοις ἡμᾶς, ἐπεὶ λέγεται μὲν Τριπτόλεμος, ὁ ἡμέτερος πρόγονος, τὰ Δῆμητρος καὶ Κόρης ἄρρητα ἱερὰ

Ἐπὶ δὲ παρῆν Athenis advenerat. Sed lectionem vulgatam ita defendit Kœppen, ut Iphicrates eum dimississe dicatur Athenas, qui vel pecuniaria auxilia sibi submitteret vel pacem adeo efficeret. Hinc missa legatione Lacedæmonem et ipse adiit. Idem vir doctus paulo antea legit: καὶ Καλλίστρατος δὲ.

Ἐπὶ δὲ. Margo Leoncl. ἐπὶ δὴ. ὁ δαδῆχος. Hunc Calliam non dachum, sed μητραγύρτην Iphicrates

nominare solebat, narrante Aristotele Rhetoric. iii. 2. Cæterum de eo omnia sunt pervulgata, quæ veteres tradiderunt.

§. 4. οὐκ ἔγωγ μόνος. Addi volebat ἔχω Kœn ad Gregor. pag. 260. Morus ex participio ἔχων retracto intelligi posse putabat.

§. 5. φίλος μᾶλλον. L. St. W. addunt ἀλλήλοις.

§. 6. μὲν ἦν ἦν. Verbum postremum omisit Cast.

πρῶτος ξένοις δεῖξαι, Ἡρακλεῖ τε, τῷ ὑμετέρῳ ἀρχηγέτῃ, καὶ Διοσκύροιν, τοῖν ὑμετέροιν πολίταιν, καὶ τῷ Δήμητρος δὲ καρπῶ εἰς πρώτην τὴν Πελοπόννησον σπέρμα δωρήσασθαι. πῶς οὖν δίκαιον ἢ ὑμᾶς, παρ' ὧν ἐλάβετε σπέρματα, τὸν τέτων καρπὸν ποτε ἐλθεῖν δηώσουσας, ἡμᾶς τε, οἷς ἐδώκαμεν, μὴ ἔχι βέλεσθαι ὡς πλείσῃν τέτοις ἀφθονίαν τροφῆς γενέσθαι; εἰ δὲ ἄρα ἐκ θεῶν πεπρωμένον ἐστὶ, πολέμους ἐν ἀνθρώποις γίνεσθαι, ἡμᾶς δὴ χρὴ ἀρχεσθαι μὲν αὐτῶ ὡς χολαίτατα· ὅταν δὲ γένηται, καταλύεσθαι ἢ δυνατὸν τάχιστα.

7 Μετὰ τοῦτον Αὐτοκλῆς, μάλα δοκῶν ἐπιστρεφῆς εἶναι ῥήτωρ, ὧδε ἠγόρευεν· Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὅτι μὲν, ἀ μέλλω λέγειν, οὐ πρὸς χάριν ὑμῖν ῥηθήσεται, οὐκ ἀγνοῶ· ἀλλὰ δοκεῖ μοι, οἵτινες βέλονται, ἢν ἂν ποιήσωσι φιλίαν, ταύτην ὡς πλείστον χρόνον διαμένειν, διδασκτέον εἶναι ἀλλήλους τὰ αἴτια τῶν πολέμων. Ὑμεῖς δὲ αἰεὶ μὲν φάτε, ὡς αὐτονόμους τὰς πόλεις χρὴ εἶναι, αὐτοὶ δὲ ἐσὲ μάλιστα ἐμποδῶν τῇ αὐτονομίᾳ. Συντίθεσθε μὲν γὰρ πρὸς τὰς συμμαχίδας πόλεις τοῦτο πρῶτον, ἀκολυθεῖν, ὅποι ἂν ὁ ὑμεῖς ἠγήσθε. καίτοι τί τοῦτο αὐτονομία προσήκει; Ποι-

πρῶτος. Gramm. de Diis p. 54. emendabat πρώτοις. Sacra ἄρρητα sunt Eleufinia, quæ Callias, ut δαδούχος, administrabat. Ab Heraclidis Peloponnesii et Lacedæmonii originem ducunt. Reges Spartani inprimis de Hercule, stirpis auctore, gloriabantur.

[Πρώτοις ξένοις ipse olim emendavi. Et sententia id poscere videbatur, et quod sequitur, εἰς πρώτην τὴν Πελοπ. F. A. Wolfius.]

δίκαιον ἢ. Morus emendabat: δίκαιον εἶη; nam prius ἢ sequi debebat alterum, quod tamen non fit. Possit etiam legi δίκαιον ἦν.

δηώσουσας. Male Cast. A. J. δηώσαντας.

ἡμᾶς δὴ. Male A. J. Br. Cast. δέ. Cæterum vide mihi orationem gloria-

tionis plenam et sacerdotem decentem, qualem promiserat etiam Xenophon. Satis tamen callide orationem ita vertit, ut non diceret frugum sacrorumque usum primum ab Atheniensibus receptum et deinde cum reliquis Peloponnesii civitatibus liberaliter communicatum fuisse, quod faciunt panegyrici oratores Attici; sed sacra ipsa frugumque usum statim cum ipso utriusque civitatis ἀρχηγέτῃ, Hercule, Dioscurisque et omni Peloponneso communicatum fuisse. Hercules autem et Dioscuri dicuntur initiati fuisse sacris Eleufiniis. Qua de re vide Heynii Comment. ad Apollodorum p. 429. et seqq.

§. 7. τῇ αὐτονομίᾳ. Castal. τῇ αὐτῇ αὐτονομίᾳ.

ἠγήσθε. A. J. Castal. ἠγῆσθε.

εἶθε δὲ πολεμίους, οὐκ ἀνακοινέμενοι τοῖς συμμάχοις, καὶ ἐπὶ τέτῃς ἡγήσθε· ὥστε πολλάκις ἐπὶ τοὺς εὐμενεστάτους ἀναγκάζονται στρατεύειν οἱ λεγόμενοι αὐτονόμοι εἶναι. Ἐτι δὲ, τὸ πάντων ἐναντιώτατον αὐτονομία, καθιστάτε ἕνθα μὲν δεκαρχίας, ἕνθα δὲ τριακονταρχίας· καὶ τέτων τῶν ἀρχόντων ἐπιμελεῖσθε, οὐχ ὅπως νομίμως ἀρχώσιν, ἀλλ' ὅπως δύνανται βία κατέχειν τὰς πόλεις. ὥς' εἰκάτε τυραννίσι μᾶλλον, ἢ πολιτείαις, ἡδόμενοι. Καὶ ὅτε μὲν βασιλεὺς προσέταπεν αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι, μάλα γιγνώσκοντες ἐφάνεσθε, ὅτι, εἰ μὴ εἴσαιεν οἱ Θηβαῖοι ἐκάστην τῶν πόλεων ἀρχειν τε εἰαυτῆς, καὶ οἷς ἂν βούληται νόμοις χρῆσθαι, οὐ ποιήσασσι κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα· ἐπεὶ δὲ παρελάβετε τὴν Καδμείαν, οὐδ' αὐτοῖς Θηβαίοις ἐπετρέπετε αὐτονόμους εἶναι. Δεῖ δὲ τὴν μέλλοντας φίλους εἶσεσθαι, οὐ παρὰ τῶν ἄλλων μὲν ἀξίῃν τῶν δικαίων τυγχάνειν, αὐτὰς δὲ, ὅπως ἂν πλεῖστα δύνανται, πλεονεκτῆντας φάινεσθαι.

Ταῦτα εἰπὼν, σιωπῆν μὲν παρὰ πάντων ἐποίησεν, ἡδόμενος δὲ τὴν ἀχθομένους τοῖς Λακεδαιμονίοις [ἐποίησε]. Μετὰ τοῦτον δὲ Καλλίστρατος ἔλεξεν·

Ἄλλ' ὅπως μὲν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἐγγυγένηται ἀμαρτήματα καὶ ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀφ' ὑμῶν, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχειν μοι δοκῶ εἰπεῖν· οὐ μέντοι ἔγω γιγνώσκω, ὥς τοῖς ἀμαρτάνουσιν ἐδέποτε ἔτι χρησέον· ὁρῶ γὰρ τῶν

§. 8. ἐπὶ τέτῃς. A. J. Castal. τοῦτοις.

καὶ τέτων τῶν ἀρχόντων. Articulum τῶν omisit Junt. Cast.

εἰκάτε—ἡδόμενοι. Debat esse ἡδόμενοι. Sed in Anabasi iii. 5. 8. similiter est: ὅμοιοι ἦσαν θαυμάζοντες. In Longi Pastor. p. 49. ed. Villoif. est: ἐπίκεισαν ἰλιύσαι τὸν Δάφνιν. In priore Xenophontis loco Codices præferunt θαυμάζειν. Alter Longi facile corrigi posset, si ἰλιύσαις legas.

§. 9. οὐδ' αὐτοῖς. Morus cum cæteris Editoribus posuit lectionem αὐτοῖς. Ego vero Castal. sequor. Sensus est: Vos quidem Thebanis antea irascebamini, quod civitates Bœoticas sui juris esse pati nollent, deinde vero ipsos adeo Thebanos sui juris esse noluitis, occupata eorum arce Cadmea dolo.

§. 10. Λακεδ. ἐποίησε. Verbum ἐποίησε delendum censebat Morus.

- ἀνθρώπων ἐδένα ἀναμάρτητον διατελῆντα· δοκῶσι δέ μοι καὶ εὐπορώτεροι ἐνίοτε γίγνεσθαι ἄνθρωποι ἀμαρτάνοντες, ἄλλως τε καὶ εἰάν κολαδῶσιν ὑπὸ τῶν ἀμαρτημάτων, ὡς
- 11 ἡμεῖς. Καὶ ὑμῖν δὲ ἐγώ γε ὁρῶ, διὰ τὰ ἀγνωμότως πραχθέντα, ἔστιν ὅτε καὶ πολλὰ ἀντίτυπα γιγνόμενα· ὧν ἦν καὶ ἡ καταληφθεῖσα ἐν Θήβαις Καδμεία· νῦν γὰρ, ὡς ἐσπεδάσατε αὐτονόμους τὰς πόλεις γενέσθαι, πᾶσαι πάλιν, ἐπεὶ ἡδίκηθησαν οἱ Θηβαῖοι, ἐπ' ἐκείνοις γεγέννηται.
- Ἵσπε πεπαιδευμένους ἡμᾶς, ὡς τὸ πλεονεκτεῖν ἀκερδές ἐστὶ, νῦν ἐλπίζω πάλιν μετρίους ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους Φιλίᾳ
- 12 ἔσεσθαι. Ἄ δὲ βεβλόμενοί τινες ἀποτρέπουν τὴν εἰρήνην, διαβάλλουσιν, ὡς ἡμεῖς ἔ Φιλίας δεόμενοι, ἀλλὰ φοβόμενοι, μὴ Ἀνταλκίδας ἔλθῃ ἔχων παρὰ βασιλέως χρήματα, διὰ τῶν ἠκούμεν ἐνθυμήθητε, ὡς Φλυαρῶσι. Βασιλεὺς μὲν γὰρ δῆπου ἔγραψε, πᾶσας τὰς ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλεις αὐτονόμους εἶναι· ἡμεῖς δὲ, ταῦτα ἐκείνῳ λέγοντές τε καὶ πράττοντες, τί ἂν φοβοίμεθα βασιλέα; ἢ τοῦτο οἴεσθαι τις, ὡς ἐκεῖνος χρήματα ἀναλώσας ἄλλους μεγάλας ποιῆσαι μᾶλλον, ἢ ἄνευ δαπάνης, ἃ ἔγνω ἄριστα εἶναι, ταῦτα
- 13 ἑαυτῷ πεπραχθεῖν—Εἶεν. τί μὴν ἠκούμεν; ὅτι μενεῖν οὐκ ἀπορῶντες, γνοίητε ἂν, εἰ μὲν βέβλεσθε, πρὸς τὰ κατὰ θάλατταν ἰδόντες, εἰ δὲ βέβλεσθε, πρὸς τὰ κατὰ γῆν ἐν τῷ παρόντι. τί μὴν ἐστὶν; εὐδὴλον, ὅτι [εἰ] τῶν συμμάχων τινὲς οὐκ ἀρεστὰ πράττουσιν ἡμῖν, ἢ ὑμῖν ἀρεστὰ. ἴσως δὲ

εὐπορώτεροι. Pro ἰμπεριότεροι dictum annotavit Fr. Portus.

§. 11. νῦν γὰρ ὡς ἐσπεδάσατε. Morus h. l. ita vertit: faltem in praesenti, etiam si civitatum libertati consuleritis, tamen omnes redierunt ad societatem Thebanorum, injuria adfectorum. Equidem prius aliquod orationis membrum excidisse suspicor; certe locus est lacunofus, et oratio hiulca.

§. 12. πεπραχθεῖν. Excidisse βού-

λοῖτο aut βέβλεται aut simile verbum, jam Steph. monuit.

§. 13. μενεῖν οὐκ. Ita conjunxi, suadente Moro, vulgatum μὲν ἔν. Sed Edd. A. J. Caft. ἔ omittunt.

ὅτι [εἰ] τῶν. Delendum εἰ vidit jam L. et Steph.

ἢ ὑμῖν. Ante has voces excidisse μᾶλλον, falthim intelligendum esse, monuit Morus, locum hunc interpretatus: quosdam socios facere, quæ non tam vobis grata, quam nobis

καὶ βελοίμεθ' ἂν, ὧν ἕνεκα περιεσώσατε ἡμᾶς, ἀ ὀρθῶς
 ἔγνωμεν, ὑμῖν ἐπιδείξαι. Ἴνα δὲ καὶ τοῦ συμφόρου ἐτι 14
 ἐπιμνησθῶ, εἰσὶ μὲν δήπου πασῶν τῶν πόλεων αἱ μὲν τὰ
 ἡμέτερα, αἱ δὲ τὰ ὑμέτερα Φρονῆσαι, καὶ ἐν ἐκάστῃ πόλει
 οἱ μὲν λακωνίζουσιν, οἱ δὲ ἀπικρίζουσιν. εἰ οὖν ἡμεῖς Φίλοι
 γενοίμεθα, πῶθεν ἂν εἰκότως χαλεπὸν τι προσδοκήσαι-
 μεν; καὶ γὰρ δὴ κατὰ γῆν μὲν τίς ἂν, ὑμῶν Φίλων ὄντων,
 ἱκανὸς γένοιτο ἡμᾶς λυπῆσαι; κατὰ θάλατταν γεμῆν τίς
 ἂν ὑμᾶς βλάψαι τι, ἡμῶν ὑμῖν ἐπιτηδείων ὄντων; Ἄλλα 15
 μέντοι πόλεμοι αἰεὶ ποτε γίνονται, καὶ ὅτι καταλύονται,
 πάντες ἐπιστάμεθα, καὶ ὅτι ἡμεῖς, ἂν μὴ νῦν, ἀλλ' αὐθις
 ποτε εἰρήνης ἐπιθυμήσομεν. τί οὖν δεῖ ἐκεῖνον τὸν χρόνον
 ἀναμένειν, ἕως ἂν ὑπὸ πλήθους κακῶν ἀπέπωμεν μᾶλλον,
 ἢ οὐχ ὡς τάχιστα, πρὶν τι ἀνήκεστον κακὸν γενέσθαι, τὴν
 εἰρήνην ποιήσασθαι; Ἄλλα μὴν οὐδ' ἐκεῖνος ἔγωγε ἐπαι- 16
 νῶ, οἵτινες, ἀγωνισαὶ γενόμενοι, καὶ νενικηκότες ἤδη πολλά-
 κισ, καὶ δόξαν ἔχοντες, ἔτω φιλονεικῶσιν, ὥστε οὐ πρότερον
 παύονται, πρὶν ἂν ἠπληθύντες τὴν ἀσκησιν καταλύσωσιν.
 εἰδὲ γε τῶν κυβευτῶν, οἵτινες αὖ, εἰάν ἐν τι ἀποτύχωσι,
 περὶ διπλασίων κυβεύουσιν. ὀρῶ γὰρ καὶ τῶν τοιῶτων τὸς
 πλείους ἀπόρους παντάπασι γιγνομένους. Ἄ χρὴ καὶ 17
 ἡμᾶς ὀρῶντας εἰς μὲν τοιῶτον ἀγῶνα μηδέποτε καταστῆ-
 ναι, ὥστε πάντα λαβεῖν, ἢ πάντ' ἀποβαλεῖν. ἕως δὲ ἐρρώ-
 μεθα καὶ εὐτυχεῖμεν, Φίλους ἀλλήλοις γενέσθαι. ἔτω γὰρ
 ἡμεῖς τ' ἂν δι' ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς δι' ἡμᾶς ἐτι μείζους, ἢ τὸν
 παρελθόντα χρόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀνασρεφοίμεθα.

molesta sunt. Leoncl. emendabat ἡ-
 μῖν οὐδὲ ὑμῖν ἀρεσά. Fr. Portus delend-
 dum censebat postremum hoc oratio-
 nis membrum.

§. 15. ἀλλὰ μέντοι. Morus cum
 Leonclav. emendat ἀλλὰ μὴν ὅτι.

§. 16. τὴν ἀσκησιν. Morus ἀθλησιν
 legere volebat, aut de actione certan-

di interpretari vulgatam lectionem.
 Est professio athletarum. Ita dicitur
 ἀσκησις in Memorab. iii. 14. 3. ubi
 vide notas. Ita ἀσκητῆς ibidem dici-
 tur iii. 7. 7.

ἀποτύχωσιν. Margo Leoncl. ἐπιτύ-
 χωσι.

- 18 Δοξάντων δὲ τέτων καλῶς εἰπεῖν, ἐφηφίσαντο καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, δέχεσθαι τὴν εἰρήνην, ἐφ' ᾧ τὰς τε ἀρμο-
 τὰς ἐκ τῶν πόλεων ἐξάγειν, τὰ τε στρατόπεδα διαλύειν,
 καὶ τὰ ναυτικά, καὶ τὰ πεζικά, τὰς τε πόλεις αὐτονόμους
 εἶναι. εἰ δὲ τις παρὰ ταῦτα ποιήσῃ, τὸν μὲν βεβλόμενον
 βοηθεῖν ταῖς ἀδικημέναις πόλεσι· τῷ δὲ μὴ βουλομένῳ
 19 μὴ εἶναι ἔνορχον, συμμαχεῖν τοῖς ἀδικημένοις. Ἐπὶ τέ-
 τοις ᾤμοσαν μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῶν
 συμμαχῶν, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι κατὰ πόλεις
 ἕκαστοι. ἀπογραφάμενοι δὲ ἐν ταῖς ὀμωμοκυΐαις πόλεσι
 καὶ οἱ Θηβαῖοι, προσελθόντες πάλιν τῇ ὑπεραίᾳ οἱ πρέ-
 σβεις αὐτῶν ἐκέλευον, μεταγράφεῖν ἀντὶ Θηβαίων Βοιωτῶν
 ὀμωμοκότας. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀπεκρίνατο, ὅτι μετα-
 γράφει μὲν ἔδεν, ἂν τὸ πρῶτον ᾤμοσάν τε καὶ ἀπεγρά-
 φαντο· εἰ μὲντοι μὴ βέλοιντο ἐν ταῖς σπονδαῖς εἶναι, ἐξα-
 20 λείφειν ἂν ἔφη, εἰ κελεύοιεν. Οὕτω δὲ εἰρήνην τῶν ἄλλων
 πεπονημένων, πρὸς δὲ Θηβαίους μόνους ἀντιλογίας ἔσης,
 οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἔτι εἶχον τῆς γνώμης, ὡς νῦν Θηβαίους,
 τὸ λεγόμενον, [μὴ] δεκατευθῆναι ἐλπίς εἴη· αὐτοὶ δὲ οἱ
 Θηβαῖοι παντελῶς ἀθύμως ἔχοντες ἀπῆλθον.

§. 18. ἔνορχον. Sic recte Stephan. pro vulgato εἶνορχον, secutus Philippi versionem, quam probaverat etiam Fr. Portus.

§. 19. κατὰ πόλεις. Diodorus xv. 50. διὰ τὸ πᾶσιν ἀρέσκειν κατὰ πόλιν γίνεσθαι τοὺς ἔρκους ἔ τὰς σπονδὰς de eadem re dixit.

πρέσβεις αὐτῶν. Plutarchus Agefil. c. 28. Epaminondam nominat et rem paulo aliter narrat.

§. 20. τῆς γνώμης. Ita scripsi ex more Xenophontis pro vulgato τὴν γνώμην. Vide Zeunium ad Memorab. iv. 8. 7.

[μὴ] δεκατευθῆναι. Sensus elucet ex comparato loco simili infra vi. cap. 5. ἴαν δὲ ὑμῖς καὶ ἡμῖς ἁμεινότησά-

μεν, νῦν ἐλπίς, τὸ πάλαι λεγόμενον, δεκατευθῆναι Θηβαίους. Scilicet cum Xerxis copiæ, per Græciam divagatæ, multas sibi urbes adjunxissent, postea victores Græci decreverunt hanc prodicionem reliquarum civitatum ulcisci et Persarum studiosos Diis decimare. Formulam decimationis posuit Herodotus vii. 132. Ex his omnibus manifestum fit vitium vulgaris lectionis, ubi μὴ in μὲν mutabat Palmerius Exercit. pag. 74. approbante Wesselingio ad Diodorum xv. 51. Rectius delendum censebat cum Porto Morus.

αὐτοὶ δὲ. Ita cum Moro scripsi pro vulgato σι.

ΚΕΦ. Δ.

ΕΚ δὲ τῶν οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τὰς τε Φρξρὰς ἐκ τῶν πόλεων ἀπήγον, καὶ Ἰφικράτην καὶ τὰς ναῦς μετεπέμποντο, καὶ ὅσα ὑπερον ἔλαβε μετὰ τοὺς ὄρκους, τὰς ἐν Λακεδαίμονι γενομένους, πάντα ἠνάγκασαν ἀποδῆναι. Λακεδαί- Olymp. μόνιοι μὲντοι ἐκ μὲν τῶν ἄλλων πόλεων τὰς τε ἄρμους 102. ½. καὶ τὰς Φρξρὰς ἀπήγαγον· Κλεόμβροτον δὲ, ἔχοντα τὸ ἐν 2 Φωκεῦσι κράτευμα, καὶ ἐπερωτῶντα τὰ οἴκοι τέλη, τί χρὴ ποιεῖν, Προφῶς λέξαντος, ὅτι αὐτῷ δοκοίη, διαλύσαντας τὸ κράτευμα κατὰ τὰς ὄρκους, καὶ περιαγγέιλαντας ταῖς πόλεσι, συμβαλέσθαι εἰς τὸν ναὸν τῷ Ἀπόλλωνος, ὅποσον βέλοιοτο ἐκάστη πόλις, ἔπειτα, εἰ μὴ τις ἐώη αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι, τότε πάλιν παρακαλέσαντας τὰς συμμάχους, ὅσοι τῇ αὐτονομίᾳ βούλοιντο βοηθεῖν, ἄγειν ἐπὶ τοὺς ἐναντιομένους· ἔτω γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι, τὰς τε θεοὺς εὐμενεσάτους εἶναι, καὶ τὰς πόλεις ἡκιστ' ἂν ἀχθεσθαι· ἢ δὲ ἐκκλησία, ἀκίσασα ταῦτα, ἐκείνους μὲν φλυαρεῖν ἠγγήσατο· ἢ δὲ γὰρ, ὡς εἴοικε, τὸ δαιμόνιον ἠγεν· ἐπέσειλαν δὲ τῷ Κλεομβρότῳ, μὴ διαλύειν τὸ κράτευμα, ἀλλ' εὐθύς ἄγειν ἐπὶ τὰς Θηβαίους, εἰ μὴ αὐτονόμους ἀφιεῖεν τὰς πόλεις· ὁ δὲ Κλεόμβροτος, ἐπειδὴ ἐπύθετο τὴν εἰρήνην γεγε- 3

§. 1. μετὰ τὰς ὄρκους. Male hæc verba omittunt A. J. Cast. Antea ἔλαβον Margo L.

Κλεόμβροτον. Orationem, multis membris interciscam, ad grammaticæ regulas redigere conatus Leonclavius, ante Κλεόμβροτον addebat οὐ; deinde fecit. 2. Προφῶς δὲ—ἢ δὲ ἐκκλησία—et fecit. 3. ὁ γὰρ Κλεόμβροτος legebat. Sed recte cum H. Stephano hyperbati excufatione Morus et ante eum Valckenair ad Herodot. pag. 442. hunc locum defendit. Portus addi volebat μένειν εἶων atque interponi post τί χρὴ ποιεῖν.

§. 2. εἰς τὸν ναόν. Delii an Del-

phici Apollinis?

[ἔτω γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι, τὰς τε θεοὺς εὐμεν. εἶναι. Continuanda erant hæc. Comma positum obstat, quo minus particula potentialis referri possit ad εἶναι. Omnino in Græcis nimis vulgo commata amamus, etiam in Latinis. F. A. Wolfius.]

ἀφιεῖν. Male A. J. Castal. ἀφίειν, et sic iterum deinceps.

§. 3. ὁ δὲ κλ. Verba uncis inclusa delenda et ex superioribus temere repetita esse, recte vidit Valckenair ad Herodotum p. 442. cujus crifin omisit annotare Morus.

[Verba: ὁ δὲ Κλεόμβροτος, ἐπειδὴ—

νημένην, πῆμψας πρὸς τὰς ἐφόρους, ἠρώτα, τί χρῆ ποιεῖν· οἱ δὲ ἐκέλευσαν αὐτὸν στρατεύειν ἐπὶ τὰς Θηβαίους, εἰ μὴ ἀφιεῖεν τὰς Βοιωτίας πόλεις αὐτονόμους. ἐπεὶ οὖν ἤσθετο, οὐχ ὅπως τὰς πόλεις ἀφιέντας, ἀλλ' ἐδὲ τὸ στρατεύμα διαλύοντας, ὡς ἀντιτάττοιτο πρὸς αὐτὰς, ἔτω δὴ ἄγει τὴν στρατίαν εἰς τὴν Βοιωτίαν. καὶ ἦ μὲν οἱ Θηβαῖοι ἐμβάλλειν αὐτὸν ἐκ τῶν Φωκέων προσεδόκων, καὶ ἐπὶ σενῶ τινι ἐφύλαττον, ἐκ ἐμβάλλει· διὰ Θισβῶν δὲ ὄρεινὴν καὶ ἀπροσδόκητον πορευθεὶς, ἀφικνεῖται εἰς Κρεῦσιν, καὶ τὸ τείχος αἰρεῖ, καὶ τριήρεις τῶν Θηβαίων δώδεκα λαμβάνει.

4 Ταῦτα δὲ ποιήσας, καὶ ἀναβὰς ἀπὸ τῆς Θαλάττης, ἐστρατοπεδεύσατο ἐν Λεύκτροις τῆς Θεσπικῆς. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐστρατοπεδεύσαντο ἐπὶ τῷ ἀπαντικρῷ λόφῳ, οὐ πολὺ διαλείποντες, ἐδένας ἔχοντες συμμαχίας, ἀλλ' ἢ τὰς Βοιωτῆς.

Ἐνθα δὲ τῷ Κλεομβρότῳ οἱ μὲν φίλοι προσιόντες ἔλεγον·

5 ὦ Κλεομβρότε, εἰ ἀφήσεις τὰς Θηβαίους ἄνευ μάχης, κινδυνεύσεις ὑπὸ τῆς πόλεως τὰ ἔχματα παθεῖν. ἀναμνησθήσονται γὰρ σε, καὶ ὅτι, εἰς Κυνὸς κεφαλὰς ἀφικόμενος, ἐδὲν τῆς χώρας τῶν Θηβαίων ἐδήσας, καὶ ὅτι, ὑπερον στρατεύων, ἀπεκρέσθης τῆς ἐμβολῆς, Ἀγχιλάου ἀεὶ ἐμβάλλοντος διὰ τοῦ Κιθαίρωνος. εἶπερ οὖν ἢ σαυτῷ κήδη, ἢ τῆς πατρίδος ἐπιθυμῆς, ἀκτέον ἐπὶ τὰς ἀνδρας. Οἱ μὲν φίλοι τοιαῦτα ἔλεγον· οἱ δὲ ἐναντίοι, νῦν δὴ, ἔφασαν, δηλώσει ὁ ἀνὴρ, εἰ τῷ ὄντι κήδεταί τῶν Θηβαίων, ὥσπερ

Βοιωτίας πόλεις αὐτονόμους. lunulis includi debebant. Ex Addendis.]

ὡς ἀντιτάττοιτο. Recte Brodæus et Leonclav. emendarunt vulgatum ἀντιτάττοιτο. Philelphus hanc omnem partem orationis omisit, annotante Fr. Porto. Cæterum antequam Cleombrotus exercitum duceret contra Thebanos, legatos fuisse a Lacedæmoniis Thebas missos, qui easdem, quas antea, condiciones ferrent, sed asperum tulisse responsum, refert Diodorus xv. 51.

ἐπὶ σενῶ τινι. Occupaverat enim Epaminondas τὰ περὶ τὴν Κορώνειαν σενῶν, auctore Diodoro xv. 52.

ὄρεινὴν. Diodorus: διεξελθὼν τὴν παραθαλασσίαν ὁδὸν, χαλεπὴν ἔσαν, ἐπέβαλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀκινδύνως· ἐν παρόδῳ δὲ τινὰ τῶν πολισματίων χειρωσάμενος καὶ τριήρων ἐγκρατῆς ἐγένετο.

§. 5. σοῦ, καὶ ὅτι. Ald. Junt. ὅτι. Sed propter sequens ὅτι, vulgatum præfero. Similem locum infra c. 5. videbimus.

κήδεταί. Favet Thebanis. Cicero

λέγεται. Ὁ μὲν δὴ Κλεόμβροτος ταῦτα ἀκέων παρω-
 ζύνητο πρὸς τὸ μάχην συνάπειν. τῶν δὲ αὖ Θηβαίων οἱ
 προεσῶτες ἐλογίζοντο, ὡς, εἰ μὴ μάχοντο, ἀποσήσονται
 μὲν αἱ περιοικίδες αὐτῶν πόλεις, αὐτοὶ δὲ πολιορκήσονται·
 εἰ δὲ μὴ ἔξοι ὁ δῆμος ὁ Θηβαίων τὰπιτήθεια, ὅτι κινδυνεύ-
 σοι καὶ ἡ πόλις αὐτοῖς ἐναντία γενέσθαι· ἄτε δὲ καὶ πε-
 φευγότες πρόθεν πολλοὶ αὐτῶν ἐλογίζοντο, κρεῖσπον εἶναι
 μαχομένους ἀποθνήσκειν, ἢ πάλιν φεύγειν. Πρὸς δὲ τέ-
 τοις παρεθάρρυνε μὲν τι αὐτὰς καὶ ὁ χρησμὸς ὁ λεγόμενος,
 ὡς δέοι ἐνταῦθα Λακεδαιμονίους ἠτήθῆναι, ἐνθα τὸ τῶν
 παρθένων ἦν μνήμα, αἱ λέγονται, διὰ τὸ βιασθῆναι ὑπὸ
 Λακεδαιμονίων τινῶν, ἀποκτεῖναι ἑαυτάς. καὶ ἐκόσμησαν
 δὴ τοῦτο τὸ μνήμα οἱ Θηβαῖοι πρὸ τῆς μάχης. ἀπηγ-
 γέλλετο δὲ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῖς, ὡς οἱ τε νεῶ πάντες

Offic. i. 24. "cum Cleombrotus, in-
 vidiam timens, temere cum Epami-
 nonda conflixisset." Sequitur is scilicet
 Xenophontem, qui non solum
 Epaminondæ nomen tacuit, ut mo-
 nuit Morus, sed in eo etiam studium
 suum in Lacedæmonios prodidit,
 quod induciarum haud meminert,
 quas suadente Jafone fecerat cum
 Thebanis. Post illas inducias reversus
 Cleombrotus occurrit exercitui, quem
 Archidamus adducebat; qui, nihil cu-
 rans induciarum jusjurandum, con-
 fligere statuit cum Thebanis. The-
 banorum copias enumerans posuit
 Diodor. 6000. quibus demum Jafon
 adjunxerat pedites 1500, equites 500.
 Xenophontem contra Palmerium de-
 fendere conati sunt Dodwell Annal.
 Xenoph. p. 277. et Wesseling ad Dio-
 dor. ii. p. 46.

§. 6. ταῦτα ἀκέων. A. J. Br. Castal.
 τοιαῦτα.

οἱ προεσῶτες. Multo accuratius de-
 liberationem Bœotarcharum enarrat
 Diodorus xv. 53. Sed hæc deliberatio
 fuit ante fœdus cum Cleombroto
 ietum, quod tacuit Xenophon.

ἄτε δὲ. Margo Leonclav. ἄτε δὲ.

§. 7. χρησμὸς ὁ λεγόμενος. Lean-
 drias exful Spartiates in exercitu

Thebanorum publicavit hoc παλαιὸν
 λόγιον τοῖς Σπαρτιάταις, quo mone-
 bantur cavere τὸ Λευκτρικὸν μνήμα, ut
 habent Diodorus et Plutarchus in Pe-
 lopida. Confirmabant hoc iudicium
 augures et sacerdotes indigenæ. Cf.
 Diodorus xv. c. 54.

παρθένων. Scedasi et Leuctri filias
 appellat Diodorus; nomina posuit
 Pausan. ix. 13. Aliter Plutarchus.

οἱ τε νεῶ πάντες. Diodorus ita: ὅτι
 τὰ κατὰ τὸν νεῶν τοῦ Ἡρακλέους ὄπλα
 παραδόξως ἀφανῆ γέγονε, καὶ λόγος ἐν
 ταῖς Θήβαις διαδίδοται ὡς τῶν ἡρώων
 τῶν ἀρχαίων ἀνειληφῶτων αὐτὰ καὶ βου-
 θῆν τοῖς Βοιωτοῖς ἀπεληλυθότων. Ad-
 dit alia signa, ex oraculo Tropho-
 nii allata, quæ quidem omnia ex
 Callisthene sumta esse recte arguit
 Wesseling ex Cicerone de Divin. i.
 34. ubi tamen est: arma, quæ fixa
 in parietibus fuerant, ea sunt humi
 reperta. Eadem habet Polyænus ii.
 2. 8. et Epaminondæ tribut prudenti-
 tiæ. Aliud Epaminondæ eodem tem-
 pore excogitatum stratagema, ab aliis
 omissum scriptoribus, posuit Idem ii.
 2. 12. ubi copias Lacedæmoniorum
 ait fuisse 40,000. De armis, noctu ex
 templis substractis, narrat etiam Fron-
 tinus i. 11. 16.

αὐτόματα ἀνεύγοντο, αἱ τε ἰέρεια λέγοιεν, ὡς νίκην οἱ θεοὶ φαίνοιεν. ἐκ δὲ τῆ Ἡρακλείας καὶ τὰ ὄπλα ἔφασαν ἀφανῆ εἶναι, ὡς τῶ Ἡρακλέους εἰς τὴν μάχην ἐξωρημένους. οἱ μὲν δὴ τινες λέγουσιν, ὡς ταῦτα πάντα τεχνάσματα ἦν
 8 τῶν προεσηκότων. Εἰς δὲ οὖν τὴν μάχην πάντα τὰναντία τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγίγνετο, τοῖς δὲ πάντα καὶ ὑπὸ τῆς τύχης καταρωθεῖτο. ἦν μὲν γὰρ μετ' ἄριστον τῶ Κλεομ-
 Βρότῳ ἢ τελευταία βελὴ περὶ τῆς μάχης· ἐν δὲ τῇ μεσημβρία ὑποπινόντων, καὶ τὸν οἶνον παροξύναι τι αὐτὰς
 9 ἐλέγετο. Ἐπεὶ δὲ ὠπλίζοντο ἐκάτεροι, καὶ πρόδηλον ἦν, ὅτι ἡ μάχη ἔσοιτο, πρῶτον μὲν ἀπιέναι ὠρημένων ἐκ τοῦ Βοιωτῆς στρατεύματος τῶν τὴν ἀγορὰν παρεσκευακότων, καὶ
 σκευοφόρων τινῶν, καὶ τῶν οὐ βουλομένων μάχεσθαι, περιϊόντες κύκλῳ οἱ τε μετὰ τῶ Ἰέρωνος μισθοφόροι, καὶ οἱ τῶν Φωκέων πελτασται, καὶ τῶν ἰππέων Ἡρακλειῶται καὶ
 Φλιάσιοι, ἐπιθέμενοι τοῖς ἀπίεσιν, ἐπέσρεψάν τε αὐτὰς, καὶ κατεδίωξαν πρὸς τὸ στρατόπεδον, τὸ τῶν Βοιωτῶν· ὥστε πολὺ μὲν ἐποίησαν μείζον τε καὶ ἀθροώτερον, ἢ πρό-
 10 θεν τὸ τῶν Βοιωτῶν στρατευμα. Ἐπειτα δὲ, ἅτε καὶ πεδίον ὄντος τῶ μεταξύ, προετάξαντο μὲν τῆς ἑαυτῶν Φάλαγγος οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς ἰππέας, ἀντετάξαντο δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ Θεβαῖοι τὰς ἑαυτῶν. ἦν δὲ τὸ μὲν τῶν Θεβαίων ἰππικὸν μεμελετηκός, διὰ τε τὸν πρὸς Ὀρχομενίους πόλεμον, καὶ διὰ τὸν πρὸς Θεσπιάας· τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις
 11 κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον πονηρότατον ἦν τὸ ἰππικόν. Ἐτρε-

τεχνάσματα. Ita tradit Diodorus ex Callisthene. Cf. Valckenair ad Herodot. p. 636.

§. 8. τὰναντία τοῖς. L. et St. addunt μὲν.

ἐλέγετο. Margo Leonclav. ἔλεγον.

§. 9. πρόδηλον ἦν. Leonclav. Steph. πρόδηλον ἦδη ἦν.

Βοιωτίου. A. J. Bryl. Castal. Βοιωτίει.

οὐ βουλομένων μάχεσθαι. Permissio habitu iis, qui pugnare nollent, Thebenses ex Thebano exercitu abierunt auctore Polyæno ii. 2. 2.

Ἰέρωνος. An idem, de quo Plutarchus de Pythiæ Oraculis p. 563. ed. Reiske : τοῦ Ἰέρωνος μὲν τοῦ Σπαρτιάτου πρὸ πάντων ἐν Λαύκτροις αὐτῶ γεννημένης σελυτῆς ἐξέπεσον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀνδριάντους.

Φον μὲν γὰρ τὰς ἵππους οἱ πλεονεχέστατοι. ἐπεὶ δὲ Φρυγὰ Φανθαίη, τότε ἦκεν ὁ συντεταγμένος· λαβὼν δὲ ἂν τὸν ἵππον καὶ ὅπλα, ὅποια δοίη αὐτῷ, ἐκ τῆς παραχρῆμα ἂν ἐστρατεύετο· τῶν δὲ αὖ στρατιωτῶν οἱ τοῖς σώμασιν ἀδυνατώτατοι καὶ ἥκιστα Φιλότιμοι ἐπὶ τῶν ἵππων ἦσαν. Τοιούτους μὲν οὖν τὸ ἵππικὸν ἐκατέρων ἦν. τῆς δὲ Φάλαγγος τὰς μὲν Λακεδαιμονίους ἔφασαν εἰς τρεῖς τὴν ἐνωμοτίαν ἀγειν· τῆτο δὲ συμβαίνειν αὐτοῖς οὐ πλεόν ἢ εἰς δώδεκα τὸ βάθος. οἱ δὲ Θεβαῖοι οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων συνεστραμμένοι ἦσαν, λογιζόμενοι, ὡς, εἰ νική-

§. 11. δοίη αὐτῷ. Ex superioribus repetit Morus ὁ πλεονεχέστατος. Equidem malim ὅποια ἂν δοίη αὐτῷ. Cæterum in omni fere Græcia ἵπποτροφεῖν divites atque opulenti foli poterant; ab his equi præbebantur exercitui nec apti nec exercitati ad pugnam; de quo conqueritur Xenophon in libro de Magistro equitum.

§. 12. εἰς τρεῖς. Ita recte emendavit Stephanus. Reliquæ Edd. τρεῖς absque εἰς. Scilicet mora habuit quatuor λόχους; singuli λόχοι componuntur πεντηκოსύοι octo; hæc vero ἐνωμοτίαις sedecim; ita, ut lochorum quisque quatuor enomotias conficit; quod si per lochos ordinatur acies, et enomotias collocatur, ita, ut profunditas earum ternos milites contineat, efficitur, ut profunditas singulorum lochorum fiat in duodenos milites. Cf. Xenoph. de Laced. xi. Nescio an ita voluerit h. l. interpretari Morus. Ita vero ille ad h. l. Enomotias singulæ ita incedunt instructæ, ut in quolibet ordine tres sint milites (drey und drey neben einander in einem Gliede); itaque ad summum duodecim ordines ejusmodi deinceps incedunt. Laudat etiam simillimum Thucydidis locum v. 66. 67. 68. Verbum συμβαίνειν de collectione numerorum in summam dicitur. Locum Xenophontis apponam: ἐκ δὲ τούτων τῶν μορῶν διὰ παρεργυήσεως καθίσταται, τοτὲ μὲν εἰς ἐνωμοτίας, τοτὲ δὲ εἰς τρεῖς, τοτὲ δὲ εἰς ἕξ. Quæ sensum plane non habent rei aptum. Sed præclare vertit Eques de la Luzerne: Ces divisions se mettent en ba-

taille suivant l'ordre qu'elles reçoivent. Quelquefois chaque enomotie ne fait qu'une file, quelquefois elle est sur trois files, quelquefois sur six. Sensum scilicet is sequitur, quem verba græca nullo modo admittunt, quæ ita ex h. l. ordinanda sunt: καθίστανται εἰς ἐνωμοτίας, τοτὲ μὲν εἰς τρεῖς, τοτὲ δὲ εἰς ἕξ. Cæterum annotavit Gallus, prudentissimus rei militaris, Thucydidem v. 68. contra asserere, enomotiam unamquamque in quaternos milites fuisse collocatam in acie. (Formée sur quatre files; ou ayant quatre hommes de front au premier rang.)

συνεστραμμένοι. Morus συνεστραμμένων legendum esse putabat, dubius tamen; et pro modestia sua vir æqualis doctrinæ veretur, ut locum intelligat. Equidem nihil muto. Ut ἐνωμοτία significat Lacedæmoniorum peditatum, ita ἀσπίδες Thebanorum peditatum notat. Illius profunditas duodenos, hujus vero quinquagenos milites continebat. De illo βάθος posuit; quod cum non satis esset densum ad Thebanorum peditatum, de hoc συνεστραμμένοι dixit, ut densitatem significaret. Contrarium infra vi. 5. 19. dicit: ἐκτείνειν τὸ ἐστρατεύμα ἐπ' ἐννεα ἢ δέκα ἀσπίδων. Sermo ibidem est de ὀπλιτικῷ. Diodorus etiam in exercitus partē ea, quam Epaminondas ducebat, τὴν πυκνότητά τῆς τάξεως momentum fecisse ad victoriam affirmat c. 55. Cæterum aciem ipsam neuter satis dilucide exposuit, accuratius tamen Diodorus. In dextro cornu fuisse Cleombrotum, manifesto

σειαν τὸ περὶ τὸν βασιλέα, τὸ ἄλλο πᾶν εὐχέριον ἔσοι-
 13 το. Ἐπεὶ δὲ ἤρξατο ἄγειν ὁ Κλεόμβροτος πρὸς τὰς πο-
 λεμίους, πρῶτον μὲν, πρὶν καὶ αἰδοῦσθαι τὸ μετ' αὐτῆ
 στρατεύμα, ὅτι ἠγοῖτο, καὶ δὴ οἱ ἰππεῖς συνεβεβλήκεσαν,
 καὶ ταχὺ ἤπηντο οἱ τῶν Λακεδαιμονίων· Φεύγοντες δὲ ἐνε-
 πεπλώκεσαν τοῖς ἑαυτῶν ὀπλίταις, ἔτι δὲ ἐπέβαλλον οἱ τῶν
 Θηβαίων λόχοι. ὅμως δὲ, ὡς οἱ μὲν περὶ τὸν Κλεόμβρο-
 τον τὸ πρῶτον ἐκράτουν τῇ μάχῃ, σαφεῖ τέτῳ τεκμηρίῳ
 γνοίη τις ἂν· οὐ γὰρ ἂν ἠδύνατο αὐτὸν ἀνελεῖσθαι, καὶ
 ζῶντα ἀπενεγκεῖν, εἰ μὴ οἱ πρὸ αὐτοῦ μαχόμενοι ἐπεκρά-

arguitur ex Noftri loco §. 14. Igitur Epaminondas fuit in sinistro exercitus Thebani; in cornu enim fuisse eum, Diodorus narrat. Siniftri igitur cornu aciem densiffimam fecerat Epaminondas, eoque vicerat primus. Ita plane Plutarchus Quæst. Rom. p. 139. ed. Reiske Θηβαῖοι τῶ ἐναντίῳ κέρατι τρεψάμενοι καὶ κρατήσαντες ἐν Λεύκτροις διετίλεισαν ἐν πάσαις ταῖς μάχαις τῶ ἀριστερῶ τὴν ἡγεμονίαν ἀποδιδόντες. Sed accuratius ordinem aciei describit in Pelopida c. 23. ubi dextrum Lacedæmoniorum cornu turbatum et primum victum fuisse annotat. Cum victoria diu dubia esset, Epaminondas a suis petiit ἐν βῆμα χαρῖσασθέ μοι; atque ita uno gressu provecti vicerunt Thebani, narrante Polyæno ii. 2. 4. Idem addit, Lacedæmonios in ea pugna tibicines non adhibuisse contra morem. Vide eum i. 10.—Cæterum videant rei militaris peritiores, an verbum συσρέφειν habeat etiam hoc in loco eam notionem, quam in Anabasi docuit prudentiffimus interpres Gallicus, *Eques de la Luzerne*. In istis enim libris, ubi milites dicuntur in acie συσραφέντες pugnare, significatur, quod Gallus dixit ex artis regulis, *faire un mouvement de demi-conversion*, etiam *faire un mouvement de files semblable à notre contre-marche*. Vide notas ejus p. 163. et 587. Idem docuit alter Anabaseos interpres, *Larcher* tom. i. p. 98. qui præterea annotavit, simplex σρέφειν eadem notione a Xenophonte adhiberi ut Homericum ἐλιχθησαν

Didymo interprete.

§. 13. ἔτι δὴ οἱ ἰππεῖς. Morus emendat ἤδη οἱ ἰππεῖς.

ἐνεπεπλώκεσαν. In margine St. et Leonclav. ἀνεπέπλω. i. e. redierunt ad suos, ut ibi securi essent. Mihi quidem non probatur ea lectio.

ἔτι δέ. In St. L. W. ἔτι καί. H. Stephanus malebat ἔτι δὲ καί.

ζῶντα ἀπενεγκεῖν. Diodorus: τῷ μὲν σώματος ἐγκρατεῖς ἐγένοντο. Cæterum solum Cleombrotum occisum fuisse, etiam Diodorus tradit; quid igitur factum Archidamo, quem in altero cornu collocaverat? Ita enim ille: τοῦ δὲ παραγγέλλοντος ἡγεμόνος τιστελευτηκότος, ἐγένετο παντελής τροπή. Hoc argumento etiam ufus Wesselingius Diodorum erroris convincere conatur, qui Archidamum Agefilai filium cum altero exercitu adduxit ad prælium, de quo tacet Xenophon. Sed argumento illi equidem non adeo confido. Alter dux superesse poterat, sed is neque imperium habuit tum, nec potuit rem restituere.

πρὸ αὐτοῦ μαχόμενοι. Victoriā ancipitem fuisse, dum Cleombrotus esset in vita et multi eum propugnarent, consentit Diodorus xv. 55. Thebanos, in palæstra quippe magis exercitatos, vicisse maxime ὠδισμοῖς καὶ περιτροπαῖς, Plutarchus auctor est Sympos. Quæst. ii. 5. Idem antea Lyfander, victus a Thebano Charone, affirmavit, auctore Plutarcho Apophthegm. Laconic. p. 870. Cæterum in h. l. Edd. A. J. Cast. articulum ante πρὸ omitunt.

την ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. Ἐπεὶ μέντοι ἀπέθανε Δείνων τε 14
ὁ πολέμαρχος καὶ Σφοδρίας τῶν περὶ δημοσίαν, καὶ Κλε-
ώνυμος ὁ υἱὸς αὐτῆ, καὶ οἱ μὲν ἵπποι, καὶ οἱ συμφορεῖς τῆ
πολεμάρχου καλέμενοι, οἱ τε ἄλλοι, ὑπὸ τῆ ὄχλου ὠθί-
μενοι, ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ τοῦ εὐωνύμου ὄντες τῶν Λακεδαιμο-
νίων, ὡς ἐώρων τὸ δεξιὸν ὠθόμενον, ἐνέκλιναν ὅμως δὲ,
πολλῶν τεθνεώτων, καὶ ἥσσημένοι, ἐπεὶ διεβήσαν τὴν τά-
φρον, ἢ πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἔτυχεν ἕσα αὐτοῖς, ἔθεντο τὰ
ὅπλα κατὰ χώραν, ἐνθεν ὠρμήντο. ἦν μέντοι οὐ πᾶν ἐν
ἐπιπέδῳ, ἀλλὰ πρὸς ὀρθίῳ μᾶλλον τι τὸ στρατόπεδον
Ἐκ δὲ τῆς ἦσαν μὲν τινες τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ, ἀφό-
ρητον τὴν συμφορὰν ἠγόμενοι, τότε τε τρόπαιον ἔφασαν χρῆ-
ναι κωλύειν ἰσάναί τῃς πολεμίας, τῆς τε νεκρῆς μὴ ὑπο-
σπόνδης, ἀλλὰ διὰ μάχης περιᾶσθαι ἀναιρεῖσθαι· οἱ δὲ 15
πολέμαρχοι, ὀρῶντες μὲν τῶν συμπάντων Λακεδαιμονίων
τεθνεώτας ἐγγὺς χιλίας, ὀρῶντες δὲ αὐτῶν Σπαρτιατῶν,

§. 14. Σφοδρίας. De patre hoc Cleonymi et filio supra v. 4. 25. ubi causa, amoris Cleonymi in Archidamum exponitur. Verba τῶν περὶ δημοσίαν Plutarchus, qui locum Xenophontis v. 4. 25. exscripsit in Agefilao cap. 25. ita expressit: ἦν γὰρ ὁ Σφοδρίας ἐκ τῶν διαφόρων τῆ Ἀγησιλάου, ubi pessime interpres: ex adversariis Agefilai. Qui fuit οἱ περὶ δημοσίαν, post Leonclavium ad h. l. bene exposuit Morus supra ad iv. 5. 8.

Κλεώνυμος. Plutarchus Agefil. c. 28. Κλεώνυμον τὸν Σφοδρίου τὸν καλὸν, τρεῖς πεισόντα πρὸ τοῦ βασιλέως, καὶ τσαυτάκις ἕξανασάντα.

οἱ μὲν ἵπποι. Leoncl. et St. emendant ἱππεῖς. Sed Morus ita explicandam, non corrigendam esse censet lectionem vulgatam. Mihi gravior aliquid ulcus latere videtur in verbis μὲν ἵπποι. Oratio etiam, ipsa hiulca et aspera, vitium prodit. Ignoratur enim initium apodoseos, quod sine dubio exorditur a verbis οἱ τε ἄλλοι, et sic deinceps legendum erit οἱ τε τῆ εὐωνύμου ὄντες.

συμφορεῖς. Cragius de Rep. Laced.

4. 4. cenfet, legatum Polemarcho additum dici συμφορεῖα. Auctoritatem ignoro; nec interpretatio illa colligitur ex h. l.

§. 15. Σπαρτιατῶν. Spartanos cives, Spartanos, Lacedæmonios contra Helotes et alios, qui Laconicam habitant et Spartanos sequuntur, et in militia a Spartanis differunt, ut pars a parte, intelligi, videtur Moro ad h. l. et ad Iococratis Panegyric. p. 74. edit. secund. Contra Valckenair egrerie docuit ad Herodot. p. 696 Lacedæmonios et Laconicos esse, qui alias περιουκοι dicuntur, nec iis nominibus comprehendi Helotes. Sunt igitur Lacedæmonii h. l. cives urbium περιουκίδων, quæ imperio metropoleos Spartæ parent. Observationem Valckenarii neglexisse videtur Morus, etfi eam laudavit in Indice. Numerum Lacedæmoniorum occisorum Diodorus posuit 4000. Bœotiorum 300. Contra Pausanias ix. 3. Lacedæmonios numerat plus quam 1000. Thebanos 47. Plutarchus Agef. c. 28. numerat 1000. Lacedæmonios, Spartiarum numerum non dat. Is ibi

όντων τῶν ἐκεῖ ὡς ἑπτακοσίων, [τεθνηκότας] περὶ τετρακοσίους, αἰδομένοι δὲ τὰς συμμαχίας πάντας μὲν ἀθύμως ἔχοντας πρὸς τὸ μάχεσθαι, ἔσι δὲ οὓς αὐτῶν ἐδὲ ἀχθόμενους τῷ γεγενημένῳ, συλλέξαντες τὰς ἐπικαιριωτάτους ἐβδλεύοντο, τί χρὴ ποιεῖν. ἐπεὶ δὲ πᾶσιν ἐδόκει, ὑποσπόνδους τοὺς νεκρὰς ἀναιρεῖσθαι, ἔτω δὴ ἔπεμψαν κήρυκα περὶ σπονδῶν, οἱ μὲντοι Θηβαῖοι μετὰ ταῦτα καὶ τρόποιον ἐσήσαντο, καὶ τὰς νεκρὰς ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν.

- 16 Γενομένων δὲ τούτων, ὁ μὲν εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἀγγελῶν τὸ πάθος ἀφικνεῖται, γυμνοπαιδιῶν τε ἑσῶν τῆς τελευταίας, καὶ τῶ ἀνδρικῶ χορῶ ἔνδον ὄντος· οἱ δὲ ἔφοροι

Xenophontem secutus fuisse videtur. Iterum in Apophthegm. p. 730. dicitur Epaminondas mortuorum receptionem non simul universis sed singulatim urbibus permisisse; atque ita numerum Lacedæmoniorum majorem 1000. deprehensum fuisse patet. Dionys. Halic. Archæol. ii. 17. Spartanos cæfos fuisse tradit 1700. Sed is hunc Xenophontis locum obiter inspicere, atque inde numerum falsum dedisse videtur: uti suspicatus est etiam Zeune ad Xenophontis Agefil. p. 302. Diodori rationem veriore esse, cum Meursio de Regno Lacedæmon. c. 18. inde arguit Wesseling ad Diodorum p. 47. quod Xenophon in Agefilao cap. 2. §. 24. habet: καὶ αὐτῶν Σπαρτιατῶν οὐ μείονων ἀπολλομένων ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ ἢ λειπομένων. Numerum autem Spartanorum fuisse ad 8000. ferme, dicit Demaratus apud Herodotum vii. 234. Verum ex hac ratione conficitur numerus Spartiatarum occisorum 4000; quibus addere deinceps oportebit numerum pericæcorum occisorum, qui multo major esse debebat. Ita denique, sive Diodorum velis Lacedæmoniorum nomine Spartanos et Lacedæmonios simul comprehendisse, quæ quidem mihi maxime probabilis esse videtur opinio, sive Spartanos solos designasse, multo major inde numeri differentia consequitur, quam putabat Wesselingius. Deinde dubitari etiam potest, num verba Xenophontis in Agefilao ἢ λειπομένων sint intelligenda de numero universo

Spartiatarum, an de illis tantum, qui e pugna Leuëtrica superfuerunt. Denique vix fieri potest, ut Diodorus in concordiam redigatur cum Xenophonte, cum Diodorus multo majorem Lacedæmoniorum exercitum ad pugnam illam adductam exhibuerit quam Xenophon, Archidamum scilicet cum exercitu altero a Lacedæmoniis submissum Cleombroto affirmans. Aliam rationem ingressus est Zeunius ad Agefilao p. 302. sed is multo minus verum attigisse videtur. Cæterum inter pugnam Leuëtricam et pacem, Lacedæmone firmatam, intercessere tantum dies 20. Die enim 14. mensis Scirophorionis fœdus fuit pactum; et die quinta Hecatombæonis pugna Leuëtrica accidit, annotante Plutarcho Agefil. c. 28.

§. 16. ἑσῶν τῆς τελευταίας. Cum Gesnero ad Lucianum de Saltat. c. 12. Morus emendabat ἑσῆς. Diem ultimum ludorum non expressit, ut reliqua omnia hujus loci, Plutarchus Agefil. c. 29. Tempestate calidissima fuisse hos ludos actos, constat ex Platone de Legibus i. p. 22. ed. Dup. Mensem Hecatombæonem colligimus ex loco Plutarchi supra allato; qui primus anni Attici mensis incidit fere in solstitium æstivum.

ἔνδον. In theatro; ideo deinceps ἐξήγαγον. Theatrum nominat Plutarch. Contra Pausanias iii. pag. 233. locum illum fori, ubi ephebi in libris γυμνοπαιδικῆς chorus Apollini agunt, χορὸν dictum fuisse refert.

ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πάθος, ἐλυποῦντο μὲν, ὥσπερ οἶμαι, ἀνάγκη· τὸν μὲντοι χαρὸν οὐκ ἐξήγαγον, ἀλλὰ διαγωνίσασθαι εἶον. καὶ τὰ μὲν ὀνόματα πρὸς τοὺς οἰκείους ἐκάστω τῶν τεθνεώτων ἀπέδωσαν· προεῖπον δὲ ταῖς γυναῖξι, μὴ ποιεῖν κραυγὴν, ἀλλὰ σιγῇ τὸ πάθος φέρειν. τῇ δὲ ὑπερβαία ἦν ὄραϊν, ὧν μὲν ἐτέθνασαν οἱ προσήκοντες, λιπαρὸς καὶ Φαιδρὸς ἐν τῷ Φανερῷ ἀνασβεφομένους· ὧν δὲ ζῶντες ἠγγελμένοι ἦσαν, ὀλίγους ἀν εἶδες, τέττας δὲ σκυθρωπὰς καὶ ταπεινὰς περιϊόντας.

Ἐκ δὲ τέττα φρερῶν μὲν ἔφαινον οἱ ἔφοροι ταῖν ὑπολοί- 17
ποιιν μόραιν, μέχρι τῶν τετταράκοντα ἀφ' ἧβης· ἐξέπεμ-
πον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἕξω μορῶν μέχρι τῆς αὐτῆς ἡλικίας·
(τὸ γὰρ πρόσθεν εἰς τὰς Φωκέας μέχρι τῶν πέντε καὶ
τριάκοντα ἀφ' ἧβης ἐστρατεύοντο) καὶ τὰς ἐπ' ἀρχαῖς δὲ
τότε καταλειφθέντας ἀκολοθεῖν ἐκέλευον. Ὁ μὲν οὖν 18
Ἀγησίλαος ἐκ τῆς ἀσθενείας ἔπω ἴαχεν· ἡ δὲ πόλις Ἀρ-
χίδαμον τὸν υἱὸν αὐτῷ ἐκέλευεν ἠγεῖσθαι· προθύμως δὲ

πρὸς τὰς οἰκείους. Plutarchus l. c. ἀλλὰ κατ' οἰκίαν τῶν τεθνεώτων τοῖς προσήκουσιν τὰ ὀνόματα πέμψαντας. Unde suspicari aliquis possit, Plutarchum πρὸς τὰς οἰκίας olim in h. l. legisse scriptum. Quam lectionem firmare videtur, quod sequitur de mandatis datis ad mulieres domi sedentes. Quodsi vero quis existimet, verbum προσήκοντες in Plutarcho exprimeret Xenophontem οἰκείους, is fallitur; ipse enim Xenophon paulo post οἱ προσήκοντες posuit, ubi male Cast. προσιόντες edidit. Factum hoc putem præcipue propter sacri ludi religionem et hospites multos, quos adfuisse addit Plutarchus; hospites vero multos solitos fuisse spectare ludos istos, cognosces ex Memorab. i. 2. 61.

ὑπερβαία. Plutarchus ἄμα δ' ἡμέρα. Inde suspicio oritur, usque in noctem ludos hos actos fuisse. Cæterum ex h. l. error grammaticorum veterum conspicitur, qui falsa gymnopædiarum etymologia inducti, crediderunt,

choros tantum puerorum nudorum ductos fuisse Apollini. Loca eorum posuit Ruhnken ad Timæum p. 73.

λιπαρὸς καὶ Φαιδρὸς. Plutarchus: λιπαροὶ τὰ πρόσωπα, φρονήματος μετεῖν καὶ γήδους.

§. 17. ἀπὸ τῶν ἕξω μορῶν. Cast. male omisit ἀπὸ. Valefius ad Harpocrat. p. 124. suspicabatur, h. l. ἕξ μορῶν legendum esse; sex enim moras militum Spartanorum fuisse. Contra recte admonuit Morus, opponi τὰς ἕξω illis duabus, quæ domi relictae erant præfidio urbis. (ταῖν ὑπολοίποιον μόραιν.) Quid? quod si numerus morarum fuit omnino senus, non possunt ex duabus reliquis et sex aliis confici nisi octo moræ; qui numerus opinioni Valefii ipsius repugnat.

§. 18. Ἀρχίδαμον. Hunc cum exercitu ipsi Leuëtricæ pugnae adfuisse, tradit Diodorus, ut supra vidimus. Subsidia a Lacedæmoniis post Leuëtricam pugnam submissa memorat etiam, sed obiter, Pausan. ix. p. 738.

αὐτῶ συνεστρατεύοντο Τεγεᾶται. ἔτι γὰρ ἔζων οἱ περὶ
 Στάσιππον, λακωνίζοντες, καὶ οὐκ ἐλάχισον δυνάμενοι ἐν
 τῇ πόλει. ἐρρωμένως δὲ καὶ οἱ Μαντινεῖς ἐκ τῶν κωμῶν
 συνεστρατεύοντο· ἀριστοκρατέμενοι γὰρ ἐτύγχανον. καὶ Κο-
 ρίνθιοι δὲ, καὶ Σικυώνιοι, καὶ Φλιάσιοι, καὶ Ἀχαιοὶ μάλα
 προθύμως ἠκολούθησαν, καὶ ἄλλα δὲ πόλεις ἐξέπεμπον στρα-
 τιώτας. ἐπλήρην δὲ καὶ τριήρεις αὐτοὶ τε οἱ Λακεδαιμόνιοι,
 καὶ οἱ Κορίνθιοι, καὶ ἐδέοντο καὶ τῶν Σικυωνίων συμπληροῦν,
 19 ἐφ' ὧν διενοῶντο τὸ στρατεύμα διαβιβάσειν. Καὶ ὁ μὲν
 [δὴ] Ἀρχίδαμος ἐθύετο ἐπὶ τῇ διαβάσει.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι εὐθύς μετὰ τὴν μάχην ἐπεμφαν εἰς
 Ἀθήνας ἄγγελον ἐσεφαναμένον, καὶ ἅμα μὲν τῆς νίκης
 τὸ μέγεθος ἔφραζον, ἅμα δὲ βοηθεῖν ἐκέλευον, λέγοντες,
 ὡς νῦν ἐξείη, Λακεδαιμονίης πάντων, ὧν ἐπεποιήκεσαν αὐ-
 20 τὰς, τιμωρήσασθαι. Τῶν δὲ Ἀθηναίων ἡ βεβλή ἐτύγχα-
 νεν ἐν ἀκροπόλει καθημένη. ἐπεὶ δὲ ἤκασαν τὸ γεγενη-
 μένον, ὅτι μὲν σφόδρα ἠνιάθησαν, πᾶσι δὴλον ἐγένετο·
 ἔτε γὰρ ἐπὶ ξενία τὸν κήρυκα ἐδέξαντο, περὶ τε τῆς βοη-
 θείας ἔδεν ἀπεκρίναντο. καὶ Ἀθήνηθεν μὲν ἔτις ἀπῆλθεν
 ὁ κῆρυξ. πρὸς μέντοι Ἰάσονα, σύμμαχον ὄντα, ἐπεμπον
 σπαρῆ οἱ Θηβαῖοι, κελεύοντες βοηθεῖν, διαλογιζόμενοι, πῆ
 21 τὸ μέλλον ἀποβήσοιτο. Ὁ δὲ εὐθύς τριήρεις μὲν ἐπλήρην,
 ὡς βοηθήσων κατὰ Θάλαππαν, συλλαβὴν δὲ τό τε ξενικὸν

ἀριστοκρατέμενοι. Vide supra v. 2.

7. καὶ ἐδέοντο. Margo Steph. L. Κορίνθιοι ἐδέοντο καὶ omisso altero καί.

τὸ στρατεύμα. Articulum omisit Cast.

ὁ μὲν δὴ. A. J. Bryl. Castal. omitunt δὴ, et deinceps ἐν τῇ διαβάσει habent.

αὐτούς. A. J. Br. Castal. αὐτούς. Cæterum τιμωρήσασθαι τινὰ τινὸς fimiliter est in Anabaf. vii. 1. 25.

§. 20. ξενία—ιδίξαντο. Margo L.

et St. ἐκάλεσαν. Male. Ita Anabaf. vi. 1. 3. ἐπὶ ξενία δὲ ἐδέχοντο αὐτούς, ubi jam olim Hutchinson monuit, in hoc Xenophontis loco vulgatum ἐπὶ ξενία esse vitiosam scripturam. Quare rectam restitui. De ipsa re cum Xenophonte sentit Aristides in Panathen. pag. 303. fed accuratius idem in Leuclrica prima pag. 88. tom. ii. ὁ κῆρυξ ἦλθε—ἐσεφαναμένον—ἔτις ἀπῆλθε τοῦ συνησθῆναι γενομένοις, ὡς μήτις ἐς τὸ Πρυτανεῖον καλέσαι μήτις ἄλλο μὲν δὲν φιλάμθροπον ἐνδείξασθαι.

καὶ τὰς περὶ αὐτὸν ἱππεῖς, καίπερ ἀκηρύκτῳ πολέμῳ τῶν
 Φωκέων χρωμένων, πεζῇ διεπορεύθη εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐν
 πολλαῖς τῶν πόλεων πρότερον ὄφθεις, ἢ ἀγγελεθεῖς, ὅπη
 πορεύοιτο. πρὶν δὲ συλλέγεσθαι τι πανταχόθεν, ἔφθανε
 πόρρω γιγνόμενος, δῆλον ποιῶν, ὅτι πολλαχῶς τὸ τάχος
 μᾶλλον τῆς βίας διαπράττεται τὰ δέοντα. Ἐπεὶ δὲ ἀφί- 22
 κητο εἰς τὴν Βοιωτίαν, λεγόντων τῶν Θηβαίων, ὡς καιρὸς
 εἴη ἐπιτίθεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἄνωθεν μὲν ἐκεῖνον
 σὺν τῷ ξενικῷ, σφᾶς δὲ ἀντιπροσώπως, ἀπέτρεπεν αὐτὰς
 ὁ Ἰάσων, διδάσκων, ὡς, καλῶς ἔργα γεγενημένου, οὐκ
 ἄξιον αὐτοῖς εἶη διακινδυνεύσαι, ὥς ἢ ἔτι μείζω κατα-
 πρᾶξαι, ἢ σερηθῆναι καὶ τῆς γεγενημένης νίκης. Οὐχ 23
 ὀρᾶτε, ἔφη, ὅτι καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐγένεσθε, ἐκρα-
 τήσατε; οἶεσθαι οὖν χρῆ, καὶ Λακεδαιμονίους ἂν, εἰ ἀναγ-
 κάζοιτο ἐκγενέσθαι τῶ ζῆν, ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι.
 καὶ ὁ θεὸς δὲ, ὡς ἔοικε, πολλάκις χαίρει, τὰς μὲν μικρὰς
 μεγάλας ποιῶν, τὰς δὲ μεγάλας μικρὰς. Τὰς μὲν οὖν 24
 Θηβαίους, τοιαῦτα λέγων, ἀπέτρεπε τοῦ διακινδυνεύειν·
 τὰς δὲ αὐτῶν Λακεδαιμονίους ἐδίδασκεν, οἷον μὲν εἴη ἡσσημέ-
 νον σφάτευμα, οἷον δὲ νενικηκός. εἰ δὲ ἐπιλαθέσθαι, ἔφη,
 βέλεσθε τὸ γεγενημένον πάθος, συμβαλεύω, ἀναπαυσα-
 μένους καὶ μείζους γεγενημένους τοῖς ἀητήτοις ἕτως εἰς μά-
 χην ἰέναι. νῦν δὲ, ἔφη, εὖ ἴστε, ὅτι καὶ τῶν συμμαχῶν ὑμῖν
 εἰσὶν, οἱ διαλέγονται περὶ Φιλίας τοῖς πολεμίοις· ἀλλὰ
 ἐκ παντὸς τρόπου σπονδὰς πειρᾶσθε λαβεῖν. ταῦτα δὲ,
 ἔφη, ἐγὼ προθυμῶμαι, σῶσαι ὑμᾶς βεβλόμενος, διὰ τε

§. 21. ὅπη πορεύοιτο. Margo St. Leonclav. ὅτι πορεύοιτο.

συλλέγεσθαι τι. Morus suspicatur, δὴ legendum esse. Mihi nec hoc, nec illud placet. Paulo ante Margo St. Leoncl. πρὶν ἔν. ex conjectura Fr. Porti.

§. 22. ἄνωθεν. Post tergum.

§. 24. [εἰ δ' ἐπιλαθέσθαι—οὐ βούλεισθε. Sic Pirkheim. videtur legisse, aut potius correxisset. Nonne hoc melius est? F. A. Wolfius.]

ἀναπαυσαμένους. Margo St. Leoncl. addit: ἀναπνεύσαντας καὶ ἀναπαυσαμένους. Forte lectio vulgata in locum elegantioris surrepfit.

- τὴν τῷ πατρὸς Φιλίαν πρὸς ὑμᾶς, καὶ διὰ τὸ προξενεῖν
 25 ὑμῶν. Ἐλεγε μὲν οὖν τοιαῦτα, ἔπραττε δὲ ἴσως, ὅπως
 διάφοροι καὶ ἕτοι ἀλλήλοις ὄντες, ἀμφοτέροι ἐκείνους δέοιντο.
 Οἱ μὲντοι Λακεδαιμόνιοι, ἀκῆσαντες αὐτῷ, πρᾶττειν περὶ
 τῶν σπονδῶν ἐκέλευον· ἐπεὶ δὲ ἀπήγγελλε, ὅτι εἴησαν αἱ
 σπονδαί, παρήγγειλαν οἱ πολέμαρχοι, δειπνήσαντας συν-
 εσκευάσθαι πάντας, ὡς τῆς νυκτὸς πορευσομένους, ὅπως
 ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα ἀναβαίνοιν. ἐπεὶ δὲ
 ἐδείπνησαν, πρὶν καθεύδειν, παραγγείλαντες ἀκολουθεῖν,
 ἤγχοντο εὐθύς ἀφ' ἑσπέρας τὴν διὰ Κρέυσιος, τῷ λαθεῖν
 26 πιστεύοντες μάλλον, ἢ ταῖς σπονδαῖς. Μάλα δὲ χαλε-
 πῶς πορευόμενοι, (οἷα δὴ ἐν νυκτί τε καὶ ἐν φόβῳ ἀπιόντες,
 καὶ χαλεπὴν ὁδὸν) εἰς Αἰγούθωνα τῆς Μεγαρικῆς ἀφικνεῖ-
 νται. ἐκεῖ δὲ περιτυχάνουσι τῷ μετὰ Ἀρχιδάμῃ στρατεύ-
 ματι. ἔνθα δὴ ἀναμείνας, ἕως καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες
 παρεγένοντο, ἀπῆγε πᾶν ὁμῶς τὸ στρατεύμα μέχρι Κορίνθου·
 ἐκεῖθεν δὲ τὰς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τὰς δὲ πολίτας
 οἰκαδὲ ἀπήγαγεν.
- 27 Ὁ μὲντοι Ἰάσων, ἀπιὼν διὰ τῆς Φωκίδος, Ἰαμπολι-
 τῶν μὲν τό τε προάσειον εἴλε, καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησε, καὶ
 ἀπέκτεινε πολλὰς· τὴν δὲ ἄλλην Φωκίδα διήλθεν ἀ-
 πραγμόνως. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἡράκλειαν, κατέβαλε τὸ

§. 25. ἔλεγε μὲν ἔν. Eadem narrat, sed foedus ante ipsam pugnam Leuctricam ictum fuisse, suatore Jafone, auctor est Diodorus xv. 54. de qua re supra vidimus.

συνεσκευάσθαι. Paratos esse, non parare se, quod esset συνεκιάσθαι.

λαθεῖν. Iniquum in Thebanos animum mihi vide!

§. 26. Αἰγούθωνα. In montuosa agri Megarici parte oppidum hoc situm esse, tradit Pausanias i. p. 107. Diverfitatem scripturae in aliis auctoribus nunc non curo.

§. 27. προάσειον. Cleonas. Vide Valckenair ad Herodotum p. 632.

κατέβαλε. Margō St. Leonclav. κατέβαλε. Sed vulgatam lectionem defendit locus Diodori xv. 17. Ἰάσων ὁ Φερῶν τύραννος—ἰσράτευσε ἐς τὴν Λοκρίδα, καὶ τὴν μὲν Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίᾳ διὰ προδοσίας ἐλὼν ἀνάσαστον ἐποίησε, καὶ τὴν χώραν Οἰταίους καὶ Μηλιεῦσιν ἰδωρήσατο. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν Πιρραϊδίαν ἐπιβούζας τῶν πόλιων τὰς μὲν λόγοις φιλανθρωπίως προσηγάγετο, τὰς δὲ διὰ βίας ἐχειρώσατο. Addit, opes et vires ejus paulatim auctas, suspectas tandem vifas fuisse Theffalis. Deinde c. 60. Jasonem imperium Graeciae animo conceptum agitasse tradit, auctoritatemque summam belli gerendi

Ἡρακλειωτῶν τείχος, δηλονότι οὐ τῷτο φοβέμενος, μή τι-
νες ἀναπεπταμένης ταύτης τῆς παρόδου πορεύσονται ἐπὶ
τὴν ἐκείνη δύναμιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνθυμέμενος, μή τινες
τὴν Ἡράκλειαν, ἐπὶ φενῶ ἴσαν, καταλαβόντες, εἴργοιεν
αὐτὸν, εἴ περ βέλοιο τῆς Ἑλλάδος πορεύεσθαι. Ἐπεὶ 28
δὲ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Θετταλίαν, μέγας μὲν ἦν, καὶ
διὰ τὸ τῷ νόμῳ Θετταλῶν ταγὸς καθεστάναι, καὶ διὰ τὸ
μισοφόρους πολλὰς τρέφειν περὶ αὐτὸν, καὶ πεζοὺς καὶ ἵπ-
πέας, καὶ τάχως ἐκπεπονημένους, ὡς ἂν κράτιστοι εἶεν· ἔτι
δὲ μείζων καὶ διὰ τὸ συμμάχους πολλὰς τὰς μὲν ἤδη εἶναι
αὐτῷ, τοὺς δὲ καὶ ἔτι βέλεσθαι γίνεσθαι. μέγιστος δὲ ἦν
τῶν καθ' αὐτὸν, τῷ μῆδι ὑφ' ἐνὸς εὐκαταφρόνητος εἶναι.
Ἐπιόντων δὲ Πυθίων, παρήγειλε μὲν ταῖς πόλεσι, βοῦς 29
καὶ οἷς τρέφειν, καὶ αἶγας καὶ ὄες, καὶ παρασκευάζεσθαι ^{Olymp.}
ὡς εἰς τὴν Θυσίαν. καὶ ἔφασαν, πάνυ μετρίως ἐκάσθη ^{102. $\frac{2}{3}$.}
πόλει ἐπαγγελιομένῳ γενέσθαι βῆς μὲν οὐκ ἐλάσσους
χιλίων, τὰ δὲ ἄλλα βοσκήματα πλείω ἢ μύρια. ἐκήρυξε
ἣ καὶ νικητήριον χρυσῶν εἶσθαι, εἴ τις τῶν πόλεων
βῆν ἠγεμόνα κάλλιστον τῷ θεῷ θρέψει. Παρήγειλε δὲ 30
καὶ, ὡς στρατευσομένοις εἰς τὸν περὶ τὰ Πύθια χρόνον, Θετ-
ταλοῖς παρασκευάζεσθαι· διανοεῖτο γὰρ, ὡς ἔφασαν, καὶ
τὴν πανήγυριν τῷ θεῷ καὶ τὰς ἀγῶνας αὐτὸς διατιθέσθαι.
περὶ μέντοι τῶν ἱερῶν χρημάτων ὅπως μὲν διανοεῖτο, ἔτι καὶ
νῦν ἀδηλον· λέγεται γὰρ, ἐπερομένων τῶν Δελφῶν, τί
χρὴ ποιεῖν, εἰὰν λαμβάνῃ τῶν τῷ θεῷ χρημάτων, ἀποκρί-
νασθαι τὸν θεόν, ὅτι αὐτῷ μελήσει. Ὁ δὲ οὖν ἀνὴρ, τη-31

accepisse a Theffalis; tandem dolose
occisum fuisse. Ephorus septem ju-
venes in hujus cædis gloriam conjur-
asse tradidit; alii a Polydoro fratre
occisum voluerunt. Hucusque Dio-
dorus.

§. 29. οἷς τρέφειν. Margo St. Le-
oncl. οἷς καὶ αἶγας καὶ ὄες παρασκευ-

άζεσθαι. Omissio τρέφειν et uno καί.

[ἐπαγγελιομένῳ. Mihi legendum
videri ἐπαγγελιομένων, monui jam in
Indice. *Ex Addendis.*]

§. 30. αὐτὸς διατιθέσθαι. Male A. J.
Bryl. Cast. αὐτῷ. Deinde Margo
Steph. Leoncl. λέγεται δέ.

αὐτῷ μελήσει. Historiam lege apud

λικῆτος ὦν, καὶ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα διανοόμενος, ἐξέτα-
 σιν πεποιηκῶς καὶ δοκιμασίαν τῆ Φεραίων ἵππικῆ, καὶ
 ἤδη καθήμενος, καὶ ἀποκρινόμενος, εἴ τις δεόμενός του
 προσίοι, ὑπὸ νεανίσκων ἐπὶ προσελθόντων, ὡς διαφορο-
 32 μένων τι ἀλλήλοις, ἀποσφάττεται καὶ κατακόπτεται. Βοη-
 θησάντων δὲ ἐρρωμένως τῶν παραγενομένων δορυφόρων, εἰς
 μὲν, ἐτι τύπῳ τὸν Ἰάσονα, λόγχῃ πηλγείς ἀποθνήσκει·
 ἕτερος δὲ, ἀναβαίνων, ἐφ' ἵππου ἐγκαταληφθεὶς, καὶ
 πολλὰ τραύματα λαβὼν, ἀπέθανεν· οἱ δ' ἄλλοι, ἀναπη-
 δήσαντες ἐπὶ τῆς παρεσκευασμένης ἵππικῆς, ἀπέφυγον·
 ὅποι δὲ ἀφίκοντο τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἐν ταῖς πλείσταις
 ἐτιμῶντο. ὧ καὶ δῆλον ἐγένετο, ὅτι ἰαχυρῶς ἔδεισαν οἱ Ἑλ-
 ληνες αὐτὸν, μὴ τύραννος γένοιτο.

33 Ἀποθανόντος μέντοι ἐκείνου, Πολύδωρος ἀδελφὸς αὐ-
 τῆ, καὶ Πολύφρων, ταγοὶ κατέστησαν. καὶ ὁ μὲν Πολύδωρος,
 πορευομένων ἀμφοτέρων εἰς τὴν Λάρισσαν, νύκτωρ καθεύ-
 δων ἀποθνήσκει ὑπὸ Πολύφρονος τῆ ἀδελφῆ, ὡς ἐδόκει·
 ὁ γὰρ θάνατος αὐτῆ ἕξαπιναῖός τε, καὶ ἐκ ἔχων φανερὰν
 34 πρόφασιν, ἐγένετο· ὁ δὲ αὖ Πολύφρων ἤρξε μὲν ἓνα ἐπι-
 αὐτὸν, κατεσκευάσατο δὲ τὴν ταγείαν τυραννίδι ὁμοίαν.
 ἐν τε γὰρ Φαρσάλῳ τὸν Πολυδάμαντα καὶ ἄλλους τῶν
 πολιτῶν ὀκτῶ τῆς κρατίστους ἀπέκτεινεν, ἐκ τε Λαρίσσης
 πολλὰς Φυγάδας ἐποίησε. ταῦτα δὲ ποιῶν καὶ ἔτος
 ἀποθνήσκει ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ὡς τιμωρῆντος τῷ Πολυ-

Suidam sub vocibus ἱμοὶ μελήσει. Paulo diversa legitur in Codice Bibl. Coislinianæ p. 609.

§. 32. ἀναβαίνων ἐφ' ἵππου. Margo L. et St. ἵππου. Deinde mutavi vulgatum ἐγκαταληφθεὶς, quod sensum alienum ab h. l. habet.

ἀφίκοντο. Ita ex A. Junt. Br. Castal. scripsi pro vulgato ἀφίκοντο.

§. 33. Πολύφρονος. Non a Polyphrone, sed ab Alexandro fratre, veneno indito vino, interemtum Poly-

dorum tradit Diodor. xv. 61. Addit ille: Alexandrum violenter atque injuste imperium obtinuisse per annos undecim, et tandem a juvenibus Larissæis nobilibus, advocato Alexandro Macedoniae rege, oppugnatum fuisse. Patrum Alexandri Polyphronem nominat adeoque cum Xenophonte facit Plutarchus in Pelopida cap. 29. Cf. Weffeling ad Diodorum p. 50.

§. 34. Πολυδάμαντα. Vide supra c. 1. 2.

δώρω, καὶ τὴν τυραννίδα καταλύοντος. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸς 35
 παρέλαβε τὴν ἀρχὴν, χαλεπὸς μὲν Θεβαλοῖς ταγὸς
 ἐγένετο, χαλεπὸς δὲ Θεβαίοις καὶ Ἀθηναίοις πολέμιος,
 ἄδικος δὲ ληστὴς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. τοι-
 ᾗτος δὲ ὢν, καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει, αὐτοχειρία μὲν ὑπὸ
 τῶν τῆς γυναικὸς ἀδελφῶν, βελῆ δὲ ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης.
 Τοῖς τε γὰρ ἀδελφοῖς ἐξήγειλεν, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπι- 36
 βελεύει αὐτοῖς, καὶ ἔκρυψεν αὐτὰς ἔνδον ὄντας ὅλην τὴν
 ἡμέραν· καὶ δεξαμένη μεθύοντα τὸν Ἀλέξανδρον, ἐπεὶ
 κατεκοίμισεν, ὁ μὲν λύχνος ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτοῦ
 ἐξήνευκεν. ὡς δὲ ἤρθετο ὀκνεῖντας εἰσιέναι ἐπὶ τὸν Ἀλέ-
 ξανδρον τοὺς ἀδελφῶς, εἶπεν, ὡς, εἰ μὴ ἤδη πράξαμεν,
 ἐξεγερεῖ αὐτόν. ὡς δὲ εἰσῆλθον, ἐπισπάσασα τὴν θύραν,
 εἶχετο τοῦ ῥοπαλοῦ, ἕως ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ. Ἡ δὲ ἔχθρα 37

§. 35. Θεβαλοῖς—Θεβαίοις. De his vide, quæ narrat Plutarchus in Pelopida cap. 26. et seqq.

Ἀθηναίοις. Cum Pelopidam captivum teneret, ab Athenienſibus ducem petiit, magnoque in honore fuit apud eos, donec contumeliose et nefarie etiam cum illis agere cœperit, teste Demosthene contra Aristocrat. p. 66c. ed. Reiske. Præterea Cycladas navibus suis infestavit et Athenienses vicit prælio navali. Vide Diodorum xv. 95. Hinc deinceps ληστὴς κατὰ θάλατταν dicitur.

καὶ αὐτὸς. L. Steph. αὐτὸς αὐ. Sed Steph. inclusit αὐ.

τῆς γυναικὸς. Articulum omittunt A. J. Br. Castal. Uxor fuit Thebe, filia Jasonis, auctore Plutarcho in Pelopida c. 28. Cædes facta fuit Olympiadis 105. anno quarto.

§. 36. ἐξήγειλεν. Historiam eandem narrat, in paucis et parvi momenti rebus licet variet Plutarchus in Pelop. c. 35. Instigata primum a Pelopida captivo et timens mariti crudelitatem et perfidiam cum fratribus Tiphphono Pytholao et Lycophrone confilia cædis faciundæ, communicat atque ordinat; infidias tamen fratribus structas fingentem non facit

Plutarchus, qui aliunde accuratius rem narrat.

ὡς ὁ Ἀλέξ. Articulum omittunt A. J. Br. Cast.

ἔκρυψεν—ἔνδον. Plutarch. πλησίον ἐν ὄκρω τινὶ κεκρυμμένους, ex quo profecti per scalas ascendunt in domum Alexandri.

κατεκοίμισεν. A. J. Cast. ita recte; contra κατεκοίμησιν Br. L. St.

ξίφος αὐτοῦ. Plutarchus καὶ καθελύσα τὸ ξίφος ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς κοσμήμενον, σημεῖον εἶναι τοῦ κατέχευσαι τὸν ἀνδρα καθεύδειν ἰδειξεν. In reliquis nihil variat, nisi quod ῥοπαλοῦ haud meminit.

ῥοπαλοῦ. Moro ῥοπαλον h. l. videtur esse idem, quod ῥόπλον, τὸ ἐπίσπασρον τῆς θύρας apud Hesychium, et x. 22. τὸ ἐπικροῶν τὴν θύραν apud Pollucem. Præterea Hesychius et Harpocratio interpretantur: κρίκον τῆς θύρας. Hinc effici putat Morus, esse ῥόπλον annulum ferreum, adfixum valvis, quo et fores attrahantur, cujusque ope etiam pulsentur. Cæterum Harpocratio ex sexto Xenophontis libro affert vocabulum ῥόπλον; itaque olim sine dubio lectum h. l. fuit ita, uti censet etiam Valckenair ad Herodotum vi. 91. qui docuit, ῥόπλον, quod Scholiastes Eu-
 A a 2

λέγεται αὐτῇ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον γενέσθαι, ὑπὸ μὲν τινῶν, ὡς, ἐπεὶ ἔδῃσε τὰ ἑαυτῷ παιδικὰ ὁ Ἀλέξανδρος, νεανίσκον ὄντα καλὸν, δεηθείσης αὐτῆς λῦσαι, ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἀπέσφαζεν· οἱ δὲ τινες, ὡς, ἐπεὶ παῖδες αὐτῷ οὐκ ἐγίγνοντο ἐκ ταύτης, ὅτι πέμπων εἰς Θήβας, ἐμνήστει τὴν Ἰάσονος γυναῖκα ἀναλαβεῖν. τὰ μὲν οὖν αἴτια τῆς ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἔτω λέγεται· τῶν ἧ ταῦτα πράξαντων, ἄχρις οὗ ὅδε ὁ λόγος ἐγράφετο, Τισίφονος, πρεσβυτάτος ἂν τῶν ἀδελφῶν, τὴν ἀρχὴν εἶχε.

Κ Ε Φ. Ε.

ΚΑΙ τὰ μὲν Θεβαλικά, ὅσα περὶ Ἰάσονα ἐπράχθη, καὶ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, μέχρι τῆς τοῦ Τισιφῶνος ἀρχῆς, δεδήλωται· νῦν δ' ἐπ'ἀνεμι, ἐνθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβη. Ἐπεὶ γὰρ Ἀρχίδαμος ἐκ τῆς ἐπὶ Λεῦκτρα βοηθείας ἀπήγαγε τὸ στρατεύμα, ἐνθυμηθέντες οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι ἐτι οἴοντα, χρῆνα ἀκολυθεῖν, καὶ ἔπω δια-

ripidis ad Hippolyt. 1172. interpretatur ut reliqui τὸ ἐπίσπειρον, esse marculum januæ.

§. 37. πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον. Margo L. et St. πρὸς τὸν ἄνδρα. Recte, puto.

παιδικά. Plutarchus Pelopid. cap. 28. de Alexandro: καὶ τὸν νεώτατον αὐτῆς (Thebæ) ἀδελφῶν παιδικὰ πεποιημένον. Qui si fuit Pitholaus vel Pytholaus, ratio apparet, cur eum Diodorus inter interfectores Alexandri haud nominaverit. Plutarchus Amator. 7. 89. Pytholaum Alexandri amasium et occisorem vocat.

οὐκ ἐγίγνοντο. Negationem omitunt J. Cast.

ἐμνήστει. Cicero Offic. ii. 7. Ab ea est enim ipse propter pellicatus suspicionem interfectus. Ordinem cædis patratæ narrat etiam Ovidii Ibis vers. 323. Cæterum particulas geminatas ὡς et ὅτι sæpe ita positas reperiri in libris Xenophontis, admonuit ad h. l. Leonclav. Vide infra §. 13.

Τισίφονος. Ita recte scriptum legi-

tur nomen in margine Leonclav. Vulgatum retinuit Morus Τισίφονος. Theben dominationem retinuisse, adscito nomine tenus fratre Tisiphono, testatur Conon Narrat. 50. Diodorus xvi. 14. auctor est; fratres duos, Lycophronem et Tisiphonum, solos nominat, eosque tandem ope mercenariorum militum principatum vi obtinuisse. Cicero de Invent. ii. 49. de Thebe: Hæc filium suum, quem ex tyranno habebat, sibi in præmii loco deposcit. Sunt, qui ex lege puerum occidi dicant oportere. Atque Xenophon negat, ex Thebe liberos procreasse Alexandrum.

§. 1. βοηθείας. Ald. Junt. Cast. Βοιωτίας. Redit ad ordinem rerum supra cap. 4. 26. exorsum.

ἀκολυθεῖν. Lacedæmonios sequi; nolebant a Lacedæmoniiis desciscere, suis quippe opibus et viribus diffidentes. Ita quidem Morus. Equidem tamen sic potius simpliciter intelligo: Peloponnesios, nondum suis ipsorum viribus confidentes, ad imperium pa-

κέοιντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τὰς Ἀθηναίους διέφεσαν, μεταπέμποντα τὰς πόλεις, ὅσαι βούλοιντο τῆς εἰρήνης μετέχειν, ἢν βασιλεὺς κατέπεμψεν. Ἐπεὶ ᾗ συνῆλθον, 2 δόγμα ἐποίησαντο μετὰ τῶν κοινωνῶν βουλομένων, ὁμοσά τόνδε τὸν ὄρκον· Ἐμμενῶ ταῖς σπονδαῖς, αἷ βασιλεὺς κατέπεμψε, καὶ τοῖς ψηφίσμασι τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων. εἰ δέ τις στρατεύεται ἐπὶ τινα πόλιν τῶν ὁμοσασῶν τόνδε τὸν ὄρκον, βοηθήσω παντὶ θένει. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἔχαιρον τῷ ὄρκῳ· Ἡλείοι δὲ ἀντέλεγον, ὡς οὐ δεοὶ αὐτονόμους ποιεῖν ἕτε Μαργανεῖς, ἕτε Σκιλλεντίες, ἕτε Τριφυλίους· σφετέρας γὰρ εἶναι ταύτας τὰς πόλεις. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι, ψηφισάμενοι, 3 ὥσπερ βασιλεὺς ἔγραφεν, αὐτονόμους εἶναι ὁμοίως καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας πόλεις, ἐξέπεμψαν τὰς ὄρκωτάς, καὶ ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἐκάσῃ πόλει ὀρκῶσαι. καὶ ὤμωσαν πάντες, πλὴν Ἡλείων.

Ἐξ ᾧν δὴ καὶ οἱ Μαντινεῖς, ὡς ἦδη αὐτόνομοι παντά-

ratos esse, si quis se illis ducem præbeat. Inde Atheniensium spes, facile se impetraturos esse ab iis, ut se suamque auctoritatem sequantur. Quod factum etiam esse vides.

ἔσω. Ita scribere ex margine St. et Leonclav. iussit Morus pro vulgato ἔσω. Dubito tamen adhuc equidem. Causam dubitationis lector ipse ex præcedente annotatione perspiciet.

βούλοιντο. Ita ex margine L. St. idem Morus scribendum esse vidit.

εἰρήνης. Pacis Antalcidæ. Vide v. 1. 28.

§. 2. Σκιλλεντίες. Hos Triphylie incolæ nominat etiam Pausanias vi. pag. 509. et cum Macistiis post Olympiadem 48. ab Eleis defecisse narrat. Deinde sine dubio sæpius recruduit odium et diffidium. Scilluntem a Lacedæmoniis restauratam sedem ibi Xenophonti donatam, deinde ab Eleis receptam, et fugam Xenophonis cum filiis ad Eleos, Lepreatas et Corinthum memorat Diogenes ii. sect. 53. Vide tamen Pausaniam.

§. 3. ὀρκωτάς. Demosthenes bis dixit ὀρκίζεῖν τινὰ jurejurando adigere aliquem; de Corona p. 235. et contra Aristocratem pag. 678. Semel ἐξορκίζεῖν eodem sensu dixit, contra Cononem p. 1265. sæpius ἐξορκῶν, quod unice probabat Valefius ad Harpocrat. p. 121. Æschines ἐξορκίζεῖν dixit pag. 39. ed. Reiske.

Μαντινεῖς. Hunc locum usque ad §. 22. paulo accuratius explicandum puto, et rerum hic narratarum originem et causam paulo altius repetendam, quo melius lectores Xenophonis narrationem intelligant, quam postremus etiam interpres plane neglexit. Post victoriam Leuêtricam, qua fractæ Lacedæmoniorum vires conciderant, subito cepit Arcades libertatis capeffendæ tuendæque cupiditas: diversique auctores fuerunt, qui persuadere illis volebant, ut in societatem unam omnes coirent consiliumque aliquod commune legerent, cujus imperio res omnes belli pacisque regerentur, ut eo fortius conjunctis

πασιν ὄντες, συνῆλθόν τε πάντες, καὶ ἐψηφίσαντο μίαν πόλιν τὴν Μαντινείαν ποιεῖν, καὶ τειχίζειν τὴν πόλιν. Οἱ δὲ αὖ Λακεδαιμόνιοι ἠγάθοντο, εἰ τῆτο ἄνευ τῆς σφετέρως γνώμης ἔσοιτο, χαλεπὸν ἔσεσθαι. πέμπουσι γὰρ Ἀγησίλαον πρεσβευτὴν πρὸς τὰς Μαντινέας, ὅτι ἔδοκει πατρικὸς φίλος αὐτοῖς εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς αὐτὰς, τὸν μὲν δῆμον τῶν Μαντινέων οἱ ἄρχοντες οὐκ ἤθελον συλλέξαι αὐτῷ, πρὸς δὲ σφᾶς ἐκέλευον λέγειν, ὅτι δεῖτο. ὁ δὲ ὑποχρῆστο αὐτοῖς, εἰν ἔπιχουσι τῆς τειχίσεως, ποιήσῃν, ὥστε μετὰ τῆς Λακεδαιμόνος γνώμης, καὶ μὴ δαπανηρῶς, 5 τειχιοῦσθαι τὸ τεῖχος. Ἐπεὶ δὲ ἀπεκρίναντο, ὅτι ἀδύνατον εἶν ἐπιχρῆν, δόγματος γεγενημένως πᾶσι τῇ πόλει ἤδη τειχίζειν, ἐκ τῆτος ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἀπῆκε ὀργιζόμενος.

confiliis et opibus libertatem tutarentur. Disputatum ab initio fuit de honore et auctoritate urbium, quarum multæ imperium ad se trahere et confilium commune secum habere volebant. Tegeatarum certamina et seditiones inde ortas, ut et Mantinenfium, paulo obscurius tetigit Xenophon, qui de Tegeatis tamen satis aperte §. 6. hæc profert: *συνῆγον ἐπὶ τὸ συνίεναι τε πᾶν τὸ Ἀρκαδικόν, καὶ, ὅτι νικῆν ἐν τῷ κοινῷ, τῆτο κύριον εἶναι ἐ τῶν πόλεων.* Tandem Mantinenses eorumque princeps Lycomedes viciffè videntur ea tenus, ut oppidum Megalopolin conderent Arcades, in eaque confilium commune (τὰς Μυρίους) constituerent. Nunc comparabo locum Diodori xv. 59. ad quem Wesselingii diligentiam desidero. Is igitur ad Olympiadis 102. annum 3. ita scribit: Sub idem tempus Lycomedes Tegeates persuasit Arcadibus, ut in unum reipublicæ corpus se conjungerent, communi instituto confilio, numero 10,000. virorum, quod de bello et pace consuleret reipublicæ. Facta autem magna Arcadum seditione, controversia armis disceptata fuit, multisque occisis, ultra 1400. partim ad Lacedæmonios, partim ad Palantinos confugerunt. Atque hi postremi a Palantinis traditi victoribus et occisi fuerunt; illi contra La-

cedæmonios permoverunt, ut, expeditione contra Arcades suscepta, Agelilaus cum exercitu et exfulibus in Tegeatarum, qui seditionis et exfilii auctores esse videbantur, ditionem irruptionem faceret. Agelilaus Tegeatis, vastato eorum agro urbeque obfidione clausa et oppugnata, magnum injecit terrorem. Wesselingius dubitabat, num Lycomedes Tegeates idem fit ille, quem Xenophon infra vii. 1. 12. Mantinenfem, magna inter Arcades auctoritate conspicuum memorat, cum patriam diversam nominet Diodorus: sed idem Diodorus deinceps non solum c. 62. Lycomedem, Arcadum ducem, Mantinenfem, sed etiam iterum capite 67. Arcadum ducem Lycomedem, nulla patriæ facta mentione, nominat. Eodem nomine venit apud Pausaniam vii. p. 654. ubi legimus, Lycomedem Mantinenfem ducem datum coloniæ, ad Megalopolin condendam missæ. Equidem vix dubito, eundem ubique intelligi. Arcadum commune confilium, τὸς Μυρίους, in Megalopoli constitutum fuisse, præter Æschinem de falsa Legat. pag. 38. et Demosthenem p. 344. 403. tradit etiam Pausanias viii. p. 666. Alterum Diodori locum afferam infra ad §. 13.

§. 4. *πέμπουσι γὰρ.* Leonclav. Steph. W. *πέμπουσι ἔν.* Recte puto.

στρατεύειν γε μέντοι ἐπ' αὐτὰς οὐ δυνατόν ἐδόκει εἶναι, ἐπ' αὐτονομίᾳ τῆς εἰρήνης γεγενημένης. τοῖς δὲ Μαντινεῦσιν ἔπεμπον μὲν καὶ τῶν Ἀρκαδικῶν πόλεων τινὲς συντειχιῶντας, οἱ δὲ Ἠλεῖοι καὶ ἀργυρίᾳ τρία τάλαντα συνεβάλοντο αὐτοῖς εἰς τὴν περὶ τὸ τεῖχος δαπάνην. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς περὶ ταῦτ' ἦσαν.

Τῶν δὲ γε Τεγεατῶν οἱ μὲν περὶ τὸν Καλλίβιον καὶ ὁ Πρόξενον συνῆγον ἐπὶ τὸ συνιέναι τε πᾶν τὸ Ἀρκαδικόν, καὶ ὅτι νικῶν, ἐν τῷ κοινῷ, τῆτο κύριον εἶναι καὶ τῶν πόλεων οἱ δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ἔπραττον, εἴαν τε κατὰ χώραν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι. Ἡτῶ-7 μενοι δὲ οἱ περὶ τὸν Πρόξενον καὶ Καλλίβιον ἐν τοῖς θεάτροις, νομίσαντες, εἰ συνέλθοι ὁ δῆμος, πολὺ ἂν τῷ

§. 5. συντειχιῶντας. Ita recte Cast. edidit; quod etiam Steph. volebat poni.

τρία τάλαντα. Margo Steph. τριάκοντα.

καὶ οἱ μὲν. Cast. μὲν omisit.

§. 6. συνῆγον. Morus interpretatur: unanimi consilio rem eo trahebant, ut Arcadem concilium haberetur: et putat synonymum esse, quod deinceps sequitur, ἔπραττον, id agebant.

νικῶν. Quicquid consilium decreverit; quæcunque in consilio sententia vicerit.

ἔπν τι. Cast. omisit τι.

κατὰ χώραν. Morus h. l. interpretatur: nihil immutare formam civitatis. Male. Scilicet vir doctus non animadverterat, consilia jam tum inter Arcades de condenda Megalopoli fuisse agitata, quæ ægre tandem fuerunt perfecta. Inde pendet etiam sensus verborum συνῆγον ἐπὶ τὸ συνιέναι τι πᾶν τὸ Ἀρκαδικόν. Volebant scilicet Callibius et Proxenus cives abducere cum reliquis Arcadibus in Megalopolin. Vix autem verba illa Xenophontis sana et integra sunt. Timonem et Proxenum, Tegeatas, duces coloniarum, ad Megalopolin misit, nominat Pausanias viii. p. 654. Quod vero Pausanias p. 655. statim post pugnam Leuſtricam mensibus

paucis, eodem tamen anno, Olymp. 102. 2. conditam dicat Megalopolin, Diodorus autem xv. 72. tribus annis feriolem faciat ejus urbis συνοικισμὸν; ita enim ille: post pugnam, qua Arcades victi sunt a Lacedæmoniis, Olymp. 103. 1. Arcades Megalopolin condiderunt, collatis in eam 40. pagis Mænaliorum et Parrhasiorum; quod denique Marmor Parium urbis initia ad Olymp. 102. 3. referat: hæc temporis diversitas inde explicari debet cum Wesselingio ad Diodorum p. 59. quod Megalopolis condita quidem cœpta fit statim post victoriam Leuſtricam, absoluta vero demum post Arcadum cladem. Hanc Wesselingii interpretationem plane confirmat hic Xenophontis locus, qui, nescio quo pacto, hucusque virorum doctorum diligentiam fugit. Eodem etiam respicit Plutarchus Pelopid. cap. 24. qui, primam Thebanorum irruptionem in Laconicam describens, ita pergit: ἐν ἐκείνῃ τῇ στρατείᾳ πᾶσαν Ἀρκαδίαν εἰς μίαν δύναμιν συνέσθσαν.

§. 7. θεάτροις. Senatium ibi convenisse, statuit interpretes Goldhagen. Quod nisi approbes, sequendus tibi erit Morus, verba ἐν τοῖς θεάτροις transponere jubens post illa: εἰ συνέλθοι ὁ δῆμος.

πλήθει κρατῆσαι, ἐκφέρονται τὰ ὄπλα. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ περὶ τὸν Στάσιππον, καὶ αὐτοὶ ἀνθωπλίσαντο, καὶ ἀριθμῶ μὲν οὐκ ἐλάτῃς ἐγένοντο· ἐπεὶ μέντοι εἰς μάχην ἄρμησαν, τὸν μὲν Πρόξενον καὶ ἄλλους ὀλίγους μετ' αὐτῶ ἀποκτείνουσι, τοὺς δὲ ἄλλους τρεψάμενοι οὐκ ἐδίωκον· καὶ γὰρ τοιοῦτος ὁ Στάσιππος ἦν, οἷος μὴ βέλεσθαι πολλὰς ἀποκτινύουσαι τῶν πολιτῶν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Καλλίειον, ἀνακεχωρηκότες ὑπὸ τὸ πρὸς Μαντινείαν τεῖχος καὶ τὰς πύλας, ἐπεὶ ἔκετι αὐτοῖς οἱ ἐναντίοι ἐπεχείρουν, ἡσυχίαν εἶχον ἡθροισμένοι. καὶ πάλαι μὲν ἐπετόμφεσαν ἐπὶ τοὺς Μαντινείας, βοηθεῖν κελεύοντες· πρὸς δὲ τὰς περὶ Στάσιππον διελέγοντο περὶ συναλλαγῶν. ἐπεὶ δὲ καταφανεῖς ἦσαν οἱ Μαντινεῖς προσιόντες, οἱ μὲν αὐτῶν, ἀναπηδῶντες ἐπὶ τὸ τεῖχος, ἐκέλευον βοηθεῖν τὴν ταχίστην, καὶ βοῶντες σπεύδειν διεκελεύοντο· ἄλλοι δὲ ἀνοίγουσι τὰς πύλας αὐτοῖς. Οἱ δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ὡς ἤσθοντο τὸ γιγνόμενον, ἐκπύπῃσι κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ Παλάντιον Φερέσας πύλας, καὶ φθάνουσι, πρὶν καταληφθῆναι ὑπὸ τῶν διωκόντων, εἰς τὸν τῆς Ἀρτέμιδος νεῶν καταφυγόντες, καὶ ἐγκλεισάμενοι ἡσυχίαν εἶχον. οἱ δὲ μεταδιώξαντες ἐχθροὶ αὐτῶν, ἀναβάντες ἐπὶ τὸν νεῶν, καὶ τὴν ὄροφὴν διελόντες, ἔπαιον ταῖς κεραμίσι. οἱ δὲ ἐπεὶ ἔγνωσαν τὴν ἀνάγκην, παύεσθαι τε ἐκέλευον, καὶ ἐξίεναι ἔφασαν. οἱ δὲ ἐναντίοι, ὡς

περὶ τὸν Στάσιππον. Articulum omisit Junt. Cast.

§. 8. πρὸς Μαντινείαν. Margo Steph. Μαντινείας.

§. 9. Παλάντιον Φερέσας. Pro Arcadiæ urbe Palantium habet Stephan. Byz. Nominat etiam Diodorus xv. 59. Pausan. viii. 43. Dionysius Halicarn. i. p. 24. Cum vero Diodorus dicat: εἰς τὴν Παλάντιον: observandum est, ex porta Megalopoleos aliqua viam duxisse ad Palantium et Tegeam usque ad Choma; qui terminus terram Megalopolitanam a Te-

geatide et Palantia distinguebat. A Chomate via dextrorsum ad Palantium agrum ducebat. Ita Pausanias viii. 44.

Ἀρτέμιδος. Cum templum hoc extra mœnia fuerit, videtur Diana Limnatis esse, cujus templum in via, in Laconicam ducente, 9. stadia ab urbe distitum erat, aut Κνωσιᾶς, cujus templum distabat stadiis 19. tradente Pausan. viii. p. 708. Festo die Tegeatas omnes ad celebrandum Minervæ sacrum urbe egressos memorat Frontinus Stratag. ii. 2. 8.

ὑποχειρίσας ἔλαβον αὐτὰς, δῆσαντες καὶ ἀναλαβόντες ἐπὶ τὴν ἀρμάμαζαν, ἀπήγαγον εἰς Τέγεαν. ἐκεῖ ᾗ μετὰ τῶν Μαντινέων καταγνόντες, ἀπέκτειναν.

Τῶτων δὲ γιγνομένων, ἔφυγον εἰς Λακεδαίμονα τῶν περὶ 10
Στάσιππον Τεγεατῶν περὶ ὀκτακοσίους. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐδόκει, βοηθητέον εἶναι τὴν ταχίστην τοῖς τεθνεῶσι τῆ Τεγεατῶν, κατὰ τὰς ὄρκους, καὶ ἐκπεπληκόσι· καὶ ἔτω στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Μαντινέας, ὡς παρὰ τοὺς ὄρκους σὺν ὅπλοις ἐληλυθότων αὐτῶν ἐπὶ τὰς Τεγεάτας. καὶ Φρξρὰν μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Ἀγησίλαον δὲ ἐκέλευεν ἢ πόλις ἡγεῖσθαι. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Ἀρκάδες 11 εἰς Ἀσέαν συνελέγοντο· Ὀρχομενίων δὲ οὐκ ἐφελόντων κοινωνεῖν τῷ Ἀρκαδικῷ, διὰ τὴν πρὸς Μαντινέας ἔχθραν, ἀλλὰ καὶ δεδευγμένων εἰς τὴν πόλιν τὸ ἐν Κορίνθῳ συνειλεγμένον ξενικόν, οὗ Πολύτροπος ἦρχεν, ἔμενον οἴκοι οἱ Μαντινεῖς, τῶτων ἐπιμελόμενοι. Ἡραιεῖς δὲ καὶ Λεπρεᾶται συνεστρατεύοντο τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τὰς Μαντινέας. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἐγένετο αὐτῷ τὰ δια- 12 βατήρια, εὐθὺς ἐχώρει ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν. καὶ καταλαβὼν πόλιν ὄμορον ἔσαν, Εὐταίαν, καὶ εὐρῶν ἐκεῖ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰς παῖδας οἰκῆντας ἐν

§. 10. κατὰ τὰς ὄρκους. De quibus supra vi. 3. 18. 19. Deinceps Kœppen legere jubet καὶ τοῖς ἐκπεπληκόσι.

§. 11. Ἀσίαν. Arcadiæ pagum, καὶ μὴν Stephanus Byz. terræ Megalopolitanæ pagum Strabo p. 343. appellat. Scilicet post conditam Megalopolin hæc oppida omnia, quæ in locietatem unam coierant olim, vicorum et pagorum formam sub potestate Megalopolitanorum induerant, teste Pausania viii. p. 655.

Ὀρχομενίων. De Orchomeniis Arcadiæ sermo est. Hi ipsi quidem noluerunt ad Megalopolin condendam se conferre, sed ex eorum tractu et conventu (ἐκ τῶν συντελεύτων εἰς Ὀρχο-

μενὸν) Thisoa, Methydrium et Teuthis, auctore eodem Pausania l. l.

§. 12. Ἀγησίλαος. Breviter eandem expeditionem narrat in Agefil. cap. ii. 23. Plutarchus Agefil. 31. sedulo quidem cavisse, ait, Agefilaum, ne prælio committeret copias suas, urbem tamen parvam Mantinensium cepisse et regionem devastasse.

Εὐταίαν. Videtur esse ea, quam Plutarchus πολίχνην τῶν Μαντινέων vocat. Stephan. Byz. ex hoc loco nominat Eutæan Arcadiæ oppidum. Vitiose igitur A. J. Br. Castr. hic et infra 20. 21. Εὐγαῖαν habent scriptum. Nominat etiam Pausan. viii. p. 654.

ταῖς οἰκίαις, τὰς δὲ ἐν τῇ στρατεύσιμῃ ἡλικίᾳ οἰχομένους εἰς τὸ Ἀρκαδικόν, ὅμως οὐκ ἠδίκησε τὴν πόλιν, ἀλλ' εἶα τε αὐτοὺς οἰκεῖν, καὶ ὠνέμενοι ἐλάμβανον, ὅσων δέοιντο· εἰ δέ τι καὶ ἠρπάσθη, ὅτε εἰσῆει εἰς τὴν πόλιν, ἐξευρῶν ἀπέδωκε. καὶ ἐπωκοδόμει δὲ τείχος αὐτῶν, ὅσα ἐδεῖτο, ἕωσπερ αὐτῷ διέτριβεν, ἀναμένων τὰς μετὰ Πολυτρόπου μισθοφόρους.

- 13 Ἐν δὲ τῷ οἱ Μαντινεῖς στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Ὀρχομενίους. καὶ ἀπὸ μὲν τῷ τείχεος μάλα χαλεπῶς ἀπῆλθον, καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ ἀποχωρῶντες ἐν τῇ Ἐλυμίᾳ ἐγένοντο, καὶ οἱ μὲν Ὀρχομενιοὶ ὀπλίται ἐκέτι ἠκολούθησαν, οἱ δὲ περὶ τὸν Πολύτροπον ἐπέκειντο, καὶ μάλα θρασέως, ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς, ὡς, εἰ μὴ ἀπακρῆσσονται αὐτὰς, ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντιοθήσονται,
- 14 ὑποσφρέψαντες ὁμοσε ἐχώρησαν τοῖς ἐπικειμένοις. Καὶ ὁ μὲν Πολύτροπος μαχόμενος αὐτῷ ἀποθνήσκει· τῶν δὲ ἄλλων Φευγόντων πάμπολλοὶ ἂν ἀπέθανον, εἰ μὴ οἱ Φλιασίοι ἵππεῖς παραγενόμενοι, καὶ εἰς τὰ ὄπισθεν περιελάσαντες τῶν Μαντινεῶν, ἐπέσχον αὐτὰς τῆς διώξεως. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς, ταῦτα πράξαντες, οἴκαδε ἀπῆλθον.
- 15 Ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἀκῆσας ταῦτα, καὶ νομίσας, οὐκ ἂν ἔτι συμμίξαι αὐτῷ τὰς ἐκ τῷ Ὀρχομενῷ μισθοφόρους, ἔτω πρόηει. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ ἐν τῇ Τεγεατίδι χώρᾳ

§. 13. Ὀρχομενίους. Diodor. xv. 62. ad Olymp. 102. 4. Lacedæmonii, inquit, ducem Polytropum miserunt in Arcadiam cum militibus domesticis 1000. et exfulibus Bœotiis et Argivis 500. Hic Orchomenum, Lacedæmonii faventem, præsidio occupavit. Lycomedes autem Mantinenfis, dux Arcadum, cum Epilectis, numero 5000. contra Orchomenum venit, ibique ante urbem cum Lacedæmoniiis conflictit. In eo prælio cecidit Polytropus cum 200. aliis; reliqui in

urbem confugerunt. Postea Arcades, adjunctis sibi sociis Eleis et Argivis, primum Athenas miserunt legatos, qui Athenienses ad societatem belli contra Lacedæmonios permovere conarentur; a quibus spreti ad Thebanos confugiunt, qui cum illis deinde Laconicam aggressi sunt.

Ἐλυμία. Morus eandem putat, quæ supra v. 2. 28. Elemia dicitur, infra Apolloniam sita. Arcadiæ regio h. l. est, nomen vero hoc non alibi reperi in Arcadia nominatum.

ἔδειπνοποιήσατο, τῇ δὲ ὑσεραία διαβαίνει εἰς τὴν Μαντινικὴν, καὶ ἐστρατοπεδεύσατο ὑπὸ τοῖς πρὸς ἐσπέραν ὄρεσι τῆς Μαντινείας· καὶ ἐκεῖ ἅμα ἐδήου τὴν χώραν, καὶ ἐπόρθει τὰς ἀγρὰς. τῶν δὲ Ἀρκάδων οἱ συλλεγέντες ἐν τῇ Ἀσείᾳ, νυκτὸς παρήλθον εἰς τὴν Τεγέαν. Τῇ δὲ ὑσεραία ὁ μὲν 16 Ἀγησίλαος, ἀπέχων Μαντινείας ὅσον εἴκοσι σταδίους, ἐστρατοπεδεύσατο· οἱ δὲ ἐκ τῆς Τεγέας Ἀρκάδες, ἐχόμενοι τῶν μεταξύ Μαντινείας καὶ Τεγέας ὄρων, παρήσαν μάλα πολλοὶ ὀπλίται, συμμίζα μάλα βεβλόμενοι τοῖς Μαντινεῦσι· (καὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι οὐ πανδημεὶ ἠκολούθουν αὐτοῖς) καὶ ἦσαν μὲν τινες, οἱ τὸν Ἀγησίλαον ἔπειθον χωρὶς τῆτοις ἐπιθέσθαι· ὁ δὲ φοβόμενος, μὴ, ἐν ὅσῳ πρὸς ἐκείνους πορευόιτο, ἐκ τῆς πόλεως οἱ Μαντινεῖς ἐξελθόντες κατὰ κέρας τε καὶ ἐκ τῶν ὀπίσθεν ἐπιπέσοιεν αὐτῷ, ἔγνω κράτισον εἶναι, εἶσθαι συνελθεῖν αὐτὰς, καὶ, εἰ βέλοιντο μάχεσθαι, ἐκ τοῦ δικαίως καὶ φανερῶ τὴν μάχην ποιῆσθαι. Καὶ οἱ μὲν [δὴ] Ἀρκάδες ὁμῶς ἤδη ἐγεγένητο. οἱ 17 δὲ ἐκ τῶν Ὀρχομενῶν πελτασταί, καὶ οἱ τῶν Φλιασίων ἵππεῖς, μετ' αὐτῶν τῆς νυκτὸς διεξελθόντες παρὰ τὴν Μαντινείαν, θυομένῳ τῷ Ἀγησίλαῳ πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἐπιφαίνοντα ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐποίησαν τὰς μὲν ἄλλας εἰς [τὰς] τάξεις δραμεῖν, Ἀγησίλαον δὲ ἐπαναχωρήσασθαι πρὸς τὰ ὄπλα. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι μὲν ἐγνώσθησαν φίλοι ὄντες, Ἀγησίλαος δὲ ἐκεκαλλιέρητο, ἐξ ἀρίστου προῆγε τὸ στρατεύμα. ἐσπέρας δὲ ἐπιγινομένης, ἔλαθε στρατοπεδευσάμενος εἰς τὸν ὀπίσθεν κόλπον τῆς Μαντινικῆς, μάλα σύνεγγυς, καὶ

§. 15. εἰς τὴν Τεγέαν. Articulum omiferunt A. J. Cast.

§. 16. [Corr. Τεγέας ὄρων. F. A. Wolfius.]

τῶν ὀπίσθεν. Margo St. Leonclav. τοῦ ὀπίσθεν. Ita supra εἰς τὸ ὀπίσθεν

§. 14. ubi margo St. et Leoncl. fimi-

liter τὸ ὀπίσθεν habet.

§. 17. μὲν δὴ. Ald. Junt. Cast. omittunt δὴ.

εἰς τὰς τάξεις. Articulum omittunt A. J. C. Male. Similis locus est Anabaf. ii. 2. 14.

18 κύκλω ὄρη ἔχοντα. Τῇ δ' ὑπεραία ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἐθύετο μὲν πρὸ τῆς στρατεύματος· ἰδὼν δὲ συλλεγομένους ἐκ τῆς τῶν Μαντινέων πόλεως ἐπὶ τοῖς ὄρεσι, τοῖς ὑπὲρ τῆς ἑρᾶς τῆς ἑαυτῶν στρατεύματος, ἔγνω ἐξακτέον εἶναι τὴν ταχίστην ἐκ τῆς κόλπης. εἰ μὲν οὖν αὐτὸς ἀφηγοῖτο, ἐφοβεῖτο, μὴ τῇ ἑρᾷ ἐπίθοιτο οἱ πολέμιοι· ἡσυχίαν δὲ ἔχων, καὶ τὰ ὄπλα πρὸς τὰς πολεμίας φαίνων, ἀνασρέψαντας ἐκέλευε τοὺς ἀπ' ἑρᾶς εἰς δόρυ ὀπίσθεν τῆς Φάλαγγος ἠγεῖσθαι πρὸς αὐτόν· καὶ ἔτως ἅμα ἐκ τε τῆς σενᾶ ἐξῆγε, καὶ ἰαχυ-
 19 ροτέραν αἰετὴν τὴν Φάλαγγα ἐποιεῖτο. Ἐπειδὴ ἣ ἐδεδίπλωτο ἡ Φάλαγξ, ἔτως ἔχοντι τῶ ὀπλιτικῷ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον, ἐξέτεινε πάλιν ἐπ' ἑννέα ἢ δέκα τὸ στρατεύμα ἀσπίδων. οἱ μὲντοι Μαντινεῖς ἐκέτι ἐξήεσαν· καὶ γὰρ οἱ Ἠλεῖοι, συστρατοπεδευόμενοι αὐτοῖς, ἐπειθον, μὴ ποιεῖσθαι μάχην, πρὶν οἱ Θηβαῖοι παραγένοντο· εὐ δὲ εἰδέναι ἔφασαν, ὅτι παρεῖσονται· καὶ γὰρ δέκα τάλαντα δεδανείσθαι
 20 αὐτὰς παρὰ σφῶν εἰς τὴν βοήθειαν. Οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες, ταῦτα ἀκέσαντες, ἡσυχίαν εἶχον ἐν τῇ Μαντινείᾳ· ὁ δὲ Ἀγησίλαος, καὶ μάλα βεβλόμενος ἀπάγειν τὸ στρατεύμα, (καὶ γὰρ ἦν μέσος χειμῶν) ὅμως ἐκεῖ κατέμεινε τρεῖς ἡμέρας, καὶ πολὺ ἀπέχων τῆς τῶν Μαντινέων πόλεως, ὅπως μὴ δοκοίη φοβόμενος σπεύδειν τὴν ἀφοδὸν. τῇ δὲ τετάρτῃ, πρῶτι, ἀριστοποιησάμενος, ἀπῆγεν ὡς στρατοπεδευόμενος, ἐνθαπερ τὸ πρῶτον, ἀπὸ τῆς Εὐταίας ἐξωρμή-
 21 σατο. Ἐπεὶ δὲ ἐδείς ἐφαίνετο τῶν Ἀρκάδων, ἦγε τὴν ταχίστην εἰς τὴν Εὐταίαν, καίπερ μάλα ὀψίζων, βεβλόμενος ἀπαγαγεῖν τοὺς ὀπλίτας, πρὶν καὶ τὰ πύργα τῶν πολε-

§. 18. ὄπλα—φαίνων. Phalangem contra hostem explicat, seu partem sui exercitus in phalange adversus hostes constituit, quasi ad pugnam paratus.

ἀνασρέψαντας. Anabaf. iv. 3. 29.

ἀνασρέψαντας ἐπὶ δόρυ ἠγεῖσθαι μὲν τὴν ἑρᾶν· ubi Gallicus Interpres de la Luzerne vertit: faire demi-tour à droite les ferre-files en tête de la ligne.

§. 19. συστρατοπεδευόμενοι. Margo St. L. συστρατιεύμενοι.

μίων ἰδεῖν, ἵνα μή τις εἴπῃ, ὡς Φεύγων ἀπαγάγοι. ἐκ γὰρ τῆς πρόσθεν ἀθυμίας ἐδόκει τι ἀνειληφέναι τὴν πόλιν, ὅτι καὶ ἐμβεβλήκει εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ δῆντι τὴν χώραν εἰδὲς ἠφελήκει μάχεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἐν τῇ Λακωνικῇ ἐγένετο, τὸς μὲν Σπαρτιάτας ἀπέλυσεν οἴκαδε, τοὺς δὲ περιόικας ἀφῆκεν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πόλεις.

Οἱ δὲ Ἀρκάδες, ἐπεὶ ὁ Ἀγησίλαος ἀπεληλύθει, καὶ 22
ἤθοντο διαλελυμένον αὐτῷ τὸ σφάτευμα, αὐτοὶ δὲ ἠθροισ- Olymp.
μένοι ἐτύγχανον, σφρατεύουσιν ἐπὶ τὸς Ἡραϊέας, ὅτι τε 102. $\frac{3}{4}$.
οὐκ ἠθέλον τῶ Ἀρκαδικῷ μετέχειν, καὶ ὅτι συνεισβεβλήκε-
σαν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. ἐμβα-
λόντες ᾗ, ἐνεπίμπρων τε τὰς οἰκίας, καὶ ἐκοπήον τὰ δένδρα.

Ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι βεβοηθηκότες παρεῖναι ἐλέγοντο εἰς τὴν Μαντίνειαν, ἕτως ἀπαλλάττονται ἐκ τῆς Ἡραϊέας, καὶ συμμιγνύσσι τοῖς Θηβαίοις. Ὡς δὲ ὁμῶς ἐγένοντο, οἱ 23
μὲν Θηβαῖοι καλῶς σφίσιν ὄντο ἔχειν, ἐπεὶ ἐβεβοηθήκε-
σαν μὲν, πολέμιον δὲ εἰδέναι ἐπὶ εἰρῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ
ἀπίενα παρσκευάζοντο· οἱ δὲ Ἀρκάδες, καὶ Ἀργεῖοι, καὶ
Ἡλεῖοι, ἐπειθον αὐτὸς ἠγείσθαι ὡς τάχιστα εἰς τὴν Λα-
κωνικὴν, ἐπιδεικνύντες μὲν τὸ ἑαυτῶν πλῆθος, ὑπερεπαι-
νῶντες ᾗ τὸ τῶν Θηβαίων σφάτευμα. καὶ γὰρ οἱ μὲν Βοιω-
τοὶ ἐγυμνάζοντο πάντες περὶ τὰ ὄπλα, ἀγαλλόμενοι τῇ ἐν
Λεύκτροις νίκῃ· ἠκολέσθην δὲ αὐτοῖς καὶ Φωκεῖς, ὑπήκοοι
γεγενημένοι, καὶ Εὐβοεῖς ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων, καὶ
Λοκροὶ ἀμφοτέροι, καὶ Ἀκαρνᾶνες, καὶ Ἡρακλεῶται, καὶ
Μαλιεῖς· ἠκολέσθην δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκ Θετταλίας ἰππεῖς
τε καὶ πελτασάι. ταῦτα συνειδόμενοι, καὶ τὴν ἐν Λακε-

§. 21. ἀνειληφέναι. Plutarch. Agel.
cap. 30. βεβλήμενος τὴν παρῶσαν ἀθυ-
μίαν καὶ κατήφειαν ἀφελεῖν τῶν νέων,
ἐνέβαλεν εἰς Ἀρκαδίαν—ἐλαφροτέρων
ἰσπίησε ταῖς ἰσπίσι καὶ ἠδία τὴν πόλιν, ὡς
οὐ παντάπασι ἀπίγνωσμένην.

§. 22. ὅτι τε ἐκ. Cast. omisit τε.
συνεισβεβλήκεσαν. A. J. Castal. συν-
εισβήκεσαν.

§. 23. ταῦτα συνειδόμενοι. In Leon-
clav. St. est ταῦτα δή. Margo Leoncl.
συνιδόμενοι, quod recte improbat Mo-

δαίμονι ἐρημίαν λέγοντες, ἰκέτευσον μηδαμῶς ἀποτρέπε-
σθαι, πρὶν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων χώραν.

- 24 Οἱ δὲ Θεβαῖοι ἤκκουον μὲν ταῦτα, ἀντελογίζοντο δὲ, ὅτι
δυσεμβολωτάτη μὲν ἢ Λακωνικὴ ἐλέγετο εἶναι, Φρεβρὰς ᾗ
καθίσταται ἐνόμιζον ἐπὶ τοῖς εὐπροσοδατάτοις. καὶ γὰρ ἦν
Ἰαχόλαος μὲν ἐν Ἰῶ τῆς Σκιριτίδος, ἔχων νεοδαμῶδεις τε
Φρεβρὰς, καὶ τῶν Τεγεατῶν Φυγάδων τὰς νεωτάτας περὶ
τετρακοσίας. ἦν δὲ καὶ ἐπὶ Λεύκτρων ὑπὲρ τῆς Μαλεατίδος

rus, damnata etiam vulgata lectione. Pirkheimer interpretatus est: *enunte-
ravit*: quod vocabulum rei aptum censet Morus.

§. 24. Θεβαῖοι. Ineunte hieme hæc gesta esse, annotavit ipse Xenophon infra §. 41. Plutarch. Pelop. 24. καί-
τοι χειμῶνος μὲν ἦσαν αἱ περὶ τροπὰς ἀκμαί, μηνὸς δὲ τῷ τελευταίῳ φθίνοντος ὀλίγαι περιῆσαν ἡμέραι καὶ τὴν ἀρχὴν ἤδη εἶδει παραλαμβάνειν ἑτέρας εὐθύν, Ἰσαμίνου τῷ πρώτῳ μηνὸς ἢ θυήσκων τὰς μὴ παραδίδοντας. Bucatio mense imperium successori tradendum erat, quod tamen Pelopidas cum Epaminonda per quatuor menses ultra terminum istum retinuerunt, postea in capitis iudicium adducti, ut narrat Plutarchus ibidem cap. 25. Hæ erant rationes, quæ dubitationem afferbant Thebanorum ducibus.

[Locus est Appiani in Syriacis c. 41. ubi Scipionis apologiam cum Epaminondæ defensione comparavit, dignus, quem huc afferam, quantum non constat, quem græcum auctorem secutus fuerit. Narrat, Epaminondam cum Pelopida tertioque aliquo non nominato Bœotarcho auxilium tulisse Arcadibus et Messeniis; antequam vero confilia omnia sua perfecissent duces, revocatos fuisse ob calumnias quasdam; hos vero per menses sex imperium retinuisse adhuc, nec successoribus tradidisse, ἕως τὰ Λακεδαιμονίων φρέβρια καθεῖλον καὶ ἐπέ-
σησαν αὐτῶν ἑτέρα τῶν Ἀρκάδων, Ἐπαμινόνδα τὰς συπρατηγὰς ἐς τὸ ἀναγκάζον-
τός τε καὶ ὑποδεχομένου τὸ ἔργον αὐτοῖς ἀξίμιον εἶσθαι. reliquos deinde duces accusatos effugisse mortem miseratio-
ne civium commota; Epaminondam vero mortem non deprecatum, sed gloria sua abusum hoc epitaphium

sepulcro inscribi suo voluisse: ἄτος ἐσιν ὁ περὶ Λεύκτρα νικήσας καὶ τὴν πατρίδα τὰς ἐχθρὰς ἐχ ὑπομίνουσαν, ἐδ' εἴ τις ξένος ἔχει Λακωνικὸν πῖλον, ἐπὶ τὴν Σπάρτην αὐτὴν προαγαγάν. atque hæc oratione effecisse, ut iudicium discederet. Vides, quantum in re ipsa et tempore imperii definiendo diversus abeat a Plutarcho Appianus, cuius fidei non multum tribuo. *Ex Addendis.*]

δυσεμβολωτάτη. Diodor. xv. 63. ἐρῶντες τὴν τῶν Λακιδαιμονίων χώραν δυσείσβολον ἔσαν. Euripides apud Strabonem viii. p. 563. de Sparta: κοίλη γὰρ, ἄρεισι περιδρομος, τραχεῖα τε δυσείσβολός τε πολέμοις.

Ἰῶ τῆς Σκιριτίδος. Stephan. Byz. Σκίρος Ἀρκαδίας κατοικία πλησίον Μαιναλίων καὶ Παρρασίων. Arcadica Sciritis memoratur etiam infra vii. 4. 34. Et vi. 5. 26. idem Xenophon Ἴων vocat κάμην. Regionem Sciritidem nominat in hac historia etiam Diodorus, ubi Wesseling recte admonet, juxta Arcadiam eam fuisse positam. Hinc orti Sciritæ militabant in exercitu Lacedæmoniorum. Vide Zeonium ad Cyrop. iv. 2. 1.

[Σκιριτίδος. Thucydides v. 33. ἐν τῇ Παρρασίῃ κείμενον ἐπὶ τῇ Σκιριτίδι τῆς Λακωνικῆς. Si comparaveris locum nostri vii. 4. l. 21. fiet tibi manifestum, partem regionis fuisse in potestate Spartanorum, unde orti Sciritæ, in exercitus Lacedæmoniorum cornu sinistro positi, militasse videntur. *Ex Addendis.*]

Λεύκτρων. Hoc loco Leuctra oppidum Peloponnesi est. Ita Morus. Quidni Laconicæ? Ita saltem Plutarchus Pelopid. 20. ἐπεὶ καὶ τῆς Λακωνικῆς πολίχνην πρὸς τῇ Θαλάσῃ Λεύκτρων ὀνομάζεται, καὶ πρὸς Μεγαλοπόλει τῆς

ἄλλη Φρξρά. ἐλογίζοντο δὲ καὶ τῆτο οἱ Θηβαῖοι, ὡς καὶ
 συνελθῶσαν ἂν ταχέως τὴν τῶν Λακεδαιμονίων δύναμιν,
 καὶ μάχεσθαι ἂν αὐτὰς ἑδαμῆ ἄμεινον, ἢ ἐν τῇ ἑαυτῶν.
 ἂ δὴ πάντα λογιζόμενοι, οὐ πᾶνυ ὑποπετεῖς ἦσαν εἰς τὸ
 ἰέναι εἰς τὴν Λακεδαίμονα. Ἐπεὶ μέντοι ἦγον ἕκ τε Κα- 25
 ρυῶν, λέγοντες τὴν ἐρημίαν, καὶ ὑπιοχόμενοι αὐτοὶ ἠγήσε-
 σθαι, καὶ κελεύοντες, ἂν τι ἑξαπατῶντες φαίνονται,
 ἀποσφάττειν σφᾶς, παρήσαν δὲ τινες καὶ τῶν περιόικων
 ἐπικαλέμενοι, καὶ φάσκοντες ἀποσησεσθαι, εἰ μόνον φα-
 νείησαν εἰς τὴν χώραν, ἔλεγον δὲ, ὡς καὶ νῦν καλέμενοι οἱ
 περιόικοι ὑπὸ τῆ Σπαρτιατῶν ἕκ ἐθέλοιεν βοηθεῖν· πάντα
 οὖν ταῦτα ἀκρόντες, καὶ παρὰ πάντων, οἱ Θηβαῖοι ἐπέι-
 σθησαν, καὶ αὐτοὶ μὲν κατὰ Καρύας ἐπέβαλον· οἱ δὲ Ἄρ-
 κάδες κατὰ Ἴον τῆς Σκιρίτιδος. Καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὰ 26
 δύσβατα προελθὼν ὁ Ἰσχόλαος ὑφίστατο, ἑδένα ἂν ταύτη
 γε ἔφασαν ἀναβῆναι· νῦν δὲ, βουλόμενος τοῖς Ἰάταις
 συμμάχοις χρῆσθαι, ἔμεινεν ἐν τῇ κώμῃ· οἱ δὲ ἀνέβη-
 σαν παμπληθεῖς Ἄρκάδες. ἐνταῦθα δὴ ἀντιπρόσωποι

Ἄρκαδίας τόπος ἐστὶν ὁμώνυμος. Mega-
 lopolitani agri Leuctra nominat Plu-
 tarchus in Cleomene cap. 6. ubi Po-
 lybius in eadem narratione Laodicia
 nominat. Fuerit igitur uterque locus
 vicinus Megalopoli. Laconica Leu-
 ctra accurate designat Pausanias iii.
 p. 277. et 264. Cæterum agmine
 quadripartito irrupisse hostes in regio-
 nem Laconicam, aditu difficilem,
 narrat Diodorus xv. 63. Bœotios sc.
 recto itinere ad urbem Sellasiam per-
 rexisse, Argivos per fines agri Tegea-
 tarum irrupisse, et conferta manu
 cum præsidio, quod transitum occu-
 paverat, ducem Alexandrum, Sparta-
 num, cum ducentis aliis occidisse,
 et in his multos Bœotios exfules;
 tertiam et fortissimam agminis par-
 tem Arcadum irrupisse in regionem
 Sciritidem, quam occupaverat Iſcho-
 laus; Eleos denique transfuisse per lo-
 ca magis aperta et ad Sellasiam con-

venisse cum reliquis omnibus focis,
 sicque omnem exercitum Spartam
 verius perrexisse.

[Λεύκτρων. Thucydides v. 54. hæc
 eadem Leuctra Laconica sita esse ait:
 τῆς μεθαρίας πρὸς τὸ Λύκαιον Arcadiæ.
 Ex Addendis.]

§. 25. Καρυῶν. A. J. Br. Cast. Κα-
 ρυῶν.

ἐρημίαν. Urbem nullo præsidio fir-
 matam esse. Ita sect. 23. et 28.

περιόικων. Ex ditione Lacedæmo-
 niorum; diversi ergo sunt ab Heloti-
 bus.

§. 26. Ἰσχόλαος. Diodoro xv. 64.
 Ἰσχόλαος audit, et remissis Spartam
 junioribus militibus, strenue ipse pu-
 gnans cum reliquis omnibus occidisse
 dicitur, non sine magno virtutis præ-
 conio. Eundem nominat Polyænus
 Stratag. ii. 22. ut annotavit Wesse-
 ling.

μὲν μαχόμενοι οἱ περὶ τὸν Ἰαχόλαον ἐπεκράτην· ἐπεὶ δὲ καὶ ὄπισθεν, καὶ ἐκ πηλαγίου, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀναβαίνοντες ἔπαιον καὶ ἔβαλλον αὐτὰς, ἐνταῦθα ὅ τε Ἰαχόλαος ἀποθνήσκει, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εἰ μὴ τις ἀμφι-
 27 γνηθεῖς διέφυγε. Διαπραξάμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀρκάδες, ἐπορεύοντο πρὸς τὰς Θηβαίας ἐπὶ τὰς Καρύας. οἱ ᾧ Θηβαῖοι, ἐπεὶ ἤθοντο τὰ πεπραγμένα ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων, πολὺ θρασύτερον κατέβαινον. καὶ τὴν μὲν Σελλασίαν εὐθὺς ἔκαιον καὶ ἐπόρθην· ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ἐγένοντο ἐν τῷ τεμένει τῷ Ἀπόλλωνος, ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο· τῇ δὲ ὑπεραία ἐπορεύοντο. καὶ διὰ μὲν τῆς γεφύρας ἐδὲ ἐπεχείρην διαβαίνειν ἐπὶ τὴν πόλιν, (καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς Ἀλέας ἱερῷ ἐφαίνοντο ἐναντίοι οἱ ὀπλίται) ἐν δεξιᾷ δὲ ἔχοντες τὸν Εὐρώταν, παρήεσαν κείοντες καὶ πορθῆντες

ἰπὲρ δὲ καί. Copulam καὶ omisit Castal.

ἔβαλλον αὐτὰς. A. J. Br. Cast. ἔβαλον.

§. 27. πολὺ θρασύτερον. L. St. πολὺ δὴ θρ. elegantius.

Σελλασίαν. Agrum et ditionem urbis intelligit. De scriptura nominis vide Wesselingium ad Diodor. ii. p. 52. Situm urbis accurate definit Polybius in Excerptis Valefii p. 1410. Sitam versus Argos arguit Plutarchi Cleomenes c. 23.

ἐν τῷ πεδίῳ. Recte Morus damnat vocabulum ἱερῷ, quod post Ἀπόλλωνος deinceps insertum, et velut spurium inclusum, habent L. et St. sed male idem damnat verba hæc ἐν τῷ πεδίῳ, quasi sensu non diversa ab illis ἐν τῷ τεμένει. Dixerat antea Thebanos descendisse, κατέβαινον, addit nunc, eos in plano progressos esse usque ad lucum Apollinis, Carnei puto, quem in hac regione collocat Pausanias iii. p. 242. Kœppen malebat: ἐν τῷ ἱερῷ πεδίῳ ἐγένοντο, ἐν τῷ τεμένει τῷ Ἀπόλλωνος. Verum ita tautologia multo turpior existit. Nam τέμενος non est templum, sed ἱερὸν πεδίον.

γεφύρας — πόλιν. Spartam. Ex Theopompo Plutarchus Agefil. 31.

ἰπυρόλυν καὶ διήραζον ἄχρι τῆ ποταμοῦ καὶ τῆς πόλεως μηδενὸς ἐπιξιόντος. In oraculo Delphico apud Plutarchum in Lycurgo c. 6. locus concionis nominatur μεταξὺ Βαβύκας ἔ Κνακίωνος. Similiter in Pelopida c. 17. Ipse Plutarchus interpretatus est hæc nomina ita, ut Babycam et Cnacionem sua ætate Cœnuntem appellari dicat. Contra Aristoteles Cnacionem fluvium, Babycam pontem interpretatus erat, ut idem Plutarchus refert. Livius libro 34. Sellasiam super Cœnunta fluvium positam ait, quo in loco (campestri) Antigonus cum Cleomene dimicasse dicitur. Pausanias iii. p. 273. Καγακὰ habet, Camerarius Κνακὰ, sed ex Plutarcho legendum videtur Κνακίον. Montem Κνακίδιον ibidem habet Pausanias. A flavo aquarum colore, (κνακὸς enim dorice flavus, fulvus,) fluvius nomen habuit; hinc deinde a flavo vini colore Cœnus dictus: Pons, ab Aristotele memoratus, forte idem cum Xenophonte.

Ἀλέας. Minervæ cognomen. In via, quæ Sparta ad Therapnen ducebat, cis Eurotam signum Aleæ Minervæ vidit adhuc Pausanias iii. p. 258.

πολλῶν ἀγαθῶν μετὰς οἰκίας. Τῶν δὲ ἐκ τῆς πόλεως 28
αἱ μὲν γυναῖκες ἐδὲ τὸν καπνὸν ὀρώσασα ἠνείχοντο, ἅτε
ἐδέποτε ἰδῆσαι πολεμίους· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, ἀτείχιστον
ἔχοντες τὴν πόλιν, ἄλλος ἄλλη διαταχθέντες, μάλα ὀλί-
γοι καὶ ὄντες καὶ φαινόμενοι, ἐφύλαττον. ἔδοξε δὲ τοῖς
τέλεσι, καὶ προειπεῖν τοῖς Εἰλωσιν, εἴ τις βέλαιοτο ὄπλα
λαμβάνειν, καὶ εἰς τάξιν τίθεσθαι, τὰ πρὸς αὐτὰ λαμβάνειν,
ὡς ἐλευθέρους ἐσομένους, ὅσοι συμπολεμήσαιεν. Καὶ τὸ 29
μὲν πρῶτον ἔφασαν ἀπογράψασθαι πλέον ἢ ἑξακισχι-
λίους, ὡς ἐφόβον αὐτοὺς οὗτοι παρεῖχον συντεταγμένοι, καὶ
λίαν ἐδόκην πολλοὶ εἶναι· ἐπεὶ μέντοι ἔμενον μὲν οἱ ἔξ
Ὀρχομενῶν μισθοφόροι, ἐβόηθησαν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις
Φλιασίοι τε, καὶ Κορίνθιοι, καὶ Ἐπιδαύριοι, καὶ Πελλήνηες,
καὶ ἄλλαι δὲ τινες τῶν πόλεων, ἥδη καὶ τὰς ἀπογεγραμ-
μένους ἦτιον ὠρρώδην. Ὡς δὲ προῖον τὸ στρατεύμα ἐγένετο 30
κατ' Ἀμύκλας, ταύτῃ φθέβαινον τὸν Εὐρώταν. καὶ οἱ μὲν
Θηβαῖοι, ὅπῃ στρατοπεδεύοντο, εὐθύς, ὧν ἔκοσθον δένδρων,

ἀγαθῶν. Steph. emendabat ἀγα-
θῶν.

§. 28. ἐδὲ τὸν καπνὸν. Solebat A-
gefilus jacitare, per sexcentos annos
nullum hostem intrasse Laconicam,
et refert dictum ejus Plutarchus Age-
fil. 30. ὅτι γυνὴ Λάκαινα καπνὸν οὐχ
ἰώρακε πολεμίον. Quingentos annos
reliqui auctores numerant. Cf. Peri-
zon. ad Æliani V. H. xiii. 42. Cæte-
rum fœminarum Laconicarum turbas
memorat etiam Plutarchus l. c. καὶ
τῶν γυναικῶν οὐ δυναμένων ἡσυχάζειν
ἀλλὰ παντάπασιν ἐκφρόνων ἑσῶν πρὸς τε
τὴν κραυγὴν καὶ τὸ πῦρ τῶν πολεμίων.
Aristoteles etiam Politic. ii. 9. mulie-
res, ait, tum φόρον πλείω τῶν πολε-
μίων fecisse; ubi Victorius a vero
aberravit.

[ἅτε ἐδέποτε ἰδοῦσαι πολεμίους. Si
Brunckii legem agnoscis, ut videris
p. 420. hic quoque scrib. erat ἑδιπά-
ποσι. Idque hic sane commendatur
sensu. F. A. Wolfius.]

διαταχθέντες. Margo Leonclav. δια-

ταχθέντες.

Εἰλωσιν. Postquam οἱ περίοικοι au-
xilium renuerant §. 25. Helotes ad-
vocant, quorum plerique tamen de-
inde defecerunt, ut ipse tradet infra
vii. 2. 2. Diodorus xv. 65. προσθέντες
τῆς Εἰλώτας ἡλευθερωμένους προσφάτως
χιλίους. Multos deinde ex ipsa urbe
transfugisse Helotes et περιόικους, testa-
tur Plutarchus Agefil. c. 32.

§. 29. φόρον. Addit Plutarchus
Agef. 32. varias civium seditiones et
conjurationes erupisse.

§. 30. προῖον. Ita recte Morus ex
margine L. St. Vulgo προσίον.

Ἀμύκλας. Per Taygetum montem
descendisse et Eurotam hiemalibus
aquis intumescens transgressos im-
petum hostium, turbato agminis or-
dine, sustinuisse, refert Diodorus xv.
65. deinde repulso ab ipsa urbe op-
pugnata in Arcadium recessisse. Cum
Diodoro eadem tradit Plutarchus
Agef. c. 32.

κατέβαλλον πρὸ τῶν τάξεων, ὡς ἐδύνατο πλεῖστα, καὶ ἔτως ἐφυλάττηντο· οἱ δὲ Ἀρκάδες τέτων τε ἐδὲν ἐποίεον· κατὰ λιπόντες δὲ τὰ ὄπλα, εἰς ἀρπαγὴν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐτρέποντο. ἐκ τῆς δὴ ἡμέρας τρίτης ἢ τετάρτης προσῆλθον οἱ ἱππεῖς εἰς τὸν ἵππόδρομον, εἰς Γαιαέχχ, κατὰ τάξεις, οἱ τε Θηβαῖοι πάντες, καὶ οἱ Ἡλείοι, καὶ ὅσοι Φωκέων ἢ Θετταλῶν ἢ Λοκρῶν ἱππεῖς παρῆσαν. Οἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἱππεῖς, μάλα ὀλίγοι φαινόμενοι, ἀντιτεταγμένοι αὐτοῖς ἦσαν. ἐνέδραν δὲ ποιήσαντες ὀπλιτῶν τῶν νεωτέρων ὅσον τριακοσίων ἐν τῇ τῶν Τυνδαριδῶν, ἅμα ἔτοι μὲν ἐξέθεον, οἱ δὲ ἱππεῖς ἤλαυνον· οἱ δὲ πολέμιοι οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἐνέκλιναν. ἰδόντες δὲ ταῦτα πολλοὶ καὶ τῶν πεζῶν, εἰς Φυγὴν ἄρμησαν. ἐπεὶ μέντοι οἱ τε διώκοντες ἐπαύσαντο, καὶ τὸ τῶν Θηβαίων στρατεύμα ἔμμενε, πάλιν δὴ κατεστρατοπεδεύσαντο. Καὶ τὸ μὲν πρὸς τὴν πόλιν προσβαλεῖν ἂν ἔτι αὐτῆς, ἤδη τι ἐδόκει θαρράλεώτερον εἶναι· ἐκεῖθεν μέντοι ἀπάραν τὸ στρατεύμα ἐπορεύετο τὴν ἐφ' Ἐλος τε καὶ Γύθειον. καὶ τὰς μὲν ἀτειχίστας τῶν πόλεων

τέτων τε ἐδὲν. Morus emendabat τέτων γε.

προσῆλθον—Γαιαέχχ. Prius verbum ex margine L. et St. recepit Morus pro vulgato προσῆλθον. Alterum effecit Morus ex lectione Leonclav. γαιαέχχ, pro vulgata Γαιολόχχ, secutus Pausaniam ii. 20. 21. qui Neptunum Γαιαέχχον a Spartanis cultum memoravit. Idem iii. p. 260. inter Therapnen et Amyclas collocat templum, de quo Xenophon. Hippodromus forte idem est, quem in hac regione nominat Pausan. p. 241.

§. 31. ἐνέδραν. Polyænus ii. 1. 27. Cum Lacedæmonii Eurotam transgredi vellent, ficto eos oraculo prohibuit Agefilaus, paucisque ad fluminis ripam duce Symmacho Thasio relictis, alios in infidiis collocavit in valle, ipse cum maxima manu in loco munito et sylvofo substitit. Thebani, contemta hostium paucitate, ad fluminis oram subsistentium, flu-

men transgressi, fugientesque fuga simulata infecuti, in infidias incidunt, ita, ut eorum sexcenti interficerentur. Paulo aliter et brevius eandem rem narrat Frontinus i. 10. 3. Addit Polyænus ii. 1. 29. Agefilaum Lacedæmonios a pugna extra urbem continuisse, atque ita oppugnandi mora defatigatos Thebanos recessisse.

ἐν τῇ τῶν Τυνδαριδῶν. Scil. οἰκία, quam Castor et Pollux Tyndaridæ habitabant, antequam inter Deos fuerunt recepti. Domum hanc diu salvam mansisse et monstratam fuisse, ex Pausan. iii. 16. annotavit Morus.

§. 32. καὶ τὸ μὲν πρὸς. Recte additam vulgo negationem post μὲν delendam esse censuit Leonclav. cui Morus obsecutus est, interpretatus: videbatur ferociæ et audaciæ magis esse quam fortitudinis.

Γύθειον. L. St. Γύθειον. Scripturæ varietas hæc ubique occurrit. Cæterum Gythium Thebanorum præfidi-

ἐνεπίμπρασαν, Γυθίῳ δὲ, ἐνθα τὰ νεώρια τοῖς Λακεδαιμονίοις ἦν, καὶ προσέβαλον τρεῖς ἡμέρας. ἦσαν δέ τινες τῶν περιόικων, οἱ καὶ ἐπέθεντο καὶ συνεστρατεύοντο τοῖς μετὰ Θηβαίων.

Ἀκόντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Φροντίδι ἦσαν, ὃ τι 33
 χρῆ ποιεῖν περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν
 κατὰ δόγμα Βελῆς. ἔτυχον ἣ παρόντες πρέσβεις Λακε-
 δαιμονίων τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, τῶν ἔτι ὑπολοί-
 πων αὐτοῖς. ὄφεν δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι, Ἄρατος, καὶ
 Ὠκυλλος, καὶ Φάραξ, καὶ Ἐτυμοκλῆς, καὶ Ὀλονθεὺς, σχεδὸν
 πάντες παραπλήσια ἔλεγον. ἀνεμίμνησκόν τε γὰρ τοὺς
 Ἀθηναίους, ὡς αἰ ποτε ἀλλήλοισ ἐν τοῖς μεγίστοις καιροῖς
 παρίσαντο ἐπ' ἀγαθοῖς· αὐτοὶ τε γὰρ ἔφασαν τοὺς τυ-
 ράννης συνεκβαλεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ Ἀθηναίους, ὅτε αὐτοὶ
 ἐπολιορκῶντο ὑπὸ Μεσσηνίων, προθύμως βοηθεῖν. Ἐλε- 34
 γον δὲ καὶ ὅσ' ἀγαθὰ εἶη, ὅτε κοινῇ ἀμφοτέροι ἐπρατήον,
 ὑπομιμνήσκοντες μὲν, ὡς τὸν βάρβαρον κοινῇ ἀπεμαχέ-

um tenuisse post pugnam Leuctricam, idque Isadam cum centum adolefcentibus nudis sed gladio armatis dejecisse, narrat Polyænus ii. 9. quæ narratio, ad quod tempus pertineat, nescio. Plutarchus in Agefilao c. 34. Isadam Phœbidæ filium nominat, et partem eorum refert, quæ habet Polyænus, quasi tempore secundæ Thebanorum irruptionis facta sint, sed de Gythio plane tacet.

§. 33. τῶν ἔτι ὑπολοίπων. In Steph. et Leoncl. est: καὶ τῶν ἔτι ὑπολοίπων αὐτοῖς συμμάχων.

Ἄρατος. Margo L. Ἄρακος. Recte puto. Aracum navarchum nominavit libro ii. cap. 1. cum Diodoro.

Ὠκυλλος. Supra v. 4. 22. adfuit Ὠκυλλος. Sed Dercyllus et Dercyllidas similiter dicuntur.

Φάραξ. Navarchum ejusdem nominis supra nominavit; et Etymoclem v. 4. 22.

Ὀλονθεύς. A ficibus, ὀλόνηθις, ductum nomen.

παραπλήσια ἔλεγον. Aristoteles E-

thic. iv. 8. ἃδ' οἱ Λάκωνες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους (τὰς εὐεργεσίας) ἀλλ' ἂ πειπόνθεσαν εὔ. Ubi Euftrat. in Commentariis p. 54. b. τότε περὶ Λακεδαιμονίων τοῦτον ἴσθρι Καλλισθένης ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἑλληνικῶν, ὅτι Θηβαίων εἰς τὴν Ἀκωνικὴν ἐσβαλλόντων ἐπεμφαν Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὰς Ἀθηναίους συμμαχίας δεόμενοι λέγοντες ἐπὶ Ἀθηναίων ὅσα μὲν τὰς Ἀθηναίους οἱ Λακεδαιμόνιοι πεποιήκασιν εὔ, τέτων ἐπελάθοντο ἐκόντες, ἃ δ' αὐτοὶ χρῆσθὰ πρὸς Ἀθηναίων ἐπεπόνθεσαν τέτων ἐμμένηστο, ὡς διὰ τέτων αὐτοὺς ἐπαζόμενοι πρὸς τὴν συμμαχίαν μᾶλλον. Hæc ille ex libro primo Hellenicorum Callisthenis, quæ Callisthenes a pace Antalcidæ exorsus erat, teste Diodoro xiv. 117.

ἐπ' ἀγαθοῖς. Dubitationem mihi faciunt hæc verba.

τυράννης. Pifistratidas.

§. 34. ὅσ' ἀγαθὰ. Recte ita margo St. et Leoncl. pro vulgato ὡς.

ἀμφοτέροι. A. J. Br. Castal. ἀμφοτέρω.

σαντο, ἀναμιμνήσκοντες δὲ, ὡς Ἀθηναῖοί τε ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἠρέθησαν ἡγεμόνες τοῦ ναυτικῆ, καὶ τῶν κοινῶν χρημάτων Φύλακες, τῶν Λακεδαιμονίων ταῦτα συμβου-
 λευομένων· αὐτοί τε κατὰ γῆν ὁμολογημένως ὑφ' ἀπάν-
 των τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες προκριθείσαν, συμβουλευομένων
 35 αὐτῶν ταῦτα τῶν Ἀθηναίων. Εἷς δὲ αὐτῶν καὶ ᾧ δὲ πῶς
 εἶπεν· εἰ δὲ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς, ᾧ ἄνδρες, ὁμονοήσωμεν, νῦν
 ἐλπίς, τὸ πάλαγ λεγόμενον, δεκατευθῆναι Θηβαίους. Οἱ
 μέντοι Ἀθηναῖοι ἐπ' αὐτῶν ἐδέξαντο, ἀλλὰ θρῆς τις τοιῶτος
 διήλθεν, ὡς νῦν ταῦτα λέγουσιν· ὅτε δὲ εὖ ἐπραΐον, ἐπέ-
 κειντο ἡμῖν. Μέγιστον δὲ τῶν λεχθέντων παρὰ Λακεδαι-
 μονίων ἐδόκει εἶναι, ὅτι, ἠνίκα κατεπολέμησαν αὐτὸς, Θη-
 βαίων βυλομένων ἀναστάς ποιῆσαι τὰς Ἀθήνας, σφί-
 36 σιν ἐμποδῶν γένοιτο. Ὁ δὲ πλεῖστος ἦν λόγος, ὡς κατὰ
 τὸς ὅρκους βοηθεῖν δέοι· οὐ γὰρ, ἀδικησάντων σφῶν, ἐπι-
 στρατεύοιεν οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν τοῖς Λακεδαι-
 μονίοις, ἀλλὰ βοηθησάντων τοῖς Τεγεάταις, ὅτι οἱ Μαντι-
 νεῖς παρὰ τὸς ὅρκους ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς. Διέθει δὲ καὶ
 κατὰ τὴν τῶν λόγων θόρυβος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· οἱ μὲν
 γὰρ δικαίως τὸς Μαντινεῖας ἔφασαν βοηθῆσαι τοῖς περὶ
 Πρόξενον ἀποθανῶσιν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Στάσιππον· οἱ δὲ
 ἀδικεῖν, ὅτι ὅπλα ἐπήνεγκαν Τεγεάταις.

37 Τῶν δὲ διοριζομένων ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας, ἀνέστη
 Κλειτέλης Κορίνθιος, καὶ εἶπε τάδε· Ἀλλὰ ταῦτα μὲν,

χρημάτων φύλακες. Cornelii locum Aristid. c. 3. excitavit Morus, Thucydidis ex libro i. Fr. Portus, ubi est: καὶ ἰλληνοταμίαι τότε πρῶτον Ἀθηναίων κατέστη ἀρχὴ, οἱ ἰδίχοντο τὸν φόρον. ἦτοι γὰρ ἀνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορά. Ceterum male A. J. Br. Cast. post φύλακας posito puncto, pergunt: τῶν δὲ Λακεδαιμονίων.

§. 35. δικατευθῆναι. De sensu vide supra ad vi. 3. 20.

τὰς Ἀθήνας. Male A. J. Θήνας.

§. 36. πλεῖστος ἦν λόγος. Illud maxime urgebatur a Lacedæmoniis legatis, ut recte Morus interpretatur.

ἰπιστρατεύοιεν. Ne quis putaret legendum ἰπιστρατεύειν τὰς Ἀρκάδας καὶ τὰς etc. recte Morus comparavit locum infra vii. 1. 23. μόνοι γὰρ οἰκοῦν. Simile exemplum supra jam adfuit. Aliud in Anabaf. vii. 3. 6.

ἐπήνεγκαν. Male Castal. ἀπένεγκαν.

ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἴσως ἀντιλέγεται, τίνες ἦσαν οἱ ἄρ-
 ξαντες ἀδικεῖν ἡμῶν ἢ, ἐπεὶ εἰρήνη ἐγένετο, ἔχει τίς κατη-
 γορήσαι, ἢ ὡς ἐπὶ πόλιν τινὰ ἐσρατεύσαμεν, ἢ ὡς χρή-
 ματά τινων ἐλάβομεν, ἢ ὡς γῆν ἀλλοτρίαν ἐδηλώσαμεν;
 ἀλλ' ὅμως οἱ Θεβαῖοι, εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες, καὶ
 δένδρα ἐκκεκόφασι, καὶ οἰκίας κατακεκαύκασι, καὶ χρή-
 ματα καὶ πρόβατα διηρπάκασι. πῶς οὖν, ἐὰν μὴ βοη-
 θῆτε ἔτιω περιφανῶς ἡμῖν ἀδικημένοις, ἔτιω παρὰ τὰς ὄρκους
 ποιήσετε; καὶ ταῦτα, ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε ὄρκων, ὅπως
 πᾶσιν ὑμῖν πάντες ἡμεῖς ὁμόσαιμεν; Ἐνταῦθα μέντοι
 οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεθορύβησαν, ὡς ὀρθῶς τε καὶ δίκαια εἰρη-
 κότης τῷ Κλειτέλῃ· ἐπὶ δὲ τῷ ἀνέστῃ Πατροκλῆς Φλι- 38
 άσιος, καὶ εἶπεν·

Ὅτι μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐκποδῶν γένοιτο
 Λακεδαιμόνιοι, ἐπὶ πρώτῃς ἂν ὑμᾶς στρατεύσαιεν οἱ Θε-
 βαῖοι, πᾶσιν οἴμαί τῷτο δῆλον εἶναι· τῶν γὰρ ἄλλων μό-
 νους ἂν ὑμᾶς οἴοντα ἐμποδῶν γενέσθαι τοῦ ἄρξαι αὐτὰς
 τῶν Ἑλλήνων. εἰ δὲ ἔτιω ἔχει, ἐγὼ μὲν ἔδεν μᾶλλον 39
 Λακεδαιμονίοις ἂν ὑμᾶς ἡγῶμαι στρατεύσασθαι βοηθῆσαι,
 ἢ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. τὸ γὰρ, δυσμενεῖς ὄντας ὑμῖν Θεβαῖς,
 καὶ ὁμόρξους οἰκῶντας, ἡγεμόνας γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων,
 πολὺ οἴμαί χαλεπώτερον ἂν ὑμῖν φανῆται, ἢ ὁπότε πόρρω
 τὰς ἀντιπάλους ἔχετε. συμφωρώτερόν γε μέντ' ἂν ὑμῖν
 αὐτοῖς βοηθήσητε, ἐν ᾧ ἔτι εἰσὶν οἱ σύμμαχοι ἂν, ἢ εἰ,

§. 37. ὄρκων. Repetitio hujus vo-
 cabuli orationem duriores facit.

[ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε ὄρκων. In
 nota scribere fortasse volebas oratio-
 nem graviores et emphaticiores. Re-
 petit adeo interdum X. simplicitatis
 studio, quæ nemo non facile subau-
 diat. Ut ὄντα iii. 1. 14. τὰς σφῆκας.
 iv. 2. 12. πόλειαν Ἑλληνίδων iv. 3. 15.
 etc. Cf. Zeun. ad Cyrop. vii. 2. 11.

§. 38. Πατροκλῆς. Margo L. et
 St. Προκλῆς. De qua varietate supra

dixi.

§. 39. βοηθῆσαι. Margo Leonclav.
 βοηθήσειν. Male.

ἔχετε. Morus emendat εἴχετε.
 σύμμαχοι ἂν. Steph. emendabat οἱ
 σύμμαχοι εἶεν. Morus οἱ σύμμαχοιεν.
 Posteriores rationes ipse etiam pro-
 bo.

[Bene reliquisti ὁπότε ἔχετε. Ad-
 mitti etiam debet vera lectio Mori,
 οἱ σύμμαχοιεν. Nihil est et folæcum,
 εἶσιν ἂν. F. A. Wolfius.]

B b 3

ἀπολομένων αὐτῶν, μόνοι ἀναγκάζοιθε διαμάχεσθαι πρὸς
 40 τὰς Θηβαίους. Εἰ δὲ τινες φοβῶνται, μὴ, εἰάν νῦν ἀναφύ-
 γωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔτι ποτὲ πρᾶγματα παρῆχουσιν
 ὑμῖν, ἐνθυμήθητε, ὅτι οὐχ, οὐς ἂν εὖ, ἀλλ' οὐς ἂν κακῶς
 τις ποιῇ, φοβῶσθαι δεῖ, μὴ ποτε μέγα δυναθῶσιν. ἐν-
 θυμῆσθαι δὲ καὶ τάδε χρῆ, ὅτι κτᾶσθαι μὲν τι ἀγαθὸν
 καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει, ὅταν ἐρρωμένεσται
 ᾧσιν, ἵνα ἔχωσιν, εἰάν ποτ' ἀδύνατοι γένωνται, ἐπικερίαν
 41 τῶν πεπονημένων. Ἑμῖν δὲ ἐκ θεῶν τινος καιρὸς παρα-
 γεγένηται νῦν, εἰάν δεομένοις βοηθήσητε Λακεδαιμόνιοις,
 κτήσασθαι τέτρε εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον φίλος ἀπροφα-
 σίσεως. καὶ γὰρ δὴ οὐκ ἐπ' ὀλίγων μοι δοκοῦσι μαρτύρων
 νῦν ἂν εὖ παθεῖν ὑφ' ὑμῶν· ἀλλ' εἰσόναι μὲν ταῦτα θεοὶ,
 οἱ πάντα ὀρῶντες νῦν καὶ εἰς αἰεὶ συνεπίσανται δὲ τὰ γι-
 γνόμενα οἱ τε σύμμαχοι καὶ οἱ πολέμιοι, πρὸς δὲ τέτοις
 καὶ ἅπαντες Ἕλληνες τε καὶ βάρβαροι· ἔθεν γὰρ τέτων
 42 ἀμελές. ὥστε εἰ κακοὶ φανείησαν περὶ ὑμᾶς, τίς ἂν ποτε
 πρόθυμος εἰς αὐτὰς γένοιτο; ἐλπίζειν δὲ χρῆ, ὡς ἄνδρας
 ἀγαθὰς μᾶλλον, ἢ κακὰς αὐτοὺς γενήσεσθαι· εἰ γὰρ
 τινες ἄλλοι, καὶ οὗτοι δοκῶσι διατετελεκέναί ἐπαίνου μὲν
 ὀρεγόμενοι, αἰχρῶν δὲ ἔργων ἀπεχόμενοι. Πρὸς ἣ τέτοις
 43 ἐνθυμήθητε καὶ τάδε. Εἰ ποτε πάλιν ἔλθοι ἐν τῇ Ἑλ-
 λάδι κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων, τίσιν ἂν μᾶλλον πιστεύσητε,
 ἢ Λακεδαιμόνιοις; τίνας δὲ ἂν παρασάτας ἡδίων τέτων

§. 40. ἀναφύγωσιν. Idem verbum
 adfuit ii. 3. 50.

ἀδύνατοι. Ita recte Fr. Portus pro
 vulgato ποτὲ δυνατοί.

πεπονημένων. Margo St. et Leoncl.
 προπεπονημένων. Non male: ut in
 fenestrate, viribus invalidi, fructu la-
 borum priorum latentur. Hoc illis
 auxilium firmissimum est, τὰ προπε-
 πονημένα; sed alia notione est in Me-
 morab. iv. 2. 23.

§. 41. θεῶν. Male omittunt A. J.

Bryl. Castal. Caterum in St. et Le-
 oncl. νῦν translatum et post ὑμῖν δι
 collocatum reperitur.

ὀρῶντες. Steph. et Leonclav. ad-
 dunt ἔτι νῦν.

§. 42. ποσὶ. St. et Leonclav. ad-
 dunt ἔτι.

ὡς ἄνδρας. Fr. Portus deletat ὡς.

§. 43. ἐν τῇ Ἑλλάδι. Bene conje-
 cisse puto Kœppen, qui ἔλθοι ἂν e-
 mendat.

ποιήσητε, ὧν γε καὶ οἱ ταχθεῖντες ἐν Θερμοπύλαις ἅπαν-
 τες εἴλοντο μαχόμενοι ἀποθανεῖν μᾶλλον, ἢ ζῶντες συν-
 επεισφέρεσθαι τὸν βάρβαρον τῇ Ἑλλάδι; πῶς οὖν οὐ δί-
 καιον, ὧν τε ἕνεκα ἐγένοντο ἄνδρες ἀγαθοὶ μεθ' ὑμῶν, καὶ
 ὧν ἐλπίς αὐθις γενέσθαι, πᾶσαν προθυμίαν εἰς αὐτὰς καὶ
 ὑμᾶς καὶ ἡμᾶς παρέχεσθαι; Ἄξιον δὲ καὶ τῶν παρόντων 44
 συμμάχων ἕνεκεν αὐτοῖς προθυμίαν ἐνδείξασθαι. εὖ γὰρ
 ἴξε, ὅτι, ὅπερ τέτοις πρὸς διαμένουσιν ἐν ταῖς συμφο-
 ραῖς, οὗτοι καὶ ὑμῖν αἰχλύνοντ' ἂν μὴ ἀποδιδόναί χάριτας.
 εἰ δὲ μικρὰ δοκῶμεν πόλεις εἶναι, αἱ τοῦ κινδύνου μετέχειν
 αὐτοῖς ἐθέλωσιν, ἐνθυμήθητε, ὅτι, εἴαν ἡ ὑμετέρα πόλις
 προσγένηται, ἐκέτι μικρὰ πόλεις ἐσόμεθα, αἱ βοηθοῦ-
 σαι αὐτοῖς. Ἐγὼ δὲ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρόσθεν μὲν 45
 ἀκῶν ἐζήλθην τήνδε τὴν πόλιν, ὅτι πάντα καὶ τοὺς ἀδικη-
 μένους, καὶ τὰς φοβημένους, ἐνθάδε καταφεύγοντας, ἐπι-
 κηρίας δεομένους ἤκον τυγχάνειν· νῦν δὲ ἐκέτ' ἀκῶν,
 ἀλλ' αὐτὸς ἤδη παρὼν ὄρω, Λακεδαιμονίους τε τὰς ὀνομα-
 σοτάτους, καὶ μετ' αὐτῶν τὰς φίλους αὐτῶν τοὺς πιστοτά-
 τους, πρὸς ὑμᾶς τε ἤκοντας, καὶ δεομένους αὖ ὑμῶν ἐπι-
 κρησάμεν. ὄρω δὲ καὶ Θηβαίους, οἱ τότε οὐκ ἐπεισαν Λα- 46
 κεδαιμονίους ἐξανδραποδίσασθαι ὑμᾶς, νῦν δεομένους ὑμῶν,
 μὴ περιιδεῖν ἀπολομένους, τὰς σώσαντας ὑμᾶς. Τῶν μὲν
 οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, ὅτε τοὺς Ἀργείων
 τελευτήσαντας ἐπὶ τῇ Καδμείᾳ οὐκ εἴασαν ἀτάφους γενέ-
 σθαι· ὑμῖν δὲ πολὺ κάλλιον ἂν γένοιτο, εἰ τὰς ἐτι ζῶντας
 Λακεδαιμονίων μήτε ὑβριδῆναι, μήτε ἀπολέσθαι εἰάσοι-

ποιήσασθε. Hoc cum Moro prætuli
 vulgato ποιήσητε. St. et Leonclav.
 ediderunt ποιήσασθε.

συνεπισφύρεσθαι. Margo Leonclav.
 επισφύρεσθαι. Quod probō. Morus e-
 mendabat ζῶντες ἰδὲν επισφύρεσθαι
 aut επισφύρομενον.

§. 46. διομένους ὑμῶν. In margine

Cast. conjicitur: ὑμῶν περ. Voluit,
 credo, auctor emendationis: διομένους
 περ ὑμῶν.

ὅτι. Propter locum similem supra
 c. 4. 5. Morus hic et deinceps fecit.
 47. malebat ὅτι. Sed utrumque bo-
 num esse putaverim.

- 47 τε. Καλοῦ γεμὴν καὶ κείνῃς ὄντος, ὅτε, χόντες τὴν Εὐρυδῆως ὕβριν, διεσώσατε τοὺς Ἡρακλέους παῖδας· πῶς ἐκ ἐκείνῃς τόδε κάλλιον, εἰ μὴ μόνον τὰς ἀρχηγέτας, ἀλλὰ καὶ ἄλλην τὴν πόλιν περισώσατε; πάντων δὲ κάλλισον, εἰ, ψήφῳ ἀκινδύνῳ σωσάντων ὑμᾶς τότε τῶν Λακεδαιμονίων, νῦν ὑμεῖς σὺν ὅπλοις τε καὶ διὰ κινδύνων ἐπικουρή-
- 48 σετε αὐτοῖς. Ὅποτε δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαλλόμεθα, οἱ συναγορεύοντες βοηθῆσαι ἀνδράσιν ἀγαθοῖς, ἤπερ ὑμῖν γε, τοῖς ἔργῳ δυναμένοις βοηθῆσαι, γενναῖα ἀν ταῦτα φανείη, εἰ, πολλάκις καὶ φίλοι καὶ πολέμιοι γενομένοι Λακεδαιμονίοις, μὴ ὧν ἐβλάβητε μάλλον, ἢ ὧν εὖ ἐπάθετε, μνησθεῖτε, καὶ χάριν ἀποδοίητε αὐτοῖς, μὴ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάσης τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐγένοντο.
- 49 Μετὰ ταῦτα ἐβλεύοντο οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τῶν μὲν ἀντιλεγόντων ἐκ ἠνείχοντο ἀκρόντες· ἐψηφίσαντο δὲ βοηθεῖν πανδημίῃ, καὶ Ἰφικράτην στρατηγὸν εἴλοντο. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ ἐγένετο, καὶ παρήγγειλεν, ἐν Ἀκαδημία δειπνοποιεῖσθαι, πολλὰς ἔφασαν προτέρως αὐτῷ Ἰφικράτης ἐξελεθεῖν. ἐκ δὲ τούτων ἠγεῖτο μὲν ὁ Ἰφικράτης, οἱ δὲ ἠκολούθησαν, νομίζοντες ἐπὶ καλόν τι ἔργον ἠγήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον διέτριβε τινὰς ἡμέρας, εὐθύς μὲν ἐπὶ ταύτῃ τῇ διατριβῇ πρῶτον ἔψεγον αὐτόν· ὡς δὲ ἐξήγαγέ ποτε, προθύμως μὲν ἠκολούθησαν, ὅποι ἠγοῖτο, προθύμως δὲ, εἰ πρὸς τὸ τεῖχος προσάγοι, προσέβαλλον.
- 50 Τῶν δὲ ἐν τῇ Λακεδαίμονι πολεμίων Ἀρκάδες μὲν, καὶ

§. 47. ἀρχηγέτας. Auctores familiae et gentis Heraclidarum, a quibus orti Lacedaemonii, interpretatur Morus.

ψήφῳ ἀκινδύνῳ. Cum Thebani Athenas excindere suafissent, vos contrario suffragio illis obfistentes nullum tunc periculum adibatis.

§. 48. ὅποτε δὲ καὶ ἡμεῖς. Castal.

ὅποτε καὶ ἡμεῖς.

§. 49. πρῶτον. A. J. Br. Cast. πρῶτον μὲν.

ὅποι ἠγοῖτο. A. J. Br. Cast. ὅπου.

τὸ τεῖχος. Fuitne olim τὸ τεῖχος? Idem video nunc in mentem venisse viro docto Kæppen.

§. 50. Ἀρκάδες. Hieme Thebanos

Ἄργεῖοι, καὶ Ἡλεῖοι πολλοὶ ἀπεληλύθεισαν, ἅτε ὄμοροι οἰκῆντες, οἱ μὲν ἄγοντες, οἱ δὲ φέροντες, ὅτι ἠρπάκεσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι τὰ μὲν καὶ διὰ τῆτο ἀπιέναι ἐβέλοντο ἐκ τῆς χώρας, ὅτι εἰρων ἐλάττωνα τὴν στρατιὰν καθ' ἡμέραν γιγνομένην, τὰ δὲ, ὅτι σπανιώτερα τὰ ἐπιτήδεια ἦν· (τὰ μὲν γὰρ ἀνήλωτο, τὰ δὲ διήρπασο, τὰ δὲ ἐξεκέχυτο, τὰ δὲ κατεκέκαυτο·) πρὸς δὲ ἔτι καὶ χειμῶν ἦν, ὥς ἤδη πάντες ἀπιέναι ἐβέλοντο. Ὡς δὲ ἐκεῖνοι ἀπε- 51
 χάρην ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, ἔτω δὴ καὶ ὁ Ἴφικράτης τοὺς Ἀθηναίους ἀπήγεν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας εἰς Κόρινθον. Εἰ μὲν οὖν ἄλλο τι καλῶς ἐστρατήγησεν, οὐ ψέγω· ἐκεῖνα μὲντοι, ἃ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ἐπραξέ, πάντα εὕρισκω, τὰ μὲν μάτην, τὰ δὲ καὶ ἀσυμφόρως πεπραγμένα αὐτῷ. ἐπιχειρήσας μὲν γὰρ φυλάττειν ἐπὶ τῷ Ὀνειῷ, ὅπως μὴ δύνωνται οἱ Βοιωτοὶ ἀπελθεῖν οἴκαδε, παρέλιπεν ἀφύλακτον τὴν καλλίστην παρὰ Κεγχρέας πάροδον. Μαθεῖν 52
 ἢ βεβλόμενος, εἰ παρεληλυθότες εἶεν οἱ Θηβαῖοι τὸ Ὀνειον, ἔπεμψε σκοπὸς τὸς τε Ἀθηναίων ἰππέας, καὶ τὸς Κορινθίων ἅπαντας. καίτοι ἰδεῖν μὲν εἶδεν ἦτιον ὀλίγοι τῶν πολλῶν ἱκανοί· καὶ εἰ δέοι ἀποχωρεῖν, πολὺ ῥᾶιον τοῖς ὀλίγοις, ἢ τοῖς πολλοῖς, καὶ ὁδῶ εὐπόρως τυχεῖν, καὶ καθ' ἡσυχίαν ἀποχωρῆσαι. τὸ δὲ πολλὰς τε προσάγειν, καὶ ἦτιονας

expulso rediisse, tradiderunt quidam; alii Arcades primos abiisse, aliqui tres integros menses in Laconica moratos fuisse hostes narrarunt, auctore Plutarcho Agef. c. 32. Diodor. xv. 67. dies 85. ponit. Theopompus apud Plutarchum perhibet, Phrixum Spartanum Bœotarchis decem talenta attulisse ab Agefilao accepta, ut reditum jam antea decretum maturarent.

§. 51. Ὀνειῷ. Thucydides iv. 44. τὸ ὄρος τὸ Ὀνειον. Strabo contra τὰ Ὀνεια ἔρη dixit. Polyænus ii. 2. 3. qui de hac ipsa expeditione, ut puto, narrat hæc: Ἐπαμινώνδας ἐνέβαλεν εἰς

Πελοπόννησον· οἱ πολέμιοι κατὰ τὸ Ὀνειον ἐμβαλόντες ἐστρατοπεδεύοντο. Eandem cum Polyæno narrationem habet Plutarchus Apophthegm. p. 729. Cleomenes, ut Antigonum et Macedonas ab ingressu in Peloponnesum arceret, τὰ Ὀνεια χαρακώσας καὶ τειχίσας custodivit, auctore Plutarcho Cleomen. c. 20. ubi recte viri docti emendant Ὀνεια.

δύνωνται. Margo Leonclav. δύναιντο.

§. 52. καὶ εἰ δέοι. Margo L. εἰ δὲ δέοι.

τὸ δὲ πολλὰς. Margo L. τοὺς δὲ πολλὰς.

τῶν ἐναντίων, πῶς οὐ πολλὴ ἀφροσύνη; καὶ γὰρ δὴ, ἅτε ἐπὶ πολὺ παραταξάμενοι χωρίον οἱ ἵππεῖς, διὰ τὸ πολλοὶ εἶναι, ἐπεὶ ἔδει ἀποχωρεῖν, πολλῶν κὲ χαλεπῶν χωρίων ἐπελάβοντο· ὥςτε ἐκ ἐλάττης ἀπώλοντο εἴκοσιν ἵππέων. καὶ τότε μὲν οἱ Θεβαῖοι, ὅπως ἐβόλοντο, ἀπῆλθον.

οὐκ ἐλάττης. In A. J. Bryl. Castal. ἐλαττον. Deinde A. J. ante εἴκοσιν interferit ἦ. Diodorus similiter ἐλαττον et πλείω adverbialiter posuit. Vide Wesseling ad tom. i. p. 37. 103. et 622.

ἀπώλοντο. Plutarchus Pelop. c. 24. ἀπίοντες δ' ἐπ' οἴκου διὰ Κεγχρεῶν Ἀθηναίους ἐνίκων ἐπιχειροῦντας ἀψιμαχεῖν περὶ τὰ σιὰ καὶ κωλύειν τὴν πορείαν. Diodorus xv. 63. de Atheniensibus: ἐξέπεμψαν καὶ τὸς νέως αὐθήμερον ὄντας μυρίους καὶ δισχιλίους. Ἰφικράτης μὲν ἔν προθύμῳ ἔχων τοὺς στρατιώτας προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ σπουδὴν. De-

inde cap. 65. Ἀθηναῖοι ὑστρηκότες τῶν καιρῶν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀττικὴν, οὐδὲν πράξαντες μνήμης ἄξιον. Contra tamen Cornelius Iphicr. cap. 2. Idem subfidio, inquit, Lacedæmoniis profectus, Epaminondæ retardavit impetus. Nam, nisi ejus adventus appropinquasset, non prius Thebani Sparta abscessissent, quam captam incendio delessent. Ex narratione Polyæni iii. 9. 28. intelligitur, Iphicratem non solum numerum hostium, sed animum victoria Leuētrica sumtum timuisse, et impetum Atheniensium retardasse.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

Τῷ δὲ ὑπεράνω ἔτει Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων πρέσβεις ἦλθον αὐτοκράτορες Ἀθήναζε, βουλευσόμενοι, καθ' ὅτι ἡ συμμαχία ἔσοιτο Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις. λεγόντων δὲ πολλῶν μὲν ξένων, πολλῶν δὲ Ἀθηναίων, ὡς δεῖ ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις τὴν συμμαχίαν εἶναι, Προκλῆς Φλιάσιος εἶπε τὸν λόγον τόνδε·

Ἐπεὶπερ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀγαθὸν ὑμῖν ἔδοξε, 2 Λακεδαιμονίους φίλους ποιείσθαι, δοκεῖ μοι χρῆναι σκοπεῖν τῆτο, ὅπως ἡ Φιλία ὅτι πλείστον χρόνον συμμενεῖ. εἰ ὅν, ἢ ἑκατέροις μάλιστα συνοίσει, ταύτη καὶ τὰς συνθήκας ποιησώμεθα, ἔτω, κατὰ γε τὸ εἶκος, μάλιστα συμμένοιμεν ἂν. Τὰ μὲν ὅν ἄλλα συνωμολόγηται σχεδόν, περὶ ἣ τῆς ἡγεμονίας νῦν ἡ σκέψις. τῇ μὲν ὅν βελῆ προβεβούλευται, ὑμετέραν μὲν εἶναι τὴν κατὰ θάλατταν, Λακεδαι-

§. 1. καθ' ὅτι. In quas leges futura esset societas. Ita recte Morus, qui de ipsa re conferre jubet Diodor. xv. 67.

λεγόντων δὲ πολλῶν μὲν. Ed. C. J. A. λεγόντων μὲν omisso δὲ. Vitiose.

Προκλῆς. Si quidem is est, de quo supra vi. 5. 38. legendum est ex margine L. et Steph. Πατροκλῆς quod

Wels posuit. Ex compendio scripturæ vitium facile potuit nasci.

§. 2. ἔδοξε. Margo Leoncl. ἔδοξεν εἶναι.

εἰ ὅν. A. J. Br. Cast. omiserunt. Male. Nec sit enim orationem cum antecedente.

σχεδόν. In margine Leonclav. σχεδόν τι συνωμολόγηται.

μονίαν δὲ τὴν κατὰ γῆν· ἐμοὶ δὲ καὶ αὐτῶ ἐκ ἀνθρωπίνῃ
δοκεῖ ταῦτα μᾶλλον, ἢ θεία φύσει τε καὶ τύχῃ, διωρί-
3 θαι. Πρῶτον μὲν γὰρ τόπον ἔχετε κάλλιστα πεφυκότα
πρὸς τοῦτο. πλείσται γὰρ πόλεις τῶν δεομένων θαλάττης
περὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκῶσι, καὶ αὐταὶ πᾶσαι ἀσθενέ-
στεραι τῆς ὑμετέρας. πρὸς τέτοις δὲ λιμένας ἔχετε, ὧν
ἀνευ οὐχ οἷόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι. ἔτι δὲ τριήρεις
κέκτησθε πολλὰς, καὶ πάτριον ὑμῖν ἔστι, ναυτικὸν ἐπικτᾶ-
4 θαι. ἀλλὰ μὴν τὰς γε τέχνας τὰς περὶ ταῦτα πᾶσας
οἰκείας ἔχετε. καὶ μὴν ἐμπειρία γε πολὺ τῶν ἄλλων
προέχετε περὶ τὰ ναυτικά· ὁ γὰρ βίος τοῖς πλείστοις ὑμῶν
ἀπὸ τῆς θαλάττης· ὥστε, τῶν ἰδίων ἐπιμελόμενοι, ἅμα καὶ
τῶν κατὰ θαλάτταν ἀγῶνων ἐμπειροὶ γίνεσθε. ἔτι δὲ
καὶ τόδε· ἔδαμόθεν ἂν τριήρεις πλείσται ἀθρόαι ἐκπλεύ-
σειαν, ἢ παρ' ὑμῶν. ἔστι δὲ τότο ἐκ ἐλάχιστον πρὸς ἡγε-
μονίαν· πρὸς γὰρ τὸ πρόσθεν ἰσχυρὸν γενόμενον ἡδιστα
5 πάντες συλλέγονται. ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν δέδοται
ὑμῖν εὐτυχεῖν ἐν τέτῳ· πλείστας γὰρ καὶ μεγίστας ἀγῶνας
ἠγωνισμένοι κατὰ θαλάτταν, ἐλάχιστα μὲν ἀποτετυχή-
κατε, πλείστα δὲ κατωρθώκατε. εἰκὸς οὖν, καὶ τὰς συμ-
μάχους μεθ' ὑμῶν ἂν ἡδιστα τέτῃ τῇ κινδύνῳ μετέχειν.
Ὡς δὲ δὴ καὶ ἀναγκαῖα καὶ προσήκοντα ὑμῖν αὕτη ἢ ἐπιμέ-
6 λεια, ἐκ τῶνδε ἐνθυμήθητε. Λακεδαιμόνιοι ὑμῖν ἐπολέ-
μην τέ ποτε πολλὰ ἔτη, καὶ, κρατῆντες τῆς χώρας, ἐδὲν
πρῆκοπλον εἰς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς. ἐπεὶ δὲ ὁ θεὸς ἔδωκε
ποτε αὐτοῖς κατὰ θαλάτταν ἐπικρατῆσαι, εὐθύς ὑπ'
ἐκείνοις παντελῶς ἐγένεσθε. ἐκῆν εὐδῆλον ἐν τέτοις ἔστιν,
7 ὅτι ἐκ τῆς θαλάττης ἅπαντα ὑμῖν ἤρτηται σωτηρία. ἕτως

§. 3. πρῶτον μὲν. Eadem fere argu-
menta profuit Xenophon de Re-
publ. Athen. c. 2.

§. 4. ἰδίων ἐπιμελόμενοι. Dum mer-
caturam maritimam, piscationem

exercetis resque ad eam necessarias
fabricari dicitis.

τὸ πρόσθεν. Inutilem L. conjectu-
ram τὸν Wels recepit. In margine
Leoncl. est τὸ πρῶτον.

οὖν πεφυκότων, πῶς ἂν ἔχοι καλῶς ὑμῖν, Λακεδαιμο-
 νίοις ἐπιτρέψαι κατὰ θάλατταν ἠγεῖσθαι; οἱ πρῶτα μὲν
 καὶ αὐτοὶ ὁμολογῶσιν, ἀπειρότεροι ὑμῶν τέτρα τῶ ἔργα εἶναι.
 ἔπειτα δὲ οὐ περὶ τῶν ἴσων ὁ κίνδυνός ἐστιν ἐν τοῖς κατὰ
 θάλατταν ἀγῶσιν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν περὶ τῶν ἐν ταῖς τρι-
 ἡμέρσι μόνον ἀνθρώπων, ὑμῖν ἧ καὶ περὶ παίδων, καὶ γυναι-
 κῶν, καὶ ὅλης τῆς πόλεως. Καὶ τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα ἔτως 8
 ἔχει· τὰ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ᾧδε. πρῶτον μὲν γὰρ
 οἰκῶσιν ἐν μεσογαίᾳ. ὥστε, τῆς γῆς κρατῆντες, καὶ εἰ θά-
 λαττης εἶργοιντο, δύναιντ' ἂν καλῶς διαζῆν. ἐγνωκότες ἔν
 καὶ αὐτοὶ ταῦτα, ἐκ παίδων εὐθύς πρὸς τὸν κατὰ γῆν
 πόλεμον τὴν ἀσκησιν ποιῶνται. καὶ τὸ πλείστ' δὲ ἄξιον,
 τὸ πείθεσθαι τοῖς ἀρχασι, οὗτοι μὲν κράτιστοι κατὰ γῆν,
 ὑμεῖς δὲ κατὰ θάλατταν. ἔπειτα δὲ ὥσπερ ὑμεῖς ναυτι- 9
 κῶ, ἔτως αὖ ἐκείνοι κατὰ γῆν καὶ πλείστοι καὶ τάχιστ' ἂν
 ἐξέλθοιεν· ὥστε πρὸς τέτρα αὖ εἰκὸς τῆς συμμάχης εὐ-
 θαρσεστάτης προσίεσθαι. ἔτι δὲ καὶ ὁ θεὸς δέδωκεν αὐτοῖς,
 ὥσπερ ὑμῖν κατὰ θάλατταν εὐτυχεῖν, ἔτως ἐκείνοις κατὰ
 γῆν· πλείστ' γὰρ αὖ οὗτοι ἀγῶνας ἐν τῇ γῇ ἠγωνισμένοι,
 ἐλάχιστα μὲν ἐσφαλμένοι εἰσὶ, πλείστα δὲ κατωρθωκότες.
 Ὡς δὲ καὶ ἀναγκαία ἔδεν ἦπτον αὐτοῖς ἢ κατὰ γῆν ἐπι- 10
 μέλεια, ἢ ὑμῖν ἢ κατὰ θάλατταν, ἐκ τῶν ἔργων ἔξεσι
 γιγνώσκειν. ὑμεῖς γὰρ, τέτοις πολλὰ ἔτη πολεμῶντες, καὶ

§. 7. πεφυκότων. Scil. τῶν πραγ-
 μάτων, ut alibi προχωρῶντων.

§. 8. τὰ δὲ τῶν Λακιδ. L. St. W.
 τὰ δὲ δὴ. In margine Leoncl. est Λα-
 κεδαιμονίων ἐπισκέψασθε. πρῶτον.

ἐγνωκότες ἔν. Posteriorē vocem
 male omittunt J. Cast.

τὸ πείθεσθαι. κατὰ τὸ πείθεσθαι
 intellige. Criminationem eandem in
 Athenienses, legibus et imperatori-
 bus suis non obtemperantes, repetit
 Noster in Memorab. iii. 5. 16. et iv.
 4. 15. ubi demonstrat, Lacedæmonio-
 rum rempublicam quam maxime

contineri et excellere perpetua civi-
 um obedientia.

§. 9. κατὰ γῆν καί. A. J. C. et
 reliquæ transposito καὶ habent: ἐκεί-
 νοι καὶ κατὰ γῆν πλείστοι. Emendavit
 Leoncl. Ex iisdem ἂν inferui ante
 ἐξέλθοιεν.

πρὸς τέτρας. Pro vulgato τέτρας hoc
 recepi ex margine L. approbante
 Moro. Idem fecerat Wels.

πλείστ' γὰρ αὖ. Ita recte Edd. ve-
 teres et Leoncl. Vitiose Morus ἂν
 posuit.

πολλάκις καταναυμαχῶντες, ἐδὲν πρῆργα ἐποιεῖτε πρὸς τὸ τέρας καταπολεμῆσαι· ἐπεὶ δὲ ἅπαξ ἠτήθησαν ἐν τῇ γῆ, εὐθύς καὶ περὶ παίδων, καὶ περὶ γυναικῶν, καὶ περὶ ὅλης τῆς πόλεως ὁ κίνδυνος αὐτοῖς ἐγένετο. πῶς οὖν οὐ 11 τέτοις αὖ δεινόν, ἄλλοις μὲν ἐπιτρέπειν, κατὰ γῆν ἠγεῖσθαι, αὐτὰς δὲ ἄριστα τῶν κατὰ γῆν ἐπιμελεῖσθαι; Ἐγὼ μὲν οὖν, ὡς περὶ τῆ βελῆ προβεβέλευται, ταῦτα εἶρηκά τε, καὶ συμφορώτατα ἠγῶμαι ἀμφοῖν εἶναι· ὑμεῖς δὲ εὐτυχοῖτε, τὰ κράτις παῖσιν ἡμῖν βουλευσάμενοι.

- 12 Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ Ἄθηναῖοι, καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων συμπαρόντες, ἐπήνεσαν ἀμφοτέροι ἰχυρῶς τὸν λόγον αὐτῶ. Κηφισόδοτος δὲ παρελθὼν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφη, ἐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατάμενοι· ἀλλ', εἰ ἀκέρσητέ μου, ἐγὼ ὑμῖν αὐτίκα μάλα ἐπιδείξω. ἤδη γὰρ ἠγήσεσθε κατὰ θάλατταν· Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμῖν εἰς συμμαχῶσι, δηλονότι πέμψουσι τὰς μὲν τριηράρχους Λακεδαιμονίους, καὶ ἴσως τὰς ἐπιβάτας· οἱ δὲ ναῦται δηλονότι ἔσονται ἢ εἰλωτες, ἢ μισθοφόροι. ἐκῆν ὑμεῖς μὲν 13 τῶν ἠγήσεσθε. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὅταν παραγείλωσιν ὑμῖν κατὰ γῆν στρατείαν, δηλονότι πέμψετε τὰς ἰππέας καὶ τὰς ὀπλίτας. ἐκῆν ἔτις ἐκεῖνοι μὲν ὑμῶν αὐτῶν γίνονται ἠγεμόνες, ὑμεῖς δὲ τῶν ἐκείνων δέλων καὶ ἐλαχίστα ἀξίων. Ἀπόκριται δέ μοι, ἔφη, ὦ Λακεδαιμόνιε

§. 10. ἅπαξ. Cum Laconicam vastavit Epaminondas. vi. 5.

§. 11. ἠγεῖσθαι, αὐτοὺς δέ. Hanc lectionem L. St. postulat sensus: ipfos quidem militiæ terrestri curam optime gerere, aliis tamen imperium terrestre permittere. Contra Edd. veteres: ἠγεῖσθαι αὐτὰς, ἐξ ἄριστα. Fr. Port. legebat: αὐτὰς δὲ τῆς θαλάττης ἀντιποιεῖσθαι δυναμένους ἄριστα.

§. 12. συμπαρόντες. Margo Leoncl. παρόντας.

ἤδη γάρ. Valckenair ad Herodot.

p. 381. emendabat ἢ δὴ γὰρ, scilicet maris duces eritis; ut ironice hæc majore cum efficacia dicantur. Præclare.

ἐπιβάτας. Milites classarios; contra nautæ remigum officio funguntur. Μισθοφόροι igitur h. l. sunt non milites, sed nautæ, forte gubernatores, mercede conducti.

§. 13. ὑμῶν αὐτῶν. Posterius verbum male omittunt A. J. C. in quo vis omnis sita est comparationis.

Τιμόκρατες. οὐκ ἄρτι ἔλεγες, ὡς ἐπὶ τοῖς ἴσοις ἢ ὁμοίοις ἤκεις τὴν συμμαχίαν ποιέμενος; Εἶπον ταῦτα. Ἔσιν 14 οὖν, ἔφη ὁ Κηφισόδοτος, ἰσαίτερον, ἢ ἐν μέρει μὲν ἑκατέρως ἠγεῖσθαι τοῦ ναυτικῶ, ἐν μέρει δὲ τῶ πεζῶ, καὶ ὑμᾶς τε, εἴ τι ἀγαθόν ἐσιν ἐν τῇ κατὰ θάλατταν ἀρχῇ, τούτου μετέχειν, καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ κατὰ γῆν; Ἀκῶσαντες ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι μετεπέσθησαν, ἢ ἐψηφίσαντο, κατὰ πενθήμερον ἑκατέρως ἠγεῖσθαι.

Στρατευομένων δὲ ἀμφοτέρων αὐτῶν καὶ τῶν συμμά- 15 χων εἰς Κόρινθον, ἔδοξε κοινῇ φυλάττειν τὸ Ὀνειον. καὶ Olymp. ἐπεὶ ἐπορεύοντο οἱ Θηβαῖοι ἢ οἱ σύμμαχοι, παραταξάμε- 103. ἰ. νοι ἐφύλαττον ἄλλος ἄλλοθεν τῶ Ὀνεῖα, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Πελληνεῖς κατὰ τὸ ἐπιμαχώτατον. Οἱ δὲ Θηβαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι, ἐπεὶ ἀπέειχον τῶν φυλαττόντων τριάκοντα σάδια, κατεστρατοπεδεύσαντο ἐν τῷ πεδίῳ. συντεκμηράμενοι δὲ, ἠνίκ' ἂν ὤοντο ὀρμηθέντες κατανύσαι, ἅμα κνέφα πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων φυλακὴν ἐπο-

§. 14. ἰσαίτερον. Ex emendatione Steph. ἰσαίτερόν τι Leonclav. et W. Verum τι intelligi admonuit Morus. τούτου μετέχειν. Margo Leonclav. τέτων.

ἑκατέρως. Hoc est quod Diodorus xv. 67. habet: μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσιν ἐποίησαντο κοινὰς τὰς ἡγεμονίας.

§. 15. κοινῇ. Leoncl. Steph. et Wels recte hoc vulgato κοινῶς, prætulerunt; est enim κοινῇ, scil. βουλῇ, communi consilio. Ita ubique Xenophon.

Ὀνειον. Redire oportet ad vi. 5. 41. unde pendet series rerum et sensus. Cæterum Diodorus xv. 68. auctor est, Chabriam Atheniensē ducem cum auxiliis Megarenium, Pellensiorum et Corinthiorum in exercitu suo habuisse milites 10,000, totidem fuisse in exercitu Lacedæmoniorum et sociorum, itaque omnino 20,000; tranfitum Bæotorum vero ut impediret, aditus (παρόδους) muniisse vallo fossaque profunda, ducta a Cenchreis

usque ad Lechæum.

ἐπιμαχώτατον. Ubi aditus facilius erat. Refert Diodorus, Lacedæmonios tenuisse locum εὐεφοδωτάτον. Adit idem, provocatos ab Epaminonda hostes, quanquam triplo numerosiores, extra propugnacula prodire non ausos esse, tandem vero oppugnatos cessasse et omnium maxime Lacedæmonios solos restitisse. Contra Xenophon infidias diluculi et peccatum polemarchi captasse videtur in gratiam Lacedæmoniorum. Locum pugnæ accuratius definit Pausanias ix. p. 740. ὡς δὲ βωιωταρχεῖν ἔδειξ (αὐδὶς lego) ἤρητο, καὶ στρατὸς βωιωτῶν ἀφίκετο αὐδὶς ἐς Πελοπόννησον, ἐκράτησε μὲν περὶ Λέχαιον Λακεδαιμονίους μάχη, σὺν δὲ σφίσιν Ἀχαιῶν Πελληνέας καὶ Ἀθηναίων ὧς Χαβρίας ἤγεν ἐξ Ἀθηνῶν. κατανύσαι. Scil. τὴν ὁδόν, pervenire.

ἅμα κνέφα. Narrat eandem rem Polyænus ii. 2. 9. Ἐπειδὴ τὸ Ὀνειον κατεῖχε φυλακὴ Λακωνικὴ ἰνδειζάμενος ὡς μίλλοι νυκτὸς περιναί τὸ στρατιμμα,

- 16 βρέοντο· καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύθησαν τῆς ὥρας, ἀλλ' ἐπιπίπῃσι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς Πελληνεῦσιν, ἠνίκα αἱ μὲν νυκτεριναὶ Φυλακαὶ ἤδη ἔληγον, ἐκ δὲ τῶν σιβαδῶν ἀνίσταντο, ὅπου ἔκειτο ἕκαστος. ἐνταῦθα οἱ Θεβαῖοι προσπεσόντες ἔπαιον παρεσκευασμένοι ἀπαρασκευάστως, 17 καὶ συφεταγμένοι ἀσυντάκτους. Ὡς δὲ οἱ σωθέντες ἐκ τῷ πρᾶγματος ἀπέφυγον ἐπὶ τὸν ἐγγύτατα λόφον, ἔξον τῷ Λακεδαιμονίῳ πολεμάρχῳ, λαβόντι ὀπόσως μὲν ἐβέλετο τῶν συμμάχων ὀπίστας, ὀπόσους δὲ πελταστας, κατέχειν τὸ χωρίον, (καὶ γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἔξῃν ἀσφαλῶς ἐκ Κεγχρεῶν κομίζεσθαι) ἐκ ἐποίησε ταῦτα· ἀλλὰ μάλα ἀπορῆντων τῶν Θεβαίων, πῶς χρῆ ἐκ τῷ πρὸς Σικυῶνα βλέποντος καταβῆναι, ἢ πάλιν ἀπελθεῖν, σπονδὰς ποιησάμενος, ὡς τοῖς πλείστοις ἐδόκει, πρὸς Θεβαίων μᾶλλον, ἢ πρὸς ἑαυτῶν, ἕτως ἀπῆλθε, καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ ἀπήγαγεν.
- 18 Οἱ δὲ Θεβαῖοι ἀσφαλῶς καταβάντες, καὶ συμμίζαντες τοῖς ἑαυτῶν συμμάχοις, Ἀρκάσι τε, καὶ Ἀργείοις, καὶ Ἡλείοις, εὐθύς μὲν προσέβαλον πρὸς Σικυῶνα καὶ Πελλήνην· στρατευσάμενοι δὲ εἰς Ἐπίδαυρον, ἐδήλωσαν αὐτῶν

καὶ κοίμισεν ὑπ' αὐτῶν τῷ Ὀνείῳ. Custodes igitur Laconici armati totam noctem infomes transfegerunt et sub auroram demum ex festitudine sopiti ab Epaminonda, facto in eos impetu, facile victi sunt. Ἐπεὶ δὲ ὑπέλαμψεν ἡ ἱσ, ἀναστήσας τὸ στρατόπεδον ἐπίθετο τοῖς φύλαξι. Contra a Xenophonte sub vesperam profecti Thebani mane advenisse et castra hostium adorti, viciffē dicuntur. Casaubonus respici putabat narrationem infra §. 41. positam. Male! Vocem enim νεφθαῖοι de diluculo Nofter de Lacedæmon. Republ. xiii. 3. usurpavit etiam, eamque notionem et hic approbaverim. Brevius eandem rem narrat Frontinus ii. 5. 26.

§. 16. ἐπιπίπῃσι. A. J. C. ἐπιπίπῃσι.

ἔκειτο. Ita emend. Leonclav. vulgatum ἰδέτο. Vide supra ad ii. 4. 6.

Θεβαῖοι. Duce Epaminonda. Contra Atheniensium exercitui præerat Chabrias, auctore Diodoro xv. 68.

§. 17. τῷ Λακεδαιμονίῳ. Elegantia sermonis postulare videtur τῷ τῶν Λακεδαιμονίων.

Κεγχρεῶν. J. A. Cast. Κεγχρεῶν. βλέποντος. Brodæus addit λόφου. Esse τὸ βλέπον neutrum, et significare h. l. partem collis, quæ Sicyonem spectat, monuit Morus.

ποιησάμενος. Male J. A. C. ποιησαμένους. Eadem postea μετ' αὐτοῦ habent.

§. 18. Ἐπίδαυρον. Træzenem et Epidaurum aggressus Epaminondas regionem omnem vastavit, urbe tamen nulla capta. Interim Sicyonem,

πᾶσαν τὴν χώραν. ἀναχωρῶντες δὲ ἐκῆθεν μάλα πάντων ὑπεροπτικῶς τῶν ἐναντίων, ὡς ἐγένοντο ἐγγύς τοῦ τῶν Κορινθίων ἄσπεος, δρόμῳ ἐφέροντο πρὸς τὰς πύλας, τὰς ἐπὶ Φλιῆντα ἰόντι ὀρώσας, ὡς, εἰ ἀνεωγμένα τύχοιεν, εἰσπεσέμενοι. Ἐκβοηθήσαντες δὲ τινες ψιλοὶ ἐκ τῆς πό- 19
λεως, ἀπαντῶσι τῷ Θεβαίων τοῖς ἐπιλέκτοις, ἔδδ' ἑτέτερα πλέθρα ἀπέχουσι τοῦ τείχεος· καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τὰ μνήματα καὶ τὰ ὑπερέχοντα χωρία, βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἀποκτείνουσι τῶν πρώτων καὶ μάλα συχνὰς, καὶ τρεψάμενοι ἐδίωκον ὡς τρία ἢ τέτταρα στάδια. τέττα δὲ γενομένα, οἱ Κορινθιοὶ, τὲς νεκρὰς πρὸς τὸ τεῖχος ἐλκύσαντες, καὶ ὑποσπόνδους ἀποδόντες, τρόπαιον ἔστησαν. καὶ ταύτῃ μὲν δὴ ἀνεψύχθησαν οἱ τῶν Λακεδαιμονίων σύμμαχοι.

Ἄμα τε δὴ πεπραγμένων τῶν, καταπλεῖ Λακεδαι- 20
μονίοις ἢ παρὰ Διονυσίᾳ βοήθεια, τριήρεις πλέον ἢ εἴκοσιν.

Phliuntem et quasdam alias urbes sibi adjunxit, Ita Diodorus. Expeditionis in Sicyonios obiter meminit Pausanias vi. p. 457. ubi Stomius, equitum Eleorum dux, certamine singulari provocatum Sicyoniorum duccem occidisse fertur. Portum eodem tempore dolo ceperunt Thebani, narrante Frontino ii. 2. 10. Ista enim loci illius narratio huc pertinere videtur. Distinctius Pausanias ix. p. 740. πόλισμα ἐν ἑλῶν Σικυωνίων Φοιβίαν, ἐνθα ἦσαν τὸ πᾶν οἱ Βοιωτῶν φυγάδες σιγμῆν (ἐπὶ τιμῇ emendant) ἀφίσει τοὺς ἐγκαταληφθέντας, ἄλλην σφίσιν ἦν ἔτυχε πατρίδα ἱππονομάζων ἐκάστω.

ὀρώσας. Verbum aliquod, quo situs portæ indicaretur, ad dextram, vel ad sinistram, vel ad orientem aut aliud excidisse, putabat Morus; sed situs indicat manifesto, quod dicat portas ad Phliuntem ducentes. Difficultatem vero facit verbum ἰόντι, quod, si ὀρώσας refertur ad ἐπὶ Φλ. non habet, quo referatur.

[τὰς πύλας τὰς ἐπὶ Φλιῆντα ἰόντι ὀρώσας. Importunum quidem est ἰόντι, et ex prægressi nominis litteris

male repetitis nasci potuit. Solemne alibi de locis ὀρῶν, seu φέρειν, et τείνειν ἐπὶ χώραν, ἐπὶ πόλιν. Non repugnem tamen, si quis dativum absolutum acceperit abundanter additum, si quis eat s. tendat. Simile Livii illud, non minus durum, i. 8. Locum, qui nunc septus descenditibus inter duos lucos est. F. A. Wolfius.]

εἰσπεσέμενοι. Corinthios prælio victos Bœotii intra mœnia compulerunt. Eorum aliquot temerarii, per portas una irrupere ausi, a Chabria expelluntur, qui deinde extra urbem prælio commisso Bœotios vincit. Ita Diodorus.

§. 19. τρόπαιον. Plutarchus Apophthegm. p. 732. τοῦ δὲ Χαβρίας περὶ Κόρινθον ὀλίγως τινὰς τῶν Θεβαίων ὑπὸ τὰ τεῖχη φιλομαχῶντας καταβαλόντας καὶ ἔστησαντος τρόπαιον, ὃ Ἐπαμεινώνδας καταγιγῶν ἔφη, ἐνταῦθα δεῖ οὐ τρόπαιον, ἀλλὰ Ἐκατήσιον ἑσθάναι· τὴν γὰρ Ἐκάστην ἐπισηκῶς ἐν ταῖς πρὸ τῶν πυλῶν ἰδρύνοντο τριόδοις.

§. 20. εἴκοσιν. Celtas et Iberos 2000. submissos fuisset, dato in quinque menses stipendio, eisque æstate

- ἦγον δὲ Κελτῆς τε καὶ Ἰβήρας, καὶ ἰππεῖς ὡς πενήκοντα. τῇ δὲ ὑπεράνω οἱ Θηβαῖοί τε καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν σύμμαχοι, διαταξάμενοι, καὶ ἐμπλήσαντες τὸ πεδίον μέχρι τῆς Θαλάττης, καὶ μέχρι τῶν ἐχομένων τῆς πόλεως γηλόφων, ἔφθειρον, εἴ τι χρήσιμον ἦν ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ οἱ μὲν τῶν Ἀθηναίων καὶ οἱ τῶν Κορινθίων ἰππεῖς οὐ μάλα ἐπλησίαζον τῷ στρατεύματι, ὁρῶντες ἰσχυρὰ καὶ πολλὰ τὰ ἀντί-
- 21 παλαῖ οἱ δὲ παρὰ τοῦ Διονυσίου ἰππεῖς, ὅσοι περ ἦσαν, οὗτοι διεσκεδασμένοι ἄλλος ἄλλῃ παραθέοντες, ἠκόντιζόν τε προσελαύνοντες, καὶ ἐπεὶ ὥρμων πρὸς αὐτὰς, ἀνεχώρουν, καὶ πάλιν ἀναστρέφοντες ἠκόντιζον. καὶ ταῦτα ἅμα ποιῶντες κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ ἀνεπαύοντο. εἰ δὲ καταβεβηκόσιν ἐπελαύνοιεν τινὲς, εὐπετῶς ἀναπηδῶντες ἀνεχώρουν. εἰ δὲ αὖ τινες διώξειαν αὐτοὺς πολὺ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος, τότε ἀποχωροῖεν, ἐπικείμενοι καὶ ἀκοντίζοντες δεινὰ εἰργάζοντο, καὶ πᾶν τὸ στρατεύμα ἠνάγκαζον ἑαυτῶν ἕνεκα καὶ προΐεναί, καὶ ἀναχωρεῖν.
- 22 Μετὰ ταῦτα μέντοι Θηβαῖοι, μέναντες ἔ πολλὰς ἡμέρας, ἀπῆλθον οἴκαδε, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ἕκαστος οἴκαδε. ἐκ δὲ τότε ἐμβάλλουσιν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Σικυῶνα, καὶ μάχη μὲν νικῶσι τοὺς Σικυωνίους τῷ πεδίῳ, καὶ ἀπέκτειναν περὶ ἑβδομήκοντα. Γέρας δὲ τεῖχος κατὰ κράτος αἰροῦσι. καὶ ἡ μὲν παρὰ Διονυσίῳ πρώτη βοήθεια τοιαῦτα πράξασα ἀπέπλευσεν εἰς Συρακῆσας. Θηβαῖοι δὲ, καὶ πάντες οἱ ἀποσάντες ἀπὸ Λακεδαιμονίων, μέχρι μὲν τότε τῷ χρόνῳ ὁμοθυμαδὸν καὶ ἔπραττον, καὶ ἐστρατεύοντο, ἠγασμένων τῶν

exeunte reverfos tradit Diodorus xv. 70. nulla equitum facta mentione.

§. 21. ἰπιλαύνουσιν. A. J. Br. Castal. ἰλαύνουσιν.

§. 22. Γέρας. Stephanus recepit Δίρας, quia a Stephano Byz. locum Laconicae Δίρρα commemoratum repererat. Verum de Sicyone et ejus regione vicina sermonem esse, recte

admonuit Morus; nec adeo ad rem pertinere locum istum. Brodæus Messeniæ oppidum, igitur alienum, Γερηνίας maluit inferere. Cum Stephano facit Leoncl. et Wels.

πρώτη βοήθεια. De altera infra sect. 17. Deinceps margo Leoncl. habet ταῦτα.

Θηβαίων. Ἐγγινόμενος δέ τις Λυκομήδης Μαντινεὺς, 23
γένος τε ἑδενὸς ἐνδεής, χρήμασί τε προήκων, καὶ ἄλλως
Φιλότιμος, οὗτος ἐπέπλησε Φρονήματος τῆς Ἀρκάδας,
λέγων, ὡς μόνοις μὲν αὐτοῖς Πελοπόννησος πατρίς εἴη,
(μόνοι γὰρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν) πλείστον δὲ Φῦλον
τῶν Ἑλληνικῶν τὸ Ἀρκαδικὸν εἴη, καὶ σώματα ἐγκρατέ-
στατα ἔχοι. καὶ ἀλκιμωτάτης δὲ αὐτῆς ἀπεδείκνυε, τεκ-
μήρια παρεχόμενος, ὡς, ἐπικέρων ὁπότε δεηθεῖεν τινες,
ἑδένας ἠροῦντο ἀντ' Ἀρκάδων. ἔτι δὲ ἔτε Λακεδαιμονίους
ἀνευ σφῶν πῶποτε ἐμβαλεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔτε νῦν
Θηβαίους ἐλθεῖν ἀνευ Ἀρκάδων εἰς Λακεδαίμονα. ἀν οὖν 24
σωφρονῆτε, τοῦ ἀκολοθεῖν, ὅποι ἂν τις πᾶρακαλοῖ, Φεί-
σεσθε. ὡς πρότερόν τε, Λακεδαιμονίοις ἀκολοθεῖντες, ἐκεί-
νης ἠύξισατε· νῦν δὲ, ἀν Θηβαίοις εἰκῆ ἀκολοθηῖτε, καὶ
μὴ κατὰ μέρος ἀξιῶτε ἠγαῖσθαι, ἴσως τάχα τέτῳ ἄλλῳ
Λακεδαιμονίῳ εὐρήσετε. Οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες, ταῦτ' ἀκί-
οντες, ἀνεφυσῶντό τε, καὶ ὑπερεφίλουσιν τὸν Λυκομήδην, καὶ
μόνον ἄνδρα ἠγάθον· ὡς ἄρχοντας ἔταπλον, ἔστινας καὶ κεί-
νος κελεύοι. καὶ ἐκ τῶν συμβαινόντων δὲ ἔργων ἐμεγα-
λύνοντο οἱ Ἀρκάδες. ἐμβαλόντων μὲν γὰρ εἰς Ἐπίδαυρον 25
τῶν Ἀργείων, καὶ ἀποκλεισθέντων τῆς ἐξόδου ὑπό τε τῶν
μετὰ Χαβρίου ξένων καὶ Ἀθηναίων καὶ Κορινθίων, βοή-
θησαντες μάλα πολιορκημένους ἐξελύσαντο τῆς Ἀργείας,
οὐ μόνον τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς χωρίοις πολεμίοις
χρώμενοι. Στρατευσάμενοι δὲ καὶ εἰς Ἀσίην τῆς Λακω-

§. 23. γένος. St. L. W. γένει. Dio-
dor. xv. 67. Lycomedem ducem τῶν
ἰπιδέκτων Arcadum, numero 5000.
nominat. De eo vide supra ad vi. 5.
4.

αὐτόχθονες. Antiquitatem populi
Arcadici explicuit Heyne in Opuscul.
Academicor. vol. ii. p. 332. fqq.

§. 24. πρότερόν τι. Morus emen-
dabat γι.

[Πρότερόν γι leg. cum Moro. Sic
§. 30. πρόσθεν γι. F. A. Wolfius.]

§. 25. τῆς Ἀργείους. Articulum o-
mittunt A. J. Cast. Cæterum exp-
ditionem illam Argivorum intelligit,
quam supra §. 18. attigerat.

Ἀσίην. Laconicam habet etiam
Stephanus Byz. Cf. Wasse ad Thu-
cydid. iv. 12. Morus. De Afina ni-
hil Diodorus, ubi de Lycomedede agit

νικής, ἐνίκησάν τε τὴν τῶν Λακεδαιμονίων Φρξρὰν, καὶ τὸν
Γεράνορα, τὸν πολέμαρχον Σπαρτιάτην γεγενημένον, ἀπέ-
κτειναν, καὶ τὸ προάσειον τῶν Ἀσιναίων ἐπόρθησαν. ὅπρ
δὲ βουλευθεῖεν ἐξελθεῖν, οὐ νύξ, οὐ χειμῶν, οὐ μῆκος ὁδῶ,
οὐκ ὄρη δύσβατα ἀπεκώλυεν αὐτῆς· ὥστε ἐν γε τῷ χρόνῳ
26 ἐκείνῳ πολὺ ὄντο κράτιστοί εἶναι. Οἱ μὲν δὴ Θηβαῖοι διὰ
ταῦτα ὑποφθόνως, καὶ ἐκέτι Φιλικῶς εἶχον πρὸς τοὺς
Ἀρκάδας· οἱ γεμὴν Ἠλεῖοι, ἐπεὶ ἀπαιτῆντες τὰς πόλεις
τῆς Ἀρκάδας, αἱς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀφῆρέθησαν, ἔγνω-
σαν, αὐτοὺς τῆς μὲν ἑαυτῶν λόγους ἐν ἔδενι λόγῳ ποισ-
μένους, τῆς δὲ Τριφυλίας, καὶ τῆς ἄλλους τῆς ἀπὸ σφῶν
ἀποσάντας, περὶ παντὸς ποισμένους, ὅτι Ἀρκάδες ἔφασαν
εἶναι· ἐκ τέτων αὖ καὶ οἱ Ἠλεῖοι δυσμενῶς εἶχον πρὸς
αὐτῆς.

27 Οὕτω δὲ ἐκάσων ἐφ' ἑαυτοῖς μέγα φρονέντων τῶν
συμμάχων, ἔρχεται Φιλίσκος Ἀβυθηνὸς παρὰ Ἀριοβαρ-
ζάνους, χρήματα ἔχων πολλά· καὶ πρῶτα μὲν εἰς Δελφῶς
συνήγαγε περὶ εἰρήνης Θηβαίους καὶ τοὺς συμμάχους, καὶ

xv. 67. Contra is expeditionem eo
duce in Pellenem Laconicam memo-
rat susceptam, ubi Arcades, Pellene
vi capta, Lacedæmonico præsidio oc-
ciso, civibusque in fervitum abrep-
tis ac venditis, regionem omnem
vastant. Hanc expeditionem Dio-
dorus cum reliquis, in hoc capite
hucusque traditis, refert ad annum
quartum Olymp. 102.

βεληθεῖεν. A. J. Cast. βεληδοῖεν.

§. 26. λόγους· ἐν ἔδενι λόγῳ. Mihi
non placet hæc ejusdem verbi repeti-
tio.

§. 27. Ἀριοβαρζάνους. Diodorus xv.
70. Artaxerxem nominat regem.
Nullum vero tunc regem Ariobarza-
nem fuisse, admonet Morus, qui no-
men Artaxerxis substitutum voluit.
Philiscus una cum Ariobarzane fuit
civitate donatus ab Atheniensibus, et
μέγιστος πῶν ὑπάρχων Ariobarzani,
qui Hellepontum totum in eoque
græcas urbes occupavit et vastavit,

in Perintho sociorum peregrinorum
exercitum aluit, τῶν ἐν Περίνθῳ ξένους
ἡμισθόδοται, et tandem a Therfagora
et Execesto, Lampfacenis, fuit occi-
sus, uti narrat Demosthenes contra
Aristocratem p. 666. ed. Reiske, A-
bydenos Philiscum et Agavum μισα-
θηναιοτάτους, etsi civitate cum Ario-
barzane donatos, vocat ibid. p. 687.
Est hic ille Ariobarzanes, quem Ti-
motheus, subsidio missus ab Atheni-
ensibus, cum videret eum descivisse
plane a rege Persarum, destituit, au-
ctore Demosthene de Rhodior. libert.
p. 193. Inde odium ipsius et ejus du-
cum in Atheniensibus. Atque ex his
perspiciet lector, vulgatam hujus loci
lectionem non esse tentandam.

Δελφῶς συνήγαγε. Jus hoc convo-
candi cum auctoritate suadendæ tu-
endæque pacis habuit rex Persiæ per
fœdus illud nobile, de quo supra v.
1. 28. Ita Morus. Vitium Edd. J.
A. Br. ἀδελφῶς sustulit Brodæus.

τοὺς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες, τῷ μὲν θεῷ εὐδὲν ἐκοινώσαντο, ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη γένοιτο, αὐτοὶ δὲ ἐβλεπόντο. Ἐπεὶ δὲ οὐ συνέχώρην οἱ Θηβαῖοι, Μεσσήνην ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἶναι, ξενικὸν πολὺ συνέλεγεν ὁ Φιλίσκος, ὅπως πολεμοίη μετὰ Λακεδαιμονίων.

Τῶν δὲ πρᾶξιμένων, ἀφικνεῖται καὶ ἡ παρὰ Διονυσίου 28 δευτέρα βοήθεια. λεγόντων δὲ Ἀθηναίων, ὡς χρεῶν μὲν Olymp. 103. 1/2. εἶη, αὐτοὺς εἰς Θετταλίαν τάναντία Θηβαίοις—Λακεδαιμονίων δὲ, ὡς εἰς τὴν Λακωνικὴν, ταῦτα ἐν τοῖς συμμάχοις ἐνίκησεν. Ἐπεὶ δὲ περίεπλευσαν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Λακεδαίμονα, λαβὼν αὐτοὺς ὁ Ἀρχίδαμος μετὰ τῶν πολιτικῶν ἐστρατεύετο. καὶ Καρύας μὲν ἐξαιρεῖ κατὰ κράτος, καὶ ὅσας ζῶντας ἔλαβεν, ἀπέσφαζεν· ἐκεῖθεν δὲ εὐθὺς στρατευσάμενος εἰς Παρράσιαν τῆς Ἀρκαδίας μετ'

θεῷ οὐδέν. Adverte Xenophontis pietatem!

Μεσσήνην. Messenem regionem et novam ab Epaminonda conditam urbem intelligi, patet. Hanc post primam in Laconicam expeditionem Epaminondas praefidius firmatam, veluti liberam, conquiritis undique Messeniis civibus, restituit, narrantibus Diodoro xv. 66. Pausania iv. 26. et Polybio iv. 32. Socii Lacedaemoniis suasisse dicuntur, ut, omissa Messene, pacem acciperent, apud Isocratem in Archidamo, ubi de restaurata Messene pag. 236. ita legitur: ταύτην διὰ στρακασίαν ἐπ' αὐτῶν κατοικίζουσιν, ἀμφοτέρω παρὰ τὰς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας πρᾶττοντες. Καὶ ἐὰν μὲν τὰς ὡς ἀλήθως Μεσσηνίους κατήγον, ἠδίκων μὲν ἂν—νῦν δὲ τοὺς εἰλωτας ἀμόρους ἡμῖν παρακαταοικίζουσιν.

ξενικὸν πολὺ. Reliquit milites selectos mercenarios bis mille, stipendio ante soluto. Ita Diodorus xv. 70.

§. 28. αὐτός. Auxilia a Dionysio submissa. Morus.

Θηβαίους. Excidisse πείμπειν aut simile verbum Leoncl. monuit. Thebanorum autem opes potissimum in Thessalia creverant, postquam Thessali contra Alexandrum Pheræum au-

xilio eos vocaverant. Diodor. xv. 67. et 71. Plutarch. Pelopid. c. 26. seqq. Morus. Sed praeterea Leoncl. delet μὲν ante εἶη. Steph. legebat ἄγχοι. Fr. Portus εἶναι aut στρατεύεσθαι inferebat.

Λακωνικὴν. Ad ejiciendos Arcades, qui irruptionem fecerant. Vide sect. 14. Morus.

Λακεδαίμονα. Pro Laconica dici, recte admonuit Morus. Archidamus est rex Spartanus.

πολιτικῶν. Militibus indigenis.

Καρύας. A. J. Br. Cast. Καρυῶνας. Quod nomen civitatis aut populi dubium est atque aliunde ignotum. Contra quod L. Stephan. et Wels ediderunt Καρύαι est oppidum in finibus Laconicae, in qua res geritur. Tertio civitas illa Caryatis nuper ad Thebanos defecerat, (vi. 5. 25. 27.) ut non mirum sit, si Spartanos nunc ab incolis ejus poenas sumfisse legimus. Brodæus Ἀκαρῶνας voluit legi; sed Acarnanes non sunt in Peloponneso. Fuit etiam Arcadiae oppidum Caryæ, si quis hoc intelligi malit. Morus.—Sed Arcadium deinceps nominat Xenophon, ut Caryas alibi fitas esse significaret.

Παρράσιαν. Urbis nomen, plurali numero expressum, nondum reperi.

αὐτῶν, ἐδῆου τὴν χώραν. ἐπεὶ δὲ ἐβοήθησαν οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ἐπαναχωρήσας ἐστρατοπεδεύσατο ἐν τοῖς ἐπὶ Μιδέας γηλόφοις. ἐνταῦθα δὲ ὄντος αὐτοῦ, Κισσίδα, ὁ ἄρχων τῆς παρὰ Διονυσίου βοιωθείας, ἔλεγε, ὅτι ἐξήκοι αὐτῷ ὁ χρόνος, ὃς ἦν εἰρημένος παραμένειν. καὶ ἅμα
29 ταῦτ' ἔλεγε, καὶ ἀπῆκε τὴν ἐπὶ Σπάρτης. Ἐπεὶ δὲ ἀπο-
πορευόμενον ὑπετέμνοντο αὐτὸν οἱ Μεσσηνιοὶ ἐπὶ τενὸν τῆς

Forte fuit olim Παρρασίους, quibus plures urbes parebant, teste Pausania viii. p. 654.

[Παρρασίους. Usus etiam loquendi Thucydideus suadet legere Παρρασίους, quos Thucydides v. 33. Mantineorum imperio paruisse ait. Ex Addendis.]

ἐπὶ Μιδέας. A. J. Br. Castal. Ἐπιμηδέας hic et paulo post habent scriptum. Primus correxerat Brodæus. Est vero gemina Μιδεα, alia Argiva, de qua hic fermo est, alia Bœotica. Argiva Μιδεα, Bœotica vero Μιδεα dicitur. Hanc admonitionem Strabonis viii. p. 373. et veterum editionum vestigia secutus sum, addidit Pausania p. 502. et 653. ubi Μιδεα scribitur. Morus.

[Μιδεας. Stautus in Thebaide: *Aptior armentis Midea*. Ex Addendis.]

§. 29. ἀπιτέμνοντο. Steph. legit ὑπετέμνοντο. Sic supra i. 6. 17. ὑποταμνόμενος τὸν ἐς Σάμον πλῆν i. e. intercludens. Sic Cyropæd. i. 4. 19. et 21. Esti Morus vulgatam h. l. lectionem damnare non audet, mihi tamen altera rectior videtur. Simul enim occursum anteriorem in locum significat. Sic in verbis similibus Xenoph. de Venat. iii. 10. canes multum cursu anticipantes lepores dicit πολὺν ὑπολαμβανέσας. Ibidem §. 6. ὑπολαμβάνουσαι ἐκ τοῦ πρόσθεν τὰ ἵχνη. Sic ibidem §. 8. ὑποδέξιν. In Anabasi i. 8. 15. ὑπελαύνειν eodem modo dicitur. Equum currentem in conversione inhibere freno inde dixit ὑπολαμβάνειν, de Re Equestri vii. 15. 16. et ix. 5. de Magistro Equit. iii. 14. Idem de Re Equestri. cap. xi. 3. ἀνακρούειν τῷ χαλινῷ dicit. Contra qui in angustiis derelinquitur, eum Xenophon de Magistro Equit. viii. 13. ἀπολαμβάνεσθαι διὰ δυσχωρίας dicit. Sic dicitur equus, pedibus posterioribus an-

teriores prægrediens, ὑποτιθέναι τὰ σκέλη τὰ ὀπίσθια ὑπὸ τὰ ἐμπρόσθια, de Re Equestri c. xi. 2. Eiusmodi equum ad pompam aptum tollere se et erigere in pedes posteriores dicitur Xenophonti, sed aliam quandam et propriam corporis mensuram ad eam rem requiri, quam sic definit: ὅς ἂν τὴν ὄσφυν ὑγρὰν τε καὶ βραχεῖαν καὶ ἰσχυρὰν ἔχη, καὶ οὐ τὴν κατ' ἕρῶν λέγομεν, ἀλλ' ἢ πέφυκε μεταξὺ τῶν τε πλευρῶν καὶ τῶν ἰσχυρίων κατὰ τὸν κενεῶνα, ὅτος δυνήσεται πρόβω ὑποτιθέναι τὰ ὀπίσθια σκέλη etc. Intelligit equum corpore contractiori, non longo; præcipue ubi commissura renum (*Le Craupion* dicitur Gallis, nobis, *das Kreutz*) seu spatium inter costas ultimas et femora, quod Latini dicunt ilia, est bene mobilis, brevis et fortis. Hæc igitur commissuræ pars opponitur alteri, quæ ὄσφης κατ' ἕρῶν dicitur, postremam corporis partem cum femoribus complectens. Sic ipsorum femorum partem posticam, sub cauda conspiciendam, Xenophon distinguit ab ea parte, quæ ilia spectat; et si pars postica sub cauda lato discrimine fit divisa, eiusmodi equum, ait, pedes posteriores longo intervallo ante anteriores ponere; ἕτω καὶ τὰ ὀπίσθια σκέλη διὰ πολλοῦ ὑποδέξιν. De Re Equestri i. 14. Possunt tamen etiam ita distingui a femoribus anterioribus, seu potius brachiis torosis, quæ Xenophon ibidem i. 7. μηρὸς τῶς ὑπὸ ταῖς ἀμοσλάταις appellat. Longe diversum est, cum equus latum pectus habet, et pedes anteriores lato intervallo disjunctos, ne inter eundem invicem impingant; πρὸς τὸ μὴ ἀπαλλάξῃ ἀλλὰ διὰ πολλοῦ τὰ σκέλη φέρειν. i. §. 7. Quæ quidem loca nuperus Interpres, Zeunius nosfer, aut plane omisit, aut male interpretatus est. Est etiam diversitas quædam genera-

ὁδῷ, ἐνταῦθα δὴ ἔπεμπεν ἐπὶ τὸν Ἀρχίδαμον, καὶ βοηθεῖν ἐκέλευε· καὶ κείνος μέντοι ἔβουλήθει. ὡς δὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ἐπ' Εὐτρησίους ἐκτροπῇ, οἱ μὲν Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι προσέβαινον εἰς τὴν Λάκαιναν, καὶ οὗτοι ὡς ἀποκλείσοντες αὐτὸν τῆς ἐπ' οἶκον ὁδοῦ. ὁ δὲ, οὐπὲρ ἐστὶ χωρίον ἐπίπεδον ἐν ταῖς συμβολαῖς τῆς τε ἐπ' Εὐτρησίων καὶ τῆς ἐπὶ Μιδέας ὁδῷ, ἐνταῦθα ἐκβὰς παρετάξατο ὡς μαχόμενος. Ἐφασαν δὲ αὐτὸν καὶ πρὸ τῶν λόχων παρίοντα τοιάδε 30 παρακελεύσασθαι· Ἄνδρες πολῖται, νῦν ἀγαθοὶ γινόμενοι ἀναβλέψωμεν ὄρθοις ὄμμασιν· ἀποδῶμεν τοῖς ἐπιγιγνομένοις τὴν πατρίδα, οἴαντες παρὰ τῷ πατέρων παρελάβομεν· παυσώμεθα αἰχυνόμενοι καὶ παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ πρεσβυτέρους, καὶ ξένους, ἐν οἷς πρόσθεν γε πάντων τῶν Ἑλλήνων περιβλεπτότατοι ἦμεν. Τῶν δὲ ῥηθέντων, 31 ἐξ αἰθρίας ἀσραπάς τε καὶ βροντᾶς λέγουσιν αἰσίως αὐτῷ Φανῆναί. συνέβη δὲ καὶ πρὸς τῷ δεξιῷ κέρατι τέμενός τε καὶ ἀγάλμα Ἡρακλέους, οὗ δὴ καὶ ἀπόγονος λέγεται,

tim in animalium incessu, quam notavit breviter Aristoteles H. A. ii. 1. Alia enim pedibus posterioribus anteriores transeunt, quod ὑποτιθέναι ἀντιπροπερε dixit Xenophon; alia intra anteriorum vestigia ponunt posteriores, quod κατὰ σκέλος βαδίζειν dicit Aristoteles, addens interpretationem: ὅτε οὐ προβαίνει τῷ ἀριστερῷ τὸ δεξιόν, ἀλλ' ἱπακολεθεῖ. Scilicet pes dexteri anterior ubique præcedit, finister posterior sequitur. Si igitur in incessu leonis, cameli et aliorum animalium pes primum finister dextrum anteriorem deinde dexter posterior anteriorem finistram non transgreditur, sed subsequitur, hoc Aristoteles dicit κατὰ σκέλος βαδίζειν. Plinius xi. sect. 105. *pedatim gradi vertit.*—His igitur rationibus permotus ὑπετίμονον restitui. Sed difficultatem etiam faciunt ἐπὶ τὴν ὁδὸν τῆς ὁδῷ, quæ ita interpretor: Messenii, ad viam angustam occurrentes, interciperent iter Siculorum auxiliorum conabantur.

Εὐτρησίους. Ita ducibus L. St. W. scripsi pro vulgato nomine, quod improbat etiam Morus, Εὐκτρησίους. Steph. enim Byz. Arcadiæ, ubi res illæ gestæ sunt, oppidum nominat Εὐτρησίον; et Pausanias Arcad. p. 654. similiter Εὐτρησίους appellat.

ἀποκλείσοντες αὐτόν. Archidamum, Siculis opitulantem.

Ἐπερ. Ita cum Leonclav. pro vulgato ὅπερ scripsi, approbante etiam Moro.

§. 30. ὄρθοις ὄμμασι. Ut erigere animum dicimus, ita oculos attollere jubet cives suos Archidamus, malis hucusque afflictos et pudibundos. Male Castal. ἀναβλέψωμεν edidit.

§. 31. αἰθρίας. Coelo sereno, quod inprimis bonum et faustum facit augurium. Vocabulum αἰθρία ita fuit supra i. 1. 11. At in Anabasi iv. 4. 14. ὑπὸ τῆς αἰθρίας est sub divo.

ἀπόγονος. Ipse Archidamus ut reliqui reges Spartani. Cf. Morum ad Isocratis Panegyri. cap. 16.

εἶναι. τοιγαρῶν ἐκ τῶν πάντων ἔτω πολὺ μένος καὶ θάρσος τοῖς στρατιώταις φασὶν ἐμπεσεῖν, ὥς ἔργον εἶναι τοῖς ἡγεμόσιν, ἀνείργειν τοὺς στρατιώτας, ὠφελόμενος εἰς τὸ πρόσθεν. ἐπεὶ μέντοι ἡγήτο οὐκ Ἀρχίδαμος, ὀλίγοι μὲν τῶν πολεμίων, δεξάμενοι αὐτὸς εἰς δόρυ, ἀπέθανον· οἱ δὲ ἄλλοι Φεύγοντες ἐπιπίον, πολλοὶ μὲν ὑπὸ ἰππέων, πολλοὶ 32 ἢ ὑπὸ τῶν Κελτῶν. Ὡς δὲ ληξάσης τῆς μάχης τρόπαιον ἐσήσατο, εὐθύς ἐπεμψεν οἴκαδε ἀγγελῶντα Δημοτέλη τὸν κήρυκα τῆς τε νίκης τὸ μέγεθος, — ὅτι Λακεδαιμονίων μὲν εἰς τεθναίῃ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς. τοὺς μέντοι ἐν Σπάρτῃ ἔφασαν ἀκέσαντας, ἀρξάμενος ἀπὸ Ἀγησιλάου καὶ τῶν γερόντων καὶ τῶν ἐφόρων, πάντας κλαίειν ἔτω κοινόν τι ἄρα χαρᾶ καὶ λύπη δάκρυά ἐστιν· ἐπὶ μέντοι τῇ τῶν Ἀρκάδων τύχῃ οὐ πολὺ ἦτιον Λακεδαιμονίων ἤδησαν οἱ Θηβαῖοί τε καὶ Ἡλείοι· ἔτως ἤδη ἤχθοντο ἐπὶ τῷ Φρονήματι αὐτῶν.

33 Συνεχῶς δὲ βουλευόμενοι οἱ Θηβαῖοι, ὅπως ἂν τὴν ἡγεμονίαν λάβοιεν τῆς Ἑλλάδος, ἐνόμισαν, εἰ πέμψειαν πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα, πλεονεκτῆσαι ἂν τι—ἐκείνῳ. καὶ

Κελτῶν. Erant Celtæ aut Galli inter auxilia Syracufana, ut antea §. 9. De ipso prælio vide Diodorum xv. 72. Morus. Ante ἰππέων Edd. A. J. C. male omittunt ὑπό.

§. 32. [ὅτι Λακεδαιμονίων μὲν—His verbis ipsa victoriæ magnitudo describitur. Ergo non quadrat ratio Stephani. Rectum vidisse arbitror Leonclavium. F. A. Wolfius.]

εἰς τεθναίῃ. Ante ὅτι auctore Stephan. inferui καὶ, approbante Moro; contra Leonclav. malebat τῆσδε νίκης. Kœppen debebat τε post τῆς. Cæterum oraculum Dodonæum prædixerat Lacedæmoniis, bellum hoc fore ἄδακρον, ut memorat Diodorus l. c. qui Arcadum ultra decies mille cecidisse refert. Addit: post hanc pugnam Arcades Mænalios et Parrhafios urbem Megalopolin condidisse, collatis in eam 40. pagis, Olymp.

103. 1. Xenophon infra Megalopolitanos obiter nominat.

ἔτω κοινόν. Ex nimio hoc Lacedæmoniorum gaudio imbecillitatem et fractas vires merito arguit Plutarchus Agel. c. 33.

§. 33. ἂν τι ἐκείνῳ. Morus commendabat παρ' ἐκείνῳ ut sectione 24. In margine Cast. legitur δι' ἐκείνῳ. Marg. Leoncl. habet πλεονεκτῆσαι.

[Πλεονεκτῆσαι ἂν δι' ἐκείνῳ, h. e. regis ore. Isto enim modo leg. Poscit id sensus, commendat corruptelæ facilitas. Crebro v abiit in i primum appictum, serius subscriptum, et vice versa. (Quemadmodum vi. 5. 24. forf. scrib. Λεύκτρον pro Λεύκτρον. v. 3. 23. leg. πρὸς βίαν pro πρὸς βίαν, quod fatis est isti loco sanando. Et v. 4. 26. cum Leoncl. scrib. σωτήρα αὐτῶν τῷ πατρὸς γενέσθαι. Sic respondet ibi paullo post, σωσαί οἱ τὸν πατέρα.)

ἐκ τῆς παρακαλέσαντες ἤδη τοὺς συμμάχους, ἐπὶ προ-
 φάσει, ὅτι καὶ Εὐθυκλῆς ὁ Λακεδαιμόνιος εἶη παρὰ βα-
 σιλεῖ, ἀναβαίνουσι Θηβαίων μὲν Πελοπίδας, Ἀρκάδων δὲ
 Ἀντίοχος ὁ παγκρατιαστῆς, Ἠλείων δὲ Ἀρχίδαμος· ἠκο-
 λῶσαι δὲ καὶ Ἀργεῖος. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δὲ ἀκῆσαντες
 ταῦτα ἀντέπεμψαν Τιμαγόραν τε καὶ Λέοντα. Ἐπεὶ δ' 34
 ἐκῆ ἐγένοντο, πολὺ ἐπλεονέκτει ὁ Πελοπίδας παρὰ τῷ
 Πέρσῃ. εἶχε γὰρ λέγειν, καὶ ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων βασι-
 λεῖ συνεμάχοντο ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὑπερον εἶδεν πῶποτε
 στρατεύσαντο ἐπὶ βασιλεῖα, καὶ ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τῆτο
 πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' Ἀγησιλάου
 ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν, εἶδεν δὲ φύσαι εἶσαιεν αὐτὸν ἐν Αὐλίδι τῇ
 Ἀρτέμιδι, ἐνθαπερ, ὅτε Ἀγαμέμνων εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέ-
 πλει, φύσας εἶλε τὴν Τροίαν. μέγα δὲ συνεβάλλετο τῷ 35
 Πελοπίδα εἰς τὸ τιμᾶσθαι, καὶ ὅτι ἐνενικήκεσαν οἱ Θηβαῖοι
 μάχῃ ἐν Λεύκτροις, καὶ ὅτι πεπορθηκότες τὴν χώραν τῶν
 Λακεδαιμονίων ἐφαίνοντο. ἔλεγε δὲ ὁ Πελοπίδας, ὅτι
 Ἀργεῖοι καὶ Ἀρκάδες μάχῃ ἠττημένοι εἶεν ὑπὸ Λακεδαι-

Mox quum legitur ἐπλεονέκτει ὁ Π.
 παρὰ τῷ Πέρσῃ, ibi paullo alia est ra-
 tio. Deinde quæ sequuntur, καὶ ἐκ
 τῆς παρ. ἤδη τ. συμμάχους etc. ea
 laborant nimia brevitate, si non alio
 quo vitio graviore. F. A. Wolfius.]

Ἀντίοχος — Ἀρχίδαμος. Archida-
 mum Xeniae divitis filium nominat
 bis Pausanias vi. pag. 452. et 494.
 Antiochum pancratiaften Pausan. vi.
 p. 458. ex Lepreo oriundum dicit.
 Lepreatæ autem Triphyliae Eliacæ
 sunt, malebant tamen ad Arcades ad-
 numerari, teste Pausania v. p. 385.
 Hinc Xenophon Antiochum Arca-
 dem nominat. Statuam Antiochi di-
 citur fecisse Nicodamus Mænalius.
 Ex hoc Xenophonis loco Antiochi
 et Nicodemi ætas cognoscitur.

Ἀργεῖος. Excidisse nomen Argivi
 legati putabat Morus, oblitus scilicet
 hoc ipsum esse legati Eleensis nomen,
 quod etiam infra c. 4. 15. repetitur.
 Cæterum in margine Leonclav. legitur

ἐβελήθη pro ἠκολῶσαι et ἀντέπεμψαν pro
 ἀντέπεμψαν. De Argeo nunc video
 idem monuisse Koepfen.

§. 34. Πελοπίδας. Vide Plutarchum
 in vita ejus c. 30. seqq. Rex Persarum
 intelligitur Xerxes, quem juve-
 runt Thebani ad Plataeas. Cf. ad vi.
 3. 9.

εἶδεν πῶποτε. Ex Codd. regis Paris.
 vulgatum εἶδεν ποτε emendabat Brunck.
 ad Aristoph. Ecclesiaz. versu 384.
 quem secutus sum. Ita enim semper
 de tempore præterito Attici ponunt,
 quanquam alteram formam de præ-
 terito tempore defendere suscepit nu-
 per V. C. Wolf. ad Demosthenem
 advers. Leptinem p. 313.

Αὐλίδι. Vide supra iii. 4. 4.

§. 35. συνεβάλλετο. Vitio est in L.
 St. W. συνεβάλλοντο.

ἐφαίνοντο. Non : videbantur ; sed :
 palam erat, eos vastasse, ex vi. 5. 27.
 Ita recte admonet Morus.

μοιῶν, ἐπεὶ αὐτοὶ οὐ παρεγένοντο. συνέμαρτύρει δὲ αὐτῶ
ταῦτα πάντα, ὡς ἀληθῆ λέγει, ὁ Τιμαγόρας Ἀθηναῖος,
36 καὶ ἐτιμᾶτο δεύτερα μετὰ τὸν Πελοπίδαν. Ἐκ δὲ τέττα
ἐρωτώμενος ὑπὸ βασιλέως ὁ Πελοπίδας, τί βέλοιο ἐαυ-
τῶ γραφῆναι, εἶπεν, ὅτι Μεσσήνην τε αὐτόνομον εἶναι ἀπὸ
Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀθηναίους ἀνέλκειν τὰς ναῦς· εἰ δὲ
ταῦτα μὴ πείθοιντο, στρατεύειν ἐπ' αὐτῆς· εἴ τις δὲ πόλις
37 μὴ ἐθέλοι ἀκολουθεῖν, ἐπὶ ταύτην πρῶτον ἰέναι. Γρα-
φέντων δὲ τέττων, καὶ ἀναγνωθέντων τοῖς πρέσβεσιν, εἶπεν
ὁ Λέων, ἀκρόντος τοῦ βασιλέως· νῆ Δία, ὧ Ἀθηναῖοι,
ᾧρά γε ὑμῖν, ὡς εἴκειν, ἄλλον τινὰ Φίλον ἀντὶ βασιλέως
ζητεῖν. ἐπεὶ ᾗ ἀπήγειλεν ὁ γραμματεὺς, ἀ εἶπεν ὁ Ἀθη-
ναῖος, πάλιν ἐξήνεγκε προσγεγραμμένα· εἰ δὲ τι δικαι-
ότερον τέττων γινώσκουσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἰόντας πρὸς βασι-
38 λέα διδάσκειν. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο οἱ πρέσβεις ἕκαστοι
οἴκαδε, τὸν μὲν Τιμαγόραν ἀπέκτειναν οἱ Ἀθηναῖοι, κατη-

δεύτερα. In margine Leoncl. δευτέ-
ρας.

§. 37. ᾧρά γε ὑμῖν. In Cast. est
ᾧρα γε μὲν ὑμῖν. Quod mihi quidem
placet, contra γε solum displicet. In
Cyrup. i. 4. 13. et 28. est simpliciter
ᾧρα ἂν εἴη σοι ubi tamen priore in lo-
co Aldina et Steph. ᾧρα ἔν. Contra
iv. 5. 1. est ᾧρα δή.

ἀπήγειλε. Interpretatus est fermo-
nem græcum regi, ut recte vertunt
Pirkheimer et Goldhagen. Quod se-
quitur πάλιν ἐξήνεγκε Morus interpre-
tatus: protulit e cubiculo regis: pu-
tabat, hæc absente rege dicta fuisse
eique nunciata in cubiculum. Quare
emendabat: οὐκ ἀκρόντος τῷ βασιλέως.
Verum mihi leges pacis seorsim scrip-
tæ fuisse videntur, deinde e scriba-
rum cubiculo prolatae et publice le-
ctæ fuisse legatis et regi præsentibus.
Ergo non opus est emendatione.

δικαιότερον. A. J. Br. Cast. δικαιότε-
ρα. Cæterum hac pace tandem fini-
tum esse bellum inde a Leuctrica pu-
gna ultra quinquennium a Thebanis
et Lacedæmoniis gestum, Diodorus
xv. 76. perhibet. Idem bellum hoc

modo Laconicum, modo Bœoticum
dici, monet. Sed quæ de bello sine
mora finito tradit, ea brevius, quam
pro justa perspicuitate, scripsit, si
quis, quæ paulo post sect. 27. a Xe-
nophonte narrata sunt, comparet.
Quod porro dicit, legatos a rege Per-
sæ in Græciam missos esse, id
ipsum repugnat Xenophontæ narra-
tioni sect. 28. Sed malim Xeno-
phontem, qui h. l. diligentissimus
est, sequi, præsertim cum Plutarchus
Pelop. c. 30. cum eo consentiat. Mo-
rus. Ipse tamen Xenophon sect. 27.
Persæ una in Græciam missum me-
morat.

§. 38. Τιμαγόραν. Causam damna-
tionis refert Demosthenes de falsa le-
gat. p. 383. et 400. ed. Reiske lega-
tum scil. eum fuisse cum Leonte
apud Persas per quadriennium, et a
rege abstulisse talenta 40. Plutarchus
in Artaxerxe cap. 22. libellum clam
per scribam Beluridem a Timagora
ad regem missum memorat, et dari-
cos 10,000. dono datos Timagoræ po-
nit. In Pelopid. c. 30. argenti sum-
mam non definit, nec Iſmenia me-

γορῆντος τοῦ Λέοντος, ὡς ἔτε συσκηθῆν ἐθέλοι εαυτῶ, μετὰ τε Πελοπίδᾶ πάντα βελεύοιτο. τῶν ἢ ἄλλων πρέσβων ὁ μὲν Ἡλεῖος Ἀρχίδαμος, ὅτι πρῶτίμησε τὴν Ἥλιν πρὸ τῶν Ἀρκάδων, ἐπὶ τὰ τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ Ἀντίοχος, ὅτι ἠλατῆστο τὸ Ἀρκαδικόν, ἔτε τὰ δῶρα ἐδέξατο, ἀπήγγειλε πρὸς τὰς μυρίας, ὅτι βασιλεὺς ἀρτοκόπης, καὶ ὀψοποιῶν, καὶ οἰνοχόου, καὶ θυρωρῶν παμπληθεῖς ἔχει, ἄνδρας δὲ, οἱ μάχονται ἂν Ἑλλήσι, πάνυ ζητῶν, ἔκ ἂν ἔφη δύνασθαι ἰδεῖν. πρὸς δὲ τέτοις, καὶ τὸ τῶν χρημάτων πλῆθος ἀλαζονείαν αὐτῶ δοκεῖν εἶναι ἔφη· ἐπεὶ καὶ τὴν ὑμνεμένην ἂν χρυσῆν πλάτανον οὐχ ἰκανὴν ἔφη εἶναι τέτιγι σκίαν παρέχειν.

Ὡς δὲ οἱ Θεβαῖοι ἐκάλεσαν ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπασῶν³⁹ ἀκχομένους τῆς παρὰ βασιλέως ἐπιστολῆς, καὶ ὁ Πέρσης, ὁ Φέρων τὰ γράμματα, δείξας τὴν βασιλέως σφραγίδα, ἀνέγνω τὰ γεγραμμένα, οἱ μὲν Θεβαῖοι ὁμύναι ταῦτα ἐκέλευον βασιλεῖ καὶ εαυτοῖς τὰς βελομένους Φίλους εἶναι· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπεκρίναντο, ὅτι ἔκ ὁμύμενοι, ἀλλὰ ἀκχομένοι πέμφθῆσαν· εἰ δὲ τι ὄρκων δέοιντο, πρὸς τὰς πόλεις πέμπειν ἐκέλευον. ὁ μὲντοι Ἀρκὰς Λυκομήδης

minit, quem altero in loco adfuisse Pelopidæ dixerat.

[Addes propter diversitatem narrationis Valer. Max. vi. 3. ext. 3. et Ath. vi. p. 251. B. ubi Τιμαγόραν pro Εὐαγόραν bene emend. Briffon. de R. P. p. 27. F. A. Wolfius.]

πρῶτίμησε. Scilicet rex Persarum, qui Arcadiorum legato Archidamo dona nulla dederat.

ἀπήγγειλε—μυρίας. Post ἀπήγγειλε Cast. inferit δὲ, quasi verba: οὐτε τὰ δῶρα non relata ad ὅτι, sed sejuncta ponantur. In margine Leonclav. est καὶ ἀπήγγειλε. Μυρία sunt fenatus Arcadum ex consilio Lycomedis institutus ἔξ ἀνδρῶν μυρίων, qui de pace et bello decerneret. Cf. Diodor. xv. 59. Demosth. de falsa legat. p. 344. et 403. ed. Reiske, et Vales. ad Harpocr.

p. 130. Idem fenatus nominatur infra vii. 4. 2. 33. 34.

αὐτῶ. Ita suadente Moro scripsi. In A. J. Br. est αὐτῆ. In Leonclav. Steph. et Welf. est οἱ γε.

πλάτανον. Dario dono datam olim, de qua Herodot. vii. 27. Plinius H. N. xxiii. 47. et alii.

§. 39. ὁμύναι ταῦτα. Per has litteras regis Persarum jurare volunt Thebani reliquas civitates. Mirum et insolens mihi hoc videtur. Ergo κατὰ ταῦτα legere malo, ut est sectione 40.

[Ὁμύναι ταῦτα, quin fit jurejurando sancire ea, quæ litteris continerentur, non dubito. Nuper admodum duo talia exempla hujus usus, ὁμύναι τι, legi in Attico quodam. Forma §. 40. diversa est. F. A. Wolfius.]

καὶ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι ἐδὲ τὸν σύλλογον ἐν Θήβαις δέοι εἶναι, ἀλλ' ἐνθά ἢ ἂν ὁ πόλεμος. χαλεπαινόντων δὲ αὐτῶ τῶν Θηβαίων, καὶ λεγόντων, ὡς διαφθείρει τὸ συμμαχικόν, ἐδὲ εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε καθίξειν, ἀλλ' ἀπίων ᾤχετο, καὶ
40 μετ' αὐτῶ πάντες οἱ ἐξ Ἀρκαδίας πρέσβεις. Ὡς δὲ ἐν Θήβαις οὐκ ἠθέλησαν οἱ συνεληλυθότες ὁμόσαι, ἔπεμπον οἱ Θηβαῖοι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις, ὁμνύσαι κελεύοντες, ποιῆσαι κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα, νομίζοντες, ὀκνήσειν μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων ἀπεχθάνεσθαι ἅμα ἑαυτοῖς τε καὶ βασιλεῖ. ἐπεὶ μέντοι εἰς Κόρινθον πρῶτον αὐτῶν ἀφικομένων ὑπέστησαν οἱ Κορίνθιοι, καὶ ἀπεκρίναντο, ὅτι ἐδὲν δέοιντο πρὸς βασιλέα κοινῶν ὀρκῶν, ἐπηκολέθησαν καὶ ἄλλαι πολλαὶ πόλεις, κατὰ ταῦτα ἀποκρινόμεναι. καὶ αὕτη μὲν ἢ Πελοπίδου καὶ τῶν Θηβαίων τῆς ἀρχῆς περιβολὴ ἔτω διελύθη.

41 Αὐτῆς δ' Ἐπαμινώνδας, βεβληθεὶς τὴν Ἀχαιῶν προ-
Olymp. παγαγέσθαι, ὅπως μᾶλλον σφίσι καὶ οἱ Ἀρκαῖες καὶ οἱ
103. $\frac{2}{3}$. ἄλλοι σύμμαχοι προσέχοιεν τὸν νῦν, ἔγνωκε στρατευτέον εἶναι ἐπὶ τὴν Ἀχαιῶν. Πεισίαν οὖν τὸν Ἀργεῖον, στρατηγῶντα ἐν τῷ Ἀργεῖ, πείθει προκαταλαβεῖν τὸ Ὀνεῖον. καὶ ὁ Πεισίας μέντοι, καταμαθὼν ἀμελεσμένην τὴν τῷ Ὀνείου Φυλακῆν ὑπὸ τε Ναυκλέους, ὃς ἤρχε τῶν ξενικῶν τῶν Λα-

διαφθείρει. Castal. διαφείρη. ποιῆσαι. In edd. A. J. Bryl. Cast. legitur κατὰ τὰ βασιλέως ποιῆσαι γράμματα. ὑπέστησαν. Obstiterunt. Vide Indicem.

κατὰ ταῦτα. Portus emendat κατὰ ταῦτά. Non male.

περιβολή. Supra iv. 8. 18. περιβάλλεσθαι erat: sibi affumere, comparare. In Anab. vi. 3. 3. Cyrop. i. 4. 17. iii. 3. 23. est similiter positum. Hinc περιβολή h. l. est conatus, studium imperii acquirendi, ut recte Morus interpretatur. Quodsi simul verbum διελύθη volueris exprimere,

poteris interpretari: Atque ita Pelopidae et Thebanis imperium firmiter amplexantibus ereptum et dissolutum fuit. Est enim περιβολή etiam amplexatio apud Xenophontem de Venatione.

§. 41. προπαγαγέσθαι. Diodorus xv. 75. de eadem re τὴν Ἀχαιῶν καὶ τινὰς ἄλλας πόλεις προσηγάγετο quod et h. l. malim. Caeterum Dymen, Naupactum et Calydonem praesidio Achaeorum liberavit, auctore Diodoro. Vide supra ad iv. 6. 14.

ἀμελουμένην. Edd. A. J. Cast. male ἀμελεσμένην.

κεδαιμονίων, καὶ ὑπὸ Τιμομάχου τῆ Ἀθηναίῃς, κατα-
 λαμβάνει νύκτωρ μετὰ διχιλίων ὀπλιτῶν τὸν ὑπὲρ Κεγ-
 χρεῶν λόφον, ἔχων ἐπὶ ἡμερῶν ἐπιτήδεια. Ἐν δὲ ταύ- 42
 ταις ταῖς ἡμέραις ἐλθόντες οἱ Θηβαῖοι ὑπερβαίνουσι τὸ
 ὄνειον, καὶ στρατεύουσι πάντες οἱ σύμμαχοι ἐπ' Ἀχαιῶν,
 ἡγχαμένω Ἐπαμινώνδῃ. προσπεσόντων δὲ αὐτῶ τῶν βελ-
 τίσιων ἐκ τῆς Ἀχαιῆς, ἐνδυνασεύει ὁ Ἐπαμινώνδας, ὥστε
 μὴ φυγαδεῦσαι τὰς κρατίστους, μήτε πολιτείαν μεταῆσαι,
 ἀλλὰ πιστὰ λαβεῖν παρὰ τῶν Ἀχαιῶν, ἢ μὴν συμμαχίας
 ἔσεσθαι, καὶ ἀκολοθήσειν, ὅπῃ ἂν Θηβαῖοι ἡγῶνται· καὶ
 ἔτως ἀπῆλθον οἴκαδε. Κατηγορόντων δὲ αὐτῶ τῶν τε 43
 Ἀρκάδων καὶ τῶν Σασιωτῶν, ὡς Λακεδαιμονίοις κατε-
 σκευακῶς τὴν Ἀχαιῶν ἀπέλθοι, ἔδοξε Θηβαίοις, πέμ-
 ψαι ἀρμοσὰς εἰς τὰς Ἀχαιῶν πόλεις. οἱ δὲ ἐλθόντες,
 τὰς μὲν βελτίστους σὺν τῷ πλήθει ἐξέβαλον, δημοκρατίας
 δὲ ἐν τῇ Ἀχαιῶν κατέστησαν. οἱ μὲντοι ἐκπεσόντες, συ-
 ζάντες, ταχὺ ἐπὶ μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων πορευόμενοι,
 ὄντες οὐκ ὀλίγοι, κατῆλθον τε καὶ κατέσχον τὰς πόλεις·
 ἐπεὶ δὲ κατελθόντες ἐκέτι ἐμέσευον, ἀλλὰ προθύμως
 συνεμάχην τοῖς Λακεδαιμονίοις· ἐπιέζοντο μὲν [γὰρ] οἱ

Τιμομάχῃ. Idem videtur, qui antea
 copias in Thracia duxerat, de quo
 Demosthenes contra Aristocrat. p.
 658. ed. Reiske.

τὸν ὑπὲρ Κεγχεῶν. Edd. A. J. Cast.
 male τὸν omittunt; eadem etiam
 Κεγχεῶν habent.

§. 42. ταῖς ἡμέραις. Ordo verbo-
 rum in Edd. A. J. Castal. hic est:
 ταύταις οἱ Θηβαῖοι ταῖς ἡμέραις ἐλθόν-
 τες.

προσπεσόντων. Cum eum supplices
 rogarent. Ita recte Morus, qui fe-
 quens ἐνδυνασεύει explicat: auctoritate
 sua perficere. Eo sensu Diodorus a-
 liique dixerunt καταδυνασεύειν, quo-
 rum loca posuit Wesseling ad Diodor.
 p. 599. Idem Diodorus xiii. 101. si-
 mili sensu dixit ἐνίσχυσαν.

§. 43. αὐτῶ. Ita recte edit. Br. et

Castal. receperunt etiam Leonclav.
 Steph. et Welf. pro vulgato αὐτῶν.

Σασιωτῶν. In L. Stephan. Welf. est
 ἀντισασιωτῶν. Sed sunt hoc in loco
 Σασιῶται, qui antea sect. 29. erant
 σύμμαχοι. Ita Herodot. i. 59. et alii.
 Cf. Vales. ad Harpocr. in h. v. Xe-
 nophonti idem verbum in Anabasi
 vi. 6. 6. restituit pro vulgato Σασιω-
 τῶν Zeunius ex Juntina et Codice
 Guelf.

Λακεδαιμονίοις. Res Achaiae ita eum
 constituiisse, ut e re Lacedaemonio-
 rum esset. Morus. Scilicet in ple-
 risque Achaiae civitatibus oligarchia
 instituta erat, non democratia, quare
 magis imperio Lacedaemoniorum fa-
 vebant.

μὲν [γὰρ]. Particulam γὰρ uncis
 inclusam delendam censet Morus,

Ἀρκάδες ἔνθεν μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἔνθεν δὲ ὑπὸ
 44 Ἀχαιῶν· ἐν δὲ τῷ Σικυῶνι τὸ μὲν μέχρι τέττα κατὰ τοὺς
 Ἀχαιῶν νόμους ἢ πολιτεία ἦν. ἐκ δὲ τέττα βεβλόμενος ὁ
 Εὐφρων, ὡς περὶ παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἦν μέγιστος τῶν
 πολιτῶν, ἔτω καὶ παρὰ τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν πρῶτεύειν,
 λέγει πρὸς τὰς Ἀργείους καὶ τὰς Ἀρκάδας, ὡς, εἰ μὲν οἱ
 πλουσιώτατοι σαφῶς ἐγκρατεῖς ἔσονται τοῦ Σικυῶνος,
 ἀτεχνῶς, ὅταν τύχη, πάλιν λακωνιῇ ἡ πόλις· εἰ δὲ δη-
 μοκρατία γένηται, εὖ ἴσε, ἔφη, ὅτι διαμενεῖ ὑμῖν ἡ πόλις.
 εἰ δὲ οὖν μοι παραγένηθε, ἐγὼ ἔσομαι ὁ συγκαλῶν τὸν
 δῆμον, καὶ ἅμα ἐγὼ ὑμῖν ταύτην τὴν πίσιν ἐμαυτῷ δώσω,
 καὶ τὴν πόλιν βέβαιον ἐν τῇ συμμαχίᾳ παρέξω. ταῦτα
 δὲ, ἔφη, ἐγὼ πράττω, εὖ ἴσε ὅτι, πάλαι μὲν χαλεπῶς
 Φέρων, ὡς περὶ ὑμεῖς, τὸ Φρόνημα τῶν Λακεδαιμονίων,
 45 ἄσμενος δὲ ἂν τὴν δουλείαν ἀποφυγῶν. Οἱ ἔν Ἀρκάδες
 καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ἠδέως ταῦτ' ἀκρόντες, παρεγένοντο αὐτῷ.
 ὁ δὲ εὐθύς ἐν τῇ ἀγορᾷ, παρόντων τῶν Ἀργείων καὶ τῶν
 Ἀρκάδων, συνεκάλει τὸν δῆμον, ὡς τῆς πολιτείας ἔσομένης
 ἐν τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις. Ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, στρατηγὸς
 ἐκέλευσεν ἐλέσθαι, ἕστινας αὐτοῖς δοκοίη· οἱ δὲ ἠρῆντο
 αὐτὸν τε τὸν Εὐφρονα, καὶ Ἰππόδαμον, καὶ Κλέανδρον, καὶ
 Ἀκρίσιον, καὶ Λύσανδρον. ὡς δὲ ταῦτα ἐπέπρακτο, καὶ ἐπὶ
 τὸ ξενικὸν καθίστησιν Ἀδέαν, τὸν αὐτῷ υἱὸν, Λυσιμένην τὸν
 46 πρόσθεν ἄρχοντα ἀποσήσας. Καὶ εὐθύς μὲν τέττων τῶν

nec ita opus esse cum St. L. et W. legere antea ἔπειτα pro ἐπί. Recte! In margine Leoncl. est μὲν ἔν.

§. 44. Σικυῶνι. Vide Diodor. xv. 70. qui Euphronem, adjutum ab Argivis, confilia sua perfecisse, optimatum quadraginta ejecisse et mercenarios milites aluisse breviter narrat. Refert is hæc facta ad Olympiadis 102. an. 4. ubi Wesseling monet, Xenophontem eadem paulo feriora fecisse narratione sua.

μέγιστος. Infra c. 3. 7. φιλαίτατος Λακεδαιμονίοις dicitur.

πρῶτεύειν. Ita L. Steph. W. Contra πρῶτεύειν A. J. Bryl. Castal.

δώσω. Ita ex margine Leonclav. et Steph. scripsi pro vulgato σώσω, quod Morus interpretatur: hanc a me datam vobis fidem servabo.

πάλαι μὲν. Castal. μάλα μὲν.

§. 45. ἐν τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις. Ita significat democratiam.

ξένων ὁ Εὐφρων πῖσξς τινας, εὖ ποιῶν, ἐποίησατο, καὶ ἄλλους προσελάμβανεν, ἕτε τῶν δημοσίων, ἕτε τῶν ἱερῶν χρημάτων Φειδόμενος. καὶ ὅσας δὲ ἐξέβαλεν ἐπὶ Λακωνισμῶ, καὶ τοῖς τέτων χρήμασιν ἐχρῆτο. καὶ τῶν συναρχόντων δὲ τὴς μὲν δόλω ἀπέκτεινε, τὴς δὲ ἐξέβαλεν ὡς πάντα ὑφ' ἐαυτῶ ἐποίησατο, καὶ σαφῶς τύραννος ἦν. ὅπως δὲ ταῦτα ἐπιτρέποιεν αὐτῶ οἱ ζύμμαχοι, τὰ μέντοι καὶ χρήμασι διεπράττετο, τὰ δὲ καὶ, εἰ πρὸ στρατεύοντο, προθύμως, ἔχων τὸ ξενικὸν, συνηκολάθει.

Κ Ε Φ. Β.

ΟΥΤΩ δὲ τέτων προκεχωρηκότων, καὶ τῶν τε Ἀργείων ἐπιτετειχικότων ἐν τῷ Φλιῆντι τὸ ὑπὲρ τῆς Ἡραίας Τρικάρανον, καὶ τῶν Σικυωνίων ἐπὶ τοῖς ὀρίοις αὐτῶν τειχιζόντων τὴν Θουαμίαν, μάλα ἐπιέζοντο οἱ Φλιαῖοι, καὶ ἐσπανίζοντο τῶν ἐπιτηδείων ὅμως δὲ διεκαρτέρεον ἐν τῇ συμμαχίᾳ. Ἀλλὰ γὰρ τῶν μὲν μεγάλων πόλεων, εἴ τι καλὸν

§. 46. Φειδόμενος. Cf. infra c. 3.
7.

χρήμασι. Edd. A. J. Castal. χρήσιμα.
προθύμως. J. Castal. πρόθυμος, Ald. πρόθυμος.

§. 1. ἐν τῷ Φλιῆντι. In ditone Phliafiorum, Morus interpretatur.

Τρικάρανον. Ita margo L. St. W. Vulgo Τρίκαρανον. Sed infra 4. fest. 11. est Τρικάρανον in omnibus editionibus excepta Cast. Infra fest. 5. et 11. eadem est in Edd. A. J. Br. Cast. varietas scripturæ. Stephanus Byz. Τρικάρανα, inquit, Φρούριον τῆς Φλιασίας. Demosthenes Orat. pro Megalopol. p. 206. ed. Reiske ait, Lacedæmonios voluisse restituere Phliafiis τὸ Τρικάρανον, ubi Scholiastes Codicis Bavarici p. 57. hæc monet: Φρούριον ἐστὶ τῆς Ἀργείας ἕτε καλέμενον, plane ut Harpocration in h. v. Cæterum dedit hoc Xenophon animo suo in Lacedæmonios propenso et amori viciniæ, ut discidia parvarum urbium accuratius et copiosius enarraret, quam

in rebus majoribus tradendis facere solet. Exfilio enim multatus ab Atheniensibus propter studium in Lacedæmonios (vide Diogenem ii. 52. et Pausaniam v. 6.) sedem fortunarum suarum fixit in urbe Scillunte, quam Lacedæmonii restauraverant, juxta Olympiam. Anabaf. v. c. 3.

ἐσπανίζοντο. Margo St. L. ἐσπανίζομενοι. In eadem tamen re infra cap. 3. 1. πάντων σπανίζοντες legitur. Aëtivum legitur de Venat. 12. 6. Hieron. i. 14. et 25. Anabaf. ii. 2. 12. Cyrop. iii. 2. 18. viii. 6. 23. sine omni varietate.

ἀλλὰ γὰρ. Hoc secundum caput digreditur a ferie rerum ad laudes Phliafiorum; et res jam ante descriptæ nunc ita repetuntur, ut Phliafiorum maxime ratio habeatur, et quæ eorum in gerendis his rebus partes fuerint, exponatur. Morus. Manifestum etiam ex hac digressione Xenophontis in Lacedæmonios studium est!

ἔπραξαν, ἅπαντες οἱ συγγραφεῖς μέμνηται. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, καὶ εἴ τις μικρὰ πόλις οὔσα πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα 2 διαπέπρακται, ἔτι μᾶλλον ἄξιον εἶναι ἀποφαίνειν. Φλιασίοι τοίνυν Φίλοι μὲν ἐγένοντο Λακεδαιμονίοις, ὅτ' ἐκεῖνοι μέγιστοι ἦσαν· σφαλέντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ ἐν Λεύκτραις μάχῃ, καὶ ἀποσάντων μὲν πολλῶν περιόικων, ἀποσάντων ἢ πάντων τῶν Εἰλώτων, ἔτι δὲ τῶν συμμαχῶν, πλὴν πάνυ ὀλίγων, ἐπιστρατευόντων δὲ αὐτοῖς, ὡς εἰπεῖν, πάντων τῶν Ἑλλήνων, πῖστοι διέμεναν· καὶ ἔχοντες πολεμίους τοὺς δυνατωτάτους τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Ἀργεῖος καὶ Ἀρκάδας, ὅμως ἐβοήθησαν αὐτοῖς, καὶ διαβαίνειν τελευταῖοι λαχόντες εἰς Πρασιάς τῶν συμβοηθησάντων, (ἦσαν δὲ ἔτι, Κορίνθιοι, Ἐπιδαύριοι, Τροιζήνιοι, Ἐρμιονεῖς, Ἀλιεῖς, Σικυώνιοι, καὶ Πελληνεῖς) οὐ γὰρ πρόποτε ἀφέσασαν, ἀλλ' 3 ἔδδ', ἐπεὶ ὁ ξεναγὸς τὰς προδιαβεβῶτας λαβὼν ἀπολιπὼν αὐτὰς ἄρχετο, ἔδδ' ὡς ἐπεγράφησαν, ἀλλ' ἡγεμόνα μισθωσάμενοι ἐκ Πρασιῶν, ὄντων τῶν πολεμίων περὶ Ἀμύκλας, ὅπως ἐδύνατο διαδύντες, εἰς Σπάρτην ἀφίκοντο. Καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄλλως τε ἐτίμων αὐτὰς, 4 καὶ βῆν ξένια ἔπεμψαν. Ἐπεὶ δὲ, ἀναχωρησάντων τῶν πολεμίων ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, οἱ Ἀργεῖοι, ὀργιζόμενοι τῇ τῶν Φλιασίων περὶ τὰς Λακεδαιμονίους προθυμίᾳ, ἐνέβαλλον πανδημεῖ εἰς τὸν Φλιθῆντα, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδήκν, ἔδδ' ὡς ὑφίεντο· ἀλλὰ καὶ ἐπεὶ ἀπεχώρην, Φθέραντες ὅσα ἐδύνατο, ἐπεξεληθόντες οἱ τῶν Φλιασίων ἰππεῖς

§. 2. λαχόντες. Cum iis fors ita accidisset, ut fociorum ultimi versus Prasiæ traſirent. Prasiæ locus maritimus Laconicæ apud Thucyd. ii. 56. Apud Pausaniam iii. 24. Gr. scribitur Βρασιαί. Cæterum apodofin demum reddi festione 3. in verbis ἔδδ' ὡς ἐπεγράφησαν, putabat Morus, qui, sententiarum ordinem mire perturbatum esse, annotavit. Corruptela verbis οὐ γὰρ πρό-

ποτε inhærerere videtur.

§. 3. ἐπεγράφησαν. Hoc sensu in Xenophonte alibi non reperi; igitur forte ἀπεγράφησαν legendum est.

Ἀμύκλας. Vide supra vi. §. 30.

§. 4. ἐπεὶ δ'. Particulam δὲ omisit Castal. Eodem deinde ἐνέβαλον.

ὑφίεντο. A. J. Bryl. Castal. ἠφίεντο.

ἐπηκολύθη αὐτοῖς, καὶ ὀπίσθοφυλακέντων τοῖς Ἀργείοις τῶν ἰππέων ἀπάντων καὶ λόχων, τῶν μετ' αὐτὰς τεταγμένων, ἐπιθέμενοι τέτοις ἐξήκοντα ὄντες, ἐτρέψαντο πάντας τὰς ὀπίσθεν Φύλακας, καὶ ἀπέκτειναν μὲν ὀλίγους αὐτῶν, τρόπαιον μέντοι ἐσήσαντο, ὀρώντων τῶν Ἀργείων, ἔδδεν διαφέρειν, ἢ εἰ πάντας ἀπεκτόνεσαν αὐτὰς.

Αὐτίς ἣ Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ οἱ σύμμαχοι ἐφρέρην τὸ Ὀνειον, Θηβαῖοι δὲ προσήεσαν ὡς ὑπερβησόμενοι. πορευομένων δὲ διὰ Νεμέας τῶν Ἠλείων καὶ Ἀρκάδων, ὅπως συμμίξαιεν τοῖς Θηβαίοις, προσήνεγκαν μὲν λόγον τῶν Φλιασίων Φυγάδες, ὡς, εἰ Φελήσειαν ἐπιφανῆναι μόνον σφίσι, λάβοιεν ἀν Φλιῶντα· ἐπεὶ δὲ ταῦτα συναμολογήθη, τῆς νυκτὸς ὑπεκαθίζοντο ὑπ' αὐτῶ τῷ τείχει, κλίμακας ἔχοντες, οἱ τε Φυγάδες, καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν ὡς ἐξακόσιοι. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν σκοποὶ ἐσήμαινον ἀπὸ τοῦ Τρικάρανθ ὡς πολεμίων ἐπιόντων, ἢ δὲ πόλις τὸν νῆν εἶχε πρὸς τέτοις, ἐν δὴ τέτῳ οἱ προδιδόντες ἐσήμαινον τοῖς ὑποκαθημένοις ἀναβαίνειν. Οἱ δ' ἀναβάντες, καὶ λαβόντες τῶν Φρερῶν τὰ ὄπλα ἔρημα, ἐδίωκον τὰς ἡμεροφύλακας

λόχων, τῶν. Edd. A. J. Br. Cast. λόχους, et deinde τέτες ἐξήκοντα—ὄντας.

§. 5. ὑπερβησόμενοι. Ut, monte Onείο præterito, per superiora loca in regionem Corinthiacam penetrarent. Vide supra vi. 5. 42.

λόγων τῶν—φυγάδες. Ita pro vulgato λεγόντων scripsit Steph. idque postea in libris veteribus se reperisse dixit. Atque ita etiam emendari volebat Markland ad Lyfiam p. 692. ed. Reiske. In editione Castal. est etiam φυγάδων. Cæterum dubium reliquit Xenophon, ad quosnam se converterint exfules, Thebanos an socios? Nec apparet satis manifesto, quinam in infidiis subsederint ad arcis muros. Videntur tamen ipsi Thebani intelligi.

τῷ τείχει. Sub ipsa arce, seu acropoli.

ἀπὸ τοῦ Τρικάρανου. Comma post nomen castelli fustuli, ne lector, falsus eo, a sensu aberraret. Argivi scilicet, qui castellum hoc ipsi urbi Phliasiarum imminens tenebant, (vide supra §. 1.) communi consilio cum Thebanis rem et oppugnationem hanc exsequébantur. Hos igitur speculatores advenire monent a Tricarano; hisque intenti Phliasi, infidias, sub arce latentes, non animadvertebant. Hinc subito Argivi cum Arcadibus infra p. 8. urbem circumdant ut muros arcis perfodiunt, dum Thebani intus in arce pugnant.

ἐν δὴ τέτῳ. Hoc ex emendatione Leoncl. recepit pro vulgato δὲ etiam Morus.

¶ d

ὄντας δέκα, (ἀφ' ἐκάστης δὲ τῆς πεμπιάδος εἰς ἡμερο-
 φύλαξ κατελείπετο) καὶ ἓνα μὲν ἔτι καθεύδοντα ἀπέ-
 κτειναν, ἄλλον δὲ, καταφυγόντα πρὸς τὸ Ἡραῖον. Φυγῆ
 δ' ἐξαλλομένων ἀπὸ τοῦ τείχους εἰς τὸ ἄστυ, ὁράντων τῶν
 ἡμεροφυλάκων, ἀναμφισβητήτως εἶχον οἱ ἀναβάντες τὴν
 7 ἀκρόπολιν. Ἐπεὶ δὲ, κραυγῆς γενομένης εἰς τὴν πόλιν,
 ἐσοῦθουν οἱ πολῖται, τὸ μὲν πρῶτον ἐξελθόντες ἐκ τῆς
 ἀκροπόλεως οἱ πολέμιοι ἐμάχοντο ἐν τῷ πρόσθεν τῶν εἰς
 τὴν πόλιν φερσῶν πυλῶν· ἔπειτα πολιορκούμενοι ὑπὸ τῶν
 προσβοηθέντων, ἐχώρουν πάλιν πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· οἱ ἢ
 ὀπλίται συνεισπίπλουσιν αὐτοῖς. τὸ μὲν οὖν μέσον τῆς
 ἀκροπόλεως εὐθὺς ἔρημον ἐγένετο· ἐπὶ δὲ τὸ τείχος καὶ τὰς
 πύργους ἀναβάντες οἱ πολέμιοι ἔπαιον καὶ ἔβαλλον τὰς
 ἔνδον, οἱ δὲ χαμόθεν ἠμύνοντο, καὶ κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ τείχος
 8 φερσῶν κλίμακας προσεμάχοντο. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἔνθεν
 καὶ ἔνθεν πύργων ἐκράτησάν τινων οἱ πολῖται, ὁμοσε δὴ
 ἐχώρουν ἀπονενομημένως τοῖς ἀναβεβηκόσιν. οἱ δὲ, ὠθέ-
 μενοι ὑπ' αὐτῶν τῇ τόλμῃ τε καὶ τῇ μάχῃ, εἰς ἔλαττον
 συνειλῆντο. ἐν δὲ τῷ τῷ καιρῷ οἱ μὲν Ἀρκάδες καὶ οἱ
 Ἀργεῖοι περὶ τὴν πόλιν ἐκυκλῆντο, καὶ κατὰ κεφαλὴν

§. 6. *πεμπιάδος*. Margo St. L. *πεμπιάδος*. Vulgatum ex Polluce i. 127. defendit Morus.

ἐξαλλομένων. Intellige omnium præfidiariorum militum, quorum numerus erat quinquaginta. Cæterum margo Leonclav. *κατὰ τὸ τείχος*.

§. 7. *γενομένης*. In margine Leoncl. *est ἀφικομένης*.

μέσον τῆς. Morus quærit, an area, spatium, munimentis inclusum, intelligatur? Mihi spatium omnè, inter urbis portas et acropolin medium, significari videtur.

§. 8. *κατὰ κεφαλὴν*. Morus interpretatur *desuper, in superiore loco*; confitetur tamen, locum hunc sibi obscuriorem esse. Scilicet ut situm locorum bene noscamus, diligenter

comparandus est alter locus infra §. 11. ex quo apparet, a Sicyone adveni-
 enti Tricarorum, Argivorum castellum in edito regionis loco fuisse et
 arcu fere Phliasiorum oppositum; hinc descensus ducebat in campum, ubi
 Ἡραῖον positum erat. Acropolis in e-
 ditore regionis parte erat, et hanc
 versus directæ erant portæ urbis, quæ
 Corinthum ducebant. Has, ab acro-
 poli venientibus occurrentes, nomi-
 nat hic Xenophon *τὰς εἰς τὴν πόλιν
 φερσῶν πύλας*. In edita regionis par-
 te, ubi acropolis erat, Sicyonii et Pel-
 lenenses relinquebantur fest. 11. ne
 Phliasii interim, dum Thebani in
 campo ante Heræum rem agebant,
 ab altera parte urbis circumvenientes
 et acropolin transeuntes e superiore

τὸ τείχος τῆς ἀκροπόλεως διώρυγῃον· τῶν δὲ ἔνδοθεν οἱ μὲν τὰς ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δὲ καὶ ἔτι ἔξωθεν ἐπαναβαίνοντας, ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν ὄντας, ἔπαιον, οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἐπαναβεβηκότας αὐτῶν ἐπὶ τὰς πύργους ἐμάχοντο, καὶ πῦρ εὐρόντες ἐν ταῖς σκηναῖς, ὑφῆπτον αὐτὰς, προσφορῶντες τῶν δραγμάτων, ἀ ἔτυχον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀκροπόλεως τεφερισμένα. ἐνταῦθα δὴ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πύργων, τὴν Φλόγα φοβέμενοι, ἐξήλκοντο, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν τειχῶν, ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν παύομενοι, ἐξέπιπτον. Ἐπεὶ δὲ ἀπαξ ἤρξαντο ὑπέικειν, ταχὺ δὴ πᾶσα ἡ ἀκρόπολις ἐρημος τῶν πολεμίων ἐγεγένητο. εὐθὺς δὲ καὶ οἱ ἰππεῖς ἐξήλαυον. οἱ δὲ πολέμιοι ἰδόντες αὐτὰς ἀπεχώρην, καταλιπόντες τὰς τε κλίμακας καὶ τὰς νεκρὰς, ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας ἀποκεχωλευμένους. ἀπέθανον δὲ τῶν πολεμίων οἱ τε ἔνδον μαχόμενοι, καὶ οἱ ἔξω ἀλώμενοι, ἐκ ἐλάττης τῶν ὀγδοήκοντα. ἐνθα δὴ θεάσασθαι παρῆν ἐπὶ τῆς σωτηρίας τὰς μὲν ἀνδρας δεξιζμένους ἀλλήλους, τὰς δὲ γυναῖκας πιεῖν τε φερέσας, καὶ ἅμα χαρᾷ δακρυέσας· πάντας δὲ τὰς παρόντας τότε γὰρ ὄντι κλαυσίγελως εἶχεν.

Ἐνέβαλον δὲ καὶ τῶ ὑσέρῳ ἔτει εἰς τὸν Φλιζῆντα οἱ τε 10 Ἄργεῖοι καὶ οἱ Ἀρκάδες ἅπαντες. αἴτιον δὲ ἦν τοῦ ἐπι-

loco Thebanos oppugnarent. (κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν γένοιτο ὑπὲρ τῆς Ἡραίας.) His ita explicatis clara omnia lectoribus esse putaverim.

τῶν δὲ ἔνδοθεν. Intellige Phliasis; aderant enim et Thebani.

τὰς ἐπὶ τῷ τείχεσ. Ita Leonclav. probante Stephan. scripsit pro vulgato οἱ μὲν ἐπὶ τὸ τείχος. Sed præterea in seqq. addito articulo, legendum est: οἱ δὲ καὶ τὰς ἔτι ἔξωθεν.

§. 9. εὐθὺς δέ. Vitiosam loci inter-punctionem mutavi, quo clarior sententia esset. Post ἐγεγένητο punctum posui. Deinde nova incipit oratio, qua significatur, Phliasiarum equites prorupisse, atque his conspectis hostes ante urbem circa muros arcis occu-

patos aufugisse. Igitur punctum post ἐξήλαυον erat tollendum.

ἀλώμενοι. Hanc lectionem ex Edd. A. J. Bryl. et Castal. (in quibus tamen scriptum est ἀλώμενοι) revocavit Morus, interpretatus de iis, qui de turribus et muris arcis defilierant, et deinde extra arcem aberrantes fuga salutem quærebant. In Leonclav. et Steph. est ἀλλόμενοι; in margine Leoncl. et Welf. editione est ἀλλόμενοι.

κλαυσίγελως. Verbum hoc ex Homeri Iliad. vi. 484. ductum esse, monuit Pollux Onomast. ii. 64. Utitur eadem voce Plutarchus tom. ii. pag. 1097. F. et Demetrius de Elocutione §. 28. Conf. Athenæus xiii. p. 591.

κεῖσθαι αὐτὰς αἰεὶ τοῖς Φλιασίοις, ὅτι ἅμα μὲν ὠργίζοντο αὐτοῖς, ἅμα δὲ ἐν μέσῳ εἶχον, καὶ ἐν ἐλπίδι ἦσαν αἰεὶ, διὰ τὴν ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων παρασῆσθαι αὐτὰς. οἱ δὲ ἰππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλιασίων καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἐμβολῇ, ἐπὶ τῇ διαβάσει τῆς ποταμῆς, ἐπιτίθενται σὺν τοῖς παρῆσι τῶν Ἀθηναίων ἰππεῦσι· καὶ κρατήσαντες ἐποίησαν, τὰς πολεμίας τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ὑπὸ τὰς ἀκρωρείας ὑποχωρεῖν, ὥσπερ ἀπὸ Φιλίας καρπῆς τῆς ἐν τῷ πεδίῳ φυλαττομένης, μὴ καταπατήσειαν.

- 11 Αὐθις δὲ ποτε ἐστράτευσεν ἐπὶ Φλιῦντα ὁ ἐν Σικυῶνι ἄρχων Θεβαῖος ἄγων, ὅς τε αὐτὸς εἶχε Φρερῆς, καὶ Σικυωνίους, καὶ Πελληνέας· (ἤδη γὰρ τότε ἠκολούθουν τοῖς Θεβαίοις) καὶ Εὐφρων δὲ τὰς αὐτὰς ἔχων μισθοφόρος περὶ δισχιλίους συνέστρατεύετο. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι αὐτῶν διὰ τῆς Τρικαρᾶν κατέβαινον ἐπὶ τὸ Ἡραῖον, ὡς τὸ πεδίον φθεροῦντες· κατὰ δὲ τὰς εἰς Κόρινθον φερέσας πύλας ἐπὶ τοῦ ἄκρου κατέλιπε Σικυωνίους τε καὶ Πελληνέας, ὅπως μὴ ταύτη περιελθόντες οἱ Φλιασίοι κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν
- 12 γένοιτο ὑπὲρ τῆς Ἡραίας. Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως τοὺς πολεμίους ἐπὶ τὸ πεδίον ὠρμημένους, ἀντεξελθόντες οἱ τε ἰππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλιασίων ἐμάχοντο, καὶ οὐκ ἀνίεσαν εἰς τὸ πεδίον αὐτὰς. καὶ τὸ μὲν πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἐνταῦθα ἀκροβολιζόμενοι διῆγον, οἱ μὲν περὶ τὸν Εὐφρονα ἐπιδιώκοντες μέχρι τῆς ἰππασίμου,
- 13 οἱ δὲ ἐνδοθεν μέχρι τῆς Ἡραίας. Ἐπεὶ δὲ ὥρα ἐδόκει ἵεσθαι, ἀπήεσαν οἱ πολέμιοι κύκλῳ τῆς Τρικαρᾶν· ὥστε γὰρ

§. 10. ἐποίησαν. Male Edd. A. J. Br. Cast. ἐποίησαντο.

Φιλίᾳ καρπῆ. Fructibus et segeti agri sociorum et amicorum parcunt milites; idem metu coacti faciebant Argivi atque Arcades.

§. 11. Θεβαῖος. Ita auctore Moro scripti pro vulgato Θεβαίους. Infra enim fact. 14. est ὁ Θεβαῖος et c. 3. 4.

Θεβαῖος ἀρμοσῆς. Ergo a Thebanis praefectus huic urbi erat, ut supra cap. i. 31. generatim monuit Xenophon.

§. 12. οἱ μὲν περὶ. Edd. J. Cast. omittunt μὲν.

§. 13. ὥρα. In margine Leonclav. καιρός.

ὥστε γὰρ. Deinceps addi vult Le-

οὐ τὴν σύντομον πρὸς τὰς Πελληνέας ἀφικέσθαι, ἢ πρὸ τῶν
τείχων Φάραγγος εἶργε. μικρὸν δὲ αὐτὰς πρὸς τὸ ὄρθιον
προπέμφαντες οἱ Φλιάσιοι, ἀποτρεπόμενοι ἵεντο τὴν παρὰ
τὸ τεῖχος ἐπὶ τὰς Πελληνέας ἢ τὰς μετ' αὐτῶν. Καὶ οἱ 14
περὶ τὸ Θηβαῖον δὲ, αἰσθόμενοι τὴν σπερδὴν τῶν Φλιασίων,
ἠμιλλῶντο, ὅπως φθάσειαν τοῖς Πελληνεῦσι βοηθήσοντες.
ἀφικόμενοι δὲ πρότερον οἱ ἰππεῖς, ἐμβάλλασσι τοῖς Πελλη-
νεῦσι. δεξαμένων δὲ τὸ πρῶτον, ἐπαναχωρήσαντες πάλιν
σὺν τοῖς παραγεγενημένοις τῶν πεζῶν ἐνέβαλον, καὶ ἐκ
χειρὸς ἐμάχοντο. καὶ ἐκ τῆς δὴ ἐγκλίνσιν οἱ πολέμιοι,
ἢ ἀποθνήσκασσι τῶν τε Σικυωνίων τινές, ἢ τῶν Πελληνέων
μάλα πολλοὶ καὶ ἄνδρες ἀγαθοί. Τῆτων δὲ γενομένων, 15
οἱ μὲν Φλιάσιοι τρόπαιον ἴσαντο λαμπρὸν, παιανίζοντες,
ὥσπερ εἰκός· οἱ δὲ περὶ τὸν Θηβαῖον καὶ τὸν Εὐφρονα
περιεώρων ταῦτα, ὥσπερ ἐπὶ θεῶν περιδεδραμηκότες. τῆ-
των δὲ πραχθέντων, οἱ μὲν ἐπὶ Σικυῶνος ἀπῆλθον, οἱ δὲ
εἰς τὸ ἄστυ ἀπεχώρησαν.

Καλὸν δὲ καὶ τῆτο διεπράξαντο οἱ Φλιάσιοι. τὸν γὰρ 16
Πελληνέα Πρόξενον ζῶντα λαβόντες, καίπερ πάντων σπα-
νιζόμενοι, ἀφῆκαν ἀνευ λύτρων. Γενναίους μὲν δὴ καὶ ἀλκί-
μους πᾶσι οὐκ ἂν τις φαίη εἶναι τὰς τὰ τοιαῦτα δια-
πρατιομένους;

Ὡς γεμὴν καὶ διὰ καρτερίας τοῖς φίλοις τὴν πίσιν 17

oncl. ἔ, quod recepit Wels; ita etiam
vertisse Pirkheimerum et Goldhagen,
admonuit Morus, ipse approbans
hanc conjecturam. Eodem modo ha-
bet Xenophon Anabaf. iii. 3. 16. εἰ
μίλλομεν τῆτες εἶργειν, ὥστε μὴ δύνασθαι
βλάπτειν ἡμᾶς. Confidenter igitur in-
serui οὐ.

[Ὡς γὰρ τὴν σύντομον—Negatio-
nem deesse patet. Sed ponendum
erat μὴ, a proximo τὴν absorptum,
non οὐ. Non convenit hoc verbis,
quibus notatur prohibitio. F. A. Wolf-
fus.]

ὄρθιον. Edd. A. J. C. ὄρθιον. Male.
παρὰ τό. Aldina περὶ. Male.

§. 14. ἀφικόμενοι δέ. Particulam δὲ
omisit A. Junt. In Leoncl. est πρό-
τεροι pro πρότερον.

§. 15. περιδεδραμηκότες. Morus ma-
lebat παραδεδρ. qui adcurrerant. Vul-
gata lectio mihi fati placet.

§. 16. Πρόξενον. Nomen viri esse,
litera igitur initiali majore scriben-
dum, monuit etiam Goldhagen, quod
oblitus erat annotare Morus. Si pub-
licus hospes significaretur, nomen e-
rat tamen addendum.

διέσωζον, περιφανές· οἱ ἐπεὶ εἴργοντο τῶν ἐκ τῆς γῆς καρπῶν, ἔζων, τὰ μὲν ἐκ τῆς πολεμίας λαμβάνοντες, τὰ δὲ ἐκ Κορίνθου ἄνεμνοι, διὰ πολλῶν κινδύνων ἐπὶ τὴν ἀγορὰν ἰόντες, χαλεπῶς μὲν τιμὴν πορίζοντες, χαλεπῶς δὲ τὰς πορίζοντας διαπραττόμενοι, γλίχρως δὲ ἐγγυητὰς
 18 καθιστάντες τῶν ἀζόντων ὑποζυγίων. Ἦδη δὲ παντάπασι ἀπορῶντες, Χάρητα διεπράξαντο σφίσι παραπέμψαι τὴν παραπομπήν.

Ἐπεὶ δὲ ἐν Φλιῶντι ἐγένοντο, ἐδεήθησαν αὐτῶ καὶ τοὺς ἀχρείους συνεκπέμψαι εἰς τὴν Πελλήνην, καὶ κείνους μὲν ἐκεῖ κατέλιπον. ἀγοράσαντες δὲ, καὶ ἐπισκευασάμενοι ὅποσα ἐδύνατο ὑποζύγια, νικτὸς ἀπήσαν, ἐκ ἀγνοῶντες, ὅτι ἐνεδρεύουσιν ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀλλὰ νομίζοντες, χαλεπάτερον εἶναι τῶ μάχεσθαι τὸ μὴ ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια.
 19 Καὶ προήεσαν μὲν οἱ Φλιάσιοι μετὰ Χάρητος. ἐπεὶ ᾗ ἐνέτυχον τοῖς πολεμίοις, εὐθύς ἔργα τε εἶχοντο, καὶ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις ἐνέκειντο, καὶ ἅμα Χάρητα ἐπιβοηθεῖν ἐβόων. νίκης δὲ γενομένης, καὶ ἐκβληθέντων ἐκ τῆς ὁδοῦ τῶν πολεμίων, ἔτω δὴ οἴκαδε καὶ ἑαυτῶς, καὶ ἀ ἦγον,

§. 17. κινδύνων. Porta Corinthiaca et via ducebat juxta montem, in quo Tricaranon Argivorum castellum acropoli imminerebat, unde Argivi transfuentes Phliasios oppugnare poterant.

τὰς πορίζοντας. Reperiant, conciliant sibi, qui iis curent seu mutuam dent pecuniam. Ita Morus. Verum Xenophon de cura pretii præbendi jam antea dixerat; hoc enim est τὴν μὴν πορίζειν. Equidem πορίζοντας τὰ ἐπιτήδεια intelligo, qui præberent sibi res ad victum necessarias et adveherent, quam ad rem opus erat prædibus et sponforibus, ne vehiculorum et jumentorum damnum paterentur ab hostibus.

§. 18. Χάρητα. Ducem Atheniensium, qui juvabant Phliasios, ut supra admonuit sect. 10. et infra 4. 1. Diodorus xv. 75. narrat, Charetem, sub-

missum auxilio Phliasios, pressis ab Argivis, hostes vicisse duobus proeliis Olymp. 103. 2.

συνεκπέμψαι εἰς τὴν Πελλήνην. Ut, dum petentes commeatum deduceret Chares, simul inutilem (in tanta egestate) turbam educeret Pellenem. Erat igitur tunc Pellene Phliasios amica, forte subito Pellenensium animo converso ob liberalitatem in Proxenum Phliasiorum sect. 16. commemoratam. Ita suspicatur etiam Goldhag. Sero Xenophon hujus amicitiae, cum Phliasios reconciliatae, meminit infra cap. 4. 17.

ἀγοράσαντες. Intellige: postquam Pellenæ reliquerant inutilem turbam, Corinthum progressi mercabantur commeatum. De obscura Xenophon-tis brevitate in hoc loco jam olim conquestus est Palmerius Exercitatt. p. 75.

ἀπέσωσαν. ὡς δὲ τὴν νύκτα ἠγρύπνησαν, ἐκάθευδον μέχρι πώρρω τῆς ἡμέρας. Ἐπεὶ ᾗ ἀνέστη ὁ Χάρης, προσελ-
 20 θόντες οἱ ἰππεῖς καὶ οἱ χρησιμώτατοι τῶν πολιτῶν, ἔλεγον·
 ὦ Χάρης, ἔξεςί σοι τήμερον κάλλισον ἔργον διαπράξασθαι. χωρίον γὰρ ἐπὶ τοῖς ὄρειοις ἡμῖν οἱ Σικυῶνιοι τειχίζουσιν, οἰκοδόμους μὲν πολλὰς ἔχοντες, ὀπλίτας δὲ ἔμπανυ πολλὰς. ἠγησόμεθα μὲν οὖν ἡμεῖς οἱ ἰππεῖς, καὶ τῶν πολιτῶν οἱ ἐρρωμένεσται· σὺ δὲ τὸ ξενικὸν ἔχων εἰάν ἀκολυθῆς, ἴσως μὲν διαπεπραγμένα σοι καταλήψῃ, ἴσως ᾗ ἐπιφανεῖς σὺ, ὥσπερ ἐν Πελλήνῃ, τροπὴν ποιήσεις. εἰ δέ τι δυσχερές σοί ἐστιν, ὧν λέγομεν, ἀνακοίνωσαι τοῖς θεοῖς θυόμενος· οἴομεθα γὰρ, ἔτι σε μᾶλλον ἡμῶν τὰς θεὰς ταῦτα πράττειν κελεύσειν. τῆτο δὲ χρῆ, ὦ Χάρης, εὖ εἰδέναι, ὅτι, εἰάν ταῦτα πράξῃς, τοῖς μὲν πολεμίοις ἐπιτεταχικῶς ἔσῃ, Φιλίαν δὲ πόλιν διασεσωκῶς. εὐκλεέστατος δὲ ἐν τῇ πατρίδι ἔσῃ, ὀνομαστότατος ᾗ καὶ ἐν τοῖς συμμάχοις καὶ πολεμίοις. Ὁ μὲν δὴ Χάρης πεισθεῖς, ἐθύετο·
 21 τῶν δὲ Φλιασίων εὐθύς μὲν οἱ ἰππεῖς τοὺς θώρακας ἐνεδύοντο, καὶ τὰς ἵππους ἐχαλίνεον, οἱ δὲ ὀπλίται, ὅσα εἰς πεζὸν, παρεσκευάζοντο. ἐπεὶ δὲ ἀναλαβόντες τὰ ὄπλα ἐπορεύοντο, ἔνθα ἐθύετο, ἀπήντα αὐτοῖς ὁ Χάρης καὶ ὁ μάντις, καὶ ἔλεγον, ὅτι καλὰ εἴη τὰ ἱερά. ἀλλὰ περιμένετε, ἔφασαν· ἤδη γὰρ καὶ ἡμεῖς ἔξιμεν. ὡς δὲ τάχιιστα ἐκηρύχθη, θεία τινὶ προθυμίᾳ καὶ οἱ μισθοφόροι ταχὺ ἐξέδραμον. Ἐπεὶ δὲ Χάρης ἤρξατο πορεύεσθαι, προήεσαν
 22

§. 20. *χρησιμώτατοι*. Sunt qui paulo post *οἱ ἐρρωμένεσται* dicuntur, ut recte admonuit Morus.

χωρίον. Est castellum Thyamia. In margine Leoncl. est *ὄροις*.

ὥσπερ ἐν Πελλήνῃ. Cf. sectio 14. Cæterum in margine Leoncl. legitur mutato ordine: *σὺ τροπὴν ὥσπερ ἐν Πελλ. ποιήσεις*.

ἐπιτεταχικῶς. Sic emendavit Steph.

vulgatum *ἐπιτετυχηκῶς*. Sensum explicuit Morus: si occupaveris castellum jam munitum, Thyamiam, tenebis castellum, quo utaris adversus hostes.

§. 21. *ὅσα εἰς πεζόν*. Ea quibus opus est peditibus. Ita supra ii. 1. 8. *παρεσκευάζοντο πρὸς τὸ ναυτικόν*.

§. 22. *προήεσαν αὐτῶν*. Cast. edidit hoc pro vulgato *αὐτῶν*. Idem volebat D d 4

αὐτῶ οἱ τῶν Φλιασίων ἰππεῖς καὶ πεζοί· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ταχέως ἠγᾶντο, ἔπειτα δὲ ἐτρόχαζον· τέλος δὲ οἱ μὲν ἰππεῖς ἤλαυνον, οἱ δὲ πεζοὶ κατὰ κράτος ἔθειον, ὡς δυνατόν, ἐν τάξει, οἷς καὶ ὁ Χάρης σπαρδῆ ἐπηκολέθει. ἦν μὲν οὖν τῆς ὥρας μικρὸν πρὸ δύντος ἡλίου· κατελάμβανον δὲ τοὺς ἐν τῷ τείχει πολεμίους, τῆς μὲν λοχομένους, τῆς δὲ ὀψοποικιμένους, τοὺς δὲ Φύροντας, τῆς δὲ σιβάδας ποικ-
23 μένους. Ὡς δὲ εἶδον τὴν σφοδρότητα τῆς ἐφόδου, εὐθύς ἐκπλαγέντες ἔφυγον, καλαλιπόντες τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι πάντα τὰ ἐπιτήδεια. κακῆνοι μὲν ταῦτα δειπνήσαντες, καὶ οἴκοθεν ἄλλα ἐλθόντα, ὡς ἐπ' εὐτυχία σπέισαντες, καὶ παιανίσαντες, καὶ φυλακὰς κατασκευασάμενοι, κατέδραφον. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἀφικομένους τῆς νυκτὸς ἀγγέλου περὶ τῆς Θουαμίας, μάλα Φιλικῶς κηρύξαντες τὰ ζεύγη καὶ τὰ ὑποζύγια πάντα, καὶ σίτου γεμίσαντες, εἰς τὸν Φλιζῆντα παρήγαγον· καὶ ἕως περιετοιχίζετο τὸ τείχος, ἐκάστης ἡμέρας παραπομπὰ ἐγίνοντο.

Κ Ε Φ. Γ.

ΠΕΡΙ μὲν δὴ Φλιασίων, ὡς καὶ πιστοὶ τοῖς φίλοις ἐγίνοντο, καὶ ἄλκιμοι διετέλεσαν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ὡς πάντων σπανίζοντες ἐν τῇ συμμαχίᾳ διέμενον, εἶρηται. Σχεδὸν δὲ τοι περὶ τῆτον τὸν χρόνον Αἰνέας Στυμφάλιος, γεγεννημένος στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων, νομίσας, οὐκ ἀνεκτῶς

h. l. legi Kœppen, qui comparabat locum similem v. 4. 59. προήσαν αὐτῶ οἱ πελοπασαί.

ἤλαυνον. In margine Leoncl. legitur: κατὰ κράτος ἤλαυνον, οἱ δὲ πεζοὶ ἔθειον.

Φύροντας. Subigentes farinam, unde fit φουρή μᾶζα.

§. 23. κηρύξαντες. Per præconem imperantes jumenta, ea jubent exhiberi, præstari. Ita Morus. Recte qui-

dem: sed infulens mihi videtur κηρύττειν τὰ ζεύγη. Apud eundem Xenoph. de Vectig. iv. 18. est κηρύττειν ἄγειν ἀνδράποδα. Ita fere Idem Cyrop. iv. 2. 32. et c. 5. 41.

§. 1. σχεδὸν δὲ τοι. Forte legendum δὲ τι.

Αἰνέας. Cognominem Æneam Stymphalium ex Arcadia; sed diversum habet Xenophon Anabaf. iv. 7. 13.

ἔχειν τὰ ἐν τῷ Σικυῶνι, ἀναβὰς σὺν τῷ ἑαυτῷ στρατεύματι εἰς τὴν ἀκρόπολιν, συγκαλεῖ τῶν Σικυωνίων τῶν τε ἔνδον ὄντων τῶς κρατίστους, καὶ τῶς ἄνευ δόγματος ἐκπεπρωκότας μετεπέμπετο. Φοβηθεῖς δὲ ταῦτα ὁ Εὐφρων² καταφεύγει εἰς τὸν λιμένα τῶν Σικυωνίων, καὶ μεταπεμφόμενος Πασίμηλον ἐκ Κορίνθου, διὰ τέτρα παραδίδωσι τὸν λιμένα τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἐν ταύτῃ αὐτῇ τῇ συμμαχίᾳ ἀνεσρέφετο, λέγων, ὡς Λακεδαιμονίοις διατελοῖα πιστὸς ὢν· ὅτε γὰρ ψῆφος ἐδίδото ἐν τῇ πόλει, εἰ δοκοίη ἀφίσαοθαι, μετ' ὀλίγων ἀποψηφίσαοθαι ἔφη· ἔπειτα ᾗ,³ τοὺς προδόντας ἑαυτὸν τιμωρήσαοθαι βεβλόμενος, δῆμον κατασῆσαι. καὶ νῦν, ἔφη, Φεύγασιν ὑπ' ἐμῶ πάντες οἱ ὑμᾶς προδιδόντες. εἰ μὲν οὖν ἐδυνάσθην ἐγὼ, ὅλην αὖ ἔχων τὴν πόλιν πρὸς ὑμᾶς ἀπέστην· νῦν δὲ, οὐ ἐγκρατῆς ἐγενόμην, τὸν λιμένα παραδέδωκα ὑμῖν. Ἠκροῶντο μὲν δὴ αὐτοῦ πολλοὶ ταῦτα· ὅποσοι δὲ ἐπέειποντο, οὐ πάνυ κατάδηλον.

Ἄλλὰ γὰρ ἐπέειπερ ἠρξάμην, διατελέσαι βέλομαι τὰ⁴

ἄνευ δόγματος. Non communi civitatis decreto, sed injuria Euphronis. Vide supra i. sect. 32.

§. 2. Πασίμηλον. De quo vide supra iv. 4. 4. et 7.

ἀνεσρέφετο. Homo mutabilis et vater volebat partibus Lacedæmoniorum et simul contrariis Argivorum, Arcadum et Thebanorum favens videri, ut clarum est ex cap. i. sect. 32. Hinc pendere sensum verbi *ἀνεσρέφετο* vidit Morus, interpretatus: in hac rursus societate versabatur, erat, hanc rursus societatem inibat, quia dicebat, præ se ferebat. Vix ergo, ita pergit Morus, fecerat cum aliquo societatem, et ecce rursus aliam cum aliis inibat, *ἐν ἄλλῃ συμμαχίᾳ ἀνεσρέφεται.* Verum hic sensus admodum languidus est et voci *αὐ* repugnare videtur. Modus igitur societatis ineundæ novæ indicari videtur, ingenio hominis mutabili conveniens. Igitur

interpretor: etiam in hac nova cum Lacedæmoniis inita societate (quibus portum tradiderat) retro ad partes contrarias convertebatur simul iisque favere volebat videri; omnes se in partes versabat dicendo, ut res a se gestas utrique parti commendaret. Sed verbum aliud requiri videtur.

Λακεδαιμονίοις. In margine libri sui annotaverat Zeunius Budæum in Comment. Gr. L. p. 208. Ἀθηναίους legere.

[*Λακεδαιμονίοις.* Quod aliter hoc citat Budæus, facit is ita sæpius, ut et Devarius alique istius ætatis; nimirum vim verborum, quæ laudant, spectantes, non verba. F. A. Wolfius.]

§. 3. δῆμον κατασῆσαι. Hoc est democraticam. Vide supra i. 32.

ἐπίδοντο. A. J. C. *ἐπίδοντο.* Male.

§. 4. ἐπέειπερ. Edd. A. J. Bryl. Castal. *ἐπέειπε.* Male.

- περὶ τοῦ Εὐφρονος. Στασιασάντων γὰρ ἐν τῷ Σικυῶνι τῶν τε βελτίστων καὶ τοῦ δήμου, λαβὼν ὁ Εὐφρων Ἀθήνηθεν ξενικόν, πάλιν κατέρχεται. καὶ τῷ μὲν ἄστυος ἐκράτει σὺν τῷ δήμῳ· Θηβαίς δὲ ἀρμόσῃ τὴν ἀκρόπολιν ἔχοντας, ἐπεὶ ἔγνω οὐκ ἂν δυνάμενος, τῶν Θηβαίων ἐχόντων τὴν ἀκρόπολιν, τῆς πόλεως κρατεῖν, συσκευασάμενος χρήματα, ἄρχετο, ὡς τῆσιν πείσων Θηβαίους, ἐκβάλλειν μὲν τῆς κρατίστους, παραδῆναι δὲ αὐτῷ πάλιν τὴν πόλιν.
- 5 Αἰδομένοι δὲ οἱ πρόσθεν Φυγάδες τὴν ὁδὸν αὐτῷ, καὶ τὴν παρασκευὴν, ἀντεπορεύοντο εἰς τὰς Θήβας. ὡς δὲ εἴρων αὐτὸν οἰκείως τοῖς ἀρχασι συνόντα, φοβηθέντες, μὴ πως διαπράξαιτο, ἃ βέλεται, παρεκινδύνευσάν τινες, καὶ ἀποσφάπτουσιν αὐτὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει, τῶν τε ἀρχόντων καὶ τῆς βελῆς συγκαθημένων. οἱ μὲντοι ἄρχοντες τῆς ποιήσαντας εἰσήγαγον εἰς τὴν βελῆν, καὶ ἔλεγον τάδε·
- 6 Ἄνδρες πολῖται, ἡμεῖς τετρασὶ τοὺς Εὐφρονα ἀποκτείναντας διώκομεν περὶ θανάτου, ὀρῶντες, ὅτι οἱ μὲν σῶφρονες ἔδεν δήτε ἀδικὸν ἔδε ἀνόσιον ποιῆσιν· οἱ ᾗ πονηροὶ ποιῆσι μὲν, λανθάνειν δὲ ὅμως πειρῶνται· οὗτοι δὲ τοσοῦτον πάντα ἀνθρώπους ὑπερβεβλήκασι τόλμη τε καὶ μαρξία, ὥστε παρ' αὐτάς τε τὰς ἀρχάς, καὶ παρ' αὐτὰς ὑμᾶς, τῆς κυρίους, ἔστινας δεῖ ἀποθνήσκειν, καὶ ἔστινας μὴ, αὐτογνωμονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα. Εἰ ἔν ἔτοι μὴ δώσῃσι τὴν ἐσχάτην δίκην, τίς ποτε πρὸς τὴν πόλιν θαρσῶν πορεύσεται; τί δὲ ἔσεται ἡ πόλις, εἰ ἔξέσαι τῷ βουλομένῳ ἀποκτεῖναι, πρὶν δηλῶσαι, ὅτι ἕνεκα ἡκοι ἕκαστος;

§. 6. παρ' αὐτάς—ἀρχάς. In conspectu magistratuum.

κυρίους. Arbitros, judices. Edd. J. A. Castal. παρ' ἑαυτὰς ὑμᾶς.

αὐτογνωμονήσαντες. Supra v. 1. 31.

αὐτοὶ γνόπτες ἀπ᾿ ἡλθον.

τί δὲ ἔσεται. Ita scripsi pro vulgato ἔσεται, quod sensum rei aptum non

habet. Sic supra ii. 3. 12. θανμάζοντες τί ἔσοιτο ἡ πολιτεία.

[τί δὲ ἔσεται—Si correctio vera est, scribere certe debebas ἔσαι. Vix poetæ Attico concessa est forma ἔσεται, nedum profæ scriptori. F. A. Wolfius.]

ἡμεῖς μὲν τέττας διώκομεν ὡς ἀνοσιωτάτας καὶ ἀνομωτάτους, καὶ πλείους δὴ ὑπεριδόντας τῆς πόλεως· ὑμεῖς δὲ ἀκηκοότες, ὁποίας τινὸς ὑμῖν δοκῆσιν ἄξιοι εἶναι δίκης, ταύτην αὐτοῖς ἐπίθετε.

Οἱ μὲν ἄρχοντες τοιαῦτα εἶπον· τῶν δὲ ἀποκτεινάντων γ οἱ μὲν ἄλλοι ἠρῆντο, μὴ αὐτόχειρες γενέσθαι· εἷς δὲ ὡμολογήκει, καὶ τῆς ἀπολογίας ᾧδὲ πως ἤρχετο·

Ἄλλ' ὑπεροῶν μὲν, ᾧ Θεβαῖοι, οὐ δυνατὸν, ὑμῶν ἀνδρῖ, ὅς εἰδείη, κυρίως μὲν ὄντας, ὅ τι βέλεσθε, αὐτῷ χρῆσθαι· τίνι μέντοι πισεύων ἐνθάδε ἀπέκτεινα τὸν ἄνδρα; εὔϊσε, ὅτι πρῶτον μὲν τῷ νομίζειν δίκαια ποιεῖν· ἔπειτα δὲ, τῷ ὑμᾶς ὀρθῶς γνώσεσθαι· ἦδειν γὰρ, ὅτι καὶ ὑμεῖς τὲς περὶ Ἀρχίαν καὶ Ὑπάτην, οὐς ἐλάβετε Εὐφροني ὅμοια πεποιηκότας, οὐ ψῆφον ἀνεμείνατε, ἀλλὰ, ὅποτε πρῶτον ἐδυνάσθητε, ἐτιμωρήσασθε, νομίζοντες, τῶν τε περιφανῶς ἀνοσιῶν, καὶ τῶν φανερῶς προδοτῶν καὶ τυραννεῖν ἐπιχειρῶντων, ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων θάνατον κατεγνώσθαι. Οὐκην καὶ Εὐφρων ἐνοχος πᾶσι τέτοις ἦν; παραλαβῶν μὲν γὰρ τὰ ἱερὰ μετὰ καὶ χρυσῶν [τέτων] καὶ ἀργυρῶν ἀναθημάτων, κενὰ πάντων ἀπέδειξε. προδότης γεμῆν τίς ἀν περιφανέσερος Εὐφρονος εἶη; ὅς, Φιλαίτατος μὲν ὦν Λα-

§. 7. γενέσθαι. In margine Leoncl. γεγενῆσθαι. Deinceps ibidem est δίκαιον.

ὅτι καὶ ὑμεῖς τῆς. Nifi statuas orationem ἀνοσιωτάτων esse, legendum erit: ὅτι καὶ ὑμεῖς, ὅτι—τῆς Ὑπάτην ἐλάβετε Εὐφρονη.

[οὐ ψῆφον ἀνεμείνατε. Constructio paulum reficta verbo finito utitur pro participio, ἀνεμείναντες. Atque hoc ipsum facile inferri possit, nisi scribenti liceret liberius ab orfo filo recedere. F. A. Wolfius.]

§. 8. τὰ ἱερὰ μετὰ. Ita scripsi pro vulgato μετὰ, et sic deinde vidi emendasse etiam virum doctum in Bibl. Crit. Amstelod. vol. ii. p. 105. Oppo-

fitum κενὰ demonstrat verum esse μετὰ. Deinde τέτων cum Moro inclusum unciis damnavi. Levior tamen mihi nunc medicina videtur esse, quam affert margo Leonclav. ubi τέτων post πάντων rejicitur. De ipsa re vide supra c. 1. 34.

ἀπέδειξε. Est h. l. reddidit. Sic Anab. v. 8. 3. ἀπίδωκά σοι, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐμοὶ ἀπέδειξας τὸν ἄνδρα. Suidas: ἀπέδειξεν ἀντὶ τῆς παρὰ δακτύλου Ξενοφῶν. Ita etiam initio libri ii. παρέδειξεν τῆς φέρουσ dictum videtur.

Φιλαίτατος. Variam lectionem φιλότατος ex h. l. laudat cum vulgata Eustathius ad Odyss. p. 90. ed. Basil.

κεδαιμονίοις, ὑμᾶς εἴλετο ἀντ' ἐκείνων· πῖσά δὲ δὲς καὶ λαβὼν παρ' ὑμῶν, πάλιν πρῆδωκεν ὑμᾶς, καὶ παρέδωκε τοῖς ἐναντίοις τὸν λιμένα. καὶ μὴν πῶς ἐκ ἀπροφασίστως τύραννος ἦν, ὃς δέλκε οὐ μόνον ἑλευθέρους, ἀλλὰ καὶ πολίτας ἐποίει; ἀπεκτίνυε δὲ, καὶ ἐφυγάδευε, καὶ χρήματα ἀφηρεῖτο οὐ τὰς ἀδικεῖντας, ἀλλ' οὐς αὐτῷ ἐδόκει. ἔτοι δὴ 9 ἦσαν οἱ βέλτιστοι. Αὐθις ἧ μετὰ τῶν ἐναντιωτάτων ὑμῖν Ἀθηναίων κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν, ἐναντία μὲν ἔθετο τῶ παρ' ὑμῶν ἀρμοσῇ τὰ ὄπλα· ἐπεὶ δὲ ἐκείνον ἐκ ἐδυνάσθη ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν, συσκευασάμενος χρήματα, δεῦρο ἀφίκετο. καὶ εἰ μὲν ὄπλα ἠθροικῶς ἐφάνη ἐφ' ὑμᾶς, καὶ χάριν ἂν μοι εἴχετε, εἰ ἀπέκτεινα αὐτόν· ὃς δὲ χρήματα ἦλθε παρασκευασάμενος, ὡς τέτοις ὑμᾶς διαφθερῶν καὶ πείσων, πάλιν κύριον αὐτὸν ποιῆσαι τῆς πόλεως, τέτω ἐγὼ τὴν δίκην ἐπιθεῖς, πῶς ἂν δικαίως ὑφ' ὑμῶν ἀποθάνοιμι; καὶ γὰρ οἱ μὲν ὄπλοις βιασθέντες, βλάπτονται μὲν, οὐ μέντοι ἀδικοί γε ἀναφαίνονται· οἱ δὲ χρήμασι παρὰ τὸ δίκαιον διαφθαρέντες, ἅμα μὲν βλάπτονται, ἅμα 10 δὲ αἰχρῆ περιπίπτουσιν. Εἰ μὲν τοίνυν ἐμοὶ μὲν πολέμιος ἦν, ὑμῖν δὲ φίλος, καὶ γὰρ ὁμολογῶ, μὴ καλῶς ἂν μοι ἔχειν, τοῦτον παρ' ὑμῖν ἀποκτεῖναι· ὃ δὲ ὑμᾶς προδίδες, τί ἐμοὶ πολεμιώτερος ἦν, ἢ ὑμῖν; Ἀλλὰ νῆ Διὰ, εἶποι τις ἂν, ἐκὼν ἦλθε. καῖτα, εἰ μὲν ἀπεχόμενον τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπέκτεινέ τις αὐτόν, ἐπαίνεσθαι ἂν ἐτύγχανε· νῦν ἧ, ὅτι πάλιν ἦλθεν ἄλλα πρὸς τοῖς πρόθεν κακὰ ποιῆσων, οὐ

πολίτας ἐποίει. Edd. A. J. Br. Cast. ἐποίησιν.

§. 9. κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν. Verba εἰς τὴν πόλιν omittunt Edd. A. J. Cast.

ἐκ τῆς πόλεως. Margo L. ἐκ τῆς ἀεροπόλεως. Recte, puto.

παρὰ τὸ δίκαιον. In margine Leoncl. παρὰ τὸ βέλτιστον.

§. 10. ἐκὼν ἦλθε. Sponte rediit ad nos nostramque societatem. Ita Morus. Mihi consideranti oppositum ἀπεχόμενον τῆς πόλεως, aliud verbum postulare videtur.

[ἐκὼν ἦλθε. Hic nihil video offensionis. Ei, qui ἦλθε, qui rediit, recte opponitur ἀπεχόμενος τῆς πόλεως. F. A. Wolfius.]

δικαίως Φησί τις αὐτὸν τεθνήσκειν; ποῦ ἔχων Ἑλλησι
 σπονδὰς ἀποδείξαι ἢ προδόταις, ἢ πάλιν αὐτομόλοις, ἢ
 τυράννοις; Πρὸς δὲ τέτοις ἀναμνήσθητε, ὅτι καὶ ἐψηφί- 11
 σαθε δῆπου, τοὺς Φυγάδας ἀγωγίμους εἶναι ἐκ πασῶν
 τῶν συμμαχίδων. ὅσις δὲ ἄνευ κοινῆ τῶν συμμαχίδων
 δόγματος κατέρχεται Φυγάς, τῆτον ἔχει τις ἂν εἰπεῖν
 ὅπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀποθνήσκειν; ἐγὼ Φημι, ὦ ἄνδρες,
 ἀποκτείναντας μὲν ὑμᾶς ἐμὲ, τετιμωρηκότας ἔσεσθαι ἄν-
 δρι, τῷ πάντων ὑμῖν πολεμιατάτῳ γνόντας δὲ δίκαια
 πεποιηκένας, αὐτὰς τετιμωρηκότας φανείσθαι ὑπὲρ τε
 ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ὑπὲρ τῶν συμμαχῶν ἀπάντων.

Οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι, ταῦτα ἀκῆσαντες, ἔγνωσαν, δί- 12
 καια τὸν Εὐφρονα πεπονθέναι· οἱ μὲντοι πολῖται αὐτὸν,
 ὡς ἄνδρα ἀγαθὸν κομισάμενοι, ἔθαψάν τε ἐν τῇ ἀγορᾷ,
 καὶ ὡς ἀρχηγέτην τῆς πόλεως σέβονται. Οὕτως, ὡς εἰ-
 κεν, οἱ πλείοσι ὀρίζονται, τὰς εὐεργέτας αὐτῶν ἄνδρας
 ἀγαθὰς εἶναι.

§. 11. ἀγωγίμους — συμμαχίδων. Scilicet πόλειον. Prius vocabulum interpretatur Morus: qui a quolibet corripitur et abduci possunt ad iudicem, in carcerem, ad supplicium, ubicunque deprehensi fuerint. Conferre iubet Reiskii Indicem Græcicæ. Demosthenicæ. Apud Demosthenem contra Aristocratem p. 624. et ad Nicostратum p. 1249. ἀγώγιμον εἶναι et γίγνεσθαι ita simpliciter dici videtur. Sed in alio loco, quem omisit Index Reiskianus, p. 667. contra Aristocratem est plane eodem sensu, quo in Xenophonte ἀγώγιμον αὐτὸν ἐκ τῶν συμμαχῶν εἶναι, quæ verba deinceps explicantur: ἐξεδίδου ἂν ὑπὸ τῷ ψηφίσματος. Quando igitur decreto populi damnatur aliquis. ea lege, ut, si ad focos effugerit, jure inde retrahi possit et debeat, tunc aliquis ἀγώγιμος ἐκ τῶν συμμαχῶν γίγνεται aut ἐστὶ.

Sic Lacedæmonii edixerant exsules Athenienses ἀγωγίμους εἶναι πανταχόθεν, ἐκαστόνδους δὲ τὰς ἐνισταμένους ταῖς ἀγοραῖς, ut ait Plutarchus in Lyfandro cap. 27. Diversa et litibus Salmasii et Heraldii celebrata est notio prioris dictionis, quæ huc non pertinet. Alterum deinceps συμμαχίδων margo Leonclav. mutat in συμμαχῶν. Recte, puto.

§. 12. πολῖται αὐτόν. In margine Leoncl. αὐτοῦ.

ἀρχηγέτην. Ad hunc locum erudita est Mori disputatio, qua docet, cives, de patria bene meritos, post mortem divinis honoribus cultos fuisse; ab ejusmodi civibus Clithenem tribus decem Atticis nomina indidisse, auctore Herodoto v. 66. hos denique ἡρώας ἐπιχωρίους et ἰστανίμους τῇ χάριτι, vel, monente Hesychio, ἀρχηγέτας dictos fuisse.

Κ Ε Φ. Δ.

ΚΑΙ τὰ μὲν περὶ Εὐφρονος εἴρηται· ἐγὼ δὲ, ἔνθεν εἰς ταῦτα ἐξέβην, ἐπάνειμι. Ἔτι γὰρ τειχιζόντων τῶν Φλιασίων τὴν Θουαμίαν, καὶ τῆ Χάρητος ἐτι παρόντος, ὁ Ὀρωπὸς ὑπὸ τῶν Φευγόντων κατελήφθη. στρατευσαμένων δὲ πάντων Ἀθηναίων ἐπ' αὐτὸν, καὶ τὸν Χάρητα μεταπεμφαμένων ἐκ τῆς Θουαμίας, ὁ μὲν λιμὴν αὐτὸς ὁ τῶν Σικυωνίων πάλιν ὑπ' αὐτῶν τε τῶν πολιτῶν καὶ τῶν Ἀρκάδων ἀλίσκεται· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐδεῖς τῶν συμμάχων ἐβοήθησεν, ἀλλ' ἀνεχώρησαν, Θηβαίοις παρακαταθέμενοι τὸν Ὀρωπὸν μέχρι δίκης.

- 2 Καταμαθὼν δὲ ὁ Λυκομήδης μεμφομένους τῆς Ἀθηναίων τοῖς συμμάχοις, ὅτι αὐτοὶ μὲν πολλὰ πράγματα εἶχον δι' ἐκείνης, ἀντεβοήθησε δ' αὐτοῖς ἐδεῖς, πέθει τῆς μυρίου, πράττειν περὶ συμμαχίας πρὸς αὐτές. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐδυαχέραινον τινες τῶν Ἀθηναίων, τὸ, Λακε-

§. 1. Ὀρωπός. Themiso et Theodorus, Eubœenses, vi occuparant Oropum, sociam Atheniensium civitatem, in confiniis Atticæ et Bœotiæ sitam. (Thucyd. viii. 95.) Qui ergo civis tum in exilium ejeti erant, ii nunc patriam recuperant. Vide Wesseling ad Diodor. xv. 76. Morus. Breviter Diodorus l. c. Θεμισῶν ὁ Ἐρετριᾶς τύραννος Ὀρωπὸν κατελάβετο· ταύτην δὲ τὴν πόλιν ἔσαν Ἀθηναίων, παραλόγως ἀπέλαθε. τῶν γὰρ Ἀθηναίων στρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν καὶ πολὺ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερχόντων, οἱ Θηβαῖοι βοηθήσαντες αὐτῶν καὶ παραλαβόντες ἐν παρακαταθήκῃ τὴν πόλιν, οὐκ ἐπέδωκαν. Demosthenes de Corona pag. 259. Themisonem et Theodorum simul nominat; ubi Ulpianus in Commentariis rem copiosius narrat. Causam capitibus super Oropo erepta dixit Chabrias imperator, accusante Philostrato, ut narrat Demosthenes contra Midiam p. 535. ed. Reiske, ubi vide Scholiasten. Eandem Thebanorum iniquitatem tangit Isocrates ad Philipp. p. 180. ed.

Wolf. ubi res post pugnam Leuctricam ab iis gefas breviter percurrit: ἠνώχλην μὲν τὰς πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ, Θεσσαλίαν δ' ἐτόλμων καταδελῶσθαι, Μεγαρεῦσι δ' ἠμόροις ἔσιν ἠπέλυν, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας ἀπετέρουον, Εὐβοίαν δ' ἐπόρθον, εἰς Βυζάντιον δὲ τριήρεις ἐξέπεμπον, ὡς καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἀρῶντες. Quæ ille de imperio maris, a Thebanis captato, refert, confirmat et copiosius narrat Diodorus xv. 79. fed ordine rerum perturbato, quem ex Isocratis loco, a Wesselingio non annotato, constitues facile. Xenophon res mari gefas hoc tempore et multas Thebanorum, nescio an invidia motus, omisit.

μέχρι δίκης. Donec jure disceptari de possessione urbes possent. Ita Brodæus approbante Moro interpretatur.

§. 2. πράττειν περί. Ita supra vi. 4. 25. πράττειν περί τῶν σπονδῶν ἐκόλευον. Anabaf. vii. 2. 12. Ξενοφῶν ἔπραττε περί πλοίων. Ibid. c. 2. §. 7. πρὸς Ἀρίσταρχον διεπράττετο τὰ αὐτὰ περί τοῦ στρατεύματος. Sic iterum vii. 4. 12.

δαιμονίοις ὄντας Φίλκς, γενέσθαι τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν
 συμμάχους· ἐπεὶ δὲ λογιζόμενοι εὕρισκον ἔδεν μῆτιον Λα-
 κεδαιμονίοις, ἢ σφίσιν ἀγαθόν, τὸ Ἀρκάδας μὴ προσ-
 δεῖσθαι Θηβαίων, ἔτω δὴ προσεδέχοντο τὴν τῶν Ἀρκάδων
 συμμαχίαν. Καὶ Λυκομήδης, ταῦτα πράττων, ἀπιὼν 3
 Ἀθήνησεν, δαιμονιώτατα ἀποθνήσκει. ὄντων γὰρ παμ-
 πόλλων πλοίων, ἐκλεξάμενος τέτων, ὃ ἐβέβλετο, καὶ συν-
 θέμενος τοίνυν, ἀποδιβάσαι, ὅποι αὐτὸς κελεύσει, εἴλετο ἐν-
 ταῦθα ἐκβῆσαι, ἔνθα οἱ Φυγάδες ἐτύγχανον ὄντες. κα-
 κείνος μὲν ἔτως ἀποθνήσκει, ἢ μέντοι συμμαχία ἔτως
 ἐπεραίνετο.

Εἰπόντος δὲ Δημοτίωνος ἐν τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, 4
 ὡς ἢ μὲν πρὸς τὰς Ἀρκάδας Φιλία καλῶς αὐτῷ δοκοίη
 πράττεσθαι, τοῖς μέντοι στρατηγοῖς προσάξαι ἔφη χρῆναι,
 ὅπως καὶ ἡ Κόρινθος σῶα ἦ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων·
 ἀκῆσαντες ταῦτα οἱ Κορίνθιοι, πέμψαντες ταχὺ ἱκανοὺς
 φρερῆς ἑαυτῶν πάντοσε, ὅπρ' ἐφρέρην Ἀθηναῖοι, εἶπον
 αὐτοῖς ἀπιένας, ὡς ἔδεν ἔτι δεόμενοι φρερῶν. οἱ δ' ἐπέ-
 στοντο. ὡς δὲ συνῆλθον οἱ ἐκ τῶν φρερῶν Ἀθηναῖοι εἰς
 τὴν πόλιν, ἐκήρυξαν οἱ Κορίνθιοι, εἴ τις ἀδικοῖτο Ἀθη-
 ναίων, ἀπογράφεσθαι, ὡς ληψομένους τὰ δίκαια. Οὕτω 5
 ἢ τέτων ἐχόντων, Χάρης ἀφικνεῖται μετὰ τῆ ναυτικῆ πρὸς

§. 3. δαιμονιώτατα. Morus in In-
 dice δαιμονίως ἀποθ. ex h. l. interpre-
 tatur, deo modum ac genus mortis
 dirigente. Mihi brevis auctoritas, ni-
 mis obscura, displicet.

συνθέμενος τοίνυν. τοῖς ναύταις le-
 gendum censebat Vir doctus in Bibl.
 Critica ii. p. 105. quod placet. Nec
 enim τοίνυν locum hic habet suum.

ἔτως ἐπεραίνετο. In margine L. et
 Steph. est ὄντως, quod recepit Wels.
 Vir doctus in Bibl. Crit. Amstelod.
 vol. ii. p. 105. emendabat ἔμως. Quod
 equidem approbo.

§. 4. ἐκ τῶν φρερῶν. Male Cast.
 φρερῶν.

εἴ τις ἀδικοῖτο—ληψομένους τὰ δι-
 καια. Sequitur statim: τοὺς ὀπλίτας
 τὰ δίκαια ποιήσαντες ἀπεπέμψαν. In-
 terpretes omnes hæc intellexerunt de
 jure reddendo militibus; sed sunt ac-
 cipienda de mercede debita. Ita A-
 nabaf. vii. 7. 14. τότε ἀπιέναι ὅταν τὰ
 δίκαια ἔχωσιν οἱ στρατιῶται· qui locus
 omni dubitatione vacat. De ufuris
 Lyfias p. 590. ἔτοι ἔδεν ἔτι ὑμῖν τῶν δι-
 καίων ἐποιέον· qui locus male est in
 Indice omiffus. Ita Cicero Offic. i.
 13. *justa* præbere, i. e. mercedem sol-
 vere; et Columella i. 8. 18. qui *justa*
 reddere dixit i. 8. 11.

τὰς Κεγχρέας. ἐπεὶ δὲ ἔγνω τὰ πεπραγμένα, ἔλεξεν, ὅτι, ἀκῆσας ἐπιβραλεύεσθαι, τῇ πόλει βοηθῶν παρήρη. οἱ δὲ ἐπαινέσαντες αὐτὸν, ἔδέν τι μᾶλλον ἐδέχοντο τὰς ναῦς εἰς τὸν λιμένα, ἀλλ' ἀποπλεῖν ἐκέλευον· καὶ τὰς ὀπλίτας δὲ, τὰ δίκαια ποιήσαντες, ἀπέπεμψαν. ἐκ μὲν οὖν τῆς
 6 Κορίνθου οἱ Ἀθηναῖοι ἔτως ἀπηλλάγησαν. Τοῖς μέντοι Ἀρκάσιν ἠναγκάζοντο πέμπειν τοὺς ἰππέας ἐπικέρως, διὰ τὴν συμμαχίαν, εἴ τις στρατεύοιτο ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν· τῆς δὲ Λακωνικῆς οὐκ ἐπέβαινον ἐπὶ πολέμῳ.

Τοῖς δὲ Κορινθίοις ἐνθυμημένοις, ὡς χαλεπῶς ἔχοι αὐτὰς σωθῆναι, κεκρατημένους μὲν καὶ πρόσθεν κατὰ γῆν, προσγεγενημένων ἢ αὐτοῖς Ἀθηναίων ἀνεπιτηδείων, ἔδοξεν ἀθροίζειν καὶ πεζοὺς, καὶ ἰππέας μισθοφόρους. ἠγόμενοι δὲ τέτων, ἅμα μὲν τὴν πόλιν ἐφύλαττον, ἅμα δὲ τὰς πολεμίους κακῶς ἐποίεον· εἰς μέντοι Θήβας ἐπέμψαν
 7 ἐπερησομένους, εἰ τύχοιεν ἂν εἰρήνης ἐλθόντες. ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι ἰεναὶ ἐκέλευον, ὡς ἰσομένης, ἐδεήθησαν οἱ Κορίνθιοι, εἶσθαι σφᾶς ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ τὰς συμμαχίας, ὡς μετὰ μὲν τῶν βουλομένων ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην, τοὺς δὲ τὸν πόλεμον αἰρησομένους ἑάσοντες πολεμεῖν. ἐφέντων δὲ καὶ ταῦτα πράττειν τῶν Θηβαίων, ἐλθόντες εἰς Λακεδαιμόνα οἱ Κορίνθιοι εἶπον· Ἡμεῖς, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρὸς ὑμᾶς πάρεσμεν, ὑμέτεροι Φίλοι· καὶ ἀξιοῦμεν, εἰ μὲν τινα ὁρᾶτε σωτηρίαν ὑμῖν, εἴαν διακαρτερῶμεν πολεμῶντες, διδάξαι καὶ ἡμᾶς· εἰ δὲ ἀπόρως γιγνώσκετε

§. 5. Κεγχρέας. Edd. A. J. C. Κεγχρέας.

ὀπλίτας δέ. In Leonclav. καὶ pro δέ, vitio operarum, quod tamen recepit Wels.

§. 6. κεκρατημένους. Margo Leoncl. κρατημένους.

ἀνεπιτηδείων. Hanc lectionem L. Steph. recepit etiam Wels et Morus pro vulgato ἰπιτηδείων. Confirmat

eam Morus loco Hefychii apposito: ἰπιτηδείος· ὁ φίλος· ἀνεπιτηδείος· ὁ ἐχθρός.

§. 7. ὡς ἰσομένης. Ita ex editione Br. et Cast. scripsi, suadente Leoncl. et Moro pro vulgato ἰσομένων.

τὰς δὲ τὸν πόλεμον. Edd. A. J. Br. Castal. τὰς τὸν πόλεμον. In Leoncl. et Steph. est τὰς τε πόλεμον. Nostrum dedit Morus. Sed in margine Leonclav. est: τὰς τὸν πόλεμον αἰρημένους.

ἔχοντα τὰ ὑμέτερα, εἰ μὲν καὶ ὑμῖν συμφέροι, ποιήσα-
 θαι μετ' ἡμῶν τὴν εἰρήνην· (ὡς ἔδὲ μετ' ἑδένων ἂν ἡδίον,
 ἢ μετ' ὑμῶν, σωθείημεν) εἰ μὲντοι ὑμεῖς λογίζεσθε συμ-
 φέρειν ὑμῖν πολεμεῖν, δεόμεθα ὑμῶν, ἕασαι ἡμᾶς εἰρήνην
 ποιήσασθαι. σωθέντες μὲν γὰρ, ἴσως ἂν αὐθις ἔτι ποτὲ
 ἐν καιρῷ ὑμῖν γενοίμεθα· ἐὰν δὲ νῦν ἀπολώμεθα, δηλον-
 ὅτι ἔδέποτε ἔτι χρήσιμοι ἐσόμεθα. Ἀκῆσαντες δὲ ταῦ- 9
 τα οἱ Λακεδαιμόνιοι, τοῖς τε Κορινθίοις συνεβέβλευον τὴν
 εἰρήνην ποιήσασθαι, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐπέτρεψαν,
 τοῖς μὴ βουλομένοις σὺν ἑαυτοῖς πολεμεῖν, ἀναπαύεσθαι.
 αὐτοὶ δὲ ἔφασαν πολεμεῖντες πράξειν, ὅτι ἂν τῷ θεῷ
 Φίλον ἢ· ὑφίσεσθαι δὲ ἔδέποτε, ἦν παρὰ τῶν πατέρων
 παρέλαβον Μεσσήνην, ταύτης σερηθῆναι. Οἱ οὖν Κορίν- 10
 θιοι, ἀκῆσαντες ταῦτα, ἐπορεύοντο εἰς τὰς Θήβας ἐπὶ
 τὴν εἰρήνην. οἱ μὲντοι Θηβαῖοι ἠξίουον, αὐτὰς καὶ συμμα-
 χίαν ὀμνύου· οἱ δὲ ἀπεκρίναντο, ὅτι ἢ μὲν συμμαχία
 οὐκ εἰρήνη, ἀλλὰ πολέμου μεταλλαγὴ εἴη· εἰ δὲ βέλκον-
 το, παρεῖναι ἔφασαν, τὴν δικαίαν εἰρήνην ποιησόμενοι.
 ἀγαθόντες δὲ αὐτὰς οἱ Θηβαῖοι, ὅτι, καίπερ ἐν κινδύνῳ
 ὄντες, οὐκ ἠθέλον τοῖς εὐεργέταις εἰς πόλεμον καθίσα-
 θαι, συνεχώρησαν αὐτοῖς, καὶ Φλιασίοις, καὶ τοῖς ἐλθῆσι
 μετ' αὐτῶν εἰς Θήβας, τὴν εἰρήνην, ἐφ' ᾧ τε ἔχεν τὴν ἑαυ-
 τῶν ἐκάσχυς. καὶ ἐπὶ τῆτοις ὁμόθησαν οἱ ὄρκοι. Οἱ μὲν 11
 δὲ Φλιασίοι, ἐπεὶ ἔτως ἢ ζύμβασις ἐγένετο, εὐθύς ἀπῆλ-
 θον ἐκ τῆς Θουαμίας· οἱ δὲ Ἀργεῖοι, ὁμόσαντες ἐπὶ τοῖς
 αὐτοῖς τῆτοις εἰρήνην ποιήσασθαι, ἐπεὶ ἔκ ἡδύναντο κατα-
 πράξαι, ὥστε τὰς τῶν Φλιασίων φυγάδας μένειν ἐν τῷ

§. 8. μετ' ἑδένων. Sic supra v. 3. 11. ἑδένες ἠκούον. Cf. Valckenair ad Herodot. p. 719.

ἴσως ἂν αὐθις. Ita cum L. St. W. scripti inferto ἂν. Phrafi eadem ufus est Xenoph. supra iii. 4. 9. ἐν καιρῷ σοι

εἶναι. Andocides p. 72. ed. Reiske : ἔ-
 ἴσιν ὑμῖν χρῆσθαι τῆτοις, ὅπως ἂν ἐν και-
 ρῷ τι ὑμῖν γένηται.

§. 11. οὐκ ἡδύναντο. Castal. ἰδύ-
 ναντο.

Τρικαράνω, ὡς ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει ἔχοντες, παραλαβόντες ἐφρέξαν, Φάσκοντες σφετέραν καὶ τὴν γῆν ταύτην εἶναι, ἣν ὀλίγω πρότερον, ὡς πολεμίαν ἔσαν, ἐδήουν. καὶ δίκας τῶν Φλιασίων προσκαλημένων, οὐκ ἐδίδοσαν.

- 12 Σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον τετελευτηκότος ἦδη τῷ προτέρῳ Διονυσίῳ, ὁ υἱὸς αὐτῷ πέμπει βοήθειαν τοῖς Λακεδαιμονίοις, δώδεκα τριήρεις, καὶ ἄρχοντα αὐτῶν Τιμοκράτην. ἔτος δὲ οὖν ἀφικόμενος, συνεξαίρει αὐτοῖς Σελλασίαν καὶ τῆτο πράξας, ἀπέπλευσεν οἴκαδε.

Olymp.
103. $\frac{3}{4}$.

- Μετὰ δὲ τῆτο οὐ πολλῶ ὕστερον καταλαμβάνουσιν οἱ Ἡλείοι Λασιῶνα, τὸ μὲν παλαιὸν ἑαυτῶν ὄντα, ἐν δὲ τῷ παρόντι συντελῆντα εἰς τὸ Ἀρκαδικόν. Οἱ μέντοι Ἀρκάδες ἐπαρωλιγόρησαν, ἀλλ' εὐθύς παραγλείλαντες ἐξοήθησαν. ἀντεβοήθησαν δὲ καὶ οἱ τῶν Ἡλείων τετρακόσιοι, καὶ ἔτι τριακόσιοι. ἀντιστρατευομένων δὲ τὴν ἡμέραν ἐν ἐπιπεδεςέρῳ χωρίῳ τῶν Ἡλείων, τῆς νυκτὸς οἱ Ἀρκάδες ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὴν τῷ ὑπὲρ τῶν Ἡλείων ὄρεος κορυφὴν ἅμα

πόλει ἔχοντες. Leoncl. emendabat ὄντας, quod recepit Wels et approbavit Morus. Sed gravius vitium latere videtur. Unde enim παραλαβόντες? Tenebant jam diu castellum Argivi Tricaranum.

[ὡς ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει.—CORR. ἔχοντας, quod ipsum voluisse videtur Leoncl. H. e. eadem ibi conditione utentes, ac si essent in patria. Seqq. παρ. ἐφρέξαν vertit Pirkheim. ipsos in fidem receperunt, praefidioque junverunt. Quoad sensum bene, opinor. Et civitates παραλαμβάνονται etiam ἰκῆσαι, ut ipse X. loquitur alibi. F. A. Wolfius.]

πολεμίαν. Junt. et Cast. πολεμίῳν. προσκαλημένων. Margo L. St. et Welf. προκαλημένων. Vulgatum diligenter explicat et tuetur Morus.

§. 12. ἔτος δ' ἔν. Margo L. ἔτος δ' αἰ.

Λασιῶνα. Edd. A. J. C. Λασιῶνα. De ea vide supra iii. 2. 21. Pluribus rem narrat Diodorus xv. 77. qui Lafionem Triphyliae χωρίον ὄχυρον appellat. Prætexebant Elei exfoles, qui

in locum illum confugerant. In pugna ad Lafionem commissa ceciderunt plus quam 200. Elei milites; Arcades numero longe superiores deinde ipsam Eleam invadunt. Ita Diodorus, qui addit, ab Atheniensibus Arcades subsidia petiisse: μετ' ἐπιπέσαντο παρ' Ἀθηναίων συμμαχίαν. De hac societate belli Xenophon supra dixit §. 2. et 6.

§. 13. οἱ—τριακόσιοι. Fuit Eleorum exercitus ex certo equitum et peditum numero constitutus. Οἱ τριακόσιοι videntur esse pedites, quia infra §. 16. dicitur: οἱ ἰππεῖς καὶ οἱ τριακόσιοι.

ἀντιστρατευομένων. Recte Morus emendat ἀντιστρατοπεδινομένων. Paulo post Edd. A. J. Br. Cast. ἐπὶ πεδεςέρῳ habent omisso ἐν. Male.

[ἀντιστρατευομένων. Commendas conjecturam Mori, ἀντιστρατοπεδινομένων. At eodem modo στρατιεύουσαι alibi sæpius legitur, ut iv. 7. 7. vii. 5. 8. Cf. vi. 2. 29. F. A. Wolfius.]

δὲ τῇ ἡμέρᾳ κατέβαινον ἐπὶ τὰς Ἡλείους. οἱ δὲ, ἰδόντες ἅμα μὲν ἐξ ὑπερδεξίου προσιόντας, ἅμα δὲ πολλαπλασίους, ἐκ πολλῶ μὲν ἀπελθεῖν ἠσχύνθησαν, ὁμόσε δὲ ἦλθον, καὶ εἰς χεῖρας δεξάμενοι ἔφυγον· καὶ πολλὰς μὲν ἀνδρας, πολλὰ δὲ ὅπλα ἀπώλεσαν, κατὰ δυσχωρίας ἀποχωρῶντες.

Οἱ δὲ Ἀρκάδες, διαπραξάμενοι ταῦτα, ἐπορεύοντο ἐπὶ 14 τὰς τῶν Ἀκρωρείων πόλεις. λαβόντες δὲ ταύτας, πλὴν Θραύσου, ἀφικνεῖντα εἰς Ὀλυμπίαν· καὶ περισαυρώσαντες τὸν Κρόνιον, ἐνταῦθα ἐφρέξαν, καὶ ἐκράτην τῷ Ὀλυμπιακοῦ ὄρους. ἔλαβον δὲ καὶ Μαργανέας, ἐνδόντων τινῶν. ἔτω δὲ τῶν προκεχωρηκότων, οἱ μὲν Ἡεῖοι αὖ πάντα πασιν ἠθύμησαν· οἱ δὲ Ἀρκάδες ἔρχονται ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ μέχρι μὲν τῆς ἀγορᾶς ἦλθον· ἐκεῖ μέντοι ὑποσάντες, οἱ τε ἰππεῖς καὶ ἄλλοι τινὲς αὐτῶν, ἐκβάλλασί τε αὐτὰς, καὶ ἀπέκτειναν τινὰς, καὶ τρόπαιον ἐσήσαντο. Ἦν μὲν 15 οὖν καὶ πρότερον διαφορὰ ἐν τῇ Ἡλίδι. οἱ μὲν γὰρ περὶ Χάροπόν τε καὶ Θρασωνίδα καὶ Ἀργεῖον εἰς δημοκρατίαν ἦγον τὴν πόλιν, οἱ δὲ περὶ Στάλκαν τε καὶ Ἰππίαν καὶ

ἐκ πολλῶ. *E longinquo recte interpretatur Morus.*

§. 14. Ἀκρωρείων. De populo primus recte interpretatus est Morus. Supra iii. 2. 21. memorantur Ἀκρωρείοι. Stephan. Byz. urbem Triphyliae appellat Acrocrios, etiam incolas ita appellari addens. Regio tota, quam populus iste, per diversas urbes dispersit, occupabat, Ἀκρωρεία dicitur a Diodoro xiv. 17. populus ipse Ἀκρωρείοι. Ita Morus. Diodor. xv. 77. captas ab Eleis fuisse ait urbes Margana, Cronium, Cyparissiam et Coryphasium.

Θραύσου. Comparavit Morus locum Θραύσος dictum a Diodoro xiv. 17.

Κρόνιον. Collis Saturno facer. Alii Κρόνιον appellant, solenni variatione.

ἐπὶ τὴν πόλιν. Addendum hic cen-

seo αὐτῶν, sc. Eleorum, et retrahendum ex fede aliena, quam occupavit post ἄλλοι τινὲς. In margine L. est: καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν.

[Αὐτῶν post τινὲς fero. Ἡ πόλις autem simpliciter dicitur usitate urbis regionis primaria. F. A. Wolfius.]

§. 15. οἱ μὲν γὰρ. Omittunt Junt. Castal. γὰρ.—Hippias hic Eleus sine dubio est celeberrimus Sophista, qui legationes obiit ad Athenienses et Lacedaemonios, de quo Platonis et Xenophontis libri multa tradunt.

[καὶ Ἰππίαν. Quo auctore tam affirmate loquaris de Hippia Eleo, Sophista, doceri a Te velim. Novi quidem Hippiam superfitem Socratis, ut Gorgiam: sed priorem illum usque ad Olymp. 103, aetatem traxisse, num Tibi id probabile fit? F. A. Wolfius.]

- Στρατόλαν εἰς ὀλιγαρχίαν. ἐπεὶ δὲ οἱ Ἀρκάδες, μεγάλην δύναμιν ἔχοντες, σύμμαχοι ἐδόκην εἶναι τοῖς δημοκρατέοις βελομένοις, ἐκ τῆς δὴ θρασύτεροι οἱ περὶ τὸν Χάρσπον ἦσαν, καὶ συνθέμενοι τοῖς Ἀρκάσιν ἐπιβουλεύειν,
- 16 καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. Οἱ δὲ ἰππεῖς καὶ οἱ τριακόσιοι ἐκ ἠμέλησαν, ἀλλ' εὐθύς ἐχώρην ἄνω, καὶ ἐκκρέουσι αὐτὰς ὡς ἔφυγον σὺν τῷ Ἀργείῳ καὶ Χαρέπῳ τῶν πολιτῶν περὶ τετρακοσίους. οὐ πολὺ δὲ ὕστερον ἔτοι, παραλαβόντες τῶν Ἀρκάδων τινὰς, καταλαμβάνουσι Πύλον. καὶ πολλοὶ μέντοι πρὸς αὐτὰς ἐκ τῆς πόλεως ἀπήεσαν τῆς δῆμος, ἅτε χωρίον τε καλὸν, καὶ μεγάλην ῥώμην τὴν τῶν Ἀρκάδων σύμμαχον ἔχοντας. ἐπέβαλον δὲ ὕστερον καὶ εἰς τὴν χώραν τὴν τῶν Ἠλείων οἱ Ἀρκάδες, ὑπὸ τῶν Φευγόντων ἀναπειθόμενοι, ὡς ἡ πόλις προσχωρήσειτο.
- 17 Ἀλλὰ τότε μὲν οἱ Ἀχαιοὶ, Φίλοι τοῖς Ἠλείοις γενόμενοι, τὴν πόλιν αὐτῶν διεφύλαξαν ὡς οἱ Ἀρκάδες, ἔθεν ἄλλο πράξαντες, ἢ δηώσαντες αὐτῶν τὴν χώραν, ἀπῆλθον. εὐθύς μὲντοι ἐκ τῆς Ἠλείας ἐξεληθόντες, αἰσθόμενοι τῆς Πελληνέως ἐν Ἠλίδι ὄντας, νυκτὸς μακροτάτην ὁδὸν ἐλθόντες καταλαμβάνουσι αὐτῶν Ὀλέρον· ἤδη γὰρ πάλιν προσεκεχωρήκεσαν οἱ Πελληνεῖς—τὴν τῶν Λακεδαιμονίων
- 18 συμμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ ἦσαντο τὰ περὶ Ὀλέρον, περιελθόντες αὐτὰ καὶ ἔτοι, ὅποι ἐδύναντο, εἰς τὴν αὐτῶν πόλιν Πελλήνην εἰσῆλθον. καὶ ἐκ τῆς δὴ ἐπολέμην τοῖς ἐν

§. 16. Πύλον. Eleam, diversam a maritima Pylo Messeniæ, et ab Elide diffitam stadiis 80, auctore Pausania vi. pag. 509. Diodorus xiv. 17. ab Elide diffitam esse ait stadiis fere 70. σύμμαχον ἔχοντας. Ita scripsi auctore Moro pro vulgato ἔχοντας.

ὑπὸ τῶν Φευγόντων. οἱ ὑπὸ τῶν φ. Edd. J. A. Bryl. Castal. Steph.

§. 17. Πελληνεῖς—τὴν. Stephanus addidit εἰς, probarunt Leoncl. et

Welf.

[οἱ Πελληνεῖς. Ultima hæc syllaba absumsit voculam εἰς, ut jam optime Steph. conjecit. Mirarer eam textui non redditam, nisi plura, quæ a Te in notis probantur, viderem a typographæ prætermissa esse. Verbum προσχωρεῖν eadem vi sic struitur etiam a Thucydide. F. A. Wolfius.]

§. 18. εἰς τὴν αὐτῶν. Edd. A. J. C. αὐτῶν.

Ὀλέρω Ἀρκάσι τε καὶ τῷ ἑαυτῶν παντὶ δήμῳ, καὶ μάλιστα ὀλίγοι ὄντες· ὅμως δὲ ἐδὲ πρόσθεν ἐπαύσαντο, πρὶν ἐξεπολιόρκησαν τὴν Ὀλκρον.

Οἱ δὲ αὖ Ἀρκάδες πάλιν ποιῶνται ἄλλην στρατείαν εἰς 19
τὴν Ἥλιον. μετὰ δὲ Κυλλήνης τε καὶ τῆς πόλεως στρα- Olymp.
τοπεδευομένοις αὐτοῖς ἐπιτίθενται οἱ Ἠλεῖοι, ὑποσάντες ἣ 104. $\frac{4}{1}$.
οἱ Ἀρκάδες ἐνίκησαν αὐτὰς. καὶ Ἀνδρόμαχος μὲν ὁ
Ἠλεῖος ὑπαρχος, ὅσπερ αἴτιος ἐδοκεῖ εἶναι τῆ συνάψαι
τὴν μάχην, αὐτὸς αὐτὸν διέφθειρεν· οἱ δ' ἄλλοι εἰς τὴν πό-
λιν ἀπεχώρησαν. ἀπέθανε δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ παρα-
γενόμενος καὶ Σωκλείδας ὁ Σπαρτιάτης· ἤδη γὰρ τότε οἱ
Λακεδαιμόνιοι τοῖς Ἠλείοις σύμμαχοι ἦσαν. Πιεζόμενοι 20
δὲ οἱ Ἠλεῖοι ἐν τῇ ἑαυτῶν, ἠξίον καὶ τὰς Λακεδαιμονίους,
πέμποντες πρέσβεις, ἐπιστρατεύειν τοῖς Ἀρκάσι, νομίζον-
τες, ἕτως ἂν μάλιστα ἀποκαλεῖν τὰς Ἀρκάδας, εἰ ἀμφο-
τέρωθεν πολεμοῖντο. καὶ ἐκ τούτων δὴ Ἀρχίδαμος στρατεύ-
εται μετὰ τῶν πολιτῶν, καὶ καταλαμβάνει Κρωῶνον. κατα-

παντὶ δήμῳ. Arcades sine dubio ci-
ves deprehensos cogebant arma cum
fuis fociare atque ita bellum intesti-
num facere. Ita occurrit Morus e-
mendationi Leonclav. qui malebat
αὐτῶν, scil. Arcadum, legere.

Ὀλκρον. Olurum Achaiae urbem
parvam nominat Stephanus Byz. ex
Xenophontis libro sexto et decimo,
errore, ut videtur, librarii. Ita Mo-
rus.

§. 19. εἶναι τοῦ συνάψαι. Ita re-
scripsi ex Editione Cast. Vulgo deest
ante infinitivum articulus τῆ. Dubi-
tare tamen coepi, ubi infra §. 17.
legi αἴτιοι μὲν ἐγένοντο σωθῆναι πάντα
τὰ ἔξω. In Memorab. iv. 4. 15. οἵτι-
νες αἰτιώτατοι ὄντι τοῦ τοῖς νόμοις πέθε-
σθαι. Et infra c. 5. §. 18. αἴτιος γε-
γεννημένος τῆ συνεσθῆναι Λακεδαιμονίους.
Ergo non dubitavi, articulum, in
omnibus his locis lectum, addere et
hic.

§. 20. ἀποκαλεῖν. Ita ex emenda-
tione L. et Steph. posui cum Welfio ;
vulgatum enim ἀποκαλιῖν alienum

est.

Κρωῶνον. Auctore Plutarcho περὶ
δυσωπίας p. 68. ed. Matthæi Archida-
mus Nicosfratum Argivum ad pro-
dendam sibi urbem Cromnum infi-
gare voluit ; Ejus responsum refert
Plutarchus. Idem tradit ille, tacito ur-
bis nomine, in Apophthegm. p. 726.
ed. Reiske. De exitu obsessæ Cromni
præclarus locus est Callisthenis apud
Athenæum x. p. 452 : ὡς Ἀρκάδων
πολιορκέντων Κρωῶνον, (πολύχρονον δ' ἐστὶν
ἰδρυμένον πλησίον Μεγάλῃς πόλεως) Ἰπ-
πόδαμος ὁ Λάκων, εἰς ἂν τῶν πολιορκουμέ-
νων, διεκελεύετο τῷ παρὰ Λακεδαιμονίων
πρὸς αὐτὰς ἤκουσι κήρυκι, δηλῶν ἐν αἰ-
νιγμῷ τὴν περὶ αὐτὰς κατάστασιν, ἀπαγ-
γελεῖν τῇ μητρὶ λύεσθαι τὸ γύναιον δεχ-
ῆμερῶν τὸ ἐν Ἀπολλωνίῳ δεδεμένον, ὡς
οὐκ ἔτι λύσιμον ἐσόμενον ἐάν τι παρέλθω-
σιν καὶ διὰ ταύτης τῆς γνώμης ἐμήνυε
σαφῶς τὸ μήνυμα. αὐτὴ γὰρ ἐστὶ ἐν τῷ
Ἀπολλωνίῳ παρὰ τὸν τῆ Ἀπόλλωνος
θρόνον διὰ γραφῆς ἀπομειμημένος λιμός
ἔχων γυναικὸς μορφήν· φανερόν δ' ἐγένετο
πᾶσιν, ἔτι δέκα ἡμέρας ἔτι καρτερήσαι

λιπὼν δὲ ἐν αὐτῷ Φεραῖν, τῶν δώδεκα λόχων τρεῖς,
 21 ἕτως ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησεν. Οἱ μέντοι Ἀρκάδες, ὡσπερ
 ἔτυχον ἐκ τῆς εἰς Ἡλιν στρατείας συνειλεγμένοι, βοηθή-
 σαντες περιεσαύρωσαν τὸν Κρῶνον διπλῶ σαυρώματι, καὶ
 ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες. ἐπολιόρκην τοὺς ἐν τῷ Κρῶνῳ. χαλε-
 πῶς δὲ ἢ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις Φέρσα, ἐπὶ τῇ πολι-
 ορκίᾳ τῶν πολιτῶν ἐκπέμπει στρατιάν· ἠγάτο δὲ καὶ τότε
 Ἀρχίδαμος. ἔλθων δὲ ἐδήξ καὶ τῆς Ἀρκαδίας ὅσα ἐδύ-
 νατο, καὶ τῆς Σκιριτίδος, καὶ πάντα ἐποίει, ὅπως, εἰ δύ-
 ναίτο, ἀπαγάγοι τὰς πολιορκεῖντας. οἱ δὲ Ἀρκάδες ἔδεν
 22 τι μᾶλλον ἐκινῆντο, ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρεῶρων. Κα-
 τιδὼν δὲ τινα λόφον ὁ Ἀρχίδαμος, δι' ἧς τὸ ἕξω σαύρωμα
 περιεβέβληντο οἱ Ἀρκάδες, ἐνόμισεν ἐλεῖν ἂν τῆτον, καὶ, εἰ
 τῆτος κρατήσειεν, οὐκ ἂν δύνασθαι μένειν τοὺς ὑπὸ ταῦτον
 πολιορκεῖντας. κύκλῳ δὲ περιάγοντος αὐτῆς ἐπὶ τῆτο τὸ
 χωρίον, ὡς εἶδον οἱ προθέοντες πελτασά τῆ Ἀρχιδάμου
 τὰς Ἐπαρίτας ἕξω τῆ σαυρώματος, ἐπιτίθενται αὐτοῖς, καὶ
 ἰππεῖς συνεμβάλλειν ἐπειρῶντο. οἱ δὲ ἕκ ἐνέκλιαν, ἀλλὰ
 συντεταγμένοι ἡσυχίαν εἶχον. οἱ δὲ αὖ πάλιν ἐνέβαλον.
 ἐπεὶ δὲ ἔδδ τότε ἐνέκλιαν, ἀλλὰ καὶ ἐπήεσαν, ἤδη ἕσης
 πολλῆς κρᾶυγῆς, ἐβοήθει δὲ καὶ αὐτὸς Ἀρχίδαμος, ἐκτρα-
 πόμενος κατὰ τὴν ἐπὶ Κρῶνον Φέρσαν ἀμαξίτον, εἰς
 23 δύο ἔχων, ὡσπερ ἐτύγχανεν ἄγων. Ὡς δὲ ἐπλησία-
 σαν ἀλλήλοις, οἱ μὲν σὺν τῷ Ἀρχιδάμῳ κατὰ κέρας,

δύνανται οἱ πολιορκεῖντες διὰ τὸν λιμὸν.
 Συνέντες ἔν οἱ Λάκωνες τὸ λεχθὲν ἐβοή-
 θησαν κατὰ κράτος τοῖς ἐν τῇ Κρῶνῳ.

§. 22. ἐνόμισεν ἐλεῖν ἂν. In Edd. A.
 J. C. Br. deest ἂν. Castal. ἐνόμιζεν.
 Deinde cum L. et Stephan. vulgatam
 scripturam τῆτο et ὑπὸ τῆτο mutavi,
 quoniam hæc omnia ad τὸν λόφον re-
 feruntur.

Ἐπαρίτας. De his vide infra ad §.

33.

οὐκ ἐνέκλιαν. A. J. Br. Castal. ἐν-

έκλιαν. Verba, quæ deinceps sequun-
 tur, ἀλλὰ συντεταγμένοι usque ad ἔδδ
 τότε ἐνέκλιαν primus Steph. inferuit
 orationi, quem secuti sunt L. et
 Wels.

ἐβοήθει δὲ. Ita recte Leoncl. pro
 vulgato δέ.

§. 23. κατὰ κέρας. Supra vi. 5. 16.
 est a latere; quæ tamen significatio
 hic locum non habet, ut addita ἄτι
 κατ' ὁδὸν πορευόμενοι arguunt. Dubi-
 tavit etiam Morus in Indice, ubi h. l.

ἄτε καὶ ὁδὸν πορευόμενοι, οἱ δὲ Ἀρκάδες [ἄθροοι] συνασπιδέντες, ἐν τῷ ἐκέτι ἐδύνατο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀντέχειν τῷ τῶν Ἀρκάδων πλήθει, ἀλλὰ ταχὺ μὲν ὁ Ἀρχίδαμος ἐτέρωτο τὸν μηρὸν διαμπᾶς, ταχὺ ἣ οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτῶ ἀπέθνησκον, Πολυαινίδας τε καὶ Χίλων, ὁ τὴν ἀδελφὴν τῷ Ἀρχιδάμῳ ἔχων. καὶ οἱ πάντες δὲ αὐτῶν τότε ἀπέθανον ἐκ ἑλαπίων τῶν τριάκοντα. Ὡς δὲ κατὰ 24 τὴν ὁδὸν ἀναχωρῶντες εἰς τὴν εὐρυχωρίαν ἐξῆλθον, ἐνταῦθα δὴ Λακεδαιμόνιοι ἀντιπαρετάζαντο. καὶ μὴν οἱ Ἀρκάδες, ὥσπερ εἶχον, συντεταγμένοι ἔστησαν, καὶ πλήθει μὲν ἐλείποντο, εὐθυμότερον δὲ πολὺ εἶχον, ἐπεληλυθότες δὴ ἀποχωρῶσι, καὶ ἄνδρας ἀπεκτονότες. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μάλα ἀθύμως εἶχον, τετρωμένον μὲν ὀρῶντες τὸν Ἀρχίδαμον, ἀκηκοότες δὲ τὰ ὀνόματα τῶν τεθνηκότων, ἀνδρῶν τε ἀγαθῶν, καὶ σχεδὸν τῶν ἐπιφανεστάτων. Ὡς 25 δὲ, πλησίον ὄντων, ἀναβοήσας τις τῶν πρεσβυτέρων εἶπε· τί δεῖ ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες, μάχεσθαι, ἀλλ' οὐ σπείσασθαι; ἄσμενοι δὴ ἀκέσαντες, ἐσπέισαντο. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τῶς νεκρῶς ἀνελόμενοι ἀπῆλθον, οἱ δὲ Ἀρκάδες ἐπαναχωρήσαντες, ἐνθα τὸ πρῶτον ἤρξαντο ἐπιέναι, τρόπαιον ἐσήσαντο.

laudaverat. Res hæc est: Duxerat scilicet Archidamus copias suas per angustam viam, ubi bini milites in agmine incedebant, quod græce dicitur: εἰς δύο ἔχων; contra Arcades ex vallo conferti prorumpebant, et ex loco ampliore Archidamum, angustis laborantem et paucos tantum milites opponentem, facile vincebant. Quare κατὰ κίρας longe aliud quid significat. In Anabasi iv. 6. 6. ἐπὶ κίρας ἄγειν significat agmen longum, cujus frons seu latitudo multo est minor altitudine. In Hipparch. iv. 3. ἦν διὰ τενῶν ὁδῶν ἐλαύνης.—εἰς κίρας ἠγήτειον ἦν διὰ πλαταίας ἐπιτυγ-

χάνης ὁδοῖς—πλατυντίον τῆς φυλῆς τὸ μέτωπον. In Cyrop. i. 6. 43. κατὰ κίρας ἄγειν idem dicitur et opponitur ἐπὶ φάλαγξος ἄγειν. Sic et h. l. Verbum συνασπιδέντες supra iii. 5. adfuit, ubi simpliciter societatem belli et armorum significabat. Additur hic ἄθροοι, ut respondeat verbis κατὰ κίρας. Morus vocem ἄθροοι velut interpretamentum verbi συνασπιδέντες delendam censebat.

μαχόμενοι. Castal. μαχόμενοι.

§. 24. δὴ ἀποχωρῶσι. A. J. Bryl. Castal. δέ.

§. 25. σπείσασθαι. Margo Leoncl. habet σπείσασθαι.

26 Ὡς δὲ οἱ Ἀρκάδες περὶ τὸν Κρῶμμον ἦσαν, οἱ ἐκ τῆς πόλεως Ἠλεῖοι, πρῶτον μὲν ἰόντες ἐπὶ τὴν Πύλον, ἐπιτυγχάνουσι τοῖς Πυλίοις, ἀποκεκροσμένοις ἀπὸ τῶν Θαλαμῶν. καὶ προσελαύνοντες οἱ ἰππεῖς τῶν Ἠλείων, ὡς εἶδον αὐτὰς, ἐκ ἡμέλησαν, ἀλλ' εὐθύς ἐμβάλλουσι, καὶ τὰς μὲν ἀποκτινύουσι, οἱ δὲ τινες αὐτῶν καταφεύγουσιν ἐπὶ γήλοφον. ἐπεὶ μέντοι ἦλθον οἱ περὶ, ἐκκόπτουσι καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ γηλόφῳ, καὶ τὰς μὲν αὐτῶν ἀπέκτειναν, τὰς δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβον, ἐγγύς διακοσίων. καὶ ὅσοι μὲν ξένοι ἦσαν αὐτῶν, ἀπέδοντο· ὅσοι δὲ Φυγάδες, ἀπέσφαθον. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς τε Πυλίας, ὡς εἰδὲς αὐτοῖς ἐβόηθει, σὺν αὐτῷ τῷ χωρίῳ αἰρᾶσι, καὶ τὰς Μαργανέας ἀναλαμβάνουσι. 27 Καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὑστερον αὖ ἐλθόντες νυκτὸς ἐπὶ τὸν Κρῶμμον, ἐπικρατῶσι τῷ σαυρώματι, καὶ τὰς τε Ἀργεῖας καὶ τὰς πολιορκουμένους τῶν Λακεδαιμονίων εὐθύς ἐξεκάλεον. ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατά τε ἐτύχχανον ὄντες καὶ ὠχυράθησαν, ἐξῆλθον· ὁπόσους δὲ ἐφθασαν πολλοὶ τῶν Ἀρκάδων συμβουθήσαντες, ἀπεκλείσθησαν ἐνδον, καὶ ληφθέντες διενεμήθησαν· καὶ ἐν μέρος ἔλαβον Ἀργεῖοι, ἐν δὲ Θεβαῖοι, ἐν δὲ Ἀρκάδες, ἐν δὲ Μεσσήνιοι. οἱ δὲ σύμπαντες ληφθέντες Σπαρτιατῶν τε καὶ περιοίκων πλείονες τῶν ἑκατὸν ἐγένοντο.

§. 26. ἐκ τῆς πόλεως Ἠλεῖοι. Qui antea in urbem pulsi fugerant. Vide supra §. 19.

Πύλον. In quam nuper Elei exules cum Arcadibus se contulerant; vide supra §. 28. Thalamas Messeniæ oppidum ex Stephano Byz. affert. Morus, et laudat simul Polybium iv. 75. Sed ex eo loco non solum situs a natura munitissimus cognoscitur, sed discimus etiam Eleorum fuisse castrum.

ἀποκεκροσμένοις. Edd. veteres ἀποκροσμένοις.

τὰς δὲ καί. In L. St. Welf. omitti-

tur καί. Paulo antea margo Leoncl. λόφῳ habet.

§. 27. τὰς τε Ἀργεῖας. Partem aliquam Argivorum, Lacedæmoniis faventem, intelligi necesse est; alii enim cum Arcadibus faciebant et captorum hostium quartam partem fortiti sunt, ut deinceps narratur. Palmerius vero p. 76. Exercit. legere jubet: ἐπικρατῶσι τοῦ σαυρώματος τοῦ κατὰ τὰς Ἀργεῖας, tenebant eam valli partem, quam Argivi custodiebant. Quam equidem emendationem, a Moro omisam, approbo.

πλείονες. Castal. πλείονες.

Ἐπεὶ γεμῖν οἱ Ἀρκάδες ἐχόλασαν ἀπὸ τῆς Κράμνου, 28
 πάλιν δὴ περὶ τὰς Ἡλείας εἶχον, καὶ τὴν τε Ὀλυμπίαν
 ἐρρωμενέστερον ἐφρέρην, καὶ ἐπιόντος Ὀλυμπιακῆ ἔτης,
 παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ Ὀλύμπια σὺν τοῖς Πισάταις,
 τοῖς πρώτοις Φάσκεισι προσῆναι τῆ ἱερῆ. ἐπεὶ δὲ ὁ τε μὴν
 ἦκεν, ᾧ τὰ Ὀλύμπια γίνεταί, αἱ τε ἡμέραι, ἐν αἷς ἡ
 πανήγυρις ἀθροίζεται, ἐνταῦθα δὴ οἱ Ἡλείοι ἐκ τῆς Φα-
 νερῆ συσκευασάμενοι, καὶ παρακαλέσαντες τὰς Ἀχαιῆς,
 ἐπορεύοντο τὴν Ὀλυμπιακὴν ὁδόν. Οἱ δὲ Ἀρκάδες ἐκεί- 29
 νος μὲν ἔκ ἂν ποτε ᾤοντο ἐλθεῖν ἐπὶ σφᾶς, αὐτοὶ δὲ σὺν
 Πισάταις διετίθεσαν τὴν πανήγυριν. καὶ τὴν μὲν ἵππο-
 δρομίαν ἤδη ἐπεποιήκεσαν, καὶ τὰ δρομικὰ τῆ πεντάθλου·
 οἱ δὲ εἰς πάλιν ἀφικόμενοι ἐκέτι ἐν τῷ δρόμῳ, ἀλλὰ
 μεταξὺ τῆ δρόμου καὶ τῆ βαμῆ ἐπάλαιον. οἱ γὰρ Ἡλείοι
 παρῆσαν ἤδη σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὸ τέμενος. οἱ ἄρκα-
 δες πορρωτέρω μὲν οὐκ ἀπήντησαν, ἐπὶ δὲ τῆ Κλαδάου
 ποταμῆ παρετάξαντο, ὅς παρὰ τὴν Ἄλτιν καταρρέων εἰς
 τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλει. καὶ σύμμαχοι δὲ παρῆσαν αὐτοῖς,
 ὀπλίται μὲν Ἀργείων εἰς διχιλίους, Ἀθηναίων δὲ ἵππεῖς
 περὶ τετρακοσίους. Καὶ μὴν οἱ Ἡλείοι τὰπὶ θάτερα τοῦ 30
 ποταμῆ παρετάξαντο, σφαγιασάμενοι δὲ εὐθύς ἐχώρουν.

§. 28. Φάσκεισι προσῆναι. Rem bre-
 vius narrat Diodor. xv. 78. Hinc ve-
 ro evenit, ut Elei hanc Olympiadem,
 in qua facta erant omnia vi, et Pifa-
 tæ atque Arcades ludis præfuerant,
 ne numerarent quidem. Pausanias
 vi. 22. Ἀνολυμπιάδας hanc cum 10.
 et 34. fuisse appellatas ab Eleis, tra-
 dit. Mensis erat Atheniensium He-
 catombæon.

§. 29. ἐν τῷ δρόμῳ. Junt. Ald. Cast.
 ἐν δρόμῳ. Est pro stadio. Ὁ βαμῆς est
 altare Jovis Olympii ex cineribus vi-
 ctimarum accumulatus, uti ferebat
 fama. Fuit extra lucum sacrum, ut
 sequentia docere videntur.

τὸ τέμενος. Articulum omisit J.

Cast.

Κλαδάου. Apud Pausaniam Κλά-
 δος appellatur.

τὴν Ἄλτιν. In Ald. est Ἄλτην.
 Sic etiam L. St. W. Ἄλτην est in mar-
 gine L. et W. Veram scripturam
 Brodæus exhibuit et defendit Koen
 ad Gregor. p. 99. Est lucus facer, in
 quo ludi fiebant, quem paulo antea
 dixit Xenophon τὸ τέμενος. Pindarus
 iii. 30. ἄλτος vocat et διὸς αἴτει πανδό-
 κῳ addit, in qua voce Ἄλτιν latere
 merito suspicatur Heynius.

ἵππεῖς. Vocem hanc omisit A.
 Junt. Castal. De equitibus, Atheni-
 ensibus subsidio missis Arcadibus,
 vide supra §. 6. et notam ad §. 12.

καὶ τὸν πρόσθεν χρόνον εἰς τὰ πολεμικὰ καταφρονέμενοι
 μὲν ὑπ' Ἀρκάδων καὶ Ἀργείων, καταφρονέμενοι δὲ ὑπὸ
 Ἀχαιῶν καὶ Ἀθηναίων, ὅμως ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ τῶν μὲν
 συμμάχων, ὡς ἀλκιμώτατοι ὄντες, ἠγάγαν· τὴν δὲ Ἀρ-
 κάδας (τέτοις γὰρ πρώτοις συνέβαλον) καὶ εὐθύς ἐτρέ-
 ψαντο, καὶ ἐπίβοηθήσαντας δὲ τὴν Ἀργείας δεξάμενοι, καὶ
 31 τέτων ἐκράτησαν. Ἐπεὶ μέντοι καλεδῖωξαν εἰς τὸ μεταξὺ
 τῆ Βαλευτηρίας καὶ τῆς Ἑσίας ἱερῶν, καὶ τῆ πρὸς ταῦτα
 προσήκοντος θεάτρου, ἐμάχοντο μὲν ἕδεν ἦπτον, καὶ εἴωθον
 πρὸς τὸν βωμόν· ἀπὸ μέντοι τῶν σοῶν τε καὶ τῆ Βαλευ-
 τηρίας καὶ τῆ μεγάλα ναῦ βαλλόμενοι, καὶ ἐν τῷ ἰσοπέδῳ
 μαχόμενοι, ἀποθνήσκουσιν ἄλλοι τε τῶν Ἠλείων, καὶ αὐ-
 τὸς ὁ τῶν τριακοσίων ἀρχῶν στρατόλας. τέτων δὲ πρᾶ-
 32 χθέντων, ἀπεχώρησαν εἰς τὸ αὐτῶν στρατόπεδον. Οἱ
 μέντοι Ἀρκάδες, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, ἕτως ἐπεφόβηον τὴν
 ἐπιῆσαν ἡμέραν, ὥστε ἕδὲ ἀνεπαύσαντο τῆς νυκτὸς ἐκ-
 κόπιοντες τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα, καὶ ἀποσαυρῶν-
 τες. οἱ δὲ αὖ Ἠλεῖοι, ἐπεὶ τῇ ὑπεραία προσιόντες εἶδον
 καρτερόν τὸ τεῖχος, καὶ ἐπὶ τῆ ναῶν πολλὰς ἀναβεβηκότας,
 ἀπῆλθον εἰς τὸ ἄστυ, τοιαῦτοι γενόμενοι, οἷος τὴν ἀρετὴν
 θεὸς μὲν ἂν ἐμπνεύσας δύνατο καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἀποδείξαι,
 ἀνθρώποι δὲ ἕδ' ἂν ἐν πολλῷ χρόνῳ τὴν μὴ ὄντας ἀλκί-
 μους ποιήσιν.

33 Χρωμένων δὲ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι τῶν ἐν τοῖς Ἀρκάσιον
 ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ τέτων τὴν Ἐπαρίτας τρεφόντων, πρῶ-

Olymp.
104. $\frac{1}{2}$.

§. 32. μὲν ἂν ἐμπνεύσας. Edd. A. J. Castal. omittunt ἂν. Xenophon hanc subitanam Eleis fortitudinem ab ipso Jove et reliquis Diis Olympiciis inspiratam fuisse monet, pro quorum aris pugnarint. Aristides Eleusin. Orat. p. 452. τὴν δ' ἐπ' Ἀλφειῶ μάχην σιωπῶ· πλὴν ὅσα καὶ ταύτη σύμβολον οὐ φαῦλον ἐπέση παρὰ τοῦ Διός, ἢ τῶν ἀποστρεφόμενων τόλμα καὶ νίκη.

§. 33. Ἐπαρίτας. Epariti hic et supra §. 22. atque infra §. 36. sunt in exercitu Arcadum milites stipendiarii et mercenarii. Infra cap. 5. 3. legati etiam ex Eparitis mittuntur Lacedæmonem ab Arcadibus. Hesychius: Ἐπαρίτοι (pro Ἐπαρίτοι) τάγμα Ἀρκάδικὸν μαχιμώτατον, καὶ οἱ παρὰ Ἀρκάσι δημόσιοι φύλακες. Stephan. Byz. hunc Xenophontis locum laudans, Ἐπαρί-

τοὶ Μαντινεῖς ἀπεψηφίσαντο, τοῖς ἱεροῖς χρήμασι μὴ
 χρῆσθαι. καὶ αὐτοὶ τὸ γιγνόμενον μέρος εἰς τὰς Ἐπαρί-
 τας ἐκ τῆς πόλεως ἐκπορίσαντες, ἀπέπεμψαν τοῖς ἄρ-
 χουσιν. οἱ δὲ ἄρχοντες, φάσκοντες, αὐτὰς λυμάνεσθαι
 τὸ Ἀρκαδικόν, ἀνεκαλῆντο εἰς τὰς μυρίας τὰς πρὸς ἄτας
 αὐτῶν· καὶ ἐπεὶ οὐχ ὑπήκον, κατεδίκασαν αὐτῶν, καὶ τὰς
 Ἐπαρίτας ἔπεμπον, ὡς ἄξοντας τὰς κατακεκριμένους. οἱ
 μὲν οὖν Μαντινεῖς, κλείσαντες τὰς πύλας, οὐκ ἐδέχοντο
 αὐτὰς εἶσω. Ἐκ δὲ τέτρα τάχα δὴ καὶ ἄλλοι τινὲς ἔλε- 34
 γον ἐν τοῖς μυρίοις, ὡς οὐ χρῆ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι χρῆ-
 σθαι, ἐδὲ καλαλιπεῖν εἰς τὸν αἰὶ χρόνον τοῖς παισὶν ἔγκλη-
 μα τῆτο εἰς τὰς θεάς. ὡς δὲ καὶ ἐν τῷ κοινῷ ἀπέδοξε
 μηκέτι χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι, ταχὺ δὴ οἱ μὲν οὐκ
 ἂν δυνάμενοι ἄνευ μισθῶ τῶν Ἐπαρίτων εἶναι, διεχέοντο·
 οἱ δὲ δυνάμενοι, παρακελευσάμενοι αὐτοῖς, κατήσαντο εἰς
 τοὺς Ἐπαρίτας, ὅπως μὴ αὐτοὶ ἐπ' ἐκείνοις, ἀλλ' ἐκείνοι
 ἐπὶ σφίσιν εἶεν. γνόντες δὲ οἱ τῶν ἀρχόντων διακεχειρικό-
 τες τὰ ἱερά χρήματα, ὅτι, εἰ δῶσοιεν εὐθύνας, κινδυνεύ-
 σαι ἀπολέσθαι, πέμπουσιν εἰς Θήβας, καὶ διδάσκουσι
 τὰς Θηβαίους, ὡς, εἰ μὴ στρατεύσειαν, κινδυνεύσειαν οἱ
 Ἀρκαῶδες πάλιν λακωνίσει. Καὶ οἱ μὲν παρσκευάζοντο, 35
 ὡς στρατευσόμενοι· οἱ ἢ τὰ κράτις τῆ Πελοποννήσῳ βε-

τας appellat, et ἔθνος Ἀρκαδίας effe
 dicit, nomine ab urbe Ἐπαρις ducto,
 quam tamen alibi nominatam le-
 gisse se ipse negat. Cohortem potius
 aliquam arcadicam fuisse censet Mo-
 rus. Certiora afferre non possum.
 Comparari posse videntur cum Eleo-
 rum πριακοῖσις. Cives fuisse, ex ci-
 vilitatibus omnibus collectos, apparet
 ex §. 34.

ἀπεψηφίσαντο. Junt. Castal. ἀπεψη-
 φίσαντο. Male. Ita postea dicitur et-
 iam ἀπέδοξε μηκέτι χρῆσθαι. Cate-
 rum Diodorus xv. 82. hæc habet:
 τῶν δὲ Μαντινίων ἀναλαβόντων εἰς τοὺς

ἰδίους βίαις οὐκ ὀλίγα τῶν ἀναθημάτων
 ἔσπευδον οἱ παρνομήσαντες διακατέχειν
 τὸν πρὸς Ἡλείας πόλεμον ἵνα μὴ δῶσι
 ἐν εἰρήνῃ λόγον τῶν ἀναλωθέντων.

§. 34. εἰς τὰς θεάς. Margo Leoncl.
 πρὸς τὰς θεάς.

διακεχειρικότες. In Edd. A. J. C.
 διακεχειρηκότες. In Econ. xiv. 6. τὰ
 διαχειριζόμενα sunt res, quæ admini-
 strantur a servis, In Anabaf. i. 9.
 17. est πολλὰ δικαίως αὐτῷ διαχειρίζε-
 το. In Cyrop. i. 4. 25. ἀνδρὸς ἔργα
 διαχειριζόμενον pro vulgato διαπραττό-
 μενον ex Codice restituit Zeunius.

λευόμενοι ἔπεισαν τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων, πέμφαντας πρέσβεις εἰπεῖν τοῖς Θηβαίοις, μὴ ἵεναι σὺν ὅπλοις εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, εἰ μὴ τι καλοῖεν. καὶ ἅμα μὲν ταῦτα πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔλεγον, ἅμα δὲ ἐλογίζοντο, ὅτι πολέμου ἔδδεν δέοντο. τοῦ τε γὰρ ἱεροῦ τῆ Διὸς προσεάνααι ἔδδεν προσδῶσθαι ἐνόμιζον, ἀλλ' ἀποδιδόντες ἂν καὶ δικαιοτέρα καὶ ὀσιώτερα ποιεῖν, καὶ τῷ θεῷ [οἶεσθαι] μᾶλλον ἂν ἔτω χαρίζεσθαι. βουλομένων δὲ ταῦτα καὶ τῶν Ἡλείων, ἔδοξεν ἀμφοτέροις εἰρήνην ποιήσασθαι· καὶ ἐγένοντο σπονδάι.

- 36 Γενομένων δὲ τῶν ὄρκων, καὶ ὁμοσάντων τῶν τε ἄλλων ἀπάντων, καὶ τῶν Τεγεατῶν, καὶ αὐτῆ τῆ Θηβαίου, ὃς ἐτύχχανεν ἐν τῇ Τεγέᾳ ἔχων ὀπλίτας τριακοσίους τῶν Βοιωτῶν, οἱ μὲν ἄλλοι Ἀρκάδες [ἐν τῇ Τεγέᾳ] αὐτῆ καλαμένοντες, ἐδειπνοποιεῖντό τε καὶ εὐθυμῶντο, καὶ σπονδάς ἢ παιᾶνας, ὡς εἰρήνης γεγεννημένης, ἐποιεῖντο· οἱ δὲ Θηβαῖοι, καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ φοβέμενοι τὰς εὐθύνας, σὺν τε τοῖς Βοιωτοῖς ἢ τοῖς ὁμογνώμοσι τῶν Ἐπαρίτων, κλείσαντες τὰς πύλας τῆ τῶν Τεγεατῶν τείχους, πέμποντες ἐπὶ τῆς συσκηθῆντας, συνελάμβανον τῆς βελτίστης. Ἄτε

§. 35. [οἶεσθαι]. Recte inclusum damnavit Morus.

[Οἶεσθαι, ita coeat cum reliquis, si ex verbo ἐνόμιζον aliud fumferis, v. c. ἔφασαν. Jam erit ἔφασαν οἶεσθαι ἔτω μᾶλλον ἂν χαρίζεσθαι τῷ θεῷ, αἰεβαντ se putare etc. Ut iii. 2. 12. est, ἔτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζεν αὐτὸν συγχωρήσειν etc. F. A. Wolfius.]

§. 36. Ἀρκάδες. Edd. A. J. Br. Cast. Ἀκαρῶνες. Male. Sequentia verba ἐν τῇ Τεγέᾳ velut interpretationem verbi αὐτῆ damnat Morus, sed jam antea defenderat Valekenair ad Herodot. p. 339. apposito etiam latino exemplo, ubi *indidem Thebis* dicitur. Cæterum Diodor. xv. 82. rem ita narrat. Cum duces, donariis et pecuniis sacris abusi, timerent pacem et sacrilegii poenam, bellum protra-

here fatagebant, et, factione Arcadum excitata, pacem procraftinabant. Tegeatæ, diversas a Mantinenfibus partes secuti, Bœotorum auxilia duce Epaminonda advocabant; Mantineses contra subsidium petebant ab Atheniensibus et Lacedæmoniis. Dum vero Lacedæmonii regionem Tegeatarum vastabant, Epaminondas cum auxiliis suis versus Mantineam accedebat.—Vulgatam lectionem nunc video etiam recte defendi a viro docto Kœppen.

καταμείναντες. Margo Leonclav. ἐπι-καταμείναντες habet.

οἱ δὲ Θηβαῖοι. Scilicet Harmoftes Thebanus. Vide supra cap. I. 31. Ita emendavit Leonclav. vulgatum οἱ Θηβαῖοι.

ἄτε δή. Morus emendabat δέ. E-

δὴ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων παρόντων τῶν Ἀρκάδων, καὶ
 πάντων εἰρήνην βεβλομένων ἔχειν, πολλὰς ἔδει τὰς συλλαμ-
 βανομένους εἶναι· ὥστε ταχὺ μὲν αὐτοῖς τὸ δεσμοτῆριον με-
 σὸν ἦν, ταχὺ δὲ ἡ δημοσία οἰκία. Ὡς δὲ πολλοὶ οἱ 37
 εἰργμένοι ἦσαν, πολλοὶ δὲ κατὰ τοῦ τείχους ἐκπεπηδηκό-
 τες, ἦσαν δὲ οἱ καὶ διὰ τῶν πυλῶν ἀφείντο, (ἐδείς γὰρ
 ἐδενὶ ὠργίζετο, ὅστις μὴ ἄετο ἀπολεῖσθαι) ἀπορήσασιν δὴ
 μάλιστα ἐποίησε τὸν τε Θηβαῖον, καὶ τὰς μετ' αὐτῶν ταῦτα
 πράττοντας, ὅτι Μαντινέας, οὓς μάλιστα ἐβέβλοντο λαβεῖν,
 ὀλίγους τινὰς πάνυ εἶχον· διὰ γὰρ τὸ ἐγγὺς τὴν πόλιν
 εἶναι, σχεδὸν πάντες ὥχοντο οἴκαδε. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγέ- 38
 νετο, καὶ τὰ πεπραγμένα ἐπύθοντο οἱ Μαντινεῖς, εὐθύς
 πέμποντες εἰς τὰς ἄλλας Ἀρκαδικὰς πόλεις, προηγό-
 ρευσον ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι, καὶ φυλάττειν τὰς πόλεις. καὶ
 αὐτοὶ δὲ ἔτως ἐποίησαν, καὶ ἅμα πέμψαντες εἰς τὴν Τέ-
 γεαν, ἀπήτην, ὅσους ἔχοιεν ἄνδρας Μαντινεῖς· καὶ τῶν ἄλ-
 λων δὲ Ἀρκάδων ἐδένα ἀξιῶν ἔφασαν ἔτε δεδέσθαι, ἔτε
 ἀποθνήσκειν πρὸ δίκης. καὶ εἰ τινες ἐπητιῶντο, καὶ ἔλεγον
 ἀπαγγέλλοντες, ὅτι ἡ τῶν Μαντινέων πόλις ἐγγυῶτο, ἡ
 μὴν παρέξειν εἰς τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων, ὅπόσους τις
 προσκαλοῖτο. Ἀκῶν οὖν ὁ Θηβαῖος, ἠπόρει τε, ὅ τι 39
 χρῆσαιτο τῷ πράγματι, καὶ ἀφίησι πάντας τὰς ἄνδρας.
 καὶ τῆ ὑπεραία συγκαλέσας τῶν Ἀρκάδων, ὅπόσοι γε δὴ

quidem vulgatam sequor, et si dè jam reperio in margine Leonclavii.

δημοσία οἰκία. Aliis usibus forte dicata alio tempore.

[δημοσία οἰκία. Effè genus carceris vel custodiae, manifestum est. Lacedaemonii δημόσιον, τὸ, carcerem vocabant, ut est in foedere apud Thucyd. v. 18. Ex Addendis.]

§. 37. τὸν τε Θηβαῖον. Omittunt τε J. A. Cast.

ἐβέβλοντο. Cast. ἐβέλιτο.

§. 38. ἀξιῶν ἔφασαν. Languidam vulgatam lectionem ἀξιῶντες ἦσαν

postposui ei, quam St. L. et Wels ediderunt.

καὶ εἰ τινες ἐπητιῶντο, ἔλεγον. Ita auctore Leoncl. scripti pro vulgata lectione: καὶ τινες ἐπαιτιῶντο. In Castal. recte est ἐπητιῶντο. Stephani lectionem οἱ δὲ τινες Leonclavius emendabat sic: εἰ δὲ τινες ἐπητιῶντο, ἔλεγον etc.

προσκαλοῖτο. Scil. εἰς δίκην. Igitur non est opus conjectura V. D. in Bibl. Crit. Amstel. qui προσκαλοῖτο emendabat.

συνελθεῖν ἠθέλησαν, ἀπελογεῖτο, ὡς ἕξαπατηθεῖν. ἀκῆ-
 σαι γὰρ ἔφη, ὅτι Λακεδαιμόνιοί τε εἶεν σὺν τοῖς ὅπλοις
 ἐπὶ τοῖς ὀρίοις, προδιδόναί τε αὐτοῖς μέλλοιεν τὴν Τέγεαν
 τῶν Ἀρκάδων τινές. οἱ ᾗ ἀκῆσαντες, ἐκείνους μὲν, καίπερ
 γιγνώσκοντες, ὅτι ἐψεύδετο περὶ σφῶν, ἀφίσταν· πέμ-
 ψαντες δὲ εἰς Θήβας πρέσβεις, κατηγοροῦν αὐτῶν, ὡς δεῖν
 40 ἀποθανεῖν. Τὸν δὲ Ἐπαμινώνδαν ἔφασαν (καὶ γὰρ
 στρατηγῶν τότε ἐτύγχανε) λέγειν, ὡς πολὺ ὀρθότερον ποι-
 ῆσειεν, ὅτε συνελάμβανε τὰς ἀνδρας, ἢ ὅτε ἀφῆκε. τὸ
 γὰρ, ἡμῶν δι' ὑμᾶς εἰς πόλεμον κατασάντων, ὑμᾶς ἄνευ
 τῆς ἡμετέρας γνώμης εἰρήνην ποιῆσθαι, πῶς οὐκ ἂν δι-
 καίως προδοσίαν τις ὑμῶν τῆτο κατηγοροίη; εὖ δὲ ἴσε,
 ἔφη, ὅτι ἡμεῖς καὶ στρατευσόμεθα εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ
 σὺν τοῖς τὰ ἡμέτερα Φρονῶσι πολεμήσομεν.

Κ Ε Φ. Ε.

Ὡς δὲ ταῦτα ἀπηγγέλετο πρὸς τε τὸ κοινὸν τῶν Ἀρ-
 κάδων καὶ τὰς πόλεις, ἐκ τῆτος ἀνελογίζοντο Μαντινεῖς
 τε, καὶ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων οἱ κηδόμενοι τῆς Πελοποννή-
 σης, ὡσαύτως δὲ καὶ Ἠλεῖοι καὶ Ἀχαιοὶ, ὅτι οἱ Θεβαῖοι
 δῆλοι εἶεν ὡς ἀδφενεσάτην βεβλόμενοι τὴν Πελοπόννησον εἰ-
 2 ναί, ὅπως ὡς ῥᾶστα αὐτὴν καταδελώσαιντο. Τί γὰρ δὴ
 πολεμεῖν ἡμᾶς βέλονται, ἢ ἵνα ἡμεῖς μὲν ἀλλήλους κακῶς
 ποιῶμεν, ἐκείνων δὲ ἀμφοτέρου δεώμεθα; ἢ τί, λεγόντων
 ἡμῶν, ὅτι οὐ δεόμεθα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι, παρασκευά-
 ζονται ὡς ἐξιώντες; οὐ δῆλον, ὡς ἐπὶ τὸ κακόν τι ἡμᾶς
 3 ἐργάζεσθαι στρατεύειν παρασκευάζονται; Ἐπεμπον δὲ καὶ

§. 39. ἐκείνον—ἀφίσταν. In Edd. A.
 J. Br. Castal. est ἐκείνοι ἀφίσταν.

ὡς δεῖν. Castalio ὡς δεῖ.

§. 40. πόλεμον κατασάντων. Hoc
 cum Steph. posui pro vulgata lectio-
 ne, quam sensus respuit, κατασασάν-

των. Ita κατασῆναι εἰς ἀπορίαν est in
 Cæcon. ii. 7.

§. 1. καὶ τὰς πόλεις. Margo Leoncl.
 καὶ κατὰ πόλεις.

ὅτι οἱ Θεβαῖοι. Articulum omisit
 A. J. Cast.

Ἀθήναζε, βοηθεῖν κελεύοντες· ἔπεμψαν δὲ καὶ εἰς Λακεδαιμόνα πρέσβεις ἀπὸ τῶν Ἐπαρίτων, παρακαλοῦντες Λακεδαιμονίους, εἰ βέλονται κοινῇ διακωλύειν, ἂν τινες ἴωσι καταδελωσόμενοι τὴν Πελοπόννησον. περὶ μέντοι ἡγεμονίας αὐτόθεν διεπράττοντο, ὅπως ἐν τῇ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἡγήσονται.

Ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτ' ἐπράττετο, Ἐπαμινώνδας ἐξῆκει, Βοιω-4
 τοὺς ἔχων πάντας, καὶ Εὐβοέας, καὶ Θεβαλλῶν πολλὰς Olymp.
 παρά τε Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἐναντίων αὐτῷ. Φωκεῖς 104. $\frac{2}{1}$.
 μέντοι οὐκ ἠκολούθησαν, λέγοντες, ὅτι συνθήκαι σφίσιν αὐ-
 τοῖς εἶεν, εἴ τις ἐπὶ Θήβας ἴοι, βοηθεῖν· ἐπ' ἄλλους
 δὲ στρατεύειν, οὐκ εἶναι ἐν ταῖς συνθήκαις. Ὁ μέντοι 5
 Ἐπαμινώνδας ἐλογίζετο, καὶ ἐν Πελοποννήσῳ σφίσιν ὑπ-
 ἀρχειν Ἀργείους τε καὶ Μεσσηνίους, καὶ Ἀρκάδων τὰς τὰ
 σφέτερα φρονέοντας. ἦσαν δὲ οὗτοι Τεγεᾶται, καὶ Μεγα-
 λοπολιταί, καὶ Ἀσσειᾶται, καὶ Παλαντιῖς, καὶ εἴ τινες δὴ
 πόλεις, διὰ τὸ μικρὰ τε εἶναι καὶ ἐν μέσαις ταύταις
 οἰκεῖν, ἠναγκάζοντο. Ἐξῆλθε μὲν δὴ ὁ Ἐπαμινώνδας 6
 διὰ ταχέων· ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἐν Νεμείᾳ, ἐνταῦθα διέτριβε,
 νομίζων τὰς Ἀθηναίους παριόντας λήψεσθαι, καὶ οἰόμενος,
 μέγα ἂν τῆτο γενέσθαι τοῖς μὲν σφετέροις συμμαχοῖς,

§. 3. ἔπεμψαν δέ. Margo Leonclav. ἔπορεύθησαν.

αὐτόθεν. Statim ab initio.

§. 4. Ἀλεξάνδρου. Pheræorum tyranno, de quo supra vi. 4. 34. Eum, acerrimum antea Thebanorum hostem, tandem vero a Pelopida victum, coegerant Thebani promittere, se duces Thebanos ad quodlibet bellum secuturum esse. Plutarch. Pelop. c. 35. Morus.

ἐναντίων. Sunt eæ civitates, quas oppressas nuper ab Alexandro, Thebani, victo eo, libertati restituerant. Vide Plutarchum ibid. Morus.

§. 5. Μεσσηνίους. Causam aperit Plutarch. Pelop. c. 24. τὴν δὲ Μεσσηνίαν χωρὶς νομομένην Σπικριστικῶν ἀπο-

τεμόμενοι τὰς παλαιὰς Μεσσηνίας ἐκάλουν καὶ κατήγον Ἰθάμην συνοικίσαντες. Ithomen non nominat, sed urbem Messenem, cum antea urbs Messene nulla esset, sed regio tantum. Diodor. xv. 66.

Ἀσειᾶται. Ita Steph. et Palmerius scripserunt pro vulgato Ἀσσειᾶται. Supra adfuit Ἀσεία vi. 5.

Παλαντιῖς. Ita Palmerius Exercit. p. 76. scripsit pro vulgato Παλαντιῖς. Nomen est Παλάντιον apud Pausaniam viii. 27.

§. 6. ἐξῆλθε μὲν δὴ. Leoncl. St. W. μέντοι. Articulum ante Epaminondæ nomen omisit Castal.

νομίζων. Margo Leoncl. ἐλπίζων, et deinde λογιζόμενος pro οἰόμενος.

εἰς τὸ ἐπιρρῶσαι αὐτῆς, τοῖς δὲ ἐναντίοις, εἰς τὸ εἰς ἀθυ-
 μίαν ἐμπεσεῖν· ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, πᾶν ἀγαθὸν εἶναι
 7 Θηβαίοις, ὅ τι ἐλαττοῖντο Ἀθηναῖοι. Ἐν δὲ τῇ διατριβῇ
 αὐτῆ ταύτῃ συνήεσαν πάντες οἱ ὁμοφρονῶντες εἰς τὴν Μαν-
 τίνειαν. Ἐπεὶ μέντοι ὁ Ἐπαμινώνας ἤκαστε, τὰς Ἀθη-
 ναίους τὸ μὲν κατὰ γῆν πορεύεσθαι ἀπεγνωκέναί, κατὰ
 θάλατταν δὲ παρασκευάζεσθαι, ὡς διὰ Λακεδαίμονος
 βοηθήσοντας τοῖς Ἀρκάσιν, ἔτω δὲ ἀφορμῆσας ἐκ τῆς
 8 Νεμέας, ἀφικνεῖται εἰς τὴν Τέγεαν. Εὐτυχῆ μὲν ἔν ἐγωγε
 οὐκ ἂν φῆσαιμι τὴν στρατείαν αὐτῶ γενέσθαι· ὅσα μέντοι
 προνοίας ἔργα καὶ τόλμης ἐσίν, ἔδεν μοι δοκεῖ ὁ ἀνὴρ ἐλλι-
 πεῖν. πρῶτον μὲν γὰρ ἐγωγε ἐπαινῶ αὐτῆ, ὅτι τὸ στρατό-
 πεδον ἐν τῷ τείχει τῆς Τεγεατῶν ἐποίησατο, ἐνθ' ἐν ἀσφα-
 λεσέρῳ τε ἦν, ἢ εἰ ἔξω ἐστρατοπεδεύσατο, καὶ τοῖς πολεμίοις
 ἐν ἀδηλοτέρῳ, ὅ τι πράττειτο. καὶ παρασκευάζεσθαι δὲ,
 εἴ τῃ ἐδέϊτο, ἐν τῇ πόλει ὄντι εὐπορώτερον ἦν. τῶν δὲ ἐτέ-
 ρων ἔξω στρατευομένων, ἔξῃν ὄρῳ, εἴτε τι ὄρθῳς ἐπράττειτο,
 εἴτε τι ἡμάρτανον. καὶ μὴν οἰόμενος κρείττων τῶν ἀντιπά-
 λων εἶναι, ὁπότε ὄρθῳ χωρίοις πλεονεκτῶντας αὐτῆς, οὐκ
 9 ἐξήγετο ἐπιτίθεσθαι. Ὀρῶν δὲ ἔτε πᾶλιν προαχωροῦσαν
 αὐτῶ ἔδεμίαν, τὸν τε χρόνον ἐξήκοντα, ἐνόμισε πρακτέον
 τι εἶναι· εἰ δὲ μὴ, ἀντὶ τῆς πρόθεν εὐκλείας πολλὴν

εἰς τὸ εἰς ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν. In Edd. A. J. Br. Cast. est scriptum εἰς τὸ ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν omisso altero εἰς. Hanc lectionem secutus Zeunius in margine libri emendaverat ἐμποιῆσαι. Quam conjecturam probō.

§. 7. τὸ μὲν—ἀπεγνωκέναί. In Anab. i. 7. 19. est ἀπεγνωκέναί τῆ μαχίσθαι. Sed Diodorus xv. 53. τὸ μὲν ταύτη ποιῆσαι τὴν διέξοδον ἀπέγνω. Ita sæpius idem variavit casum genitivum et accusativum.

διὰ Λακεδαίμονος. I. e. per Laconicam.

ἔτω δὲ. Ita recte Castal. et margo Leoncl. Vulgo ἔτω δὲ.

§. 8. στρατείαν. Margo Leoncl. στρατηγίαν. Recte puto. Diodorus xv. 83. de hac ipsa expeditione ita scribit: συνεστῶσαν δὲ στρατηγίαν τὴν τοῦ Λακεδαίμονος ἡγήσασατο.

ὁ ἀνὴρ ἐλλιπεῖν. Articulum restituit Leoncl. Vulgatum autem antea ἐλλείπειν emendavit Morus.

ἢ εἰ ἔξω. Ita recte Br. Castal. Vulgo deest ἢ.

εὐπορώτερον ἦν. Postremum verbum omisit A. J. Cast.

§. 9. χρόνον ἐξήκοντα. Imperii scilicet sui. Vide infra §. 18. In margine Leoncl. est προβαίνοντα.

ἀδοξίαν προσεδέχετο. ἐπεὶ οὖν κατεμάνθανε περὶ μὲν Μαντίνειαν τῆς ἀντιπάλης πεφυλαγμένους, μεταπεμπομένους δὲ Ἀγησίλαόν τε καὶ πάντας τῆς Λακεδαιμονίους, καὶ ἦσθετο ἕξερτατευμένον τὸν Ἀγησίλαον, καὶ ὄντα ἤδη ἐν Πελλήνῃ, δειπνοποιησάμενος, παραγγέλας, ἠγάγειτο τῷ στρατεύματι εὐθύς ἐπὶ Σπάρτῃ. Καὶ εἰ μὴ Κρής, θεία 10 τινὶ μοίρᾳ προσελθὼν, ἐξήγγειλε τῷ Ἀγησίλαῳ προσιὸν τὸ στρατεύμα, ἔλαβεν ἀν τὴν πόλιν ὥσπερ νεοπίαν, πάντ' ἀπασιν ἔρημον τῶν ἀμυνουμένων. ἐπεὶ μέντοι, προπυθόμενος ταῦτα Ἀγησίλαος, ἔφθη εἰς τὴν πόλιν ἀπελθὼν, διαταξάμενοι οἱ Σπαρτιάται ἐφύλαττον, καὶ μάλα ὀλίγοι ὄντες· οἱ τε γὰρ ἰππεῖς αὐτοῖς πάντες ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀπήεσαν, καὶ τὸ ξενικόν, καὶ τῶν λόχων δέκα ὄντων οἱ τρεῖς.

τῆς ἀντιπάλης. Ita recte L. St. W. pro vulgato ἄλλης.

Πελλήνη. Pellenem Achaiae oppidum non esse, multis argumentis vicit Morus, et censuit intelligi Pellanam dorice dictam a Pausania Gr. iii. 20, 21. in Laconica, in via, ad Arcadium ducente, sitam et a Sparta ultra 50. stadia distantem. Plutarchus Agefil. cap. 34. laudato hoc ipso Xenophontis loco et Callisthene refert Agefilaum tum fuisse in itinere versus Mantineam; Polybius l. c. ad Mantineam eum fuisse narrat. Quae quidem testimonia demonstrant, intelligi oppidum aliquod Arcadiae ipsius aut in via ad Mantineam situm, quale est Pellana, a Pausania nominata aliquoties. Hucusque Morus, qui breviori multo disputatione defungi poterat, si Pellenem Laconicae, ab Arcadibus oppugnatae, apud Diodorum xv. 67. memoria illi suggestisset. In vulgatis Diodori libris scribitur Παλλήνη. Refert scilicet Diodorus, Epaminondam, cum non longe abesset a Mantinea, audivisse, Lacedaemonios agrum Tegeatarum vastare; igitur statim statuisse Spartam ipsam aggredi, atque ita noctu iter ingressum esse. Haec tamen consentiunt Xenophon eumque secutus Plutarchus Agefil. cap. 34. Sed dein-

ceps Diodorus Agin regem nominat; et Agefilaum pro Archidamo; nisi is est librarii error, nimis ineptus pro Diodori eruditione. Denique Plutarch. de Gloria Athen. p. 364. ed. Reiske noctu quidem profectum Epaminondam esse consentit, sed antea hostes instructos ante Mantineam ad pugnam provocasse, quam illi, subsidia Atheniensium expectantes, detrectaverint.—Nunc demum video Palmerium jam olim in Exercit. p. 76. recte admonuisse, de Laconica Pellene esse sermonem, nec hujus observationis meminisse Morum.

καὶ—παραγγέλας. Copulam καὶ auctore Moro addidi. Polybius haec ipsa narrans ix. 8. dicit δειπνοποιήσασθαι παραγγέλας. Noctu profectum a Tegea tradunt Diodorus et Plutarchus. Forte aliquot verba h. l. exciderunt.

§. 10. Κρής. Hunc locum respicit Plutarchus Agef. c. 34. Plures nuncios Cretenses ex numero hemerodromorum fuisse, tradit Diodor. xv. 82.

ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀπήεσαν. Forte ἀπῆσαν. Portus tamen dictum putabat pro ἀπῆεσαν εἰς Ἀρκαδίαν.

οἱ τρεῖς. In margine St. L. W. est δώδεκα ὄντων οἱ τρεῖς. In articulo, addito numero, vim peculiarem inesse

- 11 Ἐπεὶ δὲ ἐγένετο Ἐπαμινώνδας ἐν τῇ πόλει τῶν Σπαρτιατῶν, ὅπου μὲν ἔμελλον ἔν τε ἰσοπέδῳ μαχεῖσθαι, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν βληθῆσεσθαι, οὐκ εἰσῆει ταύτην, ἐδὲ ὅπου γε μηδὲν πλεόν μαχεῖσθαι τῶν ὀλίγων πολλοὶ ὄντες· ἐνθεν δὲ πλεονεκτεῖν ἂν ἐνόμιζε, τοῦτο λαβὼν τὸ χωρίον
- 12 κατέβαινε, καὶ ἐκ ἀνέβαινε εἰς τὴν πόλιν. Τό τε γεμὴν ἐντεῦθεν γενόμενον, ἔξεσι μὲν τὸ θεῖον αἰτιάσθαι, ἔξεσι ἢ λέγειν, ὡς τοῖς ἀπονενοημένοις ἐθεῖς ἂν ὑποσαίη. Ἐπεὶ γὰρ ἠγεῖτο Ἀρχίδαμος, ἐδὲ ἑκατὸν ἔχων ἄνδρας, καὶ διαβάς, ὅπερ ἐδόκει τὶ ἔχειν κάλυμα, ἐπορεύετο ἐπὶ τὰς ἀντιπάλους, ἐνταῦθα δὴ οἱ πῦρ πνέοντες, οἱ νενικηκότες τὰς Λακεδαιμονίους, οἱ τῷ παντὶ πλείονες, καὶ πρὸς τέτοις ὑπερδέξια χωρία ἔχοντες, οὐκ ἐδέξαντο τὰς περὶ τὸν Ἀρχίδαμον, ἀλλ' ἐγκλίνουσι. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν Ἐπαμινώνδου ἀποθνήσκουσιν· ἐπεὶ μέντοι ἀγαλλόμενοι τῇ νίκῃ ἐδίωξαν οἱ ἐνδοθεν πορρωτέρω τῆ καίρῳ, οὗτοι αὖ ἀποθνήσκουσι· περιεγέγραπτο γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ θείου, μέχρις ὅσου ἡ νίκη ἐδέδοτο αὐτοῖς. Καὶ ὁ μὲν δὴ Ἀρχί-

putabat Morus, ut certæ aliquæ cohortes significentur, quæ alias stationem perpetuam habere solerent.

§. 11. ἐν τῇ πόλει. Ad urbem, prope urbem. Morus. Polybius ix. 8. Epaminondam, ait, primo impetu urbis partem aliquam cepisse et ad forum usque penetrasse; sed elapso ad Agefilaum transfuga et adpropinquante exercitu Agefilai coactum fuisse, re infecta redire. Attigit eam rem Polyænus ii. 2. 10. Diodorus xv. 83. tradit, pueros et senes iustos fuisse e muris lapides conjicere in hostes.

πλείον. Ita cum Leoncl. scripsi pro vulgato πλείονες. Magis tamen arri-det emendatio V. D. in Bibl. Critica Amstelod. qui legit: πλείον ἔμελλον ἔχειν. Cæterum in hac narrationis brevitate, in qua manifestum inprimis est studium Xenophontis in Lacedæmonios, difficile est absque ac-

curata locorum notitia, recte omnia intelligere. Hoc tamen in universum tenendum, καταβαίνειν significare descensum in locum planum, ἀναβαίνειν ascensum in editum et montuosum.

§. 12. ὑποσαίη. Eadem notione cum dativo jungitur Anabasi iii. 2. 7.

ἰπορεύετο. In margine L. St. additur: πρὸς ὄρεθιον ἰπορεύετο. Cæterum Plutarchus Agef. c. 34. ita refert hac de re: ἐν πρώτοις ὁ Ἀρχίδαμος ἠγωνίζετο ὑπερῆφανως, ἐπὶ τὰ θλιβόμενα τῆς μάχης διαθείειν διὰ τῶν σινοπῶν, καὶ πανταχῶ ἀντιπρὸς τοῖς πολέμοις.

§. 13. οἱ μὲν πρῶτοι. Justinus vi. 7. In eo prælio duo duces hostium cecidere; deinde ipsum Epaminondam graviter vulneratum fuisse refert. πορρωτέρω τῷ καιρῷ. Anabaf. iv. 3. 24. πορρωτέρω τῷ καιρῷ. Male igitur in J. Cast. deest articulus.

δαμος τρώπαϊόν τε ἴσατο, ἔνθα ἔπεκράτησε, καὶ τὰς ἐν-
 ταῦθα πεσόντας τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδιδε. Ὁ 14
 δὲ Ἐπαμινώνδας λογιζόμενος, ὅτι οἱ Ἀρκάδες βοηθή-
 σαιεν εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἐκείνοις μὲν οὐκ ἐβέλετο καὶ
 πᾶσι Λακεδαιμονίοις ὁμοῦ γενομένοις μάχεσθαι, ἄλλως
 τε καὶ εὐτυχηκόσι, τῶν δὲ ἀποτετυχηκότων· πάλιν δὲ πο-
 ρευθεῖς ὡς ἐδύνατο τάχιστα εἰς τὴν Τέγεαν, τὰς μὲν ὀπλί-
 τας ἀνέπαυσε, τὰς δὲ ἰππέας ἔπεμψεν εἰς τὴν Μαντί-
 νειαν, δεηθεῖς αὐτῶν προσκαρτερῆσαι, καὶ διδάσκων, ὡς
 πάντα μὲν εἰκὸς ἔξω εἶναι τὰ τῶν Μαντινέων βοσκήματα,
 πάντας δὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλως τε καὶ σίτε συγκομι-
 δῆς ἔσης. Καὶ οἱ μὲν ὄχοντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἰππεῖς, 15
 ὀρμηθέντες ἔξ Ἐλευσίνος, ἐδειπνοποιήσαντο μὲν ἐν Ἰαθμῶ·
 διελθόντες δὲ καὶ τὰς Κλεωνάς, ἐτύχανον προσίοντες εἰς

ἔπεκράτησε. J. Cast. ἀπεκράτησε.
 Eadem Edd. deinde καὶ ὑποσπόνδους
 ἀπέδιδε habent.

§. 14. πάλιν δὲ πορευθεῖς. Cum
 audivisset, Mantinenfes advenire, au-
 xilium laturos, copias paululum a
 Sparta abductos cœnare jussit, equi-
 tibus tantum aliquot in castris reli-
 ctis, qui ignes ad matutinam usque
 vigiliam alerent; ipse noctu cum ex-
 ercitu properat ad Mantineam, quam
 defensore vacuam opprimere vole-
 bat. Ita Diodor. xv. 84. Contra
 Plutarchus de Gloria Atheniens. pag.
 364. ita de Epaminonda loquitur:
 ὑπέδειξε μὲν ὡς αὐτὸς ἐπὶ λεηλασίαν καὶ
 φθορὰν τῆς χώρας τρεψόμενος, ἐξαπατή-
 σαις δὲ καὶ κατακοιμίαις ἔτω τὰς πολέμιας
 ἀνέζευξε νυκτὸς, Mantinenfes tum au-
 xilia voluisse submittere Lacedæmo-
 niis, cum ante urbem subito adefset
 Epaminondas. De Epaminondæ no-
 cturna in Spartam expeditione quæ-
 dam habet Polyænus ii. 3. 10. quæ
 alibi haud reperias. Ille scilicet Age-
 filaum, ait, comperto ex transfugis
 Epaminondæ consilio, antevertisse
 hostem cum exercitu, eumque exce-
 pisse firmo animo: οἱ δὲ προσπιόντες
 ἐξώσθησαν μετὰ βίας ὑπὸ τῶν Λακεδαιμο-
 νίων· ὡς δ' ἐν ἰσχυρῶ κινδύνῳ παραχωδῶς

ἔμπεσόντες, καὶ διὰ νυκτὸς φεύγειν βιασθέν-
 τες ἀπέβαλλον πολλοὶ τὰς ἀσπίδας etc.
 Aliunde rem eandem narrat Fronti-
 nus iii. 11. 5. Epaminondas, inquit,
 apud Mantineam, cum Lacedæmoni-
 os in subsidium hosti venisse ani-
 madverteret, ratus, posse Lacedæmo-
 nem occupari, si clam illo profectus
 esset, nocte crebros ignes fieri jussit,
 ut specie remanendi occultaret pro-
 fectionem; sed a transfuga proditus,
 itinere quidem, quo Spartam pete-
 bat, destitit: idem tamen consilium
 convertit ad Mantinenfes; æque e-
 nim, ignibus factis, Lacedæmonios,
 quasi maneret, frustratus, per quadra-
 ginta millia passuum Mantineam re-
 vertitur, eamque auxilio destitutam
 occupavit.—Quem locum ex reli-
 quorum narratione interpretaberis.

§. 15. Κλεωνάς. Oppidulum inter
 Corinthum et Argos situm, de quo
 Pausanias ii. 15. Hanc equitum A-
 theniensium pugnam cum Thebanis
 pinxerat Euphranor, auctore Plutar-
 cho de Gloria Atheniensium. Ean-
 dem picturam memorat Pausanias
 Attic. i. pag. 9. Plinius xxxv. sect.
 40. inter Euphranoris opera equestre
 prælium commemorans, hoc ipsum
 F f 2

τὴν Μαντινείαν, καὶ καταστρατοπεδευσάμενοι ἐντὸς τείχους ἐν ταῖς οἰκίαις. ἐπεὶ δὲ δῆλοι ἦσαν προσελαύνοντες οἱ πολέμιοι, ἐδέοντο οἱ Μαντινεῖς τῶν Ἀθηναίων ἰππέων βοήθειαν, εἴ τι δύναιντο· ἔξω γὰρ εἶναι καὶ τὰ βοσκήματα πάντα, καὶ τὰς ἐργάτας, πολλὰς δὲ καὶ παῖδας καὶ γεραιτέρους τῶν ἐλευθέρων· ἀκίσσαντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβοήθῃσιν, ἔτι ὄντες ἀνάριστοι, καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἰπ-
16 ποι. Ἐνταῦθα δὴ τέτων αὐτὴν ἀρετὴν τίς ἔκ ἀν' ἀγαθῆς; οἱ καὶ πολὺ πλείονας ὀρῶντες τοὺς πολεμίους, καὶ δυσυχήματος γεγενημένου ἐν Κορίνθῳ τοῖς ἰππεύσιν, ἔδὲν τέτρα ἐπελογίσαντο, ἔδδ' ὅτι καὶ Θεβαίοις ἅμα καὶ Θε-

intelligit, et ipsum artificem Olymp. 104. eminuisse longe ante omnes tradit, qua ipsa hæc pugna accidit. Locus Pausaniæ ita habet: ἐν δὲ τῇ γραφῇ τῶν ἰππέων ἐστὶ μάχη, ἐν ἣ γνωριμώτατοι Γρύλλος τε ὁ Ξενοφώντος ἐν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ κατὰ τὴν ἰσποντὴν Βοιωτῶν Ἐπαμινώδας ὁ Θεβαῖος. Iterum ille ix. p. 741. καὶ Ἀθήνησιν ἐν ἰσπων μάχῃ τὸν Ἐπαμινώδαν ὁ ἀνὴρ ἴστος γέγραπται φονεύων Γρύλλος ὁ Ξενοφώντος, ubi dubito, num verbum γέγραπται *ritus* an *adscriptus est* interpretet. Mirum enim mihi accidit, Pausaniam Grylli faciem in pictura agnovisse. Forte igitur nomen fuit adscriptum. Cæterum ex Pausaniæ narratione apparet, non velitationem equitum Atheniensium cum Thebanis ante ipsam magnam pugnam, sed hanc, duce Epaminonda commissam, cum equitibus pictam fuisse ab Euphranore.

[Κλεωνάς. Polyb. xii. p. 108. ubi Epaminondæ hanc expeditionem aliunde narrat, monet, Thebanos, noctu profectos, versus meridiem advenisse in agrum Mantineensem; qui cum primo agmine attigissent jam templum Neptuni septem stadiis ab urbe distitum, eodem simul tempore Atheniensium auxilia apparuisse subito in monte, urbi imminente, eaque rogatu civium obviam isse Thebanis. *Ex Addendis*]

ἐντὸς τείχους. Leoncl. emendabat ἐντὸς τῶ τείχους. Cum adesset Epa-

minondas, subito Atheniensium auxilia militum 6000 (στρατιῶται) duce Hegelochi adveniunt, quorum quosdam in urbis præsidio collocavit, reliquos ad pugnam produxit. Equites Athenienses tamen deinceps commemorat Diodorus; et subsidia illa advenisse, ait, ἐπὶ θάτερα τῆς Μαντινείας, ergo a dextra Thebanorum. Cæterum Diodorus victoriam equitum Atheniensium ante ipsam pugnam nullam commemorat. Plutarchus autem plane cum Xenophonte facit.

ἀνάριστοι. Plutarch. de Gloria Atheniens. p. 365. ἐν τούτῳ δὲ Ἀθηναῖοι κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἄκρων εἰς τὴν Μαντινικὴν, οὐκ εἰδότες τὴν ῥοπήν—ἀλλ' ἰδὲ προσερχόμενοι κατὰ ἡσυχίαν· ὡς δὲ τις αὐτῶν ἐκδρομῶν ἀπήγγειλε τὸν κίνδυνον, ὀλίγοι μὲν ὄντες ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολέμιων, ἔξ' ἰδοῦ δὲ κεκαμηκότες, ἔδινον δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων παρόντος, ἡμῶς εὐθύς εἰς τὰς ἐξῆς καδίσαντο τοῖς πλείοσι· οἱ δ' ἰππεῖς διασκευασάμενοι καὶ προσεξέλασαντες ὑπὸ τὰς πύλας αὐτὰς καὶ τὸ τείχος ἔδιντο καρτερῶν ἰππομαχίας καὶ κρατήσαντες ἐκ τῶν χειρῶν τῷ Ἐπαμινώδῃ ἀφείλοντο τὴν Μαντινείαν.

§. 16. ἐν Κορίνθῳ. Respicit, puto, casum supra c. i. §. 6. aut §. 29. memoratum, ubi Athenienses ex castello Corinthiorum, Onio, dejecti obiter memorantur.

Θεβαίοις—Θισσαλοῖς. Diodorus ipse pugnae Mantinenfis initium factum esse, ait, ab equitibus in corni-

ταλοῖς, τοῖς κρατίστοις ἰππεῦσιν εἶναι δοκοῦσιν, ἐμελλον μάχεσθαι· ἀλλ' αἰχυνόμενοι, εἰ παρόντες μηδὲν ὠφελή-
σειαν τὰς συμμάχους, ὡς εἶδον τάχιστα τὰς πολεμίους,
συνέρραξαν, ἐρῶντες ἀνασώσασθαι τὴν πατρίαν δόξαν.
Καὶ μαχόμενοι, αἴτιοι μὲν ἐγένοντο σωθῆναι πάντα τὰ 17
ἔξω τοῖς Μαντινεῦσιν· αὐτῶν δὲ ἀπέθανον ἄνδρες ἀγα-
θοὶ, καὶ ἀπέκτειναν δὲ δηλονότι τοιάτους· ἐδὲν γὰρ ἔτω
βραχὺ ὄπλον ἐκάτεροι εἶχον, ὧ ἐκ ἐξικνεῖντο ἀλλήλων, καὶ
τὰς μὲν φίλους νεκρὰς ἀνείλοντο, τῆ ἢ πολεμίων ἦν ἐς ὑπο-
σπόνδους ἀπέδσαν. Ὁ δὲ αὖ Ἐπαμινώνας, ἐνθυμῶ- 18
μενος, ὅτι ὀλίγων μὲν ἡμερῶν ἀνάγκη ἔσοιτο ἀπιέναι, διὰ
τὸ ἐξῆκειν τῇ στρατείᾳ τὸν χρόνον· εἰ δὲ καταλέψει ἐρή-
μους, οἷς ἦλθε σύμμαχος, ἐκεῖνοι πολιορκήσονται ὑπὸ
τῶν ἀντιπάλων, αὐτὸς δὲ λελυμασμένος παντάπασιν τῇ
ἑαυτοῦ δόξῃ ἔσοιτο, ἠττημένος μὲν ἐν Λακεδαίμονι σὺν
πολλῶ ὀπλιτικῶ ὑπ' ὀλίγων, ἠττημένος δὲ ἐν Μαντινείᾳ
ἰππομαχίᾳ, αἴτιος δὲ γεγεννημένος διὰ τὴν ἐς Πελοπόν-
νησον στρατείαν τοῦ συνεσάναι Λακεδαιμονίους, καὶ Ἀρκά-
δας, καὶ Ἀχαιοὺς, καὶ Ἠλείους, καὶ Ἀθηναίους· ὥστε ἐκ
ἐδοκεῖ αὐτῷ δυνατὸν εἶναι ἀμαχεῖ παρελθεῖν, λογιζομένῳ,

bus utriusque exercitus collocatis; equites Athenienses Theffalis et Thebanis non tam virtute, animo et peritia cessisse quam superatos fuisse multitudine militum levis armaturæ et acie, multo prudentius ab hostibus strueta, xv. 85.

§. 17. αἴτιοι—σωθῆναι. Vide supra ad cap. 4. §. 19. ubi docui, legendum esse τῶ σωθῆναι.

§. 18. στρατεία. Morus emendabat στρατηγία, imperii sui tempus. Timebat enim Epaminondas, ne iterum sibi accideret, quod antea, cum ultra tempus legibus definitum imperium retinuisset, eamque ob rem in iudicium vocatus esset, auctore Plutarcho.

καταλέψοι. Budæus Comment.

Gr. L. pag. 170. et 346. emendabat καταλέψοι. Recte. Deinde τῶν ante ἀντιπάλων omisit Castal.

Ἀχαιοὺς. Diodorus xv. 85. aciem et numerum sociorum, qui cum Lacedæmoniis stabant, ita enarrat; In dextro cornu cum Lacedæmoniis stabant Mantinenses et reliqui Arcades; post eos Elei, Achæi; in sinistro Athenienses soli stabant. In adverso exercitu Thebani cum Arcadam robore et Tegeatis sinistrum cornu obtinebant, dextrum Argivi; medium locum occupabant Locri, Eubœenses, Sicyonii, Messenii, Malienfes, Ænianses et Theffali. Xenophon Athenienses equites in sinistro cornu constituisse assentitur §. 24.

- ὅτι, εἰ μὲν νικῶν, πάντα ταῦτα ἀναλύσοιτο· εἰ δὲ ἀπο-
 θάνοι, καλὴν τὴν τελευταίην ἠγήσατο ἔσεσθαι, πειρωμένω
 19 τῇ πατρίδι ἀρχὴν Πελοποννήσου καταλιπεῖν. Τὸ μὲν ἔν
 αὐτὸν τοιαῦτα διανοεῖσθαι οὐ πάνυ μοι δοκεῖ θαυμαστὸν
 εἶναι· Φιλοτίμων γὰρ ἀνδρῶν τὰ τοιαῦτα διανοήματα·
 τὸ μὲντοι σφάτευμα παρεσκευακέναι, ὡς πόνων τε μηδένα
 ἀποκᾶμνειν, μήτε νυκτὸς, μήτε ἡμέρας, κινδύνου τε μηδε-
 νὸς ἀφίσεσθαι, σπάνιά τε τὰ ἐπιτήδεια ἔχοντας ὅμως
 πείθεσθαι ἐθέλειν, ταῦτά μοι δοκεῖ θαυμαστότερα εἶναι.
 20 Καὶ γὰρ ὅτε τὸ τελευταῖον παρήγγειλεν αὐτοῖς παρα-
 σκευάζεσθαι, ὡς μάχης ἐσομένης, προθύμως μὲν ἔλευ-
 κῆντο οἱ ἰππεῖς τὰ κράνη, κελεύοντες ἐκείνους· ἐπεγράφοντο
 δὲ καὶ τῶν Ἀρκάδων ὀπλίται, ῥοπαλα ἔχοντες, ὡς Θε-
 βαῖοι ὄντες· πάντες δὲ ἠκονῶντο καὶ λόγχας καὶ μαχαι-
 21 ρας, καὶ ἐλαμπρύνοντο τὰς ἀσπίδας. Ἐπεὶ μὲντοι ἔτω
 παρεσκευασμένους ἀπήγαγεν, ἄξιόν αὖ κατανοῆσαι, ἃ

ἀναλύσοιτο. Morus attulit exem-
 plum usus hujus verbi ex Demofthe-
 ne περὶ συμμορ. p. 187. ed. Reiske:
 τὰς προτέρους ἀναλύεσθαι ἀμαρτίας.

§. 19. οὐ πάνυ. Negationem omi-
 fit Cast. Male!

ἀποκᾶμνειν. Male Cast. ἀποκᾶμνει.
 In Memorabil. ii. 6. 35. est ἀποκᾶμνειν
 μηχανώμενος.

§. 20. ἐπεγράφοντο—Ἀρκάδων. Ar-
 cadum pars et quidem robur se cum
 Epaminonda junxerat, teste eodem
 Diodoro xv. 84, 85. Verbum ἐπι-
 γράφεισθαι Morus interpretatur: in-
 scribebant clypeos suos ita, ut si The-
 bani essent; hoc est, inscribebant iis
 literam Θ, ut supra iv. 4. 10. Sicyo-
 nios literam Σ clypeis suis inscripsisse
 legimus. Sic Lacedæmonii literam
 Λ clypeis inscriptam gerebant. Vide
 Meurfii Miscell. Laconica i. 18. Præ-
 terea ἐπιγράφεισθαι dicitur etiam de
 symbolo aliquo, clypeis inscripto,
 quale gefsisse constat Septem duces
 adversus Thebas pugnantem, apud
 Æschylum. Aristophan. Acharn.
 versu 1095. καὶ γὰρ σὺ μεγάλην ἐπι-

γράφου τὴν Γοργόνα. Epaminondæ
 clypeo inscriptus erat draco, teste
 Pausania viii. 11. Dubitat tamen
 Morus, num ista notio huic loco ac-
 commodari possit; et dubitationis
 causam nullam indicat. Primum igitur,
 quod Argivi in loco antea lau-
 dato iv. 4. 10. Sicyoniorum Σ cly-
 peis inscripserant suis, fallendi causa
 hostis fecerant, quod vero locum non
 habet in Arcadibus, quorum alacri-
 tatem significare voluit Xenophon.
 Videntur igitur aut literam Θ aut
 symbola Thebanorum suis clypeis
 inscripsisse Arcades, quibus eo mani-
 festius testatam facerent alacritatem
 animi, in Thebanos et ducem eorum
 Epaminondam propensi. Recte deni-
 que Morus vulgarem interpretatio-
 nem taxat, quæ habet: nomina da-
 bant, ut Thebani: volebant dici ha-
 berique Thebani: Hoc enim si signi-
 ficare voluisset auctor, ἀπεγράφοντο
 scripsisset.

Θηβαῖοι ὄντες. Postremum verbum
 excidit in Leoncl. igitur omisit etiam
 Wels.

ἐποίησε. πρῶτον μὲν γὰρ, ὥσπερ εἰκὸς, συνετάθητο. τῷ-
 το δὲ πρῶτων, σαφηνίζειν ἐδόκει, ὡς εἰς μάχην παρε-
 σκευάζετο· ἐπεὶ γεμὴν ἐτέτακτο αὐτῶ τὸ φράτευμα, ὡς
 ἐβόλετο, τὴν μὲν συντομωτάτην πρὸς τοὺς πολεμίους οὐκ
 ἦγε, πρὸς δὲ τὰ πρὸς ἐσπέραν ὄρη τῆς Τεγέας καὶ ἀντι-
 πέραν ἠγεῖτο· ὥσε δόξαν παρεῖχε τοῖς πολεμίοις, μὴ
 ποιήσεσθαι μάχην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. καὶ γὰρ δὴ, ὡς 22
 πρὸς τῷ ὄρει ἐγένετο, ἐπεὶ ἐξετάθη αὐτῶ ἡ Φάλαγξ, ὑπὸ
 τοῖς ὑψηλοῖς ἔθετο τὰ ὅπλα· ὥσε εἰκάσθη στρατοπεδευο-
 μένω. Τῷτο δὲ ποιήσας, ἔλυσε μὲν τῶν πλείστων πολε-
 μίων τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς πρὸς μάχην παρασκευὴν, ἔλυσε
 δὲ τὴν ἐν ταῖς συντάξεσιν. ἐπεὶ γεμὴν, παραγαγὼν τοὺς
 ἐπὶ κέρως πορευομένους λόχους εἰς μέτωπον, ἰαχυρὸν ἐποι-
 ῆσατο τὸ περὶ ἑαυτὸν ἔμβολον, τότε δὴ ἀναλαβεῖν παραγα-
 γείλας τὰ ὅπλα, ἠγεῖτο· οἱ δὲ ἠκολούθηον. οἱ δὲ πολε-
 μιοὶ ὡς εἶδον παρὰ δόξαν ἐπιόντας, εἰδὲὶς αὐτῶν ἡσυχίαν
 ἔχειν ἠδύνατο· ἀλλ' οἱ μὲν ἔθεον εἰς τὰς τάξεις, οἱ δὲ
 παρετάθηοντο, οἱ δὲ ἵππους ἐχαλίνεν, οἱ δὲ θώρακας ἐνε-

§. 21. καὶ ἀντιπέραν. Morus e-
 mendat κατ' ἀντιπέραν. Saltem efflet
 κατὰ τὸ ἀντιπέραν, ut Venat. ix. 3.
 εἰς τὸ ἀντιπέραν. Sensus tamen nec
 ita mutatur.

§. 22. ἐπὶ κέρως. Ita recte emen-
 davit Leoncl. et Palmerius Exercit.
 p. 77. vulgatum ἐπικείρας. Idem vi-
 tium olim inhæserat loco simili de
 Lacedæmon. Republ. c. xi. 10. In
 sequentibus pro περὶ ἑαυτὸν Editio
 Ald. αὐτοῦ, J. Br. Cast. αὐτῆ habent.
 Cæterum V. D. in Biblioth. Crit.
 Amstel. p. 106. vitium in vulgari le-
 ctione esse putat. Primum enim ait
 aciem phalangis in modum extendi,
 tum eam in cunei formam redigi;
 hanc loci sententiam, quo minus appa-
 reat, impedire verba, quæ eam ob
 rem ita V. D. ordinat: παραγαγὼν
 ἐπὶ κέρως τοὺς εἰς μέτωπον πορευομένους
 λόχους. Equidem nescio quid viro

docto in mentem venerit, cum nec
 satis explicarit, quid ipsi in vulgato
 verborum ordine displicuerit. Epa-
 minondas phalangem contrahit fen-
 sim et colligit in frontem, ut cunei
 seu rostri navalis formam efficeret.
 Copiæ igitur ex utroque latere expli-
 catæ transeunt in frontem; hoc est
 παραγαγεῖν εἰς μέτωπον. Quod autem
 dum faciunt, singuli lochi incedunt
 ἐπὶ κέρως, hoc est, ut longo agmine
 bini, trini aut quaterni se exciperent
 milites. Hoc est enim ἐπὶ κέρως πο-
 ρεύεσθαι, qua locutione sæpissime usus
 est Xenophon, ut apparet inprimis
 ex loco Cyrop. ii. 3. 21. Singuli et-
 iam incedentes ἐπὶ κέρως πορεύεσθαι
 dicuntur. Sic est apud Thucydidem
 iii. κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως παραπλίον-
 τας.

ἠδύνατο. Junt. Cast. ἠδύνατο.

δύοντο· πάντες δὲ πεισομένοις μᾶλλον, ἢ ποιήσασιν ἐάκε-
 23 σαν. Ὁ δὲ τὸ σφάτευμα ἀντίπρωρον [ὥσπερ τριήρη]
 προσῆγε, νομίζων, ὅπη ἐμβαλὼν διακόψει, διαφθερεῖν
 ὅλον τὸ τῶν ἐναντίων σφάτευμα· καὶ γὰρ δὴ τῶ μὲν ἰαχυ-
 ροτάτῳ παρεσκευάζετο ἀγωνίζεσθαι, τὸ δὲ ἀδενέστατον
 πόρρω ἀπέσθην, εἰδὼς, ὅτι ἠτήθεν ἀδυμίαν ἀν παράχοι
 τοῖς μεθ' αὐτῆ, ῥάμην δὲ τοῖς πολεμίοις. Καὶ μὴν τοὺς
 ἰππέας οἱ μὲν πολεμιοὶ αὐτοὶ παρετάξαντο, ὥσπερ ὅπλι-
 τῶν Φάλαγγος βάθος ἐξῆς, καὶ ἔρημον πεζῶν ἀμίππων·

πεισομένοις μᾶλλον. In L. St. et
 Welf. additur μᾶλλον τι.

§. 23. τὸ σφάτευμα. In Edd. A. J.
 Br. Cast. est τῷ σφάτεύματι.

ὥσπερ τριήρη. Inclufit hæc verba
 Morus, quoniam putabat, verborum
 antecedentium explicandorum caufa
 addita fuiffe ab aliena manu; esse e-
 nim προσάγειν ἀντίπρωρον recta verfus
 alium ducere. Verum vir doctus pla-
 ne ita a fenfu aberravit. Non solum
 enim recta via significatur verbo ἀν-
 τίπρωρον et addita comparatione tri-
 remis, fed potius figura aciei, quam
 ita struxerat Epaminondas, ut proræ
 triremis fimilis effet. Ideo etiam pri-
 mam ejus partem, ab ipfo Epami-
 nonda ductam, ἐμβολον, ducta item
 a trireme comparatione, appellavit.
 Diodor. xv. 86. ubi peditum pugnam
 hanc defcribit, Epaminondam ait δι'
 ἑαυτοῦ κρῖναι τὸν κίνδυνον. εὐθὺς ἔν ἀνα-
 λαβῶν τῆς ἀρίστου καὶ μετὰ τέτων συμ-
 φράξας ἐπέβαλεν εἰς μέσους τοὺς πολε-
 μίους· καθηγόμενος δὲ τοῦ συντάγματος
 καὶ πρῶτος ἀκοντίσας ἔβαλε τὸν ἠγόμε-
 νον τῶν Λακεδαιμονίων—διέκοψε τὴν Φά-
 λαγγα τῶν πολεμίων. Supra iv. 3. 12.
 adfuit τριήρης ἐμβολὰς ἔχουσα πρὸς
 τὴν γῆν ἐξασθῆναι. Æschylus Pers.
 verf. 413. ἐμβολαῖς χαλκосоμοις dixit,
 ubi tamen Abreschius malebat ἐμβό-

λοις. Sed vulgatam lectionem recte
 defendit nuperus Editor, allato Thu-
 cydidis exemplo ii. 76. ubi machinæ
 bellicæ rostrum dicitur habere τὸ
 πρῶρον τῆς ἐμβολῆς. Affert etiam lo-
 cum ex Xenophonte iv. 3. 12. ut do-
 ceret, ἐμβολὴν esse rostrum navis; fed
 eum falso huc trahi etiam a Moro et
 Zeunio, docui. Denique Xenophon
 metaphoram continuavit etiam, cum
 ait ὅπη ἐμβαλὼν διακόψει. Igitur sana
 et integra omnia præstare aufim. In
 libro de Lacedæmon. republ. cap. 11.
 §. 10. est fimiliter: τὸν λόχον ἑκαστον
 ὥσπερ τριήρη ἀντίπρωρον τοῖς ἐναντίοις
 σφίφουσι. Ex loco hoc, comparata
 versione gallici interpretis Anabæseos,
 Equitis de la Luxerne, alium demum
 sensum hujus loci esse intellexi,
 quam ab initio putaram. Is vero lo-
 cum ita vertit: on fait faire à chaque
 cohorte un mouvement central de demi-
 conversion comme à une galere dont on
 veut présenter la proue à l'ennemi. E-
 andem scilicet agminis conversionem
 nunc facit Epaminondas, ut etiam
 ex verbis præcedentibus intelligitur
 παραγαγὼν τὰς et reliqua.

Φάλαγγος βάθος ἐξῆς. Morus e-
 mendabat: Φάλαγγα εἰς βάθος, de-
 leto, veluti superfluo, ἐξῆς. Priorem
 hujus emendationis partem equidem
 approbo, alteram non aufim. Con-
 tinuum ordinem militum juxta se
 stantium significat ἐξῆς, non inter-
 ruptum immifto ἀμίππων numero.
 In margine Leoncl. reperio etiam Φά-
 λαγγα scriptum.

ἀμίππων. Ex Harpocrate, qui
 locum Xenophontis in Hellenicis

ὁ δὲ Ἐπαμινώνδας αὖ καὶ τοῦ ἵππικοῦ ἔμβολον ἰαχυρὸν 24
 ἐποίησατο, καὶ ἀμίππους πεζοὺς συνέταξεν αὐτοῖς, νομί-
 ζων, τὸ ἵππικὸν ἐπεὶ διακόψειεν, ὅλον τὸ ἀντίπαλον νε-
 νικηκῶς ἔσεσθαι· (μάλα γὰρ χαλεπὸν, εὐρεῖν τοὺς ἐφε-
 λήσοντας μένειν, ἐπειδὴν τινὰς φεύγοντας τῶν ἑαυτοῦ
 ὀρῶσι) καὶ ὅπως μὴ ἐπιβοηθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τοῦ
 εὐωνύμου κέρατος ἐπὶ τὸ ἐχόμενον, κατέστησεν ἐπὶ γηλό-
 φων τινῶν ἐναντίους αὐτοῖς καὶ ἵππέας καὶ ὀπλίτας, φόβον
 βεβλόμενος καὶ τούτοις παρέχειν, ὡς, εἰ βοηθήσαιεν, ὀπι-
 σθεν οὔτοι ἐπικέειντο αὐτοῖς. Τὴν μὲν δὴ συμβολὴν
 ἔτως ἐποίησατο, καὶ οὐκ ἐψεύθη τῆς ἐλπίδος· κρατή-
 σας γὰρ, ἢ προσέβαλεν, ὅλον ἐποίησε φεύγειν τὸ τῶν
 ἐναντίων. Ἐπεὶ γεμὴν ἐκεῖνος ἔπεσεν, οἱ λοιποὶ ἐδὲ τῆ 25
 νίκη ὀρθῶς ἔτι ἐδυνάσθησαν χρήσασθαι, ἀλλὰ, φυγέ-
 σης μὲν αὐτοῖς τῆς ἐναντίας Φάλαγγος, ἐδένα ἀπέκτει-
 ναν οἱ ὀπλίται, ἐδὲ προῆλθον ἐκ τοῦ χωρίου, ἔνθα ἡ συμ-
 βολὴ ἐγένετο· φυγόντων δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν ἵππέων, ἀπέ-

laudat, ubi ἀμίπποι nominentur, Kuffer. ad Suidam in h. v. et Kühn ad Pollucem i. 131. vulgatum ἀνίππων correxerunt. Fuisse pedites, equitibus immistos, ex Thucydide v. 57. et Harpocrate, comparato Valerio Maximo ii. 3. Cæsare de B. Gall. i. 48. Curtio vii. 7. docuit Morus, qui simul ἀμφίππους, defultores, et διμαχὰς, equites peditesque simul, recte distinxit. Cæterum hos ἀμίππους videtur intelligere Diodorus xv. 85. ubi equites Athenienses superatos fuisse ait in primis a multitudine et ordinatione τῶν φίλων. Ita enim recte emendavit Wesseling vulgatum φίλων. Addit fuisse paucos jaculatores apud Athenienses, cum triplo plures Thebanis essent et jaculatores et funditores. Infra §. 25. cum peltastis Xenophon τὸς ἀμίππους nominat, eosque cum equitibus vicisse ait.

§. 24. ἐπιλήσοντας. J. A. C. ἐπιλήσαντας.

γηλόφων. Diodorus equites Athenienses in sinistro cornu collocatos

tandem fugisse, ait, victos, sed extra cornua recessisse atque ibi incidisse in Eubœenses et mercenarios quosdam, qui missi erant ad vicinos colles occupandos, eosque omnes occidisse. Ita intelligitur, quomodo Xenophon deinde §. 25. dixerit, ἀμίππους et peltastas, qui cum equitibus vicerant, postquam ad cornu sinistrum (exercitus scilicet adversi) pervenerant, ab Atheniensibus equitibus omnes fuisse occisos.

§. 25. ἐκεῖνος ἔπεσεν. Manu Grylli, filii Xenophontis, interfectum narrat Pausanias viii. 11. qui alio loco ix. 13, 14, 15. res ab Epaminonda gestas narravit. De magnitudine ejus animi in morte ipsa vide præter Nepotem Cicer. Epist. ad Divers. v. 12. et Diodorum xv. 87. Honorem cædis Phocenses vindicarunt Amphissenses Euonymo, de quo locus est Plutarchi Amator. p. 51. ed. Reiske, ubi legendum est: τὸν δ' Ἐπαμινώνδας φοβερῶτατον etc.

μὲν αὐτοῖς. J. A. Cast. ἰαυτοῖς.

κτειναν μὲν ἔδδ' οἱ ἰππεῖς διώκοντες ἔτε ἰππέας ἔθ' ὀπλί-
 τας, ὡσπερ δὲ ἠτῶμενοι πεφοβημένως διὰ τῶν φευγόν-
 των πολεμίων διέπεσον. καὶ μὴν οἱ ἀμιπποὶ καὶ οἱ πελ-
 τασαὶ, συννεκικότες τοῖς ἰππεῦσιν, ἀφίκοντο μὲν ἐπὶ τῷ
 εὐωνύμου, ὡς κρατοῦντες· ἐκεῖ δὲ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων οἱ
 26 πλεῖστοι αὐτῶν ἀπέθανον. Τῆτων δὲ πρᾶχθειντων, τῶ-
 ναντίον ἐγεγένητο, οὗ ἐνόμισαν πάντες ἄνθρωποι ἔσεσθαι.
 Συνεληλυθυίας δὲ σχεδὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀντι-
 τεταγμένων, ἔδδεις ἦν, ὅσις οὐκ ᾔετο, εἰ μάχη ἔσοιτο, τῶς
 μὲν κρατήσαντας ἄρξεν, τοὺς δὲ κρατηθέντας ὑπηκόως
 ἔσεσθαι· ὁ δὲ θεὸς ἔτως ἐποίησεν, ὡς ἀμφοτέρω μὲν ὡς
 νενικηκότες τρόπαιον ἐσήσαντο, τοὺς δὲ ἰσαμένους ἑδότεροι
 ἐκώλυον· νεκρῶς δὲ ἀμφοτέρω μὲν ὡς νενικηκότες ὑπο-
 σπόνδους ἀπέδωσαν, ἀμφοτέρω δὲ ὡς ἠτῆμένοι ὑποσπόν-
 27 δως ἀπελάμβανον. Νενικηκέναι δὲ φάσκοντες ἐκάτεροι,
 ἔτε χώρα, ἔτε πόλει, ἔτ' ἀρχῇ ἑδότεροι ἑδὲν πλεόν ἔχον-
 τες ἐφάνησαν, ἢ πρὶν τὴν μάχην γενέσθαι· ἀκρισία ἢ καὶ
 ταραχὴ ἔτι πλείων μετὰ τὴν μάχην ἐγένετο, ἢ πρόσθεν, ἐν
 τῇ Ἑλλάδι.

ἄσπιρ δέ. Ita recte Stephan. pro
 vulgato δὲ scripsit.

συννεκικότες. Ita recte Leonclav.
 pro vulgato συννενοκότες.

§. 26. τῆτων δέ. In Leonclav. δὲ
 omissum neglexit etiam Wels.

νεκρῶς δὲ ἀμφοτέρω. Primi Lacedæ-
 monii mortuos ad sepulturam po-
 poscerunt, misso caduceatore, aucto-
 re Diodoro xv. 87.

ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος. Morus pro
 δὲ legere malebat γὰρ. Idem reperio
 in margine Leonclav. scriptum. De-
 inde in utroque exercitu fuisse mili-
 tum 33. millia, ex Diodoro xv. 84.
 tradit Morus; sed Diodorus in exer-
 citu Lacedæmoniorum numerat pedi-
 tes 20,000, equites 2000; contra in
 Thebano 30,000. pedites, 3000. equi-
 tes, ex quibus summa efficitur mili-
 tum 55,000. Cæterum decimo et se-

cundo die mensis Scirophorionis
 pugnam hanc factam esse, in qua
 foli Athenienses vicisse sibi visi sunt,
 testatur Plutarchus de Gloria Athe-
 nienf. p. 379. Tradit idem Plutar-
 chus, Epaminondam, cum audivisset,
 Iollidam et Daiphantum occidisse,
 suavisse civibus suis, ut pacem cum
 hoste componerent, Apophthegm. p.
 738. Agefilaum cum suis in fugam
 conversos memorat idem p. 804. Age-
 filaum ducem exercitus Lacedæ-
 moniorum, et Cephædorum equi-
 tum Atheniensium præfectum ex E-
 phoro nominat etiam Diogenes Laer-
 tius in Xenophonte, ut monuit ad
 h. l. Palmerius Exercit. p. 76. non
 sine reprehensione Xenophontis.

ἑδὲν πλεόν. Posterius vocabulum
 omisit A. J. C.

Ἐμοὶ μὲν δὴ μέχρι τῶδε γραφέω· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλω μελήσει.

γραφέω. In Leoncl. et W. est γιγράφω. Præterea in margine Leoncl. μέχρι τέτε. Cæterum in summa senectute (ἰσχατόγηρος) condidisse Xenophontem historias has græcas Diodorus xv. 76. ex eo arguit, quod Epaminondæ mortem, quæ Olymp. 104. 2. accidit, commemoravit adhuc. Sed recte admonuit Wesselingius, esse aliud præterea argumentum in H. G. libro vi. ubi eadem Alexandri Pheræi commemoravit Xenophon, quæ facta est Olympiad.

105. 4. Exinde colligit, falsam esse rationem Steficlidis apud Diogenem ii. 56. qui Nostrum obiisse diem suam tradit Olympiadis 105. anno primo. Grylli mortem ad Mantineam occisi, quanta animi constantia senex tulcrit, narrat Ælianus V. H. iii. 3. et Stobæus Tit. vii. p. 89. In morte Epaminondæ substitit etiam Anaximenes Lampfaceni Historia, et Dionysii junioris historia a Philisco scripta, auctore Diodoro xv. 89.

INDICES
IN
XENOPHONTIS
HISTORIAM GRÆCAM.

INDEX GEOGRAPHICUS.

A.

ABARNIS promont. ii. 1. 20.
Abydus i. 1. 5. et alibi.
Academia vi. 5. 49.
Acanthus v. 2. 11.
Achæi i. 2. 18. et alibi.
Ἀχαιικὰ Φθίας ἕρη iv. 3. 9.
Achilleum iii. 2. 17. iv. 8. 17.
Acragas i. 5. 21. ii. 2. 24.
Acrocorinthus iv. 4. 4.
Ἀκρωρείοι iii. 2. 30. vii. 4. 14.
Ægæ iv. 8. 5.
Æginetæ ii. 2. 3. et 9.
Ægospotami ii. 1. 21.
Ægosthena vi. 4. 26. Plinius 4. f. 11.
 Ægosthenenses contributi Megari-
 enfibus.
Æolis iii. 1. 10.
Ænians iii. 5. 6.
Ἀἰωνεῖς ii. 4. 26.
Ἀλαί Atticæ ii. 4. 34.
Ἀλία Minerva Laced. vi. 5. 27.
Ἀλιαρτὸς iii. 5. 6.
Ἀλιεῖς iv. 2. 16. vi. 2. 3.
Ἀλίπεδον ii. 4. 30.
Ἀλισαρνία iii. 1. 6.
Ἀλυζία v. 4. 65. not.
Ἀμαξιτὸς iii. 1. 13.
Ἀμφείον Thebis v. 4. 8. not.
Ἀμφίδολοι iii. 2. 30.
Ἀμφίπολις Maced. iv. 3. 1.
Ἀμύκλαι vi. 5. 30.
Andrus i. 4. 21.
Antandrus i. 1. 25.
Aphrodisium Megarorum v. 4. 58.
Apollonia v. 2. 11.
Ἀφυτις Thraciæ v. 3. 19. not.
Ἀργινῆσαι i. 6. 27.
Alea Arcad. vi. 5. 11. not. vii. 5. 5.
Afina Lacon. vii. 1. 25.
Aspendus iv. 8. 30.
Astyrine Diana iv. 1. 41. not.
Atarneus iii. 2. 11.
Aulis iii. 4. 4.
Aulon Lacon. iii. 2. 25. iii. 3. 8.
 not.

B.

Βενδίδειον ii. 4. 11.
Βιθυνοὶ Θραῖκες i. 3. 2. iii. 2. 2.

C.

Cadmea arx Theb. v. 2. 29.
Cadufii ii. 1. 3.
Calydon iv. 6. 1.
Camarina ii. 3. 5.
Cardia i. 1. 11.
Caria i. 1. 10.
Caryæ Lacon. vi. 5. 25. vii. 1. 28.
Castolus i. 4. 3. not.
Catana ii. 3. 5.
Καύη κόρη iv. 1. 20.
Κεβρὴν iii. 1. 17. not.
Cedriæ ii. 1. 15.
Cenchreæ iv. 5. 1. vi. 5. 51.
Cephissus fluv. Attic. ii. 4. 19. Bœot.
 iv. 3. 16.
Ceramicus portus i. 4. 8. ii. 1. 15.
Ceramicus Attic. ii. 4. 33.
Κερκύρα v. 4. 64.
Charadra Nemeæ iv. 2. 15. not.
Cherfoneſi Thraciæ urbes quot? iii.
 2. 20.
Χερρόνησιῶται iii. 2. 8. not.
Chryſopolis i. 1. 22.
Cithæron v. 4. 37. et 47.
Cius Myſiæ i. 4. 7.
Cladaus fluv. vii. 4. 29.
Clazomenæ infula i. 1. 10. et 11. v.
 1. 31. not.
Clæonæ vii. 5. 15. Thucyd. vi. 95.
Clitorii v. 4. 36.
Cocylitæ iii. 1. 16.
Κοιλῶσσα Argiva iv. 7. 7.
Colonæ iii. 1. 13.
Colophon i. 2. 4.
Colyttus v. 1. 26. not.
Coreſſus mons i. 2. 7.
Corinthii Neptuni templum conſta-
 grat. iv. 5. 4.
Coryphaſium Lacon. i. 2. 18.

Cranium Cor. iv. 4. 4.
 Cranonii iv. 3. 3.
 Cremaste iv. 8. 37. not.
 Creufis iv. 5. 10. v. 4. 16. et 60. vi.
 4. 3. not. Livius libro 36. Thespi-
 ensium emporium in intimo sinu
 Corinthiaco retractum vocat.
 Κρεμμύων iv. 4. 13. et 19. Plinio 4.
 f. 11. Cremmyon in ora maritima
 oppidum. Scylax. *τείχος Κρεμμύων*
ἔξω τῆ Ἰσθμῷ Corinthiorum.
 Cromnus Arcad. vii. 4. 20.
 Cronius collis vii. 4. 14.
 Cuma iii. 4. 27. in Asia not.
 Cyllene Eleor. iii. 2. 27. et 30. vii. 4.
 19.
 Cynoscephalæ Theban. v. 4. 15. not.
 Κυθηρία iv. 8. 7. not.
 Cyzicus i. 1. 11.

D.

Dascy lion iii. 4. 13. iv. 1. 15.
 Δεῖγμα in portu Piræeo v. 1. 21.
 not.
 Δελφίαια Attic. i. 1. 32. ii. 2. 7.
 Delphinium i. 5. 15.
 Dolopes vi. 1. 4.

E.

Ἐίδων i. 5. 15.
 Ἐλεῖς ii. 1. 20.
 Eleufis ii. 4. 8.
 Eleutheræ v. 4. 14. not.
 Elimia Maced. v. 2. 38. not.
 Elis, sine mœniis iii. 2. 27. not.
 Hellefponi latitudo ad Ægospotamos
 ii. 1. 21. ad Abydum duo stadia
 ponit Polybius xvi. p. 627.
 Ἐλος Lacon. vi. 5. 32.
 Ἐλυμία Arcad. vi. 5. 13. not.
 Ἐπειὸν, Ἐπειον, Ἀπειον iii. 2. 30. not.
 Ephesi a Sardibus distantia iii. 2. 11.
 Ἐπεικία iv. 2. 14. iv. 4. 13.
 Ἐπιτάλιον, Ἐπιταλιεῖς iii. 2. 25. iii. 2.
 29.
 Ἐρεΐα iii. 2. 30. vi. 5. 11. et 22. vii.
 2. 1.
 Ἐραῖον Corinth. iv. 5. 5. et 6. not.
 Phliaf. vii. 2. 6. et 11.
 Ἐρακλεία Τραχινία i. 2. 18. iii. 5. 6.
 vi. 4. 27.
 Ἐράκλειον τὸ τῶν Καλυθηδονίων i. 3. 7.
 aliud.
 Ægina v. 1. 10.
 Erythra v. 4. 49.
 Eubœa capta ii. 3. 10.
 Eurymedon fluv. iv. 8. 30.

Eutæa urbs vi. 5. 12. et 20. not.
 Εὐτρήσιοι vii. 1. 29. not.

G.

Γάμβριον iii. 1. 6.
 Γαύριον Andri i. 4. 22. not.
 Γέλα ii. 3. 5.
 Γεραιστὸς iii. 4. 4. v. 4. 61.
 Γέργις iii. 1. 15.
 Γόρδιον i. 4. 1.
 Γραδὸς εἴδος vel ἔδος v. 4. 50. not.
 Γρόνιον iii. 1. 6.
 Γύθειον vel Γύθειον i. 4. 11. vi. 5. 32.
 Γυμνάσιον Attic. ii. 2. 8.

I.

Ichthys Elei agri vi. 2. 31. not.
 Ida i. 1. 25.
 Ilienfes iii. 1. 16.
 Imbrus iv. 8. 15. et alibi.
 Himera capta i. 1. 37.
 Ios Sciritidis vi. 5. 24.
 Hippodamium forum Attic. ii. 4. 11.
 Ἰθθμι Thracici latitudo iii. 2. 10.
 Hiftiæi ii. 2. 3.

L.

Λάρισα Ægyptia dicta iii. 1. 7. alia
 iii. 1. 13. Theffal. vi. 4. 33. La-
 riflæi victi ii. 3. 4.
 Λάρισσος fluv. iii. 2. 23. not.
 Λασιών, ὁ, urbs iii. 2. 30. not.
 Λασιώνιοι iv. 2. 16. not. vii. 4. 13.
 Λέχαιον Corinth. iv. 4. 7. sæpius.
 Lemnus iv. 8. 15. sæpius.
 Leontini Sicil. ii. 3. 5.
 Λέπρεον, Λεπριῶται iii. 2. 25. vi. 5.
 11.
 Λέτρινα, Λετρινοὶ iii. 2. 25. et 30. iv.
 2. 16.
 Leucas vi. 2. 3. et 26.
 Leucophrys, ibi Dianæ templ. iii. 2.
 19. iv. 8. 17.
 Leuctra vi. 4. 4. Lacon. vi. 5. 24.
 Λιμὴν κωφὸς ii. 4. 31.
 Locri Opuntii iii. 5. 3. Ὀζόλαι iv. 2.
 17.
 Λύκειον γυμνάσιον i. 1. 33.
 Λυκείος δρόμος ii. 4. 27.

M.

Macistus, Macistii iii. 2. 25. et 30.
 Madytum i. 1. 3.

Mæandrus fl. campus Mæandrius iii.
2. 14. iii. 4. 21. iv. 8. 17.
Μαλιείς vi. 5. 23.
Μαλία Lacon. i. 2. 18.
Μαλιᾶσις, vi. 5. 24. Lesb. i. 6. 27.
not.
Μαντίνεια v. 2. sqq.
Maraces populi vi. 1. 4.
Μαργανῆς iii. 2. 25. et 30. iv. 2. 16.
vii. 4. 14. not.
Megalopolitani vii. 5. 5.
Melii ii. 2. 3. et 9.
Μηλιῆς iii. 5. 6. iv. 2. 17.
Μήθυμνα i. 2. 12. alibi.
Μιδέα vii. 1. 28. et 29.
Μισυλήνη i. 6. 16. alibi.
Munychia ii. 4. 11. Diana ibid. et
theatrum.
Myrina iii. 1. 6.

N.

Ναρθάκιον ὄρος iv. 3. 9. not.
Naupactus iv. 6. 14.
Nauplia iv. 7. 6.
Νεανδρείς iii. 1. 16.
Νεμέα iv. 2. 14. not. iv. 7. 3. vii. 2.
5. vii. 5. 6.
Νότιον Colophon. i. 2. 4. not.

O.

Odeum Attic. ii. 4. 9. not.
Odryfi iii. 2. 2.
Oēnce Attic. i. 7. 29. Corinth. iv. 5.
5. et 19.
Οἰνιάδαι iv. 6. 14. not.
Οἰπαῖοι i. 2. 18. iii. 5. 6.
Olympii Jovis templum et ludos cu-
rabant Elei iii. 2. 31. not.
Olympicus mons vii. 4. 14.
Olynthus v. 2. 11.
Olurus vii. 4. 17. Plinio 4. f. 6. O-
luros Pellenæorum castellum.
*Ορειον, mons, vi. 5. 51. vii. 1. 15. et
41. vii. 2. 5.
Orchomenus Arcad. vi. 5. 11.
*Ὠρεῖς v. 4. 56. not.
*Ὠρωπος vii. 4. 1.

P.

Pagafæ v. 4. 56.
Παλαιγάμβριον iii. 1. 6.
Palantium vi. 5. 9. vii. 5. 5.
Pallene v. 2. 15.
Pangæi aurifodinæ v. 2. 17. not.
Parium i. 1. 13.

Παρρῆσιαι vii. 1. 28.
Πειραιεύς, theatrum ii. 4. 33. lithoto-
miæ i. 2. 14.
Πεῖραιον Corinth. iv. 5. 1. not.
Pella v. 2. 13.
Pellene vii. 5. 9. not.
Percope v. 1. 25. not.
Perinthus i. 1. 21.
Pheræ Messen. iv. 8. 7.
Pheræi Theffal. vi. 4. 31.
Phlius iv. 4. 15. vii. 2. multa.
Phocæense Minervæ templ. confa-
grat i. 3. 1.
Phœnicus portus Cytheriæ iv. 8. 7.
Phrixa iii. 2. 30. not.
Phthia iv. 3. 9.
Phyle castellum ii. 4. 2.
Pisatæ vii. 4. 28. not.
Platæenfes civitate donati ab Athe-
nienf. vi. 3. 8.
Potidæa v. 2. 15.
Potniæ Theb. v. 4. 51.
Πρῶς iv. 3. 9.
Præfiæ Lacon. vii. 2. 2.
Priene iii. 2. 17. iv. 8. 17.
Προικοννήσος i. 1. 13. iv. 8. 36.
Πύγυλα i. 2. 2.
Pylus Elea vii. 4. 16. not.

R.

Ῥίον iv. 6. 14.
Ῥοίτιον i. 1. 2.

S.

Sardes i. 1. 9.
Scepsis iii. 1. 15.
Scilluntii vi. 5. 2.
Scionæi ii. 2. 3.
Sciritæ v. 2. 24. vi. 5. 24. vii. 4. 21.
Scolus v. 4. 49.
Scotufæi iv. 3. 3.
Scyrus iv. 8. 15. v. 1. 31.
Selinus Sicil. i. 1. 37.
Sellasia ii. 2. 13. not. vi. 5. 27. vii.
4. 12.
Σηλυβρία, Selybria i. 1. 21. not.
Σησός i. 1. 7. alibi.
Sicyon iv. 2. 14. alibi.
Spartolus v. 3. 6.
Σφαγισαί vi. 2. 31. not.
Stratus Acarn. iv. 6. 4.

T.

Tegeatarum templ. Dianæ. vi. 5. 9.
not.

- Temnus iv. 8. 5.
 Teuthrania iii. 1. 6.
 Thalamæ Eleor. vii. 4. 26. not.
 Θαμνηρία Mediæ ii. 1. 13.
 Thafus i. 1. 13. alibi.
 Thebæ campus in Afia iv. 1. 41.
 Thespienses ejecti vi. 3. 1. not.
 Thisbæ vi. 4. 3.
 Thoricus munitur. i. 2. 1.
 Toronæi ii. 2. 3.
 Θράκες οἱ ἀβασίλευτοι v. 2. 17.
 Θράκιον, locus Byzantii i. 3. 20. not.
 Tralles iii. 2. 19.
 Thraustus vii. 4. 14. not.
 Thriæ Attic. v. 4. 21.
 Thyamia castell. vii. 2. 1.
 Τριάρανον castell. vii. 2. 1. et 5. et
 11.
 Τριπυργία Æginæ v. 1. 10.
 Τριφύλλιοι vi. 5. 2. vii. 1. 26. nota.
 Θυριῖς Acarn. vi. 2. 37.

 Z.
 Zofer Attic. v. 1. 9. not.

INDEX PERSONARUM.

A.

ACRISIUS Sicyon. vii. 1. 45.
Adæus vel Ἰδαῖος iv. 1. 39.
Adeas Sicyon. vii. 1. 45.
 Ἀδείμαντος ὁ Λευκολαφίδου Athen. i. 4.
 21. i. 7. 1. ii. 1. 32.
Æneas Stymphalius vii. 3. 1.
Agefirtratus Lac. Ephorus ii. 3. 10.
Agis Deceleam tenet i. 1. 32.
Agyrius Athen. iv. 8. 31. not.
Ænefias Laced. Ephorus ii. 3. 10.
Æschines Athen. ii. 3. 2.
Agathinus Corinth. iv. 8. 10.
Agefipolis iv. 2. 9. Laced.
Agnon Athen. ii. 3. 30.
Alcetas Laced. v. 4. 56.
Alcetas Epiri rex vi. 1. 4. not. vi. 2.
 10. not.
Alcibiades i. 1. 5. ejus confanguineus
 i. 2. 13.
Alcimenus Corinth. iv. 4. 7.
Alexander Theffal. vi. 4. 34. vii. 5.
 4.
Alexias Archon Attic. ii. 1. 10.
Alexippidas Ephorus Laced. ii. 3.
 10.
Alypetus Laced. v. 4. 52.
Amadocus Thrax iv. 8. 26.
Amyntas rex Maced. v. 2. 12.
 Ἀναίτριος Athen. ii. 3. 2.
Anaxibius Laced. iv. 8. 32.
Anaxicrates Byzant. i. 3. 18.
Anaxilaus Byzant. ibid.
Androclides Theb. iii. 5. 1. v. 2.
 31.
Andromachus Eleus vii. 4. 19.
Angenides Ephorus Laced. ii. 3. 10.
Anippus Syrac. vi. 2. 36.
Annibal i. 1. 37.
Antalcidas Lac. iv. 8. 12. fæpius.
Antigenes Archon Athen. i. 3. 1.
Antiochus Arcás, pancratiasta vii. 1.
 33.
 — Athen. i. 5. 11.
Antiphon Ath. ii. 3. 40.
Antifthenes Lac. iii. 2. 6.

Anytus Athen. ii. 3. 42.
Apollophanes Cyzicenus iv. 1. 29.
Aracus Laced. ii. 1. 7. Ephorus ii.
 3. 10. iii. 2. 6. vi. 5. 33. not.
Aratus Laced. vi. 5. 33. not.
Archedemus Athen. i. 7. 1. not.
Archefirtratus Athen. i. 5. 16. ii. 2.
 15.
Archias Theb. v. 4. 2. vii. 3. 7.
Archidanus Laced. Agefil. fil. v. 4.
 25.
 — Eleus vii. 1. 33.
Archytas Lac. Ephorus ii. 1. 10. ii.
 3. 10.
Arefias Athen. ii. 3. 2.
 Ἀργεῖος Eleus vii. 1. 33. vii. 4. 15.
Ariæus Perf. iv. 1. 27. not.
Ariobarzanes i. 4. 7. v. 1. 28. vii. 1.
 27.
Arifarchus Athen. i. 7. 29. not. ii.
 3. 46.
Aristocles Athen. vi. 3. 2.
Aristocrates Athen. i. 4. 21. i. 5.
 16.
Aristodemus Lac. iv. 2. 9.
Aristogenes Sicul. i. 2. 8. Athen. i.
 5. 16.
Aristolochus Lac. v. 4. 22.
Ariston Byzant. i. 3. 18.
Aristophon. Athen. vi. 3. 2.
Aristoteles Athen. ii. 2. 18. forte
 idem ii. 3. 2. ii. 3. 46.
Arnapes i. 3. 12.
Artaxerxes ii. 1. 8.
Aftyochus i. 1. 31.
Athenadas Sicyonius iii. 1. 18.
Autoboifaces Perf. ii. 1. 8.
Autocles Strombichidæ fil. Athen.
 vi. 3. 2.

B.

Bagæus Perfa iii. 4. 13.
 Βοιωτίος Lac. i. 4. 2.
 Βρασιδίας Lac. ii. 3. 10. Ephorus.
 G g 2

C.

Callias Laced. iv. 1. 15.
 — Athen. Hipponici fil. iv. 5. 13.
 v. 4. 22. vi. 3. 2. *ὁ δαδῶχος* vi. 3.
 3. Archon i. 6. 1.
 Callibius Lac. ii. 3. 13. Tegeates vi.
 5. 6.
 Callicratides Lac. i. 6. 1.
 Callimedon Ath. iv. 8. 13.
 Callisthenes Ath. iv. 8. 13.
 Callistratus Athen. ii. 4. 27. vi. 3. 3.
 Demagogus vi. 2. 39.
 Callixenus Ath. Demagogus i. 7. 8.
 et 40.
 Canoni psephisma i. 7. 21. not.
 Carthaginenses i. 1. 37.
 Cephalodotus ii. 1. 16. Athen. vi. 3.
 2. vii. 1. 12.
 Cephisophon ii. 4. 36.
 Chabrias v. 1. 10. fqq.
 Chæreus ii. 3. 2.
 Chærides Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Chæron Lac. ii. 4. 33.
 Chares Athen. vii. 2. 18.
 Charicles ii. 3. 2.
 Charmides Glauconis fil. ii. 4. 19.
 Charon Theb. v. 4. 3.
 Charopus Eleus vii. 4. 15.
 Chilon Lac. vii. 4. 23.
 Chremon Athen. ii. 3. 7.
 Cinadon Lac. iii. 3. 5.
 Ciffidas Syrac. vii. 1. 28.
 Cleander Sicyon. vii. 1. 45.
 Clearchus Ramphii fil. Lac. i. 1. 35.
 i. 3. 15.
 Cleocritus Athen. ii. 4. 20. not. fe-
 cunda.
 Cleombrotus Lac. v. 4. 14.
 Cleomedes Athen. ii. 3. 2.
 Cleon Lac. v. 4. 39.
 Cleonymus Lac. v. 4. 25.
 Cleophon Athen. i. 7. 40.
 Cleofthenes Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Cleoftratus Argiv. i. 3. 13.
Κλειθένης Acanth. v. 2. 11.
Κλειπέλης Corinth. vi. 5. 37.
 Clinomachus Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Cnipus Syrac. vi. 2. 36. not.
Κοιρατάδας Bœot. i. 3. 15. not.
 Conon i. 4. 10. alibi.
Κόπυς Rex Paphlag. iv. 1. 3.
 Cratefippidas Lac. i. 1. 32. i. 5. 1.
 Crinippus vi. 2. 36. Syrac. not.
 Critias Ath. ii. 3. 2.
Κροκίνας vel *Κορκίνας*, Theffal. ii. 3.
 1.
 Ctesicles Ath. vi. 2. 10. not.
 Cyclon Argiv. iii. 5. 1.
 Cydon Byzant. i. 3. 18.

Cyrus minor ii. 1. iii. 1. fqq.

D.

Δαρείος i. 2. 19. ii. 1. 8.
Δαριείος ii. 1. 8. not.
Δείνων Lac. v. 4. 33. vi. 4. 13.
 Delphion Phliafius v. 3. 22.
Δημοκρίνης Athen. i. 1. 10. et 26.
 not.
 Demaratus Lac. iii. 1. 6.
 Demarchus Epidoci fil. Sicul. i. 1.
 29.
 Demoftratus, Ariftophontis fil. A-
 then. vi. 3. 2.
 Demoteles vii. 1. 32.
 Demotion Athen. vii. 4. 4.
 Derdas Rex v. 2. 38.
 Diocles Athen. ii. 3. 7.
 Diomedon Athen. i. 5. 16. i. 6. 23.
 Dion Athen. vi. 8. 13.
 Dionyfius Tyrann. ii. 2. 24. vi. 2. 4.
 et 33.
 — Athen. v. 1. 26.
 Diopithes Lac. iii. 3. 3.
 Diotimus Athen. i. 3. 12. v. 1. 25.
 Diphilas Lac. iv. 8. 21.
 Diphridas Lac. iv. 8. 21. not.
 Dorieus, Diagoræ fil. i. 1. 2. i. 5.
 19.
 Dorotheus Athen. i. 3. 13.
 Dracon Pellenæus iii. 2. 11.
 Dracontides Ath. iii. 3. 2.

E.

Ecdicus Lac. iv. 8. 20.
 Eperatus Lac. Ephorus ii. 3. 10.
Ἐπικυδίδας Lac. iv. 2. 2. not.
 Epidofus Sicul. i. 1. 29. not.
Ἐπιλυτίδας Laced. v. 4. 39. not. fe-
 cund.
 Erafinides Athen. i. 5. 16.
 Erafiftratus Ath. ii. 3. 2.
 Eratofthenes Ath. ibid.
 Eteonicus Lac. i. 1. 32. i. 6. 26. v.
 1. 1.
 Etymocles Lac. v. 4. 22. vi. 5. 33.
 Evagoras Eleus i. 2. 1.
 Evagoras Cyprius ii. 1. 29.
 Eualces Ath. athleta. iv. 1. 40.
 Euarchippus Lac. Ephorus i. 2. 1.
 ii. 3. 10.
 Eubotas Cyren. i. 2. 1.
 Eubulus Athen. i. 1. 22. not.
 Eucles Sicul. i. 2. 8.
 Euclides Athen. ii. 3. 2.
 Eucetemon Ath. Archon. i. 2. 1.
 Eudamidas Lac. v. 2. 24.

Eudius Lac. Ephorus ii. 3. 1. idem
 Eudicus ii. 3. 10.
 Eudicus Lac. v. 4. 39.
 Eumachus i. 1. 22. not.
 Eumathes Ath. ii. 3. 2.
 Eunomus Ath. v. 1. 5.
 Euphron Sicyon. vii. 1. 44.
 Eurythenes iii. 1. 6.
 Euryptolemus Ath. Pifianaētis fil. i.
 4. 19.
 Euthycles Lac. vii. 1. 33.
 Euxenus Lac. iv. 2. 5.
 Euarchus Lac. Ephorus ii. 3. 10.

G.

Galaxidorus Theb. iii. 5. 1.
 Γεράνωρ Lac. vi. 1. 25.
 Γνωσίας Sicul. i. 1. 29.
 Γόγγυλος iii. 1. 6.
 Γοργύλων ibid.
 Gorgopas Lac. v. 1. 5.
 Gylis Lac. iv. 3. 21. not.

H.

Hegesandridas Lac. i. 1. i. 3. 17.
 not.
 Helixus Megar. i. 3. 15.
 Helotum feditio i. 2. 18.
 Heraclides Sicul. i. 2. 8.
 Herippidas Lac. iii. 4. 6. et 20.
 Hermocrates Syrac. i. 1. 27.
 Hermogenes Ath. iv. 8. 13.
 Hermon, Megar. i. 6. 32. not.
 Herodas Syrac. iii. 4. 1. not.
 Hieramenes Perf. ii. 1. 9.
 Hierax Lac. v. 1. 3.
 Hiero Athen. ii. 3. 2. Laced. vi. 4.
 9. not.
 Hippias Samius i. 6. 29. Eleus vii.
 4. 15.
 Hippo Sicul. i. 2. 8.
 Hippocrates Lac. i. 1. 23.
 Hippodamus Sicyon. vii. 1. 45.
 Hippolochus Athen. ii. 3. 2.
 Hippomachus Athen. ibid.
 Hypates Theb. vii. 3. 7.
 Hypatodorus Tanagræus v. 4. 49.
 Hypermenes Lac. vi. 2. 25.

I.

Ἰάσων Theffal. vi. 1. 4.
 Ἰδαίος iv. 1. 39. not.
 Ἰλαρχος Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Iphicrates iv. 5. 13. iv. 8. 34. 199.
 vi. 2. 13.

Ἰσάνωρ Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Ischolaus Lac. vi. 5. 24.
 Ἰσίας, Lac. Ephorus, ii. 3. 10.
 Ifmenias Theb. iii. 5. 1. v. 2. 25.

L.

Labotas Lac. i. 2. 18.
 Lacratas olympionica ii. 4. 33.
 Leon Ath. i. 5. 16. vii. 1. 33. Sala-
 min. ii. 3. 39.
 Leon Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Leontiades Theb. v. 2. 25.
 Leontychus Athen. v. 1. 26.
 Leotychides Agidis fil. Laced. iii. 3.
 1.

Leucolophides Ath. i. 4. 21.
 Libys, Lyfandri frater ii. 4. 28.
 Lichas Lac. iii. 2. 21.
 Λύκανδος vel Λύκαιδος Ath. vi. 3. 2.
 Λυκάριος Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Lycifcus Ath. Demagog. i. 7. 13.
 Lycomedes Mantin. vii. 1. 23.
 Lycophron Pheræus ii. 3. 4.
 Lycurgus Byzant. i. 3. 18.
 Lyfander Laced. i. 5. 1. alibi. Si-
 cyon. vii. 1. 45.
 Lyfias Athen. i. 6. 30.
 Lyfimachus Ath. ii. 4. 8.
 Lyfimenes Sicyon vii. 1. 45.
 Lyfippus Lac. iii. 2. 29.

M.

Mania mulier Afiat. iii. 1. 10.
 Mantitheus Athen. i. 1. 10. i. 3. 13.
 Medi Dario accedunt i. 2. 10.
 Megabazus iv. 1. 28.
 Megalilus Lac. iii. 4. 6. not.
 Melanippus Rhod. vi. 2. 35.
 Melanopus Athen. vi. 3. 2.
 Melanthius Athen. ii. 3. 46.
 Melitus Athen. ii. 4. 36.
 Mellon Theb. v. 4. 2.
 Melobius Athen. ii. 3. 2.
 Menander Ath. i. 2. 16. ii. 1. 17.
 Menafcus Lac. iv. 2. 8.
 Meneclis, Demagog. Ath. i. 7. 38.
 Menecrates Sicul. i. 1. 29.
 Menon Theffienf. v. 4. 55.
 Metrobates Perf. i. 3. 12.
 Midias Afiat. iii. 1. 14. not.
 Migdon Lac. iii. 4. 20.
 Mindarus Lac. i. 1. 4.
 Minervæ Atticæ templum vetus con-
 flagrat i. 6. 1.
 Misgolaidas Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Mitraeus Perf. ii. 1. 8.
 Mnafippus Lac. vi. 2. 4.

Mnefilochus Athen. ii. 3. 2.
 Mnefithoides Athen. ibid.
 Myfcon Menecratis fil. Sicul. i. 7.
 29.

N.

Navates Lac. iii. 2. 6.
 Naucles Lac. vii. 1. 41.
 Nauchides Lac. Ephorus ii. 4. 36.
 Niceratus Niciaë fil. Athen. ii. 3. 39.
 Nicolochus Lac. v. 1. 6. v. 4. 65.
 Nicophemus Athen. iv. 8. 8. antea
 erat ibi Nicophebus Athen.
 Nicostratus pulcher, Athen. ii. 4. 6.

O.

Ὀλοῦσις Lac. vi. 5. 33.
 Onomacles Athen. ii. 3. 2. Lac. E-
 phorus ii. 3. 10.
 Onomantius Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Orfippus Lac. iv. 2. 8.
 Ὀκελλος Lac. v. 4. 22.
 Ὀκυλλος vi. 5. 33.

P.

Pamphilus Ath. v. 1. 2.
 Pantacles Lac. Ephorus i. 3. 1. ii. 3.
 10.
 Parapita Perf. mulier iv. 1. 39.
 Pasimachus Lac. iv. 4. 10.
 Pasimelus Corinth. iv. 4. 4. vii. 3. 2.
 Pasippidas Lac. i. 1. 32. not. i. 3.
 13.
 Patefiadas Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Patrocles Phliaf. vi. 5. 38. not alibi
 Procles.
 Pausanias rex Lac. ii. 2. 7. ii. 4. 30.
 Πεισίας Argiv. vii. 1. 44.
 Pelopidas Theb. vii. 1. 33.
 Pericles, nepos i. 5. 16.
 Phædrius Athen. ii. 3. 2. not.
 Phanius Athen. v. 1. 26.
 Phanofthenes i. 5. 18.
 Pharax Laced. iii. 2. 12. vi. 5. 33.
 Pharnabazus i. 1. 6. alibi.
 Phidon Athen. ii. 3. 2.
 Philippus Theb. v. 1. 2.
 Philifcus Abyden. vii. 1. 27.
 Philocles Athen. i. 7. 1. ii. 1. 32.
 Philocrates Ephialtis fil. Ath. iv. 8.
 24.
 Philodices Athen. i. 3. 13.
 Phœbidas Lac. v. 2. 24.
 Phyllidas Theb. v. 4. 2.
 Pifander Lac. iii. 4. 29.

Pifon Athen. ii. 3. 2.
 Pitis vel Pityas, Lac. Ephorus i. 6. 1.
 ii. 3. 10.
 Πλεισόλας Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Podanemus Phliaf. v. 3. 13.
 Polemarchus Lac. iv. 8. 11. aliis Po-
 danemus.
 Pollis Lac. iv. 8. 11. v. 4. 61.
 Polyænidus Lac. vii. 4. 23.
 Polyanthes Corinth. iii. 5. 1.
 Polyarchus Ath. ii. 3. 2.
 Polybiades Lac. v. 3. 20.
 Polycharmus Lac. v. 2. 41.
 Polydamas Pharfal. vi. 1. 2. vi. 4.
 34.
 Polydorus Theffal. vi. 4. 33.
 Polymachus vel Polycharmus Phar-
 fal. iv. 3. 8.
 Polyphron Theffal. vi. 4. 33.
 Polytropus vi. 5. 11.
 Polyxenus Lac. v. 1. 26.
 Potianus Gnofiæ, Sicul. i. 1. 29.
 Praxitas Lac. iv. 4. 7.
 Procles iii. 1. 6. Phliafius, Hippo-
 nici filius v. 3. 4. vi. 5. 38. vii. 1.
 1.
 Proænus Corinth. iv. 8. 11.
 Prometheus Theffal. ii. 3. 36.
 Prothous Lac. vi. 4. 2.
 Protomachus Athen. i. 5. 16.
 Proxenus Sicul. i. 3. 13. Tegeates
 vi. 5. 6. Pellenæus vii. 2. 16.
 not.
 Pyrrhlochus Argiv. i. 3. 13.
 Pythodorus Attic. Archon. ii. 3. 1.

R.

Rhamphius Lac. Clearchi pater. Su-
 pra.
 Rhathines Perfa iii. 4. 13.

S.

Samius Lac. iii. 1. 1.
 Satyrus Ath. ii. 3. 54. not.
 Sciritæ v. 2. 24. not.
 Scopas Theffal. vi. 1. 7.
 Scythes, Laced. iii. 4. 20.
 Seuthes Thrax iii. 2. 2. iv. 8. 26.
 Σακλείδας Spartan. vii. 4. 19.
 Socrates Sophronifci fil. i. 7. 15.
 Sophocles Athen. ii. 3. 2.
 Sofratides Lac. Ephorus ii. 3. 10.
 Sphodrias Lac. v. 4. 15.
 Spithridates Perf. iii. 4. 10.
 Stages Perf. i. 2. 5.
 Stalcas Eleus vii. 4. 15.
 Stafippus Tegeates vi. 4. 18. vi. 5. 6.

Steficles Ath. vi. 2. 10.
 Sthenelaus Lac. ii. 2. 2.
 Stratolas Eleus vii. 4. 15. et 31.
 Strombichides Athen. vi. 3. 2.
 Struthas Perfa iv. 8. 17.
 Syennefis iii. 1. 1.

T.

Teleutias Lac. iv. 4. 19. iv. 8. 11.
 Themistogenes Syrac. scriptor iii. 1. 2.
 Theogenes Ath. i. 3. 13. ii. 3. 2.
 Ducker ad Thucyd. iv. 27.
 Theognis Ath. ii. 3. 2.
 Theopompus Milef. ii. 1. 30.
 Theramenes i. 1. 12. ii. 3. 2.
 Therimachus Lac. iv. 8. 29.
 Thibrachus ii. 4. 33.
 Thimbron Lac. iii. 1. 4. iv. 8. 17.
 Thorax Laced. ii. 1. 18.
 Thrafonidas Eleus vii. 4. 15.
 Thrafsybulus Stiriensis i. 1. 12. et 22.
 not. iv. 8. 25. Colyttensis v. 1. 26. not.
 Thrafsydæus Eleus iii. 2. 27. not.
 Thrafsylus vel Thrafsyllus i. 1. 8.

Timagoras Ath. vii. 1. 33. et 38. not.

Timochares i. 1.

Timocrates i. 7. 3. Rhodius iii. 5. 1.
 Laced. vii. 1. 13. Syracuf. vii. 4. 12.

Timomachus Athen. vii. 1. 41.

Timotheus Ath. v. 4. 64. vi. 2. 11.

Timolaus Corinth. iii. 5. 1. iv. 2. 10.

Tiribazus Perf. iv. 8. 12.

Tifamenus vates Lac. iii. 3. 11.

Tifiphonus Theffal. vi. 4. 37.

Tiffaphernes i. 1. 9. iii. 1. 3.

Tithraufes iii. 4. 25.

Tlemonidas Lac. v. 3. 3.

Tydeus Ath. ii. 1. 16.

X.

Xenias Eleus iii. 2. 27. not.

Xenocles Lac. iii. 4. 20.

Z.

Zenis Dardan. iii. 1. 10.

Zeuxippus Laced. Ephorus ii. 3. 10.

INDEX GRÆCITATIS.

A.

ΑΒΑΣΙΑΕΤΤΟΙ *Θρησκεις* v. 2. 17.
αγασον ii. 3. 56. ab *αγαομαι*.
αγαλλεσθαι iv. 5. 7. vi. 5. 23. et 48.
 vii. 5. 13. placere sibi aliqua re,
 gloriari, efferi animo.
αγαπᾶν ei iii. 1. 5. contentum esse, fi.
αγγελος legatus i. 4. 1. iii. 2. 14.
αγειν in vincula ducere ii. 4. 1. Vide
αγωγιμος. *αγειν και φερειν*, agere
 ferre, praedas agere iii. 2. 11. et 30.
αγειν και καιειν iii. 2. 5.
αγνωμονειν i. 7. 36. Plutarch. Alcib.
 cap. 14. et 19. *αγνωμονως* vi. 3. 11.
 inficitiam sequi solet imprudentia,
 fultitia atque improbitas.
αγορα commeatus, res venales iii. 4.
 11. vi. 4. 9. *αγοραϊος ὄχλος* qui
 commeatum affert et vendit vi. 2.
 12. *αγοράζειν* in foro versari ii. 4.
 14.
Ἀγροτέρα iv. 2. 20. Dianæ venatricis
 cognomen.
αγωγιμος vii. 3. 11. not.
αδημονειν την ψυχην iv. 4. 3. angī,
 tristem esse.
αδικως και παρα νόμον i. 1. 27.
αει, τα αει παραγγελόμενα ibid.
αδρος ἕδενος v. 1. 12. *ερατόπεδον ἀδρο-*
ώτερον vi. 4. 9. *ἀδροιζόμενοι* eis i. 4.
 3. qui eo convenire tenentur.
ἄδυμος προσβολή iii. 1. 18. si locus sa-
 nus est.
αἰθρία caelum ferenum i. 1. 16. vii.
 1. 31.
αἰρεῖν βασιλέα, debellare iii. 5. 1.
αἰρεσθαι ἰσθς, erigere, vi. 2. 29.
αἰσιος, faustus, vii. 1. 31.
αἰτία κοινή, commune crimen i. 7. 18.
αἰτιώτατοι v. 2. 35.
αἰτιάζεσθαι accusari i. 6. 5. et 12.
 ii. 1. 32. Thucyd. vi. 53.
ἀκάστιον vi. 2. 27. velorum genus.
 Vide notam geminam.
ἀκερδες vi. 3. 11.
ἀκήρυκτος πόλεμος vi. 4. 21. interneci-
 num bellum, quoniam vel non in-

dicitur more, vel missio pracone
 non componitur.
ἀκμάζει σίτος i. 2. 4. Thucydides iv.
 1. distinguit *περι σίτου ἐκβολήν* et c.
 2. *πριν τον σίτον ἐν ἀκμῇ εἶναι*, quod
 cap. 6. est *τῷ σίτῳ ἐπι χλωρῷ ὄντος*.
Νοστερ ἀκμή θέρους v. 3. 19.
ἀκονᾶσθαι, acuere vii. 5. 20.
ἀκρσία, confusio vii. 5. 27.
ἀκροβολισμός i. 3. 10. alibi. Velitatio.
ἀκρόπολις ibi fenatus habetur vi. 4. 20.
 vii. 3. 5.
ἀκρονυλία iv. 6. 4. Anabaf. iii. 4. 23.
ἀκρωρειαι vii. 2. 10.
ἀκρωτήρια νεῶς ii. 3. 9. hinc *ἀκρωτη-*
ριάζειν νεῶς vi. 2. 24. et alibi.
ἀκυρον ποιειν τινά v. 3. 24.
ἀλαλάζειν iv. 3. 17.
ἀλιμενότης τῆς χώρας iv. 8. 7.
ἀλκή bellica virtus iv. 8. 18. vi. 1. 4.
ἀλλάξασθαι δεσπότας iv. 1. 35.
ἀλοθα ἱερά, victima, exta, ubi lobus
 jecinoris deest, infausta iii. 4. 15.
 iv. 7. 7.
ἀλλως και praefertim. Sæpe.
ἀλφίτων τεύχος i. 7. 11.
ἀλώμενοι errantes vii. 2. 9. not.
ἀμαξιαῖος λίθος ii. 4. 18.
ἀμαξιτός, via, per quam plaustrum
 vehi possit.
ἀμαρτάνειν εἰς θεῶς i. 7. 20.
ἀμαχὴ sine pugna i. 5. 18.
ἀμελῆς, quod negligitur vi. 5. 48.
ἀμέμπως, copiose, liberaliter, iii. 1.
 13.
Ἄμιστοι vii. 5. 2. not.
Ἄμφιαλος, ἦς, iv. 2. 13. not.
ἀμφιγνηθεῖς, de quo dubitatur, non
 agnitus, vi. 5. 26.
ἀναβαίνειν ad Persarum regem adire
 iv. 1. ut *καταβαίνειν* de iis, qui ab
 eo redeunt.
ἀναβάτης eques, v. 3. 1.
ἀναβάλλεσθαι differre i. 6. 11. vi. 1.
 5.
ἀναβιάζειν τὰς νεῶς, subducere, *πρὸς*
τὴν γῆν i. 1. 2.
ἀναβλέπειν suspicere vii. 1. 30.

- ἀνάγεισθαι provehi in altum ἐπὶ i. 1. 2. et 11. ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν i. 1. 12. vi. 2. 16, 17, 18. et alibi. hinc ἀναγωγὴ i. 6. 28.
- ἀναγκαῖος cognatus i. 7. 16. τὰ ἐκ θεῶ ἀναγκαῖα necessitas naturæ i. 7. 36. ἀναγκαῖον vel ἀνακαῖον carcer v. 4. 8. et 14. not.
- ἀναδείκνυσθαι demonstrare iii. 5. 16.
- ἀναδεῖσθαι navem captam religare a victrice i. 6. 21. v. 1. 9. et 18. et alibi.
- ἀναζεγγυῖναι εἶδον iii. 1. 10. si lectio fana.
- ἀναζωπυρεῖσθαι refocillari v. 4. 46.
- ἀναδαρρεῖ ἢ πόλις animum refumit iv. 4. 15.
- ἀναιρεῖσθαι τὰς νεκρὰς, tollere sepelien- dos mortuos! Sæpe.
- ἀνακαλεῖσθαι in jus vocare vii. 4. 33.
- ἀνακαλύψασθαι v. 4. 6.
- ἀνακοινῆσθαι τι vi. 3. 8. vii. 2. 20. deliberare dixit Cornel. Nep. Milt. 1. Them. 2. ἀνακοινῆσθαι θεοῖς, monente Moro.
- ἀνακτεφίξασθαι v. 2. 28. alias ἀναπτερεῖσθαι.
- ἀνακρίνειν, judicare v. 3. 25.
- ἀναλογίζεσθαι ii. 4. 23. et 40. hinc ἀναλογισμὸς, ratiocinatio, confli- um v. 1. 16.
- ἀναλύεσθαι, redimere culpam vii. 5. 18.
- ἀναμνήσκω ὑμᾶς τὰ ii. 3. 30.
- ἀναξυῖσθαι i. 1. 30.
- ἀναπειτανῦναι τὰς πόλεις iii. 1. 19.
- ἀναπειτῆσθαι παροῦς vi. 4. 27.
- ἀναπτερεῖσθαι, dicitur animus ef- ferri, tolli, ἐπαίρεσθαι iii. 4. 2. iii. 1. 14.
- ἀνάριτος, impransus iv. 5. 8. vii. 5. 15. Pollux vi. 101.
- ἀναρρηθῆναι per præconem renuntiare i. 4. 20.
- ἀναρχία, annus, cujus Archon non numeratur ii. 3. 1.
- ἀνασπᾶν τοὺς ὄρους, revellere iv. 4. 6.
- ἀνασπέρειν, in agmine vi. 2. 21. vi. 5. 18. ἀνασπέρεσθαι ἐν τῇ Ἑλλάδι vi. 3. 17. ἐν τῷ Φανερῷ vi. 4. 16. vii. 3. 2. not.
- ἀνατειχίζειν reficere muros iv. 4. 18. hinc ἀνατειχισμὸς iv. 8. 9.
- ἀναφεύγειν effugere vi. 5. 40. absolvi ii. 3. 50. not.
- ἀναφυσᾶσθαι vii. 1. 24. fastu inflari.
- ἀναψύχειν τὰς ναῦς, requiescere pati i. 5. 6. vii. 1. 19.
- ἀνδράποδα δοῦλα fervi captivi i. 6. 15. ἀνδραποδισθῆναι i. 6. 14.
- ἀνδρικός χορὸς vi. 4. 16.
- ἀνδρομήκης iii. 2. 3.
- ἀνειπεῖν edicere per præconem iii. 1. 23.
- ἀνείργειν vii. 1. 31.
- ἀνέλκειν, ἀνελκεῖν ναῦς, subducere i. 5. 6. i. 6. 17. vii. 1. 36.
- ἀνέγκλητος vi. 1. 4. p. 316.
- ἀνεπιτήδειος, alienus, inimicus vii. 4. 6.
- ἀνέχειν obstinate perseverare i. 6. 20. not. ii. 2. 10. sed legend. videtur ἀντέχειν—ἐπεὶ ἀνέσχειν, cum tem- pestas cessasset i. 6. 28. not. ἀνί- σχων ii. 1. 23.
- ἀνήκεσον κακὸν vi. 3. 15.
- ἀνδομίαις οἶνος vi. 2. 6.
- ἀνιέντες ἐλαύνεισσι immiffis habenis ii. 4. 32. ἔδδεν ἀνέσαιν ii. 3. 46. not. dimittere, ἀνήτομεν ii. 3. 51. v. 2. 38. vii. 2. 12. alio sensu ii. 4. 11. not.
- ἀνίστημι τὴν ἐκκλησίαν, dimitto ii. 4. 42.
- ἀνίσχων ἥλιος ii. 1. 23. oriens.
- ἀνοίγειν, de navibus i. 1. 2. i. 5. 13. i. 6. 21. not.
- ἀνοικοδομεῖν iv. 4. 19.
- ἀνιανάγειν, ἀνιαναγέσθαι i. 5. 15. i. 1. 6.
- ἀντάξιον χρημάτων iv. 1. 15.
- ἀντέχειν sustinere, tolerare iv. 6. 2. obniti ii. 2. 16.
- ἀντικόπησιν, reniti ii. 3. 15. et 31.
- ἀντίληψις iii. 5. 5.
- ἀντιλογίζεσθαι vi. 5. 24.
- ἀντιμέτωπος iv. 3. 12.
- ἀντιστάσις vi. 4. 22. vi. 5. 26.
- ἀντίπρωρος exercitus quis? vii. 5. 23. not.
- ἀντισπυρῆσθαι iii. 4. 10.
- ἀντιπρόσως v. 1. 36.
- ἀντιστρέφειν vi. 2. 28.
- ἀντίτυπον vi. 3. 6.
- ἀνυπόδητοι καὶ γυμνοὶ ii. 1. 1.
- ἄνω iv. 1. 20. iv. 8. 17. cum de re- gione maritima sursum quis in me- diterraneanam proficiscitur; ut con- tra κάτω, cum quis inde redit eo.
- ἄνωθεν a tergo vi. 4. 22.
- ἄξιπαινος iv. 4. 6.
- ἄξιόβιωτος ibid.
- ἄξιόσκεπτα vi. 1. 4. p. 316.
- ἀπαίρειν abire i. 6. 17. vi. 5. 32.
- ἀπαντησόμενος i. 6. 3.
- ἀπαντικῶν vi. 4. 4.
- ἄπατήρια i. 7. 8.
- ἀπειπεῖν ὑπὸ κακῶν vi. 3. 15.
- ἀπιστεῖν inobedientem esse v. 2. 1. Valckenair ad Herodot. p. 489.
- ἄπλος navis v. 1. 18.
- ἄπλως, ingenuè, sincere iv. 1. 16. iv. 4. 8. ἀπλότης τῆς πόλεως vi. 1. 6. ἀπὸ σημείων, dato signo vi. 2. 16.

ἀποβάλλειν ἀπό τινος ii. 4. 3.
 ἀποβλίπτειν εἰς νησούρια vi. 1. 4. p. 315.
 vide not. et ad ii. 3. 31. ἀποβλίπτει
 εἰς σε ἢ πόλις vi. 1. 4.
 ἀπογονιάσκειν, τὸδ, nolle vii. 5. 2.
 ἀπογράφειν, consignare iii. 1. 22. ii.
 4. 8.
 ἀπογράφεσθαι nomen profiteri ii. 4. 8.
 vi. 3. 19. vii. 4. 4.
 ἀποδεικνύναι, νόμον, proferre, promul-
 gare ii. 3. 11. ἀρχὴν creare ii. 3.
 18. κενόν, reddere vacuum vii. 3.
 7. not. ἐλεύθερον liberum præfere
 iv. 4. 6.
 ἀποδίδοναι τὰ ὀνόματα πρὸς τοὺς οἰκίους
 vi. 4. 16. ἀποδίδουσαι, vendere, lo-
 care i. 6. 14. et 16. ii. 3. 18. iv.
 8. 27.
 ἀποδικεῖν, se defendere in iudicio i. 7.
 21. not.
 ἀποδοκεῖ μηκέτι χρῆσθαι vii. 4. 34.
 ἀποδύειν partem sacrificare, δεκάτην
 offerre decumas deo iv. 3. 21.
 ἀποκαλεῖν revocare vii. 4. 20.
 ἀποκάρμυεν πόνον vii. 5. 19.
 ἀποκλήρουσιν per præconem vetare v.
 2. 18.
 ἀποκναίεσθαι, atteri vi. 2. 1.
 ἀποκοιμάσθαι v. 1. 16. not.
 ἀποκομίζεσθαι receptum referre v. 1.
 5.
 ἀποκοστῆρίζειν ii. 3. 50. not.
 ἀποκρέειν repellere v. 3. 22. vi. 4. 4.
 vii. 4. 26. iv. 4. 4.
 ἀπολαμβάνειν intercludere i. 1. 16.
 not.
 ἀπολις vi. 3. 1.
 ἀπολογίζεσθαι rationes reddere vi. 1.
 3.
 ἀπολοφύρεσθαι τὴν ξυμφερόν i. 1. 27.
 ἀπολυτικῶς ἔχειν v. 4. 25. not.
 ἀπομάχεσθαι τινα vi. 5. 44. Morus ex
 Josepho Archæol. ii. 10. 2. ἀπο-
 μάχεσθαι τὰ ἐρπετὰ appofuit.
 ἀπόμισθος, qui stipendium non acci-
 pit vi. 2. 16.
 ἀπονουνημένος, ἀπονουθεῖς vi. 4. 23.
 vii. 2. 8. vii. 5. 12.
 ἀπονος, homo mollis, imbellis iii. 4.
 19.
 ἀποπέμπεσθαι dimittere a se i. 1. 29.
 ἀπορεῖν i. 1. 23. ἀπόρως ἔχειν ii. 1. 2.
 ἀπόρροια v. 2. 5.
 ἀποσημαίνεισθαι ii. 3. 21. ii. 4. 13.
 not.
 ἀποσιμῆν v. 4. 50.
 ἀποσρέφειν τάναντία iii. 4. 12. not.
 ἀποσφαρῆν, et ἀποσφαρῆν v. 4. 38.
 vii. 4. 32.
 ἀποσῆμαι. ἀπόσση Laconicum, mor-
 tuus est, obiit i. 1. 23. not.

ἀποτάσσειν locum feorsim assignare in
 acie v. 2. 40.
 ἀποτειχεῖζεν πόλιν i. 3. 3. et 6. ii. 4.
 3.
 ἀποτέμενσθαι vii. 1. 19.
 ἀποτρέπειν τὴν εἰρήνην vi. 3. 12.
 ἀποτυγχάνειν, conatu excidere vii. 1.
 2.
 ἀποφαίνειν, narrare vii. 2. 1.
 ἀποφύγειν absolvi i. 3. 12. v. 4. 33.
 ἀπόφθεγμα ii. 3. 24.
 ἀποχρῆν obstruere ii. 2. 2. v. 2. 4.
 ἀποκωλυμένους vii. 2. 9.
 ἀποκλήφίζεσθαι iii. 5. 8. vii. 3. 2.
 vii. 4. 33.
 ἀπραγμύνας vi. 4. 27.
 ἀπροθύμως i. 6. 4.
 ἀπροσήστον ἢ ὄργη v. 3. 7.
 ἀπροφάσιτος vi. 5. 48. ἀπροφασίως
 vii. 3. 7.
 ἀπύλωτος v. 4. 20.
 ἀργυρολογεῖν i. 1. 12. iv. 8. 30. ἀργυ-
 ρολογία i. 1. 8.
 ἀριστεῖον i. 2. 7.
 ἀρεῖ ἐμοὶ i. 6. 5. ἔδεν ἀρέσει μοι ii. 3.
 53. ἤκεσαν καταλύσαι v. 4. 1. οὐ
 μόνον ταῦτ' ἤκει iii. 2. 21. not.
 ἀρμάμαξα iii. 1. 10. vi. 5. 9. Vide
 notas ad Xenophontis Cyropæd.
 ἀρμωσῆς, Lacones missi ad civitates
 regendas dicuntur ἀρμωσαί; iidem
 ἀρμωσῆρες iv. 8. 39. ἀρμωσῆς κατὰ
 γῆν ii. 4. 19.
 ἀρτᾶν, πόλις ἡρτημένη ἐκ τινος vi. 1. 4.
 p. 314. ἐκ τῆς θαλάττης ἡρτηται ἡ
 σωτηρία vii. 1. 6.
 ἀρτοκόπος, pistor vii. 1. 26. Pollux
 vii. 21.
 ἄρρητα ἱερὰ vi. 3. 6. Eleusinia sacra.
 ἀρχεῖον, curia v. 4. 58.
 ἀρχηγέτης vi. 5. 47. vii. 3. 12. vi. 3.
 6. notæ.
 ἀσθένεια morbus vi. 4. 18.
 ἀσκησιν καταλύειν vi. 3. 16. not.
 ἀσπίδων μετὰ καὶ ἵππων proverb. ii. 3.
 48. not. ἐπ' ἀσπίδων πενήκοντα et
 fimilia ii. 4. 11. vi. 4. 12. idem
 quod ὀπλίτων. Aspidem gerentem
 stare, pœna militaris Laced. iii. 1.
 9.
 ἀτέλεια οἰκεῖν i. 2. 10.
 ἀτεχνῶς, plane vii. 1. 49.
 ἀτιμος ii. 2. 11. not.
 ἀτῆα pro τινὲ iii. 4. 24.
 ἀτῆκίζεν i. 6. 13.
 αὐλίον, caula iii. 2. 3. αὐλίζεσθαι i.
 6. 36.
 αὐτογνωμονήσας, pro arbitrio vii. 3. 6.
 Sic αὐτοὶ γνόοντες v. 1. 31.
 αὐτόθεν ex eo ipso loco ii. 2. 13. vii.
 5. 3. etiam de tempore dicitur.

αὐτοκράτωρ, dux et legatus i. 4. 20.
 ii. 2. 11. et alibi.
 αὐτομάτη ἀπὸ i. 7. 10.
 αὐτὸς δέκατος ii. 2. 11.
 αὐτονόμος iii. 1. 20. vi. 3. 7. ἀπὸ τι-
 νος v. 1. 36. vii. 1. 36.
 αὐτοσχιδιάζειν v. 2. 32. not.
 αὐτοχυρία vi. 4. 35. αὐτόχειρες vii. 3.
 7.
 αὐτόχθονες vii. 1. 12.
 ἀφανίζειν, celare iii. 3. 9. iv. 1. 25.
 ἀφανίζεσθαι mergi i. 6. 24. πόλις
 ἀφανίζεται iv. 4. 6. alio fensu vi. 3.
 1.
 ἀφιππος χώρα, non apta equis. Synon-
 ym. δύσιππος iii. 4. 12. ἀφιππεία
 imperitia equitandi. Xenoph. Ἴπ-
 παρχ. 8. 13. In Polluce i. 210.
 pro ἄνιππος recte Cod. Falkenb.
 ἀφιππος. Vide Hesych. in ἀφιππῶσι.
 ἀφθόνας διαστᾶσθαι, laute v. 1. 14.
 ἀφιστᾶναι τινα, abrogare alicui munus
 vii. 1. 45. ὅποι ἀποσαῖν iii. 5. 10.
 ἀφορμὴ iv. 8. 32, 33. not.
 Ἀφροδίσια v. 4. 4. not.
 ἀχάριστος v. 2. 37.
 ἀχθεινῶς iv. 8. 27.
 ἀχισθαι ἐπὶ vii. 1. 32.

B.

Βάδην, pedetentim v. 4. 53.
 βαδέα φάλαγξ, acies profunda iv. 2.
 7. iii. 4. 13. ii. 4. 8. et alibi. Hinc
 βάδος aciei.
 βαλάναγρα v. 2. 29. Casaub. ad Æ-
 neæ Poliorcet. p. 511. 517. in Po-
 lybio Ernesti t. iii.
 βάραθρον i. 7. 21. Schol. Aristoph.
 ad Plut. 431. Harpocr.
 βαρβαρίζειν, barbaris favere, f. Perfis
 v. 2. 35.
 Βινδίδειον ii. 4. 8. Corfini Fasti Attic.
 tom. ii. p. 313.
 βίρα τινός iii. 1. 21.
 βίος, victus vii. 1. 5. οὐ βιωτὸν ii. 3.
 50.
 βοῆς, ὅσον ἀπὸ ἔνεκεν ii. 4. 31. not.
 βοηθεῖν πρὸς i. 2. 2. et alibi. ἐπὶ i. 1.
 4. ἐς i. 1. 26.
 Βοιωτάρχαι iii. 4. 4.
 βοδυτεῖν εὐαγγέλια iv. 3. 14.
 Βυλαία Ἐσιὰ ii. 3. 21. not.
 βυκόλια greges boum iv. 6. 6.
 βῆς ἡγμῶν vi. 4. 29.

Γ.

Γαιῶχος, Neptunus vi. 5. 30. Laco-
 nibus.

Γαστήρ, venter, edendi lubido v. 3.
 21.
 γενναῖα ποιεῖν, de vento v. 4. 12.
 Γέροντες de senatu Laced. iii. 3. 5. vii.
 1. 32. Cicero Divin. i. 43.
 γεραίρειν σεφάνοις i. 7. 36.
 γήλοφος vii. 1. 20. et alibi.
 γίγνεται τὰ ἱερά, litant hostiæ iii. 1.
 17. iv. 8. 36. τὸ γιγνώμενον μέρος,
 rata, vii. 4. 33. κραυγῆς γενομένης
 εἰς τὴν πόλιν vii. 2. 27. τακεῖ καλῶς
 γίγνεται iv. 2. 3. not. vi. 2. 15.
 τὰδε εὖ γίγνεται iv. 3. 2.
 γλισχρῶς, ægre vii. 2. 17.
 γνῆρμοι ii. 2. 6. not.
 γραμματεῖν effe scribam v. 4. 2.
 γράφειν γνώμην i. 7. 36. proponere sen-
 tentiam, in quam fit decretum.
 Γραφεὺς iv. 1. 18. not.
 Γυμνήτες ii. 4. 16.
 Γυμνοπαῖδιαι vi. 4. 16. not.

Δ.

Δαδῆχος vi. 3. 3. minister sacrorum
 Eleusiniorum.
 δαιμόνιον, τὸ, ἦγε vi. 4. 2.
 δαιμονίως ἀποδνήσκειν vii. 4. 3.
 δαιμοσία, vide δημοσία.
 δέλη, post meridianum tempus ad
 vesperam i. 1. 3. iv. 1. 10. Hutch-
 inf. ad Xenoph. Anab. i. 8. 5. et
 Larcher tom. i. p. 76. et tom. ii.
 p. 218.
 δεκάστην ἐκλέγισθαι i. 1. 22. δεκαπυ-
 τήριον i. 1. 22. Hemsterh. ad Pol-
 luc. viii. 132.
 δεύτερα, τὰ vi. 1. 4.
 δέχεσθαι ἐς χεῖρας, εἰς δόρυ, vel simpli-
 citer, excipere impetum hostis ii.
 4. 24. vii. 1. 21. vii. 4. 30. et
 alibi.
 δέσσαι, δυοῖν εἴκοσι νῆες i. 1. 3.
 δημαγωγός ii. 3. 17.
 δημῶν i. 7. 10. δημοσιεύειν i. 7. 6.
 Thucydides v. 60. δημῶν τὰ χρῆ-
 ματα.
 δημηγόρος vi. 2. 30. vi. 3. 3.
 δημοσία (σπηνή) Laced. vi. 4. 14. iv.
 5. 8. iv. 7. 4. notæ. οἰκία vii. 4. 36.
 afflores regis vocat Cicero Divin.
 i. 43. τὴς περὶ τὴν δημοσίαν.
 διὰ σπυδῆς vi. 2. 16.
 διαβάσθη (ἱερά) iii. 4. 3. iii. 5. 7. iv.
 7. 2. Idem est ἐπὶ τῇ διαβάσει θύνη
 vi. 4. 19.
 διαγωνίζεσθαι vi. 4. 16.
 διαδικάζεσθαι v. 3. 10.
 διαζῆν vii. 1. 8.

διαδρόμῳ i. 6. 4. Thucyd. vi. 46. viii. 91.
 διαιρῶνται τρία μέρη τῆς ἡμέρας i. 7. 24.
 διακαρτερέω vii. 4. 8. vii. 2. 1.
 διάκεινται ἔτω iv. 1. 14. vi. 5. 1.
 διαλλάσσειν permutare i. 6. 4. reconciliare amicitiam i. 6. 6. ii. 4. 28.
 διαλλαγή ii. 2. 11.
 διαλογίζεσθαι vi. 4. 20. διαλογίζεσθαι & φυλάττεσθαι jungit Plutarch. Nicia c. 16.
 διαλύειν inimicos diffolvere, reconciliare ii. 4. 25. vii. 4. 25. Alibi dimittere ii. 3. 2. vi. 4. 2. διαλύειν τὸν σύλλογον iv. 1. 39.
 διαμαρτύρεσθαι ii. 2. 13.
 διαμάχεσθαι vi. 4. 23.
 διαμπάξ vii. 4. 23.
 διάνυκτερεύειν v. 4. 3.
 διαπίπτειν, percurrere et evadere iii. 2. 3. iv. 3. 12.
 διαπόντιος vi. 2. 16.
 διαπράττεσθαι παρά τινος vii. 4. 7. διαπράττεσθαι τὸς πορίζοντας vii. 2. 17.
 διαπυλῆιν iv. 6. 6.
 διαρκεῖν πολιορκούμενον v. 3. 21.
 διασκηνῶν ἐξ ἀρίστων iv. 8. 18. nota.
 διασώζειν τὴν πῖσιν vii. 2. 17.
 διασπᾶν τὸ ὄχρῳμα iii. 2. 3. iv. 4. 10.
 διατάσσειν i. 1. 26.
 διατελέσαι τὰ περι vii. 3. 4.
 διατιθέναι, adficere v. 1. 4. ἀγῶνας, moderari vi. 4. 30. vii. 4. 29. διατίθεσθαι vendere iv. 5. 8. iv. 8. 24.
 διάφοροι discordes vi. 4. 25.
 διαφιέναι τὸ σάτευμα iii. 2. 17.
 διαχέεσθαι, dilabi vii. 4. 34.
 διαχειμάζειν, hiemare iv. 1. 16.
 διαχειρίζειν vii. 4. 35.
 διαχειροτονεῖν i. 7. 38.
 διαψηφίζεσθαι i. 7. 24. ii. 3. 19. κατὰ φυλάς i. 7. 9. διαψηφίσις i. 7. 14.
 δίδοναι ψῆφον, in suffragia mittere vii. 3. 2.
 δῖεππλος i. 6. 31. Thucyd. i. 49.
 δῖέχει, distat ii. 1. 21.
 δῖίεναι, dimittere ii. 4. 28. iii. 2. 21. iv. 4. 19. et alibi.
 δῖῖων ἐπ' οἴκου, abiens iv. 5. 18.
 δῖῖσημι, disjungo ii. 4. 35.
 δικάιός ἐστι λόγον ὑπέχειν i. 7. 2. τὰ δίκαια λαμβάνειν, ποιεῖν vii. 4. 4. not. ἐκ δικαίου καὶ φανερῶ μάχεσθαι vi. 5. 16. δικάια εἰρήνη vii. 4. 10.
 δικαστήριον ἴσον v. 3. 10. not.
 δίκροτος, ναῦς ii. 1. 18. navis, quæ a duobus remigibus impellitur, casu scilicet. Ita contra Meibom. de

fabrica trirem. p. 59. interpretatur Morus; haud scio, an recte.
 διοικῆσθαι κατὰ κόμης v. 2. 5. διοικίζεν v. 2. 7.
 διοίκησις, administratio vi. 1. 2.
 διομολογεῖσθαι iv. 2. 13.
 διορίζειν disceptando rem definire, constituere vi. 5. 37. vii. 1. 2.
 διπλῆν, τὸ, fraudulentia iv. 1. 32.
 διαφεῖν ii. 1. 8.
 διάκειν αὐτὸν, sequi i. 1. 13. περὶ θανάτου, accusare vii. 3. 5. qui accusatur, dicitur φεύγειν δίκην.—
 δοκεῖν, δόξαντος τέπε i. 1. 36. hinc δόγμα decretum, edictum.
 δόρυ, εἰς δόρυ, dextrorfum, vi. 5. 18. contra ἐπ' ἀσπίδα, sinistrorfum. Dextra enim hastam, sinistra clypeum tenet. Ita Æschylus Agamem. versu 118. augurium venisse ait χερὸς ἐκ δαριπάλτων i. e. a dextra. Ubi fallitur nuperus Interpres, qui locum emendare conatus est.
 δελύων ὑπ' ἀμηχανίας i. 4. 15. not.
 δράγματα, manipuli vii. 2. 8.
 δραπετεύειν, fugitivum esse iii. 4. 13.
 δραχμῆς μετέχειν ii. 3. 48. fenatorem esse. not.
 δρόμος, stadium cursorum vii. 4. 29. et alibi.
 δρύφρακτα ii. 3. 50. et 55. Cancelli curiæ, not.
 ἰδυνάσθη vii. 3. 3. et 7. δύναμις, exercitus iii. 2. 7. οἱ ἐν δυνάμει ὄντες, primores, magistratus iv. 4. 5. sic etiam οἱ δυνάμενοι vii. 4. 34. τὸ δυνατὸν τῆς πόλεως i. 4. 6.
 δυσέμβολος vi. 5. 24. not.
 δυσμενεῖς ὑμέτεροι v. 2. 33. not.
 δύσνης, εἰς ii. 1. 2.
 δυσπάλαιστος v. 2. 12.
 δυσπορία, locus difficilis, et itineris difficultas iii. 5. 13.
 δυσχωρία vi. 4. 13.

E.

Ἑβδομαῖος, septimo die post v. 3. 19.
 ἐγγυᾶσθαι, prædam fieri i. 7. 7. i. 7. 39. unde ἐγψυπῆς χρημάτων vi. 2. 36. ὑποζυγίαν vii. 2. 17.
 ἐγγυὸς τριάκοντα, circiter ii. 4. 22. alibi ὡς dixit.
 ἐγκαταλιπεῖν i. 1. 22. vi. 4. 37.
 ἐγκέεσθαι, urgere, vexare v. 5. 21.
 ἐγκλημα εἰς τὸς θεὸς vii. 4. 34. quasi fit ἐγκλημα ἀμαρτήματος εἰς θεὸς.
 ἐγκρατές σώμα vii. 1. 23. πᾶν ἡδονῶν vi. 1. 4. p. 317.
 ἐγκρίνεσθαι εἰς τὸ σάδιον iv. 1. 19. ad-

- mitti, idoneum judicari. Contrarium ἐκκρίνεσθαι.
- ἔγκλησις v. 2. 19. jus possidendi fundos in ditione aliena.
- ἔγχυριδίον, pugio ii. 1. 3.
- ἔγκλητικώτερος στρατηγός iv. 8. 22. Pollux ii. 154.
- ἔγχωρεῖ, fieri potest ii. 2. 21. ii. 3. 16.
- ἔδος, simulacrum i. 4. 12, not.
- εἶεν, particula transitum orationi faciens vi. 3. 13. sæpe apud Platonem reperitur.
- εἶδικε τὸς αὐτὲ ταῦτα vi. 1. 4. p. 317.
- καθ' ἕν ὄντες, uniti v. 2. 16. ἐπεμπον οὐ καθ' ἕνα ἀλλὰ κατὰ κώμην ἐκάστην ξυναγὼν v. 2. 17. ubi Morus malebat καθ' ἕν. Recte!
- εἰσκατε ἠδόμενοι vi. 3. 8. not.
- εἰλωτες i. 2. 12. iii. 3. 6. Aristides post pugnam Leutricam ait defecisse a Lacedæmoniis συμμάχους, περιόικους, οἰκίτας i. e. εἰλωτας, Panath. p. 301. ed. Canteri.
- ἔστι βουλευμένον ἐκείνη iv. 1. 11. ἦν ἔ τῶ Ἀρησιλάω ἀχθόμενῳ ταῦτα v. 3. 13.
- εἴρεται iv. 7. 7. not. εἴργειν τῆς γῆς i. 1. 35. τῆς θαλάσσης vii. 1. 8. τῶν καρπῶν vii. 2. 17. εἴρξει, in carcerem conjecit iv. 8. 16. v. 2. 31. hinc εἴργωσφύλαξ, custos carceris v. 4. 8.
- εἴρηνοποιός vi. 3. 4.
- εἰσαγγέλλειν iii. 3. 5.
- εἰσακτεῖν, idem quod ὑπακτεῖν, obedire, obsequi v. 2. 12. Ita etiam Thucyd. i. 126. iii. 4. recte momente Moro.
- εἰσβολή, aditus regionis vi. 2. 1.
- εἰσηνεγκεῖν i. 7. 7.
- εἰσηγεῖσθαι, rogare, proponere sententiam in concione i. 6. 12.
- εἰσεῖσθαι, intro admittere i. 3. 19.
- εἰσοικεῖσθαι, in familiaritatem alicujus se infinuare v. 2. 17.
- εἶτα f. κατὰ, cum affectu ponitur in interrogatione vii. 3. 7.
- ἐκβοηθεῖν v. 4. 9.
- ἐκρίνεσθαι τῶ ζῆν vi. 4. 23.
- ἔκδρομος iv. 5. 16. Cf. Pollux i. 219. iii. 148. Thucyd. iv. 125. et 127. quos laudavit etiam Morus.
- ἐκείνα, κατὰ sc. χωρία v. 4. 64. vi. 2. 38.
- ἐκκαθεύδειν, extra dormire ii. 4. 24. Ciceronis excubare Divin. i. 43. recte comparavit Valckenair ad Herodot. p. 683. b.
- ἐκκλησία μικρά iii. 3. 8. not. ποιῶν ἐκκλησίαν i. 1. 14. i. 7. 9.
- ἐκκλητοί. In jure, qui arbitrio alicujus rem permittit, dicitur ἐκκλητον λαμβάνειν Plutarch. Apophthegm. Lacon. pag. 806. τὴν τῶν Μεγαρέων πόλιν ἐκκλητον λαμβάνειν, ubi male editur ἔγκλητον. In Xenophonte ἐκκλητὸς esse pro ἐκκλησία, jam olim recte monuit Leonclavius, deinde accuratius docet Morus in Indice. Primum ἐκκλητοί foli nominantur v. 2. 33. vi. 3. 3. et junguntur ephoris, alibi συμμάχους. vi. 3. 3. v. 2. 11. iv. 6. 3. v. 2. 23. et 24. ii. 4. 38. v. 2. 23. et 24. v. 2. 12. Cum focii concioni non aderant, dici μικρὰν ἐκκλησίαν iii. 3. 8. cenfet Morus, contra Cragius de republ. Laced. i. 7.
- ἐκκόπτειν δένδρα vi. 5. 37. σκῆνωμα vii. 4. 32. homines deturbare vii. 4. 26.
- ἐκκρῶειν vii. 4. 16.
- ἐκλάμπει ὁ ἥλιος i. 1. 16.
- ἐκλέγεσθαι δεκάτην i. 1. 22. Ex Demosthene contra Timocrat. p. 713. Thucyd. viii. 44. ἐκλέγειν hoc sensu annotavit Morus.
- ἐκλύεσθαι πολιορκημένον, solvere obfidione vii. 1. 13.
- ἐκπίπτειν, ejici, elabi, effugere iv. 4. 11. vi. 6. 5, 9. i. 1. 23. iv. 8. 5. iii. 4. 2.
- ἐκπλήσει τὰς γνώμας vi. 1. 4. p. 317.
- ἐκπλῆς i. 6. 18. ii. 1. 17.
- ἐκποδὼν ποιῆσθαι, e medio tollere ii. 3. 13. et 16.
- ἐκπολεμεῖν v. 4. 20. not.
- ἐκπονεῖν ἐς κόσμον iv. 2. 4. μισθοφόροι ἐκπεπαρημένοι ὡς ἂν κράτιστοι εἶεν vi. 4. 28.
- ἔκπονος, exclusus fœdere v. 1. 32.
- ἐκπορίζειν, suppeditare vii. 4. 33.
- ἐκστρατεύεσθαι vii. 5. 9.
- ἐκτειχίζειν, murum perficere iii. 2. 8. iv. 4. 18.
- ἐκτρέχειν iv. 3. 10. Vide ἔκδρομος.
- ἐκτροπή, de via vii. 1. 19.
- ἔλαττον εἶκοσι ἰκπέων vi. 5. 51. not. ἐλαττεῖσθαι, numero minorem esse i. 5. 9. τι ὑπό τινος iii. 4. 10.
- ἐλαύνειν ἰσπέεις, concitato cursu equorum feruntur vii. 2. 22.
- ἐλλιπεῖν οὐδὲν vii. 5. 8.
- ἐμβάλλει, ἡ ναῦς i. 6. 33. remiges ἐμβάλλουσι v. 1. 13. not.
- ἐμβολή, aditus regionis iv. 3. 10. iv. 7. 7. vi. 4. 4. ἐμβολον, rostrum navis vii. 5. 22. quo fit ἐμβολή. Hinc iv. 3. 12. navis dicitur ἐμβολὰς ἔχουσα. Vide notas.
- ἐμθροντᾶσθαι iv. 7. 7.

- ἰμμένειν ὄρεσις ii. 4. 43. εἰρήνη v. 1. 35. v. 3. 27.
 ἰμπεδοῦν, natum habere v. 1. 32. iii. 4. 6.
 ἰμπνεύσας θεός, homini fortitudinem addit vii. 4. 32.
 ἰμποδῶν εἶναι ii. 3. 23. iii. 5. 5. v. 2. 39. τῷ ἄρξαι vi. 5. 38.
 ἰμπολή, merces mercatorum v. 1. 23. hinc ἰμπολήσας Anab. viii. 5. 3. Pollux iii. 127.
 ἰμπεροῦν ποιῆσθαι iv. 2. 8.
 ἰμφαγεῖν iv. 5. 8. not.
 ἰμφανές v. 2. 10.
 ἰμφροοί, qui praefidio tenentur i. 6. 13. fed Morus h. l. interpretatur ἰμφροός per φροός. Locus forte vitiosus est.
 ἰμφωνος ii. 4. 20. ex h. l. Pollux ii. 111.
 ἰναποδημεῖν iii. 1. 3.
 ἰνδέσερος iv. 1. 3.
 ἰνδεκα, οἱ, undecim viri capitales i. 7. 6. ii. 3. 21. ii. 4. 5. Diodorus xiii. 102. τῶς ἰνδεκα ἀρχοντας appellat; describit Etymolog. M. monente Moro.
 ἰνδιδουαι, dedere, tradere vii. 4. 14. Plutarchus Alcib. c. 22.
 ἰνδυνασεύειν vii. 1. 42. not.
 ἰνεργός χώρα iv. 4. 1.
 ἰνορκος vi. 3. 18.
 ἰντόνας λέγειν ii. 4. 23.
 ἰντρέπεσθαι τινος ii. 3. 33.
 ἰντροφᾶν iv. 1. 29.
 ἰνομοσία vi. 4. 12. not.
 ἰξαγγέλλειν, prodere i. 1. 15. i. 6. 28. alibi.
 ἰξαιρεῖν, delere iv. 2. 6. ii. 2. 12. ἰξαιρεῖσθαι ἴσθαι i. 1. 13. tollere, capere.
 ἰξασίος v. 4. 17. ἰξασία φυγή iv. 3. 8.
 ἰξάμηνος sc. χρόνος ii. 3. 9. iii. 4. 3.
 ἰξανίστημι τὴν ἐνέδραν iv. 8. 36.
 ἰξαπιναῖος vi. 4. 33.
 ἰξάρχειν παιᾶνα, praecineri ii. 4. 17.
 ἰξεκκλησιάζειν v. 3. 16. Vide notam alteram ad ii. 4. 33.
 ἰξελίσσειν iv. 3. 11. explicare ordines aciei.
 ἰξεργασμένη χώρα vi. 2. 3.
 ἰξερχεσθαι ἕξοδον i. 2. 17. σπονδαὶ ἕξερχονται v. 2. 2.
 ἰξέτασις καὶ δοκιμασία vi. 4. 31. ἰξέτασιν ποιεῖν ἐν ἰκπέυσι ii. 4. 8. ποιῆσθαι ii. 3. 11. Alibi ἰξέτασιν ἐν ὄπλοις ποιεῖν. Thucydides iv. 74. et vi. 96. ἰξέτασιν ὄπλων ποιῆσθαι. Cyropæd. ii. 4. 1. ἰξέτασιν πάντων ποιούμεν ἐν ὄπλοις.
 ἰξευρίσκειν iv. 1. 5.
 ἰξηγιᾶσθαι τινα i. 6. 7.
 ἰξήκει ὁ χρόνος vii. 1. 18.
 ἰξιδῶσασθαι ii. 4. 8.
 ἰξιμῖσθαι τινος ii. 4. 10.
 ἰξόδους ἕξερχεσθαι i. 2. 17.
 ἰξορμαῖν τινα ii. 3. 28.
 ἰξεώσθησαν iv. 3. 12. not.
 ἰπαγγέλλεσθαι ultro de suo offerre i. 6. 12. iii. 4. 28. Eadem notio locum habere videtur vi. 4. 29. si ἰπαγγελλομένων mecum legas. Ita etiam Thucyd. vi. 88. Morus in postremo loco interpretatur: qui denuntiat, edicit, fed simul monet, hac notione verbum alias activum poni.
 ἰπαισχύνεσθαι τινα iv. 1. 34.
 ἰπαιτιᾶσθαι i. 1. 29.
 ἰπακτρῖς i. 1. 11.
 ἰπανήγειν, in altum provehi contra aliquem vi. 2. 28.
 ἰπαναπλεῖν, eadem notione iv. 8. 36.
 ἰπαναστρέφειν, in agmine vi. 2. 21. not.
 ἰπαναφέρεσθαι ii. 2. 21.
 ἰπαναχωρεῖν vi. 2. 21.
 ἰπανέρχεσθαι ἐπὶ τὰ πράγματα i. 7. 31.
 Ἐπάρτοι vii. 4. 22. et 33. not.
 ἰπὲς τάχιστα, quam primum ii. 3. 8.
 ἰπεισθαίνειν i. 1. 6.
 ἰπεισπλεῖν i. 1. 5. et 12.
 ἰπέμεινα Ἡρακλείου v. 1. 10.
 ἰπέχιν i. 6. 6. τῆς ἰπιτιχίσσεως vi. 5. 4.
 ἰπὶ στόμα, versus i. 2. 11. et alibi. ἰπὶ σῖνι λόγῳ, quibus instructi mandatis? ii. 2. 19. ἰφ' ᾧ, ἰφ' ᾧστε, ἰφ' οἷς, ea lege, ea conditione ii. 3. 11. iii. 1. 17. ii. 2. 22. et sæpe alibi. Ita Columella v. 1. 4. obsequar voluntati tuæ, cum eo, ne dubites. ἰπ' ἐφόρου ὄντος i. 2. 1. ii. 1. 7. ἰπὶ τῇ νυκτὶ post iv. 4. 9. ἰπὶ μιάς, singulatim i. 6. 29. ἰπὶ κέρως, finguli deinceps i. 7. 31. vi. 2. 18. Valckenair ad Herodotum p. 443. ἰπ' ὀκτώ, octoni ii. 4. 23. ἰπ' ἰννέα ἀσπίδων vi. 5. 19. i. e. ὀπλιῶν. τὸ ἰπ' ἐκείνοισ ἐῖναι, quantum in illis fuit iii. 5. 8. Markland, ad Lyfiam p. 482. ed. Reiske. οἱ ἰπὶ πᾶσι, novissimum agmen i. 1. 34. ἰπὶ μαρτύρων, coram testibus vi. 5. 38.
 ἰπιβάται i. 6. 13. i. 1. 28. et 30. i. 2. 4. Vide not. alteram ad i. 3. 17. Græcum vocabulum posuit Hirrius de bello Alex. monente Moro.
 ἰπιβολὴν ἐπιβάλλειν i. 7. 1. postulare ut reo multa imponatur. Taylor

- ad Lyf. p. 219. et Markland. ad Lyf. p. 565.
- ἐπιγαμία v. 2. 19. Connubium Romanis, i. e. facultas matrimonium jure romano contrahendi, teste Ulpiano.
- ἐπιγράψιδαι vii. 5. 20. not.
- ἐπίδεκατον, τὸ, decima pars i. 7. 10. et 21. not.
- ἐπιδιαβαίνειν v. 3. 4.
- ἐπιδιαπλεῖν i. 1. 15.
- ἐπιεικῶς, valde v. 4. 50.
- ἐπιζημιῶν v. 2. 14.
- ἐπιδαλασπίδιος iv. 8. 1.
- ἐπιδορυβεῖν εὐμνῶς i. 7. 13. ii. 3. 49. vi. 5. 37.
- ἐπικαιριώτατοι iii. 3. 11. vi. 4. 15.
- ἐπικαλεῖν τινί τι i. 1. 28. Locus Cyrop. iv. 5. 12. alio pertinet. ἐπικαλεῖσθαι θεοῦ ii. 3. 55. testes facere.
- ἐπικράσσειν τὸ ὑπερέχον iv. 2. 12.
- ἐπικηρύσσειν i. 1. 15. per præconem edicere, denuntiata simul pœna.
- ἐπικτᾶσθαι, acquirere vii. 1. 2.
- ἐπικυδέστερος v. 1. 36.
- ἐπικυλινοῦν iii. 5. 13.
- ἐπιλαμβάνεσθαι τινος ii. 1. 32. χωρίου vi. 5. 42.
- ἐπίλεκτοι vii. 1. 19. et alibi.
- ἐπιληΐδες iii. 2. 23.
- ἐπιλογίζεσθαι vii. 5. 16.
- ἐπιμαρτύρεσθαι θεῶς iii. 4. 4.
- ἐπιμαχος vii. 1. 4. Diodorus in eadem re xv. 68. εὐφροδάτατον dixit, monente Moro.
- ἐπιμέλειαν, κατὰ, consulto iv. 4. 8.
- ἐπιμελητής, idem qui ἀρμοστής iii. 2. 9.
- ἐπιμένειν σπονδαῖς iii. 4. 7.
- ἐπιμείζια v. 1. 1. nota Plutarch Lyf. c. 3.
- ἐπιπαραδίσει v. 4. 51.
- ἐπιπεδέστερος vii. 4. 13.
- ἐπιπλεῖν, invchi nave in navem i. 1. 17.
- ἐπιπρονεῖν, laborare ultra modum, vi. 1. 4. p. 317. Sic in Rep. Laced. ii. 5.
- ἐπισημαίνειν, de oraculo iv. 7. 2.
- ἐπισιτίζεσθαι ii. 1. 21. hinc ἐπισιτισμὸς iii. 2. 19.
- ἐπισιμῶν v. 4. 51. not.
- ἐπισκευάζειν, reficere, apparare i. 5. 6. vii. 2. 18. v. 3. 1. et alibi.
- ἐπισκοπεῖν, obfervare, inquirere v. 2. 7.
- ἐπισπεύδειν v. 1. 30. active.
- ἐπιστέλλειν, mandare i. 5. 2. i. 7. 11. et alibi, per litteras significare iii. 1. 1.
- ἐπιστολεύς i. 1. 15. ii. 1. 5. iv. 8. 11. v. 1. 5, 6. idem ἐπιστολιὰ φέρω vi. 2. 25. Polluci i. 96. ἐπιστολεύς ὁ ἐπὶ τῷ στόλου διάδοχος ναύαρχος i. e. legatus navarchi, qui absentis vel mortui munus vicesque obibat. Contra Valckenair ad Theocrit. p. 263. censebat esse, qui mandata ad classarios perferebat. Equidem cum Moro sentio.
- ἐπιστρέφεισθαι, curare, commoveri aliqua re vii. 2. 2. ἐπιστρεφής, orator vi. 3. 7. Ruhnk. Hist. Or. Græc. p. 139. interpretatur *solertissimus*.
- ἐπιστροφή, cura v. 2. 9.
- ἐπιτάσσειν i. 6. 21.
- ἐπιτελεῖσθαι τινὶ v. 1. 2. vii. 2. 20. inde ἐπιτελέω, et ἐπιτελέωμα ibid. Cf. iii. 2. 1. et Weffeling. ad Diod. xii. 44.
- ἐπιτήδευοι, cognati et amici i. 4. 5. et alibi, τὰ ἐπιτήδεια, ad victum necessaria ii. 4. 19.
- ἐπιτίθεσθαι, adgredi ii. 4. 11.
- ἐπίτιμος ii. 2. 11. not.
- ἐπιτυχεῖν τινὶ iv. 2. 14. vii. 4. 26. τι iv. 5. 19.
- ἐπιφαινεσθαι, subito advenire iv. 8. 19.
- ἐπιχειρήμα i. 2. 4.
- ἐπιχωρεῖν ii. 4. 34.
- ἐπιψηφίζεσθαι i. 1. 34. iv. 2. 2.
- ἐποικοδομεῖν vi. 5. 12.
- ἔποικοι i. 2. 11.
- ἐργασμένα, agri culti v. 3. 3. οὐδὲν ἄλλο καλὸν ἐργασάμενος ἐν τῇ πόλει i. 1. 20. ἀγαθὸν ἐν κινδύνοις sine accus. personæ ii. 2. 20.
- ἐργαστήριον πολέμας iii. 4. 17.
- ἔργον, prælium v. 3. 2.
- ἔργον, ἔργον. Vide supra in εἔργον.
- ἐρημῶσθαι v. 3. 37.
- ἔρρει τὰ καλὰ i. 1. 23.
- ἐς δύο, τρεῖς, ὀκτώ iii. 1. 22. et alibi. ἐς ὁπόσους eodem sensu iv. 2. 7.
- ἐσθαίνειν sc. ναῦν i. 6. 21. et 24.
- ἐσθιάζειν sc. ἐς ναῦν i. 6. 24.
- ἔστια βυλαία i. 3. 52.
- ἐτίθεσθαι, imponere suas merces i. 6. 10. ubi Brodæus malebat ἐπιτίθεσθαι.
- ἐσφίρειν ferre ad populum i. 7. 7.
- ἔσχαται, agri ii. 4. 4.
- ἔσχατάτατα πάσχειν ii. 3. 48. Frustra Phrynichum p. 54. formam hanc repudiare monet Morus.
- ἔταιριά, factio v. 2. 25. fodalitas ii. 4. 13.
- εὐαγγέλια θύει i. 6. 27. βυθουτῶν iv. 3. 14.
- εὐδαιμονικῶς διάγειν iii. 2. 7.
- εὐδαιμότερος ἀνιμος i. 6. 39.

εὐδοκίμειν iv. 5. 4.

εὐδοξείν i. 1. 31.

εὐεξάλειπλος ii. 3. 53.

εὐεργεσία, titulus euergetæ i. 1. 26.

Duo loca Thucydidis posuit ad h.
l. Fr. Portus. Addo Demosth. con-
tra Lept. pag. 475. ψηφίζεσθαι τινι
προξενίαν, εὐεργεσίαν, ἀτέλειαν ἀπάν-
των. Honores, quibus accipiebant
εὐεργέτας, enarrat idem de falsa le-
gat. p. 446.

εὐετηρία, anni fertilitas v. 2. 4.

εὐήθης ii. 3. 11.

εὐήλατος v. 4. 54.

εὐημερία ii. 4. 2.

εὐθύ Γυθείω i. 4. 5.

εὐθυμῖσθαι vii. 4. 36.

εὐύπκος iv. 2. 3.

εὐκατέργασον vi. 1. p. 315.

εὐκαταλυτώτερα iii. 5. 15.

εὐκαταφρόνητος ὑπὸ μηδενός vi. 4. 28.

Εὐκλεία, τὰ, festi dies Corinthiorum
iv. 4. 2. in honorem Dianæ, ut
Moro videtur, acti; Dianam Eu-
cleam habet Pausan. ix. 17. et i.

14.

εὐκρινεῖν iv. 2. 6. not.

εὐλυτον v. 2. 12.

εὐνομία iv. 4. 6.

εὐνοκῶν i. 7. 10.

εὐπορεῖν τινος i. 1. 6. i. 6. 13.

εὐπορος vi. 3. 10.

εὐροίπος i. 6. 16.

εὐροίσκειν, vendi iii. 4. 24. not.

εὐτακτος iii. 1. 25.

εὐτρεπίζειν τὴν πόλιν τινὶ iv. 8. 12. εὐ-

τρεπίζεσθαι πόλιν iv. 8. 6.

εὐφορον πνεῦμα, ferens, secundus vi. 2.
15.

εὐφρόεσθαι τινι v. 3. 20.

εὐφοδέειν v. 3. 22. εὐφοδέεσθαι ii. 4.
24.

εὐφοδιάζεσθαι i. 6. 12. εὐφώδιον i. 1. 24.

εὐφοδος, adventus, commeatus ii. 4.
3.

εὐφορμαῖν ἐς τὸ πέλλαγος i. 6. 15.

εὐφορμεῖν, in ancoris stare i. 6. 14.

Thucyd. iii. 33. Pollux i. 122.

εἶχειν. ὡς περ εἶχε iv. 1. 13. ὡς εἶχε

φιλίας ii. 1. 9. ὡς τάχους εἶχε iv.

5. 15. εἶχει τὰ πράγματα i. 6. 9.

εἰχόμενοι τινος, prope stantes iv. 4. 9.

et alibi. εἶχσθαι ἔργου, instare ope-

ri vii. 2. 19. χαλεπῶς εἶχει, diffi-

cile est vii. 4. 6. εἶχον περι Ἠλείως

vii. 4. 28. instabant. εἶχεν τας, pro

εἰχέειν, retinere iv. 4. 9. Anabaf.

iii. 5. 6. εἰ μὴ τις σχήσει ὄδον καὶ

φοιτᾷ i. 1. 35.

εἰχυραὶ πόλεις iii. 1. 15.

εἶως, interea dum iv. 7. 3.

Z.

Ζηλῶν vi. 5. 38.

ζημίωμα iii. 1. 7.

H.

H. πλεὺν ἢ σαδία iii. 2. 14. ii. 1. 6.
iv. 6. 5.

ἦθη pubertas, ætas militaris cum in-

cipit. οἱ δέκα ἀφ' ἦθης iii. 4. 23.

τὰ δέκα ἀφ' ἦθης iv. 5. 15. v. 4. 40.

et alibi quod est pro οἱ ἔχοντες τὰ

δέκα ἔτη ἀφ' ἦθης.

ἦϊων, litus i. 1. 3.

ἡμερεύειν v. 4. 3.

ἡμεροσκόπος i. 1. 2. opponitur φρουρώ-

ρα et νυκτοτήρη.

ἡμεροφύλαξ vii. 2. 6.

ἡπειρος, terra continens. Græci ita

Asiæ continentem dicere solent i.

2. 11. iii. 1. 3.

ἡτῶσθαι, repulfam ferre iii. 4. 8.

Θ.

Θαλαττοκράτωρ i. 6. 2.

θαμίξιν v. 4. 29.

θανατῶν ii. 3. 15. et 51.

θεραπευτικός iii. 1. 25.

θερμὰ, vel aquæ calidæ, vel locus iv.

5. 3.

Θεομοφοριάζειν v. 2. 29. not.

θῆραι, venationes, feræ ad venatio-

nem collectæ et nutritæ iv. 1. 15.

θρασύνεσθαι ii. 4. 2.

θρῶς διήλθε vi. 5. 35.

θύειν τὰ εὐαγγέλια i. 6. 38.

I.

Ἴατροεῖον, officina medici vel chirurgi
ii. 1. 3.

ἱππαγρέτας iii. 3. 9. nota.

ἱππαρμότης iv. 4. 10. iv. 5. 12. idem
qui ἱππαρχος alibi.

ἱππασίμος vii. 2. 12. ἱππιύειν, equo
merere iii. 1. 3.

ἱπποδρομία iii. 2. 4. ἱπποδρόμος iii. 4.
16.

ἱπποκόμος ii. 4. 4.

ἱπποτροφεῖν iii. 4. 15.

ἱπποφόρειον, grex equorum pascenti-
um iv. 6. 6. τῶ ἱππῶ i. 1. 6. equi-

tatu. Sed forte legendum τῇ ἱππῶ
ut iii. 2. 1. et alibi.

ἴσαι, totidem i. 6. 21. ἐν τοῖς ἴσους ἔ

h h

ἰσομοίσις πολιτεία vii. 1. 45. ἰσαίτερον vii. 1. 14.
 ἰσομέτωποι iv. 5. 16.
 ἰσοτελεῖς, ἰσοτέλεια ii. 4. 25. Vide omnino egregium *Wolf* ad Demosth. Leptineam p. 70. Prolegomenorum.
 ἰστία μεγάληα ii. 1. 29. vi. 2. 27. notæ alteræ.
 ἰσχυρὸν ψήφισμα, vehemens, severum i. 7. 10.

K.

Καθάπλισθαι τινος i. 7. 2.
 καθελκύειν, deducere i. 1. 4. i. 6. 19.
 καθήκει ὁ χρόνος iv. 7. 2. ὄρος καθήκον ἐπὶ procurrens, pertingens v. 4. 17.
 καθίζειν εἰς τὸ συνέδριον vii. 1. 39.
 καθίσταναι τὴν πόλιν ii. 3. 18. καταστῆναι εἰς ἕρον ii. 3. 31. τὰ καθιστώτα i. 6. 5. εἴ πως κατασταίη iv. 1. 11. καθίσταντο εἰς τὸς Ἐπαρίτους vii. 4. 34.
 κάθοδος, reditus exfulis i. 1. 31.
 καθυφίσθαι ii. 4. 23.
 καὶ εἰ, etiamfi ii. 4. 16. Valcken. ad Memorab. iv. 1. 1. sæpe etiam καὶ est pro καίπερ.
 καινουργεῖν περὶ τινα vi. 2. 16.
 καιρὸς πλείους ii. 3. 17. περὶ τῷ καιροῦ v. 3. 5. πορρωτέρω τῷ καιρῷ vii. 5. 13. ἢ καιρῷ εἶναι τι iii. 4. 9. vii. 4. 8. Zeune ad Xenoph. Opuful. Politica.
 καικοπράγμων v. 2. 36.
 καλῶ, ἢ, ἐστὶ iv. 3. 3. ἢ καλῶ τοῦ βλάπτειν vi. 2. 6. ἢ καλῶ ὀρμῶν ii. 1. 25. τὸ καλὸν, præclare factum vi. 5. 38.
 κάρανος i. 4. 3. not.
 καρτερεῖν ii. 2. 6. iii. 1. 14. vii. 1. 17.
 κατὰ τινὰ, e regione iv. 1. 12.
 κατὰγειν, reducere, revocare i. 2. 19. ii. 2. 20.
 κατὰγισθαι, deverti iv. 5. 17. hinc καταγωγή iii. 2. 11.
 καταγιγνώσκειν προδοσίαν i. 7. 36. alibi cognoscere v. 4. 57.
 καταγορεύειν τι, deferre, indicare iii. 3. 5.
 καταδάρχειν vii. 2. 23.
 καταδικάζειν τινὸς δίκην iii. 1. 21.
 καταδεδυκῆσαι ναῦς i. 6. 36.
 καταδέοντα πλοῖα i. 1. 35.
 καταδυμῆν iii. 2. 27.
 καταταγιάδεις i. 1. 22.
 κατακοιμίζειν vi. 4. 36.
 κατακερμηλίζειν ii. 1. 31.
 καταλείγεσθαι, milites sibi conscribere i. 1. 34.
 πλοῖα εἰς ἰσποτροφεῖν κατέλιξε iii. 4. 15. not.
 καταλείπειν i. 2. 12. not.
 καταλύειν θυσίαν iv. 1. 22. τὸν δῆμον i. 7. 29.
 καταμανύειν, indicium facere contra iii. 3. 2.
 καταμελεῖν vi. 2. 39.
 καταναυμαχεῖν vii. 1. 10.
 κατανύειν εἰς v. 4. 20. vii. 1. 15.
 καταπατεῖν iii. 4. 12.
 καταπαύειν ἀρχῆς ii. 4. 15.
 καταπλεῖν, redire navi i. 6. 38.
 καταπολεμῆν τινα vii. 1. 10.
 καταραδυμῆν vi. 2. 39.
 κατασβεννύειν τὸ φρόνημα v. 3. 8.
 κατασημαίνεσθαι, obfignare iii. 1. 27.
 κατασιωπᾶν v. 4. 7. κατασιωπᾶσθαι ii. 4. 20. Eodem sensu διαισιωπάζειν Plutarch. Agef. c. 11.
 κατασκευασίω ii. 3. 36.
 κατασκευάζειν τινα ἄσπε, eo redigere v. 2. 1.
 κατασκευῆν εἰς τὸ στρατόπεδον iv. 2. 23.
 καταστασιάζεσθαι i. 6. 4.
 καταστρέφεισθαι, sibi subijcere, sæpe.
 κατάστρωμα, navis i. 4. 18.
 κατατείνοντα (τὰ) τείχη, pertingentia iv. 4. 7.
 κατατίθεσθαι τὴν λείαν εἰς τὸς Βιδύουσι i. 3. 2.
 κατατρέχειν, adcurrere ad litus v. 1. 12. alibi incurfionem militarem significat, unde καταδρομή v. 4. 42.
 καταψηφίζεσθαι τινος ii. 3. 10. v. 2. 36.
 κατατρέχειν ὑπὸ πολέμῳ v. 4. 60.
 καταφρονητικῶς iv. 8. 18. v. 3. 2.
 κατέχειν, infitare, urgere iv. 6. 10. not. κατασχῶν qui appulit navem ii. 1. 19.
 κατηγορεῖν κατὰ τινος i. 7. 9. προδοσίαν τις ἡμῶν τῆτο κατηγοροῖ vii. 4. 40.
 κατορθῶνται πάντα vi. 4. 8.
 κάτω, οἱ, qui mare accolunt; hinc καταβαίνειν versus mare descendere e mediterranea regione i. 4. 1.
 κείνος pro ἐκείνος sæpe scriptum reperitur in his libris.
 κείρεσθαι ἐν χροῖ i. 7. 8.
 κελύειν ἐπὶ τὰ ὄπλα ii. 3. 20. κελύειν τὸς Ἰνδικα ἐπὶ τινα ii. 3. 54. not.
 κελυψῆς v. 1. 8.
 κέλως ὑπερηλικῶς i. 6. 37.

κίρας, κατὰ vi. 5. 16. ἐπὶ κίρας.
 Vide ἐπί.
 κήδισθαί τινος, favere alicui vi. 4. 5.
 hinc κηδεσία ii. 4. 21.
 κατὰ κεφαλὴν vii. 2. 8. et II. not.
 κήρυγμα μέγα v. 4. 11.
 κηρύττειν τὰ ζεύγη vii. 2. 23. not.
 κήρυξ τῶν Μυσῶν ii. 4. 13. Cf. Morus
 ad Ifocr. Panegy. c. 12.
 κιονόκρανον, capitulum columnæ iv. 4.
 5.
 κλαυσίγελως vii. 2. 9. not.
 κλέπειν. ἐκλάπησαν v. 4. 12. cum
 subtrasti viri ita dicuntur. Ita Plu-
 tarch. Niciae c. 27. πολλοὶ διεκλάπη-
 σαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν iterum c. 29.
 et in Pericle c. 25. ἐκκλέψαντες αὐ-
 τοῖς τὸς ὁμήρους.
 κλήσις, vocatio in jus i. 7. 8.
 κλινοπέτης v. 4. 58.
 κλοῖς, collare ii. 4. 41. not. iii. 3.
 II. in tormento est.
 κλέφας, crepufculum est vii. 1. 15.
 ubi male putabam esse diluculum.
 κλόρονος ii. 3. 31.
 κοίλη ναῦς, pars navis sub catastro-
 mate i. 6. 19.
 κοῖλον χωρίον, vallis montibus cincta
 v. 1. 10.
 κοινολογεῖσθαι τινι iii. 1. 10. v. 4. 36.
 κοινόν, τὸ, τῶν Ἀκαρνανῶν iv. 6. 4. vi.
 1. 2. Ita Cicero commune dixit
 Verr. i. 38. ii. 46. et 63.
 κοινότης, in laude i. 1. 21.
 κοινῶσθαι θεῷ vii. 1. 27. Vide ἀνακοι-
 νῶσθαι.
 κόλπος i. e. κοῖλος τόπος vi. 5. 17.
 κομίζεσθαι, recuperare i. 1. 7.
 κόπτειν τὰ δένδρα iv. 5. 10. v. 2. 29.
 χώραν iii. 2. 24. iv. 6. 5. et alibi.
 κόπτειν καὶ καίειν iii. 2. 26. iv. 5.
 10. iv. 6. 12. κόπτειν καὶ κατακαί-
 ει v. 2. 39. not.
 κόρη ii. 1. 8. not.
 κρανίον, ex cornu iii. 4. 14. Vide ad
 Xenoph. de Venat. x. 3. xii. 12.
 κράσπεδον iii. 2. 16. iv. 6. 8. ὄρους,
 crepido. Suidas: κράσπεδα τὰ ὀ-
 μαλὰ καὶ ἐπίπεδα, ubi mons in
 planitiem definit. Ita Morus.
 κρατεῖσθαι vi. 2. 6.
 κρίνω γνώμην i. 7. 38. κρίνεσθαι περὶ
 θανάτου iii. 5. 25. κρίσιν ποιεῖν τινι
 v. 2. 35.
 κρυβεται vi. 3. 16.
 κύκλος iv. 4. 2. et II. ὁ περιεπιχι-
 σμένος κύκλος v. 3. 22. κυκλοῦσθαι
 περὶ τὴν πόλιν vii. 2. 8.
 κύριος, cujus est arbitrium ii. 2. 7. et
 II. vii. 3. 6. et 7.
 κωλύειν τῆς πορείας iv. 3. 4.

κώμη. In Asia varii vel pagi, vel op-
 pida parva dispersa dicuntur κῶμαι.
 iv. 1. 15. Sic Plinius inter urbes
 Gordiucomen refert v. f. 40. Ita
 καὴ κώμη μεγάλη iv. 1. 20.
 κωμασῆς v. 4. 7.
 κῶνειον ποιεῖν ii. 3. 56.

Λ.

Λακωνίζεῖν et Λακωνισαί sæpe de iis,
 qui partibus Lacedæmoniorum fa-
 vent. v. c. i. 1. 32.
 λαμβάνειν, comprehendere v. 2. 21.
 ἐκ τῆς γῆς v. 3. 26.
 λαμπρὸν τρόποσιον vii. 2. 18.
 λαμπρύνεσθαι vii. 5. 20.
 λαμπτήρ v. 1. 9.
 λασίον χωρίον, arboribus obfitum ii. 4.
 3. iv. 2. 19.
 λαφυροπῶλαι iv. 1. 26.
 λευκασπίδες Κᾶρες iii. 2. 15.
 λευκῶσθαι τὰ κράνη vii. 5. 20. alio
 sensu ii. 4. 25. vide not.
 ληστῆς iv. 8. 35. ληστήριον, cohors
 prædatoria v. 4. 42.
 λιθολόγος iv. 4. 18. iv. 8. 9. faber
 murarius, ut recte monet Morus.
 Hinc λιθολόγημα in Cyrop. vi. 3.
 paries lapideus.
 λιθοτομίας in Piræo i. 2. 14.
 λιπαροὺς καὶ φαιδροὺς vi. 4. 16. λιπα-
 ρέμενος, qui multum rogatur iii. 5.
 12. fed vide notam, λιτανεῖν ii.
 4. 17.
 ἰλογίσθησαν vi. 1. 7. λογισκὸς v. 2.
 19.
 λόγον δίδόναι τινι, dicendi potestatem
 facere i. 1. 19. v. 2. 13. idem λό-
 γον προσιθῆναι i. 7. 5. ἐν ἔδει λόγῳ
 vii. 1. 26.
 λελοιδωρημένος ὑπὸ v. 4. 29.
 λόχοι, Thebani vi. 4. 13. Argivi vii.
 2. 4.
 λυμαίνεσθαι τινὰ ii. 3. 16. τινὶ vii. 5.
 18. ii. 3. 26.
 λῆψος iv. 1. 17.

Μ.

Μακρολογεῖν iv. 1. 13.
 μαλακὸς, timidus iv. 5. 16. ἐκ τῶν
 πόνων τὰ μαλακὰ γίνεται vi. 1. 40.
 p. 317. not.
 μαλακία, ignavia v. 4. 6.
 μάλης ὑπὸ ii. 3. 23.
 μεγαφρονεῖν ibid. 17.
 μεγαλειότηρας γαμῖν iv. 1. 9. μιγα-
 λύνεσθαι vii. 1. 24.
 Η Η Ζ

μεγαλοπράγμων v. 2. 36.
 μεγαλοφρόνας, superbe iv. 5. 6.
 μεγαλοφρονείν ἐφ' ἑαυτῷ vi. 2. 39.
 μεγαλοψυχία vi. 1. 4. p. 314.
 μεδίσᾶναι τὴν πολιτείαν ii. 3. 17. νόμος
 v. 4. 46. μεδίσαμαι, discere jubeo
 iv. 1. 5.
 μεθοριζέειν ii. 1. 25.
 μείων iii. 4. 8. oppon. τιμῶν.
 μελήσει ἄλλω, τὰ vii. 5. 27.
 μελετᾶν iii. 4. 16.
 μέλιτι ἐντεθεῖς v. 3. 19.
 μέλλω, τί οὐ iv. 1. 3.
 μέμφεσθαι τινὶ τινός iii. 2. 6. passive i.
 4. 2.
 μέρει, ἐν, vicissim ii. 1. 4. vii. 1. 3.
 idem est κατὰ μέρος vii. 1. 12.
 μισεύειν vii. 1. 48. διὰ μίσου εἶναι v. 4.
 25.
 μισογία iv. 7. 1. fed rectius μισογαία
 vii. 1. 8.
 μεταβάλλεσθαι ii. 3. 17. μεταβαλὼν,
 alium sensum tribuere iv. 3. 13.
 μεταβιβάζειν i. 6. 13.
 μεταγράφειν vi. 3. 19. aliter scribere.
 μεταδιώκειν celeriter redire ad se iv. 5.
 12.
 μεταίτιος πλείστοις v. 1. 31. ii. 3. 32.
 μεταπέθειν vii. 1. 4.
 μεταπίμπλος ii. 1. 10. μεταπίμπλομαι
 i. 4. 5.
 μετάτασις i. 4. 6.
 μετέναι, sequi v. 2. 24. e loco aliquid
 petere ii. 1. 16.
 μίτοικοι, peregrini Athenis habitantes
 ii. 3. 21. iv. 4. 6. v. 1. 12.
 μέχρι, quamdiu ii. 3. 38.
 μηδένες v. 4. 20.
 μὴ ὅτι, nedum ii. 3. 38.
 μηχανικὸς iii. 1. 8.
 μηχανοποιὸς ii. 4. 27.
 μισαίφονοι iv. 4. 6.
 μισαρία vii. 3. 6.
 μικρολογεῖσθαι iii. 1. 26.
 μικροπολίτης ii. 2. 10. Ita Aristoph.
 Equit. 814.
 μίξοεἰρεῖται ii. 1. 15.
 μισδοδοτεῖν iv. 8. 21.
 μισδοφόροι vi. 1. 4. et alibi.
 μισοδημότατος ii. 3. 47.
 μισοχρηστώτατος ibid.
 Μνημεῖον ii. 4. 17.
 μνησικακείν ii. 4. 43.
 μνησεύειν vi. 4. 37. γυναῖκα.
 μοιχῶν τὴν θάλατταν i. 6. 16.
 μονόκροτος ii. 1. 28. vide δίκροτος.
 μόρα, mora Laconica ii. 4. 22. iv. 5.
 11. Xenoph. de Republ. Laced.
 ii. 4.
 μορμῶ iv. 4. 17.
 μοχθηρῶς λέγειν i. 4. 6.

Μύριοι, confilium Arcadum commune
 vii. 1. 38. vii. 4. 2. 33, 34. not.
 μυριόλικτον v. 2. 17.
 μύσται ii. 4. 20.

N.

Νάπος v. 4. 44.
 ναυμαχεῖν τοῖς πολέμοις vii. 2. 32.
 ναυκρατεῖσθαι vi. 2. 6.
 ναυπηγεῖσθαι τριήρεις i. 1. 25. ii. 1. 8.
 ναυτικόν, bellum navale ii. 1. 12.
 νεοδαμῶδεις i. 3. 17. iii. 1. 4. iii. 3. 6.
 v. 2. 24. vi. 1. 4. p. 316. Valcke-
 nair ad Herod. p. 696. ita: Helo-
 tes, si bello heris operam suam ap-
 probassent, libertate donati, νεοδα-
 μῶδεις dicebantur: Contra Morus
 ab helotibus manumissis eos dis-
 tinguendos esse censet auctore
 Thucydide v. 34. et 67. et vii. 58.
 Sed locus Thucydidis clarissimus
 est vii. 58. δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδεις
 ἐλευθέρων ἤδη εἶναι. i. e. significat vo-
 cabulum νεοδαμῶδεις homines nu-
 per libertate donatos. Alter locus
 v. 34. τῆς εἰλωτας—ἐλευθέρους εἶ-
 ναι, καὶ οἰκίῳ ὅπου ἂν βύλωνται. Καὶ
 ὕστερον οὐ πολλῶν αὐτῶν μετὰ τῶν νεο-
 δαμῶδων ἐς Λίπρον κατέστησαν ubi
 distinguuntur Helotes, libertate do-
 nati, a νεοδαμῶδεις, et recte qui-
 dem, quia iis liberum erat habitare,
 ubi vellent. Neodamodes ab
 illis etiam distingui potuerunt eam
 ob causam, quoniam hi jam antea
 libertate donati fuerant. Maneo
 igitur in sententia Valckenarii et
 veterum Grammaticorum. Eos
 Morus esse putabat vicinos Sparta-
 nis, iis subjectos et tributarios, ac
 civitatis jure, etsi non optima con-
 ditione.
 νέωσιμος iv. 4. 12. ædificium juxta
 mare, quo naves hieme subducun-
 tur.
 νησῦδρια vi. 1. 4.
 νικῶν ὅτι ἐν τῷ κοινῷ vi. 5. 6. νικητή-
 ριον vi. 2. 16. vi. 4. 29.
 νόδοι Σπαρτιατῶν v. 3. 9.
 νομάδες iv. 1. 25.
 νομίζεται ii. 4. 26. iv. 2. 20.
 νόμιμος ἄνθρωπος iv. 4. 3.
 νομοθετῶν ii. 3. 18. not.
 νόμος ἐπὶ ἱερσούλαις καὶ παραδοταῖς i. 7.
 23.
 νόμους πατρίεις ξυγγράφειν ii. 3. 2.
 νυκτερεύειν iv. 5. 3. v. 4. 4.

π.

Παναγοὶ iii. 5. 6. qui copias ξένων
 contrahunt et ducunt iv. 2. 19. v.
 2. 7. ξιναγαῖν iv. 3. 17.
 ξινία καὶ δῶρα i. 1. 9. ἐπὶ ξινία δέχι-
 σθαι vi. 4. 20.
 ξινοκόν, τὸ, et οἱ ξινοί, milites extranei,
 qui stipendium accipiunt i. 1. 22.
 iv. 3. 8. iidem etiam μισθοφόροι di-
 cuntur, eorumque duces ξιναγοί,
 ξιναγαῖν.
 ξινοσθῆναι τινι iv. 1. 12. et 15.
 ξυμβασίς vii. 4. 11.
 ξυμβολή iv. 2. 13.
 ξυμμορία i. 7. 32.
 ξυμπονεῖν v. 1. 16.
 ξυμπράσσειν ii. 4. 19. τινὶ ii. 3. 9. et
 alibi.
 ξυμπροπέμπεισθαι iii. 1. 18.
 ξυμφοιτηταὶ ii. 4. 13.
 ξυμφράσσειν i. 1. 7.
 ξυναγορεύειν iii. 5. 9. τινὶ iii. 3. 3.
 ξυνασπίζειν aut ξυνασπίδῃν iii. 5. 11.
 not.
 ξυγγράφειν, decretum scriptum fena-
 tui proponere comprobandum i. 7.
 12. Compara fest. 27. Vide γρά-
 φειν γνώμην.
 ξυεισφέρειν ii. 1. 4.
 ξυειπαινεῖν ii. 1. 13.
 ξυνευδαιμονεῖν v. 1. 16.
 ξύνθημα ii. 1. 2.
 ξυνίστημι τῆς πρὸς ἐκείνους iii. 5. 2.
 hinc ξυνηκότες πρὸς ἑαυτὸς foederis
 societate juncti iv. 2. 1. ξυνίσταμε-
 νον ἀντίπαλον ii. 3. 17. ξυνίσταται
 χαλιπὸν τι nascitur vi. 1. 4.
 ξύνταγμα, exercitus. Sæpe, etiam ξύν-
 ταξις.
 ξυντάττισθαι v. 2. 29.
 ξυντίθισθαι, pacifici, conjurare ii. 1.
 1.
 ξυνωρίδες, bigæ i. 2. 1. in ludis O-
 lympicis additæ.
 ξυμκηνεῖν iii. 2. 7.
 ξυσπειράσθαι ii. 4. 7.
 ξυσσίτιον v. 3. 17.

ο.

Ὀγκηρότερον διάγειν iii. 4. 8.
 ὀδοποιημένη ἕξοδος v. 4. 39.
 οἰκίαι τέχναι vii. 1. 2.
 οἰκίῃ ἢ πόλιν iv. 8. 5. ἔδῃν μὴ κά-
 κιον.
 οἰκῆται ἢ πόλιν i. 6. 23. αἱ πόλιν οἰ-
 κῆσι vii. 5. 5.

οἰκίως χρῆσθαι, συνεῖναι ii. 3. 11. vii.
 3. 5.
 οἶκος iii. 1. 22. res familiaris.
 οἰμάζειν ii. 3. 50.
 οἰνῶν vi. 2. 4. cella vinaria, Pollux vi.
 15. ix. 49.
 ὄϊος ἦν ἡδισθαι vi. 3. 3. ii. 3. 18. iv. 3. 7.
 ὀκνῶν τὰς πολίτας, timens iii. 1. 20.
 ὀλίγη δέειν, fere ii. 4. 21. μετ' ὀλίγον
 τέταν i. 1. 1.
 ὄλον ἀμάρτημα v. 3. 7.
 ὀλκῆς v. 1. 20.
 ὀμαλὸν iv. 6. 7.
 ὀμοθυμαδὸν vii. 1. 22.
 ὀμοιοὶ apud Spartanos iii. 3. 5. not.
 ὀμολογεῖν τι ii. 2. 10. pacifici, dedere
 se ii. 3. 5. ὀμολογημένη φίλη πόλιν
 iii. 5. 4.
 ὀμολογημένως κακὸς ii. 3. 18.
 ὀμόσει φέρεσθαι iv. 3. 10.
 ὄντα, τὰ, λέγειν i. 1. 22.
 ὄξυλαβεῖν vii. 4. 27.
 ὄπισθεν ποιεῖσθαι iv. 1. 20.
 ὄπισθοφυλακῆντες vii. 2. 4.
 ὄποι vi. 2. 16. alibi.
 ὄποιαν τινα iv. 6. 2. not.
 ὄπότερα pro πότερα iii. 5. 12.
 ὄπλα ii. 4. 6. not. ὄπλα ἔρημαν vii. 2.
 6. scuta ii. 4. 16.
 ὄπώρα, fructus autumnales ii. 4. 16.
 ὄπας pro πῶς i. 4. 5. iv. 1. 14.
 ὄρειωκομοὶ v. 4. 42.
 ὄρθιον, πρὸς, εἶναι ii. 4. 15.
 ὄρθοις ὄμμασι vii. 1. 30.
 ὄρθῶν τείχος iv. 8. 10.
 ὄρίζεσθαι vii. 3. 12.
 ὄρκῶν τινα vi. 5. 3.
 ὄρκωτῆς ibid.
 ὄρμῆν i. 2. 12. v. 1. 17, 18.
 ὄρμιζεσθαι i. 1. 10. i. 6. 12. πρὸς τὴν
 γῆν i. 4. 7.
 ὄρνιθεῦσαι iv. 1. 16.
 ὄροφῆ vi. 5. 9.
 ὄρρωθεῖν vi. 5. 29.
 ὄσοι οὐκ ἦδη vi. 2. 24. ὄσα ἀτήτητοι γε-
 γόνατε i. 1. 28.
 ὄτι ante infinitivos redundans ii. 2. 1.
 not.
 ὄδεις v. 3. 10. vi. 4. 4. vii. 4. 8.
 ὄρᾶ ἐπὶ iv. 3. 4. vi. 5. 18. ὄραγοὶ iv.
 3. 2. Eques de la Luzerne ad A-
 nabaf. pag. 449. Le mot ὄρᾶ ὄρα-
 γοὶ ne signifie jamais les derniers
 files de la ligne, mais toujours les
 derniers rangs: quam notam tranf-
 tulit Zeun. ad Anabaf. vi. 5. 5.
 ὄριον σπινθημα i. 6. 27.
 οὐχ ὄπως non modo non ii. 4. 10. v.
 4. 34.
 ὄφελος ὅτι ἦν τῷ στρατ. v. 3. 6. ἔδῃν
 ὄφελος εἶναι i. 1. 35. vi. 2. 23.

ὀχύρωμα iii. 2. 3.
 ἐψαύματα iv. 5. 18. v. 4. 3. ὀψίζειν
 vi. 5. 21.

Π.

Παγκάλως vi. 2. 4.
 παιῖνα ἐξάγειν ii. 4. 17. alio sensu
 iv. 5. 11.
 παιγνιώδες ii. 3. 56.
 παιδικά, amafius iv. 8. 39. vi. 4. 37.
 παντὶ, ἐν, εἶναι, in metu esse v. 4. 29.
 εἰς πᾶν ἀφικνεῖσθαι in discrimen
 summum venire vi. 1. 4. p. 316.
 intellige κακόν. Valckenair ad He-
 rod. p. 557. ἐπὶ πᾶν ἐλθεῖν omnia
 tentare, Anabaf. iii. 1. 12. τῷ παν-
 τὶ ἀδικώτερα ii. 3. 22. iii. 5. 14. vi.
 1. 4. vii. 5. 12.
 πανδημέ i. 3. 8.
 παρὰ i. e. πρὸς ii. 1. 14. ii. 1. 27.
 παραβλήματα παραβάλλειν ii. 1. 22.
 nota gemina.
 παραβοηθεῖν i. 1. 6.
 παραγγέλλειν, imperare, jubere, de
 duce exercitus. Varie interpretari
 debemus pro varietate rerum, quæ
 tractantur. v. 9. ut armati adfint
 iv. 8. 19. ut itineri se milites pa-
 rent vii. 5. 9.
 παράγειν iii. 1. 8. vii. 5. 22. παρα-
 γογὴ κοπῶν v. 1. 8. not.
 παραδεικνύναι, assignare ii. 1. 14. ii. 3.
 8.
 παραδαρρύνειν iv. 4. 7.
 παραιρεῖσθαι τινός τι ii. 3. 14.
 παρκελεύετο ὅτι i. 1. 14.
 παραινούνειν, audere iii. 5. 9. vii.
 3. 5.
 παρακομίζω i. 4. 3.
 παραλλάσσειν τόπον, præterire v. 1. 12.
 παράλος ii. 1. 29. ii. 2. 2. vi. 2. 8.
 Navis publica, ut Salaminia, ad
 bellicos usus rarissime, nec aliter,
 nisi in summa necessitate adhibita.
 παραινυθεῖσθαι cohortari et promitte-
 re iv. 8. 28.
 παρὰπίπτειν, errare i. 6. 4.
 παραπλεῖν i. 3. 2. cum περιπλεῖν sæpe
 permutatur in libris. Est proprie
 oram legere.
 παραπομπή vii. 2. 18. et 23.
 παραρρήματα i. 6. 19.
 παρασκευάζεσθαι τινα vii. 5. 19, ap-
 ponere i. 7. 8.
 παρασπᾶσθαι τινας iv. 8. 33.
 παραστάτης, qui prope alterum stat in
 acie iv. 3. 23. vi. 5. 43.
 παραχρημα, ἀπὸ τῆ i. 1. 30.
 παριγγυῖν, jubere iv. 2. 12.

παρέρχεσθαι, advenire iv. 5. 3. pro-
 dire ad dicendum vii. 1. 3.
 παρέχειν αἴσθησιν v. 1. 9.
 παρῖναι, transmittere, admittere iv.
 2. 22. iv. 3. 19. v. 2. 9. et 29. v.
 4. 28. notæ.
 παρίσασθαι adjungere sibi, subjicere
 iii. 2. 11. vi. 1. 4. vii. 2. 10.
 παροίχομενα κακὰ, præterita i. 4. 17.
 παρωδεῖσθαι i. 1. 7. et 17. ii. 3. 12.
 πασυνδι iv. 4. 9.
 πεζομαχεῖν i. 1. 14. εἰς πεζὸν παρω-
 δεύεσθαι vi. 2. 21. not.
 πέθειν χρέμασι vii. 3. 4.
 πελάγιος, in altum provectus mare ii.
 1. 17.
 πελταστής, peltasta, miles peltam feu
 scutum levius gestans, levis miles;
 sæpe nominatur.
 πεμπτὰς vii. 2. 6.
 πενέσαι, ii. 3. 36. vi. 1. 4. p. 315. Ea-
 dem conditione apud Theffalos,
 qua Helotes apud Spartanos.
 πενταδραχμία i. 6. 12.
 πεντάθλος iv. 7. 5. ubi tropice poni-
 tur τὰ δραμικά τῷ πεντάθλῳ vii. 4.
 29. Nam π. complectitur cursum,
 saltum, luctam, palæstram, sco-
 pum.
 πεντακοσῆ iii. 5. 22. iv. 5. 7. Xe-
 noph. Republ. Laced. xi. 4. xiii.
 4.
 περὰθεν, ultra mare, ex ulteriore re-
 gione iii. 2. 2.
 περαινέειν i. 4. 39. iv. 8. 6. v. 2. 23.
 vi. 1. 7.
 περὶ θεῶς ἀσεβῆς iii. 2. 21. κακὸς περὶ
 τινα vi. 5. 38.
 περιαιρεῖν, idem quod καθαιρεῖν ii. 2.
 22.
 περιβάλλεσθαι, in suam potestatem
 redigere iv. 8. 17. unde περιβολή,
 conatus et studium rei acquirendæ
 vii. 1. 48.
 περιγίγνεσθαι, superesse ii. 3. 8.
 περιγράφειν, fines circumscribere, de-
 finire vii. 5. 13.
 περιπέσθαι καλῶς iii. 1. 16.
 περιεργασμένον, septum iv. 1. 8. Sui-
 das in hoc verbo similem locum
 habet.
 περιέρχεσθαι ii. 4. 41. not.
 περιόντι τῷ ἐνιαυτῷ iii. 2. 24. not.
 περίοικοι. Urbium Laconicarum in-
 colæ liberi, sed imperio Spartanō-
 rum subjecti. Iidem Λακεδαιμόνιοι
 et Λαπωνικοὶ dicuntur et distinguuntur
 a Spartanis νεοδαμῶνιοι et Helo-
 tibibus. Hæc egregie demonstravit
 Valcken. ad Herodot. p. 696. quem
 sequitur etiam Larcher ad Herod.

- tom. iv. p. 378. A Valckenarii sententia temere discessit Morus.
- περιόπτισθαι ii. 1. 9.
- περιερεῖν, spectare æquo animo vii. 2. 15.
- περιπλεῖν i. 1. 17.
- περιπαυροῦσθαι iii. 2. 2.
- περισώζειν, fervare. Sæpissime.
- περιπέιχισμα i. 3. 4.
- περιτυγχάνειν τινι iv. 8. 24.
- πέρουσι, superiore anno iii. 2. 6.
- πετροβόλοι ii. 4. 12.
- πίσῳ, pignora fidei iii. 2. 14. iii. 5. 1. δῶνα ii. 4. 16.
- πίστεις ποιῆσθαι i. 3. 4. et 12.
- πίστότης iv. 8. 4.
- πλαίσιον iv. 3. 4.
- πλάττανος χρυσῆ regis Persarum vii. 1. 38.
- πλείθερον iii. 4. 13. vii. 1. 8. spatium centum pedum.
- πλευροκτεῖν ii. 3. 11. ii. 4. 6. πλειονεζία iii. 5. 8.
- πλείονες τῆ καιρῷ ii. 3. 17.
- πληρεῖν ναῦς i. 1. 25. i. 6. 24. πληρεσθαι eodem sensu vi. 2. 14. hinc πληρώματα naves dicuntur i. 6. 11. iv. 8. 10. v. 1. 10. not.
- πλίνθοι, lateres in sole cocti v. 2. 5. not.
- πλυτήρια i. 4. 12. Sacra Minervæ Attica, ubi vestes ejus lavabantur, et effigies obtegebatur interim. Corfini Fast. Att. tom. ii. p. 364.
- πνέοντες πύρ, οἱ vii. 5. 12.
- ποιεῖν ἐν τῷ iii. 2. 8. ἀγῶνα iv. 5. 2.
- ποιῆσθαι περὶ πάντων iv. 1. 34. iv. 8. 6. vii. 1. 26.
- πολεμοποιεῖν v. 2. 30.
- πολιτεία, jus civitatis i. 2. 10. πολιτεία opponitur tyrannidi vi. 3. 5. ut ap. Hæc. Panegy. c. 35.
- πολιτεύειν et πολιτεύεσθαι, rempublicam administrare, in civitate vivere i. 4. 6. i. 5. 11. ii. 4. 13.
- πολιτικόν, τὸ, στρατεύμα, ex civibus compositum exercitum, qui opponitur focis iv. 4. 19. et sæpe alibi,
- πολυπραγμασίην i. 6. 3.
- πονηρὸν ἱππικόν vi. 4. 16.
- ποροδμείον v. 1. 23. navigium ad transfretandum.
- πόρος χρημάτων i. 6. 8. κατὰ πόρ. χρ. ad cogendas pecunias v. 1. 2. πορίζειν τὰ ἐπιτηδεια vii. 2. 17.
- πὸρρω τῆς ἡμέρας vii. 2. 19. πὸρρωτέρω τῆ καιρῷ, ultra quam decebat vii. 5. 13.
- πῶς, κατὰ πόδας πλείοντες ii. 1. 20. e vestigio infrequentes. Vide ad Memorabil.
- πράττειν χρήματα i. 3. 8. πράττεισθαι τινὰ χρ. i. 5. 19. πράττειν παρά τινος i. 4. 2. εἰρήνην πράττειν ἀδόλως iii. 4. 6. πράττειν περὶ vii. 4. 2. not.
- πράγματα, οἱ τὰ πράγματα ἔχοντες i. 6. 13. optimates.
- πρηστῆρ, fulmen i. 3. 1.
- προάγειν, incitare ii. 3. 31.
- προαγορεῖν, verba præire ii. 2. 22. Anab. v. 5. 5.
- προβολή, cum quis jure agit in aliquem, cum accusat. i. 7. 39.
- προβυλεύειν, de fenatu i. 7. 7. vii. 1. 2.
- προδιδόναι ante diem præfinitum folvere i. 5. 4. αἱ κάτω πλίνθοι προδιδῶσι v. 2. 5.
- προδικος, tutor, Laconice iv. 2. 9. not.
- προειπεῖν, edicere ii. 1. 14. ii. 4. 1.
- προεσηκότες, οἱ, ἐν ταῖς πόλεσιν iii. 5. 1. ἐν Θήβαις iii. 5. 3. ὁ προεσηκῶς ἐν Ἀθήναις i. 7. 1. not.
- προέχουσαι νῆες v. 1. 24.
- προηγήμενος i. 1. 27. qui verba præit.
- προήκειν vii. 1. 12.
- προθυμὸν τινι εἶναι εἰς τι i. 1. 34. ii. 3. 18. hinc προθυμία i. 1. 21. προθυμίσθαι vi. 4. 24.
- προϊσάναι iv. 1. 9.
- προκάλεισθαι ii. 2. 9.
- προσκαλείσθαι i. 7. 12. δίκας προσκαλείσθαι vii. 4. 11. i. e. καλεῖσθαι πρὸς δίκας, in jus vocare. Hinc προσκλησις, ἡ εἰς δικαστήριον κλήσις, & προσκαλέσασθαι, τὸ παραγγέλλειν εἰς δίκην auctore Harpocrat.
- προκόπτειν εἰς vii. 1. 6.
- προνομὴν ποιῆσθαι i. 1. 33. ii. 4. 25. συν προνομαῖς λαμβάνειν iv. 1. 16.
- πρόξενος, publicus civitatis alicujus hospes, ad quem legati deverti solent i. 1. 25. v. 4. 22. hinc προξενία vi. 3. 4. προξενεῖν τινος vi. 4. 24.
- πρόδος iii. 4. 15.
- προορμῆν v. 2. 28.
- προπαρέχειν v. 1. 18.
- προπέμπειν iv. 1. 4. vii. 2. 13.
- προπέτης vi. 5. 24. ii. 3. 15. et 30.
- προπίνειν i. 5. 4.
- πρός τινος, in emolumentum alicujus vii. 1. 6.
- προσάγεσθαι, adjungere sibi iv. 8. 30. v. 2. 12.
- προσαρρῆναι, adhærere iv. 7. 6.
- προσεβάλλειν, adoriri i. 2. 2. iii. 1. 10. ii. 3. 5. ii. 4. 18. iii. 5. 11.
- προσεβολή, conflictus iv. 8. 11. πηεῖσθαι περ. i. 3. 10.
- προσεργάζεσθαι iii. 1. 25.

προσέχουσαι νίκην iii. 2. 22.
 προσέχειν τινὶ γνώμην iv. 8. 17. νῦν iv.
 8. 26.
 προσήκει ὑμῖν ἕδεν δικαιοσύνης ii. 4. 40.
 πρόσθεν, prius ii. 3. 48.
 προσκαλείσθαι. Vide προκαλείσθαι.
 προσκαρτερεῖν vii. 5. 14.
 προσκοιμίζεσθαι κόπαις v. 1. 16.
 προσομιλεῖν πρὸς τινα i. 1. 30.
 προσπίπτειν τινί, supplicare vii. 1. 30.
 aggredi i. 6. 28. ii. 4. 6.
 προσποιῆμαι φίλον iv. 8. 28.
 προσώτης ii. 3. 51. δήμω, demagogus
 iii. 2. 27. v. 2. 4. τῆς εἰρήνης v. 1.
 36.
 προσφέρεσθαι τινι, adgredi v. 3. 7.
 προσφιλῶς ἔχειν τινί ii. 3. 44. Pollux
 iii. 63.
 προσχωρεῖν, dedere se, fociare se alteri
 i. 2. 3. i. 6. 9. iv. 8. 30.
 προτάττειν ii. 4. 10. vi. 4. 10.
 προτιθέναι λόγον. Vide λόγος. διαψή-
 φισιν i. 7. 14. et 29.
 προτιμᾶν πρὸ vii. 1. 26.
 προπάγασθαι vii. 1. 41.
 προῤῥηγεποιεῖν vii. 1. 10. idem quod
 προκόπτειν ibidem.
 πρωί, mane i. 1. 30. πρωιάτατα iv.
 5. 18.
 προφυλάττεισθαι τὰ βέλη v. 3. 5.
 πρωτεύειν vii. 1. 44.
 πρωτόπλος v. 1. 27. not.
 πρωτοστάτης ii. 4. 16.
 πτηνὰ, aves iv. 1. 16.
 πυλῶν v. 4. 34.
 πυρᾶ, τὰ, ignes nocturni militum i.
 6. 20.
 πυριφλεγὲς καῦμα, æstus febrilis v. 3.
 19.

P.

Ῥαπτὰ iv. 1. 30. not.
 ῥοπαλον, ῥοπήρον vii. 5. 20. not.

Σ.

Σαλαμινία. Vide Πάραλος.
 σαφῶς βοηθῆσαι iv. 8. 38.
 σείει ὁ θεός iv. 7. 4. ut ἦι ὁ θεός.
 σηκάζειν, includere iii. 2. 3.
 σημαίνειν, signum dare vi. 2. 16. πρὸ
 τῶν μελλόντων v. 4. 17. not.
 σημειῶν, figillum v. 1. 27.
 σίγματα, τὰ iv. 4. 10. not.
 σίδηρος iii. 3. 7. forum ferramento-
 rum.
 σιμὸν, πῶ, locus acclivis iv. 3. 23.
 Hinc ἀποσιμῶν v. 4. In Vitruvio iv.

1. et 2. profinuare ex Codice *fmare*
 restituit Wesseling Observat. p.
 199. Lucilius: *fmavit taxim ad na-*
res delphinus ut olim, ubi Nonius
 interpretatur *deprimit*.
 σίτη ἀκμάζοντος i. 2. 4. vide ἀκμάζειν.
 Σιά, Laconice, i. e. τῶ θεῶ, Castor et
 Pollux iv. 4. 10.
 σιωπῆν ποιεῖν vi. 3. 10.
 ἰσκειμένα λέγειν iii. 3. 8.
 σκευοφόροι, lixæ et valones ii. 4. 3.
 σκηνῶν v. 1. 17.
 σκηνοφύλακες iii. 2. 4.
 Σκιρῶται v. 2. 16. v. 4. 52, 53. Co-
 hors in exercitu Spartano, præci-
 puæ fortitudinis, in sinistro cornu
 posita stabat, nec cum aliis militi-
 bus permixta. Thucyd. vii. 67.
 Vide not.
 σκοτιαῖος iv. 5. 18.
 σκυλεύειν τὸς χιτῶνας ii. 4. 19.
 σκυτάλη iii. 3. 8, 9. v. 2. 37.
 σπανίζειν et σπανίζεσθαι vii. 3. 1. vii.
 2. 1. et 16.
 σπανοσιτία iv. 8. 7.
 Σπαρτιάται a Lacedæmoniis diverfi
 vi. 4. 15. nota.
 σπείσαντες, libatione facta vi. 2. 23.
 σπέδεσθαι τινι, reconciliari cum
 aliquo ii. 3. 29.
 σπειρίον iv. 5. 4. not.
 σπονδαὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, libatio iv. 7. 4.
 σπορητός, fermentis iv. 6. 13.
 σπυδαῖον ἔργον i. 4. 5.
 σσιάζειν πρὸς τὴν πόλιν i. 1. 28. σσι-
 ώτης vii. 1. 43. not.
 σάτηρ v. 2. 21. Argentæus æquabat
 pretium drachmarum quatuor;
 drachma vero romanum denari-
 um; aureus æquabat viginti dra-
 chmas argenteas.
 σάρωμα, vallum iii. 2. 3. et alibi.
 σέλλειν, induere, componere v. 4. 5.
 σιβάς, lectus ex frondibus humi fra-
 tus vii. 1. 16. vii. 2. 22.
 σιγματίας v. 3. 24.
 σόλον ποιῆσθαι iii. 4. 4.
 σόμα, aciei frons iii. 1. 23. iv. 3. 2.
 not.
 στρατεύσιμος ἡλικία vi. 5. 17.
 στρατηγὸς ἐταιρίας v. 2. 25. fed vide
 not.
 στρατιώτης ναῦς, major navis et gravis
 opponitur levi i. 1. 36. Ducker ad
 Thucyd. i. 1. 16. vi. 43.
 στρατόπεδον, exercitus i. 1. 14. στρατο-
 πείδια pro στρατόπεδον iv. 1. 24. not.
 στραγγύλον πλοῖον, oneraria navis v. 1.
 15. not. opponitur μακροῖς. Cæsar
 B. G. v. 1.
 σῦραξ, ferrum hastili imo præfixum

vi. 2. 19. Thucydidi ii. 4. est *εὐ-
ράκιον ἀκοντίου*.
συγκείμενον χωρίον iii. 2. 19. iv. 1. 29.
συγκλείσθαι v. 2. 19.
συγκειροτημένας νῆες vi. 2. 12.
σύλλογος iv. 1. 18.
συμβαίνειν τινί i. 2. 11.
συμβαλλέσθαι χρήματα vi. 2. 1. Hinc
συμβολαὶ ὁδοῦ vii. 1. 19. *συμβολή*
conflictus vii. 5. 24.
συμμαχίῳ vii. 1. 3. et alibi.
συμμαχίδες πόλεις vi. 3. 7. et alibi.
συμμένει ἢ φιλία vii. 1. 2.
συμμιγνύειν πρὸς τινα i. 3. 6. *τινί* iii.
 1. 6.
συμπολιτεύειν v. 2. 12.
συμπροθυμείσθαι v. 1. 14. v. 4. 5.
συμφορεῖς vi. 4. 14. not.
συμφράττειν τὰς ναῦς i. 1. 7.
συμφωνεῖν πρὸς i. 3. 8.
συνάγειν ἐπὶ vi. 5. 6. not.
συναθροίζειν i. 1. 15.
συναλίζειν i. 1. 30. not.
συνασπιδῶν vii. 4. 23.
συναυλίζειν i. 1. 30. not.
συνέδριον i. 1. 22.
συνειλιέσθαι vii. 2. 8.
συνεπιφέρεισθαι τὸν βάρβαρον vi. 5. 43.
 not.
συνεπίσασθαι v. 4. 19.
συνεσηκῶτα ἐν κύκλῳ, *confitentem*
cum aliquo iv. 4. 3.
συνομιλεῖν τὰς ναῦς i. 1. 17.
σύνταξις vii. 5. 22.
συντάττεσθαι vi. 2. 2. i. 5. 6. iii. 3. 7.
 iv. 8. 22. i. 2. 15. iv. 8. 28. *abfo-*
lute ii. 4. 11.
συντεκμαίρεσθαι vii. 1. 15.
συντελέσσει πόλιν εἰς τὸ vii. 4. 12.
συντίθεσθαι pacifici vi. 3. 7. alio sen-
 fu iv. 8. 20. *τὰ ἑαυτῶ* vi. 1. 5.
συρράσσειν, *confligere* iv. 3. 19. vii. 5.
 16.
συσκευάζεσθαι ὄπλα καὶ σκεύη ii. 4. 4.
συσκηνῶντες vii. 4. 36. v. 3. 20.
συσπειραθέντες v. 2. 30. ii. 4. 11.
συνεγραμμένοι eodem sensu vi. 4. 12.
σφάλλεσθαι vii. 1. 2.
σφράγισμα βασιλείου i. 4. 3.
σχάζειν, *fecare venam* v. 4. 58.
σχεδόν τι iv. 2. 14.
σχρολαίτατα vi. 3. 6.
σώματα ἐλεύθερα, *homines ingenui* ii.
 1. 12.
σωμασκειν vi. 1. 4.
σωφρονίζειν iii. 2. 17.

T.

Ταγία vi. 4. 34. *ταγίου* vi. 1. 4.

p. 314. et *sect.* 7. *ταγός*, *dux* *ibid.*
 et vi. 2. 10. i. 6. 4. 28. et 33.
ταμιῶν v. 4. 5. not.
ταινίῳ, *infula ornare* v. 1. 3.
ταμίας, *villicus* iii. 1. 27.
τάξιν ἔχοντες τὴν κρατίστην i. 1. 28.
τάσσειν ναύτην δραχμὴν i. 5. 4. *Vide*
 et ii. 3. 17. iv. 3. 1. i. 7. 10.
ταπεινοὶ ii. 4. 14. vi. 4. 16. *ταπεινό-*
της iii. 5. 14.
ταφρεύειν v. 2. 4.
τεδορυθημένως iii. 3. 5. v. 3. 5.
τιχῆρεις ποιῶν v. 3. 2. *Utitur sic e-*
tiam Thucydides.
τιχίζειν i. 2. 1. *τείχισις* vi. 5. 4.
τιχομαχεῖν i. 1. 14.
τείχος vi. 4. 3. *Non solum muros,*
castellum, sed et ipsum oppidum
significat apud Xenoph. monente
etiam Polluce ix. 7. Sic vii. 5. 8.
τιχυδριον, *castellum* ii. 1. 28.
τέλη, τὰ, οἱ ἐν τέλει, *magistratus* iii.
 2. 6. iii. 5. 23. et *sæpiuscule.*
μακρὰ τείχη ii. 2. 3. et 15. ii. 3. 11.
 iv. 8. 9.
τίμενος, *ager deo facer* vi. 5. 37.
τίμνειν καὶ καίειν τὴν χάραν iv. 2. 15.
 v. 4. 41.
τίττιγξ, *cicada* vii. 1. 38.
τεύχος i. 7. 11.
τεχνάσματα vi. 4. 7.
τίθεισθαι τὰς ἀσπίδας, *ponere clypeos*
humi ii. 4. 12. *θίσθαι τὰ ὄπλα*,
confitere in armis iii. 1. 23. iv. 5.
 8. v. 4. 8. *sic θίμενος τὰ ὄπλα* ii.
 4. 4. et alibi.
τιμωρεῖν τινί iii. 1. 15. vii. 3. 11. *τι-*
μωρεῖσθαι τινά τινος vi. 4. 19.
τίς. τί ἐν οὐ πυνδάνη iv. 1. 11.
τοιῦτος οἶος μὴ βάλεσθαι vi. 5. 7.
τόπος Σαρδιανός, *regio* iii. 4. 21. not.
τόμπαλιν, *retro* ii. 1. 17.
τρέπεσθαι, *in fugam convertere* i. 2.
 6. et *sæpe.*
τρήραρχος i. 1. 19. et 20. *De eo*
munere et sumtibus, ob id facien-
dis, præclare disputavit Wolf Pro-
legom. ad Demofthen. Leptin. p.
100. Adde locum Xenoph. Cæ-
con. ii. 8.
τριταῖος, *tertio die* ii. 1. 30.
τριώβολος Αἰγυπτῶς v. 2. 21.
τρόπαιον εἶσαι, *alibi εἶσασθαι* v. 4. 65.
 ii. 4. 7. et alibi.
τρόφιοι *apud Spartanos* v. 3. 9. not.
τροχάζειν vii. 2. 22.
τρούχην v. 2. 4.
τύπτεν, *de ictu vesparum* iv. 2. 6.
 Alio sensu iv. 4. 3.
τύρσις, *turris* iii. 2. 13. iv. 7. 5.

Γ.

- Γακίνδια iv. 5. II. not.
 ὕδρα i. 7. 9.
 ὕδωρ, pluvia i. 6. 20. iv. 5. 4.
 ὕντος πολλῶ i. 1. 16. not.
 ἕμμε iv. 4. 10. Laconice.
 ἑπάγειν accusare ii. 3. 28. θανάτου
 i. 3. 12. ii. 3. 11. v. 4. 24.
 ἑκαίδεσθαι v. 3. 20.
 ἑπαρχος iii. 1. 12. vi. 1. 4. vii. 4. 19.
 ἑπασπιστής iv. 5. 14. iv. 8. 39. not.
 ἑπεραπολογεῖσθαι i. 7. 16.
 ἑπεβάλλειν τὸν χρόνον v. 3. 21. Ita
 τὸν καιρὸν Xenoph. Ἰπτικ. x. 14.
 ἑπεβάλλεσθαι differre in aliud tem-
 pus i. 4. 6. Herodoti locum 3.
 71. comparavit Morus.
 ἑπερέξια χωρία iv. 2. 8. vii. 4. 13.
 vii. 5. 12.
 ἑπερέχοντα χωρία vii. 1. 8.
 ἑπέροχος ἰγένετο v. 4. 58.
 ἑπεροπτικῶς τινὸς vii. 1. 18.
 ἑπεροπλὺς ii. 3. 19.
 ἑπεροτικός. Vide κίλης.
 ἑπ' αὐλητριδαν ii. 2. 23. not. ἑπὸ ψη-
 φίσματος v. 1. 5.
 ἑπομείονες iii. 3. 6. not.
 ἑπομύσασθαι i. 7. 38. not.
 ἑποπίνειν, subbibere v. 4. 4. vi. 4. 8.
 not.
 ἑποπτίας ἔχειν τινὶ ii. 3. 40.
 ἑποσπονδοὶ νεκροὶ i. 2. 7 et alibi.
 ἑποτελεῖν τὸν φόρον i. 3. 9.
 ἑποτέμενεσθαι τὸν πλῆθ' i. 6. 16. ἑπο-
 τέμνειν τὰς ἐλπίδας ii. 3. 34. vii. 1.
 28. not.
 ἑπεργῆσαι ἀγαθὰ τῇ πόλει v. 2. 20.
 ἑποφαίνεται τὸ ἔαρ v. 3. 1.
 ἑποφέρειν τὲς μῆνας, σκοιδᾶς iv. 7. 2, 3.
 inde ἑποφορὰ v. 1. 29.
 ἑποφθονεῖν τινὸς τινὶ iii. 2. 13. ἑποφθό-
 νως vii. 1. 15.
 ἑποχωρεῖν, fugere ii. 4. 1.
 ἑπόψαμμος iii. 2. 19.
 ἑπεραία προσβολή ii. 1. 10.
 ἑπερεῖν, ferius venire iii. 5. 18. v. 1. 3.
 ἑπαπτα τινὰ vii. 2. 8.
 ἑφίεσθαι vii. 2. 4. vii. 4. 9.
 ἑφίσασθαι, firmiter obfistere vi. 2. 26.
 vii. 1. 48. vii. 4. 14, 19. τινὶ vii.
 5. 12. not.
 ἑποσῆναι, in se fuscipere, polliceri iii.
 4. 1. Thucyd. iv. 39. Plato Alci-
 biad. 2. ἑφισῆναι apponere iv. 1. 26.

Φ.

- Φαίνειν τὰ ὄπλα πρὸς τὸς πολεμίους vi.
 5. 18.

- φαίνειν φρουρὰν, vide φρουρά.
 Φάλαγξ, ἐπὶ Φάλαγγος vi. 2. 30. E-
 ques de la Luzerne ad Anabafin p.
 110. docet, φαλαγξα Xenophonti
 esse *une ligne pleine quelconque*.
 Φάραγξ vii. 2. 13.
 Φάσκω, οὐ, nego i. 7. 9.
 φαυλότης, tenuitas in cultu et vestitu
 iv. 1. 29.
 φερόμενος εὐ ii. 1. 6. πονηρῶς i. 5. 17.
 τὰ πράγματα φέρεται κακῶς iii. 4.
 25. χαλιπῶς φέρειν τῷ πολέμῳ v. 1.
 29. ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ vii. 4. 21. βα-
 ρείως φέρειν τῇ ἀτιμίᾳ iii. 4. 8. τὸ
 φρόνημα β. φ. vii. 1. 44.
 φεύγειν ὑπὸ δήμου i. 1. 27.
 φιλαίτατος vii. 3. 7.
 φιλικῶς v. 2. 3. vi. 1. 4. vii. 1. 15.
 φίλιος καρπὸς vii. 2. 10. φιλία sc. γῆ
 iv. 8. 36. πόλις ibid. φιλίως ἔχειν
 v. 2. 33. not.
 φιλίτιον v. 4. 28. alibi φιδίτιον.
 φιλοπτόλεμος iv. 3. 1. ubi alii φιλαπό-
 δημος legunt.
 φιλοτιμειῖσθαι, honorem et gloriam
 spectare i. 6. 5. Hinc etiam gravi-
 ter aliquid ferre, in Anabaf. i. 4.
 1.
 φλυαρεῖν iii. 1. 15. vi. 3. 12. vi. 4. 2.
 πεφθῆκίμος iv. 4. 12.
 φοίτησις ἐπὶ τὰς θύρας i. 6. 6.
 φορηγικὸν πλοῖον v. 1. 18.
 φρεατίας ὑπόνομος iii. 1. 7. ὀχιστὸς ὑπο-
 νόμους dixit Thuc. vi. 100.
 φρόνημα, fastus vii. 1. 12. 22. μέγα
 φρονῶντες μὴ ὑπείξιν v. 4. 45.
 φράτορες i. 7. 8. not.
 φρουρά, cum de Lacedæmoniorum ex-
 ercitu loquitur X. idem est, quod
 στρατιά. Dicuntur Λακεδαίμονιοι ali-
 bi ἐφόροι iv. 7. 1, ipse rex φρουρὰν
 φαίνειν, colligere, contrahere exer-
 citum iii. 2. 23. iv. 2. 5. v. 4. 35.
 et 59. ἐξάγειν ii. 4. 29. idem quod
 στρατιὰν ἐξάγειν iii. 5. 5. ἡγείσθαι
 φρουρᾶς iv. 7. 2. φρουρὰ ἐφάνθη vi. 4.
 17. vi. 5. 10. πεφασμένη v. 1. 26.
 ἐπὶ τινὰ alias, sed v. 4. 59. τοῖς
 Θεβαίοις not.
 φρουρίδες ἡῆς i. 3. 17.
 φρουροὶ, οἱ, præsidium i. 6. 10. ii. 2.
 1.
 φυγή, ἡ, exfules v. 2. 9.
 φυγὰς πάσης χώρας iv. 1. 7.
 φυλαὶ in exercitu iv. 2. 12. not.
 φυλάττεσθαι ἀπὸ vii. 2. 10. πειφυ-
 λαγμένοι vii. 5. 9.
 φέρειν, farinam subigere vii. 2. 22.
 not.
 φῶς ποιεῖν vi. 2. 17. fax v. 1. 8.

X.

Χαλκίους iii. 4. 17. idem qui in Agelilo est σιδηρεύς. Pollux vii. 106. faber ferrarius.

χαλκοτύπος ibid. faber ærarius. Valcken. ad Herodot. p. 33.

χαμόθεν vii. 2. 7.

χαράδρα iv. 2. 15. not.

χειμών, tempestas i. 7. 2.

χείρα ὀρέγει τὰ χρύσεια v. 2. 12. ἐκ χειρὸς cominus vii. 2. 14. in toga Perfica ii. 1. 8. nota.

χελάναι, testudo, machina bellica iii. 1. 7.

χρήματα, pecuniæ ii. 3. 15. vi. 1. 4.

χε. λαμβάνειν, prædam capere iii.

5. 3. vi. 5. 37. χε. merces mercatorum i. 6. 38.

χρηματίζεσθαι, lucrum quærere v. 4. 30.

χεῖσθαι νυκτὶ ἄπειρ ἡμέρα vi. 1. 4. p. 317.

χρησολόγος iii. 3. 3.

χρησηριάζεσθαι iii. 2. 22. iv. 7. 2.

χρόνῳ ποτὶ, longo tempore post iv. 1. 34. ἐν χρόνῳ πεκαρμένος i. 7. 8.

χρύσεια, aurifodinæ iv. 8. 37. v. 2. 12.

χρῆμα ii. 3. 46. nota.

χολή βασιλεία iii. 3. 3.

χώραν, κατὰ, ἴσιν vi. 5. 6.

χωρίον, fundus, prædium ii. 4. 1. iii.

3. 5. iii. 5. 24. v. 2. 7.

χωρίτης, rusticanus iii. 2. 22.

Ψ.

Ψεύδειν τινα iv. 4. 10. ψεύδειται σι iii. 1. 25.

ψηφίζεσθαι εἰς τὴν ὕδριαν i. 7. 6.

ψηφον δίδοναι, vide δίδοναι. φανερά ψηφος ii. 4. 9. Thucyd. iv. 74.

ψιλοί, levis armatura i. 1. 24. ἀκοντισαί ii. 4. 12.

Ω.

ὠδεῖον ii. 4. 6, 15. not.

ὠδεῖσθαι vii. 1. 21.

ἐμῶ ὄντος iii. 3. 2.

ἄρα, proventus anni ii. 1. 1.

ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν i. 1. 12. et 16. ὡς

ἐπὶ τὰς ναῦς i. 6. 5. ὡς ἐς στρατίαν

iii. 4. 11. ὡς βασιλεία i. 3. 8. ὡς

Ἄβυδον v. 1. 22. ὡς circiter ii. 4. 2.

ὡς δ' αὐτως ii. 2. 5. ὡς ὅτι iii. 7.

12. vi. 4. 37. vi. 5. 13.

LGr
X55Sehn

113916

Author Xenophon

Title Opera (Schneider) Vol.1

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

Do not
remove
the card
from this
Pocket.

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File."
Made by LIBRARY BUREAU

